Helénská astrologie

STUDIUM OSUDU A ŠTĚSTÍ[1]

Chris Brennan

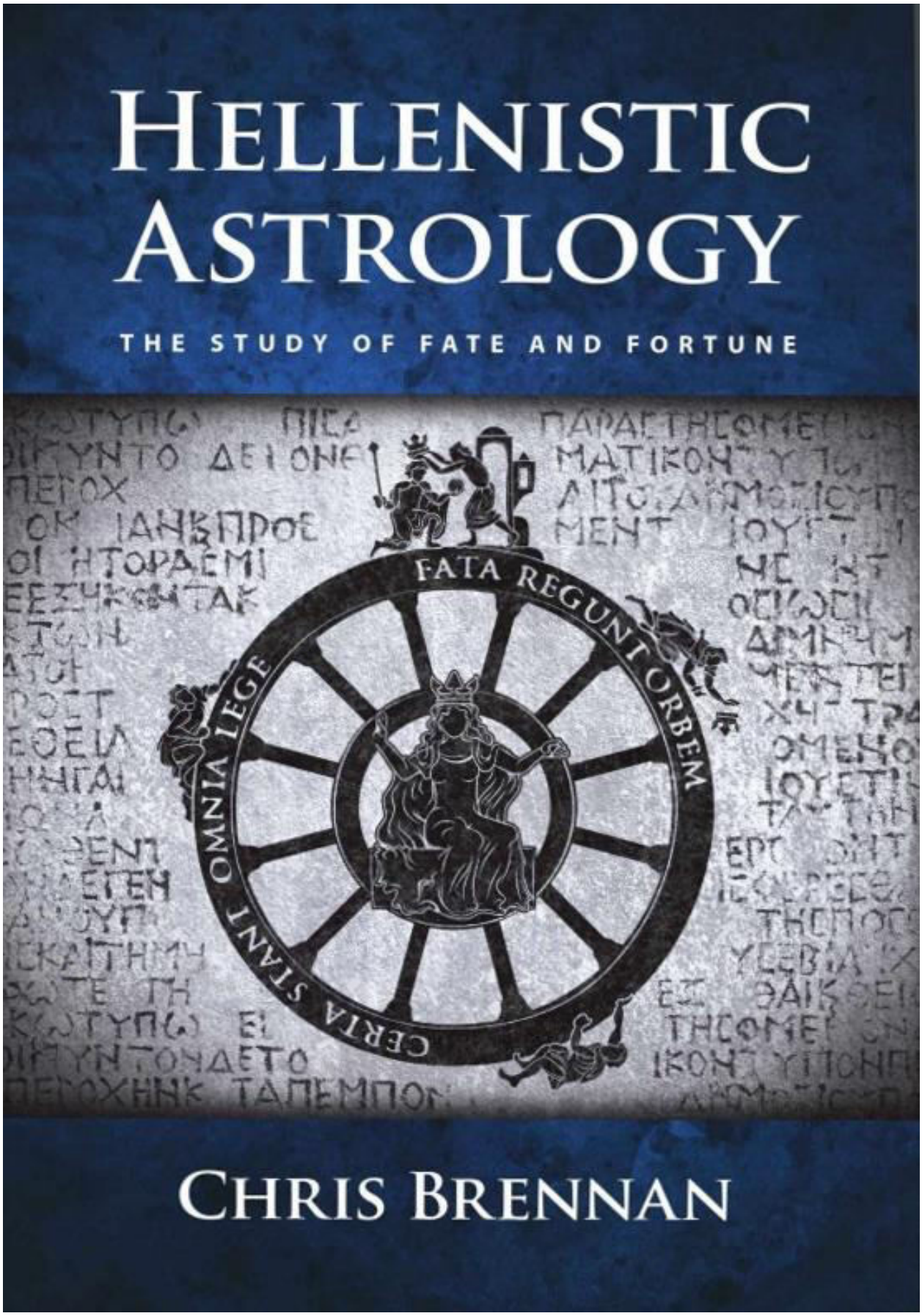
Robin Salomon

Ostrava – 2024

ŘADA: KLASICKÁ ASTROLOGIE (XIII.)

[1] Brennan, Chris: *Hellenistic Astrology. The Study of Fate and Fortune*. Amor Fati Publications, 2017.

robin.salomon(zavinac)email.cz

HELLENISTIC
ASTROLOGY
THE STUDY OF FATE AND FORTUNE
FATA REGUNT ORBEM
CERTA STANT OMNIA LEGE
CHRIS BRENNAN

Řada *Klasická astrologie*:

Úvod do studia helénské astrologie - Daimon a Štěstí (I.)[2]

Definice a základy helénské astrologie: Antiochos Athénský spolu s Porfyriem z Tyru, Rhetoriem Egyptským, Serapiónem Alexandrijským, Thrasyllem, Antigonem Nikájským, Héfaistiónem Thébským a dalšími (II.)[3]

Abú Ma'šar a al- Qabīsī: Uvedení do tradiční astrologie (III.)[4]

Ptolemaios a Geminus - fáze fixních hvězd (IV.)[5]

Starověké nauky o fixních hvězdách: Anonymovo (379) Pojednání o jasných fixních hvězdách - Hermes Trismegistus o fixních hvězdách (V.)[6]

Liber Hermetis - Kniha Hermova o astrologii (VI.)[7]

Antiochos Athénský: Tezaurus. Vysvětlení a přehled celého astronomického umění podle Pokladnice Antiocha Athénského (VII.)[8]

Dorotheus, Orfeus, Anubio a Pseudo-Valens: Učení o tranzitech (VIII.)[9]

Porfyrios Filozof - Úvod k Tetrabiblos. Serapión Alexandrijský - Astrologické definice. (IX.)[10]

Julius Firmicus Maternus - Mathesis. Starověká výkladová astrologie. (X.)[11]

Starověká astrologie v teorii a praxi: Příručka tradičních technik (XI.)[12]

Orfický astrolog Kritodémos (XII.)[13]

Helénská astrologie: Studium osudu a štěstí (XIII.)

[2] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=103
[3] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=115
[4] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=116
[5] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=120
[6] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=121
[7] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=125
[8] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=134
[9] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=135
[10] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=136
[11] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=137
[12] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=165
[13] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=180

Mimořádné překlady řady *Klasická astrologie*:

Abū Maʿšar Ǧaʿfar ibn Muḥammad ibn ʿUmar al-Balḫī - Velký úvod do astrologie (I.)[14]

William Lilly a jeho způsob primárních direkcí (II.)[15]

Gauricus a Jindřich II. Francouzský: Středověká astrologická prognóza (III.)[16]

Primární direkce I. Primární direkce k MC, IC, ASC a DSC. (IV.)[17]

Primární direkce II. Placidovy klasické meziplanetární direkce (V.)[18]

Omar z Tiberiady: Tři knihy o nativitách (VI.)[19]

Diplomový kurz středověké astrologie (VII.)[20]

Řada *Astrologická magie*:

Gájat al-hakím - Picatrix - Cíl mudrce: uvedení do středověké astrologické magie (I.)[21]

Řada *Babylonská astrologie:*

Rady hvězd - Mikro-zodiak v seleukovské Babylónii (I.)[22]

Babylonský Astroláb - Kalendář stvoření (II).[23]

Řada *Astrologické aforismy:*

Cardanovy astrologické aforismy (I.)[24]

Řada *Moderní astrologie*:

Liz Greene: Astrologie osudu (I.)[25]

Zodiak a svastika. Jak provázela astrologie hitlerovské Německo (II.)[26]

[14] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=122
[15] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=123
[16] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=128
[17] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=129
[18] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=130
[19] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=131
[20] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=172
[21] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=109
[22] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=107
[23] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=124
[24] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=110
[25] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=163
[26] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=204

Neboť Bůh ve své touze, aby člověk předvídal budoucnost, přivedl na svět tuto vědu, vědu, jejímž prostřednictvím může každý poznat svůj osud, aby tak snášel dobré velkou spokojeností a zlé velkou vytrvalostí. […] Proto bude iniciátorům tohoto umění, těm, kteří si přejí mít znalosti budoucnosti, pomoženo, neboť nebudou zatíženi marnými nadějemi, nebudou vynakládat těžkou dřinu, nebudou marně milovat nemožné a podobným způsobem se nenechají unést svou dychtivostí dosáhnout toho, co mohou očekávat na základě nějakého momentálního štěstí. Náhle se objevující dobro často lidi rmoutí, jako by to bylo zlo; náhle se objevující zlo působí největší utrpení těm, kteří si předem nevycvičili mysl.[27]

Ti, kteří se zabývají předpovídáním budoucnosti a pravdy, získali duši, která je svobodná a není zotročená, nesmýšlejí vysoko o štěstí, nevěnují se naději ani se nebojí smrti, ale místo toho žijí své životy neohroženě tím, že cvičí své duše, aby si věřily, a neradují se nadměrně v případě dobra, ani nepropadají depresi v případě zla, avšak místo toho se spokojují s tím, co je. Ti, kteří netouží po nemožném, jsou schopni snést to, co je předem určeno prostřednictvím jejich vlastního sebeovládání; a tím, že jsou odcizeni veškeré rozkoši nebo chvále, stávají se z nich vojáci osudu.[28]

Toto studium nás nejúspěšněji přivede do bodu, kdy naše duše bude pohrdat vším, co je v lidských záležitostech považováno za zlé nebo dobré. Když se totiž dozvídáme o přibližování se obtíží, pohrdáme hrozbou zla, protože jsme se z naší nauky poučili o věcech, které přijdou. Neuhýbáme před nebezpečím, které bylo jednou předpovězeno. Vzpomínkou na Jeho majestát se naše duše zformovaly, aby těmto věcem odolávaly; nepřemůže nás smůla ani nás nepotěší slib vysokého úřadu. Takto posíleni stabilním rozumem nemůžeme být utlačováni neštěstím ani přešťastní z očekávání dobra.[29]

Hermes a Zoroaster říkají, že filozofové jako třída jsou nadřazeni osudu, protože se neradují z jeho štěstí, neboť jsou pány nad rozkošemi, ani se nenechají strhnout zlem, které sesílá, jako vždy vedou vnitřní život, ani nepřijímají sličné dary, které nabízí, protože nahlížejí na konec problémů.[30]

Avšak ze všech těchto znamení zvěrokruhu (*zōidia*) jsou ta, která jsou dominantní u každého zrození pro dávání výsledků (*apotelesmatōn*), a z nichž v zásadě sestavují své prognostiky, jsou, jak říkají, čtyři; a těm dávají obecný název „úhly“ (*kentra*), konkrétněji je nazývají „Ukazatel hodin“, „Střed nebe“, „Západ“, „Podzemí“ nebo „Proti-Střed nebe“, přičemž poslední je také uprostřed nebes. Takže „Ukazatel hodin“ je [znamení],*[31] *které náhodně vychází v době, kdy je dokončen porod; „Střed

[27] Valens, *Anthology*, 5, 2: 11-14, trans. Riley, s. 96.
[28] Valens, *Anthology*, 5, 6: 9.
[29] Firmicus, *Mathesis*, 8, 1: 8—9, trans. Bram, s. 267.
[30] Zosimos, *On the Letter Omega*, 5, trans. Jackson, s. 23.
[31] Slovo „znamení“ je zde gramaticky implikováno prostřednictvím konstrukce men/de, která spojuje začátek věty s použitím termínu „znamení“ (*zōidion*) později ve stejné větě, když Sextus mluví o Středu nebe. R. G. Bury,

***nebe“ je čtvrtým znamením zvěrokruhu (*zōidion*), včetně toho; „Západ“ je opačný vůči „Ukazateli hodin“; a „Podzemí“ je opakem „Středu nebe“: tak (v příkladu to bude jasnější), když Rak je „Ukazatelem hodin“, Beran je „Střed nebe“, a Kozoroh je „Západ“ a Váhy jsou „Podzemí“.*[32]

Navíc v případě každého z těchto „úhlů“ (*kentra*) nazývají předchozí znamení zvěrokruhu „pokles“ (*apoklima*) a následující (*epanafora*). Také říkají, že to, co vystupuje před znamením (*zōidion*) Ukazatele hodin a je v zorném poli, je znamením „Špatného Ducha“, a že po něm, co následuje „Střed nebe“, je znamení „Dobrého Ducha“, a to, co předchází „Střed nebe“, je „oblast směrem dolů“ (*katō merida*), a „jednostupňová“ (*monomorion*), a „Bůh“, a to, co přichází do „Západu“, je „nečinné“ znamení zvěrokruhu (*zōidion*) a „dominium smrti“ , a to, co přichází po „Západu“, které je mimo dohled a je protikladem „Špatného Ducha“, je „trest“ a „Špatné Štěstí“, a to, co přichází do „Podzemí“ je „Dobré Štěstí“, je protikladem „Dobrého Ducha“ a to, co přichází po „Proti-Středu nebe“ směrem na východ, je „Bohyně“, jež je protikladem „Bohu“, a to, co je vedle „Ukazatele hodin“, je „Neúčinné“ (*argon*) a je opět protikladem „Nečinného“.

Nebo, stručněji řečeno, „pokles“ zodiakálního znamení (zōidion) „Ukazatele hodin“ se nazývá „Špatný Duch“ a jeho „následující“ [se nazývá] „Neúčinný“; podobně pokles „Středu nebe“ je „Bůh“ a jeho následující je „Dobrý Duch“; a stejně tak pokles „Proti-Středu nebe“ je „Bohyně“ a jeho následující je „Dobré Štěstí“; podobně pokles „Západu“ je „Špatné Štěstí“ a jeho následující „Nečinné“.

…diametrální k němu se nazývá Západ; a ten, který před-vychází po Ukazateli hodin v kvadraturní figuře vpravo, Střed nebe; a zbývající pivot Proti-Střed nebe, který se také nazývá podzemní pivot, ten, který je kvadraturní zleva vůči Ukazateli hodin.[33]

---

překladatel Loebova vydání Sexta, to poznal a překládá začátek této pasáže jako „Nyní je ‚horoskop‘ znamením, které se náhodně objeví v době, kdy je narození dokončeno…“ Jelikož slovo znamení je technicky vytištěno v řeckém textu až později ve větě, dal jsem ho sem do hranatých závorek. Pokud to vynecháte, věta zní nepatřičně. Ještě jasnější je, že mluví o znamení, které je předmětem věty později v odstavci, když uvádí příklad, kde je Rak Ukazatelem hodin, nebo později, když odkazuje na „znamení Ukazatele hodin“. Spinelli podobně dodává slovo „znamení“ v závorce v italském překladu, aby to bylo gramaticky správně: *„Oroscopo é (il segno) che si trova a sorgere al tempo in cui viene portata a compimento la nascita…“* Sextus Empiricus, *Contro Gli Astrologi*, trans. Spinelli, s. 59.

[32] Překlad této pasáže zde a dále je upravenou verzí překladu in Sextus Empiricus, *Against the Professors*, 5: 12-19, trans. Bury, s. 327-331, Určitá pomoc edice a italského překladu pasáže in Sextus Empiricus, *Contro Gli Astrologi*, trans. Spinelli, s. 59-61. Z větší části můj překlad sleduje Buryho velmi pečlivě, i když pro názvy míst používám svou vlastní terminologii, neboť je obecně liberálnější, pokud jde o vyvozování, kdy jsou zmiňována znamení, vzhledem ke způsobu, jakým je gramatika v této pasáži konstruována. Zde jsem vzhledem ke kontextu, ve kterém pasáž používám, zvolil trochu konzervativnější přístup, i když si myslím, že jeho překlad je správný, a doporučil bych jej porovnat s tím, co zde mám.

[33] *CCAG*, 8, 3, s. 100: 30-34, trans. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 343-4. Schmidtův překlad jsem mírně upravil tak, že jsem v zájmu srozumitelnosti uvedl „kvadraturní“ místo „tetragonální“, ačkoli to znamená totéž.

Obsah

Helénský modul v programu PlanetDance 20

Předmluva – *Demetra George* 25

Poděkování – *Chris Brennan* 27

Úvod – *Chris Brennan* 31

I. kapitola: Raná astrologie v Mezopotámii a Egyptě 38

Mezopotamská astrologie 38

Egyptská astrologie 44

II. kapitola: Původ helénské astrologie 47

Helénské období 47

Alexandrie 48

Bérossos a přenos astrologie 49

Vznik helénské astrologie 51

Definice „helénské“ astrologie 52

Nejasný původ helénské astrologie 53

Raná řecká a římská expozice astrologie 55

Nejstarší dochované technické příručky 56

Nejstarší datované horoskopy 57

Starověké názory na původ tradice 60

Mezopotámie nebo Egypt? 60

Legendární zakladatelé a pseudopigrafy 64

Diskuze o původu helénské astrologie 66

Hypotéza náhlého vynálezu 67

Argument postupného vývoje 70

Výhody a nevýhody obou stran 71

Vývoj helénské astrologie 72

Linie Hermes, Asklépios a Nechepso-Petosiris 75

Rozdílné interpretace tajemných zdrojových textů 81

Tajemné tradice 83

Pozdější vykladači a rozkvět tradice 85

III. kapitola: Praktikování astrologie v Římské říši 87

Římská říše 87

Tři větve helénistické astrologie 88

Nativní astrologie 88

Univerzální astrologie ... 90
Počáteční (elekční) astrologie ... 91
Vznik dotazové astrologie ... 92
Dochované horoskopy ... 96
Astrologické poradní tabule (stoly) ... 97
Vyprávění času ... 99
Použití glyfů nebo symbolů ... 100
IV. kapitola: Helénští astrologové ... 103
Hermes Trismegistus (1. st. př. n. l.?) ... 103
Asklépios (1. st. př. n. l.?) ... 106
Nechepso a Petosiris (1. st. př. n. l.?) ... 108
Timaeus (konec 1 st. př. n. l.?) ... 113
Teukron Babylonský (1. st. př. n. l.) ... 114
Thrasyllus (zemřel 36 n. l.) ... 114
Balbillus (1. století) ... 118
Marcus Manilius (počátek 1. století) ... 119
Antiochus Athénský (1. století?) ... 121
Kritodémos (1. století?) ... 126
Abraham (1. století?) ... 127
Zoroaster (1. století?) ... 129
Serapión Alexandrijský (1. století?) ... 131
Anubio (1. století?) ... 132
Dorotheus Sidónský (konec 1. století) ... 135
Manéthón (počátek 2. století) ... 137
Anonymní Michiganský papyrus (2. století?) ... 138
Klaudios Ptolemaios (polovina 2. století) ... 138
Vettius Valens (120-175) ... 142
Antigonus Nikájský (konec 2. století) ... 144
Porfyrios z Tyru (konec 3. století) ... 145
Firmicus Maternus (polovina 4. století) ... 146
Pavel Alexandrijský (378) ... 151
Anonym z roku 379 ... 152
Maximus (4. století?) ... 153
Héfaistión Thébský (počátek 5. století) ... 154

Hypatia a ženy praktikující astrologii ... 155
Julián z Laodikeje (500) ... 157
Olympiodorus (polovina 6. století) ... 157
Rhetorius Egyptský (začátek 6. nebo 7. století) ... 158
V. kapitola: Pád a přenos ... 160
Pád Římské říše a astrologie ... 160
Přenos do jiných kultur ... 163
Přenos do Indie ... 163
Přenos do Persie ... 167
Přenos do Islámské říše ... 168
Pozdější přenos a tradice ... 169
Znovuobjevení helénské astrologie ... 171
Oživení ze strany akademické obce ... 171
Oživení tradiční astrologie ... 175
VI. kapitola: Filosofické otázky helénské astrologie ... 180
Astrologie, věštění a znamení ... 180
Věštění podle znamení (*omen*) ... 181
Astrologie příčin ... 183
Studium osudu ... 190
Astrologický determinismus ... 195
Čtyři filozofické pozice ... 199
VII. kapitola: Sedm putujících hvězd ... 202
Názvy planet ... 202
Významy podle Valense ... 204
Slunce – *Hélios* ... 205
Měsíc – *Seléné* ... 206
Saturn / Kronos, „Svítivý“ (*Fainón*) ... 207
Jupiter / Zeus, „Zářivý“ (*Faéton*) ... 209
Mars / Arés, „Ohnivý“ (*Pyroeis*) ... 210
Venuše / Afrodita, „Světlonoš“ (*Fósforos*) ... 212
Merkur / Hermés, „Třpytivý“ (*Stilbón*) ... 214
Dobrodějové a škůdci ... 218
Zvláštní role dobrodějů a škůdců ... 221
Dobrodějové a škůdci jako spektrum ... 222

Merkur, Slunce a Měsíc ... 223
Sekta ... 224
Sekta planet ... 225
Určení dne a noci ... 226
Sekta jako kvalitativní faktor ... 228
Identifikace nejpozitivnější a nejnegativnější planety ... 230
Podmínky radostí ... 231
Mužské a ženské planety ... 232
Pod paprsky ... 236
Heliakický vzestup (východ) a západ ... 238
Planeta ve svém „voze“ jako polehčující faktor ... 239
V srdci Slunce ... 240
Ranní (jitřenka) a večerní (večernice) hvězda ... 241
Planetární rychlost, retrográdní pohyb a zastávka (stanice) ... 243
Vzestupný a sestupný uzel ... 244
VIII. kapitola: Zodiakální znamení ... 249
Zōidia ... 249
Kvality (vlastnosti) znamení ... 251
Tropický a siderický (hvězdný) zvěrokruh ... 252
Jména (označení) znamení ... 259
Mužská a ženská znamení ... 260
Thema mundi ... 264
Složení a zdůvodnění *Thema mundi* ... 265
Nativita Boha? ... 267
Domicilní vládcovství ... 269
Alternativní perské zdůvodnění ... 272
Domicilní vládcovství a metafora host-hostitel ... 273
Základní povahy planet prostřednictvím přidělení domicilu ... 276
Ptolemaiovy základní povahy planet ... 278
Exaltace (povýšení) a pád (deprese) ... 280
Interpretace exaltací ... 282
Zdůvodnění exaltací ... 283
Počátky exaltací ... 286
Nepřízeň (protivenství) ... 287

Kvadruplicity ... 291
Triplicity ... 296
Pozadí o čtyřech živlech a kvalitách ... 297
Přiřazení živlů do triplicit ... 300
Interpretace živlů ... 302
Živlové kvality a interpretace temperamentu ... 303
Triplicitní vládci ... 306
Přiřazení triplicitních vládců ... 306
Odůvodnění schématu triplicitních vládců ... 308
Závěry o zdůvodnění důstojnosti ... 310
Ptolemaiovo schéma alternativních triplicitních vládců ... 311
Nepravidelné rozdělení sekundárních kvalit ... 312
Zodiakální *melotézie* ... 314
Podrozdělení zvěrokruhu ... 315
Hranice ... 316
Dekany či tváře ... 319
Dvanácté části ... 323
Výklad planet ve znameních ... 327
IX. kapitola: Konfigurace (Aspekty) ... 329
Rekonstrukce nauky aspektů ... 329
Definice svědectví ... 331
Aspekty jako pohled ... 332
Řecké optické teorie ... 333
Pět konfigurací ... 334
Konfigurace založené na znameních ... 336
Averze ... 338
Spolu-přítomnost ... 340
Konfigurace založené na stupni ... 341
Aplikace a separace ... 343
Prázdného chodu ... 345
Kvality konfigurací ... 346
Odůvodnění konfigurace domicilem ... 349
Pravý a levý aspekt ... 350
Překonávání (Převažování) ... 353

Zmírnění dopadů a nauky alternativních aspektů 357
X. kapitola: Dvanáct míst 360
Celoznakový systém domů 360
Výpočet celoznakových domů 362
Jména míst 363
Koncepční modely, které jsou základem míst 364
Úhly či pivoty 365
Angulární (úhlové) trojice 368
Dobrá a špatná místa 373
Výhodná (příznivá, operativní, zisková) místa 374
Pořadí míst 376
Radosti planet 377
Radosti jako konceptuální konstrukt 378
Významy míst 382
Významy podle Valense 385
Odvozené významy míst 388
Průzkum každého z dvanácti míst 393
První místo 394
Druhé místo 395
Třetí místo 396
Čtvrté místo 398
Páté místo 399
Šesté místo 399
Sedmé místo 401
Osmé místo 401
Deváté místo 402
Desáté místo 403
Jedenácté místo 403
Dvanácté místo 404
Interpretace planet v místech 405
Umístění nejpozitivnější a nejnegativnější planety podle místa 406
XI. kapitola: Problematika dělení domu 408
Střed nebe a rozdělení tří forem dělení domu 409
Obecný přehled dochovaných horoskopů 413

Odkazy na celoznakové domy v příručkách ... 418
Kvadrantové domy a dynamická síla ... 429
Topický význam stupně Středu nebe (MC) ... 436
Dynamická síla stupňů úhlů ... 437
Ekvální domy a Asklépiův text ... 439
Firmicus, Rhetorius a dva vymezovací texty ... 443
Závěrečné poznámky ... 456
XII. kapitola: Domicilní vládce Ukazatele hodin (Ascendentu) ... 458
Námořní (nautická) metafora ... 460
Kormidelník lodi ... 461
Domicilní vládce ve dvanácti místech ... 462
J. Paul Getty ... 463
Princ Charles ... 464
Che Guevara ... 465
Franklin D. Roosevelt ... 466
Christopher Reeve ... 467
Judy Blume ... 468
Richard Houck ... 469
Carl Sagan ... 470
Zmírnění obtížných umístění ... 470
Lékař ... 472
Vládce Ukazatele hodin na prvním místě ... 472
Benedikt XVI. ... 473
William Rehnquist ... 474
T. S. Eliot ... 475
George Lucas ... 475
Steve Wozniak ... 476
Planety na prvním místě, a fyzický vzhled nebo charakter ... 477
Angelina Jolie ... 477
Paul Newman ... 478
Sekta vládce ... 479
Ted Kennedy ... 479
Finanční úzkosti ... 480
Stupeň Středu nebe (MC) na jiných místech ... 481

Císař Akihito ... 481
Alžběta II. ... 482
Princ William ... 483
Princ Henry z Walesu ... 484
Princ Andrea Casiraghi ... 484
XIII. kapitola: Vládci míst ... 486
Interpretační zásady pro studium vládců ... 487
Předběžné poznámky ... 488
Umístění jako archetypální scénáře ... 488
Osobní a univerzální význam ... 489
Já a druzí v horoskopu ... 489
Izolovaná a trvalá témata ... 490
Zdroje pro vymezení ... 491
Vládce druhého místa ... 491
Příklady vládce druhého ... 492
Maurizio Gucci ... 493
Steve Wozniak ... 494
Vládce třetího místa ... 495
Ted Kennedy ... 496
Vincent van Gogh ... 497
Vládce čtvrtého místa ... 498
Reinhold Ebertin ... 499
Vládce čtvrtého v devátém ... 500
Vládce pátého místa ... 501
Vládce pátého v devátém ... 501
Vládce pátého v osmém ... 502
Vládce šestého místa ... 503
Ernest Hemingway ... 504
Michel Foucault ... 504
Vládce sedmého místa ... 505
Johnny Carson ... 506
Steven Spielberg ... 507
Adolf Hitler ... 508
Vládce osmého v jedenáctém ... 509

Vládce osmého místa 509
Ernest Hemingway 511
Princezna Diana 512
Vládce devátého místa 512
Vládce devátého ve čtvrtém 513
Vládce desátého místa 514
Lékař 514
Eleanor Roosevelt 515
Vládce jedenáctého místa 516
Tiger Woods 516
Vládce jedenáctého v osmém 517
Vládce dvanáctého místa 518
John F. Kennedy 519
George Lucas 520
XIV. kapitola: Podmínky bonifikace (obohacení) a týrání (špatného zacházení) 522
Smysl podmínek 522
Nerovnosti štěstí 524
Definice špatného zacházení (týrání) 524
Překonávání 527
Sekta jako polehčující faktor 529
Příklady obohacování a týrání prostřednictvím překonávání 530
Týrání vládce třetího místa 530
Steve Wozniak 531
Che Guevara 532
Lékař 532
Philippe Pozzo di Borgo 533
Opozice a trigon 534
Příklad špatného zacházení (týrání) prostřednictvím celoznakové opozice 534
Michael Patrick MacDonald 535
Protipůsobení (nesoulad pozice) 536
Tiger Woods 537
Uzavření (omezování, zadržování, obléhání, ohraničení) 538
Chris Farley 540
Robin Williams 541

Adherence, přilnutí („úzká, tělesná aplikace“) 543
Týrání vládce jedenáctého místa 545
Maya Angelou 546
James Eagan Holmes 547
Životní pojištění od otce 548
Zasažení paprskem 549
Týrání a obohacování prostřednictvím zasažení paprskem 555
Martin Luther King 555
Albert Einstein 556
Spojení (zapojení, účast, angažování) 557
Robert F. Kennedy 558
Andre Young (Dr. Dre) 559
Jacqueline Kennedy Onassis 560
Polehčující podmínky: Recepce 561
Výměna znamení (vzájemná recepce) 563
XV. kapitola: Triplicitní vládci sektového Světla 565
Zdroje techniky 565
Identifikace triplicitních vládců sektového Světla 566
Význam angularity (úhlovosti) 568
Sekvence života zrozence 569
Příklady od Valense a Dorothea 570
Integrace s jinými technikami 574
Moderní příklady 575
Napoleon Bonaparte 575
Smrt v dětství 576
Robert Downey 577
Kurt Cobain 578
Bill Clinton 579
Whitney Houston 580
Hans Christian Andersen 580
Přechod mezi triplicitními vládci 581
XVI. kapitola: Losy („Části“, „Body“) 586
Výpočet a konceptualizace 587
Použití losů v nativní astrologii 590

Kroky v analýze Losu ... 592
Los Štěstí ... 594
Diskuze kolem výpočtu Štěstí ... 595
Odůvodnění výpočtu Štěstí a Ducha ... 596
Jednoduchá pravidla k zapamatování ... 598
Odvozená místa od Štěstí ... 599
Přehled dalších Losů ... 600
Sedm hermetických losů ... 601
Los Štěstí ... 601
Los Ducha ... 601
Los Erótu ... 601
Los Nutnosti ... 602
Los Odvahy (Smělosti) ... 602
Los Vítězství ... 602
Los Odplaty (Trestu, *Nemesis*) ... 602
Alternativní výpočty Erótu a Nutnosti ... 603
Los Erótu (Valens) ... 603
Los Nutnosti (Valens) ... 603
Losy a členové rodiny ... 605
Los Otce ... 605
Los Matky ... 605
Los Sourozenců ... 606
Los Manželství ... 606
Los Dětí ... 607
Odvozené losy z míst ... 608
Los Obvinění nebo Nemocí ... 609
Exaltace (Povýšení) a Základ (Báze) ... 610
Los Exaltace (Povýšení) ... 610
Los Základu (Báze) ... 610
XVII. kapitola: Annuální (roční) profekce ... 612
Techniky vládce času ... 612
Annuální profekce ... 612
Aktivace míst ... 615
Lisa Marie Presley ... 616

Robert F. Kennedy 617
Smíření s matkou 618
Narození dítěte 618
Michael J. Fox 619
Setkání s budoucím manželem 620
Patrik Swayze 620
Amanda Knox 621
Carl Sagan 622
Anthony Louis 622
Rudolf Hess 623
Stav vládce roku 624
Andre Romelle Young (Dr. Dre) 624
Robert F. Kennedy 625
Aktivace místa obsahujícího vládce 626
Lisa Marie Presley 626
Steve Wozniak 627
Přestěhování do zahraničí 628
Opakování a tranzity 628
Požár domu 630
Jonathan Brandis 631
George Lucas 632
Sebevražda partnera 634
Valensova rozvinutější metoda profekcí 634
Aktivace planet v profekčním znamení 635
Charlie Sheen 635
Lisa Marie Presley 636
Smrt manžela 637
Začátek úspěšného vztahu 637
Profekce z jiných výchozích bodů 639
XVIII. kapitola: Zodiakální uvolnění 640
Zdroj techniky 640
Výpočet period zodiakálního uvolnění 641
Výpočet subperiod 645
Interpretace periody zodiakálního uvolnění 647

Vrcholy period 647
George W. Bush 649
Al Gore 651
Hodnocení úhlů od Štěstí 652
George Lucas 654
Steve Wozniak 656
Chris Brennan 658
Interpretace kvality periody 659
Charlie Sheen 661
Vanessa Williams 663
Nicole Brown Simpson 665
Autonehoda 666
Úhlové trojice ve vztahu ke Štěstí 666
Demetra George 668
Ztráta svazku (spojení) 670
George Lucas 672
Arnold Schwarzenegger 674
Linda Goodman 676
Bill Gates 677
Alžběta II. 678
Hirohito 679
Barack Obama 681
Princezna Diana 684
Duch a Štěstí ve stejném znamení 685
John Kerry 686
Oblasti pro další výzkum 687
Závěr 689
Zkratky 692
Bibliografie 696

Helénský modul v programu PlanetDance[34]

Astrologický program *PlanetDance* je v současnosti nejlepším astrologickým free programem, který má ve své výbavě moduly a funkce, které jsou běžně v placených programech, a svým způsobem v mnoha ohledech je již překonal.

Nejen pro začátečníka v helénské astrologii, ale i pro již více zkušené astrology se ukazuje jako klíčové mít odpovídající SW, pomocí něhož si člověk tříbí a potvrzuje znalosti.

Brennanova příručka představuje nejzákladnější helénské techniky, které mohou působit „jako z jiného světa“ astrologie, přesto se pohybujeme víceméně v základních astrologických naukách tradice, neboť máme před sebou základní pojmy a ukázky jednoduchých figur, a aby to bylo ještě zajímavější, ke konci knihy se dostáváme např. k triplicitním vládcům sektového Světla, nebo k zodiakálnímu uvolnění, což je již technika *chronokratorů*.

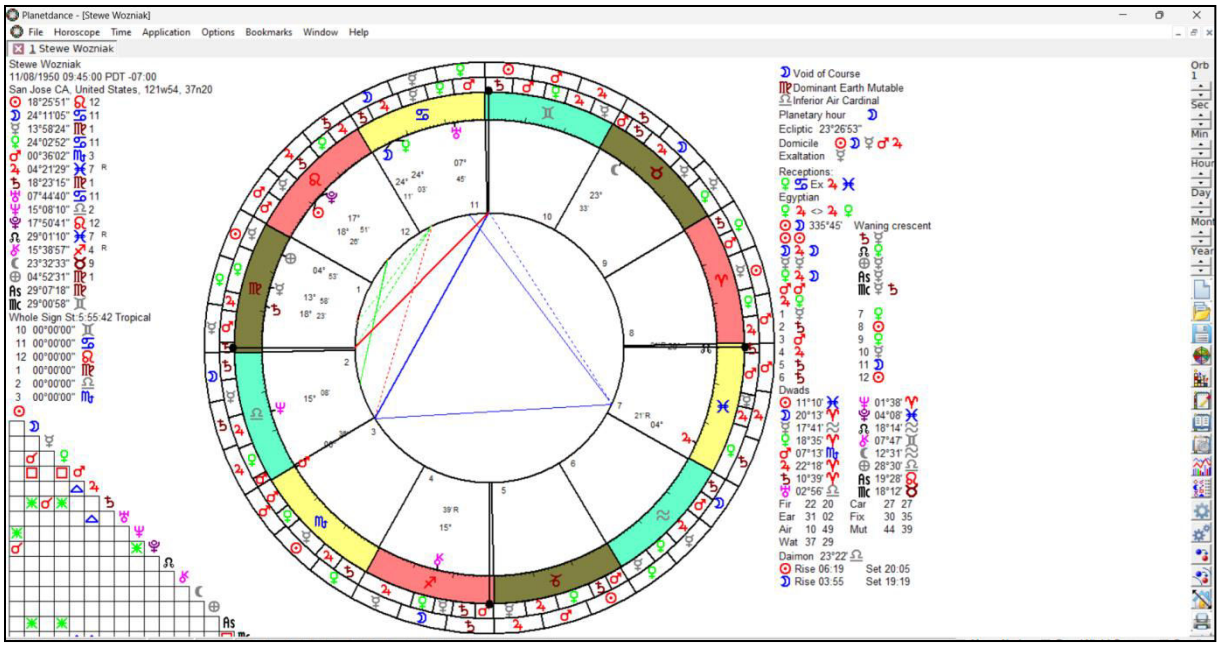
Jestliže máme k dispozici monumentální učebnici a cvičebnici starověké astrologie od *Demetry George*,[35] tak s ní souvisí i Brennanova příručka, a svým způsobem se obě práce prolínají a doplňují. Brennan začínal u *Demetry George*, byl žákem *Roberta Schmidta*, znali se s *Robertem Zollerem*, hodně mu také pomáhal v konzultacích *Benjamin Dykes*, až nakonec v roce 2017 publikoval svou *Helénskou astrologii*.

Brennan pojal svůj výstup jako spíše popularizační, cílí na „lidi z ulice“, sám začínal jako moderní astrolog, který se dostal na povinnou přednášku k Demetře, kterou chtěl mít spíše rychle za sebou. Jak známo, těmito prostými činy splétá Lachesis osudy vstříc nůžkám Atropos, zkrátka osudové setkání a zlom v jeho životě.

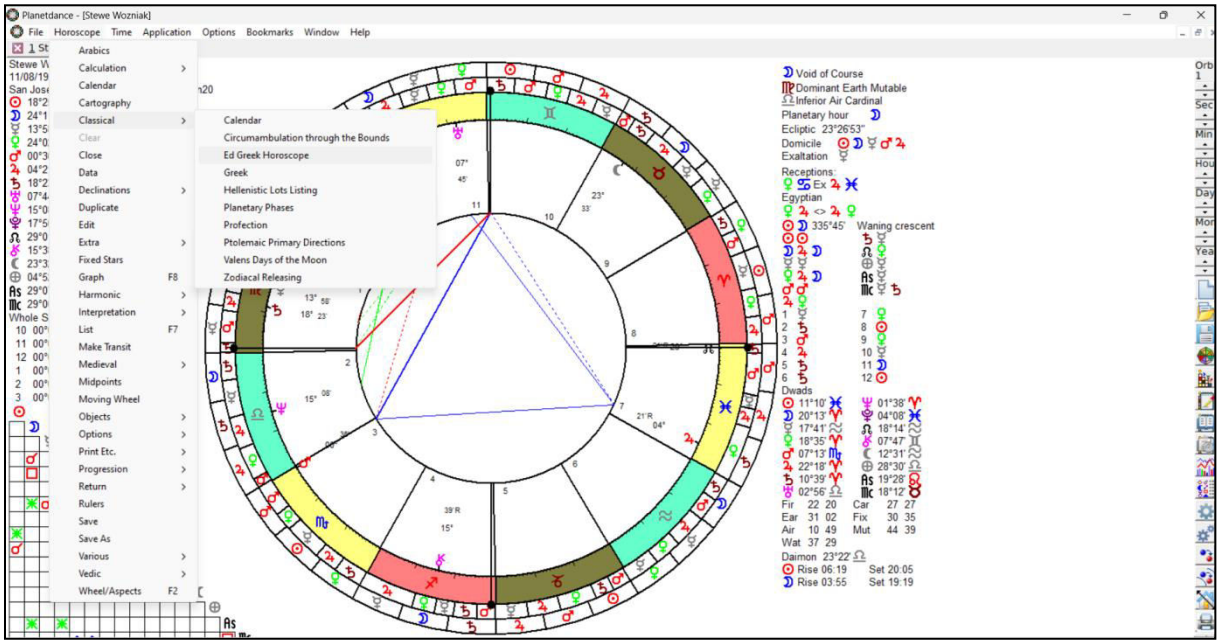
Když si člověk začne listovat v jeho knize, procházet různé koncepty, tak začne mít nutkání to zkoušet, samozřejmě nejdříve na vlastním horoskopu. V tomto bodě se ukáže jako velký pomocník astrologický program *PlanetDance*, protože v tomto programu dokážete jednak ověřit Brennanovy ukázkové horoskopy, a posléze započít vlastní experimentální činnost.

[34] https://jcremers.com/
[35] http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=165

Uveďme nějaký příklad. Brennan pracuje ve své knize například s horoskopem *Steva Wozniaka*.[36] Když zadáte všechna data do programu, dostanete základní výstup, který vypadá takto:

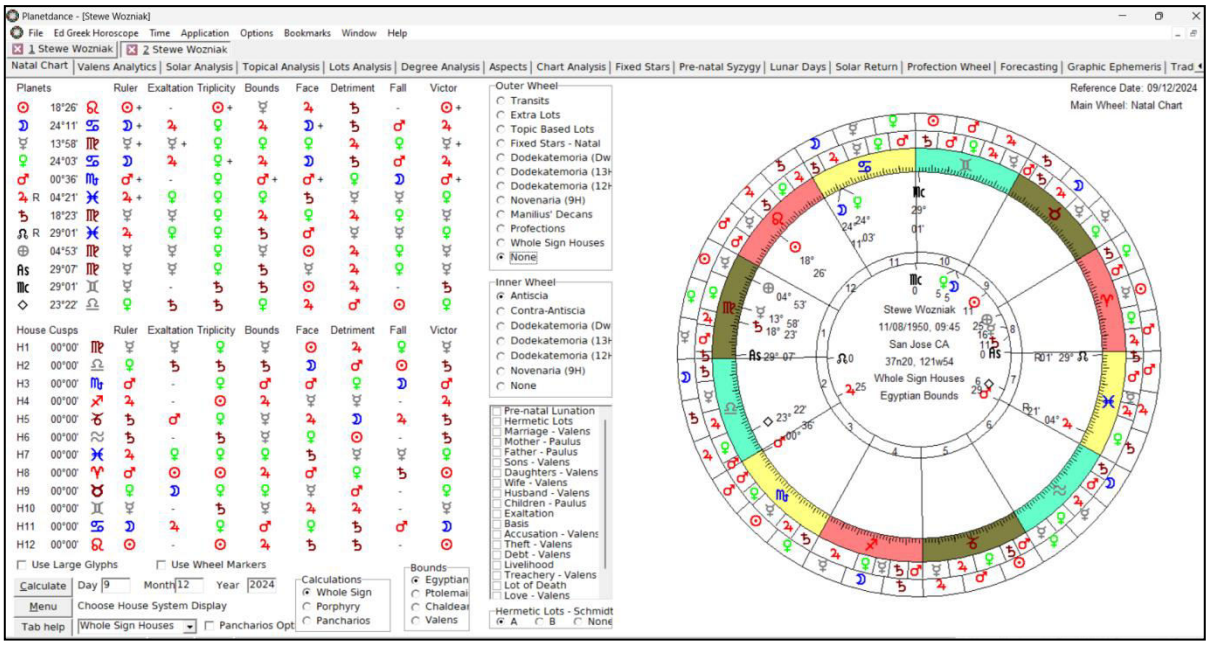

Abyste se dostali do helénského modulu, je třeba zvolit *Horoscope>Classical>Ed Greek Horoscope*.

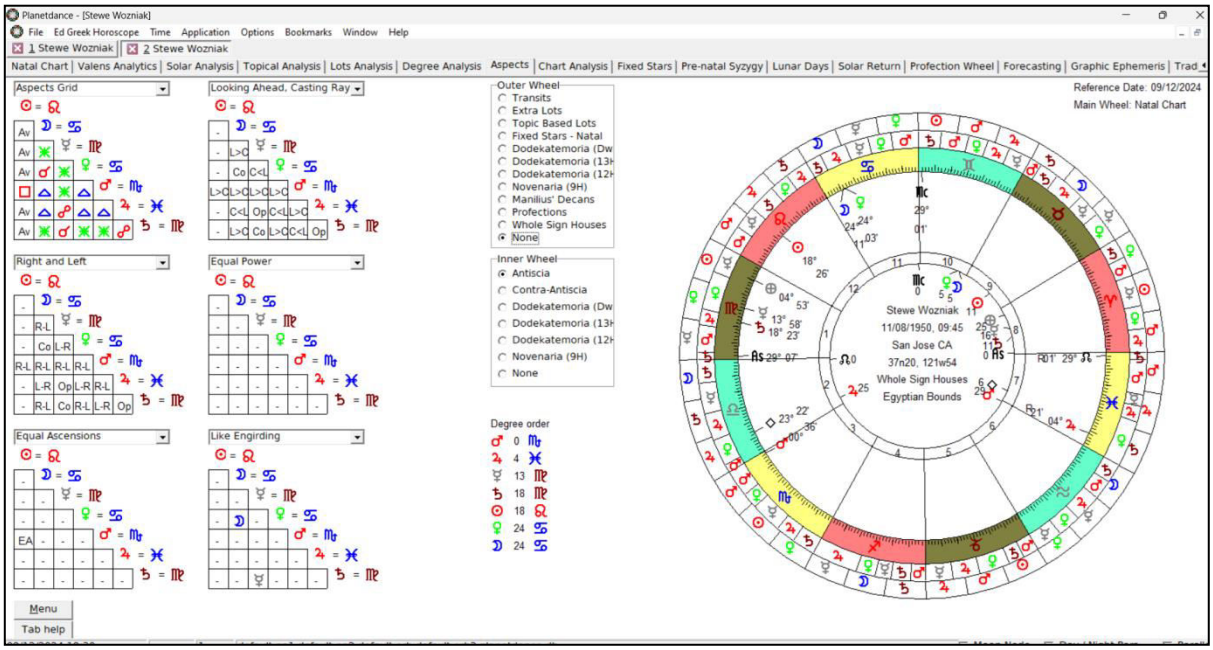

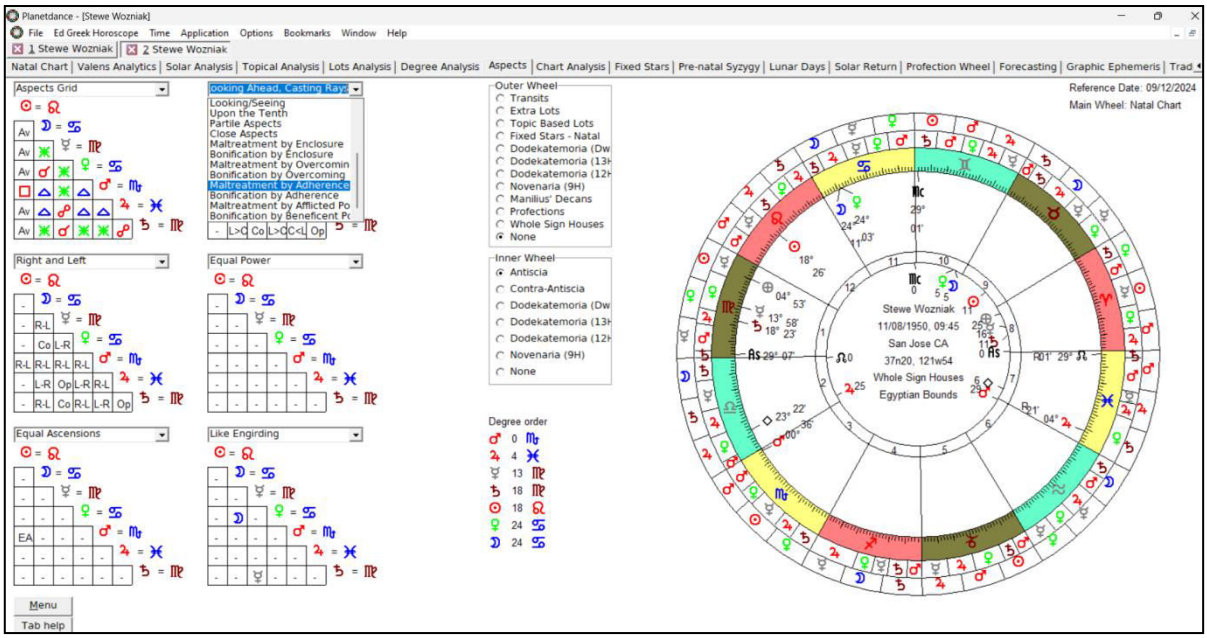
[36] https://www.astro.com/astro-databank/Wozniak,_Steve

Dostanete se do helénského modulu:

Když si začnete klikat na záložky nahoře zleva doprava, tak uvidíte, že je to program s velkou škálou různých technik a metod, přičemž pro začátek doporučuji se přepnout do záložky *Aspects*, což je sedmá záložka, kde vidíte všechny druhy aspektů a figur. Upozorňuji na to proto, protože Brennan zacílil mj. na vybrané aspekty *bonifikace* (obohacení) *a špatného zacházení* (týrání).

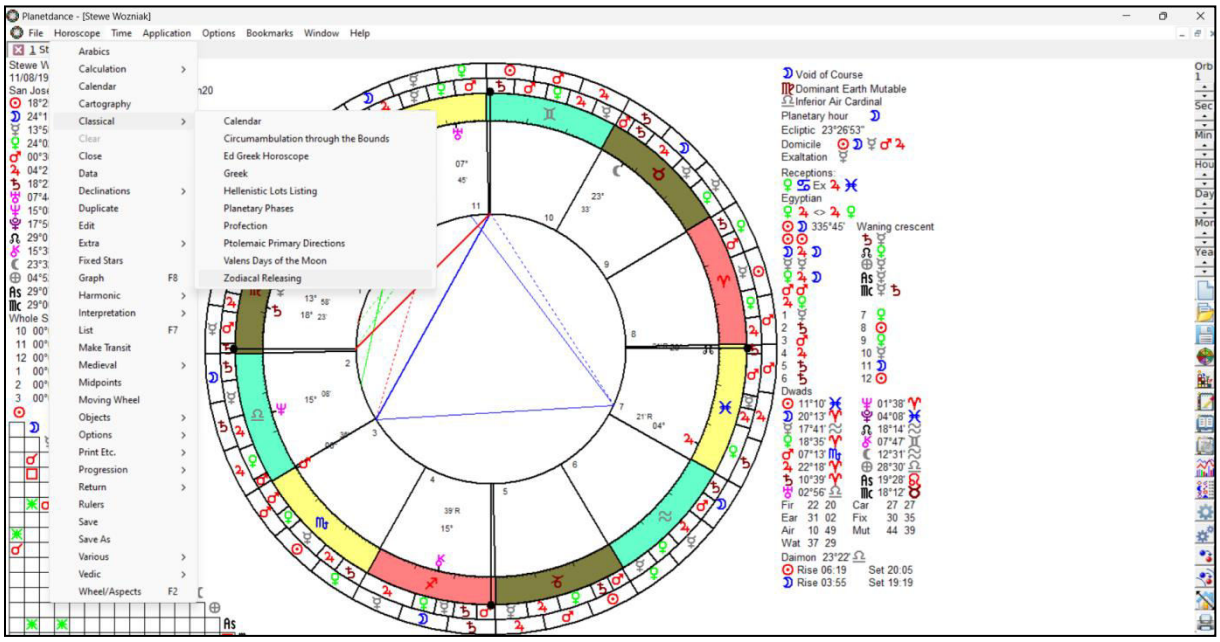

Rozkliknutím se dostanete k různým helénským aspektům, přičemž na konci jsou bonifikace („*Bonification*“) a špatné zacházení („*Maltreatment*“). Program vám ukáže, jestli dochází k *bonifikacím překonáním (Bonification by Overcoming), uzavřením/ohrazením (Bonification by Enclosure), adherencí (Bonification by Adherence)* atd. Stejně tak pro špatné zacházení. Angličtina je velmi jednoduchá. V knize najdete popisy a významy těchto aspektů, a poté v programu si můžete „pohrát“ a ověřovat a následně experimentovat. Těch aspektů je tam celá řada. Mnohé z toho najdete taktéž u *Demetry George* v její učebnici. Je tam toho však podstatně více.

Jak budete procházet knihou, zkuste si sednout k programu a začít se více zajímat. Na *Fragmentech*[37] máme k dispozici celé svazky učebnic, takže zdroje jsou. Brennan vychází z mnoha mých dalších překladů, jako je *Antiochos, Maternus, Porfyrios, Greenbaum, Dykes, Schmidt* atd.

[37] http://fragmenty.johannes.cz/

K zodiakálnímu uvolnění se dostanete přes *Horoscope>Classical>Zodiacal Releasing*.

Program je velice intuitivní a uživatelsky přátelský, takže nebudu zacházet do detailů. Chci pouze upozornit, že je k dispozici odpovídající SW, a že v současnosti máme jak zdroje, tak programy. Světový trend je daný a každým dnem se tradiční astrologie posouvá stále více dopředu.

Doporučuji tudíž pro helénskou astrologii *PlanetDance*, protože tento program je skutečně špičkou. Umí podstatnou část vládců času, různé helénské soláry atd., vč. různých specialit typu *paranatellonty* a dalších projekcí.

Zabývám se astrologií už skoro 20 let, z toho 15 let vyloženě tradicí. Dnešní možnosti jsou skutečně úžasné. Program *PlanetDance* je programem nadšenců, mezi které se řadím i já, a naším posláním a snahou je dělat astrologii čest a obor posouvat.

Přeji všem hodně štěstí při studiu!

Robin Salomon

Předmluva – *Demetra George*

S velkým potěšením vítám publikaci *Hellenistic Astrology: The Study of Fate and Fortune* Chrise Brennana. Tato kniha představuje komplexní přehled původních nauk západní horoskopické astrologie a jako jeho první dílo je ohromujícím a pozoruhodným počinem.

Chrise jsem potkala, když nastoupil na Kepler College, čerstvě po střední škole, bylo mu pouhých devatenáct let. Netrvalo dlouho a všichni členové fakulty rozpoznali geniální a pronikavou mysl tohoto plachého a tichého mladého muže. Měl planoucí vášeň pro studium astrologie a jeho plamen pohltil vše, co jsme se museli naučit, integroval známé, ale také zpochybňoval dané a stále se posouval do dosud nezmapovaných horizontů disciplíny.

Jeho první láskou však nebyla helénská astrologie. Usmívám se při vzpomínce na jeho přesvědčení, že moderní psychologická astrologie je „tam, kde je“, a jak se nemůže dočkat, až ji začne dále studovat. Snažil se zorganizovat spolužáky, aby protestovali proti požadavku, že musí absolvovat nezbytnou hodinu, neboť ta zastaralá astrologie ze staré školy byla „jen ztrátou času“. Ale osnovy zvítězily, a když v zimě 2004 vstoupil do mé helénistické třídy, bylo to, jako by náhle a nečekaně znovu objevil místo, kde, jak věděl, odjakživa patřil.

Od té chvíle se řítila padající hvězda na nebesích rychlostí blesku. Rychle absolvoval celý kurz, stejně jako ten následující, a poté, když byl ještě zapsán na Kepler College, se přestěhoval přes celou zemi, aby žil několik let v ústředí Project Hindsight. Tam denně nasával helénistickou astrologii a klasickou filozofii, obklopený skupinou myslitelů, kteří přišli na návštěvu, diskutovali a studovali s Robertem Schmidtem a Ellen Blackovou. Sledovala jsem Chrise, jak znovu a znovu četl primární zdroje; sledoval přenos nauk prostřednictvím různých autorů a kultur; poznamenával si a porovnával, kdo co, kdy a kde řekl; sám studoval starověkou řečtinu; sledoval nekonečné poznámky pod čarou; udržoval krok s novým poznáním; testoval techniky a koncepty; přišel s vlastními nápady; a vše zpochybňoval, dokud sám neporozuměl látce.

Za posledních deset let jsme s Chrisem strávili nespočet hodin konverzací, kdy jsme diskutovali, rekonstruovali a překládali texty. Během této doby jsem podporovala jeho růst a byla svědkem jeho narůstající odbornosti.

Velká část našeho studování byla výsledkem spolupráce, protože jsem také psala práci *Ancient Astrology: A Practitioners Guide*, která byla návodem, jak krok za krokem aplikovat helénistické techniky na vlastním horoskopu. Tyto dvě práce budou doprovodnými díly s určitými přesahy a rozdíly, ale doufáme, že společně poskytnou teoretické i praktické nástroje pro studium helénistické astrologie.

V následujících letech Chris představil helénskou astrologii mnoha stovkám astrologů z celého světa prostřednictvím svého online kurzu, článků, podcastů, přednášek a webových stránek. V návaznosti na stěžejní díla Roberta Schmidta a Jamese Holdena, kteří během posledních dvaceti let vytvořili anglické překlady většiny původních textů západní astrologie, rozvíjí kniha Chrise Brennana naše porozumění tím, že syntetizuje a integruje historii, filozofii a techniky helénistické astrologie na jednom místě a způsobem, který je přístupný současnému astrologovi.

Hellenistic Astrology: The Study of Fate and Fortune přenáší moudrost minulosti vpřed do budoucnosti a poskytuje pevný základ pro podporu stále se prohlubujícího porozumění naší disciplíně. Chris Brennan nám předal neocenitelný příspěvek, který posílí a rozšíří astrologii 21. století.

Demetra George, M.A.

Držitelka ocenění UAC Regulus za rok 2002 za teorii a porozumění v astrologii

Listopad, 2016

Poděkování – *Chris Brennan*

Na této knize jsem začal pracovat před deseti lety, přičemž jsem použil přiměřeně příznivé elekce, 11. září 2006 v 6:12 hodin v Cumberlandu, Maryland, USA. Musím poděkovat mnoha lidem, kteří pomáhali v různých fázích procesu.

Nejprve chci poděkovat své matce Vickie a své sestře Katie za jejich podporu a povzbuzování v průběhu let poté, co jsem se rozhodl věnovat se vzdělání a nakonec kariéře astrologa, začal jsem ještě na střední škole. Jen díky jejich pomoci jsem mohl krátce poté, co mi bylo devatenáct let, navštěvovat Kepler College, a kdybych neměl to štěstí mít takovou podporující rodinu, pak vím, že bych to tak daleko nedotáhl. Věnováním této knihy jim plním slib, který jsem dal Katie v jednom z posledních rozhovorů, které jsem s ní vedl krátce předtím, než v říjnu 2007 zemřela.

Rád bych také poděkoval mnoha astrologům, kteří se podíleli na sestavování studijního programu pro Kepler College, který byl od roku 2000 nabízen asi deset let v Seattlu. Program podnítil můj zájem o historii astrologie, ukázal mi hodnotu studia různých tradic astrologie a naučil mě kriticky uvažovat. Do Kepler College jsem přijel s tím, že chci studovat moderní psychologickou astrologii, ale když jsem se dostal do druhého ročníku programu, řekli mi, že musím strávit semestr absolvováním úvodního kurzu o helénistické a indické astrologii, který spoluvytvářeli Demetra George a Dennis Harness. Zpočátku jsem proti tomu vlastně protestoval, protože jsem neměl zájem studovat starší tradice astrologie, protože jsem předpokládal, že jsou zastaralé a překonané, a tudíž z nich nelze nic získat. Fakulta mi naštěstí sdělila, že nemám na vybranou, protože psychologická dráha ještě není připravená, a tak jsem kurz s nevolí absolvoval. Velmi rychle jsem si uvědomil, že moje domněnky o starších tradicích byly mylné a že zde je mnoho poznání. Začátkem roku 2005 jsem se věnoval studiu helénistické astrologie.

Za mnohé vděčím své přítelkyni a mentorce Demetře George, se kterou jsem poprvé studoval helénistickou astrologii a která byla stálým zdrojem podpory a vedení, když jsme v posledním desetiletí společně pokračovali ve zkoumání této tradice. Chci také vyjádřit své uznání svému příteli Benjaminu Dykesovi, jehož práce v tradiční astrologii za poslední desetiletí byla inspirací a se kterým jsem spoluprací nemálo vytěžil, zejména při naší společné práci o

planetárních radostech. Společně s Benem a Demetrou jsme v posledních letech prožili mnoho úspěšných a produktivních období spolupráce při oživování tradiční astrologie, zejména s některými pracemi, které byly provedeny v rekonstrukci aspektové nauky Antiocha a podmínek bonifikace (obohacení)[38] a špatného zacházení, které později představím v tomto svazku. Demetra a Ben jsou mí dva nejbližší spolupracovníci a je mnoho zásadních způsobů, kterak by tato kniha byla naprosto odlišná a nesourodá, kdybych je neznal.

Rád bych poděkoval Billu Johnstonovi za pozvání žít v Projectu Hindsight v Cumberlandu v Marylandu v létě 2005 a za to, že viděl můj potenciál jako nadějného studenta helénistické astrologie. Jsem zavázán zesnulému Robertu Victoru Grossovi za to, že mě během mého působení v Projectu Hindsight částečně sponzoroval a že se mnou sdílel svou knihovnu. Jsem také vděčný zesnulému Alanu Whiteovi za jeho podporu během mého působení v Cumberlandu, stejně jako za jeho ne-nesmyslný přístup k povídání a propagaci helénistické astrologie, z čehož jsem těžil, když jedna z jeho přednášek vedla k tomu, že se takto vyučovalo na Kepler College. Děkuji Curtisi Manwaringovi za návrh softwarového programu Delphic Oracle a za poskytnutí přístupu, když jsem byl v Hindsight, protože mi pomohl urychlit studium časových technik a použil jsem jej k výpočtu mnoha období vládců času, které se objeví později v této práci. Děkuji také mým blízkým přátelům Nicku Daganovi Bestovi a Meredith Garstin; vždy budu vzpomínat na čas, který jsme my tři strávili na Hindsight, když jsme spolu nahlas četli Valense, testovali techniky a diskutovali o astrologii jako o jednom z nejlepších období mého života. Meredith dlužím zvláštní poděkování za její pomoc v průběhu let při vytváření diagramů, z nichž několik se objevuje v této knize.

Ze všeho nejvíc bych chtěl poděkovat ústředním postavám Projectu Hindsight, Robertu Schmidtovi a jeho ženě Ellen Black, za to, že mě dva roky vlídně hostili ve svém domě a poskytli mi dostatek příležitostí k výzkumu a k nesmírně důležité práci, kterou odvedli při oživení helénistické astrologie. Robertovi vděčím za mnohá rána, která strávil na zadní verandě, když se mnou hovořil, odpovídal na mé otázky, věnoval čas tomu, aby mi pomohl s mými vlastními výzkumnými projekty, a za to, že se se mnou podělil o část svých

[38] Má vlastní závorka. RS

rozsáhlých znalostí. Bez jeho neúnavné práce a výzkumu za posledních pětadvacet let by tato kniha nebyla možná, stejně jako oživení helénistické astrologie. I když jsme od té doby šli každý svou cestou a ne vždy se shodujeme v našich názorech na helénistickou astrologii, mám v nesmírné úctě jeho práci, kterou vykonal.

Rád bych poděkoval svému editorovi Aaronu Cheakovi, jehož rozsáhlá práce a cenná zpětná vazba na rukopis této knihy za poslední rok jej vylepšily daleko nad rámec toho, čeho jsem mohl dosáhnout sám. Rád bych také vyzdvihl Leventu Laszló za jeho četné komentáře a opravy v konečné verzi rukopisu. Byla zde také řada dalších přátel a studentů, kteří mi dali užitečnou zpětnou vazbu nebo se mnou spolupracovali na výzkumných projektech, které v průběhu let přispěly ke knize, které budu abecedně jmenovat: Anthony Capoccia, Ricardo Carmona, John Cole, Austin Coppock, Tania Daniels, Adam Elenbaas, Andrea Gehrz, Eduardo Gramaglia, Robert Hand, Daniel Larkin, Charles Obert, Lars Panaro, Tom Pommerel, Maria Mateus, Kenneth Miller, Michael Douglas Neely, Scott Silverman a Patrick Watson. Jakékoli chyby nebo nedostatky, které v knize zůstanou, jsou mé vlastní.

Děkuji Shannon Garcia za propůjčení svých výjimečných designérských dovedností při sazbě a úpravě knihy a za pomoc s dokončením uspořádání diagramů, příkladů horoskopů a zejména rejstříku. Jsem velmi vděčný Paule Belluomini za její skvělou práci při navrhování obálky knihy a také za to, že mi pomohla vytvořit konečné verze mnoha diagramů. Děkuji Kenneth Hirstovi za návrh písma Astro, které jsem použil k zobrazení planet a znamení zvěrokruhu v diagramech a příkladech horoskopů, a také za jeho svolení je zde použít. Děkuji také Radoje Pejovič za pomoc při ilustrování částí ústřední figury na obálce. Obálka je částečně inspirována obrázkem bohyně Fortuny a kola štěstí, které se objevilo na obálce notového zápisu *Carmina Burana* Carla Orffa.

Budu navěky vděčný své partnerce Leise Schaim za její podporu a trpělivost, protože jsem pravidelně trávil dlouhá období zkoumáním a psaním této knihy na různých místech během téměř deseti let, kdy se známe. Uplynulý rok psaní zcela nové předlohy knihy od nuly s cílem osvojit si konzistentnější tón byl obzvláště intenzivní a pochybuji, že bych to dokázal bez prostředí lásky a vzájemné podpory, které jsme my dva v uplynulých několika letech společně

vytvořili. Také tomuto projektu propůjčila svůj Měsíc v Panně a díky tomu nás všechny zachránila před mnoha a mnoha překlepy.

Děkuji všem studentům a klientům, se kterými jsem v uplynulém desetiletí pracoval, protože zpětná vazba, kterou jste poskytli ohledně technik a konceptů uvedených v této knize, se ukázala jako neocenitelná.

Nakonec bych chtěl poděkovat všem astrologům, písařům, filologům, překladatelům a dalším lidem, kteří předávali a uchovávali texty astrologické tradice v průběhu několika posledních desítek století. Jsou důvodem, proč máme vůbec nějaké starověké texty k analýze, a přehled helénistické astrologie prezentovaný v této knize by bez jejich práce nebyl možný.

Chris Brennan

Listopad, 2016

Úvod – *Chris Brennan*

Uplynulo více než dva tisíce let od doby, kdy se helénistická astrologie poprvé začala praktikovat ve starověkém světě. Původ tohoto systému je záhadný, i když víme, že se objevil v helénistickém období někdy po výbojích Alexandra Velikého a že vrcholu své popularity dosáhl v době Římské říše. Je to typ astrologie, která se používala v oblasti Středozemního moře, v době, kdy byla v prvním století našeho letopočtu sepsána evangelia Nového zákona, a stejně jako křesťanství měla trvalý dopad na západní kulturu během posledních dvou tisíciletí. Helénistická astrologie představuje počátky a základy západní astrologie, protože většina základních technik a pouček, které astrologové i dnes považují za samozřejmé, lze vysledovat až do tohoto období. Účelem této knihy je tedy poskytnout přehled původní tradice západní astrologie.

Od dob Římské říše prošla astrologie mnoha různými kulturami a jazyky. V některých ohledech existuje mnoho podobností mezi helénistickou astrologií a moderní astrologií. Zejména čtyř úrovňový systém interpretace astrologických horoskopů, který začleňuje planety, znamení zvěrokruhu, aspekty a dvanáct domů, se poprvé objevil v helénistické éře kolem prvního století př. n. l., a tento přístup dodnes do značné míry charakterizuje jádro západní astrologie. Jak uvidíme, mnoho významů a kvalit, které moderní astrologové připisují různým složkám v astrologických horoskopech, byly poprvé definovány astrology, kteří žili kolem prvního století naší éry. Výhoda zpětného pohledu do počátků některých z těchto konceptů spočívá v tom, že může astrologům pomoci pochopit, odkud tyto techniky pocházejí, jak byly poprvé vyvinuty a v některých případech, jak je lze dnes účinněji používat.

Navzdory těmto podobnostem je helénistická astrologie v mnoha důležitých ohledech zcela odlišná od typu běžné moderní astrologie, která se dnes praktikuje. Některé z těchto rozdílů souvisí s přenosem astrologie za posledních dva tisíce let a se změnami, které nastaly pokaždé, když byl systém přeložen z jednoho jazyka do druhého. Pokaždé, když byla astrologie přenesena, změnila se a byly přidány některé nové pojmy, zatímco jiné byly ztraceny. Překlad je nedokonalé umění a před moderní dobou bylo ještě komplikovanější tím, že knihy se musely opisovat ručně a někdy bylo v určité době k dispozici jen několik textů z dřívějších tradic. Součástí účelu moderního oživení helénistické astrologie je obejít posledních několik set let

nashromážděné astrologické tradice a podívat se přímo zpět na nejstarší verze západní astrologie prostřednictvím analýzy dochované textové tradice. Často člověk zjistí, že místo toho, aby se systém jevil jako méně složitý nebo méně důmyslný, opak je pravdou; objevujeme mnoho důležitých a mocných technik, které byly ztraceny v přenosu v průběhu staletí. I když to nepopírá některé důležité události, ke kterým došlo v novějších astrologických tradicích, nutí nás to opustit předpoklad, že současná astrologie je výsledkem lineárního vývoje předmětu, který vyvrcholil v podobě, v jaké se nachází dnes. **Opakujícím se tématem mezi astrology, kteří se v uplynulých dvou desetiletích podíleli na oživení helénistické astrologie, je zjištění, že v přenosu se ztratily některé věci, o kterých jsme ani nevěděli, že chybějí, a v některých případech jsou to techniky, které dokážou věci, o kterých jsme si ani nemysleli, že jsou možné**.[39]

Účelem této knihy je poskytnout přehled o historii, filozofii a technikách helénistické astrologie. Protože se jedná o jedno z prvních děl svého druhu v moderní době, cítil jsem potřebu pokusit se napsat něco, co by mohlo poskytnout široký základ pro budoucí výzkum. I když velikost a rozsah této knihy můžou vyvolávat domněnku, že jde o plně obsáhlé dílo na toto téma, ve skutečnosti jde pouze o úvod do rozsáhlého oboru; existuje mnoho aspektů tradice, které budu muset buď úplně vynechat, nebo uvést jen nejkratší z nich. Je tedy výchozím bodem pro budoucí studie a má čtenáře zasvětit do tématu, aby se mohl samostatně zapojit do některých nejstarších zdrojových textů tradice. Doufám, že poskytnutím průvodce, který pomůže orientaci a kontextualizaci čtení, podnítí další zájem o studium tohoto tématu obecně a zpřístupní některé výzkumy, které již byly do tohoto bodu vykonány.

Mým primárním zamýšleným publikem jsou astrologové, kteří mají zájem dozvědět se o praxi helénistické astrologie, i když doufám, že i ti, kteří se specializují na studium starověké historie nebo filozofie, zde najdou něco cenného. Jedno z pnutí, které jsem při psaní praktických částí této knihy měl, bylo mezi touhou napsat čistě historický přehled o tom, jak se tehdy praktikovala helénská astrologie, a touhou napsat instruktážní manuál o tom, jak některé techniky mohou být dnes na základě mých zkušeností s jejich používáním za posledních deset let použity současnými astrology. Vždy je potenciální odpovědností, když odborník napíše práci, která se zabývá tématy

[39] Mé vlastní zvýraznění důležitého obsahu. RS

běžně studovanými v akademickém historickém kontextu; nicméně věřím, že moje perspektiva jako praktikujícího astrologa může být v některých případech také přínosem, protože mi umožňuje zapojit se do obsahu s opravdovostí, která by mi možná chyběla, kdybych si nemyslel, že materiál má nějakou praktickou hodnotu nebo platnost. Snažil jsem se co nejvíce vyvážit tohle pnutí mezi mou rolí historika a mou rolí astrologa, a i když mohu střídat zdůrazňování historických nebo praktických otázek v různých bodech, snažil jsem se být velmi opatrný v poznámkách, když hovořím o určitých technikách z pohledu vlastní zkušenosti. Ve většině případů v praktických částech je mým cílem jednoduše demonstrovat, jak mnoho technik funguje, když je aplikujete v současné praxi, stylem, jak to radí starověké texty, a myslím, že ve většině případů bude očividná moje věrnost textové tradici. Nakonec je mým primárním cílem jako astrologa oživit tradici astrologie, která byla po staletí mrtvá, a znovu s ní spojit soudobé astrology; skutečně primárním lakmusovým papírkem úspěchu této knihy bude rozsah, v jakém člověk dokáže porozumět a praktikovat autentickou formu helénistické astrologie v moderní době.

Když jsem tohle řekl, jeden bod, který bych měl přiznat hned na začátku, je, že oživení praxe helénistické astrologie vyžaduje poměrně hodně rekonstrukce. Do dnešní doby se dochovalo pouze relativně malé množství starověkých astrologických textů a mnohé z nich jsou poškozené nebo fragmentované. Žádný jednotlivý text nenastiňuje vše a často se používají odborné termíny, které nejsou jasně definovány a jen zřídka předvedeny. Někdy můžeme porovnat, nakolik různí autoři používají stejný termín nebo techniku, a pak tomu lépe porozumět na základě oblastí, kde se shodují, zatímco jindy tato srovnání zvýrazňují rozdíly v tradici, kdy různí autoři používají stejný koncept různými způsoby. V dochovaných textech je pozoruhodná úroveň koherence i rozmanitosti, a proto budu střídavě odkazovat na helénskou astrologii jako na systém a jako na tradici. Je to proto, že v některých případech rekonstruujeme ztracený systém, který mnoho různých astrologů sdílelo společně, zatímco v jiných případech jednoduše dokumentujeme různé způsoby, jak dlouhou tradici astrologie praktikovala různorodá skupina lidí po několik staletí. Je důležité rozpoznat jak oblasti konzistence, tak oblasti diverzity, a příliš nezdůrazňovat jednu nebo druhou.

Proto je pro obnovu technik nutné určité pochopení historického pozadí tradice, protože poskytuje zásadní informace o tom, kdo jaké metody používal, a existuje dlouhý proces textové analýzy, který je třeba provést, než bude možné o této praxi vyvodit nějaké závěry. Naštěstí základy pro mnohé z těchto studií položili filologové a další akademičtí historici během minulého století. Je to teprve v posledních dvaceti letech, kdy někteří lidé v astrologické komunitě začali zkoumat tento materiál. Tato kniha se vyznačuje tím, že jde o jednu z prvních studií na toto téma napsanou pro široké publikum astrologů v moderní době. I když součástí našeho cíle je oživit praxi helénistické astrologie, je třeba uznat, že máme neúplný obraz, a jako takový, cokoli, co vytvoříme, bude částečně utvářen omezeným počtem textů, které máme k dispozici, stejně jako našimi interpretacemi těchto textů. V některých případech ti, kdo zkoumají helénskou astrologii a pokoušejí se rekonstruovat její praxi, dojdou k odlišným závěrům o tom, co původní texty říkaly nebo znamenaly, a někdy to povede k odlišným přístupům k helénistické astrologii v moderní době. Je to přirozená součást procesu předávání a obnovy starších tradic a je to proces, kterým dříve prošlo mnoho dalších generací astrologů za posledních několik tisíc let. I když možná nejsme schopni dokonale zopakovat to, čím kdysi byla praxe helénistické astrologie, určitě se tomu můžeme přiblížit. Pokud se o to budeme snažit s maximální péčí a ohleduplností, podaří se nám, i když jen částečně, skutečně znovu propojit starodávné tradice s těmi moderními. Mým cílem je zde podle mého nejlepšího chápání předložit (1) oblast, která popisuje, co byla helénistická astrologie, odkud pochází a jak byla praktikována; a (2) ukázat, jak ji lze dnes znovu použít.

Tato kniha předpokládá, že čtenář již má jistou základní znalost moderní astrologie, i když vzhledem k tomu, že součástí účelu je zkoumání základů západní astrologie, doufám, že by mohla působit i jako přiměřeně užitečný úvod k tématu astrologie jako celku. Součástí rozruchu obklopujícího helénistickou astrologii za posledních dvacet let byly případy, kdy buď představuje radikální odklon od moderní astrologie, nebo dává nahlédnout do původu a koncepční motivace základních technik, které astrologové dlouho považovali za samozřejmé. Existuje mnoho technik, které dnes astrologové používají, a přesto vlastně nevědí, odkud se vzaly, jak byly vyvinuty nebo jaká byla původní koncepční motivace, proč určité věci znamenají to, co mají znamenat. V helénistické astrologii nacházíme odpovědi na mnohé z těchto

otázek, i když to někdy vyžaduje radikální revizi toho, jak člověk praktikuje astrologii. Někdy to znamená odnaučit se konceptům, které se člověk dříve naučil a považoval za samozřejmé jako současný praktik astrologie. I když to může být pro některé astrology obtížný nebo dezorientující proces, výhodou je, že to může vést k výrazně lepší schopnosti interpretovat astrologické horoskopy. Samozřejmě pro ty, kteří čtou tuto knihu bez jakéhokoliv povědomí o tom, co je astrologie nebo jak funguje, nemusí být některé z těchto bodů tak nápadné; budete však v záviděníhodné pozici, kdy budete mít čistý štít na práci, aniž byste se museli odnaučovat různé premisy, které ostatní považují za samozřejmé. Ať tak či onak, naším přístupem bude jít přímo k jádru původních základů všech hlavních konceptů v nejranějších tradicích západní astrologie.

Další z výzev při oživování helénistické astrologie v moderní době je to, že v řečtině a latině existuje mnoho různých technických termínů, pro které v moderní astrologii nemáme ekvivalenty. To někdy vyžaduje zavedení nových termínů v angličtině pro použití v současných diskusích o těchto starověkých technikách. V jiných případech již může existovat termín, který se používá v moderní astrologii a který souvisí se starověkým konceptem, a my máme na výběr mezi použitím moderního termínu nebo vymýšlením zcela nového. Toto byla oblast nejistoty v posledních několika desetiletích, přičemž někteří překladatelé se rozhodli zavést zcela nový technický slovník pro téměř každý koncept v helénistické astrologii, aby plně zprostředkovali všechny jemnosti a nuance původního jazyka; k tomu však někdy dochází na úkor čitelnosti pro soudobé publikum. Jiní překladatelé jednoduše přejali moderní terminologii, kdykoli to bylo možné, aby usnadnili porozumění starověkým textům, i když v některých případech to překrylo původní význam, který je základem textů, když moderní termíny přesně nevyjadřují původní pojmy. Pokusil jsem se zaujmout střední cestu mezi těmito dvěma extrémy tím, že jsem v případě potřeby zavedl nové technické termíny, ale použil jsem moderní ekvivalenty, když mám pocit, že význam je dostatečně blízký. Mým obecným pravidlem je, že pokud by zavedení nového termínu nepřineslo výrazné zlepšení v chápání konceptu, není nutné znovu vynalézat kolo.

Z pohledu moderního astrologa však stále vznikne spousta nových technických termínů, které se člověk bude muset naučit při studiu helénistické astrologie, a existuje řada rozšířených diskusí o tom, proč jsem navrhl nebo

zvolil to či ono slovo, abych reprezentoval určité pojmy. Vzhledem k tomu, že součástí této knihy je vnést helénistickou astrologii do hlavního proudu současné astrologické praxe, pokusil jsem se vyvážit výběry slov, která vyjadřují význam původního řeckého termínu, s těmi, která znějí praktikujícím astrologům povědomě (spíše než cize). Mnoho velmi promyšlené práce v otázkách týkajících se terminologie v helénistické astrologii již provedl Robert Schmidt a v mnoha případech jsem převzal překladatelské konvence, které poprvé představil. Nicméně v některých oblastech jsem nesouhlasil se Schmidtovými konvencemi a představil své vlastní, a i když mám jisté obavy z toho, aby se pro stejný koncept vznášelo více termínů, věřím, že to je něco, co astrologická komunita nakonec vyřeší sama, protože tyto techniky se v současné praxi stávají běžnými.

Součástí teze této knihy je, že ve svém jádru byla helénistická astrologie původně navržena jako komplexní systém, který využívá nebeské jevy ke studiu osudu jednotlivce. To zahrnuje informace nejen o charakteru nebo psychice člověka, ale také o konkrétních vnějších okolnostech a událostech, které se v průběhu života odehrávají. Fascinující na tom není jen to, že se někdo ve starověkém světě pokusil udělat něco tak neuvěřitelného, jako je navržení systému pro studium osudu, ale také to, že byl úspěšný a že systém skutečně funguje. Prvních několik kapitol této knihy se zabývá historií kolem vývoje systému, obdobím, ve kterém byla tato astrologie praktikována, a astrology, kteří jsou našimi primárními zdroji v celé její obnově. Následuje kapitola o některých filozofických otázkách, které jsou relevantní pro praxi starověké astrologie, včetně diskuse o roli osudu a jeho konceptualizaci ve starověké astrologické praxi. Poté podávám rozšířený přehled základních pojmů astrologie se zaměřením na systém planet, znamení, aspektů a domů. Tato část je zakončena dlouhým a poněkud komplikovanou esejí o původu různých přístupů k dělení domů, což je nezbytné, a to kvůli některým probíhajícím debatám na toto téma v současné době. Poté přejdeme k diskusi o technikách interpretace v nativních horoskopech a syntéze různých umístění, která nám umožňují formulovat některé z nejvýraznějších rysů života jednotlivce. Nakonec, ke konci knihy, probereme některé základní a pokročilé techniky časování – známé v helénistické tradici jako systémy vládců času – pro určení, kdy v životě člověka nastanou události uvedené v horoskopu narození.

V technických kapitolách uvádím několik příkladů horoskopů, abych demonstroval, jak různé techniky fungují v praxi. Snažil jsem se použít různorodou směs současných horoskopů patřících významným jednotlivcům a také osobních horoskopů z mých vlastních soukromých souborů. I když použití obou kategorií má své klady a zápory, můj přístup je v souladu s helénistickou praxí zahrnutí pozoruhodných i méně významných nativit do instruktážních příruček. Za tímto účelem jsem se pokusil napodobit svou prezentaci vzorových horoskopů podle způsobu, jakým jsou prezentovány v některých starověkých příručkách, zejména v příručkách astrologa Vettia Valense z druhého století, a v instruktážních textech, které napsal pro své studenty. Účelem je ukázat nejen to, jak techniky fungují, ale také částečně obnovit, jak jsou prezentovány ve starověkých instruktážních příručkách, a poskytnout tak další přípravný krok k samostatnému čtení textů. I když se to někdy může zdát ve srovnání s moderními přístupy těžkopádné, doufám, že to pomůže vytvořit autentičtější a pohlcující zážitek.

Jedno z nejpozoruhodnějších zjištění, které si lidé uvědomí, když začnou studovat učebnice starověkých astrologů, je, že život je i nyní překvapivě podobný tomu, jaký byl tehdy. Mnohé ze základních obav, které mají lidé o své životy dnes, jsou v zásadě stejné, a to je jeden z důvodů, proč systém, který byl vytvořen před více než dvěma tisíci lety pro studium životů jednotlivců, může být užitečný i nyní. Ve skutečnosti je v systému astrologie vytvořeném během helénistického období něco tak přesvědčivého ve své schopnosti jasně formulovat základní aspekty lidského života, že jeho části přežily dvě tisíciletí. I když jen část tohoto systému se dostala do dnešní doby, je nyní možné oživit jeho zbytek a znovu tak spojit starodávné a moderní tradice. Když se podíváme zpět do minulosti, můžeme vytvořit lepší astrologii pro budoucnost.

I. kapitola: Raná astrologie v Mezopotámii a Egyptě

Mezopotamská astrologie

Počátky západní astrologie lze vysledovat asi 4 000 let zpět do starověké Mezopotámie, zeměpisné oblasti, která se zhruba shoduje s tím, co je dnes současný Irák.[40] Přibližně v této době lidé začali zaznamenávat pozorování o korelacích mezi nebeskými pohyby a pozemskými událostmi. Tato pozorování byla obvykle zaznamenávána jako jednoduchá nebeská znamení[41] ve formě podmíněných příkazů podle vzorce „*jestliže x, pak y*“. Hypotetické nebeské znamení by mohlo znít: „Pokud dojde k zatmění, král zemře.“[42] V současných diskusích se první část výroku označuje jako *protaze*,[43] zatímco druhá část se nazývá *apodoze*.[44] Mezopotamští astrologové začali zaznamenávat stovky těchto typů znamení na drobné hliněné tabulky pomocí klínovitého písma zvaného klínové písmo. Mnoho z nejstarších dochovaných znamení, která byla shromážděna, jsou znamení zatmění Měsíce, která se datují do starobabylonského období (2000-1600 př. n. l.).[45] Nakonec byly nashromážděny velké knihovny nebeských znamení a astrologové začali standardizovat své sbírky vytvářením kompilací, z nichž nejpopulárnější byla známá jako *Enúma Anu Enlil*.[46]

Navzdory formulační povaze astrologických znamení si astrologové sami nutně nemysleli, že existuje přímá příčinná souvislost mezi nebeskými a pozemskými událostmi. Namísto toho se nebeská znamení chovala jako znamení nebo indikace budoucnosti, které byly seslány bohy, a ne jako příčiny

[40] Zatímco termín „*Babylonian*“ se někdy používá zaměnitelně v některých astrologických a vědeckých textech k označení lidí, kteří žili v Mezopotámii, nebo k odkazu na tradice astrologie, které mají původ v této oblasti (např. „babylonská astrologie“), to může být zavádějící, protože tuto oblast v uvažovaném období ovládalo několik různých kultur a říší. Mezi třetím a prvním tisíciletím př. n. l. byla oblast začleněna do Sumerské, Akkadské, Babylonské, Asyrské, Novoasyrské, Novobabylonské, Achaimenovské, Seleukovské a Parthské říše. Pro jednoduchost zde použiji obecný termín „*Mesopotamian*“ k označení této astrologické tradice, přičemž příležitostně specifikuji konkrétní kultury, jsou-li zmíněna určitá zdokonalení.

[41] Také jako „*omen*“. RS

[42] Pro příklady skutečných znamení zatmění, viz Rochberg-Halton, *Aspects of Babylonian Celestial Divination*. Na str. 94 jedno znamení zní: „Pokud nastane zatmění 14. dne Duzu, a vyjasní se na jihu: zemře velký král“.

[43] Předvětí. RS

[44] Závětí. RS

[45] Koch-Westenholz, *Mesopotamian Astrology*, s. 36. Pingree (*From Astral Omens*, str. 12) říká, že zatímco důkazy o tom, že byla zaznamenávána nebeská znamení, se začínají objevovat až v první polovině druhého tisíciletí př. n. l., pravděpodobně byla zaznamenávána již dříve na konci třetího tisíciletí, i když zatím nebyly nalezeny žádné pádné důkazy.

[46] Přehled Enúma Anu Enlil a jeho obsahu, viz Hunger and Pingree, *Astral Sciences in Mesopotamia*, str. 12-22.

událostí, s nimiž korelovaly.[47] Zejména hvězdy byly považovány za jakési „nebeské písmo“, které bylo vepsáno na obloze. Přirozeně, jak zdůrazňuje Rochberg, „představa hvězd jako nebeského písma implikuje jejich obsah číst a interpretovat.“[48] V nejstarších babylonských vrstvách astrologické tradice byla tedy astrologie považována za typ jazyka. Pro mnoho mezopotamských kultur se stal jedním z jazyků, jimiž bohové sdělovali své záměry lidstvu.[49]

V této době byl typ astrologie, který byl praktikován v Mezopotámii, omezen na to, co moderní astrologové označují jako „mundánní astrologie“, což je odvětví astrologie, které se zabývá velkými skupinami lidí, jako jsou města a národy. Astrologická znamení byla vykládána jako poselství, která se týkala státu jako celku nebo někdy krále jako pozemského představitele státu. Toto spojení s národními záležitostmi učinilo z astrologie státem podporovanou činnost a nakonec vzešly skupiny astrologů, které fungovaly pod patronací krále. Astrologie a astronomie byly v této době propojeny a astrologové převzali jak povinnosti pozorovatelů, tak i vykladačů hvězd.

Zdá se, že k jednomu z nejlépe zdokumentovaných vrcholů mezopotamské, státem podporované astrologie došlo v sedmém století před naším letopočtem za Novoasyrské říše.[50] V tomto okamžiku existovalo v různých městech po Mezopotámii nejméně deset různých „kolejí“[51] astrologů.[52] Tyto astrologické školy se skládaly z elitní třídy gramotných učenců, kteří sloužili přímo králům tím, že jim pravidelně zasílali dopisy a zprávy týkající se jejich astronomických pozorování a astrologických předpovědí. O novoasyrském období víme nejvíce díky dochování těchto dopisů a zpráv mezi astrology a králi Asarhaddonenm a Aššurbanipalem, jejichž dynastie zabírala Babylon v letech 721-609 př. n. l.[53]

[47] Diskutováno in Rochberg, *The Heavenly Writing*, zvl. s. 58.
[48] Rochberg, *The Heavenly Writing*, s. 1.
[49] Pingree to shrnuje slovy, že „význam těchto nebeských znamení na mezopotámských královských dvorech od několika posledních století 2. tisíciletí před naším letopočtem až do období Achaimenovské říše závisel na tom, že byla považována za základní prostředek, jak mohou bohové signalizovat králi své záměry.“ Pingree, *From Astral Omens*, str. 18. Dříve (na str. 11) Pingree charakterizuje nebeská znamení jako „relativně pozdní vývoj“, neboť byly zavedeny dříve jiné formy věštění.
[50] Většina našich dochovaných zdrojů mezopotamské astrologie pochází z tohoto časového období, viz Rochberg-Halton, “*New Evidence for the History of Astrology*,” s. 116.
[51] Ve smyslu vzdělávacích institucí, resp. škol. RS
[52] Pingree, *From Astral Omens*, s. 16.
[53] Překlady zpráv, viz Hunger, *Astrological Reports to Assyrian Kings*; dopisy, viz Parpola, *Letters from Assyrian Scholars to the Kings Esarhaddon and Assurbanipal*.

Jedním z vedlejších účinků rozvoje astrologie bylo to, že poskytla Mezopotámcům podnět k rozvoji složitější matematické astronomie. Původně byla astrologie založena výhradně na pozorovatelných jevech, jako je zatmění Slunce nebo halo[54] kolem Měsíce, částečně proto, že Mezopotámci postrádali schopnost vypočítat, kde budou planety v budoucnosti, nebo kde byly v minulosti. Staletí pozorování oblohy však nakonec vedla k identifikaci některých nebeských pohybů jako cyklických a periodických, stejně jako měsíční cyklus Měsíce nebo roční cyklus Slunce. To vedlo k vývoji složitých matematických modelů pro určování poloh planet v astronomii, což zase umožnilo vývoj složitějších astrologických technik a nauk.[55]

V osmém století př. n. l. začali mezopotamští astrologové-astronomové s vědeckým programem pečlivého pozorování viditelných planet a každodenního zaznamenávání jejich polohy.[56] Tyto záznamy jsou dnes obecně označovány jako *Astronomické kalendáře*, [57] nebo jednoduše jako *Kalendáře*. [58] V následujících staletích byly nakonec použity jako druh referenční řady pro astrology.

Během několika příštích století došlo v historii astrologie k několika důležitým událostem. Za prvé, došlo k vzestupu Achaimenovské perské říše v šestém století př. n. l., která se na svém vrcholu rozprostírala od Středozemního moře přes Blízký východ až do nejzápadnějších částí Indie. Astronomické programy, které byly zahájeny během dřívějších civilizací, jako byly Kalendáře, pokračovaly, i když se zdá, že během této doby došlo k určité decentralizaci astrologie, což možná naznačuje, že astrologové se netěšili stejné úrovni podpory za perských králů, jakou měli za předchozích vládců.

V pátém století před naším letopočtem se stal standardizovaným zvěrokruh, kterak se skládal z dvanácti znamení, z nichž každé bylo přesně třicet stupňů dlouhé.[59] Před touto dobou byl zvěrokruh nerovnoměrný, protože

[54] Halo je odborný název pro jev, kterému se obecně říká kolo kolem slunce, případně kolem měsíce. Taková kola se objevují při pohledu na slunce skrz závoj vysokých a tenkých mraků tvořených ledovými krystalky, jako jsou řasy a řasové slohy. RS

[55] Otázkou, zda astrologie byla či nebyla impulsem pro vývoj složitějších astronomických metod, se zabývá Rochberg, *The Heavenly Writing*, s. 160.

[56] Datování, viz Pingree and Hunger, *Astral Sciences in Mesopotamia*, str. 139.

[57] Možná také jako „*Deníky*“. RS

[58] Překlad Deníků, viz Sachs and Hunger, *Astronomical Diaries*.

[59] Nejstarší přímý důkaz standardizovaného dvanácti místného zvěrokruhu pochází podle z Kalendářů (Deníků), viz Rochberg, *The Heavenly Writing*, s. 130. Srov. Brack-Bernsen a Hunger, “*The Babylonian Zodiac*.”

souhvězdí zvěrokruhu, která spadají na ekliptiku, mají různé velikosti, přičemž některá byla velmi velká (např. Panna) a jiná relativně malá (např. Rak). I když se nezdá, že by Mezopotámci spojovali mnohé z vlastností se znameními zvěrokruhu, která se později stala běžnou, jako je rod, živel nebo planetární vládcovství, tato standardizace prostorů zabíraných znameními v pátém století byla důležitým krokem, neboť byla nutným předchůdcem pro pozdější zavedení těchto pojmů.

Páté století bylo také klíčovým bodem obratu, protože se zdá, že v této době byl představen koncept natální astrologie. Nejstarší dochované horoskopy narození se datují do roku 410 před naším letopočtem.[60] V současné době je známo celkem dvacet osm horoskopů narození, které se dochovaly z mezopotamské tradice.[61] Žádná z těchto tabulek není nijak zvlášť propracovaná; primárně uvádějí, ve kterém znamení zvěrokruhu se každá ze sedmi tradičních planet nacházela v den narození zrozence, a doprovází je jen velmi málo technických nebo interpretačních informací. Z těchto horoskopů je ovšem zřejmé, že v té době už astrologové přijali dřívější myšlenku, že nebeské jevy mohou poskytnout znamení pro stát jako celek, a začali tento koncept aplikovat na jednotlivce pohledem planet v den, ve kterém se narodili.

Vývoj natální astrologie byl spojen a doplněn zavedením starověkého ekvivalentu efemerid ve stejném časovém rámci.[62] Astrologové již nemuseli osobně pozorovat oblohu, aby věděli, kde se k určitému datu nacházejí planety; místo toho mohli v těchto připravených textech vyhledat, kde byly planety v minulosti nebo kde budou v budoucnosti. To je klíčové pro praxi natální astrologie, protože by to astrologům umožnilo vypočítat horoskop narození osoby jednoduše na základě znalosti data narození. Zatímco pozorovací složky astrologie pokračovaly v určité formě po mnoho staletí, bylo to v tomto bodě, kdy se astrologie a astronomie pomalu začaly rozcházet, protože astrologové získali schopnost vykonávat velkou část své práce, aniž by byli přímo svědky samotných hvězd.

[60] Rochberg, *Babylonian Horoscopes*, s. 3.
[61] Všech dvacet osm dochovaných mezopotámských horoskopů narození je shromážděno in Rochberg, *Babylonian Horoscopes*.
[62] Rochberg pojednává o vývoji a použití „almanachů“ a „efemerid“ v mezopotamské tradici in *The Heavenly Writing*, str. 153-163.

Po pátém století př. n. l. víme, že astrologie v Mezopotámii se nadále vyvíjela a byla zavedena řada nových technických konceptů, i když naše chápání celého rozsahu astrologické praxe v tomto období je omezené, a to kvůli nedostatku dochovaných zdrojů. Stejně jako v moderní době, většina astrologických konzultací pravděpodobně probíhala ústně, a tak nám dochované mezopotamské tabulky narození poskytují velmi málo informací o tom, jak byly interpretovány. Nicméně víme, že v této době astrologové začali rozlišovat mezi dvěma skupinami planet, o nichž se předpokládalo, že poskytují pozitivní nebo negativní indikace, což předjímalo pozdější helénistické rozlišení mezi „prospěšnými" a „škodlivými" planetami.[63] Víme také, že začali seskupovat dvanáct znamení zvěrokruhu do čtyř sad po třech, což se zdá být předchůdcem pozdějšího helénistického konceptu seskupování znamení do „triplicit" nebo „trigonů", i když v této fázi tomu tak není. Zdá se, že tato znamení spojovala se čtyřmi živly řecké filozofie (Oheň, Země, Vzduch, Voda).[64]

Existují také některé záblesky interpretačních principů obklopujících znamení zvěrokruhu a planet v natální astrologii, které jsou uchované ve fragmentární formě z toho, co musel být pozdně mezopotamský manuál na toto téma, označovaný vědci jako TCL 6 14.[65] Některé z nákresů spojených s planetami jsou obzvláště zajímavé:

Pokud se dítě narodí, když vyšel měsíc, (pak jeho život bude) jasný, znamenitý, pořádný a dlouhý. […]

Pokud se dítě narodí, když vyšel Jupiter, (pak jeho život bude) pořádný, dobrý; zbohatne, zestárne, (jeho) dny budou dlouhé.

Pokud se dítě narodí, když vyšla Venuše, (pak jeho život bude) obzvláště (?) pokojný; kamkoli půjde, bude to příznivé; (jeho) dny budou dlouhé.

Pokud se dítě narodí, když vyšel Mars, (pak)…, horká (?) povaha (?). […]

[63] Rochberg-Halton, "*Benefic and Malefic Planets in Babylonian Astrology*."
[64] Rochberg-Halton, "*Elements of the Babylonian Contribution*," s. 60-62.
[65] Přeloženo in Sachs, „*Babylonian Horoscopes*", str. 65-70. Podobná vyobrazení jsou na tabulce přeložené in Rochberg-Halton, „*TCL 6 13: Mixed Tradition in Late Babylonian Astrology*", která podle ní pochází z mezopotamského města Uruku během seleukovského/helénistického období (asi 334–63 př. n. l.).

Pokud se dítě narodí, když se objeví Saturn, (pak jeho život bude) temný, nejasný, mdlý[66] a omezený.[67]

Campion poukazuje na to, že tato vymezení představují některá z nejranějších prohlášení spojujících psychologické rozpoložení člověka s uspořádáním planet v den jejich narození, a poznamenává, že několik charakteristik je v souladu s charakteristikami, o nichž se zmínili pozdější helénističtí astrologové, jako je Ptolemaios.[68] Později tentýž text uvádí některá vymezení, která zahrnují dvě planety současně:

Pokud se dítě narodí, když vyjde Venuše, a Jupiter zapadne, jeho žena bude silnější než on.

Pokud se dítě narodí, když vyjde Venuše, a Saturn zapadne, jeho nejstarší syn zemře.

Pokud se dítě narodí, když vyjde Venuše, a Mars zapadne, zajme svého osobního nepřítele.[69]

Text pokračuje seznamem dalších kombinací planet nebo stálic, které vycházejí, nicméně text je nekompletní.

Zůstala nám tedy astrologie, která byla ještě relativně základní, alespoň ve srovnání s některými pozdějšími tradicemi, ale postupem času byla stále složitější. Hlavním přínosem Mezopotámců k pozdějším astrologickým tradicím bylo zavedení zvěrokruhu, vynález natální astrologie a vývoj komplexní matematické astronomie, která byla schopna určovat polohy planet v minulosti a budoucnosti.

Tradice astrologie se také rozvíjela ve starověkém Egyptě ve stejném období, ve kterém se formovala mezopotámská tradice. Ačkoli se zpočátku vyvíjely nezávisle, tyto dvě tradice se nakonec začaly spojovat někdy kolem poloviny prvního tisíciletí před naším letopočtem.

---

[66] Snad ve smyslu nemoci. RS

[67] Sachs, „*Babylonian Horoscopes*“, str. 68. Vynechal jsem vymezení Slunce a Merkuru, které buď chybí, nebo jsou fragmentární.

[68] Campion, “*More on the Transmission of the Babylonian Zodiac*,’ s. 199.

[69] Sachs, “*Babylonian Horoscopes*,” s. 69.

Egyptská astrologie

Staří Egypťané používali kalendář, který měl dvanáct měsíců po třiceti dnech, s pěti dalšími dny přidanými na konci každého roku. V podstatě to byl idealizovaný 360denní kalendář. Každý třicetidenní měsíc byl rozdělen na třetiny a každé z těchto desetidenních období bylo spojeno s určitou stálicí nebo hvězdokupou stálic. Tato pevná hvězdná seskupení nebo *asterismy* se později staly známými jako „dekany" z řeckého slova *deka*, což znamená „deset". Celkem šlo o třicet šest dekanů. Každý dekan měl své jméno a také určitá božstva s ním spojená.

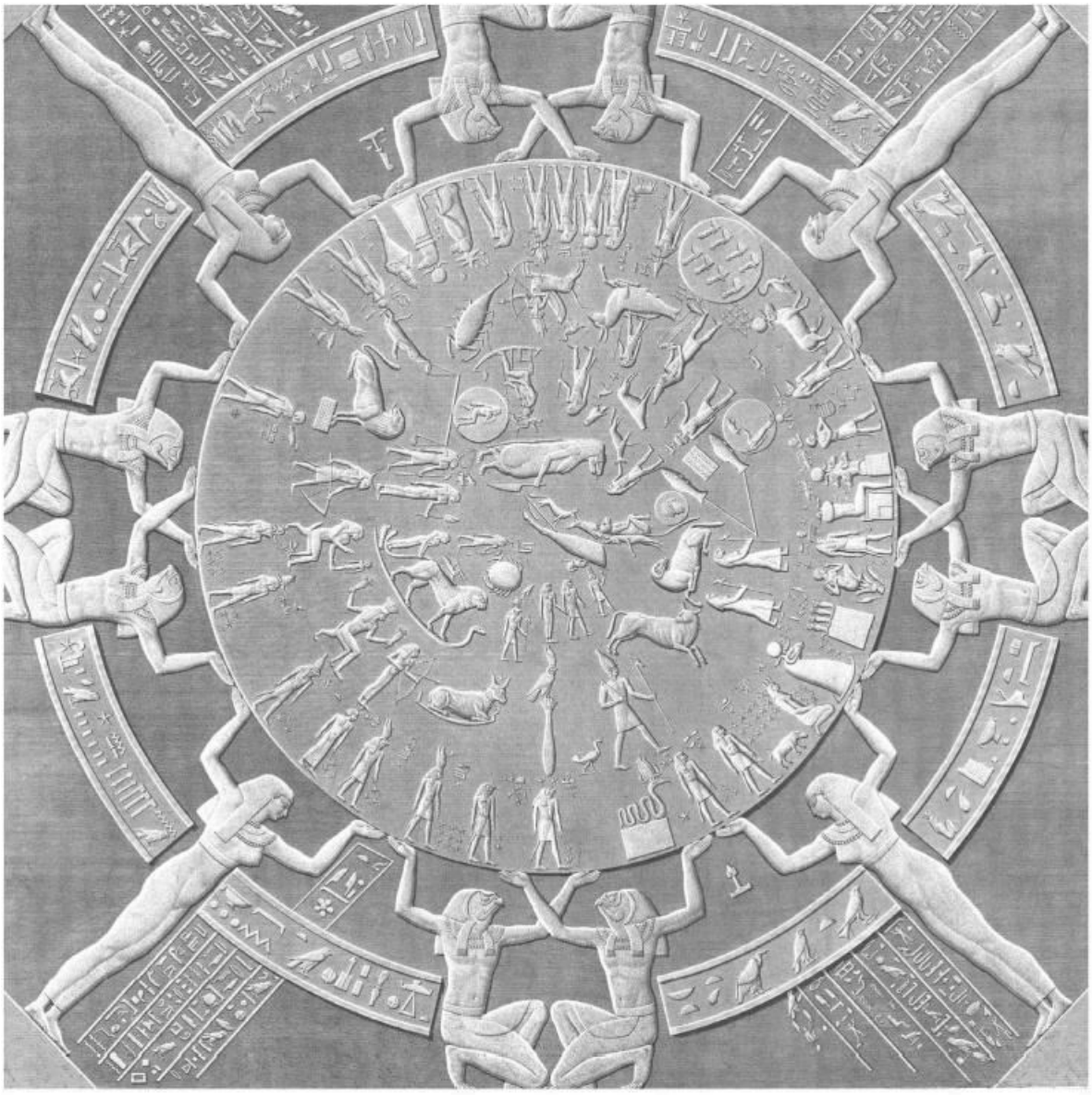
Dekany se poprvé objevují na vících rakví v době Střední říše v Egyptě, asi 2100 př. n. l.[70] V akademické komunitě se diskutuje o tom, kdy se poprvé začaly používat v astrologickém kontextu, částečně proto, že existuje určitá neshoda o tom, co přesně představuje „astrologii". Zpočátku mohly být dekany používány pouze pro kalendářní a časové účely a jejich primární funkcí bylo měřit nebo označovat různé noční hodiny, čímž kněží načasovali různé náboženské rituály. Víme však, že přinejmenším ve čtvrtém století př. n. l. byl dekanům připisován astrologický význam, jak je patrné ze svatyně, která byla nedávno objevena, nazývaná *Kaplí dekád*.[71] *Naos* je velká kamenná stavba, která je navržena tak, aby zapadla uvnitř nejposvátnější části chrámu. *Kaple dekád* je jednou z takových svatyní a jedinečná je v tom, že je do ní vyryta každý z šestatřiceti dekanů spolu s popisy ochranné astrologické síly, kterou měl každý z nich vlastnit.[72]

Egypťané se zvláště soustředili na vzestup a kulminaci hvězd spojených s dekany. V raných textech se tvrdilo, že dekany označovaly nebo určovaly, která to jez hodin noci, jakmile vystoupí nad východní obzor, zatímco v pozdějších textech dekany označovaly hodinu noci, přičemž kulminovaly nad hlavou na obloze.[73] Toto zaměření na denní rotaci, kde každý den hvězdy a planety vycházejí, kulminují a zapadají, se často považuje za předpoklad, že egyptské použití dekanů fungovalo jako předchůdce pozdější helénistické nauky o

[70] Neugebauer, *The Exact Sciences*, s. 82, 88. Bomhard, *The Egyptian Calendar*, s. 6S.
[71] *Naos of the Decades*. Malé kaple známé jako *naos* jsou svatyně se sochami božstev. Byly umístěny na nejposvátnějším místě v jádru chrámu. RS
[72] Viz Bomhard, *The Naos of the Decades*.
[73] Greenbaum and Ross, "*The Role of Egypt*,' s. 155.

dvanácti „místech“ (řec.: *topoi*), která jsou v moderní astrologii označována jako dvanáct „domů“.[74]

Důležité zde je, že zatímco Mezopotámci byli primárně zaměřeni na ekliptiku a pohyb planet skrze znamení zvěrokruhu, Egypťané se soustředili na denní rotaci a pohyb hvězd oblastmi oblohy, které se později spojily s dvanácti domy.

Denderský zvěrokruh z prvního století př. n. l.

[74] Role egyptských dekanů v motivaci pozdějšího vývoje nauky o dvanácti „domech“ je nejdůkladněji a nejpřesvědčivější argumentována in Greenbaum and Ross, “*The Role of Egypt in the Development of the Horoscope*.” Starší verze stejného argumentu, viz Pingree, *Yavanajataka*, sv. 2, str. 219; Tester, *A History of Western Astrology*, s. 25-26; Schmidt v předmluvě k jeho překladu Ptolemaia, *Tetrabiblos*, Kniha II, str. viii-ix.

Ve druhé polovině prvního tisíciletí př. n. l. byly některé části mezopotamské astrologie přeneseny do Egypta. Kolem roku 500 př. n. l. byl text o mundánní astrologii obsahující znamení astrologického zatmění z Mezopotámie přeložen do egyptského jazyka a upraven tak, aby odpovídal geografickému prostředí Egypta.[75] Někdy kolem třetího století před naším letopočtem byl z Mezopotámie do Egypta importován zvěrokruh s dvanácti znameními.[76] Poté se zvěrokruh začíná objevovat na vyobrazeních na stropech egyptských chrámů a hrobek, přičemž nejstarší se datuje přibližně do roku 200 př. n. l.[77]

Některá z těchto egyptských reprezentací zvěrokruhu zahrnovala dekany, které se následně začaly spíše stávat desetistupňovými rozděleními každého ze znamení zvěrokruhu, nežli samostatným nebo nezávislým systémem samy o sobě.

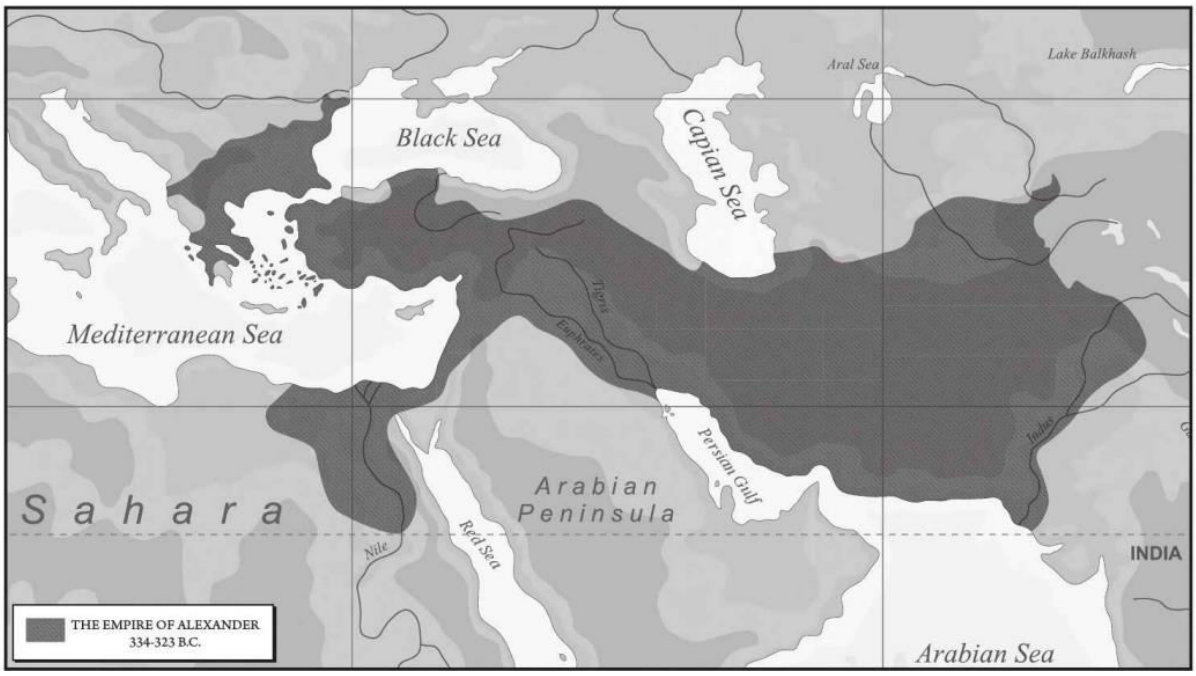
Zdá se, že to představuje etapu v historii astrologie, ve které byla znamení z Mezopotámie přenášena do Egypta a upravována zde pro použití. Dekany a zvěrokruh by přirozeně vedle sebe používal každý, kdo v této době praktikoval astrologii v Egyptě. To připravilo půdu pro splynutí mezopotamské a egyptské astrologické tradice v období krátce před objevením helénistické astrologie.

[75] Viz Parker, *A Vienna Demotic Papyrus on Eclipse- and Lunar-Omina*.
[76] Neugebauer, "*Demotic Horoscopes*," s. 121-3. Neugebauer and Parker, *Egyptian Astronomical Texts*, vol. 3, s. 203.
[77] Clagett, *Ancient Egyptian Science*, vol. 2, s. 126. Seznam známých egyptských zvěrokruhů, viz Neugebauer and Parker, *Egyptian Astronomical Texts*, sv. 3, str. 204.

II. kapitola: Původ helénské astrologie

Helénské období

V roce 334 př. n. l. vedl mladý makedonský král jménem Alexandr armádu Makedonců a Řeků z jižní Evropy do Malé Asie (dnešní Turecko), čímž zahájil válku s Achaimenovskou perskou říší. Perská říše ovládala v předchozích dvou stoletích velkou část Středního východu a části Středomoří, ačkoli Alexandrovy armády rychle získaly řadu rozhodujících vítězství, která zanechala perské síly rozprášené. Během deseti let od zahájení svého tažení jeho armády porazily Perskou říši a dobyly velkou část země, která se táhla od jihovýchodní Evropy dolů přes Egypt, přes Blízký východ a přes Mezopotámii a Persii, a až do nejseverozápadnějších částí Indie. V roce 323 př. n. l. Alexandr ukončil své vojenské tažení a následně zemřel náhlou smrtí za záhadných okolností v Babylonu, přímo v srdci Mezopotámie.

Dobývání Alexandra Velikého

Smrt Alexandra je historiky často používána k označení začátku „helénistického období“. Toto období trvalo přibližně tři století, dokud se Řím nestal dominantní supervelmocí ve Středomoří v prvním století před naším letopočtem. Helénistické období je obvykle charakterizováno šířením řecké kultury, filozofie a vědy napříč starověkým světem, stejně jako míšením nebo synkretismem řeckých a jiných kultur během několika příštích století. V

relativně krátké době byla velká část známého světa pod kontrolou lidí, kteří mluvili řecky, a od té chvíle se řečtina stala obecným jazykem, který se používal v celém starověkém světě.

Alexandrie

Jednou z nejdůležitějších historických událostí v helénistickém období bylo založení města Alexandrie v Egyptě Alexandrem Velikým během rané fáze jeho vojenského tažení, někdy krátce po roce 332 př. n. l. Jelikož Alexandr na konci svého tažení náhle zemřel, nejmenoval nástupce, což vedlo ke sporům mezi jeho generály o tom, kdo bude mít kontrolu nad novou říší. Generálové následně šli do války mezi sebou a začali si rozdělovat různé části zemí, které jejich armády dobyly pod Alexandrem. Generál jménem Ptolemaios převzal kontrolu nad Egyptem a nakonec se tam usadil jako král. Tím byla v Egyptě uvedena dynastie Ptolemaiovců, která trvala téměř 300 let, až do smrti Kleopatry VII. a následné anexe Egypta Římem v roce 30 př. n. l.

Za vlády Ptolemaia I. Sótéra a jeho syna Ptolemaia II. Filadelfa začala Alexandrie vzkvétat jako finanční, kulturní a intelektuální centrum starověkého světa. James Holden vysvětluje, že po založení města Alexandrie „*se nové město rychle stalo důležitým kulturním a obchodním centrem. Jeho populace se skládala ze tří hlavních skupin: Řekové, Egypťané a Židé. Kulturní, náboženské a vědecké tradice Řeků, Egypťanů a Babyloňanů se tak prolínaly na jednom místě*.“[78]

Město se stalo hlavním centrem vědeckého a literárního výzkumu ve starověkém světě v důsledku státem podporované knihovny a výzkumných příslušenství, která zde byla vybudována. Slavná Alexandrijská knihovna získala tisíce textů z různých míst starověkého světa a rychle se stala největší knihovnou, jakou kdy svět viděl.[79] Knihovna a vybavení s ní spojená se stala jakýmsi institutem pro intelektuály, přičemž Ptolemaiovci svou královskou patronací sponzorovali různé typy vědeckých a exaktních činností.[80]

[78] Holden, *A History of Horoscopic Astrology*, s. 11.
[79] Dobrý přehled o knihovně, viz Erskine, “*Culture and Power in Ptolemaic Egypt*.” Konzervativnější odhad počtu knih, které knihovna držela, viz Bagnall, „*Alexandria: Library of Dreams*“, str. 351-356.
[80] Erskine, “*Culture and Power in Ptolemaic Egypt*“, s. 40.

Alexandrie se stala nejdůležitějším ohniskem ve vývoji a praxi helénistické astrologie. Stalo se tak nejen proto, že jejími vládci byli patroni umění a věd, což následně podporovalo bohaté prostředí pro výzkum a intelektuální výměny všeho druhu, ale také proto, že existovaly přímé linky přenosu z oblastí ve starověkém světě, kde se jednotlivci aktivně podíleli na překladu a adaptaci mezopotámských astrálních věd do řeckého jazyka.

Bérossos a přenos astrologie

Částečně díky svým přirozeným přístavům se Alexandrie také stala hlavní námořní velmocí ve starověkém světě. Ptolemaiovci ovládali řadu ostrovů ve Středozemním moři, včetně jednoho důležitého řeckého ostrova v Egejském moři jménem Kós.

Někdy kolem první čtvrtiny třetího století př. n. l., pravděpodobně během 80. let 2. století, údajně emigroval na západ mezopotamský astrolog a historik jménem Bérossos a na řeckém ostrově Kós založil astrologickou školu.[81] Kós byl dlouho známý jako jedno z hlavních center medicíny ve starověkém světě a byl domovem velkého léčebného chrámu spojeného s kultem Asklépia.

Římský spisovatel Vitruvius (první století n. l.) vypráví následující legendu o přenosu mezopotamské astrologie do helénistického světa a o roli, kterou údajně sehrál Bérossos:

„Jde-li o astrologii, účinky, které na lidský běh života vyvolávají dvanáct znamení, pět planet, Slunce a Měsíc, musíme ustoupit výpočtům Chaldejců [tj. Mezopotámců], neboť je pro ně specifické vytváření nativit, takže mohou vysvětlit minulost a budoucnost astronomickými výpočty. Ti, kteří vzešli z chaldejského národa, předali své objevy o věcech, v nichž se osvědčili jako velmi zdatní a důmyslní. A nejprve se Bérossos jako občan usadil na ostrově Kós a

[81] K datování, viz Verbrugghe and Wickersham, *Berossos a Manetho*, s. 13-15. Viz následující pasáž od Vitruvia o Berossově emigraci na Kos. Pingree následoval Jacobyho v rozlišování mezi historikem jménem Bérossos a astrologem, kterého Pingree nazval pseudo- Bérossos, přičemž prvního jmenovaného datoval do let 290-280 př. n. l., a druhého do konce druhého nebo počátku prvního století př. n. l. Viz Pingree, *From Astral Omens*, str. 24. Verbrugghe a Wickersham však představují přesvědčivé argumenty pro odmítnutí takového rozlišování mezi dvěma různými autory s poukazem na to, že v dochovaných pramenech není na Berossových dílech nic vnitřně rozporuplného, a v některých pramenech se mu skutečně jasně přiznává, že je autorem obou děl o astrologii/astronomii, ale i o historii.

otevřel si tam školu. Pak se zhostil práce Antipater a dále Athenodorus, který zanechal metodu vytváření nativit nikoli z doby narození, ale z doby početí."[82]

Vitruviův příběh o Béróssovi, který se usadil na Kósu a založil tam astrologickou školu, doplňuje další raný autor, židovský historik Josephus (první století n. l.), který uvádí, že Béróssos se aktivně podílel na překládání mezopotámských děl o astronomii, astrologii a filozofii do řečtiny:

„*Béróssos… byl původem Chaldejec, ale známý ve vzdělaných řeckých kruzích, protože překládal do řečtiny díla o astronomii a filozofii Chaldejců*."[83]

Zdá se, že tyto zdroje naznačují, že Béróssos mohl hrát roli v přenosu mezopotamské astrologie na západ někdy kolem třetího století před naším letopočtem, což bylo v rané fázi helénistického období. Zdá se, že obecné líčení pozdějších autorů bylo takové, že založil astrologickou školu na ostrově Kós a následně si získal pověst ve starověkém světě jako astrolog i historik. V prvním století našeho letopočtu zašel Plinius starší dokonce tak daleko, že prohlásil, že v Athénách byla vztyčena Béróssova socha, která měla na základě přesnosti jeho astrologických předpovědí zlatý jazyk.[84] Vitruvius také jmenovitě zmiňuje dva studenty Béróssose, Antipatera a Athenodora, což zjevně naznačuje, že měl pokračovatele, kteří pokračovali v jeho učení a dokonce rozšířili některé z astrologických praktik, které vyučoval ve své škole.[85]

Kós byl součástí konfederace ostrovů v Egejském moři, které se dostaly pod kontrolu egyptských ptolemaiovských králů někdy kolem roku 290 př. n. l.[86] Toto datování je zajímavé, protože se shoduje s datováním Béróssa, o kterém se předpokládá, že napsal své *Dějiny Babylónie* kolem roku 290 př. n. l.[87] Pokud by se Béróssos přestěhoval na Kós a zřídil svou školu kolem nebo po vydání svých *Dějiny*, pak by tam dorazil a začal učit v době, kdy existovalo přímé spojení mezi Kósem a Alexandrií. Zdá se rozumné předpokládat, že jak texty,

[82] Vitruvius, *On Architecture*, 9, 6: 2, trans. Granger, s. 245, upraveno.
[83] Josephus, *Against Apion*, 1: 129, citováno in Verbrugghe and Wickersham, Berossos and Manetho, T4, s. 37, mírně upraveno.
[84] Plinius, *Natural History*, 7, 37: 123. Pingree považoval tento příběh o pozlaceném jazyku za falešný, ačkoli to ve skutečnosti nevíme jistě ani v jednom případě. Viz Pingree, *From Astral Omens to Astrology*, s. 24.
[85] Verbrugghe a Wickersham upozorňují, že Athenodorovo jméno je v rukopisech poněkud zkomolené, a tak není jasné, zda se jedná o přesné označení původního jména, které zde bylo uvedeno. Verbrugghe and Wickersham, *Berossos a Manetho*, s. 35, pozn. 2. Vitruviovy rukopisy dávají „Achinapolus". Přinejmenším víme, že Béróssos měl nejméně dva studenty, kteří pokračovali v jeho práci.
[86] Shipley, *The Greek World After Alexander*, s. 202.
[87] Verbrugghe and Wickersham, *Berossos and Manetho*, s. 13.

tak studenti z Bérossovy školy se nakonec dostali do Alexandrie, kde, jak poznamenává Peter Green, „liberální imigrační politika spojená s okázalým sponzorstvím vědy a umění prostřednictvím královsky financovaného muzea a knihovny, vytvořila výjimečně pestrý a inteligentní sbor zahraničních rezidentů“.[88] Jak poznamenal historik Frederick Cramer:

„I když Bérossos nebyl prvním ani jediným Babyloňanem, který svým řeckým současníkům odhalil podrobnosti o svých kněžských znalostech horoskopické astrologie, jeho jméno bylo prvním, které bylo s takovým trendem spojeno.“[89]

Jinými slovy, bez ohledu na to, zda jsou konkrétní legendy o Bérossovi pravdivé, víme, že mezopotámská astrologie byla v tomto období přenášena na západ, a existují důkazy, že některé z nejstarších řeckých textů o mundánní astrologii byly částečně založeny na překladech dřívějších textů z mezopotamské tradice.[90]

Vznik helénské astrologie

Stopy nového a komplikovanějšího systému astrologie se začínají objevovat v historických pramenech v prvním století před naším letopočtem. V této době nacházíme některé z prvních dochovaných horoskopů narození, které byly napsány v řeckém jazyce, a obsahují řadu nových technických konceptů, o kterých nemáme v dřívějších tradicích žádné záznamy. V této době je také patrný nárůst diskusí o astrologii v literárních pramenech, což, jak se zdá, naznačuje, že začala hrát významnější roli v řecké a římské kultuře, stejně jako v jiných středomořských kulturách obecně.

Nejstarší dochované technické příručky o tomto novém typu astrologie pocházejí z počátku prvního století našeho letopočtu, ačkoli citují texty, které byly napsány o něco dříve, pravděpodobně koncem druhého nebo začátkem prvního století před naším letopočtem. Zdá se, že nový astrologický systém obsažený v těchto textech představuje syntézu starších mezopotámských a egyptských astrologických tradic, i když je zde také patrné zavedení mnoha

[88] Green, *The Hellenistic Age*, s. 49.
[89] Cramer, *Astrology in Roman Law and Politics*, s. 14.
[90] Viz Williams, “*Some Details on the Transmission of Astral Omens in Antiquity*,” kde najdete diskusi o některých astrologických znameních z Enúma Anu Enlil, která se objevují v raných řeckých dílech o mundánní astrologii spojené s Petosirídem.

nových technik a konceptů. Právě v tomto bodě se plně prosadil čtyř úrovňový systém astrologie známý moderním západním astrologům, který zahrnuje: (1) planety, (2) znamení zvěrokruhu, (3) koncept aspektů a (4) nauka dvanácti domů. Tento systém je dnes známý jako helénistická astrologie.

Definice „helénské“ astrologie

Zdá se, že helénistická astrologie vznikla v Egyptě během pozdního helénistického období, kolem konce druhého nebo začátku prvního století před naším letopočtem. Nadále se však praktikovala po několik staletí v celém středomořském regionu jako součást nepřetržité tradice, která se do značné míry shodovala se vzestupem a pádem Římské říše. Ve skutečnosti prakticky všechny naše dochované zdroje praktické helénistické astrologie pocházejí od astrologů, kteří žili v různých částech Římské říše mezi prvním a sedmým stoletím našeho letopočtu. Helénistická astrologie by tedy mohla být legitimně označována jako „římská astrologie“, ačkoli přijetí tohoto označení by nás přimělo zanedbávat některé důležité kulturní konotace vyplývající z toho, že její původ je v helénistickém Egyptě.

Podobně je helénistická astrologie někdy označována jako „řecká astrologie“, protože většina dochovaných textů byla napsána v řečtině; avšak použití tohoto našeho primárního označení je také problematické, protože vynechává některé důležité informace o různorodém kulturním složení astrologů, kteří toto téma vyvinuli a praktikovali v průběhu staletí. Řečtina se stala obecným jazykem používaným v celém Středomoří a byla primárním jazykem pro vědecké texty v Římské říši, podobně jako se dnes v mnoha vědeckých publikacích používá angličtina.[91] Je tudíž důležité si uvědomit, že to, že starověký autor psal v řečtině, nutně neznamená, že byl etnicky Řekem. Navíc, i když je pravda, že většina dochovaných astrologických textů z této doby byla napsána v řečtině, existují i další relevantní texty z tohoto období, které byly napsány v jiných jazycích, i když méně, jako je latina, démotština, koptština, aramejština a syrština. Fráze „řecká astrologie“ tedy dostatečně nezahrnuje celý rozsah této tradice.

Od prvního století před naším letopočtem tento proces pokračoval do Římské říše, na základě římské asimilace nebo přijetí řeckých kulturních rysů.

[91] Heilen to zdůrazňuje in “*Problems in Translating Ancient Greek Astrological Texts*“, s. 299.

Bylo to součástí obecného procesu známého jako „helenizace“, ve kterém různá města a kultury aktivně nebo pasivně syntetizovaly řeckou kulturu se svými vlastními domorodými zvyky a tradicemi. To vedlo k tomu, že lidé, kteří nebyli etnicky Řekové, přijali řecký jazyk a poté se vyjadřovali prostřednictvím svých písemných děl v řečtině, což se následně odrazilo v širších kulturních trendech a ovlivnilo to, co to znamená být Řekem.

Právě tato syntéza nebo synkretismus řeckých a jiných kultur, k čemuž došlo v pozdním helénistickém období, vytvořila to, co nazýváme helénistickou astrologií, a tato rozmanitost jí poskytuje velkou část její charakteristické povahy. Mnoho prvků helénistické astrologie zůstalo více či méně konzistentní v tradici až do pozdní antiky a do raného středověku.

I když se tedy nejedná o dokonalý popisný termín,[92] pro účely této knihy se zdá, že nejvhodnějším označením je helénistická astrologie, která je zde definována jako tradice řecko-římské horoskopické astrologie, která se v oblasti Středomoří praktikovala přibližně od prvního století př. n. l. až do sedmého století př. n. l. Horoskopická astrologie se vztahuje na jakoukoli tradici astrologie, která využívá Ascendent a věci z něj odvozené, jako je dvanáct domů, z řeckého slova, které bylo použito k označení Ascendentu a prvního domu, *hōroskopos* („ukazatel hodin“). Protože helénistická astrologie byla první tradicí, která využívala Ascendent a dvanáct domů, je to první tradice horoskopické astrologie.[93]

Nejasný původ helénské astrologie

Počátky helénistické astrologie jsou poněkud nejasné kvůli absenci písemných důkazů, a to jak ve dvou nebo třech stoletích před jejím objevením, tak během přibližně prvního století, ve kterém víme, že byla praktikována. Část problému může spočívat v tom, že zatímco Alexandrijská knihovna vzkvétala pod patronací králů v dřívějších ptolemaiovských obdobích, od roku 48 př. n. l.

[92] V originálu „*deskriptor*“. RS

[93] Existuje určitá debata o označení „horoskopická astrologie“ v astrologických a akademických komunitách kvůli dvěma nebo třem různým významům termínu „horoskop“, jak je diskutováno in Greenbaum and Ross, “*The Role of Egypt*,” s. 146. Zde používám přísnější definici označení „horoskopická astrologie“, abych odkazoval pouze na ty tradice, které využívají jak Ascendent, tak dvanáct domů, i když později budu termín „horoskop“ používat také obecněji pro označení jakéhokoli druhu astrologického „ horoskopu“, bez ohledu na to, zda obsahuje Ascendent a domy. Toto rozlišení je důležité hlavně proto, že zatímco dřívější mezopotamské horoskopy narození by mohly být obecně označovány jako „horoskopy“, nebyly by klasifikovány jako forma „horoskopické astrologie“, protože se nezdá, že by využívaly Ascendent nebo domy.

knihovna ztratila část své podpory a významu, stejně jako některé své knihy, a to kvůli požárům a jiným katastrofám.[94] Nedostatek dochovaných písemných důkazů z helénistické éry není jevem omezeným na astrologii; historici často poznamenávají, že jedním z problémů studia helénistického období obecně je nedostatek dochovaných zdrojů, zejména pokud jde o psané texty některých hlavních historiků a filozofů té doby.[95] V úvodu k *The Cambridge History of Hellenistic Philosophy* se hodnocení editorů toho, co se dochovalo z filozofického korpusu z tohoto období, vztahuje stejně na situaci s astrologickými texty: „*málo textů z [helénistického] období přežilo ve své celistvosti; a fragmenty a svědectví, na něž jsme nyní omezováni, pocházejí z větší části od jednotvárných epitomistů nebo nepřátelských komentátorů*.“[96] U všech astrologických textů napsaných před prvním stoletím n. l. je situace podobně neutěšená, i když u textů napsaných po tomto jsme v poněkud lepším stavu. Zbývá nám tedy dát dohromady počátky helénistické astrologie na základě toho, co pozdější astrologové od prvního století našeho letopočtu pravili o zdrojích, ze kterých čerpali.

Máme určitou představu o načasování vzniku helénistické astrologie, protože poslední dochovaný klínopisný horoskop narození z mezopotamské tradice pochází z roku 69 př. n. l., přesně ve stejnou dobu, kdy se první dochované řecké horoskopy narození začínají objevovat uprostřed až v pozdním prvním století před naším letopočtem.[97] To téměř vyvolává dojem, že jedna astrologická tradice vytlačuje nebo ustupuje jiné přibližně ve stejnou dobu. Z doby před prvním stoletím našeho letopočtu se však nedochovaly žádné úplné technické příručky o astrologii, a tak jsme poněkud v nevědomosti o tom, jak vypadala pozdně mezopotámská astrologie, a máme pouze letmé možnosti na to, z čeho se skládaly nejstarší verze helénistické astrologie.

[94] K nedávné diskusi: Hatzimichali, “*Ashes to Ashes? The Library of Alexandria after 48 BC*.”

[95] Jak je uvedeno in Erskine, *A Companion to the Hellenistic World*, s. 3f.

[96] Algra, *The Cambridge History of Hellenistic Philosophy*, s. xi. Historici helénistické filozofie se nacházejí v podobné pozici, pokud jde o studium raných stoiků, protože žádné z děl prvních zakladatelů stoicismu se do dnešních dnů nedochovalo a vědci museli nauky zakladatelů stoicismu z velké části rekonstruovat na základě výroků, které o jejich názorech pronesli pozdější filozofové.

[97] Klínopisný horoskop, viz Rochberg, *Babylonian Horoscopes*, text 27, str. 137-140. Řecké horoskopy naleznete v části níže na toto téma.

Raná řecká a římská expozice astrologie

Diskuse o astrologii v řečtině a latině jsou před helénistickým obdobím řídké, pouze s několika rozptýlenými odkazy nebo narážkami.[98] Obecně se zdá, že důkazy naznačují rostoucí povědomí o mezopotamské astrologii a astronomii přibližně od roku 400 př. n. l. Cicero cituje Eudoxa z Knidu (asi 365-340 př. n. l.), který řekl, že „*na chaldejské astrology nelze spoléhat, když tvrdí, že předpovídají budoucnost člověka z pozice hvězd v den jeho narození*.“[99] Eudoxus byl Platónovým žákem, což ukazuje, že pojem natální astrologie byl Řekům důvěrně znám již v první polovině čtvrtého století před naším letopočtem. To dává smysl, protože jak jsme viděli dříve, některé nejstarší mezopotamské horoskopy narození se datují do roku 410 př. n. l.

Odkazy na astrologii se začínají objevovat v době Alexandra Velikého. Filosof Theophrastus, Aristotelův nástupce, údajně řekl, že mezopotamští astrologové jeho doby byli schopni předpovídat „*životní styl a smrt v životech jednotlivců*“.[100] Sám Alexandr se prý dostal do kontaktu a byl předmětem předpovědí astrologů v Mezopotámii poté, co dobyl město Babylon. Jedna zpráva historika Diodóra Sicilského (první století př. n. l.) uvádí, že astrologové varují Alexandra před jeho blížící se smrtí v Babylóně:

„*Zatímco byl ještě tři sta furlongů*[101] *od města, učenci zvaní Chaldejci, kteří si v astrologii (*astrologia*) vydobyli skvělou pověst a jsou zvyklí předpovídat budoucí události metodou založenou na letitých pozorováních, vybrali ze svého počtu nejstaršího a nejzkušenějšího. Podle uspořádání hvězd se dozvěděli o nadcházející smrti krále v Babylóně a nařídili svým zástupcům, aby hlásili králi nebezpečí, které hrozí*.“[102]

Je těžké určit pravdivost příběhů, jako je tento, i když se zdá pravděpodobné, že Alexandr a jeho armáda by se v této době dostali do úzkého kontaktu s astrology, protože se stali nejprve okupační silou a následně

[98] Sbírka většiny řeckých důkazů, viz Waterfield, “*The Evidence for Astrology in Classical Greece*“, ačkoli několik důkazů, které uvádí, se zdají být poněkud přehnané. Střízlivější popis, viz Pingree, *From Astral Omens to Astrology*, s. 21-29. Širší popis raných literárních odkazů v řečtině a latině, viz Cramer, *Astrology in Roman Law and Politics*, str. 1-80. Novější popis vzestupu astrologie v římské společnosti, viz Green, *Disclosure and Discretion*, str. 65.

[99] Cicero, *On Divination*, 2: 88, trans. Falconer, s. 469-71.

[100] Proclus, *Commentary on Plato's Timaeus*, 4, 151f., trans. Baltzly, vol. 5, s. 256.

[101] Furlong je míra vzdálenosti, která se rovná jedné osmině míle. RS

[102] Diodorus Siculus, *Library of History*, 17: 112, trans. Oldfather, s. 449. Diskuse o této pasáži a dalších paralelních zprávách, viz Cramer, *Astrology in Roman Law*, str. 10.

nespornými vládci Mezopotámie. Od tohoto okamžiku začínají odkazy na astrologii v řeckých a latinských zdrojích narůstat častěji, i když praxe astrologie je často považována za výrazně cizí koncept, který z velké části praktikují Mezopotámci, i když stále více v různých částech Středomoří. V roce 139 př. n. l. vyhnal římský edikt všechny astrology z Itálie, evidentně poprvé v historii.[103] Edikt zaznamenal Valerius Maximus (asi 31 n. l.):

*„Cn. Cornelius Hispalus, prétor odpovědný za cizince v konzulátu M. Popilia Laenase a L. Calpurnia, ediktem nařídil astrologům (*Chaldaei*) do deseti dnů opustit Řím a Itálii, protože pomocí mylné interpretace hvězd uvrhli labilní a mělké mysli do temnoty, která jim svými lžemi prospívala. Tentýž prétor donutil Židy, kteří se pokusili nakazit římské zvyky uctíváním Jupitera Sabazia, aby se vrátili do svých domovů*.“[104]

Tento edikt vyvolává dojem, že ještě v polovině druhého století př. n. l. byla astrologie stále vnímána jako něco, co praktikovali cizinci z Mezopotámie, alespoň z římské perspektivy. To přestalo platit jen krátce poté, kdy v prvním století před naším letopočtem započalo ve středomořské kultuře docházet k explozi diskusí o astrologii. Shodou okolností právě v této době začínají vycházet některé z prvních technických příruček o astrologii napsané v řečtině a latině.

Nejstarší dochované technické příručky

Nejstarší spolehlivě datovatelné technické příručky o helénistické astrologii, které se dochovaly, jsou od astrologů Thrasylla a Manilia. Thrasyllův řecký astrologický text byl nazván *Pinax* a dochoval se pouze prostřednictvím shrnutí.[105] Ale protože víme, že zemřel v roce 36 n. l., víme, že jej pravděpodobně napsal někdy kolem počátku prvního století n. l. V tomto díle cituje dřívější astrologické texty připisované třem legendárním postavám jménem Hermes Trismegistos, Nechepso a Petosiris, které musely být napsány před Thrasyllem, pravděpodobně koncem druhého nebo začátkem prvního století před naším letopočtem.

[103] Cramer, *Astrology in Roman* Law, s. 58.
[104] Valerius Maximus, *Memorable Deeds and Sayings*, 1, 3: 3, trans. Wardle, s. 39.
[105] Viz Thrasyllus, *Summary*.

Manilius napsal poučnou báseň o astrologii v latině známou jako *Astronomica*.[106] O přesném datování Manilia se vedou spory, ale obecně se má za to, že napsal buď ke konci vlády římského císaře Augusta, nebo v rané fázi vlády Tiberia. Vzhledem k tomu, že Augustus zemřel v roce 14 n. l., lze pravděpodobně bezpečně předpokládat, že Manilius napsal svou *Astronomicu* zhruba do deseti let toho roku. Má se také za to, že Manilius se zmiňuje o dřívějších autorech, jako byli Hermes, Nechepso a Petosiris, i když je to poněkud zatemněno použitím poetických narážek, nežli explicitních odkazů.

Fragmenty textů připisovaných Hermu, Nechepso-Petosirídovi jsou dochované, ale jsou neúplné a obtížně datovatelné; vše, co víme jistě, je, že musely být napsány před Thrasyllem a Maniliem. Naše nejstarší dochovaná pojednání o helénistické astrologii byla napsána na počátku prvního století n. l. v řečtině a latině, ale čerpala z textů, které byly řecky napsány zhruba o století dříve a které se již nedochovaly jako celek.

Nejstarší datované horoskopy

Kromě instruktážních astrologických textů existuje i řada dochovaných horoskopů či astrologických tabulek, které lze do tohoto období datovat.[107] Tyto dochované horoskopy jsou obvykle rozděleny do dvou kategorií: první zahrnuje horoskopy, které se používají v kontextu instruktážních knih jako příklady, které jsou někdy označovány jako „literární horoskopy“; ve druhé jsou izolované horoskopy, které přežily samy o sobě, typicky napsané na malých kouscích papyru.

Nejstarší literární horoskopy v řečtině pocházejí z let 72 a 43 př. n. l., ačkoli oba pocházejí od astrologa Balbilla, který žil v polovině prvního století našeho letopočtu, a proto mohly být vytvořeny mnoho let po narození zrozence.[108] Další nejstarší literární horoskop se objevuje v díle astrologa z

[106] Viz Manilius, *Astronomica*.

[107] Téměř všechny dochované horoskopy napsané v řečtině byly shromážděny ve třech samostatných dílech: Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*; Baccani, *Oroscopi greci*; Jones, *Astronomical Papyri from Oxyrhynchus*. Existuje také několik horoskopů napsaných v démotické egyptštině, zkoumaných in Ross, *A Survey of Demotic Astrological Texts*. Heilen nedávno zveřejnil velmi užitečný a aktuální přehled všech známých horoskopů ze starověku in *Hadriani Genitura*, str. 204-333.

[108] Balbillus použil horoskopy jako příklady, aby demonstroval techniku délky života. Řecká parafráze Balbillova vymezení tohoto horoskopu se objevuje in *CCAG* 8, část 4, s. 236-237. Neugebauer a Van Hoesen datují a hovoří o tomto horoskopu in *Greek Horoscopes*, str. 76-78: č. L 71 a č. L 42. Schmidt přeložil vymezení in *Sages*, s. 68-71. Neugebauer si nemyslel, že by starší horoskop mohl vzniknout před rokem 22 př. n. l., protože datum

konce prvního století, Dorothea ze Sidonu, který pochází z 29. března 7 př. n. l.[109] Všechny nejstarší neliterární horoskopy napsané v řečtině pocházejí z poslední dekády prvního století př. n. l., přičemž první je datován do 14. srpna 10 př. n. l.[110] Toto jsou nejstarší řecké astrologické horoskopy, které známe, a poskytují tak důležitý důkaz pro určení, kdy začali astrologii praktikovat ti, kteří hovořili řecky.

O slavném lvím „horoskopu“ na hoře Nemrud v Turecku se někdy říká, že je to jeden z nejstarších řeckých horoskopů.[111] Je to velký kamenný reliéf lva se čtyřmi hvězdami a u každé z hvězd je napsáno řecké jméno planety (Mars, Merkur, Jupiter a možná i Měsíc). Planetární pozice vyryté na reliéfu jsou obecně považovány za odraz planetárního uspořádání ke konkrétnímu datu kolem prvního století před naším letopočtem a připomínající politickou událost spojenou s královskou dynastií Kommagéné,[112] která památník postavila. Datování památky se však v poslední době stalo poněkud sporným, s navrhovanými daty: již v roce 109 př. n. l. a 62 př. n. l. nebo až v roce 49 př. n. l.[113] Není také jasné, zda jej lze přesně klasifikovat jako důkaz horoskopické astrologie v řečtině, protože horoskop neobsahuje ascendent, domy ani žádné jiné faktory obvykle spojené s helénistickou astrologií.[114] Pokud ve skutečnosti odráží skutečné uspořádání planet v určitém časovém okamžiku, zdá se, že to znamená spíše počátek události než narození člověka. Kromě toho, že byla napsána v řečtině, není o památce známo nic jiného, co by naznačovalo, že byla ovlivněna mezopotamskou či helénistickou tradicí. Pro naše účely tedy není nutné ji používat jako kritický důkaz z hlediska datování, ale pouze poznamenat, že může spadat do stejného obecného časového rámce jako vznik některých jiných raných řeckých horoskopů.

---

smrti zrozence již bylo známo. Pokud je pravda, že Balbillus byl synem Thrasylla, pak má Heilen pravděpodobně pravdu, když spekuluje, že tyto horoskopy pocházejí z osobních spisů jeho otce. Viz Heilen, *Hadriani Genitura*, str. 214.

[109] Tento horoskop se objevuje in Dorotheus, *Carmen*, 1, 24: 15-16. Pingree jej datuje v Předmluvě na str. viii. Srov. Heilen, *Hadriani Genitura*, str. 216.

[110] Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, s. 16. Srov. Heilen, *Hadriani Genitura*, s. 216.

[111] Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, s. 14-16.

[112] Kommagene, též Kommagéné bylo v době helénismu malé království v Přední Asii. Nacházelo se v oblasti dnešního jihovýchodního Turecka, v Adıyamanské provincii. RS

[113] Belmonte and Gonzalez-Garcia, “*Nemrud Dag*,” zvl. s. 1663.

[114] Jak říká Campion in *A History of Western Astrology*, vol. 1, s. 180.

Existují také některé rané horoskopy napsané v démotštině (pozdně egyptské písmo), přičemž první se datuje do 4. května 38 př. n. l.[115] Zbytek se datuje do počátku prvního století našeho letopočtu nebo později.[116] Skutečnost, že některé z těchto tabulek byly nalezeny ve sbírkách napsaných egyptskými kněžími spojenými s konkrétními chrámy, naznačuje, že astrologie se stala jednou z forem věštění, které bylo praktikováno kněžstvím v Egyptě.[117]

Spolehlivě datovatelné horoskopy z latinských zdrojů jsou v klasickém starověku překvapivě vzácné a ty, které existují, se začínají objevovat až po prvním století našeho letopočtu.[118] Je třeba poznamenat, že Holden identifikoval a pokusil se datovat dva možné horoskopy v latině, které se objevují u Firmica Materna, které datoval do let 139 a 96 př. n. l.[119] Spekuloval, že horoskop z roku 139 př. n. l. mohl být horoskopem Sully,[120] což je asociace, kterou Hübner později prozkoumal a podpořil.[121] Pakliže by to byla pravda, byl by tento horoskop nejstarší ze všech řeckých nebo latinských horoskopů, o kterých je známo, že přežily. Při užívání těchto horoskopů pro účely datování vzniku helénistické astrologie bychom však měli být pravděpodobně obezřetní, protože Firmicus má v tradici (čtvrté století) poměrně pozdní charakter a samotný horoskop mohl být upraven jakýmkoliv zdrojem, ze kterého ho získal. Objevuje se v části jeho knihy, která obsahuje mnoho dalších hypotetických a opravených příkladů horoskopů pro postavy jako Homér, Paris z Tróje a Platón. Hübner navíc poukazuje na to, že zatímco uvedené postavení Saturnu v horoskopu odpovídá známému roku narození Sully (138 př. n. l.), pozice ostatních planet jsou správné pouze pro předchozí rok (139 př. n. l.), o němž Heilen a Hübner spekulují, že mohl být náhodným nebo úmyslným spojením

[115] Neugebauer and Parker, "*Two Demotic Horoscopes*." Srov. Heilen, *Hadriani Genitura*, s. 316.
[116] Heilen, *Hadriani Genitura*, s. 316.
[117] Jones, "*The Place of Astronomy in Roman Egypt*," s. 39. Tento závěr byl v posledních letech potvrzen díky objevu řady démotských instruktážních příruček o astrologii, které pocházely z chrámu v egyptském městě Tebtunis, ačkoli velká část tohoto materiálu nebyla dosud publikována. Viz Winkler, "*On the Astrological Papyri from the Tebtunis Temple Library*", a Winkler, "*Some Astrologers and Their Handbooks in Demotic Egyptian*", zvl. s. 269-278.
[118] Latinské horoskopy, viz Heilen, *Hadriani Genitura*, str. 326-330, i když si všimněte, že obsahuje řadu hypotetických horoskopů, které mohly být opraveny mnohem později.
[119] Holden, *A History of Horoscopic Astrology*, s. 76-77. V původní publikaci z roku 1996, která uváděla 138 př. n. l., byla typografická chyba, kterou Holden později opravil na 139 př. n. l. v pozdějších vydáních knihy. Horoskopy, viz Firmicus, *Mathesis*, 6, 31: 1, 55.
[120] Lucius Cornelius Sulla, zvaný Felix, byl římský politik, vojevůdce a diktátor v době pozdní fáze existence Římské republiky. Poprvé na sebe výrazněji upozornil při ukončení konfliktu s numidským králem Jugurthou. Později se vyznamenal během spojenecké války, v důsledku čehož byl zvolen konzulem pro rok 88 př. n. l. RS
[121] Hübner, "*Sulla's horoscope? (Firm., Math. 6,31,1)* ".

pozic získaných z efemerid.[122] To může naznačovat, že horoskop byl vypočítán o mnoho let později. Jediné spolehlivé horoskopy v latině, o kterých víme, že byly skutečně vytvořeny za života zrozenců, jsou z doby po prvním století našeho letopočtu.

Souhrnně lze říci, že horoskopy z helénistické tradice se začínají objevovat na historické časové ose z našeho místa až od poloviny do konce prvního století před naším letopočtem. Odtud se počet horoskopů dramaticky zvyšuje a nakonec vyvrcholí ve druhém a třetím století našeho letopočtu, což se zhruba shoduje s vrcholem Římské říše.[123]

Starověké názory na původ tradice

Starověké diskuse o počátcích astrologie se často točily kolem debat o tom, která kultura si zasloužila uznání za to, že toto téma rozvinula jako první, obvykle zásluhou buď Mezopotámců nebo Egypťanů. Zdá se, že některé z těchto diskusí mají svůj původ v tvrzeních představitelů každé z těchto kultur, ačkoli problém byl umocněn cirkulací astrologických pseudopigrafů[124] v rané helénistické tradici, která byla údajně napsána starověkými Egypťany, Peršany, Řeky či židovskými mudrci. To zkomplikovalo vyprávění o tom, která kultura byla skutečně zodpovědná za astrologii ve starověku, protože některé texty připisované těmto postavám se pak staly docela populárními a široce kolovaly v helénistické astrologické tradici.

Mezopotámie nebo Egypt?

Starověcí autoři měli určité obecné povědomí o mezopotamském a egyptském původu astrologie, i když se zdá, že se vedly debaty o tom, která kultura si zasloužila uznání za to, že toto téma rozvinula jako první. Někteří autoři připisovali zásluhy Mezopotámcům jako původcům, zatímco jiní připisovali zásluhy Egypťanům a třetí skupina jednoduše připisovala obojí.

[122] Hübner, "*Sulla's horoscope"*, s. 18.

[123] Jones má několik užitečných horoskopů, které uvádějí frekvenci dochovaných horoskopů podle století in *Astronomical Papyri from Oxyrhynchus*, s. 6-7.

[124] Obecně známé spisy, které jsou mylně připisovány uvedenému autorovi. Nejčastěji se používá jako evangelické označení knih, které nebyly začleněny do katolického kánonu Bible a které se v katolickém názvosloví označují jako apokryfy. RS

Během helénistického období se výraz „chaldejský“ (*Chaldaios*) začal široce používat k označení astrologů nebo astrologické profese obecně. Slovo se původně používalo jako označení pro geografickou oblast v Mezopotámii nebo etnickou skupinu, která tam vznikla.[125] Později se to začalo používat k označení třídy kněží z Mezopotámie, o kterých se předpokládalo, že se specializují na věštění a astrologii; nakonec, od prvního století našeho letopočtu, se z velké části stal obecným termínem používaným k označení všech astrologů. Abychom uvedli příklad, ve druhém století našeho letopočtu používá Sextus Empiricus tento termín během své kritiky astrologie:

*„vytváření nativit, které Chaldejci zkrášlují nejvznešenějšími tituly, označující se jako „matematici“ (*mathēmatikoi*) a „astrologové“ (*astrologoi*).“*[126]

Také ve druhém století Aulus Gellius podobně odkazuje na „ty, kteří si říkají ‚Chaldejci‘ (*Chaldaei*) nebo ‚tvůrci nativit‘ (*genethliaci*).“[127] Rozšířené používání termínu pro astrology s sebou neslo implikace, že kořeny astrologie lze vysledovat až do Mezopotámie, nebo že to bylo něco, co bylo přinejmenším původně spojováno s mezopotamskými kněžími. V menší míře pravděpodobně existovaly podobné konotace, které byly základem použití označení *magi* v *Matoušově evangeliu* (první století n. l.), jehož bylo využito v křesťanském příběhu narození k označení skupiny astrologů z Východu (tj. Mezopotámie či Persie), kteří cestovali za Ježíšem, poté, co byli svědky jakéhosi astrologického seřazení, které si vyložili jako znamení jeho příchodu.[128]

Na druhém konci spektra, historik z poloviny prvního století př. n. l. Diodóros Sicilský (asi 60–30 př. n. l.) ve svém zpracování dějin Egypta nejprve spojuje znalosti astrologie, věštění a předpovědi budoucnosti s egyptskými kněžími.[129] Říká, že Egypťané tvrdili, že jako první vyvinuli astrologii:

*„Thébané [z Egypta] říkají, že jsou nejstarší ze všech lidí a první lidé, mezi nimiž byla objevena filozofie a exaktní věda o hvězdách (*astrologia*), neboť jejich*

[125] Většinu této diskuse, viz Rochberg, *New Evidence for the History of Astrology*, s. 115.
[126] Sextus Empiricus, *Against the Professors*, 5: 2, trans. Bury, s. 323.
[127] Aulus Gellius, *Attic Nights*, 14: 1, trans. Rolfe, vol. 3, s. 3, upraveno.
[128] Matouš, 2: 1-16. Rozsáhlé pokrytí různých teorií kolem tohoto tématu, viz *The Star of Bethlehem and the Magi*, ed. Barthel a van Kooten.
[129] Diodorus Siculus, *Library of History*, 1,73: 4.

země jim umožňuje pozorovat vzestupy a západy hvězd zřetelněji než ostatní.“[130]

Diogenes Laertius učinil podobnou poznámku o Egypťanech kolem třetího století našeho letopočtu, když řekl, že „prohlašovali, že vynalezli geometrii, astrologii (*astrologia*) a aritmetiku.“ [131] Během tohoto období existovala určitá proměnlivost mezi pojmy astrologie a astronomie, což někdy činí nejasným, na co se odkazuje, a to se obvykle vykládá tak, že rozdělení mezi nimi nebylo tehdy tak striktní jako dnes.[132] Zdá se však, že obecným bodem bylo, že Egypťané se zasloužili o rozvoj obou.

Později v textu Diodóros rozšiřuje svůj dřívější bod a říká, že Egypťané tvrdili, že Mezopotámci se ve skutečnosti naučili astrologii od Egypťanů, spíše než naopak:

„*Neboť pozice a uspořádání hvězd stejně jako jejich pohyby byly vždy předmětem pečlivého pozorování mezi Egypťany; uchovávali dodnes záznamy o každé z těchto hvězd po neuvěřitelný počet let, tento předmět studia mezi nimi horlivě uchovávali od starověku a také s největší horlivostí pozorovali pohyby, oběžné dráhy a zastavení planet, stejně jako vlivy každé z nich na vznik všeho živého – dobré nebo zlé účinky, jmenovitě, jichž jsou příčinou. […]A podle nich se Babylonští Chaldejci, jako kolonisté z Egypta, těší slávě, kterou mají ve své astrologii, protože se této vědě naučili od egyptských kněží*.“[133]

Později, když se Diodóros zabývá historií Mezopotámie, hovoří o Chaldejcích, které považuje za babylonské kněze, kteří mají zkušenosti s astrologií a věštěním.[134] Pokračuje v diskusi o jejich odborných znalostech v

[130] Diodorus Siculus, *Library of History*, 1, 50: 1, trans. Oldfather, s. 175-77.
[131] Diogenes Laertius, *Lives of Eminent Philosophers*, 1: 11, trans. Hicks, vol. 1, s. 13.
[132] I když to platí zejména v dřívějších obdobích, zejména v Mezopotámii, tento bod je v některých současných diskusích někdy přeháněn, aby se zdálo, jako by mezi astronomií a astrologií v průběhu řecko-římského období neexistoval žádný rozdíl. Částečně se to zdá, jako by šlo jen o jazykovou otázku v řeckých a latinských textech kvůli nedostatečné standardizaci, jaký termín použít pro astrologii a astronomii, možná částečně odvozený z dřívějších období, kdy byl rozdíl rozmazanější, ale to nutně neznamená, že v klasickém starověku nebyl mezi těmito dvěma na západě absolutně žádný rozdíl. Baigent poukazuje na to, že nepřátelství některých raných řeckých astronomů, jako byl Eudoxus, vůči astrologii, když byla poprvé importována na západ, naznačuje, že mezi Řeky již existovalo větší rozdělení mezi astronomií a astrologií, než tomu bylo v dřívější mezopotamské tradici (*From the Omens of Babylon*, s. 178). I když je pravda, že někdy vidíme jednotlivce, jako je Ptolemaios praktikující astronomii a astrologii vedle sebe, ne každý klasický astronom nutně věřil nebo praktikoval astrologii, a ne každý astrolog byl nutně vysoce zručný v komplexní teorii a praxi matematické astronomie.
[133] Diodorus Siculus, *Library of History*, 1, 81: 4-6, trans. Oldfather, s. 277-279.
[134] Diodorus Siculus, *Library of History*, 2,24: 2.

astrologii a říká, že astrologové z této oblasti také dělají skvělá tvrzení o starobylosti své tradice:

„Tento bod však může člověk vhodně tvrdit, neboť Chaldejci mají ze všech lidí největší znalosti astrologie, a že jejímu studiu věnovali největší pečlivost. Ale co do počtu let, které Chaldejci podle svých výpovědí strávili na historii o tělesech vesmíru, tomu člověk jen stěží uvěří; počítají totiž s tím, že od Alexandrova přechodu do Asie uplynulo čtyři sta sedmdesát tři tisíc let od doby, kdy začali v raných dobách pozorovat hvězdy."[135]

V druhé polovině prvního století n. l. Plinius starší hlásil, že mezopotamským astrálním vědám byl připisován nějaký podobně přitažený počet let, tentokrát s jedním z tvrzení, které potenciálně pocházelo od samotného Bérássose:

„Na straně druhé, Epigenes, autorita prvního stupně, učí, že Babyloňané měli astronomická pozorování po dobu 730 000 let napsaná na pálených cihlách; a ti, kteří dávají nejkratší období, Bérássos a Kritodémos, činí 490 000 let."[136]

Zdá se, že se jiní autoři pokoušejí vypořádat s konkurenčními tvrzeními pocházejícími z každé z těchto tradic tím, že jednoduše uznávají obě. Například na počátku čtvrtého století našeho letopočtu filozof Iamblichus jednoduše poznamenává, že „teorie o nebeských tělesech jsou některými společně odkazovány na Egypťany a Chaldejce."[137] Podobně astrolog z konce prvního století, Dorotheus ze Sidonu, říká, že hodně cestoval po Egyptě a Mezopotámii a sbíral informace od některých předních astrologických autorit v těchto dvou oblastech, aby mohl sestavit své pojednání o astrologii.[138] I když není jasné, zda je toto Dorotheovo tvrzení pravdivé, nebo je jen užito k rétorickým účelům, znamená to, že helénističtí astrologové si byli vědomi dlouhých tradic astrologie, které zdědili po Mezopotámii a Egyptě, a v některých případech se je snažili syntetizovat v podstatě novým hybridním přístupem.

[135] Diodorus Siculus, *Library of History*, 2, 31: 8-9, trans. Oldfather, s. 455-457.
[136] Pliny, *Natural History*, 7, 193, trans. Rackham, s. 637, upraveno.
[137] Iamblichus, *On the Pythagorean Way of Life*, 158, trans. Dillon and Hershbell,s. 175.
[138] Dorotheus, *Carmen*, 1,1: 1-5. Srov. 5, 1:1-4.

Legendární zakladatelé a pseudopigrafy

Některé z nejpopulárnějších astrologických textů rané helénistické tradice byly napsány pod pseudonymy, kdy autor záměrně připisoval text legendární, mýtické nebo náboženské postavě z minulosti.[139] To byla běžná praxe ve starověkém světě, zvláště u textů, které se zabývaly tím, co bychom dnes mohli klasifikovat jako „okultní“ záležitosti, jako je astrologie, alchymie nebo magie, ačkoli se to stalo také s filozofickými, náboženskými a lékařskými texty. Žánr falešně připsaných textů je obecně označován jako „pseudoepigraf“.

Zkoumání této praxe je důležité v astrologické tradici, protože mnoho z nejstarších a nejuznávanějších nebo nejvlivnějších textů z helénistického období bylo pseudoepigrafy. Některé byly připisovány mýtickým postavám, jako je Hermes Trismegistos nebo Asklépios, zatímco jiné byly připisovány historickým nebo náboženským postavám, jako je Nechepso, Petosiris, Abraham a Zoroaster.

Přesné důvody, proč je autoři těchto astrologických textů připisovali spíše legendárním postavám, než aby přiznávali své autorství, nejsou známy, ačkoli moderní vědci předložili různé spekulace. Někteří předpokládají, že účelem bylo, aby se texty zdály autoritativnější, a tím jim dali větší hodnotu na intelektuálním trhu, což vedlo k lepšímu oběhu myšlenek a nauk.[140] Beck tvrdí, že účelem připojení jmen jako Zoroaster k určitým textům bylo proto, že „udělovalo požadovanou autoritu vzdálené a zjevující moudrosti“. [141] V podobném duchu Bouché-Leclercq řekl, že pseudoepigraf a související díla jsou přirozeným výsledkem všech věr, které hledají důkazy v tradici a jednoduše vymýšlejí, co nenacházejí.[142]

Na druhou stranu by mohlo být lákavé předpokládat, že některá označení náboženských nebo kulturních osobností, jako je Abraham nebo Zoroaster, mohou naznačovat určitý druh kulturního spojení mezi těmito postavami a skutečnými autory textů. Například autor, který svůj astrologický text připsal patriarchovi židovské víry Abrahamovi, byl možná sám Žid. Nebo možná autor

[139] Obsáhle diskutované in Pérez Jiménez, „*Pseudepigrafos de la astrologia griega*“.
[140] Rudolf, “*Propaganda for Astrology in Aramaic Literature*,” s. 125. Cramer spekuloval, že astrolog, který psal pod jménem Petosiris, mohl přijmout jméno starověkého velekněze, aby tímto „zvýšil prodej své nové knihy“. Cramer, *Astrology in Roman Law*, s. 17.
[141] Beck, “*Thus Spake Not Zarathustra*“, s. 493.
[142] Bouché-Leclercq, *L’Astrologie grecque*, s. 3, pozn. 1.

textu připisovaného Zoroasterovi měl etnické kořeny v Persii nebo vyznával zoroastriánskou víru.[143]

Naneštěstí, je těžké to říci s jistotou. V některých případech se tvrdilo, že tato kulturní připsání měla více společného s lákadlem cizích moudrostí a exoticky znějícími jmény, protože texty samy často neobsahují téměř nic, čím by mohly být spojeny se specifickými náboženskými nebo kulturními tradicemi, které tato jména evokují.[144] Slavný klasicista Arnaldo Momigliano to vyjádřil poněkud otevřeněji:

„Máme-li se uchýlit k zobecnění o osudech orientálního myšlení v helénistickém světě a v jeho římském prodloužení, musíme říci, že množství spisů, které se prohlašovaly za překlady z orientálních jazyků, byly hlavně padělky spisovatelů v řečtině. Co kolovalo v řečtině pod jmény Zoroaster, Hystaspes, Thoth [tj. Hermes], a dokonce i Abraham, bylo jednoduše zfalšováno, ačkoli nepochybně některé spisy obsahovaly špetku „orientálních" myšlenek v kombinaci s řeckými myšlenkami."[145]

Nicméně, v kontextu některých hermetických pseudoepigrafů, Garth Fowden argumentoval pro měkčí pohled, který stojí za to zde obšírně citovat:

„Je asi nepravděpodobné, že by pseudoepigraf tohoto druhu byl chladnokrevně nebo bez rozdílu „přisuzován" jen nějaké starověké nebo mytické postavě, aby zvýšila svou autoritu či oběh – třebaže by to mohl tvrdit nepřátelský kritik, jako když Porfyrios tvrdil, že gnostická „kniha Zoroastera" je zcela falešná a moderní, vymyšlená sektáři, aby zprostředkovala dojem, že nauky, jichž se rozhodli přidržovat, jsou nauky starověkého Zoroastera. Spíše by se mělo předpokládat, že v hermetické tradici, stejně jako mezi Pythagorejci a Orfiky, byl nějaký smysl pro kontinuitu inspirace, přičemž každý text přidaný do žánru byl považován za nový projev, který lze docela, ne-li s puntičkářskou přesností, připsat stejnojmennému zakladateli. Jak řekl Iamblichus, protože Hermes byl zdrojem veškerého poznání, bylo přirozené, že mu starověcí egyptští kněží vzdávali hold tím, že mu připisovali své spisy. Nemusíme si tedy

[143] Quack například tvrdí, že některé texty připisované Zoroasterovi mohly být napsány členy perské komunity, která žila v Egyptě po staletí po období Achaimenovců. Quack, „*Les Mages Egyptianisés*", str. 282.
[144] Beck o tom pojednává v kontextu zoroastriánského pseudoepigrafu in "*Thus Spake Not Zarathustra*", str. 491-493, i když to málo, co se dochovalo z textu připisovaného Abrahamovi, je pravdivé.
[145] Momigliano, "*The Fault of the Greeks*", s. 17.

představovat, že duchovní učitel, který měl ve zvyku rozšiřovat svá díla pod jménem Hermes, bude mít pocit, že zvěčňuje klam, nebo že potřeboval maskovat to, co dělal, jako potenciálně skandální. A skutečně jeho dílo v očích jeho následovníků nabude na váze právě proto, že nebylo pouhým produktem autonomního autorského aktu, ale odráželo sedimentární intelektuální kulturu jeho vlastní a dřívější doby - zkrátka proto, že neusiloval o originalitu."[146]

Tento pohled může být udržitelnější v kontextu pseudoepigrafu výslovně spojeného s hermetickou tradicí, která by zahrnovala astrologické texty připisované Hermu, Asklépiovi, Nechepsovi a Petosirídovi.[147] Kam zapadají další pozdější pseudopigrafické texty, jako jsou ty připisované Zoroasterovi nebo Abrahamovi, se jeví jako otevřenější k otázce.

V rané helénistické tradici tedy byl v oběhu soubor technických příruček o astrologii, které byly pozdějšími autory široce citovány a považovány za směrodatné. Mnoho základních technických nauk, které se rozšířily v helénistické astrologii, lze vysledovat zpět k těmto textům. Naneštěstí, samotné texty se již nedochovaly a pochopení toho, co obsahovaly, můžeme rozvíjet pouze na základě zpráv pozdějších autorů. To zase vedlo k diskuzi o původu helénistické astrologie.

Diskuze o původu helénské astrologie

Nedostatek důkazů, zjevná náhlost jejího výskytu na historické časové ose a systematická povaha některých jejích nauk vyvolaly mezi některými současnými astrology a akademiky debatu o původu helénistické astrologie. Tato diskuze se v podstatě odvíjí od otázky, zda technické nauky, které se objevují v rané tradici helénistické astrologie, představují záměrný vynález jedné osoby nebo skupiny lidí v relativně krátkém časovém úseku, možná v průběhu jedné či dvou generací, nebo zda se tyto techniky vyvíjely postupně v průběhu několika staletí během pozdních mezopotámských či egyptských tradic, a k tomuto vývoji zkrátka kvůli ztrátě mnoha textů nemáme úplnou dokumentaci.

[146] Fowden, *The Egyptian Hermes*, s. 187.

[147] Barton (*Ancient Astrology*, str. 26) vysvětluje, že některé z raných textů, jako jsou texty připisované Nechepsovi a Petosirídovi, jsou „obvykle považovány za hermetické, protože se často říká, že své znalosti získali od Herma".

Nazývejte to jako „diskuze o postupném vývoji versus náhlé vynálezy“. V této diskuzi existují dva hlavní úhly pohledu a každý má své vlastní jedinečné silné a slabé stránky. Nejprve podám přehled některých hlavních bodů, které vyslovili zastánci na každé straně této diskuze, a poté následuji třetí možností, která podle mého názoru představuje věrohodnější střední cestu mezi těmito dvěma.

Hypotéza náhlého vynálezu

Zastánci hypotézy náhlého vynálezu obecně zastávají názor, že někde kolem konce druhého nebo začátku prvního století před naším letopočtem nějaká neznámá osoba nebo možná skupina lidí záměrně vynalezla helénistickou astrologii jako druh technického konstruktu. Zatímco zastánci tohoto názoru přiznávají, že v Mezopotámii a Egyptě existovaly dlouhé tradice astrologie, které předcházely helénistické tradici a přispěly k ní konkrétními technikami a naukami, obecný názor je takový, že někdo v helénistickém období tyto dřívější tradice v určitém časovém okamžiku záměrně syntetizoval a poté zavedl či vynalezl řadu nových technických, koncepčních a filozofických pojmů, aby vytvořil některé z nejranějších verzí toho, co si dnes spojujeme s helénistickou astrologií.[148]

Hypotéza náhlého vynálezu částečně vychází ze zjevného nesouladu mezi pozdní mezopotamskou a ranou helénistickou tradicí astrologie. I když je jasné, že astrologie se vyvíjela a stávala se komplikovanější v pozdní mezopotamské tradici, zejména se zavedením nativní astrologie a různých konceptů pro čtení nativních horoskopů, v době, kdy se dostáváme k helénistické tradici, se zdá, že dochází k explozi nových technik a nauk, což zahrnuje velmi propracovaný systém pro interpretaci nativního diagramu, který, jak se zdá, představuje dramatickou expanzi oproti tomu, co můžeme spatřit v dřívějších tradicích. Dvěma největšími novinkami byl koncept dvanácti domů či míst a také nauka aspektů či konfigurací, z nichž ani jedna se neobjevuje v mezopotamské

[148] Mezi nedávné zastánce hypotézy náhlého vynálezu patří Pingree (*From Astral Omens to Astrology*, s. 26-7), Holden (*A History of Horoscopic Astrology*, s. 12, pozn. 2), a zvláště Schmidt (*The Kepler College Sourcebook*, s. 7-13). Tento názor lze vysledovat ještě dále a zdá se, že je dominantním trendem ve většině akademických erudicí za poslední století. Zdá se, že Barton (*Ancient Astrology*, s. 26) to uznal jako převládající názor kolem roku 1994, když řekl: „protože Petosiris a Nechepso jsou nejdůsledněji zobrazováni jako zakladatelé astrologie a citováni pro konkrétní nauky, většina vědců se shodla, že pod jejich jmény musely kolovat helénistické texty, které představovaly ranou syntézu astrologických nauk.“

tradici.[149] Desítky dalších významných technických koncepcí se objevují poprvé až v helénismu, také tradice, jako je schéma domicilního vládcovství či rozdíl mezi denními a nočními horoskopy, tedy to co je známé jako sekta.

Jednou ze silných stránek hypotézy náhlého vynálezu je skutečnost, že mnozí pozdější astrologičtí autoři zřejmě čerpají z podobného souboru raných zdrojových textů, což někdy vede k tomu, že různí autoři, které oddělují staletí, opakují stejné nauky a techniky, protože čtou stejný zdroj. Například několik různých autorů cituje stejné texty připisované Hermu a Asklépiovi, jde-li o významy dvanácti domů; stejným způsobem používají různí autoři podobnou techniku pro určení délky života, která byla odvozena z textu od Petosirída. Skutečně se zdá, že existovala sbírka raných textů připisovaných Hermu, Nechepsovi a Petosirídovi, které byly široce čteny a citovány pozdějšími autory, a kdyby některé ze základních technik používaných pozdějšími helénistickými astrology byly poprvé představeny v těchto textech, pak by to představovalo jakýsi náhlý vynález.

Pojem některých raných zdrojových textů, které založily základní koncepty helénistické astrologie, je navíc podpořen tím, co se zdá být vysokým stupněm koherence v některých technických naukách. Zdá se, že mnoho technik je navrženo tak, že se integrují nebo zapadají dohromady s jinými technikami, a to do té míry, že se zdá, že určité části helénistické astrologie byly navrženy s ohledem na nějaký druh zastřešujícího technického konstruktu nebo systému. Způsob, jakým *Thema Mundi* propojuje koncepty vládcovství ve znamení, planetárního rodu, sekty a nauky aspektů, je toho příkladem. Také, abych uvedl jiný příklad, způsob, jakým schéma planetárních radostí spojuje významy domů s konceptem sekty, aspektů, triplicitních vládců a povýšení. Schmidt poukazuje na to, že je nepravděpodobné, že by některé z těchto technik a konstrukcí byly vyvinuty jako výsledek empirických pozorování, ale místo toho se zdá, že byly vynalezeny na základě konkrétních konceptuálních nebo filozofických motivací.[150]

[149] Pingree (*From Astral Omens*, str. 27) uvádí tyto a další koncepty jako součást toho, co považoval za vynalezené ve vývoji helénistické astrologie.
[150] Schmidt, *Kepler College Sourcebook*, s. 10.

James Holden ve své knize *A History of Horoscopic Astrology* z roku 1996 záměrně použil termín „vynálezci“, aby popsal autory nejstarších textů o helénistické astrologii:

„Učenci a „vědci“ z Alexandrie byli zvláště aktivní ve třetím a druhém století [př. n. l.]. Byli mezi nimi i vynálezci západní horoskopické astrologie. Jejich skutečná jména nejsou známa, protože se rozhodli vydávat své knihy pod jmény bohů, králů, hrdinů nebo mudrců minulosti. Jejich knihy jsou ztraceny, kromě roztroušených fragmentů, které zachovali pozdější autoři. Podstatné rysy jejich astrologických teorií nám však byly předány prostřednictvím spisů pozdějších řeckých astrologů.“[151]

V poznámce pod čarou k pojmu „vynálezci“ Holden obhajoval hypotézu náhlého vynálezu:

„Jeden z mých vážených kolegů má námitky proti slovu „vynálezci“. Poukazuje na to, že řecká horoskopická astrologie, dokonce i ve své podobě na počátku druhého století, byla novým a velmi komplikovaným systémem, a považuje za pochybné, že by jej mohl „vynalézt“ jeden nebo více jedinců najednou. Byl by raději, kdybych řekl, že se v té době „objevila“ horoskopická astrologie. Moje odpověď je, že Eukleidés, který žil snad století před alexandrijskými astrology, napsal prvky geometrie v ucelené a téměř dokonalé formě, a pokud by to dokázal všechno najednou, zdá se, že neexistuje žádný důvod, proč by někteří pozdější Alexandrijci nebo možná dvě jejich generace nemohli vytvořit horoskopickou astrologii.“[152]

Z našeho úhlu pohledu tedy argument náhlého vynálezu vysvětluje, proč se zdá, že se tento nový systém astrologie objevil poněkud náhle kolem prvního století před naším letopočtem.

[151] Holden, *A History of Horoscopic Astrology*, s. 12.
[152] Holden, A *History of Horoscopic Astrology*, s. 12, pozn. 2.

Argument postupného vývoje

Nedávno se objevil opačný trend, který zpochybnil hypotézu náhlého vynálezu a místo toho obhajoval to, co nazývám „argumentem postupného rozvoje“.[153] Zastánci argumentu postupného vývoje obecně tvrdí, že (1) existovala velká rozmanitost v technikách a/nebo filozofiích spojených s helénistickou astrologií, čímž negují myšlenku, že by to všechno mohlo pocházet z jediného zdroje nebo souboru zdrojů, a (2) protože mnoho základních technik a konceptů má původ v dřívějších mezopotámských a egyptských tradicích, mnoho dalších technik, které poprvé vidíme pouze v helénistické tradici, mohlo vzniknout dříve, a zdánlivá náhlost jejich zavedení je pouze důsledkem ztráty mnoha textů z posledních několika století před naším letopočtem.

Síla argumentace o postupném rozvoji spočívá v tom, že existuje dostatek důkazů o pokračujících tradicích astrologie v Mezopotámii a Egyptě po stovky let předcházejících helénistické tradici a je jasné, že helénistická astrologie představuje pokračování mnoha technik, koncepcí a filozofických představ, které se vyskytovaly již v dřívějších tradicích. Víme, že astrologie byla v mezopotamské tradici ve stoletích před příchodem helénistické astrologie stále složitější a do jisté míry se techniky, které byly vyvinuty v helénistickém období, jeví jako logické rozšíření některých dřívějších myšlenek a konceptů.

Jedním z hlavních problémů, na který zastánci postupného rozvoje upozorňují, je to, že jsme ztratili mnoho textů z posledních tří století př. n. l., že si nelze být ničím z tohoto období jisti. Zejména nemáme mnoho astrologických příruček z pozdní mezopotamské tradice, které by nám řekly, jak by astrolog interpretoval horoskop narození. I když máme nějaké horoskopy narození, které se dochovaly z tohoto období, obvykle neobsahují příliš obsáhlá vymezení, pravděpodobně proto, že tyto informace by byly předány ústně či osobně, jak tomu bylo v helénistické tradici a je tomu tak dodnes.

Navíc, zatímco různé texty, které tvoří helénistickou tradici, mají mnoho společného, mezi různými technikami (a astrology) během tohoto období stále

[153] Hlavními zastánci argumentu o postupném vývoji v tomto okamžiku jsou Robert Hand, Nicholas Campion (*A History of Western Astrology*, sv. 1, str. 203-223), a Greenbaum a Ross (“*The Role of Egypt*,” s. 146-182). Handův argument byl nastíněn ve speciální večerní přednášce na sympoziu Kepler College dne 16. dubna 2005 v Seattlu, Washington. Argument se dosud neobjevil v tisku, i když jsem se toho večera osobně zúčastnil a udělal jsem si rozsáhlé poznámky z nahrávky.

existuje poměrně velká rozmanitost. Zatímco zastánci náhlých vynálezů mají tendenci tvrdit, že v helénistické tradici bylo více soudržnosti nebo konzistence, zejména z technického hlediska, zastánci postupného vývoje mají tendenci argumentovat, že existovala větší rozmanitost. Campion zejména poukazuje na to, že existovalo velké spektrum různých filozofických a náboženských postojů zastánců astrologie ve starověkém světě, stejně jako různé náboženské školy, které různými způsoby začlenily astrologii do svých systémů víry, což je podle něj důkaz proti jedinečnému vynálezu.[154] Greenbaum a Ross kladou důraz na oblasti technické rozmanitosti.[155] Právě toto vnímání rozmanitosti jak v technikách, tak ve filozofii helénistické astrologie vede zastánce tohoto názoru k tvrzení, že helénistická astrologie se musela vyvíjet postupně a organicky po delší časové období.

Podle argumentu o postupném vývoji tak helénistická tradice jednoduše představuje konečný výsledek staletí vývoje a experimentování v dřívějších mezopotámských a egyptských tradicích, a na historické časové ose se objevuje jen náhle z našeho výhodného místa, a to kvůli ztrátě mnoha textů z tohoto období.

Výhody a nevýhody obou stran

Jedná se o pokračující diskuzi, která musí být ještě vyřešena, a ve skutečnosti nemusí být nikdy zcela vyřešena, ale je důležité si ji uvědomit a zamyslet se nad ní, protože může mít vážné důsledky pro způsob, jakým přistupujeme ke studiu a rekonstrukci helénistické astrologie, stejně jako k astrologii obecně.

Můj osobní názor je, že zaujmout extrémní postoj na obou stranách argumentu je problematické, protože je třeba uvést dobré body pro obě strany a na každé z nich je mnoho pravdivého. Navíc se zdá, jako by obhájci na obou stranách měli tendenci své argumenty zveličovat. Zastánci hypotézy náhlého vynálezu mají tendenci zveličovat míru konzistence nebo jednoty v rámci helénistické tradice, zatímco zastánci argumentu postupného vývoje mají tendenci zveličovat rozsah její rozmanitosti a nesoudržnosti. Na straně náhlého vynálezu vedlo trvání některých na rekonstrukci hypotetického „originálního“

[154] Campion, *A History of Western Astrology*, vol. 1, s. 223.
[155] Greenbaum and Ross, “*The Role of Egypt*,” s. 149-150.

systému k některým radikálním krokům při rekonstrukci a interpretaci určitých textů, které je někdy vedly k tomu, že z textu, který je možná nikdy neobsahoval, vyvodily nebo vymyslely složité nauky. Na druhé straně spektra je zveličováno trvání některých zastánců postupného rozvoje na naprosté různorodosti a naprosté nesoudržnosti helénské tradice, a pokud zůstane bez kontroly, mohlo by to vést k tomu, že by výzkumníci přehlíželi nebo ignorovali některé důležité koncepční souvislosti a spojení mezi různými starověkými prameny, které ve skutečnosti existují.

V jistém ohledu se tato debata podobá debatě, která se mezi historiky objevuje nad tím, zda byla Aristotelova filozofie zcela rozpracována před tím, než začal psát, a zda zůstala konzistentní v celém jeho díle, nebo zda jeho myšlenky rostly a měnily se v průběhu jeho života a mohly být rozděleny do různých etap. Daniel W. Graham nastínil argument takto:

„Unitáři na Aristotela pohlížejí tak, že má jednotný systém, který je úkolem tlumočníků rekonstruovat, harmonizovat zjevné rozpory. Vývojáři se pokoušejí vysledovat růst Aristotelova myšlení a vidí konflikty jako důkaz různých časových vrstev, z nichž lze rekonstruovat fáze vývoje. Zaznamenali jsme problémy v obou pohledech: vývojáři mají tendenci fragmentovat Aristotelovy myšlenky, zatímco unitáři se snaží příliš mnoho usmířit.“[156]

Z hlediska helénistické astrologické tradice se nakonec zdá, že pravda záležitosti leží někde mezi dvěma extrémy názoru, které byly nastíněny výše. V následujícím textu bych rád nastínil to, co si myslím, že představuje střední cestu mezi těmito dvěma pozicemi a co se zdá být nejpravděpodobnějším scénářem pro vývoj helénistické astrologie.

Vývoj helénské astrologie

Je zřejmé, že v mezopotamské a egyptské tradici docházelo k postupnému rozvoji astrologie, který probíhal v průběhu mnoha staletí, přičemž nauky byly stále složitější. Koncept nativní astrologie a uvedení zvěrokruhu dostáváme především od Mezopotámců. Z egyptské tradice dostáváme dekany a zaměření na denní rotaci, s tím související koncept stoupajících a kulminujících planet, což působí jako předstupeň rozvoje domů či

[156] Graham, *Aristotle's Two Systems*, s. 290-1.

míst. Právě fúze těchto dvou různých referenčních systémů, zvěrokruhu se zaměřením na ekliptiku, a dekanů se zaměřením na denní rotaci, umožnila rozvoj helénistické astrologie.

Víme, že toto splynutí začalo probíhat již nejméně v roce 200 př. n. l., kdy vidíme, jak se zvěrokruh a dekany začínají objevovat společně na vyobrazeních v egyptských chrámech a hrobkách, přičemž dekany se v samotném zvěrokruhu stávají desetistupňovými rozděleními. Mezopotamské texty o mundánní astrologii byly již od roku 500 př. n. l. překládány a přizpůsobovány geografickému a politickému prostředí Egypta a zhruba do roku 200 př. n. l., načež se studenti Béróssose a další praktikující mezopotamské astrologie vydali do Alexandrie, kde importovali koncept a praxi nativní astrologie.

Někde kolem tohoto bodu mohl být složen tajemný text o dekanech známý jako *Salmeschiniaka*. V některých pramenech je uváděn jako příklad typu astrologie praktikované egyptským kněžstvem a zmiňují jej Porfyrios a Iamblichus v souvislosti s egyptským knězem jménem Chaeremon, který žil v prvním století n. l.[157] Fragment tohoto textu, který zachoval Héfaistión Thébský, nám může poskytnout některé důležité poznatky o tom, jak vypadala praxe astrologie v Egyptě před prvním stoletím:

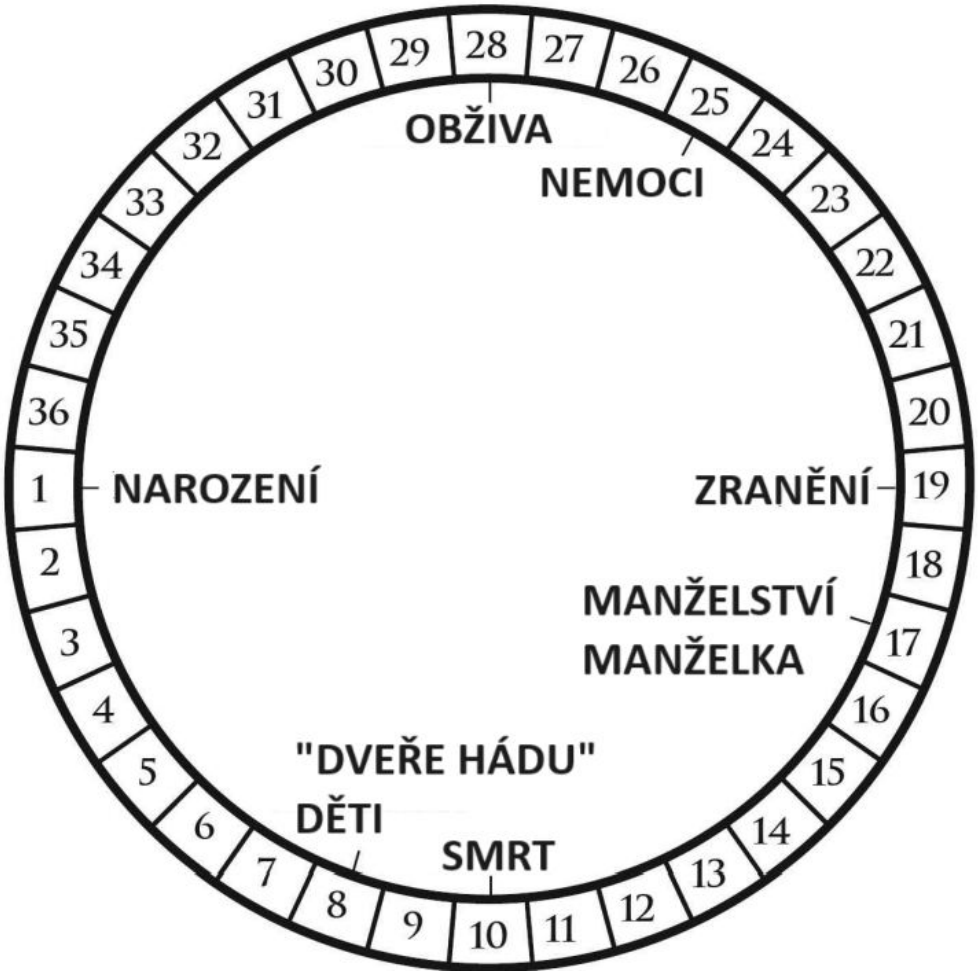
„A je třeba také prozkoumat dekany, protože první dekan Ukazatele hodin pojednává o narození; 28. od Ukazatele hodin, který brzy kulminuje, pojednává o obživě; 25., který kulminuje v poledne, pojednává o nemocech; [1]9., který vychází pozdě na východě, pojednává o zranění; 17., který vychází na západě, pojednává o manželství a manželkách; 8., dveře Hádu, pojednává o dětech, dekan v podzemním [úhlu] pojednává o smrti. To jsou místa, která staří Egypťané používali v každém narození.“[158]

Pokud je tento fragment skutečně raný, což si myslím, že ano, pak jsou tři důležité body, které si z něj můžeme vzít o stavu egyptské astrologie kolem druhého století před naším letopočtem. Za prvé ukazuje, že Egypťané používali vycházející dekan jako Ascendent či Ukazatel hodin (*hōroskopos*), a pak

[157] Dochované fragmenty a svědectví Chaeremonova díla, viz Van der Horst, *Chaeremon*. Fragmenty zabývající se Salmeschiniakou, viz F5 a F9, cit in Porphyry*, Letter to Anebo*, 2: 12-13, a Iamblichus, *On the Mysteries*, 8: 4. V posledním fragmentu Iamblichus říká, že Salmeschiniaka obsahuje „pouze velmi malou část hermetického systému“ (překl. Van der Horst, str. 17).

[158] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 18: 75-6, trans. Schmidt, s. 66, mírně upraveno.

připisovali významy ostatním dekanům v závislosti na tom, kde padly vzhledem k vycházejícímu dekanu. Využití dekanů tímto způsobem tak působí jako přímý koncepční předstupeň pozdější zástavby dvanácti domů či míst. Za druhé, tento fragment ukazuje, že Egypťané již používali to, co by odpovídalo čtyřem úhlům v pozdějších tradicích, což jsou v tomto kontextu vycházející, kulminující, zapadající a anti-kulminující dekany. To znamená, že použití těchto čtyř sektorů pravděpodobně vzniklo před rozvojem nauky dvanácti domů a významů, které byly těmto sektorům připisovány, takže použití čtyř úhlů bylo jakýmsi mezistupněm mezi tradicemi.[159]

Významy dekanů podle Salmeschiniaky

[159] Domnívám se, že pro to můžeme najít další důkazy v elekčním materiálu u astrologa z prvního století, Dorothea ze Sidonu, jehož kniha o elekční astrologii, zdá se, čerpá z tradice, v níž je většina pravidel navržena pouze tak, aby zohledňovala čtyři úhlová místa. Dorotheus tvrdil, že čerpal z egyptské i mezopotamské tradice, takže není jasné, z jaké tradice tato elekční pravidla pocházejí, ale zdá se, že to potvrzuje etapu v dějinách astrologie, kdy byly použity pouze čtyři úhly. Viz Dorotheus, *Carmen*, 5, a Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3.

Někdy kolem počátku druhého století př. n. l. matematik a astronom jménem Hypsikles z Alexandrie napsal krátkou práci s názvem *O vzestupech* (*Anaforikos*), ve které ukázal, jak vypočítat doby vzestupu znamení zvěrokruhu.[160] To bylo důležité, protože to byla první práce v řečtině, která usnadnila výpočet vycházejícího znamení a stupně, který se později stal známým jako Ascendent nebo Ukazatel hodin, a pozdější astrologové čerpali z Hypsiklova díla jako zdroje pro své výpočty po celá staletí.[161]

Je to také první dochovaný řecký zdroj, který rozděluje kruh znamení zvěrokruhu na 360 částí nebo stupňů, což je obvykle považováno za znamení, že Hypsikles čerpal z mezopotámských zdrojů, kde to bylo dlouho běžnou praxí.[162] Zdá se, že zveřejnění tohoto textu znamená důležitý zlom v dějinách astrologie, protože nedlouho po Hypsiklových dobách začali astrologové pravidelně vypočítávat vycházející znamení zvěrokruhu v okamžiku narození člověka a používat jej jako základ pro výpočet systému dvanácti „domů“ nebo „míst“. Tímto způsobem mohla Hypsiklova práce působit jako nezbytný předchůdce pro rozvoj horoskopické astrologie, což nám pomáhá zúžit přibližný časový rámec, ve kterém byla praktikována.

Linie Hermes, Asklépios a Nechepso-Petosiris

Zdá se, že někde kolem druhé poloviny druhého století před naším letopočtem nebo na počátku prvního století před naším letopočtem byl v Egyptě napsán soubor neuvěřitelně důležitých a vlivných astrologických textů. Tyto texty byly tak důležité, že se staly mytologizovanými v některých vyprávěních o původu helénistické astrologie pozdějšími astrology.

Nejméně dva z našich starověkých zdrojů popisují historii helénistické astrologie tím, že její vytvoření připisují mudrci jménem Hermes Trismegistus. Podle této legendy napsal Hermes jakýsi bazální text, který tvořil základ tohoto systému, nebo možná jeho evoluce ze systému astrologie, který byl zděděn od

[160] Upraveno in Hypsicles, *Hypsikles: Die Aufgangszeiten der Gestirne*, ed. de Falco and Krause. Překlad a komentář, viz Montelle, “*The Anaphoricus of Hypsicles of Alexandria*”. Montelle předběžně datuje období činnosti do doby kolem roku cca 190 př. n. l., zatímco jiní ho obvykle považují za působícího někdy kolem první čtvrtiny nebo první poloviny druhého století.

[161] Výslovně je citován in Valens, *Anthology*, 3, 13:5. Jinde jsou hodnoty uvedené pro časy vzestupu znamení in Paulus, *Introduction*, 2, stejné jako u Hypsikla. Pavel Alexandrijský připisuje tyto hodnoty „Egypťanům“, což pravděpodobně znamená Nechepso a Petosiris.

[162] Evans, *The History and Practice of Ancient Astronomy*, s. 124.

Babyloňanů a Egypťanů. Systém byl poté předán další postavě jménem Asklépios, a poté dvěma dalším klíčovým postavám jménem Nechepso a Petosiris, a poté dalším vykladačům. Toto historické vyprávění se zdá být připojeno k astrologickému schématu datovanému do druhého století našeho letopočtu:

„Tím, že jsme v mnoha knihách zkoumali, jak nám ji předali moudří starověcí předkové, tedy Chaldejci, a Petosiris a zejména král Nechepso, stejně jako si také zakládali na našem vládci Hermu spolu s Asklépiem,[163] synem Héfaista – v souladu s časem, který jsem dostal pro první rok vládce Antonia Caesara.“[164]

Podobnou zprávu podává astrolog ze čtvrtého století Firmicus Maternus:

„Zapsali jsme do těchto knih všechny věci, které Hermes a Hanubius předali Asklépiovi; kterou Petosiris a Nechepso vysvětlili; kterou napsali Abraham, Orfeus a Kritodémos a všichni ostatní znalí tohoto umění.“[165]

Anonymní astrolog, který v roce 379 napsal knihu o stálicích, obvykle označovanou jako *Anonym z roku 379*, si byl vědom mezopotamského původu této tradice, a pro zvláštní zmínku dokonce vyzdvihuje Béróssose, ačkoli se také zmiňuje o egyptském příspěvku, přičemž za původce, jak se zdá, považuje Herma, Nechepsa a Petosirída:

„Babyloňané a Chaldejci byli tedy téměř prvními, kdo objevili znalost jevů, jak jsme znali od našich předků. Pro Apollonia píší Myndion a Artemidorus [mezera]. A Béróssos a další o nich psali [fixní hvězdy]. A předkové našich Egypťanů je měli na paměti a předpovídali o nich, z nichž Hermes jako první vzešel a napsal ve svých kosmických předpovědích o každoročním vzestupu Síria, a Nechao a Cerasphorus a Petosiris a Nechepso a někteří další o nich psali

[163] Je zde ještě přídomek „*Imouthos*“. Imhotep? RS

[164] Anonymní fragment papyru z *CCAG*, 8, 4, str. 95 (Papyrus Paris 19b, sl. I, 2-6 = Riess, „Nechepsonis et Petosiridis,“ test. 6), překl. Schmidt, *Kepler College Sourcebook*, s. 5, mírně upraveno. Alternativní překlad, spolu s řeckým horoskopem, který prohlášení předcházel, viz Neugebauer a Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, č. 137c, s. 42.

[165] Firmicus, *Mathesis*, 4, proem: 5 (= Riess, “Nechepsonis et Petosiridis,” test. 7), překl. Bram, s. 118, upraveno. Jméno „Hanubius“ navrhl jeden z prvních editorů jako výklad jinak nic neříkajícího výrazu „einhnus vix“, který je uveden v rukopisech. Někteří spekulovali, že odkazuje na egyptského boha Anubise, jiní se ji pokoušeli spojit s pozdějším astrologickým autorem jménem Anubio. Heilen o tomto problému diskutuje a dává docela dobrý důvod argumentovat, že se nejedná o odkaz na astrologa Anubia in „*Anubio Reconsidered*“, str. 140-41. Jinde Heilen cituje Joachima Quacka, který navrhl, že text by měl znít „Chmifis“, s odkazem na *Kneph/Kmeph* (Heilen, „*Some Metrical Fragments*“, str. 51).

v jiné oblasti, a zejména Timaeus a Asclation. A ti, kteří se narodili později, jsou těmto kompilátorům zavázáni."[166]

A konečně, na počátku prvního století n. l. mohl podobný historický příběh zopakovat astrolog Marcus Manilius s narážkou na Herma, Nechepsa a Petosirída, i když je to poněkud zastřeno tím, že své astrologické dílo napsal formou básně:

„Ty, Bože Cyllene [tj. Hermes], jsi prvním zakladatelem této velké a svaté vědy; skrze Tebe člověk získal hlubší znalosti o obloze – o souhvězdích, jménech a chodech znamení, jejich významu a vlivech… Navíc příroda nabídla svou pomoc a sama se otevřela a rozhodla se jako první inspirovat ty krále, jejichž mysl sahala do výšin hraničících s nebesy, krále, kteří civilizovali divošské národy pod východním nebem, kde se hvězdy vracejí k pohledu a vznášejí se nad městy snědých národů. Potom kněží, kteří celý svůj život přinášeli oběti v chrámech a byli vybráni, aby vyjadřovali lidovou modlitbu zajištěnou svou oddaností Božímu soucitu; jejich čistá mysl byla zapálena samotnou přítomností mocného božstva a Bůh nebes přivedl své služebníky k poznání nebe a odhalil jim jeho tajemství. Byli to muži, kteří založili naši ušlechtilou vědu a byli prvními, kteří svým uměním rozeznali osudy závislé na putujících hvězdách."[167]

V řecké mytologii se o Hermu říkalo, že se narodil na hoře Cyllene (Kyllini),[168] a tak odkaz na Cyllene je odkazem na Herma. Existuje však určitý spor o to, kdo jsou králové a kněží. Goold, překladatel této pasáže, si myslí, že králi jsou Zoroaster a Belus, zatímco kněží jsou Nechepso a Petosiris.[169] Vzhledem k obecné helénistické víře, že Nechepso byl král, se zdá pravděpodobnější, že Nechepso je primární autorita zmiňovaná ve výroku o králích, zatímco je možné, že Petosiris je jedním z kněží.[170] Zdá se tedy, že Manilius opakuje stejné vyprávění o původu helénistické astrologie jako jiné zdroje, zejména tehdy, když vytvoření tradice připisuje Hermu.

Zatímco tyto linie zpočátku vypadají, jako by byly jednoduše založeny na jakési mytologii, ukázalo se, že ve skutečnosti mohou odkazovat na soubor

[166] Anonymous of 379, *Fixed Stars*, s. 204: 13-22, trans. Schmidt, s. 10.
[167] Manilius, *Astronomica*, trans. Goold, 1: 30-52.
[168] Má vlastní závorka. RS
[169] Manilius, *Astronomica*, trans. Goold, s. 9, pozn. a, c.
[170] Viz diskuse in Volk, *Manilius and his Intellectual Background*, s. 68-70.

vzájemně souvisejících textů, které byly v oběhu v nejranějších vrstvách helénistické astrologické tradice. Jeden z nejstarších datovatelných řeckých astrologických textů, které se dochovaly, je Thrasyllovo shrnutí *Pinax*,[171] což naznačuje, že Nechepso, Petosiris a Hermes Trismegistus byli jedinými citovanými zdroji. Navíc je citoval pro konkrétní technické nauky a názory, evidentně z textů, které nesly jejich jména. Podobně další raný text, který může pocházet z prvního století n. l., shrnutí knihy definic od Antiocha Athénského, naznačuje, že jako autority citoval pouze Nechepsa, Petosirída, Herma a Timaia. Antiochos tyto autory opět necituje jako mýtické postavy; spíše každému z nich přisuzuje specifické technické nauky.

Zdá se, že důvodem toho je, že existoval soubor pseudoepigrafických příruček o astrologii, které byly připisovány těmto autorům a které obsahovaly a potenciálně zaváděly některé z těch, které se staly v helénistické astrologii stěžejními naukami. Když říkám „základní nauky“, mám na mysli koncepty a techniky, které byly důležité nebo ústřední v helénistické astrologii, ale také odlišné od toho, co bylo praktikováno v dřívějších tradicích, což představuje vývoj astrologie z mezopotamské a egyptské tradice.

Zdá se, že text připisovaný Hermu mohl být prvním, kdo představil koncept dvanácti míst, který byl ve starověku známý jako *dōdekatopos* („systém „dvanácti míst“) nebo *dōdekatropos* („dvanáct-otočení“). To zahrnuje identifikaci vycházejícího znamení a následné přiřazení témat ke každému znamení v pořadí zvěrokruhu pomocí toho, co moderní astrologové nazývají systémem domu přes celá znamení. Thrasyllus cituje Hermův text pro specifický soubor významů pro dvanáct míst, což se zdá být základní formou významů, které se staly běžnými u pozdějších autorů.[172] Některé z těchto významů se shodují s významy pro určité sektory uvedené v *Salmeschiniace*, jako je přiřazení obživě (*bios*) kulminačnímu znamení, zatímco jiné byly přeskupeny menšími nebo někdy většími způsoby. Například v *Salmeschiniace* bylo manželství přiřazeno k sedmnáctému dekanu, který by spadal do šestého celoznakového domu, ale Hermes přesouvá téma manželství do sedmého domu. *Salmeschiniaka* spojuje zranění s oblastí, která by se shodovala se sedmým domem, a smrt se čtvrtým domem, zatímco Hermes přesunuje zranění

[171] Odkaz na stůl či tabuli, pomocí čehož se vytvářel horoskop. RS
[172] Thrasyllus, *Summary*, s. 101: 16-31.

do šestého a smrt do sedmého. Ať už byl vztah mezi *Salmeschiniakou* a Hermovým textem jakýkoliv, zdá se, jako by Hermův text převzal základní myšlenku o přiřazení témat či oblastí života na základě toho, kde padla oblast v diurnální rotaci, a pak vytvořil nový a propracovaný přístup založený na jedinečném souboru vnitřního uvažování.

V Hermově textu, jak jej citoval Thrasyllus, najdeme také první zmínky o jménech, která byla spojena s každým z míst, která se mezi pozdějšími autory stala běžnou; například nazýváme první místo Kormidlem, páté, Dobrého Štěstí, jedenácté, Dobrého Ducha a dvanácté Špatného Ducha. Tato jména souvisela s důležitým schématem známým jako planetární radosti. Toto je pravděpodobně nejstarší datovatelný nepřímý odkaz na schéma planetárních radostí, což naznačuje, že samotné schéma mohlo být také poprvé představeno v Hermově textu.

V určitém okamžiku po Hermově textu existovalo další rané pseudopigrafické dílo, které jeho autor připisoval Asklépiovi.[173] Stejně jako Hermův text, zdá se, že i tento text se primárně zabýval významy nebo indikacemi míst. Zdá se však, že jeho účelem bylo zavést upravenou nebo dodatečnou sadu významů pouze pro prvních osm míst, která se stala známou jako *oktatopos* (systém „osmi témat“) nebo *oktatropos* („osm-otočení“). V některých případech Asklépiův text změnil umístění určitých významů z Hermova textu, například tím, že přesunul smrt ze sedmého místa na osmé místo. V jiných případech Asklépiův text ponechává některé Hermovy významy, aniž by je modifikoval, jako je spojování šestého místa se zraněním. Schmidt poukazuje na to, že Asklépiův text je jedinečný v přiřazování rodinných příslušníků k místům, která v Hermově textu do značné míry chyběla, což možná naznačuje část motivace pro toto druhé dílo, které pokrývá pouze prvních osm míst.[174] Jinde poznamenává, že pozdější seznamy významů míst představují sloučení nebo syntézu Hermova a Asklépiova systému, i když se původně zdá, že byly představeny odděleně.[175]

[173] Úplný soubor citací naleznete v pozdějších částech o Asklépiovi a *oktatropos*.
[174] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 309.
[175] Schmidt, *Kepler College Sourcebook*, s. 77. Například in Thrasyllus, *Summary*, str. 77. 101: 3-30 je nejprve prezentován *oktatropos* a poté *dōdekatropos*. Ale pak v pozdějších zdrojích, jako je Valens, *Anthology*, 4, 12: 1-2, jsou významy z každého systému smíchány do jediného popisu.

Konečně, někdy po textech Herma a Asklépia, byla napsána další sada raných textů, které byly připisovány Nechepsovi a Petosirídovi. Tito dva autoři jsou obvykle uváděni společně jako dvojice, i když někdy jsou jim jednotlivá díla připisována samostatně. Ať už byl jejich vztah jakýkoli, díla jim připisovaná se nepochybně stala nejvlivnějšími a široce citovanými astrologickými texty ve starověku. Zdá se, že pokryly širokou škálu témat, ale nejdůležitější pro naše účely je nauka *Thema Mundi* – horoskopu narození světa –, což jim připisuje Firmicus Maternus.[176] Thema Mundi tvoří koncepční zdůvodnění pro přiřazení planetárních domicilů znamením zvěrokruhu a poskytuje část zdůvodnění kvalit aspektů.

Zdá se tedy, že tyto čtyři texty zavedly mnoho z nejzákladnějších technických nauk helénistické astrologie, nebo alespoň tyto nauky můžeme vysledovat až k těmto textům. To, co dělá helénskou astrologii jedinečnou z technického hlediska, je to, že je to poprvé, kdy byl zaveden čtyř úrovňový systém, který se později stal obecným v západní astrologii, který zahrnuje planety, znamení zvěrokruhu, dvanáct domů a aspekty. Existuje také řada jedinečných technických nauk spojených s těmito čtyřmi částmi systému, které se objevují velmi brzy v helénistické tradici:

1. Planety a důležitý související koncept sekty, což je rozdíl mezi denními a nočními horoskopy.
2. Zvěrokruh, a schémata domicilu a triplicitního vládcovství spolu se čtyřmi klasickými živly, jak jsou aplikovány na znamení.
3. Dvanáct míst, která jsou spojena se schématem planetárních radostí, využitím systému celoznakového domu, a koncept „losů“,[177] což je alternativní metoda přiřazování témat znamením.
4. Aspekty, a koncepty související s aspekty, jako je pravý a levý, překonání, zasažení paprskem atd.

Všechny výše uvedené technické koncepty tvoří jakýsi systém a jsou jedinečné pro helénistickou tradici. Do té míry, do jaké byly tyto koncepty a techniky zavedeny a systemizovány v průběhu možná jedné či dvou generací, zejména v textech připisovaných Hermu, Asklépiovi, Nechepsovi a Petosirídovi,

[176] Firmicus, *Mathesis*, 3, preface: 4.
[177] Los, Část (Bod). RS

pak to zdánlivě naznačuje, že helénistická astrologie částečně představuje náhlý vynález.

Aby bylo jasno, neznamená to, že helénistická astrologie byla vynalezena ze vzduchu bez jakéhokoli precedentu nebo vlivu dřívějších tradic. Je jasné, že dřívější mezopotamské a egyptské tradice hrály hlavní roli v přispění řady dřívějších technik a konceptů k jádru toho, co se později stalo helénistickou astrologií. Musíme také zůstat otevření možnosti, že v budoucnu mohou vyjít na světlo nové objevy, které by mohly změnit naše chápání toho, které techniky byly praktikovány v dřívějších astrologických tradicích.[178] Navíc bychom neměli očekávat, že linie reprezentovaná Hermem, Asklépiem, Nechepsem a Petosirídem byla jediným zdrojem nových astrologických nauk, nebo že helénistická tradice byla zcela jednotná. Za prvé se zdá, že dokonce i zakladatelé helénistické astrologie spolu v některých případech nesouhlasili, jak jsme viděli například v textech Herma a Asklépia, které přidělují téma smrti různým domům. Pravděpodobně existovaly také jiné směry přenosu, pokud jde o přijetí a oběh mezopotámské astrologie na západě, což mohlo vést k rozvoji alternativních nebo konkurenčních nauk v helénistické tradici. Například koncept antiscií se zdá být založen na podobném konceptuálním předpokladu a plní podobnou nebo překrývající se funkci jako nauka aspektů a může představovat konkurenční koncept v rané helénistické tradici, který se neuchytil úplně stejně jako standardní nauka aspektů. Někdy je tedy pozdější rozmanitost v tradici pravděpodobně výsledkem konkurenčních nauk a tradic, které zavedli různí astrologové.

Rozdílné interpretace tajemných zdrojových textů

Existují také další potenciální zdroje pro technické variace v tradici, které pocházejí ze samotných základních textů. Některé z citátů, které podávají pozdější helénističtí astrologové od raných autorů, jako byli Nechepso a Petosiris, naznačují, že jejich texty byly napsány záhadným nebo tajemným způsobem, což někdy ztěžovalo pochopení nauk v těchto textech. Rozdílné

[178] **Stalo se tak nedávno při objevu takzvaných egyptských hranic, což je koncept, který byl považován za jedinečný pro helénistickou tradici, ve starším klínopisném zdroji, což zjevně naznačuje, že tato technika nakonec pochází z mezopotamské tradice**. Viz Jones a Steele, "*A New Discovery of a Component of Greek Astrology in Babylonian Tablets: The "Terms*".

interpretace toho, co autoři prvních zdrojových textů ve skutečnosti říkali, mohly být zdrojem řady variací v technických naukách helénistické tradice.

V jednom bodě své práce si astrolog z druhého století, Vettius Valens, stěžuje na záhadnou povahu zdrojových textů, se kterými pracoval; vybral zejména Nechepsa, obrazně vyhodil ruce do vzduchu a zvolal:

„Zda to starověcí lidé, i když znali fungování předpovídání, žárlivě skrývali – protože to byla záležitost vychloubání a pro lidskou přirozenost těžko pochopitelná, nebo jestli nepochopili, co příroda formuluje a vysvěcuje a dává nezdráhavě lidem jako dar, tedy to musela z nutnosti zaškatulkovat, přesto psali hádankovým stylem –, to nemohu říci. Zdá se mi totiž, že žádný z nejjemnějších prvků ve vesmíru a žádný z jeho četných a důležitých příkladů řemeslného zpracování není lidstvu záviděn pro příhodné použití; šlo by to však proti božství, kdyby tohle nechtělo poskytnout. Jisto však je, že tito muži si to buď přáli, nebo že byli natolik neschopní, když se níže zmínili o jejich vůdci [tj. Nechepso], žasnu, že jeho význam je tak překroucený a těžko uchopitelný."[179]

Valens v podstatě naznačuje, že starověcí lidé se buď záměrně snažili tento materiál zatemnit, protože si ho chtěli nechat pro sebe, nebo jednoduše nevěděli, o čem mluví. Valens evidentně upřednostňoval první scénář, protože se i přes frustraci z nich nadále snažil rozluštit a interpretovat zdrojové texty, které měl k dispozici.

Ve čtvrtém století našeho letopočtu vyjádřil Firmicus Maternus podobné stížnosti na záhadnou povahu Petosirídových spisů. V jednom bodě své diskuse o konkrétním technickém konceptu poznamenává: „*Petosirídův traktát na toto téma se mi zdá, že vykazuje určitý druh nepřátelského předsudku a snahu tento koncept zastřít*."[180] Tato otázka různých interpretací záhadných pasáží o konkrétních technikách se ve skutečnosti zcela explicitně objevila v jednom bodě u Valense během diskuse o výpočtu Štěstí. Valens cituje obtížnou pasáž od Nechepsa věnující se výpočtu Štěstí, a pak pokračuje ve vyjádření svého názoru na to, jak by mělo být interpretováno, avšak s tím, že jiní astrologové v tomto dospěli k odlišným závěrům.[181] Pasáž pojednává o tom, zda by měl být výpočet pro Štěstí obrácený pro denní a noční horoskopy, a ve skutečnosti

[179] Valens, *Anthology*, 7, 4: 1-3, trans. Schmidt, s. 28-29.
[180] Firmicus, *Mathesis*, 8,2: 1, trans. Bram, s. 267 (= Riess, "Nechepsonis et Petosiridis," fr. 16).
[181] Valens, *Anthology*, 3, 11.

vidíme další helénistické astrology, kteří docházejí k odlišným závěrům, zda výpočet obrátit.[182] Zdá se, že to ukazuje, že někdy rozmanitost v tradici a neshody ohledně technických konceptů byly zakořeněny v rozdílných interpretacích souboru raných zdrojových textů, které byly napsány enigmatickým způsobem.

Tajemné tradice

Souvisejícím problémem je zjevná existence tajemných tradic v astrologické komunitě a možnost, že mnoho starověkých nauk bylo drženo v tajnosti, přičemž některé z astrologických škol byly udržovány v soukromí nebo v podzemí.

Valens říká, že účelem jeho pojednání je zasvětit (*mustagōgeō*) čtenáře do astrologie, jako by to byla součást tajemné tradice.[183] Bezprostředně po tomto prohlášení nutí čtenáře přísahat, že bude jeho učení tajit:

„Pokud jde o tuto knihu, musím tedy přede všemi nařídit přísahu těm, kteří se s ní náhodou setkají, že budou bdít nad tím, co je napsáno, a uchovají to způsobem odpovídajícím tajemství […] Zapřísahám je u posvátného kruhu Slunce a nepravidelnými chody Měsíce, a silami zbývajících hvězd a kruhem dvanácti znamení zvěrokruhu, aby tyto věci zůstaly utajeny a nepředávaly se neučeným či nezasvěceným, a aby projevovali dílem čest a památku tomu, kdo je [k této disciplíně] zavedl. Ať se daří těm, kdo tuto přísahu dodržují, a ať jsou výše uvedení bohové v souladu s jejich přáními, ale ať je tomu obráceně u těch, kdo se této přísahy zříkají.“[184]

Firmicus Maternus nutí čtenáře podobně přísahat na začátku sedmé knihy jeho Mathesis:

„Proto, podle vlády těchto mužů [Orfea, Platóna, Pythagora a Porfyria], milý Mavortie, tě prosím, abys složil přísahu Bohu, Stvořiteli vesmíru, který vše stvořil a usměrnil pod kontrolou věčné Nutnosti, kdo utvářel Slunce a Měsíc; kdo zařídil kurzy a pořadí všech hvězd; který stlačil vlny moře v určitých mezích

[182] Ptolemaios například říká, že byste neměli obracet výpočet Štěstí v závislosti na tom, zda se jedná o denní nebo noční horoskop (*Tetrabiblos*, 3, 11: 5), zatímco Pavel Alexandrijský převrací výpočet (*Introduction*, 23). Touto problematikou se budu podrobněji zabývat v pozdější kapitole o Losech (Částech).
[183] Valens, *Anthology*, 4,11: 11.
[184] Valens, *Anthology*, 7, proem: 1-4, trans. Schmidt, s. 1-2, mírně upraveno.

pevniny; kdo zapaluje oheň pro věčnou podstatu božské věčnosti; kdo udržuje zemi umístěnou uprostřed [prostoru] se stejnou mírou; který stvořil s božským majestátem řemesla všech lidi, divoké ptactvo a všechny druhy zvířat; který zavlažuje zemi věčnými prameny; kdo činí nápory větrů tak, že se mění s určitou mírou nutnosti; který zdokonalil všechny věci pro stvoření všech věcí složených z rozmanitosti čtyř živlů z protichůdných a neslučitelných věcí; kteryžto inicioval východ a západ hvězd a pohyby země, a kteryžto ustanovil hvězdy jako stanice pro vzestup a sestup duší […]Prosíme vás, abyste složili přísahu, že tyto uctívané nauky nebudou odhaleny nehodným uším, ale že celé učení božství bude dáno ve známost jen těm, kdo jsou vybaveni čistotou a nádherou mysli, jichž nezkažená duše dovedla na správnou cestu života, a jejichž ruce jsou osvobozeny od veškerého zločinu. Přijměte tedy podrobný výčet, který jsme vám s největším rozechvěním ducha slíbili.“[185]

Firmicus znovu činí podobná závěrečná prohlášení na samém konci své práce, když říká:

„Ale vy – poté, co jste souhlasili s předchozími napomenutími, a náboženská autorita vám připomněla přísahu – byste měli tyto knihy střežit s čistým duchem a čistou myslí, aby se vědomosti této práce neprozradily nehodným uším a svatokrádežným duchům. Od počátku si přály, aby byly drženy v tajnosti a skryty, ale podstata božství se skrývala prostřednictvím těchto a [dokonce] dalších ukrývání věcí, aby k nim nebyl snadný přístup; ani by neměla být zjevena3 obnaženým původem svého vlastního majestátu.“[186]

Valens má ve svých knihách tři různé pasáže přísahy, přičemž Komorowska spekulovala, že každá z nich byla tak formulovaná, že je mohl získat z jiného, pravděpodobně hermetického zdroje.[187] Domnívám se, že tuto spekulaci lze potvrdit srovnáním Valensovy přísahy s jinou přísahou, která se objevuje v hermetickém pojednání *Knihovny z Nag Hammádí* známé jako *Discourse on the Eighth and Ninth*:[188]

[185] Firmicus, *Mathesis*, 7, 1: 2-3, trans. Bram, s. 233. Mírně upraveno podle Holdenova překladu. RS
[186] Firmicus, *Mathesis*, 8, 33: 2, trans. Bram, s. 302. Mírně upraveno podle Holdenova překladu. RS
[187] Komorowska, *Vettius Valens of Antioch*, s. 238.
[188] Rozprava o osmé a deváté sféře. RS

„Zapřísahám vás, kdo budete číst tuto svatou knihu, při nebi a zemi, ohni a vodě a sedmi vládcích hmoty, a stvořitelského ducha v nich a <ne>počatého […], abyste střežili to, co sděloval Hermes. Bůh bude zajedno s těmi, kdo dodržují přísahu, a se všemi, které jsme jmenovali, ale na každého z těch, kdo přísahu poruší, přijde hněv."[189]

Důsledkem této paralely je, že Valens a další čerpali a psali texty, které byly součástí hermetické mysteriózní tradice, a některé texty, které přežily, nebyly nikdy určeny pro veřejnou potřebu. To může být částečně důvodem, proč se do dnešních dnů dochovaly pouze fragmenty nejstarších zdrojových textů (na které narážíme u autorů jako Valens).

Tak mohou být některé rozdíly či oblasti odlišností v helénistické tradici výsledkem buď rozdílných výkladů toho, co byly v některých případech spíše mystické zdrojové texty, nebo na druhou stranu některé texty prostě nejsou široce dostupné každému astrologovi, ale naopak se předávají v tajemných školách, od učitele ke studentovi, po celé generace. I když to jistě nezohledňuje všechny variace v pozdější tradici, tyto dvě otázky je třeba mít na paměti, pokud jde o debatu o původu a soudržnosti helénské tradice, kde je rozmanitost mezi pozdějšími autory často používána jako argument proti hypotéze náhlého vynálezu.

Pozdější vykladači a rozkvět tradice

Připisování některých raných základních textů egyptským postavám, jako byli Nechepso a Petosiris, mohlo být myšleno tak, aby vyvolalo představy o egyptské linii nebo původu tradice, ačkoli ve skutečnosti nevíme, kdo byli autoři textů. Víme, že přinejmenším v polovině prvního století př. n. l. se helénistická astrologie začala praktikovat šířeji a veřejně a stala se velmi populární a vlivnou z hlediska tehdejší kultury. Zdá se, že v tomto bodě existovala řada prvních vykladačů tradice, kteří vypracovali základní rámec, který byl zaveden do hermetické linie. Stále existovala tendence pro řadu prvních vykladačů psát svá díla jako pseudoepigrafy a připisovat je postavám jako Timaeus, Orfeus, Abraham a Zoroaster. Není jasné, proč byla tato jména vybrána a jaký vztah měla k dřívějším textům připisovaným Hermu, Asklépiovi a Nechepso-Petosirídovi. Mohou být součástí stejné linie nebo školy, nebo mohou

[189] Meyer, *The Nag Hammadi Scriptures*, NHC VI, 6: 63, s. 418.

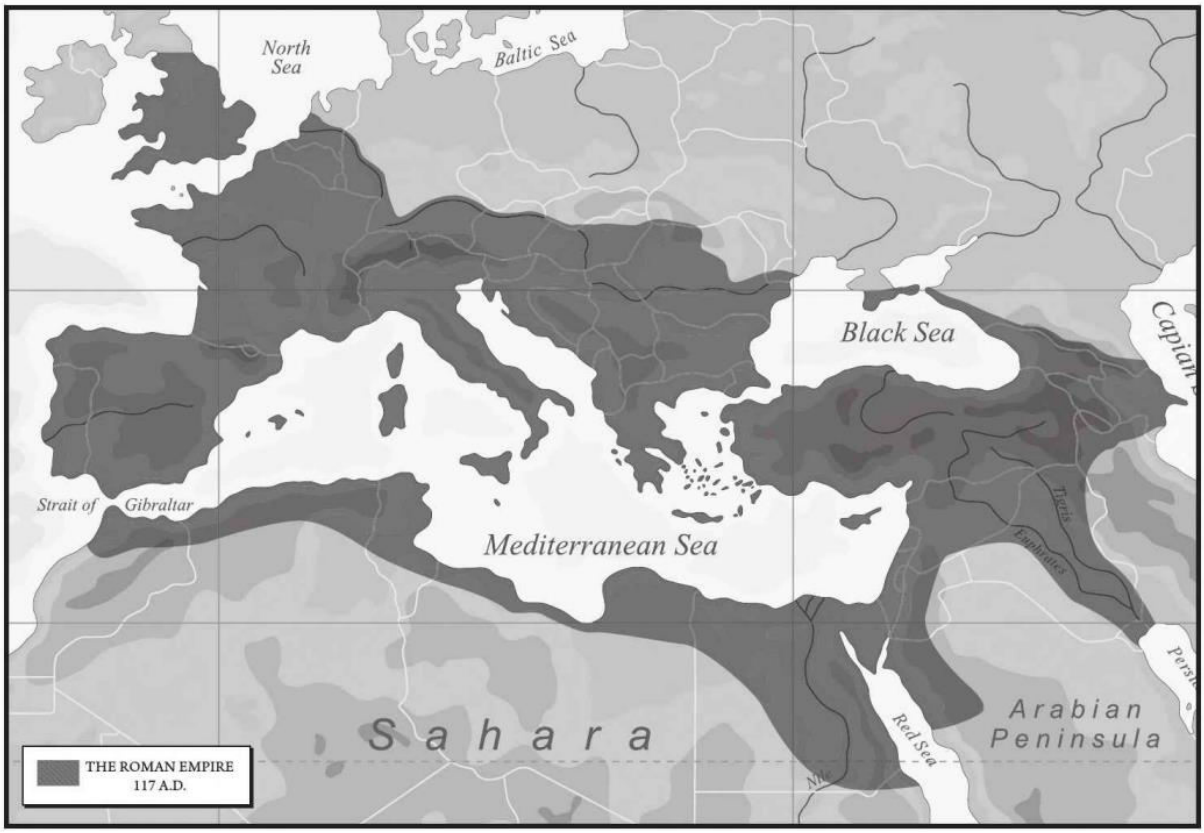
představovat alternativní nebo konkurenční tradice. Těžko říct, protože naše znalosti o těchto textech jsou kusé.

Na konci prvního století před naším letopočtem byla zavedena většina základních nauk a na světové scéně se objevila helénistická astrologie. Ať už byl její původ jakýkoli, od tohoto bodu se stala technickým systémem, který byl dostatečně široký a dostatečně tvárný, aby jej bylo možné použít v mnoha různých oblastech studia, a byla přijata a používána v kontextu mnoha různých filozofických, náboženských a vědeckých světonázorů. Autoři si vybírali, které části systému použijí, na základě svých vlastních technických nebo filozofických zálib a zaváděli a rozvíjeli nové techniky a koncepty, zatímco ty stávající byly někdy modifikovány nebo zanikly. Navzdory těmto změnám jádro čtyř úrovňového systému planet, znamení, aspektů a domů zůstalo z velké části nedotčené a právě tento systém se stal jedním z nejtrvalejších dědictví helénistického věku.

III. kapitola: Praktikování astrologie v Římské říši

Římská říše

Římská republika začala rozšiřovat svou moc mimo Itálii ve třetím století př. n. l., což se zhruba shodovalo se začátkem helénistického období. Nakonec se ve druhém a prvním století před naším letopočtem stala dominantní mocností ve Středomoří. V polovině prvního století před naším letopočtem se římský generál jménem Julius Caesar zmocnil vlády nad Republikou a poté, co byl zavražděn, jeho adoptivní syn Oktavián zdědil jeho moc a nakonec se stal hlavou státu. Následná občanská válka mezi Oktaviánem a konkurenčním generálem Markem Antoniem skončila slavně v roce 30 př. n. l., když Antonius a jeho choť Kleopatra VII., která byla egyptskou královnou, byli poraženi v bitvě a spáchali sebevraždu. Řím následně anektoval Egypt, čímž skončila 275letá vláda dynastie Ptolemaiovců. Oktavián poté přijal titul Augusta a stal se prvním z řady římských císařů, čímž zahájil císařské období Římské říše.

Římská říše ve druhém století našeho letopočtu

Římská říše se v průběhu dalšího století dále rozšiřovala a svého vrcholu nakonec dosáhla kolem druhého století našeho letopočtu, kdy ovládala celou oblast kolem Středozemního moře. Vrchol Římské říše se zhruba shoduje s tím, co se zdá být vrcholem praxe helénistické astrologie, kdy většina dochovaných horoskopů pochází z druhého a třetího století n. l., a většina dochovaných textů byla napsána jedinci, kteří žili v Římské říši mezi prvním a sedmým století n. l. Zatímco tedy helénistická astrologie vznikla v helénistické éře, většina její historie a praxe se odehrála v Římské říši, a to je období, do kterého se musíme podívat, abychom pochopili společnost, ve které vzkvétala.

Tři větve helénistické astrologie

Existují tři hlavní větve helénistické astrologie. Zatímco jádro technické struktury v každém ze tří oborů je velmi podobné, oblast zaměření a rozsah použití technik se liší obor od oboru v závislosti na tom, co je studováno. I když je to často naznačeno, toto trojí rozdělení není obvykle výslovně uznáváno v helénistických astrologických textech, ačkoli je užitečné při kategorizaci různých aplikací astrologie, které byly používány ve starověkém světě.[190] Je také stále do značné míry použitelná při studiu jiných, pozdějších tradic západní astrologie.

Nativní astrologie

První větev helénistické astrologie je známá jako *genethlialogie*, což znamená „studium narození“, z řeckého slova *genethlios*, což znamená „týkající se narození člověka“. Toto je odvětví astrologie, které je v moderní době běžněji známé jako nativní astrologie. *Genethlialogie* je praxe studia postavení planet v okamžiku narození člověka s cílem zjistit informace o povaze a průběhu jeho života. To obvykle zahrnuje vytvoření diagramu, který poskytuje vizuální reprezentaci toho, kde byly planety, když se dotyčný narodil, jinak známý jako nativní „horoskop“ (*thema*) nebo „narození“ (*genesis*).

Zdá se, že helénistická astrologie byla primárně orientována na studium nativní astrologie a tento posun zaměření směrem k jednotlivci spíše než ke

[190] Ptolemaios rozlišuje mezi tím, co nazývá univerzální astrologií *(katholikon)* a natální astrologií (*genethlialogikon*) in *Tetrabiblos*, 2, 1:2. Jinde Dorotheus věnuje první čtyři knihy své práce natální astrologii, ale pak se v páté knize zabývá výhradně elekční astrologií. Héfaistión se zabývá úvodními pojmy a univerzální astrologií v I. knize jeho *Apotelesmatiky*, natální astrologií ve II. knize, a elekční astrologií ve III. knize. Byl tedy jasný rozdíl mezi třemi různými větvemi, které se používaly v praxi.

kolektivu je jedním z hlavních rozdílů mezi helénistickou astrologií a dřívějšími mezopotamskými a egyptskými tradicemi. Určitě by to mělo být chápáno jako pokračování hnutí směrem k personalizovanější formě astrologie, která začala v mezopotámské tradici v pátém století př. n. l., ačkoli se zdá, že helénistický přístup představuje značné rozpracování mnoha základních pojmů, které byly vyvinuty v dřívějších obdobích. Aplikace astrologie při narození jednotlivců se skutečně stala základním kamenem astrologické teorie a praxe v helénistické tradici a většina technik v helénistické astrologii je specificky navržena nebo zaměřena na nativní astrologii. Astrologové se stali tak úzce spjati s praxí, že byli někdy označováni jako „studující narození“ nebo „tvůrci horoskopů“ (*genethlialogoi*).

Existovala řada různých aplikací a podskupin nativní astrologie. Jedna podmnožina je v moderní době známá jako „rektifikace“, což je situace, kdy se astrolog pokouší odvodit, kdy se člověk narodil a jaké by bylo přesné uspořádání jeho narození na základě informací, které jsou známé o životě dané osoby. Nejčastěji se to provádí za účelem určení času, kdy se osoba narodila, buď když čas narození nebyl zaznamenán, nebo když nebyl zaznamenán s dostatečnou přesností, která je vyžadována pro použití určitých technik.

Jedna z prvních zmínek o rektifikaci jako praxi se datuje do prvního století př. n. l., kdy římský historik Varro konzultoval astrologa Lucia Tarutia Firmana, aby se pokusil určit nativní horoskop Romula, zakladatele Říma, což vyústilo ve spekulativní horoskop s konkrétním datem a časem o sedm století dříve.[191] Tarutius se také pokusil určit horoskop Romulova početí, stejně jako počáteční horoskop založení Říma, což dokládá, že rektifikaci lze někdy použít šířeji při pokusu o rekonstrukci astrologického horoskopu pro každou událost, která se odehrála v minulosti. To je založeno na procesu vyvozování toho, jaké umístění by měl mít horoskop podle pravidel astrologie, na základě událostí a okolností, o kterých je známo, že nastaly později.

Jak Valens, tak Héfaistión zahrnují do svých děl své vlastní koncepční horoskopy, které pravděpodobně byly rektifikovány použitím specifických technik.[192] Tato tradice může sahat až k Bérossovi a jeho studentům, o kterých

[191] Viz diskuze, Heilen, “*Ancient Scholars on the Horoscope of Rome*.”

[192] Héfaistión říká, že čas početí může být známo buď pozorováním, nebo výpočtem (*Apotelesmatika*, 2, 1: 35), i když tak činí v kontextu kapitoly, ve které představuje specifické techniky pro rektifikaci horoskopu početí.

se tvrdilo, že mají metodu pro vytváření horoskopů narození i početí.[193] Účel horoskopů početí je poněkud nejasný, i když se zdá, že Héfaistión následuje Ptolemaia, když říká, že účelem je studovat události, které nastaly v gestačním[194] období během formování těla, i když horoskop pro okamžik narození je vnímán jako s větší váhou, pokud jde o určení průběhu života zrozence, který se narodil.[195]

Univerzální astrologie

Druhá větev helénistické tradice astrologie je známá jako univerzální astrologie, z řeckého výrazu *katholikos*, což znamená „týkající se celku", „univerzální" nebo „obecný". Tato větev je v moderní době běžněji známá jako mundánní astrologie. Univerzální astrologie je aplikace astrologických principů na skupiny lidí, jako jsou města a národy, stejně jako na přírodní jevy, jako je počasí a zemětřesení. Koncepčně se jedná v podstatě o stejný typ astrologie, který vznikl a převládal během mezopotámské tradice, i když v helénistické tradici se techniky poněkud prohloubily, neboť byly vyvinuty v rámci nového technického rámce helénistické astrologie s jejím přidaným důrazem na aspekty a domy.[196]

Zdá se, že univerzální astrologie nehrála v helénistické tradici tak ústřední roli jako nativní astrologie. Zatímco mnozí astrologové se během helénistického a římského období angažovali v politice a působili jako dvorní astrologové několika králů a císařů, zdá se, že se zaměřili především na využití nativních horoskopů politických osobností k osobním předpovědím, přičemž práce na univerzální astrologii se zdají být méně časté než práce v nativní astrologii. Zdá se, že právě během perské a arabské astrologické tradice mezi třetím a devátým stoletím našeho letopočtu byly vyvinuty některé z pokročilejších forem univerzální, politické a historické astrologie.[197]

[193] Vitruvius, *On Architecture*, 9, 6: 2.
[194] Týkající se těhotenství. RS
[195] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 1: 35-38. Srov. Ptolemy, *Tetrabiblos*, 3, 2.
[196] Jedním z hlavních způsobů pojetí univerzální astrologie je II. kniha Ptolemaiova *Tetrabiblu*.
[197] Pingree se domníval, že vlastní „historickou astrologii", se zaměřením na periodické konjunkce Jupitera a Saturnu v různých triplicitách, vynalezli sassánští perští astrologové někdy mezi třetím a šestým stoletím našeho letopočtu. Viz Pingree, *From Astral Omens*, s. 49 a 64.

Počáteční (elekční)[198] astrologie

Třetí větev helénistické astrologie je známá jako *počáteční astrologie* nebo *katarchická astrologie*, z řeckého slova *katarchē*, což znamená „počátek“ nebo „začátek“. Předpokladem počáteční astrologie je, že můžete určit informace o kvalitě a budoucnosti jakékoli události nebo podniku studiem uspořádání vesmíru v okamžiku, kdy to započne. Je to v podstatě stejný předpoklad jako nativní astrologie, ale místo vytváření horoskopů pro narození jednotlivců se horoskopy sestavují pro začátek událostí, jako je začátek cesty, založení města nebo začátek manželství. Hlavním cílem je určit, nakolik jsou příznivé astrologické konfigurace v okamžiku zahájení podniku (*katarchē*), a tedy jaký bude potenciální výsledek (*apotelesma*).[199]

Nejoblíbenější aplikací počáteční astrologie v helénistické tradici bylo její použití k proaktivnímu výběru příznivých okamžiků za účelem zahájení nových podniků a záležitostí, za předpokladu, že astrolog by mohl pomoci zajistit úspěšnější výsledek výběrem sady planetárních uspořádání, které byly obzvlášť pozitivní. V moderní době se proaktivní použití astrologie k výběru příznivých okamžiků v budoucnosti nazývá elekční (volební)[200] astrologie, zatímco retrospektivní aplikace astrologie k analýze událostí, které se již v minulosti udály, se běžněji označuje jako počáteční astrologie. V helénistické tradici se však termín *katarchē* používal k označení jak volební, tak počáteční astrologie, protože obě zahrnovaly pohled na horoskop začátku nebo počátku záležitosti.

Jelikož to může být aplikováno na tolik různých věcí, několik různých podmnožin nebo aplikací astrologie se vyvinulo z počáteční astrologie. Jednou z nich bylo použití toho, co se později stalo známým jako „dekumbitorní horoskopy“, což znamená, že astrolog sestavuje horoskop pro dobu, kdy člověk onemocní a „ulehne do postele“, aby bylo možné použít horoskop jako diagnostický nástroj a také poskytnout určitou představu o délce a závažnosti onemocnění.[201] Další aplikací počáteční astrologie bylo to, co je v moderní době

[198] Má vlastní závorka. RS

[199] O tom bude podrobněji pojednáno později v kapitole filozofie.

[200] Má vlastní závorka. RS

[201] Řecký výraz používaný k označení této podskupiny počáteční astrologie byl *kataklisis*, což znamená „lehnout si“, „ulehnout“ atd. Pěkné shrnutí názorů několika helénistických astrologů na toto téma je upraveno in *CCAG* 1, str. 122-124. Toto shrnutí zmiňuje několik různých autorů, kteří se zabývali tématem dekumbitoru, včetně Dorothea, Herma, Petosirída, Protagora z Nikáje a Juliána z Laodiceje. Samostatný fragment se objevuje in *CCAG* 1, str. 128, popisující numerologickou metodu pro dekumbitory připisovanou Hermovi a odkazující také

známé jako „konzultační horoskopy“, což je situace, kdy astrolog sestavuje horoskop pro začátek konzultace s klientem, aby zjistil, co má klient v tu chvíli na mysli, a jaké bude směřování konzultace.[202] Dykes o tom hovoří jako o myšlenkové interpretaci.[203]

Vznik dotazové[204] astrologie

V určitém bodě helénistické tradice se začala objevovat čtvrtá větev nebo aplikace astrologie, která se v pozdější středověké tradici nakonec stala známou jako *dotazová astrologie* nebo *horární otázky*.[205] V této aplikaci astrologie astrolog sestavuje horoskop pro okamžik, kdy mu klient položí jednu konkrétní otázku, a předpokládá se, že horoskop sestavený pro okamžik otázky bude popisovat jak povahu dotazu, tak i výsledek.

Dotazová astrologie byla ve středověkých a renesančních tradicích velmi oblíbená do té míry, že se stala plnohodnotnou čtvrtou větví tradice. Naproti tomu odkazy na praxi v helénistické tradici jsou nápadně vzácné. Ve skutečnosti jsou tak vzácné, že někteří dospěli k závěru, že dotazová astrologie nebyla v helénistické tradici vůbec praktikována, ale že se později objevila v indické, perské nebo středověké arabské astrologické tradici.[206]

Problém do značné míry závisí na tom, zda rozptýlené odkazy na dotazovou astrologii v páté knize poškozeného arabského překladu Dorothea byly v původním textu, nebo zda představují pozdější interpolace do textu od perských nebo arabských překladatelů, jakmile se tato praxe již stala běžnou. V

---

na další metody Petosirída a Pythagorejců. Oba fragmenty přeložil Schmidt in *Sages*, s. 12-16. Valens také stručně pojednává o dekumbitorech in *Anthology*, 9, 5.

[202] Příklad, viz Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 4: zvl. 19-34. Gramaglia překládá název této kapitoly jako „*Jak někdo může předem znát od samého začátku dotazy těch, kteří chtějí prošetřit [záležitost]*.“ Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, trans. Gramaglia, s. 39.

[203] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, trans. Gramaglia, ed. Dykes, s. 9-17.

[204] V originálu „*Interrogational*“. RS

[205] Ve středověké tradici se to stalo známým jako „dotazování“ nebo „otázky“, z arabského slova *maša'il* či *erōtēseis* (v byzantské řečtině). V moderní době je často označována zkrácenou frází „horární astrologie“ z delšího označení, které se začalo používat v sedmnáctém století, „horární otázky“.

[206] Pingree ke konci své kariéry tvrdil, že tázací astrologie byla vynalezena v indické tradici a později během středověku přešla na západ (*From Astral Omens*, str. 36). Dříve ve své kariéře považoval za samozřejmé, že dotazová astrologie byla praktikována v helénistické tradici, přičemž ji vystopoval až k Dorotheovi, ačkoli připouštěl, že „před byzantským obdobím jsou dotazy poměrně vzácné“. Pingree, “*Astrology*,” s. 124. Zdá se, že se jeho uvažování změnilo někdy kolem konce 80. nebo začátku 90. let, ačkoli nikdy plně nevysvětlil proč. Hodně z toho je zdokumentováno in Brennan, “*The Katarche of Horary*”, i když jsem od té doby po vydání Héfaistiónovy III. knihy (Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, trans. Gramaglia, ed. Dykes) v roce 2013 dospěl k jiným závěrům.

roce 2007 jsem publikoval článek, ve kterém jsem tvrdil, že dotazová astrologie nebyla v helénistické tradici praktikována, čímž jsem zpochybňoval spolehlivost arabské verze Dorothea.[207] To se později ukázalo jako nesprávné, když v roce 2013 publikovali Gramaglia a Dykes překlad Třetí knihy Héfaistióna Thébského, kde prokázali, že v textu je alespoň jeden jasný odkaz na dotazovou astrologii, což, jak se zdá, potvrzuje, že paralelní odkaz v arabské verzi Dorothea je pravý.[208]

Zdá se, že se stalo to, že dotazová astrologie byla původně vyvinuta jako podmnožina počáteční astrologie, částečně ve spojení s praxí používání „konzultačních horoskopů" nebo „interpretace myšlenek". Počáteční astrologie byla již zavedenou praxí, kdy bylo možné sestavit horoskop pro začátek události, aby bylo možné zjistit informace o kvalitě a výsledku čehokoli, co bylo v té době zahájeno. To bylo poté rozšířeno na praxi sestavení horoskopu pro zahájení konzultace mezi astrologem a jeho klientem, a s předpokladem, že výsledný horoskop bude schopen znázornit to, co měl klient v tu chvíli na mysli. Odtud začali někteří astrologové používat tyto konzultační schémata či horoskopy myšlenkové interpretace, aby určili skutečný výsledek myšlenek klienta, nebo aby odpověděli na konkrétní otázku, která byla astrologovi položena ohledně situace v mysli klienta, a odtud se začala jako samostatná praxe rozvíjet dotazová astrologie. Tato rekonstrukce se částečně opírá o názor, že určení toho, co má klient na mysli, se koncepčně i procedurálně liší od zodpovězení konkrétní otázky klienta ohledně výsledku jeho dotazu.[209]

U Héfaistióna se dotazová astrologie jeví, jako by to byla poslední možnost v hierarchii různých momentů symbolické důležitosti, pro kterou může astrolog sestavit úvodní horoskop, aby mohl klientovi poskytnout informace o jeho obavách. V kapitole 47, která je o otrocích na útěku, je první instrukcí sestavit počáteční horoskop pro okamžik, kdy otrok utekl, a z pohledu pána, abyste viděli, zda se otrok vrátí; ale pak říká, že pokud je neznámý čas, místo toho sestavit horoskop, kdy se pán poprvé dozvěděl, že otrok utekl.[210] V

[207] Brennan, "*The Katarche of Horary*."
[208] Odkaz je in Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 11: 2. To potvrdilo jako pravý odkaz v arabském Dorotheovi, *Carmen*, 5, 17: 1. Héfaistión v této kapitole čerpal od Dorothea.
[209] Že v rané tradici existoval rozdíl mezi myšlenkovou interpretací a dotazy, přesvědčivě argumentuje Dykes ve své předmluvě k Heřmanu Korutanskému in Hermann of Carinthia, *The Search of the Heart*, trans. Dykes, s. 2-11.
[210] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 47: 51.

kapitole 11, která se týká určení, zda se manžel či manželka vrátí poté, co nastane rozluka, se píše, že se má v okamžiku, kdy dojde k odluce, nebo není-li to známo, sestavit schéma na dobu, ve které se klient na věc doptává u astrologa.[211] Tímto způsobem můžeme rozlišit tři různé důležité symbolické momenty:

1. *Okamžik, kdy k události skutečně dojde.*
2. *Okamžik, kdy se osoba zúčastněná na události dozví o jejím vzniku.*
3. *Okamžik, kdy se osoba zúčastněná na události zeptá astrologa na výsledek události.*

Z této perspektivy se zdá, jako by se dotazy mohly původně vyvinout jako jeden z méně symbolických momentů, které by mohly být použity k získání náhledu na klientovy problémy, ale pouze v případě, že jiné možnosti nebyly k dispozici.

Ačkoli tento příklad v Dorotheovi pochází z prvního století našeho letopočtu, existuje určitá nejistota ohledně vývoje dotazové astrologie po tomto bodě. Existuje krátká pasáž, která se, jak se zdá, týká dotazové astrologie, která je připisována Hermu Trismegistovi, ale k dnešnímu dni je obtížná, protože víme, že Hermu byly v celém helénistickém a středověkém období připisovány nové texty a v samotném textu není nic, co by nám umožnilo zúžit časový rámec, který s tím souvisí.[212] Teprve na konci pátého století nacházíme první příklady skutečných horoskopů, které se zdají být sestaveny pro moment otázky v kontextu dotazové astrologie, ze sbírky připisované „Palchovi".[213] Většina horoskopů v této sbírce se zdá být iniciačními horoskopy pro konkrétní události, případně konzultačními horoskopy, které se používají k popisu zaměření konzultace a myšlenek klienta, i když se zdá, že jedním z nich je otázka od klienta ve Smyrně, který se ptal na osud lodi, která nedorazila, když ji očekávali od Alexandrie.[214] Souřadnice horoskopu naznačují, že byl sestaven spíše pro umístění klienta na území dnešního Turecka, nežli pro

[211] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 11:2.
[212] *CCAG* 8, 1, p. 172-177. Překl. Schmidt in *Sages*, s. 7-11.
[213] Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, s. 142-148. Identita Palcha, viz Pingree, "*The Astrological School of John Abramius*." V osobní komunikaci Levente László poznamenává, že tyto horoskopy pravděpodobně pocházejí od astrologa, který byl zaměstnán východořímským císařem Zenónem.
[214] Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, s.144-146 (horoskop č. L 479), na základě Cumontova vydání in *CCAG* 1, str. 103-4, porovnáno s variantami ve vídeňském rukopisu, které jsou uvedeny in *CCAG* 6, str. 14.

Alexandrii, odkud by loď odplula, a odtud se astrolog pokusil předpovědět, co se s lodí přihodilo Pravidla, která se při výkladu používala, se dosud velmi podobala helénistickým pravidlům používaným při posuzování tabulek počátků či událostí, a zřejmě až ve středověké tradici se měla vypracovat některá z běžnějších pravidel pro výklad dotazových horoskopů, které se týkaly vládců domů.

V sassanovské perské tradici se mezi třetím a sedmým stoletím již mohla vyvíjet dotazová astrologie. Dochoval se příběh o posledním parthském králi Ardavanovi V., který položil svému astrologickému poradci otázku, kam jeho služebná utekla s Ardašírem I., který se stane prvním králem nové sásánovské perské říše.[215] Pingree a Panaino to berou jako příklad dotazové astrologie, i když v příběhu není jasné, zda byl horoskop sestaven pro okamžik otázky nebo jednoduše pro dobu, kdy ti dva lidé unikli.[216] Pokud by to bylo to druhé, pak by se jednalo pouze o standardní příklad použití počáteční astrologie ke studiu útěku otroků od okamžiku jejich odchodu, kterýchžto je v helénistické tradici několik příkladů, a proto by to nutně nemusel být příklad dotazu.

Přibližně ve stejném časovém období se v indické tradici mohla rozvíjet také dotazová astrologie. Text z konce třetího století našeho letopočtu známý jako *Yavanajātaka* má deset kapitol, které se z velké části zabývají interpretací myšlenek.[217] Bezprostředně po této části má krátkou kapitolu, která stručně pojednává o tom, jak určit „naplnění“ myšlení klienta, následovanou dalšími kapitolami o hledání ztracených předmětů, určování, zda nemoc bude mít za následek smrt, a určení pohlaví dětí, které se ještě nenarodily.[218] I když se zdá, že materiál o interpretaci myšlení je rozsáhlejší a propracovaný, je zřejmé, že se v tomto materiálu již začíná rozvíjet rodící se odvětví dotazové astrologie.

Nakonec se tyto tři prvky helénistické, perské a indické tradice všechny spojily ve středověku a první kompletní práce o dotazech, které se dochovaly ze západní tradice, pocházejí od astrologů Theofila z Edessy z konce 8. a počátku devátého století, Masha'allah a Sahl ibn Bishr.

---

[215] Panaino, “*The Two Astrological Reports*.”
[216] Panaino, “*The Two Astrological Reports*”, s. 183-4; Pingree, *From Astral Omens*, s. 40; zopakováno in Panaino “*Cosmologies and Astrology*,’ s. 250.
[217] *Yavanajātaka*, 52-62.
[218] *Yavanajātaka*, 63-66.

Dochované horoskopy

Vezmeme-li to jako nominální hodnotu, jedním z překvapivých rysů dochovaného korpusu jednotlivých horoskopů či diagramů (*themata*) z helénistické tradice je, že prakticky všechny z nich jsou zkrátka seznamy vypočítaných planetárních pozic, kde téměř nic nestojí v cestě konkrétním prohlášením či interpretacím o tom, co tato umístění znamenají. Jak jsme viděli, tyto „originální horoskopy“, které byly obvykle psány na útržcích papyru, je třeba odlišovat od „literárních horoskopů“, které se objevují v rámci technických příruček o astrologii, neboť první z nich obvykle pouze prezentují nezpracované technické údaje horoskopu, zatímco druhé jsou obvykle používány v rámci případových studií astrologa, aby prokázaly použití specifických astrologických technik. Neugebauer a van Hoesen poukazují na to, že pokud by se nezachovaly delší literární texty, bylo by stěží zřejmé, jaký byl v první řadě účel strohých astronomických pozic v samostatných horoskopech.[219] To je důležitý bod, který je třeba mít na paměti, pokud jde také o dochované mezopotámské horoskopy, které jsou podobně skromné na interpretace, a u nichž se zachovalo jen málo nebo žádné interpretační příručky.

Typický helénistický horoskop jednoduše uvede datum narození člověka, hodinu, znamení zvěrokruhu, ve kterých se každá z planet a Ascendent nacházela, a příležitostně znamení Štěstí. Zde je typický příklad horoskopu z města Oxyrhynchus v Egyptě ze čtvrtého století našeho letopočtu, který byl napsán na kusu papyru:[220]

„Rok 36 Diokleciána, 22 Mecheir, 2. hodina dne. Ascendent v Rybách. Saturn v Beranu. Jupiter ve Lvu, ve stejný den v Panně. Slunce ve Vodnáři. Mars ve Vodnáři. Venuše ve Vodnáři. Merkur ve Vodnáři. Měsíc ve Štíru. Vše dobré!“[221]

[219] Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, s. 162.

[220] Toto je horoskop č. 4269 in Jones, *Astronomical Papyri from Oxyrhynchus*, sv. 2, str. 408-410. Jones datoval horoskop 17. února 320. V přepočítaném horoskopu je Jupiter přímo kolem hranice mezi Lvem a Pannou, tedy tvrzení v horoskopu, že je ve Lvu a Panně ve stejný den. Termín nebo fráze na konci horoskopu, *dieutuchei* nebo jeho variace, se v jiných dochovaných horoskopech objevuje poněkud často. Viz například konec horoskopů č. 81, č. 138/161, č. 277 a č. 238 in Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*. Termín se také objevuje v horoskopech 4249, 4264, 4266 (dvakrát), 4268, 4269 a 4295 in Jones, *Astronomical Papyri*.

[221] Řecký text jsem vynechal. RS

Existují také některé propracovanější „deluxe horoskopy“, které se dochovaly a které jsou obsaženy ve sbírce horoskopů Alexandra Jonese z Oxyrhynchu, ale ve skutečnosti jde jen o trochu propracovanější verze výše uvedeného příkladu. Propracovanější horoskopy obsahují specifičtější technické údaje, jako je poloha planet podle stupně a minuty; která planeta vládne znamení; hranice, triplicity a monomoiria, ve kterých se planeta nachází; rod, modalita a další charakteristiky znamení zvěrokruhu; ve kterém dekanu je; jaký fázový vztah má ke Slunci; a umístění dalších „losů“, mimo Štěstí, jako je Erós nebo Nutnost. Tyto horoskopy v podstatě zahrnují většinu dat, která by byla v moderní době znázorněna vizuálně ve skutečném diagramu horoskopu.

Astrologické poradní tabule (stoly)[222]

Ve srovnání s velmi rozsáhlými a podrobnými prediktivními naukami obsaženými v astrologických příručkách vede téměř úplný nedostatek vymezovacího materiálu v dochovaných horoskopech k závěru, že většinu času byly astrologické nákresy pravděpodobně předávány ve starověku ústně. Dochované útržky papyru, které obsahují základní data narození, byly pravděpodobně jen výchozím bodem nebo předchůdcem skutečné konzultace. Byl to nejzákladnější soubor informací, které byly potřeba k tomu, aby bylo možné skutečně zobrazit horoskop, aby jej bylo možné interpretovat. Potenciální klient by se musel poradit s astrologem, který byl zběhlý v astronomických a matematických výpočtech nezbytných k přesnému výpočtu poloh planet v době jejich narození; to mohl být důvod, proč jedno z nejrozšířenějších označení pro astrology bylo „matematici“ (*mathēmatikoi*).

Když byl čas provést skutečnou konzultaci s klientem, zdá se, že astrologové použili astrologickou konzultační tabuli (*pinax*), aby zobrazili horoskop.[223] Ty se podobaly novodobým šachovnicím, až na to, že na astrologických tabulích bylo vyobrazeno dvanáct znamení zvěrokruhu a někdy i dekanů či jiných sub-divizí, a pak byly kolem šachovnice umístěny různé kameny, které znázorňovaly postavení planet v horoskopu. Několik z těchto desek se dochovalo a některé z těch propracovanějších byly vyrobeny ze slonoviny, zlata a dřeva. Někteří z astrologů mohli použít různé kameny jako značky planet, takže povaha kamene byla stejná jako povaha planety (např.

[222] Má vlastní závorka. RS
[223] Nejrozsáhlejší zpracování, viz Evans, “*The Astrologer’s Apparatus*.”

zlato pro Slunce, stříbro pro Měsíc).[224] Nejstarší deska, která byla objevena, byla datována někde kolem prvního století před naším letopočtem.[225]

Horoskopy v helénistické tradici byly typicky prezentovány jako kruhové a evidentně to bylo pouze ve středověké tradici, že se čtvercové horoskopy staly populárnějšími.[226] Jedna z dochovaných desek má na sobě dvě soustředná zodiakální kola. Evans navrhuje, že tento typ desky mohl být použit pro synastrii, což je situace, kdy jsou planetární pozice porovnány ve dvou natálních horoskopech, aby bylo možné odhadnout, jak budou dva lidé interagovat, obvykle z hlediska milostných vztahů.[227] Zdá se také pravděpodobné, že druhý zodiakální prstenec mohl být dodatečně použit ke studiu tranzitů nebo období vládců času, které často zahrnují posouvání planetárních pozic dopředu a jejich následné měření vzhledem k tomu, kde byly planety umístěny v nativním schématu.

Astrologové, kteří si nemohli dovolit propracovanější verze horoskopických desek, možná používali jednodušší metody, jako je nakreslení tabulek do písku. Na konci čtvrtého nebo na počátku pátého století popisuje Nonnus z Panopole fiktivní scénu, ve které věštec sestavuje nativní horoskop tím, že pokryje povrch stolu tmavým pískem nebo prachem, a poté na něj vepíše kruh, který pak rozděluje na segmenty.[228]

Termín používaný pro označení horoskopových desek byl *pinax*, což znamená „deska“, „stůl“ nebo „tabule“. Jak Thrasyllus, tak Kritodémos údajně napsali astrologické texty, které dostaly titul *Pinax*, a zdá se pravděpodobné, že to bylo ve vztahu k horoskopickým deskám, protože jejich knihy byly v podstatě instruktážní texty o tom, jak v jednom používat nebo interpretovat uvedená umístění.

[224] Packman, “*Instructions for the Use of Planet Markers on a Horoscope Board*.”
[225] Forenbaher and Jones, “*The Nakovana Zodiac*,’ s. 433.
[226] Thomann, “*Square Horoscope Diagrams*.”
[227] Evans, “*The Astrologer’s Apparatus*,” s. 7.
[228] Nonnos, *Dionysiaca*, 6: 15-24.

Vyprávění času

Ve starověkém světě existovalo několik různých metod určování času. Přes den se používaly sluneční hodiny, v noci zase vodní hodiny. Pro astrology bylo nejpřesnější metodou zjišťování času pomocí kovového zařízení zvaného astroláb. Původní řecký výraz pro toto zařízení, *astrolabos*, znamená něco jako „hvězdný-počítač".[229] K určení místního času, výpočtu stupně Ascendentu a řadě dalších funkcí lze využít astrolábů. Astroláb mohl být zaveden Hipparchem již ve druhém století př. n. l., a Ptolemaiova zmínka o „horoskopickém nástroji" v jednom z jeho menších děl nazvaném *Planisféra* je někdy považována za označení, že byl definitivně používán ve druhém století našeho letopočtu.[230] Teprve ve čtvrtém století však s jistotou víme o existenci nyní ztraceného pojednání o tom, jak postavit astroláb, které napsal Theón Alexandrijský; v šestém století napsal Jan Filoponos první kompletní dochovaný text v řečtině o konstrukci a použití astrolábu.[231] Jeho první jednoznačnou zmínku v řeckém astrologickém textu uvádí astrolog ze čtvrtého století Pavel Alexandrijský v kapitole o tom, jak vypočítat Ascendent.[232]

Pavel Alexandrijský se také zmiňuje o vodních hodinách, které ukazují okamžik, kdy se dotyční narodí a nadechnou se, čímž dávají stupeň Ascendentu.[233] Héfaistión se zmiňuje o určení správného stupně Ascendentu v době astrologické konzultace pomocí vodních hodin, astrolábů nebo jiného blíže nespecifikovaného nástroje k určení času.[234] Zdá se, že si myslí, že tyto přístroje jsou dostatečně přesné, aby určily přesný stupeň Ascendentu, a diskuse probíhá v kontextu pasáže o tom, jak interpretovat dvanáctou část,[235]

---

[229] Termín je obvykle překládán doslovněji jako „*star-taker*"(*hvězdář*?). V dřívějších řeckých textech se tento termín obvykle používá k označení armilární sféry, zatímco v pozdějších textech se začíná používat k označení toho, co s tímto termínem spojujeme dnes, astroláb.

[230] Neugebauer, "*The Early History of the Astrolabe*,' s. 240-6. Srov. Neugebauer, *A History of Ancient Mathematical Astronomy*, s. 868ff. Nedávno Sidoli a Berggren vyjádřili skepsi ve svém vydání arabského textu Ptolemaiovy Planisféry ohledně toho, zda odkaz na to, co jejich překlad arabštiny nazývá „nástrojem hodin", je ve skutečnosti astroláb, jak si myslel Neugebauer. Viz Sidoli and Berggren, "*The Arabic version of Ptolemy's Planisphere or Flattening the Surface of the Sphere*", s. 126.

[231] Neugebauer, *A History of Ancient Mathematical Astronomy*, s. 877. Nedávno vyšlo nové kritické vydání Philoponova textu: John Philoponus, *Ioannes Philoponus, De usu astrolabii eiusque constructione*, ed. Stückelberger.

[232] Neugebauer, *A History of Ancient Mathematical Astronomy*, s. 878, cit. Paulus, *Introduction*, 29 (s. 80: 13 a 20 v ed. Boer).

[233] Paulus, *Introduction*, 23, ed. Boer, s. 50: 17-21.

[234] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 4: 22.

[235] Dodekatemorie. RS

která vychází v okamžiku konzultace, což by vyžadovalo, aby stupeň Ascendentu byl v určitém rozmezí dvou a půl stupně.

Použití glyfů nebo symbolů

Glyfy nebo symboly, které moderní astrologové běžně používají k reprezentaci planet a znamení zvěrokruhu, nebyly plně zavedeny až do středověku. Zatímco existují důkazy, že některé z těchto glyfů se mohly vyvinout ze symbolů, které byly používány v helénistické tradici, zdá se, že helénističtí astrologové většinou neměli standardizovaný systém glyfů. Místo toho měli tendenci zapisovat celá jména planet a znamení zvěrokruhu jako slova, nebo někdy jen používali první písmeno názvu planety jako těsnopis, až na některé výjimky.

Neugebauer poukázal na to, že sledování historie a vývoje astrologických glyfů v řeckých a latinských rukopisech je obtížné nejen kvůli pohnutému přenosu samotných rukopisů, ale také kvůli tendenci učenců ignorovat symboly v devatenáctém a na počátku dvacátého století a nahradit je slovy v tištěných vydáních, nebo někdy naopak.[236] To znamená, že mnoho kritických vydání astrologických textů přesně nevyjadřuje symboly používané v rukopisech, takže je těžké z nich získat představu o tom, jaké symboly byly použity, pokud vůbec nějaké byly. Kromě toho většina rukopisů, které se dochovaly, jsou kopie opisů, z nichž nejstarší obvykle pocházejí pouze ze středověku; nejsou obvykle nejlepší příklady toho, jaké symboly byly používány na začátku v původních rukopisech.[237] Naštěstí některé archeologické objevy v průběhu minulého století objevily horoskopy napsané na papyru a ostrace (kousky keramiky, na které se psalo), a ty nám umožňují přímý pohled na některé symboly, které se používaly v helénistické tradici.

Ve sbírce horoskopů napsaných na papyru, které byly získány ze skládek starověkého řecko-římského města Oxyrhynchus v Egyptě, jsou některé symboly použity v pozdějších horoskopech od čtvrtého století dále.[238] Pouze symboly pro Merkura, Venuši a Měsíc mají určitou podobnost s pozdějšími symboly, které se staly standardními. Symbolem Slunce je kruh s paprskem

[236] Neugebauer, "*Demotic Horoscopes*," s. 123-124.
[237] Ilustrace některých pozdějších středověkých symbolů z rukopisů, viz Evans, *The History and Practice of Ancient Astronomy,* s. 104.
[238] Jones, *Astronomical Papyri from Oxyrhynchus*, vol. 1, s. 61-63.

vpravo nahoře, který se zdá být standardizován napříč horoskopy a v některých pozdějších byzantských řeckých textech, i když to není stejný symbol s kruhem s bodem uprostřed, který byl použit v pozdějších renesančních a moderních astrologických tradicích. Symboly pro Saturna a Jupitera jsou evidentně jen prvním písmenem řeckých slov pro názvy těchto planet, K(ronos) a Z(eus). Nakonec je zde symbol, který je důsledně používán pro Ascendent, i když se jedná pouze o monogram, kde jsou první dvě písmena ve slově pro Ascendent, *hōroskopos*, sloučena dohromady a tvoří překrývající se symbol omega (ω) a ró (ρ). Pokud jde o znamení zvěrokruhu, Jones poznamenává, že žádný ze symbolů, které se staly standardem ve středověké tradici, se neobjevuje v řeckých papyrech.[239] Namísto toho se názvy znamení spíše rozepisují.

ZNAMENÍ					
♈	**Beran**	♌	**Lev**	♐	**Střelec**
♉	**Býk**	♍	**Panna**	♑	**Kozoroh**
♊	**Blíženci**	♎	**Váhy**	♒	**Vodnář**
♋	**Rak**	♏	**Štír**	♓	**Ryby**
PLANETY					
☽	**Měsíc**			♂	**Mars**
☉	**Slunce**			♃	**Jupiter**
☿	**Merkur**			♄	**Saturn**
♀	**Venuše**			⊗	**Štěstí**

V některých egyptských démotických horoskopech se pro planety i znamení zvěrokruhu používají specifické glyfy nebo symboly a od počátku dvacátého století se spekuluje, že některé z těchto symbolů mohly motivovat některé z pozdějších středověkých glyfů.[240] Zejména démotický symbol používaný pro Váhy byl zaznamenán jako velmi podobný glyfu, který se později pro toto znamení stal standardizovaným.[241] Existují také určité podobnosti v démotickém glyfu pro Střelce, což je šipka směřující nahoru, stejně jako v glyfu

[239] Jones, *Astronomical Papyri from Oxyrhynchus*, vol. 1, s. 62.

[240] Většinu této diskuse, viz Ross, *Horoscopic Ostraca from Medinet Madi*, s. 40-44, a Winkler, *Looking at the Future*, s. 239-240. Spojení mezi některými démotickými symboly a pozdějšími středověkými astrologickými glyfy poprvé prokázal Spiegelberg ve svém článku z roku 1911 "*Die agyptische Namen und Zeichen der Tierkreisbilder in demotischer Schrift*."

[241] Neugebauer, "*Demotic Horoscopes*," zvl. s. 121.

pro Vodnáře, což jsou tři vodorovné čáry.[242] Ostatní symboly zvěrokruhu se jinak příliš nepodobají svým moderním protějškům. Pokud jde o planety, symboly Slunce a Měsíce jsou velmi podobné jejich moderním verzím, až na to, že Slunce nemá bod uprostřed kruhu. Symbol Merkuru je také trochu podobný svému modernímu protějšku. Symbol pro Saturna je čtverec, zatímco symbol pro Mars je nůž. Zbytek symbolů planet je obtížné popsat a nijak nepřipomínají středověké a moderní glyfy.

Jinde Heilen naznačuje, že některé z podivných gramatických konstrukcí v pozdějších řeckých vymezovacích textech mohly vyplývat z dřívějších zdrojových textů (jako nechepso a Petosiris) používajících symboly, namísto vypisování slov pro zprostředkovávání konfigurací typu „Saturn trigon Mars".[243] To je lákavá hypotéza, i když se v tuto chvíli zdá být obtížné ji potvrdit, protože dosud nebyly objeveny žádné původní fragmenty těchto textů napsaných na papyru.

[242] Viz ilustrace in Ross, *Horoscopic Ostraca from Medinet Madi*, s. 41-2, nebo Parker, "*A Horoscopic Text in Triplicate*," s. 143.
[243] Heilen, "*Anubio Reconsidered*," s. 143.

IV. kapitola: Helénští astrologové

Tato kapitola obsahuje stručné biografické náčrty života a díla helénistických astrologů. Účelem je představit většinu hlavních dochovaných zdrojů, ze kterých musíme čerpat při rekonstrukci praxe helénistické astrologie, a stručně probrat, co je o nich známo.[244] Je důležité určit datování a pořadí každého z astrologů, protože někdy může mít datum, kdy určité postavy žily, významný dopad na historické argumenty související s jejich spisy nebo na pochopení toho, kam spadají do širšího kontextu astrologické tradice jako celku. Některé části této kapitoly, které se zaměřují na datování, budou relevantní pouze pro odborníky a má sloužit především jako referenční část, i když pro běžné čtenáře tyto diskuse i tak poskytnou užitečný pohled na to, jak se obvykle stanovuje datování starověkých postav. Některé z těchto diskusí o datování také proložím historickými historkami, abych poskytl více informací o kulturním kontextu praktikování astrologie v klasickém starověku. Záznamy jsou seřazeny chronologicky, od nejstarších po nejnovější.

Hermes Trismegistus (1. st. př. n. l.?)

Hermes Trismegistus je domnělý[245] zakladatel helénistické tradice, alespoň podle některých zdrojů.[246] Někdy není jasné, zda je uveden jako zakladatel tradice jednoduše z mytologických důvodů, nebo je to proto, že v oběhu byl raný soubor astrologických textů, které mu byly připisovány. Z mytologického hlediska je Hermes Trismegistus amalgámem řeckého boha Herma a egyptského boha Thovta, který byl vytvořen v helénistickém období jako výsledek kulturní fúze, ke které došlo v Egyptě poté, co ho Alexandr dobyl. Thoth byl mimo jiné spojován s moudrostí, písmem, jazykem, pohřebními rituály, magií a posvátnými obřady, které byly podobné mnoha atributům, které Řekové spojovali s bohem Hermem, zvláště když oba hráli důležitou roli posla bohů.[247] Hermes Trismegistus se stal jakousi legendární postavou, které

[244] Podrobnější biografie a bibliografie většiny těchto astrologů naleznete v následujících zdrojích: Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 419-451. Holden, *A History of Horoscopic Astrology*, s. 11-102. *Dictionary of Scientific Biography*, ed. Gillispie. *New Dictionary of Scientific Biography*, ed. Koertge. *Brill's New Pauly*, ed. Cancik and Schneider. *The Encyclopedia of Ancient Natural Scientists*, ed. Keyser and Irby-Massie. Holden, *Biographical Dictionary of Western Astrologers*. *The Encyclopedia of Ancient History*, ed. Bagnall et al. *Handbook of Archaeoastronomy and Ethnoastronomy*, ed. Ruggles. Budu také psát rozsáhlejší a aktuální záznamy pro každého z astrologů na svých webových stránkách na adrese HellenisticAstrology.com.

[245] V originále „*putative*". RS

[246] Viz výše uvedené citace Firmica a dalších v části o vzniku helénistické astrologie.

[247] Fowden, *The Egyptian Hermes*, s. 22-24; Jasnow and Zauzich, *Conversations in the House of Life*, s. 31-37.

bylo připisováno mnoho děl z filozofie, astrologie, alchymie, magie a dalších předmětů.[248] Filozof čtvrtého století, Iamblichus, řekl, že připisování textů Hermu bylo běžnou praxí, která měla naznačovat nějaký intelektuální dluh nebo linii:

„Hermes, bůh, který předsedá racionální rozmluvě, byl odedávna považován, zcela oprávněně, za společného patrona všech kněží; ten, kdo předsedá pravému poznání o bozích, je vždy a všude jeden a tentýž. Jemu zasvětili zejména naši předkové plody své moudrosti a všechny své vlastní spisy připisovali Hermu.“[249]

Základní soubor asi sedmnácti filozofických textů připisovaných Hermu a dalším postavám s ním spojeným je známý jako *Corpus Hermeticum* a tvořil základ filozofie dnes označované jako hermetismus.[250] Hermetismus byla eklektická filozofie, která zahrnovala platónské, stoické, gnostické, egyptské a židovské prvky.[251] Tato díla také občas velmi výrazně uvádějí astrologii, stejně jako související pojmy, jako je zrcadlení mikrokosmu a makrokosmu, a otázky související s koncepcí osudu. Filosofická díla *Corpus Hermeticum* byla napsána v řečtině, obvykle ve formě dialogů zahrnujících osvíceného učitele, který předává zjevenou moudrost (*gnōsis*) studentovi. Na konci dialogu student potvrdí nebo prokáže, že přijal učení, a často se stává učitelem sám o sobě a předává moudrost ostatním studentům v následujících dialozích.

Hermetické práce o filozofii, někdy nazývané „filosofická hermetika“, byly doplněny dalšími díly připisovanými Hermu a jeho spolupracovníkům o technických záležitostech, jako je astrologie, které se někdy nazývají „technická hermetika.[252] Zatímco moderní vědci často rychle poukazují na to, že tento rozdíl mezi filozofickou a technickou hermetikou je moderní konvencí, může být stále užitečné to mít na paměti, protože není vždy jasné, jaký vztah mezi nimi byl. V některých případech by astrologové čerpali ze zdrojů spojených s

[248] Dvě klasické studie o dílech Herma Trismegista v řecko-římském období jsou Festugiére, *La Révélation d'Hermés Trismégiste*, a Fowden, *The Egyptian Hermes*.
[249] Iamblichus, *On the Mysteries*, 1.2-2.3, trans. Clarke et al., s. 5.
[250] Standardní kritické vydání filozofických děl je Hermés Trismégiste, *Corpus Hermeticum*, ed. Nock and Festugiére. Standardní anglický překlad je *Hermetica*, překl. Copenhaver.
[251] Struck, "*Hermetic writings*." Struck nezmiňuje stoickou složku, i když je právem zdůrazňována jako jeden z obzvláště prominentních přispívajících prvků čerpaných z řeckého filozofického myšlení v jiných zdrojích, jako je Denzey Lewis, *Introduction to Gnosticism*, s. 211.
[252] Viz diskuse in Copenhaver, *Hermetica*, str. xxxii-xl.

technickou hermetikou, aniž by se nutně hlásili k tomu, co by mohlo být široce definováno jako hermetická filozofie. Obvykle se má za to, že filozofická hermetika byla složena mezi prvním a třetím stoletím našeho letopočtu, zatímco existují důkazy o některých technických hermetikách souvisejících s astrologií datovaných do prvního století před naším letopočtem nebo dříve, jak uvidíme.[253]

Skutečnost, že někteří astrologové často připisují konkrétní astrologické nauky Hermu Trismegistovi, vyvolává dojem, že existoval důležitý raný astrologický text nebo soubor textů, které obsahovaly některé základní nauky, které mu byly připisovány. Technická nauka možná nejčastěji nebo nejdůsledněji připisovaná Hermu je nauka dvanácti „domů" či „míst" (*dōdekatropos*), a zdá se, že jeden z prvních textů, který obsahoval seznam významů pro každý z dvanácti domů, nesl jeho jméno.[254] Tento text a jeho přiřazení Hermu zmiňuje Thrasyllus již na počátku prvního století n. l., což naznačuje, že text o významech domů připisovaných Hermu by byl napsán někdy v prvním století př. n. l. či dříve.[255] To by pak bylo nejstarším textem, o kterém víme, že hovoří o dvanácti domech a jejich významech, což pak může znamenat, že to byl *původní* text, který zavedl na začátku pojem dvanácti domů. Pokud je to pravda, pak by zveřejnění tohoto textu v podstatě znamenalo výchozí bod mezi mezopotamskou a helénistickou astrologickou tradicí. To by také vysvětlovalo, proč byl Hermes někdy označován za zakladatele astrologické tradice, protože zveřejnění tohoto textu by znamenalo zrod horoskopické astrologie.

Hermu byla připisována i řada dalších astrologických textů, ačkoliv je často obtížné je datovat nebo určit jejich případný vztah k ranému textu o dvanácti domech. Ve druhém století Valens uchovává některé materiály o technice časování známé jako profekce, která byla buď připisována samotnému Hermu či hermetické škole.[256] Ve čtvrtém století Pavel Alexandrijský uchovává

[253] Datování filozofické hermetiky, viz Fowden, *The Egyptian Hermes*, s. 11.

[254] Antiochus (*CCAG* 8, 3, s. 116: 3-12) citoval autora Timaia, který Hermovi přisoudil specifickou nauku související s tím, které domy jsou „výhodné" (*chrēmatistikos*). Dorotheus (*Carmen*, 2, 20) otevírá část ve své knize, která poskytuje výklady planet, když se nacházejí ve dvanácti domech, citováním výroku, který k tomuto tématu učinil Hermes, což možná naznačuje, že některé z následujících vymezení byly vyňaty z dřívějšího hermetického textu. Rhetorius mimochodem zmiňuje, že Hermes záměrně určil dvanácté místo jako místo spojené s porodem (*CCAG* 8, 4, s. 131: 4-8). Viz také citace u Thrasylla v další poznámce.

[255] *CCAG*, 8, 3, s. 101: 16-30.

[256] Valens, *Anthology*, 4,27-29.

sadu sedmi losů[257] spojených s každou ze sedmi planet, která zjevně pocházela z textu připisovaného Hermu zvanému *Panaretus*.[258] Hermu byly připisovány i další práce o zemětřesení a lékařské astrologii.[259]

Konečně ve středověku byla do latiny přeložena kompilace úryvků od různých helénistických astrologů a vydána jako *Liber Hermetis* neboli „Kniha Hermova".[260] Pingree ukázal, že tato práce je z velké části pouze kompilací materiálu, který byl vyňat od helénistických astrologů, jako je Vettius Valens, Pavel Alexandrijský, Firmicus Maternus (nebo jeho zdroj) a Rhetorius.[261] Skutečnost, že autor čerpal z pozdějších zdrojů, jako je Rhetorius, naznačuje, že byl složen až někdy po šestém nebo sedmém století našeho letopočtu. Nicméně je stále užitečný pro kontrolu děl těchto autorů a někdy se zdá, že uchovává materiál z dřívějších zdrojů, ze kterých čerpali někteří pozdější helénističtí astrologové. Pingree poukazuje na to, že pozice fixních hvězd uvedené ve dvou kapitolách práce označují datum cca. 130-60 př. n. l.[262] I když to neoznačuje datum skladby díla jako celku, může nám to pomoci zúžit časový rámec, v němž byla napsána některá z nejstarších děl o helénistické astrologii, třeba včetně původní práce připisované Hermu o dvanácti domech.[263]

Asklépios (1. st. př. n. l.?)

V před-helénistické řecké mytologii byl Asklépios bohem léčitelství a lékařství. V raném helénistickém období došlo k založení četných kultů Asklépia, které se nakonec rozšířily a vzkvétaly v Římě, zejména v prvních stoletích naší éry. Ve stejném časovém období vyústila kulturní syntéza v Egyptě, z níž vzešel Hermes Trismegistus, také k identifikaci řeckého boha Asklépia s božskou postavou z Egypta jménem Imhotep, který byl považován za

[257] Dnes obecně „Body". RS

[258] Paulus, *Introduction*, 23. Scholia k Pavlovu textu a komentář Olympiodora nás informují, že toto dílo bylo připsáno Hermu Trismegistovi. Scholia, viz Paulus, *Introduction*, ed. Boer, s. 118: 24-26 (scholia 48). Komentář, viz Olympiodorus, *Commentary*, ed. Boer, s. 51: 13-15.

[259] Práce o zemětřesení, viz *CCAG* 7, s. 167-171. Existuje několik různých lékařských prací, ale viz zejména *Iatromathematika of Hermes Trismegistus to Ammon the Egyptian* edited in Ideler, Physici et Medici Graeci Minores, vol. 1, s. 387-396. Další práce, viz Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 430.

[260] Nejnovější kritické vydání je Feraboli (ed.), *Hermetis Trismegisti de triginta sex decanis*.

[261] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 431-433.

[262] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 432.

[263] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 431. Pingree říká, že řecký originál Liber Hermetis byl pravděpodobně sestaven kolem sedmého století, a pak latinský překlad, který máme, by vznikl kolem dvanáctého století nebo později.

moudrého muže, věštce a jakéhosi prostředníka mezi lidmi a božskými bytostmi.[264]

Asklépios hraje obzvláště důležitou roli ve filozofické hermetice, přičemž několik diskursů v *Corpus Hermeticum* se odehrává mezi Hermem a Asklépiem. To vytvořilo široce uznávaný vztah mezi studentem a učitelem mezi dvěma postavami v řecko-římském světě, podle něhož byl Asklépios považován za příjemce znalostí přímo od Herma a později za učitele a přenášeče těchto znalostí ostatním.[265]

Zdá se, že jde o stejnou roli, jakou si představoval Asklépios v některých technických hermetikách spojených s astrologickou tradicí. Firmicus Maternus a další anonymní astrologický zdroj, oba vykreslují Asklépia jako příjemce astrologických nauk od Herma a poté říkají, že předal znalosti pozdějším vykladačům, jako byli Nechepso a Petosiris.[266] Na jednom místě Firmicus výslovně říká, že sám Asklépios tvrdil, že mu jeho dílo nebo nauky odhalil Hermes.[267] Firmicus také uvádí název specifického astrologického díla připisovaného Asklépiovi, které se nazývalo *Myriogenesis*, což znamená *Nekonečná*[268] *zrození*.[269] Zdá se, že Firmicus říká, že kniha dávala vymezení Ascendentu v každé jednotlivé minutě, každého stupně a každého znamení zvěrokruhu, což se zdá trochu nepravděpodobné, protože ve zvěrokruhu je 21 600 minut, i když by to mohlo vysvětlovat název *Nekonečná zrození*.

Pokud jde o to, čím Asklépiův text skutečně přispěl k astrologické tradici, je mu stejně jako Hermovi připisováno, že napsal vlivné dílo o domech nebo místech. Ve skutečnosti se zdá, že mu byl připisován konkrétní text, který zavedl jedinečný soubor významů pro prvních osm domů, a tento systém se stal

[264] Jasnow and Zauzich, *Conversations in the House of Life*, s. 37.

[265] Knihy 2, 6, 9 a 14 *Corpus Hermeticum* jsou dialogy, ve kterých Hermes instruuje Asklépia, zatímco v knize 16 Asklépios přebírá roli učitele v dopise adresovaném králi Ammonovi. V jiném textu nazvaném *Definice Herma Trismegista Asklépiovi* je Hermes podobně spatřován v roli poučování Asklépia. Mahé (*The Way of Hermes*, trans. Salaman et al, s. 101) tvrdí, že jádro definic pravděpodobně předchází *Corpus Hermeticum*, možná již bylo v nějaké formě dostupné v prvním století našeho letopočtu. Nedávno objevený démotický egyptský náboženský text, který byl napsán někdy mezi třetím a čtvrtým stoletím př. n. l., obsahuje Thotha a Imhotepa jako součást dialogu, což vyvolalo některé otázky, zda některé z hermetických textů mohly mít souvislost s tímto egyptským literárním žánrem. Viz Jasnow and Zauzich, *Conversations in the House of Life*.

[266] Firmicus, *Mathesis*, 4, proem: 5; *CCAG*, 8, 4, p. 95, translated in Neugebauer and van Hoesen, *Greek Horoscopes*, č.. 137c, s. 42.

[267] Firmicus, *Mathesis*, 5, 1: 36.

[268] V originálu „*Infinite*“. Ve smyslu ohromné, nesmírné, neomezené atd. RS

[269] Firmicus, *Mathesis*, 5, 1: 36-38. Titul je popsán in Tester, *A History*, s. 137.

známým jako *oktatropos*. O *oktatropu* se zmiňuje Thrasyllus na počátku prvního století našeho letopočtu, což naznačuje, že musel být zaveden již v prvním století před naším letopočtem.[270] Anonymní autor *Michiganského papyru* říká, že Asklépios byl autorem *oktatropu*, a zdá se, že Valens souhlasí, když říká, že Asklépios významně přispěl k nauce domů.[271]

Vzhledem k tomu, že je Asklépios obvykle uveden jako chronologicky pozdější než Hermes, jeho text byl pravděpodobně vytvořen někdy po původním Hermově textu, možná jako dialog ve filozofické hermetice. Schmidt si povšiml, že pozdější helénističtí astrologové měli tendenci syntetizovat systém dvanácti témat připisovaný Hermu a osmimístný systém připisovaný Asklépiovi, ale první autoři dávají jasně najevo, že oba systémy byly původně odlišné, nebo alespoň byly zavedeny v samostatných textech přisuzovaných různým autorům.[272] Pakliže je to pravda, pak existují dobré důvody považovat text připisovaný Asklépiovi o *oktatropu* za jeden ze základních textů helénistické tradice.

Nechepso a Petosiris (1. st. př. n. l.?)

Nechepso a Petosiris jsou dva nejcitovanější a nejvlivnější autoři helénistické astrologické tradice. I když Hermes a Asklépios mají chronologickou prioritu v liniích nastíněných Firmicem Maternem a dalšími, Nechepso a Petosiris jsou ve skutečnosti zmiňováni a spojováni se specifickými astrologickými naukami mnohem častěji. Zdá se, že někteří autoři, jako je Vettius Valens, je téměř považují za zakladatele helénistické astrologie, což vytváří určitý zmatek ohledně původu tradice. Oba jsou zmíněni již na počátku prvního století n. l. Thrasyllem, takže jejich texty musely být v oběhu již v prvním století př. n. l.[273]

Navzdory skutečnosti, že byli nejvlivnějšími astrologickými autory ve starověku, žádné z děl připisovaných Nechepsovi a Petosirídovi se do dnešních dnů nedochovalo. Z jejich děl máme jen sbírku fragmentů, citátů a citací pozdějších autorů, kteří čerpali z jejich textů a někdy zmiňovali nauky v nich

[270] *CCAG* 8, 3, s. 101: 3-9.
[271] *Michigan Papyrus*, col. ix: 20-27 (s. 149); Valens, *Anthology*, 9, 3: 5.
[272] Schmidt, *Kepler College Sourcebook*, s. 77.
[273] Thrasyllus, viz *CCAG* 8, 3, s. 100: 19-20.

obsažené.[274] Největší počet fragmentů uchovává astrolog z druhého století, Vettius Valens. Zdá se, že Valens si myslel, že Nechepso byl ve skutečnosti egyptský král, který vládl někdy v dávné minulosti, během nějakého zlatého věku astrologie.[275] Oběma postavám často prokazuje úctu, i když občas vyjadřuje frustraci z jejich tajemného nebo záhadného stylu psaní.[276]

V astrologické literatuře je Nechepso často označován jako „král" (*basileus*), zejména Valensem, který mu také někdy říká „Kompilátor" (*sungrapheus*).[277] Nechepso a Petosiris jsou společně někdy označováni jako „Egypťané" (*Aiguptoi*), nebo „starověcí" (*palaioi*). Zdá se, že Ptolemaios kdysi během diskuse o technice délky života odkazoval na Petosiríd jako na „starobylého" (*archaios*), ačkoli toto je závěr založený na jiných autorech, kteří spojují Petosiríd s tím, co se stalo standardní technikou používanou k měření délky života zrozenců.[278] Jejich jména jsou často zmiňována společně a zachází se s nimi jako s párem, i když občas bylo jedno citováno nezávisle na druhém, což činí vztah mezi jejich díly poněkud nejasný. Heilen poukazuje na to, že pod jejich označeními mohl být v oběhu korpus různých děl, neboť v dochovaných textech je zmíněno několik různých samostatných děl od každého autora, včetně třináctého, čtrnáctého a patnáctého knihy Nechepsa, jakož i samostatné dílo, které Valens připisuje Petosirídovi, nazvané *Definice* (*Horoi*).[279]

Skutečnost, že Firmicus a další řadí Nechepsa a Petosiríd do linie Herma Trismegista a Asklépia, může naznačovat, že texty, které jim byly připisovány, byly napsány podle typického hermetického předpokladu přímého přijímání zjevených znalostí od dřívějších mudrců. Zdá se, že to potvrzuje Firmicovo prohlášení, že Nechepso a Petosiris přijali nauku *Thema Mundi* od Herma a Asklépia.[280] Nechepso musel být ve svém textu vylíčen jako egyptský král, který žil v nějakém vzdáleném bodě minulosti, což má paralelu ve filozofické

[274] Standardní sbírka fragmentů je obsažena in Riess, "*Nechepsonis et Petosiridis fragmenta magica*." Aktuálnější seznam fragmentů a svědectví, viz Heilen, "*Some metrical fragments from Nechepsos and Petosiris*," který je reprodukován in Heilen, *Hadriani Genitura*, s. 39-52.

[275] Valens, *Anthology*, 6, 1: 7-9. Firmicus podobně nazývá Nechepsa císařem (*imperátorem*) Egypta (*Mathesis*, 4, 22: 2).

[276] Valens, *Anthology*, 7, 4: 1-3.

[277] V originálu „*Compiler*". Sestavovatel, autor kompilace atd. RS
„Compiler", viz Valens, *Anthology*, 2, 37: 37; 2, 41: 15 (v kontrastu s Petosirídem); 5, 6: 15 atd.

[278] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 3, 11: 1. Připsání této techniky Nechepsovi a Petosirídovi, viz Pliny, *Natural History*, 7,49: 160.

[279] Heilen, "*Some Metrical Fragments*," s. 24. Valens, *Anthology*, 2, 3: 3.

[280] Firmicus, *Mathesis*, 3, proem: 4ff.

hermetice, kde jeden z textů má podobu Asklépiova dopisu adresovaného králi Ammónovi.[281]

Moderní vědci dlouho přemýšleli, zda měl být Nechepso spojován s konkrétní historickou postavou z minulosti, autorem pseudepigrafického astrologického díla, který se rozhodl toto jméno použít. Nedávno byl identifikován s Nechem II. z 26. dynastie, který krátce vládl Egyptu počínaje rokem 610 před naším letopočtem.[282] Motivace tohoto spojení jsou stále poněkud nejasné; Ryholt spekuluje, že to mohlo souviset se skutečností, že k zatmění došlo v době Nechova nástupu, i když není zcela jasné, proč by to dalo podnět k tomu, aby astrologický autor, který žil o několik století později, připsal text právě jemu.[283] Ryholt také naznačuje, že jméno Petosiris, které se stalo tak běžným v pozdější astrologické tradici, může být korupcí egyptského jména Petesis, který byl známým mudrcem v dřívější egyptské literární tradici, o němž se v jednom pozdějším příběhu říkalo, že učil astrologii Platóna.[284] Možná ještě důležitější je, že Ryholt cituje nepublikovanou démotickou astrologickou příručku z chrámové knihovny ve staroegyptském městě Tebtunis, která pochází z prvního nebo druhého století našeho letopočtu, a která obsahuje příběh, který shrnuje takto:

„Vypráví se, jak blok kamene vypadl ze zdi a odhalil papyrus. Pouze známý mudrc Petesis dokáže rozluštit text, z něhož se vyklube astrologické pojednání, které nenapsal nikdo jiný než Imhotep. Text předkládá Petesis králi Nechepsovi.“[285]

Imhotep je egyptským ekvivalentem Asklépia, a zdá se tedy, že to představuje podobnou verzi legendy, kterou vyprávěli pozdější řeckořímští astrologičtí autoři, jako Firmicus, ale objasňuje, že nauky byly skutečně považovány za předané od Asklépia Petosirídovi a Nechepsovi. Petesis (nebo *Petese*) byl známý jako mudrc nebo kněz v démotské literární tradici od

[281] *Corpus Hermeticum* 16.
[282] Ryholt, “*New Light on the Legendary King Nechepsos of Egypt*.”
[283] Ryholt, “*New Light*,” s. 69.
[284] Ryholt, “*New Light*,” s. 70.
[285] Ryholt, “*New Light*,” s. 62.

čtvrtého století př. n. l., a pak se zdá pravděpodobné, že Petosiris by byl podobným způsobem viděn helénistickými astrology.[286]

Astrologické nauky, které pozdější astrologové připisují Nechepsovi a Petosirídovi či je s nimi spojují, jsou příliš četné na to, aby je zde bylo možné uvést, ačkoli je možné zaznamenat následující zajímavosti:

1. Jejich práce zahrnovaly pokrytí všech tří odvětví helénistické astrologie, včetně univerzální, nativní a počáteční astrologie.[287] Zahrnovaly také některé podskupiny těchto odvětví, jako je lékařská astrologie, a Firmicus nás informuje, že Nechepso používal dekany k předpovídání nemocí a soužení, a také k tomu, aby ukázal, jak léčit nemoci prostřednictvím protikladu jednoho dekanu druhým.[288]
2. Firmicus říká, že Thema Mundi neboli horoskop narození vesmíru pocházel od Nechepsa a Petosirída, i když se zdá, že to znamená, že jej obdrželi od Herma a Asklépia.[289]
3. Zdá se, že Petosiris zavedl základní techniku pro stanovení délky života, kterou používali všichni následující autoři.[290]
4. Někdy se předpokládá, že takzvané „egyptské hranice“ zpopularizovali Nechepso a Petosiris, protože to byli Egypťané *par excellence*, možná v kontextu výše zmíněné techniky délky života.[291]
5. Antiochos připsal Nechepsovi systém určování „výhodných“ míst (*chrēmatistikos*)“.[292]
6. Valens spojuje některé časovací metody s Nechepsem, které zahrnují planetární období a doby vzestupu.[293]
7. Nechepso možná psal o technice vládce času známé jako profekce, protože Valens uvádí Nechepsovu metodu určení vládce měsíční profekce.[294]

[286] Heilen (“*Some Metrical Fragments*,” s. 29) poukazuje na to, že moderní zmínky o Petosirídovi jako knězi byly dříve založeny na poněkud sporných předpokladech. Zdá se, že spojení mezi Petosirídem a Petesisem může potvrdit myšlenku, že Petosiris byl pokládán za jakéhosi mudrce nebo kněze, zvláště když se vezme společně s pasáží u Manilia (*Astronomica*, 1: 40-65) s odkazem na staré krále a kněze, kteří jako první rozvinuli astrologii, což bylo často interpretováno jako odkaz na Nechepsa a Petosirída.
[287] Heilen, *Hadriani Genitura*, s. 48-50.
[288] Firmicus, *Mathesis*, 4, 22: 2.
[289] Firmicus, *Mathesis*, 3, proem: 4; 3, 1: 1-2.
[290] Viz dřívější citace pasáží v Ptolemaiovi a Pliniovi.
[291] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 214.
[292] *CCAG* 8,3, s. 116: 11-12.
[293] Valens, *Anthology*, 7, 6.

8. Nechepso a Petosiris se oba zabývali Štěstím a Valens zachovává od obou některé pasáže, které s tím souvisí.[295]

Abychom si udělali představu o tom, jak široce byly citovány, přímé odkazy nebo narážky na Nechepsa a Petosirída se vyskytují v textech následujících hlavních helénistických astrologů: Thrasyllus, Manilius, Antiochus, Manéthó, Ptolemaios, Valens, Porfyrios, Firmicus a Héfaistión.[296] Jiní autoři jako Dorotheus a Antigonos prý čerpali z děl Nechepsa a Petosirída.[297] Heilen navrhl, že Nechepso a Petosiris napsali to, co se stalo standardním zdrojovým textem pro vymezení základních astrologických umístění, což bylo poté začleněno do děl pozdějších autorů, jako jsou Dorotheus, Anubio, Manéthó a Firmicus.[298] Nechepso a Petosiris byli jedineční v tom, že jejich astrologické texty byly tak široce známé, že je citovali i lidé mimo astrologickou komunitu. To zahrnuje odkazy římského básníka Juvenala v jeho *Satirách*, [299] Plinia v jeho encyklopedii, [300] dále u lékaře Thessala z Tralles, [301] a v komentáři novoplatónského filozofa Prokla k Platónově *Republice*.[302]

Heilen opatrně datuje Nechepsa a Petosirída do druhé poloviny druhého století př. n. l., za předpokladu, že několik fragmentů, které jsou jim připisovány, považuje za zřejmé astronomické dílo Hypsikla, který žil kolem první poloviny druhého století, stejně jako některé historické události, o nichž se předpokládá, že jsou zmiňovány v některých fragmentech, které se jim připisují.[303] To je obecně v souladu s datováním, které vědci dali kompilaci v uplynulém století, a to jak staršími vědci, jako je Cumont, kteří je umístili kolem roku 150 př. n. l., tak novějšími vědci, jako je Pingree, kteří nejstarší část

[294] Valens, *Anthology*, 5, 4: 1f.
[295] Valens, *Anthology*, 2, 3.
[296] Většinu těchto odkazů, viz Heilen, "*Some metrical fragments*," s. 31-34.
[297] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2,21: 26 (Dorotheus); 2, 18: 21 (Antigonus).
[298] Heilen, "*Anubio Reconsidered*,' s. 136ff.
[299] Juvenal, *Satires*, 6: 580-581.
[300] Pliny, *Natural History*, 2: 88.
[301] Thessalos von Tralles, proem, ed. Friedrich. Překlad, viz Harland, „*Journeys in Pursuit of Divine Wisdom*", s. 124-126. Viz také diskusi, in Moyer, *Egypt and the Limits of Hellenism*, s. 208-273.
Thessalus z Tralles byl slavný římský lékař a raný přívrženec metodické lékařské školy. Žil v Římě, kde byl dvorním lékařem císaře Nerona. RS
[302] Proclus, *Procli Diadochi in Platonis rem publicam*, ed. Kroll, vol. 2, s. 59: 3-60.
[303] Heilen, "*Some metrical fragments*," s. 23-24.

kompilace umístili kolem konce druhého nebo počátku prvního století př. n. l.[304]

Timaeus (konec 1 st. př. n. l.?)

Timaeus je raný autor, který je sporadicky citován některými pozdějšími astrology, i když se z jeho díla dochovalo jen velmi málo. Zmiňuje se o něm v souvislosti s některými astrologickými a astronomickými naukami Plinia Staršího, který zemřel v roce 79 n. l., což pravděpodobně znamená, že astrologické dílo připisované Timaiovi bylo napsáno koncem prvního století př. n. l. či začátkem prvního století n. l.[305] Antiochos ho cituje, že hlásal nějaké nauky od Herma o výhodných místech, zatímco Anonym z roku 379 ho uvádí jako po Nechepsovi a Petosirídovi.[306] To znamená, že chronologicky žil po napsání textů Herma a Nechepso-Petosiríd. Valens vyjímá některé materiály z Timaea, které se zabývají tématem rodičů, a v těchto částech se použité odborné výrazy zdají být starší a výraznější než za Valense.[307] Existuje také krátký úryvek, který se dochoval od Timaea, a který udává některé pokyny pro interpretaci počátečních horoskopů uprchlých otroků a zlodějů.[308] V tomto fragmentu je označován jako Timaeus Praxidos.

Je možné, že astrologické dílo připisované Timaiovi může představovat další příklad pseudopigrafu, neboť mohlo vypadat, jako by jeho autorem byl Timaeus z Locri, který byl prominentní postavou v jednom z nejslavnějších Platónových filozofických dialogů, tzv. *Timaeus*. Existovalo středoplatónské filozofické dílo s názvem *O povaze světa a duši*, které bylo napsáno a připsáno Timaiovi z Locri pravděpodobně někdy kolem konce prvního století př. n. l. či v prvním století n. l., a zdá se, že astrologické dílo bylo připisováno Timaiovi ve stejném období.[309] To by bylo v souladu s jinými ranými díly, které byly připisovány mýtickým a legendárním postavám v tomto období astrologické tradice.

---

[304] Cumont, *Astrology and Religion*, s. 76, Pingree, *From Astral Omens*, s. 25-26.

[305] Pliny, *Natural History*, 2, 6: 38; 5, 10: 55-56; 16, 34: 82. Hübner („*Timaeus*“) ho z podobných důvodů datuje do prvního století př. n. l., zatímco Jones („*Timaios*“, s. 810) přijímá širší rozsah let 75 př. n. l. – 79 n. l., a uvažuje Pliniovu smrt jako *terminus ante quem*.

[306] Antiochus, *Summary*, s. 116: 3-12; Anonymous of 379, *Fixed Stars*, s. 204: 22.

[307] Valens, *Anthology*, 2, 32. Mám podezření, že kapitoly 33 a 34 jsou také excerpovány na základě pokračujícího používání určitých termínů.

[308] *CCAG* 1, s. 97-99. Překlad in Schmidt, *Sages*, s. 41-44.

[309] Filosofické dílo, viz Timaios of Locri, *On the Nature of the World and the Soul*, trans. Tobin. Datování z konce prvního století př. n. l. či z prvního století n. l. je považováno konsensem na s. 5-7.

Teukron Babylonský (1. st. př. n. l.)

Teukron (Teucer)[310] z Babylonu psal o významech planet, znameních zvěrokruhu, dekanech a spolu-vycházejících hvězdách (*paranatellonta*). Ohledně jeho datování panuje určitá nejistota. Porfyrius může být prvním autorem, který se o něm s jistotou zmiňuje jménem, což by znamenalo, že žil před třetím stoletím před naším letopočtem.[311] Editoři *Catalogus Codicum Astrologorum Graecorum* poznamenali, že některé materiály o planetách a znameních, které se dochovaly, jsou podobné zpracováním významům planet obsažených u Valense a Rhetoria.[312] Na počátku své kariéry Pingree z toho vyvodil, že Teucer byl původním zdrojem materiálu o planetách a znameních jak u Valense, tak u Rhetoria, což pak zatlačuje Teucerův původ až do prvního století n. l., a pravděpodobně naznačuje, že pocházel spíše z města Babylonu v Egyptě, nežli z Mezopotámie.[313] Nedávno Hübner argumentoval, že Manilius a Firmicus čerpali z Teucera v některých jejich materiálech o fixních hvězdách, což, pokud by to byla pravda, by posunulo jeho datování zpět do prvního století před naším letopočtem.[314] Bohužel z jeho díla se do současnosti mnoho nedochovalo. Rhetorius evidentně shrnuje některé Teucerovy popisy dekanů, i když jsou poněkud stručné.[315]

Thrasyllus (zemřel 36 n. l.)

Thrasyllus byl dvorním astrologem římského císaře Tiberia během raného římského císařského období.[316] Řadu příběhů o jeho zapojení do imperiální politiky zachovali římští historikové Tacitus, Seutonius a Cassius Dio.

---

[310] Má vlastní závorka. RS

[311] Porphyry, *Introduction*, 47. V soukromé komunikaci Levente László říká, že tato kapitola mohla být zkopírována do archetypu porfyriových rukopisů od Rhetoria 5, 10, a proto by nebyla autentická.

[312] Materiál o znameních je upraven in *CCAG*, 7, s. 192-213, zatímco materiál o planetách je upraven na s. 213-224. Holden ve svém překladu tohoto materiálu poznamenává, že pochází od Rhetoria, který s ním manipuloval vložením informací od Ptolemaia, takže je třeba ho používat opatrně (*Rhetorius the Egyptian*, s. 165).

[313] Pingree, *Yavanajātaka*, s. 442. Neugebauer (*The Exact Sciences in Antiquity*, s. 189) odmítl lokalizaci Teucera v Egyptě, i když v poslední době se zdá, že Rochberg to přijala za předpokladu, že Babylon v Mezopotámii by byl „značně zmenšeným městem“ do prvního století n. l. (Rochberg, “*Teukros of Egyptian Babylon*,” s. 778). Levente László v osobní komunikaci poukazuje na to, že Pingree mohl později ve své kariéře změnit názor, když se rozhodl, že vymezení planet nepochází od Teucera ani Rhetoria, ale že používá pouze Valensovy popisy a další zdroje (příslušné části jsou publikovány jako příloha II in Valens, *Anthology*, ed. Pingree, s. 390-392).

[314] Hübner, “*Manilio e Teucro di Babilonia*;” Hübner, Manilius, *Astronomica*, Buch V, s. 16-20.

[315] Rhetorius, *Compendium*, 10. Další fragmenty z Teucera v Rhetoriovi se nacházejí v jeho popisu znamení in *CCAG* 7, s. 194-213, ačkoli Levente László soukromě poznamenává, že vydání je složený text a pouze rukopis R je skutečně Rhetorius.

[316] Všechna dochovaná svědectví a fragmenty Thrasyllovy práce jsou shromážděny (bez překladu) in Tarrant, *Thrasyllan Platonism*, s. 215-249.

Nejslavnější legenda obnáší jeho první setkání s Tiberiem předtím, než se stal druhým římským císařem.[317] Podle jedné verze příběhu poté, co Thrasyllus poprvé dokončil interpretaci Tiberiova horoskopu narození – a předpověděl mu velké věci –, Tiberius obrátil tabulky, a zeptal se Thrasylla, co říká jeho vlastní horoskop pro ten den. Tiberius měl zjevně ve zvyku nechat astrology, s nimiž konzultoval, zabít ihned poté, co přečetli jeho horoskop, a to tak, že je shodil ze skály. Po několika rychlých výpočtech Thrasylla polil studený pot a zvolal, že je v bezprostředním nebezpečí. V tomto bodě, ohromen Thrasyllovou schopností určit nebezpečí, ve kterém se nachází, pouhým pohledem na jeho vlastní horoskop, učinil Tiberius z astrologa jednoho ze svých nejbližších rádců.

Druhá legenda o Thrasyllovi praví, že jednoho dne, když s Tiberiem ještě žili na ostrově Rhodos, spatřili v dálce blížící se loď a Thrasyllus dokázal správně předpovědět, že obsahuje zprávu od císaře, která Tiberia odvolává do Říma, kde se brzy stane Augustovým nástupcem.[318] Pravdivost obou těchto legend není jistá a historikové je někdy odmítají jako fantazijní, i když se zdá, že obě spadají do oblasti standardních typů technik, které helénističtí astrologové v té době používali.[319] Z technického hlediska Thrasyllus použil nativní astrologii jak při pohledu na Tiberiův horoskop, tak při předpovídání své budoucnosti, a pak by si pravděpodobně sám vypočítal období a přechody vládců času, což by pravděpodobně mohlo naznačovat krizi nebo kritické období v den konzultace. Předpověď, kterou Thrasyllus učinil v den příjezdu lodi, mohla být založena na jeho znalosti Tiberiova horoskopu a vládců času, kteří byli toho dne aktivováni. Alternativně mohla být predikce založena také na některých technikách, které se v počáteční astrologii používaly pro povědomí obsahu zprávy, která vám byla zaslána, a záměrů toho, který ji odeslal na základě obsazení horoskopu v době, kdy je zpráva přijata.[320]

[317] Tacitus, *Annals*, 6: 21.

[318] Cassius Dio, *Roman History*, 55, 11: 1-3.

[319] Primárním článkem, který je kritický vůči Thrasyllovým legendám, je Krappe, „*Tiberius and Thrasyllus*“, po kterém pak následuje Cramer (*Astrology in Roman Law*, s. 94), a další. Krappe považuje Tacitovu verzi příběhu za falešnou a srovnává ji s ostatními verzemi Cassia Dia a Seutonia (*Lives*, Tiberius: 14), které považuje za věrohodnější. Zdá se však jasné, že Seutonius jednoduše spojil dvě různé legendy, které mají být samostatnými událostmi u Cassia Dia, a když to pochopíme, není nic nekonzistentního na zprávách, které podal Tacitus a Dio. Další, trochu sympatičtější popis, viz Oliver, “*Thrasyllus in Tacitus* (Ann. 6.21).”

[320] Viz úryvek od Zoroastera in *CCAG* 2, s. 192-195, trans. Schmidt, *Sages*, s. 26-29. Viz také Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3,27: 2-5.

Ať už byly příběhy jakékoli, Thrasyllova sláva astrologa se stala legendární, a to do té míry, že se mu dokonce na konci prvního nebo začátku druhého století vysmíval římský básník Juvenalis, kde v šesté knize jeho *Satir* ironicky uvádí, že nadšenci zženštilé astrologie by odmítli cestovat, pokud by pravidla stanovená Thrasyllem naznačovala, že datum je astrologicky nepříznivé.[321]

Existují některé fragmenty ze studia kamenů připisovaných „Thrasyllu z Mendes“, což je město v severním Egyptě, i když není jasné, zda je tento Thrasyllus stejný jako astrolog.[322] Stejný text cituje Thrasylla z Mendes pro dílo s názvem *Egyptské záležitosti* (*Aiguptiakois*).[323] Tarrant poukazuje na to, že je známo, že Thrasyllovy zájmy byly dostatečně široké, takže není nutně důvod si myslet, že nemohl být autorem prací o geografii nebo kamenech.[324] Jedna poznámka o něm, která se objevuje jako část scholia, říká, že „Thrasyllus projevoval znalost mnoha umění.“[325] Pokud byl skutečně autorem tohoto díla, pak se astrolog původně jmenoval Thrasyllus z Mendes a pocházel by z Egypta, nedaleko Alexandrie. Později se zdá, že získal římské občanství s pomocí Tiberia, a nápis ukazuje, že jeho celé jméno bylo Tiberius Claudius Thrasyllus.[326] Posléze, téměř univerzálně v pozdějších zdrojích jednoduše jako Thrasyllus.

Thrasyllus napsal astrologické dílo známé jako *Pinax*, které bylo adresováno neznámé postavě jménem Hieroklés. Toto dílo se bohužel do dnešních dnů nedochovalo, i když máme jeho pozdější shrnutí.[327] V souhrnu Thrasyllus jako zdroje pouze cituje Nechepsa, Petosirída a Herma Trismegista, což z něj činí mimořádně cenný text pro nahlédnutí do toho, jak vypadala astrologie v rané fázi helénistické tradice.

Thrasyllus je jednou zmíněn astrologem z druhého století, Vettiem Valensem, v souvislosti s metodou rektifikace Ascendentu.[328] Později se o něm zmínil ve třetím století Porfyrios v konceptu zasažení paprskem (*aktinobolia*) a

[321] Juvenal, *Satires*, 6: 573-579.
[322] T11a in Tarrant, *Thrasyllan Platonism*, cit. Pseudo-Plutarch, *On Rivers (De Fluviis)*, 11, 4: 1-5.
[323] T11b in Tarrant, *Thrasyllan Platonism*, cit. Pseudo-Plutarch, *On Rivers (De Fluviis)*, 16, 2: 1-10.
[324] Tarrant, *Thrasyllan Platonism*, s. 7, pozn. 11.
[325] “Thrasillus multarum artium scientiam professus.” T1a in Tarrant, *Thrasyllan Platonism*, cit. scholium dále k odkazu Thrasylla in Juvenal, *Satires*, 6: 573-579.
[326]Tarrant, *Thrasyllan Platonism*, s. 8, pozn. 15, cit T8, s. 219-20 jeho přílohy.
[327]Řecký text byl upraven in *CCAG* 8, 3, s. 99-101. Jeho překlady jsou k dispozici in Schmidt, *Sages*, s. 57-60, a Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 341-347.
[328] Valens, *Anthology*, 9, 11: 10.

poté znovu, když je seskupen s Petosirídem a dalšími nejmenovanými „staršími“ (*presbuterōn*), který obhajovali systém hranic (*horia*), které se lišily od souborů zastávaných Ptolemaiem a Apollinariem.[329] Konečně v pátém století se Héfaistión Thébský dvakrát zmínil o Thrasyllovi ve své *Apotelesmatice*, přičemž citoval svůj názor, že Beran a Váhy nejsou schopná se navzájem slyšet ani vidět, navzdory konvenční nauce, že mohou, protože jsou obě znamením rovnodennosti.[330] Zdálo by se tedy, že jeho astrologické dílo mělo v pozdější tradici stále nějaký koloběh.

Kromě své práce jako astrologa má Thrasyllus také pověst zpola významné postavy v dějinách filozofie. Podle životopisce ze třetího století Diogena Laertia je Thrasyllus zodpovědný za uspořádání děl Platóna a Demokrita do souborů po čtyřech, jinak známých jako tetralogie.[331] Harold Tarrant prozkoumal Thrasyllovu roli v uspořádání platónského korpusu a tvrdil, že Thrasyllus byl důležitou postavou při utváření způsobu, jakým byly texty čteny za posledních 2000 let, nadto, že byl sám o sobě významným filozofem.[332] Porfyriův Život Plotinův cituje pasáž jeho učitele Longina, ve které je Thrasyllus zmíněn spolu se skupinou filozofů, kteří psali o pythagorejských a platónských filozofických principech.[333] To v podstatě odpovídá Tarrantovu hodnocení Thrasylla jako platonisty s pythagorejskými sklony.

Římský historik Cassius Dio nás informuje, že císař Tiberius zemřel následujícího jara po smrti Thrasylla.[334] Protože z jiných zdrojů víme, že Tiberius zemřel v roce 37, znamená to, že Thrasyllova smrt se odehrála v roce 36 n. l.

Historik Tacitus říká, že Thrasyllus měl syna, který předpověděl Neronovu vládu.[335] Někteří vědci se domnívají, že tento syn byl pravděpodobně astrolog Balbillus, který sloužil jako dvorní astrolog císařů Claudia, Nera a Vespasiana. Toto spojení mezi Thrasyllem a Balbillem poprvé vyjádřil Conrad Cichorius v roce 1922 a následně jej podpořil a prozkoumal Frederick Cramer ve své

[329] Porphyry, *Introduction*, kapitoly 24 a 41, v tomto pořadí.
[330] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 11: 57 a 2, 23: 13.
[331] Diogenes Laertius, *Lives of Eminent Philosophers*, 9: 45; 3: 56-61.
[332] Tarrant, *Thrasyllan Platonism*.
[333] Porphyry, *On the Life of Plotinus*, 20.
[334] Cassius Dio, *Roman History*, 58: 27.
[335] Tacitus, *Annals*, 6: 22.

rozsáhlé studii astrologie v římském právu a politice.[336] Nedávno vědci jako Tarrant a Beck zaujali opatrnější přístup a rozhodli se pozastavit posuzování toho, zda spolu tito dva souvisí.[337]

Přikláním se k těm, kteří tvrdí, že Balbillus byl pravděpodobně Thrasyllův syn, a to na základě Tacitova prohlášení, že o synovi plánuje hovořit později, zejména v souvislosti s Neronem, a poté následným významem Balbilla jako astrologa během panování Nerona. Pokud vezmeme toto spojení mezi těmito dvěma za samozřejmé, pak Thrasyllus mohl být ústřední postavou v rodové linii prominentních astrologů, která se táhla od prvního století před naším letopočtem až do poloviny druhého století našeho letopočtu nebo později.[338]

Balbillus (1. století)

Balbillus je pravděpodobně politicky nejvýznamnějším helénistickým astrologem, jakého známe. Působil během poloviny prvního století n. l., a sloužil jako dvorní astrolog několika římských císařů, a také se sám stal prefektem nebo guvernérem Egypta.

Jak již bylo zmíněno dříve, Balbillus mohl být synem Thrasylla a zdá se, že se po Thrasyllově smrti v roce 36 n. l. stal v Římě aktivním dvorním astrologem. Po smrti císaře Tiberia následujícího roku Balbillus odešel do Egypta a zdá se, že žil v Alexandrii za vlády Caliguly v letech 37-41 n. l.[339] Zdá se, že se vrátil do Říma v roce 41 n. l. kvůli nástupu císaře Claudia, za jehož vlády se v různých funkcích jako člen císařského kabinetu těšil značné prosperitě. Během této doby také zastával řadu funkcí ve svém rodném Egyptě, například jako velekněz Hermova chrámu v Alexandrii, dozorce nad všemi císařskými budovami a posvátnými místy v Egyptě, a možná především jako hlava muzea a knihovny v Alexandrii.[340] Římský filozof Seneca se o Balbillovi zmínil jako o „velmi znamenitém muži, výjimečně zdatném v každém druhu literatury“.[341]

---

[336] Cichorius, “*Der Astrologe Ti. Claudius Balbillus, Sohn des Thrasyllus*.“ Cramer, *Astrology in Roman Law and Politics*, s. 95.

[337] Tarrant, *Thrasyllan Platonism*, s. 10; Beck, “*The Mysteries of Mithras*,” s. 127, pozn. 60.

[338] Cramer prozkoumal potenciální rodokmen in *Astrology in Roman Law*, s. 92.

[339] Cramer, *Astrology in Roman Law and Politics*, s. 108.

[340] Cramer, *Astrology in Roman Law and Politics*, s. 113-114.

[341] Seneca, *Natural Questions*, Book 4A, 2: 13, trans. Corcoran, s. 31. Kontext tohoto odkazu na Balbilla je poněkud humorný, neboť Seneca popisuje podivný příběh, který, jak se zdá, pochází přímo od samotného Balbilla z doby, kdy byl prefektem Egypta, v němž byl svědkem bitvy mezi skupinou delfínů a krokodýlů u

Naneštěstí, z Balbillova astrologického díla se dochovalo jen málo. Dochovalo se shrnutí jeho knihy s názvem *Astrologická cvičení* (*Astrologoumena*), věnované neznámé postavě jménem Hermogenes.[342] Shrnutí je mimořádně stručné, ale zdá se, že práce se primárně zabývala technikou délky života, a mimochodem i několika dalšími tématy. Zdá se, že samostatný úryvek v *CCAG* uchovává dva příklady horoskopů od Balbilla, pravděpodobně ze stejného díla, které používá k demonstraci toho, jak funguje technika délky života.[343] Je zajímavé, že Balbillus použil horoskopy dvou lidí, kteří se narodili asi století před tím, než byl aktivní, a toto jsou dva nejstarší příklady horoskopů v literárním zdroji v řečtině, datované do let 72 př. n. l. a 43 př. n. l.[344] Heilen má pravděpodobně pravdu, když spekuluje, že Balbillus mohl tyto horoskopy získat z historie případů svého otce Thrasylla.[345]

Pokud jde o jeho odkaz, Roger Beck předestřel, že Balbillus mohl být zdrojem některé z astrologické nauky, která se stala integrovanou do kultu mithraismu v Římské říši, i když je to poněkud obtížné doložit.[346] S větší jistotou víme, že císař Vespasianus povolil pořádání festivalu ve městě Efesu na počest Balbilla, který byl známý jako *Balbillea*. První Balbillea se konaly v roce 85 nebo 86 n. l. a následně se slavily každé čtyři roky alespoň do poloviny třetího století.[347]

Marcus Manilius (počátek 1. století)

Manilius napsal dlouhou instruktážní báseň o astrologii v latině známou jako *Astronomica* někdy kolem počátku prvního století našeho letopočtu.[348] V důsledku historické náhody je tento text v podstatě prvním velkým dílem o helénistické astrologii, které se dochovalo z velké části nedotčené až do

---

jednoho z větších ústí řeky Nilu. Cramer poukazuje na to, že „Příběh se čte, jako by byl založen na ústním podání Balbilla.“ Cramer, *Astrology in Roman Law and Politics*, s. 127, pozn. 16.

[342] Editováno in *CCAG*, 8, 3, s. 103-4. Překlad, viz Schmidt, *Sages*, s. 66-68.

[343] *CCAG* 8, 4, s. 235-238. Překlad, viz Schmidt, *Sages*, s. 68-71. Podrobnější analýza těchto dvou horoskopů, viz Gansten, “*Balbillus and the Method of aphesis*.”

[344] Neugebauer and van Hoesen, *Greek Horoscopes*, s. 76-78.

[345] Heilen, *Hadriani Genitura*, s. 214.

[346] Beck, *The Religion of the Mithras Cult in the Roman Empire*, s. 51. Tento argument původně představil in Beck, “*The Mysteries of Mithras*.”

[347] Brunet, “*The Date of the First Balbillea at Ephesos*.”

[348] Standardní překlad s latinským textem je Loebovo vydání: Manilius, *Astronomica*, trans. Goold. Úplné kritické vydání s náležitým kritickým aparátem, viz Manilius, *M. Manilii Astronomica*, ed. Goold.

současnosti, což je ironické vzhledem k tomu, že obsahuje řadu idiosynkratických nauk, které jsou jedinečné pro Manilia.

Datování Manilia je poněkud kontroverzní, ačkoli se obecně má za to, že *Astronomicu* napsal buď někdy ke konci vlády římského císaře Augusta, nebo nedlouho po nástupu císaře Tiberia na trůn.[349] Toto datování je zcela výsledkem narážek, které Manilius učinil na císaře v průběhu své pěti knižní básně, a tyto narážky byly dlouho předmětem debat historiků. Datum kolem roku 14 n. l. je pravděpodobně nejbezpečnější, protože tehdy zemřel Augustus a Tiberius se stal císařem.

I když je Manilius jedním z našich prvních dochovaných zdrojů informací o praxi a technikách helénistické astrologie, v několika oblastech je přístup, který nastiňuje, neobvyklý ve srovnání s jinými astrology z té doby. To vedlo k některým debatám o spolehlivosti Manilia jako zdroje pro pochopení praxe helénistické astrologie. Například prakticky každý astrolog od prvního do sedmého století uvádí, že Venuše se raduje v pátém místě a Saturn ve dvanáctém, ale Manilius je jediný autor, který říká, že Venuše se raduje v desátém a Saturn ve čtvrtém.[350] Není jasné, zda zde Manilius představuje jinak neznámou variantní tradici, nebo zda tuto variaci ve schématu planetárních „radostí“ zavedl z neznámých důvodů sám Manilius. Ať už je to jakkoli, zdá se, že následující astrologové během příštích několika století do značné míry ignorovali Maniliovu verzi radostí.

V dochovaných rukopisech *Astronomicy* je pozoruhodné, že Manilius nedokáže popsat význam planet. I když by to mohlo jednoduše naznačovat, že v rukopisech něco chybí, v některých případech se Manilius zřejmě snaží vyhnout tomu, aby se na planety odvolával v situacích, kdy by se jinak běžně používaly, například při přidělování planet dekanům, které místo toho přiřazuje znamením zvěrokruhu.[351] Volk o tomto problému hovoří jako o „hádance planet“ a naznačuje, že Manilius mohl záměrně ignorovat planety z filozofických nebo náboženských důvodů.[352]

[349] Podrobný průzkum a diskuse o datování Manilia, viz Volk, *Manilius and his Intellectual Background*, s. 137.
[350] Manilius, *Astronomica*, 2: 918-938. Nauce o planetárních radostech bude více věnováno v pozdější kapitole, spolu s citacemi astrologů, kteří zmiňují umístění.
[351] Manilius, *Astronomica*, 4: 294-407.
[352] Volk, *Manilius and His Intellectual Background*, s. 48.

Jak uvádí David Pingree ve své recenzi Gooldova překladu *Astronomicy*, zatímco Maniliovo dílo má být částečně instruktážní, „jeho hlavním účelem se zdá být potěšit publikum poezií a vzbudit obdiv k básníkovi svou chytrostí.“[353] Jinými slovy, Maniliův účel mohl být spíše literární nebo umělecký než instruktážní nebo vědecký. Schmidt je ve svém hodnocení poněkud otevřenější, když říká, že zatímco Maniliova báseň obsahuje „množství astrologického materiálu […], mnoho z toho se zdá být idiosynkratické“, a „není jasné, že Manilius velmi dobře rozuměl astrologické tradici, kterou zbásnil.“[354] Bylo také poukázáno na to, že Manilius možná plně neporozuměl některým astronomickým konceptům, se kterými pracoval. Evans poznamenává, že Manilius „uvádí seznam časů vzestupu, který následuje podle systému A, a seznam délek dnů, který následuje podle systému B, aniž by si uvědomoval, že jsou vzájemně nekonzistentní.“[355]

Dnes je Manilius známý spíše pro stoické a deterministické pocity, které vyjadřuje v průběhu básně, než pro svou astrologickou techniku. I když jeho práce obsahuje některé užitečné informace o dvanácti místech, Štěstí a profekcích, většina z těchto technik je jasněji a podrobněji rozvedena jinými autory, a tak se Manilius stává užitečným hlavně pro poskytování potvrzujících svědectví pro určité nauky.

Antiochus Athénský (1. století?)

Antiochus napsal důležitou knihu, ve které představil a definoval všechny základní technické pojmy helénistické astrologie; byl znám buď jako *Úvod* (*Eisagōgika*) či *Tezaurus* (*Thēsauroi*).[356] To je důležité, protože většina ostatních dochovaných astrologických příruček nás učí používat různé techniky, ale předpokládá se, že čtenář je již obeznámen se základní odbornou terminologií (jíž by se zabývala úvodní práce). Antiochova kniha je navíc důležitá, protože byla založena na raných zdrojích a citovala pouze autory Herma, Nechepsa, Petosirída a Timaea.

[353] Pingree, “*Review of Manilius, Astronomica*,’ s. 263.
[354] Schmidt, *Kepler College Sourcebook*, s. 17-18.
[355] Evans, *The History and Practice of Ancient Astronomy*, s. 124.
[356] V minulosti se mělo za to, že jde o dvě samostatná díla Antiocha, i když Schmidt má pravděpodobně pravdu, když tvrdí, že se místo toho jeví jako různé názvy pro stejné dílo. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 21. Další pohled, viz Pingree, “*Antiochus and Rhetorius*.”

Původní text Antiocha se bohužel již nedochoval. Místo toho máme tři pozdější díla, která zachovávají některé z jeho definic. Srovnání definic zachovaných v těchto třech textech ukazuje, že všechny pocházejí ze stejného zdroje – ztraceného Antiochova díla –, což nám umožňuje pokusit se rekonstruovat původní definice. Bohužel u všech tří textů jsou problémy a často se od sebe liší v hlavních i vedlejších ohledech, což ztěžuje rekonstrukci původního souboru definic. Tři dochované primární texty uchovávající Antiochovy definice lze shrnout takto:

1. Částečný byzantský *Souhrn* Antiochova díla.[357] Gramatika je někdy trochu nejistá a text se na začátku 2. knihy přeruší, ale jinak je užitečný jako kontrola pro určení toho, co původní text říkal nebo neříkal.
2. Úvod do Ptolemaiovy Apotelesmatiky je připisován novoplatónskému filozofovi ze třetího století Porfyriovi z Tyru, který se z velké části skládá z definic získaných od Antiocha.[358] Text není úplný a má určité interpolace tam, kde byl arabský text astrologa z devátého století, Sahla ibn Bišra, přeložen do řečtiny a na několika místech vložen do textu.[359] Jinak je gramatika definic přehlednější a pravděpodobně blíže originálu, než co je zachováno v *Souhrnu*.
3. Změněné verze mnoha Antiochových definic byly začleněny do *Kompendia* od Rhetoria.[360] Zdá se, že přepsal mnoho definic, v některých případech se pokusil objasnit nejednoznačnost v některých definicích, zatímco v jiných s cílem aktualizovat je a uvést je více do souladu se současnou terminologií a užíváním v pozdější části helénistické astrologické tradice. V důsledku revizí jsou verze definic Rhetoria často v rozporu s těmi, které se objevují v *Souhrnu* a u Porfyria, i když v některých případech jsou stále užitečné pro objasnění dřívějších a pozdějších postupů.

[357] Editováno in *CCAG* 8, 3, s. 111-119. Překlad, viz Schmidt, *Definitions and Foundations*.
[358] Editováno in *CCAG* 5, 4, s. 187-228. Zdá se, že Héfaistión čerpá z několika Porfyriových verzí Antiochových definic v 1. knize jeho *Apotelesmatiky*, takže jsem ho zde neuvedl jako primární zdroj definic.
[359] Holden v poznámkách pod čarou svého překladu Porphyry, *Introduction*, poukazuje na to, že kapitoly 53, 54 a 55 jsou interpolacemi od Sahla (Sahl, *Introduction*), ale neuvádí, že kapitoly 17, 18 a 19 jsou také interpolacemi.
[360] Původně upraveno především in *CCAG* 1, s. 140-164. Toto bylo nedávno reeditováno s další rukopisnou tradicí in Caballero Sanchez and Bautista Ruiz, "*Una parafrasis*." Chystané vydání Pingreeho a Heilena by mělo poskytnout definitivní vydání.

Schmidt publikoval v roce 2009 pokus o rekonstrukci původních definic Antiocha srovnáním všech tří textů.[361] Velká část jeho rekonstrukce se zdá být přesvědčivá a rozumná, avšak s výjimkou jeho rekonstrukce nauky aspektů, kde možná četl mezi řádky textu příliš daleko a odvodil z toho propracovanější soubor nauk, než jaký text ve skutečnosti obsahoval. To vedlo Demetru George, Benjamina Dykese a mě k vytvoření nového překladu definic souvisejících s naukou aspektů podle *Souhrnu*, Porfyria a Rhetoria, abychom zjistili, zda dojdeme ke stejným závěrům. To vyvrcholilo týdenním stažením se v srpnu roku 2010, který vyústil v alternativní rekonstrukci původní aspektové nauky Antiocha, kterou jsem následně představil na přednášce v červnu roku 2011. Většina z této rekonstrukce bude představena v pozdějších kapitolách této knihy o nauce aspektů a podmínkách bonifikace (obohacení)[362] a špatného zacházení (týrání).[363]

Datace Antiocha je neznámá, protože v textu nejsou žádné odkazy na konkrétní data a došlo k určitým sporům o tom, kam zařadit jeho dílo v tradici. Cumont a Schmidt tvrdí, že Antiochus psal již v prvním století př. n. l. a pokoušeli se jej spojit s Antiochem z Askalonu, zakladatelem středního platonismu, který zemřel kolem roku 68 př. n. l.[364] Pingree nesouhlasil s Cumontovým argumentem a místo toho datoval Antiocha do druhé poloviny druhého století našeho letopočtu.[365] S oběma těmito pokusy o datování Antiocha jsou problémy.

Zatímco Cumont a Schmidt uvádějí některé rozumné argumenty pro datování astrologa Antiocha spíše k dřívějšímu konci možného spektra než

[361] Schmidt, *Definitions and Foundations*.
[362] Má vlastní závorka. RS
[363] Ibidem. RS
[364] Tento argument poprvé nastínil Cumont ve svém článku "*Antiochus d'Athénes et Porphyre*." Datuje Antiocha do doby někdy mezi 100 př. n. l. - 50 n. l. (s. 144). V úvodu ke své rekonstrukci Antiochova díla se Schmidt zpočátku poněkud odmítavě staví ke Cumontovým argumentům, ale pak pokračuje tvrzením, že určité aspekty Antiochova textu mají v sobě „rozhodně platónský nádech". Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 19-20. V audio přednášce, která knihu doprovázela, je však Schmidt mnohem otevřenější, pokud jde o spojení mezi Antiochem astrologem a Antiochem středoplatonikem. Ke konci úvodu říká: „Domnívám se, že Antiochus složil toto dílo v době založení helénistické astrologie, která je někde na konci druhého nebo na počátku prvního století před křesťanskou érou, a to by byl vhodný čas, aby Antiochus z Askalonu takové pojednání napsal, pokud by se ve skutečnosti platonista uráčil něco takového udělat", (1, *Introduction*, 13:06-13:30). Později to uzavírá slovy: „Takže mi připadá možná trochu ironické, nebo přinejmenším ironické, že máme dochovaný text, nebo částečně dochovaný text, středního platonisty jménem Antiochus z Askalonu, a hle, může to docela dobře být astrologický text", (1, *Introduction*, 14:41-15:04). Datování Antiocha z Askalonu, viz Hatzimichali, "*Antiochus' biography*," zvl. s. 28, kde říká, že Antiochus byl ještě naživu v říjnu 69 př. n. l., ale zemřel nedlouho poté.
[365] Pingree, "*Antiochus and Rhetorius*."

později, pokusy spojit jej se středoplatonistou Antiochem z Askalonu se zdají být poněkud slabé, i když návrh je vzhledem k postavě filozofa jistě zajímavý. Jedním z potenciálních protiargumentů je, že zatímco v astrologických textech je obvykle jednoduše označován jako „Antiochus“, Héfaistión ho jednou nazývá „Antiochus z Athén“, a není důvod se domnívat, že mluví o jiném autorovi.[366] Pokud se tedy Héfaistión nemýlí o Antiochově místě původu, nebyl by jedním a tímtéž Antiochem z Askalonu. I když je pravda, že Antiochos z Askalonu se stal hlavou Platónské akademie v Athénách a v jednom bodě své kariéry tam vyučoval, prameny o jeho životě o něm důsledně hovoří jako o tom, že pochází z Askalonu.[367]

Pokud jde o Pingreeho argument pro datování z konce druhého století našeho letopočtu, zdá se, že je z velké části založen na nepřímých důkazech.[368] Poukazuje na to, že Héfaistión říká, že Antiochos a Apollinarius se do značné míry shodují s Ptolemaiem ohledně jejich přístupu týkajícího se specifické technické nauky, ačkoli uznává, že to „rozhodně není definitivní důkaz jejich relativních chronologií“, a opatrně charakterizuje datování na konci druhého století jako „hádání“.[369] Jinde poukazuje na to, že Anonym z roku 379 zmiňuje Antiocha spolu s astrology z druhého století Vettiem Valensem a Antigonem Nikájským, i když stojí za zmínku, že Anonym v této chronologii staví Antiocha před Valense a Antigona.[370] Pingree také zmiňuje, že Firmicus Maternus cituje Ptolemaia a Antiocha společně ve stejném odstavci, jako když se zabýval naukou antiscií, což znamená, že bere v úvahu, že oba žili ve druhém století, ale nezmiňuje, že v následující větě je zmíněn i astrolog z prvního století Dorotheus Sidónský.[371] Konečně, Pingree nevysvětlitelně přiřazuje Nechepsa, Petosirída, Herma a Timaea k prvnímu století n. l., a to pouze při diskusi o Antiochovi, a to navzdory důkazům ze zdrojů jako Thrasyllus, které naznačují, že první tři z těchto autorů by pravděpodobně měli být datováni do prvního století př. n. l. či dříve.

[366] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 1: 5.
[367] Viz průvodce svědectvími Antiocha z Askalonu, viz Sedley, *The Philosophy of Antiochus*, s. 334-46.
[368] Jeho argumenty byly původně nastíněny in Pingree, “*Antiochus and Rhetorius*”, a později zopakovány a zúženy in “*From Alexandria to Baghdad*”, s. 7.
[369] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 10: 9 and 29. Pingree, “*From Alexandria*,’ s. 7, pozn. 35.
[370] *CCAG* 5, 1, s. 205: 14.
[371] Firmicus, *Mathesis*, 2,29: 2.

Nedávno Heilen následoval Pingreeho v datování Antiocha do konce druhého století, přičemž citoval 51. kapitolu z Porfyriova *Úvodu* a 15. kapitolu z Rhetoriova *Kompendia*.[372] V těchto kapitolách je zmíněn astrolog Antigonus z druhého století, a protože kapitola je u Porfyria a Rhetoria téměř totožná, Heilen usuzuje, že obě jsou odvozeny ze ztraceného Antiochova díla.To by byl ve skutečnosti mnohem přesvědčivější argument pro datování Antiocha do konce druhého století, protože víme, že Antigonus napsal své dílo někdy po roce 138 n. l., a pokud by ho Antiochos zmínil ve svém původním díle, žil by někdy po Antigonovi. Není však jasné, že tato kapitola v Porfyriovi a Rhetoriovi ve skutečnosti pochází ze ztraceného Antiochova díla. Za prvé, v *Souhrnu* Antiochovy práce pro to neexistuje žádný jasný důkaz, což je problematické, protože to je naše nejlepší kontrola pro určení toho, co autor původně napsal. Za druhé, obě kapitoly u Porfyria a Rhetoria jsou téměř totožné ve svém znění, což je v ostatních kapitolách, kde s jistotou víme, že obě čerpaly z Antiocha, vzácné, protože Rhetorius obvykle pozměňoval a aktualizoval znění Antiochových definic způsobem, který je obvykle dosti osobitý. Pingree ve skutečnosti poznamenal, že řada kapitol v Rhetoriově *Kompendiu* byla převzata přímo z Porfyriova *Úvodu* a zdá se, že tuto kapitolu označil za jednu z nich.[373] Pokud je tomu tak, pak to znamená, že to mohl být Porfyrius, kdo citoval spíše Antigona, nežli Antiocha, a tudíž by neexistoval žádný základ pro datování Antiocha po Antigonovi.

Místo toho, Antiochova výhradní citace raných autorů jako zdrojů jej činí podobným Thrasyllovi, a zdá se tedy, že text byl napsán v tradici relativně brzy. Posledním autorem, kterého cituje ve *Shrnutí*, je Timaeus, kterého Antiochos zřejmě citoval jako prostředníka v materiálu od Herma o výhodných místech.[374] Timaeus je citován s některým astrologickými a astronomickými naukami Pliniem, který zemřel v roce 79, což pravděpodobně znamená, že astrologické dílo připisované Timaiovi bylo napsáno koncem prvního století př. n. l. či

[372] Heilen, "*The Emperor Hadrian*," s. 58, pozn. 51. Rozšířená diskuse je in Heilen, *Hadriani Genitura*, s. 23-27.
[373] Pingree, "*Antiochus and Rhetorius*", s. 207, a poté znovu s rozšířeným komentářem in „*From Alexandria to Baghdad*", s. 7-8. Holden poznamenává, že tato kapitola u Porfyria je „téměř totožná" s kapitolou u Rhetoria (Porphyry, *Introduction*, trans. Holden, s. 44, pozn. 1). Schmidt to ve své rekonstrukci původního Antiochova textu vynechal a v úvodu řekl, že „u Porfyria skutečně existují některé kapitoly, které byly vloženy později z Rhetoria, ale ty se netýkají žádného materiálu, který by mohl být korelován s Antiochovým *Souhrnem*" (*Definitions and Foundations*, s. 22-3).
[374] *CCAG* 8, 3, p. 116: 3-12.

začátkem prvního století n. l.[375] Antiochos tedy pravděpodobně psal někdy kolem druhé poloviny prvního století n. l. nebo možná na počátku druhého století. Toto datování je však přirozeně trochu spekulativní, protože prvními autory, kteří se o něm zmiňují, jsou Porfyrios na konci třetího století, následovaný Firmicem Maternem a Anonymem z roku 379 ve čtvrtém století. Ať je to jakkoli, Antiochovy citace raných autorů v jeho definicích z něj činí důležitý zdroj rané helénistické tradice.

Kritodémos (1. století?)

Kritodémos byl zpola významným, raným vykladačem tradice, i když se z jeho díla bohužel dochovalo jen málo. Firmicus ho ve svém seznamu raných zakladatelů helénistické astrologie uvádí jako jednoho ze spisovatelů, kteří přišli po Hermovi, Asklépiovi, Nechepsovi a Petosirídovi, což znamená, že žil někdy po těchto autorech, ale stále relativně na začátku tradice.[376]

Astrolog z druhého století Vettius Valens poměrně dosti čerpal z díla Kritodéma a zdá se, že ho považoval za důležitou autoritu, i když často naříká nad jeho záhadným a divadelním stylem.[377] V některých ohledech se Valensova kritika Kritodéma podobala jeho výrokům o Nechepsovi a Petosirídovi, přinejmenším pokud jde o jeho názory na tajemnou a často frustrující povahu jejich děl, ačkoliv ve své kritice Nechepsa a Petosirída vystupuje poněkud zdrženlivěji, nežli u Kritodéma.

Podle Valense napsal Kritodémos dílo s názvem *Vision* (*Horasis*).[378] Héfaistión mu připisuje další dílo s názvem *Pinax*, přičemž z jeho práce vytahuje část o indikacích krátké doby života.[379] Kritodémos je zmíněn spolu s Beróssem Pliniem starším ve tvrzení, že Babyloňané měli astronomická pozorování zaznamenaná na klínopisných tabulkách datovaných 490 000 let.[380] To naznačuje, že psal někdy předtím, nežli Plinius zemřel v roce 79 n. l. Na první pohled se zdá, že to dobře zapadá do Rileyho předpokladu, že horoskop, který se objevuje v páté knize Valensovy *Antologie*, pochází přímo od Kritodéma,

[375] Pliny, *Natural History*, 2, 6: 38; 5, 10: 55-56; 16, 34: 82.
[376] Firmicus, *Mathesis*, 4, proem: S.
[377] Valens si stěžuje na Kritodémův styl: *Anthology*, 3, 9: 1-6; 9, 1: 5-7.
[378] Valens, *Anthology*, 3, 9: 3.
[379] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 10: 41.
[380] Pliny, *Natural History*, 7, 56: 193.

protože Valens jej uvádí hned po předložení horoskopu z Kritodémova díla.[381] Samotné datum horoskopu uvádí, že se dotyčný narodil v roce 37 n. l. a poté měl nějakou krizí či možná zemřel v roce 68 n. l.[382] Pokud jsou tedy Rileyho spekulace o původu tohoto vzorového horoskopu správné, umožnilo by nám to datovat složení Kritodémova díla někdy mezi 68 a 77 n. l.

Pingree však poukazuje na to, že záhadná povaha Kritodémova textu, jak si Valens často stěžoval, činí použití vzorových horoskopů v jeho díle pochybným, a místo toho předkládá hypotézu, že skupina horoskopů z prvního století, ze kterých Valens čerpal, byla pravděpodobně od komentátora Kritodéma, který působil kolem roku 70 n. l.[383] Bohužel je těžké to s jistotou vědět. S jistotou můžeme říci jen to, že Kritodémos žil někdy kolem prvního století našeho letopočtu nebo o něco dříve.

Dochovalo se stručné shrnutí jednoho z Kritodémových děl, které se zabývá pokročilou metodou annuálních profekcí, která je velmi podobná Valensovu zpracování téhož tématu ve 4. knize *Antologie*.[384] I když Valens zmiňuje Kritodéma, že se zabýval profekcemi, nezdá se, že by jinak řekl, že materiály k profekcím získal od Kritodéma, ale že ho to naučil učitel, kterého potkal v Egyptě.[385] Riley má podezření, že Valens „si možná vzal z Kritodéma víc, než výslovně připouští“, ačkoli Valens se o něm často zmiňuje a už nyní mu připisuje dost velkou zásluhu.[386]

Abraham (1. století?)

Abraham (v textech psaný jako Abram) je dalším raným autorem, kterého Firmicus zmiňuje jako jednoho z pozdějších vykladačů v linii Herma, Asklépia, Nechepsa a Petosirída,[387] kde je uveden, jako by byl současníkem Kritodéma. Zdá se, že jde o další příklad pseudoepigrafu, protože Abraham je samozřejmě biblickým patriarchou židovského náboženství, ačkoli se zdá, že existovala

[381] Valens, *Anthology*, 5, 7: 17ff. Riley, *A Survey of Vettius Valens*, s. 24.
[382] Horoskop č. L37 in Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, s. 78-79.
[383] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 426.
[384] Kritodémovo shrnutí in *CCAG* 8, 3, s. 102. Překlad, viz Schmidt, *Sages*, s. 49. Srov. Valens, *Anthology*, 4, 11-24.
[385] Kritodémos se zmiňuje o profekcích: Valens, *Anthology*, 3, 9: 4. Valens je v Egyptě vyučován pokročilou metodou profekcí: Valens, *Anthology*, 4, 11:7.
[386] Riley, *A Survey of Vettius Valens*, s. 9.
[387] Firmicus, *Mathesis*, 4, proem: 5.

specifická technická příručka o astrologii s jeho jménem, která byla v oběhu v prvním nebo druhém století našeho letopočtu.

Zdá se, že astrologický text připisovaný Abrahamovi se primárně zabýval tématem losů a zavedl složitou techniku vládce času zvanou zodiakální uvolnění. Valens cituje Abrahama, že zavedl zodiakální uvolnění, aby načasoval různá období v životě člověka, kdy cestuje.[388] Zodiakální uvolnění používá Ducha a Štěstí jako výchozí body pro výpočet časových období, a později v *Antologii*, když se Valens vrátí k tématu, říká, že Slunce je spojeno s Duchem a Měsíc se Štěstím.[389] Máme sekundární zprávu o astrologické práci připisované Abrahamovi u Firmica, který ho také spojuje s naukou o losech. Firmicus nám ve své diskusi o Štěstí říká, že „Abraham jej nazval místem Měsíce" a podobně, pokud jde Ducha, Firmicus nám říká, že „Abraham jej nazval místem Slunce".[390] Zdá se, že tato paralela mezi Valensem a Firmicem naznačuje, že oba čerpali ze stejného zdrojového textu, což byla práce o losech připisovaných Abrahamovi. Později Firmicus také cituje Abrahama pro jinak nezdokumentované schéma pro stanovení, která znamení zvěrokruhu se mohou navzájem slyšet a vidět.[391]

Od helenistické éry byla v Alexandrii velká židovská komunita a přiřazení Abrahamova jména ranému astrologickému textu může naznačovat, že autor měl nějaké spojení s judaismem.[392] V prvním století našeho letopočtu se židovští spisovatelé jako Josephus pokusili vylíčit biblickou postavu Abrahama jako původního zakladatele nebo objevitele astronomie a možná astrologie, a astrologický text nesoucí jeho jméno mohl být napsán s podobnými úmysly.[393] Pokud toto jméno naznačuje nějakou kulturní spojitost ze strany autora astrologického textu, pak by to byl jeden z mála známých helénistických astrologů židovského původu. Na druhou stranu se zdá, jako by texty byly připisovány i náboženským osobnostem z jiných vyznání, jako je Zoroaster, a

[388] Valens, *Anthology*, 2, 30: 5-7.
[389] Valens, *Anthology*, 4, 4: 1-2.
[390] Firmicus, *Mathesis*, 4, 17: 5; 4, 18: 1.
[391] Firmicus, *Mathesis*, 8, 3: 5.
[392] Když Charlesworth hovořil o židovském zájmu o astrologii v helénistickém období, říká „během posledních dvou století př. n. l. astrologické myšlenky, symboly a přesvědčení pronikly mnohem hlouběji do mnoha oblastí židovské kultury", a „ve čtvrtém století našeho letopočtu hojné archeologické důkazy v Galileji dokazují, že Židy přitahovaly astrologické obrazy, znamení a symboly; prominentní symbolické a centrální použití zodiakálních mozaik naznačuje, že mnoho Židů asimilovalo astrologické přesvědčení." Charlesworth, "*Jewish Interest in Astrology*," s. 948.
[393] Reed, "*Abraham as Chaldean Scientist and Father of the Jews*."

není nutně jasné, zda byli skuteční autoři těchto textů motivováni kulturními vazbami, nebo snad jen lákadlem cizí moudrosti.

Vzhledem k tomu, že Valens je prvním zdrojem, který cituje Abrahama ve druhém století n. l., a Firmicus jej jinak uvádí jako současníka Kritodéma, pravděpodobně to znamená, že dílo, které je mu připisováno, bylo napsáno kolem prvního století n. l. či možná o něco dříve.

Zoroaster (1. století?)

Zoroaster (nebo Zarathuštra) byl perský prorok, který žil před helénistickým obdobím a založil náboženství známé jako zoroastrismus. Je další z hlavních náboženských postav, kterým byly během helénistické astrologické tradice připisovány pseudoepigrafické texty.

Valens ho cituje pro specifickou techniku načasování s tím, že o ní hovořil záhadným způsobem (*ēnixato*), a že Nechepso a další následovali podobný přístup.[394] Text, ze kterého Valens tehdy čerpal, by byl napsán před druhým stoletím našeho letopočtu, a tedy možná v prvním století našeho letopočtu nebo dříve. V pátém století filozof Proklos cituje Zoroastera spolu s Petosirídem v nauce, že znamení zvěrokruhu, ve kterém se nachází Měsíc v době početí zrozence, bude vycházející znamení v okamžiku jejich narození.[395] Tato nauka je jinak připisována Petosirídovi, pouze u jiných autorů, jako jsou Porfyrios a Héfaistión, což může naznačovat, že Proklos četl text, který byl přisuzován Zoroasterovi, byl v této nauce ovlivněn Petosirídem, takže se datuje buď do prvního století př. n. l., nebo do prvního století n. l.[396] Bohužel se zdá, že předpokládaná starobylost Zoroastera ve starověku často vedla mnoho autorů k domněnce, že nutně musel žít dříve, než jiné zdroje, ze kterých čerpali, a to může někdy zkomplikovat pokusy o rekonstrukci chronologií, které se ho týkají.[397] Existuje řada dalších fragmentů z různých astrologických textů

[394] Valens, *Anthology*, 9, 4: 1-3.
[395] Proclus, *Procli Diadochi in Platonis rem publicam*, ed. Kroll, vol. 2, s. 59: 3-6.
[396] Porphyry, *Introduction*, 38; Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 1:2.
[397] Podle Plinia (*Natural History*, 30: 2) Eudoxus tvrdil, že Zoroaster žil 6000 let před Platónem. Zdá se, že v šestém století John Lydus uvádí Zoroastera jako před Petosirídem, i když není jasné, zda je to proto, že Petosirídův text citoval Zoroastera, nebo je to proto, že Lydus předpokládal, že Zoroaster byl nutně dříve, a to na základě některých legend. Viz John Lydus, *De Ostentis*, proem: 2.

připisovaných Zoroasterovi, i když jejich datování může být obtížné a zdá se, že pocházejí od různých autorů, kteří žili v různých dobách.[398]

Bidez a Cumont původně tvrdili, že mnoho astrologických děl připisovaných Zoroasterovi mohlo pocházet od íránských *Magi*,[399] což byla skupina Zoroastrijců, kteří žili v Sýrii během helenistického období.[400] Pingree vzal jejich argument za samozřejmý, což ho vedlo k závěru, že tito mágové[401] byli částečně zodpovědní za přenos některých forem mezopotámské astrologie na západ během helénistického období, kromě Béróssose a egyptských autorů, kteří psali pod jmény Hermes, Nechepso a Petosiris.[402] Beck však později tuto hypotézu zpochybnil a poukázal na to, že v pseudoepigrafu připisovaném Zoroasterovi není jen málo nebo nic, co by naznačovalo perský nebo mezopotamský původ, a že nakonec jsou tyto fragmenty pravděpodobně produktem helénistického učení a používají pouze název Zoroastera, aby textům udělily autoritu.[403] Na konci třetího století n. l. se Porfyrius zasadil o vyvrácení starobylosti některých náboženských textů, které údajně ve své době napsal Zoroaster:

„*Já, Porfyrios, jsem vytvořil četná vyvrácení knihy Zoroastera, což dokazuje, že kniha je zcela falešná a nedávná, výmysl těch, kteří tuto herezi podporovali, aby se zdálo, že nauky, které se rozhodli chválit, byly nauky starověkého Zoroastera*.“[404]

Nedávno Quack podpořil Beckovo odmítnutí hypotézy Bideze a Cumonta a zároveň poukázal na to, že mnoho fragmentů obsahuje prvky, které naznačují egyptský původ nebo uspořádání.[405] Naznačil, že možná autoři textů připisovaných Zoroasterovi byli součástí etnických perských komunit, které žily

[398] Schmidt přeložil tři krátké fragmenty in *Sages*, s. 23-29. Tyto byly upraveny in *CCAG* 8, 3, s. 120-22; *CCAG* 2, s. 192-195; *CCAG* 5, 3, s. 87. Quack („*Les Mages Egyptianisés*“, s. 274) poznamenává, že Hübner (*Raum, Zeit*, s. 228–35) poukázal na to, že třetí fragment je ve skutečnosti od Teofila z Edessy, což podtrhuje některé problémy s přisuzováními, která se často objevují ve fragmentech připisovaných Zoroasterovi.

[399] V originálu „*Maguseans*“. Helenizovaní a íránští mágové z Anatolie, Arménie a ze severní Sýrie a Mezopotámie. RS

[400] *Les Mages Hellénisés*, ed. Bidez and Cumont, zvl. s. 56-84.

[401] V originálu „*Maguseans*“. Helenizovaní a íránští mágové z Anatolie, Arménie a ze severní Sýrie a Mezopotámie. RS

[402] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 445.

[403] Beck, “*Thus Spake Not Zarathustra*.”

[404] Porphyry, *Life of Plotinus*, 16, trans. Edwards, Neoplatonic Saints, s. 29.

[405] Quack, “*Les Mages Egyptianisés*.”

v Egyptě od dobytí Peršany před helénistickým obdobím.[406] Naneštěstí, je těžké odvodit motivy autorů, kteří se rozhodli psát své texty pod pseudonymy.

Serapión Alexandrijský (1. století?)

Serapión Alexandrijský byl astrolog, který psal o počáteční astrologii a možná i o dalších tématech, i když se dochovaly pouze fragmenty jeho díla. Anonym z roku 379 je prvním astrologickým autorem, který se o něm zmiňuje, a říká, že Ptolemaios se chronologicky narodil po Serapiónu, přičemž se předpokládá, že Serapión působil někdy před druhým stoletím našeho letopočtu.[407] Pingree poznamenává, že použití Serapiónovy rané terminologie a technik ho pravděpodobně řadí k dřívějšímu konci tradice, a tak mohl žít na konci prvního století před naším letopočtem nebo na začátku prvního století našeho letopočtu.[408] Většina fragmentů, které se zachovaly z jeho díla, se zabývá různými tématy počáteční astrologie, a Schmidt poznamenává, že mohl být jedním z prvních systemizátorů této větve tradice.[409]

Existuje dlouhý seznam definic základních astrologických pojmů připisovaných Serapiónu, který upravil Franz Cumont in CCAG.[410] Tento seznam definic nese název *Odvozená jména konfigurací hvězd* (*Paronomasiai schēmatismōn tōn asterōn*), nebo zkráceně *Definice*. Tento seznam je zjevně pozdější byzantskou kompilací, která obsahuje některé Serapiónovy vlastní definice, i když se zdá, že byly přidány i materiály od jiných autorů, takže je třeba jej používat opatrně.[411] Právě v tomto textu je nazván Serapiónem Alexandrijským. Seznam je neúplný, chybí poslední strana rukopisu.

[406] Quack, "*Les Mages Egyptianisés*," s. 282.
[407] Cumont poprvé uvedl tento argument in *CCAG* 8, 4, s. 225.
[408] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 440-441.
[409] Schmidt, *Sages*, s. 45. Fragmenty Serapiónovy práce jsou upraveny in *CCAG* 1, s. 99-102, a *CCAG* 5, 1, s. 179-180. Překlady, viz Schmidt, *Sages*, s. 44-48.
[410] *CCAG* 8, 4, s. 225-232. Překlad, viz Porphyry, *Introduction*, trans. Holden, s. 59-73; nebo Serapio, *Definitions*, trans. Gramaglia. Některé z definic jsou také přeloženy in Schmidt, *Definitions and Foundations*.
[411] Jak je uvedeno in Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 441.

Anubio (1. století?)

Anubio (nebo Anoubiōn) byl autorem instruktážní básně o astrologii, která byla napsána někdy kolem prvního století našeho letopočtu. Je jedinečný, protože je jediným astrologickým autorem, o kterém je známo, že napsal text ve verších pomocí elegických dvojverší,[412] což je forma řecké metrické poezie. Instruktážní texty byly někdy ve starověku psány ve verších, protože to usnadňuje jejich recitaci a zapamatování, a uvidíme, že několik dalších helénistických astrologů také psalo své texty ve verších. Bohužel se dochovalo jen několik fragmentů a úryvků z Anubiova textu.

Héfaistión Thébský ho citoval v pátém století na téma určování stupně Ascendentu pomocí zvláštní metody, která zahrnuje domicilní vládce Světel.[413] Rhetorius ho citoval v šestém nebo sedmém století v kapitole o určení povolání zrozence.[414]

Anubiu je připisována dlouhá prozaická parafráze některých vymezení pro každou z planet, když jsou vzájemně v konfiguraci.[415] Počátkem dvacátého století si původní editoři tohoto textu všimli, že některá z těchto vymezení se zdají být začleněna do Firmicovy šesté knihy, a předestřeli, že Anubio byl jedním z jeho zdrojů.[416] Zdálo se, že to bylo potvrzeno později, když byly nalezeny některé nové papyrusové fragmenty Anubiovy práce pohřbené v hromadě smetí poblíž starověkého řecko-římského města Oxyrhynchus.[417] Editor těchto fragmentů ukázal, že v latinském Firmicově textu bylo mnohem více paralel, což zřejmě znamenalo, že přeložil mnoho Anubiova materiálu z řeckého textu.[418] Editor však poznamenal, že Firmicus je často rozsáhlejší ve vymezeních, která uvádí, a někdy existují velké nesrovnalosti mezi Anubiem a Firmicem.[419] Heilen tvrdil, že důvodem je to, že Firmicus ve skutečnosti překládal vymezení do latiny z běžného zdrojového textu, který Anubio také používal (Nechepso a Petosiris), spíše než aby přímo

[412] Elegické distichon. RS
[413] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 2: 11-18.
[414] Rhetorius, *Compendium*, 82.
[415] Původně upraveno in *CCAG* 2, s. 204-212.
[416] *CCAG* 2, s. 159.
[417] Původně publikováno s řeckým textem a překladem od Obbinka in "*Anoubion, Elegiacs*," s. 67-109, a později v kompletním kritickém vydání všech známých fragmentů in Anubio, *Carmen*, ed. Obbink.
[418] Anubio, *Carmen*, ed. Obbink, s. 23-37.
[419] Obbink, "*Anoubion, Elegiacs*," s. 75; s. 80.

popisoval vymezení z Anubia.[420] Nedávno vyšla obsáhlejší kritická edice a francouzský překlad Anubia od Paula Schuberta, který bere velkou část tohoto nového výzkumu v úvahu.[421]

Anubiovo datování je problematické, protože prvním astrologem, který ho výslovně zmiňuje, je Héfaistión v pátém století. Předpokládá se však, že fragmenty papyru získané z Oxyrhynchu pocházejí z druhého nebo třetího století našeho letopočtu.[422] Datování je obvykle dále zúženo skutečností, že astrolog jménem Anubio z Diospolis je několikrát zmíněn ve fiktivním křesťanském příběhu známém jako *Klementina*,[423] který je dochován ve dvou verzích známých jako *Homilie* a *Rekognice*. Na začátku *Homilií* je podstatou příběhu, že Anubio je společníkem kouzelníka Šimona Mága a nakonec jsou rozzuřeným davem pronásledováni jako čarodějové.[424] Anubio se později objeví v *Homiliích* v kontextu diskuse o astrologii.[425] Bremmer spekuluje, že Anubio se musel objevit jako postava v původním příběhu, na kterém jsou založeny *Homilie*, za účelem debaty o astrologii s Klementem, i když je to debata, která je vystavěna, ale která se nikdy neodehrává v dochovaných verzích příběhu.[426]

Není jasné, zda Anubio, který se objevuje v Pseudo-Klementinských textech, měl být stejným astrologem jako ten, kdo pod tímto jménem napsal didaktickou báseň. Pingree odmítl asociaci, jednoduše řekl, že neexistují žádné

[420] Heilen, "*Anubio Reconsidered*," zvl. s. 129-137.
[421] Anubio, *Anoubion. Poéme astrologique*, ed. Schubert.
[422] Obbink in "*Anoubion, Elegiacs*," s. 68.
[423] V originálu „*Pseudo-Clementines*". Klementinská literatura je název pro náboženskou romanci nebo „román", který údajně obsahuje záznam Klementa o rozpravách s apoštolem Petrem, spolu s popisem okolností, za kterých se Klement stal Petrovým společníkem na cestách, a další podrobnosti o Klementově rodinné historii. RS
Pseudo-Clement of Rome, *Homilies*, 4, 6, editováno in *Patrologia Graeca*, ed. Jacques-Paul Migne, vol. 2, 1857, s. 161 = T1 in Anubio, *Carmen*, ed. Obbink, s. 2. in *Rekognice*, což je alternativní verze příběhu tvořícího základ řeckých homilií, pro který existuje pouze latinský překlad, se Anubio neobjevuje až do poslední třetiny 10. knihy, konkrétně je citován v kapitolách 52, 56-59 a 62- 63. Latina, viz *Patrologia Graeca*, ed. Jacques-Paul Migne, vol. 1, s. 1157-1474.
[424] K tomu, viz Pseudo-Clement, *Homilies*, 4, 6. V tomto bodě vyprávění je představen Anubio a později se znovu objeví v kontextu stejného příběhu v 6. knize, kapitolách 1. a 26., a naposledy ve stejném kontextu v 7. knize, kap. 9.
[425] Znovu se objeví v ději in *Homilies*, 14, 11-12. Tato kniha je zajímavá, protože obsahuje vyprávění zahrnující astrologii a diskusi na toto téma, kromě toho, že řecký termín, který se často používá v druhé polovině knihy k označení předmětu astrologie, je geneze, což obvykle spíše znamená „narození", nežli „astrologie." Tento výraz je jasně použit ve významu „narození" v kapitole 6., když postava zmiňuje uspořádání něčího horoskopu narození, ačkoli později v kapitolách 11. a 12. se zdá, že nabývá širšího významu jako „astrologie" nebo možná „nativní astrologie". Anubio se naposledy objevuje jako prominentní postava ve 20. knize, přičemž je zmíněn v kapitolách 11., 14. - 17. a 20. - 21.
[426] Bremmer, "*Foolish Egyptians: Apion and Anoubion in the Pseudo-Clementines*."

důvody pro převzetí identifikace.[427] Obbink rozvádí možné námitky proti asociaci a poukazuje na to, že *Homilie* neříkají nic o tom, že by Anubio psal ve verších, a že v Egyptě pravděpodobně existovalo více než jeden astrolog, který používal toto poměrně běžné jméno.[428] Stále však tvrdí, že spojení mezi naším Anubiem a tím, který se objevuje v Pseudo-Klementinských textech, je pravděpodobné, protože,

„*skutečnost, že pouze jeden Anoubion je zaznamenán (a jedinečně jako elegický básník) v pozdější astrologické tradici, naznačuje, že toto spojení je více než náhodné a že autor pseudo-klementinské homilie si přivlastnil známou postavu, aby svému líčení dodal věrohodnost a dobové zabarvení*.“[429]

Předpokládá se, že původní text, který je základem Pseudo-Klementinských textů, pochází z poloviny třetího století našeho letopočtu.[430] Heilen poukazuje na to, že některé materiály v příběhu spojeném s Anubiem byly citovány Origenem, což znamená, že tyto části by nevznikly později než v roce 200 n. l.[431] Navíc skutečnost, že Anubio byl údajně spojován se Šimonem Mágem a současníkem apoštola Petra, se často považuje za datování prvního století našeho letopočtu, protože předpokládá, že by je publikum přijalo jako současníky. Vezmeme-li toto všechno dohromady, Heilen dochází k závěru, že Anubio pravděpodobně publikoval své dílo někdy v druhé polovině prvního století našeho letopočtu či nejpozději na počátku druhého století.[432]

Pokud je jméno uvedené v Pseudo-Klementinských textech správné, pak Obbink předpokládá, že Anubio pocházel z Diospolis Magna,[433] což je v Egyptě.[434] Diospolis Magna bylo také známé jako Théby a odtud také pocházel hlavní astrolog z pátého století Héfaistión.

[427] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 422.
[428] Obbink, “*Anoubion, Elegiacs*”, s. 61.
[429] Ibidem.
[430] Kelley, *Knowledge and Religious Authority*, s. 11.
[431] Heilen, “*Anubio Reconsidered*,” s. 139.
[432] Heilen, “*Anubio Reconsidered*,” s. 140.
[433] Διόσπολις Μεγάλη, Diospolis Megálē. RS
[434] Obbink, “*Anoubion, Elegiacs*”, s. 60.

Dorotheus Sidónský (konec 1. století)

Dorotheus napsal na konci prvního století našeho letopočtu instruktážní báseň o astrologii v řečtině. Jeho práce měla obrovský dopad na pozdější tradici, zejména ve středověku, kdy se stala jedním z primárních zdrojových textů pro astrology, jako byli Masha'allah a Sahl ibn Bišr.

Jeho dílo mohlo být na základě své struktury známé jako *Pentateuch* („Pět knih“), i když v moderní době je obvykle citováno jako *Carmen Astrologicum* („Astrologická báseň“), vycházející z druhového názvu, který její editor vydal jako kritické vydání.[435] První čtyři knihy pojednávají o nativní astrologii a pátá o počáteční astrologii.[436] Obecně se první dvě knihy zabývají soudobými metodami pro studium různých oblastí života zrozence, které často zahrnují použití určitých triplicitních vládců a losů. Třetí kniha se zaměřuje na techniku délky života, zatímco čtvrtá kniha se zabývá dalšími technikami načasování, jako jsou profekce a tranzity. Jeho pátá kniha je nejstarší a nejdelší dochovanou prací o počáteční astrologii z helénistické tradice.

Původní řecký text Dorotheovy básně se nezachoval celý. Nejúplnější verze textu se dochovala v arabském překladu, který kolem roku 800 vytvořil ‘Umar ibn al-Farrukhan al-Tabari, na základě dřívějšího středoperského překladu původního řeckého textu.[437] Naneštěstí, dochovaná arabská verze Dorotheova textu obsahuje řadu chyb, opomenutí a interpolací pozdějších autorů.[438] Některé interpolace jsou neškodné, jako například odkazy na indické pododdělení zvěrokruhu známé jako *návamši* nebo odkazy na astrology, kteří žili později než Dorotheus, jako je Vettius Valens. Jiné interpolace jsou problematičtější, protože není jasné, kolik odkazů dotazové astrologie bylo vloženo do několika kapitol v páté knize poté. Název páté knihy v arabském překladu byl jistě změněn, protože se v ní píše o „otázkách“ (tj. o dotazové astrologii), i když většina knihy je jednoznačně o počáteční astrologii. Naštěstí existují některé roztroušené fragmenty a citace od Dorothea v řečtině a latině, které uchovali pozdější astrologové, jako byl Héfaistión, a ty nám někdy

[435] Pingreeho kritické vydání a překlad arabštiny, viz Dorotheus, *Carmen*. Viz také připravovaný překlad Benjamina Dykese.
[436] Pingree poukazuje na to, že první čtyři knihy se primárně zaměřují na témata spojená s *oktatropos* (Dorotheus, *Carmen*, s. 439).
[437] Do angličtiny přeložil Pingree in Dorotheus, *Carmen*, s. 161-322. Datování, viz Pingree, *From Astral Omens*, s. 46.
[438] Něco z toho je diskutováno in Pingree, *From Astral Omens*, s. 46-47.

umožňují mít přehled při studiu arabského překladu. V oblastech, ve kterých kromě arabského překladu neexistují žádné fragmenty textu, což je případ většiny díla, musíme tento text používat opatrně a uznat, že používáme ovlivněný anglický překlad arabského překladu perského překladu Dorotheovy původní řecké básně.

Dorotheus ve své práci používá jako příklady několik horoskopů narození, z nichž všechny se datují mezi roky 7 př. n. l. a 44 n. l.[439] Vzhledem k tomu, že podrobnosti o životech těchto jedinců již Dorotheus znal, znamená to, že své dílo pravděpodobně napsal někdy kolem konce prvního století našeho letopočtu. Pingree mu dal přibližné datum cca 75 n. l., což je pravděpodobně víceméně správné.[440]

I když Dorotheus psal na konci prvního století našeho letopočtu, choval se již spíše jako kompilátor dřívějších znalostí a nauk, nebo alespoň tak se ve svých úvodních poznámkách líčí. Říká, že hodně cestoval po Egyptě a Mezopotámii a sbíral informace od některých předních astrologických autorit v těchto oblastech.[441] V jednu chvíli se zdá, že Héfaistión naznačuje, že jedním z Dorotheových zdrojů byl Nechepso, a také se zdá, že čerpal z textu připisovaného Hermu Trismegistovi o významech dvanácti míst.[442]

V helénistické tradici měl Dorotheus největší vliv na Héfaistióna Thébského, který se ve své práci z pátého století v podstatě snažil syntetizovat systémy Dorothea a Ptolemaia, i když odkazy na Dorothea lze nalézt i u jiných autorů, jako jsou Firmicus a Rhetorius.[443] Mezi přístupy Dorothea a Vettia Valense, kteří žili téměř o století později, existuje řada zřetelných podobností, ačkoli Valens nikdy nezmiňuje Dorothea jako zdroj. Podobnosti pravděpodobně vyplývaly z čerpání ze stejné tradice a jako dvojice jsou užitečné pro stanovení toho, jak vypadal hlavní proud astrologické praxe v prvním a druhém století našeho letopočtu, zejména ve srovnání s jinými autory, jako je Ptolemaios.

[439] Horoskop, který Pingree původně datoval do roku 281 n. l. a myslel si, že jde o perskou interpolaci, později věrohodně znovu datoval Holden na 44 n. l., což je v rámci Dorotheova zjevného časového rámce. Viz Holden, *A History*, s. 35, pozn. 83. V arabském textu se horoskop objevuje in Dorotheus, *Carmen*, 3, 2.
[440] Pingree, *From Astral Omens*, s. 46.
[441] Dorotheus, *Carmen*, 1, 1: 1-5. Srov. 5, 1: 1-4.
[442] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2,21: 26; Dorotheus, *Carmen*, 2, 20.
[443] Firmicus zmiňuje Dorothea v souvislosti s naukou antiscia (*Mathesis*, 2, 29: 2). Rhetorius se ve svém *Kompendiu* několikrát výslovně zmiňuje o Dorotheovi, a to v souvislosti s dvanáctou částí (kap. 19), umístěním Štěstí ve vztahu k předčasné smrti rodičů (kap. 48), „Bodu“ Obživy (kap. 57) a „Bodu“ Zranění (kap. 60).

Nakonec se Dorotheus stal hlavním proudem na raně středověkou astrologickou tradici, a to díky perským a arabským překladům jeho díla.

Manéthón (počátek 2. století)

Další dlouhá instruktážní báseň o astrologii, která se dochovala z helénistické tradice, je připisována Manéthónu (nebo *Manethōn*). Dílo se jmenuje *Apotelesmatika* a je rozděleno do šesti knih.[444] Současný editor textu ji považuje za kompilaci, která byla přidána v pozdějších dobách, přičemž jádro původního textu sestávalo z 2., 3. a 6. knihy, a poté z 1., 4. a 5. knihy, byly napsány pozdějšími autory.[445] Původní autor zahrnul do knihy svůj nativní horoskop, který byl datován do roku 80 n. l., z čehož pak vyplývalo, že jádro díla bylo původně složeno někdy kolem roku 120 n. l., zatímco ostatní části byly nashromážděny dohromady ve třetím století.[446] Prvním astrologem, který cituje Manéthóna, je Héfaistión Thébský na počátku pátého století.[447]

Tento text evidentně představuje další příklad pseudoepigrafu, protože historickou osobností byl egyptský kněz, Manéthón, který někdy kolem třetího století před naším letopočtem napsal dějiny Egypta v řečtině. Verbrugghe a Wickersham poukazují na to, že astrologický text se záměrně pokouší vydávat za dílo historika Manéthóna, například v pasážích, kde se autor obrací na „krále Ptolemaia.“[448] Lopilato je toho názoru, že zamýšlené spojení mělo být s Ptolemaiem II. Filadelfem, který vládl v letech 283-246 př. n. l.[449] To je falešné, protože astrologický přehled by byl sestaven několik století poté, co zemřel Ptolemaios II. V důsledku toho někteří vědci označují autora tohoto textu jako Pseudo-Manéthóna.

[444] Standardní vydání je Manetho, *Apotelesmatika*, ed. and trans. Lopilato.
[445] Lopilato in Manetho, *Apotelesmatika*, s. 10-12.
[446] Lopilato in Manetho, *Apotelesmatika*, s. 12. Horoskop narození, viz Manetho, *Apotelesmatika*, 6: 739-750. Horoskop byl datován in *Greek Horoscopes*, No. L80, s. 82. Datovali jej na 28. nebo 27. května 80 n. l., asi dvě hodiny po západu slunce.
[447] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 4: 27; 2,11: 125.
[448] Verbrugghe and Wickersham, *Berossos and Manetho*, s. 102. Odkazy na krále Ptolemaia viz Manetho, *Apotelesmatika*, 1: 1-15; 5:1-11.
[449] Lopilato in Manetho, *Apotelesmatika*, s. 417. Srov. s. 8.

Anonymní Michiganský papyrus (2. století?)

Michiganský papyrus (P. Mich. 149) je fragmentární astrologický manuál, který byl znovu objeven, upraven a přeložen na počátku dvacátého století.[450] Editor textu Frank Egleston Robbins byl také překladatelem Loebova vydání Ptolemaiova *Tetrabiblu*. Text byl získán v Egyptě v letech 1920/21 a Robbins jej z filologických důvodů na základě rukopisu datoval do druhého století našeho letopočtu.[451] Papyrová role, na kterou byl text napsán, byla ve velmi špatném stavu a velká část textu je poškozena nebo chybí, i když existuje několik dlouhých částí, které jsou v dostatečně dobrém stavu, aby se daly docela dobře číst. Mnoho slov a vět v textu muselo být rekonstruováno na základě slov, která jsou jen částečně čitelná, nebo na základě dedukcí. Zdá se, že text, jak ho máme, je součástí úvodní příručky o astrologii. Zdá se, že mnoho aspektů textu představuje standardní helénistické astrologické nauky, i když jsou i oblasti, které představují jedinečné nebo výstřední nauky, které nejsou nikde uvedeny. Text je užitečný hlavně jako další podpůrné svědectví pro ty nauky, které zmiňují jiní autoři, protože pomáhá potvrdit, které techniky a koncepty byly široce používány. *Michiganský papyrus* je také důležitý, protože identifikuje Asklépia jako autora *oktatropos*.[452]

Klaudios Ptolemaios (polovina 2. století)

Ptolemaios byl vědec a polyhistor, který pracoval v Egyptě kolem poloviny druhého století našeho letopočtu. Nejznámější je pro jeho vlivná díla o astronomii a astrologii, i když psal i o jiných tématech, jako je optika, geografie a harmonie.

Je známý především tím, že napsal jeden nejuznávanější text o astronomii v klasickém starověku, nazvaný *Matematické pojednání* (*mathēmatikē suntaxis*), nebo jednoduše *Syntaxe*, který se později stal známým ve středověkém období jako *Almagest*.[453] V práci jsou obsaženy záznamy astronomických pozorování, která Ptolemaios v Alexandrii provedl v letech 127-

[450] Objev textu byl oznámen v roce 1927 vydáním řeckého textu s komentářem in Robbins, "*A New Astrological Treatise: Michigan Papyrus No. 1*." Robbins později publikoval revidovanou verzi řeckého textu spolu s anglickým překladem a rozšířeným komentářem in "*Michigan Papyrus 149: Astrological Treatise*," ed. Robbins. Zde se označuje jako P. Mich. 149. Právě na pozdější vydání v této práci odkazuji zkratkou *Michiganský Papyrus*.
[451] Robbins, "A *New Astrological Treatise*," s. 1.
[452] *Michigan Papyrus*, col. ix: 19-27.
[453] Překlad, viz Ptolemaios, *Ptolemy's Almagest*, trans. Toomer.

141 n. l., což naznačuje, že *Almagest* byl složen někdy po roce 141 n. l.[454] Nedávný výzkum posunul datum složení *Almagestu* později, a to kvůli astronomickému nápisu, který byl rozpoznán jako napsaný Ptolemaiem v roce 146 nebo 147 n. l.[455] Má se za to, že takzvaný „Kanobický nápis" představuje dřívější fázi Ptolemaiova myšlení před vydáním Almagestu, což by naznačovalo, že Almagest dokončil až někdy po roce 150 n. l. Protože Ptolemaios zmiňuje *Almagest* v úvodu svého astrologického díla, *Tetrabiblos*, znamená to, že *Tetrabiblos* byl dokončen později, snad někdy v 50. či 60. letech 2. století. Ptolemaios tedy pravděpodobně žil přibližně od 100 do 175 n. l.

Ptolemaiův *Almagest* znamenal zásadní obrat v historii astronomie a nastavil nový standard pro způsob, jakým bylo mnoho astronomických výpočtů prováděno po staletí po jeho smrti. To zahrnovalo popularizaci nové sady astronomických tabulek, které byly odvozeny z *Almagestu*, známé jako *Příruční tabulky*, což umožnilo astrologům snáze a přesněji vypočítat astrologické tabulky. Úspěch Ptolemaiových astronomických děl pravděpodobně vedl k většímu oběhu a prestiži jeho astrologické práce a zdá se, že pozdější řecko-římští astrologové třetího až sedmého století si ho velmi vážili. Anonym z roku 379 ho nazývá „božským Ptolemaiem", zatímco Héfaistión o něm hovoří jako o „pravdomluvném Ptolemaiovi" (*ho philalēthēs Ptolemaios*).[456] Ptolemaiův *Tetrabiblos* byl jediný helénistický astrologický text, který byl nepřetržitě přenášen a překládán v průběhu staletí od doby, kdy byl původně publikován. V důsledku toho byl často považován nejen za nejvýznamnějšího a nejvlivnějšího astrologa starověku, ale také se často považoval za nejreprezentativnějšího představitele toho, jak vypadala praxe astrologie v řecko-římském období.

Navzdory značnému vlivu, který měl Ptolemaios na pozdější astrology, se však jeho *Tetrabiblos* nezdá, že by plně reprezentoval hlavní proud helénistické astrologické tradice. Zdá se, že Ptolemaiovým programem bylo přeformulovat astrologii jako přírodní vědu, převážně podle aristotelských linií, částečně proto, aby ji pomohl legitimizovat.[457] Jedním ze způsobů, jak toho dosáhl, bylo

[454] Ptolemy, *Ptolemy's Almagest*, trans. Toomer, s. 1. Existuje užitečný seznam datovaných pozorování, která jsou zmíněna in Pedersen, *A Survey of the Almagest*, s. 408-422.
[455] Hamilton, Swerdlow, and Toomer, "*The Canobic Inscription*."
[456] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1, proem: 4.
[457] O tom, že Ptolemaios možná strukturoval části Tetrabiblos v reakci na dřívější skeptické kritiky astrologie, pojednává Long, „*Astrology: Arguments Pro and Contra*". Pokud jde o Ptolemaiovo začlenění aristotelských prvků do jeho kosmologie, existuje vynikající přehled Ptolemaiovy filozofie in Feke and Jones, "*Ptolemy*."

přehodnocení mechanismu, který je základem astrologie, jako působení nějakého druhu nebeského vlivu planet a hvězd. To bylo v kontrastu s dřívějšími názory, které tvrdily, že nebeské objekty byly schopny dávat znamení budoucích událostí, aniž by nutně byly příčinami.

Campion tvrdí, že to bylo Ptolemaiovo kauzální nebo naturalistické zdůvodnění astrologie, které jí umožnilo přežít do středověku a renesance jako respektovaná věda, navzdory náboženskému odporu.[458] Geoffrey Cornelius uvádí podobný argument o důležitosti Ptolemaiovy astrologické práce pro přežití astrologie až do moderní doby, i když tvrdí, že k tomu došlo za cenu zastření dřívějších teoretických základů astrologie, které mají kořeny ve věštění.[459] Holden zdůrazňuje spíše technické než filozofické odchylky, které Ptolemaios učinil od zbytku astrologické tradice, a nazývá *Tetrabiblos* „zkrácenou" a „deviantní" verzí helénistické astrologie.[460] Do jisté míry tento názor představuje silné reakční hnutí proti Ptolemaiovi, které vzniklo v astrologické komunitě v 80. a 90. letech, částečně v důsledku obnovy jiných helénistických astrologických pramenů a následného poznání, že Ptolemaiovo dílo nemuselo nutně reprezentovat hlavní proud řecko-římské tradice astrologie.[461] Jak vysvětluje Holden, před nedávnem Ptolemaiovo astrologické dílo „bylo neprávem považováno většinou moderních astrologů za konečný zdroj astrologie", především proto, že to byl nejstarší text, který zůstal v oběhu v té či oné podobě po staletí.[462]

Navzdory těmto nedávným přehodnocením Ptolemaiovy práce je *Tetrabiblos* stále užitečný a informativní jako zdroj a jeho odchylky od tradice by neměly být přeceňovány. Zatímco někdy Ptolemaios provedl velké změny

---

Zatímco jeho celkový přístup charakterizují jako přístup eklektického „platónského empirika", říkají, že si „přivlastňuje ideje a zájmy platónské, aristotelské a v menší míře stoické tradice" (s. 209). Ve stejném článku charakterizují Ptolemaiovu kosmologii jako aristotelskou (s. 203). Anthony Long podobně charakterizuje Ptolemaia jako eklektického, i když poznamenává, že aristotelské tendence jsou poněkud výraznější v oblastech Ptolemaiovy epistemologie a empirismu (Long, "*Ptolemy on the Criterion*," s. 163). Na jiném místě Alexander Jones charakterizuje Tetrabiblos jako „Ptolemaiův pokus postavit řeckou astrologii na víceméně aristotelském fyzickém základu" (Jones 2012, "*Ptolemy*").

[458] Campion, *A History of Western Astrology*, vol. 1, s. 208.

[459] Cornelius, *The Moment of Astrology*.

[460] Holden, *A History of Horoscopic Astrology*, s. 46.

[461] To také nedávno zaznamenali někteří vědci. Riley pojednává o některých nesrovnalostech mezi Ptolemaiem a jinými astrology, jako je Porfyrios, in "*Theoretical and Practical Astrology*", s. 246. Heilen charakterizuje moderní vnímání, že Tetrabiblos je představitelem standardní řecké astrologické tradice, jako „nepochopení" a říká, že „v mnoha ohledech to není pravda". Heilen, "*Ptolemy's Doctrine of the Terms*," s. 77.

[462] Holden, *A History*, s. 45.

nebo úpravy určitých nauk, častěji jednoduše zdůrazňoval techniky nebo zdůvodnění, které mu dávaly nejkoncepčnější smysl, a podceňoval nebo vynechával ty, s nimiž nesouhlasil.[463] Tímto způsobem Ptolemaios často končí zdůrazňováním věcí, které byly skutečnými aspekty tradice, ale je důležité porovnat jeho výroky s díly jiných autorů, abychom viděli, co vynechal. Tímto způsobem je Ptolemaiovo dílo stále mimořádně užitečné, i když nemusí být nutně nejreprezentativnějším příkladem toho, jak vypadal typický astrolog ve druhém století našeho letopočtu. Místo toho se v tomto ohledu zdají být mnohem užitečnějšími příklady astrologové jako Dorotheus Sidónský a Vettius Valens.

Anonymní komentář k *Tetrabiblu* byl napsán v řečtině někdy později v tradici, což je někdy připisováno novoplatonickému filozofovi Proklovi z pátého století.[464] Caballero Sanchez říká, že komentář by byl napsán po Porfyriově *Úvodu*, protože ho cituje, a že i když je obtížné určit poslední datum, kdy mohl být napsán, je nepravděpodobné, že by byl napsán po šestém století.[465] *Komentář* obsahuje dva příklady grafů, datované Pingreem do 22. prosince 175 a 29. července 241 n. l.[466] Zdá se však, že správné je pouze dřívější zobrazení horoskopu pro 175 n. l., protože planetární pozice, které Pingree našel pro 241, se příliš neshodují s horoskopem uvedeným v textu.[467]

Existuje také parafráze k *Tetrabiblu*, která byla napsána v řečtině někdy v pozdní antice nebo v raném byzantském období.[468] Připisuje se také Proklovi, a

[463] Případy, kdy Ptolemaios pravděpodobně zdůrazňoval pouze část původního zdůvodnění určitých konceptů, se vyskytují v jeho diskusích o uspořádání domicilů a exaltací, o nichž bude pojednáno později v částech o těchto tématech. Případy, kdy provedl velké změny nebo úpravy důležitých technických nauk, se vyskytují v jeho zacházení s triplicitními vládci a hranicemi, o kterých bude také pojednáno později.

[464] Původní vydání vyšlo v roce 1559: *In Claudii Ptolemaei quadripartitum*, ed. Wolf. Nedávno Caballero Sanchez začal pracovat na novém vydání in "*Historia del texto del Comentario anénimo al Tetrabiblos de Tolomeo*," po němž následuje první díl, který pokrývá část komentáře z první knihy: "El Comentario andnimo al Tetrabiblos de Tolomeo. Edición critica y traduccién castellana de los escolios metodolédgicos del libro I (in Ptol. Tetr. 1.1.1-1.3.1)."

[465] Caballero Sanchez, "*Historia del texto del Comentario anénimo al Tetrabiblos de Tolomeo*," s. 78-9.

[466] Horoskopy, viz Wolf, *In Claudii Ptolemaei*, s. 98 & 112. Neugebauer a Van Hoesen zmiňují Pingreeho datování krátce in „*Astrological Papyri and Ostraca*", s. 66.

[467] Horoskop pro rok 175 je uveden na s. 112 in Wolf, *In Claudii Ptolemaei*. Údaje jsou uvedeny v samotném textu na s. 114.

[468] Neexistuje žádné moderní kritické vydání řeckého textu parafráze. Dvě tištěná vydání jsou Melanchthon, *Procli Paraphrasis in quatuor Ptolemaei libros de siderum effectionibus* (řecký text), a Allatios, *Procli Diadochi Paraphrasis in Ptolemaei libros IV* (řecký text s latinským překladem).

tak se často nazývá *Proklovou parafrází*.[469] Účelem této parafráze je usnadnit pochopení Ptolemaiova extrémně zhuštěného a komplikovaného stylu psaní. Někdy se podstatně liší od standardního textu Tetrabiblu, *který* se nám dochoval v rukopisech, a tak může být v některých případech užitečný při zevrubných textových studiích. Holden poznamenává, že před dvacátým stoletím byla většina překladů *Tetrabiblu* do angličtiny astrology založena spíše na *Proklově parafrázi*, nežli přímo na Ptolemaiově původním textu.[470]

Vettius Valens (120-175)

Vettius Valens byl astrolog původem z řecko-římského města Antiochie, který žil v polovině druhého století našeho letopočtu. Je jediným nejdůležitějším dochovaným zdrojem pro studium helénistické astrologické tradice.

Valens napsal řadu instruktážních textů praktické astrologie, které se nám dochovaly v devíti knihách, souhrnně známých jako *Antologie*.[471] Některé knihy byly evidentně napsány pro Valensovy studenty a dvakrát oslovuje jinak neznámou postavu (studenta?) jménem Marcus.[472] Cituje četné astrologické zdroje z minulosti, z nichž mnohé již neexistují, včetně častých citací ze ztracených děl Nechepsa a Petosirída.[473] Ve svém textu také zahrnuje více než sto příkladů grafů, které jsou využity k demonstraci aplikace technik, o kterých pojednává.

Spisy mají často velmi osobní pod podtón, protože technický materiál je někdy prokládán odbočkami o Valensově soukromém životě, jeho pocitech ohledně některých zdrojů, ze kterých čerpal, a úvahách o filozofii astrologie. Často také kontrastuje s tím, jak jiní astrologové říkají, že by se měly používat určité techniky, ve srovnání s přístupem, který mu dává větší smysl nebo se mu zdá „přirozenější“ (*phusikōteron*) z hlediska jeho osobní praxe.

---

[469] Dvě nedávné diskuse o parafrázi, viz Heilen, “*Ptolemy’s Doctrine of the Terms and Its Reception*,” s. 62-65, a Ptolemy, *Ptolemy's Tetrabiblos in the Translation of William of Moerbeke*, ed. Vuillemin-Diem and Steel, s. 56-57.

[470] Holden, *A History*, s. 85. Zahrnuje široce používaný Ashmandův překlad.

[471] Standardní kritické vydání je Valens, *Anthology*, ed. Pingree. Existuje předběžný překlad knih 1-7 od Schmidta a kompletní překlad od Rileyho.

[472] Valens se zmiňuje o napsání knih pro své studenty in *Anthology*, 3, 13: 16. Marcus, viz Valens, *Anthology*, 7, 6: 230; 9, 1:1.

[473] Úplný seznam zdrojů, které Valens cituje, viz Riley, *A Survey of Vettius Valens*, s. 8-11.

Valensovu chronologii poprvé vypracoval Otto Neugebauer s H. B. van Hoesenem při psaní knihy *Řecké horoskopy*. V článku z roku 1954 dospěl k závěru, že většina Valensovy práce na Antologii se odehrála mezi lety 152 a 162 n. l., poté, co datoval všechny vzorové horoskopy, které použil.[474] Zdá se, že některé jednotlivé knihy *Antologie* byly původně vydány jako samostatné jednotky, zatímco jiné knihy tvoří vzájemně propojené skupiny, které pokrývají podobná témata a skupiny. Riley ukázal, že složení některých knih v různých částech Valensova života lze určit studiem některých příkladů horoskopů, které používá.[475]

Pingree věrohodně navrhl, že jeden z horoskopů narození, který Valens používá jako častý příklad v celé *Antologii*, je pravděpodobně jeho vlastní nativitou, ačkoli Valens nikdy výslovně nepřiznává, že tomu tak je.[476] Jiní helénističtí astrologové, jako Manéthón a Héfaistión, do svých kompilací také zahrnuli své horoskopy narození, a Pavel Alexandrijský mohl dokonce použít horoskop svého syna, takže to nemusí být nutně neobvyklé. Pokud je horoskop, který Pingree označil jako Valensův, skutečně jeho, pak se Valens narodil 8. února 120 n. l. Stejně jako Héfaistión, Valens také zahrnuje vlastní horoskop početí, který byl vypočten na 13. května 119 n. l.

Valens se narodil ve starověkém městě Antiochie, které se nachází v dnešní turecké Antakyi. Císař Marcus Aurelius se narodil asi o rok později, takže tito dva byli současníci. Valens vypráví příběh o tom, jak v jednom okamžiku svého života vycestoval do Egypta, aby vyhledal přesnější techniky načasování, a nakonec se tam usadil a založil školu, evidentně v Alexandrii.[477] Zapletl se do ztroskotání, když mu bylo třicet čtyři let, což by bylo kolem roku 154 n. l., a v sedmé knize *Antologie* představuje horoskopy pěti dalších lidí, kteří byli na stejné lodi.[478] Jeho primární období činnosti bylo v 50. a 60. letech; po počátku 70. let o něm není nic známo. To je přibližně ve stejnou dobu, kdy v Římské říši propukl Antoninův mor a je možné, že Valens byl jedním z milionů lidí, kteří mu v této době podlehli.

[474] Neugebauer, "*The Chronology of Vettius Valens' Anthologiae*." Srov. Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, s. 176-185. Další práce na Valensově chronologii a datu složení různých knih Antologie byly provedeny in Riley, *A Survey of Vettius Valens*, a Komorowska, *Vettius Valens of Antioch*.
[475] Riley, *A Survey of Vettius Valens*.
[476] Valens, *Anthology*, ed. Pingree, p. v.
[477] Valens, *Anthology*, 4, 11: 1-10.
[478] Valens, *Anthology*, 7, 6: 127-160. Diskutováno in Beck, *Ancient Astrology*, s. 101-11.

Antigonus Nikájský (konec 2. století)

Antigonus napsal instruktážní příručku o astrologii, která obsahovala řadu příkladů horoskopů někdy kolem konce druhého století našeho letopočtu či kolem tohoto data. Patrně sestávala z nejméně čtyř knih, i když se z nich dochovalo velmi málo.[479] Héfaistión Thébský zachoval tři dlouhé vzorové horoskopy s vymezeními z Antigonovy práce, které tvoří většinu toho, co o jeho přístupu známe.[480] Jedná se shodou okolností o nejdelší dochované příklady vymezených horoskopů z celé helénistické tradice, a proto mají značný význam pro sledování toho, jak byly některé techniky použity. Navíc ve stejných fragmentech Héfaistión říká, že Antigonus čerpal z děl Nechepsa a Petosirída a také ze záhadného egyptského textu o dekanech známém jako *Salmeschiniaka*, takže jeho práce může mít nějakou další hodnotu pro pochopení toho, jak někteří z prvních autorů interpretovali horoskopy. Možná však ne vždy zcela následoval přístupy nastíněné nejstaršími autory, protože ho Héfaistión v jednom bodě kritizuje za odmítnutí některých technik nastíněných autory jako Petosiris a Antiochus pro určení okamžiku početí.[481] Pokud je pravda, že astrolog Antigonus byl totožný s lékařem jménem Antigonus z Nikáje, který žil přibližně ve stejné době, přičemž se Heilen domnívá, že tomu tak pravděpodobně je, pak měl možná jiné, neastrologické důvody pro odmítnutí této nauky.[482]

Pokud jde o datování, dva z horoskopů, které Antigonus používá, byly identifikovány jako císaře Hadriána a jeho prasynovce Pedania Fusca.[483] Oba evidentně zemřeli v roce 138 n. l., a protože jejich smrt je zmíněna ve vymezeních, Antigonus musel psát někdy po tomto datu. Anonym z roku 379 zmiňuje Antigona ve stručné chronologii astrologů, kterou uvádí, a řadí ho hned po Valensovi, což může znamenat, že buď byli současníky v polovině druhého století, nebo že Antigonus žil někdy po Valensovi.[484] Zdá se, že prvním

[479] U Rhetoria je odkaz na čtvrtou knihu (*CCAG* 8, 1, s. 242: 15-17), což je T5 in Heilen, *Hadriani Genitura*.
[480] Všechny dochované fragmenty a svědectví související s Antigonem nedávno publikoval Heilen in *Hadriani Genitura*. Tři příklady horoskopů jsou F1-6 u Heilena, což se rovná in Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 18: 21-76, ačkoli Heilen vylepšil Pingreeův hlavní text integrací materiálu z Epitome IV. Schmidt poskytl dva překlady těchto vymezení z Pingreeho hlavního textu od Héfaistióna, nejprve ve svém překladu II. knihy, a později in *Definitions and Foundations*, s. 349-369. Jedná se o horoskopy č. L 40, L 76 a L 113, IV in Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*.
[481] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 1: 8 = T3 in Heilen, *Hadriani Genitura*.
[482] Heilen, "*Antigonos of Nicaea*,' s. 464. Pro podrobnější vysvětlení, viz Heilen, *Hadriani Genitura*, s. 27.
[483] Heilen, "*The Emperor Hadrian in the Horoscopes of Antigonus of Nicaea*."
[484] *CCAG* 5, 1, s. 205: 14 = T2 in Heilen, *Hadriani Genitura*.

astrologem, který se zmiňuje o Antigonovi, je Porfyrios ve svém *Úvodu* z konce třetího století n. l., následovaný Anonymem z roku 379, což znamená, že jeho dílo muselo být publikováno chvíli před tím.[485] Na základě toho bych ho datoval do druhé poloviny druhého století našeho letopočtu nebo možná na začátek třetího století.

Porfyrios z Tyru (konec 3. století)

Porfyrios z Tyru byl prominentní novoplatónský filozof, který působil koncem třetího století našeho letopočtu. Je známý především jako žák zakladatele novoplatonismu Plótína, i když byl v pozdní antice považován za významného filozofa sám o sobě. Občas se ve svých filozofických dílech zmiňoval o astrologických naukách a existuje alespoň jeden dochovaný text o astrologii, který mu byl připisován.

Porfyrius je někdy považován za autora *Úvodu* k Ptolemaiovu *Tetrabiblu* s názvem *Úvod do Ptolemaiovy apotelesmatiky* (*Eisagēgē eis tēn Apotelesmatikēn tou Ptolemaiou*).[486] *Úvod* sestává hlavně ze série definic základních astrologických pojmů, které podle Porfyria nebyly všechny jasně definovány Ptolemaiem. Většina definic byla doslovně zkopírována ze ztraceného díla definic od Antiocha Athénského. Dochovaná verze *Úvodu* se zdá být neúplná a obsahuje také několik interpolací z díla astrologa z devátého století Sahla ibn Bišra, které byly přeloženy z arabštiny do řečtiny a poté vloženy do textu pozdějším byzantským editorem.[487]

Porfyrios je v moderní době nejlépe známý pro systém rozdělení domů, který nese jeho jméno, takzvaný „Porfyriův systém domu“, který je popsán ve 43. kapitole Porfyriova *Úvodu*. Jak však Holden správně podotýká, stejný systém popsal již zhruba o století dříve Valens, a tak je pouze náhoda dějin, že se Porfyriova jméno spojilo s tímto systémem, a ne se jménem Valense.[488]

O autorství *Úvodu* se občas pochybuje, i když ho beru jako nefalšované jak kvůli jeho častým odkazům na astrologii a zjevné obeznámenosti s ní v jeho

[485] Porphyry, *Introduction*, S1 = F7 in Heilen, *Hadriani Genitura*.
[486] Editováno Emilií Boer a Stefanem Weinstockem in *CCAG* S, 4, s. 187-228. Překlad, viz Porphyry, *Introduction*, trans. Holden.
[487] Kapitoly 17, 18 a 19, stejně jako 53, 54 a 55 z Porfyriova *Úvodu* jsou interpolacemi z *Úvodu* od Sahla. Porfyrios 17 = Sahl 5,5; Porfyrios 18 = Sahl 5,6; Porfyrios 19 = Sahl 5,7; Porfyrios 53 = Sahl 5,14; Porfyrios 54 = Sahl 8-9; Porfyrios 55 = Sahl 5,3.
[488] Holden, *Biographical Dictionary*, s. 580, cit. Valens, *Anthology*, 3, 2.

filozofických dílech, tak i proto, že se pozdější astrologové Héfaistiónovy tradice, jako je Héfaistión a autor anonymního komentáře k *Tetrabiblu*, zřejmě domnívali, že Porfyrios je rozhodně autorem textu.[489] Porfyrios je také známý tím, že napsal komentář k Ptolemaiovým *Harmoniím*, což ukazuje, že byl obeznámen s Ptolemaiovou prací a měl zájem ji komentovat.[490] Firmicus ho navíc ve své astrologické práci označuje jako „našeho Porfyria“ (*noster Porphyrius*), což by mohlo naznačovat, že ho Firmicus považoval za svého kolegu astrologa.[491] Pokud jde o dataci, posledním autorem zmíněným v *Úvodu* je Antigonus, který psal někdy v druhé polovině druhého století, možná na začátku třetího století.[492] Prvním autorem, který cituje Porfyria a čerpal z *Úvodu*, je Héfaistión, který žil na počátku pátého století. To zařazuje složení *Úvodu* někdy mezi roky 215 a 415 n. l., což dobře zapadá do Porfyriovy datace, protože je známo, že filozof se narodil kolem roku 234 a zemřel kolem roku 305 n. l.[493]

Firmicus Maternus (polovina 4. století)

Firmicus Maternus byl právník ze Sicílie, který žil v době císaře Konstantina a jeho synů v polovině čtvrtého století našeho letopočtu. Napsal dlouhou učebnici astrologie v latině známou jako *Mathesis*.[494] Technicky vzato bylo jeho celé jméno Julius Firmicus Maternus, i když je obvykle jednoduše označován jako Firmicus Maternus. Název knihy pochází z řeckého výrazu, který znamená „učení“ nebo „akt učení“. V latině z doby Firmica toto slovo začalo znamenat „znalosti“ nebo „věda“ a Firmicus často označuje astrologii v tomto

[489] Porfyrios skvěle pojednal o astrologické nauce Pána narození ve svém *Dopisu Anebonu,* a tato technika je popsána ve 30. kapitole *Úvodu k Tetrabiblu*. Jinde cituje názory astrologů na to, kdy duše vstupuje do těla, ve svém textu *Gaurovi o tom, jak jsou oduševněna embrya*. Héfaistión se o něm zmiňuje dvakrát in *Apotelesmatika*, 2, 10: 63, a 2, 18: 15. Odkaz v anonymním komentáři k *Tetrabiblu*, viz In *Claudii Ptolemaei quadripartitum*, ed. Wolf, s. 169. Některé další odkazy na astrologii v porfyriových filozofických dílech, viz Johnson, *Religion and Identity in Porphyry of Tyre*, s. 112-121, kde je také pěkně zpracován *Úvod* na s. 159-164.
[490] Porphyry, *Porphyry's Commentary on Ptolemy's Harmonics*, trans. Baker.
[491] Firmicus, *Mathesis*, 7, 1, 1.
[492] Porphyry, *Introduction*, 51.
[493] Karamanolis, "*Porphurios of Tyre*," s. 688.
[494] Standardní kritické vydání je stále Firmicus Maternus, *Iulii Firmici Materni Matheseos libri VII*I, ed. Kroll, Skutsch a Ziegler, ačkoli novější kritické vydání bylo publikováno Monatem v letech 1992-97. Pro překlady byl standardem ten, který ed. Bram v roce 1975, i když někdy vynechává nebo zkracuje některé vymezovací materiály, a nedávno byl nahrazen překladem od Holdena v roce 2011.

druhém kontextu jako „*mathesis*“ nebo „*věda*“.[495] Firmicova *Mathesis* tedy znamená „*Věda (astrologie)*.“

Firmicova kniha z velké části sestává z vymezovacího materiálu, který byl vyjmut z dřívějších řeckých autorů a přeložen do latiny.[496] Má poněkud pompézní[497] styl a ve srovnání s někým, jako je Valens, mohl být spíše amatérem než profesionálním astrologem, ačkoli jeho práce je stále užitečná, protože uchovává poměrně dost staršího materiálu, který by byl jinak ztracený. V důsledku veškerého interpretačního materiálu, který jeho kniha uchovává, je *Mathesis* nejdéle zachovaný astrologický text z helénistické tradice. Je to také jedna z pouhých dvou dochovaných učebnic astrologie z helénistické tradice, které byly napsány spíše v latině než v řečtině, přičemž druhá je od Manilia.

Firmicus věnoval Mathesis vládnímu úředníkovi a jeho příteli jménem Lollianus Mavortius. Mavortius očividně po náročném zimním putování Firmica přivedl zpět ke zdraví a během jejich společného času uvedl Firmica do předmětu astrologie.[498] V jednu chvíli během jejich společného času Firmicus zjevně nabídl, že napíše učebnici astrologie v latině pro Mavortia na základě dřívějších zdrojů, možná díky své schopnosti číst řecky. V knize říká, že litoval, že se zavázal k tomu, co se stalo velmi namáhavým úkolem, ačkoli nakonec svůj slib splnil a dílo dokončil.[499]

Později ve svém životě Firmicus zjevně konvertoval ke křesťanství a napsal poměrně extrémní útok proti pohanským tradicím s názvem *O omylu světských náboženství* (*De errore profanarum religionum*).[500] V tomto útoku se nezmiňuje o astrologii, i když není zcela jasné proč.

I když se badatelé shodují, že Firmicus žil a psal do poloviny čtvrtého století, je diskuze o tom, ve které dekádě toho století publikoval své astrologické dílo. Diskuze je napůl důležitá, protože může mít vliv na Firmicův vztah k astrologii a křesťanství.

[495] Například Firmicus, *Mathesis*, 1, 1: 7.
[496] Viz například Anubio, *Carmen*, ed. Obbink, s. 23-37 pro paralely mezi vymezovacím materiálem ve druhé knize a šestou knihou Firmica a řeckými fragmenty ze ztraceného díla Anubia.
[497] V originálu „*bombastic*“. RS
[498] Firmicus, *Mathesis*, 1, proem: 2-5.
[499] Firmicus, *Mathesis*, 1, proem: 6-8.
[500] Překlad, viz Firmicus, *The Error of the Pagan Religions*, trans. Forbes.

Firmicus věnoval svůj křesťanský polemický text *Errore* dvěma vládnoucím bratrům, císařům, Konstantinu a Konstantu. To naznačuje, že musel být dokončen někdy mezi lety 343 a 350 n. l., tedy obdobím, kdy oba vládli společně.[501] Víme také, že Firmicus začal pracovat na *Mathesis* přinejmenším v roce 334, protože se zmiňuje o zatmění, které se nedávno odehrálo v první knize, přičemž toto zatmění bylo datováno na 17. července 334.[502] Později v první knize *Mathesis* Firmicus vzývá Konstantina, s nímž jedná, jako by byl stále současným císařem, a protože Konstantin zemřel v roce 337, zdá se, že nám to dává konečný bod pro Firmicovu práci na Mathesis.[503]

Další potvrzení tohoto datování je patrně dáno prostřednictvím nejmenovaného horoskopu narození, jehož Firmicus používá k demonstraci konceptu antiscií ve druhé knize *Mathesis*. [504] Subjekt horoskopu byl identifikován jako Ceionius Rufius Albinus, který by se narodil v roce 303 na základě horoskopu daného Firmicem.[505] Firmicus poskytuje řadu podrobností o životě zrozence, ale poslední chronologické prohlášení, které o něm uvádí, je, že se stal římským prefektem. Dochované záznamy naznačují, že Albinus byl prefektem od 30. prosince 335 do 10. března 337, což dobře odpovídá datům odvozeným z první knihy *Mathesis* a zužuje časový rámec publikace až na rok 336 nebo začátek roku 337.[506]

Předmětem sporu je Firmicův přítel a patron Mavortius, jehož Firmicus v *Mathesis* nazývá „prokonzul a žádný konzul ordinárius“.[507] Protože je známo, že se Mavortius ve skutečnosti stal římským konzulem až v roce 355, někteří

[501] Firmicus, *The Error*, trans. Forbes, s. 9.
[502] Odkaz na zatmění, viz Firmicus, *Mathesis*, 1, 4: 10. Datace zatmění, viz Firmicus, *The Error*, trans. Forbes, s. 4, nebo Bram, *Mathesis*, s. 1.
[503] Firmicus, *The Error*, trans. Forbes, s. 4
[504] Firmicus, *Mathesis*, 2, 29: 10-20.
[505] Původní identifikace Albina byla provedena in Mommsen, "*Firmicus Maternus*." Neugebauer později vypočítal datum narození na základě planetárních pozic uvedených u Firmica jako 14. března 303 n. l., asi ve 21:00. Viz Neugebauer, „*The Horoscope of Ceionius Rufius Albinus*." T. D. Barnes poukázal na to, že ke stejnému datu přišel také o více než dvacet let dříve německý astrolog Walter Koch, dnes známý především tím, že vynalezl Kochův systém kvadrantových domů in Koch, „*Ceionius Rufius Albinus*." Viz Barnes, „*Two Senators under Constantine,*" s. 41. Ve stejném dokumentu Barnes také správně poukazuje na to, že datum narození může být buď 14. nebo 15. března.
[506] Barnes, „*Two Senators Under Constantine*", s. 42. Barnesův dokument dává velmi důkladný přehled podrobností a kontroverzí kolem identifikace Ceionia Rufia Albina s tímto horoskopem.
[507] Firmicus, *Mathesis*, 1, proem: 8.

předpokládali, že to musel být rok, kdy Firmicus skutečně dokončil práce na *Mathesis*, což by ji umístilo poté, co napsal svůj výpad na pohanství.[508]

Toto datování je problematické z několika důvodů. Na jedné straně to neodpovídá ostatním indikacím uvedeným v první knize, podle kterých Firmicus napsal pravděpodobně svou *Mathesis* někdy mezi 336 a 337. Navíc nezapadá do časové osy Firmicova známého díla, *Errore*, protože se zdá mnohem pravděpodobnější, že Firmicus napsal astrologické dílo spíše před křesťanskou polemikou, nežli po ní.

Většina vědců se řídila argumentem, který jako první přednesl Theodor Mommsen v roce 1894, podle něhož ačkoli byl Mavortius v roce 337 jmenován konzulem, Konstantinova smrt v témže roce způsobila zpoždění v Mavortiově přijetí plného konzulátu, neboť Konstantinovi synové nemuseli pokračovat v otcových postech.[509] Firmicus věnoval svou práci v okamžiku, kdy Mavortius tuto pozici měl přislíbenou, ale ve skutečnosti ji nezapočal. Jak se ukázalo, došlo ke zpoždění téměř dvou desetiletí, než se úřadu skutečně ujal.

Firmicus říká, že to bylo, když byl Mavortius jmenován Konstantinem „guvernérem východu" (*comes Orientis*), „byl důsledný ve svém požadavku", aby Firmicus dokončil knihu, kterou mu slíbil. Vzhledem k tomu, že Mavortius byl guvernérem východu v letech 330-336, tato připomínka by se pravděpodobně odehrála kolem roku 330, kdy převzal místo guvernéra. *Mathesis* byla nakonec dokončena a věnována Mavortiu, tedy někdy kolem roku 336/7. To je také jeden z důvodů, proč by byl použit nativní horoskop Ceionia Rufia Albina – protože to byl současný římský prefekt v době, kdy Firmicus dokončil knihu, a zjevně někdo, koho znal on i Mavortius.

Firmicus říká, že Mavortius se právě stal guvernérem Kampánie, když se tito dva setkali (když Firmicus poprvé přislíbil, že pro něj napíše knihu). Mavortius byl guvernérem Kampánie počínaje rokem 328, takže by to byl pravděpodobně rok, kdy Firmicus poprvé složil slib. Následně v roce 330, o dva roky později, se Mavortius stává guvernérem východu a připomíná Firmicovi

[508] Primárním zastáncem tohoto datování je Lynn Thorndike, jehož následuje James Holden. Thorndike původně nastínil svůj argument in Lynn Thorndike, „*A Roman Astrologer as a Historical Source*," s. 419, pozn. 2. Později jej rozšířil in *A History of Magic and Experimental Science*, vol. 1, s. 525. Holdenovy názory, viz *A History of Horoscopic Astrology*, s. 66-69, což trochu rozšiřuje ve svém překladu in Firmicus, *Mathesis*, s. vi-viii.

[509] Mommsen, „*Firmicus Maternus*." Podrobný popis celé této problematiky, viz Firmicus, *The Error*, trans. Forbes, s. 3-5, a také Barnes, „*Two Senators Under Constantine*."

jeho slib. K tomu by došlo z větší části při psaní *Mathesis*, během sedmiletého období od 330-337. Nakonec ji Mavortiu věnoval v roce, kdy byl ještě prokonzulem Afriky a byl jmenován řádným konzulem, což bylo v roce 337. Mavortiovo vlastní štěstí se paradoxně ještě téhož roku nečekaně změnilo a Konstantinova smrt způsobila oddálení jeho kariérních aspirací o téměř dvacet let.

Někdy v průběhu příští dekády Firmicus konvertoval ke křesťanství.[510] Zdá se, že svůj útok na pohanství, *O omylu světských náboženství*, publikoval kolem roku 347 nebo krátce poté.[511] To by bylo celých deset let po zveřejnění *Mathesis*. I když Firmicus v útoku nezmínil astrologii, a tak existuje určitá nejednoznačnost ohledně toho, zda ji do té doby zcela odmítl, zdá se jisté, že ve skutečnosti během let konvertoval ke křesťanství, protože jeho chování v řadě oblastí se výrazně změnilo.

Jedním z příkladů je radikálně odlišné Firmicovo zacházení s Porfyriem v těchto dvou dílech. V *Mathesis* o něm láskyplně hovoří jako o „našem Porfyriovi" (*noster Porphyrius*), ale ve své křesťanské polemice na Porfyria útočí dost zlomyslně.[512] V jednu chvíli ho nazývá „Porfyriem, obráncem kultů, nepřítelem Boha, nepřítelem pravdy, učitelem umění zla."[513] Firmicus zjevně změnil názor a zdá se mi pravděpodobné, že Firmicus se stal vůči Porfyriovi

[510] O Firmicově konverzi, viz Firmicus, *The Error*, trans. Forbes, s. 7-8; s. 172, pozn. 197. Prohlášení, které se obvykle vykládá jako jediná výslovná zmínka o jeho konverzi, se vyskytuje in The *Error*, 8: 4, i když není příliš zjevná.

[511] To je založeno na narážce, jíž Firmicus narážel na perské vojenské porážky, ke kterým by došlo buď v roce 346 či 348. Viz Firmicus, *The Error*, trans. Forbes, s. 9. Narážka in *The Error*, 29: 3. Zdá se, že Pingree souhlasí s tímto datováním a uvádí publikaci *The Error* přesně do roku 347. Viz Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 428.

[512] Firmicus, *Mathesis*, 7, 1: 1. Pingree navrhl, že toto prohlášení mohlo být známkou toho, že Firmicus dříve v životě studoval pod Porfyriem. Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 438. Holden zjevně souhlasí a používá tento předpoklad jako součást svého odůvodnění pro účely datování. Holden, *A History of Horoscopic Astrology*, s. 66, pozn. 158. Tento předpoklad, že Firmicovo prohlášení naznačuje vztah mezi studentem a učitelem, se však zdá být trochu přehnaný, protože Firmicův odkaz na „našeho Porfyria" mohl být míněn mnoha různými způsoby. Například Firmicovy novoplatonské sklony v *Mathesis* ho mohly dostat do pozice, kdy se identifikoval jako součást stejné filozofické školy nebo prostředí jako Porfyrios. „Náš Porfyrios" tedy mohl znamenat obecnou spřízněnost s novoplatonisty. Na druhou stranu, vzhledem k některým Porfyriovým astrologickým sklonům, mohlo stejně snadno dojít k jeho identifikaci jako astrologa nebo alespoň jako někoho sympatizujícího s astrologií. Kromě toho používá stejnou frázi k označení několika různých lidí v průběhu své knihy. I když je pravda, že to používá pro Mavortia, který byl současníkem, v jednom bodě také odkazuje na „našeho Fronta" (*Mathesis*, 2, pref: 2) a „našeho Navigia" (*Mathesis*, 2, pref: 4). Pokud má Bram pravdu, když identifikuje tato dvě jména jako poškozené odkazy na Fonteia Capita a Nigidia Figula (Firmicus, *Mathesis*, trans. Bram, s. 305; s. 323-4), z nichž oba působili a byli obeznámeni s astrologií v prvním století př. n. l., pak to ukazuje, že Firmicus použil termín *noster*, aniž by to nutně znamenalo, že měl přímý vztah se jmenovanými jednotlivci. Fonteius, viz Weinstock, „*C. Fonteius Capito*" a „*Libri Tagetici*".

[513] Firmicus, *The Error*, 13: 4, trans. Forbes, s. 72. Forbes krátce pojednává o Firmikově postoji k Porfyriovi na s. 26-27.

nepřátelštější po jeho konverzi ke křesťanství v důsledku Porfyriova slavného útoku *Proti křesťanům*.[514] To dává zajímavý pohled na sociální klima astrologie během vzestupu křesťanství ve čtvrtém století a na to, jak rychle se názory začaly měnit, někdy dokonce během jediného života.

Pavel Alexandrijský (378)

Na konci čtvrtého století napsal astrolog Pavel Alexandrijský astrologický text známý jako *Úvod*, který věnoval svému synovi, jenž se jmenoval Cronamon.[515] Obvykle je označován latinskou formou svého jména, Paulus Alexandrinus, i když zde budu používat smíšenou formu a budu ho nazývat Pavlem Alexandrijským.

Verze *Úvodu*, kterou máme, je zřejmě druhým vydáním díla. V úvodu Pavel Alexandrijský říká, že jeho syn poukázal na to, že výpočty dob vzestupů znamení byly špatné, a tak napsal druhé vydání díla, aby do něj zapracoval doby vzestupu podle Ptolemaia, nebo to alespoň říká na začátku díla.[516] Holden však poukazuje na to, že se nezdá, že by Pavel Alexandrijský ve skutečnosti začlenil doby vzestupu Ptolemaia do druhé kapitoly *Úvodu*, kde se tímto tématem zabývá, takže se dochovaly snad jen části druhého vydání.[517]

O jeho životě není známo téměř nic, i když známe datum složení díla, neboť ve 20. kapitole, v rámci diskuse o určení denního planetárního vládce, Pavel Alexandrijský tuto techniku demonstruje výpočtem, co je vládcem dne „v současné době“ (*epi tēs sēmeron hēmeras*).[518] Tuto kapitolu své knihy zřejmě psal ve středu 14. února 378 n. l.[519]

Holden objevil dříve neznámý nativní horoskop vložený do jeho práce a spekuluje, že je to pravděpodobně horoskop jeho syna Cronamona.[520] Ve 23. kapitole 23 o losech demonstruje, jak vypočítat Losy Štěstí, Ducha a Erótu, a to na příkladu s přesnou polohou Slunce, Měsíce, Venuše a Ascendentu. Později

[514] Viz Porphyry, *Porphyry Against the Christians*, trans. Berchman.
[515] Řecký text, viz Paulus, *Pauli Alexandrini Elementa Apotelesmatica*, ed. Boer. V současné době existují tři anglické překlady, od Schmidta, Greenbaum a Holdena.
[516] Paulus, *Introduction*, 1.
[517] Holden, *A History of Horoscopic Astrology*, s. 79.
[518] Paulus, *Introduction*, ed. Boer, s. 41: 3-4.
[519] Pingree, „*Paul of Alexandria*“, s. 419.
[520] Holden, “*The Horoscope of Cronamon*.”

ve 31. kapitole, v jeho kapitole o annuálních[521] profekcích, znovu používá stejný vzorový horoskop s vycházejícím Lvem, aby demonstroval techniku, ale také nám uvádí polohy Merkura, Jupitera a Saturnu. S těmito informacemi byl Holden schopen určit, že se dotyčný narodil 19. března 353 n. l., asi okolo 14:00, pravděpodobně v Alexandrii v Egyptě.

Když použijeme tento horoskop jako příklad, abychom demonstrovali, jak používat annuální[522] profekce, Pavel Alexandrijský analyzuje dvacátý pátý rok v životě zrozence, který by nastal v roce 378 n. l., čímž přesně spadá do dříve stanoveného časového období, kdy složil své dílo. Vzhledem k tomu, že dotyčný je identifikován jako pětadvacetiletý muž, zdá se velmi pravděpodobné, že Holden má pravdu, když spekuluje, že jde o nativitu jeho syna.

Anonym z roku 379

V roce 379 n. l. napsal neznámý astrolog pojednání o stálicích ve městě Římě.[523] Je obecně označován jako Anonym z roku 379. Jeho text je důležitý, protože nám poskytuje jednu z nejstarších a nejdelších sad vymezení v řečtině, a to jakým způsobem jsou používány a interpretovány stálice v kontextu nativní astrologie.

Na začátku textu Anonym říká, že píše během konzulátu Olybria a Ausonia.[524] To se evidentně týká Quinta Clodia Hermogeniana Olybria a Decimia Magna Ausonia, o nichž je známo, že měli konzulství v Římě v roce 379.[525] Později v textu Anonym říká, že nezahrnuje stálici Canopus, protože je v Římě a hvězda v této zeměpisné šířce nevychází.[526]

Franz Cumont navrhl, že Anonym z roku 379 může být astrolog Pavel Alexandrijský, o kterém je známo, že svůj *Úvod* napsal jen o rok dříve v roce 378 n. l.[527] Pingree později tuto hypotézu odmítl, i když nevysvětlil proč.[528] Pravděpodobně byla založena na blíže nespecifikovaných lingvistických nebo

[521] Tj. ročních. RS
[522] Ibidem. RS
[523] Upraveno in *CCAG*, 5, 1, s. 194-212. Překlad, viz Anonymous of 379, *The Treatise on the Bright Fixed Stars*, trans. Schmidt.
[524] *CCAG* 5, 1, s. 198: 3-6.
[525] Bagnall, *Consuls of the Later Roman Empire*, s. 292-3.
[526] *CCAG* 5, 1, s. 204: 4-8.
[527] *CCAG* 5, 1: 194, 199.
[528] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 438.

filologických základech. Ve svém překladu Anonyma Schmidt poznamenává, že styl psaní je přímočařejší než od Pavla Alexandrijského.[529]

Hlavním zdrojem, který Anonym v celém svém díle zmiňuje, je Ptolemaios, kterého, jak se zdá, velmi obdivuje, v jednu chvíli ho nazýval „božským Ptolemaiem“ (*tou theiotatou Ptolemaiou*). Anonym se často odvolává na své předchůdce a na jednom místě, během krátké odbočky, podává jakýsi historický přehled astrologie a studia stálic.[530] Během této odbočky zmiňuje následující astrology v pořadí: Babyloňané a Chaldejci, Bérossos, Egypťané, Hermes, Nechao a Cerasphorus, Petosiris a Nechepso, Timaeus, Asklétion, Antiochus, Valens, Antigonus, Heraiskos, Serapión a Ptolemaios. Anonym zmiňuje také astronomy: Metón, Apollinarius, Euktemon, Dositheus, Kallipus, Fillipus, Fókis a Hipparchos.

Cílem Anonyma bylo nastínit astrologický význam třiceti jasných stálic první a druhé velikosti, ačkoli v dochovaném textu je zmíněno pouze dvacet devět. Každá hvězda představuje „směs“ nebo „kombinaci“ (*krasis*) povahy dvou planet. Například Spica je směs Venuše a Merkuru.[531] Poté poskytuje vymezení pro každou hvězdu, když se stane prominentní v nativitě, buď tím, že je blízko úhlu, nebo tím, že je těsně v konjunkci s Měsícem. Mnoho interpretací je změněno na základě toho, kde jsou v horoskopu určité planety.[532]

Maximus (4. století?)

Astrolog jménem Maximus napsal pojednání o počáteční astrologii v řeckém verši s názvem *O počátcích* (*Peri Katarchōn*) někdy mezi druhým a pátým stoletím našeho letopočtu.[533] Zjevně začlenil materiál od Dorothea, který ho řadí do prvního století n. l., a poté jej použil autor Nonnus ve svých *Dionysiakách* v pátém století.[534] Byzantská encyklopedie z desátého století známá jako *Suda* říká, že Maximus byl učitelem římského císaře Juliána, který

[529] Anonymous of 379, *Fixed Stars*, trans. Schmidt, s. viii.
[530] *CCAG* 5, 1: 204-205.
[531] *CCAG* 5, 1, s. 198: 12-25.
[532] Anonymous of 379, *Fixed Stars,* trans. Schmidt, a. vii-viii; *CCAG* 5, 1: s. 169, pozn. 1; 194-195.
[533] Kritické vydání, viz *Maximus et Ammonis carminum de actionum auspiciis reliquiae*, ed. Ludwich. Text dosud nebyl přeložen.
[534] Hübner, “*Maximus*.”

vládl v letech 361-363 n. l., i když současní historici to obvykle považují buď za nejisté, nebo přímo skeptické.[535]

Héfaistión Thébský (počátek 5. století)

Héfaistión Thébský napsal na počátku pátého století našeho letopočtu tří dílnou kompilaci dřívějších astrologických nauk s názvem *Apotelesmatika*.[536] Primárně čerpá z Ptolemaia a Dorothea, i když na různých místech svého díla cituje i řadu dalších autorů, např. Thrasylla, Antiocha Athénského, Anubia, Manéthóna, Antigona Nikájského, Apollinaria a Porfyria. V 1. a 2. knize se zdá, že upřednostňuje především Ptolemaia, i když ve 3. knize, kde se zabývá počáteční astrologií, čerpá především od Dorothea, kde excerpuje a parafrázuje mnoho dlouhých pasáží z páté knihy jeho didaktické řecké básně. Vzhledem k tomu, že Dorotheův text se dochoval pouze ve zkorumpovaném arabském překladu perského překladu, jsou fragmenty Dorothea, které Héfaistión uchovává v řečtině, velmi důležité pro stanovení toho, co Dorotheus původně řekl.

Héfaistión uvádí svá vlastní data narození v jednom bodě v rámci diskuse o určení přesného stupně Ascendentu, a říká: „Narodil jsem se během dne 30. dne Athyru, přičemž Slunce zabíralo přibližně 4 stupně Střelce.“[537] Stejné nativní údaje jsou uvedeny v předchozí kapitole bez uvedení zdroje v diskuzi o stanovení horoskopu početí zrozence.[538] Na základě toho Pingree usoudil, že Héfaistión byl počat 20. února 380 n. l. a narodil se 26. listopadu 380 n. l.[539] Umístění fixních hvězd, které Héfaistión uvádí ve svém díle, se datuje někdy kolem roku 390 n. l., a proto si Pingree myslí, že své dílo napsal v Egyptě někdy kolem roku 415 n. l.[540]

---

[535] Jones („*Maximus*“, s. 536) poukazuje na to, že není jasné, na čem to v Sudě spočívá, zatímco Hübner (op. cit.) považuje toto spojení za „vysoce nepravděpodobné“.
[536] Standardní kritické vydání je Hephaestio of Thebes, *Hephaestionis Thebani apotelesmaticorum libri tres*, ed. Pingree. Knihy 1 a 2 byly přeloženy do angličtiny Schmidtem, zatímco poslední byla nedávno přeložena Gramagliou a Dykesem.
[537] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 2: 23, trans. Schmidt, s. 11.
[538] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 1: 32-34.
[539] Pingree, “*Classical and Byzantine Astrology in Sassanian Persia*,” s. 229.
[540] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 429.

Hypatia a ženy praktikující astrologii

Ženy obvykle nedostávaly stejné vzdělání jako muži v řeckořímském světě a částečně v důsledku toho byli všichni astrologové, které známe jménem z helénistické tradice, muži. Víme, že ženy konzultovaly s astrology, protože astrologické příručky autorů jako Valens a Firmicus jsou plné odkazů na to, jak by měly být určité konfigurace interpretovány v horoskopech žen. Často jsou vymezení u Valense ohraničena tak, jako by byla aplikována do horoskopů mužů jako výchozí, ale pak dojde k odbočení a Valens buď řekne, že totéž platí v ženském horoskopu, nebo dá upravený přístup k použití v ženském horoskopu.[541] Modifikovaný přístup se často objevuje v otázkách týkajících se vztahů a manželství, kde v horoskopech mužů Venuše označovala manželství, zatímco v horoskopech žen měl Mars označovat manželského partnera.[542]

Pravděpodobně nejčasnější důkaz o ženských astroložkách se vyskytuje u římského básníka Juvenala (kolem roku 100 n. l.) v jeho *Satirách*. Zde se vysmívá klientkám astrologů, které nakonec začnou toto téma praktikovat samy:

„Té však již zdáli se vyhni, jež v rukou svých napořád žmoulá otřelou výpočtů sbírku[543] jak tučný nějaký jantar, která se nikoho neptá a hned je už tázána sama, která s manželem nejde, ať do války míří či domů, jestliže údaje hvězd ji odvrátí od toho plánu.“[544]

Účel této pasáže je sice satirický, ale pravděpodobně ukazuje na skrytou realitu, v níž by se do prvního století některé z žen, které pravidelně konzultovaly s astrology, pravděpodobně zejména ve vyšších třídách, s tímto tématem nakonec seznámily natolik, že by jej začaly používat samy a snad se i setkávaly s klienty.

První ženou, kterou známe jménem a která by pravděpodobně měla nějaké vzdělání v astrologii, byla filozofka Hypatia z Alexandrie, která žila koncem čtvrtého a začátkem pátého století.[545] Byla dcerou matematika a

[541] Například Valens říká, že annuální profekce lze také použít v horoskopech žen in *Anthology*, 4, 25: 17.
[542] Valens, *Anthology*, 2, 38: $7. Srov. Firmicus, *Mathesis*, 2, 14: 4.
[543] Zde má Brennan Thrasyllovy efemeridy, které vyjadřují smysl jasněji a jsou v souladu s Loebovým překladem.
[544] Juvenal, Satires, 6: 573-578.
Iuvenalis, Decimus Iunius: Satiry. Překlad Vysoký, Zdeněk K. Praha: Vladimír Žikeš, 1948. S. 104.
[545] Její život a dílo, viz Dzielska, *Hypatia of Alexandria*; Deakin, *Hypatia of Alexandria*. Jedna z knih Valensovy *Antologie* má na konci řádek, který říká, že byla věnována nebo adresována jinak neznámé postavě jménem

astronoma Theóna Alexandrijského, o kterém je známo, že napsal komentáře k Ptolemaiovým astronomickým dílům, *Almagestu* a *Příručním tabulkám*, a možná i ranou práci o použití a konstrukci astrolábů.[546] Bernard poznamenává, že značná část publika, pro které Theón skládal své komentáře, byli astrologové nebo studenti astrologie, kteří potřebovali pomoc s pochopením toho, jak používat Ptolemaiova astronomická díla k výpočtu astrologických tabulek, a zdroje naznačují, že Hypatia sama měla „alespoň nějaké astrologické vzdělání.“[547] Stejně jako její otec, i o ní se ví, že se zajímala o astronomii, a evidentně s ním spolupracovala na komentáři k Ptolemaiově *Almagestu*.[548] V dospělosti si Hypatia získala pověst učitelky filozofie a matematiky a měla řadu studentů, kteří si ji velmi vážili.

Naneštěstí se do této doby v historii vyvinulo velké nepřátelství mezi křesťanstvím a pohanstvím, a astrologie se mezi mnoha křesťany stala méně přípustnou kvůli jejímu vnímanému spojení s dřívější pohanskou kulturou. To může mít nějaký vliv na zdůvodnění, proč byla Hypatia v roce 415 zavražděna křesťanským davem. Motivace jsou trochu nejasné a zdá se, že to mohlo být primárně z politických důvodů, ačkoli jeden pozdější nepřátelský křesťanský zdroj říká, že byla zapojena do zlých praktik zahrnujících „magii“ a „astroláby“.[549] Bernard říká, že se zdá být pravděpodobné, že „někteří křesťané v Alexandrii věřili (nebo byli vedeni k víře), že využila své schopnosti v matematice a astrologii (v obecném mínění obojí související s magií) k ovlivnění Oresta“, který byl politickou postavou a pravděpodobným studentem Hypatie, a aby ho tak odvedla od jeho křesťanské víry.[550] Předpokládá se, že pozadí v astronomii a potenciálně astrologii mohlo být záminkou k tomu, aby se proti ní shromáždil dav.

Nemůžeme s jistotou říci, zda byla Hypatia praktikující astroložka, nebo dokonce jaké měla názory na astrologii, protože z jejího díla se nedochovalo

---

Dafné (Valens, *Anthology*, ed. Pingree, s. 281: 19-20), i když není jasné, zda se jedná o studenta nebo možná jen člena rodiny. Je to také zvláštní, protože v předchozím odstavci Valens uzavírá sedmou knihu oslovením někoho jménem Marcus, což vyvolává dojem, že kniha byla ve skutečnosti věnována jemu.

[546] Viz Bernard, “*The Alexandrian School*”, kde najdete vynikající zpracování děl a myšlenek Theóna a Hypatie. Theónova práce na astrolábu, viz Neugebauer, *A History of Ancient Mathematical Astronomy*, s. 877f, i když Bernard jinde poznamenává, že Neugebauerův argument pro sepsání pojednání o astrolábu byl některými vědci zpochybněn, protože důkazy jsou poněkud skrovné (Bernard, “*Theon of Alexandria*,” s. 793-4).

[547] Bernard, “*The Alexandrian School*,” s. 435.

[548] Bernard, “*The Alexandrian School*,” s. 419.

[549] Křesťanský zdroj, viz John of Nikiu, *The Chronicle of John, Bishop of Nikiu*, trans. Charles, 84: 87-103.

[550] Bernard, “*The Alexandrian School*,” s. 419-420.

téměř nic. Můžeme však říci, že vzhledem k tomu, že byla někým, kdo se zajímal o astronomii a měla v ní nějaké vzdělání, pravděpodobně by také měla alespoň nějaké vzdělání v astrologii. To by z ní udělalo první ženskou postavu, o které víme podle jména, která prošla tímto druhem výcviku, i když nepochybně před ní byly jiné astroložky, jejichž jména se nedochovala.

Julián z Laodikeje (500)

Julián z Laodikeje byl astrolog, o kterém se předpokládá, že působil někdy kolem roku 500 n. l., na základě astronomických pozorování, která provedl v roce 497, a také délek fixních hvězd, které použil v jednom ze svých děl.[551] Ačkoli některé kapitoly jeho práce byly upraveny a publikovány in *CCAG*, zbytek je stále k dispozici pouze v rukopisech.[552] Několik kapitol Juliánova díla, které byly dosud publikovány, se týká počáteční astrologie a v jednom důležitém úryvku cituje řadu pravidel od Petosirída.[553]

Olympiodorus (polovina 6. století)

Olympiodorus byl novoplatónský filozof, který učil na škole v Alexandrii v šestém století. Dochovaly se především přepisy jeho přednášek. Někdy je označován jako Olympiodorus mladší (*Olympiodōros ho Neōteros*), protože existoval starší filozof jménem Olympiodorus, který také učil v Alexandrii v pátém století, často označovaný jako Olympiodorus starší.

Existuje komentář k *Úvodu* Pavla Alexandrijského, který je obecně považován za založený na sérii přednášek, které Olympiodorus přednesl mezi květnem a červencem roku 564 n. l.[554] Dříve byl tento komentář připisován autorovi z konce pátého století jménem Heliodorus, a i když je nyní obecně připisován Olympiodorovi, může stále obsahovat některé dřívější materiály od Heliodora.[555]

[551] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 435.
[552] Úplný seznam jeho děl a místo, kde je lze nalézt, viz Pingree, ibidem.
[553] *CCAG*, 1, s. 138. Překlad, viz Schmidt, *Sages*, s. 19.
[554] To bylo poprvé představeno in Westerink, "*Ein astrologisches Kolleg aus dem Jahre 564*." Pingree o Heliodoru, viz *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 428-429.
[555] Pingree, „*The Teaching of the Almagest in Late Antiquity*", s. 86.

Olympiodorův komentář je užitečný, protože objasňuje několik výroků v Pavlově textu a také nám poskytuje pohled na to, jaká byla astrologie na samém konci helénistické tradice.[556]

Rhetorius Egyptský (začátek 6. nebo 7. století)

Rhetorius je posledním významným astrologem helénistické tradice. V šestém nebo sedmém století našeho letopočtu napsal velké *Kompendium* astrologického materiálu.[557] Čerpal nebo citoval velké množství dřívějších zdrojů, včetně Herma, Dorothea, Anubia, Valense, Ptolemaia, Antigona a dalších.

Pingree datoval Rhetoria do počátku sedmého století, těsně před dobytím Egypta islámskou říší, na základě horoskopu obsaženého v jeho práci, který datoval do 24. února 601 n. l.[558] Holden však Pingreeho datování zpochybnil argumentem, že tento příklad je spíše hypotetickým horoskopem s libovolnými pozicemi, nežli skutečnou datovatelnou nativitou, protože v této kapitole Rhetoriova textu nejsou uvedeny ani pozice Ascendentu, ani žádná fakta o životě zrozence.[559] Holden poukazuje na to, že většina interních důkazů v Rhetoriově *Kompendiu* naznačuje datování na počátku šestého století, jako jsou další dva horoskopy, které se datují do druhé poloviny pátého století, nebo pozice fixních hvězd, které byly stanoveny na datum kolem roku 504. Říká, že když je zpochybněna legitimita horoskopu ze sedmého století, je dřívější datování jediným udržitelným závěrem.

I když se zdá, že Holden má více důkazů ve prospěch svého argumentu pro datování Rhetoria do šestého století, není nutně jasné, že horoskop ze sedmého století je hypotetický, a proto musí být datování Rhetoria stále ponecháno jako nevyřešený problém. V každém případě by byl Rhetorius stále posledním velkým astrologem tradice, zejména proto, že Olympiodorův text je

---

[556] Standardní kritické vydání je Olympiodorus, *Heliodori, ut dicitur, In Paulum Alexandrinum commentarium*, ed. Boer, existuje anglický překlad od Greenbaum.

[557] Struktura Rhetoriova *Kompendia* byla poprvé představena in Pingree, „*Antiochus and Rhetorius*“. Kapitoly 1-53 jsou upraveny in *CCAG* 1, s. 140-64. Kapitoly 54-98, 104 a 113-17 jsou upraveny in *CCAG* 8, 4: s. 115-224. Zbytek se ukáže v nadcházejícím vydání Pingreeho a Heilena. Anglický překlad, viz Rhetorius the Egyptian, *Astrological Compendium*, trans. Holden.

[558] Pingree, “*Classical and Byzantine Astrology*,” s. 232.

[559] Rhetorius, *Compendium*, trans. Holden, s. 158. Bezza uvedl podobný argument in „*L ’astrologia greca dopo Tolemeo: Retorio*“, zvl. s. 184.

pouze komentářem a nepřispívá k našemu celkovému chápání pozdější tradice tolik jako Rhetorius.

Opakující se problém s Rhetoriem je, že existuje řada pozoruhodných rozdílů ve způsobu, jakým praktikuje určité aspekty astrologie ve srovnání s dřívějšími autory, ale není vždy jasné, zda se jen otevřeněji snaží dělat něco, co bylo v tradici implicitní již dříve, nebo jestli tyto rozdíly představují změny a inovace, které nastaly až na samém konci helénistické tradice. Některé z těchto rozdílů prozkoumáme později, zejména v částech zabývajících se rekonstrukcí nauky aspektů a podmínek bonifikace a špatného zacházení (týrání).[560]

[560] Má vlastní závorka. RS

V. kapitola: Pád a přenos

Pád Římské říše a astrologie

Římská říše začala upadat ve třetím století, čelila rostoucímu počtu vnějších vojenských hrozeb a také vnitřní nestabilitě v politické sféře. Úpadek Římské říše se časově shodoval s poklesem praxe helénistické astrologie, a to jak v důsledku ztráty učení a gramotnosti v důsledku úpadku státu, tak i v důsledku měnících se intelektuálních, společenských a náboženských trendů, které vyplynuly z nárůstu popularity křesťanství. Ze společenského hlediska se sice v Novém zákoně objevují některé astrologické motivy, jako je například příběh o mázích interpretujících Betlémskou hvězdu jako znamení narození Ježíše, po prvním století našeho letopočtu se hlavní proud křesťanství stal vůči astrologii stále nepřátelštějším.[561]

Zdá se, že hlavním bodem sporu bylo přesvědčení, že mnoho astrologů zastávalo názor, že životy jednotlivců jsou do určité míry předurčeny na základě jejich nativních horoskopů, přičemž různí astrologové zastávají různé názory na to, do jaké míry byly věci předurčeny. To přivedlo astrologii do konfliktu s křesťanskými mysliteli, kteří spojovali fatalismus s astrologií, kterou se snažili z teologických důvodů odmítnout.[562] Po prvním století řada křesťanských teologů a církevních otců psala ostré polemiky proti astrologii a osudu, protože tato dvě témata byla vnímána jako provázaná. Církevní otec Jan Zlatoústý ve čtvrtém století řekl: „Ve skutečnosti žádná nauka není tak zkažená a nehraničí s nevyléčitelným šílenstvím jako nauka o osudu a astrologie“.[563] I když existovaly některé gnostické křesťanské sekty, které začlenily astrologii do svých systémů víry, mnohé z nich byly marginalizovány a nakonec vytlačeny, když se ortodoxní křesťanství jasněji vymezovalo.[564]

Zásadní zlom nastal v roce 313, kdy císař Konstantin legalizoval křesťanství v Římské říši. To nakonec mělo negativní důsledky pro praxi

[561] Křesťanské postoje k astrologii, viz Hegedus, *Early Christianity and Ancient Astrology*, a Denzey Lewis, *Cosmology and Fate*. Je zde také pěkné zpracování toho, jak křesťané řešili problém Betlémské hvězdy v prvních čtyřech stoletích našeho letopočtu in Denzey, „*A New Star on the Horizon*“.
[562] Diskutováno in Hegedus, *Early Christianity and Ancient Astrology*, s .23; 113-115.
[563] Citováno in Barton, *Ancient Astrology*, s. 77, cituje Jana Zlatoústého, *On Fate and Providence*, editováno in Migne, *Patrologia Graeca*, 50.756, 58-757, 8.
[564] Diskuze o jedné gnostické křesťanské sektě známé jako *Peráti*, kteří do své teologie začlenili některá astrologická témata, DeConick, „*From the Bowels of Hell to Draco: The Mysteries of the Peratics*.”

astrologie, protože zatímco se římští vládci neúspěšně pokoušeli zakázat astrologii v průběhu staletí z politických důvodů, ukázalo se, že měnící se teologické klima mnohem účinněji omezuje přijímání astrologie mezi širokou populací. Hegedus vysvětluje, že „křesťanští odpůrci astrologie byli primárně motivováni přesvědčením, že astrologie představuje pro křesťanství významnou hrozbu“.[565]

Přísnější edikty zakazující praktikování astrologie byly vydány v letech 357, 409 a 425, které nejprve vyžadovaly, aby astrologové spálili své knihy nebo šli do vyhnanství, a později je úplně zakazují.[566] Některá z nejhorších perzekucí astrologů se následně odehrála za císaře Justiniána v šestém století. Justinián se snažil očistit říši od kacířství. Historik ze šestého století Prokopios z Kaisareie nám dává svědectví:

„*také se zlomyslně obrátili proti astrologům. Proto se orgány odpovědné za případy krádeží pustily do týrání; jiný důvod k tomu nebyl. Poté, co mnohé z nich na zádech zbičovali, šli s nimi v nemilosti na velbloudech přes celé město, i když to byli starci a jinak zcela slušní občané, proti nimž neměli nic, z čeho by je obvinili, než že chtěli být odborníky o hvězdách, v místě, jako je toto*.“[567]

Nakonec to bylo mnohem odlišné intelektuální klima než to, ve kterém se původně objevila a rostla helénistická astrologie. Zatímco dřívější císaři již v prvním století příležitostně zakazovali astrologii z politických důvodů, tyto zákazy byly často dočasného charakteru a nezdá se, že by byly příliš účinné při zastavení přílivu praxe astrologie. Nová kombinace politických a náboženských příkazů proti astrologii se ukázala být mnohem účinnější. Určitým způsobem se determinismus astrologů, který se těšil mnohem větší oblibě, když byl stoicismus dominantnější filozofií v Římské říši, stal nyní závazkem a reliktem minulosti.

V samotné říši došlo také ke změnám, které vedly k úpadku astrologie. Ve čtvrtém století bylo hlavní město říše přesunuto z Říma do Konstantinopole (dnešní Istanbul, Turecko), a tak bylo sídlo moci mimo Itálii. Do konce čtvrtého století byla Římská říše rozdělena na polovinu, čímž vznikla Východořímská říše ovládaná z Konstantinopole, a Západořímská říše ovládaná z Říma.

[565] Hegedus, *Early Christianity and Ancient Astrology*, s. 23.
[566] Tester, *A History*, s. 95. Edikt z roku 357, viz Sandwell, “*Outlawing ‘Magic’ or Outlawing ‘Religion’?*,” s. 114ff.
[567] Prokopios, *The Secret History*, 11: 37, trans. Kaldellis, s. 55.

Západořímská říše vstoupila v tomto bodě do strmého úpadku. Město Řím bylo v roce 410 vypleněno germánským kmenem známým jako Vizigóti, a poté byl v roce 476 sesazen poslední západořímský císař Romulus Augustus. To vedlo v Evropě k nástupu středověku, protože Západořímská říše se stala pouze stínem své bývalé moci. Podle historika Nicholase Campiona:

„je zřejmé, že astrologie v západní Evropě prakticky vymizela kvůli kolapsu gramotnosti, zejména znalosti řečtiny, protože germánská kultura se svým spíše venkovským než městským zaměřením v kombinaci s válkou a invazí postupně podkopala římskou kulturu od Británie po severní Afriku, během pátého a šestého století zaujímala Francii, Itálii a Španělsko. Zmizení římské kultury bylo nejextrémnější na severu — v Británii — a mnohem pozvolnější kolem Středozemního moře, ale i v Itálii si pustošení rabujících armád vyžádalo obrovskou cenu. Přicházející germánské kmeny měly své lunární měsíce, šťastné dny, příběhy o hvězdách a konstelacích, ale horoskopická astrologie se svým literárním základem a matematickými složitostmi nebyla součástí jejich kultury.“[568]

Mezitím Východořímská říše, která se od pátého století obvykle nazývá Byzantská říše, nadále vzkvétala a rostla. Tato strana říše si udržela kontrolu nad Egyptem až do počátku sedmého století, což je důležité, protože Egypt byl ústředním bodem pro praktikování helénistické astrologie od svého počátku. I když to na několik století odvrátilo zmizení astrologie v Egyptě, praxe astrologie stále upadala a byla zatlačena obecně do podzemí v Byzantské říši. Císař Justinián uzavřel v Athénách filozofické školy zákazem výuky „pohanské“ filozofie v roce 529 n. l. Zdá se, že filozofická škola v Alexandrii navzdory tomu zůstala aktivní, ale byla malá a poněkud izolovaná, protože egyptská populace v pozdním starověku se z velké části stala křesťanskou. V létě roku 564 přednesl novoplatónský filozof Olympiodorus mladší sérii přednášek o astrologii, které tvořily komentář k dílu astrologa ze čtvrtého století Pavla Alexandrijského. Přibližně ve stejné době sestavil astrolog Rhetorius Egyptský poslední velké dílo o helénistické astrologii na počátku šestého nebo sedmého století.

Egypt zůstal pod kontrolou Byzantské říše až do sedmého století, a proto se zde řecký jazyk nadále používal, ale ke konci tohoto období došlo k některým

[568] Campion, *A History of Western Astrology*, vol. 1, s. 287-288.

významným politickým změnám. Nejprve Sásánovská perská říše vtrhla do Egypta v roce 619 a jejich síly okupovaly zemi asi deset let. Byzantská říše znovu získala kontrolu nad Egyptem v roce 629, ale poté v roce 639 vtrhly do Egypta armády rychle expandující Islámské říše a v roce 642 dobyly Alexandrii. To znamenalo konec sedmi století římské kontroly nad Egyptem, která začala v roce 30 př. n. l. Oktaviánovou anexí. V tomto bodě to nebyla pouhá změna v intelektuálních nebo teologických trendech, která způsobila, že astrologie upadla v nemilost; nová kultura s novým jazykem a teologií byla nyní pod kontrolou toho, co bylo v podstatě domovem helénistické astrologie. Pro všechny záměry a účely to znamenalo konec helénistické astrologické tradice.

Přenos do jiných kultur

Počínaje druhým stoletím našeho letopočtu se texty o helénistické astrologii začaly přenášet do jiných kultur mimo Římskou říši; byly následně přeloženy, upraveny tak, aby vyhovovaly jejich hostitelským kulturám, a poté rozšířeny díky zavedení dalších technik. Tři nejvýznamnější přenosy helénistické astrologie byly do Indie, Persie a nakonec do středověké Islámské říše.

Přenos do Indie

Obchod mezi Římskou říší a Indií vzrostl po prvním století př. n. l., kdy se námořníci naučili používat monzunové větry k přímé cestě mezi Egyptem a západními břehy Indie.[569] V Indii se usadily skupiny Řeků a Římanů, přičemž někteří z nich převzali jazyk a zvyky místního obyvatelstva. Za těchto okolností byl někdy kolem druhého století našeho letopočtu přenesen řecký text o helénistické astrologii do Indie, kde byl přeložen do sanskrtu. Předpokládá se, že tento text, známý jako *Yavanajātaka*, sehrál hlavní roli při utváření tradic astrologie, která se následně rozvinula v Indii během posledních dvou tisíc let.

Hlavním výzkumníkem, který propagoval práci v této oblasti, byl David Pingree. Svou doktorskou práci, *Yavanajātaka*, Pingree upravil, přeložil a napsal k ní komentář.[570] Hlavním účelem jeho disertační práce bylo porovnat astrologické nauky obsažené in *Yavanajātaka* s naukami různých astrologů z

[569] Diskuse o obchodu mezi Římem/Egyptem a Indií, viz McLaughlin, *Rome and the Distant East*, s. 23-60, a Young, *Rome's Eastern Trade*, s. 27-32.

[570] Pingree vydal své kritické vydání *Yavanajātaka* jako dvousvazkový soubor v roce 1978. První svazek obsahuje samotný sanskrtský text spolu s kritickým aparátem a krátkým úvodem; druhý díl obsahuje jeho anglický překlad spolu s jeho komentářem. Viz Pingree, *Yavanajātaka*.

helénistické tradice. Pingree tvrdil, že mnoho technik indické tradice horoskopické astrologie bylo z velké části odvozeno z helénistické astrologie a že *Yavanajātaka* byla hlavním zdrojem tohoto přenosu.[571] To bylo provedeno ukázkou, že *Yavanajātaka* byla nejstarší indický text svého druhu o nativní astrologii, a že tvořila základ mnoha pozdějších tradic astrologie v Indii. Tvrdil, že *Yavanajātaka*, což znamená „horoskopie Řeků", byla ve skutečnosti sanskrtským překladem řeckého astrologického textu, který byl pravděpodobně napsán v prvním století n. l. v Alexandrii v Egyptě, a že převážnou většinu nauk obsažených v textu lze zpětně vysledovat buď přímo, nebo nepřímo k západním zdrojům.

Podle Pingreeho byl řecký originál *Yavanajātaky* přeložen Řekem do sanskrtu v roce 149 nebo 150 v indickém městě Udždžain, které přijalo indické společenské a náboženské zvyky.[572] Text byl poté v roce 269 nebo 270 přeměněn na instruktážní báseň jiným indickým Řekem známým jako Sphujidhvaja, přičemž právě tato verze textu se dochovala do současnosti. *Yavanajātaka* pak následně ovlivnila mnoho pozdějších indických astrologů, jak ukázal Pingree ve svém komentáři prostřednictvím srovnání s jinými sanskrtskými texty.

Astrologie, která byla do Indie dovezena z Egypta, byla sloučena s domorodými formami astrologie, které tam již byly vyvinuty, které zahrnovaly 27 nebo 28 znamení lunárního „zvěrokruhu" známého jako nakšatry. V Indii také pravděpodobně existovaly některé již dříve existující formy astrálních znamení, které byly odvozeny z dřívějších mezopotámských zdrojů.[573] Indové si následně tuto formu astrologie přivlastnili a vzkvétala tam téměř dva tisíce let s mnoha novými vývojovými trendy a inovacemi, které jsou jedinečné pro indickou tradici.

Jak zdůraznil Pingree, nejsilnějším důkazem toho, že indická astrologie byla ovlivněna helénistickou tradicí, je to, že mnoho technických termínů v rané indické tradici, a dokonce i dnes, jsou pouhými transliteracemi řeckých termínů

[571] Viz Pingree, *From Astral Omens*, s. 31-38.
[572] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 1, s. 3-5; Pingree, *From Astral Omens*, s. 34.
[573] Pingree, *From Astral Omens*, s. 31-33.

do sanskrtu.[574] V řečtině mají tato slova řadu konkrétních a abstraktních významů, ale v sanskrtu se slova stávají pouze technickými termíny, které mají malý nebo žádný význam, kromě jejich použití v astrologii. To znamená, že většina těchto transliterovaných termínů ve skutečnosti neznamená v sanskrtu nic kromě jejich technického použití, ale v řečtině mají termíny skutečné sémantické spojení s jinými slovy mimo astrologii, což ukazuje, že mají původ v řeckém jazyce. Například v *Yavanajātace* je řecké slovo pro úhlový dům nebo místo, *kentron*, v sanskrtu přepsáno jako *kendra*. Řecký výraz pro následný dům, *epanafora*, se v sanskrtu stává *panafara*. Řecký výraz pro padající místo, *apoklima*, se jednoduše stává *apoklima*.[575] V jiných případech se řecký výraz pro Měsíc prázdného chodu, *kenodromia*, v sanskrtu změní na *kemadruma*.[576] Termín pro aplikující aspekt, *sunaphe*, se stává *sunapha*.[577] Desetistupňové segmenty ekliptiky známé v řečtině jako dekany či *dekanos* se stávají *drekanas*.[578]

V naprosté většině případů je skutečná technická aplikace astrologických pojmů, které jsou popsány těmito přepsanými sanskrtskými výrazy, stále velmi podobná, ne-li identická, helénistické aplikaci stejných pojmů. Zatímco v době, kdy Sphujidhvaja sestavil zveřšovanou verzi *Yavanajātaky*, již bylo v indickém systému provedeno mnoho technických úprav a adaptací, převažující důraz této rané indické astrologické tradice je stále pozoruhodně podobný tomu, co bylo praktikováno v rané helénistické tradici astrologie. V důsledku toho může být *Yavanajātaka* užitečným zdrojem pro pochopení některých aspektů praxe helénistické astrologie, i když je třeba ji používat obezřetně.

Navzdory mnoha podobnostem existují také některé znatelné rozdíly mezi naukami obsaženými v *Yavanajātace* a těmi, které máme zdokumentované v helénistických zdrojích. Některé z těchto rozdílů jednoduše vyplývají ze skutečnosti, že některé prvky původních forem astrologie, jako jsou *nakšatry*, byly syntetizovány s helénistickými technikami, a tak vytvořily něco, co připomíná, ale nikoliv nutně stejné původní tradice, které se do toho vložily.

[574] Viz Pingree, *From Astral Omens to Astrology*, s. 34-35, kde je stručné shrnutí tohoto argumentu. Pro podrobnější zpracování termínů používaných v indických textech a jejich odvození z řeckých slov, viz Pingreeho rozsáhlý komentář in *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 195-415.
[575] Pingree, *Yavanajātaka*, 1: 53.
[576] Pingree, *Yavanajātaka*, 10: 2.
[577] Pingree, *Yavanajātaka*, 10: 1.
[578] Pingree, *Yavanajātaka*, 3: 1.

V jiných případech mohou některé rozdíly vyplývat z chyb nebo chyb v textovém přenosu zdrojového textu, který je základem samotné *Yavanajātaky*. Například Pingree poukázal, jak lze rozdíl mezi stupni exaltace v helénistických a indických zdrojích vysvětlit tím, že jediné číslo vypadne z rukopisu původního řeckého textu, takže Jupiter povýšený na „15“ stupních Raka v helénistické tradici se v indické tradici stává na „5“ stupních Raka.[579] V jiných oblastech, jako je nauka aspektů, existují velké rozdíly mezi tradicemi a není jasné, odkud tyto variace pocházejí. Mohou jednoduše představovat vývoj v indické tradici, který se již odehrál před příchodem *Yavanajātaky*.

Pingreeho práci na *Yavanajātace* nedávno kritizoval vědec jménem Bill M. Mak, který zpochybnil základ Pingreeho datování textu, stejně jako některé další podrobnosti týkající se jeho charakterizace.[580] Zatímco Mak uznává, že přítomnost řeckých výpůjček naznačuje určitý helénistický vliv na indickou tradici, tvrdí, že by nemělo být přehlíženo, do jaké míry byly do textu integrovány původní indické koncepty, jako je karma, ájurvéda a odkazy na hinduistická božstva, protože to znamená, že v době, kdy byl sepsán dochovaný text, došlo k důkladnější a jedinečné syntéze tradic. Odmítá také Pingreeho čtení poslední kapitoly, která činí Yavanesvaru a Sphujidhvaju dvěma samostatnými jednotlivci, místo toho argumentuje, že *Yavanajātaka* představuje originální text, který byl složen jedním jednotlivcem někdy mezi prvním a sedmým stoletím, a že není nutně založený na originálním řeckém prozaickém textu. Nicméně stále charakterizuje *Yavanajātaku* jako sloučení řeckých a indických astrologických nauk, čímž uznává, že došlo k nějakému druhu přenosu, i když detaily kolem toho nemusí být tak jasné nebo čisté, jak se původně zdálo, a je třeba provést mnoho dalšího bádání.

Je zajímavé, že v důsledku tohoto přenosu je dnes indická astrologie často mnohem podobnější raným formám helénistické astrologie, než je moderní západní astrologie helénistické astrologii. Důvodem je to, že astrologická tradice v Indii je v posledních dvou tisících letech poměrně nepřetržitá a od druhého století mají poměrně dlouhou a nepřerušenou tradici, s pouze mírným množstvím změn v důsledku přílivu jiných tradic a rozvoje nových nauk. Na straně druhé, na západě došlo k několika významným

[579] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 220-221.
[580] Mak, “*The Date and Nature of Sphujidhvaja’s Yavanajataka reconsidered*,” a Mak, “*The Last Chapter of Sphujidhvaja’s Yavanajataka critically edited with notes*.”

přenosům astrologie z jednoho jazyka do druhého a jedné kultury do druhé, stejně jako k dlouhému období mezi sedmnáctým a devatenáctým stoletím, kdy praxe astrologie z velké části vymřela úplně. Pokaždé, když byla západní astrologie přenesena do jiného jazyka nebo do nové kultury, byla nějakým způsobem pozměněna. V důsledku toho je řada věcí, kterých se západní astrologové mohou naučit z indické tradice, když obnovujeme a oživujeme praxi helénistické astrologie.

Přenos do Persie

Ve třetím století n. l. se v Persii objevila nová říše, která je historiky obvykle nazývána Sásánovskou říší. Perští králové Ardašír I. a jeho syn Šápúr I. vládli postupně v letech 222 až 267 n. l. Podle arabského bibliografa z desátého století Ibn al-Nadíma začala Sásánovská říše v této době posílat posly do Indie, Číny a Říma, aby sbírali vědecké texty.[581] V tomto období bylo předáno dílo helénistického astrologa Dorothea Sidónského a také některé části *Antologie* Vettia Valense. Obě byly následně přeloženy z řečtiny do středoperského jazyka pahlaví.[582]

Zdá se, že do toho, co se zachovalo z třetí knihy Dorothea, byl v určitém okamžiku poté, co ji napsal v prvním století našeho letopočtu, vložen nativní horoskop z roku 381 n. l.[583] Podle al-Nadíma byl text Dorothea upraven nebo rozšířen za vlády perského krále Husrava I., který vládl v letech 531-578.[584] Pingree věřil, že to bylo během tohoto období, v šestém století, že se uskutečnil program textové revize, který vyústil v řadu změn a interpolací v perských překladech Dorothea a Valense.[585]

Tyto texty Dorothea, Valense a několika dalších tvořily základ praxe astrologie v Persii, která evidentně probíhala během sásánovského období, i když jen málo z této tradice přežilo kvůli zničení textů, ke kterým došlo během počátečního vzestupu Islámské říše v sedmém století.

[581] Dodge, *The Fihrist of al-Nadim*, s. 575.
[582] Pingree, "*Classical and Byzantine Astrology*"; Pingree, *From Astral Omens*, s. 47.
[583] Dorotheus, *Carmen*, 3, 1: 27-65.
[584] Dodge, *The Fihrist of al-Nadim*, s. 575; Pingree, *From Astral Omens*, s. 50.
[585] Pingree, *From Astral Omens*, s. 49.

Přenos do Islámské říše

Islámský kalendář začíná v roce 622 útěkem Mohameda z Mekky do Medíny a následným ustavením jeho politické a náboženské autority. Po tomto bodě se Islámská říše začala rychle rozšiřovat, nejprve přes Arabský poloostrov a poté přes celý Střední východ. Nakonec, v polovině sedmého století, Islámská říše získala kontrolu nad zeměmi, které sahaly na východ až po severní Indii, na západ až do severní Afriky a většinu Pyrenejského poloostrova (dnešní Španělsko a Portugalsko).

Zdá se, že astrologie začala růst v Islámské říši až zhruba v polovině osmého století. Stalo se tak po nástupu dynastie vládců známých jako Abbásovci, což zahájilo období islámské historie známé jako Abbásovský chalífát. Abbásovci byli velmi otevření k učení a vzdělanosti a měli zvláštní zájem o astrologii.[586] V polovině osmého století si přáli přesunout hlavní město říše z Damašku do Bagdádu; svolali skupinu astrologů a požádali je, aby vybrali příznivou astrologickou chvíli pro založení nového hlavního města, což učinili.[587]

Jakmile byl Bagdád založen v roce 762, stal se novou Alexandrií a začal program překládání vědeckých textů z jiných kultur.[588] Některé z prvních textů, které byly přeloženy do arabštiny, byly astrologické texty.[589] Dorotheus byl přeložen do arabštiny dvakrát, nejprve kolem roku 775 a poté znovu kolem roku 800, i když v obou případech byl překlad založen na verzi Pahlaví (střední perština), a nikoli na původním řeckém textu.[590] Verze částí Valensovy *Antologie* byla přeložena do arabštiny koncem osmého nebo začátkem devátého století.[591] Rhetoriovo *Kompendium* bylo také pravděpodobně v této době přeloženo do arabštiny, protože Pingree tvrdil, že jej získal Theophilus z Edessy mezi lety 765 a 770 a poté jej předal svému kolegovi u Abbásovského soudu v Bagdádu, astrologu Mashallahu.[592]

Ptolemaiův Tetrabiblos byl také přeložen do arabštiny a stal se předmětem několika komentářů a parafrází počínaje osmým a devátým

[586] Diskutováno in Gutas, *Greek Thought, Arabic Culture*, s. 108-110.
[587] Holden, *A History of Horoscopic Astrology*, s. 103-4; Gutas, *Greek Thought, Arabic Culture*, s. 33.
[588] Viz Gutas, *Greek Thought, Arabic Culture*.
[589] Pingree, *From Astral Omens*, s. 41.
[590] Pingree, "*Mashaallah's (?) Arabic Translation of Dorotheus*."
[591] King, "*A Hellenistic Astrological Table*", s. 667.
[592] Pingree, "*From Alexandria to Baghdad to Byzantium*."

stoletím.[593] Ve stejné době byly do arabštiny přeloženy další texty z Persie a Indie, což vedlo k nové syntéze různých astrologických tradic. Těžiště činnosti se soustředilo kolem Bagdádu a primární jazyk většiny astrologických textů se přesunul z řečtiny do arabštiny.

Pozdější přenos a tradice

Zatímco astrologie vzkvétala za Islámské říše v osmém a devátém století, její popularita v arabsky mluvícím světě po desátém století podle všeho poklesla v důsledku měnících se teologických a politických trendů.[594] Po dlouhé odmlce nakonec došlo v Byzantské říši od desátého a jedenáctého století k oživení zájmu o astrologii.[595] Většina řeckých textů o helénistické astrologii, která se dochovala do dnešní doby, byla zachována v Konstantinopoli a dalších byzantských městech ve stoletích po úpadku Říma, kde řečtina i nadále byla obecným jazykem. Ačkoli bylo zkopírováno a uchováno mnoho textů, nezdá se, že by během této doby došlo v astrologických naukách k mnoha inovacím; místo toho některé z hlavních změn, ke kterým došlo, byly výsledkem středověkých arabských astrologických děl, která byla přeložena do řečtiny byzantskými astrology a kompilátory.[596]

Ve dvanáctém století měla druhá křížová výprava nezamýšlený vedlejší účinek znovuzavedení astrologie do Evropy, když severoevropští křižáci začali dobývat muslimské země ve Španělsku a objevili tam obrovské knihovny arabských vědeckých textů. Učenci z celé Evropy začali proudit do Španělska a překládat texty z arabštiny do latiny. V této době bylo přeloženo mnoho arabských astrologických textů z období raného středověku (osmé a deváté století) a koncem 12. století byly znalosti a praxe astrologie v Evropě po několika staletích plně oživeny.

---

[593] Saliba, *A History of Arabic Astronomy*, s. 67; Heilen, "*Ptolemy's Doctrine of the Terms*," s. 68.

[594] Saliba poznamenává, že „jakmile se náboženské texty začaly standardizovat a kodifikovat, od desátého století dále docházelo v islámském světě k systematickým náboženským útokům na astrologii". Saliba, *A History of Arabic Astronomy*, s. 56. V tomto období také došlo k úpadku Abbásovců.

[595] Kolem roku 775 mohlo také dojít ke krátkému oživení díky tomu, že se student Theofila jménem Stefanus přestěhoval z Bagdádu do Konstantinopole a přinesl s sebou řadu textů (Pingree, *From Astral Omens*, s. 64-65), ačkoli Pingreeho identifikace Stefana je sporná. Viz Papathanassiou, „Stephanus of Athens", a Papathanassiou, „Stephanos of Alexandria." Oživení zájmu o astrologii v byzantské říši od 10. století, viz Pingree, *From Astral Omens*, s. 66ff.

[596] Diskuse o některých arabských textech, které byly přeloženy, viz Pingree, *From Astral Omens*, s. 63-77; Burnett, „*Astrological Translations in Byzantium*." Obecné pojednání o astrologii v Byzantské říši, viz Magdalino, *L'Orthodoxie des astrologues*.

Astrologie, která byla v této době znovu zavedena do Evropy, byla typem, který byl vyvinut v osmém a devátém století na základě syntézy prvků z dřívějších helénistických, perských a indických tradic. Nešlo o oživení samotné helénistické astrologie, ale o oživení upravené verze astrologie, která se vyvinula v následujícím období.

K tomuto oživení astrologie došlo v kontextu celkového znovuprobuzení vědy a učení v Evropě od 12. století. Během této doby byly v Evropě založeny univerzity a byly vytvořeny katedry pro astrologii. Astrologie byla silně integrována do medicíny a mnoho lékařů mělo určité povědomí v astrologii v použití jako diagnostického nástroje. Po vynálezu knihtisku na konci patnáctého století bylo publikováno mnoho latinských překladů arabských astrologických textů vytvořených ve dvanáctém století, které se rozšířily do širšího oběhu. Pád Konstantinopole do rukou Osmanské říše v roce 1453 vedl k přílivu mnoha dříve neznámých řeckých textů do Evropy, když učenci prchali ze skomírající Byzantské říše. To pomohlo zajistit rozšířenou praxi a přijetí astrologie během renesance, což je období, které je částečně charakterizováno „znovuzrozením" klasické moudrosti. Během této doby byly k dispozici některé helénistické astrologické texty jako Ptolemaios a Manilius, ale z velké části byl typ astrologie, který se v Evropě praktikoval v patnáctém a šestnáctém století, založen na středověké syntéze, ke které došlo v osmém a dvanáctém století.

V sedmnáctém století začala praxe a vnímání astrologie v Evropě upadat z různých sociálních, politických a vědeckých důvodů.[597] Zejména kosmologie, kterou Ptolemaios nastínil ve svých astronomických a astrologických dílech ve druhém století, byla náhle vyvrácena relativně rychlým sledem astronomických objevů osobností Koperníka, Keplera a Galilea. Poslední velký rozkvět astrologie nastal v Anglii s Williamem Lillym a jeho současníky. Lilly vydal první anglicky psanou učebnici astrologie v roce 1647.[598] To však nestačilo k zabránění úpadku astrologie a do konce století se toto téma dostalo do nemilosti a obskurity.

Po úpadku v osmnáctém a devatenáctém století začala být astrologie na západě znovu oživována koncem devatenáctého a začátkem dvacátého století. V první polovině dvacátého století se zrodilo to, co známe jako moderní

[597] Vynikající zpracování úpadku astrologie v raném novověku je in Rutkin, „*Astrology*", kde jsou citace velké části literatury na toto téma.
[598] Campion, *A History*, vol. 2, s. 151.

astrologii. Postavy jako Alan Leo v Anglii počátku dvacátého století byly úspěšné jak v popularizaci astrologie, tak ve zjednodušení technik. Zároveň se toto téma díky jeho angažmá v Teozofické společnosti spojilo s rozvíjejícím se hnutím New Age. Od 30. let 20. století se astrologové jako Dane Rudhyar snažili překonceptualizovat astrologii v kontextu hlubinné psychologie a analýzy osobností, což bylo do značné míry úspěšné a získávalo na popularitě od 60. do 80. let. V tomto bodě se západní astrologie zaměřila především na analýzu charakteru a psychologickou introspekci; důraz byl kladen na inovaci a kreativitu, došlo k zavádění mnoha nových technik a nebeských těles a v některých případech na záměrný pokus odmítnout některé z mála zbývajících technik a konceptů, které přežily z dřívějších tradic.[599]

Znovuobjevení helénské astrologie

Znovuobjevení a oživení helénistické astrologie v dnešní astrologické komunitě je výsledkem dvou samostatných, ale souvisejících faktorů. První je práce, kterou v akademické obci v průběhu minulého století prováděli filologové, klasicisté a historikové, kteří obnovili, upravili a publikovali mnoho dochovaných textů starověkých astrologických tradic. Druhým je novější hnutí v astrologické komunitě, ke kterému došlo pouze v posledních dvou nebo třech desetiletích, aby oživilo praxi starověkých tradic astrologie.

Oživení ze strany akademické obce

Velké množství astrologických rukopisů stále spí v knihovnách.

Bouché-Leclercq[600]

Základy pro oživení helénistické astrologie položili v průběhu minulého století vědci působící v akademické obci, kteří velkou část své práce zaměřili na zkoumání dějin astrologie. Nejvýznamnější úsilí v této oblasti, alespoň pro účely naší současné studie, zahájila skupina vědců v Evropě koncem devatenáctého století. Zavázali se shromáždit a katalogizovat všechny existující rukopisy o astrologii, které byly napsány v řečtině během helénistického, římského a byzantského období. Tento projekt, který zpočátku vedl belgický učenec

[599] Pro podrobnější zpracování historie astrologie od 12. století do moderní doby, viz Campion, *A History of Western Astrology*, vol. 2 a Holden, *A History of Horoscopic Astrology*, s. 134.

[600] Bouché-Leclercq, *L'Astrologie grecque*, trans. Lester Ness, s. vii-viii: "Quantité de manuscrits astrologiques dorment encore dans les bibliothéques."

jménem Franz Cumont, trval více než padesát let. Obnášelo to prohledávání všech hlavních evropských knihoven po starověkých textech a rukopisech, které byly kopírovány a uchovány po staletí od jejich původního složení. Tento projekt vyústil ve vydání rozsáhlého dvanáctidílného kompendia nazvaného *Catalogus Codicum Astrologorum Graecorum* (*Katalog kodexů řeckých astrologů*), běžněji známého pod zkratkou: *CCAG*.[601]

Toto rozsáhlé kompendium, vydané ve dvanácti svazcích v letech 1898 až 1953, je především katalogem všech existujících řeckých astrologických rukopisů v knihovnách po celé Evropě. CCAG také obsahuje mnoho rozšířených úryvků a fragmentů ze stovek textů, které byly nalezeny při sestavování katalogu. Každý z těchto úryvků pečlivě probírali, zkoumali a upravovali pilní filologové, aby vytvořili kritická vydání mnoha nejvýznamnějších dochovaných řeckých astrologických textů ze starověku.[602]

Vytvoření „kritického vydání" textu je časově náročný proces, který zahrnuje shromáždění všech dochovaných rukopisů a tištěných vydání textu a následné porovnání rozdílů a variací v rukopisné tradici, přičemž konečným výsledkem je rekonstrukce archetypu původního rukopisu, nebo alespoň něčeho, co se originálu co nejvíce přibližuje. Tato kritická vydání však nejsou překlady původních děl, ale místo toho upravená a tištěná vydání samotných textů v jejich původním jazyce, s úvodem a poznámkami pod čarou editorů obvykle napsanými v latině, což byl standardní vědecký jazyk, který by měl znát každý, kdo studuje dějiny vědy nebo klasiky. Přestože tedy velká část tohoto masivního kompendia astrologického materiálu byla k dispozici v tištěné podobě od počátku dvacátého století, ležela po většinu století astrologickou komunitou opomíjená, neznámá a z velké části nevyužívaná. Bylo to částečně kvůli problémům spojeným se studiem starověkých textů v jejich původních jazycích, ale také kvůli nedostatku zájmu o starší formy astrologie obecně.

Projekt *CCAG* začal v době, kdy se astrologie v sedmnáctém a osmnáctém století teprve dostávala z úpadku. Před oživením astrologie ve dvacátém století byla na západě udržována při životě pouze ve formě populárních almanachů a v tomto období bylo napsáno jen málo seriózních astrologických textů. Pro

[601] *Catalogus Codicum Astrologorum Graecorum*, ed. Cumont et al.

[602] Frederick Cramer podal vynikající přehled o dvanácti svazcích *CCAG* ve své recenzi, která vyšla po jejím dokončení v roce 1954. Ve stejném roce také vyšlo jeho mistrovské dílo, *Astrology in Roman Law and Politics*. Viz Cramer, „*Review of Catalogus Codicum Astrologorum Graecorum*".

všechny záměry a účely, astrologie jako vážný předmět studia téměř vymřela v důsledku nepoužívání a špatné pověsti. Právě za těchto kulturních okolností začali redaktoři *CCAG* sestavovat své kompendium. Studovali tradice a přenos zastaralého systému s očekáváním, že vrhne trochu světla na náboženské přesvědčení starověkých národů, které jej praktikovaly, stejně jako na jejich kulturní zvyky, jejich vědecké metody a další podobné záležitosti. V roce 1913 se historik Lynn Thorndike pokusil demonstrovat, jak jsou astrologické texty relevantní pro moderní historiky a jak je lze použít k objasnění kultur, ve kterých byly napsány. Thorndike chtěl ukázat,

„že astrologické pojednání nám může také poskytnout obraz minulé společnosti a přispět tak k obsahu historie. Jde o to, že ve snaze předpovědět budoucnost astrologové skutečně zobrazují svou vlastní civilizaci. Jejich záběr je stejně široký jako lidský život a lidské zájmy.“[603]

Poté se pokusil poskytnout analýzu života v Římské říši ve čtvrtém století tím, že shromáždil a porovnal všechny odkazy na různé typy povolání a stavů bytí, které jsou zmíněny v práci astrologa Firmica Materna.[604] Podobný přístup s nadšením převzal Franz Cumont ve svém díle *L'Egypte des astrologues* (Egypt astrologů) z roku 1936, ve kterém se pokusil načrtnout obraz sociálních poměrů v helénistickém a římském Egyptě na základě výroků astrologů v jejich vymezeních.[605]

Tito vědci se tedy většinou nezajímali o skutečný astrologický obsah samotných textů, protože nepovažovali texty za žádnou vlastní praktickou hodnotu či za pravdivé v technikách, které uchovávaly. Tento přístup celkem stručně shrnuje Bouché-Leclercqův slavný výrok v předmluvě k jeho knize

[603] Thorndike, „*A Roman Astrologer as a Historical Source*“, s. 416.

[604] Thorndike poukazuje na to, že tento přístup může být problematický, protože není vždy jasné, zda konkrétní autor skutečně přizpůsobuje obecné astrologické principy a aplikuje je na současné společenské podmínky, nebo zda jednoduše kopírují vymezení mnohem dřívějších autorů, kteří nemusí nutně reprezentovat kulturu, ve které současný autor píše. Říká, že to je třeba posuzovat případ od případu na základě interních důkazů, a dochází k závěru, že Firmicus sám nebyl „pouhým opisovačem“. U dřívějších autorů ve velké části jeho vymezovacího materiálu, který je trochu jiný než Thorndikův pohled na Firmica, si člověk klade otázku, do jaké míry jsou jeho statistické závěry v tomto stále platné.

[605] Viz Cumont, *L'Egypte des astrologues*.

L'Astrologie Grecque (Řecká astrologie) z roku 1899: „*Neztrácíme čas hledáním toho, čím promarnili svůj druzí*.“[606]

Editoři astrologických textů a další vědci, kteří pracují v oboru, jdou občas tak daleko, že vyjadřují své znechucení nad astrologickým obsahem textů, aby se od toho nějak distancovali a zachovali si tak důvěryhodnost v očích svých nevěřících vrstevníků.[607] Zdá se, že potřeba vědců ospravedlňovat svůj historický výzkum starověkých okultních nebo věšteckých praktik se s nedávnými generacemi vědců do určité míry zmenšila, ačkoli cíle jejich studií jsou stále často velmi odlišné od cílů praktikujících astrologů.

Někteří vědci také aktivně obhajovali studium astrologie na akademické půdě. Jedním z prominentních příkladů je Otto Neugebauer ve svém krátkém, ale nechvalně známém článku z roku 1951 nazvaném *The Study of Wretched Subjects*, ve kterém sarkasticky reagoval na kritika a obhajoval úsilí vědců, kteří se podíleli na sestavování *CCAG*:

„*Všichni pracovali na tom, aby z evropských knihoven vyzískali zpět nespočet mizerných sbírek astrologických pojednání, a podařilo se jim nahlédnout do každodenního života, náboženství a pověr, astronomických metod a kosmogonických myšlenek generací lidí, kteří museli žít bez vyššího požehnání naší vlastní vědecké éry*.“[608]

Zakončuje prohlášením, že cílem těchto vědců je jednoduše „obnovení a studium textů tak, jak jsou, bez ohledu na náš vlastní vkus a předsudky.“[609] To

---

[606] Bouché-Leclercq, *L'Astrologie grecque*, s. ix: „*On voudra bien ne pas prendre pour un paradoxe ma conclusion : a savoir, qu'on ne perd pas son temps en recherchant a quoi d'autres ont perdu le leur*.“ Použil jsem překlad této věty Lestera Nesse z jeho připravovaného anglického překladu *L'Astrologie grecque*.

[607] Extrémnější, ale prominentní příklad prvního typu, který se někdy vyskytuje ve vědeckých pracích tohoto typu, viz Bouché-Leclercq, *L'Astrologie grecque*. Zdá se, že Bouché-Leclercq si představoval něco jako komika i učence a svůj komentář k technickým konceptům okořenil roztomilými vtipy, jako je toto prohlášení po probrání teorie, která je základem exaltací (řecky: *hupsōma*): „Lidský rozum nebyl ve své *hupsōma*!“ (*L'Astrologie grecque*, s. 192, pozn. 1, trans. Ness). Swerdlow s oblibou nazývá *L'Astrologie grecque* „nejzábavnější knihou, která kdy byla o astrologii napsána“ (*Ancient Astronomy and Celestial Divination*, ed. Swerdlow, s. 13). Novější příklad této tendence k znevažování astrologie v akademických textech, které mají pojednávat o tom, jak byla používána ve starověku, viz Beck, *A Brief History of Ancient Astrology*. Jedna recenzentka Beckovy knihy, Katharina Volk, poznamenala, že Beck občas zní „poněkud defenzivně“, což se zdá být poněkud slabé slovo, i když ve srovnání s Bouché-Leclercqem možná ne. Viz Volk, „*Review of A Brief History of Ancient Astrology by Roger Beck*“. Daryn Lehoux to ve své recenzi vyjádřil otevřeněji a řekl: „Byla by to velmi dobrá kniha, kdyby nám Beck přestal připomínat, že si myslí, že astrologie je hloupá.“ Viz Lehoux, „*Review of A Brief History of Ancient Astrology by Roger Beck*.“

[608] Neugebauer, „*The Study of Wretched Subjects*“, s. 111.

[609] Ibidem.

byla obecná filozofie, která byla základem obnovy textů starověkých astrologických tradic lidmi v akademické komunitě v průběhu minulého století. Četné kritické edice a práce o astrologické vědě vydali vědci jako Franz Cumont, Franz Boll, A. E. Housman, Frank Egleston Robbins, Emilie Boer, Stefan Weinstock, Otto Neugebauer, G. P. Goold, David Pingree, Wolfgang Hübner a mnoho dalších. Společně tito vědci udělali velké pokroky v rekonstrukci historie starověké astrologie.[610]

Je zajímavé poznamenat, že tyto dva paralelní pohyby, studium historie astrologie a oživení skutečné praxe astrologie astrology, se odehrávaly téměř současně, i když se zdá, že ani jeden z těchto pohybů se ve většině dvacátého století nezkřížil a ani se nijak výrazně neovlivnil. Astrologická obec většinou stále nevěděla o pracovitých činnostech vědců a o velkém pokroku, k němuž docházelo v chápání historie a počátků astrologie, a nezajímala se o ně, zatímco akademici si jen zřídka všímali praxe astrologie v moderním, nebo že by konzultovali s astrology, aby mohli diskutovat o svých zjištěních. Astrologická komunita tak až do nedávné doby zůstávala z velké části nevědomá o velkém rozpuku astrologického vědění, ke kterému došlo v průběhu minulého století, spolu s důležitými historickými, teoretickými a praktickými důsledky, které má na jejich vlastní pole.

Oživení tradiční astrologie

Moderní astrologie, tak jak byla praktikována po většinu dvacátého století – a jak je praktikována i dnes většinou západních astrologů na počátku jednadvacátého století –, není nutně výsledkem lineárního vývoje a zdokonalování tématu v průběhu staletí, které vyvrcholilo v podobě, v jaké se nachází dnes. To je jeden z velkých mýtů obklopujících moderní astrologickou praxi. Moderní západní astrologie je spíše výsledkem hrstky vlivných astrologů, kteří zdědili několik fragmentů astrologické tradice a poté kolem ní vytvořili nový systém, který byl poté naplněn jejich vlastními náboženskými, etickými a teoretickými spekulacemi. Ačkoli je tento systém rozpoznatelný v některých svých základních technických principech, v mnoha ohledech je zcela odlišný od různých tradic astrologie, které byly praktikovány v minulosti, a to jak technicky, tak svým koncepčním a filozofickým přístupem.

[610] Práce některých z těchto autorů naleznete v bibliografii na konci této knihy.

Tento rozpor mezi moderní a starověkou tradicí astrologie se stal zjevným některým západním astrologům od 80. let 20. století, kteří začali zkoumat a publikovat práce o starších tradicích astrologie.[611] Ve Spojených státech se tato počáteční linie bádání poprvé objevila v publikaci Roberta Zollera *The Lost Key to Prediction: The Arabic Parts in Astrology* (1980), která byla primárně založena na jeho četbě astrologa Guida Bonattiho ze třináctého století.[612] V roce 1982 vydala Americká federace astrologů knihu George Noonana, *Classical Scientific Astrology*, která byla z velké části založena na středověkých a renesančních technikách. Téhož roku publikoval astrolog, lingvista a historik astrologie James Herschel Holden článek v první *American Federation of Astrologers Journal of Research* nazvaný „*Ancient House Division*".[613] V tomto článku Holden, který četl řečtinu a latinu, byl prvním astrologem v moderní době, který poukázal na to, že původní metodou dělení domů v helénistické tradici byly celoznakové domy nebo systém „znakového domu", jak jej nazýval. Později ve stejném desetiletí Holden publikoval anglický překlad Abu Aliho *Book of Nativities*, astrologického textu z devátého století z arabské tradice, který byl ve středověku přeložen do latiny.[614] Ve Spojeném království začalo tradiční oživení obnovením zájmu o praxi dotazové astrologie a také znovuobjevením a přetištěním nejstarší anglické příručky o astrologii, díla Williama Lillyho z poloviny sedmnáctého století, *Christian Astrology*.[615]

Ve Spojených státech se skupina astrologů sešla v roce 1992 na *United Astrology Conference* ve Washingtonu D. C. a zformulovala plán na zahájení projektu překladu starověkých astrologických textů. Překladatelský projekt se stal známým jako *Project Hindsight* a vedli jej především Robert Schmidt, Robert Hand a Robert Zoller. Ti tři začali produkovat překlady řeckých a latinských textů, které byly prodávány astrologům na základě předplatného. Schmidt se primárně zaměřil na překlady řeckých textů, Zoller se zaměřil na překlady latinských textů, zatímco Hand editoval a přispíval do obou řad. Během raných fází *Projectu Hindsight* v polovině 90. let bylo v astrologické

[611] Částečný přehled nedávné historie tohoto hnutí, viz Campion, „*The Traditional Revival in Modern Astrology: A Preliminary History*."

[612] Zoller, *The Lost Key to Prediction: The Arabic Parts in Astrology*. V následujících výtiscích byla kniha přejmenována na *The Arabic Parts in Astrology: A Lost Key to Prediction*.

[613] Holden, „*Ancient House Division*".

[614] Aba 'Ali al-Khayyat, *The Judgement of Nativities*, trans. Holden.

[615] Diskutováno in Campion, „*The Traditional Revival*", a také Geoffreyem Corneliem k dotisku Appleby, *Horary Astrology* z roku 2005.

komunitě mnoho vzrušení a toto úsilí bylo zcela financováno astrologickou komunitou prostřednictvím prodeje překladů, seminářů a darů.

Základní skupina asi třiceti dvou překladů řeckých a latinských astrologických textů z helénistického a středověkého období vznikla v letech 1993 až 1998. Prvním publikovaným helénistickým textem byl překlad *Úvodu* Pavla Alexandrijského. Další překlady astrologů, jako je Vettius Valens, Klaudios Ptolemaios, Anonym z roku 379, Héfaistión Thébský, Rhetorius Egyptský a další následovali během několika příštích let. Tyto překlady však byly zamýšleny pouze jako předběžné překlady, které byly později revidovány a publikovány v závěrečné sérii, jakmile překladatelé lépe porozumí tématu, protože mnoho konceptů a technik bylo z moderní perspektivy velmi cizí. Překladatel a editor každého svazku napsali úvod k textu a uvedli komentář v poznámkách pod čarou, které dokumentovaly vývoj jejich myšlení na toto téma, jakmile se během procesu vytváření každého překladu dozvěděli více.

Bohužel se *Project Hindsight* v průběhu 90. let roztříštil. Zoller odešel v roce 1994 kvůli tvůrčím odlišnostem a věnoval se vlastním překladům středověkých textů. Hand a Schmidt spolu produktivně spolupracovali několik let, ale v roce 1998 Hand opustil projekt a vytvořil, Archive *for the Retrieval of Historic Astrological Texts* (ARHAT), kde publikoval překlady helénistických a středověkých astrologických textů. Ačkoli *Project Hindsight* pokračoval pod Robertem Schmidtem a nyní se soustředil výhradně na řecký materiál, Schmidtova produkce se po odchodu Handa značně zpomalila. V roce 1999 vydal Schmidt částečný překlad řecké verze pojednání Abu Ma'shara *On Solar Revolutions* (O solárních revolucích) a v roce 2001 se objevil předběžný překlad sedmé knihy Valensovy *Antologie*. Mezitím Hand pověřil Dorian Gieseler Greenbaum, aby vytvořila nový překlad *Úvodu* Pavla Alexandrijského spolu s Olympiodorovým *Komentářem*, který dokončila a vydala prostřednictvím ARHAT v roce 2001.

V květnu 2001 měl spolupracovník *Projectu Hindsight* jménem Alan White improvizovanou přednášku o helénistické astrologii na Severozápadní astrologické konferenci v Seattlu; vyvolalo to takový zájem, že to nakonec vedlo k začlenění tohoto předmětu do osnov *Kepler College*, nově otevřené školy pro astrologická studia. Během zimy 2001-2002 astroložka Demetra George osobně studovala u Whitea a Schmidta a vytvořila kurz helénistické astrologie. Začala ji

vyučovat na *Kepler College* v roce 2002 pomocí zdrojové knihy překladů helénistických textů, kterou připravil Schmidt. Astrologové tak byli poprvé po staletích vyučováni v helénistické astrologii založené na některých z nejstarších dochovaných textů tradice. Autor byl jedním ze studentů, kteří měli to štěstí, že kurz absolvovali od konce roku 2004; v létě 2005 jsem se přestěhoval do Marylandu, abych na dva roky studoval na *Project Hindsight*.

V roce 2009 vydal Schmidt první svazek své plánované třicetidílné závěrečné překladové série helénistických textů, která zahrnovala všechny fragmenty ztraceného definičního díla Antiocha Athénského, spolu s jeho pokusem rekonstruovat původní nauky, na nichž je text založen. Od té doby se neobjevily žádné další svazky překladové série. Mezitím astrolog a historik James Holden od 50. let 20. století pracoval na sérii překladů řeckých a latinských astrologických textů a v dekádě před jeho smrtí v roce 2013 byly tyto texty publikovány prostřednictvím *American Federation of Astrologers* (Americká federace astrologů). Tato série zahrnovala překlady Rhetoria, Porfyria, Serapióna, Pavla Alexandrijského a Firmica Materna. V roce 2010 odborník jménem Mark Riley nečekaně vydal online úplný překlad Valensovy *Antologie*, což je první případ, kdy byl celý text přeložen do angličtiny. Nedávno, v roce 2013, Eduardo Gramaglia a Benjamin Dykes vytvořili překlad třetí knihy *Apotelesmatiky* Héfaistióna Thébského, která obsahuje některé z nejstarších materiálů o počáteční astrologii. Tyto překlady byly doplněny dřívějšími překlady dalších astrologických textů akademiky v průběhu let, jako je Robbinsův překlad Ptolemaia v roce 1940, překlad Firmica v roce 1975, Pingreeův překlad arabské verze Dorothea v roce 1976 a Gooldův překlad Manilia v roce 1977.

Navíc, i když se tento výčet zaměřuje především na vývoj v anglicky mluvícím světě, je třeba poznamenat, že v posledních desetiletích byla provedena další významná práce a překlady v jiných jazycích, zejména v Itálii s astrology a vědci, jako je Giuseppe Bezza a někteří jeho spolupracovníci. Například Bezza publikoval komentář k Ptolemaiovi v roce 1990, antologii helénistických a středověkých děl s názvem *Arcana Mundi* v roce 1995 a překlad Pavla Alexandrijského v roce 2000, abychom jmenovali alespoň některé příspěvky.

Výsledkem těchto snah je, že většina nejdůležitějších textů z helénistické astrologické tradice je nyní astrologům opět k dispozici ke studiu v moderních jazycích. To nám umožňuje co nejúplněji oživit a rekonstruovat nejstarší nauky západní astrologie, přičemž v posledních deseti letech začala být helénistická astrologie znovu praktikována současnými astrology.

VI. kapitola: Filosofické otázky helénské astrologie

Helénistická astrologie se vyvíjela a praktikovala během velmi různorodého období, ve kterém působila řada různých filozofických a náboženských škol. Úplné pojednání o mnoha způsobech, jakými tyto různé školy interagovaly s astrologií nebo ji začlenily do svých přístupů, přesahuje rámec této knihy.[616] Místo toho zdůrazním některé specifické filozofické problémy a debaty, které se staly relevantními pro astrology během řecko-římského období, protože mnoho z těchto problémů je pro astrology zásadní i dnes. Začnu tím, že se podívám na povahu věštění, než se podívám na otázky, jako je osud a kauzalita.

Astrologie, věštění a znamení

V dřívější mezopotámské tradici byla astrologie původně koncipována jako forma věštění. Ve skutečnosti byla astrologie jen jednou z mnoha různých forem věštění ve starověkém světě. Obecně řečeno, věštění je interpretace přírodních jevů jako předávání symbolicky významných informací o událostech v minulosti, současnosti nebo budoucnosti. Typicky se jím rozumí snaha zjistit informace od božstva, a zejména předpovědět budoucnost, a to analýzou uspořádání náhodně určených objektů v okamžiku dotazu.[617]

V tomto kontextu se zdá, že mezopotamští astrologové původně považovali planety a hvězdy za schopné sesílat lidstvu zprávy od bohů o událostech, které nastanou, ale tyto planety a hvězdy nebyly nutně považovány za příčinu těchto událostí. Stejně jako jsou hodiny schopné naznačit, že je devět hodin ráno, aniž by ve skutečnosti byly příčinou nebo důvodem, že je devět hodin ráno, mělo se podobně za to, že planety jsou schopny dávat znamení budoucím událostem, aniž by nutně byly příčinou, že k těmto událostem dochází. Jak vysvětluje Rochberg ve své diskusi o astrologických znameních v mezopotámské tradici:

„Vztah mezi x fenoménem a y předpovídanou událostí vyvolal mnoho diskusí, přičemž panuje shoda v tom, že tento vztah není kauzální, ale spíše v

[616] Vynikající přehled, viz Lawrence, „*Hellenistic Astrology*.“

[617] Hankinson parafrázuje Cicera (*On Divination*, 2: 13–15; 26), když říká, že „stoikové definovali věštění jako předpovídání událostí, ke kterým dochází náhodou“. Hankinson, „*Stoicism, Science and Divination*”, s. 153. Ve stejném textu cituje Sexta Empirica (*Against the Physicists*, 1: 132), který definoval věštění jako „vědu, která pozoruje a vykládá znamení, která bohové dávají lidem…“ (s. 139). Viz též Struck, „*A World Full of Signs*“.

řádu prosté asociace nebo korelace. Prohlášení omen by se tedy nevykládalo tak, že x způsobuje y, ale spíše, pokud x, (očekávejte také) y."[618]

Mezopotámský názor, že nebeské jevy mohou působit jako znamení budoucích událostí, byl nakonec předán do helénistické tradice. I když se interpretace staly složitějšími kvůli explozi nových technik, které byly zavedeny, obecný princip byl stále stejný: astronomická seřazení byla interpretována jako symbolická důležitost v životě člověka. Například Střed nebe neboli desátý dům v horoskopu se spojil s povoláním a pověstí člověka, protože se shoduje s nejvyšší a nejviditelnější částí oblohy. To je opakem čtvrtého domu, který představuje něčí domov, životní situaci a soukromý život, protože čtvrtý dům se shoduje s tou částí horoskopu, která je pod zemí, a tedy v nejskrytější části kosmu z pohledu pozorovatele. Část horoskopu, která je nejviditelnější nebo nejvýraznější, se tedy symbolicky spojuje s veřejným životem zrozence, zatímco část horoskopu, která je nejvíce skrytá, se spojuje s jeho soukromým životem. Abychom uvedli konkrétní příklad z helénistických textů, Rhetorius nám říká, že když je jedna z planet, která představuje manželství, v horoskopu osoby skryta pod paprsky Slunce, sňatek zrozence se uskuteční tajně.[619] Vzhledem k tomu, že planeta, která v horoskopu představuje manželství, byla viditelně zakrytá a v okamžiku narození zrozence ji nebylo možné spatřit pouhým okem, mělo se symbolicky za to, že na manželství zrozence je něco, co bude také zastřeno nebo skryto. Tento typ symbolického uvažování leží v jádru mnoha interpretačních technik v helénistické astrologii, a tímto způsobem systém částečně představuje zvláště propracovaný přístup k věštění.[620]

Věštění podle znamení (*omen*)[621]

Součástí konceptuálního předpokladu, který je základem přístupu k astrologickému věštění a který se zdá být formalizován v helénistickém období, byla představa, že uspořádání planet v okamžiku, kdy něco začíná, bude popisovat jak jeho kvalitu, tak budoucnost. Tato myšlenka byla rozvinuta již v mezopotámské tradici v pátém století př. n. l. se zavedením nativní astrologie a konceptu horoskopu narození, ale v helénistické tradici byla rozšířena tak, aby

[618] Rochberg, *The Heavenly Writing*, s. 58.
[619] Rhetorius, *Compendium*, 48 (*CCAG* 1, s. 161: 28-29).
[620] Více o věštecké povaze astrologie obecně, viz Cornelius, *The Moment of Astrology*.
[621] Má vlastní závorka. RS

zahrnovala mnoho dalších typů počátků pod obecným názvem počáteční astrologie.

Technickým termínem, který se používal k označení tohoto typu astrologie, bylo *katarchē*, což znamená „počátek“ nebo „začátek“. Obecným předpokladem, který je základem různých textů o počáteční astrologii, je, že pokud člověk zná okamžik, kdy něco začalo, lze předvídat jeho výsledek. Ve stejném kontextu najdeme také další extrémně důležitý technický termín, často používaný v astrologických textech: termín *apotelesma*, který označuje „výsledek“, „závěr“ nebo „dokončení“.[622] Astrologové někdy používali tento termín k označení předpokládaného výsledku konkrétního astrologického *omen*, ať už to bylo umístění v horoskopu narození osoby či indikace v počátečním horoskopu. Termín se stal tak úzce spjat s astrologií, že někteří astrologové jako Manéthó, Ptolemaios a Héfaistión nazvali svá astrologická díla *Apotelesmatika*, což znamená něco jako „Vyšetřování výsledků“.

Dohromady tyto dva termíny odhalují důležitý základní princip implicitní v astrologické praxi: uspořádání kosmu na počátku (*katarchē*) něčeho je spojeno s jeho výsledkem (*apotelesma*).[623] Zatímco spojení mezi těmito dvěma termíny je nejvýraznější v kontextu počáteční astrologie, Ptolemaios v jednom bodě zmiňuje zrození jedince jako *katarchē*, což znamená, že i okamžik narození byl považován za jakýsi druh počátku.[624]

Takto se formule „když x, pak y“, která byla implicitně obsažena v dřívější mezopotámské tradici astrologických znamení, stala formalizovanou do základního koncepčního předpokladu, z něhož vychází praxe helénistické astrologie: potenciál čehokoliv lze studovat zkoumáním jeho symbolického okamžiku počátku. Helénistická astrologie se tedy částečně vyvinula jako typ věštění, které vzalo svá omen podle seřazení kosmu v okamžiku symbolického vzniku čehokoli, co chtěl astrolog studovat.

[622] Robbins poukazuje na to, že zatímco rukopisná tradice Ptolemaiova *Tetrabiblu* někdy nazývá dílo *Apotelesmatika*, v některých rukopisech se nazývá *Sumperasmatika*, od slova *sumperasma*, což znamená „dokončení“, „konec“ nebo „závěr“. To pravděpodobně potvrzuje, že slovo „výsledek“ je správným překladem slova *apotelesma*. Ptolemaios, *Tetrabiblos*, překl. Robbins, s. xi.
[623] Na toto spojení *katarchē* a *apotelesma* poprvé poukázal Schmidt v předmluvě in *Sages*, str. xxvi-xxxii.
[624] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 3, 2: 3.

Astrologie příčin

V určitém okamžiku během helénistického období se objevila nová konceptualizace astrologie, ve které někteří astrologové začali pohlížet na planety jako na příčiny budoucích událostí, ať už přímo nebo nepřímo. Ačkoli je obtížné zjistit historii tohoto vývoje, víme, že tato konceptualizace dosáhla své nejpropracovanější a nejvlivnější podoby v díle astrologa druhého století, Claudia Ptolemaia.

V Ptolemaiově díle byly planety považovány za schopné ovlivňovat události a lidi na Zemi, protože se na ně pohlíželo tak, že jsou určující pro různé živlové síly v sublunární říši a čerpají z Aristotelových čtyř základních vlastností – horko, chladno, vlhko a sucho.[625] Prostřednictvím účinků těchto obecných kvalit se nakonec ve světě projevily všechny jednotlivé významy planet.[626] Například Mars byl chápán jako síla, která se v sublunárním světě projevovala extrémně horkými a suchými vlastnostmi, a mělo se za to, že to má za následek specifické účinky na lidi, jako je hněv nebo drzost, zvláště když měl Mars prominentní vliv na horoskop. Na druhé straně byla síla Saturnu chápána jako nadměrně chladná a suchá, a tak se spojovala s vlastnostmi, jako je pomalost a sklíčenost. V každém případě jsou specifické významy spojené s každou z planet vedlejšími produkty obecného vlivu planet na životní prostředí a temperament zrozence. Pokud se tedy například někdo narodil v době, kdy byl na obloze prominentní Mars, Ptolemaios by mohl říci, že tento člověk bude mít sklony k agresi nebo zbrklosti: kvůli ohnivému účinku Marsu na jeho temperament. Pokud by byl Saturn aktivován tranzitem později v životě člověka, mohl by zažít období špatného zdraví nebo deprese: kvůli nadměrně ochlazujícímu vlivu Saturnu.

V Ptolemaiově modelu je astrologie v podstatě rozšířením fyziky, protože zahrnuje studium účinků či vlivů planet na životy jednotlivců, a v této

[625] Síly planet jsou uvedeny in Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 4. Každou z vlastností, které dává Ptolemaios planetám, nastíním později v kapitole o znameních zvěrokruhu. Viz podrobná analýza filozofie a kosmologie, která je základem Ptolemaiovy astrologie, in Feke, „*Ptolemy in Philosophical Context*“, s. 153-173. Viz zvl. s. 161-2 pro planety.

[626] Feke zdůrazňuje důležitou věc, že i když Ptolemaios konceptualizoval planety jako planety mající tyto účinky v sublunárním světě, nemuselo to nutně znamenat, že planeta samotná byla považována za složenou z těchto prvků: „Tyto síly však nejsou základními vlastnostmi planet jako éterických těles. Spíše jsou to účinky způsobené planetami, které zažíváme v sublunární sféře. Ptolemaios rozlišuje mezi základní povahou planety a její silou in Tetrabiblos 1.2.“. Feke, „Ptolemy in Philosophical Context“, s. 161. Toto je jemný, avšak důležitý rozdíl, jde-li o celkovou Ptolemaiovu kosmologii, a uvidíme, jak byl konceptualizován jasněji později v citátu z Iamblicha v části o Ptolemaiových základních povahách planet.

souvislosti nabývá termín *apotelesma* významu astrologického „účinku“, který vychází z planet, a nikoli jen naznačeného „výsledku“. Zdá se, že součástí Ptolemaiova cíle zde bylo spíše znovu pojmout astrologii jako přírodní vědu, nežli jako formu věštění, a tak ji postavit na zdravější základ podle vědecké perspektivy jeho doby. Existují určité důkazy, že části Ptolemaiova díla byly napsány v reakci na konkrétní kritiku astrologie, kterou napsali dřívější skeptici, jako byl Cicero, a proto součástí Ptolemaiova programu mohlo být čelit některým z těchto kritik předložením přirozenějšího pojetí astrologie.[627]

Není jasné, do jaké míry Ptolemaios buď inovoval, nebo čerpal z dřívější tradice, která již astrologii takto konceptualizovala. V některých případech, kdy máme možnost porovnat, jak Ptolemaios vysvětluje zdůvodnění určitých astrologických nauk oproti tomu, jak někteří dřívější astrologové vysvětlovali stejné nauky, můžeme vidět, že měl tendenci zdůrazňovat naturalistické zdůvodnění základních pojmů a ignorovat či bagatelizovat jiné symboličtější zdůvodnění. Například Ptolemaios vysvětluje nauku sekty, která rozděluje planety na denní a noční, jako určující vlastnosti tepla nebo vlhkosti spojené s každou z planet.[628] Podle Porfyriova *Úvodu* však důvody pro přiřazení planet ke každé sektě souvisí s tím, že denní planety nezapadají příliš často pod paprsky Slunce, zatímco noční planety mizí nebo jsou pravidelněji skryty pod slunečními paprsky.[629] Na jiném místě Ptolemaios vysvětluje zdůvodnění přiřazení planet k jejich znamením povýšení z velké části tím, že se dovolává různých úrovní tepla a vlhkosti spojených s každým z ročních období, které se shodují s těmito znameními zvěrokruhu.[630] Ale opět, v Porfyrově *Úvodu* je hlavní zdůvodnění, které dává přiřazení exaltací, symbolické, kde je každá z denních planet povýšena ve znamení, které je v trigonu na jedno ze svých domicilů, zatímco každá z nočních planet je povýšena ve znamení, které je v sextilu na jedno ze svých domicilů.[631] Jak uvidíme, symbolická, stejně jako přirozená zdůvodnění byla pravděpodobně vzata v úvahu současně, když byly poprvé formulovány některé z těchto technik, přičemž Ptolemaios se rozhodl zdůraznit přirozená vysvětlení při jejich prezentaci ve své práci.

---

[627] Viz Long, „Astrology: Arguments Pro and Contra“, kde se diskutuje o některých paralelách mezi Ptolemaiovou prací a dřívějšími skeptickými kritikami astrologie.
[628] Ptolemaios, *Tetrabiblos*, 1, 7. Nauka o sektě bude podrobněji probrána později v kapitole o planetách.
[629] Porphyry, *Introduction*, 4, čerpající z dřívější ztracené práce Antiocha.
[630] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 20.
[631] Porphyry, *Introduction*, 6, čerpající z dřívější ztracené práce Antiocha.

V řecké filozofické tradici formuloval obecnou teorii nebeského vlivu Aristoteles, který ve čtvrtém století př. n. l. nastínil model kosmu, kde rotace planetárních sfér byly považovány za konečný zdroj veškerého pohybu nebo změn na Zemi.[632] Zdá se, že tato nauka byla rozpracována následujícími filozofy během několika příštích staletí, zejména stoupenci Aristotela, kteří se stali známými jako peripatetici.[633] Zejména pseudoaristotelské pojednání nazvané *De Mundo* (O kosmu) jako by představovalo etapu, která se odehrála v Peripatetické škole někdy mezi třetím a prvním stoletím př. n. l., během níž se některé obecné názory, které Aristoteles vyjádřil o nebeských sférách přenášejících změny do sublunární sféry, staly konkrétnějšími naukami o planetách, které mají moc řídit, regulovat a ovlivňovat věci na Zemi.[634]

V prvním století našeho letopočtu se zdá, že někteří autoři začali spojovat určité vlastnosti tepla a vlhkosti s planetami. Například Plinius starší (polovina prvního století n. l.) tvrdil, že určité planety jsou horké, studené nebo někde mezi tím. Říká, že „Saturn má chladnou a ledovou povahu“, zatímco Mars, „kvůli blízkosti Slunce“, má „ohnivou záři“. Jupiter, „že se nachází mezi nimi, spojuje vliv každého z nich a působí zdravě.“[635] Také v prvním století našeho letopočtu se zdá, že Dorotheus Sidónský mísí symbolické a naturalistické konceptualizace, když popisuje kombinované vlastnosti Marsu a Saturnu:

… když je Saturn v konjunkci s válečným Marsem, činí z jinak zlostného charakteru pohana. Neboť impulzivní Mars, vždy prudký a rychlý, uvádí do rychlého pohybu neodrážející a bezohlednou rychlost, neboť je horký; Saturn je

[632] Dobrý přehled Aristotelových názorů na nebeské vlivy, viz Freudenthal, „*The Astrologization of the Aristotelian Cosmos*“, zvl. s. 240.

[633] Peripatos je název filosofické školy, kterou v Athénách založil roku 335 př. n. l. Aristoteles. Její členové se nazývali peripatetici. Podobně jako jiné školy nazývala se škola podle místa, kde se konala; rozšířená domněnka, že filosofovali „v chůzi“ je patrně mylná. RS

[634] Překlad De Mundo, viz *The Complete Works of Aristotle*, ed. Barnes, sv. 1, s. 626-640. Toto dílo bylo tradičně zahrnuto do děl Aristotela, protože je mu připisováno, i když je obvykle považováno za pseudoepigraf. Datování je nejisté, někteří jej datují již koncem čtvrtého století př. n. l., a jiní jej datují do konce prvního století př. n. l. či počátku prvního století n. l. Různé pohledy na datování jsou stručně diskutovány in Bos, „*Supplementary Notes on the ‚De mundo‘*“, s. 313, pozn. 2. Zdá se, že existuje všeobecná shoda, že bylo napsáno někdy kolem helénistického období. Dobrá diskuse o tom, jak byly Aristotelovy názory na nebeský vliv pozměněny pozdějšími peripatetiky, viz Freudenthal, „*The Astrologization of the Aristotelian Cosmos*“. Zatímco Freudenthal se zaměřuje hlavně na peripatetického Alexandra Afrodisijského z druhého století n. l., některé jeho argumenty o tom, co nazývá „astrologizací aristotelského kosmu“, lze použít i pro *De Mundo*.

[635] Pliny, *Natural History*, 2, 6: 34-35, trans. Rackham, s. 191.

naopak pomalý; ale když se obojí smísí, smrtelník (který se narodí) bude uprostřed mezi nimi, a proto ten nejlepší.“[636]

Tyto zmínky o tom, že planety byly horké nebo studené ve století před Ptolemaiem, potvrzují, že jeho model nebyl vytvořen úplně od nuly. Zdá se však, že dovedl kauzální nebo naturalistickou konceptualizaci astrologie mnohem dále než někteří jeho předchůdci. To je důležitý bod, protože mezi vědci byla tendence brát Ptolemaiovy názory jako více reprezentativní pro hlavní proud helénistické tradice, nežli pravděpodobně byly, zvláště ve srovnání s jinými astrology, jako je Vettius Valens nebo Dorotheus Sidónský. V důsledku toho jsou Ptolemaiovy představy o nebeské kauzalitě obvykle považovány za paradigmatické nebo definitivní pro astrologii v řecko-římském období.[637] David Pingree zašel tak daleko, že tvrdil, že myšlenky planetární kauzality byly primárním rozlišovacím faktorem mezi helénistickou a dřívější mezopotamskou astrologickou tradicí:

… tyto typy astrologie závisí na představě, že planety ve svých věčných rotacích kolem Země přenášejí pohyb (změnu) čtyřem živlům a seskupením živlů, živým a neživým, v sublunárním světě. Tato teorie je zcela odlišná od teorie nebeských znamení,[638] ve kterých bohové, jejichž fyzickými projevy jsou souhvězdí a planety, sesílají zprávy o svých záměrech ohledně králů a zemí prostřednictvím nebeských jevů.[639]

Tímto způsobem samotná Pingreeho definice „astrologie“ závisí na nebeské kauzalitě, a raději spíše odkazuje na mezopotámskou tradici, která se zabývala „nebeskými znameními“, než vlastní „astrologií“.[640] V jednu chvíli zašel

[636] Dorotheus, *Carmen*, ed. Pingree, s. 368: 25-30-s. 369: 1-3, překl. Heilen, „*Ancient Scholars on the Horoscope of Rome*,“, s. 56.

[637] Pingree považoval za samozřejmé, že materiál o univerzální astrologii in Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1, 23, který hovoří o planetách, které mají určité vlivy, pochází od Petosirída, což takto znamenalo začátek kauzální konceptualizace astrologie hned na začátku helénistické tradice, kolem konce druhého nebo začátku prvního století před naším letopočtem. Viz Pingree, *From Astral Omens*, s. 26. Měli bychom však být opatrní při vyvozování pevných závěrů z této pasáže, protože není jasné, do jaké míry představuje Héfaistiónovy vlastní názory. Héfaistión žil v pátém století n. l., v době, kdy Ptolemaiova upravená aristotelská kauzální konceptualizace astrologie již byla široce přijata, a sám Héfaistión ve své práci silně čerpal z Ptolemaia. V důsledku toho si nemůžeme být jisti, zda tyto zmínky o planetách přenášejících své účinky na Zemi v této kapitole představují názory Héfaistióna nebo jeho zdrojů, které nazývá „staroegyptskými mudrci“.

[638] Či omen. RS

[639] Pingree, *From Astral Omens*, s. 21-22.

[640] Srov. Pingree, “Astrology.”

tak daleko, že pokáral jiného vědce za to, že nerozpoznal tento rozdíl způsobem, jakým učinil v recenzi na knihu:

Kapitola o astrologii je napsána bez sebemenšího náznaku uvědomění si filozofických (a „vědeckých“) rozdílů, které je třeba udělat mezi astrálním věštěním – při němž bohové hlásají své záměry skrze omen, alespoň částečně v naději, že je lidé budou prosazovat obětí, rituálem a modlitbou, aby s potěšením tyto záměry změnili – a astrologií, jak ji asi v roce 100 př. n. l. vymysleli Řekové, kteří ji vynalezli: čistě mechanické zpracování komplikované mašinérie nebeských pohybů a jejich přirozených vlivů na sublunární svět, proces, do kterého lidé nemohou zasahovat.[641]

Pingreeho pohled má však dva problémy. První je, že konceptualizace astrologie na základě omen nevymřela okamžitě s koncem mezopotámské tradice v prvním století před naším letopočtem. Ve skutečnosti existují důkazy, že přetrvávala i v helénistické tradici. Například v prvním století n. l. římský filozof Seneca uznal obě konceptualizace astrologie a zároveň provedl několik krátkých kritik její užitečnosti ze stoické perspektivy:

Ony [hvězdy] buď aktivují či signalizují vše, co se děje ve vesmíru. Pokud je každá událost vyvolána jimi, jak jim pomůže pouhá znalost procesu, který je neměnný? Jsou-li ukazateli událostí, jaký je rozdíl v tom, že si předem uvědomujete věci, kterým nemůžete uniknout? Stanou se, ať už o nich víte nebo ne.[642]

Tento odkaz na dvě různé konceptualizace naznačuje, že v polovině prvního století našeho letopočtu probíhala debata o mechanismu, který je základem astrologie. Technický systém, který různí astrologové používali, byl v podstatě stejný, ale měli různé názory na to, proč nebo jak systém fungoval. Není tedy důvod omezovat definici astrologie pouze na kauzální pohled, i když představy o nebeské kauzalitě představovaly jedinečný vývoj v helénistické tradici.

Druhým problémem s Pingreeho definicí astrologie je, že i když se Ptolemaiova kauzální konceptualizace astrologie stala dominantním hlediskem po vydání jeho *Tetrabiblu* v polovině druhého století našeho letopočtu, debata

[641] Pingree, “*Review of Tamsyn S. Barton, Power and Knowledge*,” s. 331.
[642] Seneca, *Letters From a Stoic*, trans. Campbell, letter LXX XVIII, s. 155.

o znameních/omen versus příčiny pokračovala po staletí uvnitř i vně astrologické komunity. Nejslavnější příklad této debaty se objevuje v díle třetího století filozofa Plótína, zejména v jeho traktátech *O osudu* a *O tom, zda jsou hvězdy příčinami*.[643] V knize *O osudu* Plótínos, který je obecně považován za zakladatele novoplatonismu, napsal vášnivý argument proti kauzální konceptualizaci astrologie. Neargumentoval proti účinnosti astrologie, ale spíše proti názoru, že planety události spíše způsobují, než aby je jednoduše označovaly. Na jednom místě dává analogii mezi astrologií a ornitomantií (věštěním sledováním letu ptáků):

Musíme spíše říci, že pohyb hvězd je pro udržení vesmíru, ale že navíc vykonávají další službu; to znamená, že ti, kdo umějí číst tento druh písma, mohou tím, že se na ně dívají, jako by to byly dopisy, vyčíst budoucnost z jejich vzorců a objevit to, co označuje systematické používání analogie – například když někdo řekne, že když pták letí vysoko, znamená to nějaké velké hrdinské skutky.[644]

Kauzální konceptualizaci astrologie se Plótínos vysmívá, protože myšlenka, že planety doslovně způsobují předpověděné události, je ekvivalentní tvrzení, že sami ptáci způsobují předpověděné události:

Ale pokud, protože při pohledu na polohu hvězd oznámí, co se stalo konkrétním lidem, předloží toto jako důkaz, že události byly způsobeny hvězdami, pak stejným způsobem by ptáci byli příčinami toho, co označují, a stejně tak všechno, na co se věštci dívají, když předpovídají.[645]

To, že Plótínos cítil potřebu se ve svých dílech touto otázkou alespoň dvakrát zabývat, pravděpodobně svědčí o míře úspěchu, které se Ptolemaiova naturalistická (re)formulace astrologie těšila ve století po jeho smrti. Nicméně ani po něm nebyla tato záležitost utlumena a existují důkazy, že se o ní diskutovalo i po jeho době. Ve čtvrtém století autor jménem Sallustius učinil krátkou poznámku o tom, jak kauzální konceptualizace astrologie nedává smysl, pokud jde o některé věci, o kterých astrologové říkají, že mohou učinit:

[643] Plotinus, *Ennead*, III, 1, respektive *Ennead*, II, 6. Podrobné zpracování Plótínova postoje k astrologii, viz Adamson, „*Plotinus on Astrology*“. Diskuse o tomto specifickém problému v Plótínových spisech, viz Dillon, „*Plotinus on Whether the Stars Are Causes*“, a Lawrence, „*Who Thought the Stars are Causes?*“.
[644] Plotinus, *Ennead*, III, 1. 6: 18-24, trans. Armstrong.
[645] Plotinus, *Ennead*, II, 1. 5: 34-38, trans. Armstrong.

Zmínka v horoskopech předků o dobrém nebo zlém narození ukazuje, že hvězdy nezpůsobují všechny věci, ale pouze některé naznačují. Jak by skutečně mohly být události před okamžikem narození vytvořeny spojením nebeských těles v tomto okamžiku?[646]

Jeho obecná poznámka je, že vzhledem k tomu, že nativní horoskop má být schopen popsat některé okolnosti, které nastanou před okamžikem narození, jako například společenské postavení rodičů, nemá smysl říkat, že tyto věci jsou nějak způsobeny planetami v samotném okamžiku narození, ale místo toho jsou jen signifikované. Později, v pátém století, otevřel astrolog Héfaistión Thébský svou učebnici s narážkou na dvě různé konceptualizace astrologie:

Naším cílem zde, ó nejznamenitější z přátel, Athanásie,[647] je, dá-li Bůh, předložit tuto příručku jako něco, co lze docela snadno následovat; obsahuje nějaký komentář a esej, která se dochovala o tom, co říkali předkové o hvězdách, ať už znamenající nebo vyvolávající, nebo dokonce nějakým jiným způsobem obkličující a obracející vše zde pod Měsícem se svými figurami vůči sobě navzájem a k Zemi.[648]

Nakonec se ve středověké tradici stala dominantním pohledem kauzální konceptualizace astrologie, i když další praktiky, které byly ještě jasněji zakořeněny v přístupu založeném na znameních/omen, jako je dotazová astrologie, nadále vzkvétaly. Zajímavé je, že někteří vědci jako Campion tvrdí, že Ptolemaiova kauzální konceptualizace astrologie umožnila této praxi přežít v pozdějších staletích, jakmile byla ve středověku oživena, protože ji ustanovila spíše přírodní vědou, nežli formou věštění, a tak se dokázala vyhnout určité úrovni náboženské opozice, s níž se setkala jinak.[649]

[646] Sallustius, *Concerning the Gods and the Universe*, 9, trans. Nock, s. 19.
[647] Héfaistión věnoval svou knihu příteli jménem „Athanasios". RS
[648] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1, proem: 1, trans. Schmidt, s. 1.
[649] Campion, *A History of Western Astrology*, vol. 1, s. 208ff.

Studium osudu

Kromě rozdílných názorů na mechanismus, který je základem astrologie, měli astrologové také různé názory na to, do jaké míry byly naše životy a události ve světě považovány za předurčené nebo osudové.

Astrologie byla poprvé vyvinuta v mezopotámské tradici před vývojem komplexní matematické astronomie. To znamená, že základní astrologický předpoklad, že existuje korelace mezi nebeskými a pozemskými událostmi, byl vyvinut v době, kdy se astronomie z velké části omezovala na jevy, které bylo možné přímo pozorovat pouhým okem. Mezi pozorovatelné astronomické jevy patří záležitosti jako zatmění, halo kolem Měsíce a komety. Zájem o astrologii nakonec podnítil vývoj složitějších forem astronomie, což vedlo k objevu, že většina planetárních cyklů je pevná, předem určená a předvídatelná. Tento přechod od pozorovací astronomie, která měla málo prediktivních schopností, k matematické astronomii, která měla schopnost předpovídat pozice planet daleko do minulosti a budoucnosti, mohl také způsobit posun od pohledu na fungování planet a hvězd jako na vrtošivé a neurčité k determinističtějšímu pohledu. Původní mezopotámská představa, že nebeská tělesa a jejich pohyby nějak souvisejí s pozemskými událostmi nebo s nimi korelují, byla stále stěžejní astrologickou hypotézou, ale zjištění, že pohyby těchto nebeských těles jsou pevně dané a předem určené, přirozeně vedlo k poznání, že pozemské události, o nichž se myslelo, že s nimi korelují, mohou být také předem určeny.

Helénistická astrologie byla vyvinuta krátce poté, co se objevila filozofie stoicismu jako jedna z dominantních filozofických škol ve starověkém světě. Stoická škola byla založena kolem roku 300 před naším letopočtem Zenónem z Kitia a nakonec dosáhla popularity hlavního proudu v posledních několika stoletích před naším letopočtem a prvních dvou stoletích našeho letopočtu, což se shodovalo s vrcholem praxe helénistické astrologie. Jedním ze základních principů stoicismu je, že každá událost, která nastane ve světě, je předem určena jako výsledek prozřetelnostního uspořádání událostí v souladu s božským plánem.[650] Stoici definovali „osud“ (*heimarmenē*) jako racionální princip, který řídí a spojuje všechny události, které se odehrávají ve vesmíru, a zajišťuje, že se vše děje z nějakého důvodu.[651] Vzhledem k tomu, že vše bylo

[650] Bobzien, *Determinism and Freedom in Stoic Philosophy*, zvl. s. 28-33.

[651] Stoické definice osudu, viz Long and Sedley, *The Hellenistic Philosophers*, sv. 1, str. 333-340. Konkrétně viz zprávu o Chrysippových názorech od Stobaia in 55M (str. 337), která říká: „Chrysippus nazývá podstatu osudu

spatřováno jako předem určené podle božského rozumu, stoickým ideálem bylo přijmout svůj vlastní osobní osud bez ohledu na to, jaký je, a považovat všechny události za mající stejnou základní hodnotu.

Popularita stoicismu v helénistickém období poskytuje důležitý kulturní kontext pro pochopení nárůstu popularity astrologie v řecko-římském světě kolem téhož období. V době, kdy se astronomické modely stávaly přesnějšími a natální astrologie se po svém vynálezu v pátém století před naším letopočtem stávala stále populárnější, je příznačné, že existovala významná filozofická škola, která prosazovala myšlenku, že všechno je předurčeno a že to nejlepší, co člověk může udělat, je přijmout a osvojit svůj osud. V prvním století n. l. Plinius Starší řekl, že „není nikdo, kdo by se nechtěl dozvědět o svém osudu (*futura*), nebo kdo nevěří, že nejpravdivější popis toho je ten, který získal pozorováním oblohy“.[652] Podobně na počátku druhého století římský historik Tacitus v kontextu diskuse o astrologii a osudu poznamenal, že „většina lidí nepochybuje o tom, že to, co se jim stane, je předurčeno narozením“.[653] Přirozeně otázka, která vyvstává z osobního hlediska ve vztahu ke stoickému determinismu, zní: „Jaký je můj osud?“, nebo „Jaké události musím přijmout?“. Odtud pravděpodobně pochází část důrazu a popularity natální astrologie v helénistické tradici, protože se stala prostředkem i systémem pro určování osudu člověka.

Osvícený stoický mudrc měl být schopen přijímat jakékoli události, které se v jeho životě dějí tak, jak se dějí, s naprostým klidem, s rozvinutou emocionální rovnováhou, aby nebyl v případě negativních událostí extrémně depresivní, ani přešťastný v případě pozitivních událostí. Ale pro někoho, kdo nedosáhl osvícení mudrce, se zdá, že astrologie se stala prostředkem, kterým by člověk mohl nahlédnout do budoucnosti, aby věděl, jaké události jej čekají v různých částech jeho života; tímto způsobem se mohl připravit předem, aby nebyl zaskočen. Toto je jeden z mála explicitních filozofických principů, který je opakovaně uváděn pro praxi astrologie řadou různých helénistických astrologů,

---

silou dechu [nebo „duchem“ (pneuma)], vykonávající spořádané vládcovství nade všemi. […] v jiných dílech vyjadřuje různé názory: „Osud je zdůvodněním světa, nebo zdůvodněním aktů vlády prozřetelnosti ve světě, nebo důvodem, podle kterého se staly minulé události, současné události se dějí a budoucí události se stanou.“ A jako náhradu za „racionalitu“ používá „pravdu“, „vysvětlení“, „přirozenost“, „nezbytnost“ a další termíny, přičemž je považuje za platné pro stejnou látku z různých úhlů pohledu“.

[652] Pliny, *Natural History*, 30: 2, trans. Jones, s. 279.

[653] Citováno in Lehoux, „*Tomorrow's News Today*“, s. 113, podle Tacitus, *Annals*, 6: 22.

a to do té míry, že se zdá, že je to jediná věc, na které se všichni shodli, když se snažili formulovat účel astrologie. Například Valens říká:

Neboť Bůh ve své touze, aby člověk předvídal budoucnost, přivedl na svět tuto vědu, vědu, jejímž prostřednictvím může každý poznat svůj osud, aby snášel dobré velkou spokojeností a zlé velkou vytrvalostí. […]Proto bude iniciátorům tohoto umění, těm, kteří si přejí mít znalosti budoucnosti, pomoženo, neboť nebudou zatíženi marnými nadějemi, nebudou vynakládat těžkou dřinu, nebudou marně milovat nemožné a podobným způsobem se nenechají unést svou dychtivostí dosáhnout toho, co mohou očekávat na základě nějakého momentálního štěstí. Náhle se objevující dobro často lidi rmoutí, jako by to bylo zlo; náhle se objevující zlo působí největší utrpení těm, kteří si předem nevycvičili mysl.[654]

Později vyjádřil podobné pocity silněji:

Ti, kteří se zabývají předpovídáním budoucnosti a pravdy, získali duši, která je svobodná a není zotročená, nesmýšlejí vysoko o štěstí, nevěnují se naději ani se nebojí smrti, ale místo toho žijí své životy neohroženě tím, že cvičí své duše, aby si věřily, a neradují se nadměrně v případě dobra, ani nepropadají depresi v případě zla, avšak místo toho se spokojují s tím, co je. Ti, kteří netouží po nemožném, jsou schopni snést to, co je předem určeno prostřednictvím jejich vlastního sebeovládání; a tím, že jsou odcizeni veškeré rozkoši nebo chvále, stávají se z nich vojáci osudu.[655]

Firmicus také vyjadřuje podobný postoj:

Toto studium nás nejúspěšněji přivede do bodu, kdy naše duše bude pohrdat vším, co je v lidských záležitostech považováno za zlé nebo dobré. Když se totiž dozvídáme o přibližování se obtíží, pohrdáme hrozbou zla, protože jsme se z naší nauky poučili o věcech, které přijdou. Neuhýbáme před nebezpečím, které bylo jednou předpovězeno. Vzpomínkou na Jeho majestát se naše duše zformovaly, aby těmto věcem odolávaly; nepřemůže nás smůla ani nás nepotěší slib vysokého úřadu. Takto posíleni stabilním rozumem nemůžeme být utlačováni neštěstím ani přešťastní z očekávání dobra.[656]

[654] Valens, *Anthology*, 5, 2: 11-14, trans. Riley, s. 96.
[655] Valens, *Anthology*, 5, 6: 9.
[656] Firmicus, *Mathesis*, 8, 1: 8—9, trans. Bram, s. 267.

Dokonce i Ptolemaios v jednom bodě vyjadřuje podobný sentiment jako součást svých obecných prohlášení o účelu astrologie, i když jinak ve své astrologické práci nezaujímá zcela stoický nebo deterministický filozofický přístup:

Předně je totiž třeba vzít v úvahu, že i v případě událostí, které nutně nastanou, může neočekávané vyvolat blouznivý zmatek a šílenou radost, zatímco předvídání přivyká a trénuje duši, aby sledovala vzdálené události, jako by byly přítomny, a připravuje ji na to, aby každou z přicházejících událostí přijala s klidem a mírem.[657]

Tento sentiment se opakuje i u jiných autorů a je natolik zřejmý, že se zdá, jako by mohl být nastíněn v jednom z vlivných základních astrologických textů, které byly napsány na počátku helénistické tradice. Alchymista ze třetího století Zósimos z Panopole ve skutečnosti cituje některé názory nastíněné v několika textech připisovaných Hermovi Trismegistovi a Zoroasterovi, které nápadně připomínají některá filozofická prohlášení Valense a dalších:

Hermes a Zoroaster říkají, že filozofové jako třída jsou nadřazeni osudu, protože se neradují z jeho štěstí, neboť jsou pány nad rozkošemi, ani se nenechají strhnout zlem, které sesílá, jako vždy vedou vnitřní život, ani nepřijímají sličné dary, které nabízí, protože nahlížejí na konec problémů.[658]

Alternativně je možné, že myšlenka znát svůj osud, aby bylo možné přijmout události v budoucnosti, se stala běžnou díky popularitě stoicismu a bylo to prostě něco, co bylo považováno za samozřejmost jako součást tehdejší kultury.[659] V každém případě se astrologie stala známou jako systém, ne-li systém, který by mohl být použit ke studiu vlastního osudu. Sami astrologové měli jasno v tom, že to je to, co s astrologií dělají. Například Manilius hovoří o naší schopnosti používat astrologii k „naučení se zákonům osudu“ (*legem perdiscere fati*),[660] zatímco Firmicus neustále používá různé variace fráze, jimiž říká, že role astrologa nebo role astrologie, je „studium osudů lidí“ (*tractantem fata dominum*) či nebo „vysvětlování osudů lidí“ (*explicandis fatis dominum*).[661]

[657] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 3: 5, trans. Schmidt, s. 9-10.
[658] Zosimos, *On the Letter Omega*, 5, trans. Jackson, s. 23.
[659] Tento názor na účel astrologie je také vyjádřen v jiných zdrojích, jako je Lucian, *On Astrology*, 29, a Nonnos, *Dionysiaca*, 6: 55-57.
[660] Manilius, *Astronomica*, 2: 149.
[661] Firmicus, *Mathesis*, 2, 29: 20; 3, 14: 10.

Valens jednou o astrolozích hovoří jako o „vojácích osudu“ (*stratiōtai tes heimarmenēs*) a jinde říká, že dobrý astrolog je „průvodcem životem, dobrým rádcem a neomylným prorokem osudu“ (*prophētēs heimarmenēs*).[662]

V některých filozofických a náboženských tradicích od helénistického období se planety staly úzce spojeny s osudem.[663] Denzey Lewis to nedávno shrnul slovy, že „do druhého století našeho letopočtu považovalo mnoho filozofů *heimarmenē* za nerozeznatelné od síly nebeských těles“.[664] To platí zejména v hermetických filozofických textech, jako je první kniha *Corpus Hermeticum*, která popisuje stvoření vesmíru a roli sedmi planet a říká, že „obklopují inteligibilní svět v kruzích a jejich moc se nazývá osud.“[665] Jiný hermetický text uvádí, že „hvězdy jsou nástrojem osudu; je v souladu s osudem, že přinášejí všechny věci světu přírody a lidem“.[666]

Ve druhém a třetím století našeho letopočtu se filozofické a teologické argumenty proti pojetí osudu staly argumenty proti astrologii a argumenty proti astrologii se proplétaly s argumenty proti osudu, takže tyto dva byly považovány za téměř zaměnitelné.[667] Například křesťanský biskup ze čtvrtého století Řehoř z Nyssy napsal kolem roku 378 n. l. dopis s názvem *Proti osudu* (*kata heimarmenēs*), přičemž téměř celý se soustředí na disputaci astrologie.[668] Na jednom místě dopisu Řehoř cituje názory zastánce astrologie, o kterém diskutoval, který údajně řekl, že „osud určuje život člověka v hodině narození formováním hvězd a toto pořadí zůstává po celý život konstantní“.[669] V řecko-římském světě se astrologie stala pro všechny záměry a účely studiem osudu.

[662] Valens, *Anthology*, 5, 6: 9; 9, 6: 10, trans. Riley, s. 156.
[663] Přehled tohoto tématu spolu s určitým pozadím jeho vývoje v řecké a zejména platónské filozofické tradici, viz Lawrence, „*The Young Gods*“. Viz také Denzey Lewis, *Cosmology and Fate*, kde se také hovoří o náboženském kontextu raně křesťanských a gnostických diskusí.
[664] Denzey Lewis, *Cosmology and Fate*, s. 122, přepis upraven.
[665] *Corpus Hermeticum*, 1: 9, trans. Copenhaver, Hermetica, s. 2.
[666] *Corpus Hermeticum*, vol. 3, excerpt XII: 2 (podle Strobaea), trans. Scott, Hermetica, vol. 1, s. 435, upraveno.
[667] Některé z křesťanských argumentů proti osudu a astrologii jsou stručně diskutovány in Hegedus, *Early Christianity and Ancient Astrology*, s. 113-115. Rozsáhlejší zpracování argumentů proti fatalismu v souvislosti s astrologií, viz Amand, *Fatalisme et liberté dans Vantiquité grecque*, zvl. s. 191-569 pro podrobné zpracování pozdějších křesťanských polemik.
[668] Překlad viz McCambley, „*Against Fate by Gregory of Nyssa*“.
[669] McCambley, „*Against Fate by Gregory of Nyssa*“, s. 328.

Astrologický determinismus

I když se zdá, že panovala všeobecná shoda, že účelem astrologie bylo studovat osud člověka, ne všichni astrologové se shodli na tom, do jaké míry byly věci plně předurčeny. Základní premisa astrologie obecně, a zejména natální astrologie, implikuje, že existují věci, které jsou v životě člověka od okamžiku narození předurčené nebo dané, ale do jaké míry jsou věci předurčené a neměnné, se staly v astrologické tradici předmětem debaty. Různí astrologové zastávali různé názory, což vytvořilo spektrum pozic.

Na jednom konci spektra byli ti, kteří zastávali názor, že všechny věci jsou předurčeny od okamžiku narození a že není nic, co by člověk mohl udělat, aby změnil svůj osud, protože nejsou předurčeny jen vnější události a okolnosti v jeho životě, ale také vnitřní motivace, charakter a volby dané osoby. Ve stoické filozofii to bylo artikulováno jako nauka o vnitřním a vnějším osudu.[670] Tento pohled představuje nejdeterminističtější konec spektra a nejslavnější příklad této linie myšlení v astrologii je ve čtvrté knize Manilia:

Osud vládne světu, všechny věci jsou pevně dané jeho neměnnými zákony a dlouhým věkům je přiřazen předurčený běh událostí. Při narození je naše smrt zpečetěna a náš konec je důsledkem našeho počátku. Osud je zdrojem bohatství a království a častější chudoby; podle osudu jsou lidé při narození směřováni ke svým schopnostem a charakteru, svým zásluhám a nedostatkům, ztrátám a ziskům. Nikdo se nemůže zříci toho, co je dáno, nebo vlastnit to, co je popíráno; žádný člověk se nemůže modlitbou zmocnit bohatství, pokud se bude bránit, nebo uniknout, pokud se přiblíží: každý musí nést svůj určený úděl.[671]

V podobném duchu to říká Manéthón v poetickém odstavci:

Nikdo není schopen změnit přirozenost lidí, která je doprovází od jejich dětství a hned se namotává na vlákna osudů s jejich nezlomitelnými strunami a železnými vřeteny.[672]

[670] Nejlépe je to vysvětleno v analogii, o které pojednává Bobzien, *Determinism and Freedom*, s. 258ff. Bobzien vysvětluje (s. 260), že v jednom ze zdrojů, které citují příběh, „je tato analogie zavedena tak, že má za úkol ilustrovat Chrysippův názor, že vnější vlivy nevyžadují jednání, ale že osud působí prostřednictvím povahy působce".
[671] Manilius, *Astronomica*, 4: 14-22, trans. Goold, s. 223-5.
[672] Manetho, *Apotelesmatika*, 1: 200, trans. Lopilato, s. 194.

Podobně deterministická prohlášení jsou na různých místech uvedena u Valense a Firmica, z nichž některá byla citována dříve. Pro mnoho helénistických astrologů existuje výrazná tendence být na determinističtějším konci spektra, i když není vždy jasné, jaké byly názory každého astrologa. Protože většina z toho, co se dochovalo, jsou technické příručky, zbývá nám rekonstruovat velkou část filozofie astrologů z krátkých odboček roztroušených v textech.

Na druhém konci spektra byli ti astrologové, kteří zastávali názor, že věci jsou jen částečně předem dané, nebo že osud je někdy k jednání nebo může být za určitých okolností zmírněn. Rochberg poukazuje na to, že přítomnost apotropaických nebo smírčích rituálů pro rozptýlení nebo zmírnění špatných omen v mezopotamské astrologické tradici je silným důkazem toho, že astrologové té doby nebyli ve svém pohledu na svět zcela determinističtí.[673] Podobné názory se táhly i v helénistické tradici, kde se nejvýrazněji objevují v magických a lékařských textech. V některých textech, které se zabývají astrologickou medicínou, jsou uvedeny indikace nemoci spolu s léky, které lze použít k léčbě nebo potlačení určitých stavů.[674] Ptolemaios používá lékařskou analogii k vysvětlení, že i když je pravda, že někdo může zemřít, pokud onemocní a neudělá nic pro to, aby se léčil, pokud však vyhledá léčbu, pak nemoc může být někdy zmírněna či vyléčena, přičemž vlivy planet fungují podobným způsobem.[675] Podobně je v dochovaném korpusu řeckých magických textů na jednom místě zmínka o kouzlu, které má sloužit k osvobození se od osudu naznačeného horoskopem narození: „Chraň mě před veškerým mým vlastním astrologickým osudem; rozbij můj zlý osud; poděl v mém horoskopu dobré“.[676] Filozof z počátku čtvrtého století, Iamblichus, v jednu chvíli kritizoval ty, kdo věřili, že identifikace celkového vládce nativity (Vládce nativity) může být využita k tomu, aby se dotyčný osvobodil od osudu

[673] Rochberg, „*Heaven and Earth: Divine-Human Relations in Mesopotamian Celestial Divination*,“ s. 182.
[674] Viz zejména Pseudo-Galenovo *De Decubitu* (O dekumbitoru), které je upraveno in *Claudii Galeni Omnia Opera*, ed. Kithn, 19.529-73. O tomto textu a dalších, které s ním souvisejí, pojednává Wilson a George, „*Anonymi, De Decubitu: Contexts of Rationality*“.
[675] Toto je část jeho ústředního argumentu in Ptolemaios, *Tetrabiblos*, 1, 3.
[676] PGM XIII: 633-35, in *The Greek Magical Papyri in Translation*, ed. Betz, s. 187.

apelem na strážného ducha, z čehož vyplývá, že se našli tací, kteří si mysleli, že osud lze změnit pomocí magie či rituálu.[677]

Zdá se, že mezi zastánci plně deterministického směru astrologie a těmi, kdo obhajovali méně deterministický přístup, v němž by mohl být osud měněn pomocí magie, existovalo určité napětí, jak dokazuje Zósimova citace názorů Herma a Zoroastera:

Nyní Zoroaster vychloubačně prohlašuje, že znalostmi všech věcí nadpřirozených a vědou mágů o účinném používání tělesné řeči lze odvrátit všechna zla osudu, jak jednotlivce, tak ta, která jsou univerzální. Hermes však ve své knize O vnitřním životě odsuzuje dokonce i magickou vědu, když říká, že duchovní člověk, který poznal sám sebe, nemusí pomocí magie nic napravovat, ani je-li to považováno za dobrou věc, ani nesmí použít sílu nutnosti, ale spíše připustit nutnost pracovat v souladu s její vlastní přirozeností a nařízením. Musí projít tímto jediným hledáním, aby pochopil sám sebe, a když poznal Boha, musí se pevně držet nevýslovné Triády a ponechat osud, aby pracoval, jak chce, na hlíně, která mu náleží, tedy na těle.[678]

Pokud jde o astrology, Ptolemaios vyniká tím, že poměrně silně odmítá tvrdý deterministický pohled na astrologii a říká, že:

… není třeba věřit, že každá jednotlivá věc připadá člověku na základě výše uvedené příčiny, jako by byla pro každého jednotlivce od počátku stanovena nějakým nevyhnutelným a božským nařízením a vyplynula z nutnosti, přičemž neexistuje žádná jiná příčina, která by tomu mohla alespoň v nejmenším čelit.[679]

Přestože jsou zde Ptolemaiovy myšlenky zahaleny do jeho vlastních kvaziaristotelských kosmologických názorů o původu určitých příčin a o řetězci nařízení, jimiž se určité vlivy řídí, jeho základním bodem je, že nebeské vlivy, jakmile proniknou do sublunární říše, nejsou vždy neměnné. I když připouští, že v globálním měřítku existují určité věci, kterým se nelze vyhnout, tvrdí, že na menší, místní úrovni existují určité věci, které lze vykonat pro zmírnění astrologických vlivů, pokud se k tomu člověk vyhne. Pokud se však člověk

[677] Iamblichus, *On the Mysteries*, 9: 3. Porfyrius očividně tvrdil, že to je možné, a jsou to jeho výroky, proti kterým zde Iamblichus polemizuje.
[678] Zosimos, *On the Letter Omega*, 7, trans. Jackson, s. 25.
[679] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 3: 5, trans. Schmidt, s. 10.

nesnaží tyto více proměnlivé vlivy zmírnit, pak jistě vyústí v astrologicky očekávaný způsob:

… je jasné, že jak obecně, tak zvláště u všech událostí, které se dějí s první příčinou, která je nepřekonatelná a větší než každá protichůdná příčina, je nezbytné, aby tyto události vždy a ve všech směrech vedly k výsledku. Ale u všech událostí, u kterých tomu tak není, lze ty, které se setkávají s protipůsobícími příčinami, snadno zvrátit, zatímco ty, které je neshledají dostupnými, skutečně následují svou primární povahu, ale z nevědomosti a v žádném případě z nutnosti mocného [osudu].[680]

Zdá se, že Firmicus kritizuje tento typ umírněného nebo podmíněného determinismu obhajovaného Ptolemaiem nebo jinými, kteří sledovali podobné myšlenkové směry, a řekl, že „nedává smysl, aby člověk připustil nezbytnost osudu a poté ji popíral. Je to velmi chybný argument, který v pozdější části diskuse vyvrací to, co připouštěl v předchozím díle“.[681]

Jinde může praxe počáteční astrologie v helénistické tradici znamenat, že někteří astrologové považovali osud za podmíněný nebo určitým způsobem ohebný. Například pátá kniha Dorothea poskytuje pravidla pro zahájení různých typů podniků za předpokladu, že výsledek bude indikovat uspořádání planet v okamžiku zahájení činnosti. Je lákavé vidět, že je to spojeno s filozofickými názory na osud, které zastávali střední platonisté a novoplatonisté, kteří věřili, že osud funguje jako zákon, který je podmínečný, takže volba jednat je svobodná, ale jakmile se něco podnikne, výsledek je předem určen.[682] Mnohá pravidla, která Dorotheus uvádí pro počáteční astrologii, naznačují, že se mají používat k výběru konkrétních časů, aby bylo možné začít konat za předpokladu, že to může pomoci zajistit příznivější výsledek, než jaký by se mohl stát jinak. V kontextu obecné kritiky astrologie Augustin konkrétně kritizuje myšlenku, že by člověk mohl použít tento typ astrologie, aby změnil svůj osud:

[680] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 3: 8, trans. Schmidt, s. 25.
[681] Firmicus, *Mathesis*, 1, 8: 7, trans. Bram, s. 27.
[682] Tato konceptualizace osudu je definována in Alcinous, *The Handbook of Platonism*, 26. Obecnou diskusi o této myšlence, viz Sharples, „*The Stoic Background to the Middle Platonist Discussion of Fate*“, a Dillon, *The Middle Platonists*, s. 294-8.

Kdo by teď mohl tolerovat domněnku, že když si lidé vybírají šťastné dny, vytvářejí nové osudy svými vlastními činy? […] Může člověk volbou dne změnit osud, který mu již byl určen?[683]

Suma sumárum: existovalo spektrum různých přesvědčení o tom, do jaké míry jsou věci osudové nebo předem určené, a i když základní předpoklad astrologie předpokládal, že přinejmenším některé věci lze spatřit v životě člověka dopředu, specifika toho, jak daleko to zašlo, byla někdy předmětem debaty.

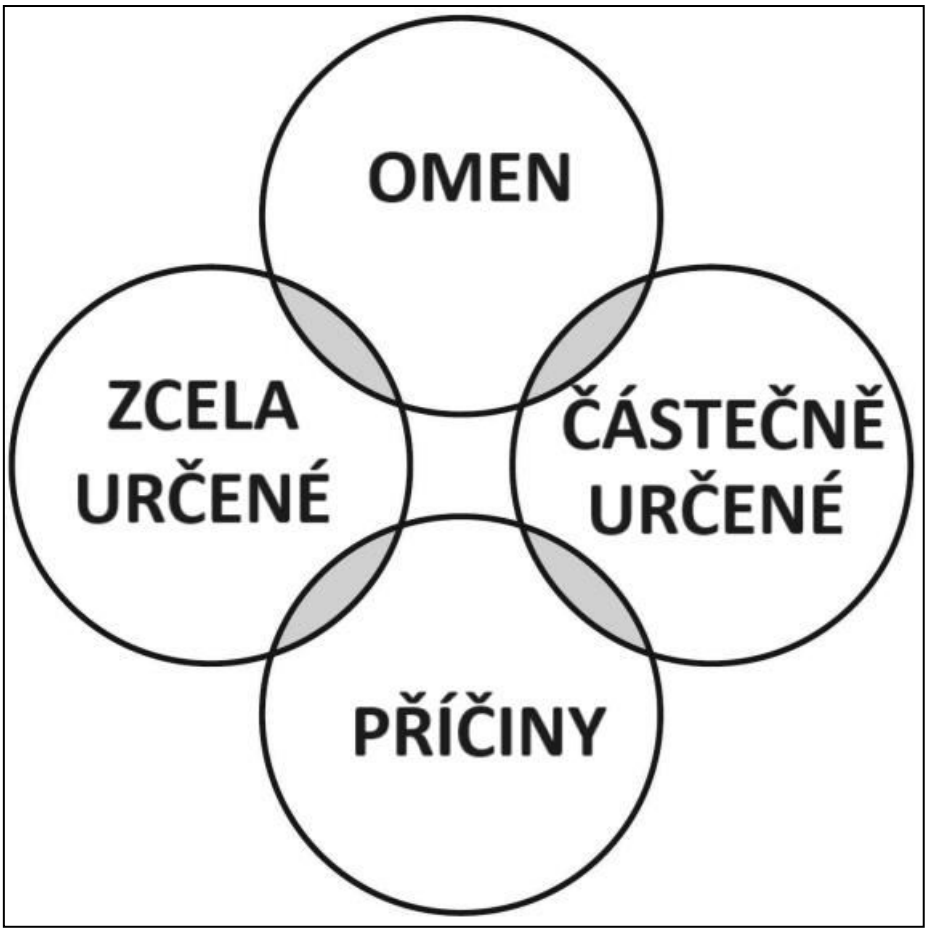
Čtyři filozofické pozice

Tyto dvě debaty – otázka, zda planety a hvězdy působí jako omen nebo příčiny; a zda jsou události ve světě zcela nebo částečně předurčeny – vyústilo ve stanovení čtyř základních filozofických postojů, které přijali astrologové ve starověkém světě.[684] To ilustruje Vennův diagram níže, kde na svislé ose máme spektrum toho, zda planety a další faktory používané v astrologii působily jako omen nebo příčiny, a na vodorovné ose máme spektrum toho, zda vše, co se děje ve světě, bylo považováno za zcela předurčené, nebo jen částečně předurčené. Průsečíky definují čtyři základní filozofické pozice přijaté astrology během tohoto období a mnohé z nich lze zařadit do jedné z těchto kategorií.

Ptolemaios by například spadal do překrývající se oblasti mezi kauzální astrologií a částečným determinismem, protože by konceptualizoval astrologii jako fungující v důsledku toho, že planety ovlivňují nebo způsobují události na Zemi, ale také řekl, že některé z těchto planetárních vlivů lze neutralizovat a měnit, a tak věci nejsou zcela předurčeny. Toto může být kontrastováno s Firmicem, který také zastával názor, že planety způsobily události na Zemi a v životech jednotlivců, ale na rozdíl od Ptolemaia, nahlížel na veškeré bytí coby zcela předurčené, a že osud byl neměnný.

[683] Augustine, *City of God*, 5, 7, trans. McCracken, Green et al, vol. 2, s. 159.

[684] I když nepřevzala stejné schéma, jaké zde používám, existuje vynikající diskuse o průniku mezi astrologickými pohledy na osud, svobodnou vůlí, determinismem a mechanismem, který je základem astrologie in Lehoux, „*Tomorrow's News Today*".

Čtyři filozofické pozice

Třetí a čtvrtá filozofická pozice zahrnuje ty, kteří viděli planety spíše jako znamení nebo omen budoucích událostí než jako příčiny. Valens se například často odvolává na planety, které označují nebo působí jako omen pro určité věci, a používá řadu technik, které se zdají být odvozeny spíše z čistě symbolických než přírodních úvah. Zároveň se také zdá, že obhajuje více deterministickou filozofii a říká, že není možné změnit svůj osud prostřednictvím činů nebo modliteb.[685] To může být v kontrastu s Dorotheem, který také používá řadu symbolických technik, jako jsou „losy", ale jejichž použití počáteční astrologie může znamenat, že pohlížel na osud jako na ohebný nebo převoditelný, a tudíž ne zcela deterministický.

Tyto čtyři základní filozofické pozice o astrologii byly poprvé stanoveny v helénistické tradici a víceméně zůstaly konstantní během posledních dvou tisíc

[685] Valens, *Anthology*, 5, 6 obecně, zvl. věta 10 (výrok o modlitbě). Ačkoli Komorowska poznamenává, že „Valens se zdá nerozhodný, zda hvězdy skutečně ovlivňují svět, nebo jsou jen prostředníky mezi lidstvem a božstvím". Komorowska, „*Philosophical Foundation of Vettius Valens' Astrological Creed*", s. 333.

let. Uvažování o otázkách souvisejících s těmito postoji je důležité, protože má významné důsledky pro to, jak je astrologie koncepčně praktikována, a to jak ve způsobu, jakým astrologové nahlížejí na svůj vlastní život optikou astrologie, tak i ve smyslu toho, jak je předmět prezentován, když astrologové interpretují horoskopy klientů nebo se snaží vysvětlit, co vlastně dělají.

VII. kapitola: Sedm putujících hvězd

Helénistická astrologie byla vyvinuta kolem pěti viditelných planet: Merkura, Venuše, Marse, Jupitera a Saturna, stejně jako Světel, Slunce a Měsíce. S těmito sedmi tělesy bylo často zacházeno jako se skupinou a obecně se společně označovala jako sedmice „planet“ nebo „putujících hvězd“ (*planētes asteres*). Tato terminologie vznikla ze skutečnosti, že když se díváte po dlouhou dobu na noční oblohu, všimnete si, že zatímco většina hvězd zůstává vůči sobě pevná, některé se pohybují pomalu a zdá se, že bloudí, míjí přitom jiné hvězdy. Planety se tak staly známými putujícími hvězdami, zatímco ostatní se staly známými jako stálice.

Něco, co činí sedm tradičních nebeských těles jedinečnými i dnes, je to, že jsou všechna viditelná pouhým okem. To znamená, že můžete vyjít ven za přiměřeně jasné noci a podívat se na oblohu a vidět planety bez pomoci dalekohledu. V některých případech vytvoří obzvláště dramatické seřazení mezi sebou navzájem nebo s jinými nebeskými tělesy a na noční obloze vyniknou ještě více. Tento bod je důležitý z hlediska současné praxe astrologie a jejího stále se rozšiřujícího seznamu nebeských těles, protože schopnost vidět tradiční planety pouhým okem působí jako rozdíl a řadí je do třídy samy o sobě. Ve většině forem věštění ve starověkém světě byl viditelný výskyt zlověstného jevu nesmírně důležitý, pokud jde o interpretaci jeho významu pro pozorovatele nebo pro situaci, ve vztahu k níž bylo znamení/omen studováno. Proto, i když se z moderní perspektivy může zpočátku zdát zvláštní mít systém, který je zcela založen na modelu, kde je pouze sedm planet, tento rozdíl je pravděpodobně stále živý a důležitý i dnes.

Názvy planet

Ve většině řeckých textů jsou planety obvykle označovány jmény bohů, s nimiž byly spojovány:

Hélios	Slunce	*Áres*	Mars
Seléné	Měsíc	*Zeus*	Jupiter
Hermes	Merkur	*Kronos*	Saturn
Afrodita	Venuše		

Řekové nejprve přiřadili jména bohů planetám kolem čtvrtého století př. n. l., zřejmě v napodobování dřívějších mezopotámských atributů, tím, že v řeckém panteonu našli bohy, kteří měli podobné vlastnosti jako mezopotamští bohové spojení s těmito planetami.[686] Kompletní soubor přidělení se poprvé objevuje v *Epinomis*, o kterém se obvykle předpokládá, že jej napsal Platónův žák Filip z Opusu ve čtvrtém století před naším letopočtem.[687] Alternativní soubor názvů planet také existoval v řečtině, která více popisuje jejich vizuální vzhled:

Hélios	Slunce
Seléné	Měsíc
Stilbón	Třpytivý (Merkur)
Fósforos[688]	Světlonoš[689] (Venuše)
Pyroeis	Ohnivý (Mars)
Faéton	Zářivý (Jupiter)
Fainón	Svítivý (Saturn)

Tato jména byla používána před přiřazením jmen bohů k planetám ve čtvrtém století př. n. l. a nadále se sporadicky používala později v helénistické tradici, obvykle v poetickém kontextu ve verších.

[686] Campion, *A History of Western Astrology*, vol. 1, s. 153.

[687] I když si všimněte, že již v Timaeu se Platón zmiňuje o Merkuru jako o hvězdě, o níž „se říká, že je posvátná pro Herma". Plato, *Timaeus*, 38d, trans. Waterfield, s. 27. Standardní vydání a komentář *Epinomis*, viz Taran, *Academica: Plato, Philip of Opus a pseudoPlatonic Epinomis*. Viz *Plato, Charmides, Alcibiades 1 & 2, Hipparchus, The Lovers, Theages, Minos, Epinomis*, trans. Lamb.

[688] Nebo také Heosforos. Jitřenka. RS

[689] Nebo také Jitronoš. RS

Významy podle Valense

Naším nejlepším zdrojem pro významy planet je Valens, jehož Antologie začíná dlouhou kapitolou o významech každé z planet. Tyto významy mohou být částečně odvozeny ze ztraceného díla Teucera (Teukrona)[690] z Babylonu, o kterém se předpokládá, že žil kolem prvního století před naším letopočtem.[691] Rhetorius zachovává podobný seznam, který obsahuje mnoho Teucerových významů; nelze se však plně spolehnout na zachování rané tradice, protože se zdá, že obsahuje některé interpolace od samotného Rhetoria. Valens je tedy naším nejlepším zdrojem rané helénistické tradice.

V následujícím textu poskytnu anglický překlad Valensovy kapitoly o významech planet s určitým komentářem v poznámkách pod čarou. Primárně jsem použil Liddell-Scott-Jones (*Řecko-anglický slovník*, LSJ),[692] a Bauer-Danker (*Řecko-anglický slovník Nového zákona a jiné raně křesťanské literatury*, BDAG)[693] ke studiu řeckého významu, který Valens uvádí v této kapitole.[694] Když se význam slova zdá jasný nebo jednoznačný, uvádím v textu pouze jeden překlad, zatímco v případech, kdy je význam nejednoznačný, uvádím alternativní překlady v poznámce pod čarou.

Kromě použití slovníků jsem také zkoumal mnoho jednotlivých termínů, které Valens používá, abych lépe porozuměl kulturnímu kontextu, ve kterém byly použity. Zjistil jsem, že tento druh výzkumu nesmírně pomohl poskytnout hlubší úroveň porozumění tomu, proč Valens spojoval určité významy s určitými planetami. To se stalo zvláště důležité, když diskutuje o určitých profesích. Mnohé z toho, co jsem na těchto exkurzích našel, je uvedeno v poznámkách pod čarou, i když v této oblasti je ještě potřeba udělat mnohem více práce.

Také jsem porovnal několik dochovaných překladů této kapitoly Valense, abych viděl, jak jiní překladatelé přeložili určitá slova nebo fráze.[695] V některých

---

[690] Má vlastní závorka. RS

[691] Pro více informací, viz výše kapitolka o Teucerovi.

[692] *A Greek-English Lexicon*.

[693] *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*.

[694] Naneštěstí se objevila publikace Montanari, *Brill Dictionary of Ancient Greek*, příliš pozdě na to, abych ji mohl v této knize široce využít.

[695] Různé překlady Valense, které jsem porovnával: Valens, *Vettius Valens d'Antioche*, trans. Bara; Valens, *The Anthology*, Book 1, trans. Schmidt (1993); Schmidt, *The Kepler College Sourcebook* (2005), s. 42-45; Valens, *Anthology*, Book 1, trans. Holden (nepublikováno); Beck, *A Brief History of Ancient Astrology*, s. 74-76; Valens,

oblastech se shodli, i když mezi překladateli bylo v mnoha bodech také mnoho neshod. Velká část nesouladu jednoduše odráží skutečnost, že části tohoto textu jsou velmi obtížně srozumitelné, neboť Valens používá nadmíru jedinečné terminologie a také některé fráze, které nejsou zcela jasné. Někdy jsem se přikláněl k jedné skupině překladatelů před druhou nebo jsem se řídil interpretací textu spíše jedním překladatelem než ostatními. V každém případě jsem vynaložil veškeré úsilí, abych vyjádřil důvěru tam, kde to bylo patřičné. Měl jsem pocit, že každý překladatel má na text jedinečný pohled a díky porovnání každého z těchto pohledů se mi podařilo rozvinout zaoblenější chápání toho, co se Valens snaží sdělit. Také si myslím, že tento proces porovnávání různých překladů poskytuje čtenáři užitečnou ukázku některých problémů, s nimiž se překladatelé potýkají, když se pokoušejí převést staré texty do moderních jazyků.[696] Někdy je výběr toho či onoho slova v překladu jednoduše úsudkem, i když může mít významný dopad na význam a interpretaci pasáže.

Slunce – *Hélios*

Vševidoucí Slunce, skládající se z ohnivého a inteligentního světla, nástroj vnímání duše, v nativitě označuje královskou moc, autoritu,[697] mysl,[698] inteligenci, formu, pohyb, výši štěstí, jednání s bohy,[699] soud, zabývání se veřejnými záležitostmi, činnosti,[700] vedení davů, otce, pána, přátelství, významné osobnosti,[701] pocty portréty, sochami a korunami úřadu, velekněze vlasti, … míst.[702] Z částí těla vládne Slunce hlavě; ze smyslových orgánů:

Anthologies, trans. Riley. Zdá se, že Beck do značné míry následoval překlad Bary, i když vynechává všechna slova, jejichž význam je nejasný.

[696] Pro širší diskusi o některých z těchto problémů, viz Heilen, „*Problems in translating ancient Greek astrological texts*“.

[697] *Hēgemonian*, „vedení“, „hegemonie“ nebo „nadřazenost“. Ti, kteří jsou na vrcholu velitelské struktury.

[698] *Nous* (nús) je komplikované slovo, které se obvykle vztahuje k „mysli“ nebo „intelektu“, ačkoli může také odkazovat na něčí smysl pro vnímání nebo chápání (vnímání), stejně jako na způsob myšlení nebo postoje.

[699] Beck z toho vyvozuje, že k „jednáním“ s bohy dochází prostřednictvím věštců/věštění.

[700] *Praxis* je také často zmiňováno jako označení desátého místa a v astrologických textech je často spojeno s kariérou nebo zaměstnáním, protože tento termín může také odkazovat na „skutky“ nebo „činy“. Porovnejte anglické „*What do you do?*“, když se ptáte na něčí profesi.

[701] *Endoxa prosōpa* doslova znamená něco jako „známé tváře“ nebo „pozoruhodné osobnosti“, se základními pojmy úcty a cti. Jinými slovy, vysoce uznávaní lidé nebo možná dokonce „celebrity“.

[702] Po „velekněžích vlasti“ je zde mezera a text pak pokračuje nejasným výrokem „místa“ (*topōn*, v genitivu množného čísla). Podle Pingreeho, Wendland naznačuje, že chybějící slovo před *topōn* bylo *prostasias*, což by znamenalo, že chybějícím významem ve Valensovi bylo něco jako „vůdci míst“ nebo možná „řízení míst“.

pravému oku;[703] trupu:[704] vládne srdci, životnímu dechu neboli smyslovému pohybu a nervům.[705]

Měsíc – *Seléné*

Měsíc se rodí z odrazu slunečního světla, a tím, že má falešné světlo, označuje v narozeném člověku fyzický život,[706] tělo, matku, početí, <formu/tvar[707]>,[708] vzhled,[709] bohyni, společný život nebo zákonný sňatek, ošetřovatelku,[710] staršího sourozence,[711] péči o domácnost, královnu, paní domu, majetek, bohatství, město, shromáždění mas,[712] zisky, výdaje, domov,[713] lodě, cestování,[714] toulky (neboť kvůli Krabu nejde rovně).[715] Z částí těla ovládá levé oko,[716] žaludek, prsa, dech,[717] slezinu, blány,[718] a dřeň (ze které produkuje

[703] Porphyry (*Introduction*, 45) specifikuje, že Slunce ovládá pravé oko u mužů a levé oko u žen. Valens ani Teucer/Rhetorius toto schéma nezmiňují, takže není jasné, zda bylo všeobecně přijímáno. Je možné, že to bylo přijato, ale Valensovy a Teucerovy seznamy významů byly jednoduše napsány s okem u mužů jako výchozí.

[704] *Pleurōn*. Případně „boky" nebo „žebra".
V originálu „*torso*", lidský trup bez končetin a hlavy. RS

[705] Řídím se narážkou od Rileyho, když jsem tento segment rozdělil na části těla jiným způsobem, než jak jej interpretovali ostatní překladatelé, což výrazně mění význam. Zahrnuje čtení daných významů nikoli jako řetězec různých významů, ale místo toho jako více rozčleněné. Je těžké si být jistý, zda je tato interpretace správná nebo ne, ale domnívám se, že uvádí seznam významů, které Valens dává Slunci, do souladu s jinými autory, jako je Porfyrios. Jediná oblast, kde jsem se od Rileyho odchýlil, jsou poslední tři významy, které by podle mě pravděpodobně měly být samy o sobě tři samostatné významy, spíše než jen obecná kategorie, která se týká pouze nervů. Porfyrios (*Introduction*, 45), následuje Antiocha, odděluje pohyb životního dechu a vnímavé duše do různých, ale souvisejících významů. V řecko-římských lékařských a filozofických textech se srdce a nervy považovaly za nedílnou součást oběhu životního dechu nebo ducha (*pneuma*) v těle. Takto by můj překlad zněl, kdybych se držel přístupu používaného ostatními překladateli: „Z částí těla ovládá hlavu, smyslové orgány, pravé oko, boky, srdce, životní dech nebo smyslové pohyby a nervy."

[706] *Zōēn*.

[707] Mé vlastní doplnění. RS

[708] V rukopise je zde krátká jednoslovná mezera, i když redakce navrhla přidat morfén na základě srovnání s Teucerovým úryvkem u Rhetoria, kde je morfén těsně před následujícím slovem *prosōpon*.

[709] Prosōpon doslova odkazuje na něčí „tvář" nebo „obličej", i když v širším měřítku to může také odkazovat na vnější vzhled nebo to, jak se člověk dívá na ostatní. Toto je stejné slovo, které se používá k označení technického konceptu dekanu.

[710] *Trophon*, obecněji „pečovatel", „živitel" nebo „vyživovatel".

[711] *Adelphon meizona.* Schmidt zde říká „starší sestra" a Holden má poznámku pod čarou, která vyjadřuje překvapení, že Valensův text říká spíše „starší bratr" nebo „starší sourozenec", nežli očekávané „starší sestry" založené na jiných textech. Například Rhetorius (*Compendium*, 107) říká, že Měsíc označuje starší sestry a Venuše mladší sestry. Možná Valens považuje za samozřejmé, že starší sourozenec označený Měsícem bude žena?

[712] Všimněte si, že jedním z významů Slunce bylo „vedení davů" (*prostasian ochlikēn*). Zdá se, že kontrast je mezi Měsícem, který shromažďuje davy nebo masy, a Sluncem, které je vede.

[713] *Oikian*, obecněji „místo obydlí", s některými základními konotacemi, jako je domácnost nebo rodina.

[714] *Xeniteias*, „žijící v cizině" (podle slovníku LSJ), ale zdá se, že Ptolemaios (*Tetrabiblos*, 4, 8) tento výraz používá výslovně ve významu „zahraniční cestování".

[715] Pravděpodobně tato Valensova poznámka v závorkách odkazuje na skutečnost, že sídlem Měsíce je Rak („Krab"), a tak Měsíc nějakým způsobem jako krab označuje lidi nebo situace, které nejsou schopny jít přímo k zamýšlenému cíli, ale místo toho jde stranou nebo se k věcem přibližujte nepřímým způsobem.

[716] Podle Porfyria (*Introduction*, 45) Měsíc ovládá levé oko u mužů, ale pravé oko u žen.

vodnatelnost). Z látek vládne stříbru a sklu. Je z noční sekty, vládne světle zelené barvě a slané chuti.

Saturn / Kronos, „Svítivý“ (*Fainón*)

Saturnova hvězda činí osoby, které se pod ním narodily:[719] malicherné,[720] zlomyslné,[721] mají mnoho úzkostí, ty, které se ponižují,[722] osamělé, prolhané, ty, které skrývají své podvody,[723] strohé,[724] skleslé, ty, které mají předstírané vzezření,[725] špinavé,[726] oděné v černém, bezcitné,[727] mrzuté, zubožené,[728] oddané mořeplavbě, praktikující vodní obchody. A způsobuje deprese,[729] liknavost,[730] nečinnost,[731] překážky v podnikání,[732] dlouhotrvající tresty,[733]

---

[717] *Phusēs*, následujíce Baru a Rileyho. Kořenový výraz znamená něco jako „foukat“ nebo „nafukovat“. Schmidt si myslí, že to znamená „močový měchýř“, i když jedním ze Saturnových významů je později také měchýř, což by se zdálo protichůdné.

[718] Termín se často používá k označení membrány, která obklopuje mozek (tvrdá plena mozková).

[719] Mírně upraveno. RS

[720] *Mikrologous* označuje osobu, která se příliš soustředí na nepodstatné nebo nedůležité věci nebo se o nich dohaduje.

[721] *Baskanous* může také znamenat „pomlouvačné“, „závistivé“ nebo „škodlivé“.

[722] *Heautous katarriptontas*, doslova „ty, které se vrhají dolů“. Na jedné straně by to mohlo znamenat něco jako „ty, které se zneuctily“, což je Schmidtův výklad; na druhou stranu by to mohlo znamenat i něco víc ve smyslu „ty, které se podceňují“ nebo které „se ponižují“, což Bara, Beck a Riley všichni upřednostňují.

[723] Následujíce Schmidta. Případně „ty, které se pokoušejí skrýt svou zradu“.

[724] *Austērous* obecně znamená „drsné“ nebo „přísné“, ale ve vztahu k lidem to může znamenat „přísné“, „striktní“ nebo „náročné“.

[725] *Hupokrinomenēn tēn horasin echontas*, následujíce Schmidta. Beck to překládá jako „*dissemblers*“, což je přesné, i když nejasný anglický termín. (Osoba, která vyznává přesvědčení a názory, které nezastává, aby zakryla své skutečné pocity nebo motivy. Synonyma: přetvářka, pokrytec, falešník, podvodník. RS.) Termín *hupokrinomenēn* může odkazovat na herce, kteří „hrají roli“ nebo „předstírají“. Zdá se, že tato fráze implikuje určitý smysl pro záměrnost, jako když zrozenec záměrně „obléká falešný výraz“, jako je kus oblečení nebo kostým.

[726] *Auchmērous* znamená „suchý“ nebo „vyprahlý“, ačkoli má druhotný význam „špinavé“ nebo „nečisté“, jak to překládají Holden, Riley a Schmidt. V některých řeckých textech to může označovat ty, které jsou „nešťastné“, „temné“ nebo „pochmurné“. Bara tento výraz překládá jako „smutné“ (*tristes*). Všechny tyto významy jsou pravděpodobně relevantní.

[727] Tedy ty, které jsou ve svých žádostech přehnaně vytrvalé nebo náročné.

[728] *Kakopatheis*, „trpící“.

[729] *Tapeinotētas* obecně znamená „nízkost“ pozice. Z toho se odvozují další pojmy „jako být nízkého stavu“, „ponížení“, „nízkost ducha“, „sklíčenost“, „podlost“, „sprostota“ atd. Beck si myslí, že to v tomto případě znamená „ponížení“, zatímco Bara si myslí, že to znamená něco jako „malost“. Riley říká „pokoření“. Všechny tyto koncepty jsou pravděpodobně relevantní, i když kvůli vztahu termínů ke slovu, které se používá pro astrologický koncept „deprese“ („pád, či ponížení“) planety v protikladu k jejímu „povýšení“, souhlasím se Schmidtem v překladu tohoto termínu jako "deprese."

[730] *Nōchelias*, „lenost“.

[731] *Apraxias*, jinými slovy, nepodnikání nebo nekonání, na rozdíl od přijímání opatření. Tento termín má také další významy, jako je „volný čas“, „touha po úspěchu“ nebo možná „marnost“. Beck má „nečinnost“, zatímco Riley si myslí, že to konkrétně znamená „nezaměstnanost“, pravděpodobně proto, že Valens někdy používá slovo *praxis* k označení vlastní kariéry.

[732] *Enkopas tōn prassomenōn*, alternativně „překážky“ (Holden, Beck) nebo „přerušení“ (Schmidt).

podvracení věcí,[734] tajemství,[735] omezování,[736] věznění,[737] smutky, obvinění, slzy,[738] osiření,[739] zajetí, odložení.[740] Dává farmáře a zahradníky, neboť vládne půdě.[741] Dává také najaté pracovníky na nemovitém majetku,[742] výběrčí daní a násilné činnosti.[743] Dává ty, kteří získávají skvělou pověst, pozoruhodnou hodnost, opatrovnictví, správu toho, co patří druhým, a otce dětí jiných lidí. Z látek vládne olovu, dřevu a kameni. Z částí těla ovládá nohy, kolena, šlachy, vodnaté části těla,[744] hleny, močový měchýř, ledviny a vnitřní části, které jsou skryté. Z nemocí[745] ukazuje na ty, které vznikají chladem a vlhkostí, jako vodnatelnost, bolesti šlach, dna, kašel, úplavice, nádory,[746] křeče. Z potíží[747] naznačuje posedlost duchem,[748] nepřirozené chtíče,[749] zkaženost.[750] Saturn

---

[733] *Poluchronious dikas*. Beck a Riley se zaměřují na primární význam termínu *dikas*, který má co do činění se soudními spory, soudními procesy nebo soudními rozepřemi obecně, takže to překládají jako „dlouho se táhnoucí soudní spory“ nebo „nekonečné soudní spory“. Schmidt místo toho zdůrazňuje, co vyplývá z procesu, jako je trest nebo potrestání, což je v tomto případě pravděpodobně vhodnější.

[734] *Anaskeuas pragmatōn*, ve smyslu něco stáhnout nebo něco zadržet. Bara a Beck si myslí, že tato fráze jednoduše znamená „zvraty“, zatímco Schmidt si myslí, že znamená „odstranění věcí“.

[735] *Krubas*, doslova „skrýt“, „utajit“ nebo „uchovat v tajnosti“.

[736] *Sunochas* šířeji znamená „držet pohromadě“ nebo „kontrakce“, což Schmidta vede k tomu, že to překládá jako „stažení“. Z nich jsou odvozeny konkrétnější významy jako „zadržení“, „útlak“ (Beck) a „uvěznění“ (Riley), ale má také metaforičtější významy vyplývající z pocitu omezení nebo krácení, jako například „úzkost“ (Holden) „trápení“ a „útrpnost“. Rozhodl jsem se zde použít „omezení“ kvůli doslovnému a metaforickému významu v angličtině a poté použít další význam pro uvěznění.

[737] *Desma* doslova znamená „pouta“ nebo „řetězy“, jako okovy nebo pouta vězně.

[738] *Penthē*, alternativně „žal“ nebo „truchlení“.

[739] Nebo „zármutek“.

[740] *Ektheseis* odkazuje na řecko-římskou praxi odmítnutí novorozence během prvního týdne života, když je nechtěné, a ponechání dítěte na veřejném místě, kde nejčastěji zemře, i když někdy je nalezeno a vychováno někým jiným. Ve starověku bylo odložení někdy osudem dítěte, které se narodilo postižené, zdeformované nebo v důsledku nevěry či znásilnění. Pro podrobné zpracování tohoto, viz kapitola nazvaná „*Infant Exposure and Infanticide*“ in *Oxford Handbook of Childhood and Education in the Classical World*, ed. Grubbs a Parkin, s. 83f.

Původní anglický výraz je „*exposures*“. Vystavení, odhalení, obnažení, smrt venku atd. RS

[741] *Gēs*, doslova „země“, možná „špína“.

[742] Beck říká stručněji „dodavatelé“.

[743] *Biaious praxeis*, možná „nucené činnosti“. Slovo *biaios* primárně znamená „násilný“ a všichni překladatelé tento význam přeložili jako něco jako „násilné činnosti“, ačkoli Schmidt poznamenává, že má sekundární význam činností, které jsou „vynucené“ nebo „omezené“. Je zajímavé, že předchozím významem jsou výběrčí daní, protože placení daní by také mohlo být chápáno jako druh povinné činnosti v tom smyslu, že je to něco, k čemu můžete být nuceni nebo donuceni, i když nechcete.

[744] *Ichōrōn*, následujíce Baru. Riley říká, že toto je „lymfa“, zatímco Schmidt říká „krevní sérum“.

[745] *Sinōn*, „zranění“. Doslova „bolesti“.

[746] *Kēlōn*, možná „ruptury“ nebo „kýly“ (Bara, Riley).

[747] *Pathōn*, poruchy duše nebo mysli. Helénističtí filozofové měli tendenci charakterizovat *patos* jako nemoc duše. Případně „utrpení“, „vášně“, „stavy“ nebo „vzrušení“.

[748] *Daimonismou*, posedlost démony.

[749] *Kinaidias*, z latinského *cinaedus*, což znamená „ten, kdo praktikuje nepřirozený chtíč“ nebo ti s „nepřirozenými neřestmi“, což, jak se zdá, znamená sodomii, nebo konkrétněji „katamitu“, což je mladší, pasivní partner v pederastickém vztahu mezi dvěma muži, nebo v některých případech mužský prostitut. Riley tento termín přeložil jednoduše jako „homosexualita“, ačkoli jiní vědci, kteří psali o *kinaidos* v římské společnosti, tvrdí, že tento termín neodkazuje pouze na homosexualitu, ale místo toho se používá k označení

dává ty, kteří jsou svobodní a ovdovělí, činí sirotky, a bezdětnost. Způsobuje násilnou smrt vodou, uškrcením,[751] uvězněním[752] nebo úplavicí. A způsobuje pády na tvář.[753] Je hvězdou Nemesis a denní sekty. Vládne tmavě hnědé barvě[754] a svíravé chuti.[755]

Jupiter / Zeus, „Zářivý" (*Faéton*)

Jupiterova hvězda označuje plození dětí, narození dětí, touhu, lásku, spojenectví,[756] poznání,[757] přátelství s velkými lidmi, hojnost,[758] platby,[759] velké dary, hojnost zisků,[760] spravedlnost,[761] úřady, vlády,[762] pocty, hlavy svatých

---

těch, kteří byli považováni za sociální devianty v důsledku častého překračování genderových norem. Viz Williams, *Roman Homosexuality*, str. 209f. Vzhledem k tomu, že v některých kontextech se to může týkat i žen, může být „genderová deviace" dobrým alternativním překladem tohoto významu. Pro krátkou diskusi o některých tématech týkajících se sexuality v astrologických textech, viz Barton, *Ancient Astrology*, str. 163f.

[750] *Akatharsias* obecně odkazuje na věci, které jsou „nečisté", „špinavé", ačkoli to lze také použít na věci, které jsou „nemorální" nebo „hanebné", zejména v sexuálním kontextu, podle slovníku *BDAG*.

[751] *Anchonēs*, nebo alternativně „zavěšením".

[752] *Desmōn* doslova znamená „pouta" nebo „řetězy".

[753] Nebo možná obecněji, padá na přední část těla nebo padá dopředu. Později to Valens postavil do kontrastu s Marsem, který znamená pád dozadu. Při přiřazování planet k částem těla *Michiganský papyrus* říká, že „přední část krku patří Saturnu a zadní část Marsu", což možná souvisí s Valensovým prohlášením. *Michigan Papyrus*, col. vi: 39-40, překl. Robbins, s. 110-11.

[754] *Kastorizōn*. Kolem této asociace barev došlo k určitému zmatku. Řecké slovo, které zde Valens používá, doslova znamená „jako skočec". Problém je, jak upozorňuje Bara (s. 29, č. 8), v tom, že není zcela jasné, zda má Valens na mysli zvíře, což je tmavě hnědě zbarvený bobr, nebo rostlinu, která je nažloutlá. Toto slovo je zřejmě pro Valense jedinečné. Thessalus ve své knize léků doporučuje použití *kastorea* (*kastorion*) ve své kapitole o Saturnu. Viz *Thessalos von Tralles*, ed. Friedrich, 2, 3, str. 215:11. Irby-Massie a Keyser poukazují na to, že by se to týkalo „bobrového pižma", které bylo v té době „hojně používané". Irby-Massie and Keyser, *Greek Science of the Hellenistic Era*, s. 101. Pokud je to správné, pak by Valensova zmínka o barvě Saturnu jako o „skočci" pravděpodobně také znamenala, že odkazoval na zvíře, a tedy by to doslova znamenalo „jako bobrovi" nebo možná jednoduše „tmavě hnědé". Skutečnost, že Valens později v *Antologii* (6, 3: 5) v kapitole o barvách planet odkazuje na Saturna jako na „tmavou" (*melana*), mě vede k přesvědčení, že toto je skutečně správný výklad. Stejná barva je dána pro Saturna u Porfyria, *Introduction*, 46. Pravděpodobně je to proto, že oba čerpali z Teucera z Babylonu, i když to není jasné, protože Saturnova barva je v Teucerově textu zachovaném Rhetoriem podivně vynechána.

[755] Například „kyselá".

[756] *Sustaseis*, „spojení". BDAG říká, že „skupina se společnými zájmy, shromáždění, spolky, sdružení".

[757] Řecké slovo je *gnóze*, z níž odvozujeme výraz „gnostik".

[758] *Euporias*. V širším smyslu tento termín označuje „lehkost" něco vykonat. Může to také znamenat „výhody", „bohatství" a „řešení pochybností nebo obtíží". Riley říká „prosperita", což je také výstižné.

[759] *Opsōnia* má řadu významů, které se všechny vztahují k představě placených peněz za něco, obvykle za poskytnuté služby. Primární lexikální heslo in LSJ říká „plat". V tomto kontextu to může také znamenat „platit", „příspěvek", „stipendium", „mzda", „poplatek" atd.

[760] *Karpōn euphorias*, možná „hojné plodiny", „ovoce" nebo „produkty". Řecký výraz doslova znamená „ovoce", ale lze jej použít také obecněji k označení „výnosy" nebo „zisky". Dá se říci „ovoce vlastní práce". Zdá se, že Valens by zde mohl mluvit buď doslova, nebo metaforicky, i když se přikláním k tomu druhému.

[761] *Dikaiosunēn* neboli „spravedlnost".

[762] *Politeias*, s přihlédnutím ke Schmidtovi. Bara a Beck se přiklánějí spíše k lexikálnímu heslu „občanství" a tento termín berou ve významu „účast na veřejných věcech" (Bara) nebo „politická participace" (Beck). Riley to překládá jako „kancelář".

míst,[763] rozhodování sporů, svěřenství,[764] dědictví, bratrství, společenství,[765] adopce, potvrzení dobrých věcí, osvobození od špatných věcí,[766] osvobození od pout,[767] svoboda, svěření,[768] bohatství, správcovství.[769] Z částí těla je vládcem vnějších stehen, chodidel (proto také dává běh v atletických soutěžích). Vnitřně je vládcem semene, dělohy, jater, částí na pravé straně těla.[770] Z látek vládne cínu. Je z denní sekty, vládne šedé a většinou bílé barvě, a sladké chuti.

Mars / Arés, „Ohnivý" (*Pyroeis*)

Hvězda Marsu označuje násilí,[771] války,[772] loupeže, křik,[773] drzost,[774] cizoložství, odebrání majetku, vyhoštění, vyhnanství, odcizení od rodičů, zajetí, znásilňování žen,[775] potraty, pohlavní styk, manželství,[776] ztrátu dobrých věcí,

[763] *Prostasias hierōn* neboli „hlavy chrámů". Beck uvádí obecnější překlad „důležitých náboženských pozic".
[764] *Pisteis*. Toto slovo má řadu významů, které souvisí s vírou, přesvědčením nebo důvěrou v něco. Tento termín má také další významy, jako je „důvěra", „poctivost" a „jistota". Bara a Beck berou komerční význam tohoto termínu a překládají ho jako „úvěr", zatímco Schmidt jej překládá jako „věrnost".
[765] *Koinōnian*, možná „charity".
[766] Nebo „útěk", „osvobození" a „uvolnění" od špatných věcí.
[767] Být propuštěn na svobodu poté, co byl svázán, omezen nebo nějakým způsobem uvězněn.
[768] *Parakatathēkēn*. LSJ říká „vklad peněz nebo majetku svěřeného do vlastní péče".
[769] *Oikonomias*. LSJ říká „správa domácnosti nebo rodiny, hospodaření, šetrnost".
[770] Na konci této věty je další slovo, *odontōn*, což znamená „zuby". Pingree to označil tak, že tam nepatří, a ostatní překladatelé to následně vynechali.
[771] *Bias*. Nebo možná šířeji „akty síly".
[772] *Polemous*. V širším měřítku to může také znamenat „bitvy" nebo „boje".
[773] Možná „výkřiky", „ječení" nebo „vřískání".
[774] *Hubreis*, s přihlédnutím ke Schmidtovi. Holden to překládá jako „útok", zatímco Bara a Beck překládají tento termín jednoduše jako „přemíra", ačkoli se to zdá být pouze součástí základního významu tohoto slova. Zdá se, že tento termín znamená „nadměrné činy", „násilí", „agrese" nebo snad „arogance". V klasickém Řecku „se zdá, že to zahrnovalo určitý druh arogantního postoje doprovázejícího nadměrně násilné činy, které měly oběti přinést hanbu nebo zneuctění". Cole, „*Greek Sanctions Against Sexual Assault*", str. 98. Velká část důrazu tohoto termínu spočívá v úmyslu ponížit oběť ze strany pachatele.
[775] *Phthoras gunaikōn*. Ve skutečnosti říká „zmar" (Schmidt), „poškození" nebo možná „svádění" (Bara) žen, i když to může být druh eufemismu pro znásilnění, což je Beckova interpretace. Později v *Antologii* 5, 6: 96, Valens používá příklad zrozence, jemuž se aktivoval Mars jako vládce času na místě otroků spolu s Venuší a Měsícem, a v tom roce se zřejmě dostal do potíží v cizí zemi poté, co „zničil mladou služebnou" (*phtheiras paidiskēn*). Bohužel tento příklad ve skutečnosti nepomáhá problém objasnit, protože se zdá, že je možný kterýkoli z výkladů. Cole poznamenává, že ve starověké řečtině neexistoval žádný konkrétní termín pro znásilnění, i když existovalo několik frází, které mohly být za určitých okolností použity k nepřímému odkazu na tento čin. Dále říká, že v některých případech k tomu dochází, když je podstatné jméno, v tomto případě „poškození", použito spolu s předmětným genitivem, který znamená „dívky" nebo „ženy", což je v tomto případě pravda. Zde použitý výraz by spadal do obecné kategorie nastíněné Colem pro výrazy, které se používají tak, že „násilí činu je definováno jeho účinkem na oběť". Cole, „*Greek Sanctions Against Sexual Assault*," s. 98. Stojí za zmínku, že tento řecký termín souvisí s termínem, který se někdy používá k označení škůdců obecně, *phthoropoios*, což znamená „tvůrce ničení" nebo „ničitel".
[776] *Gamous* je obecný řecký výraz pro „manželství" nebo „svatby". Zpočátku se to zde zdá nemístné, i když později v *Antologii* Valens říká, že zatímco Venuše je obecným signifikátorem manželství pro muže, Mars je obecným signifikátorem manželství pro ženy (*Antologie*, 2, 38: 57).

lži, beznadějné situace,[777] násilné krádeže, loupeže,[778] drancování,[779] rozchody přátel,[780] hněv,[781] rvačky, slovní napadání,[782] nenávist, soudní spory.[783] Přináší také násilné vraždy, zranění[784] a krveprolití; záchvaty horečky, vředy, kožní vyrážky,[785] záněty; věznění, mučení;[786] projevy síly, křivá přísaha,[787] podvod,[788] ti, kteří mají mnoho zkušeností s nekalým jednáním;[789] a ti, kteří pracují s ohněm nebo železem, ti, kdo pracují rukama,[790] a zedníci.[791] Přináší vůdce a vojenskou službu [792] a vysoké důstojníky, vojáky, suverenitu; [793] lov, pronásledování, pády z výšky nebo ze čtyřnohých zvířat, špatné vidění, apoplexii.[794] Z částí těla vládne hlavě, hýždím a genitáliím. Vnitřně ovládá krev, semenné cesty, žluč, vylučování výkalů, zadní část jedince, chůzi pozpátku,[795] a pád na záda.[796] Vládne také tomu, co je tvrdé a ostré.[797] Z látek vládne železu a

[777] *Kenas elpidas*, možná „marně doufá“.
[778] *Lēsteias* neboli „pirátství“.
[779] *Sulēseis*. Riley má „rabování“.
[780] *Diakopas philōn*, doslova „roztržka přátel“. Může to jednoduše znamenat „spory mezi přáteli“ (Bara) nebo „hádky mezi přáteli“ (Riley), nebo plnohodnotné přerušení vazeb mezi stranami. Holden si myslí, že to znamená „hádky milenců“.
[781] *Orgēn* neboli „zlost“.
[782] *Loidopian*, následujíce Rileyho. Případně „urážky“ (Beck) nebo „nadávky“ (Holden).
[783] *Dikas*. Schmidt, Beck a Bara se v podstatě překládají jako „žaloby“. Holden se rozhodl pro jiný význam slova v překladu jako „trest“, což je jeden z možných výsledků soudního sporu. Pojem vymáhání „pomsty“ prostřednictvím vyneseného rozsudku se řídí stejnými myšlenkovými liniemi.
[784] *Tomas*, následujíce Holdena. Doslova „řezy“. Beck si myslí, že to znamená „mrzačení“, zatímco Riley má „řezání“.
[785] Puchýře atd.
[786] *Basanous*. Také možná „muka“ nebo „agonie“.
[787] *Epiorkian*. Přísaha „falešná přísaha“ nebo „křivá přísaha“.
[788] *Planēn* je výraz, který znamená „způsobit putování“, a je to stejné slovo, ze kterého pochází výraz „planeta“, což znamená „tuláci“ nebo „putující hvězdy“. Tento pojem „bloudit“ nebo „zaběhnout“ vede k dalším významům, jako je „svést na scestí“, „svést“ nebo „podvést“. Domnívám se, že toto je význam, který měl Valens na mysli, zvláště když tomu bezprostředně předchází význam „křivá přísaha“. Zdá se, že rozdíl mezi stylem klamání Marsu a stylem Saturn je v tom, že Saturn se snaží pasivně skrývat nebo tajit věci, zatímco Mars je spíše o aktivním nesprávném nasměrování. Udržet „tajemství“ je něco jiného než aktivně „uvádět v omyl“ pod přísahou. Beck má „omyl“, zatímco Schmidt a Riley říkají „bloudění“.
[789] *Presbeias epi kakois*. Toto je obtížná fráze, která zřejmě přinesla každému překladateli potíže. Zdá se, že nejblíže pochopení správného významu jsou Holden a Schmidt, kteří tuto frázi překládají buď doslovně jako „zkušený ve špatných věcech“ (Holden), nebo volněji jako „vynikající v darebáctví“ (Schmidt). Aaron Cheak navrhuje „ostřílené zločince“.
[790] *Cheirotechnas* neboli „řemeslníci“, nebo „výrobci“.
[791] *Sklērourgous*, doslova „ti, kteří pracují s tvrdými materiály“. LSJ říká, že toto slovo může konkrétně odkazovat na „jednoho ze sboru zedníků v římské armádě“.
[792] *Strateias* neboli „vojenské kampaně“. Jak interpretovat tento shluk vojenských významů je trochu obtížné a zdá se, že všichni překladatelé je vykládají jinak.
[793] *Hēgemoneias*, následujíce Holdena. Schmidt má „nadřazenost“.
[794] *Apoplēxias*, vnitřní krvácení z krvácení nebo mrtvice.
[795] *Anapodismou*, následujíce Schmidta, který poukazuje na to, že toto je také termín, který astrologové používají k označení retrográdního pohybu planety.
[796] *Huptiasmou*, následujíce Schmidta, protože pak se to spojuje se Saturnovým významem pádu na tvář. Lexikální heslo má něco víc v duchu „ležící na zádech“.

ozdobám oděvů (kvůli Beranu),[798] vínu a luštěninám. Je z noční sekty, vládne červené barvě a štiplavé chuti.

Venuše / Afrodita, „Světlonoš" (*Fósforos*)

Venuše je touha a láska, a označuje matku a ošetřovatelku.[799] Činí kněžství,[800] veřejné dobrodince,[801] nošení zlatých ozdob,[802] nošení korun,[803] veselí,[804] přátelství, družbu, nabývání dalšího majetku, nákup ozdob,[805] usmíření k dobru,[806] sňatky, vytříbené umění,[807] příjemné hlasy, muzicírování, sladký zpěv, krásu formy,[808] malbu, míchání barev, a vyšívání, barvení

---

[797] *Apotomon*, doslova „odříznuté". Schmidt má „tvrdé a drsné".

[798] *Kosmou, himatiōn dia ton Krion*. Souvislost s oděvem je pravděpodobně způsobena asociacemi mezi berany a vlnou. V řečtině této věty jsou určité gramatické problémy, protože Pingree vložil mezi *kosmos* a *himatiōn* čárku, aby je oddělil (předchozí editor Kroll to neudělal), ale Riley a Holden souhlasí, že tato dvě slova jsou součástí stejné věty. Riley říká „ozdoba oblečení", zatímco Holden říká „okrasa oblečení". Schmidt říká „železo a řád, oblečení kvůli Beranovi", i když ve svých poznámkách pod čarou poukazuje na to, že *kosmos* může metaforicky odkazovat na „čest nebo zásluhy, které člověk nosí jako ozdobu", a že oblečení může odkazovat na brnění. Šel jsem o krok dále, když jsem předpokládal, že *kosmos* zde odkazuje na vojenské odznaky, což je druh dekorace nebo ozdoby. Možná také stojí za zmínku, že římští vojáci měli tendenci nosit červené tuniky, které byly vyrobeny z vlny.

[799] *Trophon*. Termín může také obecněji znamenat toho, kdo zrozence „chová", „krmí" nebo „vyživuje". Byl také uveden jako jeden z významů Měsíce.

[800] *Hierōsunas*. Případně „posvátné úřady" nebo „kněžské obřady".

[801] *Gumnasiarchias*. Toto slovo odkazuje na konkrétního veřejného činitele známého jako *gumnasiarch*, což je role, která má dlouhou a pestrou historii v řecké, helénistické a římské kultuře. Termín *gumnasiarch* konkrétně odkazuje na „vůdce", „hlavu" nebo „dozorce" gymnázia (tělocvičny), které bylo jakýmsi kulturním centrem v řeckých městech. V helénistickém období se tělocvična stala nejen atletickým centrem, ale také centrem vzdělávání mladých lidí ve městě a také jakýmsi venkovským klubem pro zámožné, kde se člověk mohl vykoupat, dát si masáž nebo si užít nějaké občerstvení. *Gumnasiarch* byl bohatý soukromý občan, který si tuto občanskou vybavenost zaplatil z vlastní kapsy, když převzal veřejnou roli ředitele gymnázia (*gumnasiarch*). Tato funkce přinesla nejen značnou prestiž jednotlivce, ale také velkou chválu města a jeho občanů za velkorysost gymnázia. Zdá se, že se zde klade důraz na to, že se jednalo o bohatého jedince, který se o své bohatství dělil způsobem, který přímo prospíval komunitě, a tedy můj obecnější výklad tohoto významu jako „veřejní dobrodinci". Pro více informací o roli *gymnasiarcha* v řecko-římské společnosti, viz Parsons, *City of the Sharp-Nosed Fish*, zvl. s. 49.

[802] Jeden ze záznamů v *LSJ* naznačuje, že se může jednat o jakýsi kněžský titul.

[803] *Stemmatēphorias*. Nebo „věnce".

[804] *Euphrosunas*. Případně „radost", „dobrou náladu", „radostné myšlenky", „slavnosti" atd.

[805] *Agorasmous*. Nebo „dekorace".

[806] *Sunallagas epi to agathon*, následujíce Schmidta a Becka, Jiní se zaměřují na merkantilní aspekt termínu *sunallagē* a překládají frázi jako „obchody, které dopadnou dobře" (Riley) nebo „dohody o výhodných podmínkách" (Holden).

[807] *Technas kathariους*. Všichni překladatelé vykládají tento význam jinak. Tato fráze doslova znamená něco jako „čisté dovednosti". Schmidt si myslí, že to znamená „očistné umění". Holden si myslí, že to znamená něco více jako „zaměstnání v umění nebo řemeslech, kde se dá pracovat, aniž by se ušpinil". Tento termín má rozhodně tyto primární významy „čistoty", ale má také další základní konotace „elegance" nebo „zjemnění", což vede Becka k tomu, aby jej přeložil jako „důmyslné umění a řemesla". Riley říká „čisté obchody".

[808] *Eumorphias* se někdy používá k označení někoho, kdo má krásný vnější vzhled nebo tělo, ale někdy se také používal v kontextu věštění k označení „symetrického" uspořádání vnitřností. V tomto kontextu byla „symetrie" nebo „dobrá forma" vnitřností vnímána jako pozitivní znamení. Termín by se dal přeložit obecněji jako „dobrá forma" nebo „krása".

purpuru[809] a výrobu parfémů, vynálezce i mistry těchto (profesí),[810] umělecké nebo obchodní práce zahrnující smaragdy a drahé kameny, zpracování slonoviny. Dává ty, kdo spřádají zlatou nit, zdobí zlatem; jsou to také střihači vlasů, ti, kteří mají rádi čistotu a hru,[811] což dává ve svých vlastních hranicích nebo stupních zvěrokruhu.[812] A uděluje úřad tržního dozorce,[813] míry, váhy, obchody, krámy, dávání, přijímání,[814] smích, radování, řád,[815] vodní živočichy.[816] A přináší pomoc od královských žen nebo příbuzných,[817] a zajišťuje pozoruhodnou pověst, když (Venuše) v takových věcech spolupracuje.[818] Z částí těla ovládá krk,[819] obličej, rty, nos[820] a přední partie od chodidla po hlavu, části styku;[821] vnitřní části těla, ovládá plíce. A Venuše je také výživou druhého, který je schopen přijímat a těšit se.[822] Z látek vládne drahým kamenům[823] a

[809] Ve starověkém světě existoval specifický druh purpurového barviva, které bylo extrahováno z mořských plžů, nazývané „tyriánským purpurem“. Barvivo bylo vysoce ceněné a velmi drahé a začalo být spojováno se šlechtou a královskou hodností. Takto byla roucha ptolemaiovských králů a římských císařů, od nichž získal označení „královský purpur“. Valens používá představy o dosažení „fialové“ na různých místech v *Antologii* jako narážku na to, že se někdo stane „králem“.

[810] Holden si myslí, že se to týká lidí, kteří se v těchto oblastech zabývají samotným designem a řemeslnou výrobou, a také těch, kteří dohlížejí nebo řídí výrobu. To může být správné, i když první termín, který Valens používá pro ty, kteří dělají praktickou práci, se zdá být poněkud zvláštní. Termín je *propatoras*, což doslova znamená něco jako „předkové“ nebo „první zakladatel“.

[811] *Philopaignious*. Následujíce Schmidta. Nebo možná „zálibu v hračkách“ podle LSJ, kterou Holden a Riley následují.

[812] To znamená, že je Venuše esenciálně silná. RS

[813] *Agoranomias*. Alternativně „trhový úředník“, „dozorce trhu“ nebo „inspektor trhu“. Byl to veřejný činitel, který dohlížel na *agoru* neboli veřejné tržiště ve městě. Jejich povinností bylo udržovat pořádek na tržišti, což obnášelo regulaci cen potravin a zboží a také kontrolu měr a vah. Všimněte si dalších dvou významů, které Valens dává po tomto: „míry“ a „váhy“.

[814] Nebo „dary“ a „příjmy“, jak to Schmidt vykresluje. Riley říká „dávání a přijímání <dárků>“.

[815] *Kosmon*. Nebo alternativně „ornament“, „dekorace“ nebo „šaty“. Všimněte si, že to bylo také dáno jako význam pro Mars, kde se zdálo, že to dává větší smysl jako „ozdoba“, i když zde to není tak jasné.

[816] *Thēras ex hugrōn*. Překladatelé se neshodnou na výkladu této fráze. Buď to znamená něco jako „lov“ věcí, které žijí ve vodě, nebo to znamená zvířata, která žijí ve vodě nebo v moři. Schmidt a Riley jdou s prvním a říkají „vodní lovy“ (Schmidt) nebo „lov na vlhkých místech“ (Riley), zatímco ostatní říkají „vodní zvířata“ (Holden) nebo „vodní živočichové“ (Bara a Beck). Holden má vysvětlující poznámku poukazující na to, že řecká bohyně Afrodita se narodila z moře a že Venuše je povýšena ve znamení ryb (Ryby).

[817] Zdá se, že jsou zde naznačeny spíše ženské příbuzné, nežli jen příbuzné obecně.

[818] Poslední část této věty je trochu nejistá. Holden si myslí, že nějaké slovo může chybět. Riley a Holden si větu vykládají tak, že Venuše poskytuje „vysoké postavení“ nebo „výjimečnou slávu“, když je planeta spojena s těmito záležitostmi v horoskopu narození, například tím, že je spojena s desátým místem. Můj překlad se řídí tímto výkladem.

[819] *Trachēlou*. Tento termín také označuje hrdlo.

[820] Doslova „čichový orgán“ nebo „čich“.

[821] *Sunousias moriōn*, následujíce Rileyho. Beck má „spojení pohlavních orgánů“.

[822] Riley vykládá tuto větu trochu jinak, když říká: „Příjemce podpory od ostatních a potěšení“.

[823] *Lithōn polutimōn*, neboli „velmi drahé kameny“.

pestrobarevným ozdobám;[824] výrobkům, vládne olivám. Je z noční sekty, vládne bílé barvě a velmi mastné chuť.[825]

Merkur / Hermés, „Třpytivý" (*Stilbón*)

Hvězda Merkura označuje vzdělání, spisy,[826] disputaci,[827] řeč,[828] bratrství,[829] výklad,[830] úřad Herolda,[831] čísla, výpočty,[832] geometrii, obchod, mládí, hru,[833] krádež,[834] komunitu,[835] zprávy,[836] službu, zisk,[837] objevy,[838] následování,[839] soutěž,[840] zápas, deklamaci,[841] pečetění,[842] posílání zpráv,[843]

[824] Riley říká „působivým šperkům".
[825] Holden říká, že zatímco řecké slovo znamená „velmi mastná", protože Venuše obecně vládne příjemným věcem, „musí se odkazovat na příjemná jídla bohaté chuti".
[826] *Grammata* neboli „dopisy či písmena".
[827] *Elenchon* neboli „argumentace".
[828] *Logon* (*logos*). Termín *logos* je jedním z nejvíce dvojznačných slov v řeckém jazyce a má širokou škálu různých významů. V tomto kontextu by to také mohlo znamenat „logiku" (Beck), „uvažování" (Riley), „jazyk", „diskurs" atd. Existuje určitý smysl, ve kterém jsou všechny tyto informace svým způsobem pravděpodobně správné, i když se řídím Schmidtem a Holdenem při interpretaci termínu jako „řeč". To přichází s upozorněním, že by to nemělo být chápáno pouze jako mechanický akt mluvení samotného, ale jako „porozumění mluvčího, které je předáváno řečí a sdíleno s posluchačem". Více o této konceptualizaci *logos*, viz esej „*Speech, its Strength and its Weaknesses*" in Klein, *Lectures and Essays*, str. 361-374.
[829] *Adelphotēta*, ve smyslu rodiny stejně smýšlejících jedinců. Tento výraz se například používá v Novém zákoně k označení „společenství věřících".
[830] *Hermēneian*. Alternativně „vysvětlení", „vyjádření" nebo „překlad".
[831] *Kērukeian*. Holden tento termín vykládá obecněji jako pouhé „být heroldem", zatímco Riley a Beck jej překládají jako „velvyslanectví". *Kērux* byl posel, který předával veřejnosti oznámení a proklamace od vysoce postavených úředníků. V mytologii byl Hermes zvěstovatel nebo posel bohů. Kancelář, o které se zde Valens zmiňoval, byla v podstatě „městským křiklounem", i když měla i jiné povinnosti a závazky. Je zajímavé, že heroldové často nosili hůl, a právě zde se kaduceus spojil s Merkurem.
[832] *Psēphon*. Tento termín doslova odkazuje na druh malého kamene nebo oblázku, ačkoli kámen byl používán pro různé věci, které zahrnovaly počítání nebo počítání čísel. Pojem kalkulace nebo počítání se zdá být primární, i když kvůli tomu se tento termín začal spojovat také s „hlasováním".
[833] *Paignia*. Případně „sport" nebo „hry".
[834] *Klopēn*. Může také odkazovat na tajné činy, které zahrnují utajení, podvody nebo překvapení. Ačkoli toto spojení není nikde výslovně uvedeno, zdá se, že tento význam připomíná mýtus o dětském bohu Hermovi, který pod rouškou noci kradl Apollónův dobytek.
[835] *Koinotēta* neboli „sdílení společného" a to, co má „společnou" nebo „univerzální kvalitu", podle LSJ. Riley říká „asociace".
[836] *Angellian*. Riley to obecně překládá jako „komunikace". Toto slovo může také znamenat „novinky", „oznámení" nebo „proklamace".
[837] *Kerdos*, nebo obecněji „profit".
[838] *Heuremata* neboli „vynálezy".
[839] *Akolouthian* neboli „doprovod". Zdá se, že je to spíše ve smyslu někoho následovat nebo být někomu pomocníkem než vést, stejným způsobem jako Merkur Slunce následuje nebo je jeho pomocníkem. To vede k dalším významům spojeným s tímto termínem, jako je „shoda" a „poslušnost", z nichž posledně jmenovaný Riley ve svém překladu volí. Holden říká „doprovod".
[840] *Athlēsin*. Obvykle v atletickém smyslu, což vede Rileyho k tomu, aby to přeložil jako „sport" a Holden jako „atletika".
[841] *Phōnaskian*. Typ vehementního řečnického nebo rétorického projevu.
[842] *Sphagizesthai* má smysl vložit pečeť nebo značku na dopis, aby příjemce ujistil o jeho pravosti. To bylo někdy nutné pro důležité záležitosti, jako je zasílání právních dokumentů. Krátkou diskuzi, viz Parsons, *City of the Sharp-Nosed Fish*, str. 126. Tento význam souvisí s následujícím, který souvisí s odesláním zprávy nebo dopisu.

vážení,[844] přerušení,[845] zkoušení,[846] slyšení, všestrannost.[847] Je nositelem kritického myšlení a úsudku,[848] vládcem bratrů a mladších dětí a autorem všech věcí týkajících se trhu a bankovnictví. Správně řečeno, činí stavitele chrámů, modeláře, sochaře, lékaře, učitele,[849] právníky, řečníky,[850] filozofy, architekty, hudebníky, věštce, obětující, augury,[851] vykladače snů, pletače, tkalce, ty, kteří jsou metodičtí,[852] a ty, kteří mají na starosti řízení válek nebo strategické činnosti, a ty, kteří využívají paradoxy a lstivost ve výpočtech nebo falešných úvahách,[853] ty, kteří jsou silnými umělci[854] nebo mimickými herci,[855] kteří se živí

Se současným pojmem jsou také spojeny metaforičtější pojmy, které mají co do činění s „potvrzením“ nebo „certifikací“ něčeho tím, že na to dáme „známku“. Riley má „certifikaci“, zatímco Holden má „podpis“.

[843] *Epistellein* neboli „zasílání dopisů“.

[844] *Histanai*, ve smyslu zvažování jedné věci proti druhé.

[845] *Kremasthai* je doslova „zavěšený“ nebo „pozastavení, nejistý“. Může mít také metaforický význam „být v napětí“. Schmidt má „pozastavený, nejistý“. Riley si myslí, že tento a předchozí význam tvoří pár, který znamená „vážení a měření“.

[846] *Dokimazein*. Toto slovo může místo toho znamenat „schvalování“ nebo „povolování“ něčeho poté, co to bylo otestováno. Je lákavé to zde takto interpretovat, protože pak by to byl třetí v řadě souvisejících významů, které by vypadaly jako: (1) vážení, (2) být v nejistotě, (3) schválení po prozkoumání. Zdá se, že Riley si myslí, že to souvisí zejména s „testováním ražení mincí“, zatímco Schmidt to překládá jako „překontrolování“.

[847] *Poikileuesthai*. Termín znamená něco jako „mnoho barev“, což vede k metaforám, které mají co do činění s rozmanitostí, pestrostí a složitostí.

[848] *Dianoias kai phronēseōs*. To jsou důležité filozofické pojmy, které mají dlouhou historii. Všichni překladatelé se do značné míry neshodnou na tom, jak je ztvárnit. Schmidt je překládá jako „intelekt a praktická moudrost“. Beck říká „kritické myšlení a úsudek“. Holden říká „myšlenka a moudrost“. Riley říká „předvídavost a inteligence“.

[849] *Gramatikous* neboli „gramatikové“. Toto slovo je trochu nejednoznačné, protože může odkazovat buď na typ „učitele“, zejména na toho, kdo se zaměřuje na gramatiku a literaturu, nebo může odkazovat na „učence“, zejména na toho, kdo se zaměřuje na textovou analýzu a kritiku. Schmidt tento termín překládá jako „spisovatelé“, Riley jako „sekretáře“ a Holden říká „písaře“, ačkoli má poznámku pod čarou, která vyjadřuje nejistotu a říká, že by to mohlo znamenat jiné věci jako „specialisté na gramatiku“ nebo „učitelé gymnázia“. Bara a Beck mají „učitele gramatiky“, což je podle mě bližší správnému výkladu. V řecko-římském Egyptě byl *grammatikos* poměrně dobře placený učitel, vychovatel, někdy i veřejně zaměstnaný městem. Dnes by to byl ekvivalent středoškolského učitele se zaměřením na výuku gramatiky a klasických literárních děl, jako je *Homér*. Některé soukromé korespondence od veřejného učitele literatury jménem Lollianus se zachovaly z Oxyrhynchu a jsou stručně diskutovány in Parsons, *City of the Sharp-Nosed Fish*, s. 73- 75, s doplňujícími informacemi o *grammatikoi* a jejich sociálním postavení na s. 137-143. Učení pod vedením „gramatika“ bylo druhým ze tří stupňů tradičního řeckého vzdělávání (Riggs, *The Oxford Handbook of Roman Egypt*, s. 528-532). Stojí za zmínku, že třetí a poslední etapa zahrnovala studium pod řečníkem (rétor), což Valens uvádí jako další význam Merkura až o dvě slova později. Domnívám se, že to pomáhá potvrdit, že současný význam odkazuje především na specifickou roli gramatika jako součásti učitelské profese.

[850] *Rhētoras* neboli „veřejní mluvčí“. V dřívějších obdobích by to jednoduše odkazovalo na „řečníka“, což je způsob, jakým většina překladatelů toto slovo vykládá, ačkoli v pozdějších obdobích byl rétor specifickou učitelskou pozicí – „učitelem rétoriky“. Rétor se umístil nad gramatikem ve své platové stupnici a ve věku studentů, se kterými pracovali, což představovalo třetí a poslední fázi vzdělávání. Vzhledem k tomu, že jde o druhý význam, který Valens dává po *grammatikos*, zdá se, že to potvrzuje, že se vztahuje spíše k typu učitele než jen k veřejnému řečníkovi, i když tyto významy je třeba mít také na paměti, protože byly specifickým zaměřením tohoto typu učitele.

[851] Augurie je druh věštění, který zahrnuje interpretaci letu a pohybu ptáků jako symbolického významu.

[852] *Methodikous*. Nebo „ty, kteří jsou systematičtí“.

[853] *Epicheirountas ta paradoxa kai methodika dia psēphōn ē paralogismōn*. Tato věta dala všem překladatelům zabrat a všichni ji překládají jinak. Holden naznačuje, že může existovat problém s řeckým textem a konečné

projevem, a přitom stále bloumají, toulají se a jsou kolísaví;[856] a ty, kteří znají nebesa nebo ty, kteří se snaží stát se znalými,[857] vykonávají tu úžasnou práci s potěšením a spokojeností, v zájmu cti a prospěchu, který přináší.[858] Neboť tato hvězda má moc mnoha činností, uděluje povolání v souladu s variacemi znamení zvěrokruhu nebo prolínáním různých konfigurací hvězd; některým dává znalosti, zatímco jiným zprostředkování;[859] dalším služby, zatímco jiným obstarává obchod nebo výuku; a dalším zemědělství nebo udržování chrámů[860]

---

slovo *paralogismōn* by možná mělo být dvě samostatná slova, *para logismōn*. Zdá se, že Riley si také myslel, že tomu tak bylo, a větu přeložil jako „ty, kteří provádějí jakoukoli neobvyklou, systematickou práci v účetnictví nebo s uvažováním“. To se zdá být pravděpodobné, i když se to zdá trochu nadbytečné, protože Valens již dříve v textu hovořil o těch, kteří jsou „metodičtí“. Alternativní překlad, který zde mám v textu, sleduje stejný výklad jako Bara a Beck, kteří říkají „ty, kteří používají paradox a lstivost ve výpočtech a falešných argumentech“. Klíčové slovo je zde v obou směrech „záludné“. Tato věta se buď týká lidí, kteří se pokoušejí rozluštit „záludné problémy“, nebo se týká toho, co bychom mohli nazvat „záludnými lidmi“.

[854] *Ischuropaiktas*. Následujíce Schmidta. Holden si myslí, že tento a následující význam nedávají smysl a že rukopis byl poškozen. Používá doslovný překlad „silní hráči“, i když říká, že to nemá smysl. Riley si myslí, že to znamená „vzpěrači“. Bara si zřejmě myslí, že to znamená něco jako jevištní kouzelníci nebo iluzionisté (*les prestidigitateurs*). Beck nic netuší a tento význam přeskočí.

[855] *Mimōdous*. V antickém světě byla mimika žánrem jevištního představení, které zahrnovalo napodobující pohyby a gesta, obvykle ve formě náčrtů dramatických postav. Některé mimiky byly mluvené, jiné zpívané. Takže je to něco jako divadelní herec v muzikálu. Lexikální heslo pro toto slovo v *LSJ* říká mim-zpěvák, což je v podstatě způsob, jakým to Schmidt vykresluje, ačkoli Holden říká, že nesouhlasí s domněnkou původního editora Valensova rukopisu, Krolla, a myslí si, že řečtina by měla místo toho mít „sborové zpěváky“.

[856] Tuto větu jsem si vyložil tak, jako by to byli umělci, kteří si vydělávali na živobytí předváděním při toulkách, ačkoli poslední tři významy mohou být součástí samostatného souboru, který jen obecně odkazuje na ty, kteří se toulají, a jsou nestálí. Z ostatních překladatelů Schmidt pravděpodobně nejlépe vykresluje tuto alternativní interpretaci, i když ji dává spíše negativní sklon, když říká „a navíc prostřednictvím podvodu, bloudění a zmatku…“ Beck říká jen „tulák a neurovnané poměry“.

[857] Astrologové a studenti astrologie.

[858] Všichni překladatelé přeložili tuto větu o zkušenostech a motivaci ke studiu astrologie jinak. Většina z nich má mírně negativní sklon, částečně vyplývající ze spoléhání se na záznam LSJ pro jinak z velké části nedoložené slovo *endoxokopountas*, které je tam interpretováno jako „žádoucí sláva“. Nemyslím si, že by Valens formuloval motivaci ke studiu astrologie tak, že je to prostě za účelem stát se slavným a bohatým, protože v jiných částech *Antologie* projevuje tomuto tématu docela velkou úctu. V důsledku toho jsem se zde zaměřil na obecnější významy *endoxos* a *ōphelia* ve vztahu k „cti“ a „prospěchu“. Následoval jsem Baru a Becka především z hlediska toho, jak vypracovali některé složité gramatiky v této větě.

[859] *Propōlēn*. Toto slovo se vztahuje na někoho, kdo „vyjednává prodej“ nebo kdo „nakupuje pro jiného“. Schmidt říká „vyjednavač“, což také dává smysl. Valens staví do protikladu stranu Merkura, která má co do činění se znalostmi v prvním významu, a obchodní stránku ve druhém významu.

[860] *Neōkorias*. Tento výraz doslova znamená něco jako „vymetač chrámů“, i když se role a účel spojený s tímto označením v průběhu času měnily, takže helénistický a římský úřad *neōkoros* je obvykle překládán jako „strážce chrámu“ nebo „správce chrámu“. Byl to obecně typ chrámového úředníka, který se lišil od kněží a kněžek, ale stále je nějakým způsobem doplňoval. Obecně se zdá, že měli povinnost starat se o chrám a jeho majetek. V podrobném článku nazvaném „*Neokoroi in the Greek World*“ Marijana Ricl diskutuje o některých tématech spojených s touto pozicí, což pomáhá objasnit, proč s ní byl spojen Merkur. Říká, že *neōkoroi* byli „považováni za služebníky božstva nebo kněze“ (str. 13), což dává smysl, protože jedním ze základních významů Merkura je „následování“ nebo „doprovod“ (*akolouthian*), a o Merkuru se běžně říká, že je jedním z průvodců Slunce. Jinde Ricl říká, že „jejich základní odpovědností bylo po celou dobu bydlet ve svatyni nebo v její blízkosti“ (str. 14), což opět dává smysl z astronomického hlediska, protože Merkur je často označován jako planeta, která se nikdy příliš nevzdaluje od Slunce. Později Ricl vyjmenovává povinnosti spojené s úřadem *neōkoros*: „Činnosti, které tam vykonávali, spadají pod následující položky: 1. finanční řízení (příjmy a výdaje); 2. policejní činnost na

či veřejné <úřady>;[861] některým navíc poskytuje možnost vykonávat autoritu či pronajímat pachtovné, nebo uzavírat smlouvy o práci, nebo rytmické výkony[862] či spravovat veřejné služby, nebo dokonce hlídat[863] tělo či nosit lněné roucho bohů, [864] nebo propůjčovat okázalost mocných mužů. Přináší všechny nesrovnalosti v našem štěstí a mnoho odvádění pozornosti od našich cílů,[865] a ještě více, když je tato hvězda na znameních nebo stupních ovládaných škůdci, v takovém případě se věci mohou dokonce obrátit k horšímu. Z částí těla ovládá ruce, ramena, prsty, klouby, břicho, sluch,[866] průdušnici,[867] střeva,[868] jazyk. Z látek vládne mědi[869] a veškerému ražení mincí, dávání, braní: neboť bůh je společný.

---

ochranu posvátného majetku a nedotknutelnosti svatyně; 3. administrativní a sekretářské povinnosti; 4. organizace vnějších projevů kultu“ (s. 14-15). Tyto jasně souvisí s řadou dalších významů Merkura a v některých případech pomáhají objasnit některé symboly, které Valens spojuje s Merkurem.

[861] Toto je restaurování Krollem, prvním editorem textu. Řecký rukopis jen říká „veřejnost“, což nedává tak docela smysl, a tak navrhl, že obecný termín *archas* byl vynechán, což v tomto kontextu znamená „úřad“ nebo „magistráty“. Možná stojí za zmínku, že předchozí význam, kterým byla role *neōkoros* neboli „strážce chrámu“, byl úřad, který byl někdy určován veřejným hlasováním nebo loterií. Je možné, že buď (1) toto označení pak má jít ruku v ruce s tím předchozím, aby se určil veřejně zvolený správce chrámu, nebo (2) že některé předchozí označení Merkuru související s výpočtem nebo sečtením věcí jsou zde symbolicky rozšířeny na další úřady, které podléhají veřejnému hlasování.

[862] *Epideixin [ē] rhuthmikēn*, následujíce Rileyho, a za předpokladu, že sloučení těchto dvou slov do stejné věty editory bylo správné. To může odkazovat na hudební představení, nebo možná popisuje starověký ekvivalent moderního hudebního dirigenta. Tento typ vedení byl zjevně znám jako *cheironomie* a zahrnoval použití pohybů rukou. Možná není překvapením, že na konci tohoto seznamu významů se dozvídáme, že Merkur vládne rukám. Zdá se také, že to dává smysl, protože to zapadá do řetězce významů v této větě, které mají co do činění s pravomocí nad někým nebo jeho řízením.

[863] *Doruphorias*, doslova „nesoucí kopí“. Působit jako stráž nebo ochránce nad někým. To spojuje dřívější představy o tom, že jste obsluhující, a myšlenku mít nad někým autoritu. To je také stejný termín, který se používá pro technický astrologický koncept známý jako „nositel kopí“ (*doryforie*).

[864] Holden poukazuje na to, že se to týká kněžských rouch.

[865] Z velké části následuji Schmidta, který říká: „Způsobí všechny nesrovnalosti v našem bohatství a často nás odkloní od našich cílů.“ Riley si to vykládá trochu jinak a říká: „Pokud jde o konečný výsledek – Merkur způsobí, že ve výsledku bude vše vrtkavé a zcela neklidné“.

[866] *Akoēs*, nebo možná jen „uši“.

[867] *Artērias*. Je zde určitá neshoda. U dřívějších řeckých autorů znamenala *artéria* „průdušnici“, což je způsob, jakým to překládají Holden a Schmidt, ale u pozdějších autorů to znamenalo něco bližšího modernímu významu „tepny“, jak tento termín překládají Bara a Beck. Mám tendenci si myslet, že dýchací trubice by zde dávala větší smysl vzhledem k Merkurovu spojení s mluvením a řečnictvím, i když „tepny“ mohou být stále relevantní do té míry, že se o nich předpokládalo, že přenášejí něco z jedné části těla do druhé.

[868] *Enterōn*, případně „vnitřnosti“ (Schmidt) nebo „útroby“ (Holden).

[869] *Chalkou*. Je zde problém, protože to může znamenat buď „měď“ nebo její slitiny „bronz“ nebo „mosaz“. Bara, Riley a Schmidt to překládají jako „měď“, Beck to překládá jako „bronz“ a Holden to překládá jako „mosaz“. Římské mince této povahy byly původně primárně měděné, ale postupem času měly tendenci přejít ke slitinám. Základní význam by zde však měl být stále měď.

Dobrodějové a škůdci

Jak můžeme vidět z Valensova seznamu významů, každá planeta má velký rozsah různých významů. Některé z těchto významů jsou odvozeny od vlastností, které jsou považovány za vnitřní nebo přirozené vlastnosti jedinečné pro planetu, zatímco jiné vznikají jako výsledek umístění a stavu planety v daném horoskopu. V následujícím budeme diskutovat o některých různých kvalitách a vlastnostech spojených s každou z planet, stejně jako o některých různých úvahách pro určení planetárního stavu, které mohou různými způsoby modifikovat vyjádření významů planety.

Jedním z nejzákladnějších rozdílů v helénistické astrologii je klasifikace planet do dvou kategorií, známých jako „prospěšné“ a „škodlivé“. Prospěšné a škodlivé jsou obvykle považovány za vnitřní vlastnosti, které jsou pro určité planety přirozené, i když někdy lze říci, že různé planety dosahují takového stavu funkčně v horoskopu kvůli jiným podmínkám. Skeptik z druhého století, Sextus Empiricus, podává stručný přehled:

o hvězdách říkají, že některé z nich jsou „prospěšné“, jiné „škodlivé“ a některé „společné“; Jupiter a Venuše jsou tedy blahodárné, ale Mars a Saturn škodlivé, zatímco Merkur je „společný“, protože je prospěšný, když je s blahodárnými hvězdami, ale škodí, když je se škodlivými. Jiní se však domnívají, že tytéž hvězdy jsou v jednom čase prospěšné a v jiném škodlivé podle jejich různých pozic; neboť buď z důvodu znamení, nebo z důvodu uspořádání ostatních hvězd, zlovolná hvězda není zcela zlovolná, ani dobrodějná není zcela dobrodějnou.[870]

V obecné klasifikaci se říká, že Venuše a Jupiter jsou dvě dobrodějné planety, zatímco Mars a Saturn jsou dvě škodlivé planety. Říká se, že Merkur je společný nebo neutrální, a je schopen působit jako funkční dobroděj nebo škůdce v závislosti na tom, zda je v daném horoskopu blíže spojen s prospěšnými nebo škodlivými planetami. O Slunci a Měsíci se obvykle říká, že jsou neutrální, i když za určitých podmínek mohou mít funkční vlastnosti, které jsou pro určité věci spíše pozitivní nebo negativní. Ke Slunci, Měsíci a Merkuru se vrátíme později, ale prozatím se zaměříme na planety, o kterých se přirozeně říká, že jsou prospěšné a škodlivé.

[870] Sextus Empiricus, *Against the Professors*, 5: 29-30, trans. Bury, s. 335-7.

Výraz „prospěšná“ je odvozen z řeckého slova *agathopoios*, což znamená „dobrý tvůrce“, zatímco výraz „škodlivá“ je odvozen z řeckého výrazu *kakopoios*, což znamená „špatný tvůrce“. Škůdci se také někdy nazývají *phthoropoios*, což znamená „ničitel“ nebo „tvůrce zkázy“. Na nejzákladnější úrovni existuje rozdíl mezi prospěšnými a škodlivými planetami, čímž se vytvořil binární systém se základním souborem kontrastů mezi protichůdnými kvalitami, zejména s ohledem na subjektivní lidské prožívání pozitivních nebo negativních událostí. Stoický Chrysippus pomáhá zjistit, proč by takové rozlišení bylo nutné:

Není absolutně nic hloupějšího než ti, kteří si myslí, že by mohly existovat věci bez koexistence zla. Protože dobra jsou v protikladu ke zlu, musí nutně existovat ve vzájemném protikladu a musí být podporovány jakousi protichůdnou vzájemnou závislostí. A neexistuje žádný takový protiklad bez jeho shodného protikladu. Neboť jak by mohlo existovat vnímání spravedlnosti, kdyby nebylo bezpráví? Co jiného je spravedlnost, když ne odstranění nespravedlnosti? Podobně, jaké ocenění odvahy by mohlo existovat kromě kontrastu se zbabělostí? Z umírněnosti, ne-li z nemírnosti? Jak by opět mohla existovat obezřetnost, kdyby jí neprotiřečila nerozvážnost? Proč si blázni podobně nepřejí, aby existovala pravda, aniž by existovala lež? Neboť dobra a zla, štěstí a neštěstí, bolest a potěšení existují stejným způsobem: jsou navzájem spojeny hlava na hlavě, jak řekl Platón. Odeber jedno, a odebereš obojí.[871]

V helénistické astrologii slouží rozdíl prospěšná/škodlivá k podobnému účelu, a i když to není jediná oblast, ve které se kontrasty používají ke stanovení významů, jak uvidíme později, je to jedna z nejzákladnějších. Základním principem je, že pokud existuje událost nebo okolnost, která by měla být něčím označena v horoskopu, pak musí existovat něco, co představuje také opak. Typicky, když se diskutuje o událostech nebo okolnostech, které lidské bytosti považují za preferované nebo nepreferované, zejména pokud mají morální nebo kvalitativní podtext, spadá to do obecné oblasti dobrodějů a škůdců.

Pozorování, že na noční obloze se Venuše a Jupiter jeví jako jasné bílé hvězdy, zatímco Mars se jeví tmavě a červeně a Saturn tmavě a hnědě, bylo pravděpodobně původně jádrem tohoto rozlišení. Tak vytváří pozorovatelný

[871] Citováno in Aulus Gellius, *Attic Nights*, 7.1.1-13, podle *The Hellenistic Philosophers*, trans. Long and Sedley, vol. 1, 54Q, s. 329.

kontrast mezi dvěma skupinami planet, přičemž jedna sada se jeví světlejší a druhá tmavší. To pak vyvolává analogii světlo/tma, která je pak rozšířena do oblasti dalších kontrastů nebo polarit mezi světlem a tmou, jako je dobro a zlo, pozitivní a negativní, ctnost a neřest, konstruktivní a destruktivní a tak dále.

Zde jsou některé základní kontrasty, které můžeme vidět již ve Valensově seznamu významů, které jsou spojeny s rozdílem dobrodějná/škodlivá:

VENUŠE znamená lásku, zatímco Mars znamená nenávist.

JUPITER znamená svobodu, zatímco SATURN znamená uvěznění.

VENUŠE znamená získání dalšího majetku, zatímco Mars znamená odebrání majetku.

JUPITER znamená moudrost, zatímco SATURN znamená nevědomost.

JUPITER znamená plození dětí a porod, zatímco Mars znamená potrat, a SATURN znamená bezdětnost.

VENUŠE znamená manželství, zatímco SATURN označuje ty, kteří jsou svobodní nebo ovdovělí.

VENUŠE znamená přátelství a JUPITER spojenectví, zatímco Mars znamená odloučení přátel a válku.

Dalo by se vykreslit mnoho dalších takových kontrastů. Jde o to, že toto rozlišení nám umožňuje začít určovat významy planet nastavením binárních párů, které jsou schopny reprezentovat jak to, co je označované, tak jeho opak.

Rozdíl mezi prospěšnými a škodlivými planetami byl zděděn z dřívější mezopotámské tradice.[872] To dává jeden z nejzákladnějších raných konceptů, kolem kterých bylo vyvinuto mnoho dalších technik, nebo na nichž byly založeny.

[872] Rochberg, „*Benefic and Malefic Planets in Babylonian Astrology*."

Zvláštní role dobrodějů a škůdců

Dobrodějové a škůdci také hrají v horoskopu zvláštní roli, protože jsou konceptualizováni tak, že mají schopnost ovlivňovat jiné planety pozitivním nebo negativním způsobem, a tak přenášet některé ze svých prospěšných nebo škodlivých tendencí na tyto jiné planety. Tato schopnost ovlivňovat jiné planety se někdy objevuje jednoduše v důsledku blízkosti nebo přidružení k dobrodějům nebo škůdcům v horoskopu, i když k ní může dojít také prostřednictvím speciální sady pravidel známých jako podmínky bonifikace a špatného zacházení (týrání).[873]

Z praktického hlediska je zde jedním z důležitých základních principů představa, že každá planeta v horoskopu chce označovat věci, se kterými je přirozeně spojena. Tyto významy jsou pak potvrzeny nebo popírány, stejně jako modifikovány k lepšímu nebo horšímu, na základě stavu planety v horoskopu, a to je místo, kde přicházejí na řadu dobrodějové a škůdci. Obecně řečeno, dobrodějové mají zvláštní moc potvrdit, stabilizovat nebo zlepšit význam ostatních planet v horoskopu. Naopak, škůdci mají moc negovat, destabilizovat nebo kazit významy jiných planet v horoskopu. Jiný způsob, jak se na to podívat, je, že dobrodějové mají zvláštní moc v horoskopu říkat věcem „ano“, zatímco škůdci mají zvláštní moc říkat věcem „ne“.

Například Venuše chce v horoskopu přirozeně signifikovat téma manželství. Stav Venuše v horoskopu tedy mimo jiné naznačí, zda zrozenec pravděpodobně někdy v životě uzavře sňatek. Pokud je Venuše spojena s Jupiterem, pak Jupiter bude moci potvrdit význam Venuše a říci „ano“, což znamená, že dotyčný v určité fázi svého života uzavře sňatek. A naopak, pokud je Venuše v horoskopu nepříznivě spojena s Marsem nebo Saturnem, pak by škůdci měli zvláštní moc negovat nebo říci „ne“ tématu manželství, což znamená, že dotyčná osoba by si potenciálně nikdy nemohla najít partnera nebo uzavřít sňatek.

Kromě potvrzení nebo popírání témat, která chtějí naznačovat jiné planety v horoskopu, mají dobrodějové a škůdci také moc změnit kvalitu vyjádření významů jiných planet k lepšímu nebo horšímu. V tomto kontextu mají dobrodějové tendenci zlepšovat kvalitu věcí, zatímco škůdci mají

[873] Má vlastní závorka. RS

schopnost kazit nebo degradovat kvalitu významů planety. Pokud jsou například dobrodějové spojeni s částmi horoskopu, které označují přátele, pak zrozenec může zjistit, že jeho přátelé jsou obecně dobří lidé, kteří hrají v životě pozitivní roli; a naopak, pokud jsou škůdci spojováni s oblastmi, které znamenají přátele, pak se z přátel zrozence mohou stát škodliví lidé, kteří hrají v životě negativní roli. Existuje mnoho různých způsobů, jak to může fungovat v závislosti na konkrétních umístěních, ale obecně jde o to, že dobrodějové a škůdci mohou nejen stvrdit nebo popřít to, co chtějí ostatní planety označovat, ale mohou také změnit kvalitu označení, v dobrém i ve zlém. O zvláštních schopnostech dobrodějů a škůdců a o specifických pravidlech pro určování toho, jaké vztahy mají s jinými planetami, se budeme zabývat později v části o podmínkách bonifikace a špatného zacházení (týrání).[874]

Dobrodějové a škůdci jako spektrum[875]

Většina diskusí o rozdílu mezi dobrodějem a škůdcem je formulována z hlediska extrémních konců spektra. To však neznamená, že se vždy myslelo, že dobrodějné planety označují čistě pozitivní situace, nebo že se vždy myslelo, že škodlivé planety přinášejí čistě negativní významy. Ty byly považovány za přirozené tendence, k nimž planety inklinovaly; za určitých okolností se však mělo za to, že dobrodějové můžou označovat negativní nebo náročné věci, zatímco škůdci mohli být schopni označovat pozitivní nebo konstruktivní věci. Zda bude planeta vyjadřovat významy na pozitivnějším nebo zápornějším konci spektra, do značné míry závisí na jejím stavu v daném horoskopu a existují některé úvahy, které konkrétně mění fungování planety z hlediska prospěšného/škodlivého spektra. Pojem „sekta“ (*hairesis*) má prvořadý význam při určování, zda planeta funguje v horoskopu pozitivnějším či zápornějším způsobem, a v této kapitole se o ní bude diskutovat dále, i když existují i další relevantní modifikující faktory, které souvisí s postavením planety v horoskopu podle znamení, aspektu a domu.

Valens tento bod v *Antologii* několikrát výslovně probírá a na začátku první knihy nastiňuje konkrétní interpretační princip, který je s tím spojen:

[874] Má vlastní závorka. RS

[875] Smyslem kapitoly je ukázat, že hodnocení každé planety vyžaduje systém v přístupu hodnocení jejích sil a slabostí. Na to mnozí astrologové zapomínají. Moderní astrologové z většiny tvrdí, že nic takového neexistuje. RS

Blahodárné hvězdy, které jsou vhodně a příznivě umístěny, přinášejí své vlastní účinky podle své vlastní povahy a povahy svého znamení, přičemž aspekty a konjunkce každé hvězdy se mísí. Jsou-li však nepříznivě situovány, svědčí o zvratech. Stejně tak i zlé hvězdy, když jsou operativní (chrēmatistikos) na vhodných místech ve své vlastní sektě, jsou nositeli dobra a svědčí o největších pozicích a úspěchu; když jsou nefunkční (achrēmatistikos), přinášejí katastrofy a obvinění.[876]

Obecným principem zde je, že když jsou planety v horoskopu dobře umístěny, jejich pozitivní významy se projevují snadněji. Dobrodějové se stávají ještě prospěšnějšími, zatímco u škůdců se obvykle zvýrazňují jejich konstruktivnější významy a jejich negativní významy se zmenšují. Jsou-li však planety špatně situovány, pak i dobrodějové mohou označovat překážky nebo zvraty, zatímco negativní významy škůdců mohou být umocněny a mohou se stát škodlivějšími.

Toto je zastřešující myšlenka, kterou uvidíme opakovaně demonstrovanou, jakmile se začneme zabývat některými různými úvahami o planetárním stavu, ale nyní je důležité pochopit, že rozdíl mezi dobrodějem a škůdcem vytváří idealizované spektrum s kladnými a zápornými póly. Dobrodějové a škůdci mají tendenci k tomu, že jejich významy spadají více na jeden konec spektra než na druhý, ačkoli mají také řadu významů na středním a opačném konci spektra, které se mohou za určitých podmínek projevit. Stejně jako mnoho věcí v helénistické astrologii je nejprve důležité stanovit extrémy spektra, nežli rozvíjet nuance, které leží mezi nimi.

Merkur, Slunce a Měsíc

Merkur často hraje kolísavou roli v helénistické astrologii. Může jít oběma směry a zaujmout určitou pozici na základě svého stavu v daném horoskopu. To znamená, že Merkur je považován za vnitřně neutrální, i když je vysoce ovlivnitelný a ve většině případů má tendenci se přizpůsobovat čemukoli, s čím je v daném horoskopu nejtěsněji spojen nebo s čím je v blízkosti. V kontextu rozdílu mezi dobrodějem a škůdcem se o Merkuru často říká, že přijímá roli dobroděje v horoskopu, pokud je úzce spojen s jedním z nich. K tomu může docházet různými způsoby, například tím, že je umístěn v

[876] Valens, *Anthology*, 1, 1: 44-45, trans. Riley, s. 2, mírně upraveno.

těsné blízkosti dobroděje ve stejném znamení zvěrokruhu, nebo tím, že je na ně nakonfigurován prostřednictvím některého z uznávaných aspektů, nebo tím, že je jím ovládán v důsledku toho, že se nachází v domicilu dobroděje. Naopak, přijímá roli škůdce, když je úzce spojen se škůdci v horoskopu. Tato ovlivnitelná tendence Merkura převzít danou roli v závislosti na tom, se kterými planetami je blíže spojen, je něco, s čím se v helénistickém systému setkáváme mnohokrát, jak uvidíme v dalších kapitolách.

Mezi různými helénistickými autory existuje určitá neshoda ohledně klasifikace Slunce a Měsíce z hlediska prospěšného/škodlivého stavu. Některé zdroje považují obě Světla za dobrodějná, zatímco jiné zdroje je považují za neutrální. Například Rhetorius uvádí Slunce a Měsíc jako dobrodějné.[877] Héfaistión následuje Ptolemaia v účincích Měsíce jako dobrodějné planety, zatímco Merkur a Slunce jsou považovány za mírné nebo neutrální (*mesoi*).[878] Z praktického hlediska je pravděpodobně nejlepší považovat tyto tři planety za v podstatě neutrální pro většinu účelů.

Sekta

Jedním z nejzákladnějších pojmů v helénistické astrologii je rozlišení mezi denními a nočními horoskopy, což je známo jako „sekta“. Z praktického hlediska je sekta kvalitativním rozlišením, které primárně mění způsob, jakým v daném horoskopu fungují dobrodějové a škůdci. Stává se to z velké části důvodem, proč nejsou dobrodějné planety vždy vnímány jako fungující plně pozitivním způsobem, a také proč nejsou ty škodlivé vždy vnímány jako zcela negativní. Sekta je primárním kritériem, které používali helénističtí astrologové, aby určili, kam která planeta spadá, zda do dobrodějného/škodlivého spektra v daném horoskopu. Navzdory svému významu v helénistické tradici je sekta jedním z hlavních pojmů, který se však nedostal do moderní astrologie, a teprve v posledních dvou desetiletích se začal v astrologické tradici znovu používat.

[877] Rhetorius, *Compendium*, 2.
[878] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1,2: 9.

Sekta planet

Podle tohoto konceptu jsou planety rozděleny do dvou týmů, frakcí nebo „sekt“, z řeckého slova *hairesis*. Existuje denní tým planet, který vede Slunce, a noční tým planet, který vede Měsíc. Jako vůdci svých příslušných sekt je každé Světlo někdy označováno jako „Světlo sekty“. Zbývající planety jsou pak rozděleny mezi dva týmy, přičemž každému je přidělena jedna planeta dobrodějná a jedna škodlivá. Jupiter a Saturn jsou přiřazeny k denní sektě, zatímco Venuše a Mars k noční sektě.

Merkur je neutrální a obvykle se o něm říká, že je schopen se připojit k jakémukoli týmu v závislosti na tom, se kterým je v daném horoskopu nejblíže spojen. Podle Ptolemaia a Porfyria se Merkur připojuje k denní sektě, když je ranní hvězdou, tím, že vychází před Sluncem v den narození zrozence, zatímco do noční sekty, když je jako večerní hvězda, tím, že zapadá za Sluncem v den narození zrozence.[879] Mohou však existovat neshody ohledně toho, jak určit sektu Merkura v daném horoskopu, neboť se zdá, že Valens používá pro Merkura jiné pravidlo, říká, že se připojí k sektě jakékoli planety, která ovládá hranice (*horia*),[880] do které spadá, což je koncept, který probereme později.[881] Na jiném místě *Michiganský papyrus* říká, že „Merkur patří v noci Měsíci a ve dne Slunci“.[882] Prakticky řečeno, stav Merkuru se nezdá být zásadním rozdílem, protože sekta se primárně používá jako modifikující faktor pro dobrodějné a škodlivé planety, i když to může být oblast, která vyžaduje další výzkum.

[879] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 7: 1; Porphyry, *Introduction*, 4. Není jasné, zda zde Porfyrius přesně vyjadřuje Antiochovy názory, nebo zda místo toho následuje Ptolemaia. Paralelní pasáž v Antiochovi, *Summary*, 1 (*CCAG* 8, 3, s. 112: 12-13), skoro zní, jako by si Antiochus myslel, že Merkur přejímá sektu jakékoli planety, se kterou je v daném horoskopu nejúžeji konfigurován.

[880] Jeden z mnoha odkazů na důležitost hranic v tradiční astrologii. I tento koncept moderní astrologie vyloučila. RS

[881] Valens, *Anthology*, 3, 2. Rhetorius (*Compendium*, 2) říká, že Merkur je neutrální s ohledem na sektu.

[882] *Michigan Papyrus*, col. viii: 19, trans. Robbins, s. 112.

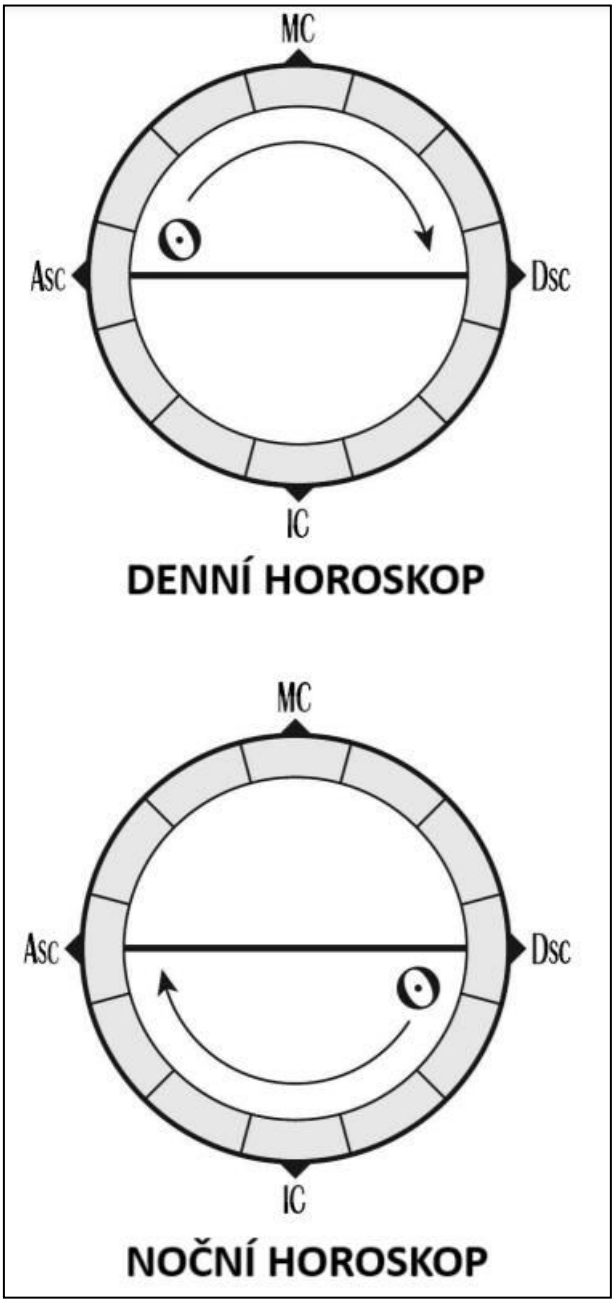
Sekta planet

Určení dne a noci

Jednou z prvních úvah v jakékoli helénistické interpretaci horoskopu je určit celkovou sektu zjištěním, zda se osoba narodila ve dne nebo v noci. Pokud by se člověk narodil ve dne, pak bychom řekli, že má denní horoskop, zatímco kdyby se narodil v noci, řekli bychom, že má noční horoskop.

Texty obecně neurčují přesně, kdy se horoskop stane denním nebo nočním, ale dobrým pravidlem je, že denní horoskop nastává, když Slunce dosáhne a poté vystoupí nad přesný stupeň Ascendentu, protože Ascendent představuje východní obzor, kde Slunce vychází každé ráno. Naopak se stává nočním horoskopem, když Slunce zapadá a pak klesá pod přesný stupeň Descendentu, protože Descendent představuje západní obzor, kde Slunce každý večer zapadá. Pokud je tedy Slunce v horní polovině horoskopu, kdekoli nad přesnými stupni osy Ascendent-Descendent, pak se jedná o denní horoskop,

zatímco pokud je Slunce ve spodní polovině horoskopu, kdekoli pod přesnými stupni osy Ascendent-Descendent, pak je to noční horoskop.

Vzhledem k povaze soumraku stále existuje určitá nejednoznačnost a diskuse o přesném okamžiku, kdy se horoskop přepíná mezi denním a nočním. Stejně jako se obloha začíná rozjasňovat dříve, než Slunce ráno dosáhne přesného stupně Ascendentu, je také jasná ještě určitou dobu poté, co Slunce večer kleslo pod stupeň Descendentu. Tudíž může existovat určitý rozsah stupňů pod obzorem, kdy Slunce buď začíná či přestává fungovat v denním

horoskop, ačkoli přesné stanovení tohoto rozsahu pro praktické účely je stále předmětem probíhajícího výzkumu.

Sekta jako kvalitativní faktor

Sekta je primárně kvalitativní faktor, který spíše mění dobrodějný nebo škodlivý charakter planety v horoskopu, nežli kvantitativní faktor, který mění, jak silná nebo prominentní planeta je.

Každá planeta dává přednost tomu, aby byla v horoskopu, který odpovídá její vlastní sektě, a když tomu tak je, helénističtí astrologové někdy používali výrazy, které popisují planety jako šťastnější nebo „radující se“ (*chairein*). Když se planeta ocitne v horoskopu, která odpovídá její preferované sektě, říká se, že je „ze sekty“[883] nebo „patřící k sektě“ (*tēs haireseōs*). Například, když se denní planeta Jupiter ocitne v horoskopu grafu, bude „ze sekty“. Dobrodějné planety se stávají prospěšnějšími, když jsou ze sekty, jako když jde o Jupitera v denním horoskopu, nebo o Venuši v nočním horoskopu. Jejich pozitivní významy vystupují do popředí a jsou zdůrazňovány. Škodlivé planety se stávají méně zlomyslnými, když jsou ze sekty, jako když je Saturn v denním horoskopu nebo Mars v nočním horoskopu. Jejich negativní významy jsou potlačeny a jejich pozitivnější nebo konstruktivnější významy jsou naopak vyzdviženy.

Na druhou stranu lze planety charakterizovat jako nešťastné nebo se mohou dokonce rozhněvat, když jsou v horoskopu, který neodpovídá jejich preferované sektě. Když se planeta ocitne v horoskopu, který je opakem její preferované sekty, říká se, že je „v opozici vůči sektě“ (*para tēn hairesin*). Na jednom místě Valens formuluje tento kontrast z hlediska toho, zda má planeta „známý nebo cizí vztah k sektě“.[884] Dobrodějové se stávají méně prospěšnými, když jsou v rozporu se sektou, jako když je Jupiter v nočním horoskopu nebo Venuše v denním horoskopu. Jejich pozitivní významy jsou potlačeny, a přestože jsou stále mírně pozitivní, nejsou tolik nakloněné v konání dobra, jak by jinak byly. Škůdci se stávají ještě zlomyslnějšími, když jsou v rozporu se sektou, jako když je Saturn v nočním horoskopu nebo Mars v denním. Negativní významy škůdců se zhoršují a jednají způsobem, který je problematičtější a potenciálně destruktivní.

[883] Resp. „sektová“. RS
[884] Valens, *Anthology*, 7,2: 2.

Toto rozlišení nastavuje spektrum pro dobrodějné a škodlivé planety, které se mění v závislosti na tom, zda jsou umístěny v denním nebo nočním horoskopu. V denním horoskopu je nejpozitivnější konec příznivého spektra reprezentován Jupiterem, zatímco nejnegativnější konec škodlivého spektra je reprezentován Marsem; Venuše a Saturn spadají do střední nebo mírnější části spektra. Naopak v nočním horoskopu je nejpozitivnější konec příznivého spektra reprezentován Venuší, zatímco nejnegativnější konec škodlivého spektra je reprezentován Saturnem; Jupiter a Mars spadají do mírnějšího nebo středního segmentu spektra.

Firmicus Maternus vymezuje planety různě v závislosti na sektě horoskopu. Jeho interpretace Saturna v osmém domě poskytuje jasný příklad:

Saturn v osmém domě, je-li tomu tak ve dne, přiděluje po určitý čas zvýšení příjmu. Pokud je v domicilu nebo hranicích Marsu, označuje to pro některé dědictví po smrti cizích lidí. Ale pokud bude na tomto místě v noci, dědictví je ztraceno.[885]

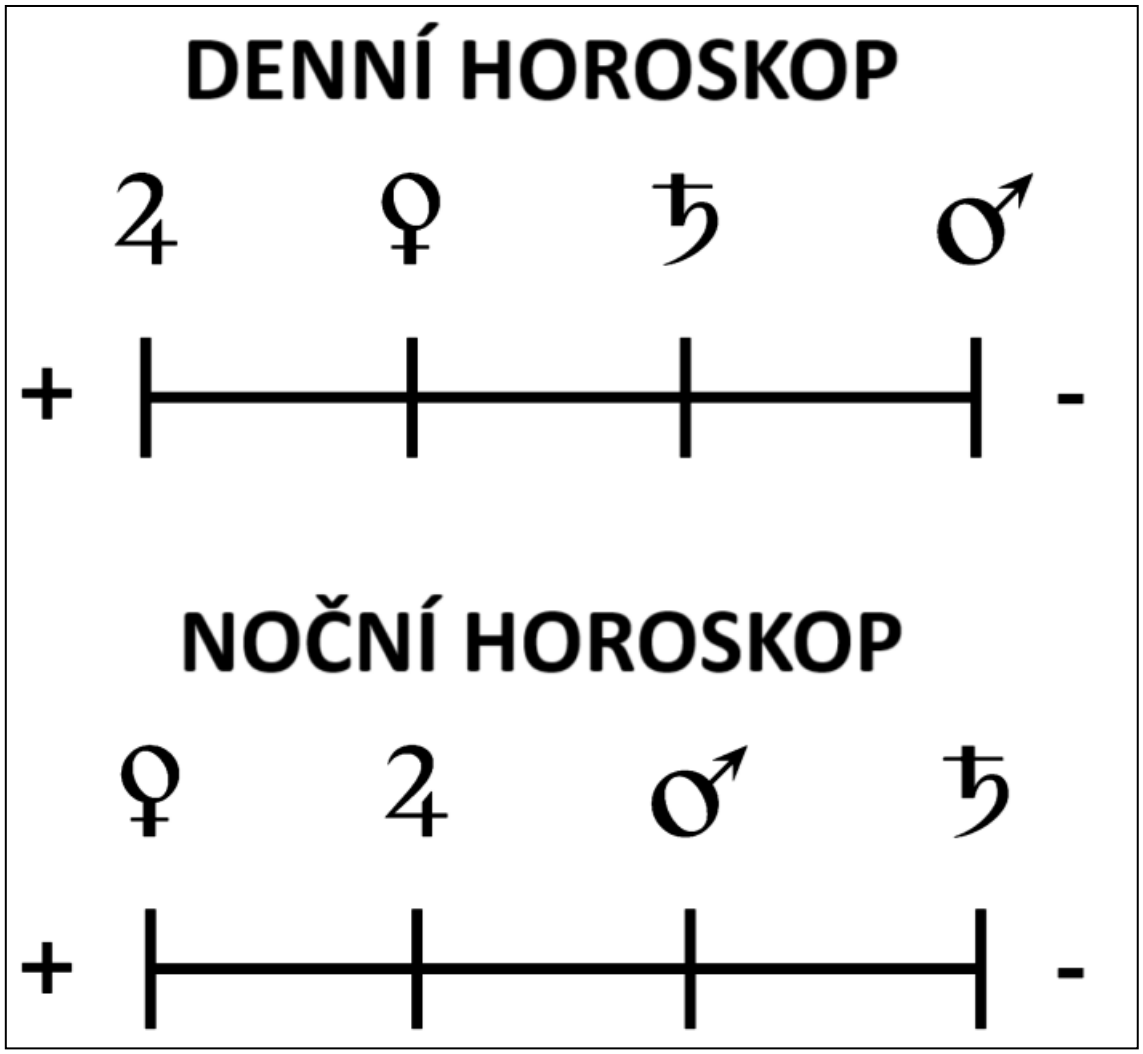
Všimněte si, že interpretace Saturnu v osmém domě ve dne je docela pozitivní, protože Saturn je denní planeta, která preferuje být v denních horoskopech, ale v nočním horoskopu se předpovídaný výsledek stává výrazně negativním, protože pak je Saturn v rozporu se sektou. Podobnou modifikaci interpretace Jupitera v desátém domě nacházíme u Firmica na základě sekty horoskopu:

Jupiter v desátém domě (tedy MC) ve dne přivádí šéfy veřejných podniků, vůdce důležitých států, muže, jimž lidé udělují velké pocty, touží po popularitě. Vždy si užívají dobrého bydlení. Někteří pokračují ve věcech velkých mužů a císařů; ostatní přijímají odměny a ceny po celý život. […]Ale je-li Jupiter v noci v desátém domě, činí zrozence čestným charakterem, ale snadno se dají podvést a jejich dědictví je často rychle promarněno.[886]

Zde je Firmicova interpretace Jupitera v desátém domě v denním horoskopu extrémně pozitivní, ale jde-li o noční horoskop, stále existují některé mírně pozitivní věci, ale nakonec se vymezení stává pesimističtějším. Tento princip je obdobně aplikován na ostatní dobroděje a škůdce, v závislosti na

[885] Firmicus, *Mathesis*, 3, 2: 16-17, trans. Bram, s. 77.
[886] Firmicus, *Mathesis*, 3, 3: 18-19, trans. Bram, s. 81-82.

tom, zda jsou umístěny[887] v denním nebo nočním horoskopu, a je to jeden z interpretačních principů, který všichni helénističtí astrologové zřejmě uplatňovali zcela důsledně.

Sekta jako spektrum

Identifikace nejpozitivnější a nejnegativnější planety

Z praktického hlediska je jednou z nejužitečnějších věcí na sektě jako technice to, že usnadňuje rychlou identifikaci nejpozitivnějších a nejnegativnějších planet v horoskopu. Obecně řečeno, nejpozitivnější planetou v denním horoskopu je Jupiter, zatímco nejpozitivnější planetou v nočním horoskopu je Venuše. Naopak nejnegativnější planetou v nočním horoskopu je Saturn a nejnegativnější planetou v denním horoskopu je Mars. Existují

[887] Ve smyslu planet. RS

polehčující faktory, které mohou změnit stav a funkci těchto planet v horoskopu, ale z větší části toto pravidlo často platí navzdory jiným faktorům.

Za tímto pravidlem je představa, že planety, které patří do sekty daného horoskopu, mají tendenci pracovat ve prospěch zrozence, zatímco planety, které jsou v rozporu se sektou, mají tendenci pracovat proti zájmům zrozence. Toto je princip, který uvidíme názorněji, jakmile se začneme dívat na ukázkové horoskopy.

Podmínky radostí

Existují dvě další podmínky související se sektou, které prý umožňují planetám „radovat se“ (*chairein*).

První radostnou podmínkou je poloha vzhledem k obzoru.[888] Podle tohoto pravidla se říká, že denní planety se radují, když jsou ve dne nad obzorem, nebo v noci pod obzorem. Jinými slovy, Slunce, Jupiter a Saturn preferují být v horní polovině horoskopu, nad stupni osy Ascendent-Descendent, v denních horoskopech, ale v nočních horoskopech preferují být ve spodní polovině horoskopu, pod stupni osy Ascendent-Descendent. Naopak se říká, že noční planety se radují, když jsou v noci nad obzorem, nebo ve dne pod obzorem. Konkrétně Měsíc, Venuše a Mars preferují být v noci v horní polovině horoskopu, ale ve dne ve spodní polovině.

Druhá podmínka radosti související se sektou je podle zodiakálního znamení. Protože však v helénistické tradici panoval nesouhlas ohledně tohoto radostného stavu, existují nejméně tři různé varianty:

1. V první variantě jsou mužská znamení spojena s denní sektou a ženská znamení s noční sektou. Podle této varianty se denní planety radují, když jsou v mužských znameních, a noční planety se radují, když jsou v ženských znameních. Tato varianta se stala nejoblíbenější v pozdější helénistické tradici, možná díky vlivu Ptolemaia, který tento přístup obhajoval.[889]

[888] Valens, *Anthology*, 3, 5:2.
[889] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1,7: 1-2.

2. Ve druhé variantě je zvěrokruh rozdělen na dvě polokoule podél osy Rak-Lev. Znamení od Lva do Kozoroha jsou pak považována za denní, zatímco znamení od Vodnáře do Raka jsou považována za noční.
3. Ve třetí variantě je sekta znamení určena na základě sekty domicilního vládce znamení. Takže například Býk se stává nočním znamením, protože mu vládne noční planeta Venuše. Vodnář se stává denním znamením, protože je ovládán denní planetou, Saturnem; a tak dále.

Nakonec se zdá, že podmínky radostí, zvláště radost znamením, nebyly tak důležité nebo nezískaly v helénistické tradici takový důraz jako primární úvaha, tedy zda se jedná o denní či noční horoskop, a které planety patří do celkové sekty horoskopu oproti těm, které jsou v rozporu se sektou.

Ve středověké tradici byly tyto dvě podmínky radostí povýšeny na úroveň důležitosti, aby byly na stejné úrovni s primárním zřetelem, a mám podezření, že to mohlo přispět k poklesu používání sekty jako techniky v průběhu času.[890] Souviselo to se středověkou doktrínou *hayyiz* (nebo *hayz*), ve které byla planetě udělen jeden bod za každou ze tří podmínek sekty, a pokud byla planeta dobře umístěna podle všech tří, byla považována za nejlepší. Problém s tímto schématem je, že zachází se všemi třemi podmínkami stejně, i když ve skutečnosti primární a nejdůležitější podmínkou je jednoduše to, zda planeta patří obecně do stejné sekty jako horoskop. Tato ztráta srozumitelnosti ohledně správné aplikace sekty vedla k poklesu jejího použití v sedmnáctém století; ve dvacátém století zcela vymizela z tradice. Zatímco tedy experimentování by mělo být prováděno s podmínkami radosti, z pohledu helénistické astrologie je nejdůležitější důraz kladen na primární stav.

Mužské a ženské planety

Planety jsou také běžně rozlišovány na základě rodu,[891] přičemž některé jsou chápány jako mužské a jiné jako ženské. Ve své nejzákladnější rovině toto rozlišení pravděpodobně vzniklo diferenciací mezi Sluncem a Měsícem a symbolickým významem, který byl přisuzován tomu, že jedno vyzařuje světlo a druhé přijímá či odráží světlo, které je pak rozšířeno na určité vlastnosti, které

[890] Přehled vývoje konceptu sekty od helénistické po středověkou tradici, viz Bezza, „*The Development of an Astrological Term*“.
[891] Nebo polarity či pohlaví. RS

byly tradičně spojovány s oběma rody. Olympiodorus tento pohled výstižně nastiňuje v jednom ze svých filozofických děl ze šestého století:

A dále říkají, že Slunce je muž a Měsíc žena, protože muži náleží dávat a ženě přijímat. Takže protože Slunce dává světlo a Měsíc jej přijímá, dávají jemu mužské jméno a jí ženské.[892]

Poté, co byla stanovena tato základní sada binárních pozic, byl rod přiřazen i zbývajícím planetám. Toto rozlišení vede k rozdělení, které je podobné sektě, i když členění je mírně odlišné, což znamená, že je založeno na samostatném souboru kritérií. Nejběžnější soubor přiřazení rodu, který najdeme v dochovaných zdrojích, je ten, který nastínil Ptolemaios:

MUŽSKÁ: Slunce, Jupiter, Saturn, Mars.

ŽENSKÁ: Měsíc, Venuše.

NEUTRÁLNÍ: Merkur.

Ptolemaiovo přidělení následují Héfaistión a další.[893] Většina autorů má tendenci považovat Merkura za neutrálního a schopného být jak mužskou nebo ženskou planetou, v závislosti na stavu v horoskopu. Ptolemaios a ti, kteří ho následují, říkají, že Merkur je mužský, když je ranní hvězdou, a ženský, když je večerní hvězdou.[894] Zdá se, že Rhetorius je jedinečný tím, že uvádí Merkura jako mužskou planetu.[895]

Standardní soubor přiřazení rodu je problematický, protože vytváří nekonzistenci se sektou, pokud jde o Mars. Podle sekty je Mars považován za noční planetu, ale podle rodu je považován za mužskou. To vytváří konflikt s některými podmínkami radostí, protože se o nočních planetách obvykle říká, že se radují v ženských znameních, nebo když jsou jako večerní hvězdy,[896] zatímco o mužských planetách se říká, že se radují, když jsou v mužských znameních, nebo když jsou jako ranní hvězdy.[897] Jedním ze způsobů, jak by tento rozpor mohl vzniknout, by bylo, kdyby standardní soubor genderových vlastností, který

[892] Olympiodorus, *Commentary on Plato's Gorgias*, 47.4, trans. Jackson et al, s. 299.
[893] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1,6: 1; Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1,2: 10; Rhetorius, *Compendium*, 1.
[894] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 6.
[895] Rhetorius, *Compendium*, 1.
[896] Večernice. RS
[897] Jitřenka. RS
Diskuse k tomuto problému, viz Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 98-101.

nastínil Ptolemaios, byl původně odvozen ze jmen bohů, která jsou spojena s planetami v řeckém panteonu, což by předcházelo schematizaci jiných pojmů, jako je sekta, která vznikla později. V řecké mytologii jsou Hélios, Zeus, Kronos, Arés a Hermes všechna mužská božstva, zatímco Seléné a Afrodita jsou ženská božstva. Ptolemaios se pokouší racionalizovat přiřazení rodu tím, že říká, že Měsíc a Venuše jsou ženské, protože mají nadbytek vlhké podstaty, zatímco Slunce, Saturn, Jupiter a Mars jsou mužské, protože se více vyznačují vlastnostmi sucha.[898] Není však jasné, zda se touto racionalizací řídili všichni astrologové.

Ptolemaiovy názory se sice s postupující tradicí začaly více přijímat, ale zdá se pozoruhodné, že raní autoři jako Antiochus, Thrasyllus a Porfyrios nespecifikují rod planet, ale místo toho v souvislosti se zodiakálními znameními, či jejich postavením ranních či večerních hvězd zmiňují pouze rod. To vyvolává určité otázky, zda byl rod něčím, co bylo vždy považováno za vnitřní vlastnost planet, nebo zda to bylo něco, co někteří astrologové považovali za proměnlivé v závislosti na faktorech, jako je znamení, ve kterém byla planeta umístěna, zejména proto, že každá planeta měla prý mužský a ženský domicil – a tedy mužský nebo ženský výraz.

Navíc Dorotheus mohl mít trochu jiné schéma pro přiřazení rodu, ve kterém učinil Saturna ženskou planetou.[899] Tento odkaz se vyskytuje pouze v jednom řádku v poškozeném arabském překladu Dorothea, takže je možné, že jde jednoduše o chybu v přijatém textu, i když by to vytvořilo pozoruhodně symetrické schéma:

MUŽSKÁ: Slunce, Jupiter, Mars.

ŽENSKÁ: Měsíc, Venuše, Saturn.

Bohužel je těžké určit, zda to představuje skutečnou alternativní tradici, protože většina pozdější tradice měla tendenci následovat Ptolemaia při vytvoření mužského Saturna, což bylo pravděpodobně jednodušší spojení v řecko-římské kultuře, protože bůh Kronos byl mužské božstvo.[900] Navíc, později

[898] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 6.

[899] Dorotheus, *Carmen*, 1, 10: 18. Zaznamenal Pingree, *Yavanajātaka*., sv. 2, s. 246. Děkuji Charlesi Obertovi za to, že mě upozornil a zdůvodnil potenciální pravdivost tohoto odkazu. RS

[900] Výjimky z tohoto zahrnují *Yavanajātaka*, 1:115, kde se říká, že Saturn je neutrální jako Merkur a může být mužský nebo ženský v závislosti na jeho stavu v horoskopu. V rané středověké tradici Theophilus z Edessy v

v Dorotheovi, když hovoří o sourozencích, říká, že Saturn a Slunce označují starší bratry, zatímco Měsíc označuje starší sestry a Venuše mladší, což může znamenat, že dřívější odkaz na Saturna jako na ženskou planetu byl v textu chybou.[901] To by nebyla jediná chyba v přijatém textu arabské verze Dorothea, takže bychom si pravděpodobně měli dát pozor na to, abychom to považovali za samozřejmost jako legitimní variantní tradici.[902] Nicméně zmínka o Saturnu jako o ženské planetě je sugestivní na základě symetrie, která je s tím spojena, a uvidíme podobné pokusy astrologů vytvořit symetrie jako je tato v jiných oblastech helénistické astrologie, takže to může vyžadovat další výzkum.

Jediná potenciální paralela, kterou si uvědomuji v jiných, možná současných zdrojích, je ta, že v židovské mystické nauce známé jako Strom života někteří pozdější astrologové spojovali planetu Saturn se sférou zvanou *Bina*,[903] která byla evidentně považována za ženskou. Toto je lákavá paralela, zvláště když se předpokládá, že text, ze kterého pochází Strom života, *Sefer Jecira*,[904] je založen na materiálu, který lze vysledovat až do několika prvních století naší éry.[905] Díky tomu by to mohlo být zhruba současné s Dorotheem. Bohužel není jasné, jak brzy byly tradiční planetární asociace ve Stromu života založeny a je možné, že se staly běžnými až ve středověku. Tento bod je nejistý, protože nejstarší dochované texty a komentáře k *Sefer Jecira* pocházejí pouze z desátého století, i když se předpokládá, že vycházejí z dřívější tradice.[906] I když je tedy paralela zajímavá, není jasné, zda z ní lze vyvodit nějaké pevné závěry.

---

jednom bodě prohlásil, že Saturn, Venuše a Měsíc se starají o zrození žen, zatímco Slunce, Jupiter a Mars o zrození mužů. Viz Theophilus, *On Various Inceptions*, 5:5 (připravovaný překlad od Gramaglia a Dykese). To může vyplývat z toho, že Theophilus měl přístup k perskému/arabskému překladu Dorothea, což by z něj nemuselo nutně činit zcela nezávislé svědectví.

[901] Dorotheus, *Carmen*, 1, 21: 10.

[902] Příklad chyby v arabském textu se vyskytuje v Dorotheovi, *Carmen*, 1, 6: 4, který říká, že „Saturn škodí tomu, kdo se narodil ve dne, a Mars tomu, kdo se narodil v noci“ (překlad Pingree, s. 165). To je zjevně chyba, protože je to opak standardní helénistické nauky založené na sektě, která tvrdí, že Saturn je škodlivější v nočních horoskopech, zatímco Mars je škodlivější ve dne. Že je to prostě chyba, dokazuje skutečnost, že pravidlo je jinde v knize uvedeno správně, například in *Carmen*, 1, 7: 23-4 a 1, 26: 29.

[903] Sefíry jsou dle *Knihy stvoření (Sefer Jecira)* deseti cestami, které tvoří základ všeho existujícího. Zároveň jsou sefíry jakýmisi idejemi, aspekty Boha, které s ním ovšem nejsou totožné. Sefíry emanují z Boha a jsou s ním spojeny „jako je spojen plamen s řeřavým uhlíkem“.

[904] Sefer Jecira (hebrejsky סֵפֶר יְצִירָה, doslova „Kniha stvoření“ či „utváření“) je krátký pozdně starověký kabalistický spis pocházející z oblasti Blízkého východu. RS

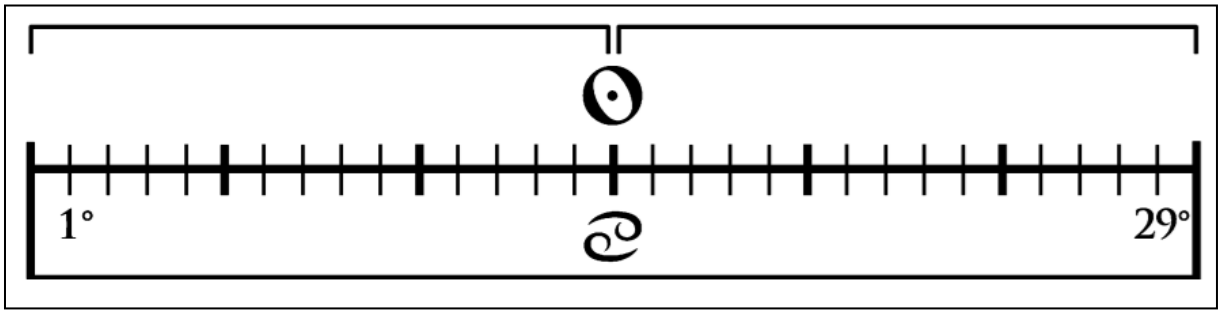
[905] Sefer Jecira byla pravděpodobně složena ve třetím století našeho letopočtu podle Dan „*Three Phases in the History of the Sefer Yezira*“, nebo během druhého nebo třetího století našeho letopočtu podle Unterman, *The Kabalistic Tradition*, s. xxix. Jeden zdroj dává datum prvního století in Swartz, „*Ancient Jewish Mysticism*“, s. 42.

[906] Standardní kritické vydání je *Sefer Yesira*, ed. a trans. Hayman.

Je třeba poznamenat, že rod nebyl nutně něčím, co bylo v helénistické astrologické tradici považováno za zcela statické, protože existovaly další úvahy, které by mohly změnit genderové vyjádření planety v daném horoskopu. K problematice rodu a jeho praktické aplikaci se vrátíme, když probereme zacházení s ranními hvězdami versus večerní hvězdy, a také přiřazování rodu ke znamením zvěrokruhu.

Pod paprsky

Když se planeta dostane příliš blízko ke Slunci, nelze ji vidět pouhým okem, a když k tomu dojde, planeta zapadla „pod paprsky“ (*hupaugos*) Slunce.[907] Přesný rozsah, ve kterém se planeta stává viditelnou nebo neviditelnou na základě její blízkosti ke Slunci, se liší v závislosti na planetě, která je zapojena, stejně jako na dalších astronomických a atmosférických faktorech. Nicméně helénističtí astrologové obvykle používali standardizovaný rozsah patnácti stupňů na obě strany Slunce, kdy byla planeta považována za „pod paprsky“.[908] Podle helénistické tradice se tedy říká, že každá planeta v rozmezí patnácti stupňů od konjunkce se Sluncem je pod paprsky.

Pod paprsky

Když je planeta pod paprsky, její světlo je zcela přemoženo a zakryto v důsledku její blízkosti ke Slunci. Planety, které jsou pod paprsky, jsou často interpretovány jako něco, co je skryté, zakryté nebo tajné s ohledem na roli planety v horoskopu. Tento princip je shrnut v jednom úryvku odvozeném od Dorothea, ve kterém se říká, že planety pod paprsky „zakrývají a skrývají“,

[907] Venuši můžeme vidět i velmi blízko Slunce, pokud má velkou šířku. RS

[908] Rozsah patnácti stupňů je zmíněn in Antiochus, *Summary*, 15 (*CCAG* 8, 3, s. 115: 1-3); Porphyry, *Introduction*, 2; Rhetorius, *Compendium*, 2; Serapio, *Definitions*, s. 227: 11- 14. Zjevně sahá až k astronomické práci Autolyka cca 320 př. n. l, *On Risings and Settings*. Stručně o tom pojednává Evans, *The History and Practice of Ancient Astronomy*, str. 193.

zatímco planety, které nejsou pod paprsky, „umožňují věci projevit“.[909] Zde a jinde se slovo, které znamená „potopení“ (*dutikos*), používá k označení planet, které jsou pod paprsky, zatímco termín, který znamená „stoupající“ nebo „vznášející se“ (*anatolikos*), se používá k označení planet, které nejsou pod paprsky. Podobně v jiném úryvku je být pod paprsky spojen se „skrytím“ (*kruphia*), zatímco planety, které nejsou pod paprsky, jsou spojeny s „viditelností“ a s tím, co „neunikne odhalení“.[910]

To se stává konkrétním interpretačním principem při pohledu na planety, které jsou spojeny s konkrétními tématy nebo rolemi v horoskopu. Například Rhetorius říká, že když je planeta, která označuje manželství, pod paprsky, zrozenec tajně uzavře sňatek.[911] Na jiném místě, v úryvcích Dorothea, v kontextu počáteční astrologie,[912] se říká, že „jeli Měsíc pod paprsky, je vhodný pro zloděje a uprchlíky, protože je skryt“.[913]

V širším měřítku je pobyt pod paprsky interpretován jako negativní indikace v horoskopu, pokud neexistuje nějaký významný zlepšující faktor, který umístění kompenzuje. Pavel Alexandrijský říká, že planety, které jsou pod paprsky, se stávají „neplodnými“ (*adranēs*) a „neúčinnými“ (*apraktos*), zvláště když jsou do devíti stupňů od Slunce.[914] V dalším úryvku Dorothea se zdá, že kombinuje myšlenku slabosti a temnoty, když poskytuje nákres toho, co se stane, když je planeta, která označuje zaměstnání zrozence, pod paprsky:

*Hvězda, která přináší povolání (*praxis*), když pod paprsky, činí podřízené a lidi pod vedením, kteří dostávají rozkazy od ostatních, [a] obskurní a pochybné lidi, kteří pracují za mzdu*.[915]

Valens mluví obecněji o planetách zapadajících pod paprsky Slunce, které přinášejí „překážky a bolesti v úspěších člověka“, a že „často mají postavení a velké naděje, aby je obrátily k horšímu“.[916]

[909] Dorotheus, *Excerpts*, V: 1, trans. Gramaglia.
[910] Dorotheus, *Excerpts*, XXVIIL, trans. Gramaglia.
[911] Rhetorius, *Compendium*, 48. Vládce Bodu Manželství.
[912] Tj. elekce. RS
[913] Dorotheus, *Excerpts*, LXVIII, trans. Gramaglia, s. 156, mírně upraveno.
[914] Paulus, *Introduction*, 14, ed. Boer, s. 29: 19-22.
[915] Dorotheus, *Excerpts*, VII, trans. Gramaglia, upraveno.
[916] Valens, *Anthology*, 4, 14: 6, trans. Riley, s. 82.

Jinde, v lékařském kontextu, jsou planety, které jsou pod paprsky, někdy spojovány s věcmi, které jsou vnitřní, zatímco planety, které nejsou pod paprsky, jsou interpretovány jako označující věci, které jsou vnější. Například, když je pod paprsky planeta, která označuje zranění těla, znamená to vnitřní zranění nebo onemocnění, zatímco planety, které nejsou pod paprsky, indikují vnější zranění.[917] Valens mluví o planetách, které zapadají pod paprsky Slunce, jako někdy označující „tělesné krize, nemoci a trápení skrytých částí".[918] Pojem skrytého se tedy rozšiřuje na to, co je vnitřní.

Heliakický vzestup (východ)[919] a západ

Když se planeta, která je pod paprsky, vzdálí od Slunce natolik, že překročí rozsah patnácti stupňů, říká se, že „vystoupí" nebo „vynoří se" (*anatolē*), protože planeta doslova vystupuje zpod paprsků Slunce a stává se znovu viditelnou (z naší perspektivy). V současných astronomických termínech je to známé jako heliakální vzestup. Podle Mi*chiganského* papyru „když se Slunce vzdálí 15° od hvězd, hvězdy vycházejí a působí na narození zvláštní silou".[920] Planety, které do sedmi dnů od narození provedou heliakální vzestup, byly v horoskopu považovány za zvláště výrazné a silné, téměř jako by byl vedle planety umístěn vykřičník. Tento specifický rozsah sedmi dnů je v literatuře uváděn sporadicky. Například v úryvcích Dorothea najdeme tvrzení, že:

Je-li hvězda, která je příčinou bohatství, pod paprsky, ale má vyjít do sedmi dnů, udělí tajné bohatství, jehož si mnozí nevšimnou.[921]

Héfaistión dává podobné prohlášení, pravděpodobně čerpá od Dorothea, když říká, že pokud je dobroděj nakonfigurován pro oblast v horoskopu, která označuje obživu zrozence, a tento je-li pod paprsky, avšak brzy se objeví do sedmi dnů od zrození, poskytne bohatství a hojnost.[922]

Na druhou stranu, planety, které pohybem zapadly pod paprsky Slunce do patnáctistupňového rozsahu, jsou obecně interpretovány jako oslabené

[917] Ptolemaios to uvádí jako obecný princip in *Tetrabiblos*, 3, 13: 6.
[918] Valens, *Anthology*, 4, 14: 6, trans. Riley, s. 82.
[919] Má vlastní závorka. RS
[920] *Michigan Papyrus*, col. x: 25-28, trans. Robbins, s. 113, upraveno.
[921] Dorotheus, *Excerpts*, IV, trans. Gramaglia.
[922] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 18: 17.

nebo zakryté, a přecházející z dobrých podmínek do špatných. Manéthó stručně shrnuje jak vzestup, tak západ pod paprsky takto:

Všechny hvězdy se budou radovat, když vycházejí, stejně jako každá je povýšená ve svých vlastních vládnoucích postaveních. Tím, že jsou na vzestupu, jako by to byla jejich mladá léta,[923] *jsou docela mocné, všechno naplňují. Ale když jsou ve svém zapadání, jako by to bylo s přibývajícími lety pomalejší, a upadají pod prudkými paprsky, jsou ubozí a slabí, ztrácejí vlastní sílu*.[924]

Jinde Héfaistión cituje Dorothea ve výroku, že když je vládce losu[925] pod paprsky nebo se chystá zapadnout pod paprsky, ať už los označuje cokoli, „vyschne“, „odpadne“ nebo „uvadne“ (*marainetai*).“[926] Zdá se, že to implikuje širší interpretační princip, ve kterém byly paprsky Slunce považovány za škodlivé pro planety, protože jsou horké a spalující. Abychom to přirovnali, je to jako člověk, který uvízl uprostřed pouště bez stínu, zatímco Slunce je přímo nad hlavou, vysává život a způsobuje úpal v důsledku intenzity tepla. Tato metafora nás pak přivádí k našemu dalšímu interpretačnímu principu.

Planeta ve svém „voze“ jako polehčující faktor[927]

Jedním z témat, která se opakovaně objevují v různých částech helénistické astrologie, je existence polehčujících faktorů, které mohou měnit nebo působit proti konkrétním umístěním v horoskopu, k lepšímu nebo horšímu. Valens mimochodem zmiňuje tento princip, když hovoří o dobrodějích a škůdcích:

I když je dobrodějná planeta schopna něco udělat, škůdce ve spojení nebo aspektu bude bránit dobru. Jsou-li buď škodlivé planety samotné, nebo samotné dobrodějné planety ve spojení nebo v konfiguraci, bez jakéhokoli aspektu druhé, pak budou výsledky definitivní.[928]

Zde Valens hovoří o dobrodějných a škodlivých planetách, které mají sílu se navzájem zmírňovat, ale existují také polehčující faktory, které platí i pro jiné podmínky, jako je pod paprsky. Po Antiochovi následují Porfyrios a Rhetorius,

[923] Ve smyslu mládí. RS
[924] Manetho, *Apotelesmatika*, 2: 403-409, trans. Lopilato, s. 216-217.
[925] „Bodu“. RS
[926] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 18: 18.
[927] Mírně upraven nadpis kapitoly. V originálu „Chariot as a Mitigating Factor“. RS
[928] Valens, *Anthology*, 5,2: 12, trans. Riley, s. 96.

když říkají, že planetě není bráněno, když je pod paprsky, pokud se nachází ve svém vlastním domicilu, exaltaci nebo hranici.[929] Astrologové označovali tento stav jako planetu ve svém „voze“ (*lampēnē*), a slovník LSJ říká, že toto slovo se někdy používá v neastrologickém kontextu k označení typu krytého vozu, který se používal v řecko-římském období. Zdá se, že to má evokovat představu člověka, který jede v zakrytém voze, který jej chrání před ostrými slunečními paprsky. To pak působí jako polehčující faktor, který je třeba vzít v úvahu při studiu planet, které jsou pod paprsky, protože Antiochos říká, že planeta může být stále „silná“ nebo „mocná“ (*dunatos*), i když je pod paprsky, pokud je ve svém voze.

V srdci Slunce

Ke konci helénistické tradice Rhetorius učinil něco, co se zdá být osobním pozorováním, že planety, které jsou v rámci jednoho stupně od Slunce, se nezdají být poškozeny v důsledku toho, že jsou pod paprsky. Tento stav označuje jako „v srdci“ (*enkardios*) Slunce. Říká:

Nikdo ze starověkých se o této fázi nezmínil, ale protože jsme ji objevili na základě zkušenosti, přidali jsme ji na seznam, neboť i Ptolemaios hovořil o konjunkci jako o fázi, ale nezmínil se o její síle.[930]

Není jasné, zda toto osobní prohlášení pronáší Rhetorius nebo někdo, od koho čerpal, a komplikuje to skutečnost, že Porfyrios říká něco stručného o konjunkci se Sluncem, když je v rámci jednoho stupně, i když o tom nehovoří jako o tom, že je „v srdci.“[931] Můžeme říci jen to, že pojem v srdci Slunce se neobjevuje u žádných dřívějších helénistických autorů, které známe, a není tedy jasné, zda byl považován za významný vylepšující faktor, mimo Rhetoria.

Tuto podmínku přijali někteří z pozdějších středověkých astrologů, kteří ji považovali za posilující podmínku pro planetu. Raně středověcí astrologové, jako je Sahl ibn Bishr, definují stav stejným způsobem jako Rhetorius a říkají, že

[929] Antiochus, *Summary*, 14; Porphyry, *Introduction*, 25; Rhetorius, *Compendium*, 43. Porfyrios se liší od Antiocha a Rhetoria přidáním triplicity jako čtvrtého umístění. Srov. Serapión, *Definitions*, s. 227: 6-7, který pouze zmiňuje povýšení jako podmínku pro to, aby byla planeta ve svém voze. Překlady a diskuse o pasážích, viz Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 224-5.
[930] Rhetorius, *Compendium*, 1, trans. Holden, s. 4.
[931] Porphyry, *Introduction*, 2.

k němu dochází, když je planeta v rámci jednoho stupně od Slunce.[932] Pozdější středověcí astrologové jako Alcabitius a Abu Ma'shar zúžili rozsah na šestnáct minut od konjunkce se Sluncem.[933] Toto se stalo známým jako *cazimi* v pozdější středověké tradici, z arabského *kasmimi*, což znamená „jakoby v srdci“, což je přímočaré vyjádření řeckého výrazu Rhetoria pro tento koncept.

Ranní (jitřenka)[934] a večerní (večernice)[935] hvězda

Některé z předchozích úvah, které byly dosud probrány, se zabývají vztahem mezi planetou a Sluncem, jinak známým jako cyklus solární fáze. Dalším důležitým konceptem, který souvisí s cyklem solární fáze, je rozdíl mezi ranními hvězdami a večerními hvězdami.

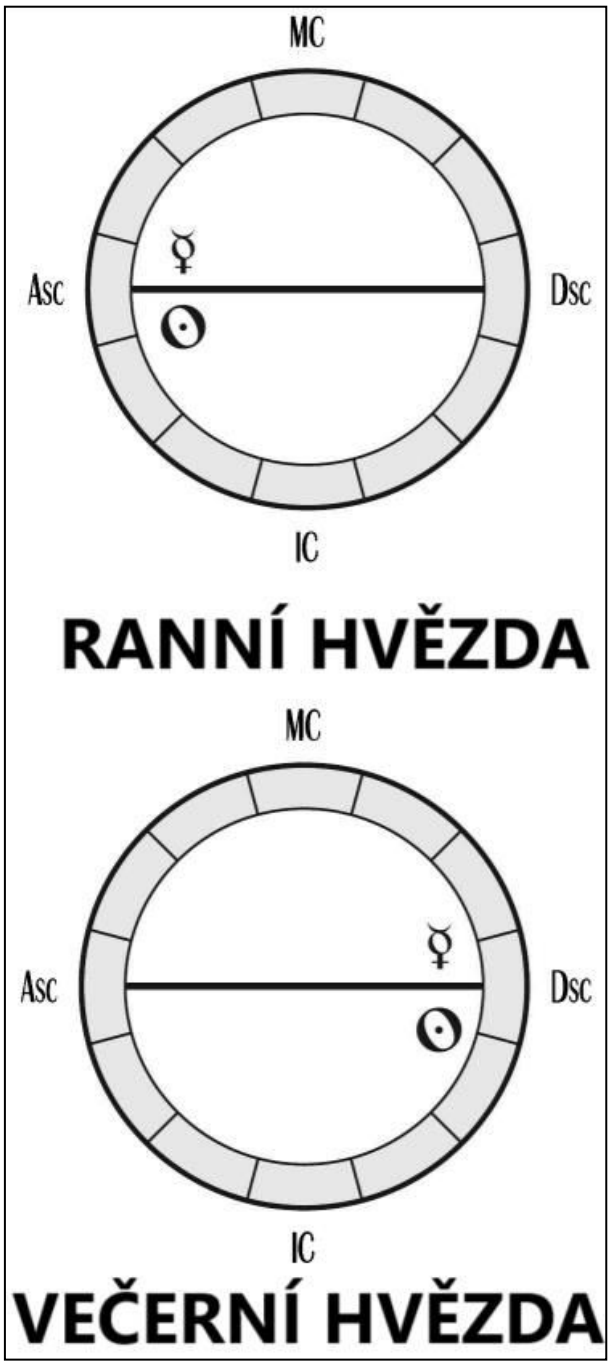
O planetě se říká, že je „ranní“ (*heōia*) hvězda nebo „jitřenka“ (*heōias anatolēs*), když v den narození vystoupá nad obzor před Sluncem.[936] Naopak se o planetě říká, že je „večerní“ (*hesperia*) hvězda nebo „večerník“ (*hesperias anatolēs*), když v den narození zapadne pod obzor po Slunci. V latině Firmicus označuje tyto fáze jako *matutine* a *verspertine*, což znamená „ranní“ nebo „večerní“.[937]

Ranní hvězdy vždy předcházejí Slunce, jsou napřed ve stupních nebo v pořadí znamení, což je proti směru hodinových ručiček, zatímco večerní hvězdy vždy následují za Sluncem ve smyslu pořadí stupňů nebo znamení až do opozice. Například dnes je Slunce na 8° Lva, Měsíc je na 11° Raka a Venuše je na 23° Lva, Merkur na 1° Panny a Jupiter na 22° Panny. Vzhledem k tomu, že Měsíc je v pořadí znamení a stupňů dříve než Slunce, vyšel dnes nad obzor dříve než Slunce, a proto je ranní. Naopak Venuše, Merkur a Jupiter jsou všechny později než Slunce – v pořadí znamení a stupňů –, a proto se stanou viditelnými až po západu Slunce večer, a jsou tedy večernicemi nebo večerními hvězdami.

Jedním kritickým detailem, kterému je zde třeba porozumět, je, že aby byla planeta viděna, musí být od Slunce vzdálena více než patnáct stupňů, než o

[932] Sahl, *Introduction*, 5.14.
[933] al-Qabisi, *Introduction*, 3, 7, Aba Ma‘shar, *Abbreviation*, 2, 17-21, obojí trans. Dykes, *Introductions to Traditional Astrology*, s. 95-97.
[934] Moje vlastní závorka. RS
[935] Ibidem.
[936] Antiochus, *Summary*, 15; Porphyry, *Introduction*, 2, Paulus, *Introduction*, 14. Srov. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 229-237.
[937] Firmicus, *Mathesis*, 2, 8.

ní lze správně říci, že jde o „ranní vzestup“ nebo „večerní vzestup“. To konkrétně zmiňuje Rhetorius.[938] Nestačí tedy, aby planeta byla pouze v zodiakálním pořadí dříve nebo později než Slunce; také musí být dostatečně daleko od Slunce, aby byla schopna viditelně, heliakicky vycházet, a proto nesmí být pod paprsky. Ve výše uvedeném příkladu se Venuše teprve nedávno vzdálila o patnáct stupňů od Slunce, a proto má heliakický vzestup a stala se večerní hvězdou nebo večernicí.

[938] Rhetorius, *Compendium*, 1.

Z interpretačního hlediska se mělo za to, že ranní hvězdy se stanou mužnějšími, aktivnějšími a že produkují věci, které nastávají spíše dříve v životě zrozence, nežli později.[939] Večerní hvězdy byly považovány za více ženské, pasivní, a produkují věci, které se stanou v životě zrozence později, nebo s určitým zpožděním. Praktickou aplikaci tohoto konceptu a některé věci, s nimiž souvisí, probereme později, až se budeme zabývat rodem zodiakálního znamení.[940]

Planetární rychlost, retrográdní pohyb a zastávka (stanice)[941]

Existuje interpretační rozdíl, který byl někdy v textech používán, pakliže se planeta pohybuje rychleji nebo pomaleji, než je její obvyklá rychlost. Typická rychlost planety se měří jejím průměrným denním pohybem, což je průměrná vzdálenost, kterou planeta urazí podél zvěrokruhu za dvacet čtyři hodin (měřeno ve stupních délky na ekliptice). Když se planeta pohybuje rychleji, než je její průměrný denní pohyb, říká se, že je „aditivní“[942] (*prothetikos*) a mělo se za to, že to přináší, ať už označuje cokoliv, rychleji nebo dříve v životě zrozence. Naopak, když se planeta pohybuje pomaleji, než je její průměrný denní pohyb, říkalo se, že je „subtraktivní“[943] (*aphairetikos*), a že přináší, ať už označuje cokoliv, věci s určitým zpožděním nebo pomalostí.

Někdy se místo toho k popisu planet, které jsou v přímém pohybu, oproti těm, které jsou retrográdní, a tudíž se pohybují zpět v pohybu podél ekliptiky, používaly termíny aditivní a subtraktivní, a není vždy jasné, který význam je některými autory zamýšlen. Specifické slovo, které se obvykle používá k označení retrográdní planety, je *anapodismos*, což doslovně znamená „kráčet pozpátku“ nebo někdy *hupopodizontes*, což znamená „sledovat[944] své kroky“.[945] Retrográdní a stacionární planety nejsou v dochovaných textech příliš často zmiňovány a existuje určitá nejednoznačnost ohledně toho, jak byly interpretovány. V některých případech se se zastávkami zachází tak, že mají sílu

[939] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1,7; Paulus, *Introduction*, 14.
[940] Doporučil bych také nahlédnout do připravované knihy Demetry George o helénistické astrologii, kde poskytne rozsáhlejší a podrobnější zpracování cyklu solární fáze, než na který mám prostor v tomto svazku.
[941] Má vlastní závorka. RS
[942] Roste či přidává. RS
[943] Odečítá. RS
[944] Doslova jít ve vlastních šlépějích zpět. RS
[945] Paulus, *Introduction*, 14, ed. Boer, s. 29: 4.

dočasně zesílit významy planety.[946] V mnoha jiných případech se však zdá, že retrográdní planety indikují zpoždění v manifestaci významů planety. Pavel Alexandrijský seskupuje retrográdní planety spolu s planetami, které jsou pod paprsky nebo zapadají, a říká, že jsou „více neplodné“ (*adranēs*), „neúčinné“ (*apraktos*) a „bezvýznamné“ (*anepiphantos*).[947]

Valens učinil několik krátkých prohlášení o stacionárních a retrográdních planetách v souvislosti s diskusí o technice načasování nazývané roční profekce, a řekl, že když planety zařazují retrograditu, „zdržují očekávání, činnosti, zisky a podniky“.[948] Dále říká, že když jsou planety v retrográdní fázi, jsou „oslabeny“ (*asthenes*) a „omezovány“ či „je jim bráněno“ (*empodistikos*), a přinášejí pouze „zdání“ (*fantasia*) a „naděje“ (*elpidas*), které jsou podle něj jen iluzorní.[949] A konečně, když nastane stacionární fáze s následným direkčním pohybem, „odstraňuje překážky a obnovuje a vede ke stabilitě a nápravě života“.[950] I když se tato prohlášení ve Valensovi odehrávají v kontextu diskuse o profekcích a tranzitech, poskytují určitý cenný pohled na to, jak by astrologové interpretovali tento specifický astronomický cyklus ze symbolického hlediska.

Vzestupný a sestupný uzel

Uzly Měsíce jsou pohyblivé body ve zvěrokruhu, kde se dráha Měsíce kříží s dráhou ekliptiky. Navzdory jejich důležitosti v moderní astrologii se o uzlech v helénistické astrologii příliš často nehovoří, ačkoli máme dostatek odkazů na to, abychom rozvinuli základní porozumění jejich použití různými autory. To, co moderní astrologové označují jako severní uzel Měsíce, bylo helénistickými astrology typicky nazýváno „vzestupným uzlem“ (*anabibazōn*), protože to je bod na ekliptice, kde Měsíc přechází do severní šířky. Naopak jižní uzel se nazývá „sestupný uzel“ (*katabibazōn*), protože to je bod, kde Měsíc přechází do jižní šířky. Samotné slovo „uzel“ pochází z řeckého *sundesmos*, což znamená pouze „upevnění“, protože představuje body, kde se ekliptika a dráha Měsíce setkávají a jsou spojeny dohromady. V textech jsou uzly také někdy označovány jako „místa zatmění“ (*ekleiptikōn topōn*), protože když se v blízkosti uzlů odehraje novoluní nebo úplněk, povede to k zatmění Slunce nebo Měsíce,

[946] Jako ve fragmentu pochybně připisovaném Petosirídovi in *CCAG*, 6, s. 62: 9-17.
[947] Paulus, *Introduction*, 14, ed. Boer, s. 29: 3-S.
[948] Valens, *Anthology*, 4, 14: 4, trans. Riley, s. 82.
[949] Valens, *Anthology*, 4, 14: 5S.
[950] Valens, *Anthology*, 4, 14: 6, trans. Schmidt, s. 38.

protože samotné uzly jsou průsečíky mezi tím, co je v podstatě dráha Slunce a Měsíce.[951]

Protože se uzly shodují s body na ekliptice, kde jsou Světla zakryta, často s nimi byla spojena řada negativních konotací, zvláště když jsou Slunce nebo Měsíc v těsné blízkosti či jsou s nimi určitými způsoby spojeny. Antiochos konkrétně zmiňuje, že pro Měsíc je obtížné být kolem uzlů, protože zde dochází k zatmění.[952] Valens říká, že uzly jsou „mocné" (*dunastikos*), a důrazně nedoporučuje používat počáteční horoskopy (tj. elekce), když je Měsíc v konjunkci, kvadratuře nebo v opozici s vzestupným uzlem, zejména podle stupně.[953] Říká, že nové podniky, které takto začnou, když Měsíc přechází přes místa zatmění, nebudou dokončeny, nebo budou „neúplné" (*ateles*), „nestálé" (*eumetanoētos*) a „podléhají trestu" (*epizēminos*).[954] Ve stejné kapitole pokračuje netypicky dlouhým a pesimistickým řečněním o Měsíci, který je nakonfigurován na uzly tvrdým aspektem a jak je problematický v počátečních horoskopech, evidentně na základě svých osobních zkušeností, přičemž říká:

Dejte si pozor, abyste nic nezačínali: neplujte, nežeňte se, nemějte porady, nic nezačínejte, nesázejte, nezavádějte; zkrátka nic nedělejte. Co bylo zahájeno, bude posouzeno jako nejisté nebo náchylné ke špatnému konci; bude to něco politováníhodného, neúplného, podléhajícího trestům, žalostného a netrvalého. Pokud se zdá, že někdo v těchto dnech zahájil rozvoj nějakého podnikání, podnik zkrachuje, bude problémový, bude podléhat sankcím, snadno se zruinuje a stane se kamenem úrazu. Dokonce ani dobrodějné planety, které se v těchto místech vyskytují, nevykonají téměř nic dobrého. Pokud tedy i bez <konzultací> s natálním horoskopem někdo hlídá aktuální tranzity Měsíce vzestupným uzlem, neudělá chybu.[955]

Valens dále říká, že i když si byl tohoto obecného pravidla dlouho vědom, někdy ještě musel zahájit určité aktivity ve chvílích, kdy byl Měsíc s uzly nebo je aspektoval kvadraturou nebo opozicí, a pokaždé si všiml, že se věci zvrtly a byly vystaveny prodlevám a problémům.[956] Héfaistión podobně říká, že v počátcích

[951] Valens, *Anthology*, 5,2: 21.
[952] Antiochus, *Summary*, 3 (CCAG 8, 3, s. 113: 5-8).
[953] Valens, *Anthology*, 5,2: 10; 5,2: 19-20.
[954] Valens, *Anthology*, 5,2: 21.
[955] Valens, *Anthology*, 5, 2: 19-20, trans. Riley, s. 96.
[956] Valens, *Anthology*, 5,2: 22-27.

označují uzly věci, které jsou neúplné, vadné a podléhají zvratům.[957] Jinde říká, že „Měsíc se stává špatným, když je s uzly či jižní šířce“.[958] V kapitole *Liber Hermetis*, která byla evidentně vyňata z Rhetoria, se v jednom bodě říká, že uzly označují „bloudění“ (*errores*) a „narušení“ (*turbationem*) v životě zrozence.[959] Stejný text říká, že když jsou uzly pohromadě s jedním ze Světel, znamená to poškození rodičů.[960]

Valens je mezi astrology jedinečný tím, že říká, že vzestupný uzel rozkládá sílu znamení zvěrokruhu a vládce znamení, ve kterém se nachází.[961] Dále říká, že to platí i o tranzitním uzlu a že ať se bude v daném roce pohybovat jakýmkoliv znamením, bude jeho moc oslabena, takže moc vládce bude zcela vysát, dokud uzel toto znamení neopustí. Bohužel tuto nauku neuvádějí žádní jiní autoři, pokud je mi známo, takže není jasné, zda ostatní nahlíželi na uzly stejným způsobem.

Uzly jsou staršími autory zmiňovány jen sporadicky a málokdy se objevují v ukázkových horoskopech nebo dochovaných horoskopech, ale v době Rhetoria se zdá, že se do tradice docela dobře začlenily, i když si možná vytvořily jiné asociace než ty předchozí. V Rhetoriově práci je vzestupný uzel obecně považován za dobrý, když je spolu s dobroději, ale špatný, když je se škůdci, zatímco naopak se sestupným uzlem je zacházeno tak, že je špatný s dobroději, ale dobrý se škůdci.[962] I když se to nezdá být u Rhetoria výslovně uvedeno, je lákavé vidět pozdější středověké zdůvodnění jako součást koncepčního ospravedlnění, které mělo za to, že vzestupný uzel má povahu zvětšování či nárůstu, zatímco sestupný uzel má povahu zmenšování či úbytku. Astrolog z devátého století, Abu Ma'shar, tuto konceptualizaci výslovně připsal „některým z raných spisovatelů“.[963] Obecnou myšlenkou pak je, že vzestupný uzel je dobrý s dobrodějnými planetami, protože zvyšuje jejich vrozenou tendenci k prospěšnosti, zatímco je špatný se škodlivými planetami, neboť

[957] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3,4: 11.
[958] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 28: 4, trans. Gramaglia, s. 92.
[959] *Liber Hermetis*, 16: 10.
[960] *Liber Hermetis*, 16: 20. Srov. Rhetorius, *Compendium*, 80 (*CCAG* 8, 4, s. 205: 9-11).
[961] Valens, *Anthology*, 5,2: 15-18.
[962] Tento přístup je primárně nastíněn in Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG* 8, 4, s. 126 a násl.), který zahrnuje vymezení uzlů v každém z dvanácti míst, pokud jsou přítomny s dobrodějnými a škodlivými planetami. Stručně se na něj odkazuje také in Liber Hermetis, 16: 19-21, která je odvozena od Rhetoria, *Compendium*, 54 (*CCAG* 8, 4, s. 123: 7-11). Srov. Rhetorius, *Compendium*, 61, přel. Holden, a. 115. Pravidlo je výslovně uvedeno in Rhetorius, *Compendium*, 80 (*CCAG* 8, 4, s. 205: 13-14).
[963] Aba Ma‘shar, *The Abbreviation*, 4: 19, trans. Burnett, s. 33.

zhoršuje jejich vrozenou tendenci k prospěšnosti. Naopak, sestupný uzel byl považován za špatný s dobrodějnými planeta, protože snižuje nebo ubírá od jejich přirozeně pozitivních vlastností, zatímco u škodlivých planet je dobrý, neboť zmenšuje nebo potlačuje jejich přirozenou tendenci k negativitě.

Bohužel není zcela jasné, nakolik tento přístup představuje pozdější vývoj v astrologické tradici v Rhetoriově době, nebo zda ve skutečnosti uchovává starší materiál, který v dochovaném korpusu textů z rané helénistické tradice prostě není příliš dobře zastoupen. Ve Valensovi je krátká, ale sugestivní pasáž, když zmiňuje uzly v první knize *Antologie*; říká, že je důležité zjistit, zda jsou dobrodějné planety nakonfigurovány s uzly, zejména se vzestupným uzlem, protože pokud ano, zrozenec bude „prosperující a působivý".[964] Dále říká, že i když horoskop zrozence neoznačuje eminenci, konfigurace dobrodějných planet se vzestupným uzlem bude označovat, že „zrozenec se pozvedne a vyšplhá se na vysokou úroveň", což zdánlivě zdůrazňuje představy o vzestupu a růstu. Pokračuje však tím, že když jsou škodlivé planety nakonfigurovány s (vzestupným?) uzlem, znamená to ztrátu a obvinění. Přestože tento přístup připomíná Rhetorius, není jasné, zda tento interpretační princip platí pro oba uzly stejně, nebo zda je obrácený, jako u Rhetoria. Valens jednoduše říká, abyste se podívali na to, zda jsou dobrodějné planety nakonfigurovány s uzly, „zejména" (*malista*) se severním uzlem; není jasné, zda měl ostřejší rozlišení, které používali pozdější autoři, jako byl Rhetorius.

Jinde je podobně stručná, i když mnohem sugestivnější pasáž u Héfaistióna, která zachovává některé materiály od Dorothea o počátečních horoskopech pro nákup a prodej zboží, což může podpořit pozdější použití u Rhetoria. Héfaistión shrnuje principy takto:

Když je Měsíc v úplňku, aditivní v délce a šířce, na vzestupném uzlu, kupující na trhu zaplatí vyšší cenu; ale když ubývá, klesá ve svých číslech, a je-li na sestupném uzlu, kupující zaplatí menší cenu.[965]

Héfaistión pak pokračuje citací Dorothea z původního textu verše:

[964] Valens, *Anthology*, 1, 15: 10, trans. Riley, s. 13.
[965] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 16: 11, trans. Gramaglia, s. 81.

Když Seléné projde kolem vedoucího uzlu, a pokud, plná světla, také zvýší svůj pohyb v číslech, za to, co si koupíte, dáte víc, než musíte dát. Ale jde-li po sestupných cestách, na kterých klesá, směřující k méně, bude nákup snadný.[966]

„Vedoucí uzel" je zde jednoznačně vzestupný uzel, zatímco Gramaglia říká, že „*jde-li po sestupných cestách, na kterých klesá*", pak pravděpodobně odkazují na „zmenšování šířky směrem k jižnímu uzlu nebo kolem něj".[967] Zdá se tedy, že se jedná o docela explicitní odkaz sahající do prvního století n. l., který naznačuje ranou konceptualizaci vzestupného uzlu spojeného s kvalitou zvyšování a sestupného uzlu spojeného s kvalitou klesajícího. Rhetorius možná ještě rozšířil koncept nebo jej rozpracoval dále než někteří jeho předchůdci, protože se zdá, že zmiňuje uzly častěji než většina helénistických astrologů, ale to ukazuje, že ve skutečnosti částečně čerpal z již zavedené tradice kolem uzlů. To však mohl být pouze jeden způsob, jakým byly uzly konceptualizovány, což v některých ohledech mohlo představovat alternativní přístup založený na symbolickém významu zvětšení a zmenšení šířky Měsíce. Druhý pohled rozvinul interpretace z asociací, které měly uzly se zatměními, která byla považována za zlověstný a znepokojivý jev.

[966] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 16: 13, trans. Gramaglia, s. 81.
[967] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, trans. Gramaglia, s. 81, pozn. 284.

VIII. kapitola: Zodiakální znamení

Zōidia

Každou ze sedmi tradičních „planet“ lze pozorovat, jak putují po obloze a pohybují se přitom kolem různých stálic a souhvězdí. Pokud budete dávat pozor po dostatečně dlouhou dobu, všimnete si, jako to dělali starověcí pozorovatelé oblohy, že planety se pohybují po poměrně úzké cestě oblohou a procházejí pouze určitými souhvězdími. Dráha, kterou se planety pohybují na obloze, je známá jako „ekliptika“, která tvoří kruh nebo pás, který obklopuje celou Zemi. V pátém století před naším letopočtem začali Mezopotámci rozdělovat ekliptický kruh na dvanáct stejných segmentů po třiceti stupních, které se později v helénistickém období staly známými jako „zvěrokruh“ z řeckého slova *zōidion*.

Je poněkud obtížné přeložit termín *zōidion* (množné číslo *zōidia*) do angličtiny, protože v řečtině má dva odlišné významy. Podle slovníku LSJ je odvozeno od slova *zōion*, které se někdy v neastrologických textech používá k odkazu na „živou bytost“ nebo „zvíře“, zatímco jinde může být v uměleckém kontextu použito i k odkazu na „obraz“, „figuru“ nebo „obrázek“ něčeho. Část dvojího významu může vyplývat ze skutečnosti, že souhvězdí, která byla původně spojována se znameními zvěrokruhu, byla považována za zobrazení obrazů živých bytostí, jako je Beran, Býk, Dvojčata, Krab, Lev atd.[968] Záležitosti jsou navíc komplikovány gramatickými nejednoznačnostmi: astrologický výraz *zōidion* je buď zdrobnělinou od výrazu *zōion*, což znamená, že popisovaná věc by měla být menší nebo malá („menší živá bytost“ nebo „malý obraz“), nebo může představovat lokativní pádovou příponu, která by naznačovala, že znamení je místo, kde se něco nachází („místo živé bytosti“ nebo „místo obrazu“).[969]

Bohužel neexistuje žádné anglické slovo, které by dokázalo plně zapouzdřit různé významy pod pojmem *zōidion*. Schmidt se s tímto problémem potýkal počínaje svým překladem Pavla Alexandrijského v roce 1993 a nechal po celá léta termín přepisovaný jako *zōidion*, dokud nenašel rozumný

[968] Plinius na to může narážet, když odkazuje na „kruh zvaný zvěrokruh, který je vyznačen do podoby dvanácti zvířat…“. Pliny, *Natural History*, 2, 3: 9, trans. Rackham, s. 177.
[969] *Zōidion* jako lokativní přípona bylo poprvé zaznamenáno Schmidtem v jeho překladu Valens, *The Anthology*, Book I, str. xvi-xix. Srov. Paulus, *Introduction*, trans. Greenbaum, s. ix.

překlad.[970] Po něm následovala Greenbaum, která podobně nechala přepsat slovo ve svém překladu Pavla Alexandrijského z roku 2001.[971] Konvenční označení *zōidia* jako „znamení“ bylo odmítnuto na základě předpokladu, že zatímco latinský kořen *signum* původně vyjadřoval význam „obrazu“, anglický výraz „*sign*“[972] se od tohoto významu vzdálil natolik, že již nevyjadřoval přesný význam původního řeckého slova.[973] V roce 2009 se Schmidt ustálil na konvenci překládat *zōidion* jako „obraz“, takže jeho následné překlady odkazují na „obraz Berana“ nebo „obraz Vodnáře“ a tak dále.[974]

Pro účely této knihy zachovám tradiční konvenci odkazovat na *zōidia* jako na „znamení“ zvěrokruhu. Myslím, že toto označení je dostačující kvůli abstraktnímu způsobu, jakým se slovo *zōidia* začalo používat: jako soubor srozumitelných vlastností, které lze vnímat myslí, a ne vždy jako viditelné obrazy, které lze vidět očima.[975] I když je někdy pravda, že skutečné obrazy spojené se souhvězdími informovaly o interpretaci určitých *zōidia*, pro některé astrology, kteří tropický zvěrokruh používali, jako například Ptolemaios, se *zōidia* nestala ani tak obrazy věcí, ale místo toho abstraktními rozděleními ekliptiky, o kterých se předpokládalo, že jsou spojovány s určitými kvalitami. To je pravděpodobně důvod, proč astrologové, jako je Ptolemaios, někdy používali synonymum, označující znamení zvěrokruhu jako „dvanácté části“ (*dōdekatēmoria*), čímž každé ze „znamení“ označovali jako abstraktní rozdělení ekliptiky na dvanáct stejných částí.[976] Každá z těchto divizí byla považována za spojenou s určitými kvalitami, a v důsledku toho se myslelo, že jsou schopny dávat znamení nebo předzvěsti pro konkrétní věci. V rozsahu, v jakém novodobý význam výrazu „znamení“ odkazuje na něco, co naznačuje nebo signalizuje, a tudíž se odvolává na řadu specifických významů založených na vzhledu obrazu či symbolu, se toto slovo tolik neliší od aplikace tohoto pojmu v řecko-římské astrologii, aby bylo v současné praxi nutné zavést zcela novou konvenci. Jak řekl římský polyhistor Varro v prvním století před naším

[970] Jak je uvedeno v předmluvě in Paulus, *Introductory Matters*, trans. Schmidt, s. ix—xi.
[971] Paulus, *Introduction*, trans. Greenbaum, s. ix.
[972] Znamení. RS
[973] Paulus, *Introductory Matters*, trans. Schmidt, s. x.
[974] Probíráno in Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 93-94.
[975] To, že někteří astrologové takto koncipovali a bránili zvěrokruh, výslovně uvádí Origenés ve své kritice zvěrokruhu, která bude citována níže v části o tropickém a hvězdném zvěrokruhu.
[976] Např. Ptolemaios, *Tetrabiblos*, 1, 14: 1. Srov. Thrasyllus, *Summary*, s. 101: 17, cituje Herma Trismegista.

letopočtem, když diskutoval o etymologii latinských slov pro znamení a souhvězdí:

Stejné věci se nazývají jak „znamení“, tak „souhvězdí“. [Říká se jim] „Znamení“, neboť něco znamenají, jako Váhy [znamenají] rovnodennost.[977]

I když by tedy čtenář měl mít na paměti některé další původní významy, které jsou základem termínu *zōidion*, zejména při čtení překladů, pro účely této knihy budu zachovávat moderní konvenci odkazovat na *zōidia* jako na „znamení“ zvěrokruhu.

Kvality (vlastnosti)[978] znamení

Zatímco zvěrokruh má svůj původ v mezopotámské tradici, zdá se, že většina vlastností, které si pozdější astrologové spojovali se znameními, byla původně vyvinuta v helénistické tradici. Primární role, kterou znamení zvěrokruhu hrají v helénistické astrologii, je to, že modifikují způsob, jakým se významy planet projevují v horoskopu. Dělají to prostřednictvím čtyř základních kvalit:

1. Planetární vládcovství
2. Rod (pohlaví)[979]
3. Triplicita nebo živel
4. Kvadruplicita

S těmito znameními je spojena i řada dalších různých vlastností, které jsou založeny na věcech, jako je vzhled souhvězdí, i když mnohé z nich se zdají být druhotnými úvahami, které často hrají podřízenou roli hlavním vlastnostem, a často se zdají být používány spíše v rámci konkrétních technik než jako obecné interpretační principy.[980] Těmito sekundárními kvalitami se budeme zabývat později poté, co nejprve představíme čtyři primární kvality znamení.

[977] Varro, *On the Latin Language*, 7: 14: „Signa dicuntur eadem et sidera. Signa quod aliquid significent, ut libra aequinoctium…“ O Varrově spojení s astrologem Luciem Tarutiem Firmanem, viz Heilen, *„Ancient Scholars on the Horoscope of Rome*.“ Heilen poznamenává, že jedním z Varrových ztracených děl byla kniha o astronomii/astrologii.
[978] Má vlastní závorka. RS
[979] Má vlastní závorka. RS
[980] Ptolemaios činí prohlášení v tomto smyslu in *Tetrabiblos*, 1, 13: 5.

Jedním důležitým a potenciálně překvapivým bodem je, že na rozdíl od moderní astrologie se nezdá, že by existovala nějaká systematická výpůjčka nebo zaměnitelnost mezi významy znamení zvěrokruhu a významy dvanácti domů nebo míst. První dům tedy není ekvivalentní Beranovi a obecně neexistuje žádná výpůjčka z významů domů, aby bylo možné odvozovat významy ze znamení, nebo naopak.[981] To je důležitý bod k pochopení, protože to vyžaduje, abychom byli opatrní, když se snažíme rekonstruovat praxi helénistické astrologie, abychom anachronicky neprojektovali moderní racionalizace zpět v čase, což by potenciálně mohlo zamlžit konceptuální původ rané západní astrologie, místo abychom jej pomohli objasnit. Místo toho se musíme pokusit dostat k logice, která je základem původního systému, a tak rozvinout chápání znamení a domů podle jejich vlastních podmínek. Je to dobrý přístup, který lze brát jako věc obecné praxe, ale stává se zvláště důležitým, když se zabýváme znameními a domy, vzhledem k tomu, jak moc se určité konceptualizace ve vztahu k nim za posledních dva tisíce let změnily.

Tropický a siderický (hvězdný)[982] zvěrokruh

Starověcí astronomové si všimli, že Slunce, Měsíc a pět viditelných planet pravidelně putují po velmi specifické cestě na obloze. Protože se planety nikdy neodchylují od této cesty, kterou nazýváme ekliptika, existují na této cestě určitá souhvězdí, kterými se planety opakovaně pohybují. Tak byl poprvé vyvinut konstelační zvěrokruh. Zahrnoval všechna souhvězdí, kterými se planety pohybovaly, a vylučoval souhvězdí, kterými se nepohybovaly. Jedním důležitým bodem je, že každé z těchto souhvězdí má nestejnou velikost. Některé jsou relativně malé, jako například Rak, zatímco jiné jsou poměrně velké, jako například Panna. Některá souhvězdí se i trochu překrývají, například Vodnář a Ryby.

Nakonec v pátém století př. n. l. astrologové-astronomové v Mezopotámii standardizovali zvěrokruh tak, že obsahoval dvanáct znamení po přesně třiceti stupních. To je to, co se nazývá hvězdný zvěrokruh (z latinského

[981] **Jedno z nejdůležitějších zjištění, které už před mnoha lety učinil Robert Schmidt ve svých legendárních přednáškách. Žádný takový vztah neexistoval, mezi znamením a domem, resp. význam domu nebyl odvislý od znamení, ani naopak. Jedná se o zásadní pochybení moderní astrologie, která tohle přehlíží (minimálně už od dob Alana Lea a jeho pokračovatelů, kteří přišli s tímto modelem tzv. astrologických mandal. Tento princip částečně fungoval v lékařské astrologii. RS**

[982] Má vlastní závorka. RS

sidereus, „podle hvězd nebo souhvězdí“). Jeho referenčním bodem jsou souhvězdí, i když samotná souhvězdí se liší velikostí. V souladu s tím je hvězdný zvěrokruh idealizovaným nebo symbolickým rozdělením souhvězdí do dvanácti stejných segmentů nebo „znamení“, i když není dokonale zarovnán se samotnými souhvězdími.

Když se o několik století později vyvinula helénistická astrologie, byla roční období zhruba v souladu s hvězdným zvěrokruhem. Začátek ročních období se shodoval se začátkem toho, co moderní astrologové nazývají kardinálními znameními – Beran, Rak, Váhy a Kozoroh. Střed ročních období se shodoval s pevnými znameními — Býk, Lev, Štír a Vodnář. Konec ročních období se shodoval s proměnlivými znameními — Blíženci, Panna, Střelec a Ryby. Byly vytvořeny symbolické asociace mezi povahou různých částí ročních období a určitými typy činností, okolností nebo vlastností, které sdílejí formální podobnost. To znamená, že sladění ročních období začalo informovat o výkladu znamení zvěrokruhu. V určitém okamžiku se to stalo základem pro třetí rozdělení ekliptiky na dvanáct segmentů nebo „znamení“, které se stalo známým jako tropický zvěrokruh. Tropický zvěrokruh se měří vzhledem k ročním obdobím, která začínají přesným stupněm rovnodennosti a slunovratů. Výchozím bodem je jarní rovnodennost, která se shoduje s prvním jarním dnem na severní polokouli a ta se pak stává počátkem znamení Berana. Poté se další znamení měří ve třicetistupňových krocích, přičemž letní slunovrat se shoduje s prvním stupněm Raka, podzimní rovnodennost označuje začátek Vah a nakonec zimní slunovrat označuje začátek Kozoroha.

Nakonec nám zbudou tři zvěrokruhy:

1. Konstelační[983] zvěrokruh: založený na nerovných souhvězdích, která leží na dráze Slunce, Měsíce a planet (také známo jako ekliptika).
2. Hvězdný[984] zvěrokruh: idealizované rozdělení ekliptiky na 12 znamení po 30 stupních, z nichž každé je zhruba zarovnáno se souhvězdími.
3. Tropický zvěrokruh: idealizované rozdělení ekliptiky na 12 znamení po 30 stupních, která jsou v souladu s rovnodennostmi a slunovraty.

[983] Konstelace je synonymní k souhvězdí. RS
[984] Nebo také siderický. RS

Tropické a hvězdné zvěrokruhy byly během rané helénistické tradice zhruba zarovnány a zdá se, že raní astrologové čerpali z prvků obou, aby rozvinuli významy jednotlivých znamení zvěrokruhu. Například zdůvodnění kvadruplicit nebo modalit je jasně více svázáno s tropickým zvěrokruhem kvůli jeho spojení s ročními obdobími. V tomto schématu jsou kardinální znamení spojena se zahájením nových činností, protože se časově shodují se začátkem ročních období, pevná znamení jsou spojena se stabilitou, protože spadají do poloviny ročních období, a proměnlivá znamení jsou spojena s přechodem, protože odpovídají konci ročních období.[985]

Někdy jsou však některé zodiakální vlastnosti zmíněny v kontextu konkrétních stálic, které zaujímají souhvězdí, což je zjevně siderická úvaha. Například v jednom bodě diskuse o ¨nativních indikacích zranění a nemoci Valens říká, že když je Býk spojen s tímto tématem v nativním horoskopu, může to znamenat poranění očí nebo slepotu, kvůli jeho spojení s pevnou hvězdokupou známou jako Plejády.[986]

Skutečnost, že helénističtí astrologové čerpali prvky z tropického i hvězdného zvěrokruhu, když rozvíjeli vlastnosti spojené se znameními, se stala pro pozdější astrology problematická, protože oba zvěrokruhy se nakonec začaly vzdalovat kvůli jevu známému jako precese rovnodenností. Precese vzniká ze skutečnosti, že rotační osa Země se v průběhu zhruba 26 000 let velmi pomalu kývá.[987] To má za následek postupné oddělování tropického a hvězdného zvěrokruhu rychlostí asi jeden stupeň každých 72 let, takže v současné době na počátku 21. století se oba zvěrokruhy liší asi o 24 stupňů. To vedlo v moderní době k debatě mezi astrology o tom, zda použít tropický nebo hvězdný zvěrokruh jako primární referenční systém pro výpočet horoskopů.

Řecký astronom Hipparchos objevil precesi ve druhém století před naším letopočtem a přijal tropický zvěrokruh jako referenční systém pro účely provádění astronomických výpočtů.[988] Nicméně helénističtí astrologové prvních

[985] Toto je zhruba zdůvodnění nastíněné Ptolemaiem in *Tetrabiblos*, 1, 12. Srov. Dorotheus, *Carmen*, 5, 3-4.
[986] Valens, *Anthology*, 2, 37: 8.
[987] Dobrá diskuse o precesi, viz Evans, *The History and Practice*, s. 245ff.
[988] O Hipparchově objevu precese, viz Evans, *The History and Practice*, s. 246ff. Toomer říká, že Hipparchos objevil precesi ke konci své kariéry, cca 127 př. n. l. (Toomer, „*Hipparchus*“). O Hipparchově přijetí tropického zvěrokruhu, viz Neugebauer, *A History of Ancient Mathematical Astronomy*, s. 278, který cituje pasáž z Hipparchova komentáře k Aratovi, kde výslovně říká, že slunovraty a rovnodennosti by měly označovat počátky znamení, na rozdíl od jiných autorů, jako je Eudoxus, kteří je umísťují dále. Tato pasáž, viz Manitius, *Hipparchi in*

několika století našeho letopočtu převážně nadále používali starší výpočty pro určování planetárních umístění, které vedly k hvězdným pozicím, někdy pomocí algoritmů odvozených z mezopotámských zdrojů.[989] Jones poukazuje na to, že tito astrologové nemuseli nutně pojmout tento referenční rámec jako primárně siderický a že fenomén precese se zdá být buď z velké části neznámý, nebo v některých případech jako teorie po několik staletí odmítán.[990]

Zdá se, že Ptolemaios byl prvním astrologem, který plně rozpoznal a potvrdil Hipparchův objev o precesi ve druhém století našeho letopočtu. Ptolemaios je také prvním významným astrologem, o kterém víme, který jednoznačně přijal tropický zvěrokruh jako svůj preferovaný referenční systém pro měření zvěrokruhu. Když to vysvětluje v *Almagestu*, zjistí, že bude nadále používat konvenční názvy pro dvanáct tropických znamení zvěrokruhu, i když tato jména byla původně odvozena ze souhvězdí:

Použijeme názvy znamení zvěrokruhu pro dvanáct [30°] dílů ekliptiky, podle systému, ve kterém díly začínají v bodech slunovratu a rovnodennosti. První dělení, začínající jarní rovnodenností a jdoucí dozadu vzhledem k pohybu vesmíru, nazýváme „Beran", druhé „Býk" a tak dále pro zbytek, v tradičním pořadí 12 znamení.[991]

Ptolemaios také používá jarní rovnodennosti prvního stupně Berana ve své astrologické práci, *Tetrabiblos*, a zdá se, že tam věřil, že mnohé z primárních vlastností spojených se znameními zvěrokruhu byly původně odvozeny spíše z tropického, nežli siderického rámce. Jeden z jeho hlavních výroků stojí za obsáhlé citování:

Ale je skutečně rozumné začít dvanácté části a hranice od tropických a ekvipartitních bodů – které nevynecháme, protože stojí za to se nad nimi pozastavit. Je tomu tak proto, že to autoři určitým způsobem objasňují, a zejména proto, že z předchozích ukázek vidíme, že povahy a síly a [planetární] příslušnost dvanáctých částí a hranic odvozují svou příčinu od tropického a ekvipartitního původu, a nikoliv z jiných výchozích bodů. Neboť, pokud

---

Arati et Eudoxi, 1, 5: 11 (s. 48: 5-7). Holden poznamenává, že Hipparchos publikoval sluneční a lunární tabulky, které udávaly pozice v kontextu tropického zvěrokruhu (*A History of Horoscopic Astrology*, s. 17).

[989] Rozsáhle diskutované in Jones, „Ancient Rejection and Adoption of Ptolemy's Frame of Reference for Longitudes." Srov. Holden, „*The Classical Zodiac*".

[990] Jones, „*Ancient Rejection*," s. 29.

[991] Ptolemy, *Almagest*, 2, 7, trans. Toomer, s. 90.

předpokládáme jiná východiska, budeme buď nuceni již nepoužívat v prognostice přirozenost znamení zvěrokruhu, nebo pokud je použijeme, budeme nuceni chybovat, a to kvůli překrývání a oddělení intervalů, které v nich zajišťují síly.[992]

Toto tvrzení je důležité nejen proto, že Ptolemaios říká, že většina tradičních vlastností spojených se znameními se zdá být odvozena ze sezónních úvah, které mu v kontextu tropického zvěrokruhu dávají větší smysl, ale také říká, že chápe, že je to také implicitní záměr u některých dřívějších (základních?) astrologických autorů. Otázkou pak je, zda je to pravda nebo ne, a zda některé dřívější texty zdůrazňovaly interpretace znamení zvěrokruhu, které by dávaly větší smysl v tropickém než siderickém rámci.[993]

Zdá se, že krátké svědectví od Thrasylla předkládá protichůdné důkazy, protože shrnutí jeho práce uvádí, že řekl, že „slunovraty nejsou dány na prvním stupni znamení, jak někteří tvrdí, ale na osmém stupni".[994] Toto tvrzení je zajímavé, protože může naznačovat, že Thrasyllus úmyslně odmítal tropický zvěrokruh již na počátku prvního století n. l., nebo alternativně to může jednoduše znamenat, že se stále řídil dřívějšími mezopotamskými zdroji, které předpokládaly, že rovnodennosti a slunovraty zůstávají pevně ukotveny na osmi stupních hlavních znamení.[995] V každém případě to také vyvolává otázku: Kdo jsou ti nejmenovaní další, které odbývá? Má na mysli Hipparcha a jeho astronomické tabulky? Nebo existovali konkrétní astrologové, kteří obhajovali tropický přístup již v době Thrasylla (počátek prvního století našeho letopočtu)?

---

[992] Ptolemaios, *Tetrabiblos*, 1, 22: 2-3, trans. Schmidt, s. 45, mírně upraveno. Ptolemaios také říká, že jarní rovnodennost označuje výchozí bod Berana in *Tetrabiblos*, 1, 10: 2. Mezi další příklady Ptolemaia, který používá sezónní/tropické argumenty k racionalizaci vlastností, které jsou základem znamení, patří diskuse o kvadruplicitách in *Tetrabiblos*, 1, 12, stejně jako jeho zdůvodnění pro schéma domicilního vládnutí in *Tetrabiblos*, 1, 18.

[993] Pingree poznamenává, že kvadruplicity lze vysledovat „na Západě k pojednání od Nechepsa-Petosirída" (*Yavanajātaka*, sv. 2, s. 216). Pokud je to pravda, pak to mohou být dřívější spisovatelé, které měl Ptolemaios na mysli, když učinil toto prohlášení. Valens ve skutečnosti cituje Petosirída jednou pro vymezení tématu dětí, ve kterém jsou zmíněny znamení se dvěma těly či proměnlivá znamení (*Anthology*, 2, 39: 4-5).

[994] *CCAG*, 8, 3, s. 99: 6-7, trans. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 341, upraveno.

[995] Norma 8° pochází z mezopotámské solární teorie známé jako „systém B", jak je diskutováno in Neugebauer, *A History of Ancient Mathematical Astronomy*, s. 594-98, s odkazem na několik dalších astrologů a římských zdrojů, kde normu nadále zmiňovali nebo ji používali po několik století. Existuje důležitá diskuse o použití této normy mezi pozdějšími astrology, jako je Valens in Jones, „*Ancient Rejection*". Jones poznamenává, že Valens, jak se zdá, si neuvědomoval precesi, a říká, že zatímco umístění, která používá, „jsou fakticky siderická", avšak přiřazením pevných délek rovnodennostem a slunovratům to v podstatě znamená, že „podle vnitřní logiky systému je referenční rámec tropický" (s. 23). Pokud jde o použití hvězdného nebo tropického zvěrokruhu v helénistické tradici, může tedy existovat rozpor nebo alespoň určitá nejednoznačnost mezi záměrem a praxí astrologů, což by se mělo vzít v úvahu při budoucích diskusích na toto téma.

Ať už tomu bylo jakkoliv, Ptolemaiova argumentace si zpočátku zřejmě mnoho příznivců nezískala a siderický zvěrokruh byl nadále používán jako primární referenční systém podle toho, co můžeme říci podle většiny dochovaných horoskopů v průběhu čtvrtého století, až do doby kolem roku 350 n. l.,[996] kdy došlo k posunu a Ptolemaiovy tropické hodnoty a tabulky se staly široce přijímanými.[997] To vedlo k tomu, že se tropický zvěrokruh stal dominantním referenčním systémem na západě během pozdní helénistické tradice a poté ve středověku, až do moderní doby.

Ptolemaiův vliv na přijetí tropického zvěrokruhu mezi západními astrology v pozdějších stoletích je předmětem sporu, protože není jasné, zda pouze formalizoval přijetí něčeho, co bylo zamýšleno od počátku helénské tradice, nebo jestli jeho přijetí tropického zvěrokruhu představovalo úplný odklon od dřívější tradice, která prakticky stejně koncepčně zamýšlela používat od počátku siderický zvěrokruh jako primární referenční rámec. Někteří moderní západní astrologové, kteří jsou zastánci sidierického zvěrokruhu, tvrdili, že to byl nešťastný odchod, poukazujíce na dřívější mezopotámskou tradici, ve které zvěrokruh údajně vznikl jako siderický.[998] Tyto argumenty obecně neberou v úvahu skutečnost, že většina zodiakálních kvalit, které astrologové spojují se znameními, se zdá být vyvinuta později během helénistické tradice, kdy byly dva zvěrokruhy zhruba stejné. To je důležité, protože nelze považovat za samozřejmé, že všechny vlastnosti, které jsou spojeny se znameními, byly odvozeny ze vzhledu nebo mytologie spojené se souhvězdími, jak uvidíme dále v této kapitole.

Dalším argumentem ve prospěch sidierického zvěrokruhu je to, že je primárním referenčním systémem používaným v Indii téměř dva tisíce let. Je to možná proto, že po přenosu helénistické astrologie do Indie prostřednictvím *Yavanajātaky* nebo jiného textu neměli ekvivalent Ptolemaia, který výslovně definoval zvěrokruh podle tropických linií. Jako kontrapunkt má však indická tradice mnohem silnější důvod být více zakotvena v sidierickém rámci, protože používá 27 znamení lunárního zvěrokruhu známého jako *nakšatry*, které jsou

[996] Neugebauer však uvádí orbis širší. RS

[997] Jones, „*Ancient Rejection*," s. 34-35.

[998] Naposledy in Bowser, *An Introduction to Western Sidereal Astrology*, čerpající z díla zakladatele moderní západní sidierické astrologie Cyrila Fagana. Faganovy historické argumenty jsou pravděpodobně formulovány ve své nejvyzrálejší podobě v jeho pozdější knize *Astrological Origins*.

výslovně dány na soubor konkrétních stálic. To mohlo indickým astrologům poskytnout více důvodů k tomu, aby se drželi siderického rámce, protože původní forma astrologie, která se tam vyvinula jako první, byla těsněji spjata se systémem, který vyžadoval použití fixních hvězd, a mnohé techniky, které byly importovány z řecko-římské tradice, byly sloučeny s tímto systémem.

Ať už byl Ptolemaiův vliv jakýkoli, evidentně nebyl jediným astrologem, který vyšel ze své cesty, aby předložil koncepční argumenty pro tropický zvěrokruh v helénistické tradici. Jednou z prvních kritik astrologie, která čerpá z precese, byl křesťanský teolog z Alexandrie jménem Origenés (třetí století n. l.), který zmiňuje některé astrology, kteří se pokoušeli rozlišovat mezi siderickými znameními a tím, co nazývá „srozumitelnými" znameními zvěrokruhu:

Existuje známá věta, která dokazuje, že zvěrokruh se stejně jako planety pohybuje ze západu na východ rychlostí jednoho stupně za sto let a že tento pohyb v tak dlouhém čase mění místní poměr znamení; takže na jedné straně je „inteligibilní"[999] *(*noētos*) znamení a na druhé jakoby jeho viditelné „formace" (*morphōmata*); a události, říkají, nejsou objeveny z formace, ale z inteligibilního znamení; ačkoliv to nemůže být vnímáno*.[1000]

Zdá se, že tento výrok potvrzuje, že v století po Ptolemaiovi existovali astrologové, kteří hájili tropický zvěrokruh z toho důvodu, že měl nějakou vnitřní hodnotu, kterou bylo možné uchopit myslí, i když ji nebylo možné tak snadno pozorovat smysly. Není jasné, zda to představuje výsledky Ptolemaiových snah o propagaci tropického zvěrokruhu, nebo alternativně, zda to naznačuje, že již existovala samostatná tradice nezávislá na Ptolemaiovi, která považovala zvěrokruh za tropický.

Pro účely této knihy budu používat tropický zvěrokruh ze dvou hlavních důvodů: Za prvé, z koncepčního hlediska se zdá, že některé z nejdůležitějších významů znamení zvěrokruhu byly původně odvozeny z úvah, které dávají větší smysl v sezónním nebo tropickém kontextu, o kterém se budu více bavit v průběhu této kapitoly. Za druhé, a to je možná ještě důležitější, nepodařilo se mi přimět primární systémy vládců času, které uvádím v posledních kapitolách této knihy, aby fungovaly natolik působivě v siderickém zvěrokruhu jako

[999] Poznatelný, uchopitelný intelektem, rozumový atd.

[1000] Origenes, *Philocalia*, 23: 18, trans. Lewis, s. 192, upraveno. Diskuze o této pasáži, viz Hegedus, *Early Christianity and Ancient Astrology*, s. 31-33.

v tropickém. Tato kombinace teoretických a praktických úvah mě vedla k závěru, že tropický zvěrokruh je vhodnější pro primární účely toho, k čemu ho zde budeme používat v kontextu helénistické astrologie. Zůstávám však otevřený myšlence najít způsob, jak někdy v budoucnu usmířit tropický a siderický zvěrokruh. Kromě toho, navzdory mým osobním názorům a preferencím, doporučuji čtenářům, aby prozkoumali problematiku zvěrokruhu z koncepčního i praktického hlediska a došli k vlastním závěrům.

Jména (označení)[1001] znamení

Každé z dvanácti znamení zvěrokruhu obdrželo jméno, které bylo původně odvozeno od souhvězdí spojeného s tímto konkrétním znamením. Manéthón dává pěkný přehled tradičního pořadí a názvů znamení a popisuje je z hlediska určité ikonografie spojené s jejich souhvězdími:

Éterem se pohybuje zodiak, kterýžto je ze všech rychle se pohybujících kružnic na nebesích nejslavnější a nejviditelnější, příhodně opatřený dvanácti obrazy (eidōloisi). Kolem něj, vše zářící hvězdami, je situován Beran a (pak) Býk a vedle něj jsou Dvojčata. Po nich Krab a Lev a (pak) Panna, nesoucí v rukou klasy, a Drápy, jejichž jméno svatí muži změnili, a nazývali je Váhy, protože se táhnou na každé straně jako misky vah, které jsou zatíženy. A další je Štír a další mocný Lukostřelec a pak Rohatá Koza, za ním Vodnář a Ryby.[1002]

Váhy byly v rané řecké astronomické tradici původně nazývány Drápy, protože se předpokládalo, že představují část pařátů sousedního souhvězdí Štíra, ale v určitém okamžiku poté, co se začala rozlišovat znamení Vah a Štíra, se staly Váhami. Občas stále uvidíte, jak někteří helénističtí astrologové označují Váhy jako Drápy coby archaický nebo poetický epitet.[1003] V řečtině jsou typické názvy znamení následující:

BERAN	*Krios*	Beran
BÝK	*Tauros*	Býk
BLÍŽENCI	*Didumoi*	Dvojčata

[1001] Má vlastní závorka. RS

[1002] Manetho, *Apotelesmatika*, 2: 129-140, trans. Lopilato, s. 206-7, upraveno.

[1003] Epiteton (epitet) je básnický přívlastek (řecky epithetos – přidaný; archaicky přímětek). Jde o jeden z uměleckých jazykových prostředků. RS

RAK	*Karkinos*	Krab
LEV	*Leōn*	Lev
PANNA	*Parthenos*	Panna
VÁHY	*Zugos*	Misky
ŠTÍR	*Skorpios*	Štír
STŘELEC	*Toxotēs*	Lukostřelec
KOZOROH	*Aigokerōs*	Rohatá Koza
VODNÁŘ	*Hudrochoos*	Vodnář
RYBY	*Ichthues*	Ryby

Anglická slova pro znamení zvěrokruhu jsou z velké části odvozena z latinských překladů řeckých termínů. Například *aries* znamená v latině „beran“, *taurus* znamená „býk“, gemini znamená „dvojčata“ a tak dále.

Pro účely této knihy budu nadále používat současné anglické termíny pro znamení zvěrokruhu, i když bychom si měli být vědomi, že někteří překladatelé tyto termíny ve svých textech používají doslova. Při doslovném překladu budou řecké texty znít „pokud je Hermes v Býkovi“, nebo „pokud je Afrodita ve Lvu“ a tak dále.

Mužská a ženská znamení

Jednou z nejjednodušších a nejpřímějších klasifikací znamení je jejich rozdělení do dvou skupin, přičemž každému z nich je přiřazen rod, mužský nebo ženský. O lichých znameních počínaje prvním znamením, Beranem, se říká, že jsou mužská, zatímco o sudých znameních, začínajících Býkem se říká, že jsou ženská.[1004] Výsledné rozdělení vypadá takto:

MUŽSKÁ	Beran, Blíženci, Lev, Váhy, Střelec, Vodnář
ŽENSKÁ	Býk, Rak, Panna, Štír, Kozoroh, Ryby

[1004] Výslovně uvedeno in Paulus, *Introduction*, 2, ed. Boer, s. 8: 7-12.

Tato nauka byla široce přijímána každým významným helénistickým astrologem, jehož dílo se zachovalo.[1005] Při diskusi o této nauce Sextus Empiricus poznamenává, že Pythagorejci mají podobnou víru, ve které spojují lichá čísla s mužským rodem a sudá čísla s ženským rodem. Předpokládá, že Pythagorejci následovali astrology s tímto spojením:

A podle nich (astrologů) byli Pythagorejci pohnuti, že monádu nazvali „mužem", a dyádu „ženou", a triádu opět „mužem" a zbytek sudých a lichých čísel podle téhož pravidla.[1006]

Sextus má pravděpodobně pravdu, když předpokládá spojení mezi pythagorejskou teorií a astrologickou naukou, ačkoli pythagorejská tradice obklopující čísla je pravděpodobně starší než přiřazení rodu znamením zvěrokruhu. Například již ve čtvrtém století př. n. l. Aristoteles v *Metafyzice* říká, že pythagorejci spojovali lichá čísla s mužským rodem a sudá čísla s ženským rodem.[1007] Astrologové, kteří začali aplikovat tuto nauku na znamení zvěrokruhu někdy v helénistickém období, tak pravděpodobně dostali spíše nápad od Pythagorejců, nežli obráceně.[1008]

Jako interpretační princip v helénistické astrologii jsou tato přiřazení často uplatňována ve vymezeních, která nějakým způsobem zahrnují identifikaci rodu. Sextus například uvádí, že se předpokládalo, že mužská a ženská znamení „mají přirozenost, která napomáhá rození mužů nebo žen".[1009] Ve Valensově vymezení sourozenců nám říká, že rod znamení, které obsahuje planetární signifikátory pro sourozence, pomůže určit pohlaví sourozenců zrozence:

Venuše a Luna jsoucí na třetím místě od Ascendentu, Místě bratří, udělují sestry, zvláště pokud je znamením ženského rodu. Jsou-li Slunce, Jupiter a Merkur v mužském znamení <na třetím místě>, udělují bratry.[1010]

[1005] Je výslovně definována u autorů, jako je Antiochus, *Summary*, 2; Porfyrios, *Introduction*, 40; Rhetorius, *Compendium*, 1. U jiných autorů je často používána jako interpretační princip, který je považován za samozřejmý, aniž by bylo nutné jej definovat.
[1006] Sextus Empiricus, *Against the Professors*, 5: 8, trans. Bury, s. 327.
[1007] Aristotle, *Metaphysics*, 986a 20-25.
[1008] Pingree to bere jako dané v Yavanajātaka, sv. 2, s. 207.
[1009] Sextus Empiricus, *Against the Professors*, 5: 7, trans. Bury, s. 325.
[1010] Valens, *Anthology*, 2, 40: 4, trans. Riley, s. 54, upraveno.

Dorotheus má podobný přístup k určování pohlaví sourozenců.[1011] Jinde ve Valensově kapitole o určení, kdo z rodičů zemře jako první, uvádí metodu, která využívá matematický výpočet, a pokud výsledná pozice padne do mužského znamení, znamená to, že otec zemře dříve než matka, zatímco pokud spadá do ženského znamení, znamená to, že matka zemře jako první.[1012] V kapitole o narození dvojčat se Firmicus odvolává na rod znamení jako na jednu z úvah při rozhodování, zda se narodí muži nebo ženy:

Zda se ale narodí mužského nebo ženského rodu, určíme tímto způsobem. Neboť jestliže se Sluncem, Měsícem a Ascendentem umístěným v mužských znameních existuje svědectví od mužských hvězd, tedy od Jupitera, Saturnu a Marsu, narodí se muži. Ale pokud sama Venuše vydala totéž [svědectví], a je-li v ženských znameních, [narodí] se ženská dvojčata.[1013]

Tyto příklady demonstrují někdy velmi doslovné interpretace, které byly odvozeny z umístění různých faktorů v horoskopu. V tomto případě je součástí funkce znamení to, že umožňují konkrétním způsobem rozlišovat mezi muži a ženami v životě zrozence, a to v důsledku numerologické symboliky, která je znamením připisována.

Toto doslovné použití přiřazení rodu nebylo jedinou aplikací tohoto konceptu, protože se v některých zdrojích také občas objevuje jako podrobnější popisný faktor. Někdy je rod znamení vykládáno šířeji, takže mužská znamení jsou chápána jako aktivní, zatímco ženská jsou chápána jako pasivní. Anubio například říká, že mužská znamení jsou brána jako „autoritativní“ (*exousia*) a „velící“ nebo „vedoucí“ (*hēgemonias*), zatímco ženská znamení se týkají „podřízenosti“ (*hupotagē*).[1014] Yavanajātaka popisuje tato znamení jako „tvrdá“ a „měkká“.[1015] Tímto způsobem je technika částečně svázána s tradičními rodovými rolemi, ale také se pokouší o jednoduché rozlišení mezi principy, které zahrnují aktivní nebo pasivní prvky.

V diskusích o charakteru, sexualitě a sexuální orientaci se někdy uplatňují také přiřazení pohlaví. Tradiční genderové role v řecko-římském světě obecně

[1011] Dorotheus, *Carmen*, 1, 21: 1-4.
[1012] Valens, *Anthology*, 2, 31: 6-7. Existuje další technika, která je založena na pohlaví znamení připisovaných Anubiovi in Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 5: 5.
[1013] Firmicus, *Mathesis*, 7, 3: 5, trans. Holden, s. 421, upraveno.
[1014] Anubio, *Carmen*, ed. Obbink, T8: 55-57.
[1015] *Yavanajātaka*, sv. 2, 1: 30, trans. Pingree, s. 3.

zastávaly názor, že pro muže je nejlepší být mužský a pro ženy ženský, i když se zdá, že astrologové měli určitý zájem na určení, do jakého spektra identity by jedinci spadali, což se někdy týká i těch, kteří by mohli mít sklon překračovat tradiční genderové normy. Zdá se, že Ptolemaios pro to má nejpropracovanější model, ve kterém zavádí gender a sexuální orientaci jako spektrum, téměř jako starověký ekvivalent Kinseyho škály.[1016] Sexuální orientaci se věnuje především ve svých kapitolách o manželství a o nemocech duše, přičemž klade důraz na umístění Slunce, Měsíce, Marsu a Venuše.[1017] Na začátku diskuse Ptolemaios říká, že se zaměří na „excesy nebo nedostatky toho, co je přirozené pro mužské a ženské pohlaví“, a to se týká jak mužů, tak žen, jež porušují genderové normy, ale i toho, co se stane, když se každé pohlaví stane nevyváženým tím, že se stane příliš mužským nebo nadměrně ženským.[1018] Každé ze čtyř analyzovaných planetárních umístění se může stát více maskulinizovaným nebo feminizovaným umístěním v mužském nebo ženském znamení, nebo tím, že jde o ranní nebo večerní hvězdu.

Pro Ptolemaia se zdá ideální situace, kdy je v horoskopu narození osoby Slunce v mužském znamení a Měsíc v ženském znamení, což jsou odpovídající rody pro tyto planety, a proto bude zrozenec vyvážený a bude se chovat způsobem, který je považován za vhodný nebo adekvátní pro pohlaví zrozence.[1019] Jsou-li však obě Světla v horoskopu v mužských znameních, pak jsou muži přehnaně mužskými, a tudíž přehnanými v tom, co je pro ně přirozené, zatímco ženy budou přehnané v tom, co je vnímáno jako nepřirozené, a proto se stanou více mužskými než ženskými. Pokud je tato situace dále umocněna tím, že Mars a/nebo Venuše jsou také v mužských umístěních (tj. v mužských znameních nebo jako ranní hvězdy), pak říká, že muži se stanou nenasytnými, pokud jde o sex a cizoložství, zatímco ženy s tímto umístěním se stanou lesbami. A naopak říká, že pokud jsou obě Světla v ženských znameních, pak to má za následek nadměrně feminizované ženy a zženštilé muže. Pokud je i Venuše feminizovaná (tj. v ženském znamení nebo se stává večerní hvězdou), pak se ženy stávají natolik pasivní a otevřené v sexuálních záležitostech, že se dostávají do problematických situací, zatímco

[1016] Kinseyho škála zkoumá lidskou sexualitu tím, že popisuje úroveň homosexuality v každém člověku. RS
[1017] Ptolemaios, *Tetrabiblos*, 4, 5 a 3, 15. Kapitola 3, 15 by se měla číst společně s 3, 14, která je o kvalitě duše.
[1018] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 3, 15: 7, trans. Schmidt, s. 66.
[1019] Toto je implicitní předpoklad, který je základem Ptolemaia, *Tetrabiblos*, 3, 15: 7-12. Výslovněji to uvádějí i další autoři, zejména Manetho, *Apotelesmatika*, 3: 363-396; 4: 508 - 26 $; 5: 209-216.

muži se stávají pasivnějšími a snadno manipulovatelnými. Pokud je Mars také feminizován, pak jsou dotyční otevřenější ohledně své sexuality a promiskuity. Jedním z obecných bodů pro Ptolemaia je, že cokoli, co je nadměrné, je považováno za špatné, a to se zdá být hlavní koncepční motivací, která je základem zde uvedených vymezení.[1020]

Zdá se, že Valens měl na mysli podobný přístup, zejména pokud jde o maskulinizaci ranních vycházejících hvězd a feminizaci večerních vycházejících hvězd. Ve svém vymezení Venuše v sextilu na Saturna vytváří následující rozdíl:

Pokud obě na východě ráno vycházejí, maskulinizují ženy, takže se ženy nejen v každodenním životě chovají jako muži, ale dokonce dělají práci mužů, když lehají s jinými ženami. Pokud jsou tyto hvězdy večerními, feminizují muže: někdy muži slouží jako ženy, když lehají s muži, a často přijdou o své pohlavní orgány.[1021]

Všechny tyto interpretační principy související s pohlavím jsou zabaleny do širšího kontextu řecko-římských genderových a společenských norem, a i když je plná diskuse o použitelnosti těchto rozdílů v moderním kontextu mimo rozsah této knihy, mělo by to být alespoň výchozím bodem pro pochopení některých různých způsobů, jimiž bylo pohlaví ve starověké astrologii používáno jako pojmové rozlišení.

Thema mundi

Jedním z nejdůležitějších konceptuálních konstruktů v centru helénistické tradice je mytický horoskop pro zrození světa, známý jako *Thema mundi*. Fráze „Thema mundi“ je latinským překladem řecké fráze *kosmou genesis* a obě jednoduše znamenají „Narození vesmíru“ nebo „Horoskop narození světa“. Firmicus vysvětluje, že *Thema mundi* bylo používáno jako výukový nástroj v helénistické astrologii, aby pomohlo vysvětlit motivaci nebo zdůvodnění různých konceptů, jako je schéma domicilního vládnutí a kvality různých konfigurací nebo aspektů.[1022]

[1020] Toto je také jeho explicitní zdůvodnění, proč jsou příznivé planety pozitivní a škodlivé planety negativní, protože dobrodějné planety jsou považovány za mírné, zatímco na škodlivé planety se pohlíží jako na tendence k extrémům nebo nadměrným stavům. Viz Ptolemaios, *Tetrabiblos*, 1, 5.
[1021] Valens, *Anthology*, 2, 17: 68, trans. Riley, s. 33.
[1022] Firmicus, *Mathesis*, 3, 1: 8-15.

Složení a zdůvodnění *Thema mundi*[1023]

Existuje několik různých verzí *Thema mundi*, ale zdá se, že v té původní vycházel Rak, Měsíc byl v Raku, Slunce ve Lvu, Merkur v Panně, Venuše ve Váhách, Mars ve Štíru, Jupiter ve Střelci a Saturn v Kozorohu.[1024] Některé pozdější varianty dávají specifické stupně pro každou z planet; Firmicus říká, že všechny byly na patnácti stupních svých příslušných znamení, i když to může představovat jen pokus objasnit něco, co zůstalo nejednoznačné nebo nespecifikované v raných zdrojových textech.[1025]

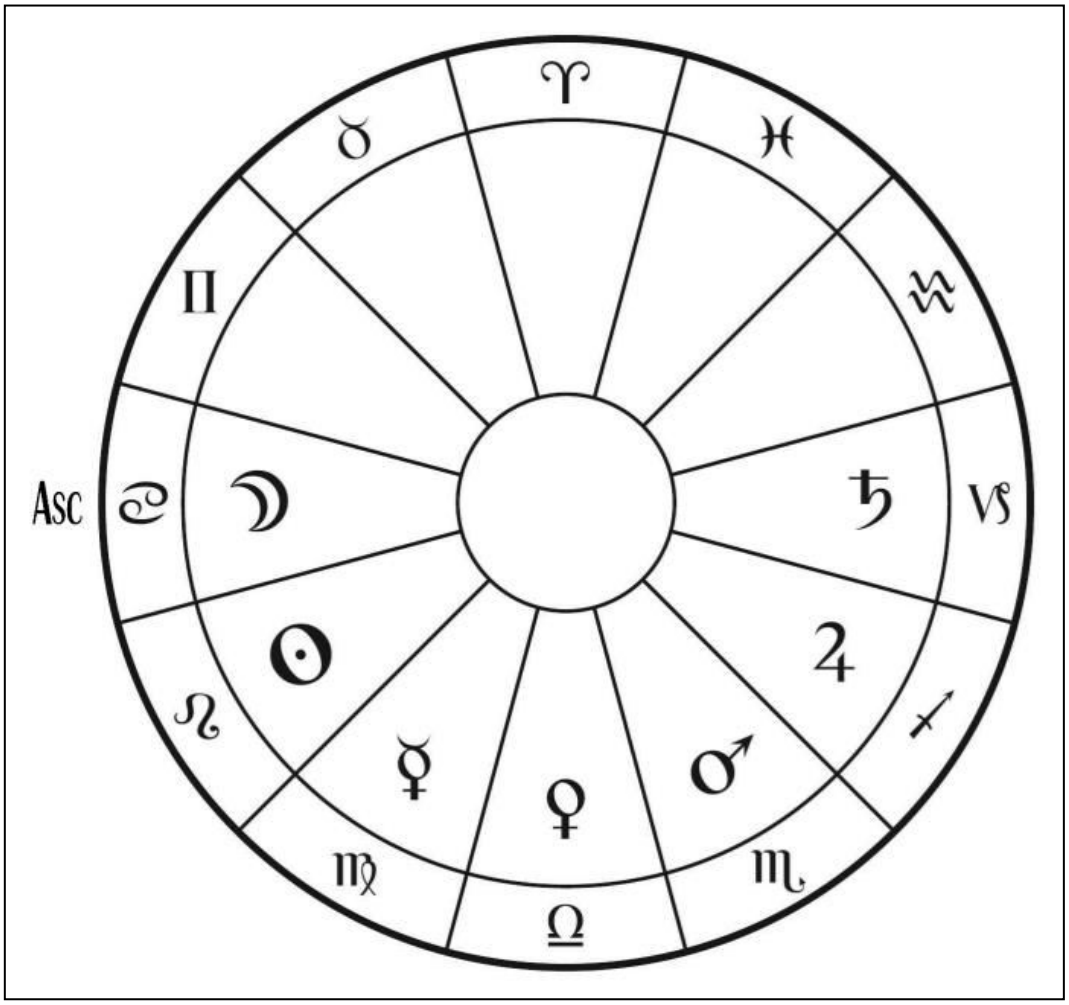
V Thema mundi se každá ze sedmi tradičních planet nachází v tom, co se stalo známým jako jeden z jejích „domicilů" nebo znamení, kde „vládne", a zdá se, že to bylo součástí původního koncepčního základu pro tradiční schéma vládnutí. Začíná tím, že se Měsíc přiřadí Raku a Slunce Lvu, a poté se zbytek planet přiřadí k ostatním znamením v zodiakálním pořadí na základě jejich relativní rychlosti a vzdálenosti od Slunce. Merkur, který se nikdy nedostane od Slunce více než jedním znamením, než se změní na retrográdní, je přiřazen znamení bezprostředně po Slunci, kterým je Panna. Venuši, která se nikdy nevzdálí od Slunce na více než dvě znamení, jsou přiřazena dvě znamení od Slunce v zodiakálním pořadí, což jsou Váhy. Další nejvzdálenější viditelnou planetou je Mars, který je přiřazen Štíru. Jupiter je po Marsu nejvzdálenější planetou a je přiřazen Střelci. Konečně Saturn – nejvzdálenější, nejpomalejší a

[1023] Mírně upravený nadpis. RS

[1024] Toto je verze nastíněná v druhé knize in Antiochus *Summary* (*CCAG*, 8, 3, s. 119: 1-4), stejně jako in Macrobius, *Commentary on the Dream of Scipio*, 1, 21: 23-25. Většina ostatních variant je shromážděna in Rafaelli, *L'oroscopo del mondo*, s. 141-146.

[1025] Firmicus, *Mathesis*, 3, 1: 1. Paulus (*Introduction*, 37) má většinu planet na 15° stejných znamení, kromě toho, že klade Slunce na 19° Berana, Merkura na 7° Panny a Venuši na 3° Vah. Umístění Slunce v Beranu je mimo a zdá se, že jde o spojení se schématem exaltace, kde 19° Berana je samotným stupněm exaltace Slunce. Je to také zvláštní, protože Pavel Alexandrijský říká, že narození kosmu proběhlo v jedenácté hodině noci, což by mělo umístit Slunce pod obzor. Boer v kritickém aparátu pro tuto pasáž Pavla Alexandrijského (s. 99) poznamenává, že jedna z druhotných rukopisných tradic říká, že Slunce bylo ve Lvu, i když to evidentně nebylo zastoupeno v dostatečném množství rukopisů, a tak se nakonec myslelo, že pochází z původní verze Pavla Alexandrijského. Bezza navázal na alternativní rukopisnou tradici a ve svém překladu Pavla Alexandrijského (Paolo d'Alessandria, *Introduzione all'astrologia*, trans. Bezza, str. 163) umístil Slunce do Lva, částečně to ospravedlňuje poukazem na to, že pokud by Slunce bylo na 15° Lva jako u Firmica, pak by Merkur a Venuše byly blízko svým tradičním stupňům maximální elongace (nejdále se mohou dostat od Slunce před retrograditou). Tyto rozsahy jsou uvedeny dříve in Paulus, Introduction, 15, kde říká, že Merkur zahájí svou první stanici, když je 22° od Slunce, a Venuše 48°. Domnívám se tedy, že Bezza měl pravdu, když provedl tuto úpravu a umístil Slunce do Lva, i když pak není jasné, proč většina rukopisů dává Slunce do stupně jeho exaltace. Při diskuzi o tomto rozporu Rafaelli (*L'oroscopo del mondo*, s. 145-6) naznačuje, že celá kapitola u Pavla Alexandrijského mohla být zfalšována písaři ve středověku, kteří byli ovlivněni alternativní perskou verzí *Thema mundi*, která zdůrazňuje exaltace. Podezřelá se však zdá být pouze poloha Slunce u Pavla Alexandrijského.

nejslabší viditelná planeta – je přiděleno znamení opačné k Měsíci, což je Kozoroh.

Thema mundi

Jedna z otázek, která přirozeně vyvstává ohledně *Thema mundi*, je, proč by měl být Rak vycházejícím znamením; jaký to mělo význam pro starověké astrology? Bohužel se o tomto bodě v dochovaných textech diskutuje jen málo, ale existují dvě části astrologické tradice, které mohou být relevantní při pokusu o jeho vysvětlení.

První je domněnka mezi některými pozdními mezopotamskými nebo ranými helénistickými astrology, že konjunkce všech planet ve znameních Raka a Kozoroha naznačovala periodické stvoření a zničení světa. Tato nauka byla specificky připisována Berossovi, který evidentně řekl, že když jsou všechny planety seřazené v Raku, svět bude zničen požárem, zatímco když jsou všechny

planety seřazené v Kozorohu, svět bude zničen potopou.[1026] Pravděpodobně je to proto, že Rak se shoduje s nejteplejší částí roku na severní polokouli, a proto jej spojovali s ohněm, zatímco Kozoroh se kryje se zimou, a tedy s chladem vody. To může také vysvětlit, proč byla tato dvě Světla přiřazena Raku a Lvu jako výchozí bod sledu planet, protože tato dvě znamení připadají těsně po letním slunovratu, během nejteplejší a nejjasnější části roku. Rozlišení mezi mužskými a ženskými znameními mohlo být v tomto okamžiku již na místě, protože Měsíc je přiřazen k prvnímu znamení po slunovratu, Raku, které je ženské, zatímco Slunce je přiřazeno mužskému znamení Lva.

Další možnou motivací pro vzestup Raka v Thema mundi je to, že v Egyptě označoval heliakický východ stálice Síria v létě každoroční záplavy řeky Nilu, což znamenalo začátek egyptského kalendáře.[1027] Sírius je nejjasnější stálice na noční obloze a v helénistickém období její heliakický vzestup nastává v červenci těsně před východem Slunce, když bylo Slunce ve Lvu. Sírius se tedy poprvé objevil zpod slunečních paprsků během léta, kdy Rak vycházel nad východním obzorem ráno těsně předtím, než Slunce vyšlo ve Lvu. Tak se Rak stává výchozím bodem pro egyptský rok a potažmo možná i pro vesmír obecně.

Nativita Boha?[1028]

Většina astrologů, kteří se zmiňují o *Thema mundi*, o něm důsledně hovoří jako o nativitě vesmíru; Antiochos to však zjevně označil jako „narození boha“ (*theou geneseōs*).[1029] To může poskytnout určitá vodítka k filozofickému myšlení některých raných helénistických astrologů, protože existovalo několik specifických filozofických škol, které považovaly vesmír za božskou bytost. V *Timaeu* popisuje Platón stvoření vesmíru a říká, že je to živý tvor s duší a inteligencí.[1030] Stoikové přijali tuto nauku a posunuli ji dále, rozvíjejíce panteistickou filozofii, v níž je celý kosmos myslící, božskou bytostí, takže rozumový svět je tělem vesmíru a je naplněn neviditelnou duší kosmu, která vše drží pohromadě:

[1026] Seneca, *Natural Questions*, 3, 29: 1. Viz diskuzi in Van der Sluijs, „*A Possible Babylonian Precursor to the Theory of ecpyrōsis*“.
[1027] Bouché-Leclercq si toho poprvé všiml (*L'Astrologie grecque*, s. 185-6) a řekl, že to prozrazuje egyptský původ *Thema mundi*. O egyptském kalendáři a heliakálním vzestupu Síria, viz Bomhard, *The Egyptian Calendar*.
[1028] Je známa i nativita Boha, která má obrácenou osu ASC (Kozoroh)/DSC (Rak). RS
[1029] Antiochus, *Summary*, book 2 (*CCAG* 8, 3, s. 118: 25).
[1030] Plato, *Timaeus*, 29e-37a.

Oni [stoikové] říkají, že bůh je kombinovaný s látkou, prostupuje ji celou a tak ji formuje, strukturuje a vytváří z ní svět.[1031]

Dokonce i termín „kosmos“, který se často používal k označení *Thema mundi*, byl někdy používán stoiky k označení boha. Podle Diogena Laertia:

Oni [stoici] používají „svět“ [kosmos] třemi způsoby: samotného boha, zvláštně určené existence sestávající z veškeré substance, který je nezničitelný, neboť je tvůrcem světového řádu, a ve stanovených časových obdobích spotřebovává veškerou látku do sebe a znovu ji ze sebe reprodukuje; popisují také světový řád jako „svět“; a za třetí, co se skládá z obou [tj. bůh a světový řád].[1032]

Pojetí vesmíru jako boha je téma, které se objevuje také v *Corpus Hermeticum*:

Celý tento vesmír, tento velký bůh, který je obrazem většího, s nímž je sjednocen, zachovává řád a vůli Otce a je hojností života. V tomto vesmíru, v celém věčném koloběhu věků, který vychází z Otce, není nic, ani z celku, ani z žádné části, co by nežilo. Ve vesmíru nevznikla ani jedna mrtvá věc. Neboť Otec chtěl, aby dokud existuje, byla živou bytostí. Proto musí být i vesmír bohem.[1033]

Z toho může vyplývat, že pro některé z raných helénistických astrologů mělo *Thema mundi* nějaký hlubší filozofický nebo náboženský význam, protože při zkoumání hypotetického narození kosmu poskytoval vhled nejen do vnitřního chodu a vývoje vesmíru prostřednictvím astrologického konstruktu, ale skutečně jim mohl dát určitý vhled do samotného božství.

[1031] Alexander of Aphrodisias, *On Mixture*, 225: 1-2 (SVF 2.310, part), trans. Long and Sedley, *The Hellenistic Philosophers*, vol. 1, 45H, s. 273.
[1032] Diogenes Laertius, *Lives*, 7: 137 (SVF 2.525, part), trans. Long and Sedley, *The Hellenistic Philosophers*, vol. 1, 44F, s. 270.
[1033] *Corpus Hermeticum*, 12: 15, trans. Salaman et al, *The Way of Hermes*, s. 62.

Domicilní vládcovství

V astrologických textech se běžně říkalo, že znamení zvěrokruhu jsou „domy“, „domicily“ nebo „obydlí“ planet, z řeckého slova *oikos*. Podle této nauky je každému Světlu přiřazeno jedno znamení zvěrokruhu a každé ze zbývajících planet jsou přidělena dvě znamení zvěrokruhu, jedno znamení je mužské a druhé ženské. Domicilem Slunce je mužské znamení Lva, zatímco domicilem Měsíce je ženské znamení Raka. Merkur má přidělené Blížence a Pannu jako své domicily, Venuše Býka a Váhy, Mars Berana a Štíra, Jupiter Ryby a Střelce, a Saturn Vodnáře a Kozoroha.

Přidělení domicilu vytvořilo jeden z nejdůležitějších schémat planetárního vládnutí v helénistické tradici, který používal každý velký helénistický astrolog.[1034] O každé planetě se říká, že je „domicilním vládcem“[1035] (*oikodespotēs*), „pánem“ (*kyrios*) nebo „vládcem“ (*despotēs*) znamení, které nazývá domovem. Toto je jeden z prvních schémat vládnutí zavedených na počátku helénistické tradice a je jedním z nejvíce definujících rysů, které odlišují řeckořímskou astrologii od dřívější mezopotámské tradice.

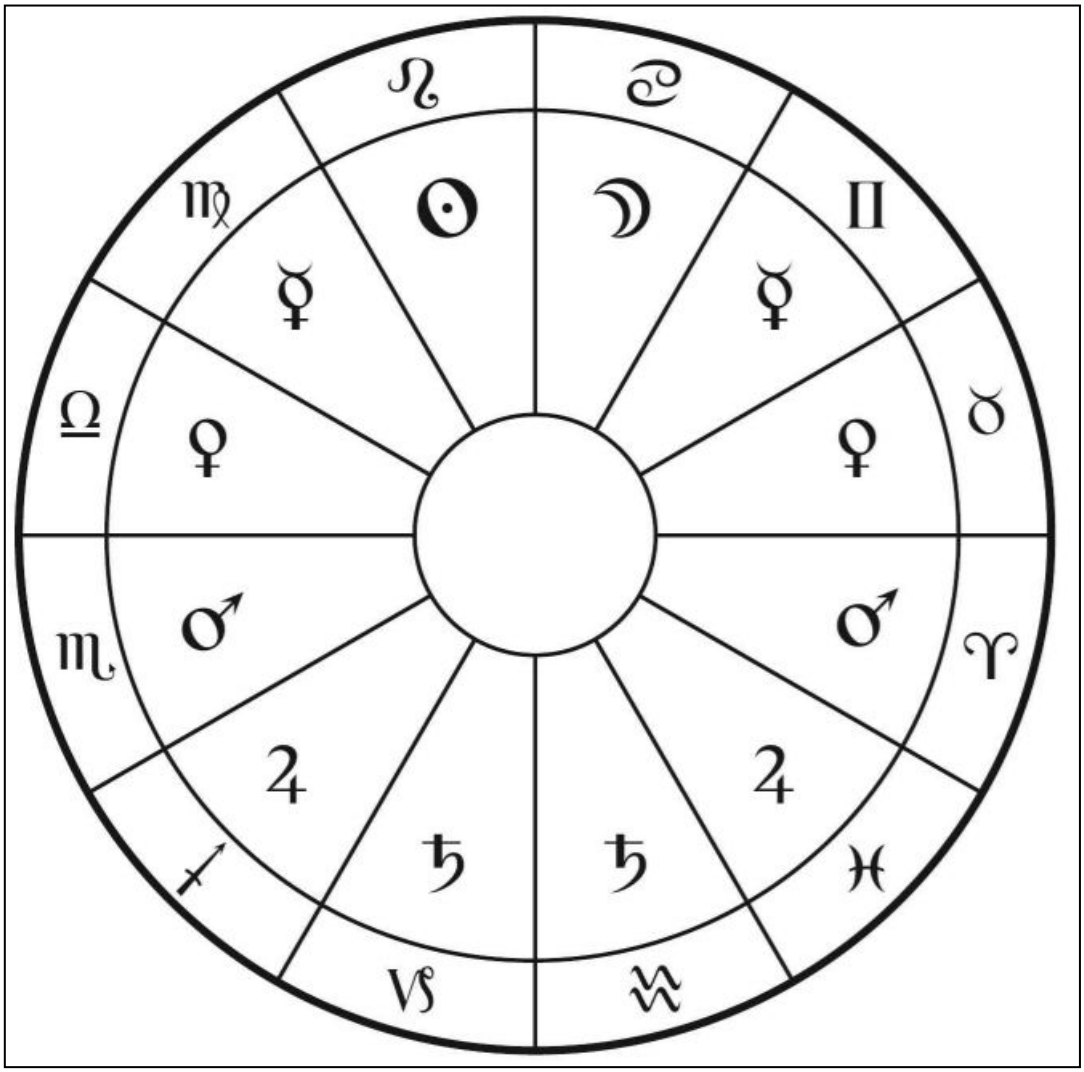
To, co moderní astrologové označují jako dvanáct „domů“, se v helénistické astrologii nazývalo „místa“ nebo „oblasti“ (*topoi*), o čemž podrobněji pojednáme v kapitole věnované tomuto tématu. Abych se vyhnul záměně mezi těmito dvěma technikami, použiji slovo domicil k označení helénistického konceptu planet nazývajících určitá znamení svým „domovem“. I když to stále v podstatě znamená totéž jako „dům“, použitím jiného slova v angličtině, mělo by nám to pomoci zachovat určitou úroveň srozumitelnosti, když diskutujeme o různých konceptech.

Zdá se, že přidělování domicilu je odvozeno z *Thema mundi* vytvořením jeho zrcadlového obrazu se stejnou planetární sekvencí promítnutou ven – v obráceném zodiakálním pořadí – od Měsíce v Raku. Výsledkem je symetrické schéma, v němž se obě Světla přidělují oběma znamením během nejteplejší a nejjasnější části roku na severní polokouli a zbytek planet je pak podle jejich relativní rychlosti a vzdálenosti přiřazen ke znamením lemujícím Světla. Podle

[1034] Koncept je výslovně definován in Dorotheus, *Carmen*, 1, 1: 8; *Michigan Papyrus*, col. xvi: 4-20; Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 18; Porphyry, *Introduction*, 5; Firmicus, *Mathesis*, 1, 2. Jiní se na něj odvolávají, když hovoří o vlastnostech znamení, jako Valens, *Anthology*, 1, 2; Paulus, *Introduction*, 2. Zbytek to vnímá jako samozřejmost a používá to implicitně jako základní technický koncept.

[1035] Nebo také „vládcem domu“. RS

Thema mundi jsou tedy Měsíc a Slunce přiřazeny Raku a Lvu. Potom Merkur, který se nikdy nedostane od Slunce více než jedním znamením, je přiřazen znamením bezprostředně sousedícím se dvěma Světly, jimiž jsou Blíženci a Panna. Venuše, která se nikdy nevzdálí od Slunce více než dvě znamení, je přiřazena k Býkovi a Vahám. Mars je další nejvzdálenější planetou a je přiřazen Beranu a Štíru. Jupiter, další nejvzdálenější planeta, je přiřazena Rybám a Střelci. A konečně, Saturn je nejvzdálenější a nejpomalejší viditelná planeta a je přiřazen dvěma znamením, která jsou nejdále od dvou Světel, Kozorohu a Vodnáři.

Domicily planet

Ptolemaios poukazuje na to, že Světla jsou přiřazena dvěma nejsevernějším znamením, která se shodují s nejteplejší a nejjasnější částí roku, kdy jsou dny nejdelší na severní polokouli (kde byla vyvinuta helénistická

astrologie).[1036] Naopak říká, že Saturn je nejvzdálenější viditelná planeta, takže je přiřazen dvěma znamením nejvzdálenějším od Světel, což se shoduje se znameními, která se shodují s nejchladnější částí roku těsně po zimním slunovratu.[1037] I když je pravda, že Ptolemaios má tendenci upřednostňovat naturalistická zdůvodnění, která zdůrazňují témata související s teplem, světlem a vlhkostí, měli bychom být opatrní, pokud jde o předpoklad, že to byly jediné faktory, které tvůrce tohoto schématu vzal v úvahu při jeho vývoji. Přesto se stále zdají být některé přesvědčivé body, které vytvářejí jakousi symbolickou spřízněnost mezi planetami a znameními.[1038]

Zdá se, že sezónní faktory popsané Ptolemaiem tvoří velkou část základu pro tradiční schéma vládcovství; Pokud je to pravda, znamenalo by to, že v rané helénistické tradici byly při sestavování schématu *Thema mundi* a domicilního vládnutí zohledněny sezónní nebo tropické aspekty. To musí být jeden z faktorů, kvůli kterým si Ptolemaios myslel, že někteří z raných astrologických spisovatelů měli při vývoji helénistické astrologie na mysli tropický zvěrokruh. Firmicus ve skutečnosti výslovně říká, že *Thema mundi* načrtli Nechepso a Petosiris a že přijali nauku od Asklépia a Herma Trismegista.[1039] Pokud je to pravda, pak se *Thema mundi* a přidělení domicilu stávají prvním příkladem koncepčního konstruktu, který je základem praxe helénistické astrologie, který lze vysledovat až k ranému souboru *de facto* základních textů.

[1036] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 18: 2-3.
[1037] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 18: 4.
[1038] Porfyrios má podobné, ale mírně odlišné zdůvodnění in *On the Cave of the Nymphs*, 21, trans. Lamberton, s. 71, kde říká: „Letní slunovrat je v Raku, zimní v Kozorohu. Vzhledem k tomu, že Rak je nám velmi blízko, je toto souhvězdí vhodně spojeno s Měsícem, který je z nebeských těles nejblíže Zemi. Vzhledem k tomu, že jižní pól zůstává neviditelný, je Kozoroh spojován s nejvzdálenějším a nejvyšším z těchto těles, tzn. Saturnem“.
[1039] Firmicus, *Mathesis*, 3, proem: 4; 3, 1: 1-2.

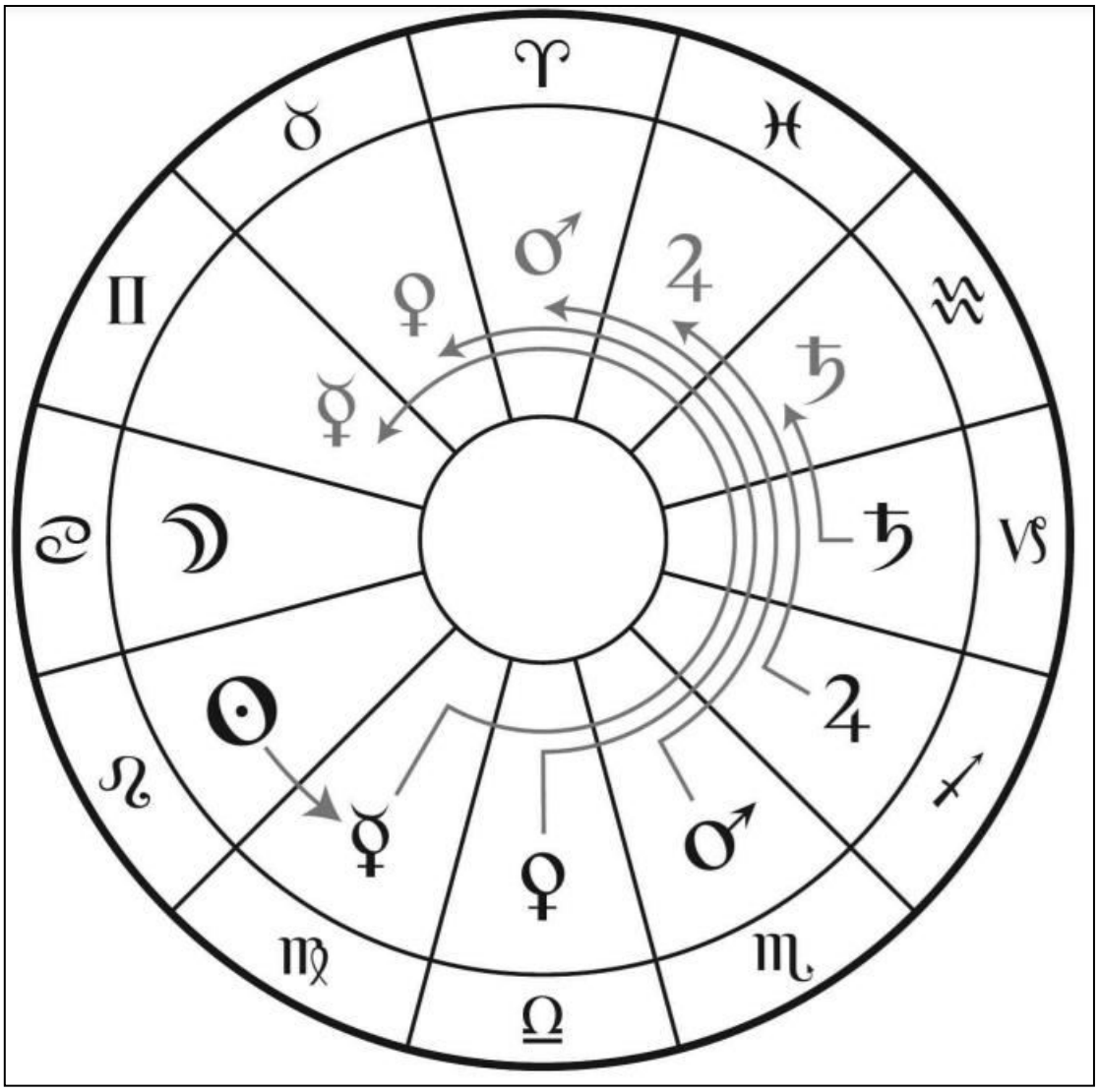
Alternativní perské zdůvodnění

Existuje zajímavé alternativní zdůvodnění přidělení domicilu, které, jak se zdá, pochází ze sásánovské perské tradice, která je zachována v pozdějším byzantském řeckém překladu.[1040] Příběh má téměř mytologickou kvalitu; začíná to planetami v pozicích, které zastávaly při zrodu světa v *Thema mundi*.[1041] Pak se říká, že Slunce se začalo pohybovat znameními ve zvěrokruhu. Nejprve se přesunulo ze Lva do Panny, odkud Merkur, neschopný vypořádat se s intenzitou ohnivých slunečních paprsků, unikal přesunem do nejvzdálenějšího neobsazeného znamení ve zvěrokruhu, kterým jsou Blíženci, vedle Měsíce v Raku. Poté se Slunce začalo přesouvat z Panny do Vah, kde ho Venuše viděla přicházet, a přesunula se do dalšího nejvzdálenějšího neobsazeného znamení, kterým byl Býk. Jak Slunce postupovalo, Mars ve Štíru se přesunul do Berana a Jupiter ve Střelci se přesunul do Ryb. Konečně, Saturn v Kozorohu, poslední zbývající planeta, se mohl přesunout pouze o jedno znamení do Vodnáře; když ho Slunce dostihlo, padl pod paprsky, které ho spálily, vysušily a začernaly, odkud pochází jeho tmavá barva.

Není jasné, zda se tato historka nakonec vrací k helénistickým pramenům a hrála nějakou dodatečnou či druhotnou roli jako vysvětlující zdůvodnění přidělení domicilu, nebo zda šlo jen o vysvětlení, které bylo vyvinuto později v perské tradici, aby ospravedlnilo schéma přiřazení domicilu. V každém případě poskytuje zajímavý dodatečný pohled na příslušné symetrie.

[1040] *Vaticanus graecus* 191, násl. 229-231v., upraveno in *CCAG*, S, 2, s. 130-37, zvl. s. 132: 17-30, trans. George, *The Foundation of the Astrological Art*, s. 1-2. Původ je stručně diskutován in Pingree, *From Astral Omens*, s. 67, a pak obšírněji s překladem a komentářem in Rafaelli, *L'oroscopo del mondo*, s. 154-160. Rafaelli říká, že některé zoroastriánské prvky naznačují, že jsou pravděpodobně nakonec odvozeny ze sassánovských perských zdrojů, ačkoli samotný text je řeckým překladem arabského textu.

[1041] Mytologický charakter této zprávy poněkud připomíná kosmogonii nastíněnou in *Corpus Hermeticum* 1, *Poimandres*, a vede mě k podezření, že původní zpráva o *Thema mundi* mohla být nastíněna v hermetickém textu, který přijal podobný literární styl. To by vysvětlovalo, proč se Firmicus dovolává linie Hermes, Asklépios a Nechepso-Petosiris, aby vysvětlil, kde získal nauku *Thema mundi*.

Odůvodnění perského vládnutí

Domicilní vládcovství a metafora host-hostitel

Zdá se, že helénističtí astrologové mají konceptualizované planety ve svých vlastních domicilech s metaforou „doma“. Když je člověk doma, má přístup ke svým vlastním zdrojům, je ve svém vlastním živlu, a tak může jednat efektivněji a způsobem, který je více v souladu s jeho základní povahou. Když je však planeta v domicilu jiné planety, musí se spolehnout na podporu svého hostitele, která může být pozitivní nebo negativní, v závislosti na tom, kdo je hostitel a jaký vztah má se svým hostem. Někdy hostitelská planeta podpoří hosta, zatímco jindy může hostitelská planeta působit jako překážka nebo se dokonce stát vůči hostu nepřátelská. Celá tato metafora je vysvětlena Firmicem:

Všimněte si také, jaká planeta se nachází v domě či hranici, jaké konkrétní planety, a pokud se vaše planeta nachází v domě jiné, podívejte se na vládce tohoto domu, ve kterých domech horoskopu se nachází. […]Pokud je totiž vládce znamení dobře umístěn, planeta, na kterou se obracíme, má také podíl na štěstí hostitelovy radosti. Ale pokud je vládce znamení jakýmkoli způsobem utrápený, planetě, na kterou se obracíme, i když je umístěna ve šťastném domě, bude překážet sklíčenost té druhé planety, která je vládcem znamení. To také můžete snadno vypozorovat z lidského chování. Vstoupíte-li na pozvání k někomu domů a pán domu byl právě požehnán přírůstkem štěstí, stanete se i vy účastníkem jeho štěstí, protože se podílíte na štěstí svého hostitele. Pokud však hostitel trpí bídou chudobou a je zapleten do bídných událostí neštěstí, stanete se také partnerem v jeho smutku a potížích a protivenství, na kterém se podílíte, což vás také zaplaví. To platí i pro planety, které jsou vládci znamení.[1042]

Tato metafora host-hostitel pak vede ke konkrétnímu interpretačnímu principu, že planeta ve svém vlastním domicilu je v horoskopu vnímána pozitivněji než planeta, která není ve svém vlastním znamení. Podle Manéthóna:

Všechny hvězdy v jejich vlastních domicilech v době narození jsou velmi dobré; když jsou dobrodějné, jsou lepší a dávají více dobrých věcí; a když jsou škodlivé, dávají méně špatných věcí. V souladu s tím je zvláště důležité zvážit, kolik (planet) se nachází v jejich vlastních domicilech nebo hranicích. Pokud je jich více, jsou mnohem lepší. Ale je-li jich méně, dávají menší slávu a postavení k živobytí.[1043]

Zdá se, že základním předpokladem je, že planety v jejich vlastních domicilech jsou vnímány jako pozitivnější nebo šťastnější, protože tyto planety se nemusí spoléhat na podporu jiných planet. To je důvod, proč Dorotheus popisuje planety v jejich vlastních domicilech jako „samo-vládnoucí“ (*autodespota*) a „mající vlastní moc“ (*autexousia*).[1044] Podobně anonymní autor *Michiganského papyru* říká, že „v těchto znameních mají hvězdy svou vlastní sílu a jsou energické“.[1045]

[1042] Firmicus, *Mathesis*, 2,20: 9-10, trans. Bram, s. 52.
[1043] Manetho, *Apotelesmatika*, 2: 141-147, trans. Lopilato, s. 207, upraveno.
[1044] Dorotheus, *Excerpts*, 8: 1, trans. Gramaglia.
[1045] *Michigan Papyrus*, col. xvi: 22-23, trans. Robbins, s. 116.

Podobné pocity vyjadřují jiní astrologové, pokud jde o planety v jejich vlastních domicilech, které jsou považovány za pozitivní. Například Antiochus, Thrasyllus a Firmicus doporučují porovnat horoskopy narození jednotlivců s *Thema mundi* nebo se zrcadlovým obrazem *Thema Mundi*, aby bylo možné účinně zjistit, kolik planet je v horoskopu v jejich vlastních domicilech.[1046] Thrasyllus říká, že Thema Mundi je jakýmsi „standardním" nebo ideálním „modelem" (*kanōn*), s nímž by měly být ostatní horoskopem srovnávány nebo s ním měřeny. Antiochos hovoří o *Thema mundi*, jako by to byla narození boha, a říká, že čím více planet ve svých vlastních domicilech má jednotlivá nativita, tím oslnivější nebo velkolepější (*lampros*) je život, protože se blíží nebo přibližuje božskému, zatímco ti, kteří nemají žádná z vlastních umístění, zažívají neštěstí (*dustuchia*). Firmicus musel ve své kapitole o kvalitě nativit čerpat z podobné nauky:

I toto bychom měli vědět, že průměrný horoskop je ten, který má ve svém znamení jedinou planetu umístěnou v důležitém domě horoskopu. Člověk, který má horoskop se dvěma planetami, každou ve svém vlastním znamení, je obdařen mírným štěstím. Šťastný a mocný nad rámec obvyklého je ten, kdo má tři; a mohli by být ve štěstí blízko bohům ti, kteří mají čtyři planety, z nichž každá se nachází ve svém vlastním znamení. Více než tento počet charakter lidské rasy nedovoluje; zatímco na druhé straně ten, kdo nemá planetu ve svém vlastním znamení, bude navždy neznámý, z nízko postavené rodiny a odsouzen k bídnému životu.[1047]

Později ve své diskusi o *Thema mundi* Firmicus říká, že raní helénističtí astrologové „chtěli dokázat, že osudy lidí jsou uspořádány v souladu s touto nativitou".[1048] Jinde říká, že „nám byl předán jako příklad k následování v horoskopech lidí" a že „člověk byl stvořen k obrazu světa".[1049]

Z praktického hlediska se zdá, že domicil planety je místem, kde se planeta těší, protože se nejlépe hodí pro její vlastní přirozený projev. Jinými slovy, když je planeta doma, může si dělat, co chce, a to, co chce, je označovat věci, které jsou pro ni přirozené. Vedlejším produktem toho je, že když je

[1046] Antiochus, viz *CCAG*, 8, 3, s. 118: 29, s. 119: 12. Thrasyllus, viz *CCAG* 8, 3, s. 100: 27-30. Firmicus, *Mathesis*, 3, 1.
[1047] Firmicus, *Mathesis*, 2,21, trans. Bram, s. 53.
[1048] Firmicus, *Mathesis*, 3, 1:2, trans. Bram, s. 72.
[1049] Firmicus, *Mathesis*, 3, 1: 15, trans. Bram, s. 74.

planeta schopna označovat věci, které pro ni přirozeně nastávají, oblast života pod kontrolou této planety bude mít tendenci být šťastnější, což má za následek, že tuto oblast vnímají dotyční jako pozitivnější. Tento bod bude jasnější později, když se podíváme na několik příkladů horoskopů.

Základní povahy planet prostřednictvím přidělení domicilu

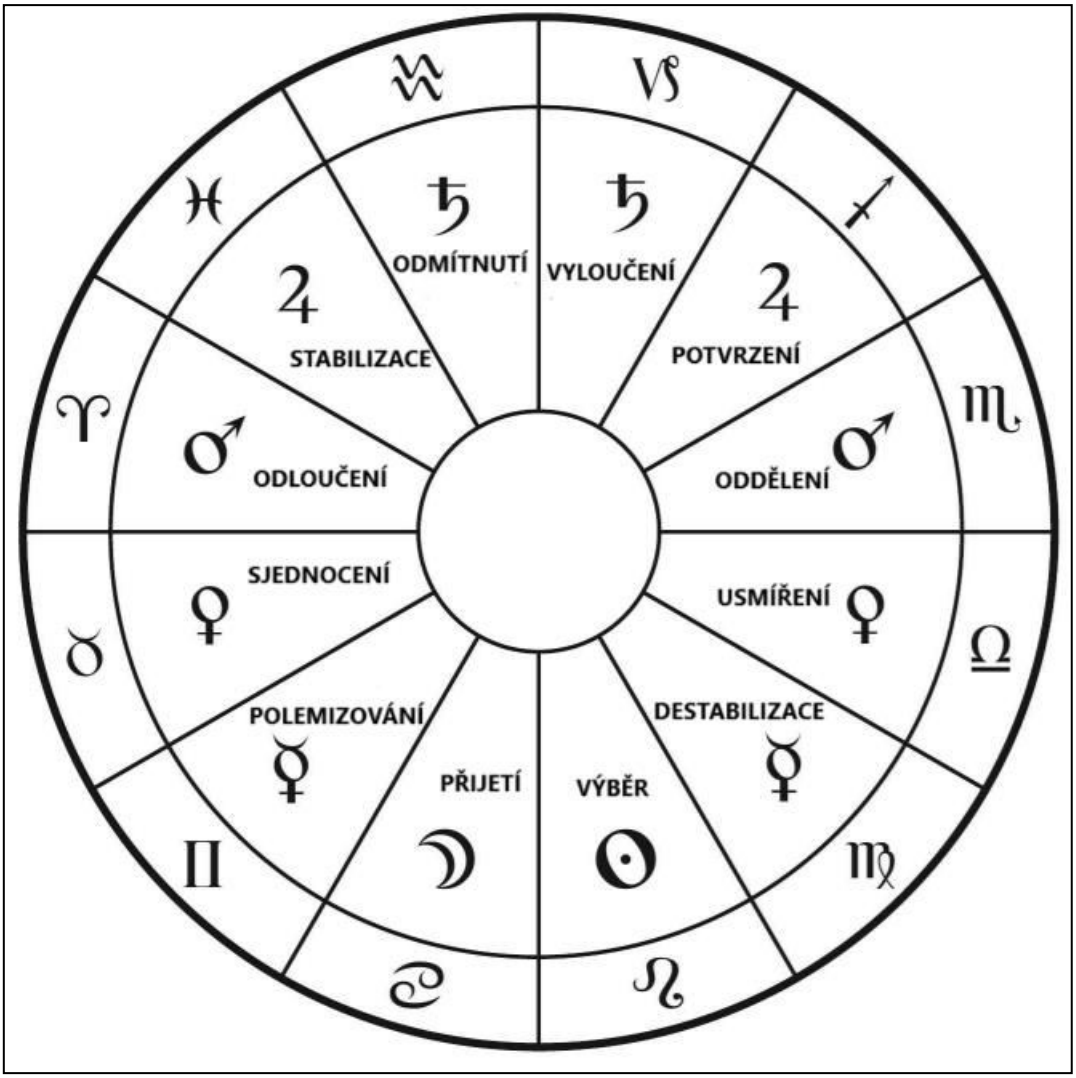
V helénistické tradici můžeme vidět některé pokusy různých autorů popsat základní významy planet stanovením určitých klíčových slov, z nichž lze odvodit další významy. Žádný z těchto pokusů o zúžení různorodých významů planet do jednotných principů zřejmě nebyl zcela úspěšný, možná kvůli nemožnosti formulovat něco tak širokého nebo všeobjímajícího jako archetyp, i když různé pokusy jsou užitečné, protože pomáhají poskytnout přístupový bod k pochopení důvodů, na nichž jsou založena některá jednotlivá označení. Rhetorius používá přiřazení domicilů planet znamením zvěrokruhu jako prostředek k vytvoření základního souboru hlavních významů pro planety tím, že porovná významy každé planety s významy planety, která vládne opačnému znamení zvěrokruhu.[1050]

V Rhetoriově modelu Slunce a Měsíc, ze svých domicilů Raka a Lva, označují světlo, a to je v kontrastu se Saturnem v jeho protilehlých domicilech Kozoroha a Vodnáře, které, jak říká, označují temnotu. Říká se, že Venuše jako vládce Vah a Býka označuj potěšení a touhu, což staví do kontrastu s Marsem jako vládcem opačných znamení Berana a Štíra coby znamení strachu a hněvu. Nakonec staví do protikladu Jupitera, vládnoucího Střelci a Rybám, jako označující majetek a hojnost s Merkurem coby vládcem opačných znamení, Blížence a Panny, označujícího intelekt a rozum. Jde o to, že některé významy nebo signifikace planet nebyly vyvinuty nebo konceptualizovány izolovaně, ale namísto toho byly vyvinuty společně ve dvojicích kontrastem protichůdných principů prostřednictvím přidělení domicilu.

Podobný princip může fungovat v Proklově komentáři k Platónově *Timaeovi*, když říká, že „Venuše má moc spojovat věci dohromady a harmonizovat to, co bylo rozloučeno“,[1051] což pravděpodobně kontrastuje s principy Venuše a Marsu, jak jsme viděli dříve, když Rhetorius vytvářel přidělení

[1050] Rhetorius, *Compendium*, 8.
[1051] Proclus, *Commentary on Plato's Timaeus*, IV, 66: 7-8, trans. Baltzly, vol. 5, s. 133.

domicilu. To přesahuje pouhý mechanický výčet myriády různých projevů, jako je ten, se kterým jsme se setkali dříve u Valense; místo toho se zdá, že představuje pokus najít základní princip, který může spojit mnoho různých významů. Například zastřešující myšlenky „spojení dohromady“ a „harmonizace“, o kterých mluví Proklos, by mohly být aplikovány na některé z následujících individuálních významů, které Valens přiznává Venuši: láska, přátelství, společnost, manželství, usmíření, muzicírování, příjemné hlasy, malování a umění obecně, zdobení, úklid, pořádek a tak dále.

Základní povahy planet

Podle této logiky vzal Schmidt model přiřazení domicilu z Rhetoria a upravil jej, aby se pokusil vytvořit soubor zastřešujících významů, které by mohly zahrnovat ty, které jsou uvedeny ve Valensových seznamech.[1052] V jeho

[1052] Schmidt, *Kepler College Sourcebook*, figure 4.

modelu je primárním principem Slunce „výběr“ a je opakem Saturnova principu, kterým je „odmítnout“. Princip Měsíce je „shromáždit a zahrnout“, zatímco Saturnův opačný princip je „odmítnout“. Venuše „sjednocuje a smiřuje“, zatímco Mars „odděluje a separuje“. Nakonec Merkur „destabilizuje a soupeří“, zatímco Jupiter „potvrzuje a stabilizuje“.

Zatímco Schmidtův model nezahrnuje všechny významy planet, je to užitečný výchozí bod, který pokrývá mnoho z nejzákladnějších významů, které helénističtí astrologové často dávají. Používám mírně upravenou verzi Schmidtova modelu, vycházím z výroku Olympiodora, že základní povahou Slunce je, že „dává“ (*didōsi*) světlo, zatímco Měsíc „přijímá“ (*dechetai*) světlo.[1053] Jinde bych místo „souboje“ o Merkuru řekl „argumentuji“, oponuje principu Jupitera „potvrdit“, i když je třeba poukázat na to, že Merkur je nejmnohostrannější z planet a jeho významy jsou založeny na řadě dalších stěžejních koncepcí, které by se daly použít jako alternativní principy. Opět, i když tento model nepokrývá všechny možné významy pro každou z tradičních planet, je to užitečný způsob, jak vidět, jak byly některé významy uspořádány ve spojení s jinými pojmy, jako jsou zodiakální domicily.

Ptolemaiovy základní povahy planet

Na tomto místě je třeba poznamenat, že Ptolemaios se také pokusil zavést model k vysvětlení základních povah planet, a přestože nebyl spojen s přidělením domicilu, měl by být pravděpodobně představen v tomto bodě diskuse. Ptolemaios upravil aristotelské vlastnosti horka, studena, vlhka a sucha a aplikoval je na planety, aby vysvětlil jejich základní podstatu.[1054] „Síly“ (*dynameis*) nebo vlastnosti, které připsal planetám, jsou následující:

SATURN: chladný a mírně suchý.

JUPITER: horký a mírně vlhký.

MARS: suchý a horký.

SLUNCE: horké a mírně suché.

[1053] Olympiodorus, *Commentary on Plato’s Gorgias*, 47.4, trans. Jackson et al, s. 299. Řecký text upraven in Olympiodorus, *Olympiodori in Platonis Gorgiam commentaria*, ed. Westerink.
[1054] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 4.

VENUŠE: vlhká a mírně horká.

MERKUR: mezi vlhkým a suchým.

MĚSÍC: vlhký a mírně horký.

Filozof čtvrtého století našeho letopočtu, Iamblichus, čerpá z podobného modelu v procesu vysvětlování toho, jak mohou být přirozené vlastnosti Marsu a Saturnu vnímány jako problematické nebo „škodlivé“ v životech jednotlivců, i když samotné planety nejsou ve své podstatě zlé:

Emanace pocházející ze Saturnu má tendenci přitahovat věci k sobě, zatímco emanace pocházející z Marsu má tendenci v nich vyvolávat pohyb; na úrovni hmotných věcí však pasivní generativní schránka přijímá jednu jako strnulost a chlad a druhou jako stupeň zanícení přesahující umírněnost.[1055]

Toto vysvětlení je odvozeno z kauzálního astrologického modelu Ptolemaia, kde na příkladu vysvětluje všechny významy Marsu jako v konečném důsledku odvozené z tendence planety vysušovat a spalovat:

Hvězda Área má kvalitu především vysušovat a spalovat, jak pro ohnivou povahu její barvy, tak pro její blízkost ke Slunci, protože sluneční sféra leží pod ní.[1056]

Ptolemaiův model byl převzat řadou pozdějších astrologů a stal se velmi vlivným ve středověké tradici, i když není jasné, do jaké míry čerpal z dřívější tradice oproti vytváření nového konceptuálního modelu v kontextu svého širšího kosmologického programu.

[1055] Iamblichus, *On the Mysteries*, 1, 18, trans. Clarke et al, s. 69.
[1056] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 4: 4, trans. Schmidt, s. 14-15.

Exaltace (povýšení) a pád (deprese)[1057]

Existují určitá znamení, ve kterých se o každé z planet říkalo, že má své „povýšení“, z řeckého *hupsōma*, což označuje něco, co je vyzdviženo, vyvýšeno nebo ve své výšce. Říká se, že Slunce má své povýšení v Beranu, Měsíc v Býku, Saturn ve Vahách, Jupiter v Raku, Mars v Kozorohu, Venuše v Rybách a Merkur v Panně.

Znamení opačné k povýšení planety je znamením její „deprese“ z řeckého slova *tapeinōma*, což znamená něco snížit, stlačit nebo sklíčit. V pozdní tradiční astrologii je tato pozice častěji označována jako znamení „pádu planety“, i když následuji Schmidta, když to zde vykládám jako „depresi“, protože se to zdá být více evokující a v souladu se základním konceptem.[1058] Slunce má svou depresi ve Vahách, Měsíc ve Štíru, Saturn v Beranu, Jupiter v Kozorohu, Mars v Raku, Venuše v Panně a Merkur v Rybách.

Existuje také soubor specifických stupňů, které jsou někdy zmiňovány v souvislosti s exaltacemi. Je určitá nejednoznačnost kvůli mírným odchylkám v číslech uvedených v textové tradici.[1059] Nicméně standardní sada stupňů exaltace je podle Valense, *Antologie*, 3, 4, následující:

MĚSÍC: 3° Býka.

SLUNCE: 19° Berana.

MERKUR: 15° Panny.

VENUŠE: 27° Ryb.

MARS: 28° Kozoroha.

JUPITER: 15° Raka.

SATURN: 21° Vah.

Není jasné, jaké je odůvodnění stupňů exaltace.[1060] Většinu času se zdá, že helénističtí astrologové se zaměřují spíše na celé znamení, nežli na konkrétní

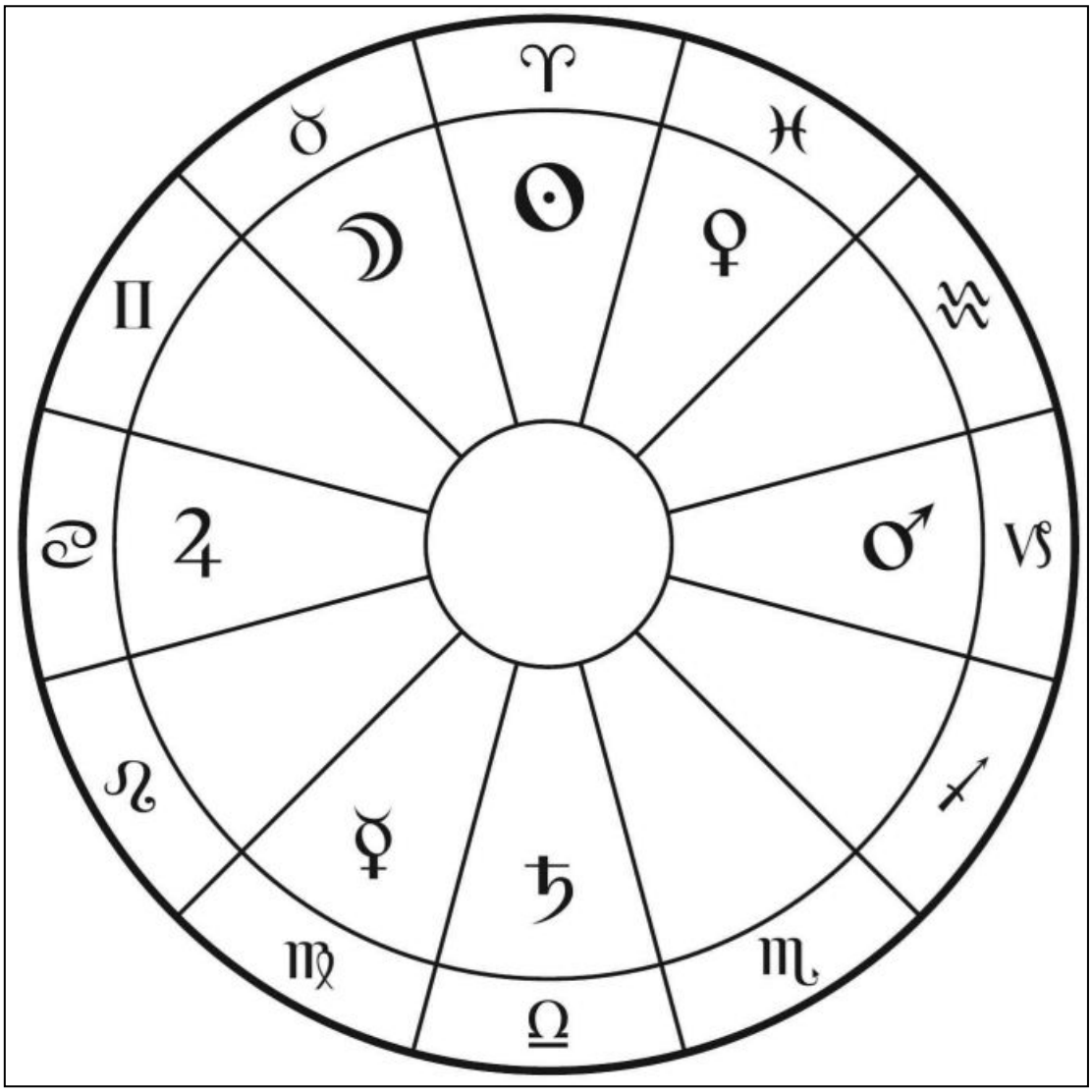
[1057] Mé vlastní závorky. RS

[1058] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 110.

[1059] Pingree uvádí seznam různých variant stupňů exaltace in *Yavanajātaka*, sv. 2, s. 220-21.

[1060] Astrolog Cyril Fagan se pokusil tvrdit, že stupně exaltace byly založeny na souboru skutečných planetárních pozic, ke kterým došlo v různých datech kolem roku 786 př. n. l., ačkoli většina pozic, které našel, je jen zhruba správných, a není jasné, proč by tato umístění měla být od tohoto bodu považována za mající trvalý dopad.

stupeň, s výjimkou několika technik, které jsou speciálně navrženy tak, aby zohledňovaly stupně exaltace.[1061] Je také pozoruhodné, že většina zdůvodnění uváděných pro exaltace v textové tradici, jak se zdá, se zaměřuje spíše na celá znamení než na konkrétní stupně, což vytváří určitou nejednoznačnost ohledně toho, jak byl koncept vyvinut a zda znamení nebo stupně povýšení byly na prvním místě.

Exaltace planet

Spekuluje, že to bylo v tomto roce kvůli stavbě chrámu Nabu, což byl bůh spojený s Merkurem. Tento argument byl původně nastíněn in Fagan, *Zodiacs Old and New*, který byl shrnut a obhajován nedávno in Bowser, *An Introduction to Western Sidereal Astrology*, s. 193-201.

[1061] Jedním příkladem je technika „kroků" a „větrů", kterou nastínil Valens in *Anthology*, 3, 4, i když poznamenává, že někteří jiní astrologové si myslí, že tato technika je zbytečná. Další případ se vyskytuje v kontextu techniky časování stručně popsané Balbillem in *CCAG* 8, 4, s. 237: 16-22 (trans. Schmidt, *Sages*, s. 70).

Koncept exaltací byl zjevně zděděn z mezopotámské tradice, i když je překvapivým a dosti nápadným způsobem integrován do jiných helénistických konceptů. To vyvolává některé otázky o pořadí vývoje některých nauk, o kterých budeme diskutovat později.

Interpretace exaltací

Astrologové mají někdy tendenci mluvit o planetách jako o planetách, které mají větší sílu, když jsou povýšené, a že jejich síla se snižuje, když jsou v pádu. Firmicus například říká, že povýšené planety jsou „povzneseny určitou přirozenou vznešeností velikosti“, zatímco planety ve své depresi jsou „oslabeny sníženou silou své autority“.[1062] V tomto případě nemusí nutně platit, že „síla“ popsaná Firmicem pochází z nějakého druhu energie nebo síly vyzařované planetami, jak se někdy předpokládá; místo toho se zdá, že toto tvrzení je jeho pokusem vysvětlit dřívější metaforu, která spojovala povýšení s pozicemi autority, které byly v širším smyslu spojeny se schopností uplatňovat moc. V jednom z úryvků od Dorothea se říká, že když je planeta ve své exaltaci, může to znamenat, že dotyčný bude „slavný a pozoruhodný“, protože

hvězda dosahující povýšení je královskou a autoritativní figurou: pokud jsou hvězdy poskytující činnost také ve svých vlastních povýšeních, jsou pověřeni královskými činy, přebývají s nimi a užívají si zisku z nich.[1063]

Podobné a poněkud explicitnější prohlášení je v *Michiganském papyru*, kde autor označuje exaltace jako „trůny“ (*thronous*) a deprese jako „vězení“ (*phulakas*):

A příroda jim přidělila trůny a vězení; jejich trůny znamení, ve kterých jsou povýšené a mají královskou moc, a vězení, kde jsou v depresi a staví se proti své vlastní moci.[1064]

Jinde Dorotheus zachází s exaltacemi a depresemi, jako by byly koncepčně podobné nauce o planetách, které jsou na kulminujících nebo zapadajících místech. Tím spojuje povýšení s věcmi, které jsou vyzdviženy do vysokého bodu, a tedy vysoce kvalitní, vznešené a vážené, proti depresím,

[1062] Firmicus, *Mathesis*, 2, 3: 1, trans. Holden, s. 46.
[1063] Dorotheus, *Excerpts*, 8: 2-3, trans. Gramaglia.
[1064] *Michigan Papyrus*, col. xvi: 23-27, trans. Robbins, s. 116.

které ukazují na věci, které jsou sraženy dolů nebo klesají dolů, a které jsou tak méně kvalitní, klesající v hodnotě nebo obnošené:

*Hvězdy, které jsou ve svých vlastních povýšeních nebo kulminují, naznačují, že záležitosti nebo lidé jsou čestnější a mají vyšší pověst, zejména Jupiter a Venuše; Saturn jim ukázal, že jsou čestní, ale také špinaví nebo staří. V depresích nebo úpadcích znevažují (*eutelizō*) záležitosti*.[1065]

Zdůvodnění exaltací

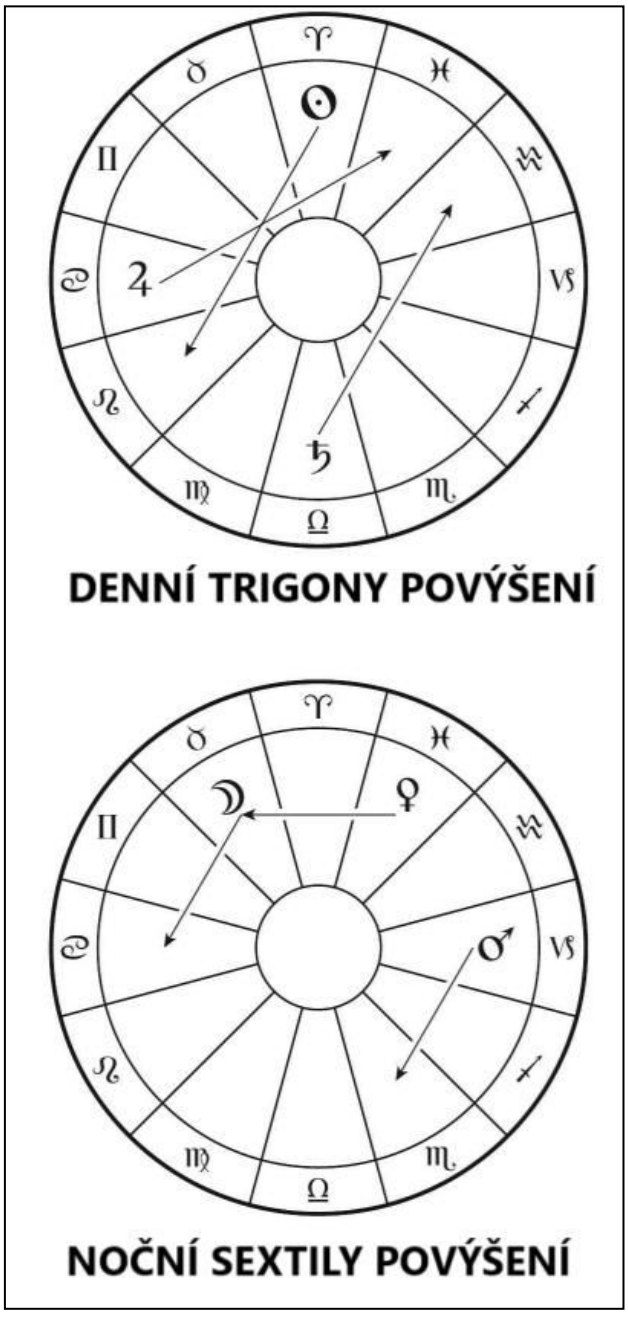
Později v tradici Rhetorius zdůrazňuje konfliktní povahu planet, které mají svá povýšení v diametrálně odlišných znameních, a předkládá to jako součást vysvětlujícího zdůvodnění, proč se říká, že planety jsou povýšeny v určitých znameních.[1066] Tato dynamika, jak poznamenává, vytváří tři polarity: Slunce v Beranu stojí proti Saturnu ve Vahách; Merkur v Panně stojí proti Venuši v Rybách; Jupiter v Raku stojí proti Marsu v Kozorohu. Podle Rhetoria vykazuje každá planeta v kontextu tohoto schématu protichůdné nebo opačné vlastnosti, podobně jako domicilní vládci projevují opačné povahy než jejich nepřátelští domicilní vládci. Sluneční vlastnosti ohně, světla a tepla jsou v protikladu k Saturnovým kvalitám temnoty a chladu, přičemž Slunce je povýšeno v Beranu a Saturn je povýšen ve Vahách, a každý má své deprese v opačném znamení. Zde dochází k určitému překrývání s Ptolemaiem, který se pokouší poskytnout podobné zdůvodnění toho, jak jsou povýšení spojena s ročními obdobími.[1067] Říká, že Slunce je povýšené v Beranu, protože je to znamení těsně po jarní rovnodennosti, kdy se začíná prodlužovat délka dnů, a tím se začíná zvyšovat i výhřevnost Slunce. To je opak Vah, které přicházejí těsně po podzimní rovnodennosti, kdy se dny začínají zkracovat, a síla Slunce začíná ubývat. Jsou zde tedy symbolická témata stoupání nebo klesání.

Rhetorius rozšiřuje podobné zdůvodnění na Jupitera a Mars, které jsou povýšené v Raku a Kozorohu. Spojuje Jupitera s „životním dechem“ nebo „vitálním dechem“ (*zōtikou pneumatos*) a hojností a dává to do kontrastu s Marsem jako znamenající smrt. Poté staví do protikladu Venuši jako znamení touhy a potěšení s Merkurem, který označuje intelektuála, a říká, že když je

[1065] Dorotheus, *Excerpts*, 64: 1-2, trans. Gramaglia. V poznámkách k tomuto překladu Dykes poukázal na to, že slovo *eutelizō* pochází z pojmu znehodnocování.
[1066] Rhetorius, *Compendium*, 7.
[1067] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 20.

intelektuál povýšen, znamená to, že podnět k touze a potěšení se zmenšuje, zatímco když jsou touha a potěšení povýšeny, intelekt je ponížen.

Měsíc je jedinou planetou v tomto schématu, která nemá opak, protože žádná planeta nemá ve Štíru své povýšení, a Rhetorius říká, že je to proto, že Měsíc je „štěstím všech“ (*tuchē esti tou pantos*), a cokoli štěstí povýší, nic nemůže potlačit, a cokoliv štěstí potlačuje, nic nemůže povýšit. Zdá se, že zde zdůrazňuje prvořadou povahu konceptu štěstí nebo *tuchē*.

Pokud jde o další možná vysvětlující zdůvodnění, Porfyrios poukazuje na to, že ve schématu exaltace je každá z denních planet konfigurována k jednomu

ze svých domicilů trigonem, když jsou ve znamení exaltace, zatímco naopak každá z nočních planet je konfigurována na jeden ze svých domicilů sextilem.[1068] Například Slunce ve své exaltaci v Beranu je konfigurováno do svého domicilu Lva trigonem; Jupiter v Raku je konfigurován na Ryby trigonem; a Saturn ve Vahách je konfigurován na Vodnáře trigonem. Pokud jde o noční planety, Měsíc ve svém povýšení v Býku je konfigurován na svůj domicil Raka sextilem; Venuše v Rybách je konfigurována na Býka sextilem; a Mars v Kozorohu je konfigurován na Štíra sextilem. Toto nápadné uspořádání naznačuje hlubší základní pokus o vytvoření logického systému vzájemně propojených konceptů a technik, který v tomto případě integruje planety, domicily a sektu s naukou konfigurací nebo aspektů.

Další zajímavý objev o možném zdůvodnění exaltace učinil Schmidt, který poukazuje na to, že když posouváte povýšení na *Thema mundi*, každé ze znamení povýšení je konfigurováno podle vycházejícího znamení jednou z pěti uznaných konfigurací.[1069] Například v *Thema mundi* je znamení povýšení Měsíce, Býk, nakonfigurováno k vycházejícímu znamení Raka sextilem. Slunce v Beranu je nakonfigurováno na Raka kvadraturou; Venuše v Rybách je nakonfigurována trigonem; Mars v Kozorohu opozicí; Saturn ve Vahách kvadraturou; a Merkur v Panně sextilem. Poslední zbývající planeta, Jupiter, má své povýšení v Raku, což je samotné vycházející znamení. Schmidt naznačuje, že protože většina planetárních domicilů v *Thema mundi* je určena na základě jejich fázového vztahu se Sluncem, pravděpodobně Měsíc hraje podobnou roli ve schématu exaltací, přičemž jeho domicil se stává ústředním bodem, ke kterému jsou všechny planety nakonfigurovány.[1070]

[1068] Porphyry, *Introduction*, 6.
[1069] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 110. Tento bod je také uveden ve stejném textu, který obsahuje perský příběh o přidělení domicilu, takže v jednom bodě jsou planety ve svých exaltacích překryty v horoskopu s vycházejícím Rakem. Viz *CCAG* 5, 2, s. 133: 18-36.
[1070] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 112.

Počátky exaltací

Tyto symetrie a způsob, jakým se zdá, že začleňují několik dalších pojmů do základního zdůvodnění povýšení, jsou matoucí, protože exaltace jsou jedním z mála specifických technických konceptů, o kterých se obvykle předpokládá, že byly zděděny z dřívější mezopotámské tradice.[1071] Firmicus v jednom bodě výslovně říká, že „Babyloňané nazývali znamení, v nichž jsou planety povýšeny, svými „domicily“ (*domicilia*)“, a od počátku dvacátého století se moderní vědci domnívají, že tato povýšení jsou spojena s tím, co se v klínových textech nazývá *bit nisirti* nebo *asar nisirti*, což znamená „tajné domy“ nebo „tajná místa.“[1072] Míra, do jaké jiné koncepty, které jsou považovány za jedinečné pro helénistickou tradici – jako jsou domicily, sekta a aspekty, které jsou integrovány do zdůvodnění nastíněného Porfyriem –, vyvolává některé vážné otázky o pořadí vývoje těchto nauk. Mohou nastat alespoň tři možné scénáře:

1. Exaltace byly zděděny sama o sobě z mezopotámské tradice a poté se kolem nich v rané helénistické tradici rozvinuly koncepty domicilu, sekty a aspektů. Přinejmenším pokud jde o to, pro co máme v současné době důkazy o tom, jaké techniky byly v mezopotámské tradici použity, jedná se o poněkud přirozený závěr, i když koncepčně se zdá poněkud nevěrohodný vzhledem k tomu, jak dobře si stojí vnitřní logika, na níž jsou založeny pojmy domicil, sekta a aspekty.
2. Schéma exaltací nebylo zděděno z dřívější mezopotámské tradice, ale místo toho bylo vytvořeno v rané helénistické tradici spolu s jinými pojmy, jako jsou domicil, sekta a aspekty. To by vysvětlovalo, proč se všechny čtyři koncepty zdají být tak dobře integrované, ale znamenalo by to, že současný vědecký konsensus, který spojuje helénistické exaltace s mezopotamskými tajnými místy, by byl mylný. Rochberg podotýká, že většina důkazů použitých pro spojení exaltací s tajnými místy pochází z období Seleukovců, což by mohlo naznačovat, že koncept mohl být ve skutečnosti poprvé vyvinut v helénistické astrologické tradici spolu s ostatními koncepty, po nichž byl přenesen

[1071] Jak je diskutováno in Hunger and Pingree, *Astral Sciences in Mesopotamia*, s. 28-29; Rochberg, Halton, „*Elements of the Babylonian Contribution to Hellenistic Astrology*“, s. 53-57; Rochberg, *Babylonian Horoscopes*, s. 46-50.

[1072] Firmicus, *Mathesis*, 2, 3: 4, trans. Bram, s. 34, upraveno. Rochberg poznamenává, že spojení mezi helénistickými exaltacemi a mezopotamskými tajnými místy bylo poprvé zjištěno Ernstem Weidnerem ve dvou článcích publikovaných v roce 1913 a 1919. Viz Rochberg, Halton, „*Elements of the Babylonian*“, s. 53, pozn. 13.

zpět do klínových zdrojů.[1073] Zdánlivá existence dřívějších, i když skrovných, zmínek o tajných místech před helénistickým/seleukovským obdobím však může této hypotéze odporovat.[1074]

3. Exaltace byly vyvinuty spolu s domicily, sektou a naukou aspektů někdy v dřívější mezopotámské tradici, a my prostě nemáme důkazy pro použití domicilů, sekty nebo aspektů v dřívější mezopotámské tradici, a to kvůli ztrátě textů.[1075]

Bohužel není jasné, jaká je zde správná odpověď, ale uspořádání, které je základem exaltací, se zdá být dostatečně sugestivní, aby zaručovalo další výzkum původu tohoto konceptu.

Nepřízeň (protivenství)[1076]

Jedním z do očí bijících opomenutí v mnoha textech z rané helénistické tradice ve srovnání s pozdějšími středověkými a renesančními tradicemi je otázka, jak zacházet s planetami, které jsou ve znameních opačných k jejich vlastnímu domicilu. V pozdějších tradicích se to stalo známým jako koncept „detriment planety" a obecně se s tím zacházelo jako s problematickým nebo oslabujícím faktorem pro planetu, podobně jako znamení deprese nebo pádu planety. Ve většině úvodních helénistických textů sice jasně definují pojmy domicil, exaltace a deprese, ale neexistuje odpovídající definice pojmu „detriment", která vyvolává některé otázky, jak se na tento postoj pohlíželo a

[1073] Rochberg, *Babylonian Horoscopes*, s. 48.

[1074] Před-helénistické odkazy, viz Hunger and Pingree, *Astral Sciences*, s. 28. Pozdní klínopisné zmínky o Beranu jako skopci či ovci, místo staršího názvu „Námezdníka", jsou obvykle považovány za náznak vlivu jdoucího z helénistické/řecké tradice do pozdní mezopotámské tradice, ačkoli v nedávné době byl tento bod stejně jako některé další možné případy zpětného přenosu shrnován a zpochybněn in Steele, „*Greek influence on Babylonian astronomy?*".

[1075] Rochberg ve svém dřívějším článku uvedla, že existují důkazy, že „trigonový aspekt" byl používán v Mezopotámii, ačkoliv nauka, kterou citovala, se zdá být předchůdcem helénistického konceptu seskupování znamení do čtyř sad po třech, nyní známých jako „triplicity". Rochberg-Halton, „*Elements of the Babylonian*," s. 60-62. Zmatek pramení ze skutečnosti, že řečtí astrologové používali stejné slovo k označení jak konceptu „trigonového aspektu", tak „triplicity", což bylo *trigonon* („trojúhelník"), i když jsou tyto dvě techniky koncepčně odlišné. Sama Rochberg ve stejném článku poznamenává (s. 60), že „Babylonské seskupení tří znamení se zdá být spíše výsledkem schematického uspořádání dvanácti prvků (zde znamení zvěrokruhu) do čtyř skupin po třech prvcích, spíše než výsledkem nějakého geometrického nebo prostorového vztahu." V rozsahu, v jakém to není chápáno jako geometrický nebo prostorový vztah mezi planetami, by to pravděpodobně nemělo být vnímáno jako existence nauky „aspektů" v dřívější mezopotámské tradici.

[1076] Má vlastní závorka. Kapitola je o „detrimentu" či slabosti planet. RS

zda byl jmenován jako oslabující faktor, či nikoli.[1077] K tomu se přidává skutečnost, že na detriment se ve většině standardních tradic indické astrologie obvykle nepohlíží jako na negativní či oslabující faktor ani dnes, pravděpodobně v důsledku toho, že tato pozice je v mnoha raných helénistických textech definována nebo zmiňována jen zřídka.

Teprve na konci helénistické tradice vidíme, že tento pojem začíná být jasně definován a označován jako negativní faktor při určování stavu planety, především v textu Rhetoria. Rhetorius označuje planetu umístěnou ve znamení opačném k jednomu z jejích vlastních domicilů jako *enantiōma*, což podle slovníku LSJ znamená „cokoli opačného nebo protichůdného, překážka, potíž", nebo „opozice, nekompatibilita, konflikt, rozdíly" nebo „rozpory".[1078] Tento výraz má jiný rozsah významu než pozdější výraz „detriment"; primárně se zaměřuje na věci, které jsou protichůdné nebo vzdorující. Zdá se, že to vyplývá ze zdůvodnění, které Rhetorius používá pro určování základních významů planet, které zdůrazňuje, jak jsou povahy planet, které vládnou protilehlým domicilům, často konfliktní nebo protichůdné. Zdá se, že toto je hlavní důvod, proč se toto umístění začalo považovat za problematické, protože když je planeta umístěna ve znamení opačném k jejímu vlastnímu domicilu, vládne jí planeta, která má opačné významy.

Bohužel narážíme na trochu problém v tom, jak tento stav nazvat, protože nejdoslovnější překlad Rhetoriova termínu *enantiōma* je „opozice". I když se jedná o nejpřímější překlad, je to již běžný termín používaný k popisu 180° aspektu v moderní astrologii (který se v řečtině spíše obvykle nazýval „průměr", nežli „opozice", jak dnes říkáme). Domnívám se, že by to způsobilo příliš mnoho zmatků, kdybychom se pokoušeli nazývat planetu naproti jejímu vlastnímu domicilu, ve „znamení její opozice", a proto to vyžaduje, abychom našli alternativní klíčové slovo, které bychom mohli použít, abychom na tento koncept odkazovali. Na základě toho, jak je umístění často interpretováno několika helénistickými autory, kteří se o něm zmiňují, existuje několik možných slov, která by mohla být použita k označení umístění: „protivenství",

[1077] Dykes poznamenává, že i v rané středověké tradici, in *Works of Sahl and Mashallah*, str. xxix-xxxiv, stále existovala určitá nejednoznačnost kolem tohoto konceptu.

[1078] Rhetorius, *Compendium*, 8. Tento termín je také důsledně používán v materiálu o vlastnostech znamení zvěrokruhu u Teucera Babylonského, který zachovává Rhetorius, i když se zdá, jako by zmínky o planetě naproti jejímu domicilu byly problematické, což mohl vložit Rhetorius sám. Viz *CCAG*, 7, s. 214-224. Přeloženo in Rhetorius, *Compendium*, trans. Holden, s. 167-189.

„slabost“[1079] a „exil“. Abychom vysvětlili, proč by tyto termíny mohly být vhodné, podívejme se na některé z mála případů, kdy se o tomto konceptu zmiňují dřívější helénističtí autoři před Rhetoriem.

I když z nějakého důvodu není nikdy definováno vedle domicilu, povýšení a detrimentu, v dřívějších textech existuje několik rozptýlených odkazů na planety umístěné ve znamení opačném k jejich vlastnímu domicilu a obecně je to interpretováno jako negativní nebo problematické umístění. Krátké prohlášení o tom se objevuje u Héfaistióna, když shrnuje nebo parafrázuje Dorotheův přístup k anuálním profekcím: „když jsou hvězdy v opozici vůči svým vlastním domicilům, jsou poškozené (*kakunontai*).[1080] Schmidt ve svém překladu této pasáže u Héfaistióna poznamenává, že slovo, které zde přeložil jako „poškozená“, „může buď znamenat „poškozená“ nebo „oslabená“ ve fyzickém smyslu; může také znamenat „činící zlé“ v morálním smyslu.[1081] Slovo „slabost“ se zdá, jako by docela dobře vystihovalo pocit, že je něco fyzicky poškozeno nebo oslabeno, ačkoli tento termín je obvykle používán v obecnějším smyslu pozdějšími astrology, zejména v renesanční tradici. O deset let později přeložil Schmidt stejnou pasáž trochu jinak: „hvězdy jsou poškozené (*kakunontai*), když jsou naproti (*enantioumenoi*) svým vlastním domicilům.“[1082] *Liber Hermetis* má také velmi podobnou větu v latině, ve které se říká, že planety, které jsou naproti svým vlastním domicilům, označují *adversitas*, což znamená „opozice“, „protiklad“, „nepřátelství“, „antipatie“, „neštěstí“ nebo „utrpení.“[1083] Zoller to překládá jako „protivenství“,[1084] což pěkně shrnuje některé obecné významy.[1085]

Jinde se zdá, že Valens říká, že když je vládce Ducha naproti svému vlastnímu místu, dotyčný odchází žít do cizí země a zažije *tarachais*, což znamená „nepokoje“, „otřesy“, „zmatek“ nebo „potíže“.[1086] Valens dále říká, že místo toho, aby dědictví zůstalo v rodině, skončí to tak, že se dostane k cizím

[1079] Resp. debilita. RS
[1080] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2,27: 4, trans. Schmidt, s. 81. Přesně stejný řádek se objevuje v byzantském shrnutí Serapióna, ale pravděpodobně je jen odvozen z tohoto prohlášení u Héfaistióna, protože Pingree varuje, že toto shrnutí je ve skutečnosti kompilací z několika zdrojů (*Yavanajātaka*, sv. 2, s. 441).
[1081] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, trans. Schmidt, s. 81, pozn. 208.
[1082] *CCAG*, 8, 4: s. 231: 1, trans. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 225.
[1083] *Liber Hermetis*, 3:21.
[1084] Nebo nepřízeň osudu. RS
[1085] *Liber Hermetis*, Part I, trans. Zoller, s. 19.
[1086] Valens, *Anthology*, 2, 20: 7.

lidem. Zde se slova „protivenství“ nebo „slabost“ zdají být pro jednu část vymezení spíše vhodná, i když s tvrzením o tom, že dotyční odcházejí žít do cizí země a jejich dědictví připadá cizím lidem, je spojen i další interpretační prvek. Domnívám se, že tyto další aspekty vymezení jsou odvozeny z pojmu kontrastu „domov“ nebo „domicil“ s opakem, což v tomto případě znamená žít mimo domovinu či ponechat rodinné dědictví jiným, nežli zůstat v rodině nebo „doma“, jak tomu bylo.

Zdá se, že další pasáž u Rhetoria podporuje tuto interpretaci, když říká, že Měsíc, který stojí proti svému domicilnímu vládci, označoval „útěky“, „vyhnání“ nebo „exil“ (*fugas*).[1087] Poté cituje vymezení ve verších od neznámého autora, snad Dorothea, který říká

*Měsíc je v domicilu nějaké hvězdy, a pokud zjistíte, že ta číhá v opozici, bude to také skutečně uprchlík (*fugas*), neznámý a poutník*.[1088]

Zatímco obecná zmínka Měsíce o domově a životní situaci je součástí toho, proč je toto konkrétní vymezení svázáno s tím, že je dotyčný vyhoštěn nebo vyhnán z domova, když je jeho vládce v opozici, zdá se, že zde stále existuje fundamentální interpretační téma, které má co do činění s vyhnanstvím, útěkem a tím, že je s těmito umístěními obecně mimo domov. Je to pravděpodobně proto, že místo naproti domicilu planety je nejvzdálenější, kam se může planeta ve zvěrokruhu dostat od svého domova, a proto to bylo vykládáno symbolicky jako vyvolání přesného opaku pohodlí představovaného pobytem v něčím příbytku.

Na tomto základě bych chtěl navrhnout použití slova „exil“ jako dodatečné konvence, která by mohla být použita k odkazování na toto umístění, a to jak na základě výkladového precedentu u Valense a Rhetoria výše, ale také proto, že koncepčně to vytváří pěkný kontrast s představou planety, která se nachází ve svém„domicilu“. Zdá se, že někteří pozdější astrologové z období středověku a renesance převzali tuto základní myšlenku v dřívější tradici a označují tento koncept jako exil, namísto (nebo navíc) detrimentu. Toto použití pak přežilo do moderní doby v některých španělských,

[1087] *CCAG*, 8, 4, s. 222: 8-10.
[1088] Rhetorius, *Compendium*, 113, trans. Holden, s. 161 (*CCAG*, 8, 4, s. 222: 12-14).

portugalských a francouzských astrologických tradicích, i když se z nějakého důvodu nedostalo do angličtiny.

Abych to shrnul, navrhoval bych použít konvenci odkazovat na umístění planety ve znamení opačném k jejímu vlastnímu domicilu jako na znamení „nepříznivosti“, „slabosti“ nebo „exilu“ planety. I když je termín nepříznivosti pravděpodobně nejméně hrozivě znějící a také méně náchylný ke konfliktu s terminologií již používanou v pozdějších astrologických tradicích, zbylé dva termíny jsou pojmově dobře spjaty se zbytkem systému a měly by být pravděpodobně zachovány a ve vhodných případech zaměnitelné.

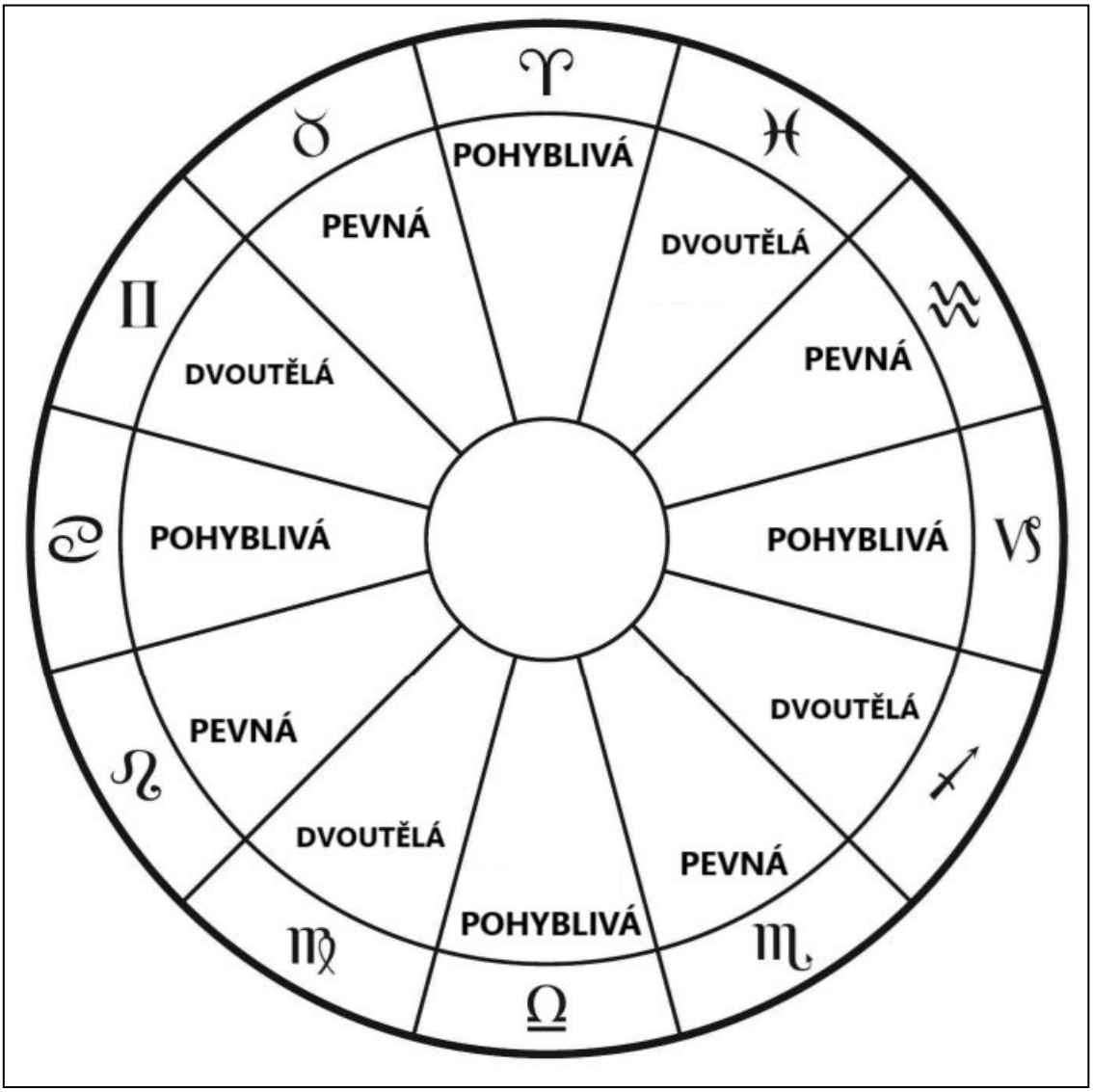
Pokud je tato nauka přijata, pak jsou indikace protivenství následující: Slunce má své protivenství ve Vodnáři, Měsíc v Kozorohu, Merkur ve Střelci a Rybách, Venuše ve Štíru a Beranu, Mars ve Vahách a Býku, Jupiter v Blížencích a Panně, Saturn v Raku a Lvu. Pokud jde o to, proč tato umístění nejsou typicky definována vedle domicilu, exaltace a deprese v raných helénistických instruktážních textech, není skutečně jasné. Je možné, že je to něco, co bylo považováno za samozřejmé na základě uspořádání planetárních domicilů a způsobu, jakým každá z planet přirozeně vládne znamení opačnému k jiné planetě s opačnými vlastnostmi. Zdá se, že existuje dostatek odkazů na tento koncept, abychom dospěli k závěru, že byl obecně vnímán tak či onak jako problematický, i když stejně jako v mnoha oblastech helénistické astrologie jsme často nuceni vyvodit závěry o této praxi na základě několika rozptýlených odkazů, které se tu a tam dochovaly.

Kvadruplicity

Jednou z vnitřních vlastností znamení zvěrokruhu, na které se všichni autoři shodují, je jejich seskupení do tří sad po čtyřech, které zde budu označovat jako *kvadruplicity*, ačkoli jsou v moderní době běžněji známé jako *modality*.[1089] Zdá se, že helénističtí astrologové neměli žádný konkrétní termín, který by byl používán pro označení tohoto pojmu obecně, ačkoliv jej Pavel

[1089] Pojem je definován výslovně in Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 12; Rhetorius, *Compendium*, preface (trans. Holden, s. 1-2). Je také jmenována jako jedna z několika různých vlastností přiřazených konkrétním znamením in Valens, *Anthology*, 1, 2; Firmicus, *Mathesis*, 2, 10; Paulus, *Introduction*, 2; Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1, 1. Jiní autoři tento pojem zmiňují a berou jej jako základní princip ve vymezeních.

Alexandrijský popisuje jako seskupení znamení, která „stojí od sebe po čtyřech“, a tak se přijetí pozdějšího termínu kvadruplicita zdá jako příhodné.[1090]

Kvadruplicity

V moderní době jsou tři kvadruplicity známé jako kardinální, fixní a proměnlivá; řecké výrazy pro kvadruplicity se však obvykle překládají jako „tropická“ (*tropika*), „pevná“ (*sterea*) a „dvoutělá“ (*disōma*). Pro účely této knihy je budu označovat jako „pohyblivá“, „pevná“ a „dvoutělá“ znamení z důvodů, které vysvětlím níže. Při použití této terminologie je standardní uspořádání kvadruplicit následující:

POHYBLIVÁ: Beran, Rak, Váhy, Kozoroh.

[1090] Paulus, *Introduction*, 2, ed. Boer, s. 8: 17 až s. 9: 1-2.

PEVNÁ: Býk, Lev, Štír, Vodnář.

DVOUTĚLÁ: Blíženci, Panna, Střelec, Ryby.

Ačkoli se řecký výraz *tropikos* obvykle překládá jako „tropický“, protože toto slovo bylo původně používáno k označení „tropů“ nebo „slunovratů“, které se vyskytují u Raka a Kozoroha, doslova znamená „týkající se otočení“ nebo „týkající se změny“. Je odvozeno od slova *tropē*, což znamená „otočení“, „změna“ nebo „transformace“. Někdy je tato kvadruplicita rozdělena do dvou podskupin, přičemž pouze Rak a Kozoroh jsou označována jako „tropická“ nebo „solsticiální“ znamení, protože se shodují s letním a zimním slunovratem, zatímco Beran a Váhy jsou označována jako „ekvinokční“ nebo „rovnodennostní“ znamení, protože se shodují s jarní a podzimní rovnodenností.[1091] Zdá se však, že většina autorů používá termín *tropika* jako obecný termín pro označení celé kvadruplicity všech čtyř znamení. Z tohoto důvodu se nám zdá nevhodné, abychom je nadále označovali jako „tropická“ znamení, protože technicky pouze dvě z nich obsahují slunovraty, ale zdá se, že termín *tropika* byl použit pro označení všech čtyř znamení, protože slovo zprostředkovávalo určitý smysl pro pohyb nebo změnu, což se stalo primárními interpretačními klíčovými slovy pro tuto kvadruplicitu. V indické a středověké tradici se tato kvadruplicita začala označovat jako „pohyblivá“ znamení, což se zdá být dobrým pokusem zprostředkovat jak význam řeckého výrazu, tak i astrologický výklad, a já jej zde za účelem odkazování na tento pojem přejmu.[1092]

Řecký výraz pro „pevná“ znamení je *stereos*, což znamená „tuhý“ nebo „pevný“, i když jej lze použít také metaforicky k označení věcí, které jsou „tvrdé“ nebo „nepovolné“. Tradiční překlad tohoto výrazu jako „pevný“ se zdá být významově dostatečně blízký původní řečtině, takže nevidím potřebu pokoušet se zde změnit současné použití, i když bych rád poznamenal, že v indické tradici se o nich mluví jako o „nehybných“ znameních, což poskytuje určitý důležitý pohled na kontrast, který byl pravděpodobně původně zamýšlen vůči „pohyblivým“ znamením.[1093]

[1091] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 12.
[1092] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 216. Dykes, *Introductions*, s. 62.
[1093] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 216.

Řecký výraz pro „proměnlivá“ znamení je *disōmos*, což znamená „dvoutělé“ nebo „mající dvě těla“. V některých pozdějších tradicích se používá slovo „*bicorporeal*“,[1094] což znamená totéž. Částečně to vyplývá ze skutečnosti, že některá souhvězdí, podle kterých byla tato znamení pojmenována, měla původně figury se dvěma postavami, které se shodovaly s těmito znameními, jako jsou Blíženci a dvojčata či Ryby a dvě ryby. Objevilo se i pozdější zdůvodnění, které souviselo s ročními obdobími, o kterých budeme zanedlouho diskutovat. Indičtí astrologové označují tuto kvadruplicitu jako „dvou-přirozená“ znamení, což opět poskytuje určitý konceptuální vhled.[1095]

Pokud jde o interpretace, Héfaistión činí stručné prohlášení o povaze kvadruplicit v jednom bodě v kontextu počáteční[1096] astrologie:

Pohyblivá znamení podporují snadnou změnu (k dobrému i špatnému), pevná činí hledanou věc nezměnitelnou, dvoutělá činí výsledek hledané věci bipartitním[1097].[1098]

Zdá se, že to souvisí s širší sezónní metaforou, která je jasněji nastíněna v Ptolemaiovi a Rhetoriovi, tedy ve spojení s tropickým zvěrokruhem.[1099] Říkají, že pohyblivá znamení jsou spojena se změnou, protože když se Slunce přesune do těchto znamení, znamená to začátek nového ročního období: Beran je spojen se začátkem jara na severní polokouli, Rak s létem, Váhy s podzimem a Kozoroh se zimou. Každé roční období s sebou přináší změnu teploty a délky dnů. Když se pak Slunce přesune do pevných znamení, tato se shodují se středem ročních období a počasí se stává stálejším, a tedy pevným nebo trvalým. Býk se shoduje s polovinou jara, Lev s polovinou léta, Štír s polovinou podzimu a Vodnář s polovinou zimy. A konečně, když se Slunce přesune do proměnlivých znamení, Rhetorius říká, že počasí se stává „nejednoznačnějším“ (*epamphoteros*), protože se začíná přecházet z jednoho období do druhého. Pro Ptolemaia tato znamení představují jakýsi přechodný nebo mezi stavový stav, protože „sdílejí specifické přirozené vlastnosti dvou stavů počasí na jejich

[1094] Dvoutělesné. RS
[1095] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 216.
[1096] Neboli elekční astrologie. RS
[1097] Zahrnující nebo vytvořené dvěma samostatnými stranami. RS
[1098] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 4: 9, trans. Gramaglia, s. 40, upraveno.
[1099] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 12. Rhetorius, *Compendium*, preface (trans. Holden, s. 1-2).

koncích a na jejich počátcích“, a to je důvod, proč mohou být popsána jako dvoutělá.[1100]

Zdá se, že tato konceptualizace rozdělení znamení do kvadruplicit v souvislosti se začátkem, středem a koncem ročních období byla základem řady interpretačních výpovědí u jiných autorů. V počáteční astrologii jsou pohyblivá znamení někdy interpretována jako snadno iniciující nové činy, ale mají problémy dovést to, co bylo zahájeno, do konce, a potřebují to zkusit znovu.[1101] Obecně jsou interpretována jako rychlá a proměnlivá. Pevná znamení jsou výrazná v horoskopech, kde je daná záležitost stabilní, neměnná nebo trvalá.[1102] Obecně jsou interpretována jako záležitosti, které se mění pomalu nebo obtížně, nebo v některých případech se nemění vůbec. V arabské verzi Dorothea se říká, že proměnlivá znamení naznačují odchylky ve způsobu vyvolávání událostí se dvěma složkami, takže druhá skončí dříve, než může být dokončena první.[1103] Obecně jsou interpretována jako nejednoznačná, jdoucí od stabilního k měnícímu se.

Znamení se dvěma těly jsou také běžně interpretována tak, že dávají obojí z toho, co označují v konkrétním horoskopu, a v jednom bodě je to uvedeno jako pravidlo v arabské verzi Dorothea: „Najdete-li jakoukoli planetu ve znamení se dvěma těly, zdvojnásobte to.“[1104] To je princip, který je základem Ptolemaiova tvrzení, že převaha relevantních signifikátorů ve znameních se dvěma těly povede k narození dvojčat.[1105] Tato představa o kvadruplicitách označujících počet nebo frekvenci v horoskopu se někdy používá jako konkrétní interpretační princip i v jiných oblastech. Když se například Valens věnuje tématu manželství, říká, že přítomnost Venuše v pohyblivém nebo dvoutělém znamení může znamenat, že dotyčný bude mít více manželství nebo bude promiskuitní, pokud se k tomu přidají další faktory.[1106] Dorotheus podobně říká, že Venuše ve znamení se dvěma těly označuje, že zrozenec bude mít více než

[1100]Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 12: 5, trans. Schmidt, s. 28.
[1101] Dorotheus, *Carmen*, 5, 3.
[1102] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 4:9.
[1103] Dorotheus, *Carmen*, 5, 4: 1.
[1104] Dorotheus, *Carmen*, 1, 11: S, trans. Pingree, s. 170.
[1105] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 3, 8.
[1106] Valens, *Anthology*, 2, 38: 4.

jedno manželství.[1107] Tímto způsobem mohou kvadruplicity modifikovat vyjádření planet změnou frekvence nebo počtu čehokoli, co je signifikováno.

Triplicity

Kromě kvadruplicit byla znamení také seskupena do čtyř sad po třech, které byly známé jako „trigony“ nebo „trojúhelníky“ (*trigōnon*). Použiji pozdější středověkou konvenci odkazovat na tyto skupiny jako na „triplicity“, což jednoduše znamená „skupinu tří věcí“. Čtyři skupiny triplicity jsou následující:

1. TRIPLICITA: Beran, Lev, Střelec.
2. TRIPLICITA: Býk, Panna, Kozoroh.
3. TRIPLICITA: Blíženci, Váhy, Vodnář.
4. TRIPLICITA: Rak, Štír, Ryby.

Zdejší řecká terminologie způsobila v akademickém vědění určitý zmatek, protože slovo, které astrologové používali k označení seskupení znamení do čtyř sad po třech, bylo *trigōnon*, což znamená „trojúhelník“. Stejný termín byl také použit pro označení aspektu „trigon“, i když myšlenka aspektů je koncepčně odlišná od rozdělení označení do čtyř sad po třech. To je důvod, proč jsem přijal konvenci odkazovat na seskupení znamení do čtyř sad po třech jako na „triplicity“, a na aspekt jako na „trigon“.

Astrologové začali seskupovat znamení do čtyř sad po třech již v pozdní mezopotámské tradici a dokonce přiřazovat planety k těmto triplicitám.[1108] V helénistické tradici byly triplicity spojovány se čtyřmi hlavními směry neboli „větry“.[1109] Někteří astrologové také přiřadili čtyři klasické živly oheň, země, vzduch a vodu ke každé z triplicit. S triplicitami byl spojen také jedinečný systém planetárních vládců, který je analogický schématu vládnutí domicilů, i když tato přiřazení byla odlišná od dřívějších mezopotámských předchůdců. Helénistický systém triplicitních vládců bude podrobněji probrán později v této knize. Prozatím se zaměřím na elementární asociace.

[1107] Dorotheus, *Carmen*, 2, 3: 13.
[1108] Hunger and Pingree, *Astral Sciences*, s. 17; Rochberg-Halton, „TCL 6 13”; Rochberg Halton, „*Elements of the Babylonian*“, s. 60-61.
[1109] Nebudu se v této práci zabývat směry spojenými se znameními, ale je zde dobrý přehled některých různých schémat v helénistické tradici in Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 225-226.

Pozadí o čtyřech živlech a kvalitách

Kolem šestého století př. n. l. někteří z raných předsokratovských řeckých filozofů navrhli, že všechny věci ve vesmíru lze zredukovat na jediný základní princip.[1110] Filozof Thalés z Milétu tvrdil, že tento princip je voda, zatímco Anaximenés řekl, že je to vzduch, a Hérakleitos předpokládal, že to byl oheň. V pátém století př. n. l. nastínil filozof Empedoklés nauku, ve které byly čtyři z těchto principů nebo, jak je nazval, „kořeny" (*rhizōmata*): země, vzduch, oheň a voda. Tyto čtyři „kořeny" později přijal filozof Platón ve čtvrtém století př. n. l., který je jako první označil ve svém popisu stvoření vesmíru, *Timaeus*, jako „živly" (*stoicheia*).[1111] Řecký výraz pro „živly" se původně používal k označení „písmen" abecedy, protože jednotlivá písmena jsou nejmenší možné součásti, které tvoří úplnou větu. Živly byly podobně koncipovány jako nejmenší součásti, které tvoří vnímatelná tělesa.[1112]

Aristoteles, Platónův žák, také přijal čtyř živlovou teorii, i když ji rozšířil tím, že začlenil koncept, že živly jsou spíše schopny se proměnit jeden v jiný, než aby byly neměnné, jak zjevně věřil Empedoklés.[1113] Aby vysvětlil, jak by se každý z živlů mohl přeměnit v jiný, zavedl myšlenku, že s každým z živlů jsou spojeny specifické kontrastní kvality, protože bez protikladu protikladných kvalit, jak tvrdí, nemůže dojít ke změně. Vzhledem k tomu, že živly jsou stavebními kameny vnímatelných těles, Aristoteles usoudil, že vlastnosti, z nichž jednotlivé živly vycházejí, by se musely vztahovat k pocitu vnímání, který je nejúžeji spojen s tím, co je hmatatelné, a dospěl k závěru, že nejzřetelnějším kandidátem na to je hmat. Z toho pak vyplývá premisa, že fyzická těla jsou odlišena protikladem hmatatelných kvalit.

V souladu s touto myšlenkou si Aristoteles vybral dva soubory kvalit, které měly reciproční aktivní a pasivní složky, což vedlo k vytvoření čtyř primárních kvalit: horko a studeno, sucho a vlhko. Ty pak byly spojeny s každým ze čtyř živlů způsobem, který jim dal dvě neprotichůdné vlastnosti:

OHEŇ je horký a suchý.

[1110] Mnoho z toho a co následuje, viz Warren, *Presocratics*, a Barnes, *Early Greek Philosophy*.

[1111] Plato, *Timaeus*, 48c.

[1112] Platón dále popisuje živly jako geometrické struktury, které se skládají z trojúhelníků (*Timaeus*, 53c-574d), což je zajímavé vzhledem ke spojení mezi živly a triplicitami/trojúhelníky v helénistické astrologii.

[1113] Co následuje, viz Aristoteles, *On Generation and Corruption*, 2, 1-4. Aristoteles rozebírá Empedoklovu pozici a staví ji do kontrastu se svým vlastním názorem, že se živly v 6. kapitole přeměňují jeden v druhý.

VZDUCH je horký a vlhký.

VODA je studená a vlhká.

ZEMĚ je studená a suchá.

Navzdory dvojím vlastnostem spojeným s každým živlem Aristoteles řekl, že existuje jedna kvalita, která je nejtěsněji spojena s každým ze čtyř:

OHEŇ je primárně horký.

VZDUCH je primárně vlhký.

VODA je primárně studená.

ZEMĚ je primárně suchá.

Aristoteles následně předpokládal, že zatímco každý živle je schopen přeměny v jiný, tato přeměna probíhá mnohem rychleji u živlů, které sdílejí společnou kvalitu. Oheň je například horký a suchý a vzduch je horký a vlhký; oheň se tak může změnit ve vzduch pouhou přeměnou jediné kvality – sucha na vlhko – protože již sdílí jednu vlastnost společnou se vzduchem (tj. horko). Alternativně by oheň, který je horký a suchý, musel změnit obě své kvality, aby se stal vodou, která je studená a vlhká.

To je v podstatě Aristotelův přístup k teorii čtyř živlů, alespoň tak, jak je nastíněn v jeho nejvlivnější práci na toto téma, *O vzniku a zániku*. Navzdory váze jeho autority však jeho bezprostřední nástupci nemuseli zcela přijmout premisu jeho argumentu. Theophrastus, první student, který následoval po Aristotelovi jako vedoucí lycea, jeho školy v Athénách, odmítl vztah svého učitele mezi vzduchem a teplem a místo toho se rozhodl, že vzduch bude primárně chladný a voda primárně vlhká. To uvedlo teorii čtyř živlů do souladu s některými soudobými lékařskými naukami obhajovanými lékařem Filistiónem z Locri, a také to napravilo základní rozpor, který existoval mezi Aristotelovými fyzikálními spisy a jeho biologickými spisy, protože v nich často zacházel se vzduchem, jako by byl primárně studený nebo fungoval jako chladivo nebo chladicí prostředek.[1114] To zase pravděpodobně ovlivnilo pozdější stoickou

[1114] Rozsáhlé zpracování tohoto problému, viz Longrigg, „*Elementary Physics in the Lyceum and Stoa*“, s. 211-229. Podobný popis je uveden in Hahm, *The Origins of Stoic Cosmology*, s. 91-103. Oba poukazují na to, že již ve čtvrtém století spojoval sicilský lékař Filistión z Locri oheň s horkem, vzduch s chladem, vodu s vlhkem a zemi se

konceptualizaci teorie čtyř prvků, protože zakladatel této školy, Zénón z Kitia, studoval v Athénách a nakonec tam založil vlastní školu nedlouho po Aristotelově smrti, v dostatečné blízkosti, aby byl vystaven některým změnám, které Aristotelovi nástupci provedli v jedné z jeho stěžejních nauk.[1115]

Počínaje Zénónem někdy kolem roku 300 př. n. l. stoikové přijali teorii čtyř živlů jako základní součást své kosmologie. Pro stoiky existují dva „principy" (*archai*): aktivní a pasivní.[1116] Pasivní princip je nemodifikovaná substance hmoty, zatímco aktivní princip je Bůh, který hmotu utváří a modifikuje svým rozumem (*logos*). Ze spojení těchto dvou principů vznikají čtyři živly oheň, voda, vzduch a země. Oheň a vzduch byly konceptualizovány jako „aktivní" a schopné udržet věci, zatímco země a voda byly konceptualizovány jako „pasivní", a bylo třeba je udržovat.[1117] Spojili každý z prvků s jednou kvalitou, podle modelu obhajovaného Filistiónem a Theophrastem:

OHEŃ je horký.

VZDUCH je studený.

VODA je vlhká.

ZEMĚ je suchá.

Zatímco následovali Aristotela ve spojení každého ze čtyř živlů s protichůdnými vlastnostmi, lišili se od něj tím, že postavili vzduch (studený) jako protiklad ohně (horký), a vodu (vlhkou) jako protiklad země (suchá).

Toto uspořádání je důležité, protože se zdá, že šlo o stoické pojetí živlů, které převládaly v helénistické astrologické tradici spíše než v aristotelské. Až ve středověké tradici se Aristotelova konceptualizace znovu objevila a začala vytlačovat stoický přístup.

---

suchem. Oba autoři také dokumentují Aristotelovu tendenci spojovat vzduch s vlastností ochlazení ve svých biologických dílech, zejména v jeho teorii dýchání, v níž se vzduch ohřívá, až když vstoupí do těla a setká se s vnitřním teplem, které tam sídlí. Viz Aristoteles, *On Youth and Old Age, On Life and Death, On Breathing*, 480a28-480b6.

[1115] To je základní premisa jak Longriggových, tak Hahmových argumentů, citovaných výše.

[1116] Diogenes Laertius, *Lives of Eminent Philosophers*, 7: 134-137.

[1117] Long and Sedley, *The Hellenistic Philosophers*, vol. 1, 47D, E, F a G, citující v tomto pořadí Nemesius, *On the Nature of Man*, 164:15-18, Galen, *On Natural Faculties*, 106: 13-17, Galen, *On Bodily Mass*, 7.525:9-14, a Plutarch, *On Common Conceptions*, 1085C-D.

Přiřazení živlů do triplicit

Několik helénistických astrologů přiřazuje každý ze čtyř klasických živlů (Oheň, Země, Vzduch a Voda) znamením zvěrokruhu v souladu s triplicitami. Navzdory převládání této nauky v pozdějších středověkých, renesančních a moderních astrologických tradicích nebylo přiřazení živlů k triplicitám mezi helénistickými astrology univerzální. Ve skutečnosti většina dochovaných zdrojů viditelně mlčí, pokud jde o toto schéma, potenciálně kvůli filozofickým nebo koncepčním neshodám ohledně zdůvodnění, pro jaká znamení přiřadit živly. Zdůvodnění přidělení se zdá být odvozeno ze schématu planetárních radostí, o kterém bude řeč později, a pokud je to pravda, pak se zdá, že pochází z velmi rané helénistické tradice, ačkoli původ je stále poněkud nejasný.

I když se zdá, že mezi helénistickými astrology existoval rozšířený systém seskupování znamení do čtyř sad po třech (označovaných jako „triplicity"), a přestože tyto odpovídají stejným skupinám znamení, která později byla spojena s živly, zdá se, že několik autorů si není vědomo jakýchkoli souvislostí mezi těmito znameními a čtyřmi živly. Místo toho spojili triplicity s určitými světovými směry a někdy určili konkrétní planety jako vládce skupin. Nejvýraznějším příkladem toho je Dorotheus ze Sidonu z konce prvního století n. l., který často používá vládce triplicit ve vymezeních, ale nezmiňuje se o živlech v souvislosti s triplicitami.

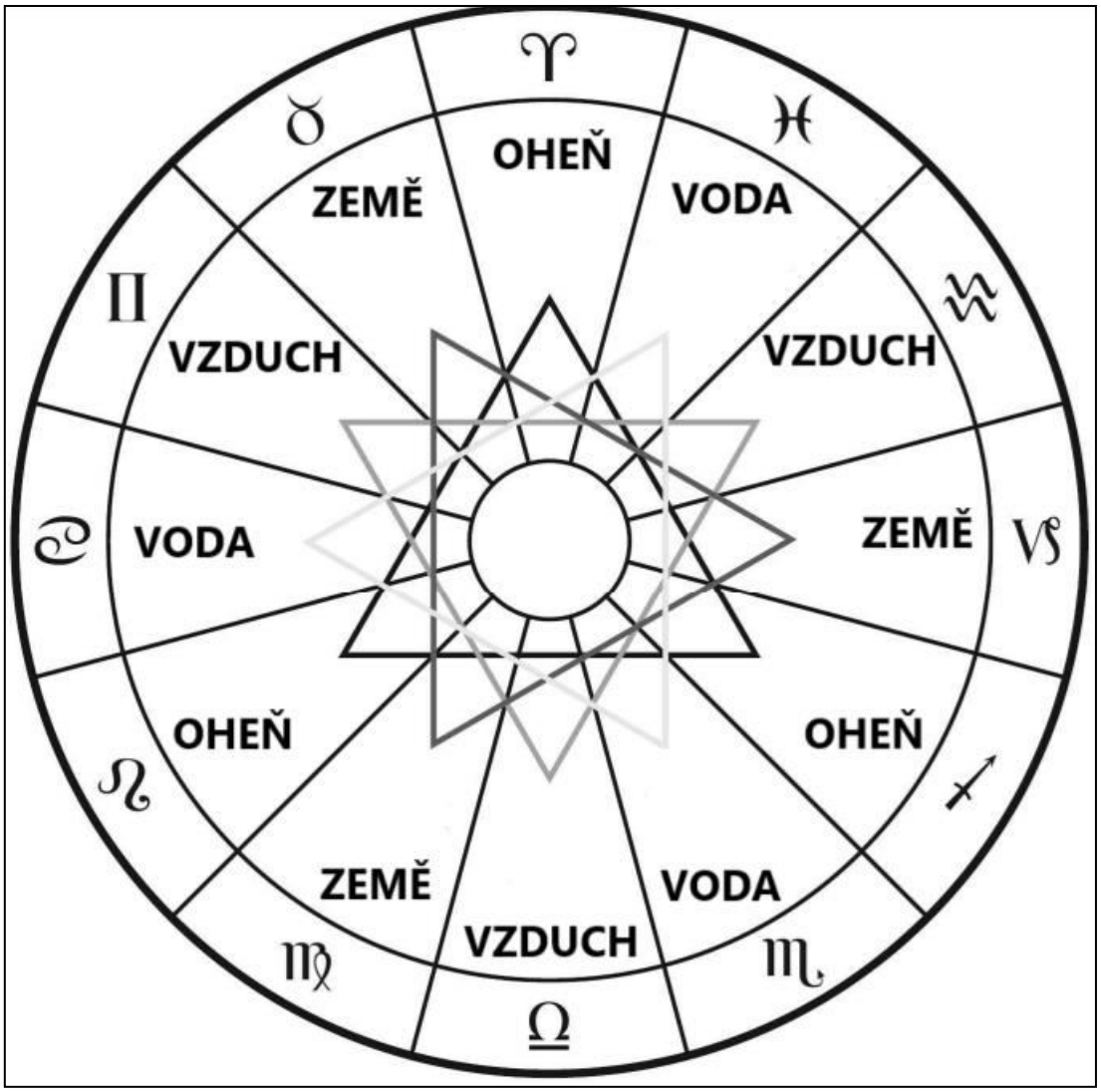
Mezi další autory, kteří pojednávají o kvalitách spojených se znameními nebo je seskupují do triplicit, ale nespojují je s živly, patří Manilius, Thrasyllus, Antiochus, Dorotheus, Manéthón, Ptolemaios, Porfyrios, Pavel Alexandrijský, Anonym z roku 379 a Olympiodorus.[1118] Mezi autory, kteří přiřazují čtyři živly znamením zvěrokruhu ve standardním seskupení, patří Valens, Firmicus, Héfaistión, Julián z Laodiceje a Rhetorius.[1119]

Náš nejstarší zdroj pro spojení každého ze znamení zvěrokruhu se čtyřmi živly je ve spisech Vettia Valense z poloviny druhého století našeho

[1118] U některých z těchto autorů se občas objevuje zmínka o tom, že určitá znamení jsou vodnatá nebo jiné podobné vlastnosti, i když se zdají být odvozena z nepravidelného rozložení vedlejších vlastností, které jsou spojovány s obrazy zodiakálních souhvězdí, a ne nutně z přístupu k přiřazení všech čtyř živlů k triplicitám, které se později v tradici staly standardem. Tímto způsobem existovaly dva přístupy k přidělování živlových kvalit, i když v tomto přístupu je aplikován spíše pouze na několik znamení, nežli na všechna.

[1119] Valens, *Anthology*, 1, 2; Firmicus, *Mathesis*, 2, 10; Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 7: 7; Julián in *CCAG* 4, s. 152: 21-23; Rhetorius, *Compendium*, 3.

letopočtu.[1120] Valens je také naším jediným nejrozsáhlejším helenistickým zdrojem jak pro konceptualizaci této nauky, tak pro její aplikaci v astrologickém kontextu.

Živly a triplicity

Nejprve představuje živlové asociace v *Antologii*, v I. knize, II. kapitole, kde uvádí vlastnosti spojené s každým ze znamení. Během svých popisů označuje Berana jako „ohnivého“ (*pyrōdēs*), Býka jako „zemitého“ (*geōdēs*), Blížence jako „vzdušného“ (*aerōdēs*), Raka jako „vodnatého“ (*hudatōdēs*) atd. Konečným výsledkem jsou čtyři skupiny tří znamení, z nichž každý je spojen s jedním ze čtyř klasických živlů:

[1120] Poprvé na to poukázal Robert Hand in Valens, *The Anthology*, Book I, trans. Schmidt, ed. Hand, s. ii.

OHNIVÁ: Beran, Lev, Střelec.

ZEMITÁ: Býk, Panna, Kozoroh.

VZDUŠNÁ: Blíženci, Váhy, Vodnář.

VODNÍ: Rak, Štír, Ryby.

Tyto základní asociace přetrvaly v západní astrologické tradici až do současnosti.

Interpretace živlů

Odkazy na to, jak byly živly použity ve vymezeních, jsou vzácné, i když se obecně zdá, že se používají jako přiřazení rodu, ve kterém existuje jak velmi doslovný způsob, jak by mohly být použity při interpretacích, tak i širší, symbolický způsob.

Pokud jde o doslovné interpretace, Valens se několikrát dovolává živlů v kapitole o indikacích násilné smrti v nativním horoskopu. V jednom horoskopu používá příklad někoho, kdo měl příslušný signifikátor v Raku; říká, že dotyčný zemřel utonutím při koupeli, protože Rak je vodní znamení.[1121] Později dává horoskop někoho, kdo zemřel při požáru, a poukazuje na to, že jedním z hlavních signifikátorů v horoskopu této osoby byl Mars ve Lvu, což je ohnivé znamení.[1122] V jiném příkladu mluví o někom, kdo měl ve vodním znamení Ryb poškozený příslušný signifikátor a jeho konec evidentně nastal v nákladovém prostoru lodi, pravděpodobně utonutím při potopení.[1123]

Podobný soubor doslovných výkladů je v III. knize Héfaistióna Thébského, kde stručně hovoří o počátečních plánech pro založení města a odvozuje různé definice pomoci nebo poškození, které se přihodí městu, pokud dojde k zatmění v určitých triplicitách:

Stalo se totiž, že podle takového počátku dochází k naprostému zničení zemětřesením a velmi velkým škodám na takto založených městech: v triplicitě Berana, protože je ohnivý, [zkáza nadejde] z ohně; v Býku, který je podobný zemi, je třeba předpokládat škodu nebo pomoc ze země a zemědělství […], v

[1121] Valens, *Anthology*, 2, 41: 49. Srov. Valens, *Anthology*, 2, 41: 63.
[1122] Valens, *Anthology*, 2, 41: 66. Možná ještě horší, protože Mars je ohnivá planeta.
[1123] Valens, *Anthology*, 2,41: 73-76.

triplicitě Blížence, protože jsou od přírody vzdušní, [musíme očekávat] pomoc nebo škodu od vzduchu; v [triplicitě] Raka, protože je vodnatý, pomáhá nebo škodí vodou.[1124]

Stejně jako u přiřazení rodu jsou živly primárně uplatňovány v doslovných interpretacích, pokud jsou relevantní pro vymezení. I když v mnoha případech nemusí být použitelné, lze je použít za specifických okolností, které vyžadují velmi přesné vyjádření o hmotném bohatství nebo zkoumané počáteční situaci.

Živlové kvality a interpretace temperamentu

Kromě toho, že je Valens jedním z mála helénistických pramenů, který zmiňuje živly v souvislosti s triplicitami, je také jedním z mála autorů, kteří zmiňují kvality, jež si spojuje s živly, a zde se řídí stoickou koncepcí, díky níž je oheň horký, vzduch studený, voda vlhká a země suchá. To má nakonec důležité důsledky pro způsob, jakým jsou živly přiřazovány znamením zvěrokruhu, protože běžné schéma mezi astrology, kteří je zmiňují, staví znamení ohně proti znamením vzdušným, a znamení vody proti znamením zemským. Autor tohoto schématu tak poskytl konkrétní zobrazení stoické konceptualizace živlových protikladů, které staví oheň/horko proti vzduchu/chladu, a vodu/vlhko proti zemi/suchu. Například ve zvěrokruhu je Beran horkým a ohnivým znamením a je v opozici Vah, což je znamení studeného vzduchu. Dále je Býk znamením suché země a je v opozici se znamením Štíra, což je znamení vlhké vody; a tak dále.

Valensova primární diskuse o kvalitách živlů se objevuje v *Antologii* ve IV. knize v kontextu diskuse o specifickém aspektu techniky vládce času zvaného zodiakální uvolnění.[1125] Část techniky, kterou se Valens snaží vysvětlit, je „ztráta svazku“, při níž dojde k přerušení sledu znamení, takže časové období přeskočí do opačného znamení zvěrokruhu, než kde začalo. Valens se snaží obhájit tento aspekt techniky tím, že vysvětluje, jak interakce mezi protichůdnými znameními ve zvěrokruhu slouží důležité, vzájemně prospěšné funkci, přičemž každý protikladný živel oživuje a pomáhá tomu druhému růst. Právě zde Valens diskutuje o kvalitách, které spojuje s každým ze znamení.

[1124] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 7: 7, trans. Gramaglia, s. 65.
[1125] Valens, *Anthology*, 4, 4: 20-31.

Říká, že oheň a vzduch se vzájemně prolínají, protože stoupají nahoru, a přitom je oheň, který je horký, podporován mírnější teplotou vzduchu, který je studený, a vzduch se zároveň zahřívá žárem ohně, aby se příliš neochladil.[1126] Podobně Valens říká, že země, která je suchá, je vyživována vlhkostí vody, která umožňuje zemi, aby věci rostly, zatímco voda samotná se rodí ze země a je v ní obsažena.[1127] Vlhkost vody v podstatě umožňuje zemi, aby byla úrodná, zatímco země vodu obsahuje a dává jí formu. Později, v IX. knize *Antologie*, se Valens k tomuto tématu vrací a diskutuje o způsobu, jakým se živly proměňují a vzájemně se vyvažují:

Tímto způsobem se každý z živlů mění jeden na druhý podle přirozeného zákona, přeměňuje se a přijímá svou vlastní krásu a vlastní hodnotu, aby se projevila univerzální struktura. Prvek, který zůstává ve své vlastní formě, aby zasahoval do ostatních prvků, není nic jiného než neužitečný a škodlivý. Když se ale smísí s jiným, vytvoří umírněný stav a při prostupování vším není ničím zničen.[1128]

Zdá se, že tyto interpretace kvalit spojených s živly poskytují přístupový bod pro pochopení jejich širší interpretační hodnoty v kontextu helénistické astrologie, protože právě zde se začleňují do tradičních nauk obklopujících temperamenty, které jsou zase spojeny se starověkými názory obklopujícími analýzu charakteru a podstatu psychiky. Filozof prvního století, Seneca, dává užitečný přehled teorie stoického temperamentu:

Existují čtyři živly – oheň, voda, vzduch a země – s odpovídajícími vlastnostmi – horko, studeno, sucho a vlhko. V souladu s tím mísení živlů vytváří variace v místech a stvořeních, tělech a zvycích; vrozené figury tvorů se více naklánějí daným směrem přímo úměrně k větší síle, kterou dodává převaha daného živlu. Některé oblasti proto nazýváme „vlhké“ a „suché“ a „horké“ a „chladné“. Stejné rozdíly platí pro zvířata a lidi: je rozdíl, kolik vlhkosti a tepla

[1126] Valens, *Anthology*, 4, 4: 24. Text nejprve nevysvětlitelně odkazuje na oheň jako na „suchý“, na což Schmidt a Hand poukazují, že je pravděpodobně chybou v rukopisech (*Anthology*, Book IV, trans. Schmidt, s. 7, pozn. 7), a skutečně je to potvrzeno později ve stejné větě, když Valens dává do kontrastu vlastnosti ohně s tendencí ochlazování vzduchu. Předpokládám, že to byl kontrast, o který se Valens původně snažil v této větě.
[1127] Valens, *Anthology*, 4, 4: 25.
[1128] Valens, *Anthology*, 9, 8: 40, trans. Riley, s. 158.

má každý jedinec v sobě; živel, který v něm převládá, určí jeho charakteristické chování.[1129]

Z teorie stoického temperamentu se dochovalo jen velmi málo, i když Seneca nám dává určité vhledy do její interpretace. Dále říká, že oheň je aktivní a tvrdohlavý nebo nesmlouvavý, takže ohniví lidé mohou být vášniví a náchylní k hněvu, zatímco lidé s chladnou povahou mají sklony být bázliví nebo zbabělí, protože chlad jako vlastnost je pomalý a náchylný ke zmenšování.[1130] Později říká, že zatímco ohniví lidé mohou být náchylní k hněvu, ti s vlhkou, suchou nebo chladnou povahou mohou být paničtí, protivní, cítit se beznadějní nebo podezřívaví.[1131] Jinde zmiňuje vodu a zemi jako pasivní živly, což vede k lidem, kteří mohou být apatičtí a ospalí.[1132] Podobná tvrzení jsou v některých filozofických materiálech *Hermetik*, kde se říká, že pokud je přebytek tepla, člověk se stává lehkým a ohnivým, zatímco přemíra chladu ho zatěžuje a zpomaluje.[1133]

Existuje několik náznaků, že Valens aplikuje podobné principy na živly, když diskutuje o určité technice načasování a co se stane s dotyčným, když aktivuje znamení, která jsou spojena s různými živly:

Pokud se hvězda ovládající takové období jako vládce času najde v ohnivém znamení se škůdci ve spojení nebo v aspektu s nimi, utrpí velmi nervózní zhroucení a bude jednat proti své vlastní vůli, protože je mentálně labilní. Je-li hvězda ve vzdušném znamení nebo je-li znamení nebo jeho vládce v poškození, zrozenec bude roztěkaný a znepokojený, a bude se domnívat, že dosahuje něčeho jiného, než ve skutečnosti je. Je-li hvězda v zemském znamení, unese šlechetné rány štěstěny a většinu věcí filozoficky přežije díky své vytrvalosti. Pokud je hvězda ve vodním znamení, zrozenec bude mít mysl, kterou lze snadno uklidnit, v mnoha záležitostech se dostane do peripetií, ale podaří se mu uspět a být úspěšný ve svých jednáních.[1134]

To ukazuje na širší soubor interpretačních principů, které jsou základem živlů, které lze použít k popisu činností a analýze charakteru, mimo povahy

[1129] Seneca, *On Anger*, 19: 1-2 (in Seneca, *Anger, Mercy, Revenge*, trans. Kaster and Nussbaum, s. 46-7).
[1130] Seneca, *On Anger*, 19: 2.
[1131] Seneca, *On Anger*, 19: 4.
[1132] Seneca, *On Providence*, 5: 9 (in Seneca, *Dialogues and Essays*, trans. Davie).
[1133] *Corpus Hermeticum*, vol. 3, fragment 20: 5, ed. Nock and Festugiére, s. 87.
[1134] Valens, *Anthology*, 4, 7: 8, trans. Riley, s. 74, upraveno.

konkrétních vnějších událostí, přičemž přístupovým bodem jsou kvality, které jsou s živly spojeny.

Triplicitní vládci

Triplicity byly také spojeny s alternativní formou vládnutí ve znamení zvěrokruhu v helénistické tradici. Tato planetární přiřazení k triplicitám byla známá jako „triplicitní vládci“ (*trigōnokratōr*).[1135] V některých raných textech, jako je Dorotheus, se téměř zdá, že jsou používány jako alternativní forma vládnutí znamení, sloužící mnoha stejným funkcím jako vládci domicilu. U jiných autorů, jako je Valens, jsou používány restriktivněji pro specifické účely nebo techniky. Ve středověké tradici se nakonec staly jednou z pěti „základních důstojností“, které se v pořadí důležitosti umístily těsně pod domicilem a povýšením.[1136]

Přiřazení triplicitních vládců

Primární systém přidělení triplicitních vládců je ten, který používají Dorotheus a Valens, což jsou naše dva hlavní zdroje pro tuto techniku.[1137] Někdy se o něm hovoří jako o schématu Dorotheova triplicitního vládcovství, ačkoli Dorotheus pravděpodobně nebyl původcem této techniky, protože se zdá být relativně standardní v celé helénistické tradici. Existovalo alternativní schéma triplicitního vládcovství, které vymyslel Ptolemaios, známé jako Ptolemaiovo triplicitní vládcovství, i když se nezdá, že by tento systém byl v helénistické tradici příliš široce přijat, protože pouze představuje modifikaci systému od Dorothea. Zde se budu primárně zabývat systémem od Dorothea a později samostatně nastíním Ptolemaiův přístup.

[1135] Héfaistión používá termín *trigōnokratōr* několikrát (např. *Apotelesmatika*, 2, 4: 20; 2, 14: 2), zvláště když cituje Dorothea, což pravděpodobně znamená, že to byl původní termín, který Dorotheus použil. Valens má tendenci používat termín *oikodespotēs* (např. *Anthology*, 2, 1-2), který v tomto kontextu znamená pouze „pán“ nebo „vládce“ triplicity, i když to může být trochu matoucí, protože se jedná o stejný termín odkazující na „vládce domu“ znamení. Obvykle stačí z kontextu usuzovat, zda se odkazuje na vládce triplicity nebo domicilu, i když obvykle si to usnadní přidáním slova triplicity, když konkrétně odkazuje na triplicitního vládce.

[1136] Je třeba poznamenat, že základní systém důstojnosti, který používá schéma bodů, který se stal standardem v pozdějších renesančních dílech, se skutečně začal používat až ve středověku. Nejbližším precedentem v helénistické tradici jsou některé argumenty o predominanci používané Ptolemaiem in *Tetrabiblos*, 3, 3-5, i když za každou „důstojnost“ přiděluje pouze jeden bod. Komplexní zkoumání tohoto tématu je v předmluvě a dodatcích Heřmana Korutanského in Hermann of Carinthia, *The Search of the Heart*, trans. Dykes.

[1137] Dorotheus, *Carmen*, 1, 1: 2-4. Valens, *Anthology*, 2, 1. Srov. Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1, 6, který cituje Dorothea přímo z původního textu verše, a Rhetorius, *Compendium*, 9.

DENNÍ VLÁDCI						NOČNÍ VLÁDCI		
1	2	3				1	2	3
☉	♃	♄	♈	♌	♐	♃	☉	♄
♀	☽	♂	♉	♍	♑	☽	♀	♂
♄	☿	♃	♊	♎	♒	☿	♄	♃
♀	♂	☽	♋	♏	♓	♂	♀	☽

Standardní triplicitní vládci

Každé triplicitě jsou přiřazeni tři planetární vládci: denní vládce, noční vládce a spolupracující[1138] vládce. Toto je také někdy uváděno jako první vládce, druhý vládce a třetí vládce. Planety, které jsou primární a sekundární, se mění podle toho, zda se jedná o denní nebo noční horoskop, přičemž spolupracující vládce zůstává vždy stejný. Vládci triplicit znamení jsou následující:

1. Ve znameních zvěrokruhu spojených s triplicitou Ohně (tj. Beran, Lev, Střelec) je primárním vládcem ve dne Slunce, sekundárním vládcem je Jupiter a spolupracujícím vládcem je Saturn. V nočním horoskopu je primárním vládcem Jupiter, sekundárním vládcem je Slunce a spolupracujícím vládcem je Saturn.
2. V triplicitě Země (tj. Býk, Panna, Kozoroh) je primárním vládcem ve dne Venuše, sekundárním vládcem je Měsíc a spolupracujícím vládcem je Mars. V nočním horoskopu je primárním vládcem Měsíc, sekundárním vládcem je Venuše a spolupracujícím vládcem je Mars.
3. V triplicitě Vzduchu je primárním vládcem ve dne Saturn, sekundárním vládcem je Merkur a spolupracujícím vládcem je Jupiter. V noci je primárním vládcem Merkur, sekundárním vládcem je Saturn a spolupracujícím vládcem je Jupiter.
4. V triplicitě Vody je primárním vládcem ve dne Venuše, sekundárním vládcem je Mars a spolupracujícím vládcem je Měsíc. V noci je

[1138] Někdy také participující. RS

primárním vládcem Mars, sekundárním vládcem Venuše a spolupracujícím vládcem je Měsíc.

Dorotheus říká, že Merkur může mít také určitou roli v triplicitě Země, i když v praxi se zdá, že se to nikdy žádným hmatatelným způsobem neuplatní.[1139] Valens nezmiňuje Merkur v souvislosti s triplicitou Země, ačkoli říká, že jelikož je Merkur „společný“ (*koinos*), spolupracuje se všemi vládci triplicit a pomáhá jim.[1140]

Odůvodnění schématu triplicitních vládců

Původ schématu triplicitních vládců je z historické perspektivy trochu nejasný, ale mohl původně vzniknout v souvislosti s jiným, raným konceptem zvaným „společní vládci domu“ (*sunoikodespotēs*). Zdá se, že tento koncept vyšel z rané debaty v helénistické astrologii o tom, zda jsou domicilní vládci jedinými vládci znamení, nebo zda existují jiné způsoby, jak se planety mohou přidružit k určitým znamením.[1141]

Zdá se, že při přiřazování planet k triplicitám jsou ve hře dva důvody, stejně jako pořadí jejich přiřazení. První zdůvodnění je diskutováno Ptolemaiem a částečně Valensem a je založeno na (1) sektě a (2) počtu vládcovství, které má každá planeta, v triplicitě podle domicilu a exaltace. Druhý důvod byl objeven nedávno a je spojen s radostmi planet. Zde se zaměříme na zdůvodnění důstojnosti a poté se k tomuto tématu vrátíme později, v následující kapitole představíme planetární radosti.

Důvodem důstojnosti schématu triplicitního vládcovství se zabývá především Ptolemaios.[1142] Premisa tohoto zdůvodnění má čtyři hlavní body:

1. Pouze denní planety mohou být přiřazeny k mužským znamením, která tvoří triplicitu Ohně a Vzduchu, za použití schématu, ve kterém

[1139] V arabském překladu se zdá, že to znamená, že spojení Merkura s triplicitou Země se konkrétně vztahuje na Pannu nebo je na ni omezeno. Dorotheus, *Carmen*, 1, 1: 3. Když však Héfaistión cituje původní řecký úryvek Dorothea, zdá se, že se říká, že Merkur má obecnější roli jako další vládce triplicity Země jako celku. V arabštině je Panna pravděpodobně zmíněna, protože je to jediné zemské znamení, ve kterém má Merkur nějaký vládcovský vztah, a proto je to pravděpodobně část důvodu, proč je zde Merkur vůbec zmíněn. O tom bude více pojednáno později v části o zdůvodnění důstojnosti triplicitních vládců.

[1140] Valens, *Anthology*, 2, 1: 10.

[1141] Viz diskusi o různých názorech na koncept společných domicilních vládců in Antiochus, *Summary*, 5, a Porphyry, *Introduction*, 7. Viz také překlad a diskusi těchto dvou pasáží in Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 119-126.

[1142] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 19.

jsou mužská znamení denní a ženská noční, zatímco pouze noční planety jsou přiřazeny ženským znamením, která tvoří triplicitu Země a Vody. Pokud je planeta v rozporu se sektou znamení spojených s touto triplicitou, pak musí být vyloučena z úvahy a nemůže být vládcem této triplicity.

2. Pokud má planeta svůj domicil nebo exaltaci v určité triplicitě, pak je způsobilá stát se vládcem triplicity těchto tří znamení.
3. Pokud má planeta svůj domicil i svou exaltaci v této triplicitě, získá v konečné tabulce větší váhu.

Tento model, alespoň jak vysvětlil Ptolemaios, ve skutečnosti příliš nevysvětluje spolupracující vládce a není zcela teoreticky konzistentní. Na základě toho mám podezření, že buď to nebylo původní zdůvodnění, nebo alespoň nebylo primárním zdůvodněním, když bylo poprvé navrženo standardní schéma triplicitních vládců. Stále však odvádí poměrně dobrou práci při vysvětlování většiny vymezení a zdůvodnění funguje následovně.

Odůvodnění triplicity Ohně

Triplicita Ohně je zcela složena z mužských znamení, takže jako možné vládce lze brát v úvahu pouze denní planety. Slunce, Jupiter a Mars mají své domicily ve znameních spojených s touto triplicitou (tj. Lev, Střelec a Beran). Mars musí být vyloučen, protože je to noční planeta. Slunce je považováno za více denní, nebo spíše za zástupce denní sekty, a také má své povýšení v Beranu, takže se stává primárním vládcem dne triplicity Ohně. Jupiter se pak stává sekundárním neboli nočním vládcem. Saturn nemá žádné důstojnosti podle domicilu nebo povýšení v triplicitě Ohně, ale je poslední zbývající denní planetou, takže se stává spolupracujícím vládcem. V denním horoskopu je tedy pořadí vládců triplicity Ohně: Slunce, Jupiter, Saturn.

Odůvodnění triplicity Země

Triplicita Země se skládá z ženských znamení, takže vládci musí být noční planety. Jedinou inherentně noční planetou, která vlastní domicil v této triplicitě, je Venuše, která vládne Býku, takže se stává primárním vládcem ve dne. Saturn a Merkur vládnou dalším dvěma domicilům, Kozorohu a Panně, ale jsou vyloučeni z vládcovství, protože nejsou nočními planetami. Měsíc je povýšen v Býku a Mars v Kozorohu, ale protože je Měsíc považován za více

noční, získává noční nebo sekundárním vládcem triplicity Země, a Mars se stává spolupracujícím vládcem. V denním horoskopu je tedy pořadí vládců triplicity Země: Venuše, Měsíc, Mars.

Odůvodnění triplicity Vzduchu

Triplicita Vzduchu se skládá z mužských znamení, proto by jí měly vládnout denní planety. Venuše je vyloučena, protože je ze své podstaty noční. Merkur má svůj domicil v Blížencích, a je uvažován i přesto, že je neutrální, pokud jde o sektu. Saturn je jedinou denní planetou a má v této triplicitě domicil i exaltaci, takže se ve dne stává primárním vládcem triplicity. Sekundárním neboli nočním vládcem se stává Merkur. Slunce a Jupiter jsou jediné dvě zbývající denní planety. Jupiter se z neznámých důvodů stává spolupracujícím vládcem, namísto Slunce. V denním horoskopu je tedy pořadí vládců triplicity Vzduchu: Saturn, Merkur, Jupiter.

Odůvodnění triplicity Vody

Triplicita Vody se skládá z ženských znamení, takže lze brát v úvahu pouze noční planety. Jupiter je proto vyloučen, protože je denní. Mars i Měsíc mají v této triplicitě své domicily, zatímco Venuše má exaltaci. Venuše se stává primárním vládcem triplicity Vody ve dne, Mars se stává sekundárním nebo nočním vládcem v noci, i když je Měsíc jinde považován za více noční. Spolupracujícím vládcem se stává Měsíc. Pořadí vládců triplicity Vody v denním horoskopu je: Venuše, Mars, Měsíc.

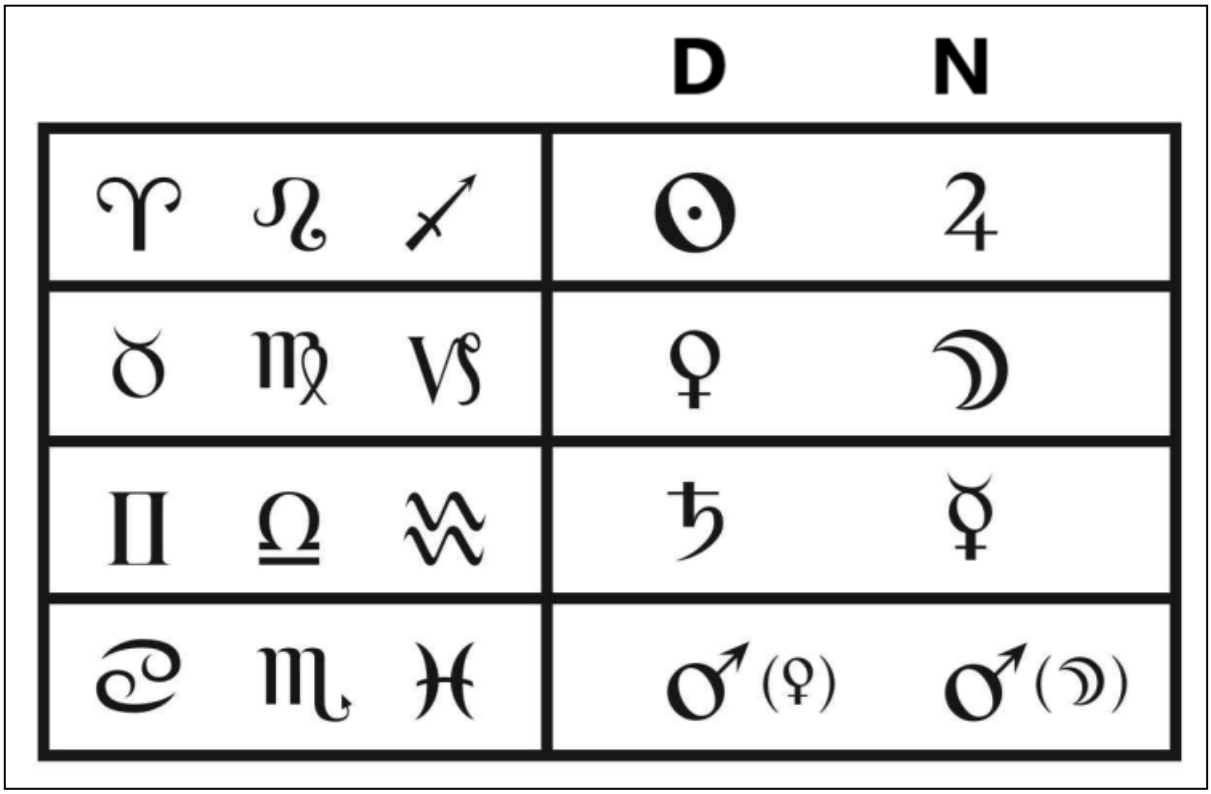
Závěry o zdůvodnění důstojnosti

Zdůvodnění důstojnosti je poněkud příliš jasné na to, aby šlo o náhodu, ale zároveň není zcela konzistentní. Pokud by toto byl jediný soubor kritérií a byl důsledně dodržován, pak by Měsíc měl být sekundárním vládcem triplicity Vody ve dne, a primárním vládcem v noci, protože je více noční než Mars. Navíc, Merkur je daný jako vládce triplicity Vzduchu, ačkoli jeho sekta je neutrální, pravděpodobně protože má zde svůj domicil; ale je zamítnut jako primární vládce Země, i když má v této triplicitě jak domicil, tak povýšení.[1143] Navíc není jasné, proč se Jupiter stal spolupracujícím vládcem Vzduchu místo Slunce, protože Slunce je více denní. Zdůvodnění důstojnosti tedy plně

[1143] Panna. RS

nevysvětluje, proč byly určité planety přiřazeny jako vládci každé triplicity. Dalším chybějícím faktorem, který, jak se zdá, vysvětluje řadu těchto nekonzistencí, je schéma planetárních radostí, o kterém bude řeč později.

Ptolemaiovo schéma alternativních triplicitních vládců

Ptolemaiovo alternativní schéma vládců triplicit

Ptolemaios měl alternativní schéma triplicitních vládců, které bylo upravenou verzí používanějšího schématu u Dorothea a Valense.[1144] V tomto přístupu bere Ptolemaios v úvahu pouze zdůvodnění důstojnosti, evidentně odmítá nebo si neuvědomuje radosti jako druhotný vysvětlující faktor, který ho nutí některé věci ve schématu z koncepčních důvodů změnit, aby byl konzistentní. Například se zbaví spolupracujícího vládce, protože spolupracující vládce má zřídka domicil nebo exaltaci v triplicitě, ke které je přiřazen v jiném schématu, takže má pouze dva vládce na triplicitu.

Mars je poslední zbývající planetou v Ptolemaiově schématu, jakmile se dostane do triplicity, která se skládá z Raka, Štíra a Ryb, takže z něj učiní primárního vládce ve dne i v noci, a učiní krátkou poznámku o Venuši, která se

[1144] Nastíněno in Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 19.

stává spoluvládcem ve dne, a Měsíc spoluvládcem v noci. Zdá se, že součástí tohoto účelu je, že každá planeta je v jeho celkovém schématu triplicitních vládců použita pouze jednou.

Ptolemaiovo schéma nebylo nikdy široce přijato v helénistických nebo středověkých tradicích, ale místo toho se zdá, že většinu času byl používán standardní systém nastíněný Dorotheem a Valensem. William Lilly je jedním z nejpozoruhodnějších pozdějších autorů, kteří přijali Ptolemaiovo schéma, a cituje u něj Ptolemaia.[1145] V pozdější kapitole probereme použití triplicitních vládců v kontextu techniky triplicitních vládců sektového Světla.

Nepravidelné rozdělení sekundárních kvalit

Kromě primárních kvalit souvisejících s rodem, domicilem, exaltací, triplicitou a kvadruplicitou existovaly také některé další sekundární vlastnosti připisované znamením. Tyto kvality se obvykle nezdají být přiřazeny pomocí stejných logických nebo geometrických zdůvodnění, na kterých byly založeny primární kvality, ale místo toho se zdá, že byly přiřazeny více nepravidelným způsobem na základě jiných úvah. Důvody těchto přiřazení se někdy zdají být odvozeny z obrazů původně spojených se zodiakálními souhvězdími, kde jsou různé aspekty obrazu interpretovány tak, že mají pro určité věci širší symbolický význam, zatímco jiné vlastnosti mohou představovat individuální vlastnosti, které se začaly spojovat s určitými znameními založenými na jiných úvahách. V některých případech se zdá, že jsou kvality navrženy tak, aby byly použity v kontextu specifických technik, například rozlišení mezi neplodnými a plodnými znameními, o nichž se říká, že označují snadnost, s jakou lze plodit děti. Tyto specializované kvality nebyly mezi helénistickými astrology plně standardizovány a různí astrologové budou někdy hlásit kvality mírně odlišně. Vzhledem k této variabilitě a skutečnosti, že tyto kvality v této knize příliš nevyužijeme, zde nebudu podávat úplný popis všech rozdílů mezi různými autory. Bude stačit poskytnout přehled několika kvalit, které jsou zmíněny v souvislosti se znameními.[1146]

Čtyřnohá (*tetrapous*): Beran, Býk, Lev, Střelec.

[1145] Lilly, *Christian Astrology*, 1, 18, s. 103-105.
[1146] Pozdější shrnutí mnoha kvalit je in Ludwich, *Maximi et Ammonis*, s. 105-112.

Lidská / Antropomorfní (*anthrōpoeidēs*): Blíženci, Panna, Váhy, Střelec, Vodnář.

Plodná (*polygonos*): Rak, Štír, Ryby. To znamená plodná ve smyslu dávat mnoho potomků.

Neplodná (*steirōdēs*): Blíženci, Panna, Střelec, Kozoroh. Ve smyslu být sterilní nebo neschopný mít děti.

Neúplná (*atelēs*): Býk, Panna, Střelec, Kozoroh.

Enigmatická[1147] (*ainigmatōdēs*): Střelec, Kozoroh.

Královská (*basilikos*): Beran, Lev, Střelec.

Jiné kvality, které se někdy aplikují na znamení, jsou: hlasitá, němá, prostopášná, pobuřující a další. Zdá se, že mnohé z těchto kvalit jsou zjevně odvozeny z obrazů figur spojených se souhvězdími, i když některé mohou být založeny na jiných zdůvodněních.

Valens používá některé kvality v jednom bodě vymezení, když určitá konfigurace planet v horoskopu osoby naznačuje násilnou smrt, aby upravil vymezení způsobem, který specifikuje, jak k tomu dojde:

Jsou-li hvězdy ve znamení čtyřnohých, budou zajati zvířaty; pokud v antropomorfních znameních, bandity; jsou-li v pevných znameních, lidé zemřou pády z výšek; v ohnivých znameních, ohněm; pokud jsou ve vodnatých znameních, ztroskotáním; pokud v pohyblivých znameních, v aréně.[1148]

Tento příklad je docela typický tím, že ukazuje způsob, jakým byly někdy použity primární a sekundární zodiakální kvality, aby se popsal způsob, jakým vzniknou významy indikované planetami.

[1147] Záhadná atd. RS
[1148] Valens, *Anthology*, 2, 17: $9, trans. Riley, s. 33, upraveno.

Zodiakální *melotézie*

Praxe přiřazování částí těla planetám, znamením zvěrokruhu, dekanům nebo jiným astrologickým faktorům se v řečtině nazývá *melotézie*, což doslova znamená něco jako „přiřazení částí těla“ nebo „uspořádání částí těla“. Zodiakální melotézie je systém přiřazení různých částí těla ke každému z dvanácti znamení zvěrokruhu, pod předpokladem, že existuje systém sympatické korespondence mezi mikrokosmem lidského těla odrážející makrokosmos uspořádání kosmu v okamžiku zrození.

Všechny systémy zodiakální melotézie začínají tím, že začínají v horní části těla a přiřazují Berana k hlavě, pod předpokladem, že Beran je prvním znamením zvěrokruhu, a pak se propracovávají dolů po těle, v pořadí přiřazují znamení jiným částem těla a nakonec končí nohama, které jsou přiřazeny poslednímu znamení, Rybám. Ve středověkých a renesančních tradicích se ilustrace znamení zvěrokruhu a jejich korespondence s různými částmi těla staly tak běžnými, že tento koncept vešel ve známost jako *Zodiakální člověk* (*Homo signorum*). [1149] V helénistické tradici byla vymezení poměrně standardizovaná, i když mezi různými autory existovaly určité drobné odchylky, zejména v některých částech spojených s trupem. [1150] Standardní seznam vymezení je následující:

BERAN: hlava.

BÝK: krk.

BLÍŽENCI: ramena, paže, ruce.

RAK: hruď.

LEV: žebra nebo boky, srdce.

PANNA: břicho.

VÁHY: boky a hýždě.

ŠTÍR: genitálie.

[1149] Wee, „*Discovery of the Zodiac Man*,“ s. 217.

[1150] Existuje velmi užitečná sada tabulek, která srovnává zodiakální melotézii uváděnou všemi hlavními helénistickými astrology in Wee, „*Discovery of the Zodiac Man*“, s. 220-222. Přehled helénistických textů, které se zabývají melotézií, viz Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 199-201.

STŘELEC: stehna.

KOZOROH: kolena.

VODNÁŘ: lýtka.[1151]

RYBY: chodidla.

Zodiakální melotézie se obvykle používala k identifikaci částí těla, které by mohly být vystaveny zranění nebo nemoci.[1152] Dorotheus používá matematický bod odvozený od Marsu a Saturnu známý jako Bod zranění a říká, že ať už spadá do jakéhokoli znamení v horoskopu, dotyčný utrpí zranění nebo chronické onemocnění v odpovídající části svého těla podle umístění tohoto bodu.[1153] Melotézie se také používala v astrologické medicíně, která se nazývala *iatromatematika*, a to nejen k identifikaci potenciálních nemocí nebo zranění, ale někdy také k určení, jak je léčit.[1154]

Zodiakální melotézie je obvykle považována za jeden z jedinečných vývojů, k nimž došlo v helénistické astrologické tradici, ačkoli nedávný objev klínové tabulky, která zachovává nauku, zvýšil možnost, že tento koncept sahá dříve do pozdní mezopotámské tradice.[1155] Bohužel tato klínopisná tabulka nemůže být datována za obecné období relativně pozdní v mezopotámské tradici, a tak není jasné, zda představuje další příklad nauky, která byla vyvinuta v dřívějších tradicích a poté předána helénistickým astrologům, nebo zda se naopak jedná o nauku, která byla vyvinuta helénistickými astrology a následně přenesena zpět do klínopisných pramenů.[1156]

Podrozdělení zvěrokruhu

Znamení zvěrokruhu byla běžně rozdělena do menších částí, aby bylo možné identifikovat menší rozsahy stupňů, které byly spojeny s různými kvalitami v rámci stejného znamení. V helénistické tradici existovalo několik různých metod dělení znamení, přičemž některé z těchto metod hrály větší či menší roli v různých částech systému. Nejoblíbenější bylo dělení znamení na

[1151] Spodní část nohy. RS
[1152] Valens, *Anthology*, 2, 37.
[1153] Dorotheus, *Carmen*, 4, 1: 75-76.
[1154] Wilson and George, „*Anonymi, de Decubitu: Contexts of Rationality*."
[1155] Wee, „*Discovery of the Zodiac Man*."
[1156] Wee, „*Discovery of the Zodiac Man*", s. 232-233.

třetiny nazývané „dekany“, dělení na dvanáctiny[1157] nazývané „dvanácté části“ a nestejné dělení obvykle na pět částí nazývaných „hranice“ nebo „pomezí“. U některých autorů existovaly také systémy pro přiřazování planet ke každému jednotlivému stupni zvěrokruhu, nazývané *monomoiria*, ale ty pomineme, protože se nezdá, že by byly tak široce používány.[1158]

Hranice

Nejdůležitější a nejrozšířenější zodiakální podrozdělení byla známá jako „hranice“ z řeckého *horia*. Hranice jsou nestejné rozdělení každého ze znamení, čímž přiděluje určité rozsahy vlivu každé z planet. Například ve znamení Berana se obvykle uvádí, že prvních šest stupňů znamení ovládá Jupiter, dalších šest stupňů Venuše, následujících osm Merkur, dalších pět Mars a poslední pět Saturn. V helénistické tradici mohlo existovat až devět různých systémů hranic, ačkoli zdaleka nejrozšířenější a nejoblíbenější soubor mezi řecko-římskými astrology byl známý jako „egyptské“ hranice.[1159]

Obvykle se má za to, že přiřazení tohoto souboru hranic „Egypťanům“ znamená, že byl popularizován v textech připisovaných Nechepsovi a Petosirídovi.[1160] Nedávno se ukázalo, že tento soubor hranic mohl mít svůj původ v dřívější mezopotámské tradici.[1161] Mezi helénistické autory, kteří používali egyptské hranice, patří Dorotheus, Valens, Firmicus, Pavel Alexandrijský a další. Navíc téměř všechny dochované horoskopy používají egyptské hranice.[1162] Tento soubor hranic byl následně předán středověkým astrologům, kde se také stal primárním přístupem používaným v této tradici.

Řecký výraz pro toto dělení, *horia*, znamená vymezení nebo ohraničení, jakož i prostorové nebo územní hranice. V renesanční tradici se toto rozdělení označení stalo známým jako „hranice“, následující po latinském slovu *termini*, i když to úplně nevyjadřuje omezující konotace řeckého výrazu tak, jak by mělo.

[1157] Dodekatemorie. RS

[1158] *Monomoiria,* viz Paulus, *Introduction*, 32.

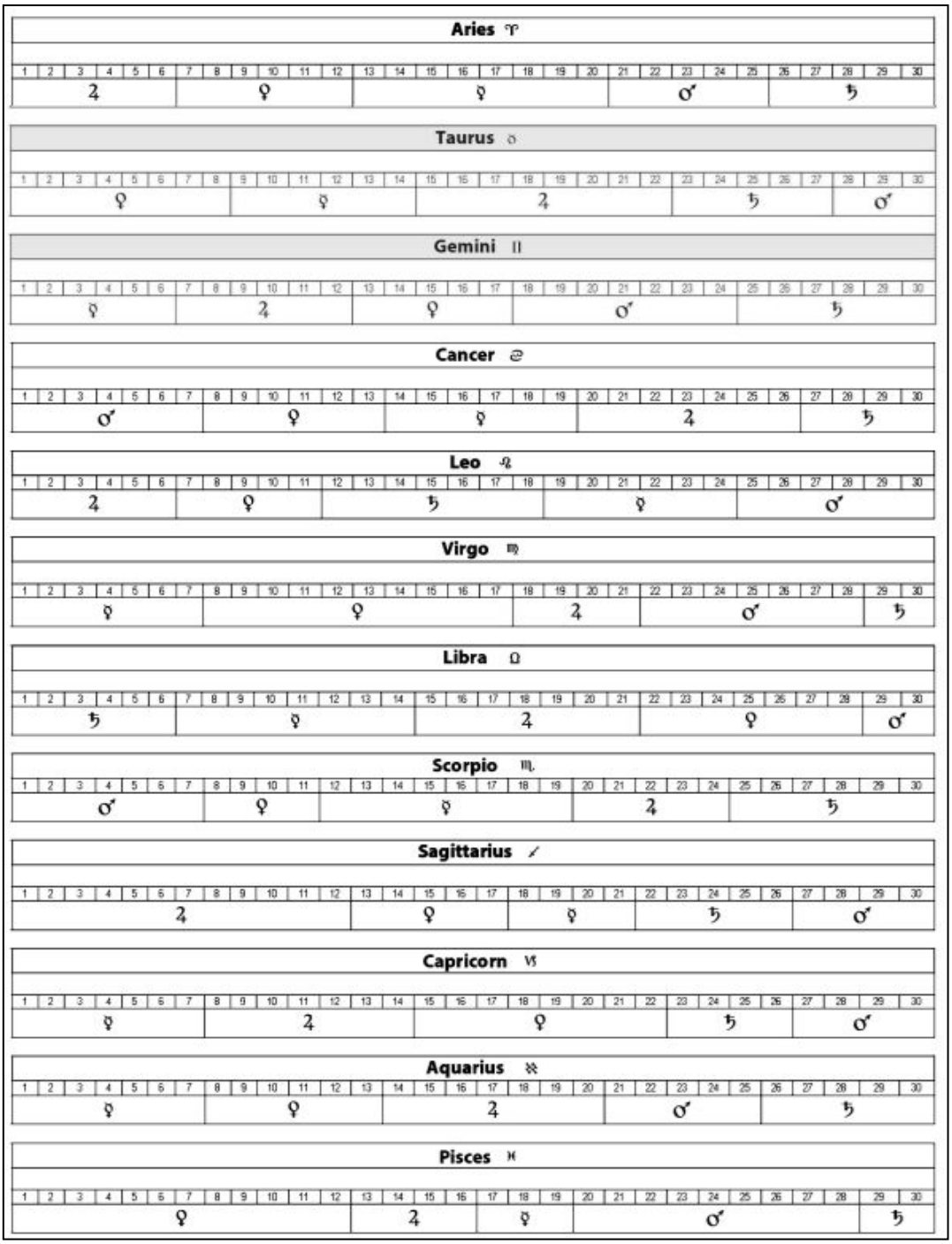
[1159] Existuje dobrý přehled pěti systémů in Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 211-215. Novější průzkum uvádí devět samostatných souborů, které zahrnují verzi v *Yavanajātace*, stejně jako soubor, který je citován Apollinariem a který by se jinak nedochoval, Jones and Steele, „*A New Discovery of a Component of Greek Astrology in Babylonian Tablets: The ‘Terms’*“.

[1160] Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 214; Heilen, „*Ptolemy’s Doctrine of the Terms*,“ s. 46.

[1161] Jones and Steele, „*A New Discovery*“. Srov. Steele, „*A Late Babylonian Compendium*.“

[1162] Alexander Jones poukazuje na to, že v jeho sbírce papyrů z Oxyrhynchu je jako jediná použita egyptská sada hranic. Jones, *Astronomical Papyri from Oxyrhynchus*, vol. 1, s. 11. Neugebauer a Van Hoesen uvádějí totéž ve své sbírce, mimo jednoho literárního zdroje. Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, s. 12.

Schmidt původně preferoval a popularizoval konvenci odkazování na tento koncept jako na „meze“, ale později se místo toho rozhodl přijmout slovo „hranice“.[1163]

Egyptské hranice

Dorotheus, via Héfaistión Thébský, Apotelesmatika 1.1

[1163] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 113.

Primární technika, do které byly hranice začleněny, byla technika délky života. Je možné, že právě proto se jim v první řadě říkalo „meze“, protože měly sloužit k tomu, aby ukazovaly, jak dlouho bude člověk žít, přičemž planety vymezují hranice nebo meze lidského života.[1164] Ať už to bylo jakkoli, s postupem tradice se začaly používat obecněji jako podrozdělení zvěrokruhu, takže každá sada hranic nesla určité jedinečné vlastnosti spojené s její vládnoucí planetou, a planety byly považovány za příznivější, když se nacházely ve svých vlastních hranicích v daném znamení.[1165] Pokud je celé znamení zvěrokruhu jako domicil planety, pak lze hranice přirovnat k jednotlivým místnostem v rámci tohoto domu, které jsou pod kontrolou různých planet. Přirozeně bylo vnímáno jako pozitivnější, když byla planeta pod kontrolou dobrodějů, a méně příznivé bylo, když byla pod vládou škůdců.

Navzdory tomu, jak široce byly používány, neexistuje žádné jasné systematické zdůvodnění, které by bylo základem distribuce egyptských hranic, a tak logika jejich přidělení zůstává záhadou. Existuje však několik vzrušujících vzorů. V egyptském souboru má hranice pouze pět planet; Slunce a Měsíc jsou vyloučeny z vládnutí. Pavel Alexandrijský poznamenává, že celkový počet stupňů přidělených každé z planet ve všech dvanácti znameních se sčítá, takže se rovná takzvaným „velkým“ nebo „úplným“ rokům planet: Saturn: 57, Jupiter: 79, Mars: 66, Venuše: 82, Merkur: 76.[1166] To má za následek, že dobrodějové mají větší počet stupňů. Existuje také zřetelný vzorec, ve kterém je jedna ze škodlivých planet vždy přiřazena na konec každého ze znamení. Pokud jde o pořadí a počet stupňů přidělených každé z planet, existuje tendence přidělení nejprve planetám, na základě kterých má nějakou formu vlády podle domicilu, povýšení nebo triplicity. Například u Býka, Blížence, Panny, Štíra a Střelce má vládce znamení první sadu hranic, zatímco ve Vahách a Rybách má přednost vládce povýšení. Ptolemaios si všimne tohoto snadného vzoru, ale pak ho kritizuje za to, že není konzistentní.[1167]

[1164] Pavel Alexandrijský in Introduction 3 výslovně říká, když poprvé uvádí hranice, že egyptští mudrci (Nechepso a Petosiris?) používali hranice, aby určili Vládce nativity, a z toho pak určili délku života. Poté pokračuje výčtem, kolik let života každá planeta dává, když se stane operativní planetou v technice délky života.
[1165] Valens uvádí vymezení pro každou z hranic v *Antologii*, 1, 3. Že planety jsou příznivější, když jsou ve svých vlastních hranicích, je uvedeno in Paulus, Introduction, 3. Je to také implikováno zahrnutím tohoto umístění spolu s domicilem a povýšením planety, kterou je třeba považovat ve svém „voze“ in Antiochus, *Summary*, 14; Porphyry, *Introduction*, 25; Rhetorius, *Compendium*, 43.
[1166] Paulus, *Introduction*, 3. Srov. Rhetorius, *Compendium*, 49.
[1167] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1,21: 2-4.

Poté, co Ptolemaios kritizoval egyptské hranice a pak jeden další soubor, který připisuje „Chaldejcům“, pokračuje v představení třetího souboru, který, jak tvrdí, našel ve starém poškozeném rukopisu.[1168] Obvykle se má za to, že Ptolemaios zde vynalézá svůj vlastní soubor hranic, pravděpodobně proto, aby pro ně měl srozumitelnější a konzistentnější zdůvodnění, což podle něj v egyptských a chaldejských souborech, které nastínil jako první, chybělo.[1169] Stejně jako v jeho schématu triplicitního vládcovství našly Ptolemaiovy hranice jen málo následovníků až do období renesance, kdy je Lilly a někteří z jeho současníků přijali a popularizovali.[1170]

Dekany či tváře

Další podrozdělení, které občas používají helénističtí astrologové, je rozdělení každého znamení do tří desetistupňových segmentů nazývaných „dekany“ nebo „tváře“. Dekany byly zděděny z dřívější egyptské astrologické tradice a původně byl každý z třiceti šesti dekanů spojen s konkrétními stálicemi nebo asterismy, ale v helénistickém období se staly desetistupňovými podrozděleními znamení zvěrokruhu. Dekany se pak objevují sporadicky v celé následující helénistické astrologické tradici, i když se zdá, že hrály mnohem omezenější roli v přístupech nastíněných většinou pozdějších helénistických astrologů.

Vycházející dekan, který obsahuje Ascendent v horoskopu narození člověka, byl někdy používán k vytváření obecných předpovědí o životě zrozence. Například Héfaistiónovo vymezení prvního dekanu Panny uvádí:

Ten, kdo je přiveden v prvním dekanu, bude dobrý, bude mít rád smích, bude mnohým drahý; prožije svůj život v přepychu, bez manželky, protože nezůstane s jedinou ženou, a jeho osobní démon a štěstí budou jeho ochránci, a

[1168] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1,21: 20-30.

[1169] Vynikající přehled Ptolemaiových hranic a některých problémů s nimi spojených, viz Heilen, „*Ptolemy's Doctrine of the Terms and Its Reception*“. Heilen pojednává o otázce pravosti rukopisu, o kterém Ptolemaios tvrdí, že jej našel, a diskusi uzavírá slovy (s. 52): „definitivní odpověď je nemožná, ale existuje značná pravděpodobnost, že třetí systém vynalezl sám Ptolemaios.“ Srov. Houlding, „*The Transmission of Ptolemy's Terms*“.

[1170] Jedinou velkou výjimkou v helénistické tradici je Héfaistión, který uvádí Ptolemaiovy hranice po Dorotheových in *Apotelesmatika*, 1, 1. Předávání a přijímání Ptolemaiových hranic mezi pozdějšími astrology je podrobně vysledováno in Heilen, „*Ptolemy's Doctrine of the Terms*,“ s. 67-77.

přestože bude nezdravý, najde také lékařskou pomoc; a po mládí bude u žen v oblibě a potká ho pěkný konec.[1171]

Zdá se, že dekany se také používají k popisu skutečného vzhledu dotyčného, stejně jako znamení na konkrétních částech jejich těla. Opět cituji ze stejné pasáže v Héfaistiónově vymezení prvního dekanu Panny:

Znamení tohoto dekanu: Jeho výška bude vysoká, jeho duše odvážná, tvář dobře utvářená, oči krásné, nos přezíravý a trochu tlustý. Na prsou bude mít znamení.[1172]

V některých starověkých rukopisech byly dekany doprovázeny propracovanými ilustracemi nebo popisy postav s výraznými rysy, které pravděpodobně vyvolávaly symbolické asociace.[1173] To je možná důvod, proč jsou dekany také někdy označovány jako „tváře" z řeckého *prosōpon*, což může také znamenat „masku", „vizáž" nebo „obličej". *Liber Hermetis* zachovává některé popisy z jednoho z těchto textů, i když některé jsou podrobnější než jiné.[1174] Zde je například popis prvního dekanu Berana:

Je to ozbrojené znamení, vzpřímené, kráčející, mající podobu muže, stojícího na nohou jako drápy, držícího oběma rukama nad hlavou oboustrannou bojovou sekeru.[1175]

V helénistické tradici existovalo několik různých systémů pro přidělování významů dekanům. Některé z dekanových systémů se zdají být pokusy pokračovat v některých aspektech starších egyptských asociací s dekany, jako je Héfaistiónovo připisování konkrétních egyptských jmen každému z dekanů. Například říká, že první dekan Raka se jmenuje *Sothis*,[1176] druhý je *Sit* a třetí je *Chnoumis*.[1177] Tato jména jsou v souladu se seznamem jmen, která byla zaznamenána pro dekany v některých staroegyptských chrámech, ačkoli Neugebauer a Parker poznamenávají, že se zdá, že Héfaistión ve svém seznamu

[1171] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1, 1: 109-111, trans. Schmidt, s. 13.
[1172] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1, 1: 110, trans. Schmidt, s. 13.
[1173] Diskuse o zdrojích a některých různých figurách, viz Pingree, „*The Indian Iconography of the Decans and Horas*".
[1174] *Liber Hermetis*, kap. 1.
[1175] *Liber Hermetis*, 1: 4, trans. Zoller, Part I, s. 2.
[1176] Dekan spojen s paranatellontu Síria. RS
[1177] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1, 1: 69.

spojil dvě různá starověká schémata pojmenování.[1178] V rozsahu, v němž se dekany spíše jednoduše staly desetistupňovým podrozdělením znamení zvěrokruhu, namísto oblastí, které byly založeny na konkrétních stálicích nebo asterismech, přestaly být do značné míry spojovány s dřívější egyptskou tradicí a není jasné, zda pokračující používání některých z těchto jmen představuje něco víc než jen nejasný přenos z dřívější tradice.

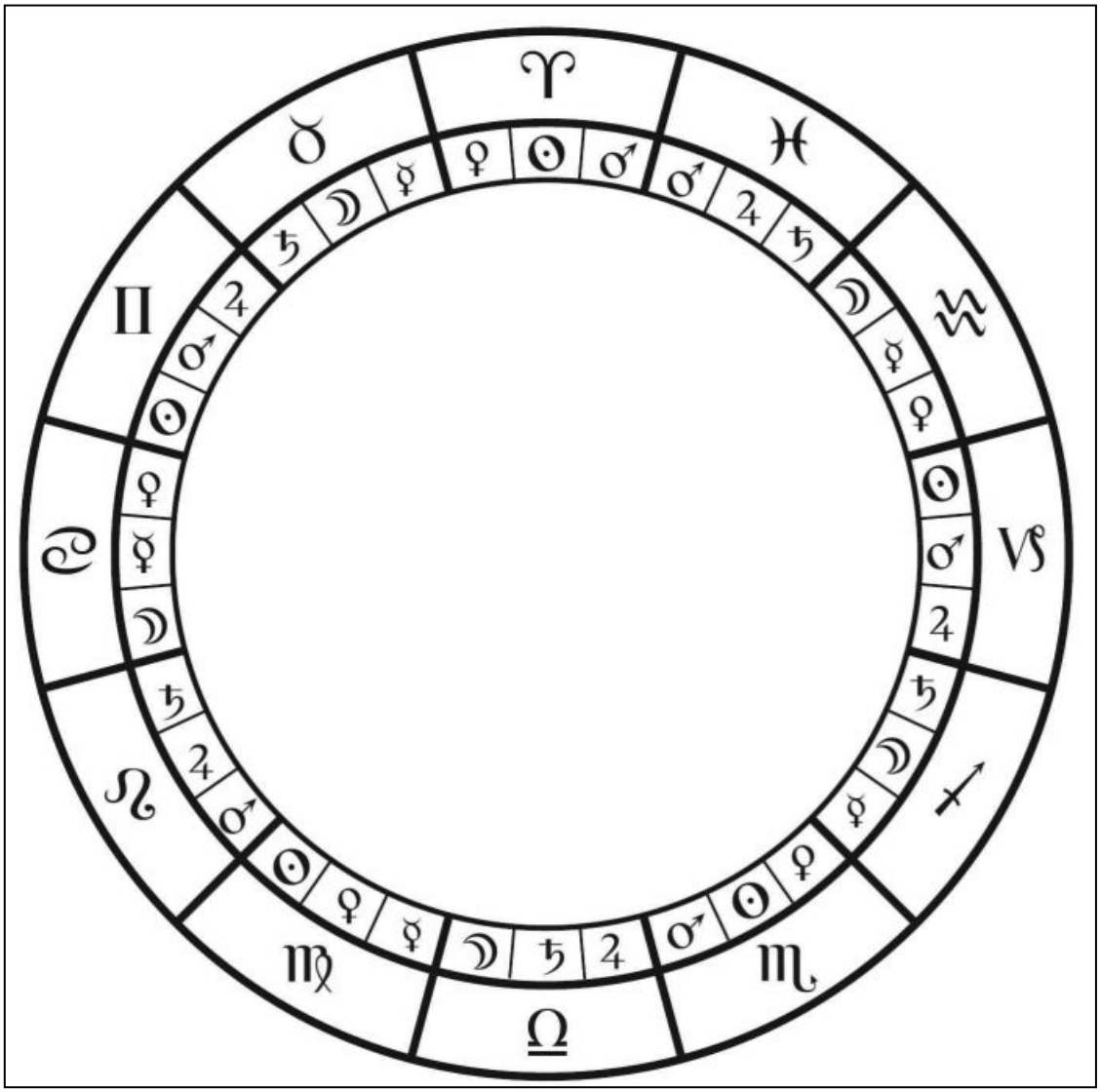
Zdá se také, že existoval další systém, který se rozloučil s předchozí tradicí tím, že se pokusil vytvořit schematické uspořádání planetárních vládců spojených s každým z dekanů. Tento systém se objevuje kolem prvního století našeho letopočtu s Teucerem z Babylonu. Podle tohoto přístupu je prvnímu dekanu Berana přidělen stejný planetární vládce jako domicilní vládce Berana, kterým je Mars. Poté jsou ostatní planety přiřazeny k dalším dekanům v tom, co je obvykle označováno pozdějšími astrology jako sestupné chaldejské pořadí, které začíná Saturnem, pak Jupiterem, Marsem, Sluncem, Venuší, Merkure, Měsícem, a pak opět Saturnem.[1179] Protože tedy první dekan Berana ovládá Mars, je druhý dekan přiřazen Slunci, což je další planeta v sestupném chaldejském pořadí. Poté je třetí dekan přiřazen Venuši. Dále je první dekan Býka přiřazen k Merkuru, další k Měsíci a pak následující k Saturnu; a tak dále. Porfyrios uvádí příklad toho, jak byl tento systém dekanů používán při interpretacích, možná čerpal ze ztraceného Teucerova textu:

Předpokládejme například, že Slunce je v 10. stupni Berana, v prvním dekanu, tváři Marsu; potom, protože jsme řekli, že Slunce označuje ducha, zjistíte, že duch toho [člověka] je mužný, vznětlivý, má rád boj, má rád zbraně a podobně. Opět předpokládejme, že Slunce je na 20. stupni Berana, ve druhém dekanu, tváři Slunce; znamená to, že [člověk] je bystrý, ctižádostivý a hrdý, a vůbec nemá rád boj. Znovu předpokládejme, že Slunce je na 30. stupni Berana, ve třetím dekanu, tváři Venuše; to znamená, že je [člověk] ženského ducha,

[1178] Neugebauer and Parker, *Egyptian Astronomical Texts*, vol. 3, s. 168-171. Srov. Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, s. 5-6.

[1179] Tento přístup je nastíněn in Paulus, Introduction, 4. Místo toho, aby odkazoval na planetární sekvenci jako na chaldejský řád, nazývá ji „systémem sedmi zón“. Toto pořadí planet se také někdy v některých současných diskusích nazývá „Ptolemaiovské pořadí“. V pátém století našeho letopočtu o něm Macrobius hovoří jako o „chaldejském systému“. Macrobius, *Commentary on the Dream of Scipio*, 1, 19: 2. Podrobnější diskuse o různých schématech planetárního uspořádání a jejich zdrojích, viz Neugebauer, *A History of Ancient Mathematical Astronomy*, str. 690-693.

ženského vzhledu, hanebný, chlípný a podobně. Podívejte se, jak v jediném znamení označovali tři rozdíly ducha.[1180]

Chaldejské pořadí dekanů

Není jasné, jak rozšířený byl tento systém přiřazování významů dekanům v helénistické tradici, a v některých ohledech se zdá, že byl v konkurenci s ostatními přístupy. Nakonec se zdá, že podle středověké tradice zvítězilo a dekany neboli tváře se staly jednou z pěti základních důstojností.

Některé z dochovaných zdrojů zmiňují další rozdělení dekanů na třetiny zvané *leitourgoi*, což znamená něco jako „sluhové“ nebo „ministři“.[1181] V některých hermetických filozofických materiálech jsou *leitourgoi*

[1180] Porphyry, *Introduction*, 47, trans. Holden, s. 40-41.
[1181] Firmicus, *Mathesis*, 2, 4: 4-5; Anubio, *Carmen*, F1: 10-14.

charakterizováni jako sluhové a vojáci dekanů.[1182] Bohužel, astrologické použití a interpretace těchto podrozdělení je nejednoznačná, protože se pro ně nedochovaly žádné interpretační texty. Dekany jako celek jsou obecně poněkud záhadné, pokud jde o jejich interpretační hodnotu v helénistické tradici, ačkoli Austin Coppock nedávno vydal vynikající knihu, ve které se pokusil prozkoumat a syntetizovat některé z různých významů dekanů, inspirovaných množstvím tradičních zdrojů.[1183]

Zatímco dekany jsou někdy označovány jako „tváře“ (*prosōpa*), nemělo by se to zaměňovat se samostatnou naukou zvanou „pravá tvář“ (*idioprosōpia*). Říká se, že planeta je ve své pravé tváři, když má stejný fázový vztah se Sluncem nebo Měsícem, jaký má v přidělení domicilu.[1184] Například v přiřazení domicilu je Slunce ve Lvu a je nakonfigurováno na Venuši ve Vahách prostřednictvím superiorního sextilu, přičemž Venuše je dále v zodiakálním pořadí. Pokud by Slunce bylo ve Štíru a Venuše byla o dvě znamení dále v Kozorohu, pak by Venuše byla ve své „pravé tváři“, protože má stejný fázový vztah ke Slunci podle znamení, jako tomu bylo v přiřazení domicilu. Bohužel existence této nauky někdy vytváří určitý zmatek při čtení textů, neboť není vždy jasné, kdy autor hovoří o tom, že planeta je ve své „pravé tváři“ oproti tomu, když hovoří o tom, kdy je ve svém vlastním dekanu podle chaldejského pořadí.[1185] Ptolemaios nastiňuje pravou tvář jako příznivou podmínku pro planetu, a jinak nikdy nezmiňuje dekany, o čemž Schmidt právem spekuluje, že to mohlo být způsobeno jeho použitím tropického zvěrokruhu, který by nebyl slučitelný se staroegyptskou asociací mezi dekany a konkrétními hvězdami či asterismy.[1186]

Dvanácté části[1187]

Třetí hlavní podrozdělení používané v helénistické tradici bylo známé jako „dvanácté části“ z řeckého *dōdekatēmorion* (pl. *dōdekatēmoria*). Jedná se o podrozdělení každého ze znamení do dvanácti menších částí, obvykle po dvou a půl stupních. To vytváří jakýsi „mikrozodiak“ dvanácti malých znamení v každém z dvanácti větších znamení zvěrokruhu, což má za následek celkový

[1182] *Corpus Hermeticum*, vol. 3, fragment 6: 12, ed. Nock and Festugiére, s. 36.
[1183] Viz Coppock, *36 Faces: The History, Astrology, and Magic of the Decans*.
[1184] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1,23: 1; Rhetorius, *Compendium*, 54.
[1185] Viz například Valens, *Anthology*, 2, 5: 1, a porovnejte s 2, 6: 1. Schmidt a Hand si všímají nejistoty in Valens, *The Anthology*, Book II, Part 1, s. 10, pozn. 3.
[1186] Ptolemy, *Tetrabiblos*, Book I, trans. Schmidt, s. 46, pozn. 2.
[1187] Dodekatemorie. RS

počet 144 podrozdělení. V rámci daného znamení jsou první dva a půl stupně ovládány stejným znamením, zatímco dalším dvěma a půl stupňům vládne další znamení a tak dále, podle zodiakálního pořadí.[1188] Například první dvanáctá část Berana je Beran-Beran, druhá dvanáctá část je Beran-Býk, třetí část je Beran-Blíženci a tak dále. Ve znamení Býka začíná první dvanáctá část Býk-Býk, další je Býk-Blíženci, dále Býk-Rak a tak dále.

Dvanácté části jsou jednou ze specifických technik, které lze vysledovat až k mezopotámské tradici, protože zmínky o nich jsou dochovány v některých pramenech pozdního klínopisného období.[1189] V helénské tradici se tyto sub-divize zřejmě používaly především k určení nepatrných modifikací statusu určitých planet a bodů v horoskopu, přičemž charakter planety nebo bodu, který spadá do určité dvanácté části, byl změněn povahou vládnoucí planety nebo kvalitou znamení zvěrokruhu spojeného s touto dvanáctou částí, v dobrém i ve zlém. Firmicus nám říká, že někteří astrologové smýšleli o těchto podrozděleních docela vysoko, z nichž mohli získat skryté informace o určitých umístěních:

Někteří si myslí, že z nich lze nalézt celou podstatu horoskopu a tvrdí, že cokoli je v horoskopu skryto, může dodekatemorie odhalit.[1190]

Firmicus dále stručně popisuje určité planety spadající do dvanácté části ovládané dobrodějnými nebo škodlivými planetami jako více či méně příznivé pro fungování této planety v horoskopu. Poukazuje na to, že i příznivější významy Jupiteru mohou být zatíženy umístěním v nepříznivé dvanácté části, zatímco problematičtější označení Saturnu v horoskopu se mohou více vyostřit, pokud je negativně ovlivněn svým postavením v nepříznivé dvanácté části, přičemž se berou v úvahu i všechny ostatní faktory.[1191] Při studiu dvanáctých

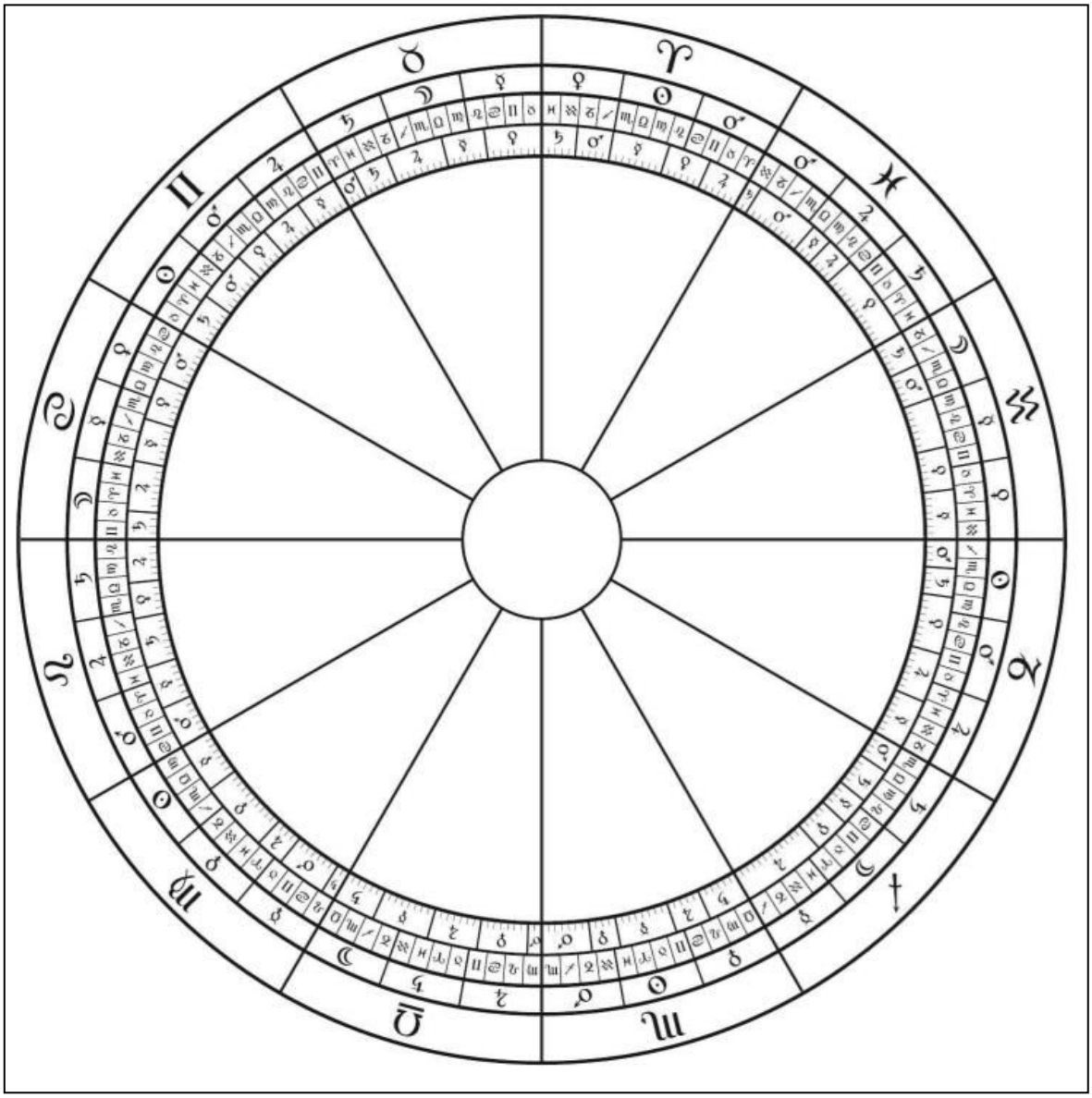
[1188] Existuje alternativní přístup nastíněný in Paulus (Introduction, 22), který zahrnuje výpočet třináctého harmonické, ve kterém vynásobíte stupeň umístění třinácti namísto dvanácti. Rozdíl mezi výpočty pojednává Rhetorius (*Compendium*, 18), který zmiňuje Pavlův výpočet, ale pak jej staví do kontrastu s přístupem Dorothea a Ptolemaia, kteří násobí dvanácti. Pro Dorothea, viz *Carmen*, 1, 8: 7. Pro Ptolemaia, viz *Tetrabiblos*, 1, 22: 1. Héfaistión používá stejný přístup v jednom bodě v kontextu počáteční astrologie (*Apotelesmatika*, 3, 4: 19-34), možná následující Dorothea. Olympiodorus problém výpočtu lehce rozebírá v 19. kapitole svého *Komentáře k Pavlovi Alexandrijskému* (*Olympiodorus, Commentary on Paulus*). Hand má dobrou diskusi o problému dvanácté a třináctého harmonické v úvodu k Valensovi, *The Anthology*, Book I, trans. Schmidt, s. vii-xiv.

[1189] Rochberg-Halton, „*Elements of the Babylonian Contribution*," s. 57-60. Srov. Koch-Westenholz, *Mesopotamian Astrology*, s. 168-169, Monroe, „*The Micro-Zodiac in Babylon and Uruk*," a Wee, „*Virtual Moons over Babylonia*."

[1190] Firmicus, *Mathesis*, 2, 13: 1, trans. Bram, s. 43, upraveno.

[1191] Firmicus, *Mathesis*, 2, 13: 4-5.

částí v horoskopu z tohoto pohledu by se zdálo, že prvořadým významem by bylo nahlížet na ně v kontextu jejich domicilního vládce, přičemž je zde způsob, jakým znamení této planety mohou změnit fungování planety v horoskopu v dobrém i ve zlém.

Dekany, dvanácté části a hranice

Jinde Héfaistión zachovává dlouhý soubor výkladů pro všech 144 dvanáctých částí v jednom bodě v kontextu počáteční astrologie a konkrétně ví, na co se bude klient ptát, na základě dvanácté části Ascendentu, kde se nachází

na počátku astrologické konzultace.[1192] Zde je jeho vymezení dvanáctých částí Lva:

První dvanáctá část Lva by označovala pověst, touhu po věcech patřících druhému a chamtivost; druhá [Lev-Panna] velké věci a trest a zranění; třetí [Lev-Váhy] bitva a chamtivost a napadení z obou stran; čtvrtá [Lev-Štír] dokončení velkého díla; pátá [Lev-Střelec], záležitosti nikoliv malé, ale [spíše] královské, nebo založení [něčeho]; šestá [Lev-Kozoroh], nějaká práce nebo zahraniční obchod nebo veřejné příjmy; sedmá [Lev-Vodnář] nepřátelé a podobně; osmá, záležitosti patřící jinému nebo péče o jiného [Lev-Ryby]; devátá, strach a nejistota [Lev-Beran]; desátá, společnost na venkovském domě nebo žijící v zahraničí; jedenáctá [Lev-býk], bitva a neočekávané záležitosti [Lev-Blíženci]; poslední [Lev-Rak], <o> posvátných věcech nebo věcech takového druhu.[1193]

Zde si můžeme začít uvědomovat některé minutové rozdíly, které dvanácté části dovolují při vymezování, jež se stávají obzvláště důležitými v případech, kdy se nativity či počátky dějí v těsném sledu, takže v umístění v horoskopech dává jen malé rozdíly. To mohlo být součástí základního argumentu, který v prvním století př. n. l. přednesl římský intelektuál a astrolog Nigidius Figulus v reakci na skeptickou otázku týkající se nativní astrologie a problematiky dvojčat, která se narodila blízko u sebe.[1194] Svatý Augustin vypráví příběh takto:

Roztočil hrnčířským kruhem se vší vervou, jakou mohl, a zatímco se točil, udělal dva velmi rychlé tahy na kruhu inkoustem, zřejmě na stejném místě. Když se kolo zastavilo, bylo zjištěno, že tyto značky jsou na jeho okraji ve značné vzdálenosti. Stejně tak, řekl Nigidius, se obloha točí tak rychle, že i když se dvojčata mohou narodit v tak rychlém sledu, jako moje dvě označení na kolo, odpovídá to velmi velkému úseku oblohy. To by vysvětlovalo všechny velké rozdíly údajné v charakteru dvojčat a v událostech jejich života.[1195]

Jako astrolog by si Nigidius pravděpodobně byl vědom některých menších sub-divizí znamení zvěrokruhu a toho, jak se Ascendent a další rychle

[1192] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 4: 19-34.
[1193] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 4: 27, trans. Gramaglia, s. 45.
[1194] Valens o tom výslovně mluví v jednom bodě, když mluví o narození dvojčat (*Antologie*, 3, 7: 15), a o skutečnosti, že někdy změna o jeden nebo dva stupně může znamenat velký rozdíl v technikách, jako je délka života.
[1195] Augustine, *City of God*, 5, 3, trans. Bettenson, s. 182.

se pohybující body v horoskopu mohou měnit z minuty na minutu, což někdy může znamenat pozoruhodný rozdíl, pokud jde o to, jak by bylo interpretováno jedno umístění v porovnání s jiným.

Výklad planet ve znameních

Zdá se, že několik implicitních vzorců bylo použito pro výklad významu planet, když jsou umístěny v určitých znameních zvěrokruhu. Často se zdá, že tato vymezení odkazují zejména na domicilního vládce znamení. Například, když je Merkur ve Střelci, je to někdy interpretováno tak, že Merkur dělá něco souvisejícího s Jupiterem, který je domicilním vládcem tohoto znamení. To je jeden z důvodů, proč je planeta ve svém vlastním znamení interpretována jako příznivá, protože se nemusí spoléhat na jinou planetu, aby mohla dávat významy, ale místo toho může poskytovat své vlastní významy.

Dva z implicitních vzorců, které byly použity ve vymezení, lze uvést jako: „*x* z *y*“ a „*x* s *y*“, kde *x* je odvozeno od významů planety ve znamení a *y* je odvozeno od významů domicilního vládce znamení. Například Merkur v domicilu Jupitera (tj. ve Střelci nebo Rybách) Manéthón interpretuje jako „posly králů“.[1196] Označení „poslů“ pochází od Merkura, planety umístěné ve znamení, zatímco označení „králů“ pochází od Jupitera, domicilního vládce znamení. Dalším příkladem od Manéthóna je Saturn v domicilu Merkura (tj. v Blížencích nebo Panně), který označuje překážky v řeči. Toto vymezení stojí za to citovat přímo z Manéthónova verše, abychom viděli typ obraznosti: „Saturn ve znameních zlatem zářícího Merkura otupuje bystré uši lidí a zbavuje je řečí nebo jim spoutá jazyk.“[1197] Ze Saturna čerpá klíčová slova jako otupení nebo pouta či omezení, zatímco z Merkura získává klíčová slova sluch a řeč. Když se to spojí, v podstatě vytváří vymezení „potíží se sluchem“ nebo „překážek s řečí“.

Jak jsme viděli dříve, tyto vzorce jsou také aplikovány na další zodiakální kvality, jako je kvadruplicita, i když v těchto případech se kvality odvozené od znamení obvykle stávají modifikujícími faktory, které diktují způsob, jakým jsou vyjádřeny významy planety. Například ve své kapitole o manželství Valens mluví o způsobu, jakým Venuše označuje, jak se manželství mění v závislosti na

[1196] Manetho, *Apotelesmatika*, 2: 253-265, trans. Lopilato, s. 211.
[1197] Manetho, *Apotelesmatika*, 2: 191-193, trans. Lopilato, s. 209.

kvadruplicitě znamení, ve kterém se nachází, mimo jiné: "Pokud Venuše působí v pohyblivém nebo dvoutělém znamení, zejména v nočních nativitách, činí muže často ženatými a promiskuitními, zvláště pokud je Merkur v konjunkci.“[1198] Vzhledem k tomu, že pohyblivá znamení jsou spojena se zahájením věci a znamení se dvěma těly jsou spojena s přechody a přítomností dvou věcí najednou, vykládá si to Valens tak, že mění venušino označení manželství tak, že vede k vícenásobným manželstvím nebo k tomu, že má více partnerů. Implicitní kontrast je tedy s Venuší v pevných znameních, která by mohla být interpretována jako stabilnější a pravděpodobně mající pouze jednoho manželského partnera nebo pouze jeden milostný zájem. Tato vymezení jsou však vždy modifikována přítomností jiných planet a faktorů, které mohou indikaci buď zhoršit, nebo vyvrátit, jak vidíme u jeho výroku o Merkuru, který je dán jeho proměnlivou povahou.

[1198] Valens, *Anthology*, 2, 38: 4, trans. Riley, s. 50, upraveno.

IX. kapitola: Konfigurace (Aspekty)[1199]

Nestačí ani znát zvláštní tvary znamení a jednotlivé řády, které hvězdy vnucují lidem při jejich narození; ovlivňují také naše osudy prostřednictvím svých vzájemných dohod, protože se radují ze spojenectví a spolupracují mezi sebou podle své povahy a místa.[1200]

Manilius

Třetí oblast interpretace horoskopů je známá jako nauka konfigurací, která je v moderní astrologii častěji označována jako koncept „aspektů“. Primárním účelem konfigurací je, že umožňují planetám vytvářet vztahy a vzájemně se ovlivňovat různými způsoby v horoskopu.

Rekonstrukce nauky aspektů

Řada astrologických příruček z helénistické tradice se sice dochovala, často však považuje za samozřejmé, že čtenář je již obeznámen s řadou základních technických pojmů, a jen zřídka definují jejich terminologii. To se stává nejproblematičtějším, když se zabýváme naukou helénistického aspektu, protože mnoho pojmů používaných pro různé typy konfigurací, stejně jako některé základní koncepty, mohou být poměrně složité.

Někdy v rané helénistické tradici napsal astrolog Antiochus knihu, ve které systematicky definoval většinu základních technických pojmů. Z tohoto důvodu je Antiochus klíčovým zdrojem pro rekonstrukci helénistické nauky konfigurací a zdá se, že jeho práce ovlivnila řadu pozdějších autorů, včetně Porfyria, Firmica, Héfaistióna a Rhetoria. Navzdory jeho vlivu na pozdější autory se nezachovala Antiochova původní kniha definic. Místo toho máme tři různé verze některých Antiochových definic, které byly buď parafrázovány, citovány nebo přizpůsobeny pozdějším dílům. Tři dochovaná díla jsou následující:

1. SHRNUTÍ je byzantská synopse Antiochových definic.[1201] Gramatika je někdy nevyrovnaná a existují známky toho, že jeden písař mohl číst text nahlas, zatímco jiný jej zapisoval a shrnul, což má za následek chyby. Text se ve druhé knize předčasně přeruší, ale jinak je většina materiálu o nauce aspektů zachována.

[1199] Má vlastní závorka. RS
[1200] Manilius, *Astronomica*, 2: 270-2, trans. Goold, s. 105.
[1201] Upraveno in *CCAG* 8, 3, s. 111-119. Překlad, viz Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 43-56.

2. PORFYRIŮV ÚVOD. Úvod k Ptolemaiovu *Tetrabiblu* je připisován novoplatónskému filozofovi ze třetího století Porfyriovi z Tyru.[1202] Z velké části sestává z definic, které se zdají být doslovně převzaty z Antiocha. Text obsahuje některé interpolované definice z pozdějšího středověkého zdroje, jímž je Sahl ibn Bishr, a také se zdá, že končí předčasně. Jinak zachovává nejsrozumitelnější verze mnoha Antiochových definic. Zdá se, že Héfaistión z Théb převzal několik definic, které se objevují v první knize jeho *Apotelesmatiky*, z Porfyriovy verze.
3. RHETORIOVO KOMPENDIUM. V pozdní helénistické tradici, možná kolem počátku šestého nebo sedmého století, Rhetorius Egyptský začlenil řadu definic z Antiocha na začátek velkého přehledu astrologické tradice, kterou napsal.[1203] Zdá se, že mnoho definic přepsal, buď aby je objasnil, nebo aby je uvedl do souladu se současnou praxí, protože v pozdní helénistické tradici došlo k některým technickým a koncepčním změnám. V důsledku těchto přepisů jsou definice Rhetoria někdy v rozporu se *Souhrnem* a Porfyrie, i když v některých případech to může pomoci objasnit záměr původního textu.

Porovnáním těchto tří pozdějších verzí Antiochových definic může být možné rekonstruovat, jaké byly původní definice. Již v roce 1985 v soukromě rozšiřovaném překladu Rhetoria Holden navrhl srovnání těchto textů jako metodu pro určení toho, co Antiochus napsal; Schmidt dokončil první úplný pokus o rekonstrukci v roce 2009.[1204] Bohužel, protože tři různé verze Antiochových definic spolu často nesouhlasí, může to vést k radikálně odlišným rekonstrukcím původních nauk. V roce 2010 jsem spolupracoval s Demetrou George a Benjaminem Dykesem na alternativním pokusu o rekonstrukci definic

[1202] Upraveno in *CCAG* 5, 4, s. 187-228. Většina definic aspektů je přeložena in Schmidt, *Definitions and Foundations*. Pro alternativní překlad, viz Porphyry, *Introduction*, trans. Holden.

[1203] Antiochovy definice od Rhetoria jsou upraveny především in *CCAG* 1, s. 140-164. Tento segment od Rhetoria byl nedávno reeditován přidáním nové rukopisné tradice in Caballero Sanchez and Bautista Ruiz, „*Una parafrasis inédita de los Tesoros de Antioco de Atenas: el epitome IIa. Edicién critica, traduccién y notas*." Většina definic aspektů je přeložena in Schmidt, *Definitions and Foundations*. Úplný překlad, viz Rhetorius, *Compendium*, trans. Holden.

[1204] Rhetorius, *Compendium*, trans. Holden, s. xi. Schmidt nastiňuje svou metodologii porovnávání textů a rekonstrukci původních definic in *Definitions and Foundations*, s. 22-32. Oba se částečně řídili obecným plánem, který poprvé stanovil Pingree v roce 1977 pro určení vztahu mezi třemi texty ve svém článku „*Antiochus and Rhetorius*".

aspektů Antiocha, abychom zjistili, zda bychom mohli potvrdit Schmidtovu rekonstrukci; došli jsme k řadě různých závěrů o původní nauce aspektů. To nás vedlo k vytvoření alternativní rekonstrukce původní nauky aspektů a prezentace této rekonstrukce bude tvořit velkou část struktury této kapitoly.

Definice svědectví

V Antiochově *Souhrnu* a u Porfyria začíná řada definic, které se zabývají planetárními konfiguracemi, definicí toho, co se nazývá „svědectví" (*epimarturia*).[1205] Úplná Porfyriova definice popisuje konfigurace, které spojují planety dohromady; jejich intervaly; povaha vztahu pro každou konkrétní konfiguraci; nutnost vidět, zda jsou konfigurace „kompletní", „dokončené" nebo „dokonalé" (*teleia*) podle stupně, a nikoli pouze podle znamení;[1206] že každá konfigurace má specifické intervaly stupňů; a že planety jsou často konfigurovány podle znamení, ale „už ne" (*ouketi*) podle stupně. Zde je překlad této pasáže od Demetry George:

Vzájemné konfigurace hvězd nazývají aspekty. A jejich konfigurace jsou tyto: trigon [sestává] z 5 [znamení], když jsou mezi nimi 3 znamení; a kvadratura ze čtyř, když jsou mezi nimi dvě znamení; a opozice 7, když je mezi nimi 5; a sextil z 3, když je uprostřed nich jedno znamení. A konfigurace podle trigonu jsou sympatické a užitečné, a pokud jsou destruktivní, jsou méně škodlivé. Kvadratura je tvrdá a nesouhlasná a může způsobit potíže, pokud je destruktivní. Opozice je antagonistická a horší, je-li se škůdci; sextil [je] slabší. Je [také] nutné vidět, zda jsou konfigurace dokonalé podle stupně, a ne pouze podle znamení: trigon 120 stupňů, kvadratura 90 stupňů, sextil 60 stupňů a opozice 180 stupňů, protože mnohokrát jsou konfigurovány podle znamení, ale ne podle stupně.[1207]

Tato definice představuje nejširší možné vyjádření o konfiguracích a následné definice v Antiochově *Souhrnu* a u Porfyria přidávají k základnímu konceptu další nuance a kvalifikace. Než budeme pokračovat, je proto důležité nejprve tuto definici rozebrat, abychom prozkoumali různé složky v jádru nauky aspektů.

[1205] Antiochus, *Summary*, 6; Porphyry, *Introduction*, 8.
[1206] To jsou tzv. živlové aspekty přes celá znamení. RS
[1207] Porphyry, *Introduction*, 8, trans. George, nepublikováno, upraveno.

Aspekty jako pohled

Prvním bodem, který je pozoruhodný na definici aspektů prezentovaných v Antiochově *Souhrnu* a u Porfyria, je použití termínu *epimarturia* k označení konceptu, který znamená o něčem „vydávat svědectví“. Související termín *martureō* se často používá v Novém zákoně, kde znamená „být svědkem“, „vydat svědectví“, „podat svědectví“ nebo „poskytnout svědectví“. Thayerův slovník Nového zákona to definuje takto: „být svědkem, vydávat svědectví, tj. potvrdit, že člověk něco viděl, slyšel nebo zažil, nebo že to ví, protože je to učil božským zjevením nebo inspirací“.[1208] V právní terminologii někdo, kdo podává „svědecké výpovědi“, byl osobně svědkem události a je schopen o ní poskytnout informace. V astrologickém kontextu se zdá, že použití tohoto termínu znamená, že planety zaznamenaly něco, ať už v horoskopu s ohledem na jiné planety, nebo možná něco o životě či osudu zrozence, a v důsledku toho mohou poskytnout svědectví o tom, co viděly.

Většina terminologie, která se používá pro aspekty v helénistické tradici, má vizuální konotace a slouží k označení schopnosti nebo neschopnosti planet vidět se navzájem. V textech jsou tedy aspekty často označovány termíny jako „svědčit“, „pozorovat“ a „zkoumat“. Když jsou řecké texty přeloženy doslovně, výsledkem jsou věty jako „Zeus, který je svědkem Herma, je příznivý pro řeč a řečnictví“, nebo „Mars zkoumající Hélia ubližuje otci“. Je to proto, že v helénistické tradici byly aspekty konceptualizovány jako prostředky, kterými se planety mohly navzájem *vidět* nebo *nevidět*. Aspektová nauka je pak částečně založena na starověkých řeckých optických teoriích, které mají co do činění s paprsky vycházejícími z očí, stejně jako s potřebou afinity mezi pozorovatelem a pozorovaným, aby mohlo dojít k vidění.

Ačkoli moderní astrologie ztratila tyto vizuální konotace spojené s aspekty, samotné anglické slovo „*aspect*“ pochází z latinského výrazu *aspectus*, což znamená „vidět, dívat se, pohlížet“.[1209] Vizuální konotace aspektové nauky jsou tedy stále zakotveny v moderní terminologii, přestože tato konceptualizace dnes již není v moderní astrologii chápána.

[1208] Thayer, *Thayer's Greek-English Lexicon of the New Testament*, s. 390
[1209] Lewis and Short, *A Latin Dictionary*, s. 173.

Řecké optické teorie

Nauka konfigurací má kořeny ve vývoji, který se odehrál v helénistickém období v souvisejících oblastech optiky a geometrie. Řecké optické teorie často předpokládaly, že mezi okem pozorovatele a tím, co bylo viděno, existuje fyzické spojení. Tuto zásadu stručně shrnul lékař Galén z druhého století:

Viděné tělo dělá jednu ze dvou věcí: buď nám něco vyšle samo od sebe, a tím nám dá najevo svůj konkrétní charakter, nebo pokud samo něco nepošle, čeká, až se k němu od nás dostane nějaká smyslová síla.[1210]

Zatímco v řecko-římském období existovalo mnoho různých teorií o vidění, historik Mark Smith identifikoval tři široké kategorie, do kterých většina spadá.[1211] Tři kategorie jsou následující:

1. EXTRAMISE:[1212] něco je vyzařováno z oka směrem k pozorovanému předmětu.
2. INTROMISE: objekt něco vysílá směrem k oku pozorovatele.
3. STŘEDNÍ TEORIE: obě výše uvedené jsou nějakým způsobem operativní, nebo někdy ani jedna, místo toho zahrnují jiné faktory, jako jsou představy afinity nebo sympatie.

V extramisionistické teorii je z oka vyzařován geometrický paprsek. Předměty, na které paprsky dopadají, jsou vidět, zatímco předměty, na které paprsky dopadnout nemohou, vidět nejsou. To bylo použito k vysvětlení, proč nevidíme za roh, protože paprsky, které vycházejí z oka, jsou rovné čáry. Tento přístup je výstižně nastíněn řeckým matematikem Euklidem, který kromě slavného díla o geometrii napsal také dílo o optice:

1. Předpokládejme, že linie vyčnívající přímo z oka procházejí prostorem velkého rozsahu;
2. a že figura obsažená v našich paprscích vidění je kužel s vrcholem v oku a základnou na hranicích našeho vidění;
3. a že ty věci, na které dopadají paprsky vidění, jsou vidět, a že ty věci, na které paprsky vidění nedopadají, nejsou vidět.[1213]

[1210] Galen, *On the Doctrines of Hippocrates and Plato*, 7.5, trans. de Lacy, cit. in *Greek Science of the Hellenistic Era*, ed. Irby-Massie and Keyser, s. 202.

[1211] Smith, „*Ptolemy and the Foundations of Ancient Mathematical Optics*“, s. 23ff.

[1212] Teorie emise nebo teorie extramise (varianty: *extromission*) je předpoklad, že vizuální vnímání je provedeno očními paprsky vydávanými očima. Opakem je intromise. RS

Není zcela jasné, jakými optickými teoriemi se helénističtí astrologové řídili, i když se zdá, že předpokládají jakousi teorii extramise, v níž jsou paprsky vyzařovány z „očí“ planet, což je součástí toho, co jim umožňuje se navzájem vidět. Porfyrios v kapitole deváté svého *Úvodu* konkrétně říká, že každá planeta vyzařuje sedm paprsků, což se zdá být součástí zdůvodnění aspektů založených na stupni.

Navíc se zdá, že astrologové zakomponovali určité platónské a stoické optické teorie, které zastávaly názor, že mezi pozorovatelem a pozorovaným musí existovat určitá spřízněnost či sympatie, aby se uskutečnilo vidění, a to se zdá být teoretickým zdůvodněním, na němž jsou založeny aspekty založené na znameních, jak uvidíme později.

Schopnost planet vidět se navzájem vzniká jako výsledek specifických geometrických figur, které mezi sebou vytvářejí, když se pohybují do různých znamení zvěrokruhu. Technický termín, který se používá k označení těchto geometrických vztahů mezi planetami, je *schematismos*, což znamená „konfigurace“, „figura“ nebo „formace“. Aspektová terminologie tedy někdy implikuje vizuální konotace a jindy geometrické konotace, protože obě byly spojeny úzkým vztahem mezi geometrií a optikou v helénistickém období.

Pět konfigurací

V helénistické astrologii existuje pět uznávaných aspektů. Z praktického hlediska helénističtí astrologové používali aspekty založené na znamení i na stupních, a proto jsou konfigurace definovány jak z hlediska intervalů mezi znameními, tak i intervalů mezi stupni.

První a možná původní aspekt je známý jako „spolu-přítomnost“ (*sumparousia*) nebo „konjunkce“, ke které dochází buď tehdy, když jsou dvě planety ve stejném znamení (spolu-přítomnost), nebo když dvě planety obývají nebo jsou blízko k obsazení stejného stupně zvěrokruhu, nebo jinými slovy mají mezi sebou nulové stupně separace (konjunkce). Původně nebyla konjunkce technicky kategorizována jako „aspekt“ nebo „konfigurace“ a zdá se, že ji raní helénističtí astrologové definovali odděleně od čtyř správných konfigurací. Zdá se, že to bylo proto, že konjunkce je prostě přítomnost dvou planet ve stejném

[1213] Euclid, *Optics*, definice 1-3, přeloženy in Irby-Massie and Keyser, *Greek Science of the Hellenistic Era*, s. 181.

znamení či ve stejném stupni, a nebyly nutně konceptualizovány jako „svědectví“ či v pohledu na sebe, ale byly prostě přítomny společně. Nicméně, v pozdější části helénistické tradice, autoři jako Rhetorius začali seskupovat spojení s ostatními konfiguracemi. Pro jednoduchost zde budu do značné míry zacházet s konjunkcí jako se správným aspektem, i když tento rozdíl je třeba mít na paměti, protože se často objevuje u prvních autorů, jako je Antiochos.

Další čtyři původní konfigurace jsou následující:

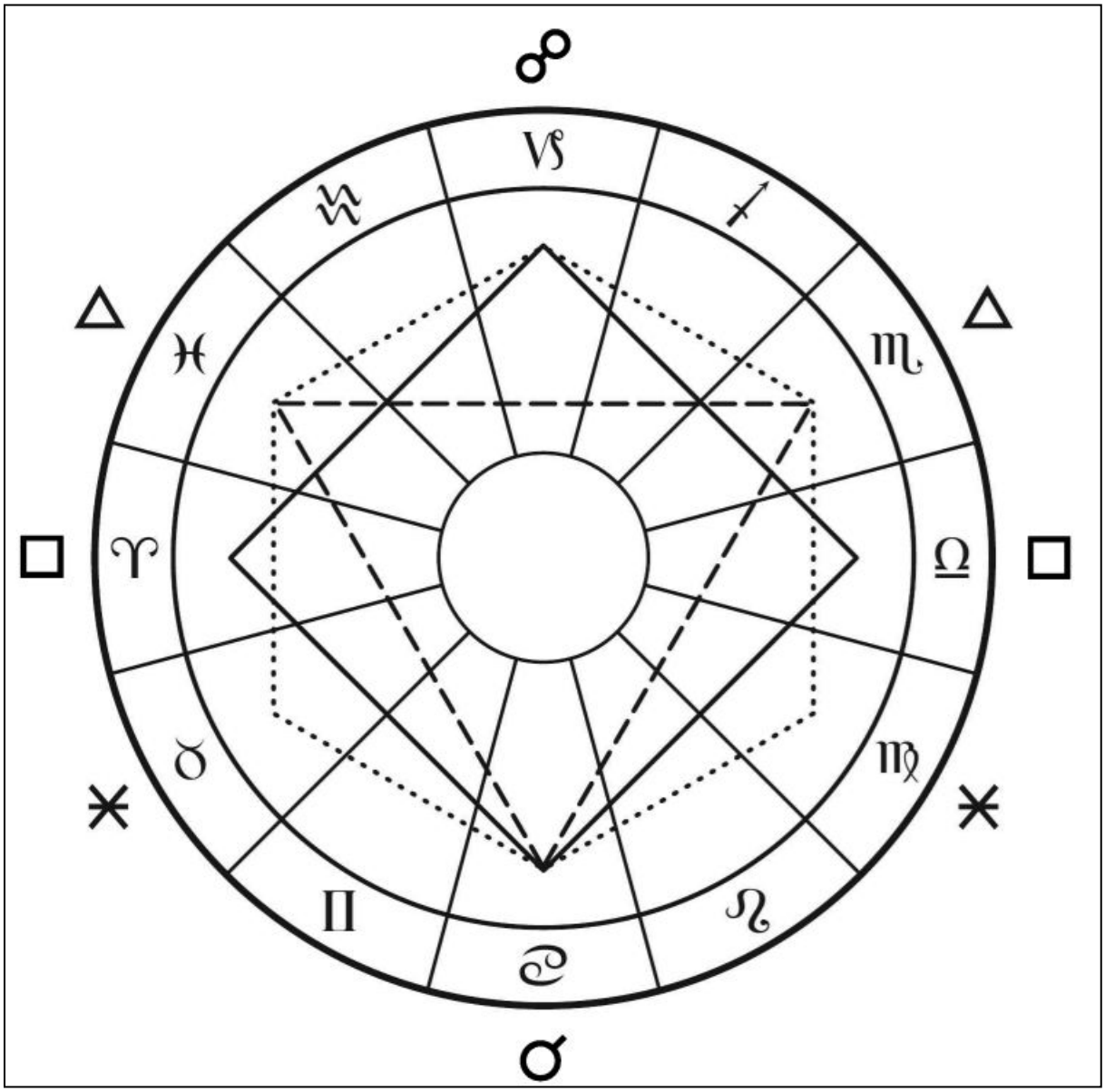
1. Hexagon nebo sextil, což je, když jsou planety od sebe buď tři znamení či jsou od sebe odděleny 60°.
2. Tetragon nebo kvadratura, což je, když jsou planety od sebe vzdáleny čtyři znamení či jsou od sebe odděleny o 90°.
3. Trojúhelník nebo trigon, což je, když jsou planety od sebe vzdáleny pět znamení či jsou od sebe odděleny o 120°.
4. Průměr nebo opozice, což je, když jsou planety od sebe vzdáleny sedm znamení či jsou od sebe odděleny o 180°.

Z geometrického hlediska jsou konfigurace šestiúhelník,[1214] čtyřúhelník[1215] a trojúhelník jednou stranou pravidelného mnohoúhelníku, který byl vepsán do zodiakálního kruhu. To znamená, že představují jednu stranu úplného geometrického útvaru: 60° je jedna strana šestistranného šestiúhelníku; 90° je jedna strana čtyřstranného čtverce; a 120° je jedna strana třístranného trojúhelníku. To je důvod, proč v řečtině výrazy používané k označení těchto aspektů znamenají doslova „šestiúhelník“, „čtyřúhelník“ a „trojúhelník“. Pro účely této knihy však přijmu moderní konvenci odkazování na tyto aspekty jako sextil, kvadratura a trigon.

Konfigurace jsou někdy jednoduše označovány jako „figury“ (*schéma*), což primárně odkazuje na tvar polygonu, se kterým je každý spojen, i když Schmidt poukazuje na to, že tento řecký termín může být použit i pro označení postoje, který si někdo osvojuje k jiné osobě.[1216] Z toho vyplývá, že povaha aspektu mezi planetami má částečně charakterizovat postoj, který vůči sobě zaujímají, když jsou nakonfigurovány. Konfigurace tedy mohou být koncipovány jako definující specifické typy postojů, které planety vůči sobě přijímají, a

[1214] Hexagon. RS
[1215] Tetragon. RS
[1216] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 134.

některé z těchto postojů jsou přátelštější, zatímco jiné mohou být nepřátelštější.

Konfigurace jako mnohoúhelníky

Konfigurace založené na znameních

Porfyrios a *Souhrn* definují konfigurace nejprve podle znamení a poté podle stupně, a ostatní helénističtí astrologové obecně v praxi používají aspekty založené na znamení i na stupni. Aspekty založené na znamení se vyskytují, když se planety nacházejí ve znameních, která jsou nakonfigurována podle jedné z uznaných konfigurací. Planety konfigurované podle znamení sdílejí spojení kvůli afinitě mezi kvalitami spojenými se znameními, ve kterých se

nacházejí.[1217] To znamená, že součástí zdůvodnění, které je základem konfigurací založených na znameních, se zdá být to, že spojují dohromady znamení, která sdílejí stejné rody, kvadruplicity nebo triplicity. Bez této spřízněnosti se navzájem nemohou vidět, a proto nemohou mít vztah. To je pak spojeno s některými starověkými optickými teoriemi, které byly přijaty platoniky a stoiky a které předpokládaly sympatie nebo spřízněnost jako požadavek na vidění. Například řecký filozof Theophrastus vysvětluje:

Různé názory týkající se smyslového vnímání, jsou-li chápány široce, spadají do dvou skupin. Některými vyšetřovateli je to připisováno podobnosti, zatímco jinými je to připisováno kontrastu: Parmenides, Empedoklés a Platón to připisují podobnosti; Anaxagorás a Herakleitos to připisují kontrastu. Jedna strana je přesvědčena myšlenkou, že ostatní věci jsou většinou nejlépe interpretovány podobností; že všem tvorům je vrozeno znát své příbuzné; a navíc, že smyslové vnímání se uskutečňuje prostřednictvím toku a podobné se rodí k podobným.[1218]

Názor, že vizuální vnímání je způsobeno podobností nebo spřízněností, se poprvé objevuje v díle předsokratovského filozofa Empedokla, kterého cituje Aristoteles: „Skrze zemi v nás vnímáme zemi; vody v nás, vodu; vzduch v nás, vzduch bohů; a stravující oheň, oheň v nás.“[1219] Tato koncepce později hrála ústřední roli v teorii vize filozofa Plotina, také z třetího století n. l., což znamená, že byla běžnou představou jak v období, kdy se helénistická astrologie vyvíjela, tak i po několik století v době, kdy se praktikovala.[1220]

Planety jsou navzájem propojeny prostřednictvím afinity aspektů založených na znameních, a to následujícími způsoby. Sextilní znamení sdílejí stejný rod, mužský nebo ženský. Například planeta v Raku a planeta v Panně jsou konfigurovány sextilem založeným na znamení, protože znamení, ve kterých jsou, sdílejí spřízněnost tím, že obě jsou ženského rodu. Planeta ve Střelci a planeta ve Vodnáři sdílejí sextil přes znamení, protože obě jsou v mužských znameních. Kvadraturní znamení sdílejí stejnou kvadruplicitu

[1217] Zdá se, že to je součástí implicitní premisy, která je základem Ptolemaiova vysvětlení konfigurací a averzí in *Tetrabiblos*, 1, 14 a 17. Manilius dává podobné prohlášení o rodu spojujícím znamení prostřednictvím afinity in *Astronomica*, 2, 379-384.
[1218] Theophrastus, *On the Senses*, 1, překlad Irby-Massie and Keyser, *Greek Science of the Hellenistic Era*, s. 335.
[1219] Cit. in Aristotle, *On the Soul*, 404b8-15, ačkoli zde používám překlad in Darrigol*, A History of Optics*, s. 3.
[1220] Emilsson, *Plotinus on Sense-Perception*, s. 36-61.

(pohyblivá, pevná, dvoutělá), i když jejich rod se liší, což způsobuje určitý kontrast. Planeta v Býku je v kvadraturní konfiguraci založené na znamení s planetou ve Lvu, protože obě to jsou pevná znamení. Znamení trigonu sdílejí stejný rod a živlovou triplicitu (Oheň, Země, Vzduch, Voda). Například planeta v Raku je v aspektu trigonu založeného na znamení s planetou ve Štíru, protože obě to jsou ženská a vodní znamení. Protichůdná (opozice)[1221] znamení sdílejí stejnou kvadruplicitu a rod, ačkoli ze sezónního hlediska představují opačné konce spektra (jaro naproti podzimu a léto naproti zimě).

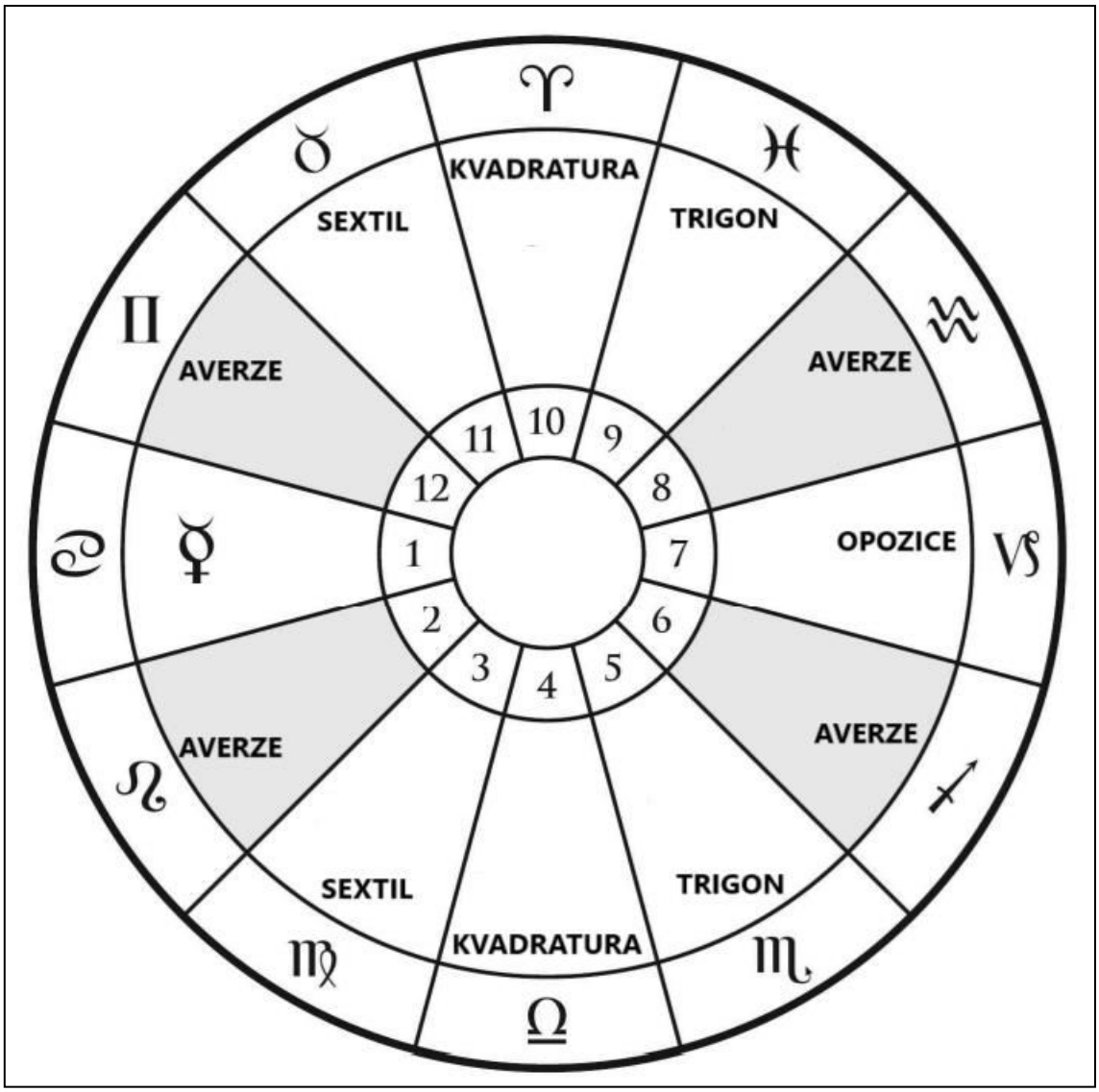
Tento bod o afinitě mezi znameními zvěrokruhu je důležitý, protože poskytuje koncepční zdůvodnění aspektů založených na znameních a vysvětluje, proč helénističtí astrologové stále považovali dvě planety za potenciálně konfigurované znamením, i když nejsou úzce konfigurovány podle stupně.

Averze

Planety, které k sobě nejsou konfigurovány znamením, se nazývají „averze“ (*apostrofē*) a „odvrácené“ nebo „nespojené“ (*asundetos*) k sobě navzájem, protože nesdílejí žádnou z těchto afinit podle znamení. Ptolemaios je nazývá „odcizenými“ nebo „cizími“ (*apēllotriōmenos*).[1222] To je částečně důvod, proč koncepty semi-sextilních a kvinkunxových aspektů moderní astrologie nebyly nikdy vyvinuty v helénistické tradici, protože tyto intervaly se vyznačovaly nedostatkem afinity, a tedy absencí konfigurace nebo aspektu.

Někdy může být averze negativní, ale jindy může být v závislosti na okolnostech pozitivní. Když se například díváte na konkrétní planetu jako na téma, je obecně lepší, když jsou dobrodějné planety nakonfigurovány na tuto planetu, protože mohou poskytnout pomoc a podporu. Když jsou dobrodějné planety v averzi vůči planetě, nejsou schopné ji vidět, a proto nemohou propůjčit svou pomoc. Naopak u škodlivých planet je často lepší, když jsou v averzi k signifikátoru, protože tímto způsobem nemohou bránit nebo negovat významy této planety. Záleží tedy na kontextu. Klíčovým bodem je, že averze označuje nedostatek konfigurace nebo vztahu mezi dvěma planetami.

[1221] Má vlastní závorka. RS
[1222] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 17: 1.

Konfigurace a averze podle znamení

Jedním ze zajímavých pravidel, které je třeba mít na paměti v důsledku této nauky, je, že každá planeta je konfigurována na sedm dalších znamení v kteroukoli danou chvíli, když se nachází ve specifickém znamení zvěrokruhu, a současně je v averzi vůči čtyřem dalším znamením. Pokud se například Merkur nachází ve znamení Raka, pak má sextil založený na znamení s Býkem a Pannou, kvadraturu založenou na znamení s Beranem a Váhami, trigon s Rybami a Štírem, a opozici s Kozorohem. Je však v averzi vůči Lvu, Střelci, Vodnáři a Blížencům. Pokud by se Merkur přesunul do Lva, pak by se znamení, na která je nakonfigurován, nebo se kterými je v averzi, podobně změnily, jakmile by došlo

k ingresu[1223] do znamení, kvůli různým afinitám souvisejícím s vztahem, který Lev sdílí s jinými znameními.

Spolu-přítomnost

Říká se, že planety, které jsou ve stejném znamení, jsou spolu-přítomné a jejich významy se v tomto znamení mísí, bez ohledu na vzdálenost mezi nimi. Pokud se například Merkur nachází ve znamení Raka spolu s planetou Saturnem, pak by se obě považovaly za spolu-přítomné, i když Merkur je na samém začátku znamení, na 1° Raka, a Saturn je na samém konci znamení, na 29° Raka. Spolu-přítomnost je v podstatě konjunkce založená na znamení.

Analogií je, že když jsou dvě planety ve stejném znamení, je to, jako by spolu- žily ve stejném domě. Když s někým žijete pod jednou střechou, je těžké o nich nevědět, a nemít na sebe nějaký vliv, i když jsme na různých stranách domu. Vztah by byl zjevně intenzivnější, kdyby tito dva bydleli těsně vedle sebe ve stejné místnosti, ale z helenistického hlediska stačí i přítomnost ve stejném znamení k vytvoření vztahu mezi dvěma planetami. Když k tomu dojde, planety jsou obvykle interpretovány jako smíchání jejich významů dohromady. Například Valens vymezuje Jupitera přítomného ve stejném znamení s Merkurem takto:

Jupiter a Merkur jsou dobří, v harmonii a dohlížejí. Vytváří osoby, které jsou manažery, dozorci nad záležitostmi, na postech důvěry a správy. Dává osoby, které jsou úspěšné jako sekretáři a účetní, a které jsou respektovány ve vzdělávání. Jsou to přístupní lidé s mnoha přáteli, kteří si zasluhují plat a podporu.[1224]

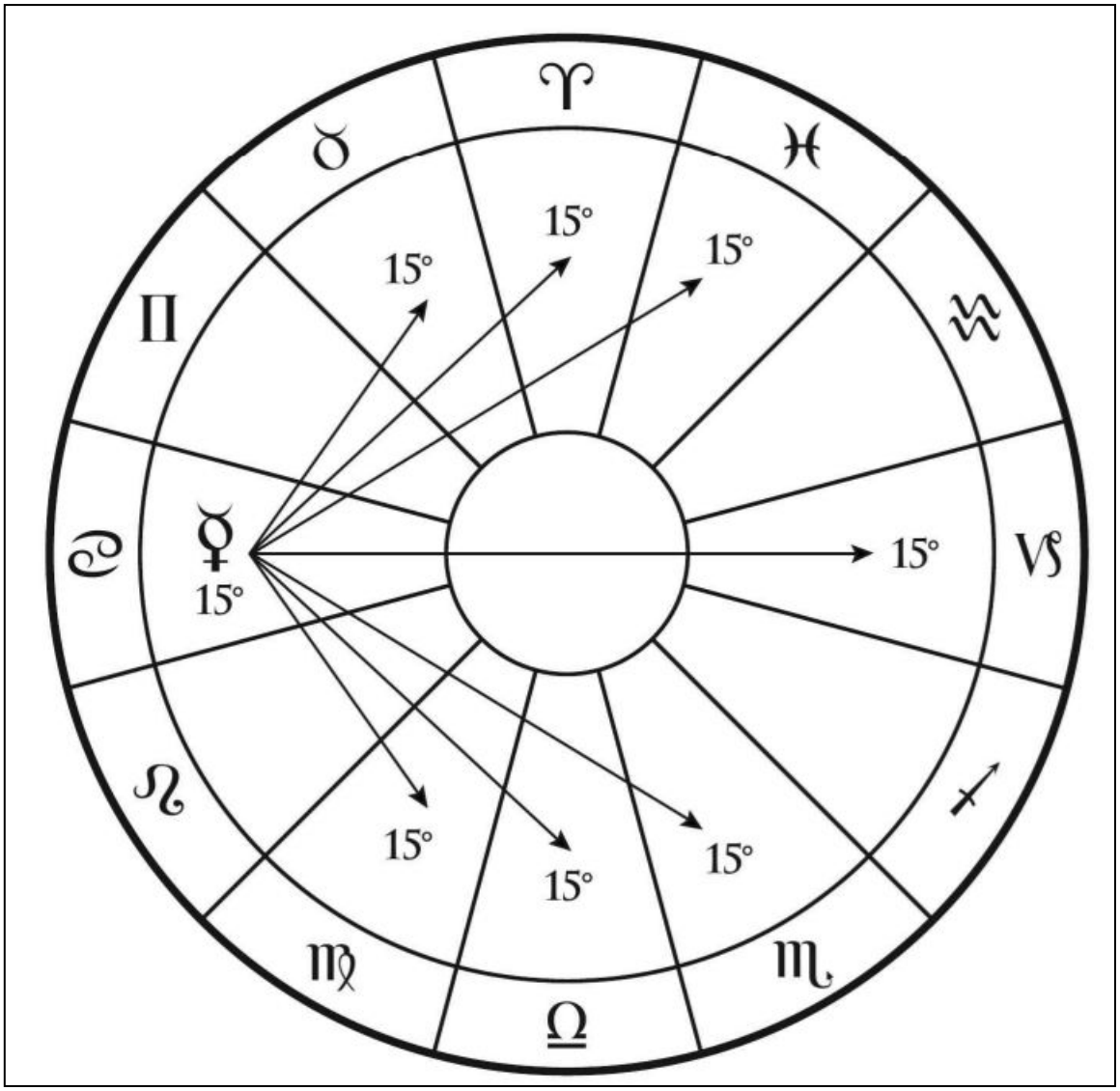
Jinde Firmicus zmiňuje, že vymezení konjunkce Venuše a Jupitera je použitelné bez ohledu na to, zda jsou ve stejném znamení nebo ve stejném stupni:

Jsou-li Jupiter a Venuše umístěny společně ve stejném stupni nebo ve stejném znamení, označují nejvíce přitažlivé čestné odznaky hodnosti; jsou také vždy spojeni s dobrými a velkými lidmi ve věrných přátelstvích.[1225]

[1223] Tj. vstupu do znamení. RS
[1224] Valens, *Anthology*, 1, 19: 14.
[1225] Firmicus, *Mathesis*, 6, 23: 4, trans. Holden, s. 346.

Ačkoli existuje interpretační rozdíl mezi aspekty podle znamení a těmi podle stupně, je důležité pochopit, že základ klasické nauky aspektů spočívá na představě, že jsou to znamení zvěrokruhu, která poskytují základní rámec pro konfigurace.

Konfigurace založené na stupni

Každá planeta vyzařuje sedm přesných aspektů

Porfyrios a Antiochův *Souhrn* definují konfigurace nejprve znamením a poté stupněm. Zdá se, že Antiochos učinil na konci původní definice konkrétní bod o tomto rozlišení; říká, že planety jsou „často“ (*pollakis*) konfigurovány podle zodiakálního znamení, ale „už ne“ (*ouketi*) podle stupně. Beru to jednoduše jako odkaz na zřejmý bod, že aspekty založené na znameních se ze

statistického hlediska budou vyskytovat častěji, protože rozsahy zahrnuté v aspektech založených na znamení jsou mnohem širší než ty, které pokrývají aspekty založené na stupni.[1226]

Jádrem nauky o aspektech založených na stupni je koncept, který Porfyrios uvádí v definici devět svého *Úvodu*, že každá planeta vyzařuje sedm paprsků, od stupně, ve kterém se planeta nachází, do stejného stupně v sedmi dalších znameních: dva sextilové paprsky, dva kvadraturní paprsky, dva trigonální paprsky a jeden opoziční paprsek. Každá planeta neustále vysílá těchto sedm „partilních" aspektů. Takže například Merkur na 10° Raka vrhá dva sextilové paprsky na 10° Býka a 10° Panny, dva kvadraturní paprsky na 10° Berana a 10° Vah, dva paprsky trigonu na 10° Ryb a 10° Štíra, a jeden opoziční paprsek do 10° Kozoroha.

O konfiguraci se říká, že je „úplná" nebo „dokonalá" (teleia), když obě planety dosáhnou přesného intervalu stupňů souvisejícího s konfigurací (např. 90° pro kvadraturu, 60° pro sextil atd.). To je, když vizuální paprsek planety přechází přes tělo jiné planety a obě planety se navzájem vidí nejjasněji. To je definováno v kapitole desáté u Porfyria jako „přecházející" (*paralagē*): „Říkají tomu ‚přecházení', kdykoli hvězdy překročí konfiguraci podle stupně rovnostranné figury".[1227]

Z praktického hlediska to znamená, že planety navazují vztah, jakmile přejdou do znamení, která jsou konfigurována, ale tyto vztahy se stávají silnějšími nebo intenzivnějšími, když jsou také úzce konfigurovány podle stupně. U některých pozdějších helénistických astrologů, jako je Valens, často používají obecnější jazyk „svědectví" při odkazování na konfiguraci založenou na znamení, nebo konfigurace obecně, ale přejdou na různé termíny, které sdělují intenzivnější vizuální konotace, když se konkrétně odvolávají na stupňovité aspekty. Nejčastějším pojmem, na který astrologové přejdou, když zamýšlejí konfiguraci založenou na stupni, je *katopteuō*, což podle slovníku LSJ znamená „pozorně pozorovat", „sledovat" nebo „zkoumat". Schmidt překládá *katopteuō* jako „prozkoumat", kterým se řídím. Zdá se, že základem tohoto rozlišení je představa, že vizuální paprsek je nejostřejší přímo ve středu místa,

[1226] Alternativní výklad, viz Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 130-131. Kritická analýza Schmidtova argumentu, viz Dykesova diskuse o termínu „svědectví" in Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, trans. Gramaglia, s. 25-6.
[1227] Porphyry, *Introduction*, 10, trans. Demetra George, nepublikováno.

kam dopadá, protože představuje centrální bod vizuálního zaměření, kde jsou věci nejjasnější, v širším kontextu celkového pole planety. Když to všechno vezmeme dohromady, zdá se, že primárním rozdílem mezi aspekty založenými na znamení a stupni je vizuální přímočarost, a že blízkost konfigurace založená na stupni může posílit sílu vztahu, a to k lepšímu i horšímu.

Aplikace a separace

Když se obě planety stále pohybují k přesné konfiguraci založené na stupních nebo konjunkci, říká se, že se „aplikují“ (*sunaphē*), zatímco když se vzdalují od přesné konfigurace nebo konjunkce, říká se, že se „separují“[1228] nebo „plynou pryč“ (*aporroia*).[1229] Toto je obecné použití termínu *sunaphē* ve smyslu použití konfigurací, na rozdíl od oddělujících konfigurací. *sunaphē* se však také používá k označení specifičtějšího typu aplikace.

Planety působící na přesnou konfiguraci založenou na stupních v rozmezí tří stupňů byly považovány za nejintenzivnější rozsah konfigurace. Podle *Shrnutí* a Porfyria, když se planety aplikují do tří stupňů prostřednictvím sextilu, kvadratury, trigonu nebo opozice, bylo to označováno jako „zapojení“ nebo „spojení“ (*sunaphē*), zatímco když se dvě planety aplikovaly v rozmezí tří stupňů k přesné konjunkci, označovalo se to jako „přilnavost“ (*kollēsis*).[1230] Použití dvou samostatných termínů k označení obecné myšlenky aplikujícího aspektu v rámci tří stupňů je způsobeno rozdílem mezi konjunkcí a jinými vlastními aspekty v rané helénistické tradici. Porfyrios říká, že Měsíc je jedinečný v tom, že jeho dosah pro zapojení nebo přilnutí je spíše třináct stupňů, nežli tři, což je průměrná vzdálenost, kterou urazí za dvacet čtyři hodin. Ke konceptům zapojení a přilnavosti se vrátíme a o jejich praktickém použití si promluvíme později v kapitole o bonifikaci[1231] a špatném zacházení,[1232] kde se stanou zvláštními úvahami v kontextu této nauky.

U planet - kromě Měsíce - se někdy u konjunkce uváděl další rozsah, který byl více než tři stupně, ale méně než patnáct stupňů. Tento rozsah je v Antiochově *Souhrnu* označován jako „shluk“ (*sunodos* Tyto rozsahy, zejména

[1228] Resp. oddělují. RS
[1229] Diskutováno in Porphyry, *Introduction*, 11-13.
[1230] Někdy také jako adherence či „přilnutí“. RS
Antiochus, *Summary*, 8-9; Porphyry, *Introduction*, 11.
[1231] Obohacování. RS
[1232] Týrání. RS

třístupňový rozsah pro zapojení, jsou nejblíže k tomu, aby helénističtí astrologové, jak se zdá, vyvinuli něco jako moderní koncept vlivu „orbisů“ planet. Zdá se, že něco, co se přibližuje moderní myšlence orbisu, se plně rozvinulo až ve středověku.

Z interpretačního hlediska bylo aplikování konfigurací považováno za účinnější než separování konfigurací, ať už k lepšímu nebo horšímu. Uvidíme to zejména v souvislosti s podmínkami bonifikace a špatného zacházení. V kontextu počáteční astrologie se mělo za to, že aplikace konfigurací naznačuje události a okolnosti, které se vyvinou v budoucnosti, zatímco separované konfigurace označují věci, které se již v minulosti staly.[1233] Rhetorius shrnuje tento princip slovy:

separace vydávají úsudek o věcech, které předcházely a byly zachovány; a aplikace posuzují věci, které se stanou, a ty, v které se doufá.[1234]

Je tomu tak proto, že aplikované aspekty jsou planetární konfigurace, které se stále formují nebo směřují k tomu, aby byly přesné podle stupně, zatímco separující aspekty představují konfigurace, které již byly dokončeny a nyní se vzdalují od přesného aspektu založeného na stupních. To vede ke konkrétnímu interpretačnímu principu, že výsledek jakéhokoli počátku, který je zahájen, když se důležité planety jako Měsíc aplikují na dobrodějné planety, bude pozitivní, zatímco pokud se Měsíc aplikuje na škůdce, výsledek bude negativní.[1235]

Z pohledu současné praktikující astrologie je hlavní věcí, kterou je třeba pochopit o nauce helénistických aspektů, která ji odlišuje od moderního přístupu, to, že planety se začnou vzájemně „aspektovat“, jakmile přejdou do znamení, která jsou konfigurována. Čím více se planety přibližují k přesnému aspektu založenému na stupni, tím intenzivnější nebo přímější je jejich vztah. To platí také pro tranzity, protože tranzit začíná, jakmile se planety konfigurují podle znamení, ale roste tím intenzivněji, čím více se tranzitní aspekt blíží dokončení. Aplikace do tří stupňů je nejdůležitější nebo nejintenzivnější rozsah pro aspekty založené na stupních mezi planetami, s výjimkou Měsíce, který má

[1233] Dorotheus, *Carmen*, 5, 28: 4. Julián z Laodiceje citující Petosirída ve stejné nauce in *CCAG*, 1, s. 138: 18-19.
[1234] Rhetorius, *Compendium*, 112, trans. Holden, s. 159.
[1235] Julián z Laodiceje shrnuje Petosirída in *CCAG*, 1, s. 138: 15-18.

třináct stupňů. Některé konkrétní případy uvidíme později v příkladech horoskopů, jakmile budou nastíněny všechny základní principy.

Prázdného chodu

Stav, který souvisí s konceptem aplikace, se objevuje v Antiochově Souhrnu a u Porfyria pod definicí „prázdného chodu“ (*kenodromia*):

Říká se tomu prázdného chodu, kdykoli je Měsíc bez spojení, ani zodiakálně, ani stupněm, ani podle figury, ani podle tělesné přilnavosti, ani se nechystá spojit či shromáždit v nejbližších třiceti stupních. Tyto nativity jsou nevýrazné a neoznačují žádný pokrok.[1236]

To je původ moderního konceptu známého jako „prázdný Měsíc“. Řecký termín je zde *kenodromia*, což je složené slovo vytvořené z *kenos*, což znamená „prázdný“, „neplodný“ nebo „pustý“, a *dromos*, což znamená „kurz“, „běh“ nebo „závod“. Dohromady to znamená něco jako „běžící v prázdnotě“ nebo „jdoucí v prázdnotě“, ačkoli moderní fráze „prázdného chodu“ je také přesná.

Antiochův *Souhrn* a Porfyrios říkají, že prázdného chodu je stav, ve kterém se Měsíc v následujících třiceti stupních neaplikuje přesný aspekt založený na stupni, ať už prostřednictvím tělesné konjunkce, ani žádným jiným aspektem.[1237] To je zcela odlišné od moderních definic, kde je rozsah zahrnutý obvykle užší a někdy je přidáno ustanovení týkající se dokončení aspektu předtím, než se Měsíc přesune do dalšího znamení. Helénistická definice, kterou mají Antiochos a Porfyrios, nezmiňuje nic o hranici znamení, ale pouze to, že Měsíc neaplikuje žádný přesný aspekt v následujících třiceti stupních. Takový stav je poněkud vzácný, i když se čas od času stává. Benjamin Dykes poukazuje na to, že to v podstatě vytváří cosi jako soubor ekválních domů od stupně Měsíce a všechny planety by musely být v averzi k prvnímu „domu“ v tomto horoskopu, aby tento stav platil.[1238]

[1236] Porphyry, *Introduction*, 23, trans. Demetra George, nepublikováno, upraveno. Srov. Antiochus, *Summary*, 11.
[1237] Rhetorius zpočátku definuje *prázdného chodu* v kapitole 39 svého *Kompendia*, ale zde nespecifikuje rozsah stupňů. Později, v kapitole 112, jej znovu definuje a tentokrát specifikuje rozsah 30 stupňů.
[1238] Dykes, *Introductions to Traditional Astrology*, s. 144.

Není jasné, proč se definice prázdného chodu v pozdější středověké tradici změnila.[1239] Mohlo to mít něco společného s rozšířeným rozvojem praxe dotazové astrologie, ve které se myšlenka, že planety dokončují své aspekty před změnou znamení, začala stávat důležitější, jako způsob určování, zda odpověď na otázku byla kladná nebo negativní. V této souvislosti je důležité poznamenat, že prázdného chodu je zde definováno pouze z hlediska Měsíce a obecně se nezdá, že by byl tento koncept aplikován na jiné planety v helénistické tradici.[1240]

Z interpretačního hlediska byl koncept prázdného chodu obvykle považován v helénistické tradici za extrémně nepříznivý údaj v horoskopu.[1241] Primárně je zmiňován jako stav v nativní astrologii, který předznamenává potíže při dosahování pokroku v budoucnosti, pravděpodobně proto, že neschopnost Měsíce dokončit budoucí aspekty byla symbolicky považována za negativní znamení pro vlastní potenciál při dosahování úspěchů ve zrozencově životě. Tato myšlenka - jako neschopnost něco dokázat - může být důvodem, proč Porfyrios říká, že zrozenci s tímto umístěním nejsou výrazní a nemají žádný postup.

Kvality konfigurací

Výroky, které Porfyrios činí o kvalitách různých konfigurací v definici svědectví, jsou obecně v souladu s tím, jak ostatní astrologové popisují tyto aspekty. Obecně řečeno, trigon a sextil byly považovány za snadné nebo pozitivní konfigurace, zatímco opozice a kvadratury byly považovány za náročné nebo negativní.

Trigon je obvykle považován za nejpozitivnější konfiguraci a Porfyrios ji nazývá „sympatickou“ (*sympathēs*) a „prospěšnou“ nebo „dobrodějnou“ (*ōphelimos*). Hexagon nebo sextil je obvykle považován za podobný trigonu v tom, že je pozitivní, ale je považován za slabší nebo méně účinný. Například poté, co Valens vymezil Venuši v trigonu Saturn, pokračuje slovy: „Pokud jsou tyto hvězdy vzájemně sextilní, jejich účinky jsou stejné jako ty, které se připisují

[1239] Pro srovnání s některými pozdějšími středověkými autory, viz Dykes, *Introductions to Traditional Astrology*, s. 142-143.
[1240] Jedinou výjimkou je krátké prohlášení, které Rhetorius učinil in *Compendium* 112, ve kterém říká něco o planetách, které mají určité konfigurace se Sluncem, o nichž se také někdy říká, že jsou prázdného chodu, i když mi není úplně jasné, o čem se zde hovoří.
[1241] Firmicus, *Mathesis*, 4, 8.

konfiguraci trigonu, ale jsou slabé a menší.“[1242] Další autoři činí podobná prohlášení pro jiné planety, když jsou konfigurovány podle sextilu.[1243] Jak konfigurace trigonu, tak konfigurace sextilu byly považovány za velmi pozitivní, když zúčastněné planety byly dobrodějné, zatímco o škodlivých planetách se říkalo, že nejsou schopny ublížit, když jsou konfigurovány pomocí trigonu nebo sextilu.[1244]

Porfyrios a *Souhrn* označují průměr nebo opozici jako „nepřátelskou“ (*antizēlos*), přičemž používají slovo, které může také znamenat „soupeřící“ nebo „kontroverzní“. Má se za to, že škodlivé planety jsou zvláště obtížné nebo škodlivé, když jsou nakonfigurovány na jiné planety opozicí, zatímco dobrodějné planety jsou obvykle považovány za méně pozitivní, když jsou konfigurovány tímto způsobem.[1245] V kontextu diskuse o synastrii Dorotheus interpretuje opozici jako znamení odcizení, nesouladu a nepřátelství.[1246]

Kvadratura nebo tetragon je Porfyriem označována jako „tvrdá“ nebo „drsná“ (*sklēros*) a „neharmonické“ (*asumphōnos*). Má se za to, že škodlivé planety jsou zvláště obtížné, když jsou konfigurovány kvadraturou, zatímco dobrodějné planety jsou interpretovány jako poněkud problematické nebo potenciálně prospěšné, za určitých okolností, jsou-li nakonfigurovány kvadraturou. Nejasnosti ohledně toho, jak zacházet s dobrodějnými planetami, které jsou konfigurovány kvadraturou, pramení z toho, že toto uspořádání bylo i přes to, že je náročné, pokládáno za velmi mocné, a pokud má dobrodějná planeta vyšší postavení, pak je schopna tuto sílu využít k dobru. Tento bod je zcela výslovně uveden v řeckém fragmentu, který je poněkud pochybně připisován Petosirídovi:

Každý předpokládá, že trigonové strany jsou harmonické po celý náš [život] a jsou příčinou dobrých věcí, ale mýlí se. Neboť kvadratury mají nejsilnější aktivitu, ať už by měly indikovat dobré věci nebo základ. A trigon

[1242] Valens, *Anthology*, 2, 17: 67, trans. Riley, a. 33.
[1243] Dorotheus, *Carmen*, 2, 17: 1; Manilius, *Astronomica*, 2: 358.
[1244] Zdá se, že Porfyrios a *Souhrn* říkají, že škodlivé planety jsou „méně“ škodlivé, když jsou konfigurovány trigonem, ačkoli jinde se astrologové zdají důslední v zacházení se škodlivými planetami tak, že nezpůsobují poškození planet, se kterými jsou takto v aspektu. Například *Michiganský papyrus* říká, že škodlivé planety jsou „neškodné“ (*ablabēs*), když jsou konfigurovány trigonem. Viz *Michigan Papyrus*, col. xviii: 17-19.
[1245] *Michigan Papyrus* říká, že škodlivé planety jsou schopny zranit jiné planety prostřednictvím opozice, zatímco dobrodějné planety jsou více „ochablé“ (*atonōteroi*), což Robbins vykládá jako „méně účinné“. Viz *Michigan Papyrus*, col. xviii: 17-21.
[1246] Dorotheus, *Carmen*, 5, 16: 38-39.

často nedává ani dobrou [figuru], která dobře padne, ani špatnou. Opět platí, že z kvadratur je ta vpravo aktivnější než ta vlevo. A v průměrech jsou škůdci obtížní, avšak diametrální dobrodějové nejsou nikdy špatní, ani mezi sebou, ani se Světly. A Kronos a Áres jsou v této figuře mimořádně zlovolní, pokud jsou schopni jednat při postavení.[1247]

Zatímco o připsání této pasáže Petosirídovi se obvykle pochybuje, vyjádřené pocity jsou do značné míry v souladu s přístupy, které mnozí helénští astrologové zřejmě zaujali, takže to může představovat názor, který byl obecně přijímán, bez ohledu na to, kdo jej skutečně napsal.[1248] Vskutku, Héfaistión činí podobné prohlášení v jednom bodě, když říká:

diametrální figury obsahují rivalitu a protiklad, trojúhelníkové figury jsou harmonické a sympatické, i když ne tak silné jako kvadraturní figury. Hexagonální jsou mnohem slabší, a spíše vágně pomáhají nebo brání.[1249]

Podobně Valens v jednom bodě říká, že kvadratury a opozice jsou nejmocnějšími nebo silnými (*dynastikos*) typy konfigurací.[1250] Jak konkrétně funguje rozlišení mezi kvadraturou vpravo nebo vlevo, uvidíme zanedlouho, když budeme diskutovat o konceptu překonání.

Konečně, konjunkce nebo spolu-přítomnost je obvykle považována za neutrální a může být pozitivní, když zahrnuje dobré planety, nebo negativní, když zahrnuje špatné planety.[1251] Konjunkce s Venuší nebo Jupiterem by tedy byla obecně interpretována jako pozitivní, zatímco konjunkce s Marsem nebo Saturnem by byla obecně považována za negativní, mimo jiných faktorů. Zdá se, že značná část výkladu konjunkce závisí na planetách, kterých se to týká, protože některé konjunkce jsou interpretovány velmi pozitivně, zatímco jiné jsou interpretovány velmi negativně. Někdy to souvisí se základními teoriemi o temperamentových kvalitách spojených s určitými planetami a o potenciálu každé z nich vyvážit nebo neutralizovat druhou, což v některých případech vede

[1247] *CCAG*, 6, s. 62: 9-17, trans. Schmidt, *The Astrological Record*, s. 18.
[1248] Pingree („Petosiris“, s. 549, pozn. 33) říká, že pochybuje o přiřazení pasáže.
[1249] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 41: 5, trans. Gramaglia, s. 119.
[1250] Valens, *Anthology*, 4, 16: 23.
[1251] Výjimkou je Paulus, *Introduction*, 10, který říká, že konjunkce je harmonická a účinná, co do síly ji přirovnává k trigonu, evidentně proto, že staví konjunkci do protikladu s opozicí. I když se to zdá být pravda, pokud jde o pozitivní konjunkce nebo spolu-přítomnost, zdá se, že když se jedná o škůdce, toto umístění je obecně interpretováno jako poněkud obtížnější, takže není jasné, zda Pavlův pohled je v tomto případě plně reprezentativní pro tradici.

k interpretacím určitých kombinací, jako je Mars a Saturn, které jsou překvapivě pozitivní.[1252] Neplatilo to však o všech autorech; Valens interpretuje konjunkci Marsu a Saturnu jako v podstatě negativní, pokud není zmírněna jinými faktory.[1253] Zdá se, že neutrální povaha konjunkce tímto způsobem povzbudila různé interpretace mezi astrology kvůli různým filozofickým a koncepčním perspektivám.

Odůvodnění konfigurace domicilem

Ptolemaios dává do souvislosti povahu konfigurací s přidělením domicilu. Ukazuje, že pokud umístíte všechny planety do jejich příslušných domicilů, povaha planety je do značné míry v souladu s kvalitou konfigurace vzhledem ke každému ze Světel.[1254] Schéma je následující: nejprve je každé z planet přiřazen jejich příslušný domicil a poté je zvěrokruh rozdělen na dvě poloviny podél osy mezi Rakem a Lvem. Výsledkem je solární polovina zvěrokruhu, od Lva ke Kozorohu, a lunární polovina zvěrokruhu, od Raka k Vodnáři. Pokud nakreslíte čáry aspektů z každého ze Světel ke každé z planet v jejich příslušných hemisférách, spojíte každý z aspektů k jedné z dobrodějných nebo škodlivých planet. Výsledné rozdělení je následující:

VENUŠE je spojena se SEXTILEM.

MARS je spojen s KVADRATUROU.

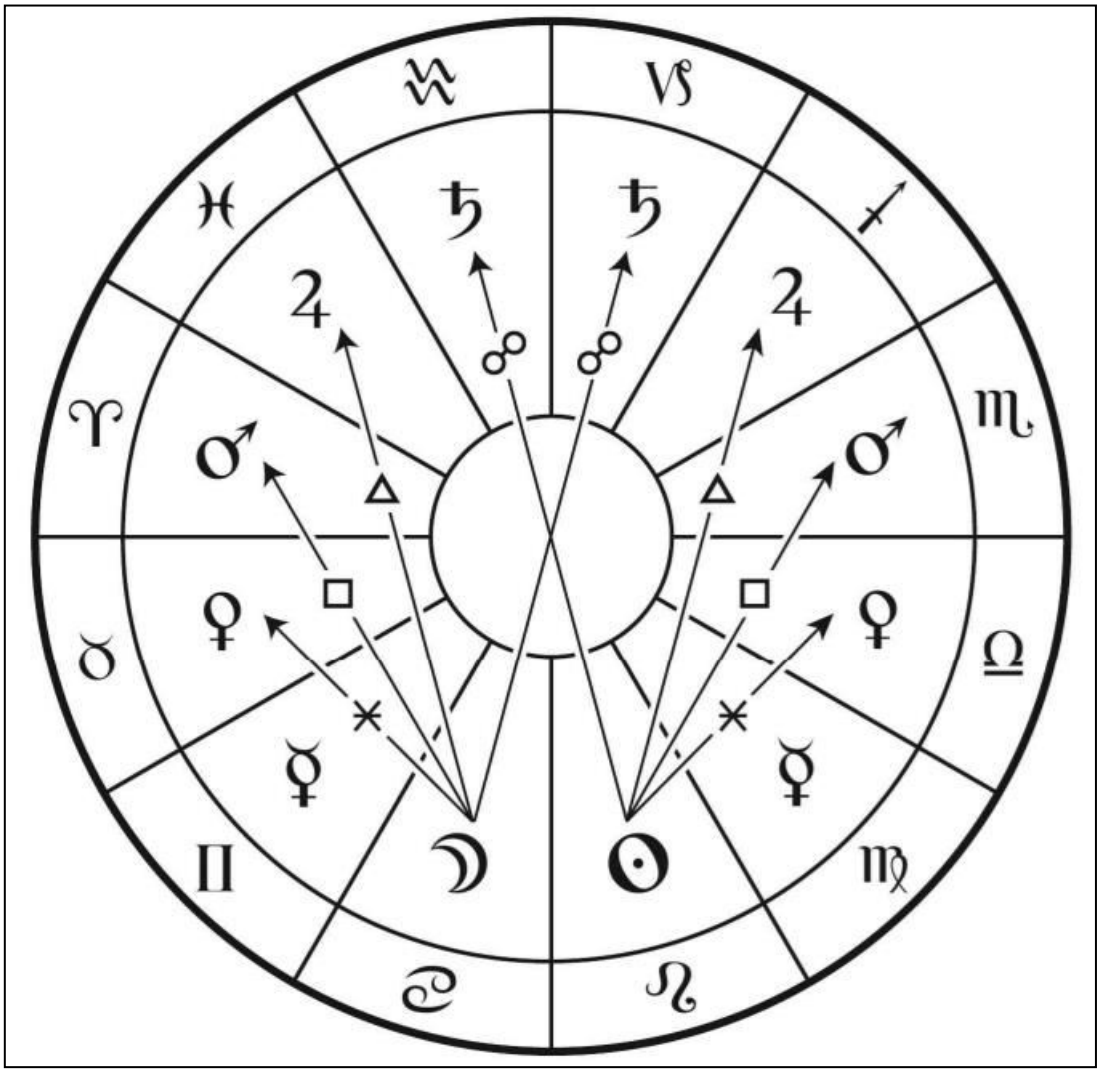
JUPITER je spojen s TRIGONEM.

SATURN je spojen s OPOZICÍ.

Vzhledem k tomu, že sextil a trigon se spojují se dvěma dobroději, Venuší a Jupiterem, byly tyto konfigurace považovány za pozitivní; kvadratura a opozice se naproti tomu spojují se dvěma škůdci, Marsem a Saturnem, a tyto konfigurace byly obecně považovány za negativní nebo náročné. Zdá se, že to znamená, že základní povaha konfigurací je částečně odvozena ze vztahů mezi planetami a Světly ve schématu domicilu, které je zase odvozeno z *Thema mundi*. Firmicus Maternus o této schematizaci krátce hovoří během svého zpracování *Thema mundi*, což může znamenat, že všechny tyto koncepty byly

[1252] Dorotheus, *Carmen*, ed. Pingree, s. 368: 25-30-s. 369: 1-3, cit. dříve.
[1253] Valens, *Anthology*, 1, 19: 3.
[1254] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 18.

původně spojeny dohromady prostřednictvím mytického horoskopu narození vesmíru.[1255]

Kvality konfigurací přes domicily

Pravý a levý aspekt

V deváté kapitole svého *Úvodu* Porfyrios zavádí důležitý rozdíl mezi konfiguracemi na pravé straně planety a konfiguracemi na levé straně planety:

Říkají, že trigon, kvadratura a sextil, od nichž hvězda vychází, jsou vpravo, ale ty, ke kterým hvězda jde, jsou vlevo. […].Každá z hvězd totiž vysílá sedm

[1255] Firmicus, *Mathesis*, 3, 1: 2-7.

paprsků, tři směrem nahoru a tři dolů a jeden směrem k průměru, z nichž horní jsou na pravé straně, ale sestupné jsou na levé straně.[1256]

To je spojeno s naukou, že každá planeta vrhá sedm partilních paprsků, přičemž tři z těchto paprsků jsou posílány na znamení, která jsou dříve ve zvěrokruhu, a další tři paprsky jsou posílány na znamení, která jsou ve zvěrokruhu po té. Zodiakální pořadí jde proti směru hodinových ručiček, což je směr, kterým se planety pohybují znameními většinu času, když jsou v přímém pohybu.

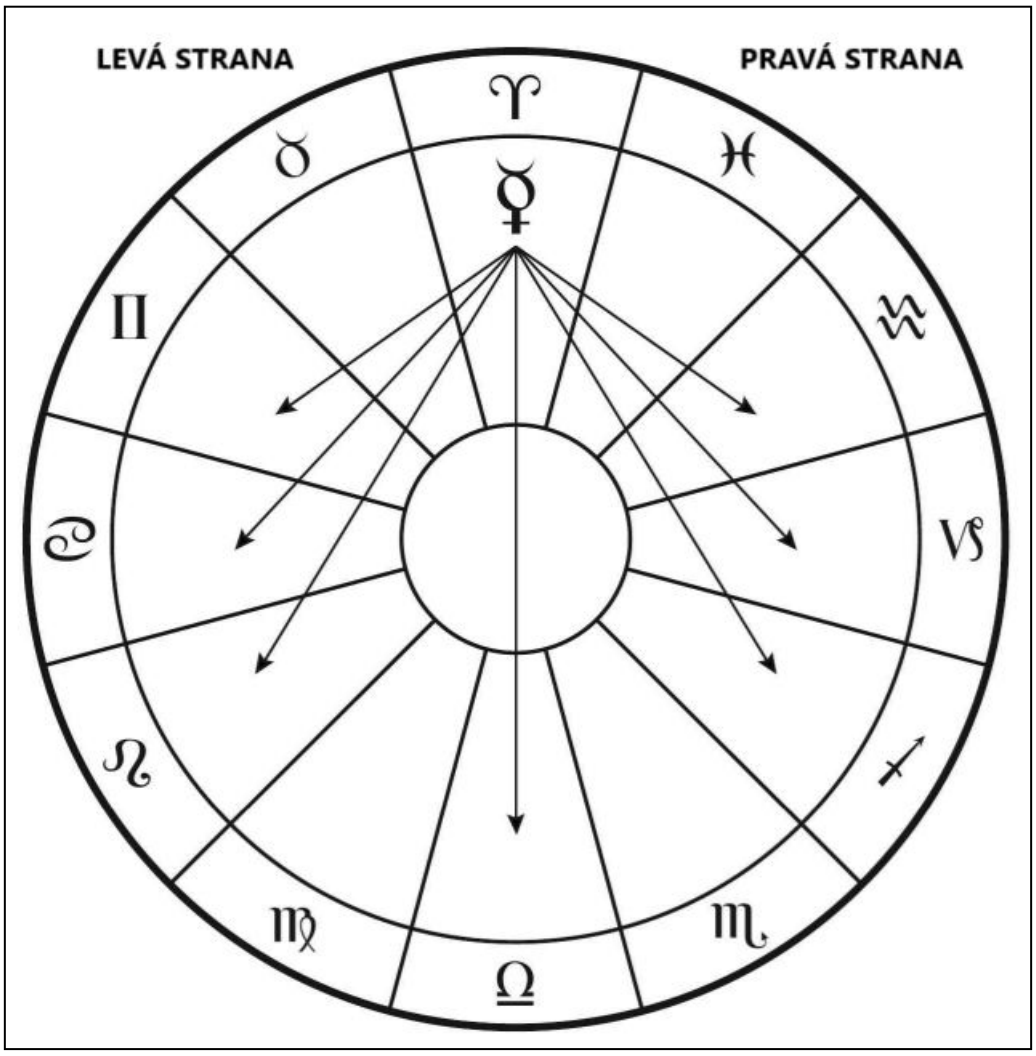
Podle zde naznačeného rozlišení jsou tři paprsky, které planeta vrhá na znamení, která jsou dříve v zodiakálním pořadí vzhledem k umístění planety, na pravé straně. Je-li tedy Merkur například v Raku, vrhá na pravou stranu sextil na znamení Býka, kvadraturu na Berana a trigon na Ryby. Všechny tyto aspekty jsou posílány do znamení, která jsou ve zvěrokruhu dřívější vzhledem k Merkuru, a proto jsou konceptualizovány jako pravostranné aspekty. Naopak tři paprsky, které planeta vrhá na znamení, která jsou později v zodiakálním pořadí vzhledem k planetě, jsou na levé straně. Například, pokud je Merkur v Raku, vrhá sextilový paprsek na levou stranu do Panny, kvadraturu do Vah a trigon do Štíra. Všechny tyto aspekty jsou posílány do znamení, která jsou později v zodiakálním pořadí vzhledem k Merkuru, a proto jsou konceptualizována jako na levé straně Merkura.

Snazší způsob, jak vidět tento rozdíl v jednotlivých horoskopech, je představit si sebe, jak stojíte uprostřed horoskopu se zvěrokruhem všude kolem vás. Když se otočíte směrem ke konkrétní planetě a podíváte se na ni, když stojíte ve středu kola, všechny planety po vaší pravici budou na pravé straně planety a všechny planety po vaší levici budou na levé straně planety. Pravá a levá strana je tedy částečně konceptualizována jako pozorovací úvaha, která je měřena ve vztahu k perspektivě pozorovatele, který se dívá spíše nahoru na planety ve zvěrokruhu, nežli z perspektivy planety dívající se dolů na Zemi.

Rozlišení mezi pravou a levou stranou platí pouze pro konfiguraci sextilu, kvadratury a trigonu. Opozice a konjunkce nejsou pravé ani levé, protože spadají přímo na dělicí čáru mezi dvěma hemisférami.

[1256] Porphyry, *Introduction*, 9, trans. Demetra George, nepublikováno, upraveno.

V řečtině autoři obvykle používají eufemismus „dobře pojmenovaná strana“ (*euōnumos*) k označení „levice“, protože od velmi raných dob Řekové považovali pravou stranu za příznivou a levou za nepříznivou.[1257] To bude relevantní později jako interpretační princip, jakmile zavedeme pojem překonání. Rozlišování mezi aspekty na pravé a levé straně přežilo do renesanční tradice, kde používali latinské výrazy *dexter* a *sinister*, které jednoduše znamenají „vpravo“ a „vlevo“.

Levá a pravá strana

[1257] Stručná diskuze o některých raných řeckých názorech, viz Hall, *The Sinister Side*, s. 14-21.

Překonávání (Převažování)[1258]

V desáté definici Antiochova Shrnutí a dvacáté první kapitole u Porfyria je zaveden mimořádně důležitý koncept známý jako „překonávání“ (*kathuperterēsis*). Podle tohoto rozlišení, když jsou dvě planety konfigurovány podle trigonu, kvadratury nebo sextilu, má ta, která je na „pravé“ straně, dominantnější vliv na planetu, která je na „levé“ straně. Zde je Porfyriova definice překonávání:

Každá hvězda převažuje, když je umístěna v pravém trigonu nebo kvadratuře nebo sextilu vůči jedné po její levici, protože ta jde směrem k ní. Například ta, která je v Kozorohu, převažuje nad tou v trigonovém aspektu v Býku a tou v kvadratuře v Beranu a tou v sextilu v Rybách; a ona je sama převažována tou ve Vahách a tou v Panně a tou ve Štíru. Říkají, že převaha je silnější, když jsou [planety] v trigonu nebo kvadratuře. Neboť převládající hvězda je tak silnější, ať už je to prospěšná nebo škodlivá a také angulární. Neboť když je to prospěšná, ukazuje to pozoruhodné zrození, ale škodlivá [planeta ukazuje] nevýrazné [zrození]. A obecně každá hvězda, která je napravo, převažuje nad tou, která je nalevo a která je k ní nesena.[1259]

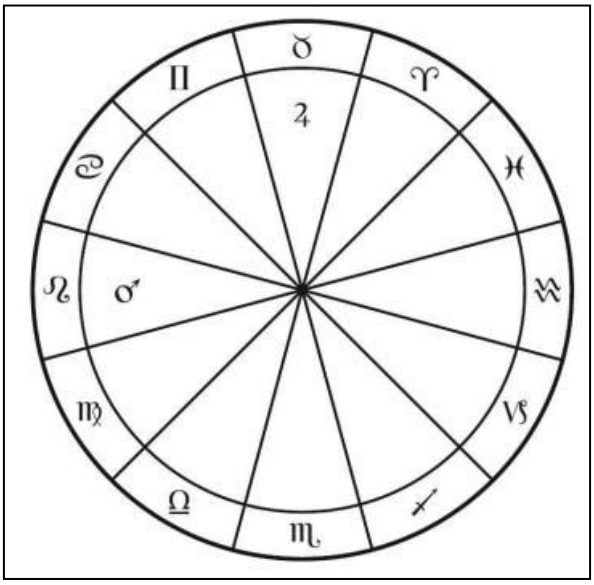
Výraz pro překonání, *kathuperterēsis*, je odvozen od slova, které se někdy metaforicky používá v neastrologických textech, aby odkazovalo na někoho, kdo „má navrch“ nebo je ve „vyšším“ či „nadřazeném postavení. Má tedy konotace, že je nad něčím nebo nad někým, a slovník LSJ používá příklad „zápasníka, který padá na svého protivníka.“

V Porfyriovi tato definice staví na dřívějším rozlišení mezi pravostrannými a levostrannými konfiguracemi tím, že zavádí představu, že planeta napravo je silnější než planeta nalevo. Planeta vpravo je charakterizována jako v nadřazené pozici, a proto překonává planetu, která je v nižší pozici.

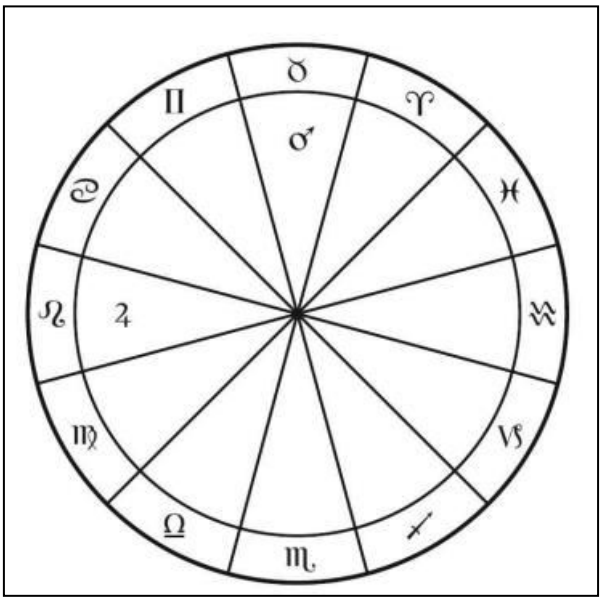
Jediný bod, který je v této definici problematický, je Porfyriův výrok, že planeta napravo je silnější, protože „směřuje“ k planetě nalevo. Toto tvrzení by se dalo interpretovat mnoha různými způsoby, ale mám za to, že má na mysli typický pohyb planet ve zvěrokruhu a skutečnost, že v obecném smyslu se

[1258] Má vlastní závorka. RS
[1259] Porphyry, *Introduction*, 21, trans. Demetra George, nepublikováno, upraveno.

nakonec všechny pohybují směrem k místu, které je na jejich levé straně vzhledem k jejich současné poloze.[1260]

Jupiter překonává Mars

Mars překonává Jupitera

Z praktického hlediska je v helénistických textech vždy planetě, která překonává jinou planetu, přikládána větší váha, protože má větší vliv na interpretaci konfigurace mezi dvěma planetami.[1261] Překonaná planeta dominuje vztahu mezi těmito dvěma planetami, v dobrém i zlém. Pokud má

[1260] Alternativní výklad viz Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 184 ff.
[1261] Firmicus, *Mathesis*, 6, 3-14. Srov. Anubio, *Carmen*, ed. Obbink, T8: 1-207.

dobroděj vyšší postavení, pak to podporuje pozitivní výsledek konfigurace, zatímco pokud má vyšší postavení škůdce, obvykle podporuje negativnější nebo obtížnější výsledek. Například, je-li Jupiter v Býku a Mars ve Lvu, pak Jupiter překonává Mars, a tak je Jupiter ve vyšším postavení a je schopen přinutit Mars, aby se choval pozitivněji, než by tomu bylo jinak. A naopak, pokud je Mars v Býku a Jupiter ve Lvu, pak Mars Jupitera překoná, a tím má Mars vyšší postavení a je schopen přinutit Jupitera jednat hůře, než by tomu bylo jinak.

V dochovaném vymezovacím materiálu astrologové často dávali různé interpretace pro stejnou konfiguraci mezi planetami v závislosti na tom, která z nich překonává druhou. Například Firmicovo vymezení kvadratury mezi Marsem a Jupiterem:

Jupiter a Mars v kvadraturním aspektu s Jupiterem v nadřazené pozici označují velkou slávu, dobrou pověst a vysoké postavení. Někteří budou zapojeni do vojenských aktivit; jiní jsou přiděleni do královských domácností s vysokým vládním postavením. Z těchto povinností získají důležité povýšení. Ale nikdy nejsou schopni zachovat své otcovské dědictví; budou mít děti pozdě a budou trpět neustálým zármutkem z nehod dětí. Pokud je Mars na nadřazeném místě, způsobuje to extrémní duševní úzkost. Dotyční budou zapleteni do různých druhů chyb a potíží. Budou trpět královskými nebo vládními činy a budou napadeni nepřátelskými obviněními nebezpečných nepřátel.[1262]

Všimněte si, že interpretace Marsu v kvadratuře na Jupitera je většinou pozitivní, pokud je Jupiter v nadřazené pozici a překonává Mars, ale vymezení se stává zcela negativním, když je situace obrácená, když Mars překonává Jupiter. K podobnému obratu ve výkladech dochází i v případě, kdy jde o neutrální planety. Například Firmicovo vymezení kvadratury mezi Měsícem a Merkurem:

Měsíc a Merkur v kvadraturním aspektu, přičemž Merkur je nadřazený, označují moudrost, učenost, plynulou řeč a schopnost řečnictví. Problémy ale často pramení z lidových povstání. […] Ale pokud je Měsíc v nadřazeném postavení, dotyční budou nestabilní v mysli; jejich plány jsou nekonzistentní a jejich mysl není schopna pokračovat v rozumném myšlenkovém pochodu.[1263]

[1262] Firmicus, *Mathesis*, 6, 10: 1-2, trans. Bram, s. 189, upraveno.
[1263] Firmicus, *Mathesis*, 6, 14: 1-3, trans. Bram, s. 192, upraveno.

Zde je Merkur překonávající Měsíc vykreslen relativně pozitivně, ale Měsíc překonávající Merkura je interpretován negativněji. Podobný princip je aplikován na všechny ostatní interpretace aspektů mezi planetami, které jsou konfigurovány sextilem, kvadraturou nebo trigonem.

„V desátém“ či dominance (nadvláda)[1264]

Jak řekl Porfyrios, překonávání bylo považováno za nejsilnější, když k němu dochází přes trigon nebo kvadraturu. Ve skutečnosti bylo překonání kvadraturou považováno za tak silné, že se mu někdy dostalo samostatného označení, nazývaného „v desátém“ (*epidekateia*).[1265] Tento stav nastane, když je jedna planeta v desátém znamení vzhledem k jiné planetě, což je stejné jako kvadratuře založené na znamení. Planeta, která je v desátém, překonává druhou planetu prostřednictvím kvadratury založené na nadřazených znameních, což z toho činí specifickou verzi překonávání nebo bytí v nadřazeném postavení. K tomu dochází, když je jedna planeta v desátém znamení té druhé, bez ohledu na to, v jakých stupních jsou planety. Je to čistě typ konfigurace přes znamení.

Termín *epidekateia* je komplikovaný, protože se zdá, že má dvojí význam.[1266] Na jedné straně to primárně znamená být „v desátém“, což odkazuje na skutečnost, že planeta v této pozici je doslova v desátém znamení vzhledem k jiné planetě. Může existovat také sekundární význam „desátek“ nebo činnosti odebrání desetiny něčeho z jiné planety. Bohužel je těžké najít anglické slovo, které by vyjadřovalo oba tyto významy. Schmidt tuto podmínku označuje jako „decimaci“, což přísně vzato znamená odstranit nebo zabít desetinu něčeho z praxe používané v římské armádě pro trestání vojáků.[1267] Problém, který mám s tímto překladem, je ten, že v moderní době se výraz „decimovat“ rozšířil do širšího významu zabít, zničit nebo odstranit velké procento nebo část něčeho. To je problematické, protože i když je pravda, že škodlivé planety byly obvykle interpretovány jako zvláště škodlivé, když byly v této pozici v horoskopu, dobrodějné planety mohou také zaujmout pozici „v

[1264] Má vlastní označení. RS
[1265] Porphyry, *Introduction*, 20. Srov. Antiochus, *Summary*, 10.
[1266] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 181-183.
[1267] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 182.

desátém“ a interpretace jsou obvykle velmi pozitivní.[1268] Proto se nezdá vhodné říkat, že když dobrodějové dělají něco příznivého pro jiné planety, že je „decimují“. V důsledku toho dávám přednost tomu odkazovat se na tuto podmínku jako na „dominanci“, což podle mého názoru představuje neutrálnější význam, který stále vyjadřuje pozici moci a autority, kterou pak lze použít k dobrému nebo špatnému. Holden použil podobný termín a ve svém překladu Rhetoria tuto podmínku označoval jako „dominanci“.[1269]

K nadvládě tedy dochází, když je jedna planeta v desátém znamení vzhledem k jiné planetě, což je horní kvadratura. Je-li planeta, která je v desátém, dobrodějnou, pak je to pro planetu v nižší pozici docela pozitivní konfigurace, zvláště pokud je planeta v nadřazené pozici dobrodějnou ze sekty. Například, pokud by byl Jupiter v denním horoskopu ve Štíru, zatímco Merkur by byl ve Vodnáři, pak by byl Jupiter v desátém místě vzhledem k Merkuru, a tedy v pozici, aby mu dominoval. Pokud je však planeta, která je v desátém, škodlivou, pak je to zvláště negativní konfigurace pro nižší planetu, zvláště pokud je škodlivá v nadřazeném postavení v rozporu se sektou: například pokud by byl Saturn v nočním horoskopu v Býku, zatímco Měsíc by byl ve Lvu. K tomuto konceptu se vrátíme později a uvidíme, jak to funguje na několika příkladech horoskopů po zavedení podmínek bonifikace a špatného zacházení.

Zmírnění dopadů a nauky alternativních aspektů

Zdá se, že pojmový předpoklad, který je základem aspektů založených na znameních – že mezi dvěma znameními musí existovat příbuznost nebo podobnost, aby mohly sdílet vztah – byl základem některých dalších alternativních schémat pro určování spojení mezi znameními.

Někdy byla tato schémata používána jako výjimky z konceptu averze, aby se ukázalo, jak mohou určitá znamení stále sdílet vztah, i když nemají žádné afinity založené na rodu, kvadruplicitě nebo triplicitě. Jedna taková výjimka je v konceptu „podobnosti“ (*homozōnia*), což jsou znamení, která mají téhož vládce.[1270] Podle této nauky nejsou znamení, která mají stejného domicilního vládce, zcela v averzi, i když by jinak byla, na základě standardních konfigurací.

[1268] Příklad, kdy je použit v pozitivním smyslu, a zahrnuje dobroděje, se vyskytuje in Valens, *Anthology*, 2, 32: 3, v materiálu, který, jak se zdá, Valens vytáhl od staršího autora jménem Timaeus.
[1269] Rhetorius, *Compendium*, trans. Holden, s. 21.
[1270] Paulus, *Introduction*, 12.

To platí pro následující páry zvěrokruhu: Beran a Štír, Býk a Váhy, a Kozoroh a Vodnář. V jistém smyslu mají tato znamení jakousi zmírněnou averzi. Podobný koncept se týká těch znamení, která mají stejnou dobu vzestupu, která jsou známá jako stejně vycházející znamení.[1271] Stejně stoupající znamení jsou:

Beran — Ryby

Býk – Vodnář

Blíženci-Kozoroh

Rak-Střelec

Lev-Štír

Panna-Váhy

Souvisejícím konceptem je nauka „*antiscia*“, což jsou znamení nebo stupně, které jsou stejně vzdálené od slunovratů. Tato znamení mají zhruba stejnou délku denního světla, když jimi projde Slunce, takže sdílejí určitou afinitu nebo podobnost. Výraz *antiscia* je v podstatě jen přepisem řeckého slova *antiskion*, což je složené slovo vytvořené z řeckých výrazů pro „stín“ (*skia*) a „naproti“ nebo „proti“ (*anti*), což znamená něco jako „proti- stín“. Vzhledem k tomu, že pro to chybí lepší překlad, a vzhledem k dlouhodobé konvenci odkazovat na tuto nauku jako na antiscia, zachovám tuto konvenci zde pro účely této diskuse. Znamení, která obkročují slunovraty, jsou následující, počínaje letním slunovratem, který je na začátku Raka v tropickém zvěrokruhu:

Rak — Blíženci

Lev – Býk

Panna - Beran

Váhy — Ryby

Štír – Vodnář

Střelec – Kozoroh

[1271] Paulus, *Introduction*, 12. Někdy nazýváno “kontra-antiscia” u pozdějších autorů.

U některých autorů, jako je Firmicus, se antiscia stávají téměř alternativní naukou aspektu, ve které se říká, že planety jsou schopny vysílat svůj vliv ze stupně, na kterém jsou, do odpovídajícího stupně ve znamení antiscia.[1272] Myšlenka, že vztah je téměř jako alternativa ke standardní nauce aspektů, se zdá být posílena Ptolemaiem, který říká, že „antiscijní" znamení jsou schopna „vidět" (*blepein*) sebe navzájem.[1273] Člověk si pak klade otázku, zda tyto a podobné nauky představují jen logické rozšíření premisy, na nichž je založena standardní aspektová nauka, která byla vyvinuta současně, nebo zda představují alternativní či dokonce konkurenční nauku v rané tradici, která prohrála nebo byla nějakým způsobem vytlačena tím, co se stalo standardní metodou určování interakcí mezi planetami založených na geometrických vztazích. Zdá se, že mnozí z pozdějších helénských astrologů chtějí různé nauky sladit, i když se přitom zdá, jako by často končily tím, že antiscia a související koncepty odsunují do druhotného statusu zmírňujících faktorů, a nikoli jako primárních podmínek, které se obvykle používaly jako takové.

[1272] Firmicus, *Mathesis*, 2, 29.
[1273] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1, 16: 1.

X. kapitola: Dvanáct míst

Dvanáct „míst“ jsou sektory nebo oblastmi v horoskopu, které se primárně používají k označení různých oblastí života člověka. Jsou spojeny s denní rotací planet, kterou si lze nejjasněji představit každodenním pohybem Slunce, které každé ráno vychází na východě, směřuje nahoru směrem ke středu oblohy kolem poledne, a nakonec zapadá nad západní obzor večer. Poté, co Slunce zapadne, jde z naší perspektivy pod zem a kolem půlnoci dosáhne anti-kulminace, než se nakonec znovu vynoří další ráno tím, že vyjde nad horizont a začne cyklus znovu. Tento denní cyklus není jedinečný pouze pro Slunce; Měsíc a ostatní planety také sledují každý den denní rotaci při vzestupu, kulminaci, západu a anti-kulminaci.

V helénistické tradici se denní rotace stala vedle zodiaku sekundárním referenčním systémem. Stejně byl rozdělen zvěrokruh do dvanácti segmentů nebo sektorů, které se staly známými jako „místa“ nebo „oblasti“ (*topoi*). V nativním horoskopu místa primárně označují oblasti či témata v životě zrozence, i když mohou označovat i další věci, jako například jak aktivní či „zaneprázdněná“ je planeta při tvorbě jejích indikací, a také časové informace o tom, kdy se signifikace planety projeví.

V pozdějších tradicích se terminologie mezi dvanácti „místy“ a znameními zvěrokruhu sjednotila, což nakonec vedlo k tomu, že se místa v moderní astrologii začala označovat jako „domy“, přestože původně to byla znamení zvěrokruhu, která se nazývala „domy“ či „domicily“ (*oikoi*) planet. Jak se dostaneme dále do této kapitoly, budu do značné míry zachovávat helénskou konvenci odkazovat na těchto dvanáct sektorů jako na „místa“, abychom zachovali pojmové rozlišení s pojmem *domicilů*, i když při diskusi o otázce, kterou moderní astrologové označují jako „rozdělení domů“, učiním určité ústupky soudobé terminologii.

Celoznakový systém domů

Jedním z pozoruhodnějších zjištění, které vyplynuly z obnovy helénistické astrologie v astrologické komunitě za poslední tři desetiletí, je znovuobjevení formy rozdělení domů nazývané celoznakový systém domů. V roce 1982 publikoval James Holden článek in *Journal of Research* v *Americké federaci astrologů* poukazující na to, že původní formou rozdělení domů v helénistické

tradici byly celoznakové domy.[1274] Existenci a popularitu celoznakového systému domů v helénistické tradici později potvrdili Schmidt a Hand v polovině 90. let při procesu překládání textů pod záštitou *Project Hindsight*.[1275] Prostřednictvím Schmidta a zejména Handa se na konci 90. a 20. století začaly v astrologické komunitě opět popularizovat celoznakové domy.

Před tímto výzkumem si západní astrologové nebyli vědomi toho, že celoznakový systém domů je původním systémem dělení domů používaným v západní tradici, ani nebyl vůbec uznáván jako forma dělení domu, protože tento koncept se na západě někdy během středověkého a renesančního období ztratil.[1276] Zatímco celoznakové domy se v indické astrologické tradici používaly jako primární forma rozdělení domů již od přenosu *Yavanajātaky* kolem druhého století, na západě se začala opět popularizovat až nedávno, a to především díky oživení helénistické astrologie v posledních dvou desetiletích. Je to snad jeden z nejvýznamnějších objevů základní techniky či konceptu, který byl v poslední době učiněn v důsledku studia rané tradice.

[1274] Holden, „*Ancient House Division*“. Holden jej nazval „celoznakovým systémem domů“. Na s. 22 říká, že „to byl první systém dělení domů“. Později, ve své knize *A History of Horoscopic Astrology*, o něm Holden hovořil jako o „původním systému domů“ (s. 94).

[1275] Hand již zaznamenal použití celoznakových domů jako charakteristického rysu helénistické astrologie v úvodu k úplně prvnímu řeckému astrologickému překladu vydanému *Project Hindsight* v roce 1993. Viz Paulus, *Introductory Matters*, trans. Schmidt, str. iii-iv. Schmidt později provedl průzkum různých přístupů k rozdělení domů v helénistické tradici v úvodu k Ptolemy, *Tetrabiblos*, Book III, trans. Schmidt, s. viii-xvi. Hand později v roce 2000 publikoval monografii s názvem *Whole Sign Houses*, nejstarší systém domů, po níž následovalo akademičtější zpracování z roku 2007 „*Signs as Houses (Places) in Ancient Astrology*“.

[1276] Například ve své akademické práci z roku 1986 o historii různých forem dělení domů v tradiční astrologii nazvané *Horoscopes and History* J. D. North nezmiňuje a nezdá se, že by si byl vědom celoznakových domů jako konceptu, přestože zkoumal více než tucet různých forem dělení domů od prvního do sedmnáctého století. Ve skutečnosti dochází k závěru z absence vypočítaných MC nebo mezi-domových hrotů v naprosté většině dochovaných řeckých horoskopů, které nejsou nutné v celoznakových domech, že helénističtí astrologové „nepřikládali domům takový význam, jako později islámští a křesťanští astrologové“ (s. 7), což je zjevně nepravdivé. Jiné knihy o dělení domů z astrologické komunity sedmdesátých let, jako jsou Dona Marie Lorenz, *Tools of Astrology: Houses*, Ralph Holden, *The Elements of House Division*, podobně nezmiňují celoznakové domy, protože to v té době nebylo v západní astrologii známé jako pojem. Technicky forma celoznakového systému byla od poloviny dvacátého století používána některými autory horoskopických sloupků se solárním znamením, i když to obnáší používat odvozené domy od Slunce jako věc nutnosti či pohodlí, zatímco použití celoznakových domů od Ascendentu nebylo jinak obvykle známo jako standardní přístup k rozdělení domů na západě před oživením celoznakových domů na konci dvacátého století.

Výpočet celoznakových domů

Aby bylo možné vypočítat celoznakové domy v horoskopu, je prvním krokem určit, ve kterém znamení zvěrokruhu se nachází Ascendent. Ascendent je stupeň ekliptiky, který v každém daném okamžiku protíná východní obzor nebo zhruba oblast oblohy, kde Slunce každý den ráno vychází nad obzorem. Ať už jde o jakékoliv znamení, ve kterém se nachází Ascendent, bude označeno jako první „dům“ nebo „místo“, a to od nuly do třiceti stupňů tohoto znamení, bez ohledu na to, jak daleko je Ascendent ve znamení. Samotné (celé) vycházející znamení se pak stává prvním domem nebo místem. Potom se další znamení ve zvěrokruhu (proti směru hodinových ručiček) stane druhým domem nebo místem, od nuly do třiceti stupňů tohoto znamení. Poté se z následujícího znamení stane třetí dům a tak dále. Nakonec skončíte se dvanácti znameními a dvanácti domy/místy, přičemž každý dům má třicet stupňů.

Jako příklad si vezměme horoskop, ve kterém Ascendent spadá někam do znamení Raka. V celoznakovém systému domů se Rak stane prvním domem v tomto horoskopu, od nuly do třiceti stupňů, protože Ascendent se nachází v tomto znamení. Lev se stane druhým domem, Panna třetím domem, Váhy čtvrtým, Štír pátým, Střelec šestým, Kozoroh sedmým, Vodnář osmým, Ryby devátým, Beran desátým, Býk jedenáctým a nakonec Blíženci dvanáctým. Je zde dvanáct domů/míst a každý se dokonale shoduje s jedním z dvanácti znamení. Ve skutečnosti je to pravděpodobně důvod, proč je v západní astrologii dvanáct domů, spíše než nějaké jiné číslo, jako je osm[1277] nebo třicet šest, protože domy se původně měly shodovat se znameními. Tímto způsobem znamení zvěrokruhu nadále dávají páteř nebo strukturu pro celý systém, jak jsme viděli v případě nauky aspektů.

Helénističtí astrologové obvykle označují Ascendent v řečtině jako „ukazatel hodin“ (*hōroskopos*). Zdá se, že implikace je taková, že Ascendent nebo ukazatel hodin „označuje“ znamení, které se stává prvním „místem“ nebo „domem“, a následkem toho se následná znamení v zodiakálním pořadí stávají dalšími jedenácti domy.[1278] Tímto způsobem ukazatel hodin vždy funguje jako

[1277] Známe však *oktotopos*. RS

[1278] Schmidt původně tvrdil, že toto byl správný výklad termínu *hōroskopos* ve svém překladu Paulus, Introduction, s. xiii-xiv. Řecký výraz může pocházet z dřívějšího egyptského použití dekanů k označení různých nočních hodin, jak tvrdí Greenbaum a Ross, „*The Role of Egypt*“, s. 160ff. Možná také stojí za zmínku, že ve druhém století Klement Alexandrijský označoval specifický typ egyptského kněze jako „ukazatele hodin“ (*hōroskopos*), což souvisí se starší egyptskou tradicí hodinových kněží, jejichž úlohou bylo sledovat čas, abyste

výchozí bod při stanovování pořadí domů, a proto ho Pavel Alexandrijský nazývá „začátkem a základem dvanácti míst“.[1279] Někdy se také používal řecký výraz, který lze přeložit jako „Ascendent“ (*anatellon*), což znamená „stoupající nahoru“ nebo „vzestupně“, ačkoli je mnohem běžnější ve většině řecko-římských textů spatřit slovo „ukazatel hodin“.[1280] Tato úzká souvislost mezi ukazatelem hodin a prvním místem někdy vede astrology k tomu, že tento termín používají zaměnitelně pro označení prvního celoznakového domu, nikoli pouze stupně Ascendentu. Když tedy astrologové říkají, že planeta je „v ukazateli hodin“ nebo „označuje hodinu“ (*hōroskopeō*), obvykle to znamená kdekoli ve stoupajícím znamení.[1281] Když astrologové odkazují na přesný stupeň Ascendentu, obvykle upřesní výrok, jako to dělá Valens v jednom bodě příkladu horoskopu, kde říká, že Venuše „označovala hodinu ve stupni“ (*moirikōs hōroskopousa*).[1282]

Jména míst

Každé z míst bylo očíslováno od jedné do dvanácti, v pořadí zvěrokruhu nebo proti směru hodinových ručiček, počínaje stoupajícím znamením. Někdy byly jednoduše označovány podle čísla spojeného s každým, jako je „jedenácté místo“ nebo „sedmé místo“ vzhledem k vycházejícímu znamení. Místa však měla také specifická jména a helénističtí astrologové často spíše označovali místa jejich jmény, nežli jejich čísly.

PRVNÍ MÍSTO Ukazatel hodin, Kormidlo (*oiax*), Hodina (*hōra*), Vzestup (*anafora*), Ascendent (*anatellon*), Východ (řec. *anatolē*, lat. *ortus*),[1283] Rozdělovatel hodin nebo Udržovatel hodin (*hōronomos*).[1284]

DRUHÉ MÍSTO Brána Háda (*Haidou pulē*).

TŘETÍ MÍSTO Bohyně (*Thea*).

---

věděli, kdy provádět chrámové rituály, jak o tom pojednává Dieleman, „*Stars and the Egyptian Priesthood in the Greco-Roman Period*,“ s. 138-140.

[1279] Paulus, *Introduction*, 24 (ed. Boer, s. 53: 23-25), trans. Greenbaum, s. 44.

[1280] Anatellon, viz Thrasyllus in *CCAG* 8, 3, s. 100: 31.

[1281] Např. Valens, *Anthology*, 2, 4: 1-6; Paulus, *Introduction*, 24, první odstavec, ed. Boer, s. 54: 1-14.

[1282] Valens, *Anthology*, 2, 32: 36-37, trans. Schmidt, s. 40.

[1283] Pro *anaforu* a *anatellon,* viz Thrasyllus in *CCAG* 8, 3, s. 100:31, trans. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 343. *Ortus*, viz Firmicus, *Mathesis*, 2, 15: 1.

[1284] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 2: 11, cit. Anubio, *Carmen*, F2, ed. Obbink. Také Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3, 26: 1 a 3, 30: 1, cit. Dorotheus.

ČTVRTÉ MÍSTO	Podzemí (*hupogeion*).
PÁTÉ MÍSTO	Dobré Štěstí (*agathē tychē*).
ŠESTÉ MÍSTO	Špatné Štěstí (*kakē tychē*).
SEDMÉ MÍSTO	Západ (*dusis*).
OSMÉ MÍSTO	Nečinné (*argos*).
DEVÁTÉ MÍSTO	Bůh (*Theos*).
DESÁTÉ MÍSTO	Střed nebe (*mesouranēma*).
JEDENÁCTÉ MÍSTO	Dobrý Duch (*agathos daimōn*).
DVANÁCTÉ MÍSTO	Špatný Duch (*kakos daimōn*).

Důležité je, že názvy většiny úhlových míst, jako je desáté, sedmé a čtvrté, jsou čistě popisné z hlediska astronomických vlastností spojených s každou z těchto tří oblastí: Střed nebe zabírá střed oblohy nebo nebes; sedmé místo je spojeno se západním obzorem, kde planety zapadají a klesají mimo dohled pod obzorem; podzemní místo je oblast, která je z pohledu pozorovatele v nejnižším bodě pod zemí.

Naopak názvy mnoha zbývajících míst nejsou odvozeny z astronomických úvah. Místo toho se zdají být odvozeny od planetárních radostí, což je schéma pro přiřazování planet ke konkrétním místům, o kterých bude řeč později.

Koncepční modely, které jsou základem míst

Z koncepčního hlediska jsou významy míst primárně odvozeny ze tří faktorů: (1) koncepce úhlovosti a úhlových trojic; (2) konfigurace k vycházejícímu znamení; a (3) spojení s planetárními radostmi.

Zdá se, že moderní astrologická konvence, která považuje významy planet, znamení a domů za vzájemně zaměnitelné, v helénistické tradici neexistovala. Například moderní astrologové spojují první znamení zvěrokruhu, Berana, s prvním domem, stejně jako s vládcem Berana, kterým je Mars. Významy všech tří jsou pak považovány za podobné a v podstatě zaměnitelné, takže výsledný vzorec se stává Beran = Mars = první dům, nebo Býk = Venuše =

druhý dům a tak dále. Moderní astrologové se pak často uchýlí k vypůjčení významů od Berana a Marsu a aplikují je na první dům, aby rozvinuli porozumění tomu, co první dům označuje.

Od začátku je důležité pochopit, že tento přístup v helénistické tradici zřejmě neexistoval; nedávali rovnítko mezi planety, znamení a domy. Místo toho existovala specifická sada koncepčních a symbolických úvah, které byly použity k rozvinutí významů domů nebo míst. V důsledku toho jsou některé helénistické významy domů ve srovnání s pozdějšími tradicemi zcela odlišné. Například osmý dům není v helénistické tradici spojován se sexem, protože osmý dům nespojovali se Štírem. Dalo by se poukázat na mnoho dalších takových rozdílů, ačkoli pro naše účely je zde důležitým bodem jednoduše odstranit všechny předpojaté představy o tom, co domy znamenají, a zjistit, jak se významy mohly původně vyvíjet na základě specifických astronomických a symbolických úvah.

Úhly či pivoty

Čtyři úhly neboli otočné body (*kentra*) jsou první, čtvrté, sedmé a desáté místo, jinak známé jako Ukazatel hodin, Podzemní místo, místo Západu a Střed nebe. V celoznakových domech je to vycházející znamení, čtvrté znamení v pořadí zvěrokruhu vzhledem k vycházejícímu znamení, sedmé znamení a desáté znamení. To jsou nepochybně čtyři nejdůležitější místa nebo oblasti a představují základ každého jednotlivého horoskopu nebo narození.

Primární termín používaný k označení těchto čtyř míst byl *kentron*, který má v řečtině tři samostatné, ale příbuzné významy.[1285] Prvním a primárním významem *kentronu* je „ostrý bod“, zejména takový, který působí jako „bodák“, který pobízí nebo podněcuje něco k činnosti, jako je popohnání dobytka. Druhý význam *kentronu* je geometrický, znamená „střed“ něčeho, jako je střed kruhu. Konečně třetí význam je „otočný čep“ neboli místo, kolem kterého se něco otáčí, jako je kompas. Bohužel neexistuje žádné anglické slovo, které by plně zahrnovalo všechny tyto tři různé významy. Schmidt obhajoval překladatelskou konvenci „*pivotu*“ pro *kentron*, což je dobré slovo, které docela dobře pokrývá druhý a třetí význam řeckého výrazu, i když nevyjadřuje myšlenku, že jde o

[1285] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 281-283.

ostrý hrot nebo bodec.[1286] Tento význam je jasně to, co se Firmicus nebo jeho latinské zdroje rozhodly zdůraznit tím, že tato místa označují v latině jako *cardines*, což znamená „otočný čep“ nebo „závěs“.[1287] Na jednom místě Ptolemaios používá řecký termín *gōnia*, který znamená „roh“ nebo „úhel“, jako synonymum pro *kentron*; to částečně vysvětluje původ moderní konvence označovat tyto oblasti jako čtyři „úhly“ nebo „úhlové domy“.[1288] Myslím, že to částečně vyplývá ze skutečnosti, že čtyři úhlové celoznakové domy tvoří v horoskopu úplný geometrický čtverec, a každý z jednotlivých úhlů byl koncipován jako vrchol nebo nejvyšší bod, kde jsou planety výraznější, zatímco dvě sousední místa byla považována coby přibudována k vrcholu či svažující se od vrcholu, jak uvidíme později. Pojem čtyř otočných čepů jako úhlů je také užitečný, pokud jde o jejich pojetí jako ostrých bodů, které mohou přimět planety k činnosti. V indické tradici přeložil autor *Yavanajātaky kentron* do sanskrtu jako „bodec“ (*kantaka*), evidentně se rozhodl zdůraznit dráždivé konotace, zatímco středověcí astrologové to podobně přeložili do arabštiny jako „kůl“ (*watad*).[1289] V následujícím textu budu při odkazování na tento pojem používat „úhel“ a „otočný čep“, abych lépe vyjádřil všechny zahrnuté významy, i když upřednostňuji termín úhel, protože jde o standardní moderní konvenci.

Čtyři úhly jsou jediná místa, která mají symbolické konotace, které jsou nezávislé na jiných schematických faktorech, a v důsledku toho fungují jako základ pro významy ostatních míst. Je to proto, že každý ze čtyř úhlů má nějakou jedinečnou astronomickou vlastnost, díky které vyniká, a to se stává velmi důležitým při interpretaci astronomických jevů ze symbolické perspektivy. Například Ukazatel hodin je jedinečný, protože to je část oblohy, kde Slunce a další planety každý den vycházejí nad obzor. Střed nebe je znamením zvěrokruhu, který obsahuje nejvyšší bod ekliptiky, kde planety dosahují středu oblohy a jsou nejvíce viditelné. Místo západu je místo, kde planety a hvězdy každý den zapadají a mizí z dohledu. Konečně podzemním místem je oblast naproti Středu nebe, kde jsou planety nejskrytější. Tyto čtyři polohy a jejich symbolické významy se stávají základem mnoha základních

[1286] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 281, citující přijetí „pivotu“ jako konvence pro *kentron* v roce 1993, kde se objevuje v jeho překladu in Paulus, *Introductory Matters*, trans. Schmidt, s. 85. Bouché-Leclercq také použil termín *pivot* jako překlad pro *kentron* na jednom místě in *L'Astrologie grecque*, s. 258.
[1287] Firmicus, *Mathesis*, 2, 15.
[1288] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 1,11: 1.
[1289] *Yavanajataka*, 1: 61, s krátkým komentářem Pingreeho na s. 221, vol. 2. Diskuze o *watad*, viz Dykes, *Works of Sahl and Masha'allah*, s. xxxviii-lix.

interpretací míst, přičemž významy ostatních míst jsou z velké části odvozeny z jejich vztahu k úhlům.

Z historické perspektivy byl koncept čtyř úhlů pravděpodobně vyvinut jako první a mohl mít za sebou nějakou historii, než byly vyvinuty koncepty a významy ostatních míst. Na základní úrovni to může být potvrzeno důrazem, který staří Egypťané kladli na vzestup a vrchol dekanu, čímž načasovali náboženské rituály; v době *Salmeschiniaky*[1290] v období Ptolemaiovců byly vyčleňovány všechny vzestupy, kulminace, západy a anti-kulminace dekanů a byly jim dány specifické interpretační hodnoty v kontextu astrologie.[1291] Vycházející dekan měl znamenat zrození, vrcholící dekan měl znamenat život nebo živobytí (*bios*), zapadající dekan poškození, a podzemní dekan smrt. Tuto přechodnou etapu ve vývoji míst, v nichž byly použity pouze čtyři úhly, mohou pravděpodobně potvrdit elekční pravidla zachovaná Dorotheem a Héfaistiónem, která se téměř výhradně zaměřují na čtyři úhlová místa s cílem vypracovat interpretace výsledků většiny témat, přičemž do značné míry ignorují ostatní místa.[1292]

Jednou z interpretačních technik, která byla pravděpodobně vyvinuta samostatně v této fázi, kdy byly použity výhradně čtyři úhly, je technika časování, která je spojena s denní rotací. V helénistické tradici existovaly určité variace této techniky, ale obecná myšlenka je, že život zrozence je rozdělen do čtyř fází, přičemž každá fáze je reprezentována jedním z úhlů.[1293] Protože se planety a hvězdy poprvé stanou viditelné, když vystoupí nad obzor, Ascendent a první místo se spojí s první fází života, kterou je mládí. Poté, co se planety

[1290] *Salmeschiniaka* nebo *Salmeschoiniaka* (starořecky Σαλμεσχ(ο)ινιακά) označuje hermetický astrologický text. Etymologie a výklad jména *Salmeschiniaky* zůstává v literatuře nejasný a kontroverzní. Byly navrženy jak babylonské, tak řecké i egyptské kořeny, každý s velmi odlišným výkladem. Nejnověji Anastasios Akridas zveřejnil v roce 2021 návrh, podle kterého se *Σαλμεσχοινιακά* skládá ze tří částí: Σαλμε , řecký přepis babylonsko-semitského slova *ṣalmu* znamenajícího „obraz"; σχοῖνος nebo σχῖνος , řecké slovo s konotacemi v oblasti měření délky a psacích potřeb, a přípona -ιακά -iaka , která vyjadřuje, že odvozené slovo je z druhu kořene nebo k němu patří. Akridas tvrdí, že význam slova *Salmeschiniaka* je tedy něco jako „(délkové) měření (božských) obrazů" a co s tím souvisí, a má podezření na souvislost s mystickými koncepty podobnými kabalistické spekulaci o rozměrech Božího těla. Anastasios Akridas: *Σαλμεσχ(ο)ινιακά: Measurement Standards of Astrotheology? A New Approach to the Meaning and the Relevance of the Term*. In: Zeitschrift für Ägyptische Sprache und Altertumskunde Bd. 148, Nr. 1 (2021). RS

[1291] Na základě shrnutí in Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 18: 75—6, citované dříve.

[1292] Viz Dorotheus, *Carmen*, 5, a Hephaestio, *Apotelesmatika*, 3.

[1293] O různých verzích pojednává Pingree in *Yavanajataka*, vol. 2, s. 219-220. Nejběžnějším přístupem je přístup nastíněný in Porphyry, *Introduction*, 52, kde Ascendent označuje první věk života, Střed nebe prostřední věk, Descendent stáří, a podzemní místo smrt a věci, které následují po smrti. Srov. Paulus, *Introduction*, 24; Serapio, *Definitions*, s. 231: 24-33.

vynoří nad horizont, budou se pohybovat směrem ke Středu nebe a desátému místu, kde nakonec vyvrcholí, a tak je tento úhel spojen s druhou částí života, kterou je střední věk. Poté hvězdy a planety klesnou pod horizont v místě zapadnutí, a tak se tento úhel spojí s třetí etapou života, kterou je stáří. Nakonec je cyklus dokončen, když planety dosáhnou podzemního místa, které představuje čtvrtou a poslední fázi života, kterou je smrt. Zdá se, že tato sekvence je implicitní již ve významech spojených se čtyřmi úhlovými dekany v *Salmeschiniace*, která je přiřazuje v následujícím pořadí: narození, život, zranění, smrt.

Dalším souvisejícím principem, který používají někteří astrologové, je myšlenka, že planety umístěné v prvním a desátém místě projeví své významy dříve v životě zrozence, zatímco planety umístěné v sedmém a čtvrtém místě projeví své významy později v životě zrozence.[1294] To je opět spojeno s konceptem různých fází denní rotace, které vymezují různé fáze v životě zrozence, i když to představuje jednodušší verzi techniky.

Kromě jejich hodnoty v časování byla úhlová místa konceptualizována tak, že mají dvě primární role: (1) síla pohánět planety k činnosti a (2) funkce působit jako střed nebo otočný bod, kolem kterého se planety otáčely v posloupnosti tří míst, ke kterým se vrátíme dále.

Angulární (úhlové)[1295] trojice

Čtyři úhlová místa fungovala jako střed nebo čep v sekvenci tří míst, která zde budeme souhrnně označovat podle Schmidta jako „úhlová trojice“.[1296] Úhly tvoří kříž čtyř míst a každé z těchto míst je lemováno jedním místem, které stoupá před úhlem, a jedním místem, které stoupá za úhlem, čímž vzniká posloupnost tří míst se středem každého úhlu.

V denní rotaci, kde se znamení každý den otáčejí ve směru hodinových ručiček, předchází každému ze čtyř úhlů to, co je známé jako „ubývání“ (*apoklima*) nebo místo poklesu. To je ekvivalent toho, co moderní astrologové nazývají „kadentní“ dům. Termín „kadentní“ je odvozen z latinského slova *cadō*,

[1294] Tento princip se často objevuje in Rhetorius, *Compendium*, 57.
[1295] Má vlastní závorka. RS
[1296] Domnívám se, že terminologii odkazování na tato seskupení jako „úhlové trojice“ poprvé představili Schmidt a Black in „*Peak Times and Patterns in the Life of Dane Rudhyar*“, s. 40.

což znamená „klesnout“ nebo „padnout“, což je docela přesné vyjádření původního řeckého konceptu. Čtyřmi padajícími místy jsou třetí, šesté, deváté a dvanácté. Planety, které jsou v poklesu, klesají nebo padají pryč z úhlů, protože denní rotace odnáší planety pryč z úhlů. Nejzřetelněji to lze vizualizovat na devátém místě, protože planety na tomto místě ubývají nebo se vzdalují od středu nebe v horní části horoskopu.

Po každém úhlu pak následuje „post-vzestup“ (*epanafora*), což je ekvivalent toho, co se v moderní astrologii nazývá „následný“ dům. Výraz *succedent* znamená „následovat“, což je dobré vyjádření myšlenky, která je základem původního řeckého konceptu, takže jej zde ponechám. Post-vzestupy nebo následná místa jsou druhé, páté, osmé a jedenácté místo. Planety v následných místech jsou koncipovány tak, že stoupají směrem k úhlům nebo čepům nebo za nimi.

Abych to shrnul, rozdělení míst je následující:

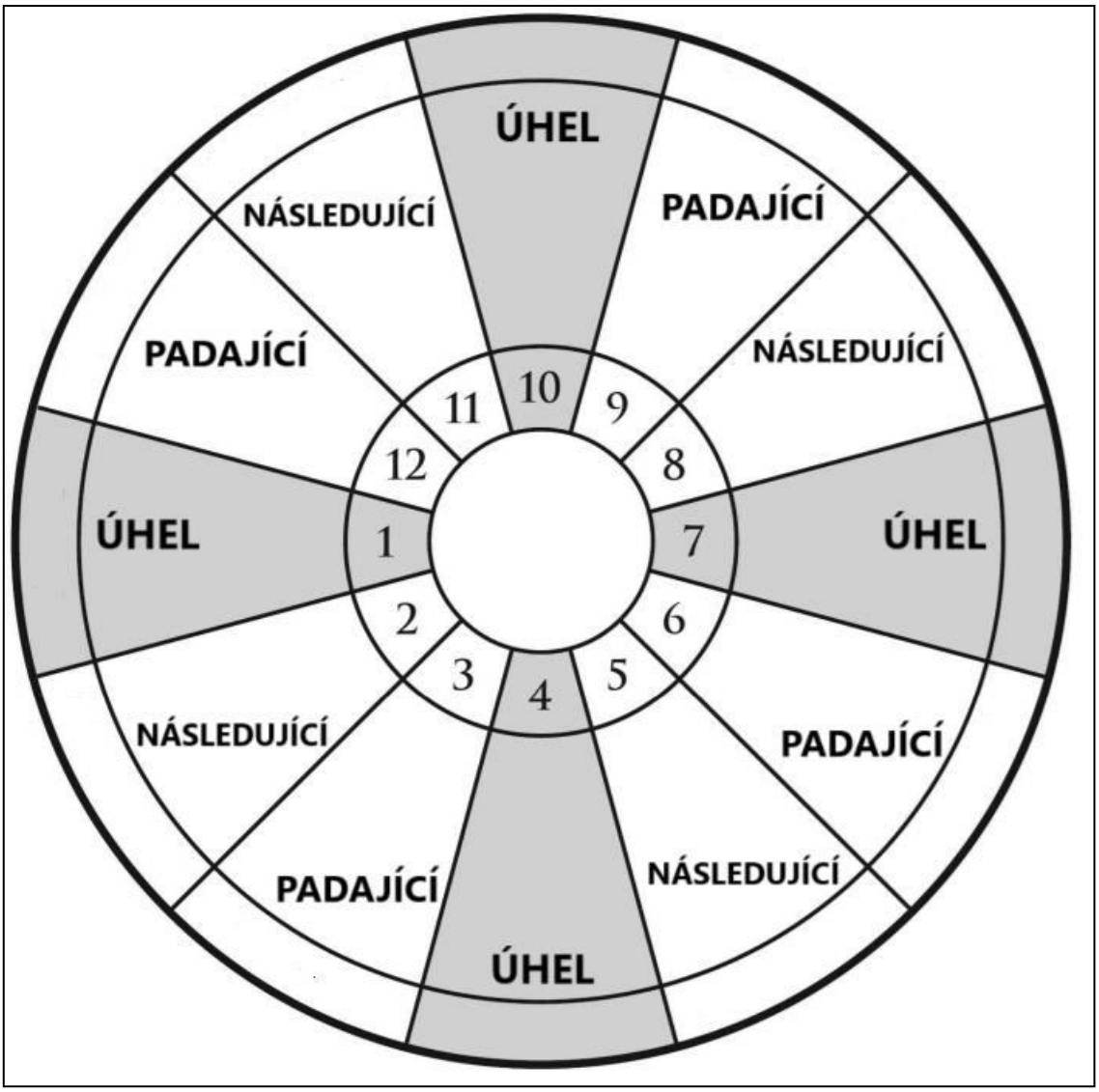
PADAJÍCÍ: třetí, šesté, deváté, dvanácté.

ÚHLOVÁ: první, čtvrté, sedmé, desáté.

NÁSLEDNÁ: druhé, páté, osmé, jedenácté.

Když spojíte všechny tři tyto typy míst dohromady do sekvence, výsledkem je to, čemu říkáme úhlová trojice. Úhlová trojice se skládá z poklesu, úhlu a následného místa. V každém horoskopu jsou čtyři úhlové trojice a každá je vystředěna kolem čepu nebo úhlu. Existuje jedna úhlová trojice, která je soustředěna kolem Ascendentu nebo vycházejícího znamení a skládá se z dvanáctého (padající), prvního (úhel) a druhého místa (následující). Další úhlová trojice je soustředěna kolem Středu nebe a skládá se z devátého, desátého a jedenáctého místa. Poté přichází úhlová trojice soustředěná kolem Descendentu neboli místa západu, jež se skládá ze šestého, sedmého a osmého místa. Konečně, poslední úhlová trojice je soustředěna kolem podzemního místa a skládá se ze třetího, čtvrtého a pátého místa.[1297]

[1297] Uspořádání úhlových trojic je jasně motivací pro sekvenci, ve které jsou místa pojmenována in Sextus Empiricus, *Against the Professors*, 5, 15-20. Je také evidentní v posloupnosti života aplikované na dvanáct míst připisovaných Serapiónovi in *CCAG*, 8, 4, s. 231: 24-33, a také ve způsobu, jakým jsou místa nastíněna in *Liber Hermetis*, 14.

Úhlová, následná a padající místa

Olympiodorus poskytuje užitečnou ukázku tohoto konceptu pomocí *Thema mundi*:

Je třeba hledat i post-vzestupy a poklesy, a zda jsou hvězdy post-vzestupné nebo padající… Post-vzestupy jsou převzaty z čepů. Protože existují čtyři středy – ukazatel hodin, střed nebe, západ, podzemí – musíme vědět, že hlavní znamení zvěrokruhu pro každý střed se nazývá pokles. To, které následuje čep, [je] post-vzestup. Jako například: zrození Kosmu, nechť Rak označí hodinu, Beran kulminuje, Kozoroh zapadá, a Podzemním pivotem nechť jsou Váhy. Ryby jsou poklesem Berana, Býk post-vzestupem; Lev je post-vzestupem Raka, Blíženci poklesem, protože Rak následuje. A Štír je post-vzestup Vah, Panna

pokles. Člověk to musí brát stejným způsobem pro každou nativitu. A ta, která následují z pivotů, se nazývají post-vzestupy, ale ta, která je vedou, padají.[1298]

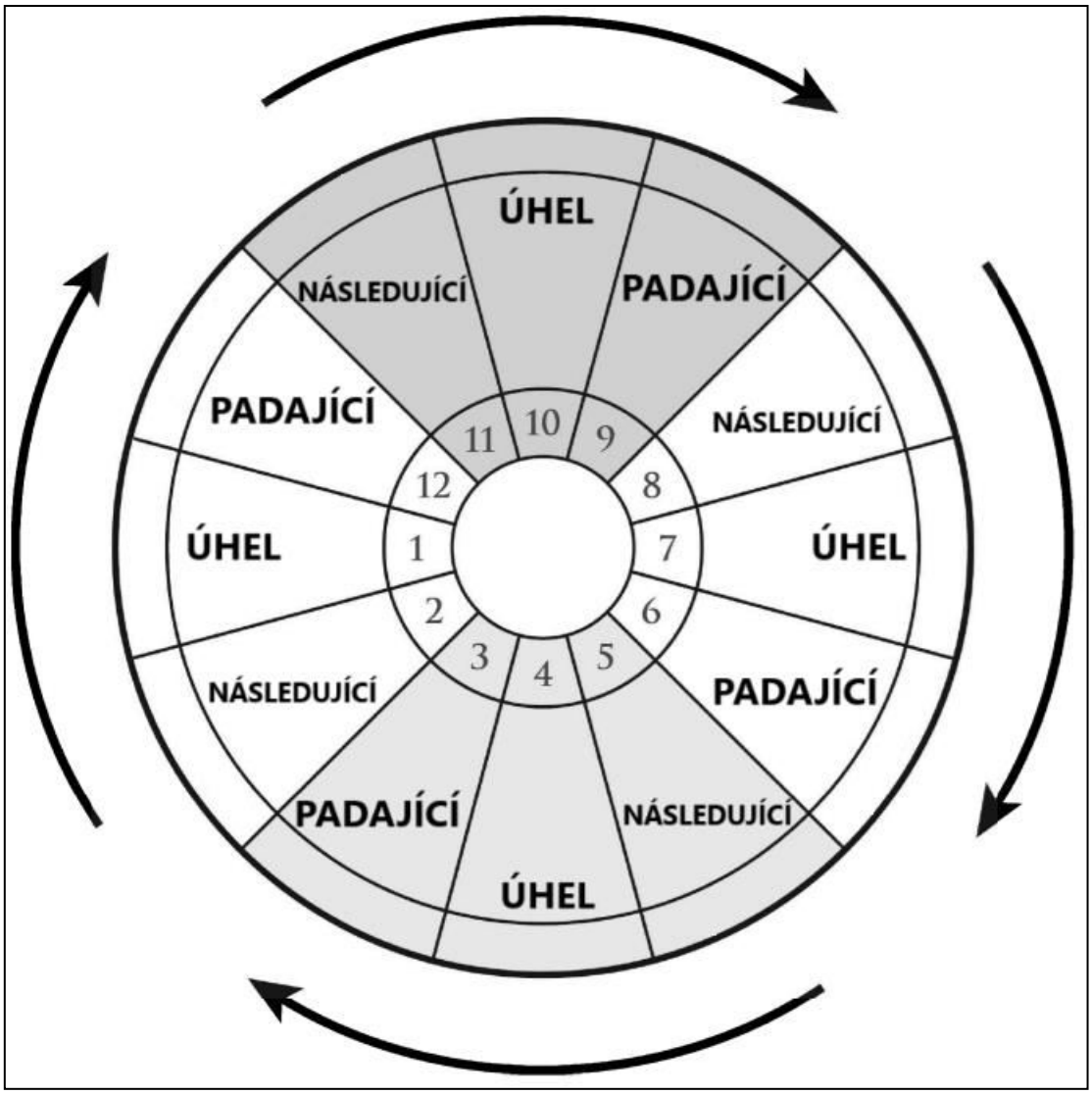
To ukazuje, že koncept angularity[1299] byl původně založen na schématu úhlové trojice a byl použit v kontextu systému celoznakových domů k identifikaci, která znamení zvěrokruhu se pohybovala směrem ke čtyřem úhlovým místům nebo od nich.

Zdá se, že úhlové trojice jsou konceptualizovány dvěma různými způsoby, přičemž pro každý z nich se používá odlišná terminologie. První konceptualizace probíhá ve směru hodinových ručiček přes místa a začíná vzestupem planet na následujících místech, po kterém následuje vrchol na hranatém místě a nakonec je dokončen sestupem na kadentním místě. Takže toto pořadí je: (1) následné, (2) úhel, (3) padající. Druhá konceptualizace sleduje zodiakální pořadí proti směru hodinových ručiček, počínaje místem poklesu nebo kadentním místem, které se někdy také nazývá „před-vzestup“ (*preanafora*), následuje úhlové místo, které se někdy nazývá „vzestup“ (*anafora*), a je nakonec dovedena do konce na následném místě, které se nazývá „post-vzestup“ (*epanafora*). Tato druhá sekvence je tedy: (1) padající, (2) úhel, (3) post-vzestup. Obě sekvence mají nezávislou symbolickou hodnotu, protože jedna popisuje pořadí, v němž se planety pohybují denní rotací, když stoupají, kulminují, zapadají a anti-kulminují, zatímco druhá popisuje pořadí, s jakým se planety pohybují skrze znamení, která jsou v zodiakálním pořadí nebo proti směru hodinových ručiček. Jak uvidíme později, astrologové při vývoji významů míst brali v úvahu obě sekvence.

Z interpretačního hlediska, v kontextu úhlových trojic, se zdá, že čtyři úhlová místa jsou primárně spojena s pojmem stálosti nebo toho, co je v přítomném okamžiku v čase. Následná místa bývají spojena se ziskem a budováním věcí, zejména jedenácté a páté místo, zatímco poklesy indikují ztráty, zejména dvanácté a šesté místo. To je spojeno s časovou konceptualizaci úhlových trojic, která vede k tomu, že poklesy jsou spojeny s minulostí, úhly jsou spojeny s přítomností a následující místa jsou spojena s budoucností.[1300] U

[1298] Olympiodorus, *Commentary*, 7, trans. Greenbaum, s. 84, upraveno.
[1299] Tj. úhlovosti. RS
[1300] Héfaistión aplikuje toto časové schéma na úhlové trojice výslovně v jednom bodě v omezeném smyslu tím, že říká, že deváté místo v počátečním horoskopu znamená minulost, desáté přítomnost a jedenácté

některých autorů, jako je Serapión, se to stává propracovanou technikou časování, zatímco u jiných je to prostě jedna z jemných základních vlastností míst, která se používají ke generování významů.[1301]

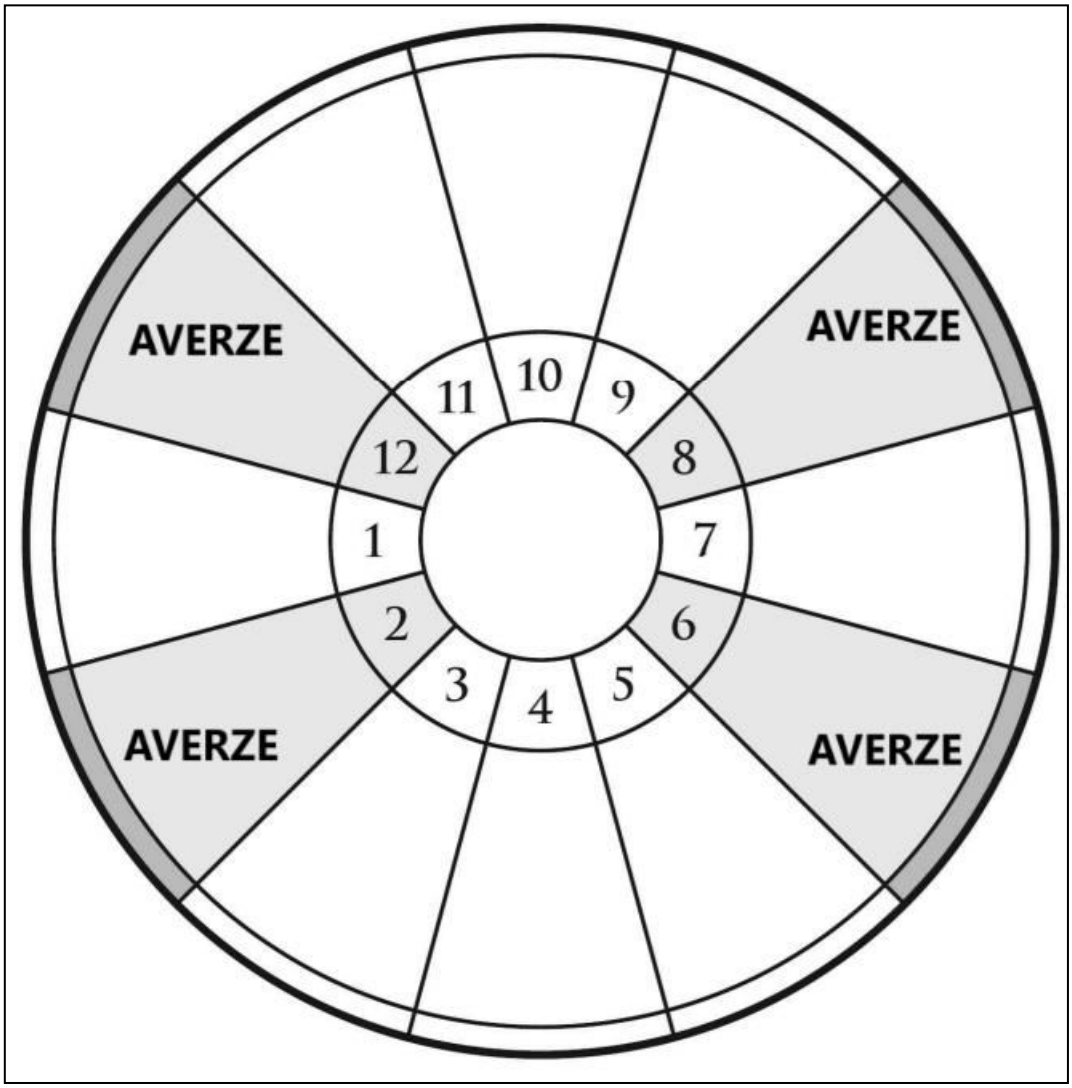

Úhlové trojice

budoucnost (*Apotelesmatika*, 3, 4:2- 3). Julián z Laodiceje to však uvádí jako obecnější princip, který platí pro všechny úhlové trojice (*CCAG*, 4, s. 104—105: 1). Krátce pojednáno in Greenbaum, *The Daimon*, s. 66-67.

[1301] Serapión, viz *Definitions*, s. 231: 24-33.

Dobrá a špatná místa

Dobrá a špatná místa

První místo je ta oblast horoskopu, která je nejtěsněji spojena s dotyčným a jeho zdravím a fyzickou vitalitou. Je to proto, že je to znamení, které při narození vychází, a je tak symbolicky spojeno s vynořením zrozence z matčina lůna v okamžiku narození. Podle Porfyria někteří astrologové věřili, že duše vstoupila do těla přes kosmický portál, který byl spojen s Ascendentem v okamžiku narození.[1302] Antiochos říká, že Ukazatel hodin představuje „vstup do fyzického života“ (*tēs zōēs eisodos*).[1303] To je možná symbolicky vhodné, protože stupeň Ascendentu je bodem v horoskopu, kde se nebe setkává se zemí, a tedy tím, kde duše vstupuje do hmotného světa. Ať už byly motivace jakékoli, v natální astrologii se první místo stalo jedinečně osobním spojením se

[1302] Porphyry, *To Gaurus On How Embryos are Ensouled*, 16: 5.
[1303] Antiochus, *Summary*, 24 (*CCAG*, 8, 3, s. 117: 1-2), trans. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 305.

zrozencem, který se v daném okamžiku narodil, zatímco ostatní místa začala být spojena s jinými lidmi nebo oblastmi v životě zrozence.

Kromě úhlových trojic byly významy míst určovány také na základě jejich vztahů k vycházejícímu znamení. Jakákoli místa, která jsou konfigurována na první místo některou z uznávaných konfigurací, byla nazývána „příznivá“ nebo „dobrá místa“, protože se myslelo, že podporují život a fyzickou vitalitu. A naopak, všechna místa, která nebyla konfigurována k vycházejícímu znamení, byla nazývána „nepříznivá“ nebo „špatná místa“, protože se myslelo, že nepodporují život zrozence.[1304] Výsledkem je následující schéma:

DOBRÁ MÍSTA: třetí, čtvrté, páté, sedmé, deváté, desáté a jedenácté.

ŠPATNÁ MÍSTA: druhé, šesté, osmé a dvanácté.

Výhodná (příznivá, operativní, zisková)[1305] místa

Další důležitou klasifikací míst jsou ta, která se nazývají *chrēmatistikos* a *achrēmatistikos*. Řecký termín *chrēmatistikos* se často používá v helénistických astrologických textech k označení specifického souboru míst, která byla buď považována za výhodnější pro zrozence, nebo byla považována za aktivnější, rušnější nebo energičtější při vytváření jejich významů. Zdá se, že tyto dva různé výklady vyvstaly z protichůdných použití stejného termínu ve dvou raných základních textech a také z určité nejednoznačnosti ve významu samotného původního řeckého termínu.

Slovo *chrēmatistikos* má primárně obchodní konotace související s vydělávání peněz a jeden z primárních významů v lexikálním heslu LSJ odkazuje na něco, co „patří k veřejnému obchodu nebo je k tomu vhodné“, což Schmidt zkracuje jako „pomáhající k podnikání“.[1306] Když se toto slovo používá v astrologických textech k popisu aktivity planet, zdá se, že je popisuje jako „aktivní“, „vytížené“, „energické“, „účinné“ nebo „operativní“. Opakem toho je, když jsou planety *achrēmatistikos*, což by v tomto kontextu znamenalo „neaktivní“, „líná“, „neenergetická“, „neúčinná“ nebo „nefunkční“.

[1304] Diskutováno in Firmicus, *Mathesis*, 2, 16-19. Firmicus odkazuje na sílu těchto míst jako na „příznivá“ vs. „slabá a oslabená“. Implicitní kontrast je příznivé vs. nepříznivé, nebo dobré vs. špatné, jak ukazují standardní názvy pátého, šestého, jedenáctého a dvanáctého místa.
[1305] Má vlastní závorka. RS
[1306] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 279ff.

Zdá se, že sekundární význam *chrēmatistikos* v astrologických textech se týká stavu planet, pokud se vztahují ke zrozencům, a pokud jde o to, zda jsou nebo nejsou v pozici, která je pro ně pozitivní nebo negativní. V tomto kontextu *chrēmatistikos* přebírá význam „výhodné“ nebo „ziskové“, přičemž opak je „nevýhodné“ nebo „neziskové“.[1307] Tyto dvě sady významů jsou obě relevantní v různých kontextech v závislosti na tom, jak je termín používán v textech.

V rané helénistické tradici existovaly dva různé přístupy k definování toho, která místa jsou *chrēmatistikos* nebo *achrēmatistikos*. Jeden přístup byl odvozen od Nechepsa, zatímco druhý byl evidentně odvozen z textu připisovaného Hermovi, jak uvádí Timaeus.[1308] Podle Nechepsa jsou čtyři úhly a čtyři následující místa *chrēmatistikos*, zatímco čtyři padající místa jsou *achrēmatistikos*. Zdá se, že tato konceptualizace se primárně vztahuje k představě, že místa *chrēmatistikos* jsou „rušná“, „aktivní“ nebo „energická“ v důsledku dráždící povahy úhlů, které jsou schopny podnítit planety k akci, takže jsou „operativní“. Padající jsou tedy konceptualizovány jako „neaktivní“, „nečinné“ a „neenergetické“, takže planety v nich jsou „nefunkční“. Zdá se tedy, že verze Nechepsa se zaměřuje na význam *chrēmatistikos*, který souvisí s tím, že planety jsou „energetické“ nebo „neenergetické“, a to bude náš primární soubor klíčových slov pro odkazování na tento význam termínu *chrēmatistikos*.

Podle Herma a Timaea jsou místa *chrēmatistikos* čtyři úhly, dvě místa konfigurovaná trigonem k Ukazateli hodin (páté a deváté místo) a následující místo Středu nebe (jedenácté). Zbytek míst jsou *achrēmatistikos* (druhé, třetí, šesté, osmé, dvanácté). Zdá se, že tento přístup je směsí jak představy, že úhlová místa jsou energičtější, protože fungují jako pobídky, tak představy, že místa konfigurovaná k vycházejícímu znamení jsou pozitivní nebo podporují zrozence. Tento posun zaměření směrem k vycházejícímu znamení nebo prvnímu místu v této konceptualizaci znamená, že v tomto přístupu jsou místa primárně definována z hlediska toho, zda jsou „výhodná“ nebo „nevýhodná“ z pohledu zrozence.

[1307] Benjamin Dykes pro *achrēmatistikos* raději používá termín „nevýhodné“, nežli „neziskové“. Dykes, Introductions, s. 118.

[1308] Podle Antiochova *Shrnutí* připsal autor Timaeus tuto nauku Hermovi, zatímco Antiochos sám připisoval druhý přístup Nechepsovi. Viz *CCAG* 8, 3, s. 116: 3-12. Pro překlad a diskusi o této pasáži, viz Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 279-289, a Dykes, *Introductions*, s. 118-213.

Obě tyto konceptualizace je třeba mít v budoucnu na paměti, když budeme probírat místa *chrēmatistikos*, a to pomocí dvou primárních klíčových slov „energetická“ a „výhodná“.

Pořadí míst

Někteří astrologové řadí místa od nejlepšího po nejhorší. Tyto žebříčky jsou obvykle úzce spjaty s naukou míst *chrēmatistikos*, zejména s variantou Herma, přičemž některé další podtóny jsou zohledněny i z radostí planet, o kterých budeme hovořit dále. Podle Héfaistióna je pořadí míst od nejlepšího po nejhorší následující:

První, desáté, jedenácté, páté, sedmé, čtvrté, deváté, druhé, třetí, osmé, šesté, dvanácté.[1309]

Určité nejasnosti panují u třetího místa, kde se v seznamech občas přehazuje s druhým. Někteří autoři tvrdí, že třetí je nejméně špatné ze špatných míst, jiní naopak tvrdí, že je nejméně dobré z dobrých míst.[1310] To proto, že třetí je padající, které je pouze slabě konfigurováno na vycházející znamení prostřednictvím dolního sextilu. Většina interpretací třetího místa je však typicky pozitivní, často více než druhé, takže bych se přikláněl k revizi Héfaistiónova seřazení takto:

První, desáté, jedenácté, páté, sedmé, čtvrté, deváté, třetí, druhé, osmé, šesté, dvanácté.

Žebříčky se stávají užitečnými v určitých kontextech, kdy je důležité umět rozlišit, zda je jedno umístění výhodnější než jiné, jako například v počáteční astrologii, když se člověk pokouší vybrat příznivý horoskop, nebo v nativní astrologii, když se pokouší spočítat celkového vládce horoskopu, nazývaného Vládce nativity.

[1309] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1, 12.

[1310] Serapión říká, že „výhodná“ místa jsou první, desáté, jedenácté, páté, deváté a třetí, zatímco „škodlivá“ místa jsou druhé, čtvrté, šesté, sedmé, <osmé> a dvanácté. Serapio, *Definitions*, s. 226: 20-23. Valens dává v jednom bodě podobné hodnocení jako Héfaistión pro několik prvních míst, kromě toho, že říká, že třetí, deváté, sedmé a čtvrté jsou všechna „střední“ (*Anthology*, 4, 11: 49). Dorotheus na druhé straně dvakrát seskupuje třetí spolu se špatnými místy, in *Carmen*, 1, 10: 28 a 1, 13: 4.

Radosti planet

Každá z planet má své specifické místo, kterému se říká místo její „radosti“.[1311] Radosti planet jsou následující:

SLUNCE má svou radost v devátém.

MĚSÍC má svou radost ve třetím.

JUPITER má svou radost v jedenáctém.

VENUŠE má svou radost v pátém.

MARS ma svou radost v šestém.

SATURN má svou radost ve dvanáctém.

MERKUR má svou radost v prvním.

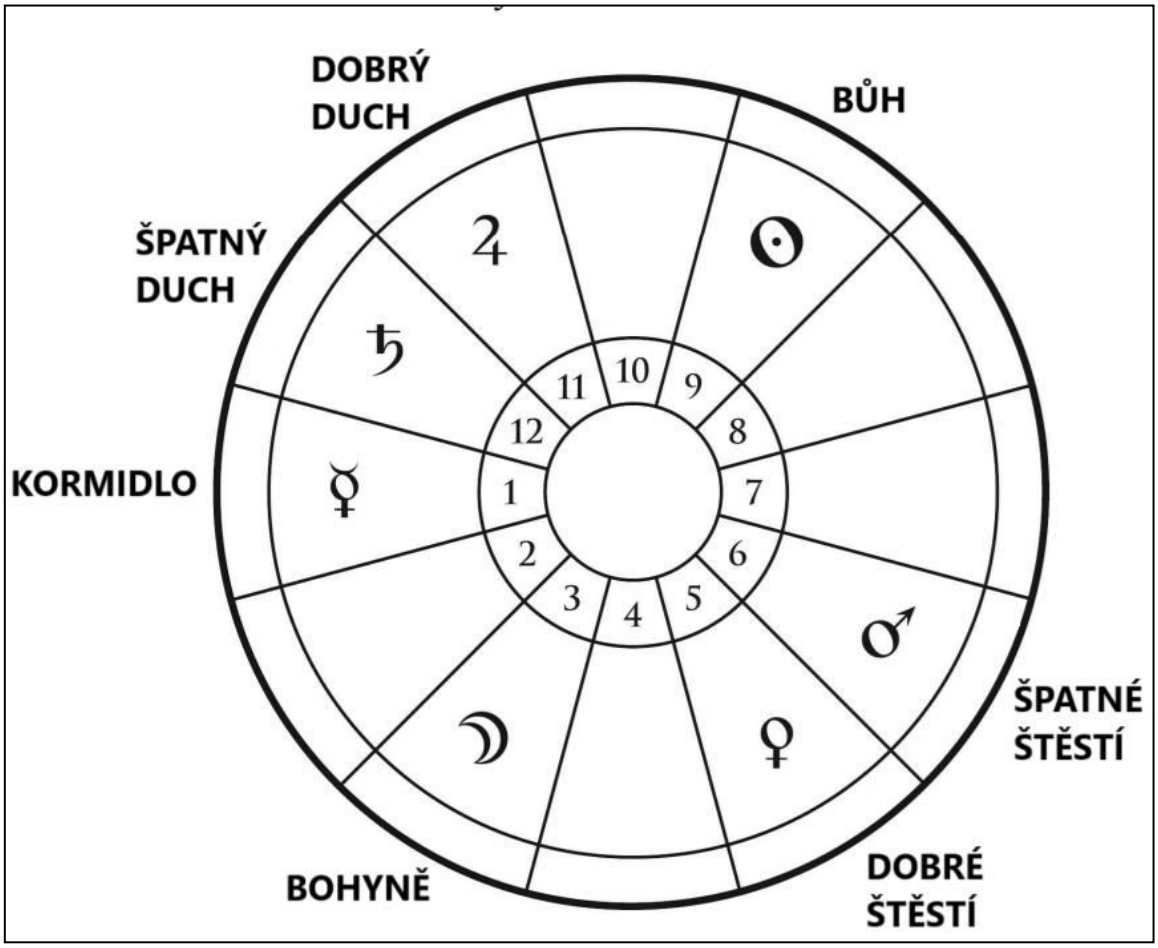
Z interpretačního hlediska se zdá, že existuje obecná představa, zejména u Valense, že dobrodějné planety se stávají prospěšnějšími v místech Dobrého Ducha a Dobrého štěstí, zatímco škodlivé planety se stávají méně škodlivé.[1312] Naopak, škodlivé planety se stávají zlomyslnějšími v místech Špatného Ducha a Špatného Štěstí, zatímco dobrodějné planety se stávají méně prospěšnými.[1313] U pozdějších autorů, jako je Pavel Alexandrijský, jsou planety interpretovány jako dobře situované, když se nacházejí na konkrétním místě spojeném s jejich

[1311] Nejsrozumitelněji jsou radosti nastíněny in Paulus, *Introduction*, 24; Olympiodorus, Commentary, 23; Firmicus, *Mathesis*, 2, 15-19; Rhetorius, *Compendium*, 54. Manilius je jediným starověkým autorem, který popisuje alternativní schéma pro radosti, kde se Venuše raduje v desátém místě, namísto v pátém, a Saturn ve čtvrtém, namísto dvanáctého (*Astronomica*, 2: 918-938). Ostatní radosti, které vyjmenovává, jsou stejné jako u jiných autorů. Naneštěstí, protože Maniliův text je jediný, který obsahuje toto alternativní schéma, není jasné, zda jeho uspořádání představuje skutečnou variantní tradici, chybu v textovém přenosu nebo idiosynkratickou modifikaci standardního systému, kterou vytvořil sám. Houlding se pokusila obhájit Maniliovu variantu jako pravou, z velké části na základě jeho stáří jako zdroje (*The Houses*, s. 35 a násl.). Na druhé straně, Schmidt odmítl Maniliovo zacházení s domy jako „útržkovité“ a „nenormální“ v kontextu zbytku helénistické tradice a zpochybnil argument od Houlding tím, že citoval Thrasylla jako spolehlivější raný zdroj pro nauku místa a radosti (*Facets of Fate*, s. 126, pozn. 11). Z nedávné doby, viz diskuse in Greenbaum, *The Daimon*, s. 57-58. Zde diskutuje o možném egyptském precedentu u spojení Venuše s desátým místem na základě démotského textu, který desáté místo nazývá „dům/místem bohyně“, ačkoli Greenbaum poznamenává, že není jasné, zda se to týká Venuše nebo Měsíce. Vzhledem k nejednoznačnosti by se s tímto spojením asi mělo zacházet opatrně. Text, viz Neugebauer, „*Demotic Horoscopes*“, s. 117, o čemž pojednává také Ross, „*A Survey of Demotic Astrological Texts*“, s. 24.

[1312] Valens, *Anthology*, 2, kap. 6 a 12.

[1313] Valens, *Anthology*, 2, kap. 5 a 11.

radostí, ale pouze tehdy, pokud jsou také jinak dobře umístěny podle zodiakálního znamení a sekty.[1314]

Radosti planet

Radosti jako konceptuální konstrukt

Zdá se, že radosti fungovaly jako konceptuální konstrukt, z něhož byla odvozena řada dalších důležitých základních konceptů, podobně jako *Thema mundi*.[1315] Některé aspekty schematické povahy radostí lze snadno vidět na první pohled; například denní planety mají všechny své radosti v místech nad obzorem, zatímco noční planety mají své radosti pod obzorem. Svou radost má v prvním místě Merkur, neutrální vůči sektě, který v celoznakovém systému může být jak nad, tak pod obzorem. Jiné stopy schematického charakteru radostí jsou jemnější; Světla, například, jsou obě konfigurována na dvě škodlivé

[1314] Paulus, *Introduction*, 24.

[1315] Velká část tohoto argumentu byla poprvé představena in Brennan, „*The Planetary Joys and the Origins of the Significations of the Houses and Triplicities*“. Bylo to založeno na řadě objevů, které jsem učinil s Benjaminem Dykesem v dubnu 2012, z nichž většina je uvedena v následujícím textu.

planety pomocí obtížných aspektů, kvadratury, zatímco jsou nakonfigurována s oběma dobrodějnými planetami podle snadných aspektů, trigonu a sextilu.

Schmidt poznamenal, že radosti jsou ve skutečnosti triplicitní vládci seskupeni kolem každé ze čtyř úhlových trojic.[1316] V horní části horoskopu jsou Slunce a Jupiter, dva hlavní vládci triplicity Ohně, kteří se nacházejí v úhlové trojici, která obklopuje Střed nebe. Směrem ke dnu jsou Měsíc a Venuše, dva primární vládci zemské triplicity, a které jsou seskupeny kolem úhlové trojice, která je vycentrovaná kolem podzemního čepu. Vlevo jsou Saturn a Merkur, což jsou dva vládci vzdušné triplicity, seskupení kolem úhlové trojice, která je soustředěna kolem vycházejícího znamení. Nakonec najdeme poslední planetu, Mars, jednoho z primárních vládců triplicity Vody, na pravé straně horoskopu v úhlové trojici spojené s místem západu.

Zajímavé na spojení triplicitních vládců s každou z těchto čtyř úhlových trojic v radostech je to, že mohla poskytnout původní zdůvodnění pro přiřazení čtyř klasických živlů znamením zvěrokruhu, neboť se zdá být uspořádána způsobem, který napodobuje Aristotelovu nauku o „přirozeném místě“.[1317] Podle Aristotela má každý živel přirozenou tendenci pohybovat se buď nahoru nebo dolů, buď směrem ke středu kosmu, nebo pryč od středu kosmu, přičemž Země je ve středu. Oheň stoupá do nejvyšší oblasti, zatímco země se pohybuje dolů do nejnižší oblasti. Vzduch stoupá vzhůru a usazuje se v poloze těsně pod Ohněm, zatímco Voda se usazuje a spočívá na povrchu Země. Hierarchie živlových vrstev podle Aristotelovy nauky přirozeného místa je tedy:

1. Oheň
2. Vzduch
3. Voda
4. Země

Toto uspořádání živlů z hlediska pozic, o nichž se předpokládalo, že zaujímají ve vesmíru, bylo později přijato stoickými a hermetickými filozofickými školami, a tak by bylo velmi rozšířené a známé během helénistického období. [1318] Při pohledu v tomto kontextu představuje

[1316] Soukromá komunikace, leden 2008.
[1317] Aristotle, *On Generation and Corruption*, 1: 2-3.
[1318] Stoické přijetí této živlové hierarchie, viz zpráva Diogena Laertia, *Lives of Eminent Philosophers*, 7: 137. Hermetická tradice, viz kosmogonie in *Corpus Hermeticum*, 1: 4, kde se říká, že oheň a vzduch se pohybují

uspořádání radostí zobrazení nauky o přirozeném místě, přičemž samotné planety představují každý ze čtyř živlů na svém správném místě ve vesmíru. Dvě planety spojené s ohněm jsou na samém vrcholu kosmu, seskupené kolem místa, které se nazývá „Střed nebe“ (*mesouranēma*). Dvě planety spojené se Zemí jsou na samém dně vesmíru, seskupené kolem místa, které se nazývá „Podzemí“ (*hupogeion*). Dvě planety spojené se vzduchem se nacházejí v blízkosti prvního domu, protože planety stoupají nad obzorem na Ascendentu a poté se pohybují vzhůru směrem ke Středu nebe. Rozmístění vzdušných planet zde důmyslně vytváří situaci, kdy je vzduch symbolicky vytlačován vzhůru, k živlu ohně. Naopak Mars, planeta spojená s vodou, se nachází poblíž sedmého domu, nazývaného „místo západu“ (*dusis*), protože planety v tomto sektoru horoskopu zapadají a klesají dolů k podzemnímu místu. Umístění živlu vody zde tlačí vodu směrem dolů k živlu země.

Konečným výsledkem je, že oheň a země tvoří horní a dolní extrémy, zatímco vzduch a voda mají střední polohy, ale denní rotace tlačí vzduch nahoru k ohni a vodu dolů k zemi. Tak dokonale obnovuje nauku o přirozeném místě, s ohněm, vzduchem, vodou a zemí na svých příslušných pozicích ve vesmíru. To pak poskytuje zdůvodnění pro přiřazení každé ze čtyř skupin planet ke každému ze čtyř klasických živlů a já bych řekl, že tyto asociace pak byly pravděpodobně importovány z radosti do znamení zvěrokruhu, takže živly, s nimiž byli triplicitní vládci spojováni v rámci schématu radostí, se začaly spojovat s těmito znameními zvěrokruhu a triplicitami.

Myšlenka, že radosti hrály základní roli při informování o různých aspektech raného helénistického astrologického systému, je pravděpodobně dále potvrzena skutečností, že názvy několika míst se zdají být odvozeny od radostí. Například deváté místo se nazývá místo Boha, a to je místo, kde má Slunce svou radost. Naproti devátému je třetí místo, které se nazývá Bohyně, a to je místo, kde má Měsíc svou radost. Dvě příznivé planety, Venuše a Jupiter, jsou spojeny se dvěma dobrými místy, kterými jsou místo Dobrého Štěstí a místo Dobrého Ducha. A naopak, dvě škodlivé planety, Mars a Saturn, jsou spojeny se dvěma špatnými místy, což jsou místa Špatného Štěstí a Špatného Ducha. Toto spojení mezi jmény a radostmi potvrzuje Firmicus, který říká, že

---

nahoru a voda a země dolů. Copenhaver (*Hermetica*, s. 98) interpretuje jazyk v této pasáži jako ovlivněný stoickým zacházením s živly.

páté místo „se nazývá Dobrého Štěstí, protože je to místo Venuše“.[1319] Podobně říká, že šesté místo se nazývá Špatného Štěstí, „protože je to místo Marsu“.[1320] Pavel Alexandrijský podobně nazývá třetí „místem Měsíce“, páté „místem Venuše“, a šesté „místem Marsu“.[1321] Zdá se, že toto těsné spojení mezi planetami a určitými místy vedlo k tomu, že významy některých míst byly odvozeny přímo z planetárních radostí.

Jeden poslední bod zájmu o radosti se týká pozice, kterou Merkur zaujímá ve schématu vzhledem ke dvěma Světlům. Pro začátek je zajímavé samo o sobě, že radosti lze vysledovat až k textu z prvního století př. n. l. (nebo o něco dříve), který byl připisován Hermovi Trismegistovi, neboť ve schématu radostí nacházíme Merkura nebo Herma na předním místě umístěného v prvním místě, fungující jako prostředník mezi horní a dolní hemisférou horoskopu, most mezi nebeskou a pozemskou říší, které jsou sjednoceny ve stupni Ascendentu. Už jsme viděli, že v radostech jsou Světla konfigurována jak příznivými aspekty k dobrodějům, tak obtížnými aspekty ke škůdcům, ale co Merkur? Pokud jsou čáry aspektů nakresleny od dvou Světel v jejich radosti s Merkurem v prvním místě, zjistíme, že Merkur je konfigurován ke Slunci trigonem, zatímco k Měsíci sextilem. Pozoruhodně jsme to viděli dříve ve schématu exaltace, ve kterém Porfyrios zmiňuje, že všechny denní planety jsou povýšeny ve znameních, která jsou konfigurována trigonem k jednomu z jejich domicilů, zatímco všechny noční planety jsou povýšené ve znameních, která jsou konfigurována sextilem k jednomu z jejich domicilů. Může to být náhoda? Nebo je to důkaz něčeho úmyslnějšího ze strany rané skupiny zakladatelů helénistické astrologie? Zdá se to být příliš jasné na to, aby to byla chyba. Ale pokud to bylo úmyslné, vyvolává to vážné otázky o tom, kolik hlavních součástí helénistického systému bylo vytvořeno ve stejnou dobu jako součást záměrné a propracované technické konstrukce někdy kolem prvního století před naším letopočtem.

[1319] Firmicus, Mathesis, 2, 21: 6, trans. Holden, upraveno, zdůrazněno.
[1320] Firmicus, *Mathesis*, 2, 21: 7, trans. Holden, upraveno.
[1321] Paulus, *Introduction*, 24. Rhetorius má podobná prohlášení in *Compendium*, 57.

Významy míst

Nejranější a možná původní pokus připsat významy všem dvanácti místům se objevil v textu připisovaném Hermu Trismegistovi.[1322] Tento systém byl pozdějším autorům znám buď jako *dōdekatropos*, což znamená „dvanácti-otočný“, nebo možná jako *dōdekatopos*, což znamená „dvanáctimístný“ nebo „dvanácti-topický“ systém. Rukopisy jsou nejednoznačné ohledně toho, který je správný název, a obojí by dávalo smysl.[1323] Po zveřejnění tohoto textu následovala další kniha připisovaná Asklépiovi, která načrtla dodatečný nebo revidovaný soubor významů pouze pro prvních osm míst v zodiakálním pořadí, počínaje vycházejícím znamením, které bylo známé buď jako *oktatropos* („osmi-otočný“), nebo *oktatopos* („osmi-místný“) systém.[1324] Schmidt poukázal na to, že mnohé z pozdějších vymezení míst astrology, jako je Valens, zřejmě představují syntézu těchto dvou dřívějších systémů.[1325] Níže nastíním oba rané systémy samostatně, následovat bude syntetizovaná verze od Valense.

Dōdekatropos a významy podle Herma

Shrnutí Hermových významů v *dōdekatropos* je zachováno ve shrnutí Thrasyllova *Pinaxu*.[1326] Podle tohoto shrnutí jsou významy dvanácti míst následující:

PRVNÍ: Kormidlo, štěstí, duše, způsob života,[1327] sourozenci.

DRUHÉ: Naděje/očekávání (*elpidōn*).

TŘETÍ: Činnost (*praxis*), sourozenci.

ČTVRTÉ: Základ štěstí, otcovský majetek, otroci.

PÁTÉ: Dobré Štěstí.

[1322] Jak citoval Thrasyllus na počátku prvního století našeho letopočtu in *CCAG*, 8, 3, s. 101: 16-30.

[1323] Nazýváno *dōdekatropos* in Valens, *Anthology*, 4, 12: 3 a 9, 3: 4. Nicméně, nazýváno *dōdekatopos* na jednom místě ve druhém epitomu in Hephaestio, *Apotelesmatika*, ed. Pingree, vol. 2, s. 79: 25, stejně jako in *CCAG*, 8, 1, s. 246: 21-22. V jednom z fragmentů, které Valens cituje od Nechepsa (*Anthology*, 7, 6: 212), kde se o místech diskutuje, se zdá, že to označuje jako „otočení“ (*tropos*), což pravděpodobně potvrzuje, že *dōdekatropos* je správný název.

[1324] In Antiochus, *Summary*, 1, 25 (*CCAG*, 8, 3, s. 117: 21) nazýváno *oktatopos*, ačkoli také jako *oktatropos* in Valens, *Anthology*, 9, 3: 5.

[1325] Schmidt, *Kepler College Sourcebook*, s. 77.

[1326] *CCAG*, 8, 3, s. 101: 16-30. Překlad, viz Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 344-345. Můj překlad níže uvedených klíčových slov byl ovlivněn Schmidtovým překladem.

[1327] *tropou zōēs*. Nebo možná „způsob“, „směr“ nebo „běh života“.

ŠESTÉ: Daimonský [Štěstí],[1328] trest (*poinēs*), zranění.

SEDMÉ: Smrt, manžel/ka.

OSMÉ: Život (*zōē*), živobytí (*bios*).

DEVÁTÉ: Cestování, pobyt v zahraničí.

DESÁTÉ: Bohatství, živobytí (*bios*), život (*zōē*), děti, plození (*sporan*), [1329] jednání/povolání (*praxis*), úcta, autorita (*archas*), vládnutí (hegemonias).

JEDENÁCTÉ: Dobrý Duch.

DVANÁCTÉ: Špatný Duch, před-vzestup, živobytí (*bios*), podrobení otroků.

Jedna z věcí, která je na Hermových označeních jasná, je, že většina jmen, která se později s místy spojila, je již přítomna, protože první místo nazývá Kormidlem, páté Dobrým Štěstím, šesté snad Špatným Štěstím, jedenácté Dobrým Duchem a dvanácté Špatným Duchem. Je-li pravda, že jména míst jsou skutečně odvozena od planetárních radostí, kterými se zdají být, pak to znamená, že schéma radostí existovalo již v době, kdy byl tento text připisovaný Hermu napsán. To z něj činí nejen nejranější text, který implicitně odkazuje na radosti, ale je to potenciálně původní text, který schéma zavedl. Protože Thrasyllus psal na počátku prvního století n. l., znamená to, že Hermův text, který citoval pro tento původní soubor významů, musel být napsán někdy v prvním století př. n. l. či dříve.

Domnívám se, že tuto teorii o Hermově textu jako zdroji schématu planetárních radostí lze potvrdit tím, že téma sourozenců bylo v tomto textu evidentně připsáno prvnímu místu. Pozdější astrologové se místo toho zaměřovali na třetí místo, které označovalo většinu času sourozence.[1330] Dává však smysl, že by Hermův text uvažoval sourozence v prvním místě, pokud by

[1328] *daimonian*. V návaznosti na Greenbaum (*The Daimon*, s. 140-141), která cituje Hubnera a Housmana při přeměně *daiman* na *daimonian*, a poté na toto slovo nahlížející „jako na ženské přídavné jméno upravující implikované *tychēn*“, kvůli paralelní konstrukci s pátým místem slova „Dobré Štěstí.“ Alternativně se Schmidt domnívá, že původní slovo v textu bylo *daimoniē*, na základě srovnání s *Michiganským papyrem*, který interpretuje jako „démonické posednutí“. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 345, pozn. 125.

[1329] Případně „početí“ dětí.

[1330] Např. Valens, *Anthology*, 2, 40: 4; Paulus, Introduction, 24, ed. Boer, s. 55:6.

existovalo schéma radosti a byly z něj odvozeny významy, protože Merkur má především radost a jedním z Merkurových obecných významů jsou bratři.[1331] Domnívám se, že to ukazuje, že schéma radostí bylo zavedeno již v době nebo možná v rámci samotného Hermova textu, a že bylo používáno jako konceptuální konstrukt pro určení některých významů míst.[1332]

Podle Thrasyllova Shrnutí je *oktatropos* následující:[1333]

PRVNÍ: Život (*zōē*).

DRUHÉ: Živobytí (*bios*)

TŘETÍ: Sourozenci.

ČTVRTÉ: Rodiče.

PÁTÉ: Děti.

ŠESTÉ: Nemoci.

SEDMÉ: Manžel/ka.

OSMÉ: Smrt.

Schmidt poukázal na to, že jednou z jedinečných vlastností *oktatropos* je to, že obsahuje úplný soubor významů pro všechny různé členy rodiny: sourozence, rodiče, děti a manželku.[1334] Zdá se, že toto je jeden z hlavních rysů, který činí *oktatropos* jedinečným, a možná poskytuje motivaci, proč jeho autor cítil potřebu sestavit dodatek k *dōdekatropos* od Herma. Není však jasné, zda tito další rodinní příslušníci v *dōdekatropos* zcela chybí, nebo zda byli jen přiděleni na jiná místa podle alternativního zdůvodnění, s nímž autor textu

[1331] Valens, *Anthology*, 1, 1: 38; Dorotheus, *Carmen*, 1, 18: 2.

[1332] V některé akademické a astrologické literatuře ve dvacátém století se někdy mylně tvrdilo, že *oktatropos* byl rozdělením celého horoskopu do osmi domů nebo sektorů, a nikoli do dvanácti (např. Bouché-Leclercq, *L'Astrologie grecque*, s. 276ff; Fagan, *Astrological Origins*, s. 161-170; (Ralph) Holden, *The Elements of House Division*, p. 49; Tester, *A History*, s. 26). Již v roce 1927 A. E. Housman, jeden z redaktorů Manilia, upozornil Franka Eglestona Robbinse v dopise, že *oktatropos* není rozdělením celé denní rotace, ale pouze alternativním systémem pro přiřazování významů prvním osmi místům: "Oktatropos, ať se vyskytuje kdekoli, je prostě neúplný dodekatropos: nikdy nerozděluje kruh na osm stejných částí." *From The Letters of A. E. Housman*, ed. Burnett, vol. 2, s. 154. Housmanovo hodnocení nedávno zopakovali Goold (Manilius, *Astronomica*, str. lxi-lxii) a Schmidt (*Definitions and Foundations*, s. 308f).

[1333] *CCAG*, 8, 3, s. 101: 3-9. Srov. Firmicus, *Mathesis*, 2, 14.

[1334] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 309.

Asklépia nesouhlasil. U Valense je pasáž, kde jsou členové rodiny přiřazeni ke každému z míst na základě schématu radosti:

[Místo] Boha označuje otce; Bohyně, matku; Dobrý Duch, děti; Dobré Štěstí, manželství; Špatný Duch, utrpení; Špatné Štěstí, zranění; Štěstí a Horoskop, život a žití; [Los] Ducha, mysl; Střed nebe, činnost; [Los] Erótu, touhu; [Los] Nutnosti, nepřátele.[1335]

Není jasné, zda toto alternativní schéma přiřazování rodinných příslušníků k místům představuje pozdější pokus odvodit je na základě radostí, nebo jde o něco, co bylo v původním Hermově textu, a pouze není plně zastoupeno u Thrasylla. Thrasyllovo shrnutí zachovává pouze velmi stručný seznam významů z Hermova textu, takže je možné, že některé chybí.[1336] Bez ohledu na to se zdá, že účelem Asklépiova textu bylo představit alternativní soubor významů, který je založen na zcela jiném symbolickém zdůvodnění.

Jedním z nejpozoruhodnějších a následných rozdílů v Asklépiově textu je to, že umisťuje téma smrti na osmé místo. V Hermově textu byla smrt zařazena na sedmé místo, ale Asklépios ji posouvá o jedno znamení dopředu. Je zajímavé, že se jedná o další případ, kdy pozdější autoři měli tendenci více se řídit textem Asklépia, takže osmé místo se stalo primárním místem, které bylo často spojováno se smrtí, a Hermovo spojení sedmého místa se smrtí bylo postupně zapomenuto, jak tradice postupovala.

Významy podle Valense

Valens pojednává o významech míst několikrát v *Antologii*, ale v jednom bodě během svého zpracování annuálních profekcí podává stručný seznam základních významů, který se zdá být reprezentativní pro pozdější syntézu systémů Herma a Asklépia.[1337] Za citaci stojí celá pasáž:

Nechť je začátek od UKAZATELE HODIN, což je život, kormidlo, tělo, duch.[1338] DRUHÉ: živobytí, Brána Háda,[1339] zastíněné,[1340] dávání,[1341] přijímání,

[1335] Valens, *Anthology*, 2, 16: 1, trans. Schmidt, s. 18, upraveno.
[1336] Antiochus, *Summary*, 24, se zdá, že má propracovanější, ale stále raný soubor významů pro *dōdekatropos*, in *CCAG*, 8, 3, s. 116 32 - s. 117: 1-20. Tady jsem se ale zaměřil na verzi od Thrasylla, protože ta se dá spolehlivěji datovat.
[1337] Valens, *Anthology*, 4, 12: 1-2. Porovnejte alternativní překlady in Valens, The *Anthology*, Book IV, trans. Schmidt, s. 32-33; Valens, *Anthology*, trans. Riley, s. 80; Holden, *History*, s. 55-56.
[1338] Doslova „dech“ nebo „životní dech“ (*pneuma*).

sdílení.[1342] Třetí: sourozenci,[1343] život v zahraničí, královna, autorita, přátelé, příbuzní, příjmy,[1344] otroci. ČTVRTÉ: pověst, otec, děti, vlastní žena a starší osoby,[1345] činnost (praxis), vlastní město, domov, majetek, obydlí,[1346] výsledky jednání,[1347] změny místa, nebezpečí, smrt, uvěznění, tajné záležitosti.[1348] PÁTÉ: místo dětí, přátelství, štědrosti,[1349] osvobození emancipovaných otroků, jakékoli dobro nebo dobročinnost.[1350] ŠESTÉ: otroků, zranění, nepřátelství, utrpení,[1351] nemoci.[1352] SEDMÉ: manželství, úspěch, svazek se ženou,[1353] přátelství,[1354] život

---

[1339] Nebo „Brána podsvětí".

[1340] *Kataskion*. Nebo „stinné.

[1341] Ve smyslu daru nebo platby.

[1342] *Koinōnia*. Termín znamená „příspěvková pomoc", „účast", „sdílení (něčeho), „společenství", „asociace". In *Corpus Hermeticum*, 13:9, je tento termín použit v kontrastu s *pleonexia*, což znamená „chamtivost". Zdá se, že existuje kontrast mezi „štědrostí" a „chamtivostí". Správným alternativním významem zde může být také „štědrost" nebo „charita".

[1343] *Adelphoi*. Technicky to znamená „bratři", i když se v řečtině někdy používá množné číslo mužského rodu k označení bratrů i sester. V křesťanských textech toto slovo někdy znamená „spoluvěřící", „bratři", ti, kteří patří ke stejnému lidu, krajanům atd.

[1344] V souladu s Holdenovým návrhem čtení *epikarpia*, namísto jinak nezdokumentovaného *epikardia* (*History*, s. 55,pozn. 137). Myslím, že to dává větší smysl, pokud jde o některé finanční konotace spojené se třetím místem u autorů, jako je Rhetorius, jak uvidíme později. Pokud však byl termín *epikardia* skutečně správným slovem v rukopise, znamená to doslova něco jako „na srdci". Holden interpretuje předponu *epi-* jako zesilovač a *kardia* metaforicky odkazuje na pocity, takže to překládá jako „silné pocity". Nebo možná „milovaní".

[1345] S naznačeným smyslem pro důstojnost a moudrost.

[1346] *Monai*. Nebo možná „ubytování" (Riley).

[1347] *Metatropai*. Toto slovo má několik různých významů a není jasné, který z nich je správný. Slovník LSJ cituje tuto pasáž a říká, že slovo znamená „změny", což dává smysl pro *tropos*, ale nebere v úvahu meta-předponu, která má širokou škálu významů, včetně „to, co následuje" nebo „přichází po něčem". Pokud by to byla správná interpretace, mohlo by to znamenat něco jako „výsledky změn" nebo obecněji „výsledky činů", což vede k jiným významům v lexikálních heslech, jako je „odplata" nebo „trest". Uvedl jsem zde s „výsledky jednání" na základě toho, jak často je čtvrté místo spojováno s konečným výsledkem záležitostí v počáteční astrologii ve třetí knize u Héfaistióna. Na druhou stranu, pokud je primárním významem *metatropai* skutečně jen něco jako „změny", pak mohou být výstižnější jiná hesla v Brillově slovníku, jako například: „proměny", „změny" nebo „změny štěstí". Viz Montanari, *The Brill Dictionary of Ancient Greek*.

[1348] *Mustika pragmata*. Nebo „záležitosti týkající se záhad". Slovo *mustikos* se často používá k označení tajemných náboženství, protože jejich učení bylo tajné. Mustikos více odkazuje na záležitosti, které jsou soukromé nebo tajné.

[1349] *Koinōnias*. To je stejné slovo jako poslední Valensova signifikace pro druhé místo. Podle slovníku BDAG je primárním významem „úzké spojení zahrnující vzájemné zájmy a sdílení", ale druhotným významem je „postoj dobré vůle, který projevuje zájem o blízký vztah", což může zahrnovat i projev společenstva s darem či příspěvkem.

[1350] Nebo možná „akt laskavosti".

[1351] *Pathous*. Tento termín obvykle odkazuje buď na něco, co člověka postihne, jako je neštěstí nebo pohroma, nebo může odkazovat na něco, co postihne mysl nebo duši. Helénističtí filozofové měli tendenci charakterizovat patos jako nemoc duše. Vzhledem k tomu, že je to šesté místo, jsou tam patrně podtóny fyzického utrpení. Schmidt si myslí, že to znamená „nemoci", Holden se rozhodl pro „nemoc" a Riley pro „chorobu".

[1352] *Astheneias*. Termín také znamená „slabost" nebo „slabina", ačkoli primární význam je „onemocnění", „nemoc", „choroba".

[1353] *Gunaikos epiplokēs*. Nebo „pohlavní styk se ženou". Doslova „protkání se ženou". Pokud je to rozhodně eufemismus, pak evidentně se sedmým místem spojuje sex.

[1354] *Philias*. Nebo možná „náklonnost".

v zahraničí. OSMÉ: smrt, užitek ze smrti, nečinné místo,[1355] *trest,*[1356] *slabosti.*[1357] *DEVÁTÉ: přátelství, cestování,*[1358] *užitek z cizích věcí,*[1359] *(místo) Boha, krále, panovníka, astrologie,* [1360] *věštecké výroky, zjevení bohů,* [1361] *věštění,* [1362] *mysticko-okultní záležitosti,*[1363] *společnost.*[1364] *DESÁTÉ: (místo) toho, co člověk dělá,* [1365] *pověst, pokrok, děti, druh,* [1366] *změna, inovativní aktivity.* [1367] *JEDENÁCTÉ: přátelé, naděje,*[1368] *dárky, děti, emancipace otroků. DVANÁCTÉ: (místo) cizích zemí,* [1369] *nepřátelství, otroci, zranění, nebezpečí, soudy,* [1370] *utrpení, smrt, nemoc.*[1371] *Každé místo tedy znamená své vlastní konkrétní výsledky, ale povaha místa opačného s ním spolupracuje*.

Zajímavá je jeho závěrečná poznámka o tom, že každé místo spolupracuje s významy protilehlého místa, protože existuje řada případů, kdy místa sdílejí stejné nebo podobné významy s místem protilehlým.

[1355] *Argos topos*. Nebo „neaktivní místo“.

[1356] *Dikēs*. Alternativně „spravedlnost“ nebo „trest“.

[1357] *Astheneias*. Toto slovo se také používá jako poslední označení šestého místa, které jsem dříve přeložil jako „nemoci“.

[1358] *Apodēmias*. To slovo znamená „být mimo domov“. V astrologických textech má obvykle základní pocit cestování do cizí země nebo pobytu v cizí zemi. Například Ptolemaios, *Tetrabiblos*, 4, 8:2.

[1359] To může jednoduše znamenat „výhody od cizinců“, ale může to znamenat i věci, které jsou cizí v širším smyslu, včetně cizích míst.

[1360] *Astronomias*. Což zahrnuje astronomii.

[1361] Jako při náhlém zjevení nebo projevení božstva věřícímu.

[1362] *Manteias*. Nebo „proroctví“.

[1363] *Mustikōn ē apokruphōn pragmatōn*. Případně „tajné nebo okultní záležitosti“. První význam je stejný, který se objevil ve čtvrtém místě, což je to, co se týká mystérií. Druhý význam znamená „skryté“, „tajné“ nebo „obskurní“ záležitosti.

[1364] *Koinōnias*. Stejný význam se objevil i ve druhém a pátém místě, i když jej zde překládám pomocí jednoho z dalších významů tohoto termínu.

[1365] Po Schmidtově interpretaci *praxis*. Případně „povolání“, „podnikání“ nebo „činnost“.

[1366] Gunaikos. Doslova „žena“ nebo „manželka“.

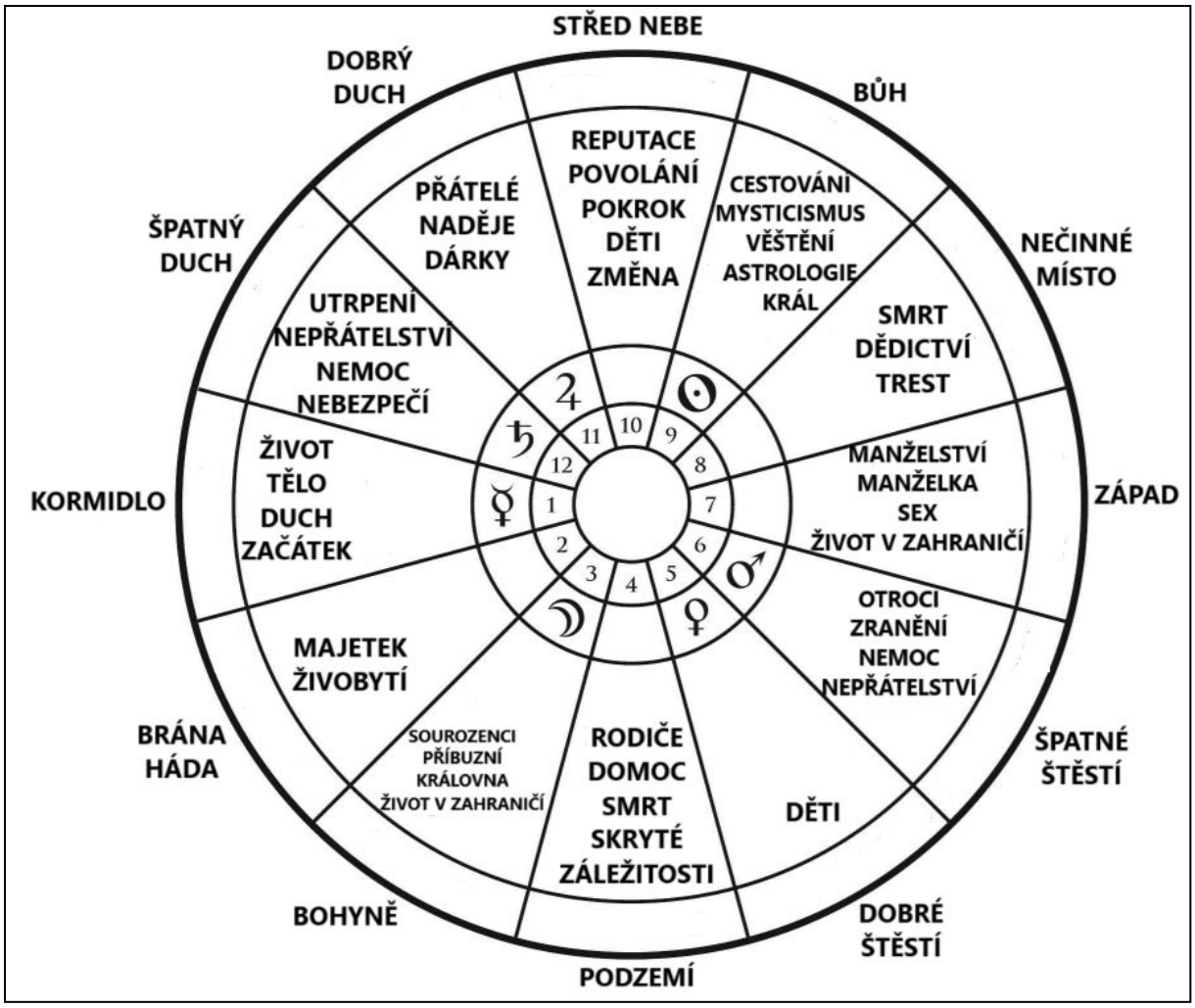
[1367] *Kainismou pragmatōn*. Tato fráze je poněkud obtížná a není zcela jasné, co znamená. Zdá se, že první slovo znamená to, co je „nové“ nebo „inovace“ nebo možná „obnova“. Druhé slovo je pouze obecný termín pro něčí okolnosti, záležitosti nebo podnikání. Zdá se, že tato fráze se vztahuje k zahájení nových záležitostí, obchodů nebo okolností.

[1368] *Elpidōn*. Nebo „očekávání“.

[1369] *Xenēs*. To je trochu zvláštní skloňování s ženskou podobou *xenos*. Holden to přeložil jako „cizí žena“, i když si nemyslím, že to opravdu dává smysl. Později ve stejné kapitole Valens říká, že všechna čtyři PADAJÍCÍ místa jsou spojena s cizími zeměmi/cizími oblastmi (*Anthology*, 4, 12:13).

[1370] *Kritērion*. Stejně jako v soudních rozsudcích, s odkazem na soudy a výsledky soudních řízení.

[1371] Astheneias. Viz pozn. výše.

Významy míst podle Valense

Odvozené významy míst

Dalším koncepčním modelem, který je základem některých významů míst, které by měly být zmíněny, je nauka, kterou moderní astrologové označují jako „odvozené“, „derivované“ nebo „obrácené“ domy. Zdá se, že tento koncept se datuje velmi brzy do helénistické tradice, ačkoli naše zdroje pro něj nemají konkrétní název, proto jej zde budu označovat jako nauku o odvozených místech.

V helénistické tradici byl tento koncept primárně používán v nativní astrologii, aby se (1) šlo podívat na horoskop z perspektivy různých lidí v životě zrozence, nebo (2) pro vytvoření dalších významů pro místa na základě pozic, která v horoskopu vůči sobě zaujímají. To zahrnuje obrazné „obrácení horoskopu“, abychom si představili, že Ascendent je na jednom z dalších míst,

kromě prvního, a poté přečtení horoskopu z pohledu osoby spojené s tímto místem, odvozením sekundární sady míst vzhledem k novému výchozímu bodu.

Například, když se dívám na horoskop narození a má vycházejícího Býka, pak v celoznakovém systému by Býk byl na prvním místě, Blíženci na druhém místě, Rak na třetím místě, Lev na čtvrtém a tak dále. Pokud bych chtěl studovat téma sourozenců v horoskopu této osoby pomocí nauky odvozených míst, mohl bych horoskop „pootočit" a podívat se na něj z pohledu Raka, což je v tomto případě třetí místo. Pomocí odvozených míst by se Rak stal prvním místem z pohledu sourozence, Lev by se stal druhým místem, Panna třetím místem, Váhy čtvrtým místem a tak dále. To se pak používá ke generování dalších významů pro určitá místa vzhledem k osobě, na kterou se díváte. Například sedmé místo ve vztahu ke třetímu místu sourozenců by znamenalo manželského partnera sourozence, zatímco desáté místo ve vztahu ke třetímu by znamenalo povolání sourozence a tak dále. V podstatě vytváří sekundární soubor významů pro místa, která jsou odvozena tím, že se s jinými místy zachází jako s výchozími body.

Tato nauka není v helénistické tradici uplatňována tak často jako v pozdějších středověkých a renesančních tradicích, i když může být zdrojem některých tracených významů pro místa u různých autorů. Například Pavel Alexandrijský říká, že téma dětí je spojeno se čtvrtým, pátým, desátým a jedenáctým místem.[1372] Páté místo je běžně uváděno jako primární místo, které označuje děti, mám proto podezření, že je to místo po vzestupu nebo nástupnictví, které následuje po čtvrtém místě, pokud jde o úhlové trojice, a představuje tak pokračování rodové linie svých rodičů. Desáté místo může mít význam pro záležitost dětí, protože je to místo *praxis*, což znamená „činnost", „zaměstnání" nebo „to, co člověk dělá". Vzhledem k tomu, že plození dětí nebo výchova dětí by mohla být považována za spojenou s celkovým životním povoláním člověka nebo jeho součást, připisování tohoto významu desátému místu by mohlo dávat určitý smysl. Přiřazení dětí k jedenáctému a čtvrtému místu však může vyplývat z odvozených významů, protože by se jednalo o páté a desáté místo vzhledem k sedmému místu, které je spojeno s manželským partnerem. Někdy je však obtížné s jistotou říci, zda určité významy jsou

[1372] Paulus, *Introduction*, 25, první odstavec, možná čerpající z Ptolemaia, *Tetrabiblos*, 4, 6: 1, který v souvislosti s dětmi zmiňuje stejná čtyři místa. Héfaistión říká, že Ptolemaios při zpracování tématu dětí čerpal od Petosirída, takže to může představovat obecnější přístup (*Apotelesmatika*, 2, 22: 8).

výsledkem použití odvozených míst, nebo zda jsou ve hře jiné symbolické úvahy, které by místo toho mohly vysvětlit přiřazení. Například jedenácté místo by místo toho mohlo být spojeno s dětmi, protože Jupiter zde má svou radost a jedním z prvních významů, které dává Valens pro Jupitera, je „plození dětí“.

Valens zachovává dlouhé zpracování odvozených míst na jednom místě v IX. knize *Antologie*.[1373] Tuto část začíná zmínkou o Asklépiovi a říká, že tento autor napsal nejvíce o tématu *dōdekatropos* a že ho poté následovalo mnoho Egypťanů a Chaldejců.[1374] Poté je na konci této věty krátké prohlášení, které říká „podobně jako pro oktatropos“, a pak text začíná uvádět rozšířenou sadu významů pro každé z dvanácti míst spolu s jejich odvozenými významy. Zde je celá pasáž od Valense:

Místa začínající od Ukazatele hodin jsou následující:

PRVNÍ: život, základ času, duchovní dech (to znamená, že ukazatel hodin sám). V poměru k místu sourozenců je to Dobrý duch a místo přátel.[1375] V poměru k místu rodičů je to místo zaměstnání. V poměru k místu manžela/manželky je to nositel sňatku. V poměru k místu dětí je to deváté místo.

DRUHÉ: živobytí, příjem z majetku. V poměru k místu sourozenců je to Špatný Duch a místo otroků a nepřátel a příčina trápení. Ve vztahu k místu rodičů je to Dobrý Duch a místo přátel. Ve vztahu k místu dětí jde o povolání a pověst. V poměru k místu manžela je to místo smrti. […]

TŘETÍ: o životě bratří. V poměru k místu rodičů se to týká nepřátel a otroků. V poměru k místu manžela/manželky je to deváté místo. Je to také místo Bohyně a Královny.

ČTVRTÉ: místo týkající se života rodičů, mystických nebo tajných záležitostí, základů, majetku a objevů.[1376] V poměru k místu sourozenců jde o obživu. Ve vztahu k místu manžela se jedná o pověst a povolání.

[1373] Valens, *Anthology*, 9, 3: 6-18.
[1374] Valens, *Anthology*, 9, 3: S.
[1375] Je to jedenácté místo od třetího místa, takže označuje přátele sourozenců zrozence.
[1376] *Heurēmatōn*. Riley to překládá jako „pokladnice“. Může to také znamenat „vynález“ nebo „neočekávaný objev“, obvykle s dalšími základními konotacemi, že jde o štěstí nebo neočekávanou událost. Pravděpodobně základním symbolickým významem je právě odkrytí něčeho, co bylo pohřbeno nebo skryto.

PÁTÉ: místo týkající se života dětí a místo štěstí. V poměru k místu sourozenců je to místo panchartů a polovičních sourozenců.[1377] *Ve vztahu k místu manžela je to Dobrý Duch.*

ŠESTÉ: týkající se zranění, nemocí a trápících příčin. Vzhledem k místu rodičů jde o sourozence. V poměru k místu sourozenců se jedná o nevlastní rodiče a opatrovníky.[1378] *Ve vztahu k místu manžela se to týká nepřátel a otroků.*

SEDMÉ: v nativitě nesoucí sňatek; týkající se života manželky. [1379] *Vzhledem k místu sourozenců jde o děti a je to místo štěstí. Ve vztahu k místu rodičů jde o rodiče, základy, majetek, objevy a mystické záležitosti.*

OSMÉ: podobně se pro zrozence toto místo týká smrti. Vzhledem k místu sourozenců se jedná o úrazy a nemoci. Vzhledem k místu rodičů jde o pancharty. Ve vztahu k místu manžela jde o živobytí.

DEVÁTÉ: zahrnující cestování, Boha, krále, věštění a věštecké jednání.[1380] *V poměru k místu sourozenců jde o sňatek. Ve vztahu k místu rodičů se jedná o úrazy, nemoci a tíživé příčiny. V poměru k místu manžela se jedná o sourozence. Vzhledem k místu obživy jde o smrt.*

DESÁTÉ: zahrnující povolání a pověsti. Ve vztahu k místu manžela se jedná o základy, majetek, mystické počiny a místo rodičů.

JEDENÁCTÉ: místo Dobrého ducha, přátel, tužeb a nabytí. Ve vztahu k místu sourozenců jde o Boha, krále, věštění a věštecké jednání. Vzhledem k místu rodičů jde o smrt. V poměru k místu dětí je to sňatek. Vzhledem k místu manžela/manželky se jedná o nevlastní děti.

DVANÁCTÉ: týkající se nepřátel, otroků a trápení. Ve vztahu k místu sourozenců jde o povolání a pověst. Vzhledem k místu rodičů jde o cestování,

[1377] Riley říká „nevlastní sourozenci".

[1378] *Epiplastōn*. Riley říká „domnělí rodiče". LSJ říká, že toto slovo je metafora, která znamená „předstíraný" nebo „falešný".

[1379] Důsledně jsem zde překládal *gunaikos* jako „manželka", i když častěji to znamená „manželka" nebo „žena".

[1380] *Chrēmatickēs*. Je to stejné slovo jako dříve diskutovaný astrologický koncept, *chrēmatistikos*. Primárně má obchodní konotace a znamená „napomáhající podnikání" nebo, jak to překládá Riley, týkající se „záležitostí peněz". Jeden z pod-významů je však „věštecký" nebo „prorocký", a když se v *Antologii*, 1, 1: 1 probíral význam Slunce, Valens používá stejné slovo, aby mohl říci „styky s bohy" (*theōn chrēmatismon*). To spolu s blízkostí tohoto významu k předchozímu, což znamená „věštění", mě vede k tomu, že to interpretuji jako věštecké jednání. Přirozeně však existuje určitá nejistota.

Boha, krále. Vzhledem k místu dětí jde o smrt. Vzhledem k místu manžela/manželky se jedná o úrazy a nemoci.

Existuje dobrý důvod se domnívat, že tento soubor vymezení míst a některé části, které následují, mohou být buď úryvkem či parafrází, kterou Valens vytvořil z dřívějšího textu o místech připisovaných Asklépiovi. Odkaz na Asklépia a *oktatropos* už při prvním uvedení je sugestivní, ale přesvědčivější je, že ve výkladech generují pouze odvozené významy z prvních osmi míst.

Například v části o významech prvního místa text říká, že první je jedenácté místo vzhledem ke třetímu místu, desáté místo vzhledem ke čtvrtému místu, sedmé místo vzhledem k sedmému místu, deváté místo vzhledem k pátému místu. Text tak nakonec pohlížel pouze na odvozené významy míst ve vztahu ke třetím, čtvrtému, sedmému a pátému místu a nepřekročil osmé místo. Podobné schéma platí pro vymezení dalšího místa, kde text říká, že druhé místo je dvanácté v poměru ke třetímu místu, jedenácté v poměru ke čtvrtému místu, desáté v poměru k pátému a osmé v poměru k sedmému místu, a pak opět přestane, nepřekročí osmé místo. Stejné je to s výklady pro zbytek dvanácti míst; text nikdy nedává odvozenému místu význam toho, co znamená jakékoli místo za osmým místem. Zdá se tedy, že pojem *oktatropos* neboli osmi-místný systém, který je spojován s Asklépiem, je úzce spjat s vymezením uvedeným v této kapitole a úryvek představuje sloučení tohoto systému s *dōdekatropos*.

To je dále potvrzeno skutečností, že všechny uvedené odvozené významy jsou v souladu s významy spojenými s *oktatropos* u jiných autorů. Firmicus například říká, že významy *oktatropos* jsou život, peníze/naděje, sourozenci, rodiče, děti, nemoc, manželský partner, smrt.[1381] Toto jsou v podstatě jediné významy použité v různých odvozených významech místa ve vymezeních od Valense výše. Zdá se tedy, že to, co zde u Valense máme, je něco, co úzce souvisí s původním Asklépiovým textem a může poskytnout více vhledu do toho, proč byla *oktatropos* konstruována tak, aby zahrnovala pouze označení pro prvních osm míst, neboť mohla být vázána na proces otáčení horoskopu za účelem vytvoření odvozených významů místa.

[1381] Firmicus, *Mathesis*, 2, 14.

Valens pak krátce pojednává o některých dalších bodech souvisejících s místy a jejich výkladem po výše citovaném úryvku a některé z těchto materiálů se podobají Firmicovu zpracování míst ve druhé knize *Mathesis*, která jako by opět zdůrazňovala myšlenku, že to, co tu máme, jsou pozdější autoři, kteří o místech čerpají nebo shrnují raný zdrojový text připisovaný Asklépiovi.[1382]

Průzkum každého z dvanácti míst

Zatímco pasáže citované z Valense výše jsou dobrým zdrojem pro významy dvanácti míst, je také důležité přezkoumat významy dané různými helénistickými astrology, včetně pozdějších, jako je Rhetorius. To by nám mělo pomoci k lepšímu pochopení významů míst v celé helénistické astrologické tradici.

Zároveň bych to rád využil jako příležitost promluvit o konceptuální motivaci, která je základem určitých významů, a prozkoumat, jaké mohlo být symbolické zdůvodnění přiřazování konkrétních významů určitým oblastem horoskopu. Toto je důležitý proces pro současné praktiky astrologie, protože se zdá jasné, že jakmile pochopíme základní pojmy, je snazší pochopit, jak lze tento materiál aplikovat v moderním kontextu.

Tento proces může být také užitečný, pokud jde o pochopení toho, jak byly v pozdějších středověkých a renesančních tradicích vyvíjeny a přidávány další významy. V některých případech byly tyto doplňky založeny na logických rozšířeních dřívějších helénistických zdůvodnění, zatímco v jiných případech byly založeny na konceptuálních motivacích, které v helénistické tradici ještě neexistovaly.[1383]

Pokud jde o zdroje, v této části budu především syntetizovat různé komentáře o místech, které jsou uvedeny v delších kapitolách, které poskytují interpretace pro každé z míst u autorů, jako jsou Dorotheus, Valens, Firmicus, Pavel Alexandrijský a Rhetorius.[1384] Zapracuji i některé další tracené komentáře

[1382] Firmicus, *Mathesis*, book 2, zejména kap. 20, ačkoli velká část předchozího materiálu z kapitol 14-19 může pocházet ze stejného zdroje, protože celé své pojednání o těchto místech zde začíná tím, že začíná *oktatropos*. K tomuto tématu se ještě vrátíme později v kapitole o dělení domu.

[1383] O některých středověkých inovacích pojednává Schmidt, „*The Facets of Fate*“.

[1384] Zejména Dorotheus, *Carmen*, 2, 20-27; Valens, *Anthology*, 2, 4-16; Firmicus, *Mathesis*, 3, 2-13; Paulus, *Introduction*, 24; Rhetorius, *Compendium*, 57.

k povaze míst od jiných autorů. Nepůjde o zcela komplexní ani metodický průzkum, i když pro naše účely by měl postačovat.[1385]

První místo

První místo se obvykle nazývá „Ukazatel hodin“ a „Kormidlo“. Kormidlo je součástí lodi, které loď ovládalo, a tvoří součást námořní metafory, o které bude podrobněji pojednáno později. Nazývá se také vycházející a Ascendent, protože se shoduje s oblastí oblohy, kde Slunce, planety a hvězdy vycházejí nad obzor a každý den se vynořují. V důsledku toho začalo být spojeno s čímkoli, co se objevuje, začíná nebo se rodí v určitém časovém okamžiku.

V nativních horoskopech se první místo stává místem nejtěsněji spojeným se zrozencem, zatímco ostatní místa představují různé oblasti nebo lidi v životě zrozence. V jistém smyslu je první místo já, zatímco ostatní místa představují ostatní. Stejně tak v počáteční astrologii je prvním místem to, které je nejúžeji spojeno s čímkoli, co se v tu chvíli zrodilo nebo iniciovalo, stejně jako to, co to iniciovalo, zatímco jiná místa, jako je sedmé, představují osobu, která je na straně příjemce činnosti.[1386]

První je místo je místem, kde má svou radost Merkur, protože je to místo, kde se nebe a země spojují, a Merkur tak spojuje to, co je vnímáno jako kontrastní nebo protichůdné říše. Zdá se, že horní polokoule horoskopu, která obsahuje oblohu, byla obecně spojena s říší ducha, zatímco spodní polokoule horoskopu byla zřejmě spojena s hmotou a fyzickou sférou. Domnívám se, že právě proto jsou jedenácté a dvanácté místo pojmenována Dobrý Duch a Špatný Duch, zatímco páté a šesté místo se nazývají Dobré Štěstí a Špatné Štěstí. Jinde Valens spojuje Daimona[1387] se Sluncem, myslí a duchem, zatímco Štěstí spojuje s Měsícem a věcmi, které se týkají těla.[1388] První místo je z této perspektivy jedinečné, protože při použití celoznakového systému domu bude jeho část nad horizontem v říši ducha a část bude pod obzorem v říši hmoty. V důsledku toho první místo nabývá významů souvisejících s duchem i tělem zrozence.

[1385] Další užitečný průzkum, viz Schmidt, „*The Facets of Fate*“.
[1386] Příklady, viz *Hephaestio*, Apotelesmatika, kniha 3, kapitoly 6, 7, 9, 26 a 37.
[1387] Resp. Ducha. RS
[1388] ‘Valens, *Anthology*, 4, 4: 1-2.

První se někdy nazývá místo života (*zōē*), které odkazuje na fyzický nebo biologický život. Jak již bylo zmíněno dříve, podle Porfyria někteří astrologové věřili, že duše vstoupila do těla v okamžiku narození prostřednictvím Ukazatele hodin; to je pravděpodobně důvod, proč Antiochos nazval první místo vstupním bodem do fyzického života. O prvním místu se často říká, že znamená tělo zrozence a věci související s jejich zdravím a fyzickou konstitucí, někdy včetně fyzického vzhledu.

První místo je také spojeno s duchem (*pneuma*) nebo duší (*psychē*) zrozence. V *oktatropos* to Asklépios zřejmě spojoval s „duchovním dechem" (*psychikon pneuma*), na základě citace, kterou Valens uvádí na jednom místě v části o odvozených místech.[1389] V jednom okamžiku sám Valens vztahuje Ukazatel hodin a jeho domicilního vládce k „aktualizaci duše" (*psychēs energēmata*).[1390] Rozšířením se také spojuje s povahovými rysy a chováním.

Pokud jde o načasování, u Rhetoria je první místo často interpretováno jako označující okolnosti první části života zrozence, na rozdíl od sedmého místa, které označuje věci, které se stanou později. Vzhledem k tomu, že Ukazatel hodin a první místo vždy určují začátek sekvence zbývajících míst, označuje se jako začátek (*archē*) a základ (*basis*) míst.[1391]

Druhé místo

Druhé se nazývá místo *bios*, což v tomto kontextu znamená „živobytí" a „způsob života". Jinými slovy, souvisí to se zdroji potřebnými k udržení života nebo prostředky k obživě. Vzhledem k tomu, že druhé místo následuje po prvním místě, pokud jde o pořadí úhlových trojic, obecně znamená to, co následuje po narození zrozence nebo je doprovázeno fyzickým životem. V podstatě jde o to, co se stane poté, co se narodíte a vaše duše plně vstoupí nebo sestoupí do hmotného světa.

Tato představa sestupu do hmotného světa je pravděpodobně primární konceptuální motivací, která je základem primárních významů, se kterými je spojeno druhé místo, což jsou materiální statky, peníze a majetek. Pavel Alexandrijský poskytuje další zdůvodnění, když říká, že to druhé je jedno z míst,

[1389] Valens, *Anthology*, 9, 3: 7.
[1390] Valens, *Anthology*, 7, 2: 6.
[1391] Paulus, *Introduction*, 24 (ed. Boer, s. 53: 23-25).

které je spojeno s „povoláním“ nebo „tím, co člověk dělá“ (*praxis*), v důsledku skutečnosti, že je nakonfigurováno trigonem ke Středu nebe.[1392] Valens dodává, že druhé také souvisí s dáváním a přijímáním, nebo možná utrácením peněz a vydělávání peněz, stejně jako třetí slovo, které znamená buď „sdílení“, „štědrost“ nebo „charita“ (*koinōnia*).[1393]

Vzhledem k tomu, že druhé místo je následné místo nebo post-vzestup, jež z hlediska úhlové trojice následuje po prvním, představuje to, co se vyvíjí s postupujícím časem a někdy se o něm říká, že označuje naděje nebo očekávání do budoucna, podobně jako jedenácté místo.

Druhé místo se běžně nazývá Brána Háda nebo Brána podsvětí. Je to pravděpodobně proto, že druhé místo je poslední oblastí, kterou musí planety během denní rotace projít, než vystoupí nad východní obzor ve stupni Ascendentu a tak se každý den vynoří z podzemí. Valens to také nazývá jako „stinné“ místo. Možná, že v souvislosti s těmito jmény je někdy některými autory připisován negativní význam, kde se říká, že označuje věci jako zahálku, lenost, vězení, pouta, hřbitovy a smrt. Je to pravděpodobně způsobeno tím, že je v averzi vůči vycházejícímu znamení a leží naproti osmému místu smrti, a tak se podílí na některých jeho významech. Spojení s Hádem nebo podsvětím může také poskytnout sekundární motivaci pro některé vztahy s finančními záležitostmi, protože v řecké mytologii byl Hádes také označován jako Pluto (*Ploutōn*) a byl spojován s bohatstvím a majetkem.

Třetí místo

Třetí se nazývá místo „Bohyně“, a Měsíc zde má svou radost. Rhetorius jej nazývá „dobrým padajícím“, protože je konfigurován k vzestupnému znamení sextilem a klesá směrem od podzemního úhlu. O třetím místě se obecně říká, že označuje sourozence, přátele a příbuzné.

Jako padající místo je také spojeno s cestováním, cizími místy a životem v zahraničí. V helénistické tradici byly všechny čtyři poklesy spojeny s cestováním, protože planety v těchto místech se symbolicky vzdalují od stability představované úhly. Ve středověké tradici začali astrologové rozlišovat mezi

[1392] Paulus, *Introduction*, 24 (ed. Boer, p. 54: 16-28).
Jedná se o levý trinus, přičemž pravý trinus je pozitivnější (6. místo). RS
[1393] Valens, *Anthology*, 4, 12: 1.

cestováním na krátké vzdálenosti (aplikováno na třetí místo) a cestováním na dlouhé vzdálenosti (aplikováno na deváté místo). Pravděpodobně je to částečně proto, že Měsíc má radost svou radost na třetím místě a pohybuje se mnohem rychleji než Slunce. I když neexistují žádné dochované textové odkazy z helénistické tradice, které by naznačovaly, že si tento rozdíl uvědomovaly, bylo by to snadné a na příkladech z horoskopů později uvidíme, že problémy související s cestováním na krátké vzdálenosti a mobilitou často vyvstávají prominentně, když jsou planety umístěny v třetím místě.

Dalším hlavním tématem spojeným se třetím místem jsou náboženské zvyky, uctívání, posvátná místa a chrámy, stejně jako kněží a kněžky. Když škůdce postihne třetí místo, jedním z vymezení je někdy rouhání nebo mluvení proti bohům. V podobném duchu je třetí místo spojeno také s věštěním a sny.

Třetí místo může také znamenat autoritu nad městy nebo jinými mocenskými pozicemi, které mají správci, guvernéři, králové, královna a v důsledku toho mají následovníky. To se liší od pozdější tradice, která měla tendenci klást větší důraz na desáté místo v otázkách autority, a pravděpodobně to vyplývá z toho, že obě Světla mají své radosti ve třetím a devátém místě, čemuž se pak dostalo mnohem většího důrazu v oblasti svěření pravomocí a souvisejících koncepcí.

Toto spojení s chrámy a autoritami je pravděpodobně součástí toho, co vedlo k tomu, že má někdy také jiné vztahy s bankovnictvím, bohatstvím, majetky nebo pokladnicemi. Něco z toho je spojeno s řecko-římskou kulturou, protože ve vlastním helénistickém období králové a královny podporovali kulty vládců a byli považováni za božské, zejména v Egyptě, kde to bylo použito k legitimizaci vlády dynastie Ptolemaiovců.[1394] Tyto kulty vládců byly modelovány podle toho, jak byli bohové uctíváni v řecké kultuře, a existovaly jak projevy kultu ve velkém měřítku, státem podporované, tak i místní verze, v menším měřítku, podporované jednotlivými městy. Oběti byly přinášeny každoročně v den narozenin panovníka a také měsíčně ve stejný den. Tyto oslavy zahrnovaly procesí, ve kterém se zpívaly náboženské písně, a všichni ve městě je sledovali nebo se jich účastnili. To pomohlo městům vybudovat vztah s panovníkem a vyjádřit vděčnost a uznání za minulá i budoucí dobrodiní. Některé z těchto

[1394] Chaniotis, „*The Divinity of Hellenistic Rulers*“.

praktik později pokračovaly v Římské říši. Je lákavé si myslet, že někteří helénističtí astrologové by spojovali třetí místo s místními verzemi kultu vládců a deváté s větší národní verzí, a z toho mohly vzniknout i další symbolické asociace. Kulturní kontext společnosti se tak v tomto časovém období stává velmi důležitým pro pochopení toho, co se v některých případech může zdát jako obskurní znamení pro určitá místa, zejména z pohledu pozdější tradice, během které byly některé z těchto indikací přesunuty do jiných míst v důsledku měnících se kulturních trendů.

Čtvrté místo

Čtvrté se nazývá podzemní místo, nebo někdy anti-střed nebe nebo dno nebes. Vzhledem k tomu, že zaujímá samý spodek horoskopu pod zemí, zdá se, že se stal symbolicky spojen s kořeny nebo základy zrozence, a v astrologických textech se o čtvrtém místě běžně říká, že označuje rodiče, dědictví a odkazy.

Jako nejskrytější nebo nejsoukromější část horoskopu, která je protikladem k nejviditelnější nebo veřejné části horoskopu spojené se Středem nebe, se čtvrté místo také spojuje s domovem, obydlím, domácími potřebami a domem, ve kterém se člověk nachází. To je pak rozšířeno tak, aby zahrnovalo věci, jako je město, majetek, pozemky, statky, vlast a nobilitu zrozence. Konečně, představa, že čtvrté označuje vlastní základy, je také někdy rozšířena tak, aby zahrnovala širší myšlenky stability nebo stálosti.

Představa, že čtvrté místo je pod zemí a je opačné k nejveřejnější části horoskopu, často vede k symbolickým asociacím s věcmi, které jsou skryté nebo záležitostmi, které jsou tajné, stejně jako s náboženskými nebo mystickými záležitostmi, poklady nebo někdy uvězněním. V podstatě, pokud je desáté místo, kde jsou věci nejveřejnější, pak čtvrté je místo, kde jsou věci nejtajnější, soukromé nebo skryté.

Čtvrté místo je běžně spojováno se stářím, koncem života, smrtí, pohřby a věcmi po smrti. Při mém osobním výzkumu mě překvapilo, jak často bylo čtvrté místo aktivováno v letech, ve kterých zrozenec buď zemřel, nebo se musel vypořádat s problémy souvisejícími s úmrtností, jak uvidíme později v kapitole o annuálních profekcích.

Valens a Ptolemaios říkají, že čtvrté je jedním z míst, která znamenají děti, možná proto, že je to desáté místo vzhledem k sedmému, a tedy podle techniky odvozených míst znamená to, co manželský partner dělá nebo vytváří (*praxis*).

Páté místo

Páté se nazývá místem Dobrého Štěstí, a je radostí Venuše. Primárním významem spojeným s pátým místem jsou děti, zjevně představené v Asklépiově textu. Zatímco o jiných místech se také někdy říká, že označují děti, páté se stalo primárním místem spojeným s tímto tématem většinou autorů.

Páté místo je post-vzestup čtvrtého místa podle sledu úhlových trojic, jak následuje po tomto úhlu, a planety tam umístěné se pohybují směrem k podzemnímu čepu. Ve vymezovacím materiálu je páté místo obecně spojeno s nárůstem věcí souvisejících s obživou, zejména pokud jde o materiální bohatství zrozence a osobní bohatství. Povaha planet spojených s pátým místem označuje prostředky k pokroku nebo úspěchu. Negativní umístění spojená s pátým místem jsou spojena se ztrátou osobního majetku a neštěstím.

Vymezení spojené s pátým místem často souvisí s tématy štěstí, eminence, cti a moci. Dobrodějné planety jsou obvykle interpretovány jako více prospěšné, zatímco škodlivé jsou považovány za méně škodlivé. Valens obecně spojuje páté místo s „jakýmkoli aktem dobra nebo dobročinnosti“, včetně věcí, jako je osvobození otroků, štědrost nebo přátelství.

Šesté místo

Šesté se nazývá místo Špatného Štěstí, přičemž je radostí Marsu. Pozdější autoři označují šesté jako špatné padající místo, protože klesá směrem od úhlu západu, a zároveň je v averzi vůči vycházejícímu znamení.

Šesté místo je primárně spojeno se zraněním, nemocí, utrpením a potížemi, a to může být částečně proto, že předchází sedmému a osmému místo v pořadí úhlových trojic, a tedy označuje to, co nastává před smrtí. V Antiochově Shrnutí specifikuje „zranění těla“ a s tímto místem může být více

zdůrazňováno fyzické než duševní utrpení, protože je pod horizontem, na polokouli spojené se štěstím a tělem.[1395]

Šesté je také běžně spojováno s otroky a pozdější autoři jej spojují i se čtyřnožci neboli čtyřnohými zvířaty. Mám podezření, že to může být tím, že šesté místo klesá od sedmého místa. Pokud první místo představuje zrozence nebo sebe sama, a sedmé představuje druhého nebo partnera, pak šesté místo mohlo být označeno jako „další“, které je v podřízené roli nebo vztahu ke zrozenci, protože toto místo se od sedmého vzdaluje. Mohlo být tedy konceptualizováno jako označení „jiných“, kteří jsou v nižší sociální pozici, i když je to poněkud spekulativní. Šesté místo je také obecně spojeno s nepřáteli, spiknutími a povstáními.

Cestování je někdy zmiňováno jako asociace se šestým místem, stejně jako se všemi klesajícími místy, i když v šestém je kvalita cestování obvykle dána jako negativní konotace. V některých případech je to rozšířeno o věci jako vyhoštění.

Pavel Alexandrijský říká, že šesté místo je spojeno s povoláním člověka, protože je konfigurováno Středem nebe prostřednictvím superiorního trigonu.[1396] Valens dává podobné prohlášení v jednom bodě, když říká, že místo Špatného Štěstí je lepší než místo Špatného Ducha, protože je trigonem nakonfigurováno se Středem nebe.[1397] Zdá se, že z toho plyne, že zatímco ani jedno místo není příliš užitečné pro tělesné záležitosti, protože obě jsou v averzi k prvnímu místu, šesté je užitečnější pro jiné záležitosti týkající se zaměstnání díky příznivé konfiguraci k desátému místu.

Mezi další klíčová slova a témata v helénistickém vymezení šestého místa patří útlak, podřízenost, plýtvání, rozhazování, smůla, nízké postavení a zmrzačení.

[1395] *CCAG* 8, 3, s. 117: 26.
[1396] Paulus, *Introduction*, 24, ed. Boer, s. 58: 5-9. Rhetorius dává podobné prohlášení v prvním odstavci svého příspěvku u šestého místa, in *Compendium*, 57.
[1397] Valens, *Anthology*, 4, 11: 50.

Sedmé místo

Sedmé místo se nazývá „místem západu“, protože se shoduje s oblastí oblohy, kde planety a hvězdy klesají pod obzor kolem stupně Descendentu. Protože je naproti prvnímu místu, které představuje „já“, sedmé obecně znamená „ostatní“, a v důsledku toho se stává známé především jako místo, které označuje manželství, manželského partnera a sexuální spojení.

Z hlediska různých fází života se obvykle říká, že označuje stáří nebo obecně události a okolnosti, které se odehrávají později v životě. Někteří autoři, kteří následují Herma, spojují sedmé místo se smrtí a kvalitou smrti, pravděpodobně proto, že to je místo, kde Slunce a další planety každý den mizí z dohledu, symbolicky umírají, než se znovu zrodí, když se znovu vynoří z podzemí na Ascendentu.

Valens říká, že sedmé místo znamená život v cizině a jiní ho zmiňují také v souvislosti s dlouhými pobyty v zahraničí.

Někdy je zmiňováno v souvislosti se skrytými částmi těla, pravděpodobně proto, že západ Slunce a dalších planet je zde symbolicky koncipován jako přechod do skrytosti nebo věcí, které jsou skryté. Tímto způsobem je téměř volně zacházeno s konceptem pod parsky, což se také někdy nazývá „západ“.

U Rhetoria jsou některá prohlášení o zde umístěných škodlivých planetách, které indikují zranění, nebezpečí nebo násilnou smrt, pravděpodobně proto, že by pak byly proti prvnímu místu, což může být velmi škodlivá konfigurace, pokud se jedná o škodlivé planety. Naopak, když se sem dostanou dobrodějné planety, je to někdy spojeno s dědictvím, nabýváním majetku druhých a výhodami ze smrti. Některé z těchto významů se objevují výrazněji na osmém místě a některé z přechodů mezi nimi mohou souviset s debatami mezi tradicí Herma a Asklépia o tom, zda přiřadit smrt k sedmému nebo osmému místu.

Osmé místo

Osmé místo se nazývá Nečinným místem, což vyjadřuje pocit, že nejste v pohybu nebo nic neděláte, možná proto, že toto je poslední fáze úhlové trojice spojené s Descendentem, kde planety zapadají každý den. Osmé místo je post-

vzestup úhlu západu, takže některé jeho významy jsou odvozeny od následování po sedmém místu.

Podle Asklépiova textu se v pozdější tradici začalo osmé místo spojovat primárně s tématem smrti a sekundárně pak s věcmi, které jsou se smrtí spojeny nebo od ní odvozeny, jako užitek ze smrti nebo dědictví. V odvozeném schématu místa zmiňovaného Valensem, které pravděpodobně pochází od Asklépia, se říká, že osmé místa znamená živobytí manželského partnera, protože je to druhé místo vzhledem k sedmému, a proto může mít určité finanční konotace.

Pojmy nečinnosti, lenosti, slabosti, stagnace, inertnosti a plýtvání tím, co se získá, jsou běžně zmiňovány ve vymezeních planet v osmém místě. Valens také zmiňuje trest nebo spravedlnost (*dikē*).

Deváté místo

Deváté místo se nazývá místem Boha, a je to místo, kde má Slunce svou radost. Někteří jej také nazývají „dobrým padajícím místem“, protože je to klesající místo, které se vzdaluje od Středu nebe, ale je nakonfigurováno podle znamení vzestupu pomocí superiorního trigonu.

Deváté místo je spojeno s mnoha tématy, i když se stává jedním z primárních míst, které označuje cestování, cesty, pobyt mimo domov, cizí země a cizince. Protože je to dobré místo, jsou tato témata obvykle označena jako pozitivní nebo produktivní, i když negativní umístění na devátém místě může naznačovat potíže se stejnými tématy.

Deváté místo je také běžně spojováno s náboženstvím, náboženským jednáním, zbožností, spravedlností, filozofy a kněžími. Když se sem dostanou škodlivé planety, v helénistických textech se běžně uvádí, že se zrozenci stávají lupiči chrámů, bezbožnými nebo rouhači. Některé z těchto náboženských sdružení vedou k jiným významům, jako je věštění, mystické nebo okultní záležitosti, věštecké výroky, astrologie/astronomie a proroci.

Stejně jako třetí místo, i deváté na sebe bere některé významy související s autoritami, včetně králů a panovníků. To poněkud představuje trochu napětí v koncepční struktuře některých znaků spojených s místy, protože zatímco desáté místo bylo vnímáno jako velitelské a mající určitou spojitost s představami

autority nebo vedení, schéma radosti, které umístilo Světla do devátého a třetího místa, nastínilo, že v těchto místech sídlí autorita. To bylo také komplikováno tendencí k prolínání náboženství a politiky během helénistického období s vládnoucími kulty, které sloužily jak náboženským, tak administrativním funkcím.

Desáté místo

Desáté místo se nazývá Středem nebe nebo někdy „místem na vrcholu“ z řeckého slova *koruphē*, což znamená „hlava“, „vrchol“, „špice“ nebo „vyvrcholení“.[1398] V tomto kontextu se někdy říká, že představuje vrchol nebo maximum něčího života a živobytí. Primárně se říká, že označuje *praxis*, což znamená činnosti, ale obecně se zdá, že místo astrologové často chápali jako „to, co člověk dělá“, nebo jinými slovy své zaměstnání. Antiochos to konkrétně vztahuje k něčí dovednosti nebo řemeslu (*technē*).[1399]

Desáté místo je obvykle chápáno jako nejvyšší nebo nejviditelnější místo v horoskopu, a v důsledku toho je spojováno s významy souvisejícími s reputací a postavením zrozence, stejně jako s pokrokem, změnami a inovacemi obecně. V Hermově textu to bylo evidentně rozšířeno na širší pojmy cti, vládnutí a vedení.[1400] Obecně platí, že desáté místo a jeho vládce jsou také ve spojení s tím, nakolik je dotyčný účinný nebo úspěšný.[1401]

Desáté místo je někdy uváděno jako jedno z míst spojených s dětmi, pravděpodobně spojené s myšlenkou, že děti mohou být jednou z věcí, které dotyčný vytváří nebo produkuje jako výsledek svých činů nebo jako druh zaměstnání.

Jedenácté místo

Jedenácté se nazývá místem Dobrého Ducha, a je radostí Jupitera. Je to post-vzestup či následné místo, které následuje po Středu nebe, a řada signifikací se odvozuje od myšlenky vycházet směrem nahoru nebo aspirovat na nejvyšší pozici v žebříčku, případně k tomu, co pomáhá nebo podporuje činnosti, které zrozenec v desátém místě zaujme.

[1398] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 4, 6: 1.
[1399] Antiochus, *Summary*, 24 (*CCAG*, 8, 3, s. 117: 15).
[1400] Cit. Thrasyllus in *CCAG*, 8, 3, s. 101: 28.
[1401] Valens, *Anthology*, 2, 7: 3.

Jedenácté místo se stává primárním místem spojeným s tématem přátelství, a to se často rozšiřuje o další související pojmy, jako jsou spojenectví, patronát a přátelství s mocnými lidmi.

Jako post-vzestup, který stoupá vzhůru nebo nese planety směrem k Středu nebe, je jedenácté místo běžně spojováno s nadějemi, touhami a očekáváními. Je to v podstatě to, po čem dotyčný touží. Antiochos říká, že to znamená „vzestup věcí v budoucnosti“.[1402] Ve vymezovacím materiálu je běžně uváděno jako místo související s akvizicí, dary, poctami, důstojností a bohatstvím.

Jedenácté místo je jedním z míst, které někteří autoři spojují s dětmi, pravděpodobně částečně proto, že jde o páté ze sedmého místa, i když možná i z jiných důvodů. Výrok citovaný dříve od Valense v tom, že každé místo čerpá některé své významy z místa naproti němu, může poskytnout alternativní nebo dodatečné zdůvodnění.

Dvanácté místo

Dvanácté místo se nazývá místem Špatného Ducha, a je radostí Saturna. Dvanácté místo se také nazývá před-vzestup Ukazatele hodin, protože je to znamení, které vychází těsně před narozením. Rhetorius jej nazývá místem „mezi světy“ (*metakosmios*) a říká, že znamená „vše, co se děje před okamžikem narození, jak pro matku, tak pro dítě, protože toto znamení vychází před oddělením obou.[1403]

V textech helénistických astrologů se dvanácté místo stává primárním místem spojeným s nepřáteli. V širším měřítku je spojováno se ztrátou a neštěstím a ve vymezovacím materiálu je běžně spojováno s utrpením, nemocemi, zraněními, nebezpečími, slabostí, smrtí a problémy. Mnohé z toho vyplývá ze skutečnosti, že jde o padající místo, které je v averzi vůči znamení vzestupu, a také ze skutečnosti, že při poklesu z vzestupu se mohlo předpokládat, že označuje to, co ubírá na životě a/nebo duchu zrozence.

Antiochos říká, že jedním z významů dvanáctého místa je nutnost, která je někdy uváděna jako označení Saturna, a obecně se zdá, že některá vymezení

[1402] Antiochus, *Summary*, 24, trans. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 306.
[1403] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG* 8, 4, s. 216: 18 - s. 127: 1-2).

z toho odvozená spadají pod obecnou rubriku toho, co vzniká silou nebo zdrženlivostí. U některých autorů je to rozšířeno na věci jako soudy nebo rozsudky.

Dvanácté místo je také spojováno s otroky nebo služebníky, stejně jako se čtyřnožci nebo čtyřnohými tvory. Jako jedno z padajících míst je také spojováno s cestováním, i když protože je to špatné místo, má obvykle negativní konotace cestování, které nedopadne dobře nebo je z nějakého důvodu obtížné, například vyhoštění ze své země.

Interpretace planet v místech

Logika, která je základem interpretace planet, když padnou na určitá místa, je podobná logice, která je základem kombinací planetárních znamení. První část vymezení typicky zahrnuje jeden z významů spojených s planetou, zatímco druhá část označuje významy spojené s místem, i když někdy je toto pořadí obráceno. Například jedno z vymezení, které Rhetorius uvádí pro Slunce v šestém místě, je, že otec zrozence (Slunce) je otrok (šesté místo).[1404] Jinde říká, že Měsíc na devátém místě může označovat, že matka zrozence (Měsíc) je cizinka (deváté místo).[1405] Planety mohou také označovat činy místo lidí. Například Rhetorius vymezuje Venuši na šestém místě jako zrozence, který má vztahy s podřízenými nebo vztahy s těmi, kteří jsou tělesně postižení.[1406] Šesté místo totiž označuje jak podřízené nebo otroky, tak zranění.

Mnohonásobné významy spojené s každým místem někdy vytvářejí určité nejasnosti ohledně konkrétního způsobu, jakým se budou projevovat určitá umístění, protože často existuje řada scénářů spojených se stejným umístěním, jak se ukázalo výše u Rétoria, kde dává dvě vymezení Venuše na šestém místě. V některých případech lze konkrétní projev zúžit zohledněním dalších faktorů nebo proměnných, které mohou potvrdit, že zaměření umístění je spíše na jeden konkrétní výsledek než na jiný. V jiných případech může mít zrozenec několik zkušeností v různých fázích svého života, které odpovídají různým možným výsledkům spojeným s umístěním. Ve scénářích, které zmínil Rhetorius, například v jednom okamžiku života zrozence mohou mít vztah s někým, kdo je tělesně postižený, ale jindy mohou mít vztah s někým, kdo je

[1404] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 155: 3-5).
[1405] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 164: 3-4).
[1406] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 155: 14-16).

podřízený. V některých případech lze ve stejném výsledku kombinovat více významů: například dotyčný může mít vztah s podřízeným, který je také tělesně postižený. I když tedy symbolika může být často do určité míry omezena nebo zúžena, stále existuje určitá míra nejistoty ohledně konkrétního projevu nebo výsledku každého umístění.

Umístění nejpozitivnější a nejnegativnější planety podle místa

Jedním z nejjednodušších výchozích bodů pro interpretaci horoskopů je pohled na to, ve kterém z dvanácti míst se v daném horoskopu nacházejí dobrodějné a škodlivé planety. Tato umístění jsou v textech pro vymezení často interpretována jako indikující pozitivní nebo negativní okolnosti obklopující oblast života nebo osoby spojené s tímto konkrétním místem v horoskopu. Tento přístup lze vyostřit určením, které z prospěšných a škodlivých planet jsou ze sekty nebo v rozporu se sektou v horoskopu.

Obecně řečeno, místo, kde se v horoskopu nachází dobroděj sekty, bude mít tendenci být oblastí štěstí a klidu v životě zrozence. To by bylo místo, které obsahuje Jupiter v denním horoskopu nebo Venuši v nočním horoskopu, což bude mít tendenci vyjadřovat své nejpozitivnější významy. Pokud je například Jupiter v denním horoskopu na sedmém místě, očekávali bychom, že téma manželství bude pro zrozence dobře fungovat, což naznačuje, že ve skutečnosti někdy v životě uzavře sňatek, nebo že bude mít úspěšné manželství. Pokud se Venuše v nočním horoskopu nachází na jedenáctém místě, znamenalo by to, že téma přátelství by zrozenci dobře vyhovovalo, nebo že by přátelé zrozence hráli v jejich životě pozitivní roli, nebo by mohli zažít štěstí jako výsledek jejich přátel.

Naopak místo, které obsahuje škůdce, který je v rozporu se sektou, bude mít tendenci být oblastí obtíží, těžkostí a někdy i neštěstí v životě zrozence. To by byla pozice Saturnu v nočních horoskopech, nebo Marsu v denních horoskopech. Saturn na sedmém místě v nočním horoskopu může například naznačovat potíže s ohledem na téma manželství; zrozenec se nemusí nikdy oženit nebo může zažít těžkosti nebo ztrátu s ohledem na manželského partnera. Případně, pokud je Mars na jedenáctém místě v denním horoskopu, může to naznačovat, že téma přátelství neprobíhá hladce, že přátelé zrozence

sehrávají v životě dotyčného negativní roli, nebo že zažívají neštěstí v důsledku svých přátel.

Všechna tato umístění lze zmírnit v dobrém i ve zlém na základě jiných podmínek, ale obecně vzato platí pravidlo, že umístění dobrodějů a škůdců v místech označuje témata či oblasti života, které se v životě prožívají jako subjektivně pozitivnější nebo obtížnější, a to platí zejména pro ty nejpozitivnější a nejzápornější planety v horoskopu, jak je určuje sekta. Dobrodějné a škodlivé planety, které jsou v daném horoskopu díky sektě neutrálnější, budou mít také tendenci projevovat pozitivní nebo negativní významy ve sféře života spojené s místem, kde se nacházejí, ale tyto významy budou mnohem mírnější nebo zdrženlivější. S dobrodějnými by to byl Jupiter v nočním horoskopu, a Venuše v denním horoskopu, zatímco se škodlivými by to byl Saturn v denním horoskopu, a Mars v nočním horoskopu. Dobroděj v rozporu se sektou horoskopu a umístěný na sedmém místě může naznačovat pozitivní věci s ohledem na téma manželství, ale nebude tak pozitivní jako dobroděj ze sekty; v důsledku toho to obvykle nebude nejpozitivnější oblast života zrozence. Podobně, když jeden ze škůdců, který je ve své sektě, a nachází se na sedmém místě, bude typicky naznačovat některé obtíže v oblasti manželství nebo vztahů, ale ty budou mít tendenci být překonatelné, které je dotyčný schopen překonat, a obvykle se neukáže, že jde o nejtěžší oblast v životě. Tímto způsobem můžeme začít sledovat, jak některé jednotlivé složky horoskopu začínají spolupracovat, čímž vznikají konkrétní interpretace.

XI. kapitola: Problematika dělení domu

I když se zdá, že celoznakový systém byl primární formou rozdělení domu v helénistické tradici, nebyl jedinou formou a byly vyvinuty a použity jiné metody rozdělení denní rotace do různých sektorů a pro různé účely. Mnohé z novodobých debat o dělení domů mají svůj původ nejednoznačným způsobem, jakým řecko-římští astrologové používali různé domovní systémy, a dokonce i přesná role různých forem dělení domů je stále předmětem pokračující debaty mezi těmi, kdo se dnes zabývají výzkumem helénistické astrologie. Zde se pokusím poskytnout přehled některých hlavních bodů souvisejících s problémem rozdělení domu a navrhnout některé předběžné závěry, ačkoli to považuji za oblast probíhajícího výzkumu a debaty.

Nejprve bych chtěl tuto část začít citováním několika pozdějších středověkých zdrojů pro jejich charakterizaci dřívější helénistické tradice, když se na ni dívali o několik století později. V kritickém vydání komentáře k Pavlu Alexandrijskému od astrologa Olympiodora ze šestého století je krátká kapitola v řečtině, která vysvětluje, jak vypočítat kvadrantové domy.[1407] Editorka Emilie Boer vložila do kritického vydání tuto kapitolu menším typem písma, v podstatě ji umístila do závorek tak, že možná vůbec nepatří k původnímu textu a místo toho je potenciálně pozdější středověkou vložkou.[1408] I když tento úryvek pravděpodobně pochází z pozdějšího středověkého zdroje, možná až ze čtrnáctého století, úvodní poznámky, které autor činí, jsou poučné, protože výslovně uznávají, že dřívější astrologové používali systém celoznakových domů:

Pro astrology došlo k určitému rozdílu a nejednoznačnosti ohledně rozdělení a oddělení těchto dvanácti míst. Neboť definují celé místo jako

[1407] Olympiodorus, *Commentary*, 23, ed. Boer, s. 75—78; trans. Greenbaum, s. 118-120.

[1408] Na to, že tato pasáž byla pravděpodobně pozdější středověkou interpolací, nedávno poukázal Schmidt, *The So-Called Problem of House Division*, s. 56-58. Bylo to nutné, protože to nedávno vyvolalo určitou diskusi jako možný důkaz pro kvadrantové domy v pozdní helénistické tradici, protože se objevil u Olympiodora (např. Hand, *Whole Sign Houses*, s. 16-17), a protože konvence závorek v kritickém vydání, která to označila za možnou interpolaci, nebyla v překladu kapitoly správně uvedena. V kritickém aparátu pro tuto pasáž Boer říká, že tato kapitola existuje pouze v rukopisné tradici, která evidentně vznikla ve čtrnáctém století ve škole Jana Abramia (jak je uvedeno in Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 428). Pingree jinde varoval, že při kopírování jiných textů, jako je Héfaistión, „Abramius cítil svobodu provést rozsáhlé změny, vynechal dlouhé pasáže, přidal mnoho dalších a změnil výraz a někdy i obsah velkého počtu pasáží“. Pingree, „*The Astrological School of John Abramius*“,, s. 202. Tuto kapitolu tedy nelze považovat za samozřejmou jako od Olympiodora, ale místo toho může pocházet z pozdějšího byzantského zdroje. Jsem zavázán Levente Laszlému za to, že mi objasnil některé detaily rukopisu.

samotné znamení zvěrokruhu (zōidion), jehož stupeň se nachází jako označující hodinu nebo vrchol.[1409]

Podobné prohlášení je ve středověkém textu zvaném *Kniha Aristotelova*, který jeho editoři připisují astrologovi Masha'allahovi z konce 8. století.[1410] V této pasáži autor říká, že mezi astrology došlo k neshodě ohledně konceptu Ascendentu a že někteří říkají, že první dům začíná kolem skutečného stupně Ascendentu, zatímco jiní říkají, že celé znamení, které obsahuje Ascendent, je prvním domem, i když se Ascendent nachází v úplně posledním stupni vycházejícího znamení.[1411] Zdá se, že to potvrzuje, že alespoň podle středověké tradice astrologové zápasili s dvojím dědictvím: s tradicí, v níž domy někdy začínaly znamením vzestupu a jindy vycházejícím stupněm. Jak k tomuto zmatku došlo?

Střed nebe a rozdělení tří forem dělení domu

Obecně řečeno, v helénistické tradici existovaly tři různé přístupy k rozdělení domů: (1) celoznakové domy, (2) ekvální domy a (3) kvadrantové domy. Zdá se, že všechny tři vznikly velmi brzy v helénistické tradici, i když v dochovaných textech nejsou všechny zmíněny se stejnou frekvencí. Kromě toho je někdy jeden nebo druhý přístup zmiňován častěji v kontextu určitých technik nebo měření, což může znamenat, že některé systémy domů byly původně vyvinuty pro účely specifických technik a nemusely být vždy používány pro obecnější účely.

Zdá se, že existence tří různých přístupů k rozdělení domu má částečně svůj původ ve skutečnosti, že existují tři různé způsoby, jak definovat pojem „Střed nebe“. Mnoho z raných helénistických astrologů má tendenci se zaměřovat na desáté znamení vzhledem k vycházejícímu znamení, a typicky, když se bez výhrad zmiňuje Střed nebe, zdá se, že to je to, co mají na mysli: celoznakový desátý dům. Druhým bodem, který lze označit jako „Střed nebe“, je stupeň, který je v horní části horoskopu, přesně 90° od stupně Ascendentu, který je v moderní době někdy znám jako nonagezimální, z latinského slova pro devadesátý. V systému ekválních domů se nonagezimální stává vrcholem nebo výchozím bodem desátého domu. Konečně třetí bod, který se nazývá „Střed

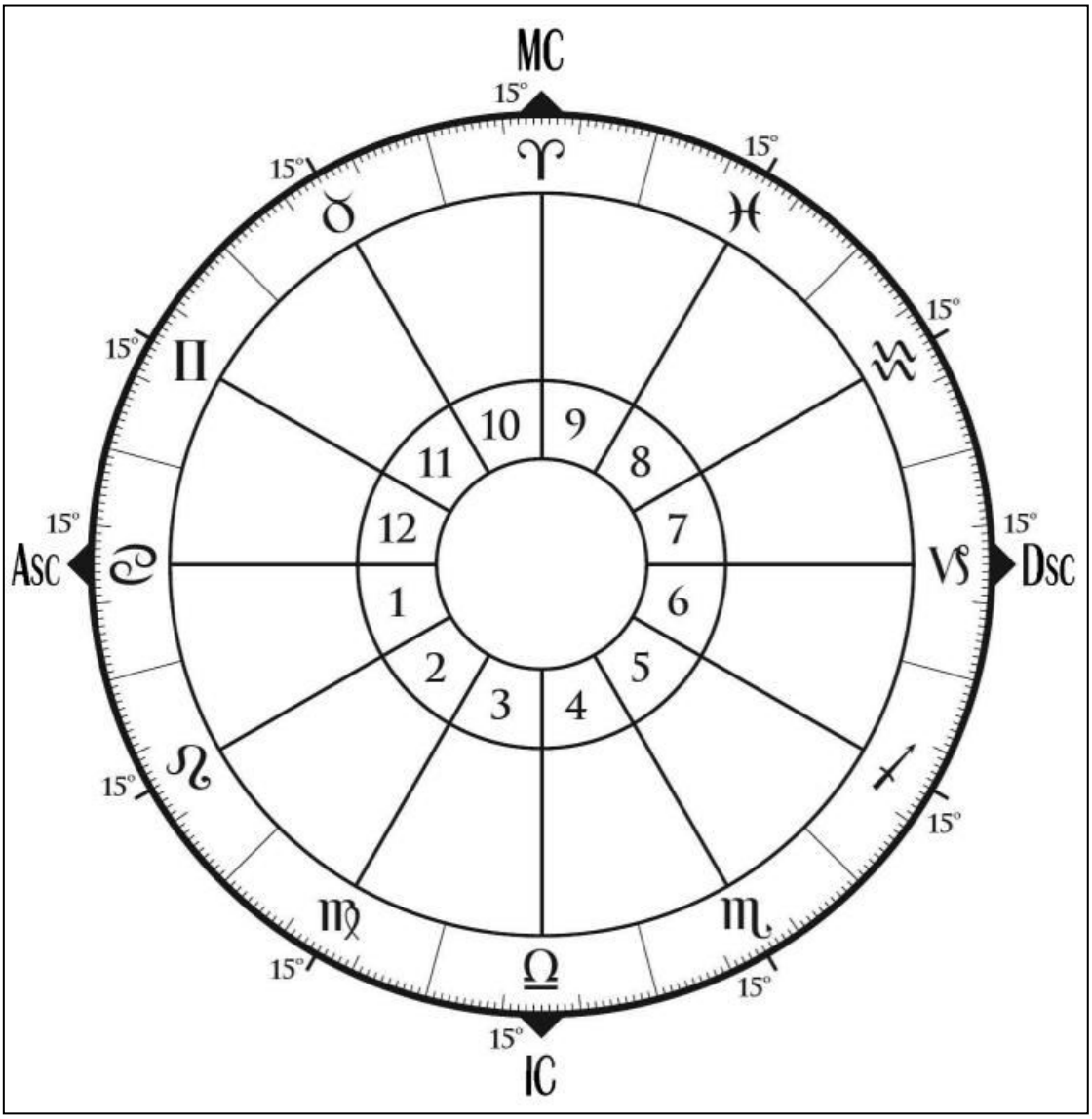
[1409] Olympiodorus, *Commentary*, 23, ed. Boer, s. 75: 24-27, trans. Greenbaum, s. 118, mírně upraveno.
[1410] *The Liber Aristotilis of Hugo of Santalla*, 1, 4, ed. Burnett and Pingree.
[1411] Překlad, viz Dykes, *Persian Nativities*, vol. 1, s. 15.

nebe“, je stupeň poledníku, což je bod, kde severojižní osa neboli poledník protíná ekliptiku. Ascendent a Descendent nejsou vždy přesně na východ nebo na západ, ale místo toho se v průběhu dne mírně posunou. Osa poledníku neboli severojižní osa se však neposouvá a je vždy přesně na sever-jih. Proto se vztah meridiánu a bodu proti němu (IC) posouvá vzhledem k ose Ascendent-Descendent a výsledkem jsou kvadranty různé velikosti vytvořené těmito dvěma osami. Vzhledem k tomu, že se Ascendent a horizont stávají pevným referenčním bodem, při pohledu na dvourozměrném diagramu se průsečík poledníku a ekliptiky stává specifickým stupněm zvěrokruhu, který se pohybuje kolem horní poloviny horoskopu vzhledem k ose Ascendent-Descendent, a nemusí nutně vždy padnout v desátém znamení vzhledem k vycházejícímu znamení. V systémech kvadrantových domů se stupeň meridiánu stává výchozím bodem desátého domu. V zájmu srozumitelnosti budu v následujícím textu odkazovat na tento bod jako na „eridián“, „Meridián-Střed nebe“ nebo „kvadrantní Střed nebe“.

Tyto tři různé přístupy k definování toho, co je Střed nebe, vedou ke třem různým způsobům výpočtu domů. Prvním přístupem k rozdělení domů jsou celoznakové domy, kde, jak je nastíněno výše, jakmile je identifikováno vycházející znamení, je každý z dvanácti domů umístěn vzhledem k němu tak, že se každému znamení zvěrokruhu přiřadí jeden dům, takže každý dům začíná a končí začátkem a koncem znamení. Jinými slovy, to, co moderní astrologové označují jako „hrot“, který je začátkem každého domu, se v tomto přístupu stává dělicí čárou mezi znameními. Každý dům má přesně třicet stupňů, protože to je délka každého ze znamení zvěrokruhu. Navíc je zde přesně dvanáct domů, protože je jich dvanáct, a to je pravděpodobně důvod, proč je v západní astrologii dvanáct domů.

Druhý přístup k rozdělení domu je dnes známý jako systém ekválních domů. Chcete-li vypočítat ekvální domy v horoskopu, začnete se stupněm Ascendentu a poté změříte 30° vpřed v zodiakálním pořadí (proti směru hodinových ručiček). Celé toto rozpětí stupňů, od stupně Ascendentu po stejný stupeň v dalším znamení, se stává prvním „domem“ nebo sektorem. Potom změříte každý z následujících domů v třicetistupňových krocích od tohoto stupně. Například, pokud je Ascendent umístěn v horoskopu na 15° Raka, pak v ekválních domech bude první dům sahat od 15° Raka do 15° Lva, druhý dům

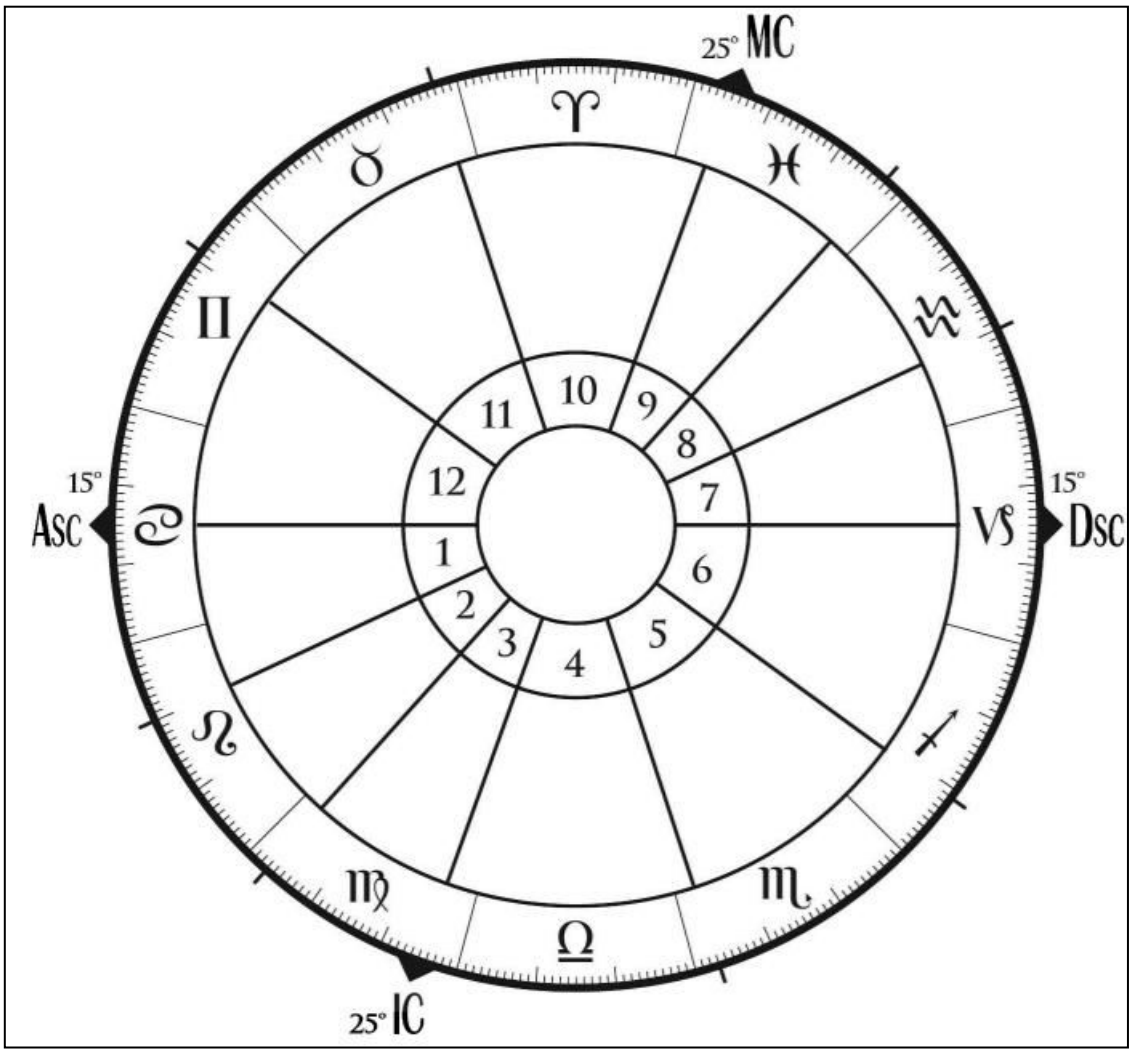
bude sahat od 15° Lva do 15° Panny, třetí dům od 15° Panny do 15° Vah a tak dále.

Ekvální systém domů

Třetí přístup budu označovat jako systémy kvadrantových domů. V kvadrantových domech nejprve určíte přesný stupeň Ascendentu, meridiánu, Descendentu a bodu naproti meridiánu, kterému budeme podle moderní konvence říkat *Imum Coeli* nebo IC. Potom rozdělíte oblouk mezi těmito čtyřmi páry stupňů v každém ze čtyř kvadrantů, které v horoskopu vytvářejí. V nejběžnější metodě v helénistické tradici, která je dnes známá jako Porfyriovy domy, je každý kvadrant rozdělen rovnoměrně na třetiny podle stupňů na ekliptice. Takže byste například vzali stupeň Ascendentu a stupeň meridiánu a pak prostor mezi nimi rozdělili rovnoměrně na tři části podle toho, kolik je

stupňů mezi nimi v daném horoskopu. Poté zopakujete stejný proces pro další tři kvadranty, se stupni mezi meridiánem a Descendentem, se stupni mezi Descendentem a IC, a nakonec se stupni mezi IC a Ascendentem. Výsledkem je, že každý kvadrant je rozdělen na třetiny a každá z těchto třetin se stane jedním z dvanácti domů. Na rozdíl od celoznakových domů a ekválních domů se v tomto přístupu domy obvykle nebudou skládat z přesně třiceti stupňů, ale budou mít tendenci se lišit ve velikosti.

Kvadrantní systém domů

Obecně řečeno, toto jsou tři různé přístupy k dělení domů, které používali helénističtí astrologové. V následujícím uvedu argument, že všechny tři přístupy byly zavedeny velmi brzy v některých základních textech helénistické astrologické tradice: celoznakové domy v textu Hrma, ekvální domy v textu Asklépia a kvadrantové domy v textech Nechepsa a Petosirída. Systém celoznakového domu se stal primární formou dělení domu, zatímco

systémy kvadrantového a ekválního domu byly typicky používány jako sekundární překrytí, často pouze v kontextu specifických technik, jako je metoda pro stanovení délky života. Nakonec bylo toto použití rozšířeno tak, že se začaly používat pro obecnější účely vedle celoznakových domů v pozdní helénistické tradici, i když stále evidentně jako sekundární. Středověcí astrologové zpočátku pokračovali v této tradici používání celoznakových i kvadrantových domů dohromady, ale nakonec z nejasných důvodů kvadrantové domy zcela zastínily přístup celoznakových domů v pozdějších středověkých a renesančních tradicích.[1412] Po devátém století byla znalost celoznakového systému domu jako konceptu pomalu zapomenuta.

Obecný přehled dochovaných horoskopů

Chci začít tím, že nejprve poskytnu obecný přehled použití každého ze tří přístupů k dělení domů na základě důkazů, které se dochovaly v horoskopech od prvního století př. n. l. do šestého století našeho letopočtu. Zjistíme, že celoznakový systém je jediným přístupem, který byl použit v naprosté většině dochovaných horoskopů.

Jedním z nejpřesvědčivějších důkazů o všudypřítomnosti celoznakových domů v helénistické tradici je skutečnost, že zatímco se zachovaly stovky horoskopů, naprostá většina z nich uvádí pouze znamení, ve kterém se nacházel Ascendent v době narození, a většinou neuvádějí přesný stupeň Ascendentu, ani nezaznamenávají stupeň meridiánu-Středu nebes.[1413] Tento bod je důležitý, protože celoznakový systém je jediný přístup, kdy potřebujete znát pouze vycházející znamení, abyste mohli vypočítat dvanáct domů. Přesný stupeň Ascendentu je vyžadován pro výpočet ekválních domů, zatímco přesný stupeň Ascendentu a Meridiánu-středu nebe je nutný pro výpočet kvadrantových domů. Podívejme se na některá konkrétní čísla v dochovaných horoskopech, abychom získali představu o tom, o kolik horoskopů se jedná, když řeknu, že většina uvádí pouze vycházející znamení.[1414]

[1412] Analýza použití celoznakových domů a kvadrantových domů společně v rané středověké tradici, viz Dykes, *Works of Sahl and Mashas'allah*, str. xxxviii-lix.

[1413] Tento bod byl původně uveden in Hand, „*Signs as Houses*", s. 135-143.

[1414] Robert Hand původně navrhoval podobný přístup a sečetl počet horoskopů, které obsahovaly odkazy na Ascendent nebo Střed nebe in „*Signs as Houses*", s. 138-142. Jedním z bodů, které poznamenal, je, že zatímco většina řeckých horoskopů obsahuje Ascendent, jen málo z nich výslovně zaznamenává polohu Středu nebe. Rozhodl jsem se sám přepočítat všechny horoskopy v některých hlavních sbírkách, abych měl jasno v tom, kdy

Z helénistické tradice přežilo množství samostatných horoskopů, které byly publikovány v různých sbírkách. Tyto „horoskopy“ jsou obvykle jen malé kousky papyru, které pouze zaznamenávají polohy planet v horoskopu narození člověka. Během astrologické konzultace astrolog znovu vytvoří zaznamenané pozice z papyru na horoskopické tabulce, aby představil vymezení.[1415] Dochované jednotlivé horoskopy, které máme, jsou tedy nezpracovaná data potřebná k interpretaci horoskopu a jsou v podstatě prastarým ekvivalentem moderní tištěné astrologické tabulky, kterou může klient vzít různým astrologům, aby si ji nechali interpretovat. Ve sbírce Neugebauera a Van Hoesena *Řecké horoskopy* je přibližně třicet osm samostatných horoskopů, které zachycují pouze znamení Ascendentu, a proto je lze použít pouze k výpočtu celoznakových domů.[1416] Většina planetárních pozic v těchto horoskopech je dána pouze znamením. Zde je například horoskop napsaný na papyru, který byl datován do 11. nebo 12. března 150 n. l.:

Narození Philoe. Antoniův rok 13. Caesar vládce. Famenot 15. až 16. 4. hodina noci, Slunce v Rybách, Jupiter a Merkur v Beranu, Saturn v Raku, Mars ve Lvu, Venuše (a) Měsíc ve Vodnáři. Štír je Ukazatel hodin.[1417]

Většina ostatních samostatných horoskopů vypadá velmi podobně jako tento. Tento konkrétní horoskop je zajímavý, protože ve skutečnosti říká, že znamení Štír je samo o sobě Ukazatelem hodin nebo prvním místem, čímž se uznává označení Ascendentu coby první znamení v posloupnosti celoznakových domů. Na rozdíl od třiceti osmi samostatných horoskopů v *Řeckých horoskopech*, které jednoduše mají Ascendent podle znamení, existuje pouze sedm samostatných horoskopů, které udávají skutečný stupeň Ascendentu. Tyto horoskopy mohly být teoreticky použity k výpočtu buď celých znamení, nebo ekválních domů, i když v praxi by většina z nich pravděpodobně využila také celoznakové domy. Konečně, v *Řeckých horoskopech* existují pouze tři samostatné horoskopy, které zahrnovaly jak stupeň Ascendentu, tak stupeň Meridiánu-Středu nebe, a proto mohly být použity k výpočtu kvadrantových

jsou zmiňovány konkrétní stupně, a kdy pouhá znamení, a čísla, která následují, jsou založena na tomto výzkumu.

[1415] Jak je uvedeno in Evans, „*The Astrologer's Apparatus*“, s. 3-4.

[1416] Tyto se nazývají „originální dokumenty“ in Neugebauer a Van Hoesen, Greek Horoscopes, s. 14-75. Data se pohybují od konce prvního století před naším letopočtem do konce pátého století našeho letopočtu.

[1417] Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, No. 150, s. 47-48, překlad mírně upraven tak, aby místo tištěného „*Horoskopos*“ bylo uvedeno „Ukazatel hodin“.

domů. I zde je určitá nejednoznačnost, protože někdy, i když autor počítal stupeň Ascendentu a meridiánu, stále používal celoznakové domy, jak uvidíme později u Valense. Nicméně jen v těchto třech horoskopech se daly kvadrantové domy vůbec spočítat, kdežto pro výpočet ekválních domů nebo celoznakových domů existuje sedm horoskopů, a třicet osm horoskopů, kde byl použít pouze systém celoznakových domů.

Podobná čísla najdeme v další sbírce samostatných horoskopů Alexandra Jonese s názvem *Astronomical Papyri from Oxyrhynchus*. Všechny tyto horoskopy pocházejí ze stejného řecko-římského města v Egyptě s daty od prvního do čtvrtého století našeho letopočtu, tedy přímo v srdci helénistické astrologické tradice.[1418] Podle mého výpočtu je v této kompilaci třicet čtyři horoskopů, které pouze zaznamenávají, v jakém znamení se nachází Ascendent, a proto mohly být použity pouze k výpočtu celoznakových domů. Stejně jako u horoskopů v *Řeckých horoskopech* je většina planetárních pozic také dána pouze znamením. Existovaly pouze tři horoskopy, které udávaly stupeň Ascendentu, a proto mohly být použity pro ekvální nebo celoznakové domy. Nakonec byl v této sbírce pouze jeden horoskop, který udával jak stupeň Ascendentu, tak stupeň Meridiánu-Středu nebe.

Existuje také řada menších sbírek samostatných horoskopů a zde jsou výsledky podobné. Neugebauer a van Hoesen publikovali v roce 1964 dodatek k *Řeckým horoskopům*, ve kterém přidali tři další samostatné horoskopy nebo „původní dokumenty“, které pouze uvádějí Ascendent podle znamení, a jeden další horoskop, který má stupeň Ascendentu, ale žádný Meridián-Střed nebe.[1419] Později vědec jménem Donata Baccani publikoval další dodatek k *Řeckým horoskopům*, a tato práce obsahuje šestnáct dalších horoskopů, které zaznamenávají pouze Ascendent podle znamení, a jeden horoskop, který udává skutečný stupeň Ascendentu, ale žádný meridián.[1420]

Jinde Neugebauer publikoval v roce 1943 šest samostatných horoskopů napsaných v démotské egyptštině a všechny zaznamenaly pouze znamení, ve kterém se nachází Ascendent, přičemž pět z nich také uvádělo unamení dalších tří úhlů, z nichž všechny jsou v souladu s celoznakovým umístěním domů (tj.

[1418] Jones, *Astronomical Papyri from Oxyrhynchus*, vol. 2, s. 371-447.
[1419] Neugebauer and Van Hoesen, „*Astrological Papyri and Ostraca*“, s. 67-70.
[1420] Viz Baccani, *Oroscopi greci*.

kvadraturní znamení nebo naproti vycházejícímu znamení).[1421] Neugebauer a Parker publikovali v roce 1968 dva další démotické horoskopy, z nichž jeden uvádí pouze Ascendent a další planety podle znamení, a druhý uvádí skutečné stupně planet, stejně jako stupně Ascendentu a Meridiánu-Středu nebe.[1422] Později Micah Ross publikoval sbírku démotických horoskopů napsaných na ostrace nebo střepech z řecko-římského města Medinet Madi v Egyptě, která obsahovala nejméně čtrnáct horoskopů, které výslovně zaznamenávaly pozici Ascendentu podle znamení, a jeden horoskop, který poskytuje stupeň Ascendentu, ale žádný Meridián-Střed nebe.[1423] Tato kompilace obsahuje dalších patnáct samostatných horoskopů, které používají ekonomičtější styl psaní, kde jsou uvedeny pouze pozice osmi znamení zvěrokruhu za sebou, což pak implicitně odkazuje na umístění sedmi tradičních planet plus znamení Ascendentu.[1424] Všechny tyto horoskopy pocházejí z období kolem druhého století našeho letopočtu.[1425] Ross na jiném místě dochází k závěru, že démotické horoskopy, které jsou v současnosti známé, obecně odpovídají umístěním celoznakových domů.[1426]

Jak bylo uvedeno dříve, tyto samostatné horoskopy byly vypočteny pro jednotlivé klienty a byly by nezpracovanými daty použitými při konzultacích k nastavení horoskopu na tabulce. Skutečnost, že v drtivé většině dochovaných horoskopů je zaznamenáno pouze znamení Ascendentu, naznačuje, že většina astrologů se domnívala, že systém celoznakového domu je pro účely vymezení horoskopu po většinu času dostačující, pokud jde o typickou praxi helénistické astrologie. Skutečnost, že ani stupeň Ascendentu, ani stupeň meridiánu nebyly zaznamenány v naprosté většině dochovaných horoskopů, znamená, že ani ekvální domy ani kvadrantové domy nemohly být v těchto horoskopech vypočítány, neboť tyto stupně jsou v těchto systémech nezbytným předpokladem rozdělení domu. V naprosté většině samostatných horoskopů tedy mohly být použity pouze celoznakové domy. Vzhledem k tomu, že datování těchto samostatných horoskopů sahá od prvního století před naším letopočtem do pátého století našeho letopočtu, znamená to, že celý systém

[1421] Neugebauer, „*Demotic Horoscopes*“, s. 115-121. Poznamenává na s. 120, že většina těchto horoskopů pochází z první poloviny prvního století našeho letopočtu.
[1422] Neugebauer and Parker, „*Two Demotic Horoscopes*”.
[1423] Ross, *Horoscopic Ostraca from Medinet Madi*, s. 47-143.
[1424] Ross, *Horoscopic Ostraca from Medinet Madi*, s. 145-266.
[1425] Ross, *Horoscopic Ostraca from Medinet Madi*, s. 268-9.
[1426] Ross, „*A Survey of Demotic Astrological Texts*“, s. 25.

celoznakového domu byl primární nebo převládající formou rozdělení domů během většiny helénistické astrologické tradice.[1427]

Kromě samostatných horoskopů, které se dochovaly na kouscích papyru nebo ostraky, existuje také řada „literárních horoskopů“, které jsou zachovány v astrologických příručkách a dalších knihách z helénistické tradice. S literárními horoskopy by se mělo zacházet odděleně od samostatných horoskopů, protože často velké skupiny z nich pocházejí od téhož autora. Naprostá většina těchto horoskopů pochází od Vettia Valense z druhého století, protože použil více než sto vzorových horoskopů, aby demonstroval různé koncepty a techniky v *Antologii*, někdy použil stejný horoskop vícekrát. V literárních horoskopech shromážděných v *Řeckých horoskopech* od Neugebauera a Van Hoesena je přibližně osmdesát osm horoskopů, které zachycují pouze znamení, ve kterém se nachází Ascendent, šest horoskopů, které uvádějí stupeň Ascendentu, ale žádný meridián, a přibližně dvacet čtyři horoskopů, které uvádějí jak stupeň Ascendentu, tak stupeň Meridiánu-Středu nebe.[1428] Z dvaceti čtyř horoskopů, které uvádějí Ascendent a Meridián-Střed nebe, čtyři z horoskopů také explicitně počítají vrcholy mezi-domů, takže jasně využívají kvadrantové domy. Je třeba poznamenat, že většina z těchto dvaceti čtyř horoskopů, které v této sbírce uvádí Ascendent i Meridián-Střed nebe, je z pozdější části helénistické tradice, a pochází zejména ze dvou zdrojů, od Rhetoria a dalšího zdroje známého jako „Palchus“.[1429] Pokud z této sady vyloučíme horoskopy, které se datují do pátého století n. l. nebo později, zbude v *Řeckých horoskopech* pouze šest literárních horoskopů, které zahrnují jak stupeň Ascendentu, tak Meridián-Střed nebe. To stojí za zmínku, protože jak uvidíme později, kvadrantové domy a ekvální domy se mohly později v helénistické tradici stát významnějšími, než tomu bylo v dřívějších staletích.

Některá z těchto čísel s ohledem na literární horoskopy by navíc byla změněna zahrnutím astrologických příruček, které obsahují horoskopy, které

[1427] Tento závěr souhlasí s Holdenovým hodnocením, že systém celoznakového domu „byl používán většinou klasických astrologů po půl tisíciletí“. Holden, „*System Sign-House of House Division*“, s. 3-4. Greenbaum podobně říká, že celoznakový systém byl „mezi helénistickými astrology zdaleka nejrozšířenější“. Greenbaum, *The Daimon*, s. 400, pozn. 6.

[1428] „Literární“ horoskopy jsou uvedeny in Neugebauer a Van Hoesen, Greek Horoscopes, s. 76-160.

[1429] Důležitou diskuzi o Palchově identitě, viz Pingree, „*The Astrological School of John Abramius*“, který tvrdí, že „Palchus“ je pseudonym používaný byzantským astrologem/písařem ze čtrnáctého století jménem Eleutherius Zebelenus z Elis. Pingree říká, že Eleutherius zachoval mnoho materiálu z dřívějších řeckých zdrojů, i když někdy provedl změny v textech, které zkopíroval.

byly objeveny poté, co Neugebauer a Van Hoesen v roce 1959 publikovali *Řecké horoskopy*. Například Pingree vydal kritické vydání arabské verze ztraceného textu Dorothea v roce 1976 a tento text obsahuje devět dalších literárních horoskopů z prvního století našeho letopočtu. V tomto textu je osm horoskopů, které zaznamenávají Ascendent podle znamení, a jeden horoskop, který zmiňuje skutečný stupeň Ascendentu, ale stále používá celoznakové domy.[1430] Mohla by být přidána řada dalších náhodných horoskopů, ale výsledky by zůstaly do značné míry stejné a myslím si, že obecný bod o rozšířenosti celoznakového systému v dochovaných horoskopech byl v tomto širokém přehledu dostatečně prokázán.[1431] Nyní se zaměříme na analýzu dochovaných astrologických příruček, abychom získali představu o kontextu, ve kterém byly použity různé formy dělení domů.

Odkazy na celoznakové domy v příručkách

Primárním faktorem, díky kterému jsou celoznakové domy jedinečné ve srovnání s jinými formami dělení domů, je to, že v tomto systému se znamení zvěrokruhu stávají domy. Jedním ze způsobů, jak poznat, že některý z helénistických astrologů používá celoznakové domy, je tedy to, že budou označovat „domy“ nebo „místa“, jako by to byla znamení zvěrokruhu, přičemž tyto dva pojmy považují za vzájemně zaměnitelné. K tomu zjevně nedochází, když autor používá jinou formu dělení domů, jako jsou kvadrantové nebo ekvální domy, protože helénističtí astrologové se obecně vynasnaží, aby měli jasno, pakliže používají jinou formu dělení domů, a přestávají označovat místa jako znamení.[1432] Tento bod je také důležitý, protože když astrologové kvalifikují svá tvrzení o jiných formách dělení domů, implicitně to uznává, že celoznakové domy byly standardním nebo primárním systémem. Zejména u raných helénistických astrologů nacházíme časté případy použití celoznakových

[1430] Jediný horoskop, který zmiňuje stupeň Ascendentu, je příklad použitý in Dorotheus, *Carmen*, 3, 2. Toto je horoskop, který Pingree původně datoval do roku 281 a předpokládal, že jde o interpolaci, ale Holden později znovu datoval na 2. října 44 n. l. (Holden, *History*, s. 35). V horoskopu se říká, že Ascendent je kolem 6° Štíra a Střed nebe není uveden. Říká, že Slunce a Měsíc jsou kadentní, což je podle znamení, se Sluncem ve Vahách a Měsícem v Raku. Mars je na místě Dobrého Ducha, čímž je myšleno jedenácté místo, což je opět pravda podle znamení. Tento příklad je tedy zajímavý, protože i když zde používá stupně, protože demonstruje techniku délky života, stále evidentně měří angularitu planet podle znamení. Holden si všímá toho, jak Dorotheus používá celoznakové domy, dokonce i v případech, kdy mluví o Středu nebe, viz *A History*, s. 34.

[1431] Ti, kteří chtějí provést obsáhlejší přehled, by měli využít katalog všech známých starověkých horoskopů, který byl nedávno publikován in Heilen, *Hadriani Genitura*, vol. 1, s. 204-333.

[1432] Např. Valens, *Anthology*, 3, 2.

domů prostřednictvím odkazů na domy jako znamení zvěrokruhu (množné číslo: *zōidia*, jednotné číslo: *zōidion*). Podívejme se na několik příkladů.

Naše první svědectví pochází od skeptika z druhého století našeho letopočtu jménem Sextus Empiricus, který napsal dlouhý útok na astrologii, ve kterém nastínil několik základních technických nauk tohoto předmětu, než jej kritizoval. Jeho výroky o místech stojí za to zde citovat obšírně, protože se snaží velmi rozvážně vyjádřit, jak jsou místa určena, a přitom je jasně definuje jako celoznakové domy:

*Avšak ze všech těchto znamení zvěrokruhu (*zōidia*) jsou ta, která jsou dominantní u každého zrození pro dávání výsledků (*apotelesmatōn*), a z nichž v zásadě sestavují své prognostiky, jsou, jak říkají, čtyři; a těm dávají obecný název „úhly" (*kentra*), konkrétněji je nazývají „Ukazatel hodin", „Střed nebe", „Západ", „Podzemí" nebo „Proti-Střed nebe", přičemž poslední je také uprostřed nebes. Takže „Ukazatel hodin" je [znamení],[1433] které náhodně vychází v době, kdy dokončen porod; „Střed nebe" je čtvrtým znamením zvěrokruhu (*zōidion*), včetně toho; „Západ" je opačný vůči „Ukazateli hodin"; a „Podzemí" je opakem „Středu nebe": tak (v příkladu to bude jasnější), když Rak je „Ukazatelem hodin", Beran je „Střed nebe", a Kozoroh je „Západ" a Váhy jsou „Podzemí"*.[1434]

Tato pasáž je důležitá, protože ukazuje, že všechny čtyři úhly byly definovány jako znamení vzhledem k vycházejícímu znamení, včetně Středu nebe, a ukazuje, že i vzdělaný vnější pozorovatel astrologické tradice to pochopil ve druhém století. Jak pasáž pokračuje, Sextus nastiňuje nauku o

[1433] Slovo „znamení" je zde gramaticky implikováno prostřednictvím konstrukce men/de, která spojuje začátek věty s použitím termínu „znamení" (*zōidion*) později ve stejné větě, když Sextus mluví o Středu nebe. R. G. Bury, překladatel Loebova vydání Sexta, to poznal a překládá začátek této pasáže jako „Nyní je ‚horoskop' znamením, které se náhodně objeví v době, kdy je narození dokončeno…" Jelikož slovo znamení je technicky vytištěno v řeckém textu až později ve větě, dal jsem ho sem do hranatých závorek. Pokud to vynecháte, věta zní nepatřičně. Ještě jasnější je, že mluví o znamení, které je předmětem věty později v odstavci, když uvádí příklad, kde je Rak Ukazatelem hodin, nebo později, když odkazuje na „znamení Ukazatele hodin". Spinelli podobně dodává slovo „znamení" v závorce v italském překladu, aby to bylo gramaticky správně: *„Oroscopo é (il segno) che si trova a sorgere al tempo in cui viene portata a compimento la nascita…"* Sextus Empiricus, *Contro Gli Astrologi*, trans. Spinelli, s. 59.

[1434] Překlad této pasáže zde a dále je upravenou verzí překladu in Sextus Empiricus, *Against the Professors*, 5: 12-19, trans. Bury, s. 327-331, Určitá pomoc edice a italského překladu pasáže in Sextus Empiricus, *Contro Gli Astrologi*, trans. Spinelli, s. 59-61. Z větší části můj překlad sleduje Buryho velmi pečlivě, i když pro názvy míst používám svou vlastní terminologii, neboť je obecně liberálnější, pokud jde o vyvozování, kdy jsou zmiňována znamení, vzhledem ke způsobu, jakým je gramatika v této pasáži konstruována. Zde jsem vzhledem ke kontextu, ve kterém pasáž používám, zvolil trochu konzervativnější přístup, i když si myslím, že jeho překlad je správný, a doporučil bych jej porovnat s tím, co zde mám.

úhlových trojicích, podle kterých se znamení zvěrokruhu buď vzdalují (sestupují) nebo následují (sledují) úhlová znamení, stejně jako jsme to viděli u Olympiodora v minulé kapitole:

*Navíc v případě každého z těchto „úhlů“ (*kentra*) nazývají předchozí znamení zvěrokruhu „pokles“ (*apoklima*) a následující (*epanafora*). Také říkají, že to, co vystupuje před znamením (*zōidion*) Ukazatele hodin a je v zorném poli, je znamením „Špatného Ducha“, a že po něm, co následuje „Střed nebe“, je znamení „Dobrého Ducha“, a to, co předchází „Střed nebe“, je „oblast směrem dolů“ (*katō merida*), a „jednostupňová“ (*monomorion*), a „Bůh“, a to, co přichází do „Západu“, je „nečinné“ znamení zvěrokruhu (*zōidion*) a „dominium smrti“, a to, co přichází po „Západu“, které je mimo dohled a je protikladem „Špatného Ducha“, je „trest“ a „Špatné Štěstí“, a to, co přichází do „Podzemí“ je „Dobré Štěstí“, je protikladem „Dobrého Ducha“ a to, co přichází po „Proti-Středu nebe“ směrem na východ, je „Bohyně“, jež je protikladem „Bohu“, a to, co je vedle „Ukazatele hodin“, je „Neúčinné“ (*argon*) a je opět protikladem „Nečinného“*.

Nakonec shrnuje celé uspořádání ještě jednou ještě explicitněji, pokud jde o úhlové trojice:

Nebo, stručněji řečeno, „pokles“ zodiakálního znamení (zōidion) „Ukazatele hodin“ se nazývá „Špatný Duch“ a jeho „následující“ [se nazývá] „Neúčinný“; podobně pokles „Středu nebe“ je „Bůh“ a jeho následující je „Dobrý Duch“; a stejně tak pokles „Proti-Středu nebe“ je „Bohyně“ a jeho následující je „Dobré Štěstí“; podobně pokles „Západu“ je „Špatné Štěstí“ a jeho následující „Nečinné“.

Sextův jasný výčet míst jako znamení je důležitým důkazem, protože jasně vyjadřuje něco, co jinak samotní astrologové často považují za samozřejmé, neboť to byla v té době taková základní nebo samozřejmá astrologická nauka. Jakmile to pochopíme, vyjasní se mnohá tvrzení, která o těchto místech dávají sami astrologové, a je evidentní fakt, že často berou celoznakové domy za samozřejmost.[1435]

[1435] Porovnejte tuto pasáž u Sexta Empirica s Olympiodorem, *Commentary*, 7, kde jsou úhlové trojice také výslovně definovány z hlediska znamení zvěrokruhu, která předcházejí nebo následují po čtyřech úhlových znameních.

Pokud jde o samotné astrology, jedním z našich prvních zdrojů pro nauku o dvanácti místech je Thrasyllus, a v souhrnu jeho díla, které se dochovalo, když hovoří o místech, jasně je považuje za znamení, například říká, že Ukazatel hodin je „výhodné znamení zvěrokruhu“ (*chrēmatizon zōidion*), a pak vyjmenovává ostatní úhly z hlediska jejich konfigurace k vycházejícímu znamení aspektem celého znamení:

…diametrální k němu se nazývá Západ; a ten, který před-vychází po Ukazateli hodin v kvadraturní figuře vpravo, Střed nebe; a zbývající pivot Proti-Střed nebe, který se také nazývá podzemní pivot, ten, který je kvadraturní zleva vůči Ukazateli hodin.[1436]

Museli to být astrologové jako Thrasyllus a jeho předchůdci, které měl na mysli astronom Geminus z prvního století př. n. l., když kritizoval jisté nejmenované astrology, kteří vždy zacházejí se znamením zvěrokruhu, které je kolmé k vycházejícím a zapadajícím znamením, jako by to byl Střed nebe:

Také kvadratury slouží, jak bylo řečeno, k sympatiím v nativitách. Navíc uspořádání kvadratur někteří používají k jinému účelu. Předpokládali totiž, že když zapadá jedno ze znamení též kvadratury, další znamení kulminuje <na> polokouli nad Zemí, <další stoupá a poslední kulminuje na polokouli pod Zemí>, jako když Kozoroh zapadá, Beran kulminuje, Rak vychází a Váhy vrcholí pod Zemí. Stejná logika platí pro zbývající kvadratury.[1437]

Později, ke konci *Souhrnu*, začíná Thrasyllus vyprávět významy *dōdekatropos*, o kterých zmiňuje, že jsou odvozeny od Herma Trismegista, a tam konkrétně odkazuje na každé z míst jako na „dvanáctou část“ (*dōdekatēmorion*) v horoskopu, používající synonymum pro znamení zvěrokruhu, které jsme viděli dříve používat Ptolemaia a další.[1438] Pokračuje ve výčtu domů počínaje prvním místem a později potvrzuje ekvivalenci mezi znamením zvěrokruhu a místem, když *Shrnutí* říká, že „jedenácté znamení

[1436] *CCAG*, 8, 3, s. 100: 30-34, trans. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 343-4. Schmidtův překlad jsem mírně upravil tak, že jsem v zájmu srozumitelnosti uvedl „kvadraturní“ místo „tetragonální“, ačkoli to znamená totéž.

[1437] Geminos, *Introduction*, 2: 18-19, trans. Evans and Berggren, s. 129. Slova v závorkách jsou v překladu a byla přidána editorem textu. Zbytek Geminova argumentu si přečtěte celý 2:18-26. O datování Gemina do prvního století př. n. l., viz Geminos, *Introduction*, trans. Evans a Berggren, s. 15-22.

[1438] *CCAG*, 8, 3, s. 101: 16-18. Pro toto použití „dvanácté části“, viz Ptolemaios, *Tetrabiblos*, 1, 14:1.

zvěrokruhu (*zōidion*) se v horoskopu nazývá Dobrý Duch“.[1439] To je důležité, protože je to nejstarší svědectví, které máme k textu o dvanácti místech, který byl připisován Hermu Trismegistovi, což mohlo zavést nejstarší soubor významů pro každý z dvanácti domů, stejně jako jména míst a schéma planetárních radostí. Jestliže Thrasyllus říká, že Hermes zacházel s každým z dvanácti míst jako se znameními zvěrokruhu, pak to znamená, že nejstarší a možná původní text o dvanácti místech používal celoznakový systém domu. To by pak částečně vysvětlovalo, proč se následně celoznakové domy staly převládajícím systémem dělení domů v helénistické tradici.

Zdá se, že tato teorie byla potvrzena v ošetření míst u jiných raných autorů, jako je Antiochus. V jednom bodě *Souhrnu* Antiochova textu pojednává o konceptu výhodných (*chrēmatistikos*) a nevýhodných míst, a nejprve uvádí názor Herma Trismegista, jak uvádí Timaeus. Zajímavé na tomto místě je, že definuje místa z hlediska znamení zvěrokruhu, která zaujímají, vzhledem k vycházejícímu znamení:

Po Timaeovi říkají, že sedm znamení zvěrokruhu (zōidia) se hodí k provádění výhodných podniků – mám na mysli čtyři čepy (kentra): Ukazatel hodin a Střed nebe a Descendent a Proti-Střed nebe; dvě trigonální figury k Ukazateli hodin a post-vzestup Středu nebe. Zbývající jsou bez schopnosti přinášet prospěch.[1440]

Jestliže Antiochos a Timaeus čerpali ze stejného textu na místech připisovaných Hermovi Trismegistovi, ze kterých čerpal Thrasyllus, pak to zřejmě ještě více potvrzuje, že koncepční premisa tohoto pojednání byla primárně založena na pohledu na dvanáct míst jako na znamení zvěrokruhu. Serapión dává podobné prohlášení, když seřadí dvanáct míst od nejlepšího po nejhorší, když říká, že „příznivá znamení“ (*agathopoia zōidia*) jsou „Ukazatel hodin, Střed nebe, jedenácté, páté, Bůh, Bohyně“, zatímco „škodlivá“ jsou „druhé, čtvrté, šesté, sedmé, <osmé> a dvanácté“.[1441] Později v Antiochově *Shrnutí* dává jména a významy *dōdekatropos*, pravděpodobně odvozené ze stejného Hermova textu, který citoval Thrasyllus, a tam tato místa jasně označuje jako znamení. Například Antiochos říká, že „osmé se nazývá Po-

[1439] *CCAG*, 8, 3, s. 101: 28-29.
[1440] Antiochus, *Summary*, 19, trans. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 279, mírně upraveno tak, aby to znělo jako „zodiakální znamení“, namísto Schmidtova preferovaného překladu *zōidia* jako „obrazy“.
[1441] *CCAG* 8, 4, s. 226: 20-23.

Západu, a je nečinným znamením zvěrokruhu (*zōidion*)“.[1442] U jiných autorů, jako je Valens, se osmé nazývá „místo nečinnosti“ (*argos topos*) jako specifické jméno nebo označení, zatímco zde je to „znamení nečinnosti“ (*argon zōidion*), což opět ukazuje rovnocennost těchto dvou.[1443]

Pokud jde o jiné autory z počátku prvního století našeho letopočtu, někdy se předpokládá, že Manilius použil určitou, řekněme kvadrantní formu dělení domů.[1444] Je pravda, že v textu je určitá nejednoznačnost, která vyplývá ze skutečnosti, že jej Manilius napsal ve formě básně, a proto při popisu dvanácti míst používá řadu poetických narážek a idealizovaných metafor, nežli aby je pouze nastínil přímočařejším způsobem.[1445] Něco z toho je umocněno Gooldovým, poněkud volným překladem textu, kde například Manilius použije slovo *locus*, které znamená „místo“, a Goold to někdy místo toho přeloží jako „chrám“ nebo příležitostně jako „bod“.[1446] Když si však pozorně přečtete skutečné latinské verše Manilia, jazyk, který používá k popisu míst, je v souladu s ostatními helénistickými astrology a nikdy nenastíní žádnou konkrétní či kvadrantní metodu tří-oblastí. V důsledku toho se zdá pravděpodobné, že při používání celoznakového systému domu následoval stejný přístup jako ostatní raní astrologové jeho éry.

U pozdějších autorů prvního a druhého století našeho letopočtu pokračuje trend ztotožňování míst a znamení, které jsme viděli dříve. Jak bylo uvedeno dříve, na konci prvního století Dorotheus ve svých vzorových horoskopech používá pouze celoznakové domy a pokyny, které dává v různých procedurálních kapitolách své práce, také běžně spojují znamení a místa. Například Héfaistión parafrázuje Dorotheovo vymezení tématu zranění slovy:

[1442] Antiochus, *Summary*, 24, *CCAG*, 8, 3, s. 117: 11-12.

[1443] Příklad osmého místa jako „nečinného místa“, viz Valens, *Anthology*, 4, 12: 1.

[1444] Houlding, *The Houses*, s. 95 a 100, cit. Jones, „*Celestial and Terrestrial Orientation: The Origins of House Division in Ancient Cosmology*“. Jonesův dokument byl publikován v roce 1989, což předcházelo rozsáhlému znovuobjevení celoznakových domů jako konceptu. Mnohé z argumentů, které uvádí o Maniliovi, který používá systém Campanových domů, jsou stejně aplikovatelné na celoznakový systém domů, a člověk si klade otázku, zda by se stejný argument stále používal i dnes vzhledem k pokroku v našem chápání helénistické tradice, ke kterému od té doby došlo.

[1445] Pro jeho hlavní zpracování míst, viz Manilius, *Astronomica*, 2: 788-970.

[1446] Manilius, *Astronomica*, 2: 788-970, trans. Goold, s. 145-159. Pingree také upozornil na Gooldovo zneužití termínu „zenit“ ve své recenzi tohoto překladu, což má důležité důsledky pro pochopení toho, jak Manilius popisuje domy, říká, že v Maniliovi se výraz zenit „vztahuje k bodu přímo nad pozorovatelem“. Viz Pingree, „*Review of Manilius, Astronomica*“, s. 265. Ve stejném duchu Greenbaum poukazuje na to, že v hlavní pasáži, kde Manilius nastiňuje domy, „člověk by si při čtení Gooldova překladu této části myslel, že Manilius používá ‚*templum*‘ v každé druhé větě. Není tomu tak. Objevuje se pouze dvakrát…“ Greenbaum, *The Daimon*, s. 57, pozn. 50.

*[Vymezení] Dorothea je rovněž v souladu s těmito. Člověk musí tyto [figury] prozkoumat, říká: Pokud je šesté znamení zvěrokruhu (*zōidion*) zvířecí nebo vlhké, nebo je vládce tohoto domicilu sám na takovém místě, způsobí to zranění*.[1447]

Podobná tvrzení jsou v celém Dorotheově textu pro jiná témata. Pro téma manželství Héfaistión parafrázuje Dorothea slovy, že se podíváte na „sedmé znamení zvěrokruhu (*zōidion*) od Ukazatele hodin.“[1448] Arabský překlad stejné pasáže Dorothea je ještě explicitnější:

Zjistíte-li, že škůdci mají aspekt sňatku, což je sedmé od Ascendentu, a shledáte-li vládce tohoto místa v kadentním místě, nebo poškozeného aspektem škůdců, nebo ve špatné pozici, pak označuje, co říkám.[1449]

Na jiném místě, ve svém zpracování tématu sourozenců v arabské verzi Dorothea, instruuje čtenáře, aby „se podíval na třetí znamení od Ascendentu v záležitosti bratrů.“[1450] Při popisu finančních záležitostí říká: „Doporučuji vám, abyste se podívali na znamení, které je na druhém místě od Ascendentu. Pokud v něm najdete škůdce, nebo v opozici či kvadratuře, pak usuzujte na pokles majetku a živobytí.“[1451] K tématu dětí říká:

Podívejte se na páté znamení, které je znamením dětí a jeho vládce – na jakém místě se nachází, zda je to dobroděj, nebo škůdce […]Pokud dobroděj aspektuje na páté místo a jeho vládce je na dobrém místě v aspektu na Střed nebe, pak je to znamením hojnosti [jeho] dětí a jejich dobroty.[1452]

Podobný vzorec ztotožňování znamení a míst sleduje Dorotheus při zpracování zbytku standardních témat, která korelují s každým z dvanácti míst. Zajímavé je, že Héfaistión v jednom bodě říká, že Dorotheus vycházel z díla Nechepsa, když pojednával o určitých tématech, jako je manželství, a pokud je to pravda, pak to znamená, že raný základní text připisovaný Nechepsovi a

[1447] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 13: 24-25, trans. Schmidt, s. 50-51, mírně upraveno. To odpovídá Dorotheus, *Carmen*, 4, 1: 65-66, který říká prakticky totéž. Cituji zde Héfaistióna, protože je někdy blíže původní řecké verzi než arabský překlad.
[1448] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 21: 33.
[1449] Dorotheus, *Carmen*, 2, 1, 16, trans. Pingree, s. 198.
[1450] Dorotheus, *Carmen*, 1, 21: 8, trans. Pingree, s. 180.
[1451] Dorotheus, *Carmen*, 1,27: 4-5, trans. Pingree, s. 193.
[1452] Dorotheus, *Carmen*, 1, 12: 17-19, trans. Pingree, s. 211.

Petosirídovi mohl také využívat celoznakové domy ke studiu konkrétních témat.[1453]

Podobně je tomu i v díle Vettia Valense z druhého století. Když mluví o místech, často je nazývá místy (*topoi*) a znaky (*zōidia*). Když například poprvé představí dvanácté místo, v jednu chvíli řekne „dobrodějné planety nalezené na tomto místě (*topos*) nebudou dávat své výhody“, ale hned v další větě přejde na znamení: „Kdykoli tyto tři hvězdy padnou do tohoto znamení zvěrokruhu (*zōidion*).“ [1454] U jedenáctého místa říká: „jsou-li dobrodějné planety ve znamení (*zōidion*) Dobrého Ducha, vhodně umístěné (*epitopōs keimenoi*) a ve svých pravých tvářích, dávají lidi slavné a bohaté od mládí.“[1455] Jinde začíná část o osmém místě tím, že o něm mluví jako o místě, když říká: „dobrodějné planety objevující se na tomto místě (*topos*) jsou neúčinné a slabé,“ ale pak přechází k odkazu na znamení: „jestliže je v tomto znamení zvěrokruhu (*zōidion*) sám Merkur…“[1456] V další kapitole na téma manželství říká „místo (*topos*) manželství je přirozeně považováno za sedmé znamení zvěrokruhu (*zōidion*) od Ukazatele hodin.[1457] Neustále střídavě říká znamení a místo, zatímco prochází zbývajícími místy. Nakonec ve druhé knize *Antologie*

[1453] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2,21: 26.

[1454] Valens, *Anthology*, 2, 5: 2-3, trans. Riley, s. 28.

[1455] Valens, *Anthology*, 2, 6: 1, trans. Riley, s. 28, upraveno. Slovo *epitopōs* jasně znamená „přiměřeně“ nebo „na svém místě“ u Valense, což primárně znamená být ve znamení zvěrokruhu, nad nímž má nějakou nadvládu nebo s nímž je obeznámena, jako je domicil, Schmidt, *The So-Called Problem of House Division*, s. 14-18; s. 33. Opakem je *atopōs*, což znamená „nevhodně“ nebo „není na svém místě“. Význam je podobný výroku in Hephaestio (*Apotelesmatika*, 2, 18: 12), když parafrázuje Dorothea (*Carmen*, 1, 25: 6) a zmiňuje planety na svém „správném místě“ nebo „známém místě“ (*oikeiois topois*). Valens používá podobný termín několikrát později, když odkazuje na planety na svém „správném místě“ (*idiotopeō*), což ukazuje, že někdy *topos* může znamenat „znamení zvěrokruhu“, a nevidím důvod považovat *epitopōs* za něco víc než synonymum. Například v jednom bodě vzorového horoskopu, který Valens uvádí, kde je Jupiter v Rybách (*Anthology*, 2, 22: 37), odkazuje na Jupitera, který je na svém „správném místě“ (*idiotopeō*). Podobně v úplně prvním příkladu horoskopu, který Valens uvádí ve stejné kapitole (*Anthology*, 2, 22: 1-9), vysvětluje, jak jsou všechny tři hlavní planety, které v horoskopu zkoumá, ve svých vlastních domicilech (*idiōi oikōi*), a ne na padajících místech a uzavírá tím, že je zřejmé, že zrozenec bude významný, protože všichni tři vládci jsou konfigurováni „přiměřeně“ nebo „na svých místech“ (*epitopōs*). V tomto příkladu jsou planety také dobře situovány v celoznakovém systému, takže termín může mít obecnější význam, že jsou dobře situovány podle znamení a místa, ale stále to nepodporuje Schmidtovu interpretaci, že toto klíčové slovo se používá k vyvolání sekundárního překrytí pomocí systému ekválních domů. Kromě toho se zdá, že mé chápání *epitopōs* jako obecného termínu, který znamená dobře umístěná podle znamení a místa, podporuje glosa v jedné z Valensových příloh (*Anthology*, Appendix, 11: 35), kde je v textu použito slovo *epitopōs* a pak poznámka v závorce: „to znamená nepadat (*apoklinōn*) a nenacházet se bez důstojnosti (*adoxōs*).“ To je pravděpodobně středověká glosa, ale to neznamená, že nemá opodstatnění, a diskuse o tomto stejně jako o mnoha dalších případech, kdy sám Valens používá termín *epitopōs*, se ve Schmidtově argumentaci o „původním“ nebo „zamýšleném“ významu výrazu nápadně nevyskytuje.

[1456] Valens, *Anthology*, 2, 9: 1 a 5, trans. Riley, s. 28.

[1457] Valens, *Anthology*, 2, 38: 2.

představuje desítky vzorových horoskopů a ve všech důsledně demonstruje použití celoznakového systému domu.

Dalším významným astrologem, který žil ve druhém století, je Claudius Ptolemaios. Jedna z věcí, která činí Ptolemaiovo dílo jedinečným, spočívá v tom, že má zřetelnou tendenci zaměřovat se především na planety jako na signifikátory určitých témat, jako jsou rodiče, manželství, charakter atd., a zároveň má tendenci nevyužívat místa či losy k topickým účelům, což dělali i jeho současníci jako Dorotheus a Valens.[1458] Tato tendence zdůrazňovat planety a zdůrazňovat používání míst pro topické účely je tak výrazná, že v jednu chvíli jeden z jeho překladatelů poznamenává, že „Ptolemaios říká málo o ‚místech' (méně správně ‚domech') genitury."[1459] Nyní je to do jisté míry pravda, ale pouze pro topické účely. Například Ptolemaios nikdy nezmiňuje sedmé místo v souvislosti s tématem manželství, zatímco Dorotheus i Valens ano, jak jsme viděli. Ptolemaios však na tato místa odkazuje poměrně často, pokud jde o koncept úhlových trojic. Úhlovost (ať už je planeta úhlová, následná nebo padající) byla částečně koncipována jako poskytování informací o tom, jak aktivní a významná je planeta v horoskopu, a Ptolemaios v jednom bodě říká, že úhlové a následující planety jsou účinné, zatímco planety, které jsou v poklesech, jsou slabé.[1460] V knihách 3 a 4 knihy *Tetrabiblos* není téměř jediná kapitola, ve které by se Ptolemaios nezmiňoval o tomto pojetí angularity. Do té míry, do jaké to souvisí s konceptem míst, kterým je blízká, Ptolemaios ve skutečnosti tato místa využívá poměrně často, jen ne pro topické účely, ale spíše primárně pro určení toho, nakolik jsou planety „vytížené", „energické" nebo „operativní".

Jak již bylo řečeno, není to tak, že by Ptolemaios vůbec nevyužíval místa k topickým účelům. Ve skutečnosti je několik míst, kde je výslovně používá pro topické účely, a jeho použití je do značné míry v souladu s významy, které stejným místům připisují jiní helénističtí astrologové. Například v určitých bodech knih 3 a 4 vytváří následující asociace:

UKAZATEL HODIN s vzezřením.[1461]

[1458] Ptolemaios učiní odmítavou poznámku o použití losů jinými astrology in *Tetrabiblos*, 3, 4: 4.
[1459] Ptolemy, *Tetrabiblos*, trans. Robbins, s. 267, pozn. 3.
[1460] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 3, 4: 7.
[1461] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 3, 12: 2ff.

ŠESTÉ MÍSTO se zraněními.[1462]

STŘED NEBE s povoláním.[1463]

DVANÁCTÉ MÍSTO s otroky.[1464]

DESÁTÉ, JEDENÁCTÉ, ČTVRTÉ A PÁTÉ MÍSTO s dětmi.[1465]

Toto jsou jediné případy, které jsem našel, ve kterých spojuje konkrétní témata s místy, a ostatní místa nejsou zmíněna v kontextu jejich topických významů. Zdá se, že to do jisté míry vyplývá z Ptolemaiovy tendence působit jako reformátor tradice, a je tedy možné, že jeho mlčení o významech některých míst představuje odmítnutí tradičních asociací, které mnozí z jeho současníků považovali za samozřejmé. Proč se například nezmíní o třetím místě ve své kapitole o sourozencích nebo o sedmém místě v kapitole o vztazích? Na druhou stranu jsou jeho zpracování mnoha z těchto témat neobyčejně stručná a možná je to tak, že by více využil tradičních témat spojených s místy, kdyby se rozhodl napsat větší a podrobnější expozici ke každému tématu. Bohužel to nemůžeme s jistotou říci.

Jak již bylo řečeno, zatímco Ptolemaiova tendence soustředit se na planety a bagatelizovat využívání míst k topickým účelům znamená, že v *Tetrabiblos* není mnoho případů, které bychom mohli studovat, abychom dovodili, jaký typ dělení domů použil, případy, kdy o místech diskutuje, často naznačují, že jako svůj primární přístup používal celoznakový systém domů. Podívejme se na několik konkrétních případů.

V kapitole 4 knihy 3 *Tetrabiblos* dává Ptolemaios široký přehled svého obecného přístupu k nativní astrologii, který se pak pokouší systematicky používat v následujících kapitolách. V předposledním odstavci říká, že planety jsou v nativitě nejúčinnější, když jsou úhlové nebo následné. Zde najdeme jeho první zmínku o tom, co se zdá být celoznakovými domy:

A jsou nejúčinnější s ohledem na nativitu, pakliže by měly procházet otočnými body a post-vzestupy dvanácti částí (dōdekatēmoriōn), a zejména primárními otočnými body (myslím ty vzestupné a kulminující).[1466]

[1462] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 3, 13: 1ff.
[1463] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 4, 4: 1ff.
[1464] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 4, 7: 10.
[1465] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 4, 6: 1.

Ptolemaios by zde měl říci „místa“, pokud by používal jiný přístup k rozdělení domů než celoznakové domy. V takovém případě by věta říkala něco jako „kdykoli by měly procházet úhly a následnými místy“. Místo toho o následných místech mluví jako o „dvanáctých částech“ nebo „znameních“. Z pohledu kvadrantových nebo ekválních domů to nedává moc smysl, ale zdá se to docela přirozené, pokud jeho přístup pochopíme v kontextu celoznakového systému domů. Jinde Ptolemaios říká, že téma otroků je studováno pohledem na:

*znamení zvěrokruhu (*zōidion*) obývající Špatného Ducha a z přirozené způsobilosti hvězd ohledně tohoto místa (*topos*) v samotném zrození a ingresí nebo diametrální opozicí; a zvláště vždy, když hvězdy vládnoucí této dvanácté části (*dōdekatēmoriōn*) jsou buď harmonické na autoritativních místech narození, nebo vytvářejí konfigurace, které jsou opačné*.[1467]

Toto je jednoznačný odkaz na celoznakové domy, protože říká, že „znamení“ obývá Špatného Ducha, a později o něm hovoří jako o „místě“ i jako o „dvanácté části“.

V následující kapitole na téma cestování Ptolemaios začíná tím, že primárním kritériem cestování je vztah mezi dvěma Světly a úhly. Nakonec se zjistí, že všechna „padající“ místa jsou spojena s cestováním, stejně jako sedmé místo. Ptolemaios pak začne uvádět některé konkrétní příklady nebo umístění, která naznačují cestování. Nejprve říká, že když Měsíc padá nebo zapadá, způsobuje cestování. Pak říká, že když Mars zapadá nebo klesá od Středu nebe, což znamená, že je na devátém místě, že to také způsobuje cestování. Nakonec na konci tohoto odstavce říká:

A pokud Štěstí také padne ve znameních zvěrokruhu (zōidia), která způsobují, že jsou pryč z domova,[1468] [zrozenci] budou mít i nadále celý svůj život, své bydlení a své aktivity v cizí zemi.[1469]

[1466] Ptolemaios, *Tetrabiblos*, 3, 4: 7, trans. Schmidt, s. 12. Robbinsův překlad říká, že „kdykoli procházejí úhly nebo znameními, které se za nimi vycházejí, a zejména hlavní, čímž mám na mysli znamení vycházející a kulminující“. Ptolemy, *Tetrabiblos*, trans. Robbins, s. 239.

[1467] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 4,7: 10, trans. Schmidt, s. 33, mírně upraveno.

[1468] Mimo domicil. RS

[1469] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 4, 8: 2, trans. Schmidt, s. 33, mírně upraveno.

Toto je další výslovný odkaz na celoznakové domy, protože v tomto bodě kapitoly nebyla zmíněna žádná konkrétní znamení zvěrokruhu. Jediné oblasti spojené s cestováním, které byly dosud zmíněny, byla místa – konkrétně čtyři poklesy a sedmé místo. Ptolemaios zde výslovně odkazuje na tato „místa“ jako na „znamení“, takže existuje dobrý důvod si myslet, že byl jako jeho současníci v tom, že systém celoznakových domů často používal ke studiu určitých témat.

I když existuje mnoho dalších případů užívání celoznakového domu, na které bychom se mohli u těchto a dalších autorů podívat, pro naše účely si myslím, že tento průzkum stačí k prokázání toho, že celoznakový systém převládal nejen v dochovaných horoskopech, ale i v technických příručkách samotných astrologů. Kromě toho nyní vidíme, že drtivé použití celoznakových domů v horoskopech nebylo pouze výsledkem technických omezení, jako jsou problémy související s přesností zaznamenaných časů narození nebo astronomickou přesností, s níž bylo možné vypočítat stupeň Ascendentu ve starověku. Místo toho zde můžeme vidět, že bylo něco zásadního na způsobu, jakým byla místa konceptualizována od velmi raného věku v tradici, díky které byla úzce spojena se znameními zvěrokruhu. Otázkou tedy je, pokud tomu tak je, odkud se vzaly ostatní formy dělení domu a jak byly použity?

Kvadrantové domy a dynamická síla

Jak jsme viděli, helénističtí astrologové mají obecně tendenci zacházet se znameními zvěrokruhu jako s místy, zvláště když probírají konkrétní témata nebo oblasti života s nimi spojené. Avšak někdy, když jsou místa používána v kontextu určování toho, nakolik jsou planety „operativní“ nebo „energické“ (*chrēmatistikos*), v tomto případě byly někdy použity jiné formy rozdělení domů. Schmidt nejprve zaznamenal tuto tendenci mezi helénistickými astrology v předmluvě ke svému překladu III. knihy *Ptolemaia*, a zavedl konvenci odkazovat na užívání domů za účelem určení témat či oblastí života jako na „topickou“ aplikaci konceptu, zatímco využití domů k určení planetární síly nebo aktivity bylo označováno jako „dynamická“ aplikace.[1470] I když to není dokonalé rozlišení, protože někdy může dojít k překrývání mezi oběma kategoriemi, z větší části je užitečné a nutné mít na paměti, abychom pochopili,

[1470] Ptolemy, *Tetrabiblos*, Book III, trans. Schmidt, s. viii. Srov. Schmidt, „*The Facets of Fate*“, s. 84-85, a s. 106, pozn. 3.

jak a proč byly některé z různých forem dělení domů poprvé zavedeny a použity v helénistické tradici.

Zdá se, že tento rozdíl se zpočátku vyvinul z představy, kterou nacházíme v některých raných textech, kde se předpokládalo, že síla stupně Ukazatele hodin „energizovat" planety se rozšiřuje nebo vyzařuje dolů o několik stupňů v zodiakálním pořadí, dokonce i pokud by to znamenalo překročení hranice znamení. Například v arabské verzi Dorothea se v diskusi o identifikaci planet, které jsou *chrēmatistikos*, říká:

Pokud najdete planetu [takovou, že mezi ní a Ascendentem je] patnáct stupňů, pak, i když je ve druhém znamení od Ascendentu, počítejte s její silou, jako by byla v Ascendentu. Ale pokud překročí toto, nemá v Ascendentu žádnou sílu.[1471]

Konceptuálním podnětem, o který se jedná, je zřejmě fakt, že stupně, které následují bezprostředně po přesném stupni Ascendentu, budou ty, které v blízké budoucnosti začnou vycházet, takže i když planeta nebude v okamžiku zrození přesně na stupni Ascendentu, pokud bude jen krátký interval pod Ascendentem, nedlouho poté vystoupá. Podobný výrok je v Antiochově *Shrnutí*, později ve stejné pasáži, kde byla dříve načrtnuta místa *chrēmatistikos* tak, jak jsou odvozena od Herma přes Timaea:

*Ale často, pokud by většina stupňů Ukazatele hodin předcházela, zatímco poslední stupně označovaly hodinu, pak post-vzestupné znamení zvěrokruhu (*zōidion*) se propůjčí společně k výhodnému jednání s Ukazatelem hodin*.[1472]

Tato pasáž je podobná tvrzení v Dorotheovi v tom, že říká, že síla stupně Ascendentu může přesahovat stoupající znamení, ale je jedinečná v tom, že říká, že v těchto případech jak stoupající znamení, tak i druhé znamení v zodiakálním pořadí se označují jako „zaneprázdněná" nebo *chrēmatistikos* a označují je jako „společně zaneprázdněná" nebo „společně aktivní" (*sunchrēmatizon*).

Zdá se, že tato konceptualizace stupně ascendentu rozšiřujícího svou moc v zodiakálním pořadí směrem dolů poskytla část motivace k rozvoji dalších

[1471] Dorotheus, *Carmen*, 1,7: 7-8, trans. Pingree, s. 165. Srov. *Carmen*, 1, 26: 1-9.
[1472] Antiochus, *Summary*, 19, trans. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 50.

forem dělení domů a je pozoruhodné, že jiné formy dělení kromě celoznakového systému zavádějí starší autoři často pouze během diskusí, které zahrnují určení, zda je planeta *chrēmatistikos*, či nikoli. Zejména diskuse o jiných formách dělení domů se obvykle nejprve objeví, když se diskutuje o konkrétní technice, která byla použita k určení délky života zrozence. Například Valens používá desítky vzorových horoskopů ve II. knize *Antologie*, které všechny používají celoznakové domy, ale když se dostane k technice délky života ve III. knize, najednou poprvé zavede formu rozdělení kvadrantních domů (takzvaný systém Porfyriova domu), a vysvětluje, jak jej použít k určení, které planety jsou „zaneprázdněné" (*chrēmatistikos*) a které ne, v kontextu této specifické techniky.[1473] K tomuto použití kvadrantových domů pro dynamické účely dochází při nalezení „převládajícího"[1474] (*epikratētōr*), což je planeta, která je dostatečně silná, aby reprezentovala vitalitu zrozence v technice délky života, i když se také někdy používá v jiných technikách, jako je nalezení Vládce nativity. Jakmile Valens dokončí diskusi o technice délky života ve III. knize, vrátí se zpět k používání celoznakových domů ve svých vzorových horoskopech po zbytek *Antologie*.

Je zajímavé, že když Valens poprvé zavádí použití kvadrantových domů pro dynamické účely, nemusí se nutně jednat ani o úplný soubor kvadrantových domů v konvenčním smyslu; nejprve říká, že když rozdělíte oblouk mezi stupni úhlů ve všech čtyřech kvadrantech na třetiny, pak první třetina následující po úhlech bude „zaneprázdněná" (*chrēmatistikos*), zatímco zbývající dvě třetiny v každém kvadrantu nebudou zaneprázdněné.[1475] To má za následek to, co je v podstatě rozdělení kvadrantových domů do osmi funkčních sektorů: čtyři oblasti bezprostředně za úhly, které jsou zaneprázdněné, a potom čtyři oblasti, které následují, které nejsou zaneprázdněné. Poté však představí svou vlastní modifikaci tohoto přístupu a říká, že se mu zdá lepší považovat první třetinu kvadrantu po stupních úhlů za nejvíce „zaneprázdněnou" a poté druhou třetinu prostředně nebo středně, a pak poslední třetina je neenergetická.[1476] V podstatě se jedná o rozšíření konceptu úhlových, následujících a padajících míst z celoznakového systému domu do kvadrantového rámce, i když je zarážející, že ve Valensově době ve druhém století k takovému rozšíření došlo, přesto bylo

[1473] Valens, *Anthology*, 3, 2.
[1474] Predominator. RS
[1475] Valens, *Anthology*, 3,2: 1-14.
[1476] Valens, *Anthology*, 3, 2: 15-19.

takové rozšíření evidentně inovací. Na konci této diskuse je prohlášení, že autor jménem Orion „to vše vysvětlil ve své knize“, což naznačuje, že Valens čerpal z dřívějšího zdroje pro některé z těchto materiálů o kvadrantových domech, i když to pravděpodobně nezahrnuje modifikace, kterou, jak se zdá, představil Valens.[1477]

To lze srovnat s jinou pasáží v Dorotheovi, kde říká, že síla stupňů úhlů vyzařuje ven v zodiakálním pořadí v patnáctistupňových přírůstcích, zřejmě ve stupních vzestupu.[1478] Toto je prezentováno v kontextu techniky triplicitních vládců sektového Světla, a říká, že prvních patnáct stupňů po úhlech je mocných, druhých patnáct stupňů je podobně mocných, třetí patnáctistupňový segment je střední a pak jakékoliv umístění za tímto rozsahem až do stupně dalšího úhlu nebude mít žádnou sílu. Není jasné, zda zde mluví o stupních ekválních úhlů domu nebo o kvadrantových úhlech. V obou případech to však znovu opakuje, že tři standardní gradace úhlové, následující a kadentní nebyly v rané tradici vždy přímo aplikovány na kvadrantové nebo ekvální překryvy domů. Místo toho se zdá, že tato klasifikace byla původně používána v kontextu celoznakového systému domu a později ji astrologové nakonec začali aplikovat na sekundární dělení.

Tato kapitola z Valense, vzatá společně s pasáží v Dorotheovi, se zdá naznačovat, že stupně kvadrantových úhlů mohly být původně koncipovány tak, že rozšiřují svou sílu v určitém rozsahu podle úhlů, ale ne vždy se to nutně převedlo do úplného rozdělení kvadrantů do dvanácti sektorů, které zahrnovaly tři stupně maximální, střední a slabé síly (tj. striktně se řídí úhlovým, následujícím a padajícím rozlišením). Místo toho existovala jen obecná představa, že oblasti následující přesné stupně úhlů mají sílu dodávat energii planetám a činit je „zaneprázdněnými“, ale existovaly různé metody, jak určit, jaké jsou tyto rozsahy. Zdá se, že mnohé z toho se může vracet k různým interpretacím některých raných zdrojových textů, z nichž pozdější autoři čerpali, jako je text Nechepsa, který podle Antiocha říká, že čtyři úhly a čtyři následná místa jsou *chrēmatistikos*, zatímco čtyři padající místa nejsou.[1479]

[1477] Valens, *Anthology*, 3, 2: 20, trans. Riley, s. 59.
[1478] Dorotheus, *Carmen*, 1,26: 1-9.
[1479] Antiochus, *Summary*, 19.

Stejně jako Valens i Ptolemaios čeká, až se ve III. knize, XI. kapitole *Tetrabiblos* vypořádá s délkou života, aby nejprve představil svou alternativní formu dělení domu. Jaká je konkrétní forma rozdělení domů, kterou Ptolemaios popisuje v této kapitole, byla historicky předmětem sporů, i když v nedávné době Schmidt i Holden interpretovali tuto pasáž jako nastínění formy ekválních domů, která začíná pět stupňů nad stupněm Ascendentu.[1480] Zdá se, že takto Héfaistión zpočátku interpretuje tuto pasáž v Ptolemaiovi o dvě století později a zdá se, že říká, že ostatní následují podobný přístup pro účely této konkrétní techniky.[1481] Poté však cituje raného komentátora Ptolemaia jménem Pancharius, který zjevně interpretoval pasáž odlišně, jako nastínění formy kvadrantového rozdělení domů.[1482] Zde Pancharius nastiňuje, co je buď upravená forma Porfyriova systému domů, nebo možná verze toho, co se později stalo známým jako systém domů Alcabitius.[1483] Porfyrius ve svém *Úvodu k Tetrabiblu* podobně interpretoval tuto pasáž Ptolemaia jako odkaz na kvadrantové domy pro účely techniky délky života.[1484] V této kapitole Porfyrios doporučuje rozdělit čtyři kvadranty proporcionálně na třetiny, což vede k přístupu, který je dnes známý jako systém Porfyriových domů, ačkoli stejný přístup popsal již Valens ve druhém století, jak jsme viděli dříve. Můžeme tedy vidět, že tato pasáž v Ptolemaiovi byla během několika staletí po jeho smrti použita jako ospravedlnění propagace kvadrantových domovních systémů nejméně dvěma různými autory, a to na základě odlišných interpretací toho, co chtěl Ptolemaios sám říci, ale také pravděpodobně s vědomím, že spíše jiní raní astrologové jako Valens již používali kvadrantové systémy, nežli ekvální domy pro účely techniky délky života.

Přirozeně se pak nabízí otázka: proč helénističtí astrologové jako Valens a Ptolemaios výhradně jako první zavádějí tyto alternativní formy dělení domů v kontextu této konkrétní techniky určování délky života? Zdá se, že odpovědí na to je, že standardní technika délky života, která byla používána v helénistické

[1480] Ptolemy, *Tetrabiblos*, Book III, trans. Schmidt, s. xii-xiv. Holden, „*Ancient House Division*“, s. 22-24. Holden poznamenává, že tato kapitola Ptolemaia „vyvolala více astrologických kontroverzí než kterákoli jiná, která kdy byla napsána“ (*History*, s. 49).
[1481] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 11: 6-7.
[1482] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 11: 8ff.
[1483] Schmidt identifikuje systém, který Pancharius používá, jako modifikovanou formu Alcabitia in Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, trans. Schmidt, s. v. Holden však popisuje Panchariův systém jako modifikovanou formu systému Porfyriových domů in „*House Division II*“, s. 33, a říká, že Rhetorius byl první, kdo zmínil Alcabitiovy domy o několik století později.
[1484] Porphyry, *Introduction*, 43.

tradici, a která zahrnuje nalezení převládajícího a jeho následného posunu v horoskopu pomocí primárních direkcí, lze vysledovat zpět k textům Nechepsa a Petosirída. Na konci prvního století Plinius uvádí, že techniku pro stanovení délky lidského života předali Nechepso a Petosiris, a že se nazývá teorie „čtvrtin“, protože platí, že žádný člověk nemůže žít déle, než je doba, za kterou se převládající planeta posune o devadesát stupňů vpřed v primárních direkcích ze své pozice v horoskopu.[1485] Tato doktrína byla široce popsána pozdějšími autory, jako je Manéthón, který ji shrnuje slovy: „každá prorogace je omezována kvadraturní stranou. Neboť se to zamlouvá Osudům coby nejzazší konec smrtelníků.“[1486] Valens cituje stejnou nauku a kritizuje ji na začátku svého zacházení s technikou délky života, když říká, že viděl nativity, které žily déle, než kolik dává strana kvadratury, i když „ten starověký“ (*palaios*) konkrétně řekl, že to není možné.[1487] Ptolemaios musel čerpat ze stejného textu, když svou kapitolu o délce života otevírá tím, že tuto techniku je třeba uplatňovat před všemi ostatními, neboť podle „starověku“ (*archaion*) je směšné předpovídat události v budoucnosti člověka, který nebude žít tak dlouho, aby je spatřil.[1488] Zatímco Plinius připisuje techniku Nechepsovi i Petosirídovi, mám podezření, že Petosiris s ní byl blíže spojen, protože již v prvním století našeho letopočtu byl satirizován[1489] v epigramu básníka Lucillia:

Astrolog Aulus poté, co vytvořil svůj vlastní horoskop, řekl, že nastala osudná hodina a že mu zbývají ještě čtyři hodiny života. Když nadešla pátá hodina a on musel dál žít usvědčen z nevědomosti, začal se za Petosirída stydět a oběsil se, a tam nahoře ve vzduchu umírá, ale umírá v nevědomosti.[1490]

Důsledkem této satiry je, že astrolog byl natolik v rozpacích, že Petosirídova technika délky života nefungovala, že se rozhodl zabít. To může být důvod, proč Valens a Ptolemaios označují tohoto tajemného starověkého autora v jednotném čísle jako „starý“ nebo „prastarý“, protože specifická technika, která se stala populární mezi pozdějšími astrology pro určování délky života, byla původně publikována v textu připisovaném Petosirídovi. To by pak

[1485] Pliny, *Natural History*, 7,49: 160.
[1486] Manetho, *Apotelesmatika*, 3: 427-8, trans. Lopilato, s. 237.
[1487] Valens, *Anthology*, 3, 3: 2.
[1488] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 3, 11: 1.
[1489] Zesměšňován. RS
[1490] Toto je epigram číslo 164 in Palatine Anthology, vol. 11, což je T3 in Riess, *Nechepsonis et Petosiridis*, s. 330. Překlad je z *The Greek Anthology*, trans. Paton, vol. 4, s. 151.

vysvětlovalo, proč Ptolemaios i Valens zavádějí alternativní formy dělení domů, když začnou hovořit o této specifické technice, protože to muselo být také v souladu s tím, jak to předkládal Petosirídův text. V té době se může jednat o další příklad techniky, o níž se psalo nejednoznačným způsobem a která ponechávala různým autorům prostor k různým interpretacím toho, jaká forma dělení domů je určena pro tuto konkrétní techniku, podobně jako některá témata, která vyplynula z rozdílných interpretací výroků Nechepsa o tom, jak vypočítat Štěstí.[1491] Pro Ptolemaia to mohlo interpretovat jako nastínění ekválních domů, zatímco pro Valense a další to mohlo být interpretováno jako odkaz na kvadrantové domy. Obecným bodem shody však bylo, že se zdálo, že zdrojový text naznačoval, že pro účely této specifické techniky je třeba domy vypočítat podle stupně, nikoli pouze podle znamení. Můžeme získat určitou představu o druhu jazyka, který byl použit v původním zdrojovém textu podle Antiochova *Souhrnu*, který zachovává krátkou pasáž pro určení převládajícího (*epikratētōr*), který byl předstupněm pro výpočet délky života u pozdějších autorů:

Ale přesněji řečeno, v případě denního zrození, kdy se Slunce nachází na východě, má také převahu samo, protože vládne dnu; ale když ve dne klesá na západ, je-li Měsíc na východě, Měsíc sám bude převládat. Podobně, i když je Měsíc v post-vzestupu Ukazatele hodin, zatímco Slunce klesá od východu, Měsíc samotný bude mít převahu. Ale když obě klesají na západ, převahu převezme Ukazatel hodin.[1492]

Tento druh vágního jazyka je zde poněkud jedinečný, a když Valens ve své kapitole o hledání převládajícího prvku uvádí velmi podobný soubor pravidel, pravděpodobně čerpajících ze společného zdroje (Petosiris?), převádí terminologii do konkrétnějších umístění v rámci dvanácti domů. Je tedy možné, že právě vágnost některých dala vzniknout různým systémům rozdělování domů v rámci této specifické techniky. Zejména si klademe otázku, zda způsob, jakým byl popsán Střed nebe, nebyl natolik dvojznačný, aby ponechával prostor pro různé interpretace. Ať je to jakkoli, toto vše dohromady účinně znamená, že některé z alternativních forem dělení domů, zejména kvadrantové domovní systémy, se mohly vyvinout z komentářů, které učinil Petosiris v kontextu

[1491] Jak bylo uvedeno na začátku Valens, *Anthology*, 3, 11.
[1492] Antiochus, *Summary*, 1, 29, trans. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 54.

techniky délky života velmi brzy v helénistické tradici. Navíc se zdá, že existovala tendence používat tyto systémy jako sekundární překryv spíše pro dynamické, nežli topické účely, i když existovaly některé výjimky, na které se podíváme dále.

Topický význam stupně Středu nebe (MC)

Zatímco se zdá, že Valens omezuje použití systémů kvadrantových domů na techniku délky života, a jinak ve svých vzorových horoskopech používá celoznakové domy, v jednom bodě V. knihy *Antologie* udělal krátkou odbočku k topickému významu Meridiánu-Středu nebe, a bodu naproti němu (stupeň IC).[1493] Říká, že tyto stupně nesou významy související s desátým a čtvrtým místem a importují tyto významy do jakéhokoli celoznakového domu, do něhož spadají, takže to zdvojnásobuje témata spojená s těmito znameními. To je podobné způsobu užívání losů, jak uvidíme později, kdy stupeň citlivého bodu spadajícího do konkrétního zvěrokruhu označí svým umístěním celé znamení, a nikoli pouze omezený rozsah stupňů, které následují po umístění. Valens dává příklad v jednom bodě, aby vysvětlil, co tím myslí:

Stejně jako u Ukazatele hodin v Blížencích, Středu nebe ve Vodnáři podle stupně. Toto místo má tedy vztah týkající se aktivity a pověsti a dětí a také vztah k cizí zemi a bohu, protože zodiakálně se nachází v 9. od ukazatele hodin […]Podobně také průměr Vodnáře (tj. Lev), který je podzemním středem, má vztah týkající se základů, budov a rodičů, stejně jako vztah týkající se boha a sourozenců a cizí země.[1494]

Dále říká, že totéž platí i v jiných umístěních Meridiánu-Středu nebe, jako když spadá do celoznakového jedenáctého domu.To se stává důležitým principem při práci s celým systémem celoznakových domů v praxi, protože to znamená, že jsou stále brány v úvahu stupeň Meridiánu-Středu nebe a IC, ale jejich pozice jsou interpretovány jako přenos významů do jakéhokoli celoznakového domu, do něhož spadají. Tímto způsobem se zdá, že představuje brzký pokus o sladění celoznakového a kvadrantového systému, i když stojí za zmínku, že Valens to aplikuje pouze na stupeň Meridiánu-Středu nebe a IC, a zdá se, že neříká nic o výpočtu mezilehlých domů (v kontextu

[1493] Valens, *Anthology*, 5, 6: 65-69.
[1494] Valens, *Anthology*, 5, 6: 66-67, trans. Schmidt, s. 30.

kvadrantových domů v této kapitole), místo toho se zřejmě soustředí pouze na stupeň meridiánu a jeho opačný bod.

Vidíme, jak Valens aplikuje později tento koncept na jednom příkladu horoskopu v VII. knize *Antologie*, kde interpretuje aktivaci Saturnu v 9., celoznakovém domě, ale současně s Meridiánem-Středem nebe, jako indikátor období potíží v životě zrozence, i když bere v úvahu i to, že Mars byl aktivován i jiným způsobem v celoznakovém 10. domě coby podobný přispívající faktor.[1495] Takto můžeme vidět, že ani v některých dochovaných horoskopech, kde se vypočítává stupeň Ascendentu a stupeň Meridiánu-Středu nebe, nelze brát za samozřejmé, že by použili nějakou formu dělení kvadrantového domu, protože někdy astrologové začleňovali tyto stupně jako citlivé body do toho, co bylo ještě v zásadě systémem celoznakového domu.

Dynamická síla stupňů úhlů

Další důležitý způsob, jakým došlo k určitému překrytí celoznakového a kvadrantového systému směrem k polovině helénistické tradice, zmiňuje Pavel Alexandrijský ve čtvrtém století, kdy zavádí myšlenku, že stupně Ascendentu a Meridiánu-Středu nebe mají sílu vyprovokovat jiné planety k činnosti a učinit je *chrēmatistikos* nebo „zaneprázdněnými“ tím, že jsou na ně úzce nakonfigurovány. Pavel Alexandrijský to zmiňuje jako polehčující podmínku pro planety, které spadají do jednoho z padajících či kadentních celoznakových domů, jako způsob, jak se má planeta „zaměstnat“ navzdory pádu na místě, které je jinak částečně charakterizováno tím, že způsobuje, že planety jsou neenergické. Říká, že aby se tento polehčující faktor projevil, musí planeta na padajícím nebo kadentním místě aspektovat přesný stupeň úhlu trigonem do tří stupňů. Poté uvádí příklad, kdy je Ascendent na 14 stupních Lva a Jupiter na 15 stupních Berana. Říká, že Jupiter v tomto příkladu je v padajícím domě, protože je na devátém místě vzhledem k vycházejícímu znamení; Jupiterův stav je však v tomto případě více „zaměstnán“ nebo energičtější v důsledku skutečnosti, že je nakonfigurován na stupeň Ascendentu trigonem v rozmezí tří stupňů.[1496]

[1495] Valens, *Anthology*, 7, 6: 111-116. Horoskop č.. L 111, IX in Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*.

[1496] Levente Laszlō mě soukromě upozornil, že tyto příklady u Pavla Alexandrijského chybí v primárních rukopisech i v úryvku vytvořeném Rhetoriem, a je tedy možné, že obsahují pozdější interpolaci. Poukazuje na to, že z filologického hlediska je spolehlivější příklad použitý v komentáři Olympiodora, který má Ukazatel hodin

Pavel Alexandrijský poté uvádí další příklad, aby ukázal, jak to funguje se stupněm Středu nebe. Říká, představte si, že Střed nebe je na 14 stupních Býka a Venuše je na 15 stupních Kozoroha. Venuše by byla na šestém místě v celoznakovém systému, a tedy v poklesu, ale protože je nakonfigurována na stupeň Středu nebe trigonem v rozmezí tří stupňů, Venuše se stává „příznivou" a „zaneprázdněnou". Pravděpodobně zde Pavel Alexandrijský odkazuje na stupeň Meridiánu-Středu nebe, protože později dává instrukce, jak jej vypočítat ve XXX. kapitole *Úvodu*, ačkoliv technicky v tomto příkladu by Střed nebe byl přesně 90 stupňů od Ascendentu, a tedy naroveň vrcholu Středu nebe v ekválním systému, pokud předchozí příklad s Ascendentem na 14 stupních Lva má být tentýž horoskop. Stejně jako Valens, Pavel Alexandrijský v pozdější kapitole poznamenává, že stupeň Meridiánu-Středu nebe ne vždy spadá do desátého znamení od Ukazatele hodin, ale někdy spadá do devátého nebo jedenáctého.

To, že Pavel Alexandrijský integroval stupně Ascendentu a Meridiánu-Středu nebe do jinak celoznakového přístupu, lze vidět z toho, jak opakovaně popisuje místa jako znamení zvěrokruhu ve XXIV. kapitole svého *Úvodu*. Například druhé místo nazývá „následující Ukazatele hodin" a v další větě, když uvádí obrysy planet na tomto místě, začíná slovy „V tomto znamení zvěrokruhu (*zōidion*), pakliže přítomné blahodárné planety…"[1497] Když v dalším odstavci hovoří o třetím místě, odkazuje na to, že je opakem „znamení zvěrokruhu (*zōidion*), které se týká bohů", čímž má na mysli deváté místo. Pokračuje v rozmluvě o třetím místě a říká, že „v tomto znamení se raduje Měsíc."[1498] Podobný vzorec, kdy střídavě označuje domy jako místa a znamení, se táhne po zbytek kapitoly.

na 15° Štíra a Slunce na 15° Raka na devátém místě. Pavlův příklad jsem zde ponechal pro demonstraci, protože je v souladu s principem nastíněným Pavelm i Olympiodorem, i když to srovnejte s Olympiodorus, *Commentary*, 26.

[1497] Paulus, *Introduction*, 24, ed. Boer, s. 54: 16-19.

[1498] Paulus, *Introduction*, 24, ed. Boer, p. 55: 9-12.

Ekvální domy a Asklépiův text

Zatímco Ptolemaios snad používal ekvální domy pro dynamické účely, kde jiní používali kvadrantové domy v kontextu techniky délky života, nebyl jediným helénistickým astrologem, který zmínil systém ekválních domů. Mimo Ptolemaia se ekvální domy objevují také ve dvou dalších hlavních zdrojích z helénistické tradice, u Valense a Firmica. U Valense je tento koncept krátce zmíněn pouze jednou v IX. knize *Antologie*, hned poté, co Valens poprvé představil vymezení odvozených významů domů, které jsem představil dříve.[1499] Jak jsem uvedl dříve, velká část této krátké kapitoly u Valense (která začíná odvozenými významy domu) se zdá být shrnutím nebo parafrází materiálu z raného textu připisovaného Asklépiovi, který pojednával o *oktatropos*, a existují určité paralely v prvních kapitolách Firmicovy *Mathesis*, kde uvádí místa tak, že začíná *oktatropos*.[1500] Skutečnost, že Valens skutečně zmiňuje Asklépia na začátku této části jako někoho, kdo se velmi zajímal o obě varianty (*dōdekatropos* a *oktatropos*), byla pravděpodobně míněna jako signál, že shrnuje materiály odjinud, stejně jako kapitola nebo materiál na téma rodičů se zdají být v *Antologii* shrnuty dříve; po nadpisu „O rodičích podle Timaea.“[1501] Nebo zase jinde, když Valens cituje Abrahama v tématu cestování a pak uvádí některá konkrétní vymezení pro umístění, která to označují.[1502] Po představení odvozených významů míst ve stejné kapitole[1503] *Antologie* text uvádí několik stručných prohlášení o interpretaci míst a jejich vládců, a poté se diskutuje o jejich použití v kontextu blíže nespecifikované techniky vládce času (která zní jako annuální profekce).[1504] Následuje náhlá odbočka, ve které je zaveden systém ekválních domů:

Nejprve je nutné vypočítat pozice míst ve stupních: počítejte od jakéhokoli bodu, který byl určen jako Ascendent, dokud nedokončíte 30° prvního místa; toto bude Místo života. Pak pokračujte, dokud nedokončíte dalších 30°; Místo obživy. Pokračujte v pořadí znamení. Často v jednom znamení padnou dvě místa a budou označovat obě kvality podle počtu stupňů, které každé zabírá. Stejně tak prozkoumejte, v jakém znamení je vládce znamení a které místo ovládá

[1499] Valens, *Anthology*, 9, 3.
[1500] Firmicus, *Mathesis*, 2, 14-20.
[1501] Valens, *Anthology*, 2, 32.
[1502] Valens, *Anthology*, 2, 29-30. Riley poznamenává, že Abrahamova terminologie je mírně odlišná od té Valensovy, a navrhuje, že většinu XXX. kapitoly tvoří shrnutí (*A Survey of Vettius Valens*, s. 8).
[1503] V IX. knize. RS
[1504] Valens, *Anthology*, 9, 3: 19-20.

*(podle jeho stupně-pozice v horoskopu). Pomocí těchto postupů lze obrat (*tropos*) snadno interpretovat. Pokud se spočítá, že každé místo přesně odpovídá každému znamení v horoskopu jako celku (okolnost, která je vzácná), pak se zrozenec zaplete do zadržování, násilí a problémů*.[1505]

Zdá se, že je to jasné vysvětlení systému ekválních domů, stejně jako přiznání, že někdy může planeta padnout na jedno místo podle celoznakového systému domů, a na druhé podle ekválních domů, a že vlastnosti obou situací se při vymezování stanou nějakým způsobem relevantní. Text pak začne říkat něco o tom, co se stane, když jsou místa přesně sladěna se znameními zvěrokruhu, ale pak se naneštěstí text zkomolí, a je dáno jakési natální vymezení, po němž následuje náhlý přechod k novému časovému postupu hned v následující větě:

Pokud je hvězda Merkura spojena s těmito chronokratory (tj. se znamením Slunce nebo se znameními hvězdy Marsu), pak tato okolnost ukazuje, že k útoku nebo zadržení dochází kvůli dokumentům. A tak dále. Buďte si vědomi tranzitů hvězd a jejich změn znamení v různých chronokratorech, jak jsem popsal. Je nutné počítat následovně: k datu narození přičtěte počet dní odpovídající věku (v letech) zrozence. Poté, co nejdříve určíte datum, ať už v následujícím měsíci nebo v měsíci narození samotném, sestavíte horoskop pro tento den.[1506]

Schmidt si toto tvrzení na konci předchozí pasáže nedávno vyložil jako napomenutí, aby se nepoužívaly pouze celoznakové domy, i když vzhledem k tomu, že text je zkomolený a přechází do konkrétních natálních umístění a časových technik právě v tomto bodě, není jasné, zda toto bylo nezbytně zamýšleno v tomto případě, ani není jasné, zda toto prohlášení bylo původně učiněno Valensem nebo Asklépiem.[1507] Jediné body, které jsou na pasáži jasné,

[1505] Valens, *Anthology*, 9, 3: 21-25, trans. Riley, s. 154, upraveno. Riley překládá výraz *tropos* ke konci věty jako „místo“, pravděpodobně proto, že tato místa byla dříve označována jako „dvanácti-otočná“ (*dōdekatropos*), i když jinde Valens tento výraz používá ve významu „změna“. Doslova to znamená „obrat“nebo „otočení“. Valens jednou cituje Nechepsa pro použití termínu *tropos* způsobem, který, jak se zdá, znamená „místo“ (*Anthology*, 7, 6: 212), takže to zde může být jednoduše synonymum pro *topos*, ale měli bychom být opatrní, protože pokud to místo toho znamená „obrat“, věta může mít jiný výklad.

[1506] Valens, *Anthology*, 9, 3: 26-28, trans. Riley, s. 154. Zde nastíněný časový postup se zdá být prvním a jediným odkazem na sekundární progrese, jichž jsem si v helénistické tradici vědom. To je pozoruhodné, protože Holden říká, že nejstarším autorem, kterého si je vědom a který se zmiňuje o sekundárních progresích, je Johannes Kepler ze sedmnáctého století. Holden, *A History*, s. 173.

[1507] viz *The So-Called Problem of House Division*, s. 27-32; 59-61.

jsou, že k tomu dochází bezprostředně po prvním a jediném rozšířeném zpracování odvozených míst v *Antologii*; text je vložen mezi dvě fragmentární diskuse o samostatných technikách časování (které se zdají být profekcemi a sekundárními progresemi) a uvádí, že dvě místa se mohou shodovat se stejným znamením. V tomto stručném odstavci není objasněno, zda je zdvojení dvou míst v jednom znamení avizováno z hlediska témat, například když Valens v V. knize zmíní, že stupeň meridiánu může přinášet další témata do jakéhokoli celoznakového domu, do kterého spadá, nebo zda je místo toho používán čistě k dynamickým účelům, jako je například způsob, jakým Valens používá kvadrantové domy jako sekundární překryv ve III. knize *Antologie*, či jak Ptolemaios využívá k dynamickým účelům ekvální domy ve III. knize *Tetrabiblu*.

Bohužel se zdá, že Valens nikdy nepoužívá systém ekválního domu v žádném z příkladů 100+ horoskopů, které uvádí v *Antologii*, a tak nám zůstává poněkud nejasné, zda se skutečně jednalo o techniku, kterou pravidelně používal v praxi, jako druhotný překryv nad tím, co se zdá být jeho primárním systémem, celoznakovými domy. Pokud je většina této kapitoly ve skutečnosti parafrází nějaké části ztraceného Asklépiova textu, pak jedním vysvětlením absence ekválních domů jinde v *Antologii* může být to, že představuje kus tradice, kterou Valens našel v dřívějším textu, ale jinak ji v praxi nevyužil. Jedním z možných vysvětlení pro to je, že ekvální systém domů mohl být původním druhotným překryvem, který měl být použit k dynamickým účelům k vymezení planet *chrēmatistikos*, protože takto jej Ptolemaios jasně používá, ale Petosirídův text později zavedl určitou formu kvadrantových domů pro určení, které planety jsou *chrēmatistikos*, a z toho se stal konkurenční systém, který se následně vyklubal jako populárnější systém, jenž se používá jako sekundární překryv pro dynamické účely. To by částečně vysvětlovalo, proč pozdější komentátoři jako Pancharius a Porfyrius stále znovu interpretovali Ptolemaiův systém ekválních domů jako kvadrantový systém pro dynamické účely. Skutečnost, že Valens zavádí systém kvadrantových domů pro určení planet, které jsou *chrēmatistikos* v rámci techniky délky života, zatímco Ptolemaios používal ekvální domy pro stejný problém, znamená, že do druhého století se oba systémy staly odlišnými přístupy k dosažení stejné věci. Pokud tomu tak bylo, pak Valens nepoužívá ekvální domy jinde v *Antologii* pravděpodobně proto, že raději k tomuto specifickému účelu používal kvadrantové domy,

ačkoliv při shrnutí některých materiálů z Asklépia v IX. knize ještě svědomitě zaznamenával odstavec, ve kterém byly ekvální domy nastíněny jako pojem.

I kdyby Valens sám systém ekválních domů v praxi nepoužíval, nic to nemění na skutečnosti, že přítomnost tohoto tvrzení v Asklépiově textu by naznačovala, že ekvální domy byly zavedeny velmi brzy v tradici. Héfaistiónův popis egyptského textu zvaného *Salmeschiniaka* ve skutečnosti naznačuje, že pravděpodobně použil kvazi-ekvální systém domů, ale pouze pro čtyři úhly, aby bylo možné identifikovat vycházející, kulminující, zapadající a anti-kulminační dekany.[1508] To by vedlo k systému celoznakového-dekanového domu, kde by „úhly" byly desetistupňové segmenty, které se shodují s těmito čtyřmi „úhlovými" dekany. V Héfaistiónově krátkém shrnutí *Salmeschiniaky* je kulminující dekan, který má pod sebou „živobytí", považován za dvacátý osmý dekan vzhledem k Ukazateli hodin, přičemž tento dekan by obsahoval nonagezimální stupeň. To by nebylo rozdělení denní rotace do dvanácti segmentů; pouze čtyři úhlové stupně by byly použity k vytvoření čtyř pivotních dekanů. Zdá se, jako by úplné rozdělení horoskopu do dvanácti segmentů s ekválními úhly jako výchozím bodem bylo jedinečnou inovací, kterou Asklépiův text představil později, jako vedlejší produkt dvanáctimístného rozdělení domů, které bylo založeno na znameních, jak je představil Hermes. Dekany ve skutečnosti nedávají dobrou motivaci k rozdělení denní rotace na dvanáct sektorů, ale dvanáctinásobné rozdělení zvěrokruhu ano, a to z logického hlediska poskytuje další důvod, proč by se dělení ekválního domu muselo nutně vyvinout po zavedení celoznakového systému jako konceptu. Konkrétně to, jak mají být ekvální domy použity jako druhotný překryv, však mohlo být předmětem debaty, neboť vidíme, že je Ptolemaios používal v délce života pro dynamické účely, zatímco Firmicus je možná používal pro topické účely, jak uvidíme dále.

[1508] Jak je popsáno in Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 18: 75-6, citované dříve. Datace tohoto textu je nejistá, i když se obvykle předpokládá, že předcházel Nechepsu a Petosirídovi. Toto je však částečně založeno na mylné představě, že Nechepso v určitém okamžiku citoval *Salmeschiniaku*, což se zdá být samo o sobě založeno na nesprávném výkladu výše uvedené pasáže u Héfaistióna. Heilen objasňuje tento bod ve svém zpracování *Salmeschiniaky* in *Hadriani Genitura*, s. 1333 a násl. Heilen poznamenává, že Porfyrios a Iamblichus se o tom zmiňují v souvislosti s egyptským knězem Chaeremonem, který žil v prvním století n. l., takže nejlépe můžeme říci, že *Salmeschiniaka* byla pravděpodobně napsána kolem nebo někde dříve, pravděpodobně v období Ptolemaiů.

Firmicus, Rhetorius a dva vymezovací texty

Zdá se, že Firmicus čerpal z Asklépiova textu jako svého primárního zdroje materiálu o místech, a v důsledku toho se zdá, že zdůraznil přístup nastíněný v tomto textu více než někteří jiní helénističtí astrologové. Jedním z důkazů pro to je skutečnost, že když Firmicus poprvé představil koncept dvanácti míst a jejich význam ve II. knize *Mathesis*, začíná krátkou kapitolou nastiňující význam *oktatropos*.[1509] Je zajímavé, že Firmicus zpočátku nastiňuje významy *oktatropos* z hlediska celoznakových domů:

*Obecně platí, že Místo Života je v tom znamení (*signum*), kde se nachází Ukazatel hodin, Místo Naděje nebo Peněz ve druhém znamení (*signum*) od Ukazatele hodin, Bratrů ve třetím, Rodičů ve čtvrtém, Dětí v pátém, Nemoci v šestém, Manželky v sedmém [a] Smrti v osmém*.[1510]

Dále říká, že takto je pojem místa definován obecně (*platicus*), ale vysvětluje také, jak je definován i podle stupňů.[1511] Později se zdá, že se tato slova stanou klíčovými slovy Firmica pro celoznakové domy versus ekvální domy, jak argumentoval Schmidt.[1512] Rhetorius používá podobný jazyk o několik století později, když střídavě používá celoznakové domy a kvadrantové domy v jednom ze svých vzorových horoskopů, což může představovat obecnější trend, pokud jde o to, jak někteří z pozdějších helénistických astrologů zmiňovali další formy dělení domů odkazováním na místa „podle znamení“, oproti místům „podle stupně“.[1513] V následující kapitole Firmicus definuje čtyři úhlová místa jak z hlediska znamení, tak z hlediska stupňů:

Ale abyste mohli lépe porozumět, změřte od stupně Ukazatele hodin přes ostatní znamení 180 stupňů, a nacházíme-li 181. stupeň v jakémkoli znamení, v tom samém znamení, <jmenovitě sedmém, se najde podle stupně. Abyste tomu lépe rozuměli, právě v tom znamení> nebo stupni nativity se nachází Západ. Střed nebe je ve skutečnosti desátým znamením od Ukazatele hodin, ale občas

[1509] Firmicus, *Mathesis*, 2, 14.
[1510] Firmicus, *Mathesis*, 2, 14: 3, trans. Holden, s. 61, upraveno. Změnil jsem Holdenův překlad *locus* jako „dům“ na „místo“ a také jsem převedl Firmicovo použití latinského slova *horoscopus* jako „Ukazatel hodin“, namísto Holdenova „ASC“. Budu pokračovat v úpravách těchto slov v dalších pasážích, které vyplývají z Firmica, abych je zachoval v souladu s konvencemi, které jsem v této knize přijal.
[1511] Firmicus, *Mathesis*, 2, 14: 4.
[1512] Schmidt, *The So-Called Problem of House Division*, s. 33-35.
[1513] Rhetorius, *Compendium*, 113.

se Střed nebe také nachází podle stupně v jedenáctém znamení od Ukazatele hodin. Ale abyste mohli lépe porozumět, změřte 270 stupňů od stupně Ukazatele hodin přes další znamení, která následují, a v jakémkoliv znamení se najde 271. stupeň, je mu přidělen Střed nebe.[1514]

Tato pasáž je zajímavá, protože se zdá, že Firmicus zdůrazňuje, že Střed nebe je desátým znamením vzhledem k vycházejícímu znamení, i když stejně jako Pavel Alexandrijský poznamenává, že stupeň Meridiánu-Středu nebe vždy nepadne v desátém znamení od vycházejícího znamení. Pokračuje v odkazování na místa jako na znamení v další kapitole, když uvádí tradiční názvy míst, jak je možná poprvé představil Hermův text:

Bohyně je třetí místo, tj. třetí znamení od Ukazatele hodin; to místo Řekové nazývají Thea, jak jsme právě zmínili. Ale Bohem se nazývá znamení, které se nachází v protikladu k tomuto [předchozímu] znamení — tedy deváté znamení od Ukazatele hodin. To místo Řekové nazývají Theos.[1515]

Opět, v následující kapitole, ve které definuje dobrá a špatná místa, se zdá, že tak činí z hlediska znamení, která zaujímají ve vztahu k vycházejícímu znamení:

Navíc první z těchto čtyř zbývajících míst je to, které se nachází ve druhém znamení od Ukazatele hodin, kteréžto místo se nazývá Hádova brána nebo anafora*. Místo, které je v opozici k tomuto znamení, tedy v osmém znamení od Ukazatele hodin, se nazývá* epikatafora*. Ale poslední <místa> jsou místa Špatného Štěstí a Špatného Ducha. A Špatné Štěstí se nachází v šestém <znamení> od Ukazatele hodin, ale Špatný Duch je umístěn ve dvanáctém znamení od Ukazatele hodin. Špatné Štěstí Řekové nazývají* kaké tyché*, Špatného Ducha, který je dvanáctým znamením,* kakos daimon.[1516]

Nakonec Firmicus v XIX. kapitole výslovně definuje každé z míst z hlediska systému ekválního domu, počínaje tím, že se nyní chystá vysvětlit „zvláštní“ (*specialiter*) označení dvanácti míst v této kapitole, která, jak se zdá, se vrací ke způsobu, jakým tato místa dříve nastínil jako „obecná“ (*platicus*). Stejně jako v

[1514] Firmicus, *Mathesis*, 2, 15: 3-4, trans. Holden, s. 62-63, upraveno. Část v závorce je v Holdenově překladu, který přidal z rukopisu N.
[1515] Firmicus, *Mathesis*, 2, 16: 2, trans. Holden, s. 63, upraveno.
[1516] Firmicus, *Mathesis*, 2, 17: 1, trans. Holden, s. 64, upraveno. Veškerý text v závorkách je součástí Holdenova překladu. Říká, že rukopis A přidává „znamení“, zatímco rukopis N přidává „místo“.

IX. knize u Valense, Firmicus definuje každý ekvální dům jako začátek od stupně Ukazatele hodin, pak říká, že rozšiřuje svou „moc“ (*vires*) přes zbývajících 30 stupňů, dokud nezačne druhý ekvální dům ve stejném stupni následujícího znamení. V kapitole, která následuje, Firmicus dává pokyny k výkladu míst a jejich vládců, a většina zde uvedeného materiálu zní jako rozšířená verze krátké synopse, kterou Valens shrnuje v IX. knize *Antologie*, hned poté, co vysvětlil, jak vypočítat ekvální domy.[1517] Mám podezření, že to, co zde vidíme, je Firmicus parafrázující stejný zdroj jako Valens, což je ztracený text Asklépia, a to by vysvětlovalo, proč je Firmicus mezi helénistickými astrology jedinečný v zavádění ekválních domů velmi brzy ve své práci, zatímco pro Valense je tento materiál jen krátce shrnut v jedné kapitole později v *Antologii*.

Ve III. knize *Mathesis* poskytuje Firmicus rozšířenou sadu výkladů toho, co označují planety, když se nacházejí na každém z dvanácti míst. Tento materiál by měl být užitečný pro lepší pochopení toho, jak používal místa Firmicus, i když je to komplikované, protože mnohé výklady v této knize evidentně přeložil do latiny z neznámého řeckého zdrojového textu. Bohužel není vždy jasné, které části představují původní zdrojový text a které komentáře jsou doplňky od Firmica. Paralely mezi Firmicovými vymezeními a některými fragmenty, které se dochovaly z díla Anubia, byly původně interpretovány tak, že Firmicus přeložil vymezení přímo z Anubia.[1518] Heilen však nedávno zastával, že místo toho Anubio a Firmicus nezávisle čerpali ze samostatného zdrojového textu.[1519] Obecně platí, že vymezení u Firmica je více slovní než ta, která se zachovala od Anubia, a někdy existují různé interpretace pro stejné umístění.[1520]

Ještě důležitější je, že Holden poznamenává, že existuje mnoho blízkých paralel mezi vymezením planet v místech této knihy u Firmica a kapitolou, která pojednává o stejném tématu u Rhetoria, což ho vedlo k závěru, že „jak Firmicus, tak Rhetorius tato vymezení odvozovali od stejného zdroje.“[1521] To se stává důležitým, protože pak je třeba číst vymezení u Firmica společně s paralelními vymezeními u Rhetoria, aby bylo možné porozumět tomu, co říkal

[1517] Srov. zejména Firmicus, *Mathesis*, 2,20: 3-7 a Valens, *Anthology*, 9, 3: 20.
[1518] Paralely jsou uvedeny in Anubio, *Carmen*, ed. Obbink.
[1519] Heilen, „*Anubio Reconsidered*“, s. 131ff.
[1520] Jak popsal Heilen, „*Anubio Reconsidered*“, s. 131-133.
[1521] Firmicus, *Mathesis*, trans. Holden, s. 95, pozn. 2.

původní zdrojový text, a také objasnit, jak byl interpretován pozdějšími autory, včetně Firmica.

Rhetoriovo primární zpracování významů dvanácti míst se vyskytuje v LVII. kapitole jeho *Kompendia*. Toto je extrémně dlouhá kapitola, kde Rhetorius začíná o dvanáctém místě a pak se prodírá zbytkem míst v zodiakálním pořadí. Pokaždé představuje nové místo uvedením různých jmen, která jsou s ním spojena, a také některých jeho obecných významů. Potom projde každou z planet a podá soubor interpretací toho, co znamenají, když se nacházejí na tomto konkrétním místě v horoskopu. Rhetorius pak udělá něco jedinečného: po dokončení první sady výkladů zahájí proces znovu a poskytne druhou sadu výkladů pro každou z planet na stejném místě. Tento druhý soubor interpretací se výrazně liší od prvního souboru. Prochází stejným procesem na všech dvanácti místech, kde představuje dvě různé sady vymezení pro každou z planet. Ještě zajímavější na tom je, že první soubor vymezení, který Rhetorius uvádí, má určité úzké paralely s kapitolami na stejné téma u Dorothea, Valense a Pavla Alexandrijského, zatímco druhý soubor vymezení, které dává Rhetorius, často úzce koreluje odpovídajícím pasážím ve Firmicově III. knize.[1522] U druhé sady vymezování se zdá být jasné, že Rhetorius a Firmicus čerpali ze stejného základního zdrojového textu, zatímco u první sady vymezování není jasné, zda měl Rhetorius přístup k původnímu zdrojovému textu, který je tvoří, nebo zda jen sestavuje vymezování přímo od Dorothea, Valense a Pavla Alexandrijského, protože víme, že měl přístup ke všem třem jejich textům.[1523] Tvrdím, že skutečnost, že mezi vymezeními u Valense a Pavla Alexandrijského (a v menší míře Dorothea) existují podobnosti, stejně jako skutečnost, že s nimi Rhetorius zachází jako se svou vlastní odlišnou tradicí, znamená, že pravděpodobně existoval nějaký specifický podkladový vymezovací text, který původně motivoval výklady, které autoři dávají. Výsledkem jsou tedy fakticky dvě hlavní varianty tradic mezi helénistickými astrology, jak interpretovat planety na dvanácti místech.

[1522] První soubor vymezení in Rhetorius, *Compendium*, 57, srov. Dorotheus, *Carmen*, 2, 20-27; Valens, *Anthology*, 2, 4-15; Paulus, *Introduction*, 24. Druhá sada, srov. Firmicus, *Mathesis*, 3, 2-13.

[1523] Pingree popsal tuto kapitolu Rhetoria jako „pozdní spojení materiálů od Valense, Firmica (nebo jeho zdroje), Pavla Alexandrijského a dalších. Používá Dorothea a Critodema.“ Pingree, „*Antiochus and Rhetorius*“, s. 211. Jinde Pingree říká, že Rhetorius mohl tento materiál čerpat ze stejného zdrojového textu jako Valens, nikoli přímo od Valense (Pingree, *Yavanajataka*, vol. 2, s. 431). Rhetorius jmenovitě zmiňuje Dorothea, Valense a Pavla Alexandrijského na různých místech jinde ve svém *Kompendiu*.

Identifikace těchto dvou variantních tradic pro vymezení míst planet je důležitá v kontextu diskuse o rozdělení domů, protože ve variantě jedna (reprezentované Dorotheem, Valensem, Pavlem Alexandrijským a Rhetoriem) jsou místa vždy diskutována z hlediska znamení – tj. celoznakových domů –, zatímco ve variantě dvě (Firmicus a Rhetorius) jsou místa někdy diskutována z hlediska znamení a někdy i z hlediska stupňů. Mám podezření, že rozdíl mezi těmito dvěma tradicemi má něco společného s rozdílem mezi textem připisovaným Hermu Trismegistovi, který zavedl *dōdekatropos*, a textem připisovaným Asklépiovi, který zavedl *oktatropos*. Je však těžké si být jistý, protože pozdější autoři měli tendenci oba systémy spojovat, zatímco dřívější autoři jako Thrasyllus a Antiochus měli tendenci je prezentovat odděleně. Skutečnost, že Asklépiův text zřejmě zavedl pojem ekválních domů, jak jsme viděli u Valense a Firmica, by mohla vysvětlit, proč se zdá, že se na místa dále zaměřujeme jak z hlediska znamení, tak z hlediska stupňů ve vymezovací variantě dvě, u Firmica a Rhetoria. Některé konkrétní detaily týkající se použití míst z hlediska stupňů ve zdrojovém textu Firmica a Rhetoria jsou však trochu nejasné. Podívejme se, jak se k tomuto problému oba autoři staví.

Firmicus otevírá III. knihu *Mathesis* zpracováním *Thema mundi*. Těsně předtím, než podá některé jeho rozšířené výklady, cituje název konkrétní knihy Asklépia, která se podle něj zabývá tímto tématem, nazvané *Myriogeneze*.[1524] Jinde Firmicus říká, že stejná kniha obsahovala vymezení pro Ascendent v každém stupni a minutě zvěrokruhu.[1525] Pokud je to pravda, pak to může částečně vysvětlovat větší zaujetí přesnými stupni úhlů v Asklépiově tradici. Na konci této kapitoly Firmicus dokončuje diskusi o *Thema mundi*, a poté se připravuje na přechod vymezení planet na dvanácti místech po zbytek III. knihy *Mathesis*, ale nejprve učiní důležité úvodní prohlášení:

*Nyní, protože tyto věci byly uvedeny a demonstrovány, by mělo být definováno, co jednotlivé hvězdy označují na jednotlivých místech narození. […] Ale i když si někteří myslí, že tyto věci jsou definovány pouze obecně (*platicus*), mnoho věcí by mělo být v této knize také uvedeno ve stupních (*partiliter*). Neboť*

[1524] Firmicus, *Mathesis*, 3, 1: 2.
[1525] Firmicus, *Mathesis*, 5, 1: 36-38.

hvězdy pak budou mít svou vlastní účinnost, pokud budou také umístěny přesně na svých vlastních individuálních místech.[1526]

Jinými slovy, Firmicus zde uznává, že někteří astrologové definují místa pouze znamením (tj. celoznakové domy); nicméně říká, že si myslí, že by měly být také definovány stupněm, protože planety jsou „účinnější“ nebo „výkonnější“ (*efficacia*), když se nacházejí přesně ve stupních určitých míst. Jazyk, který zde používá, připomíná způsob, jakým by někteří další helénističtí astrologové použili řecké slovo *chrēmatistikos* k popisu toho, jak se planety stávají „vytíženějšími“ nebo „energičtějšími“, čím blíže se přibližují přesným stupňům úhlů, jak jsme viděli dříve.

V následující kapitole začne Firmicus uvádět vymezení planet nacházejících se na každém z míst, počínaje Saturnem. Zajímavé a jedinečné na těchto vymezeních je, že na všech čtyřech úhlových místech Firmicus vždy začíná vytyčování pomocí nějaké specifické formulace, která se zdá odkazovat na stupeň úhlu. Například u Saturna začíná slovy:

*Saturn partile (*partiliter*) umístěný ve dne v Ukazateli hodin, tj., je-li na stejném stupni, ve kterém je Ukazatel hodin, způsobí, že narození proběhne velmi hlasitým výkřikem*.[1527]

Latinské slovo, které zde Firmicus používá, *partiliter*, je výrazné a důležité, i když existují určité nejasnosti ohledně toho, co to znamená. Je odvozeno z latinského slova *pars*, které znamená „část“, což je v tomto kontextu pravděpodobně ekvivalentní řeckému výrazu *moira*, což také znamená „část“, i když v astrologickém kontextu obvykle znamená „stupeň“. *Partiliter* je adverbium, takže znamená něco jako „ke stupni“. Holden to interpretuje tak, že umístění je na samém stupni úhlu, zatímco Schmidt nedávno tvrdil, že toto znění používá Firmicus k odkazu na jeho použití ekválních domů jako sekundárního překrytí.[1528] Firmicus používá stejný jazyk i s dalšími třemi úhly, například říká: „Saturn je umístěn na stupeň (*partiliter*) na čtvrtém místě od Ukazatele hodin, to znamená v IC,“ nebo „Saturn je umístěn na stupeň na sedmém místě od Ukazatele hodin, to jest v Západu,“ nebo

[1526] Firmicus, *Mathesis*, 3, 1: 19, trans. Holden, s. 94, upraveno.
[1527] Firmicus, *Mathesis*, 3, 2: 1, trans. Holden, p. 95, upraveno.
[1528] Holden mluví o významu *partiliter* krátce in Firmicus, *Mathesis*, trans. Holden, s. xxviii. Schmidt, *The So-Called Problem of House Division*, s. 33ff.

„Saturn je umístěn na stupeň na desátém místě od Ukazatele hodin, v MC.“[1529] Nicméně, z nějakého důvodu Firmicus nikdy nepoužívá tento jazyk, když diskutuje o středních domech ve III. knize *Mathesis*; místo toho jen odkazuje na tato místa podle jejich čísla vzhledem k vycházejícímu znamení, nebo občas dokonce odkazuje na mezilehlá místa jako znamení (*signum*).[1530] Například, když Firmicus začne mluvit o Saturnu na druhém místě, řekne „když Saturn obsadí druhé místo (*locus*) od Ukazatele hodin,“ ale když se přesune na třetí místo, řekne: „Saturn umístěn ve třetím znamení (*signum*) od Ukazatele hodin.“[1531] To vytváří zvláštní situaci, ve které Firmicus nějakým způsobem zdůrazňuje přesné stupně, když mluví o čtyřech místech spojených s úhly, ale nezdůrazňuje stupně spojené s ostatními osmi místy. To nám pak ponechává určitou nejistotu, zda Firmicovo vymezení čtyř úhlů „na stupeň“ (*partiliter*) má být vykládáno tak, že odkazuje pouze na přesný stupeň obsazený úhly, nebo zda má odkazovat na celý rozsah třiceti stupňů, který sleduje přesný stupeň úhlů, což by byl rozsah spojený se čtyřmi úhlovými místy používajícími systém ekválního domu, který Firmicus nastínil dříve ve II. knize.

V paralelních vymezeních u Rhetoria, které se shodují s těmi u Firmica, má tendenci odkazovat na místa z hlediska jejich čísel, nežli na ně výslovně odkazovat jako na znamení. To může být pozoruhodné, protože Rhetorius mluví o místech, jako by to byla znamení, mnohem častěji v první sadě vymezení, která se shodují s Dorotheem, Valensem a Pavlem Alexandrijským, stejně jako ve svých úvodních poznámkách o každém z míst. Jedinými výjimkami z tohoto druhého souboru vymezení, které sdílí s Firmicem, jsou případy, kdy Rhetorius mluví o prvním a desátém místě, které má tendenci označovat jako znamení. Porovnejte například Firmicův výrok o Saturnu v Ukazateli hodin „na stupeň“ citovaný výše s touto paralelní pasáží u Rhetoria:

*Je-li [hvězda] Saturnu ve znamení Ukazatele hodin (*hōroskopountos zōidiou*), způsobí hlasitý výkřik*…[1532]

U Firmica se toto umístění vztahuje ke stupni nebo možná stupňům spojeným s Ukazatelem hodin, zatímco u Rhetoria je vymezení umístěno v

[1529] Firmicus, *Mathesis*, 3, 2: 8; 3, 2: 14; 3, 2: 20.
[1530] Děkuji Benjaminu Dykesovi za upozornění na tento bod o mezilehlých místech.
[1531] Firmicus, *Mathesis*, 3, 2: 4 & 7. Další příklady, viz Firmicus, *Mathesis*, 3, 2: 8; 3, 3: 12; 3, 4: 24.
[1532] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 135: 10), trans. Holden, s. 51, upraveno.

kontextu vycházejícího znamení. Podobně porovnejte Firmicovo vymezení Jupitera na desátém místě:

*Jupiter umístěný na desátém místě, tedy partile (*partiliter*) na MC ve dne, dává hlavní správce veřejných záležitostí. A učiní je jedněmi z prvních deseti největších zemí,[1533] a těmi, kterým lidé udělují největší pocty, významnými osobnostmi a těmi, kteří by vždy rádi využili milosti okázalosti, ale činí je to extravagantními v jejich životě. Některé z nich to také přiměje, aby se starali o obchodní záležitosti velkých mužů nebo [dokonce] císařů, a jiní budou korunováni po celý svůj život*.[1534]

U Rhetoria paralelní vymezení Jupitera v desátém zní:

Jupiter, který je ve dne ve znamení (zōidion) Středu nebe, označuje atletické závodníky, ředitele veřejných záležitostí, lidi vážené druhými, slavné, známé nebo ty, jimž králové a magnáti svěřili [vedení] svých záležitostí, [nebo] ty, kteří nosí koruny po celý svůj život.[1535]

Vymezení jasně vycházejí z nějakého podobného základního zdrojového textu, ale z nějakého důvodu se zdá, že Rhetorius zdůrazňuje kulminující znamení, zatímco Firmicus píše o určitém konkrétním stupni nebo stupních. Je tedy rozdíl v tom, že Rhetorius používal celoznakové domy, zatímco Firmicus používal ekvální domy? Pokud je tomu tak, co tedy původně říkal zdrojový text? Skutečnost, že u Firmica jsou uvedena některá vymezení konkrétních umístění, která by byla možná pouze v celoznakových domech, naznačuje, že původní zdrojový text do jisté míry zohledňoval umístění celých znamení.[1536] Firmicus například v jednom bodě uvádí vymezení Slunce na prvním místě v denním horoskopu, i když by to bylo možné pouze s použitím celoznakového systému domu, protože v systémech ekválních a kvadrantových domů leží první místo zcela pod horizontem.[1537]

I když se zdá, že to potvrzuje, že celoznakový systém byl do určité míry použit v původním zdrojovém textu, nemusí to nutně znamenat, že to byl

[1533] Prvních deset jsou vedoucí představitelé města nebo státu. RS

[1534] Firmicus, *Mathesis*, 3, 3: 18, trans. Holden, s. 107, upraveno.

[1535] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 168: 6-9), trans. Holden, s. 93, upraveno.

[1536] Jak je uvedeno in Holden, *History*, s. 74, pozn. 170.

[1537] Firmicus, *Mathesis*, 3, 5: 3. Paralelní pasáž u Rhetoria začíná tím, že se mluví o Slunci ve vycházejícím znamení v tom, co je implicitně denním horoskopem, a pak v polovině explicitně přechází na řeč v nočním horoskopu. Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4: s. 136: 9-20).

jediný systém, který byl použit. Existuje několik izolovaných případů jinde ve stejné kapitole u Rhetoria, kde také používá jazyk, který by mohl naznačovat, že s úhly jsou spojeny určité stupně, pomocí neobvyklého řeckého slova *homokentros*. Rhetorius používá toto slovo pouze několikrát v celém svém zpracování míst v této kapitole, ale jsou zde dva body, které jsou jasné: (1) termín se vyskytuje pouze ve druhé sadě vymezení, které jsou ze stejného zdroje jako Firmicus, a (2) termín se objevuje pouze tehdy, když Rhetorius hovoří o prvním a desátém místě. Zdá se, že slovo *homokentros* odpovídá Firmicově použití slova *partiliter*, když mluví o čtyřech úhlových místech. Při průzkumu jiných autorů, kteří používají stejný termín, Valens používá *homokentros* v *Antologii* dvakrát a v obou případech se zdá, že se vztahuje k situaci, kdy jsou dvě planety „umístěny na stejném úhlovém místě.“[1538] Je také dvakrát použit u Héfaistióna/Antigona, v ukázkovém horoskopu Hadriána, kde se používá k označení umístění Měsíce a Jupiteru v horoskopu, které jsou obě v konjunkci s Ascendentem, a tedy „umístěny ve stejném úhlu.“[1539] Možná stojí za zmínku, že v tomto příkladu jsou Měsíc a Jupiter obě v konjunkci přesného stupně Ascendentu v prvním stupni Vodnáře, a to nám může pomoci pochopit Firmicovo použití tohoto konceptu. Možná existoval všeobecný význam pro pojem *homokentros*, který prostě zahrnoval dvě planety, jež se nacházely ve stejném úhlovém celoznakovém domě, a pak mohla existovat idealizovanější verze umístění, v němž se obě planety přesně vzájemně spojovaly v témže stupni a zároveň byly přesně na úrovni úhlu. Pokud je tomu tak, pak Firmicus mohl ve svých vymezeních zdůrazňovat pokaždé umístění stupňů, protože to byla nejvíce idealizovaná forma konkrétního umístění, když byla planeta úhlová jak podle znamení, tak podle stupně.

Rhetorius používá pouze termín *homokentros*, když mluví o prvním a desátém místě. Jak bylo uvedeno dříve, jsou to také jediná místa ve druhé sadě vymezení, které sdílí s Firmicem, kde jsou místa výslovně popsána jako znamení, ačkoli se zdá, že Rhetorius používá slovo *homokentros* jako své klíčové slovo příležitostně, aby upravil vymezení odkazem na konkrétní stupně spojené s těmito úhly. Konečným výsledkem je, že Rhetorius představuje dvě vymezení pro stejné umístění: jedno, ve kterém je planeta v úhlovém místě jen podle znamení, a druhé, když je v přesném úhlovém místě. Zdá se, že rozdíl je v

[1538] Valens, *Anthology*, 2, 4: 1; 2, 38: 16.
[1539] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 18: 33; 48.

intenzitě, protože umístění podle stupně se obecně zdá být interpretováno jako extrémnější nebo idealizované, zatímco umístění podle znamení je poněkud zmírněno. Příkladem toho je, když Rhetorius uvádí dvě vymezení pro Měsíc na desátém místě, přičemž první odkazuje na idealizované umístění Měsíce ve stupni Středu nebe, a druhé právě ve znamení Středu nebe:

Měsíc, který se nachází v sektě, ve znamení Středu nebe (zōidion), na stejném místě jako úhel (homokentros), vytvoří velké vládce, krále, vládce života a smrti. Je-li však na místě Středu nebe [pouze] podle znamení (zōidiakōs): dává ty, kteří jsou velcí ve svých činech a v úsilí, které jim bylo svěřeno, nebo které vytváří pro svůj vlastní prospěch, ty, kteří dostávají peníze.[1540]

Firmicus má velmi podobné, i když poněkud rozšířené ohraničení v paralelní pasáži pro stejné umístění:

Měsíc umístěný v 10. domě od ASC, tj. MC, pokud byl nalezen partile v tomto domě v nočním narození v těch znameních, ve kterých je povýšen nebo ve kterých se raduje – totiž přibývající ve světle a s Jupiterem, který jej chrání šťastnými aspekty –, učiní největší císaře, resp. mocné správce, jimž je svěřena moc života a smrti. Když postaven takto, poskytuje také konzuly. Ale pokud buď předchází, nebo následuje po stupni MC v dalším domě a je umístěn v blízkých stupních, vytvoří generály, tribuny a administrátory; je-li však plakticky umístěn ve stejném znamení, dává ty, kteří jsou velcí ve všech svých činech a ozdobení různými druhy štěstí. Ale pokud má Saturn s takto umístěným Měsícem jakýkoli úhel zrození, často to označuje závist a neštěstí.[1541]

Zajímavé na tomto místě je, že oba autoři zdůrazňují přesný stupeň Středu nebe jako označení nejideálnějšího a nejvýkonnějšího umístění, zatímco u čehokoli mimo něj naznačují sestup. Oba se shodují, že jednou z těchto gradací je právě umístění ve znamení spojeném se Středem nebe; Firmicus přidává další, že je v blízkosti stupně Středu nebe, ale na jiném místě. Jestliže stupeň středu nebe, který zde Firmicus používá, je ekvální dům Střed nebe, který nastínil ve II. knize, pak to znamená, že v této kapitole používá celoznakové domy a ekvální domy dohromady. Je zajímavé, že Rhetorius nezmiňuje tuto dodatečnou gradaci, takže není jasné, zda byla v původním

[1540] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4: s. 170: 5-9), trans. Holden, s. 95, upraveno.
[1541] Firmicus, *Mathesis*, 3, 13: 9, trans. Holden, s. 169, upraveno.

textu nebo zda ji přidal sám Firmicus kvůli jeho osobnímu důrazu na použití ekválních domů jako sekundárního překrytí.

K dalším případům použití slova *homokentros* u Rhetoria dochází, když hovoří o prvním místě. Většinu vymezení planet na prvním místě v této kapitole uvádí Rhetorius z hlediska celoznakového vycházejícího znamení, ale když mluví o Slunci a Měsíci, dává opět různá odstupňování na základě blízkosti k přesnému stupni Ascendentu:

*Měsíc, který je ve své sektě ve znamení s Ukazatelem hodin a který neaplikuje žádnou planetu, nebude brán za příznivý. Bude-li však ve stejném úhlu s Ukazatelem hodin, dává ty, kdo mají velení, vládce, velmože a krále, když Mars s ním nebude v opozici a Saturn s ním nebude spojen opozicí ani kvadraturou. Neboť pokud je Měsíc takto se škůdci, způsobuje podle povahy znamení kojence žijící krátce, odložené děti, nebo ty, kdo umírají násilně. Ve své sektě bude dávat kněze, kteří manipulují s chrámovými fondy, nebo velké kněze, či předsedy, kteří předsedají posvátným hrám, a mající prospěch v posvátných záležitostech, jestliže se také účastní hvězdy ze stejné sekty. A obecně, když je Měsíc na důležitých místech (topoi) narození v prázdném chodu, nevznikne nic dobrého. Pomůže vám to rozhodnout se [poznamenáním], na kterém místě (*topos*) narození se nachází [a] do jaké fáze byl přidělen; protože je-li ve dne ve znamení Ukazatele hodin, na stejném místě jako úhel (*homokentros*), vytvoří velitele lodí nebo piráty nebo ty, kteří mají na starosti místa, která je obtížné překonat*.[1542]

Opět platí, že Rhetorius střídá mezi interpretací umístění pouze podle znamení a tím, kdy je přesně v úhlu podle stupně, a interpretací, kdy je umístění přesné podle stupně, často zahrnuje témata větší eminence nebo moci. Paralelní vymezení u Firmica je kratší a zdá se, že se více zaměřuje na umístění podle stupně:

*Měsíc partile (*partiliter*) umístěný v Ukazateli hodin v nočním zrození, pokud byl v úplňku a nacházel se v těch znameních, ve kterých se raduje, označuje velký přírůstek štěstí. Díky tomu je zrozenec na prvním místě mezi*

[1542] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4: s. 138: 3-22), trans. Holden, s. 54-55, upraveno.

svými bratry, a to jak věkem, tak zásluhou. Ale pokud by byl nalezen partile na tomto místě ve dne, bude kapitánem velkých lodí.[1543]

Zdá se, že zde vidíme napětí v pozdější helénistické tradici, kde Rhetorius popisuje místa z velké části jako znamení a pak příležitostně v termínech konkrétních stupňů, zatímco Firmicus má zřetelnou tendenci zdůrazňovat stupně spojené s úhlovými místy, a pak se o nich jen občas zmiňuje ve znameních. Je zřejmé, že základní zdrojový text, ze kterého čerpali Rhetorius i Firmicus, říkal něco v původních vymezeních o tom, že planety na čtyřech úhlových místech jsou nejsilnější, když se nacházejí v přesných stupních spojených s úhly, ale zdá se, že firmicus to mohl rozšířit tak, že moc ekválních domů jako druhotného překryvu byla v některých případech pojata tak, že se šířila za hranici znamení, určitě pro dynamické účely, a možná i pro topické účely. Rhetorius se zdá být v tomto bodě méně jasný, neboť se skoro zdá, že chce omezit použití druhotného překryvu jako pro dynamické účely, neboť diskuse o stupni úhlu je typicky omezena na konkrétní znamení, které je zapojeno, jako rozsah stupňů uvnitř tohoto znamení, které propůjčují další sílu a intenzitu vymezení. V jednom okamžiku, kdy na prvním místě uvádí obrys Slunce, situuje jej do kontextu celoznakového vycházejícího znamení, ale rozlišuje mezi „úhlovou" částí znamení a tím, co je pravděpodobně neúhlovou částí znamení:

*Slunce, které je ve znamení (*zōidion*) Ukazatele hodin, na stejném místě jako úhel (*homokentros*), vytvoří krále nebo velitele […] Ale v noci, když je tento bůh na znamení (*zōidion*) Ukazatele hodin, naznačuje, že rodiče budou z nižší třídy. […]Ale vždy se Slunce, když je přítomno v úhlových (*epikentros*) částech znamení, stane ničitelem starších bratrů, ale také označuje, že někteří [zrozenci] jsou prvně narozeni nebo prvně živeni*.[1544]

Existuje také určitá nejistota ohledně toho, který systém domů by Rhetorius použil v těchto vymezeních, pokud jde o určení rozsahu po stupních úhlů, které by byly považovány za aktivnější, i když odjinud v jeho *Kompendiu*

[1543] Firmicus, *Mathesis*, 3, 13: 1, trans. Holden, s. 166, upraveno.

[1544] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4: s. 136: 9-20), trans. Holden, s. 52-3, upraveno. Editoři *CCAG* text upravili a přidali Saturn jako *homokentros* se Sluncem na stupni Ascendentu na základě srovnání s paralelní pasáží u Firmica. Není mi jasné, jestli to bylo vhodné vložení, protože Rhetorius mohl právě mluvit o tom, že Slunce je na stupni úhlu, jako to učinil s Měsícem. Na druhou stranu je zde vymezení trochu negativnější, než by se dalo čekat, takže možná měl být v textu původně zmíněn Saturn.

víme, že použil kvadrantové domy jako jeho sekundární překrytí pro dynamické účely. Například později v *Kompendiu* Rhetorius načrtává příklad horoskopu zrozence, který byl učencem, a který utrpěl pád poté, co se zúčastnil povstání.[1545] Rhetorius načrtne všechna umístění v horoskopu, a když pak pokračuje s vymezováním, přeskakuje tam a zpět mezi analýzou umístění planet podle celoznakového domu, kterému říká „podle znamení", a poté podle kvadrantového domu, který nazývá „podle stupně". Zde je první část vymezení:

Při zkoumání předchozího narození jsem zjistil, že Měsíc a Saturn a Venuše a Mars podle stupně padaly, ale podle znamení Měsíc a Saturn a Venuše byly úhlově, a Slunce a Merkur a Jupiter podle znamení padaly, ale podle stupně Slunce se shodou okolností ocitlo v post-vzestupu [místa] Západu. Vidím tedy, že Saturn je vládcem Ukazatele hodin a prvním vládcem triplicity Ukazatele hodin a Světla [sekty], což označuje první věk, v podzemním úhlu a retrográdní a aspektovaný Marsem pomocí trinu… Jak by nemohl mít problémový první věk…[1546]

Důležitým bodem je, že Rhetorius používal kvadrantové domy jako své sekundární překrytí pro dynamické účely, zatímco Firmicus, jak se zdá, používal ekvální domy. Je to podobné jako paralela, kterou nacházíme u Valense a Ptolemaia, kde první používal kvadrantové domy a druhý používal ekvální domy pro dynamické účely. Zůstává nejednoznačné, co by použil původní zdrojový text, který firmicus a Rhetorius společně sdíleli, protože se zdá, že jen zdůrazňoval stupně ze čtyř úhlů a používal je k určení planet, které byly „nejvytíženější" nebo nejsilnější v širším kontextu celoznakového domu, do kterého byly umístěny. Smyslem, který je však zřejmý, je to, že v době Firmica a Rhetoria v pozdější helénistické tradici byly tyto druhotné překryvy používány k obecnějším účelům za účelem interpretace základního umístění planet v nativitě a už se neomezovaly pouze na to, aby byly používány v rámci určitých technik. Zatímco stále existovala tendence využívat druhotné překryvy spíše k dynamickým účelům než k topickým účelům, v pozdější části helénistické tradice se ostatní formy dělení domů začlenily do systému do takové míry, že byly vždy používány vedle celoznakových domů.

[1545] Rhetorius, *Compendium*, 113.
[1546] Rhetorius, *Compendium*, 113, trans. Holden, s. 160-161, upraveno.

Závěrečné poznámky

V tomto bodě si myslím, že můžeme porozumět některým výrokům pozdějších středověkých astrologů, kterými jsem zahájil tuto diskusi, o tom, jak se zdálo, že v zděděné tradici došlo k určitému zmatku ohledně toho, zda první dům začínal znamením vzestupu nebo stupněm vzestupu. Tato problematika měla svůj původ v nejranějších vrstvách helénské tradice, kde v textu připisovaném Hermu Trismegistovi najdeme zavedený celoznakový systém domů, v textu Asklépia je uveden systém ekválních domů a v kompilaci Nechepso-Petosiris je pravděpodobně popsána určitá forma kvadrantových domů. I když se domnívám, že lze stále s jistotou tvrdit, že celoznakový systém byl původní a primární formou dělení domů v helénistické tradici, je jasné, že již od samého počátku se jiní zakladatelští autoři domnívali, že je nutné zavést vedle celoznakových domů i jiné formy dělení domů jako druhotný překryv. Zdá se, že většinu času byly tyto sekundární překryvy používány pro dynamické účely, aby se vyhodnotila úhlovost (angularita)[1547] a planetární síla, zatímco celoznakové domy měly tendenci být používány spíše pro určování témat nebo oblastí života. Řekl bych, že to souvisí se skutečností, že mnoho významů spojených s místy je úzce spojeno s aspektem založeným na znamení, který má každé z celoznakových míst znamení s vycházejícím znamením stejně jako navzájem. V rozsahu, v jakém byla nauka aspektů původně provázána se znameními zvěrokruhu v helénistické tradici, mnohé ze základních významů, které byly poprvé vyvinuty pro dvanáct domů v helénistické tradici, jsou koncepčně založeny na rámci celoznakových domů.

Jak již bylo řečeno, je také jasné, že od velmi raného období helénistické tradice existoval pokus o integraci a sladění různých referenčních rámců, které představují ekvální domy a kvadrantové domy. Důvodem je, že každý z těchto referenčních rámců má nějakou nezávislou symbolickou hodnotu, což poskytlo raným astrologům podnět k tomu, aby je nějakým způsobem integrovali. Navíc, i kdyby v helénské tradici existovala tendence využívat ekvální domy a kvadrantové domy hlavně k dynamickým účelům, můžeme také jasně vidět, že byly podnikány kroky k jejich využití k topickým účelům, jako je Valensovo využití meridiánu k přenosu témat desátého domu do jiných celoznakových domů, nebo Firmicova zjevná touha zacházet s ekválnímio domy jako s

[1547] Má vlastní závorka. RS

druhotným překryvem pro topické účely, možná motivovaná prohlášeními sahajícími až k textu Asklépia. Tímto způsobem se zdá, že případný přechod k používání kvadrantových nebo ekválních domů pro topické účely v pozdější středověké tradici představuje další krok v procesu, který se odehrával již v helénistické tradici. Nešťastným vedlejším efektem tohoto procesu bylo, že se diskuse nakonec zcela posunula směrem k určení, jaká forma rozdělení domů kvadrantů byla nejpřesnější, a v tomto procesu byl koncept celoznakových domů jako systému s postupujícím postupem tradice zcela zapomenut. To byla nešťastná ztráta kvůli důležité koncepční a praktické roli, kterou celoznakový systém domu hraje v celkovém systému, a také kvůli skutečnosti, že byl vždy určen k použití společně s ostatními systémy dělení domů.

V tom, co bude následovat, budu nadále používat jako svůj primární přístup k rozdělení domů v této práci celoznakové domy, protože mnohé techniky helénistické astrologie byly původně vyvinuty a praktikovány v rámci tohoto přístupu, a já to považuji za nejreprezentativnější z helénistické tradice obecně, a to z důvodů, které by měly být v tomto bodě jasné. Součástí účelu této knihy je tedy demonstrovat účinnost celoznakového systému domu a naučit čtenáře, jak tento přístup používat v praxi. Příležitostně však používám Valensovo topické využití stupňů Meridiánu-Středu nebe a IC, stejně jako Pavlovo využití těsných konfigurací na stupně Ascendentu a Meridiánu-Středu nebe jako polehčujících faktorů, neboť jsem obě tyto úvahy shledal v praxi velmi užitečnými. Povzbuzuji čtenáře k hlubšímu prozkoumání problematiky dělení domu, neboť v konečném důsledku je z hlediska současné praxe astrologie žádoucí hybridní přístup, který zahrnuje některé prvky celoznakových a dalších domovních systémů, a vidíme, že právě tímto směrem se tradice ubírala v době Rhetoria. Není však jasné, zda je tato syntéza něčím, co bylo plně dokončeno během helénistické tradice, takže mi nepřísluší uvádět takovou inovaci.

XII. kapitola: Domicilní vládce Ukazatele hodin (Ascendentu)[1548]

V helénistické astrologii existovalo několik metod pro identifikaci různých planetárních vládců v horoskopu, které hrají důležitou roli při utváření kvality a směru života zrozence. Jedním z nejdůležitějších vládců horoskopu je domicilní vládce Ukazatele hodin: planeta, která vládne vycházejícímu znamení. Valens vyzdvihuje domicilního vládce Ukazatele hodin jako jednu z prvních věcí, které je třeba vzít v úvahu při zkoumání horoskopu narození:

U každého narození, po přesném zakreslení hvězd, bude nutné prozkoumat, jak je konfigurován vládce domicilu; které hvězdy jsou jeho svědky, zda vychází nebo zapadá [pod paprsky], a zda má známý nebo cizí vztah k sektě.[1549]

Protože první místo je ta část horoskopu, která je nejtěsněji spojena se zrozencem, stává se domicilní vládce Ukazatele hodin jednou z nejdůležitějších planet v horoskopu pro popis zaměření, námětů a dominantních témat v životě zrozence. Valens o tom v jednom bodě hovoří jako o „aktualizacích duše" (*psychēs energēmata*):

Pro začátek je třeba prozkoumat pivot označující Ukazatele hodin, a jak je situován jeho vládce. Neboť pokud se nachází v Ukazateli hodin či je v jiném příznivém, je to dobré pro životně důležité časy a pro aktualizace duše. Ale pakliže je v Západu, nebo je figurován opačně nebo cize, je to obtížné; protože dokončuje buď čas vzestupu Ukazatele hodin, nebo čas vzestupu znamení, ve kterém se nachází, nebo období té hvězdy, v jejímž je znamení, zanechává časy [života]. A pakliže je to možné, označuje krátký život.[1550]

Zde je vidět, že Valens spojuje první místo jak s duchem, tak s tělem či fyzickou vitalitou. Toto spojení mezi vládcem Ascendentu a zdravím a délkou života se objevuje i na jiných místech *Antologie*. Například na jednom místě II. knihy Valens říká:

Obecně platí, že škůdci, aspektují Světla a Ukazatele hodin bez nakonfigurovaných dobrodějů, způsobují, že lidé mají krátký život. Pokud vládce Ukazatele hodin leží na svém správném místě nebo ve své vlastní sektě, stává se

[1548] Má vlastní závorka. RS
[1549] Valens, *Anthology*, 7, 2: 2, trans. Riley, s. 24, výrazně upraveno.
[1550] Valens, *Anthology*, 7, 2: 5-7, trans. Schmidt, upraveno.

dárcem dlouhého života. Pokud je konfigurován s vládcem Štěstí, zrozenec naplní roky a stane se šťastným. Pokud se stane, že vládce zapadá, dotyčný bude mít krátký život.[1551]

Domicilní vládce Ukazatele hodin má také určitou roli při informování o povahových rysech ze strany zrozence. Valens ve své diskusi o vlastnostech spojených se znameními zvěrokruhu vyjmenovává řadu rysů pro „ty, kteří se narodili v“ nebo „narodili se pod“ každým znamením, což zřejmě znamená, že se zrozenec narodil s Ukazatelem hodin právě v tomto znamení.[1552] Například pro Býka říká:

Lidé narození v tomto znamení jsou ušlechtilí, energičtí, namáhaví, dobří v uchovávání věcí, milující potěšení, milující hudbu, velkorysí. Někteří jsou dělníci, rozšiřovatelé, pěstitelé.[1553]

Valens však říká, že tyto interpretace mohou být upraveny k lepšímu nebo horšímu na základě stavu domicilního vládce:

Inklinují-li k tomuto místu dobrodějové nebo je-li domicilní vládce příznivě situován, stávají se lidé kněžími a školními dozorci, stejně jako těmi, kteří jsou posouzeni za hodné koruny a purpuru, pomníků a soch; také dozorci chrámů a význační a zářiví jedinci.[1554]

Zde je vymezení vylepšeno a mnoho z nejpozitivnějších aspektů Býka a Venuše se dostává do popředí v životě zrozence, jsou-li dobrodějné planety konfigurovány na první místo, nebo když je domicilní vládce Ukazatele hodin dobře situován v horoskopu. Valens dělá některá podobná prohlášení, když hovoří o Beranu:

V závislosti na vztahu s vládcem domicilu budou lidé narození pod tímto znamením oslniví, význační, autoritářští, spravedliví, tvrdí na pachatele, svobodní, vládnoucí, odvážní v myšlenkách, vychloubaní, velkodušní, neklidní, nestálí, povýšení, nafouklí, zastrašující, rychle se měnící, bohatí. Když jsou

[1551] Valens, *Anthology*, 2, 4: 13-14, trans. Riley, s. 27, upraveno.
[1552] Paralelní popisy Teucer/Rhetorius výslovně říkají, že jsou pro ty, kteří se narodili s Ascendentem nebo Měsícem v tomto znamení (*CCAG* 7, s. 196: 4).
[1553] Valens, *Anthology*, 1,2: 16, trans. Riley, s. 3, upraveno.
[1554] Valens, *Anthology*, 1, 2: 16, trans. Riley, s. 3, upraveno.

domicilní vládci příznivě situováni a mají svědectví dobrodějů, rodí se králové a mocní lidé, kteří mají právo rozhodovat o životě a smrti.[1555]

Charakteristiky Berana a jeho domicilního vládce Marse se zde stávají osobními charakterovými rysy zrozence, protože souvisejí s prvním místem: s místem já. Některé z nejpozitivnějších interpretací jsou však učiněny pouze tehdy, když je domicilní vládce Ascendentu dobře situován a konfigurován tak, že je pozitivně s dobroději. Valens později shrnuje tento princip slovy, že významy domicilního vládce budou mít tendenci se projevovat v příslušných znameních, kterým planeta vládne, ale že tyto významy mohou být změněny k lepšímu nebo horšímu v závislosti na stavu planety:

Obecně platí, že cokoli, co vládce domicilu obvykle produkuje podle své vlastní povahy, ať už dobré nebo špatné, větší nebo menší, to vytváří v každém ze znamení podle výhodného nebo nevýhodného popisu figury vládce domicilu.[1556]

Tento princip se vrací ke konceptuálnímu pojetí planet, které považují znamení zvěrokruhu za své domovy či domicily, ale zde máme dodatečnou modifikaci této nauky, která říká, že kvalitu znamení, která jsou vyjádřena prostřednictvím znamení zvěrokruhu, lze modifikovat v závislosti na stavu vládce znamení. To je důležité, protože to znamená, že zatímco každé ze znamení má určité základní vlastnosti, způsob, jakým se tyto vlastnosti projevují, se bude vždy lišit horoskop od horoskopu v závislosti na umístění vládnoucí planety. Nikde to není výraznější nebo důležitější, než když jde o analýzu domicilního vládce Ukazatele hodin.

Námořní (nautická)[1557] metafora

První místo je ve starověkých astrologických textech běžně označováno jako „Kormidlo“ (oiax), což je označení, které se evidentně vrací k původnímu Hermovu textu o *dōdekatropos*, jak jej citoval Thrasyllus.[1558] Původně řecký výraz označoval rukojeť kormidla nebo kormidla na lodi, i když šířeji znamenal „kormidlo“ nebo pozici na lodi, ze které je řízeno. V astrologickém kontextu

[1555] Valens, *Anthology*, 1, 2: 1-2, trans. Riley, s. 2, upraveno.
[1556] Valens, *Anthology*, 1,2: 20, trans. Riley, s. 3, upraveno.
[1557] Má vlastní závorka. RS
[1558] *CCAG*, 8, 3, s. 101: 16-18.

vyvstává otázka: pokud je v nativním horoskopu kormidlo, co je to loď a kdo přesně ji řídí?

Schmidt vzal tento odkaz na první místo jako Kormidlo a další odkaz na námořní témata na jednom místě v Porfyriově *Úvodu* jako důkaz propracované interpretační metafory, kterou mohli použít starověcí astrologové, aby pochopili funkci různých složek horoskopu.[1559] Některé odkazy na námořní témata v dochovaných textech jistě působí sugestivně, i když není zcela jasné, jak daleko je helénističtí astrologové dotáhli.

Jeden důkaz, který, jak se zdá, podporuje existenci rozšířené námořní metafory v interpretacích horoskopů, se vyskytuje v jednom z dochovaných papyrusových horoskopů z Oxyrhynchu.[1560] Tento horoskop je útržkovitý, ale označuje Ukazatele hodin jako Kormidlo a v dalším řádku je přerušený odkaz na „kormidelníka", „pilota" nebo „kapitána" (*kubernētēs*). Zdá se, že to znamená, že planeta, která má na starosti Kormidlo, by byla považována za kormidelníka lodi. Přirozeným kandidátem na to je domicilní vládce Ukazatele hodin, protože to je primární planeta, která má na starosti vycházející znamení v okamžiku narození. Role domicilního vládce Ukazatele hodin tedy spočívá v tom, že ovládá Kormidlo a jeho účelem je nasměrovat život zrozence ke konkrétnímu místu nebo cíli. Kormidelník tedy funguje jako jakýsi navigátor nebo průvodce.

Kormidelník lodi

Porfyrios ve svém textu o embryologii tvrdí, že duše vstupuje do těla v okamžiku narození, a na podporu tohoto argumentu říká, že to byl také názor astrologů v jeho době.[1561] Dává analogii, že těhotenství fyzického těla je jako stavění lodi a že zrození je jako spuštění lodi; právě zde nastupuje kapitán nebo kormidelník (*kubernētēs*), aby navigoval.[1562]

Tato analogie je poněkud komplikována existencí dalších vládců horoskopu. Porfyrios ve svém *Úvodu* k Ptolemaiově *Tetrabiblu* rozlišuje mezi „Vládcem" (*oikodespotēs*) a „Pánem" (*kyrios*) zrození, o nichž se soudilo, že jsou to dva oddělení vládci, kteří ovládali celý horoskop (a tedy i život zrozence).[1563]

[1559] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 325. Srov. Porphyry, *Introduction*, 30.
[1560] Jones, *Astronomical Papyri from Oxyrhynchus*, horoskop 4277 (vol. 2, s. 421).
[1561] Porphyry, *To Gaurus on How Embryos are Ensouled*, 16: 5-6.
[1562] Porphyry, *To Gaurus*, 10: 4.
[1563] Porphyry, *Introduction*, 30.

Porfyrios zdůrazňuje, že Vládce a Pán zrození jsou odlišní vládci, kteří mají oddělené role, a pak je přirovnává k různým zaměstnáním kapitána (*kubernētēs*) a majitele lodi (*nauklēros*). Schmidt bere tuto pasáž jako další důkaz použití komplexní námořní metafory jako základního interpretačního principu v helénistické astrologii.[1564] Námořní analogie nebyly v řecké literatuře neobvyklé, zvláště mezi platonisty, ale Porfyrios zde možná prostě dělal obecnou analogii, než aby v této kapitole nastínil konkrétní interpretační princip v astrologii. Bohužel to není jasné. Zdá se tedy, že jedinou pevnou textovou podporou, kterou pro námořní metaforu máme, je spojení domicilního vládce Ukazatele hodin s kormidelníkem lodi.

Domicilní vládce ve dvanácti místech

Jednou z nejdůležitějších interpretačních zásad při zkoumání domicilního vládce Ukazatele hodin je zjistit, na kterém z dvanácti míst se nachází. Často se život zrozence nějak zaměří na témata spojená s tímto konkrétním místem nebo k nim bude směřovat, často způsobem, který je důležitější nebo odlišnější než jiné oblasti života. Když Valens poprvé představí dvanáct míst ve II. knize *Antologie*, výklady, které ke každému místu podává, jsou částečně založeny na tom, že je tam umístěn domicilní vládce Ukazatele hodin, protože od té doby byla tato témata chápána jako stále pozoruhodnější v celkovém směru života zrozence.[1565]

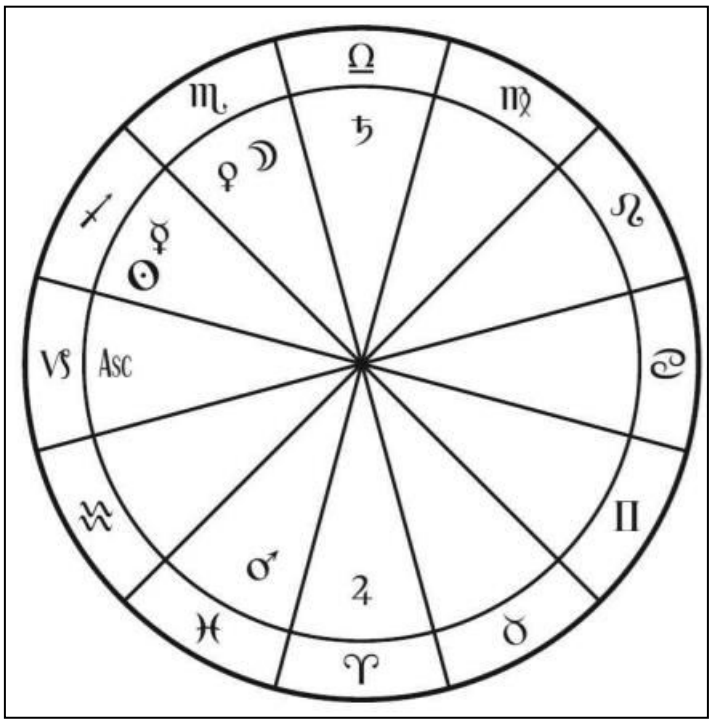
Například jednotlivci, kteří mají domicilního vládce Ukazatele hodin na desátém místě, budou někdy vedeni k tomu, aby se zaměřili na své povolání a pověst, což jsou indikace desátého místa. Moderním příkladem někoho s tímto umístěním je J. Paul Getty, který byl zakladatelem a vlastníkem velké ropné společnosti v polovině dvacátého století. Narodil se s vycházejícím Kozorohem a Saturn byl ve Vahách povýšen v desátém místě v denním horoskopu. V 50. letech byl nejbohatším člověkem v Americe a v 60. letech na celém světě. Jeho nekrolog v *New York Times* popsal jeho zaměření na svou kariéru a pověst:

„Nemyslím si, že existuje nějaký příběh o tom, že je někdo známý jako měšce peněz“, tvrdil ve své řeči v Oklahomě. „Raději bych byl považován za obchodníka.“ Obchod byl skutečně životem pana Gettyho. Jedna z jeho bývalých

[1564] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 325.
[1565] Valens, *Anthology*, 2, 4-15.

manželek jednou, možná svíravě, poznamenala, že podnikání je jeho „první láska“ a že bohatství je pouze vedlejší produkt. Když pan Getty popisoval, jak často pracoval 16 a 18 hodin denně, aby zvládl složité transakce svých rozmanitých obchodních jednání, souhlasil. „Nepamatuji si jediný den dovolené za posledních 45 let, který by nebyl nějak přerušen telegramem nebo telefonním hovorem, kvůli kterému jsem měl alespoň na několik hodin tendenci podnikat,“ napsal v roce 1965. „Takové pracovní rozvrhy a nutnost věnovat většinu svého času podnikání si vybraly krutou daň na mém osobním životě.“ Považoval se za muže, který touží po soukromí. Přesto se jistě poté, co Fortuna zviditelnila jeho bohatství, dvořil publicitě.[1566]

J. Paul Getty[1567]

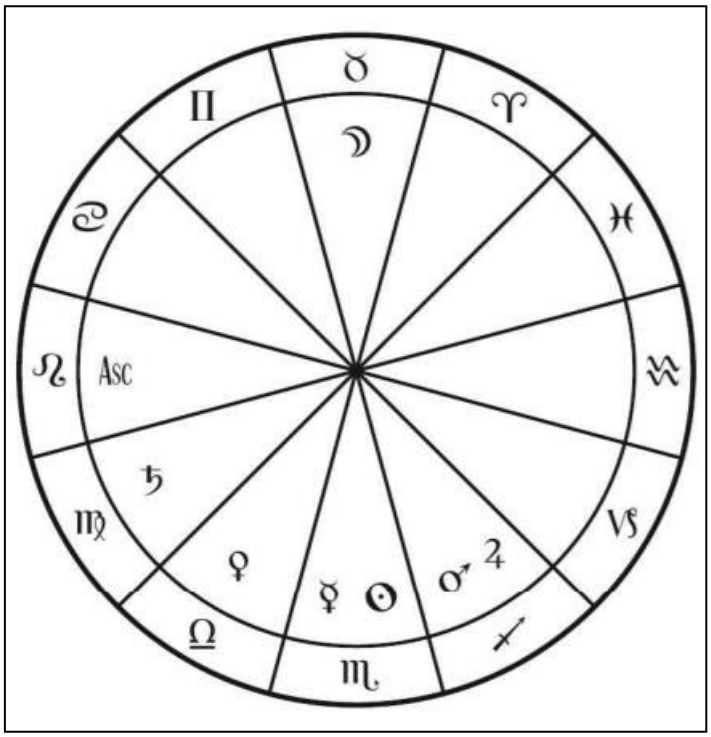
J. Paul Getty

Jednotlivci s domicilním vládcem Ukazatele hodin na různých místech se zaměřují na jiná témata nebo oblasti svého života. Například někdo s domicilním vládcem na čtvrtém místě by mohl ve srovnání s jinými lidmi shledat problémy týkající se jejich domova nebo rodičů jako významnější při vedení nebo diktování běhu jejich života. Příkladem toho je princ Charles, který

[1566] Alden Whitman, “J. Paul Getty Dead at 83; Amassed Billions From Oil,” *New York Times*, June 6, 1976.
[1567] 15. prosince 1892 v 8:45 v Minneapolis, Minnesota. Rodden Rating: B data z biografie, která naznačuje, že se narodil krátce před 9:00.

se narodil s vycházejícím Lvem a Sluncem ve Štíru na čtvrtém místě. Je nejstarším dítětem královny Alžběty II. a následníkem britského trůnu. Většinu jeho života se táhla otázka, kdy nebo zda vůbec zdědí trůn po své matce a stane se králem. Jeho matka se stala královnou, když mu byly tři roky, před více než šedesáti lety; nejenže je nejdéle sloužícím dědicem v britské historii, ale sama královna se nedávno stala nejdéle vládnoucím britským monarchou v historii. To vedlo k určité frustraci z jeho strany, že jeho vláda ještě nezačala. Přestože je královna hlavou státu, Charles často cestuje za jinými oficiálními záležitostmi jménem své matky nebo jménem Spojeného království.

Princ Charles[1568]

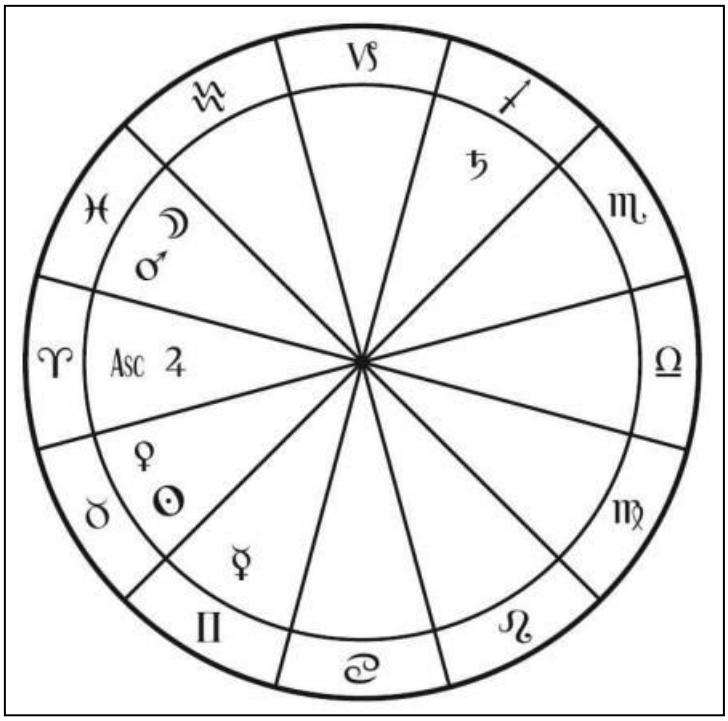
Princ Charles

Někdy, když se vládce Ascendentu nachází na jednom z obtížnějších míst, témata, ke kterým směřuje život zrozence, mohou být náročnější nebo problematičtější. Například Che Guevara se narodil s vycházejícím Beranem a Marsem v Rybách ve dvanáctém místě. Když byl na vysoké škole, podnikl dvě dlouhé cesty napříč Jižní Amerikou, které měly zásadní vliv na jeho životní směřování. Poté, co byl svědkem rozšířené chudoby, nemocí, vykořisťování a

[1568] 14. listopadu 1948 ve 21:14 v Buckinghamském paláci v Anglii. Údaje, oznámené ve zprávách v době narození.

zbavení volebního práva v celé Latinské Americe, rozhodl se, že jediným řešením je ozbrojená revoluce. Následně se stal hlavní postavou kubánské revoluce a později cestoval po světě a pokoušel se podnítit revoluce v jiných zemích, ale nakonec byl zajat a popraven zahraničními nepřáteli během bojů v Bolívii. Zde vidíme některá z hlavních témat dvanáctého místa, která se stávají prominentními v jeho životě, jako je utrpení, nepřátelé a cestování. Každý z nich se různými způsoby stal důležitým faktorem při utváření jeho životního směřování velmi jedinečným způsobem.

Che Guevara[1569]

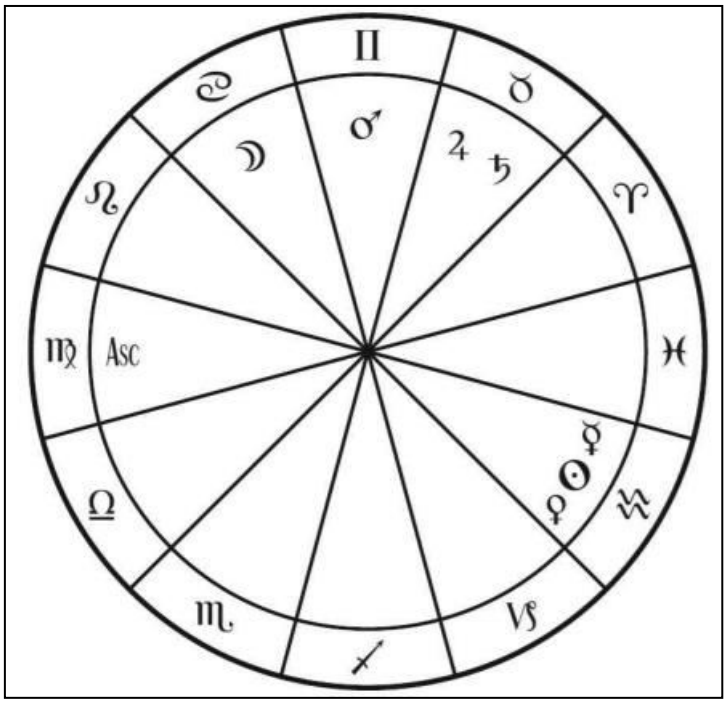
Che Guevara

Dalším příkladem obtíží projevujících se v souvislosti s umístěním vládce vycházejícího znamení je Franklin D. Roosevelt, který byl v letech 1933 až 1945 třicátým druhým prezidentem Spojených států. Narodil se s vycházející Pannou a Merkurem ve Vodnáři na šestém místě. Po třicítce onemocněl obrnou, což mělo za následek trvalou paralýzu od pasu dolů. Po uzdravení se vrátil do politiky a nakonec se stal prezidentem, ale protože se na lidi s postižením v té době v historii koukalo s despektem, svůj stav tajil. Byl prvním prezidentem Spojených států s významným tělesným postižením. Po zbytek svého života byl

[1569] 14. května 1928 v 03:05 v Rosario (Santa Fé), Argentina. Údaje AA, z rodného listu a také z biografie.

odhodlán hledat způsob, jak rehabilitovat sebe i ostatní postižené obrnou. Nadace, kterou založil, nakonec pokračovala ve financování vývoje vakcíny proti obrně, což vedlo k téměř vymýcení dětské obrny jako nemoci jen o několik desetiletí později. Tímto způsobem může domicilní vládce Ukazatele hodin ukázat témata a boje, které jsou prominentní v osobním životě, ale někdy může také naznačit oblasti, kde má život širší nebo trvalejší dopad na svět kolem nich.

Franklin D. Roosevelt[1570]

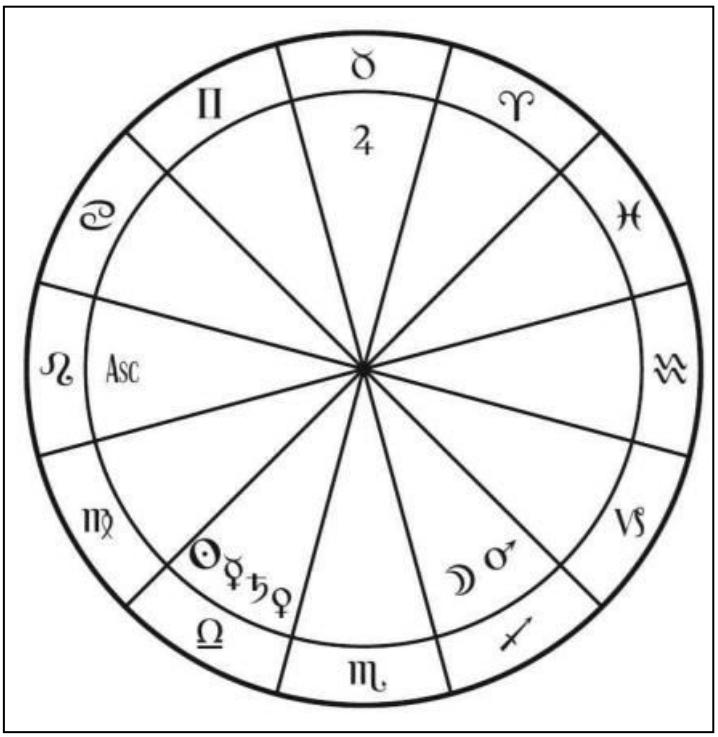
Franklin D. Roosevelt

Někdy pozitivní nebo negativní témata, se kterými se zrozenec setkává v kontextu místa, pocházejí z přítomnosti dobrodějných nebo škodlivých planet v tomto místě, které jsou současně přítomné s domicilním vládcem Ukazatele hodin. Například Christopher Reeve, slavný herec nejlépe známý tím, že hrál Supermana ve filmech v 70. a 80. letech, se narodil s vycházejícím Lvem a Sluncem na třetím místě (Váhy). Měl noční horoskop a jeho Slunce bylo přítomno jak s Venuší (dobroděj sekty), tak i se Saturnem (škůdce v rozporu se sektou). Zdá se, že s domicilním vládcem Ukazatele hodin ve třetím místě, že témata týkající se cestování byla prominentní po celý jeho život; ve volném čase rád létal s letadly a plachtil. Se škůdcem v rozporu se sektou na tomto

[1570] 30. ledna 1882 ve 20:45 v Hyde Parku v New Yorku. AA data, citovaná v biografii z deníku jeho matky.

místě bychom také očekávali, že se bude shodovat s některými z jeho největších potíží. V roce 1995 se zranil při jízdě na koni, což mu způsobilo kvadruplegii. Svou slávu následně využil k tomu, aby upozornil na lidi s poraněním páteře a postižením, a založil nadaci Christophera a Dany Reeveových, která se věnuje léčbě poranění míchy financováním výzkumu a také zlepšování kvality života lidí žijících s ochrnutím. V letech následujících po zranění Reeve udělal hodně pro podporu výzkumu poranění míchy a dalších neurologických poruch. Zde se zdá, že symbolické téma cestování spojené s třetím místem bylo rozšířeno na širší témata mobility obecně, stejně jako jeho fyzické zdraví ve spojení s vládcem Ascendentu.

Christopher Reeve[1571]

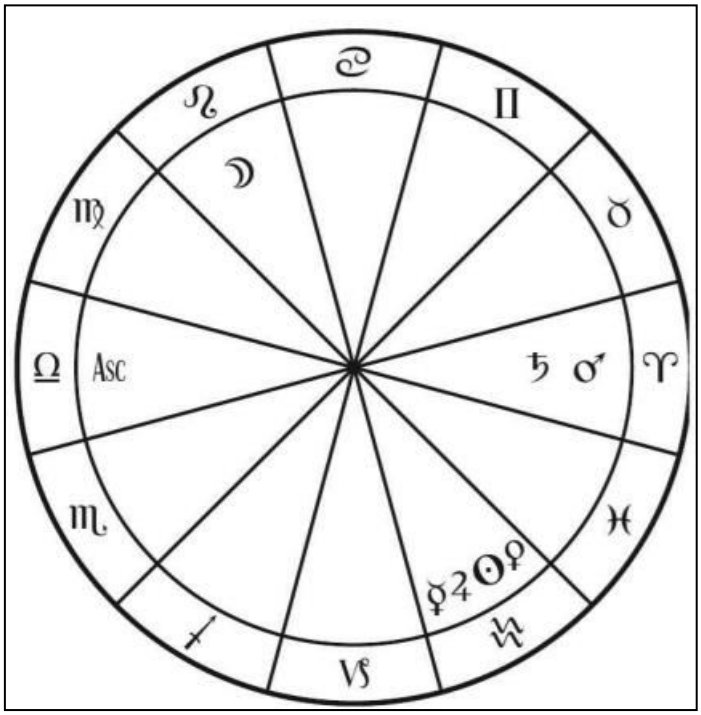
Christopher Reeve

Schopnost umístění má velmi doslovný osobní význam pro zrozence, stejně jako širší symbolické významy týkající se celého světa, se objevuje téměř na každém místě. Například často umístění v pátém místě může naznačovat okolnosti týkající se vlastních dětí zrozence nebo tématu porodu, ale někdy se tato umístění mohou týkat šířeji k tématům souvisejícím s tématem dětí

[1571] 25. září 1952 ve 3:12 na Manhattanu v New Yorku. Údaje z dopisu napsaného astrologovi, který se ptal. Jiné uváděné časy 3:14 a 3:30, citované jinými astrology, dávají stejné vycházející znamení.

obecně v životě zrozence. Dobrým příkladem toho je Judy Blume, slavná autorka, která píše knihy pro děti a mládež. Narodila se s vycházejícími Váhami a Venuší ve Vodnáři v pátém místě nočního horoskopu. V roce 1996 získala prestižní cenu Margaret A. Edwards od American Library Association a jejích knih se prodalo přes osmdesát milionů výtisků a byly přeloženy do více než třiceti jazyků. Dětské knížky začala psát už v předškolním věku a v současné době napsala přes dvě desítky knih.

Judy Blume[1572]

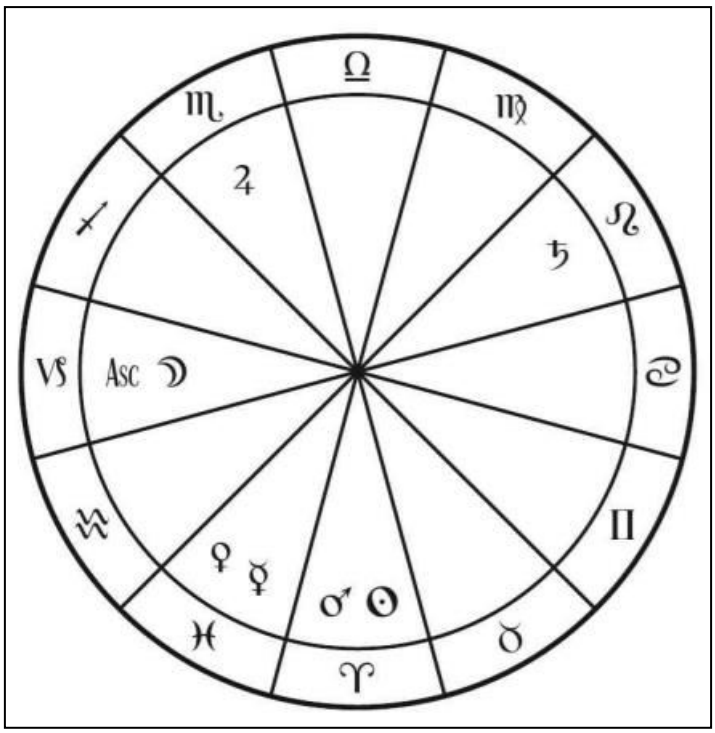
Judy Blume

Zdá se, že umístění domicilního vládce Ukazatele hodin ukazuje oblast života lidí, ke které někdy dotyční tíhnou, nebo jsou touto oblastí fascinováni, i když je to oblast, kterou ostatní mohou považovat za zvláštní nebo neatraktivní. Mít domicilního vládce Ukazatele hodin na nepříznivém místě, jako je osmé, může někdy znamenat, že témata tohoto místa, jako je smrt, mají v životě člověka širší a abstraktnější roli. Zesnulý astrolog Richard Houck se narodil s vycházejícím Kozorohem a Saturnem ve Lvu na osmém místě nočního horoskopu. Dnes je možná nejznámější díky knize, kterou vydal v roce 1994 s názvem *The Astrology of Death*. V knize spojil moderní západní a indickou

[1572] 12. února 1938 ve 21:59 v Elizabeth, New Jersey. Údaje AA, z rodného listu.

astrologii a řekl, že je to vůbec první kniha napsaná v historii astrologie pouze na téma smrti. V důsledku jeho vlastní předčasné smrti ve věku 53 let jeho kniha *The Astrology of Death* nakonec představovala velkou část jeho odkazu v astrologické komunitě.

Richard Houck[1573]

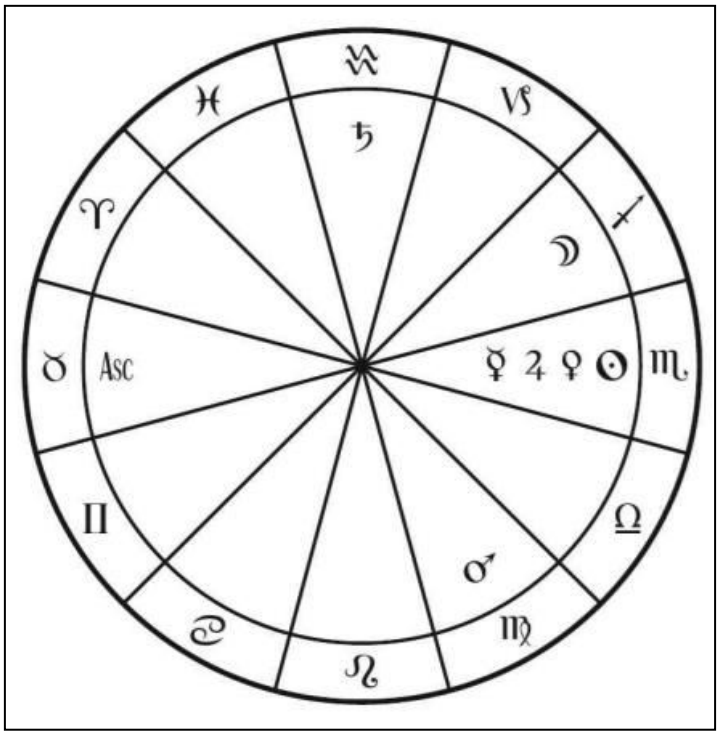
Richard Houck

Vládce Ascendentu může také odhalit oblasti nebo lidi v životě zrozence, s nimiž je nějak nutné pracovat, aby se dostali do zamýšleného životního cíle, nebo které mohou zrozence pomoci dosáhnout jakéhokoli zaměření jejich života. Například vědec Carl Sagan se narodil s vycházejícím Býkem a Venuší ve Štíru na sedmém místě. Byl třikrát ženatý, nejprve v letech 1957-1963 s Lynn Margulis, v letech 1968-1981 s Lindou Salzman a nakonec v letech 1981-1996 s Ann Druyan. Jeho zaměření na kariéru přispělo k rozpadu jeho prvních dvou manželství, přičemž Saturn ve Vodnáři byl na desátém místě v kvadratuře na stélium ve Štíru v sedmém. Jeho dvě manželství více souvisela s jeho kariérou a celkovým životním směřováním. Spolupracoval s Margulis na návrhu plaket na vesmírných sondách Pioneer 10 a 11 (ona dělala nákresy). Do třetího manželství se mu podařilo najít cestu ke kompromisu tím, že se svou ženou

[1573] 13. dubna 1947 ve 0:51 v Des Moines, Iowa. Údaje, které citoval v dopise editorovi Astro-Databank.

spolupracoval na profesionálních projektech. Společně napsali několik knih a také spolupracovali na televizním seriálu *Cosmos*, který moderoval a stal se známým po celém světě. Po jeho smrti v roce 1996 pokračovala v některých jeho dílech a stala se producentkou filmu *Contact*, založeného na knize, kterou napsali; později byla připsána jako tvůrce, producentka a spisovatelka navazujícího seriálu v roce 2014, *Cosmos: Spacetime Odyssey*. Vztahy a manželství se tak jedinečným způsobem výrazně propojily se Saganovým celkovým životním směřováním.

Carl Sagan[1574]

Carl Sagan

Zmírnění obtížných umístění

Obtížná povaha špatných míst může způsobit, že umístění domicilního vládce Ukazatele hodin v těchto sektorech se shoduje s náročnými zkušenostmi, i když se stále může projevit spektrum pozitivních nebo konstruktivních projevů, zvláště když jsou přítomny polehčující faktory. Zdá se například, že problémy týkající se zdraví a nemocí vystupují prominentně s planetami na šestém místě. Někdy to může být pozitivní, když je umístění

[1574] 9. listopadu 1934 v 17:05 v New Yorku, New York. Údaje AA, z rodného listu.

zmírněno, ale pokud není zmírněno, pak se nemoc a zranění mohou stát dominantními tématy. Jedna z věcí, která dělá šesté místo problematickým, je fakt, že se jedná o pokles a v důsledku toho planety nejsou *chrēmatistikos* nebo „operativní“, což oslabuje planety tak, že nemohou projevovat významy výhodné pro zrozence. Tato situace se však může za určitých okolností změnit. Jak bylo uvedeno dříve, Pavel Alexandrijský ve svém zpracování šestého místa říká, že tamní planety mohou být „operativní“ (*chrēmatistikos*), pokud jsou konfigurovány na Meridián-Střed nebe do tří stupňů, nebo dokonce na planetu, která je na úhlovém místě, jako je např. desáté. Pavel Alexandrijský to vysvětluje jako obecný princip, který platí pro všechna padající místa:

*Člověk musí znát, že existují čtyři pivoty, čtyři post-vzestupy a čtyři poklesy, a že někdy jsou poklesy funkční (*chrēmatizō*) a provádějí činnost, která není náhodná, pokud jde o vymezení týkající se výsledků. To je vždy, když některá z hvězd, které se náhodně vyskytují na jednom z poklesů, přináší paprsky do tří stupňů k figuře, která je s ní ve skutečnosti harmonická pomocí trigonu, buď s pivotem či hvězdou*.[1575]

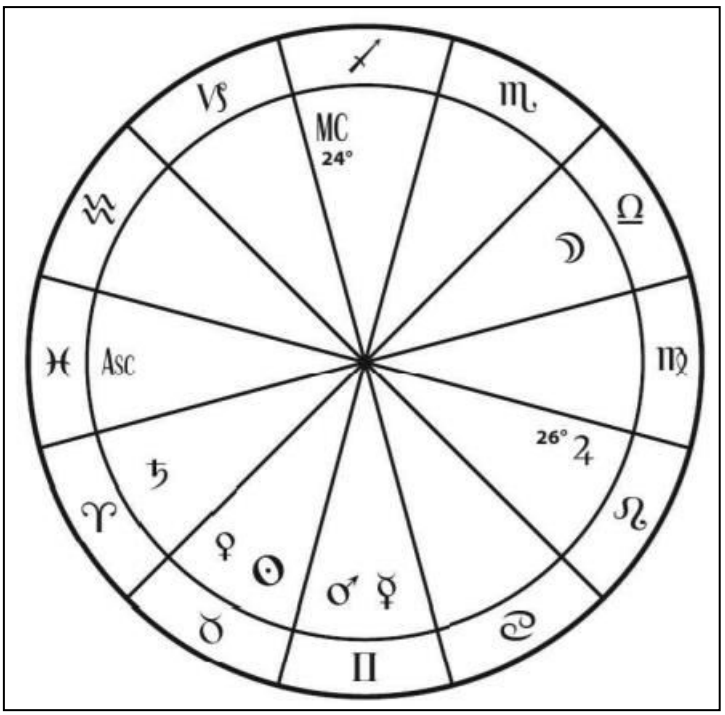
Pavel Alexandrijský dále používá příklad, který ukazuje, jak to lze aplikovat na planety na devátém nebo šestém místě. Zjistil jsem, že se to zdá být užitečné jako obecný polehčující faktor i pro další umístění, včetně dvanáctého a druhého místa. Zdá se, že zejména šesté místo projevuje své významy zcela odlišnými způsoby v závislosti na tom, zda je toto zmírnění přítomno.

Například zrozenec, který se narodil s vycházejícími Rybami a Jupiterem ve Lvu, má Jupitera padajícího v šestém místě; to je však zmírněno, protože je nakonfigurován na stupeň Meridiánu-Středu nebe v rozmezí tří stupňů trigonem a je také překonáván Venuší v nočním horoskopu, bez jakýchkoli obtížných aspektů ze strany škůdců. Vládce Ascendentu je tedy v šestém, ale je zmírněn a poměrně dobře situován. Dotyčný je lékař se zájmem o zlepšení péče o pacienty a tíhne k vedoucím rolím lékaře. V jednom okamžiku své kariéry se stal vedoucím nemocnice. Život dotyčného se jasně soustředí na šesté téma nemoci, ale ne tak, aby byl sám postižen; místo toho tráví čas tím, že pomáhá ostatním, kteří jsou nemocní.

[1575] Paulus, *Introduction*, 27, ed. Boer, s. 76: 13-19, trans. Greenbaum, s. 58-9.

Je proto důležité věnovat pozornost polehčujícím faktorům, protože se zdá, že pomáhají planetám, které jsou na špatných místech, nebo dále zlepšují stav planet, které jsou na dobrých místech. To je zejména případ, kdy jsou operativní svou konfigurací do stupňů úhlů.

Lékař[1576]

Lékař

Vládce Ukazatele hodin na prvním místě

Když je domicilní vládce Ukazatele hodin sám umístěn na prvním místě, přebírá kontrolu nad Kormidlem přímo. V praxi to znamená, že přirozené významy planety, která je domicilním vládcem, se dostávají do popředí při charakterizaci životního směru a zaměření zrozence. Například ve svých vymezeních různých planet vládnoucích Ukazateli hodin Valens říká:

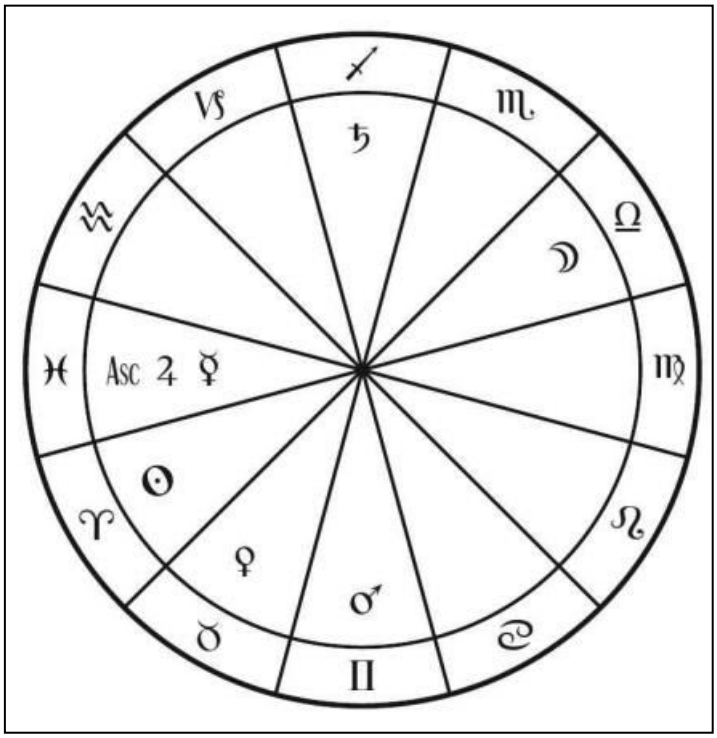
Pokud je Saturnovi přidělena hodina nebo los <Štěstí> a je v Ukazateli hodin, přičemž Mars není v opozici, zrozenec bude mít štěstí v činnostech řízených Saturnem.[1577]

[1576] Osobní sdělení, privátní data.
[1577] Valens, *Anthology*, 2, 4: 1, trans. Riley, s. 27, upraveno.

To znamená, že zrozenec bude vynikat nebo bude mít štěstí v činnostech, které jsou vlastní Saturnovi, protože Saturn by zde byl ve svém vlastním domicilu a na prvním místě by vládl Ukazovateli hodin. Planeta se těší z toho, že je ve svém vlastním domicilu, kvůli spřízněnosti, kterou sdílí s tímto znamením, a proto je to místo, které nejlépe vyhovuje jejímu přirozenému projevu. Když je tato planeta také vládcem Ascendentu, znamená to, že zrozenec bude mít tendenci tíhnout k věcem spojeným s touto planetou a vynikat v nich, pokud jde o celkový průběh života.

Příkladem toho je papež Benedikt XVI., Joseph Ratzinger, který má vycházející Ryby s domicilním vládcem Ukazatele hodin také v Rybách. Když byl inaugurován jako papež, Ratzinger se stal hlavou katolické církve. To jasně odpovídá jednomu z významů, které Valens dává Jupiteru, který označuje „hlavy svatých míst“.[1578]

Benedikt XVI.[1579]

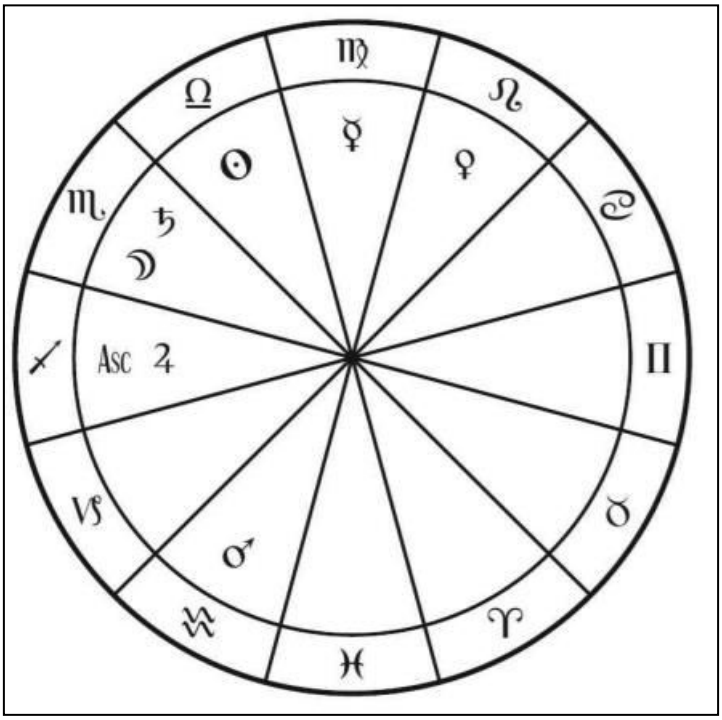
Benedikt XVI.

[1578] Valens, *Anthology*, 1, 1: 17.

[1579] 16. dubna 1927 ve 4:15 v německém Marktl. Údaje AA, z rodného listu, se sekundárním potvrzením z bratrova životopisu.

Dalším příkladem je William Rehnquist, který měl vycházejícího Střelce s Jupiterem ve Střelci na prvním místě v denním horoskopu. Byl to americký právník, jurista a politická osobnost, který sloužil jako přísedící soudce Nejvyššího soudu Spojených států a později se stal šestnáctým hlavním soudcem. Asi devatenáct let stál v čele Nejvyššího soudu, což je nejvyšší soud ve Spojených státech. Podle Valense Jupiter také označuje „spravedlnost, úřady, vlády, vyznamenání […] a arbitráž soudních procesů“.[1580]

William Rehnquist[1581]

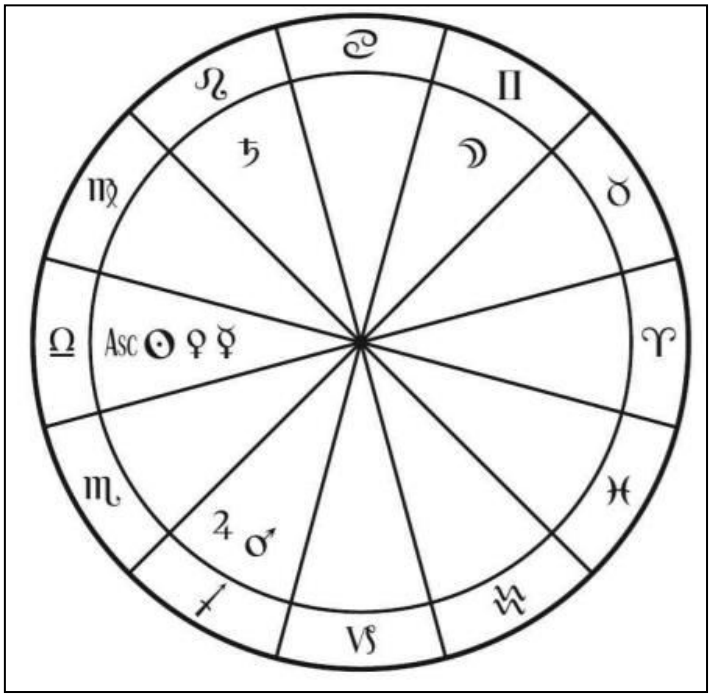

William Rehnquist

Americký básník T. S. Eliot se narodil s vycházejícími Váhami a Venuší vládnoucí Ukazateli hodin, která je na prvním místě současně s Merkurem. V tomto případě spojení Venuše a Merkura vede k poezii nebo esteticky příjemné řeči. Příznivé umístění Venuše v jejím vlastním domicilu naznačovalo, že bude vynikat v umění; získal v roce 1948 Nobelovu cenu za literaturu za průkopnický přínos současné poezii.

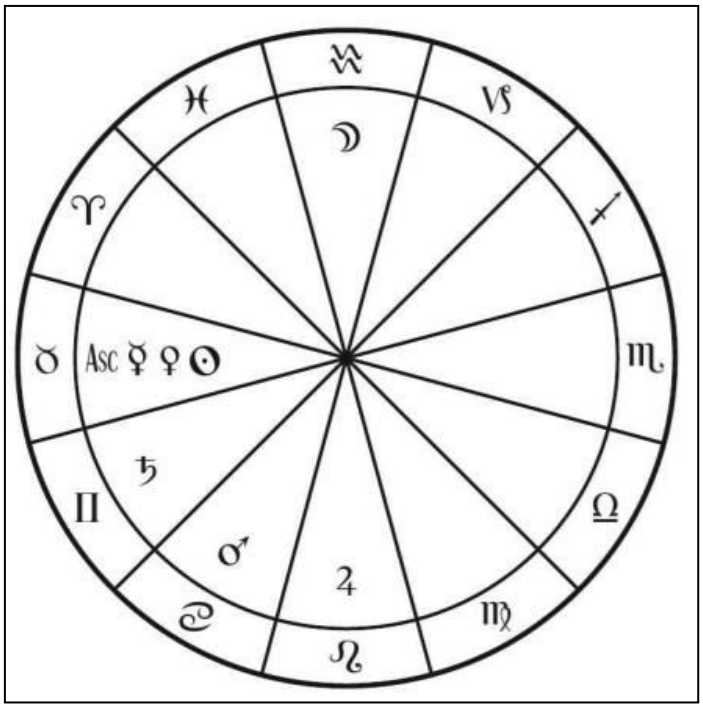
[1580] Valens, *Anthology*, 1, 1: 17.
[1581] 1. října 1924 v 11:32 v Millwaukee, Wisconsin. Údaje AA, z rodného listu.

T. S. Eliot[1582]

T. S. Eliot

George Lucas[1583]

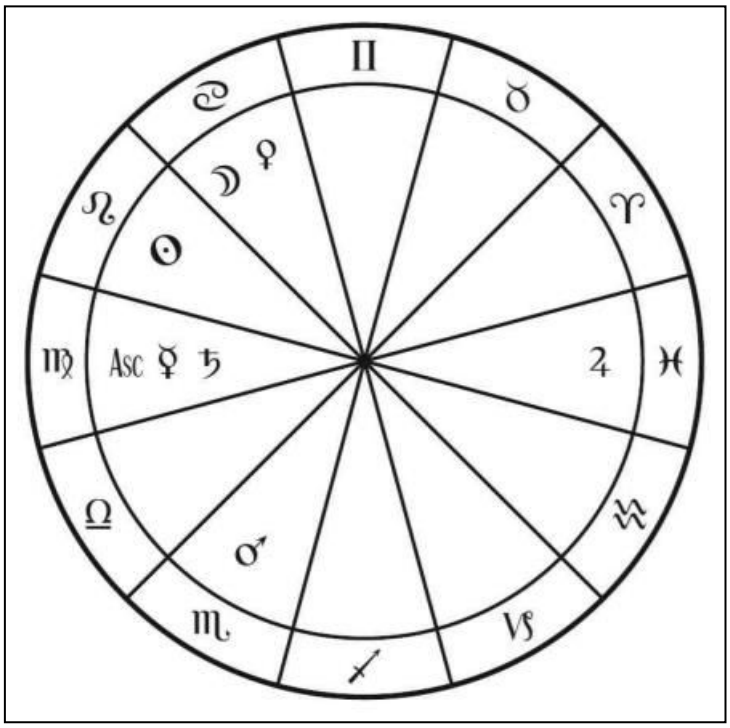

George Lucas

[1582] 26. září 1888 v 7:45 v St. Louis, Missouri. AA data, citovaná v dopise napsaném jeho otcem.
[1583] 14. května 1944 v 5:40 v Modestu v Kalifornii. Údaje AA, z rodného listu. Používám mírně upravený čas 5:41:35.

Filmař George Lucas se narodil s vycházejícím Býkem a Venuší vládnoucí Ukazateli hodin na prvním místě. Během studia na vysoké škole se začal zajímat o natáčení filmů a získal titul bakaláře výtvarných umění ve filmu. Stal se režisérem, nejvíce známý pro svou roli při vytváření filmů *Star Wars* a *Indiana Jones*. Zajímavým dodatečným venušiným tématem s Lucasem je, že jeho filmy zahrnovaly mnoho témat, nápadů a estetiky z jiných dřívějších filmů a představení, možná díky sjednocujícímu principu Venuše.

Steve Wozniak[1584]

Steve Wozniak

Steve Wozniak poskytuje dobrý příklad toho, jak vychází Merkur, zatímco je v jeho domicilu, a tedy vládne Ukazateli hodin (na prvním místě Merkur v Panně). Wozniak je počítačový programátor, který spolu se Stevem Jobsem založil *Apple Computer*, Inc. Byl to programátor a technický génius, zatímco Jobs byl vizionář a marketingový guru. Podle Rhetoria „Merkur v Ukazateli hodin činí zrozence inteligentními, rozvážnými a [a] vynalézavými.“[1585] Merkur v Panně má tendenci vynikat zejména v technických činnostech, které v moderním kontextu mohou zahrnovat věci jako programování a počítače.

[1584] 11. srpna 1950 v 9:45 v San Jose v Kalifornii. Údaje AA, citované z veřejného oznámení.
[1585] Rhetorius, *Compendium*, 57, trans. Holden, s. 48, upraveno.

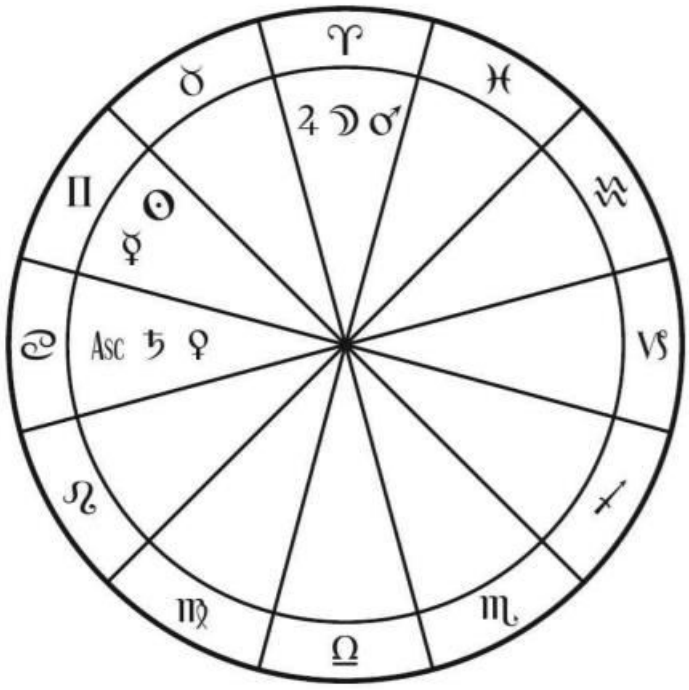
Jedním z obecných bodů zde je, že existuje řada různých způsobů, kterými se archetyp planety může projevit jako specifická životní kariéra nebo zaměření, i když v každém případě životní zaměření skutečně směřuje k něčemu, co je pod obecnou nadvládou této konkrétní planety.

Planety na prvním místě, a fyzický vzhled nebo charakter

Planety v prvním mohou někdy popisovat nebo typizovat fyzický vzhled zrozence, včetně rozlišovacích rysů fyzického těla zrozence.[1586]

Například Venuše v prvním je někdy spojována s lidmi, kteří jsou zvláště fyzicky atraktivní, protože první místo představuje tělo a fyzický vzhled, zatímco Venuše představuje krásu a věci, které jsou esteticky přitažlivé. Angelina Jolie se například narodila s vycházejícím 28° Raka, s Venuší v konjunkci se stupněm Ukazatele hodin, také na 28° Raka. V roce 2006 byla uvedena jako nejkrásnější osoba na světě v čísle časopisu *People* „100 nejkrásnějších lidí“.

Angelina Jolie[1587]

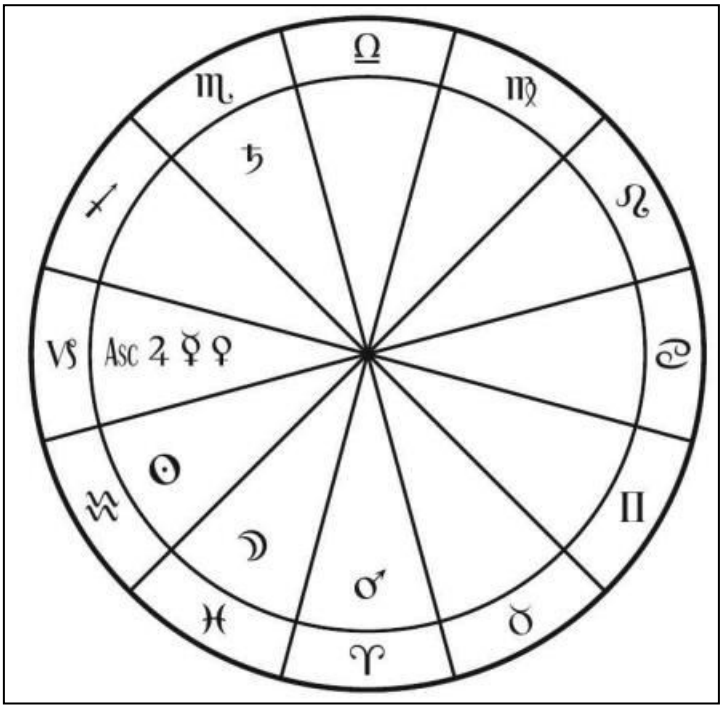
Angelina Jolie

[1586] To je něco, o čem Ptolemaios mluví zejména in *Tetrabiblos*, 3, 12. Srov. Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 12: 1.

[1587] 4. června 1975 v 9:09 v Los Angeles v Kalifornii. Údaje AA, z rodného listu.

Dalším příkladem je Paul Newman, který se narodil s vycházejícím 13° Kozoroha, s Venuší na 14° Kozoroha v nočním horoskopu. Ve svém nekrologu ho *New York Times* popsaly jako „nápadně pohlednou postavu zvířecí povznesené nálady a modrooké upřímnosti, jíž bylo téměř nemožné odolat.[1588]

Paul Newman[1589]

Paul Newman

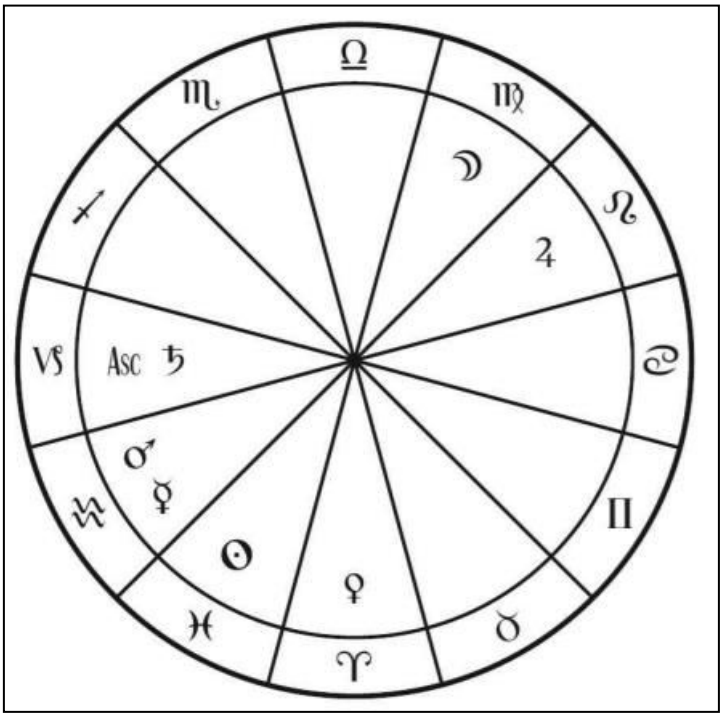
Naopak, škodlivé planety na prvním místě mohou někdy naznačovat onemocnění nebo zranění těla.[1590] Například Mars může naznačovat řezné rány nebo jizvy, zatímco Saturn může znamenat chronické onemocnění. Planety na prvním místě mohou také naznačovat nebo upravovat povahu nebo chování zrozence. Vzhledem k tomu, že tyto planety jsou Kormidlem, mohou někdy hrát významnější roli v pomoci řídit život zrozence, a to jak k lepšímu, tak i horšímu.

[1588] Aljean Harmetz, "Paul Newman, a Magnetic Titan of Hollywood, Is Dead at 83,' *New York Times*, September 28, 2008.
[1589] 26. ledna 1925 v 6:30 v Clevelandu ve státě Ohio. Údaje AA, z rodného listu.
[1590] Ptolemaios zmiňuje Ascendent jako jedno z míst, kde je třeba prozkoumat zranění in *Tetrabiblos*, 3, 13: 1. Pokračuje tím, že mluví o tom, že na tomto a dalších souvisejících místech jsou přítomné škodlivé planety, které indikují zranění nebo onemocnění. Srov. Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 13: 3.

Sekta vládce

Škodlivá planeta, která je v rozporu se sektou, je obvykle nejobtížnější planetou v horoskopu a má tendenci pracovat proti zájmům zrozence. Když je tato planeta také domicilním vládcem Ukazatele hodin, někdy zrozenec převezme roli škůdce, protože na prvním místě je část horoskopu, která představuje já. Všiml jsem si, že lidé, kteří mají škodlivou planetu, která je v rozporu se sektou coby vládce Ukazatele hodin, mají někdy tendenci podkopávat sami sebe nebo pracovat proti svým vlastním zájmům. Jinými slovy, namísto obtíží pocházejících od jiných lidí nebo situací v životě zrozence někdy potíže pocházejí zevnitř.

Ted Kennedy[1591]

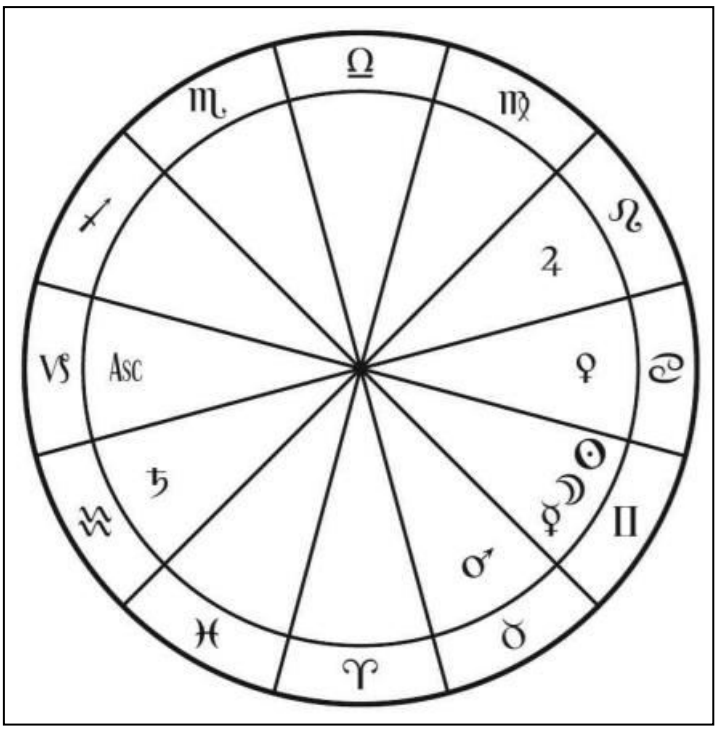
Ted Kennedy

Příkladem toho je Ted Kennedy, který se narodil s vycházejícím Kozorohem, a Saturnem v pozdním Kozorohu na prvním místě nočního horoskopu. Byl mladším bratrem amerického prezidenta Johna F. Kennedyho a Roberta F. Kennedyho a očekávalo se, že se po svých bratrech stane prezidentem Spojených států poté, co byli oba v 60. letech zavražděni. Jeho příležitost stát se prezidentem však byla zmařena kvůli jeho účasti na

[1591] 22. února 1932 v 3:58 v Dorchesteru, Massachusetts. AA data z rodného záznamu.

autonehodě, možná v opilosti, což mělo za následek smrt ženy, která byla v té době s ním. Stále pokračoval ve své dlouhé a úspěšné kariéře v Senátu Spojených států, ale nikdy se nestal prezidentem, především kvůli tomuto specifickému incidentu a chybě, kterou udělal.

Finanční úzkosti[1592]

Finanční úzkosti

Dotyčný s vycházejícím Kozorohem, a Saturnem na druhém místě (Vodnář) v nočním horoskopu se narodil v Americe během Velké hospodářské krize. Zrozenec a jeho rodina to měli finančně těžké, když vyrůstal, a byl vychován velmi střídmě. Obvyklá rodinná fráze kolem jeho domu byla „to je vše, co máme.“ V důsledku toho si, jak vyrůstal, vždy velmi dobře uvědomoval každý cent, který měl, až do té míry, že byl poněkud posedlý. S přibývajícím věkem byl i nadále velmi opatrný, pokud jde o utrácení, někdy způsobem, který se pro jeho rodinu stal problematickým nebo obtížně řešitelným. Nakonec byl schopen mít dlouhou a úspěšnou podnikatelskou kariéru jako dospělý a byl schopen vytvořit pohodlný život pro svou rodinu, finančně, i když stále měl někdy obavy týkající se peněz. Toto umístění mělo význam jak pro objektivní vnější okolnosti zrozence, pokud jde o jeho zkušenosti s finančními záležitostmi

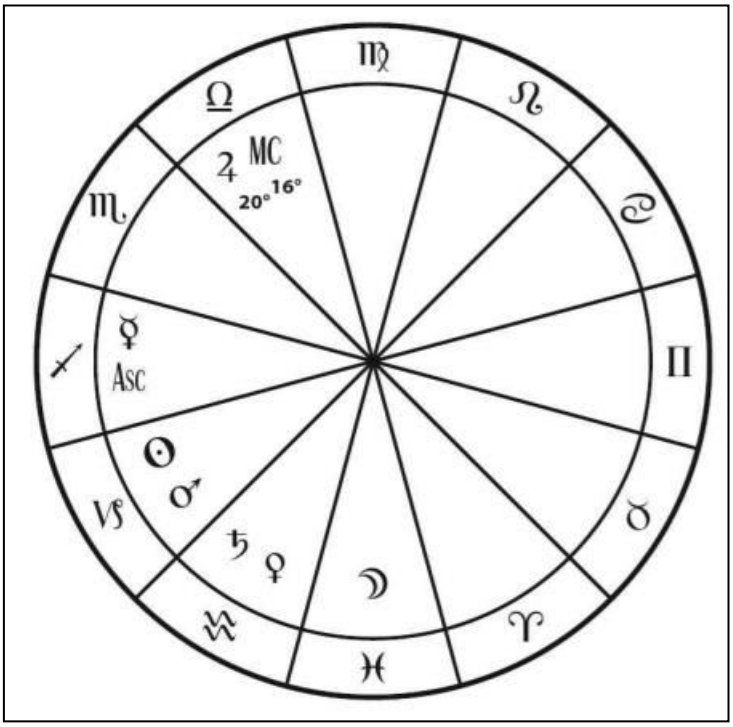
[1592] Osobní sdělení, privátní data.

na počátku jeho života, ale také pro jeho postoj nebo určité povahové rysy, které si v souvislosti s penězi vytvořil v důsledku těchto zkušeností. Skutečnost, že Saturn byl v jednom ze svých znamení, pomohla zmírnit negativní dopad, který by toto umístění jinak mohlo mít na jeho finance, takže to není nejextrémnější příklad.[1593]

Stupeň Středu nebe (MC)[1594] na jiných místech

Jak bylo uvedeno dříve, stupně Středu nebe a IC importují významy desátého a čtvrtého místa do celoznakového místa, do kterého spadají. Také činí planety, se kterými jsou ve spojení, výhodnější, stejně jako „operativní“ nebo „energické“(*chrēmatistikos*). V některých případech se konjunkce s přesným stupněm Středu nebe také zdá být indikátorem eminence, podobně jako mít jej na místě desátého celoznakového domu.

Císař Akihito[1595]

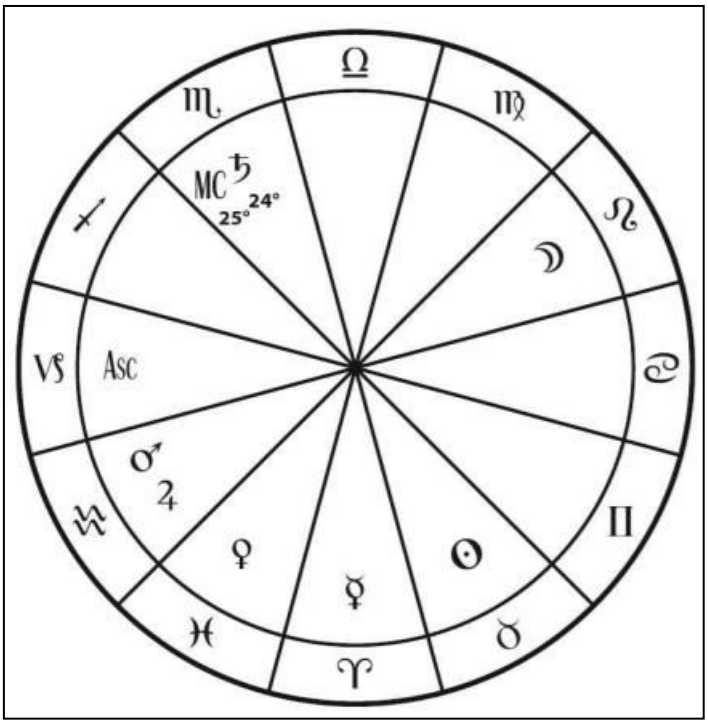

Císař Akihito

[1593] Škůdce v rozporu se sektou, ale esenciálně silný, se chová „spíše“ pozitivně. RS
[1594] Má vlastní závorka. RS
[1595] 23. prosince 1933 v 6:39 v Tokiu, Japonsko. Údaje z novinového článku publikovaného krátce po porodu.

Příkladem toho je současný[1596] japonský císař. Císař Akihito se narodil s vycházejícím Střelcem a Jupiterem na 20° Vah v jedenáctém znamení, avšak byl ve spojení se stupněm Středu nebe na 16° Vah. Císařem se stal v roce 1989 poté, co zemřel jeho otec Hirohito, a zatímco moc císaře v Japonsku byla po druhé světové válce zredukována na roli loutky, je zajímavé vidět umístění v novodobém královském horoskopu.

Alžběta II.[1597]

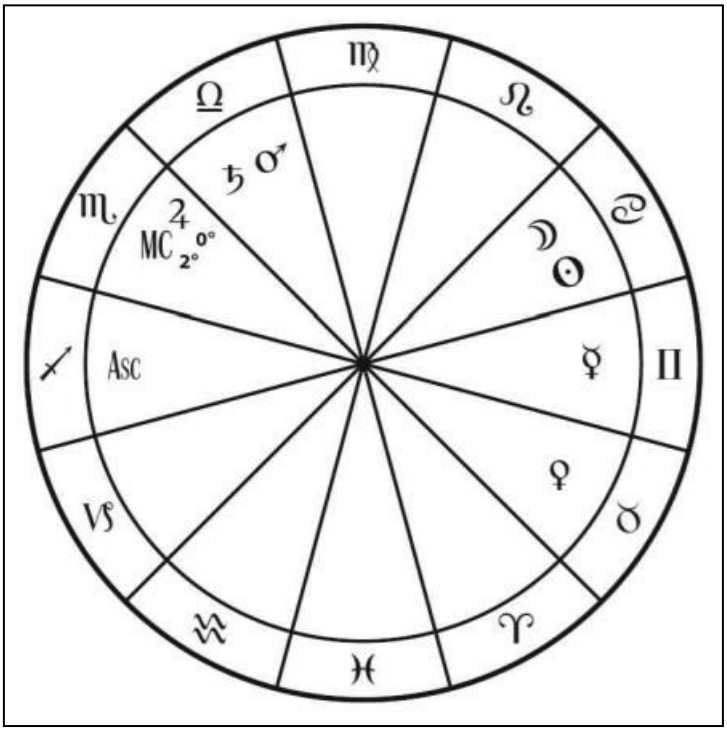

Alžběta II.

Alžběta II., současná[1598] královna Spojeného království a dalších říší Commonwealthu, se narodila s vycházejícím Kozorohem, a Saturnem na 24° Štíra na jedenáctém místě celoznakového systému, ve spojení se stupněm MC na 25° Štíra. Na trůn nastoupila po smrti svého otce v roce 1952 a nedávno se stala nejdéle vládnoucím britským monarchou v historii.

[1596] V době vydání knihy tomu tak bylo (2017). RS
[1597] 21. dubna 1926 ve 2:40 v Londýně, Anglie. Údaje AA z oficiálního oznámení.
[1598] V době vydání knihy tomu tak bylo (2017). RS

Princ William[1599]

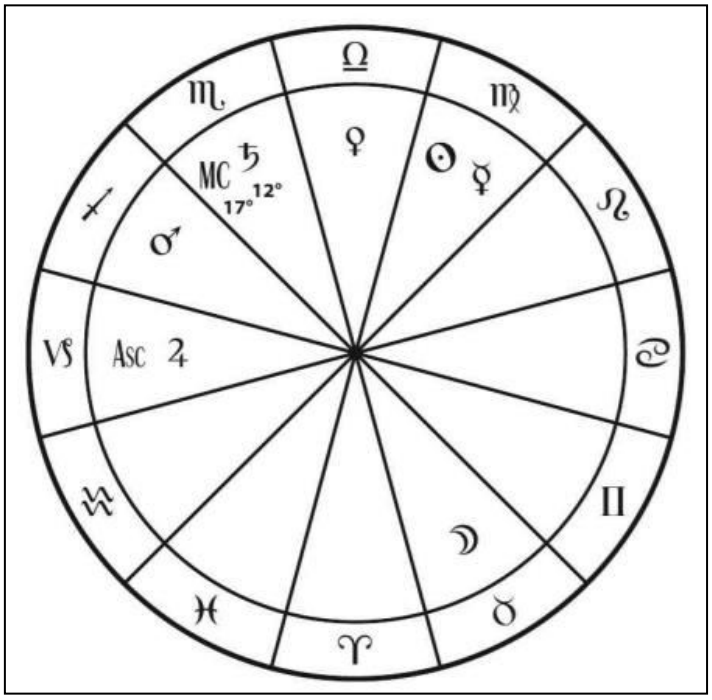
Princ William

Její nejstarší vnuk, princ William, vévoda z Cambridge, má podobné umístění; vycházející Střelec, a Jupiter se nachází na 0° Štíra ve dvanáctém znamení, ale je ve spojení se stupněm Středu nebe na 2° Štíra. Je druhým následníkem v řadě své babičky Alžběty II., po svém otci Charlesovi.

Mladší bratr prince Williama, princ Henry z Walesu, má také podobné umístění. Narodil se s vycházejícím Kozorohem, a Saturnem na 12° Štíra na jedenáctém místě, spojeným se stupněm MC na 17° Štíra.

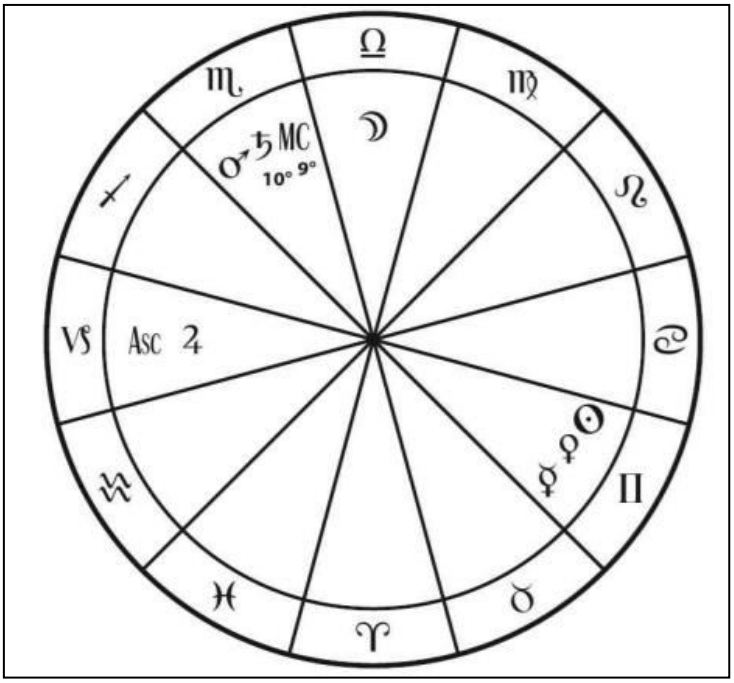
[1599] 21. června 1982 ve 21:03 v Paddingtonu v Anglii. AA data, z rodného listu.

Princ Henry z Walesu[1600]

Princ Henry z Walesu

Princ Andrea Casiraghi[1601]

Princ Andrea Casiraghi

[1600] 15. září 1984 v 16:20 v Paddingtonu v Anglii. Údaje ze zpravodajství v den narození.

[1601] 8. června 1984 ve 22:50 v Monte Carlu v Monaku. Údaje ze zpravodajství v den narození. Jedna zpráva uvádí 22:52.

Princ Henry se narodil 15. září 1984; kupodivu další princ se narodil jen o pár měsíců dříve s podobnými umístěními. Princ Andrea Casiraghi, z královské rodiny Monaka, se narodil 8. června 1984, s vycházejícím Kozorohem, a Saturnem na 10° Štíra na jedenáctém místě, ve spojení se stupněm MC na 9° Štíra. Od roku 2016 je v současné době čtvrtým v řadě následnictví ve své rodině. Zajímavé je, že ačkoli se narodili jen několik měsíců před Harrym, mají přibližně stejné vycházející stupně a stejného domicilního vládce Ukazatele hodin, a opět spojeného se stupněm Středu nebe.

Tyto příklady podtrhují, jak je důležité věnovat pozornost stupni Středu nebe, a jak topickým, tak dynamickým vlastnostem, které může importovat do jakéhokoli znamení, do kterého spadá. Tento koncept se vztahuje i na stupeň IC, a to jak z hlediska topických, tak dynamických kvalit, které může importovat do znamení, do kterého spadá. Tímto způsobem můžeme začít vidět, jak lze kvadrantový a celoznakový systém nějakým způsobem integrovat nebo sladit, a také proč je to důležité.

XIII. kapitola: Vládci míst

Ve II. knize *Antologie* Valens nastiňuje důležitý interpretační princip v souvislosti s vládci dvanácti míst:

Pokud někdo důkladně prozkoumá místa a vládce, celkem snadno určí oblast, ve které má nativita štěstí a oblast, kde má smůlu. Kdykoli je jakákoliv hvězda, která má vztah s narozením (tj. hvězda, která řídí živobytí, život, zranění, nemoc, povolání nebo jakákoli jiná oblast zájmu), v jednom ohledu poškozena, v tomto ohledu narození ublíží.[1602]

Každá z planet se stává „vládcem" nebo „pánem" místa, které se shoduje se znamením zvěrokruhu, kterému vládne jako domicilní vládce. Například, pokud se Blíženci shodují s pátým místem v horoskopu, pak se Merkur stane vládcem pátého místa. Již jsme viděli, jak to funguje u domicilního vládce Hodinového ukazatele, což je první místo, ale v této kapitole se zaměříme na to, jak lze koncept vládnutí rozšířit i na zbývajících dvanáct míst. Tímto způsobem začneme vidět, jak různé části horoskopu spolupracují.

Planeta, která vládne místu, se stává primárním zástupcem v horoskopu pro významy spojené s tímto místem, i když významy spojené s tímto místem nejsou přirozeně spojené s touto konkrétní planetou. Například, pokud se Vodnář shoduje se sedmým místem, což je místo sňatku, pak Saturn začne označovat téma manželství v tomto konkrétním horoskopu, i když manželství jinak není označením, které by bylo přirozeně spojeno se Saturnem.

Zatímco planety, které se na určitých místech skutečně nacházejí, často znamenají věci o daném tématu bezprostředněji, s vládcem místa se často zachází, jako by to bylo nakonec důležitější pro výsledek jakýchkoli situací spojených s místem. Například při vymezení vládce devátého místa Rhetorius říká:

Dobré [hvězdy], které jsou na tomto místě, mají štěstí na cizích místech, a jsou to zbožné osoby a spravedlivé v náboženském zachovávání, zvláště pokud je vládce místa také dobře umístěn a ve svém vlastním domicilu nebo povýšení, a není aspektován škůdci.[1603]

[1602] Valens, *Anthology*, 2,41: 13-14, trans. Riley, s. 55, upraveno.
[1603] Rhetorius, *Compendium*, 57, trans. Holden, s. 87, upraveno.

Podobně, když se mluví o desátém místě, Valens vybírá vládce místa jako primární určující faktor pro to, jak úspěšný nebo neúspěšný je zrozenec ve své práci a jednání: „Když je vládce tohoto místa dobře situován, činí ty, kteří jsou úspěšní; ale když je špatně situován, ty, kteří jsou neúspěšní.“[1604]

Často se zdá, že vládci míst byli zdůrazňováni jako důležitější pro konkrétní témata než obecný planetární signifikátor stejného tématu. Takže například na vládce sedmého je někdy kladen větší důraz v tématu manželství, nežli na planetu Venuši. Je to pravděpodobně proto, že vládce je více individuálně relevantní pro zrozence, neboť se odvozuje od umístění Ascendentu v okamžiku narození, zatímco obecný planetární signifikátor je stejný pro každého, kdo se narodil ve stejný den.

Interpretační zásady pro studium vládců

Existují tři hlavní interpretační principy, které se používají při zkoumání vládců míst v horoskopu:

1. První zásada se týká symbolického významu, když se vládce jednoho místa nachází na jiném místě, a toho, jak jsou významy každého místa kombinovány. Pokud je například vládce pátého místa na osmém, pak to evokuje specifickou škálu výkladů. Například Rhetorius říká, že vládce pátého místa dětí na osmém místě smrti může znamenat smrt dětí.[1605] Jinde vládce sedmého místa sňatku na devátém místě zahraničních cest naznačuje, že zrozenec se může oženit s osobou z cizí země.[1606]
2. Druhou úvahou je, zda témata spojená s vládcem místa budou mít kolem sebe šťastné nebo nešťastné okolnosti, založené čistě na tom, zda se vládce nachází na dobrém nebo špatném místě. Pokud je vládce umístěn na dobrém místě, výsledek bude mít tendenci být pozitivní; pokud je vládce umístěn na špatném místě, výsledek bude mít tendenci být negativní. Pokud je například vládce sedmého místa na jedenáctém místě, bude to obvykle interpretováno pozitivně, protože jedenácté místo je dobré. Naopak, pokud je vládce sedmého

[1604] Valens, *Anthology*, 2, 7: 3, trans. Schmidt, s. 11.
[1605] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 152: 25-27).
[1606] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 159: 8).

místa na dvanáctém místě, pak by to bylo obecně interpretováno negativně, protože dvanácté místo je špatné.

3. Třetí úvahou je vzít v úvahu celkový stav vládce, jako je například to, zda se nachází ve svém vlastním domicilu nebo v exaltaci, zda je obohacován nebo týrán, a tedy zda jsou témata, která chce označovat, potvrzována nebo popírána, podporována nebo poškozována atd.

Podmínky bonifikace (obohacení)[1607] a špatného zacházení (týrání)[1608] budou diskutovány v další kapitole. Zde se zaměříme především na první dvě úvahy.

Předběžné poznámky

Než se pustíme do vymezení planet v místech podle Rhetoria a začneme se dívat na ukázkové horoskopy, chtěl bych učinit několik předběžných poznámek o některých koncepčních a filozofických otázkách, které jsou relevantní pro toto téma. Při zkoumání tohoto tématu a práci s různými případovými studiemi za posledních několik let se objevilo mnoho následujících bodů a mám pocit, že některé z nich je třeba jasně popsat, abychom pochopili, na co se díváme, když se snažíme tuto techniku nebo výzkum této specifické oblasti astrologie využít.

Umístění jako archetypální scénáře

Jedna z věcí, na kterou se zde zaměříme, je, jak umístění naznačují možné scénáře, které se mohou odehrát v životě člověka. „Scénářem“ mám na mysli postulovaný vývoj nebo sled událostí. Někdy se jedná o jednorázové scénáře, jindy se opakují opakovaně po celý život člověka. Předběžně jsem je označil jako „symbolické scénáře“ nebo „archetypální scénáře“, protože chybí lepší termín. Tyto scénáře často naznačují něco, co je dynamické, jako je proces nebo sled událostí, ale odehrává se na symbolické úrovni, která se může projevovat různými způsoby.

Jedním z nejdůležitějších bodů o interpretaci horoskopů z helénistické perspektivy obecně, a zejména s ohledem na vládce míst, je, že se musíte

[1607] Má vlastní závorka. RS
[1608] Ibidem. RS

naučit chápat a interpretovat symboliku. Symbolismus je multivalentní a lze jej interpretovat mnoha různými způsoby v rámci celkového kontextu toho, co je symbolizováno. Symbolika může být často zúžena nebo omezena zohledněním dalších proměnných, protože každá další proměnná omezuje rozsah, ve kterém se může symbolika projevit. Ale obecně řečeno, je důležité pochopit, že existuje řada možných způsobů, jak se může jediné umístění projevit. Jak uvidíme, když se podíváme na vymezení u Rhetoria, obvykle se nám zobrazí několik možných výsledků pro dané umístění nebo kombinaci umístění.

Tato kapitola se zaměří především na to, co místo samo symbolizuje a jak jej lze symbolicky spojit s významem jiného místa. V další kapitole strávíme více času demonstrováním, jak omezit symboliku a vytlačit konkrétnější interpretace tím, že vezmeme v úvahu další proměnné, které se vztahují ke stavu planety v horoskopu.

Osobní a univerzální význam

V některých případech budou umístění popisovat subjektivní zkušenost zrozence s určitými událostmi v jeho životě, zatímco v jiných případech popisují věci, kterými se život zrozence stane známým nebo které přispívají světu obecně. Lze tedy rozlišovat mezi (1) tím, co umístění naznačují o životě člověka z osobního nebo subjektivního hlediska, a (2) tím, co umístění znamenají o širším smyslu nebo dopadu života člověka na svět obecně, tj. v univerzálním nebo objektivním smyslu. Některé příklady toho jsme již viděli prostřednictvím domicilního vládce Ukazatele hodin a toto bude i nadále opakujícím se tématem vládců míst. V některých případech uvidíme, jak se vyskytují subjektivní i objektivní významy, a i když je možné mezi nimi rozlišit, v této kapitole se nebudeme zaměřovat na určení, jak tak učinit.

Já a druzí v horoskopu

Moderní psychologická astrologie má tendenci považovat každou část horoskopu za rozšíření psychiky jednotlivce. Z helénistického hlediska však určité části horoskopu představují zrozence, zatímco jiné části představují další lidi v životě zrozence v konkrétnějším smyslu. Například vládce Ascendentu nebo Ukazatele hodin se specificky týká zrozence, zatímco vládci ostatních míst často označují další lidi, věci nebo situace v životě zrozence.

V některých případech můžeme určit informace o tom, jak budou tito lidé komunikovat se zrozencem, nebo jaké typy rolí budou hrát v životě zrozence. To je důležitý rozdíl, protože i když někdy tato umístění mohou popsat, jak se zrozenec cítí k rolím, které ve svém životě hrají jiní lidé, častěji než jindy, to, co popisuje, jsou objektivní okolnosti a události, které se odehrávají za účasti ostatních lidí v okolí zrozence. Abychom tedy zachovali jasné interpretace, je důležité rozlišovat mezi tím, co se v horoskopu týká zrozence, a tím, co se týká lidí v jeho okolí. Je také důležité rozlišovat mezi subjektivní zkušeností a objektivní realitou jejich života, protože tyto dvě věci nejsou vždy jedno a totéž.

Izolovaná a trvalá témata

Umístění v horoskopu osoby naznačují potenciální výsledky nebo scénáře v životě dané osoby. Ne všechny se budou projevovat nepřetržitě v průběhu života. Některá umístění představují izolované události nebo situace, které nastanou pouze jednou, zatímco jiná se projeví v různých formách několikrát a další se stanou trvalými nebo opakujícími se tématy po celý život.

Někdy je obtížné předpovědět, zda události nebo témata označovaná umístěním budou představovat izolovaná nebo trvalá témata. Z technického hlediska však může existovat způsob, jak se s tím do určité míry vypořádat, protože některé úvahy v astrologických textech údajně naznačují přetrvávání tématu nebo jeho nedostatek. Například kvadruplicity jsou běžně zmiňovány v souvislosti s frekvencí, s jakou se určitá umístění projeví v životě zrozence. V jednu chvíli si Rhetorius vykládá vládce sedmého místa spojeného s vládcem osmého jako indikující, že dotyčný ovdověl nebo se rozvedl, a říká, že k tomu dojde pouze jednou, pokud se konfigurace odehraje v pevných znameních, dvakrát, pokud ve znameních se dvěma těly, mnohokrát, pokud v pohyblivých znameních.[1609] V některých případech se navíc umístění, která naznačují scénáře, které nastanou pouze jednou nebo několikrát, projeví, když jsou umístění aktivována jako vládci času nebo určitými typy tranzitů, jak si probereme později.

Obecně však jde o to, že se musíme vyvarovat nahlížení na všechno tak, jako by to mělo být relevantní pro celou dobu života zrozence, a ne být jen důležitou událostí, která se odehrává jednou. Horoskop narození poskytuje

[1609] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 159: 4-6).

sadu znamení, která naznačují, co se stane charakteristickými rysy života zrozence. Někdy jsou některé z nejpozoruhodnějších věcí, které se v životě člověka stanou, jednorázové události.

Zdroje pro vymezení

Vymezení planet vládnoucím místům se vyskytuje sporadicky v celé astrologické literatuře v helénistické tradici. Například Valens uvádí několik krátkých vymezení pro vládce Ukazatele hodin na každém z míst (*Antologie*, 2, 4-15), ale v této části poskytuje výklady pro ostatní vládce pouze příležitostně. Z nějakého neznámého důvodu je Rhetorius jediným zdrojem, který uchovává celou kapitolu, která obsahuje vymezení většiny vládců míst, když se nacházejí na různých místech (*Kompendium*, 57). Není zcela jasné, odkud sestavil vymezování, i když mají tendenci spadat ke konci první varianty odvozené od Dorothea, Valense a Pavla Alexandrijského, takže je mohl sesbírat buď z nějakých rozptýlených odkazů u těchto autorů, nebo ze společného zdroje. Navzdory tomu, jak pozdní je Rhetorius, je pravděpodobné, že v tomto případě zachovává skutečný materiál z dřívějších dob tradice, který představuje běžný helénistický přístup k vymezování horoskopů.

Vládce druhého místa

V předchozí kapitole jsme již probrali, jak vymezit vládce prvního místa, domicilního vládce Ukazatele hodin, takže se zde přesuneme rovnou na druhé místo. Ačkoli u Rhetoria nejsou žádná vymezení vládce druhého místa, ve své části o druhém místě nastiňuje obecný interpretační princip, jak používat vládce místa, abychom pochopili, co se stane, když bude poškozen škůdci:

A zdá se mi, že v každém domicilu a místě, které je poškozeno škůdci, se ztráta projevuje povahou vládce znamení, je-li zlovolným, a významy místem.[1610]

Rhetorius odvozuje tento obecný princip z Dorotheova prohlášení o tom, jak může dojít ke ztrátě živobytí v životě zrozence, pokud jsou škodlivé planety nakonfigurovány na druhé místo prostřednictvím aspektu založeného na znamení.[1611] Rhetorius shrnuje tuto zásadu od Dorothea v předchozím odstavci:

[1610] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 141: 13-16), trans. Holden, s. 58.
[1611] Dorotheus, *Carmen*, 1, 27: 4-12.

„Pokud škůdce vidí druhé místo kvadraturou, opozicí nebo konjunkcí, znamená to ztrátu živobytí.“[1612] Poté uvádí několik výkladů toho, co by každá planeta znamenala jako zdroj ztráty živobytí v závislosti na vládci druhého místa:[1613]

VENUŠE*: ztráty v zájmu žen nebo prostřednictvím žen.*

MERKUR*: kvůli učení či výpočtům, nebo dědictví či oddělením.*

JUPITER*: ztráta od magnátů nebo věcí veřejných.*

MARS*: z vojenských záležitostí nebo podobných osob, nebo z války, nebo pálení, nebo boje nebo z loupeže či od cestovních lupičů.*

SATURN*: řekněme, že ztráta je od starých lidí nebo otroků, nebo svobodných lidí, kvůli půdě nebo dědictví, nebo kvůli hrobkám nebo záležitostem mrtvých, nebo od ničemných lidí.*

SLUNCE*: ztráta bude způsobena otcem nebo příbuznými z otcovy strany nebo staršími, nebo půjčkami či nějakými penězi, nebo obchodními záležitostmi.*

MĚSÍC*: kvůli matce či příbuznému z její strany, nebo nevlastní matce nebo podobným osobám.*

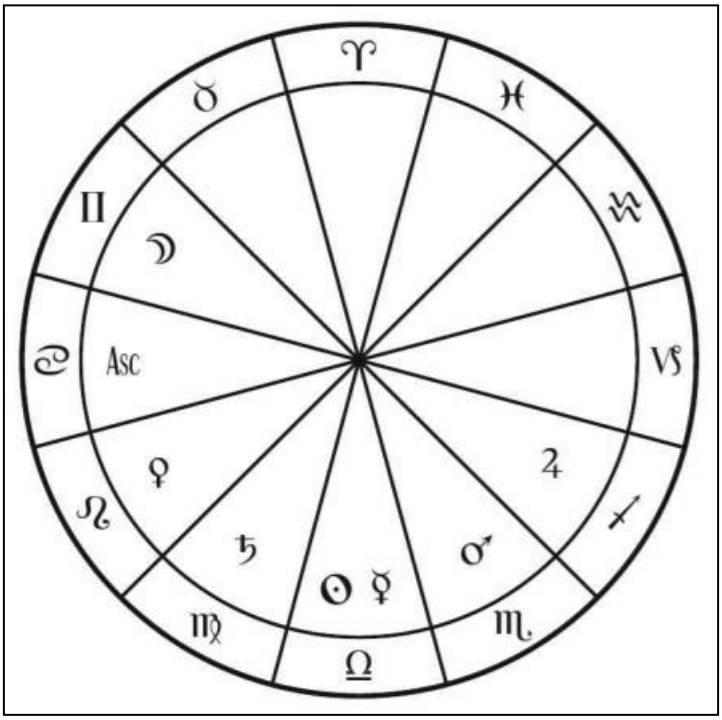
Obecným interpretačním principem zde je, že když je škodlivá planeta umístěna na druhém místě nebo je konfigurován vůči druhému kvadraturou nebo opozicí, bude indikovat problémy s financemi a živobytím. Na zdroji ztráty obživy se tak podepíše planeta, která vládne druhému místu.

Příklady vládce druhého

Zatímco popisy, které Rhetorius uvádí pro vládce míst, nejsou zcela vyčerpávající, jasně ukazují, jak k tématu přistupovat obecně. Rád bych použil několik moderních příkladů, abych ukázal, jak mohou být vládci míst využiti k identifikaci odlišných charakteristik v životech současných jedinců. Jak uvidíme, vládce druhého místa je zvláště užitečný pro studium záležitostí týkajících se živobytí a financí zrozence.

[1612] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 140: 23-24), trans. Holden, s. 57.
[1613] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, p. 141: 1-12), trans. Holden, s. 57-8. Tato a další vymezení, která následují, jsou upravena z Holdenova překladu Rhetorius, *Compendium*, 57, upraveného po srovnání řeckého textu.

Maurizio Gucci[1614]

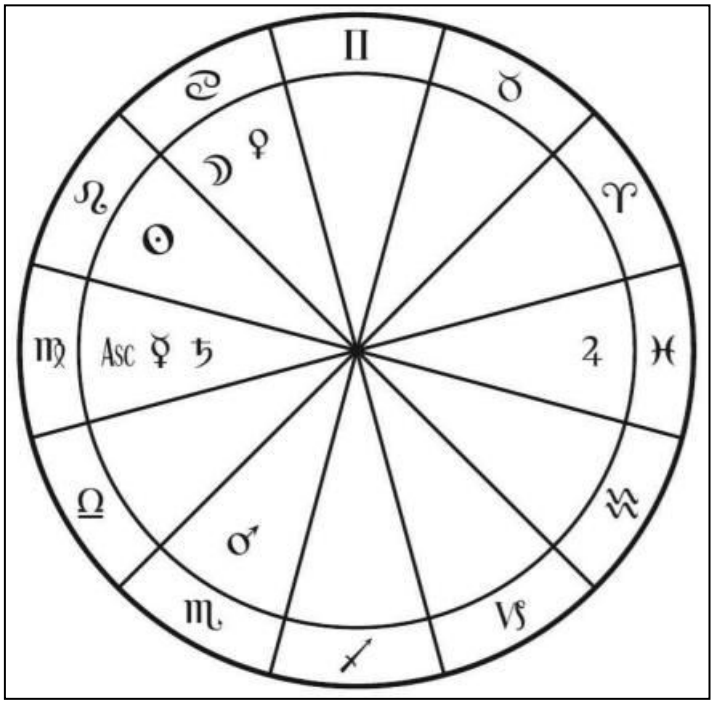

Maurizio Gucci

Dotyčný se narodil s nočním horoskopem, Rakem na vzestupu, se Lvem na druhém místě v rámci celoznakového domu. Druhému místu vládne Slunce, které se nachází ve Vahách na čtvrtém místě, a vyměňuje[1615] si znamení s Venuší. Maurizio Gucci měl vládce druhého místa obživy na čtvrtém místě rodičů a rodiny. Dědečkem zrozence byl Guccio Gucci, zakladatel módního impéria Gucci. Zdědil padesátiprocentní podíl v rodinné firmě, když jeho otec 16. května 1983 zemřel na rakovinu. Během 80. let se zapojil do nepřátelského převzetí podniku a nakonec vyhnal svého strýce a tři bratrance z představenstva. Byl nechvalně proslulý svými okázalými výdaji a v roce 1993 prodal své akcie ve společnosti za 170 milionů dolarů. Zde může být vymezení vládce druhého místa ve čtvrtém: „zrozence vydělává peníze prostřednictvím své rodiny“ nebo „dědí peníze od své rodiny“. Jeho osobní finance a živobytí se nabalily na rodinný podnik a dědictví po otci, které se podepsalo na čtvrtém místě.

[1614] 26. září 1948 v 1:10 ve Florencii v Itálii. Údaje AA, z rodného listu.
[1615] Recepce. RS

Steve Wozniak[1616]

Steve Wozniak

Další příklad. Denní horoskop s Pannou na vzestupu a Váhami na druhém místě. Venuše je vládcem druhého místa, nachází se v Raku (jedenácté místo), přítomná s Měsícem, a překonána nadřazeným trigonem od Jupitera. Horoskop patří spoluzakladateli *Apple Computer*, Stevu Wozniakovi, který je vynikajícím příkladem někoho, kdo se narodil s vládcem druhého místa na jedenáctém místě. Wozniak začal jako přítel se Stevem Jobsem v době, kdy dokončili střední školu, a nakonec z tohoto přátelství zbohatl. Podstatné vymezení vládce druhého v jedenáctém je: zrozenec zbohatne v důsledku přátel; nebo šířeji: jeho živobytí je svázáno s jeho přátelstvím. Je však třeba poznamenat, že vládce je v tomto případě poměrně dobře situován, zejména pokud jde o konfiguraci s Jupiterem, a výsledek je tedy pozitivnější. A naopak, pokud byl vládce druhého v jedenáctém, ale nebyl v dobré kondici, pak by to mohlo znít takto: zrozenec v důsledku svých přátel přichází o peníze nebo má problémy s obživou.

[1616] 11. srpna 1950 v 9:45 v San Jose v Kalifornii. Údaje AA, citované z veřejného oznámení.

Vládce třetího místa

U Rhetoria je vládce třetího obecně spojován s přáteli, cestováním, cizími místy a sourozenci. Zde jsou některé z vymezení, které Rhetorius uvádí pro vládce třetího místa a související umístění:[1617]

Vládce šestého nebo dvanáctého místa na třetím místě: Pokrytectví a zrady od přátel a škody od nepřátel. Nebo zranění a nemoc při cestování v cizí zemi.

Vládce třetího na druhém nebo šestém místě: Útoky banditů na silnici.

Vládce pátého nebo jedenáctého na třetím místě: Dobré a výnosné zahraniční pobyty a přátelství.

Vládce sedmého na třetím místě: Zahraniční manželství.

Vládce třetího v úrodném znamení zvěrokruhu a nakonfigurovaný k dobroději: Mnoho sourozenců.

Vládce třetího na druhém nebo jedenáctém nebo devátém nebo desátém místě: Mladší a starší bratři.

Vládce třetího v prvním: Zrozenec je prvorozený nebo jedináček.

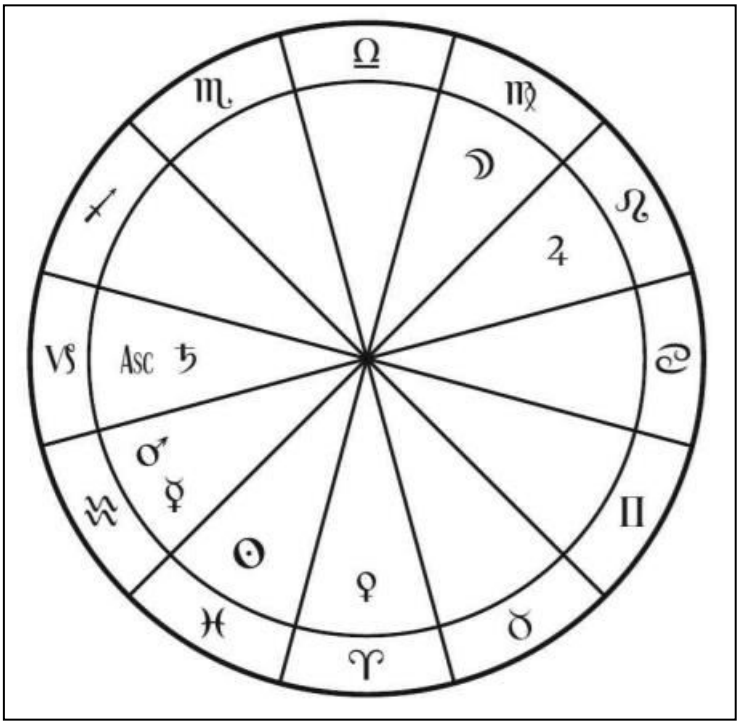
Vládce třetího ve dvanáctém: Bratři a přátelé zrozence se stávají nepřáteli.

Vládce třetího na šestém místě: S dotyčným špatně zacházejí jeho přátelé nebo bratři, nebo jsou bratři zraněni.

Z hlediska moderních příkladů je třetí místo velmi užitečné pro studium tématu sourozenců. Horoskopy Teda Kennedyho a Vincenta van Gogha demonstrují, jak může vládce třetího místa fungovat, když padne na špatné místo oproti dobrému (osmý versus desátý).

[1617] Tyto a další popisy, které následují, jsou převzaty z Holdenova překladu Rhetorius, *Compendium*, 57, provedeného ve srovnání s řeckým textem.

Ted Kennedy[1618]

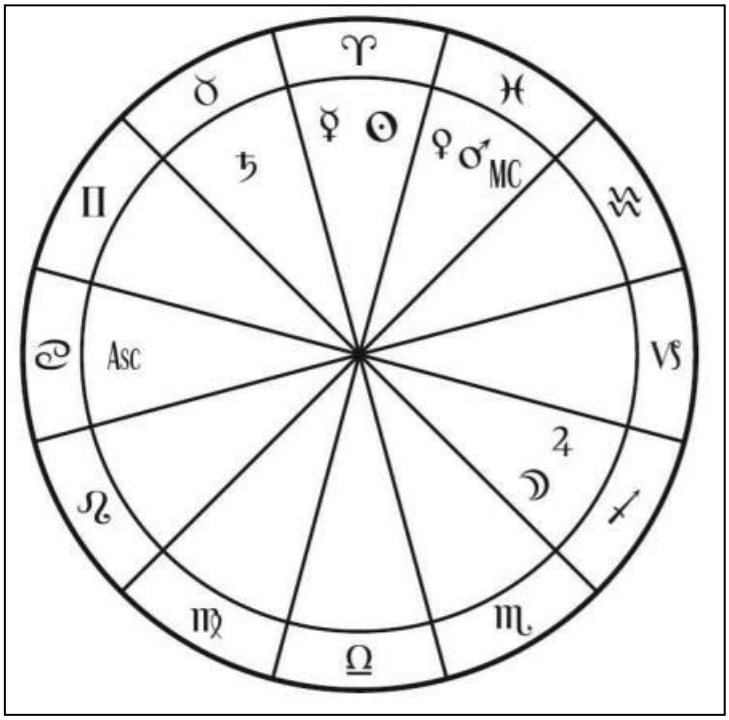

Ted Kennedy

Ted Kennedy se narodil v noci s vycházejícím Kozorohem, Ryby na třetím místě a Jupiter (vládce třetího) ve Lvu (osmé místo), retrográdní, v rozporu se sektou, a naproti němu stojí Mars. Nejen, že měl vládce třetího místa na osmém, ale i vládce osmého místa na třetím. Byl bratrem amerického prezidenta Johna F. Kennedyho. S vládcem třetího v osmém zažil smrt svých sourozenců a tyto události se staly jedním z nejpozoruhodnějších zlomů v životě. Když byl mladší, jeho nejstarší bratr Joseph P. Kennedy Jr. zemřel v bojích ve druhé světové válce. O několik let později jeho sestra Kathleen zemřela při havárii letadla. Později, v roce 1963, byl zavražděn jeho bratr, prezident John F. Kennedy. V roce 1968 byl krátce po vstupu do prezidentského klání toho roku zavražděn i jeho bratr Robert F. Kennedy. Vládce třetího místa sourozenců na osmém místě smrti tedy naznačil některá hlavní a opakující se témata v životě Teda Kennedyho.

[1618] 22. února 1932 v 3:58 v Dorchesteru, Massachusetts. AA data z rodného záznamu.

Vincent van Gogh[1619]

Vincent van Gogh

Denní horoskop s Rakem na vzestupu, Pannou na třetím místě a Merkurem (vládce třetího) v Beranu (desáté místo). Vincent van Gogh byl slavný holandský malíř. I když se mu za jeho života příliš nedařilo, jeho mladší bratr Theo van Gogh Vincentovu práci podporoval a umožňoval ji finančně i emocionálně. S vládcem třetího místa sourozenců na desátém místě kariéry nejobecnější prohlášení, které bychom mohli učinit, je, že sourozenci budou zapojeni do povolání nebo kariéry zrozence, což v tomto případě platí velmi názorně a doslovně. Zajímavé je, že Vincent měl také vládce desátého celoznakového domu umístěného v devátém, ve spojení se stupněm Meridiánu-Středu nebe. Připomeňme, že ve své části o odvozených místech Valens říká, že „vzhledem k [třetímu místu] sourozenců je [deváté místo] nositelem sňatku“.[1620] To znamená, že protože deváté místo je sedmé od třetího, vztahuje se k manželskému partnerovi sourozence. Vincentův bratr Theo zemřel jen několik měsíců poté, co Vincent zemřel, a byla to Theova manželka Johanna van Gogh-Bongerová, která propagovala Vincentovo dílo po jeho smrti a nakonec se jí podařilo dosáhnout tak širokého uznání za jeho

[1619] 30. března 1853 v 11:00 v Zundertu v Nizozemsku. AA, z rodného listu.
[1620] Valens, *Anthology*, 9, 3: 15.

umělecká díla, jako je dnes. Bez ní není jasné, zda by Vincentova práce dosáhla takové úrovně uznání, jakou nakonec dosáhla.

Jedním z bodů, kterých si musíme být vědomi, je to, že někdy mohou existovat překrývající se úrovně významu, které souvisí s umístěním různých vládců v horoskopu, a někdy lze k některým úrovním významu plně přistupovat pouze pohledem na umístění z hlediska odvozených míst. I když je ve většině případů nepraktické nebo dokonce nemožné vzít v úvahu všechny možné odvozené významy míst pro různá umístění, stále je to důležitá další úroveň symboliky, kterou je třeba si uvědomit.

Vládce čtvrtého místa

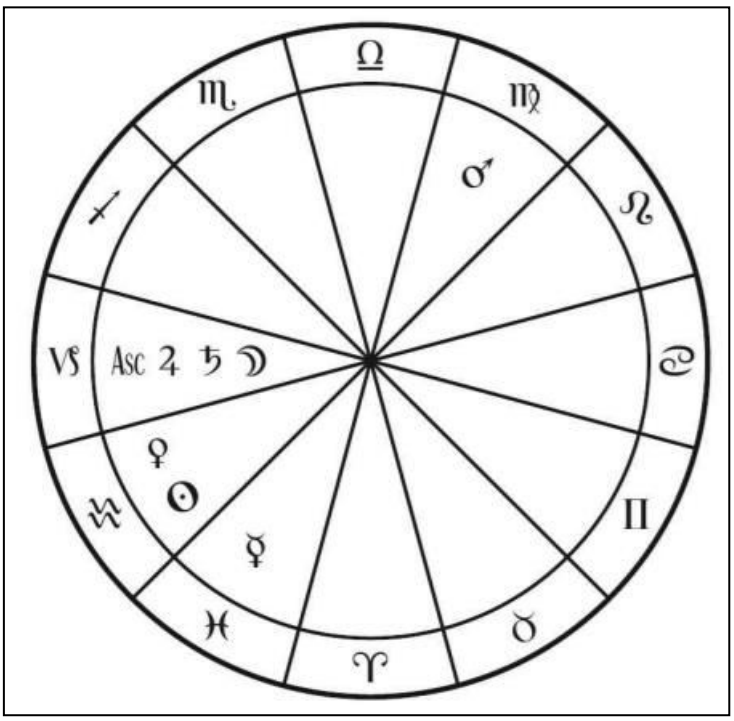
Rhetorius má pouze jedno vymezení vládce čtvrtého místa a zabývá se záležitostmi kolem zrozencovy smrti:

Jestliže se domicilní vládce [čtvrtého] v opozici proti tomuto místu či je v šestém, osmém nebo dvanáctém: [zrozenec] zemře v cizině.[1621]

Přidává podobné dodatečné vymezení pod částí o dvanáctém místě: „A pokud se tam [ve dvanáctém] najde vládce podzemního úhlu, předpovězte jeho konec v cizině.“[1622] Text doslova říká, že jeho „konec“ nastane v zahraničí, evidentně se soustředí na asociace čtvrtého místa se smrtí a koncem či závěrem věcí. Jak jsme viděli jinde, čtvrté místo může být také užitečné pro studium záležitostí týkajících se rodičů zrozence a jeho domova nebo životní situace a další dva příklady horoskopů ukazují, jak se tato témata mohou velmi názorně projevit v životě zrozence.

[1621] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 150: 7-8).
[1622] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 128: S-7), trans. Holden, s. 44.

Reinhold Ebertin[1623]

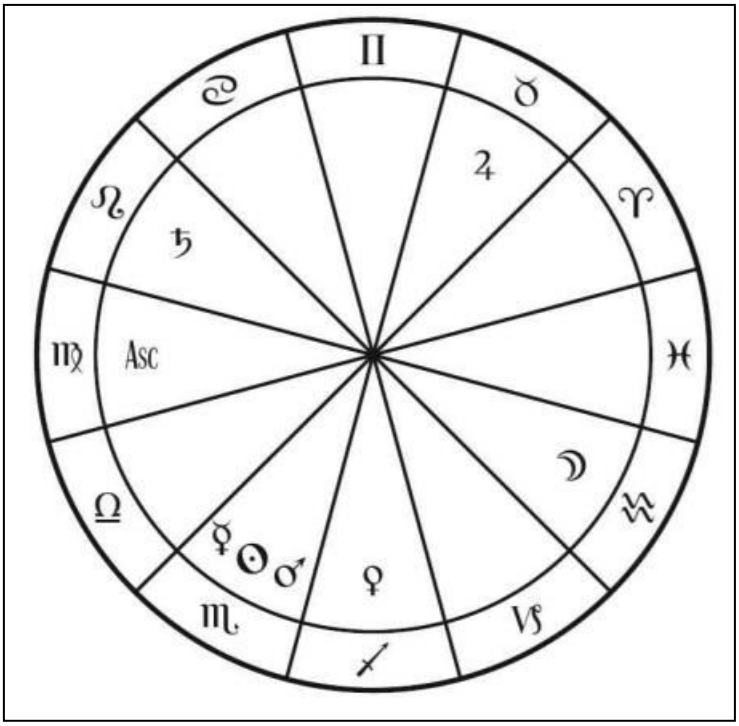
Reinhold Ebertin

Slavný astrolog Reinhold Ebertin se narodil s nočním horoskopem, který měl Kozoroha na vzestupu, Berana na čtvrtém místě a Marse, vládce čtvrtého, v Panně na devátém místě. Mars patří do sekty horoskopu a je konfigurován těsným trigonem založeným na stupních k Jupiteru na 5° Kozoroha z jeho pozice na 5° Panny. Jeho matkou byla Elsbeth Ebertin, slavná německá astroložka, která na základě nativního horoskopu učinila známou předpověď o vzestupu Hitlera na počátku 20. let 20. století. Reinhold nevyrůstal se zájmem o astrologii, ale Elsbeth ho učila poté, co se o ni začal zajímat ve svých 20 letech. Nakonec pokračoval v založení vlivného přístupu k astrologii známého jako kosmobiologie. S vládcem čtvrtého místa rodičů na devátém místě astrologie a věštění je tedy pozoruhodné, že jeho matka byla astroložka a že se toto téma naučil od ní.

[1623] 16. února 1901 ve 4:45 v Goerlitz v Německu. Údaje z jeho citátu o jeho vlastním horoskopu.

Vládce čtvrtého v devátém[1624]

Vládce čtvrtého může také typizovat domov a životní situaci. Například dotyčný, který se narodil s nočním horoskopem, s vycházející Pannou a Střelcem na čtvrtém místě. Jupiter je vládcem čtvrtého a nachází se v Býku, což je deváté místo. S vládcem čtvrtého v devátém vyrůstal dotyčný se silnou touhou žít v cizí zemi. Když se toto umístění aktivovalo poté, co se zrozenec stal dospělým, trvale se přestěhovali do cizí země. Toto konkrétní umístění bylo zdůrazněno také vládcem devátého, který byl ve čtvrtém. To znamená, že vládci devátého a čtvrtého si vyměňovali znamení, uspořádání, které zdůrazňuje spojení mezi dvěma místy, jak jsme viděli již v horoskopu Teda Kennedyho.

Vládce čtvrtého v devátém

[1624] Soukromá data.

Vládce pátého místa

Vládce pátého je často popisován jako spojený s okolnostmi, které obklopují děti, nebo s tématem dětí obecně. Rhetorius má pro vládce pátého místa následující vymezení:

Vládce dvanáctého na pátém místě nebo vládce pátého ve dvanáctém: Zrozenec bude nevlastním otcem nebo pěstounem dětí ostatních.[1625]

Vládce pátého nebo vládce Losu Dětí v osmém: Bezdětné osoby nebo smrt dětí.

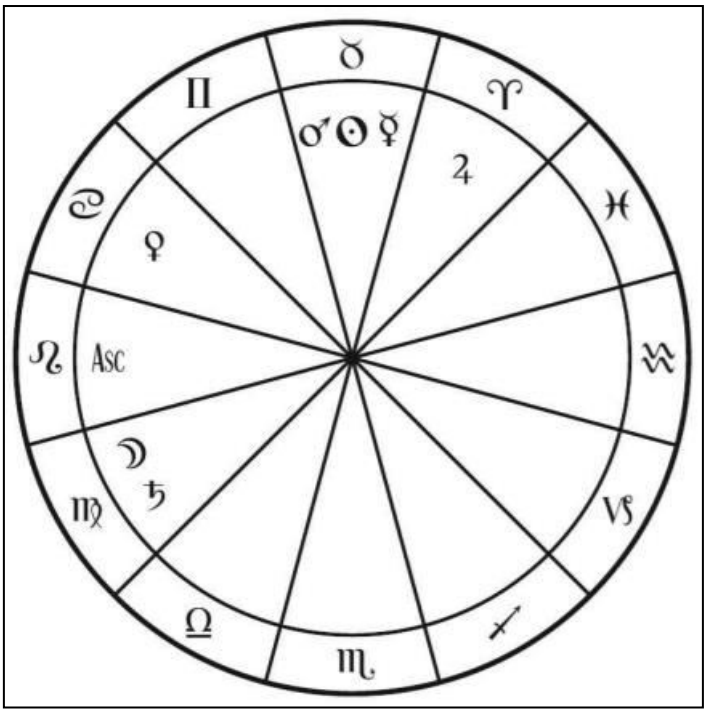
Vládce místa sňatku nebo Losu Manželství v pátém: jsou to šťastně ženatí muži, a ten, kdo si vezme vdovu, která má syna.

Pokud jde o příklady moderních horoskopů, vládce pátého je často užitečný pro popis věcí, které se dějí v životě zrozence s ohledem na téma dětí, nebo někdy v životě dětí zrozence obecně.

Vládce pátého v devátém[1626]

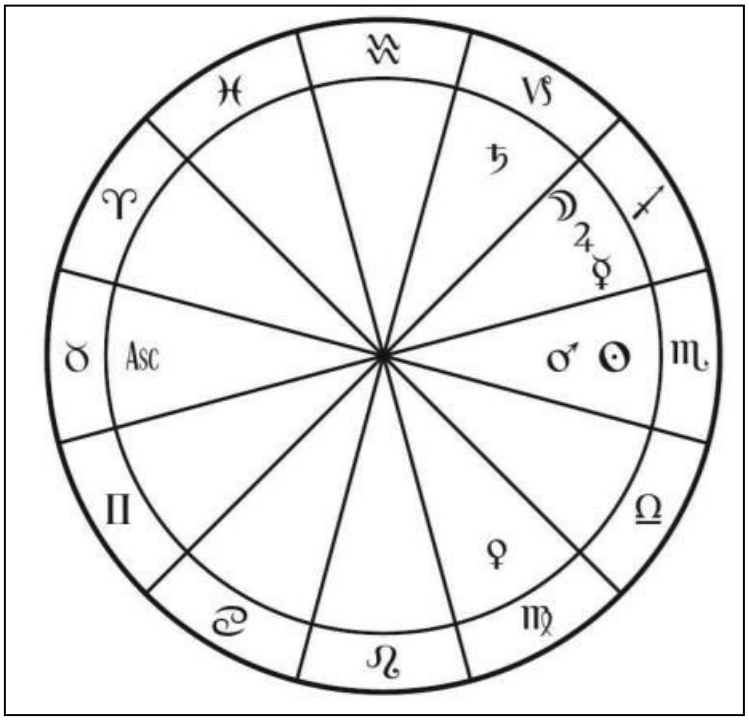
Zde je příklad zrozence, který se narodil s denním horoskopem, Lev vychází, Střelec se shoduje s pátým místem a Jupiter je v Beranu. S vládcem pátého v devátém se jedno z dětí stalo v dospělosti velmi zbožným a následně svůj život uspořádalo podle svého náboženství, odstěhovalo se z domova, aby následovalo svého pastora, načež otevřelo nový kostel v jiné části země. Druhé dítě vyrostlo ve Spojených státech, ale již od útlého věku ho fascinovala asijská kultura a ve škole se učilo japonštinu. Jakmile se stalo dospělým, přestěhoval se do Asie a po celý svůj dospělý život žil v různých asijských zemích. Nakonec se vzdal občanství Spojených států a stal se občanem cizí země. Tento příklad je zajímavý, protože ilustruje dva různé aspekty významů devátého místa, které se projevují v životech každého z dětí.

[1625] To je také podle Valense signifikace Saturna, což zde může být relevantní, protože na dvanáctém místě má Saturn svou radost.
[1626] Soukromá data.

Vládce pátého v devátém

Vládce pátého v osmém[1627]

Vládce pátého v osmém

[1627] Soukromá data

Zrozenec, který se narodil s vycházejícím Býkem, a Pannou na pátém místě. Venuše (vládce Ascendentu) je v Panně a Merkur (vládce pátého) je ve Střelci (osmé místo). S vládcem pátého v osmém měl zrozenec tři děti; dvě zemřely předčasně, jedno v dětství a druhé ve dvaceti letech. Dotyčného partner narodil s Rakem na vzestupu, a Štírem na pátém místě. Vládcem pátého byl Mars, který byl umístěný ve Vodnáři na osmém místě. V horoskopech obou rodičů tedy byly indikace smrti dětí.

Vládce šestého místa

Rhetorius uvádí několik různých vymezení pro špatně umístěné planety, které vládnou na šestém místě, což má za následek různé typy nemocí nebo zranění:

Jupiter vládne na šestém místě, týraný a špatně umístěný na šestém nebo dvanáctém místě: Jaterní potíže, poruchy způsobené vínem.

Venuše vládne šestému místu: Ti, kteří jsou po ženách naštvaní a v důsledku toho trpí špatnými věcmi.

Merkur vládne šestému místu: Poranění sluchu, řeči nebo hrdla.

Uvádí také několik obecných rysů vládce šestého místa:

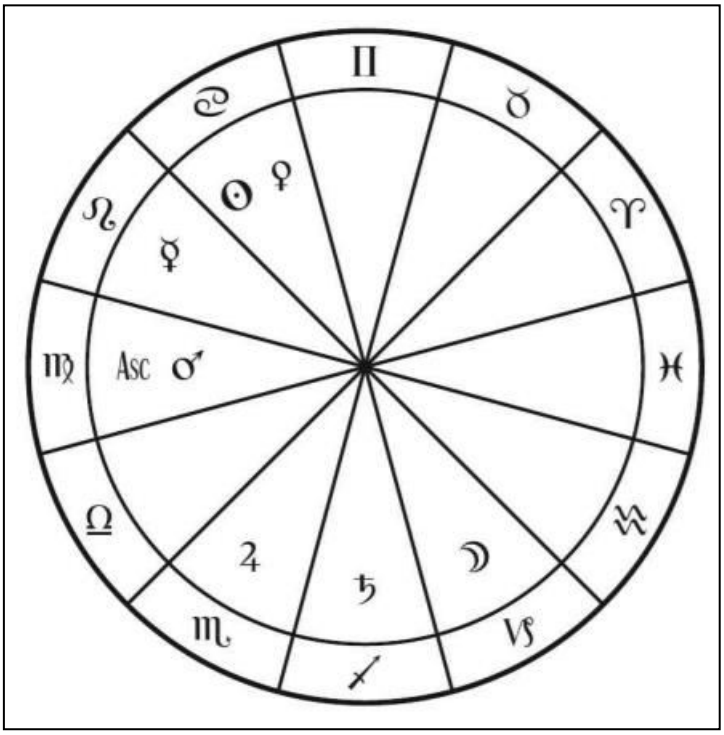
Vládce čtvrtého v šestém nebo vládce osmého nebo devátého v šestém: Dává tuláky a ty, kteří umírají v zahraničí.

Vládce sedmého v šestém: Dotyčný má styk s otrokyněmi, mrzáky nebo ničemnými ženami.

Vládce třetího v šestém: S dotyčným špatně zacházejí jeho přátelé nebo bratři, nebo bratři jsou zranění.

V současných horoskopech je šesté místo a jeho vládce často užitečné pro studium záležitostí týkajících se fyzického zranění a nemoci.

Ernest Hemingway[1628]

Ernest Hemingway

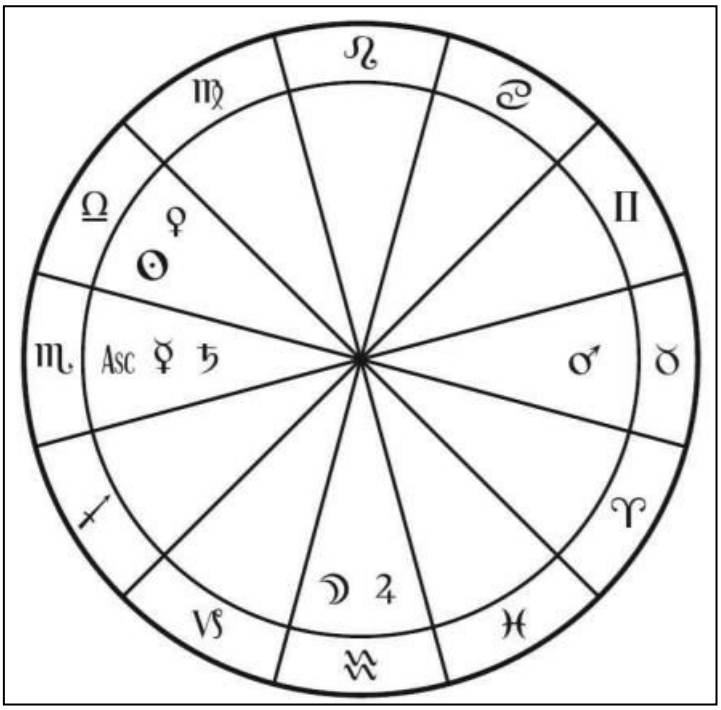
Slavný americký spisovatel Ernest Hemingway se narodil s denním horoskopem, Panna vychází, Vodnář na šestém místě, a Saturn je ve Střelci. S vládcem šestého místa na čtvrtém místě zdědil po otci genetickou poruchu, která později přispěla k jeho sebevraždě. Jeho otec mohl mít stejnou nemoc (hemochromatózu) a také spáchal sebevraždu. Hemochromatóza zabraňuje tělu metabolizovat železo, což má za následek duševní a fyzické zhoršení, a Hemingwayovo chování před smrtí bylo evidentně podobné chování jeho otce. V tomto případě je vymezení vládce šestého ve čtvrtém: zdědění nemoci nebo nemoci po otci. Souvislost čtvrtého s koncem života a smrti je rovněž relevantní, neboť tato nemoc přispěla k jeho zániku.

Michel Foucault[1629]

Významný francouzský filozof Michel Foucault se narodil s denním horoskopem, vychází Štír, Beran na šestém místě, a Mars v Býku na sedmém. Zemřel v roce 1984 na komplikace související s HIV/AIDS, kterým se nakazil sexuálně, když byl na počátku 80. let hostujícím profesorem v Kalifornii. Jeho

[1628] 21. července 1899 v 8:00 v Oak Park, Illinois. AA data z prohlášení zapsaného v zápisníku jeho matky.
[1629] 15. října 1926 v 7:30 v Poitiers ve Francii. Údaje AA, z rodného listu.

dlouholetý partner Daniel Defert založil první národní HIV/AIDS organizaci ve Francii krátce po Foucaultově smrti a následně se stal známým aktivistou v oblasti AIDS. Na jedné straně se zdá, že vládce šestého v sedmém naznačuje, že se nakazil nemocí od sexuálního partnera. Na druhou stranu umístění také odráží vliv, který měla Foucaultova tragická nemoc na jeho partnera po jeho smrti.

Michel Foucault

Vládce sedmého místa

Rhetorius uvádí pro vládce sedmého místa následující vymezení, která často zahrnují manželství, manžela nebo manželku, či pohlavní styk:

Vládce sedmého ve dvanáctém nebo vládce dvanáctého v sedmém: Smůla v manželství, nebo sňatek s otrokem.

Vládce sedmého konfigurován na vládce osmého: Vdovci nebo rozvedení, jednou v pevném znamení, dvakrát v dvoutělém znamení, ale mnohokrát v tropickém znamení.

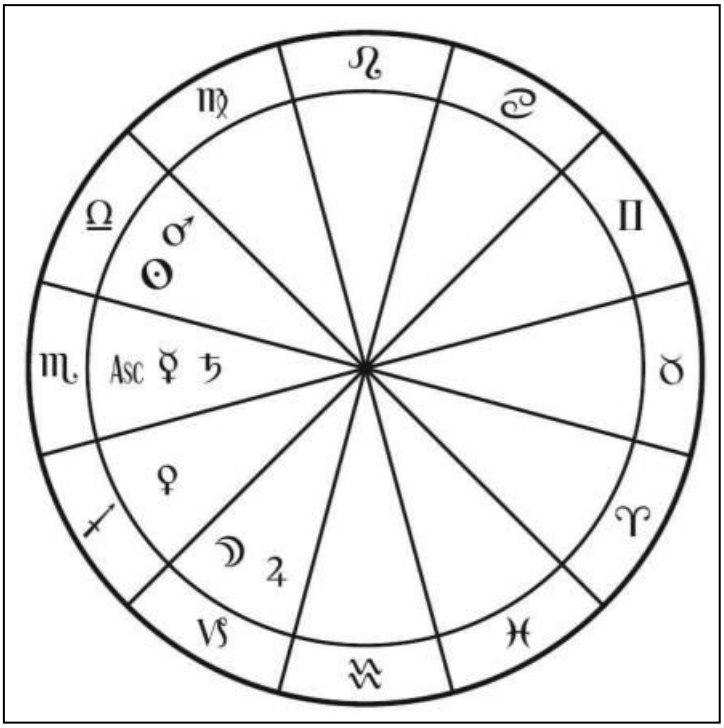
Vládce sedmého v desátém a vládce dvanáctého ve čtvrtém: Ti, kteří si vezmou otroky, nebo ti, kteří si kupují vlastní manželky.[1630]

Vládce sedmého v devátém: Cizinka nebo věřící manželka.

Vládce sedmého pod paprsky, nebo ve čtvrtém, nebo zasažený škůdci: Styk s prostitutkami nebo otrokyněmi.

V moderních nativitách je vládce sedmého užitečný pro studium záležitostí týkajících se vztahů a manželství obecně a někdy může umístění vládce definovat důležité události, které se v určitém okamžiku odehrají v kontextu milostného života zrozence. První dva příklady zde chci použít jako příležitost podívat se, jak se stejné umístění podobným způsobem projevovalo v životech dvou různých jedinců.

Johnny Carson[1631]

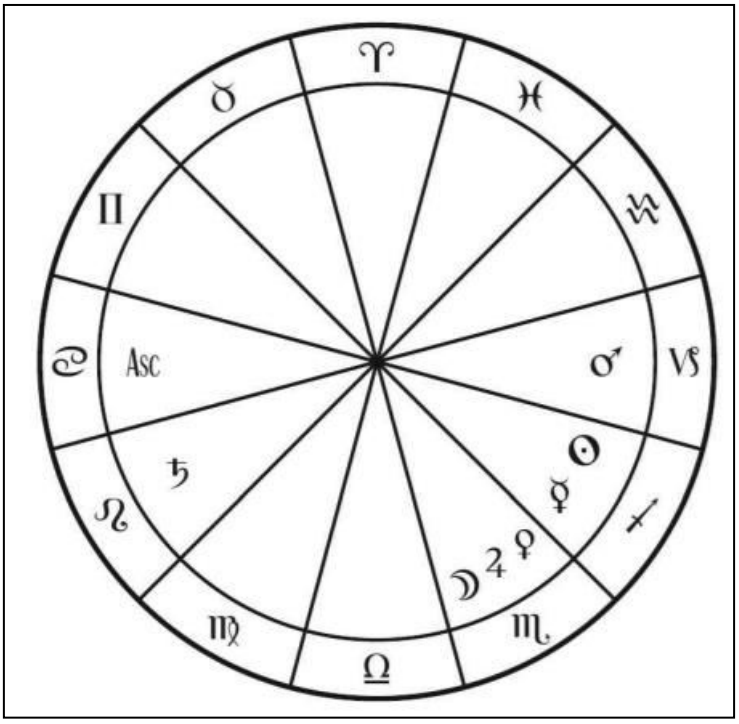
Johnny Carson

Moderátor talk show Johnny Carson se narodil s denním horoskopem, vychází Štír, Býk se shoduje s místem Západu, a Venuše je ve Střelci. Vládce

[1630] Zde může docházet k určitému poškození, protože výklad o vládci sedmého v desátém je později v Rhetoriově textu pozitivnější.
[1631] 23. října 1925 v 7:15 v Corningu, Iowa. Údaje AA, evidentně ze záznamu o narození, ačkoli existuje 23:47.

sedmého tak měl na druhém místě. Byl moderátorem *The Tonight Show* po dobu třiceti let, od roku 1962 do roku 1992. Ke konci své kariéry byl jeho roční plat 25 milionů dolarů ročně a v době, kdy zemřel, měl majetek kolem 300 milionů dolarů. Byl čtyřikrát ženatý. Jeho druhá manželka dostala 500 000 dolarů v hotovosti a umění, a doživotní alimenty ve výši 100 000 dolarů ročně. Jeho třetí manželka požádala o rozvod v roce 1983, a protože se vzali v Kalifornii, měla nárok na padesát procent veškerého majetku nashromážděného během jejich manželství. Po vyrovnání nakonec obdržela 20 milionů dolarů v hotovosti a majetek. Než se oženil se svou čtvrtou ženou, údajně řekl: „Jestli se ještě někdy ožením, dejte mi osmatřicítku k hlavě, a zmáčkněte tu zatracenou spoušť.“[1632] Vládce sedmého ve druhém tak jasně ukazuje opakující se téma kolem manželství a osobních financí v Carsonově životě.

Steven Spielberg[1633]

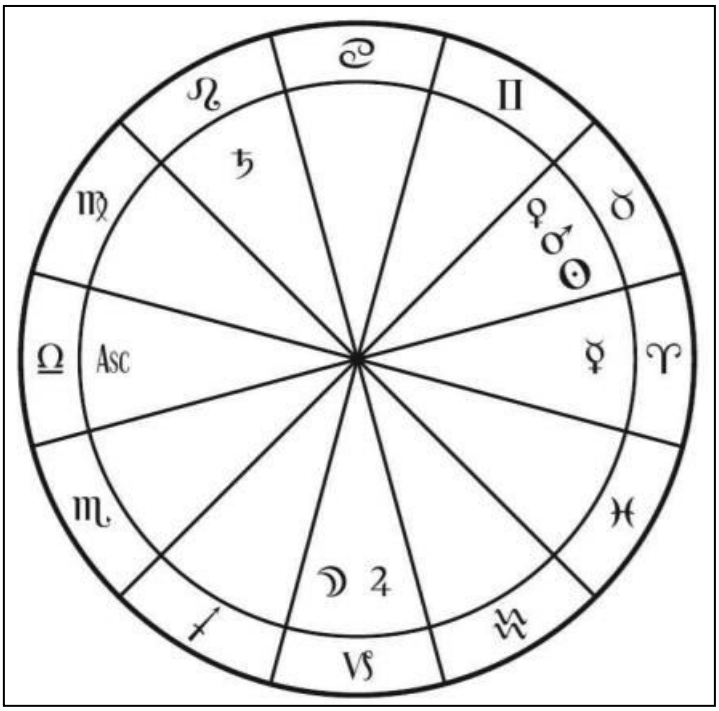
Steven Spielberg

Režisér Steven Spielberg se narodil s nočním horoskopem, vychází Rak, Kozoroh na sedmém místě, a Saturn je ve Lvu. Měl tedy podobné umístění jako

[1632] Bushkin, *Johnny Carson*, s. 229.
[1633] 18. prosince 1946 v 18:16 v Cincinnati, Ohio. Údaje AA, z rodného listu.

Carson, s vládcem sedmého ve druhém, i když rozdíl je v tom, že v tomto případě je vládcem Saturn v nočním horoskopu a v pevném znamení. Když byl v procesu rozvodu se svou první manželkou, soudce zrušil jejich předmanželskou smlouvu, protože byla napsaná na ubrousku. Výsledkem bylo, že ve vyrovnání získala kolem 100 milionů dolarů, což byla polovina jeho jmění. V té době to bylo hlášeno jako jeden z nejnákladnějších rozvodů celebrit v historii.

Adolf Hitler[1634]

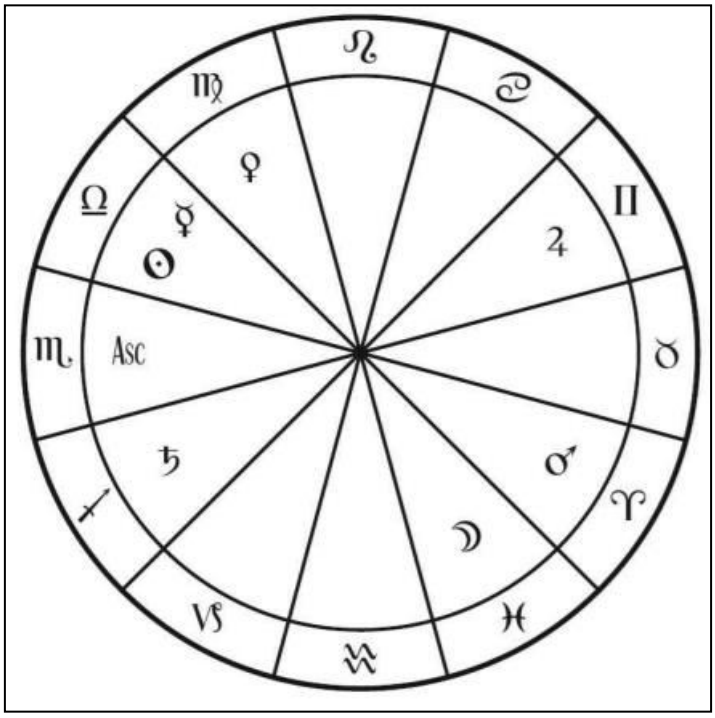

Adolf Hitler

Adolf Hitler se narodil s denním horoskopem, vycházejí Váhy, Beran se shoduje se sedmým a Mars je v Býku. S vládcem sedmého v osmém spáchal se svou ženou Evou Braunovou krátce po svatbě sebevraždu. Jeho líbánky spočívaly v tom, že sledoval, jak jeho žena spáchala sebevraždu, střelil se do hlavy a pak nechal jejich těla spálit a pohodit do příkopu. Jedna z jeho předpokládaných dřívějších milenek, jeho neteř Geli Raubal, spáchala sebevraždu zbraní ve svém bytě, když byl pryč na výletě. V Hitlerově horoskopu tak vládce sedmého v osmém úzce spojuje téma smrti s tématem vztahů.

[1634] 20. dubna 1889 v 18:30 v rakouském Braunau. AA data, z rodného listu.

Vládce osmého v jedenáctém[1635]

Vládce osmého v jedenáctém

Pozitivnější příklad. Dotyčná, která se narodila s denním horoskopem, vychází Štír, a Býk je na sedmém místě. Venuše, vládce sedmého, je v Panně na jedenáctém místě. S vládcem sedmého v jedenáctém se dotyčná nejprve setkala se svým budoucím manželským partnerem přes internetovou sociální síť a později je seznámila osobně prostřednictvím společného přítele. Nejprve byli jen přátelé, později se dostali do dlouhodobého romantického vztahu a nakonec se vzali.

Vládce osmého místa

Rhetoriova vymezení osmého místa se obvykle zaměřují na otázky týkající se smrti a dědictví:

Vládce osmého místa v poklesu: Zrozenec umírá v cizině.

Vládce čtvrtého místa na osmém místě: Zrozenec také umírá v zahraničí.[1636]

[1635] Soukromá data.
[1636] Vypadá to trochu divně a zdá se, že by to místo toho mělo být „smrt doma“.

Vládce osmého místa na desátém, jedenáctém nebo pátém místě: Zrozenec bohatne ze záležitostí souvisejících s mrtvými, zvláště když je ve svém vlastním domicilu nebo povýšení, ne pod paprsky a pohybuje se rychle. Ale pokud je pod paprsky, dává dědictví, ale zrozenec jej hned promarní.

Vládce třetího místa na osmém místě: Sourozenci umírají dříve než zrozenec.

Vládce pátého místa na osmém místě: Bezdětnost.

Vládce dvanáctého nebo šestého místa na osmém místě: Smrt nepřátel a otroků.

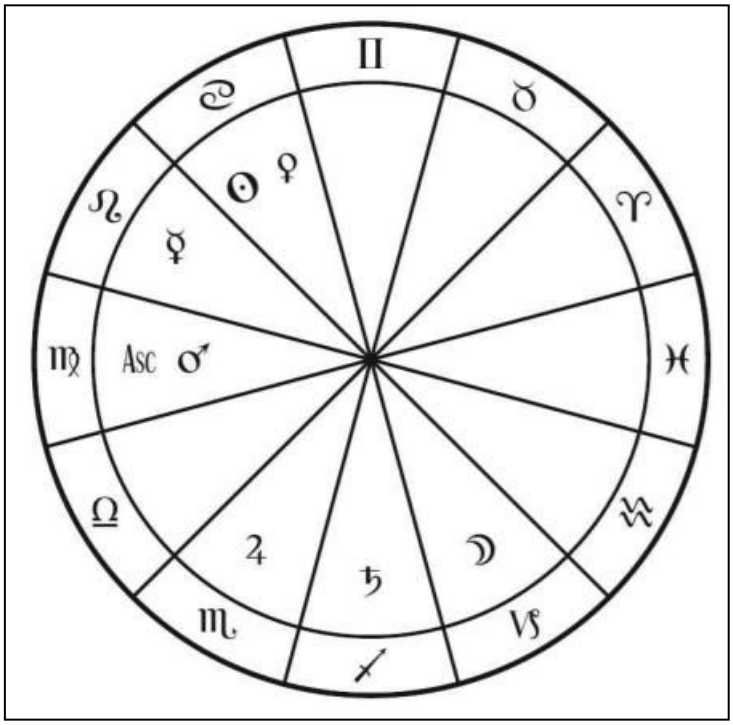
Rhetorius zde má celou část, kde se zabývá osmým místem při určování kvality smrti zrozence, evidentně odvozenou od Kritodéma:

Saturn jako vládce osmého, ničí vodou i mimo ni, hlavně když je ve vodním znamení, nebo je týrán v jiném znamení. Pokud je Saturn v suchém znamení, ničí na hoře. Jednoduše prozkoumejte vládce každého znamení osmého, ve kterém znamení je, protože takové kvality bude smrt. Slunce jako vládce osmého, týrané ve znamení jiného, bylo-li poškozeno samotné osmé místo, ničí [pádem] z výšky, podle povahy znamení. Mars jako vládce osmého, zatímco je místo poškozené, způsobí násilnou smrt; jindy také vůdci psů. Venuše poškozená jako vládce osmého, a toto místo samo je poškozené, způsobuje násilnou smrt z [vypití] velkého množství vína nebo z otravy ženami. Merkur jako vládce osmého, a toto místo je poškozené, způsobuje smrt otroky nebo psaním. Jupiter, vládce osmého, a pakliže je toto místo samo poškozené, způsobuje smrt od králů a velkých mužů; a pokud jsou nalezené <v> jejich vlastním domicilu, triplicitě nebo exaltaci, ve vlastní zemi; ale pokud v jiných znameních, v zahraničí.[1637]

Podívejme se na dva soudobé ukázkové horoskopy, abychom viděli, jak vládce osmého místa popsal okolnosti smrti.

[1637] Rhetorius, *Compendium*, 57 (*CCAG*, 8, 4, s. 162: 1-15), trans. Eduardo Gramaglia, nepublikováno.

Ernest Hemingway[1638]

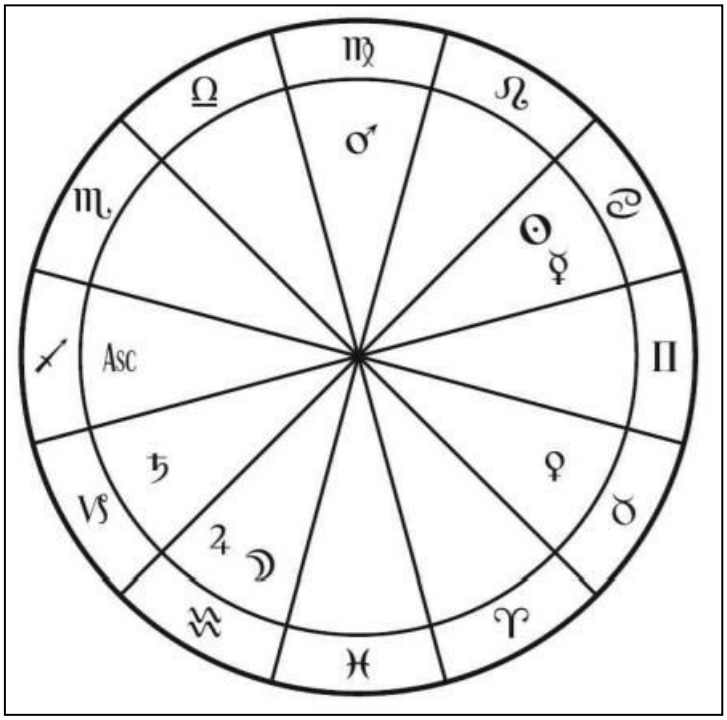

Ernest Hemingway

Vrátíme-li se k příkladu Ernesta Hemingwaye, viděli jsme, že ke konci svého života zažil duševní a fyzické zhoršení v důsledku nemoci, kterou zdědil po svém otci. V jeho horoskopu byly tyto problémy komplikovány skutečností, že měl Berana na osmém místě, a Marse v Panně na prvním, v denním horoskopu. Spojitosti mezi osmým místem a prvním místem byly v helénistické tradici běžně spojovány se sebevraždou, protože na prvním místě je místo sebe sama, a tak je mít vládce osmého v prvním někdy interpretováno tak, že dotyčného smrt je jaksi částečně výsledkem jeho vlastních činů. Hemingway ve skutečnosti spáchal sebevraždu střelbou do hlavy brokovnicí. V tomto případě je umístění vládce osmého na prvním místě ztíženo tím, že je to škůdce, který je v rozporu se sektou, a tedy nejobtížnější planetou v horoskopu.

[1638] 21. července 1899 v 8:00 v Oak Park, Illinois. AA data z prohlášení zapsaného v zápisníku jeho matky.

Princezna Diana[1639]

Princezna Diana

Další příklad vládce osmého udávající kvalitu smrti se vyskytuje v horoskopu princezny Diany. Narodila se s denním horoskopem, vychází Střelec, a Rak je na osmém místě. Vládcem osmého je Měsíc, který se nachází na třetím místě a aplikuje se na opozici[1640] s Marsem v denním horoskopu v rozmezí třinácti stupňů. Toto je stav týrání, kterému se budeme věnovat v další kapitole. Má také vládce devátého místa cestování na osmém místě. Zemřela při široce medializované autonehodě v cizí zemi.

Vládce devátého místa

Rhetoriovo vymezení devátého místa obecně zahrnuje zahraniční cesty, cizince a náboženské záležitosti:

Vládce osmého místa na devátém místě: Smrt v zahraničí.

Vládce devátého dobře umístěný, a ne pod paprsky, ve svém vlastním znamení nebo povýšení: Štěstí v zahraničí.

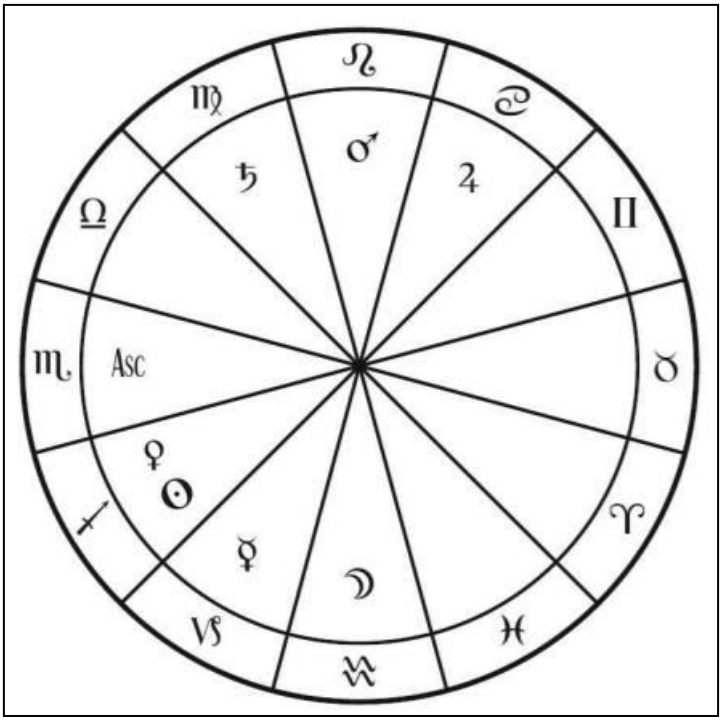
[1639] 1. července 1961 v 19:45 v Sandringhamu v Anglii. Údaje, evidentně v dopise od Dianiny matky, potvrzené samotnou Dianou svému osobnímu astrologovi.
[1640] Aspekt tedy není živlový. RS

Vládce devátého v šestém, nebo druhém, nebo třetím, nebo dvanáctém, nebo osmém: Ti, kteří se potulují po zahraničí.

Vládce sedmého místa na devátém místě: Cizinec nebo zbožný manžel.

Omezím se zde na jeden příklad, abych demonstroval způsob, jakým může vládce devátého přenášet pojmy „to, co je cizí“ na různá místa.

Vládce devátého ve čtvrtém[1641]

Vládce devátého ve čtvrtém

Dotyčný, který se narodil v noci s vycházejícím Štírem, Rakem na devátém místě a Měsícem ve Vodnáři na čtvrtém. S vládcem devátého ve čtvrtém se zrozenec narodil ve Spojených státech, ale jeho matka a její rodina jsou z Filipín. Protože jeho rodina pocházela z jiné kultury, než ve které vyrůstal, vyvinul obecný zájem o jiné kultury. Rodina jeho matky se nachází v různých částech světa a on je pravidelně navštěvuje. Vzhledem k tomu, že Měsíc vládne devátému a je umístěn na čtvrtém místě, může být uvedeno vymezení: matka zrozence je cizinka, nebo matčina strana rodiny žije v zahraničí.

[1641] Soukromá data.

Vládce desátého místa

Rhetorius nemá v této konkrétní části mnoho vymezení vládce desátého, ačkoli v kapitole 57 obecně najdeme následující:

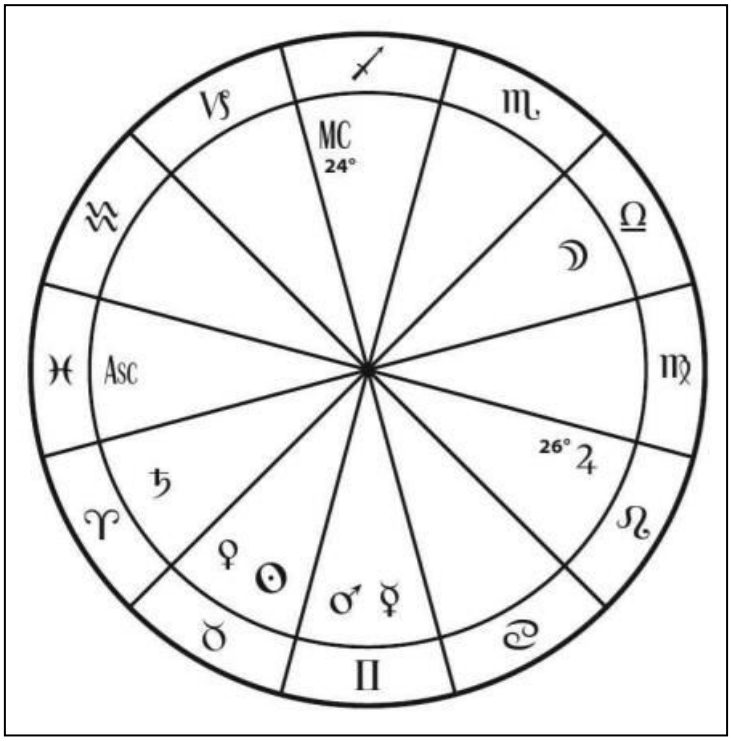
Vládce sedmého místa na desátém místě: Dobré manželství.

Vládce osmého místa na desátém místě: Pozvedá se prostřednictvím dědictví.

Vládce devátého místa na desátém místě: Štěstí v zahraničí.

Jinde má Valens následující vymezení vládce desátého místa: „Když je vládce tohoto místa dobře situován, činí ty, kdo jsou úspěšní; ale když je špatně situován, ty, kteří jsou neúspěšní.“[1642] V soudobých horoskopech může být vládce desátého někdy užitečný při popisu povahy kariéry nebo povolání zrozence.

Lékař[1643]

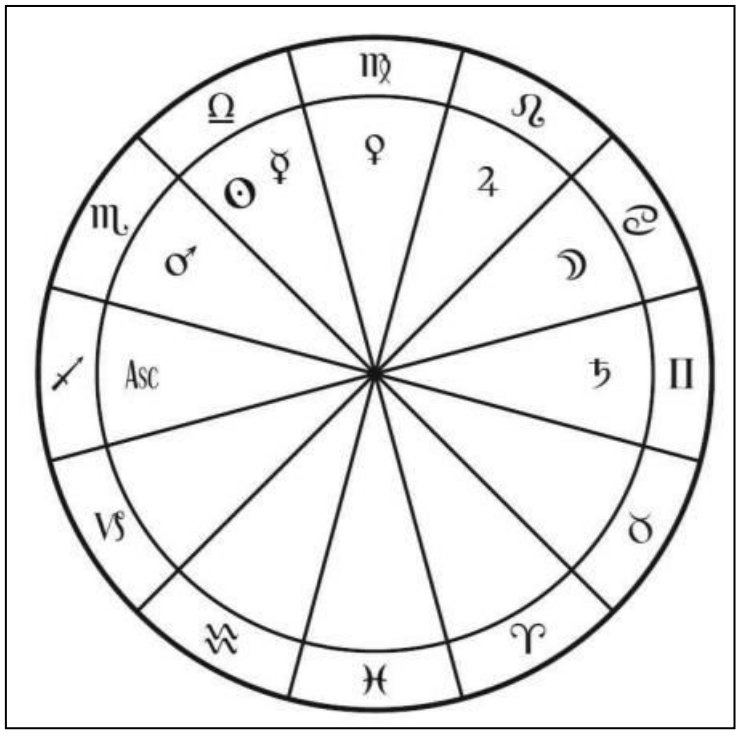

Lékař

[1642] Valens, *Anthology*, 2, 7: 3, trans. Schmidt.
[1643] Soukromá data.

Dotyčný, který se narodil v noci s vycházejícími Rybami, Střelec se shoduje s desátým místem, a Jupiter je ve Lvu na šestém. Jupiter je konfigurován na stupeň Středu nebe ve třech stupních, a je překonán Venuší (dobroděj sekty), což je podmínka bonifikace (obohacení),[1644] o níž bude řeč v další kapitole. S vládcem desátého místa dobře umístěným na šestém místě je dotyčný lékařem, později se stal šéfem nemocnice.

Eleanor Roosevelt[1645]

Eleanor Roosevelt

Eleanor Roosevelt, manželka amerického prezidenta Franklina D. Roosevelta a první dáma Spojených států, se narodila v denním horoskopu, kdy vycházel Střelec, Panna obsadila desáté místo, a Merkur byl ve Vahách. Zdá se, že umístění vládce desátého na jedenáctém místě zdůrazňovalo témata související s přáteli a spojenectvími v kontextu její kariéry. Před Rooseveltovou smrtí i po ní byla hluboce zapojena do politiky se silným zaměřením na sociální otázky (které by mohly být široce spojeny s jedenáctým domem jako místem přátel a spojenectví). Byla klíčovou postavou v několika nejvýznamnějších sociálních reformních hnutích dvacátého století v USA, včetně *Progresivního*

[1644] Má vlastní závorka. RS
[1645] 11. října 1884 v 11:00 v New Yorku, New York. AA data, z rodného listu.

hnutí, Nové dohody, Hnutí žen, Hnutí za občanská práva a Organizace spojených národů. Krátce po vytvoření OSN byla jmenována delegátkou Valného shromáždění Organizace spojených národů a stala se první předsedkyní Komise OSN pro lidská práva. Její zaměření na tuto oblast je zdůrazněno tím, že Merkur na 2° Vah je spojen se stupněm Meridiánu-Středu nebe na 7° Vah, a také si vyměňuje znamení s Venuší v Panně.

Vládce jedenáctého místa

Rhetorius má pro vládce jedenáctého místa následující vymezení:

Každý vládce v jedenáctém znamená dobré věci. Pokud není nějakým způsobem poškozen nebo špatně situován, v takovém případě jsou pozitivní indikace oslabeny.

Vládce jedenáctého v prvním a vládce dvanáctého v sedmém: Usnadňuje nebo ulehčuje život zrozence v mládí, ale ve stáří pak mírnější podmínky.

Vládce jedenáctého v sedmém a vládce dvanáctého v prvním: Mírné okolnosti v mládí a pak hladší ve stáří.

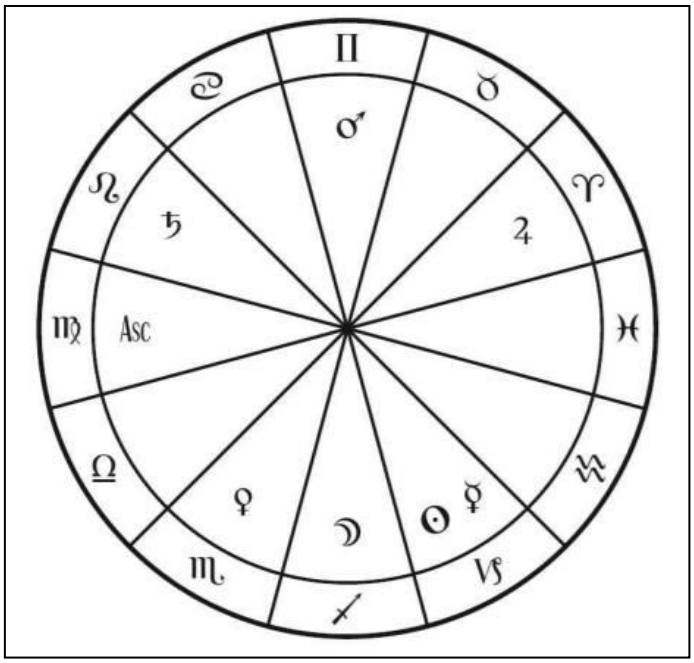
Téma přátel je v soudobých horoskopech často velmi úzce spojeno s vládcem jedenáctého a někdy to může popisovat jedinečnou roli, kterou přátelství hraje v různých částech života zrozence.

Tiger Woods[1646]

Významný golfista Tiger Woods má v čtvrtém vládce jedenáctého. Jeho otec hrál velmi vlivnou a podpůrnou roli při utváření jeho života a kariéry a Tiger ho považoval za svého nejlepšího přítele. Když v roce 2006 zemřel jeho otec, Tiger napsal: „Můj táta byl můj nejlepší přítel a největší vzor a bude mi hluboce chybět […] Jsem zdrcený, když si vzpomenu na všechny ty skvělé věci, které ve svém životě dokázal. Byl to úžasný táta, trenér, mentor, voják, manžel a přítel. Bez něj bych nebyl tam, kde jsem dnes, a je mi ctí pokračovat v jeho odkazu.“[1647] Tigerovo rodné jméno je ve skutečnosti Eldrick Tont Woods, ale přezdívalo se mu „Tiger“ na počest přítele jeho otce, plukovníka Vuong Dang Phonga, který byl známý jako Tiger Phong. Tímto způsobem někdy dochází k

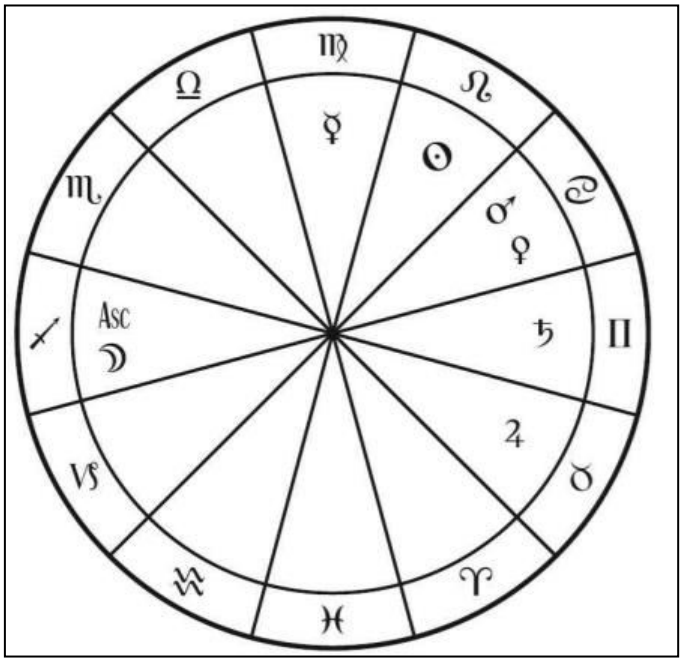
[1646] 30. prosince 1975 ve 22:50 v Long Beach v Kalifornii. Údaje AA, z rodného listu.
[1647] Londino, *Tiger Woods: A Biography*, s. 28.

několika překrývajícím se výsledkům, které mohou vyplývat ze stejného umístění, přičemž každý projevuje stejnou základní symboliku jedinečným způsobem.

Tiger Woods

Vládce jedenáctého v osmém[1648]

Vládce jedenáctého v osmém

[1648] Soukromá data.

Dotyčná, který se narodila během dne s vycházejícím Střelcem, Váhami na jedenáctém místě, a Venuší v Raku s Marsem. Vládce jedenáctého je tedy v osmém, a to je zproblematizováno tím, že je přítomen se škůdcem, který je v rozporu se sektou. Většinu svého života měla jen jednu blízkou kamarádku, dívku, se kterou vyrůstala. Kamarádka tragicky zemřela na rakovinu, když dotyčné bylo třicet. Smrt její přítelkyně byla pro dotyčnou obzvláště traumatizující, protože nemá žádné další přátele a ani nemá zájem rozvíjet další přátelství.

Vládce dvanáctého místa

Jednou z myšlenek, které některé z vymezení vládce dvanáctého sdílejí, je myšlenka přenášet neštěstí nebo ztrátu do místa, kde se vládce nachází. Rhetorius má řadu vymezení pro dvanácté místo:

Vládce třetího místa na dvanáctém místě: Bratři a přátelé zrozence se stávají nepřáteli.

Vládce čtvrtého místa na dvanáctém místě: Smrt v zahraničí.

Vládci dvanáctého místa a pátého si vymění znamení: Zrozenec se stává otcem dětí ostatních.

Vládce sedmého na dvanáctém místě: Špatná manželství, manželství s otroky, ztráta (*zemias*) nebo poškození (*blabas*) v důsledku manželství.

Vládce osmého na dvanáctém místě: Poškození ze záležitostí souvisejících se smrtí (dědictví, odkazy), nebo se smrtí v cizí zemi.

Vládce devátého ve dvanáctém: Putování v cizí zemi. Asi v negativním slova smyslu. Možná „bloudit bez cíle“ nebo „být sveden z cesty“.

Vládce devátého ve dvanáctém se Saturnem přítomným ve dvanáctém: Ztroskotání nebo nebezpečí v moři, pokud nejsou indikace mírněny dobrodějnými planetami.

Vládce devátého ve dvanáctém, s Marsem přítomným ve dvanáctém: Na zrozence zaútočí vojáci nebo lupiči (alternativně: piráti, zloději) v zahraničí nebo na cestách.

Vládce dvanáctého místa na prvním místě: Zrozenec bude mít únavné nebo namáhavé mládí.

Vládce dvanáctého na sedmém místě: Zrozenec bude ve stáří trpět útrapami.

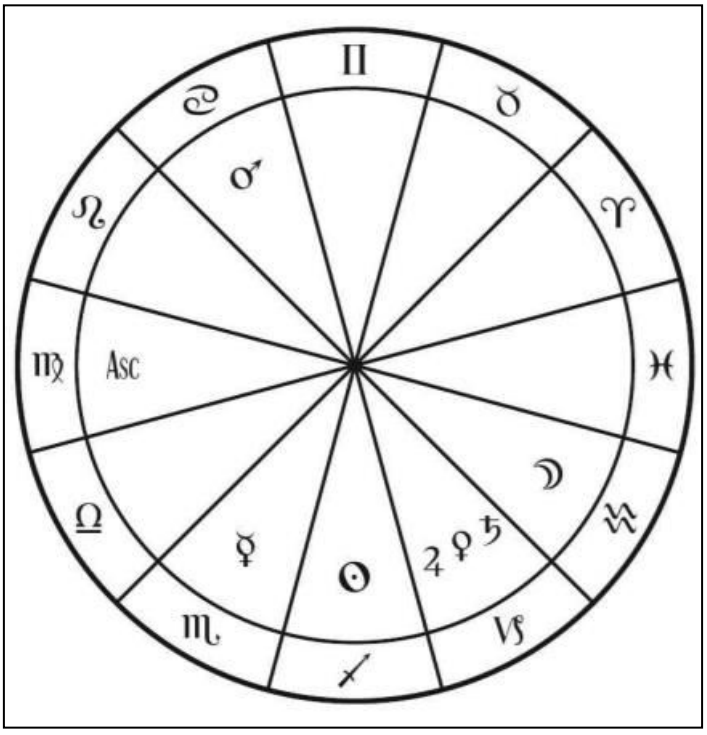
Saturn nebo Mars jako vládci dvanáctého, když se nachází na prvním místě: Zrozence pozřou psi nebo divoká šelma, nebo má rád lov.

Vládce dvanáctého místa se Sluncem: Otec je ničemný, nebo je dědictví po otci zničeno.

Vládce dvanáctého místa s Měsícem: Stejné jako u Slunce, až na to, že se vztahuje na matku.

Tato obecná představa, že vládce dvanáctého přenáší témata spojená se ztrátou nebo neštěstím obecně na místo, kam spadá, někdy v soudobých horoskopech funguje podivně a zajímavě.

John F. Kennedy[1649]

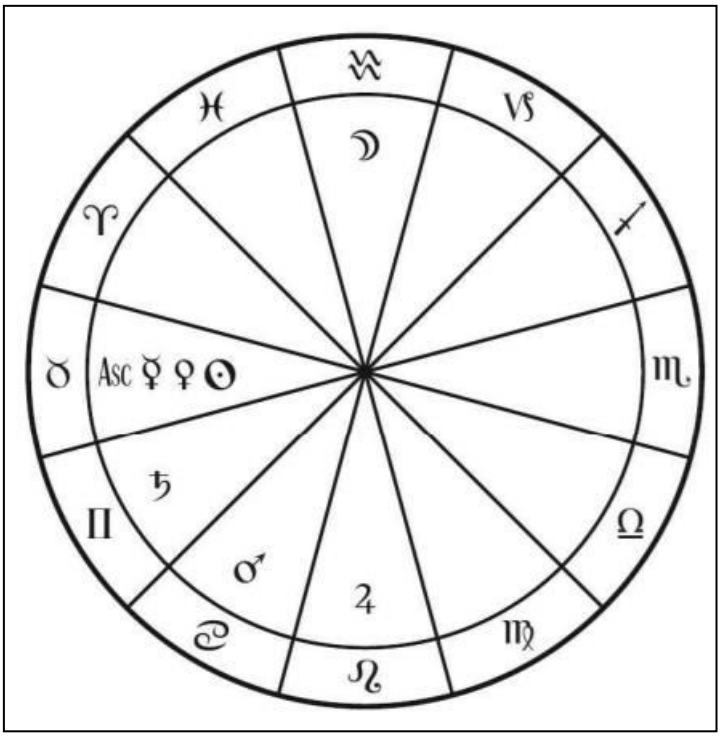

John F. Kennedy

[1649] 25. listopadu 1960 ve 00:22 ve Washingtonu, D.C. Údaje ze zpravodajské zprávy krátce po porodu.

Dotyčný byl synem prezident Johna F. Kennedyho a narodil se sedmnáct dní poté, co byl jeho otec v listopadu 1960 zvolen prezidentem. Měl noční horoskop s vycházející Pannou, dvanácté místo ve Lvu a čtvrté se Sluncem ve Střelci. Prezident Kennedy byl zavražděn 22. listopadu 1963 a jeho státní pohřeb se konal o tři dny později, 25. listopadu, což byly shodou okolností třetí narozeniny jeho syna. V tomto případě vládce dvanáctého ve čtvrtém naznačoval ztrátu nebo neštěstí obklopující rodiče, a protože Slunce bylo vládnoucí planetou, evidentně to znamenalo zejména otce.

George Lucas[1650]

George Lucas

Filmový režisér George Lucas se narodil krátce před východem slunce, vychází Býk, Beran obsadil dvanácté místo, a Mars je v Raku na třetím místě. Narodil se dostatečně blízko východu slunce, takže se zdá, že se jeho horoskop chová jako denní horoskop, což by z Marsu učinilo škůdce, který je v rozporu se sektou horoskopu. Lucas vyrostl s fascinací auty a chtěl se stát profesionálním závodním jezdcem. Těsně poté, co mu bylo osmnáct let, se však stal účastníkem hrozné autonehody a tři dny před dokončením střední školy byl téměř zabit. Byl

[1650] 14. května 1944 v 5:40 v Modesto v Kalifornii. Údaje AA, z rodného listu. Používám mírně upravený čas 5:41:35.

vymrštěn z auta, což mu zachránilo život, protože auto bylo přimáčknuté o strom. Byl však těžce zraněn a jeho přátelé si mysleli, že byl mrtvý, když byl poprvé nalezen. Strávil osmačtyřicet hodin v kómatu, poté dva týdny na jednotce intenzivní péče. První tři dny byl mezi životem a smrtí. Lucas později řekl: „Nemůžeš mít takový zážitek a necítit, že musí existovat důvod, proč jsi tady. Uvědomil jsem si, že bych měl trávit čas tím, abych zjistil, co je tím důvodem, a snažil se ho naplnit.“ S vládcem dvanáctého ve třetím byl Lucas těžce zraněn a při cestování se přiblížil smrti. V důsledku této zkušenosti se rozhodl přestat závodit a jít na vysokou školu, kde se začal zajímat o film, který později definoval jeho kariéru.

XIV. kapitola: Podmínky bonifikace (obohacení)[1651] a týrání (špatného zacházení)[1652]

Již jsme viděli několik různých způsobů, jak lze určit podmínky planet v horoskopu na základě jejich polohy podle znamení, místa a konfigurace s jinými planetami. V helénistické tradici existoval také zvláštní soubor úvah, které byly používány k identifikaci planetárního stavu, a které dávaly dobrodějům a škůdcům zvláštní roli v horoskopu narození, přičemž tyto byly známé jako podmínky bonifikace a špatného zacházení (týrání).[1653]

Odkazy na pojmy bonifikace a špatného zacházení jsou roztroušeny po celém dochovaném korpusu starověké astrologické literatury, i když jako u mnoha jiných technik jsou tyto pojmy skutečně definovány pouze v knize definic od Antiocha a jejích odvozeninách. Naneštěstí jsou všechny tři dochované verze Antiochových definic mírně odlišné a v důsledku toho musí být skutečné technické koncepty rekonstruovány spojením různých definic ze ztraceného Antiochova díla. Účelem této kapitoly je představit rekonstrukci podmínek bonifikace a týrání, kterou jsem dokončil s Demetrou George a Benjaminem Dykesem v roce 2010, a také ukázat, jak lze podmínky využít v praxi.[1654]

Smysl podmínek

Podmínky bonifikace a špatného zacházení jsou založeny na představě, že dobrodějové a škůdci mají zvláštní role, které sehrávají v horoskopu. Primárním účelem podmínek je, aby stanovily prostředky, kterými mohou dobrodějové a škůdci potvrdit nebo popřít to, co chtějí indikovat jiné planety v horoskopu. Jak již bylo zmíněno dříve, jednou z hlavních rolí dobrodějů je potvrdit nebo říci „ano“ tomu, co chtějí indikovat jiné planety v horoskopu, zatímco naopak primární úlohou škůdců je negovat nebo říci „ne“ tomu, co chtějí indikovat jiné planety v horoskopu. Podmínky bonifikace a špatného zacházení se stávají primárními prostředky, jejichž prostřednictvím mohou

[1651] Má vlastní závorka. RS

[1652] Ibidem. RS

[1653] Ibidem. RS

[1654] Naše rekonstrukce podmínek vyplynula z pokusu ověřit a ověřit rekonstrukci prezentovanou Schmidtem in *Definitions and Foundations*, str. 266ff. Nakonec jsme došli k různým závěrům o tom, jak byly podmínky bonifikace a špatného zacházení pravděpodobně původně definovány Antiochem. Nicméně naše rekonstrukce byla částečně založena na práci, kterou vykonal Schmidt, a čtenář by měl naši rekonstrukci porovnat s jeho a pak si vytvořit vlastní závěry.

dobrodějové a škůdci plnit tuto zvláštní roli, neboť poskytují specifický soubor podmínek, které musí být přítomny, aby mohly plně uplatnit svou moc. To se stává nesmírně užitečné pro aktuální analýzu různých částí horoskopu, aby se zjistilo, zda v životě zrozence nastanou určité události, například zda bude mít děti, zda uzavře sňatek, zda bude mít přátele a tak dále.

Podmínky bonifikace a špatného zacházení mohou navíc změnit kvalitu toho, jak je téma vyjádřeno v životě zrozence. Bonifikace potvrzuje, stabilizuje nebo zlepšuje stav jiných planet, zatímco špatné zacházení neguje, destabilizuje nebo poškozuje. To je užitečné zejména při pohledu na vládce míst, protože může poskytnout další informace o tom, jak se určitá témata nebo oblasti života budou odehrávat v průběhu života zrozence.

Protože bonifikace a špatné zacházení představují velmi specifický soubor podmínek, jsou-li v horoskopu, mají tendenci naznačovat extrémní scénáře pozitivních nebo negativních projevů jakékoli planety, která je ústředním bodem. Někdy to vede k tomu, co jsou v podstatě nejlepší nebo nejhorší scénáře s ohledem na umístění planety. Někdy však mohou podmínky sehrát i zmírňující roli, a to buď zlepšením stavu již tak špatně situovaných planet, nebo naopak zhoršením stavu planet, které jsou jinak dobře situované. To je zvláště patrné, když je planeta obohacována a zároveň týrána.

Nakonec je důležité poznamenat, že podmínky ovlivňují jak obecné významy planety, tak místo (místa), kde jsou v horoskopu. Pokud je například Venuše týrána, může to v tomto konkrétním horoskopu popřít obecný význam Venuše v manželství. Pokud je Venuše také vládcem pátého místa, pak to může také negovat téma dětí. I když se v této kapitole zaměříme na vládce míst, je důležité mít na paměti, že podmínky mohou také ovlivnit způsob, jakým planeta projevuje své přirozené nebo obecné významy.

Nerovnosti štěstí

Všechny horoskopy nejsou vytvořeny stejně. Stejně jako život každého není rovnocenný z hlediska kvality událostí, které ve svém životě prožívají, tak také platí, že někteří lidé mají větší štěstí než jiní. Skutečně, někteří lidé mají životy, které lze charakterizovat jako zvláště šťastné nebo nešťastné. Navíc někteří lidé mohou mít v jedné oblasti svého života zvláštní štěstí, ale v jiné oblasti výrazně smůlu. Toto jsou důležité body, které je třeba si uvědomit od začátku, abychom pochopili, co vidíme, když začneme analyzovat podmínky bonifikace a špatného zacházení v horoskopu narození.

V některých horoskopech mají navrch dobrodějové, zatímco v jiných horoskopech škůdci. Částečným účelem podmínek je určit, které planety mají v horoskopu navrch a ve které části života se to aplikuje. V některých případech omezují určitou oblast života, zatímco v jiných případech mohou dobrodějové nebo škůdci dominovat celému horoskopu, a tak charakterizovat kvalitu života jako celku (např. člověk může mít „těžký život“ nebo „dobrý život“).

Definice špatného zacházení (týrání)[1655]

Špatné zacházení je definováno na třech místech: definice 17 v Antiochově *Souhrnu*; kapitola 28 v Porfyriově *Úvodu*; a kapitola 27 v Rhetoriově *Kompendiu*. Odborný termín používaný pro tento pojem je *kakōsis*, což podle lexikonu LSJ znamená: špatné zacházení, útlak, utrpení, tíseň nebo následky nemoci, poškození, neštěstí. Je odvozeno od slovesa *kakoō*, které LSJ definuje jako: týrat, sužovat, strádat; trpět nemocí, být ve špatné situaci, být v tísni; zkazit, zničit.

Schmidt tento termín překládá jako „týrání“ či „špatné zacházení“, což jsem také převzal.[1656] Alternativní termín, který by mohl být použit, je „trápení“ či „aflikce“, neboť odtud pochází použití slova trápení jako technického termínu v pozdější astrologické tradici. Avšak vzhledem k tomu, že termín trápení nabyl v moderní astrologii tak obecného významu a odkazuje na vše, co je špatně situováno, je zde nutné používat specializovanější termín pro označení

[1655] Má vlastní závorka. RS
[1656] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 266ff.

specifického typu trápení, které vyniká jako obzvláště unikátní nebo extrémní. Pro tento pojem budeme používat termín týrání.[1657]

V Antiochově *Souhrnu*, u Porfyria a Rhetoria není nikdy systematicky definován žádný odpovídající soubor pozitivních podmínek, které by doprovázely negativní soubor podmínek pro týrání. Když je však dříve v těchto textech definováno mnoho pojmů souvisejících se špatným zacházením, existují jasné narážky na odpovídající soubor pozitivních podmínek, které často zahrnují nahrazení prospěšných planet namísto škodlivých v podmínkách špatného zacházení. Řecký výraz *agathunō*, který znamená „činit dobro", je příležitostně používán astrology, jako je Dorotheus, čímž se odkazuje na pozitivní vliv dobrodějů na jiné planety, a Schmidt jej použil jako výchozí bod k návrhu použití termínu „bonifikace" k označení odpovídajícího souboru pozitivních podmínek, které doplňují termín „týrání".[1658] Tuto konvenci přijímám.

Ze tří dochovaných diskusí podává Porfyrios nejjasnější definici týrání, která je následující:

Jde o týrání, když je [hvězda] aspektována se škůdci, nebo když je obléhána, nebo je v aplikaci se škůdcem, nebo se dostává do spojení [s ním], nebo je vůči němu v opozici, nebo je překonána, nebo když její vládce domicilu je škůdce špatně umístěný a kadentní v neúčinných [domech].[1659]

V původním Antiochově textu byla tato definice špatného zacházení (týrání) zjevně na konci řady definic několika dalších pojmů, a tak, abychom porozuměli každému jednotlivému stavu, je třeba porozumět i všem ostatním definicím předcházejícím tomuto. Tímto způsobem lze definici špatného zacházení použít také jako určitý druh měřítka pro kontrolu rekonstrukce mnoha dalších definic u Antiocha, zejména těch, které se týkají nauky o konfiguracích.[1660] S několika pojmy zmíněnými v této definici jsme se již setkali dříve, jako je adherence a překonání, zatímco jiné ještě nebyly zavedeny, jako je zasažení paprskem a obléhání. V této kapitole si projdeme každý jednotlivý stav a uvidíme, jak každý vypadá, když je použit jako stav špatného zacházení.

[1657] Nebo špatné zacházení. RS
[1658] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 272. Srov. Dorotheus, *Carmen*, ed. Pingree, s. 380: 11.
[1659] Porphyry, *Introduction*, 28, trans. Demetra George, nepublikováno, upraveno.
[1660] Jak navrhuje Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 267.

V první části definice u Porfyria je zmíněno šest jasně rozlišitelných podmínek. Existuje však určitá nejednoznačnost ohledně toho, zda poslední část definice popisuje jednu další podmínku, nebo zda popisuje dvě samostatné podmínky. Gramatika je nejednoznačná a mohla by být interpretována jedním ze dvou způsobů a Antiochovo *Shrnutí* je bohužel málo užitečné pro srovnání kvůli ještě problematičtějším gramatickým problémům. V první interpretaci by to mohlo jednoduše popisovat jedinou podmínku, která je v podstatě stejná jako definice „protipůsobení" (*antanalusis*, což je, když planetě vládne špatně situovaná planeta, v tomto případě škodlivá); pak specifikuje, že škůdce musí být (1) v poklesu a (2) na nevýhodném místě, což by ho zužovalo pouze na šesté a dvanácté místo. Ve druhém výkladu se může jednat o dvě samostatné klauzule: jedna definující protipůsobení jako podmínku špatného zacházení; druhá definující planetu na šestém nebo dvanáctém místě jako stav špatného zacházení sám o sobě.[1661] Domnívám se, že první výklad, v němž oba výroky tvoří součást stejné podmínky, je správný a že to lze demonstrovat tím, že Rhetorius přepsal poslední část definice, aby se pokusil tento bod objasnit. Zde je Rhetoriova verze definice špatného zacházení (týrání):

1. Zasažení paprskem (*aktinobolia*) škůdce.
2. Uzavření[1662] (*emperischesis*) škůdci.
3. Ve spojení (*sunaphē*)[1663] se škůdcem.
4. V adherenci[1664] (*kollēsis*) se škůdcem.
5. V opozici se škůdcem.
6. Překonání škůdcem.
7. Ovládání špatně umístěným škůdcem.

Vyvozením a srovnáním s jinými definicemi, jako je překonání a uzavření, kde jsou uvedeny odpovídající pozitivní podmínky spolu s negativními, lze podmínky bonifikace (obohacování) stanovit takto:

1. Zasažení paprskem dobroděje.

[1661] Toto je Schmidtův preferovaný výklad in *Definitions and Foundations*, s. 272.
[1662] Nebo také obléhání. RS
[1663] Aplikace, širší. RS
[1664] Tzv. aplikace. Říkají, že aplikace je *kollêsis*, když se aplikují po částech, například podle konfigurace v určitém konkrétním čase, nebo dokonce když se chystají sejít ve třech stupních. Také se říkalo, jestli je tomu tak: je to *kollesis*, když se jedna hvězda pohybuje k jiné hvězdě, ta rychlá se pohybuje k té pomalé, která není vzdálena více než tři stupně. A v případě Měsíce někteří říkají, že do třinácti stupňů; to znamená, že ve svém denním i nočním kurzu pozorovat konjunkci, když se aplikuje na jednu z nich. Porfyrios, 11. RS

2. Uzavření s dobrodějem.
3. Ve spojení s dobrodějem.
4. V adherenci s dobrodějem.
5. V trigonu s dobrodějem.
6. Překonání dobrodějem.
7. Ovládání dobře umístěným dobrodějem.

V této kapitole se budeme zabývat každou z těchto podmínek jednotlivě, počínaje těmi, které se zaměřují na konfigurace založené na znamení mezi planetami, a poté přejdeme ke složitějším úvahám založeným na stupních.

Překonávání

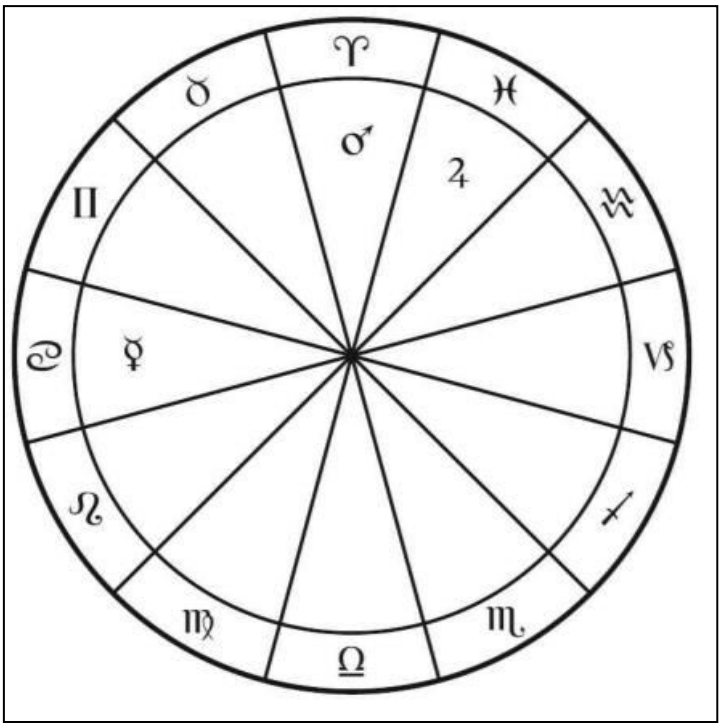
Překonávání již bylo pojednáno dříve v kapitole o konfiguracích, kde bylo zjištěno, že planety, které jsou v pořadí znamení dříve, jsou v nadřazeném postavení a „překonávají“ jiné planety, na které jsou konfigurovány a které jsou později v zodiakálním pořadí. Zde se musíme zabývat pouze konkrétními okolnostmi, za kterých se přemožení stává podmínkou bonifikace nebo špatného zacházení, a jak to vypadá v praxi.

Porfyrios ve své definici překonávání říká, že všechny planety na pravé straně překonávají planety, na které jsou nakonfigurovány, na levé straně; nicméně také říká, že překonání kvadraturou nebo trigonem je považováno za zvláště silné:

Každá hvězda převažuje, když je umístěna v pravém trigonu nebo kvadratuře nebo sextilu vůči jedné po její levici, protože ta jde směrem k ní. Například ta, která je v Kozorohu, převažuje nad tou v trigonovém aspektu v Býku a tou v kvadratuře v Beranu a tou v sextilu v Rybách; a ona je sama převažována tou ve Vahách a tou v Panně a tou ve Štíru. Říkají, že převaha je silnější, když jsou [planety] v trigonu nebo kvadratuře. Neboť převládající hvězda je tak silnější, ať už je to prospěšná nebo škodlivá a také angulární. Neboť když je to prospěšná, ukazuje to pozoruhodné zrození, ale škodlivá [planeta ukazuje] nevýrazné [zrození]. A obecně každá hvězda, která je napravo, převažuje nad tou, která je nalevo a která je k ní nesena.[1665]

[1665] Porphyry, *Introduction*, 21.

Společně se samostatným pravidlem, že škodlivé planety nejsou škodlivé, jsou-li konfigurovány trigonem nebo sextilem, což je zmíněno v definici svědectví (Porfyrios, *Úvod*, 8), zdá se, že tato podmínka stanoví, že dobrodějné planety jsou schopny obohatit jiné planety, když je překonávají prostřednictvím horního trigonu nebo kvadratury, zatímco škodlivé planety jsou schopny týrat jiné planety pouze tehdy, když je překonávají prostřednictvím horní kvadratury. Jak horní trigon, tak kvadratura se kvalifikují jako překonání, zatímco kvadratura sama o sobě je tak mocná, že je jí dán zvláštní název: jsoucí „v desátém“ neboli „nadvláda, dominance“. Je důležité poznamenat, že na překonání a dominanci se pohlíželo jako na mocné pozice pro planety, které musí být konfigurovány na jiné planety pouze podle znamení,[1666] když jsou v těchto pozicích, a ne podle stupně. I když je také pozitivní, když dobrodějové překonávají jinou planetu prostřednictvím horního sextilu, sextil je obvykle charakterizován jako slabší než trigon; není tedy jisté, zda by to bylo dostatečně silné, aby se to považovalo za plnohodnotnou podmínku bonifikace.

Mars týrá a Jupiter obohacuje Merkura prostřednictvím překonávání

Abych uvedl příklad, kdyby se Merkur nacházel v Raku a Jupiter byl v Rybách nebo Beranu, pak by byl Jupiter v pozici překonat Merkura prostřednictvím horního trigonu nebo kvadratury; v důsledku toho by byl

[1666] Tzn. živlový aspekt. RS

Jupiter schopen obohacovat Merkura. Naopak, pokud by byl Merkur v Raku, zatímco Mars nebo Saturn by byly umístěny v Beranu, byly by v pozici překonat Merkura horní kvadraturou, čímž by Merkur týraly.

Sekta jako polehčující faktor

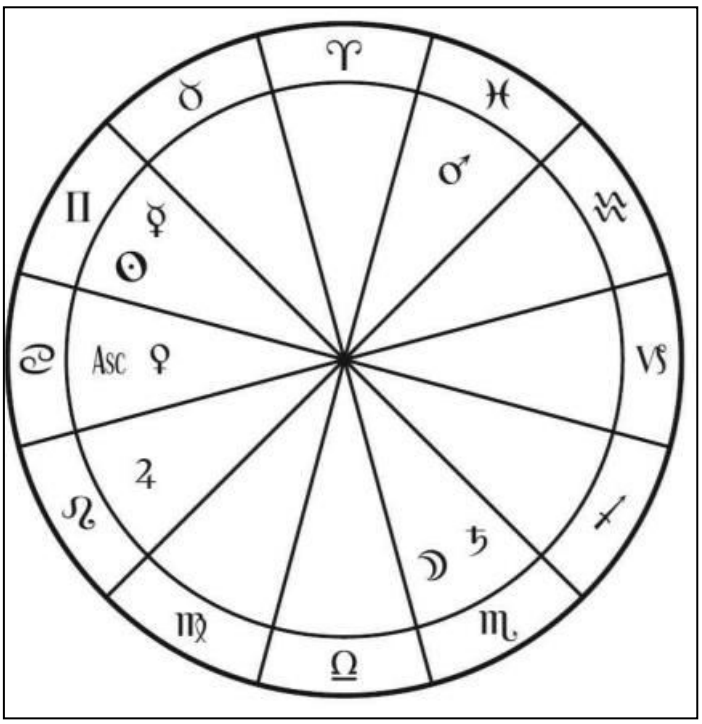
Dalším důležitým faktorem, který je zde třeba mít na paměti, je role sekty, protože může buď zesílit, nebo zmírnit sílu prospěšných a škodlivých planet zušlechťovat nebo týrat jiné planety. Sekta hraje tuto roli ve všech podmínkách bonifikace (obohacení) a špatného zacházení (týrání), protože právě úvaha identifikuje, zda dobrodějné a škodlivé planety jednají ve svých přirozených sklonech do největšího extrému jako dobrodějové či škůdci, nebo naopak, zda jednají zdrženlivěji, a tedy méně prospěšně či méně zlomyslně, než by jinak mohly být.

Z praktického hlediska je jednou z hlavních věcí, kterou můžeme ze sekty získat, schopnost identifikovat planetu, která má největší potenciál k poškozování nebo špatnému zacházení s jinými planetami v horoskopu, stejně jako planetu, která má největší potenciál pomáhat nebo bonifikovat jiné planety. Pomineme-li další faktory, planeta, která má největší potenciál ublížit jiným planetám špatným zacházením, je škodlivá, která je v rozporu se sektou, což by byl Mars v denním horoskopu, nebo Saturn v nočním horoskopu. Naopak planeta, která má největší potenciál pomoci jiným planetám prostřednictvím bonifikace, je dobrodějnou ze sekty, jíž je Jupiter v denním horoskopu, nebo Venuše v nočním horoskopu. Škůdce ze sekty obecně není tak škodlivý při špatném zacházení s jinými planetami. Podobně dobroděj, který je v rozporu se sektou, obecně není tak užitečný při bonifikaci jiných planet v horoskopu. To nastavuje spektrum nebo stupňování při určování, které planety jsou v daném horoskopu obohacovány nebo týrány, a zda se jedná o nejextrémnější scénář nebo někde mezi tím.

Příklady obohacování a týrání prostřednictvím překonávání

Valens používá v příkladových horoskopech na různých místech Antologie koncept překonávání, i když tyto příklady jsou často spojeny s demonstrováním dalších technik, které v této knize ještě nebyly představeny, jako jsou triplicitní vládci sektového Světla nebo Štěstí.[1667] V důsledku toho se zde zaměříme na soudobé příklady obohacení a špatného zacházení prostřednictvím překonávání.

Týrání vládce třetího místa[1668]

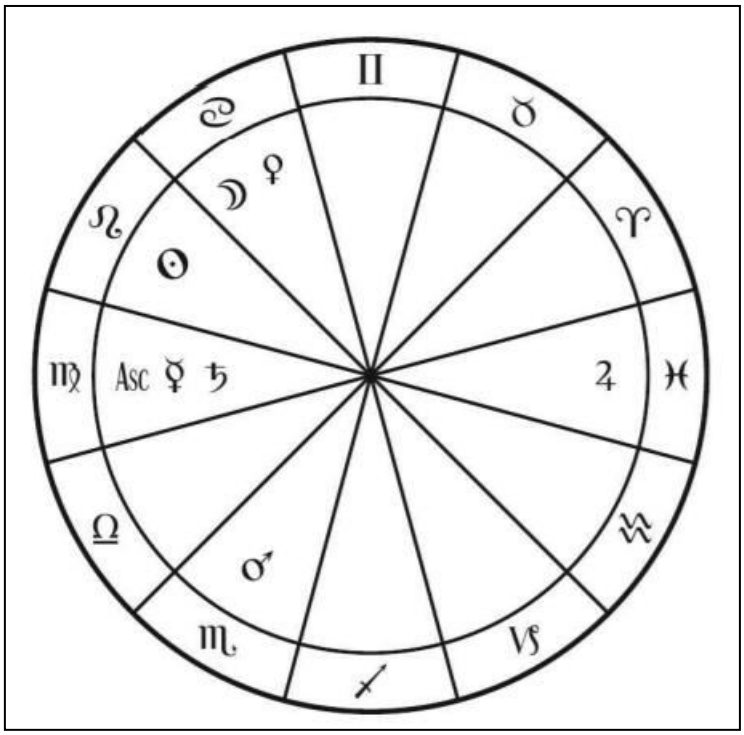
Týrání vládce třetího místa

Dotyčná, která se narodila s denním horoskopem, vycházejícím Rakem. Panna zaujímá třetí místo a vládce Merkur je v Blížencích na dvanáctém. Mars je v Rybách, překonává a ovládá Merkura prostřednictvím horní kvadratury založené na znamení. Zde denní sekta horoskopu zdůrazňuje škodlivou povahu Marsu. Starší sestra dotyčné se měla velmi dobře a byla velmi úspěšná, což je reprezentováno tím, že Merkur má dobrou polohu ve svém vlastním domicilu. Byla popisována jako „klasická přemožitelka“, byla předsedkyní své třídy na střední škole a prezidentkou studentské unie na vysoké škole. Dotyčná svou

[1667] Valens, *Anthology*, 2, 27: 8-12 (Neugebauer, *Greek Horoscopes*, No. L 101, III); *Anthology*, 2, 37: 48-51 (No. L 85, XI); *Anthology*, 2, 37: 60-62 (No. L 92, XI).
[1668] Soukromá data.

sestru popsala jako hezkou a oblíbenou, superstar, kterou jejich matka zprostředkovaně prožila. Ale její sestře byla ve třiatřiceti letech diagnostikována rakovina a zemřela v pětatřiceti letech. V tomto případě vládce třetího místa sourozenců ve svém vlastním znamení naznačoval pozitivní vlastnosti a potenciál, který sourozenec v životě měl, ale umístění na dvanáctém místě a týrání ze strany Marsu naznačovalo ztrátu, když byla v nejlepších letech.

Steve Wozniak[1669]

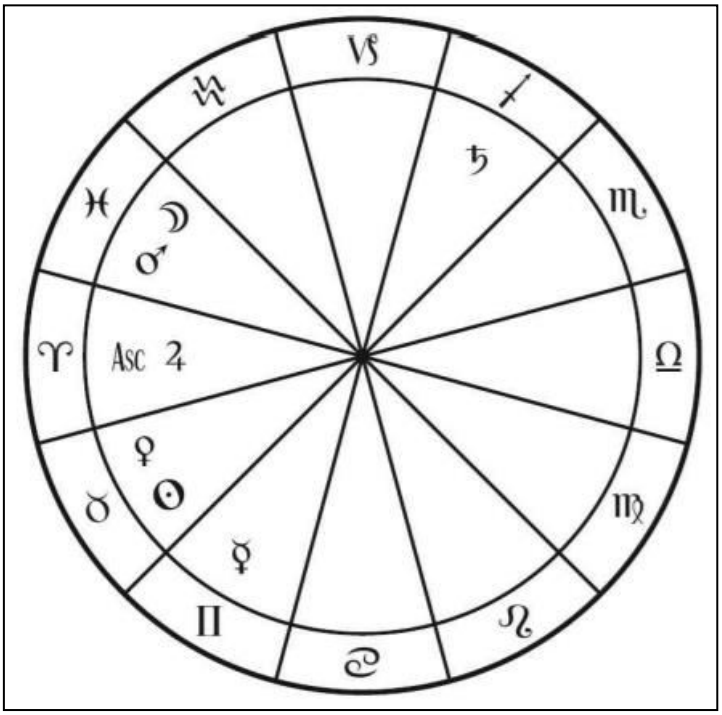

Steve Wozniak

Již dříve jsme viděli, že vládce druhého místa u Steva Wozniaka, Venuše, která se nachází na jedenáctém, vysvětlovala, jak se stal velmi bohatým v důsledku přátelství se Stevem Jobsem, když založili *Apple Computer*. Můžeme přidat další úroveň informací, když si všimneme, že Venuši také překonává Jupiter v Rybách prostřednictvím horního trigonu v denním horoskopu. Jupiter je tedy plně prospěšný a překonává Venuši prostřednictvím nejpozitivnější možné konfigurace, trigonu. Nejen, že tedy existuje spojení mezi financemi zrozence a jeho přáteli s vládcem druhého v jedenáctém, ale výsledek je také pozitivní, protože vládce je obohacován.

[1669] 11. srpna 1950 v 9:45 v San Jose v Kalifornii. Údaje AA, citované z veřejného oznámení.

Che Guevara[1670]

Che Guevara

Dříve ukázán jako příklad někoho s vládcem Ukazatele hodin na dvanáctém místě, Che Guevara má také vládce osmého a čtvrtého na dvanáctém místě. Zemřel v cizí zemi poté, co byl zajat a popraven svými nepřáteli. Zde můžeme přidat další detail poznámkou, že má noční horoskop se Saturnem ve Střelci na devátém místě, který překonává a ovládá Mars a Měsíc v Rybách na dvanáctém místě, což jsou vládci prvního, osmého a čtvrtého místa, resp. výsledek je tedy negativní nebo obtížný z hlediska jeho osobní zkušenosti, protože vládci jsou týráni.

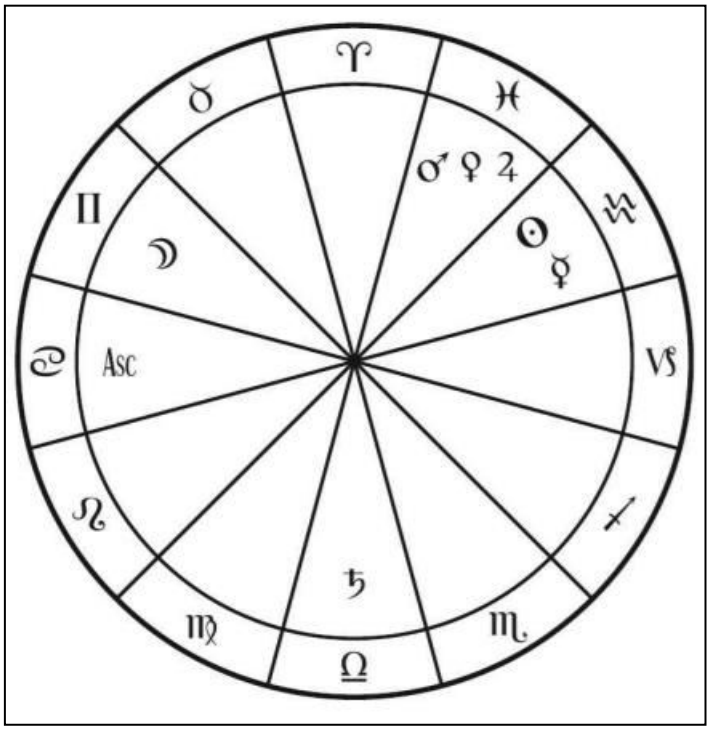
Lékař[1671]

Když se vrátíme k horoskopu lékaře, který se stal vedoucím nemocnice, dříve bylo uvedeno, že vládcem prvního a desátého místa byl Jupiter, který se nacházel ve Lvu na šestém místě a byl nakonfigurován podle stupně se Středem nebe do tří stupňů. Nyní vidíme další důvod, proč tato pozice fungovala pozitivně: Jupiter je také překonán nebo ovládán Venuší v Býku v nočním horoskopu prostřednictvím kvadratury založená na nadřazeném znamení.

[1670] 14. května 1928 v 03:05 v Rosario (Santa Fé), Argentina. Údaje AA, z rodného listu a také z biografie.
[1671] Soukromá data.

Tímto způsobem může někdy existovat několik polehčujících podmínek, které mohou umožnit umístění, která by jinak bylo obtížné projevit konstruktivním a prospěšným způsobem.

Philippe Pozzo di Borgo[1672]

Philippe Pozzo di Borgo

Philippe Pozzo di Borgo dává smíšený případ bonifikace a špatného zacházení s ohledem na stejného signifikátora. Narodil se s denním horoskopem, vycházejícím Rakem a Měsícem v Blížencích na dvanáctém místě. Měsíc je překonán Marsem v Rybách v devátém, stejně jako Jupiterem a Venuší ve stejném znamení, prostřednictvím kvadratury založené na nadřazeném znamení. Di Borgo byl bohatý francouzský obchodník, který byl účastníkem nehody na paraglidingu, která ho poznamenala ochrnutím. Přibližně ve stejnou dobu byla jeho ženě diagnostikována rakovina a zemřela, když se ještě zotavoval. Upadl do hluboké deprese a pokusil se o sebevraždu, ale neuspěl. Zachránil ho cizí ošetřovatel z Alžírska, který byl původně najat, aby mu pomohl se základními úkoly, ale následně ho oživil. Di Borgo o tomto zážitku napsal v roce 2001 knihu s názvem *A Second Wind* (*Le Second Souffle*), která byla následně v roce 2011 převedena do úspěšného filmu. Pointou tohoto příkladu

[1672] 14. února 1951 v 14:45 v Tunisu, Tunisko. Údaje AA, z rodného listu.

je, že někdy, když je signifikátor obohacován i týrán, může vyústit v extrémně pozitivní i negativní události s ohledem na tuto část života. Alternativně, v jiných případech to může mít zmírňující účinek, který snižuje závažnost obohacovaných nebo týraných planet.

Opozice a trigon

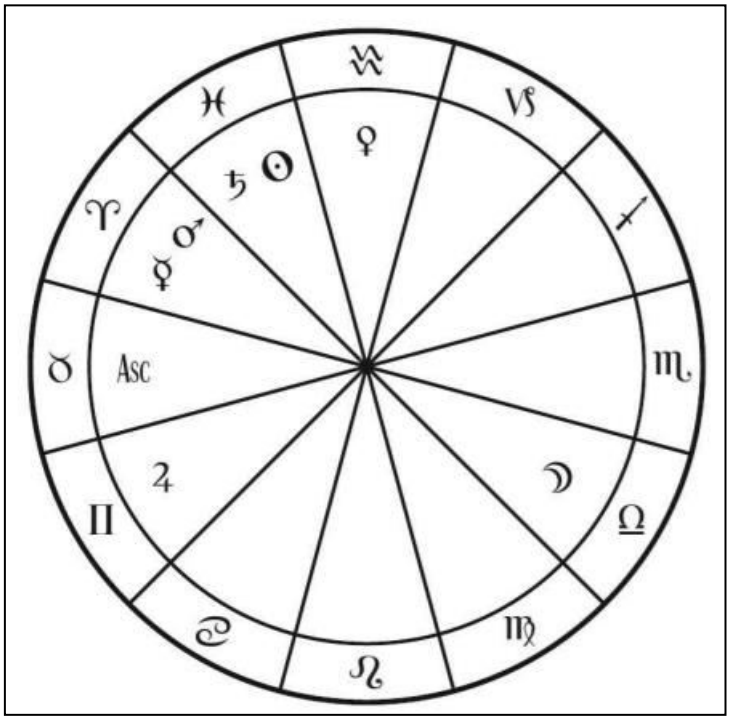
Porfyrios specifikuje opozici proti škůdcům jako jednu z podmínek špatného zacházení. Zdá se, že to odkazuje spíše na opozici založenou na znameních se škůdci, nežli na opozici založenou na stupni. Zdá se, že opozice je obecně považována za nejobtížnější konfiguraci v literatuře a v některých ohledech se stává zvláštním aspektem škůdců, jimiž jsou schopni nejvíce ublížit. V *Thema mundi* je opozice specificky spojena se Saturnem.

Pokud jde o vyvození toho, jaká je zde odpovídající podmínka bonifikace, jsou-li škůdci schopni týrat prostřednictvím jednoduché opozice založené na znamení, navrhl bych, že odpovědí je trigon. V předchozím stavu překonání bylo pozoruhodné, že zatímco škůdci mohli týrat pouze překonáním přes nadřazené znamení založené na kvadratuře, dobrodějové mohou obohacovat překonáním nadřazené kvadratury nebo trigonu. V předchozím stavu tedy měly dobrodějné planety dvě konfigurace, zatímco škodlivé měly pouze jednu. Přidání opozice v tomto stavu věci vyváží, protože škůdcům dává dvě konfigurace založené na znamení, pomocí kterých mohou týrat jiné planety. Potažmo zvláštním aspektem dobrodějů je trigon, který je obecně v textech považován za silnější a shovívavější ze dvou pozitivních aspektů, a zde je naznačeno, že trigon je zvláštní konfigurací, kterou mohou dobrodějové obohacovat jiné planety. V *Thema mundi* je trigon spojen s Jupiterem. Pro účely obohacení to pravděpodobně vyžaduje pouze nadřazený trigon založený na znamení, spíše než potřebu užšího trigonu založeného na stupních.

Příklad špatného zacházení (týrání) prostřednictvím celoznakové opozice

Síla nadřazeného trigonu bonifikace již byla demonstrována v předchozí části, takže se zde zaměříme na příklad špatného zacházení prostřednictvím opozice založené na znamení.

Michael Patrick MacDonald[1673]

Michael Patrick MacDonald

Michael Patrick MacDonald je americký spisovatel, který se narodil s denním horoskopem, a vycházejícím Býkem. Jeho Měsíc ve Váhách na šestém místě vládne třetímu místu sourozenců, a proti němu stojí Mars v Beranu. Tato široká, celoznaková opozice Marsu v Beranu na dvanáctém místě je ztížena, protože Mars je v rozporu se sektou. Umístění je mírně kompenzováno překonáním Jupiterem v Blížencích, což má za následek, že dotyčný má mnoho sourozenců, ale bohužel mnoho z nich mělo tragické konce. Jeden sourozenec zemřel jako dítě. Další z jeho bratrů spáchal sebevraždu tím, že si podřezal zápěstí a skočil z budovy. Sestra byla vytlačena z budovy kvůli sporu o drogy; i když pád přežila, utrpěla poškození mozku a ochrnutí. Další bratr byl zastřelen při bankovní loupeži a následně udušen k smrti svými partnery, aby ochránili jejich identitu. Další bratr byl pověšen ve vězení, což mohlo být vražda nebo sebevražda. Nakonec byl další mladší bratr zapleten do vraždy přítele ve věku třinácti let. Takže s vládcem třetího v šestém, týraném opozicí Marsu v denním horoskopu, byli jeho sourozenci zapojeni do zranění, nehod a obecných neštěstí.

[1673] 9. března 1966 v 8:35 v Bostonu, Massachusetts. Údaje AA, z rodného listu.

Protipůsobení (nesoulad pozice)[1674]

Poslední podmínkou zmiňovanou v definici špatného zacházení (týrání) je planeta, kterou ovládá špatně situovaný škůdce. Toto je definováno dříve v Antiochově *Shrnutí* a u Porfyria jako „protipůsobení“ (*antanalusis*).[1675] Protipůsobení je definováno Porfyriem následujícím způsobem:

*Říká se tomu protipůsobení vždy, když denní hvězdy zaujímají domicily nebo povýšení nočních hvězd, nebo noční hvězdy zabírají domicily či povýšení denních hvězd, nebo když hvězdy, které leží na znamení zvěrokruhu, fungují výhodně, ale vládci těchto znamení jsou ve stavu špatného zacházení, jsou nevýhodně (*achrēmatistoi*)*.[1676]

Druhá část tohoto výkladu, která se zaměřuje na to, že se vládce domicilu znamení nachází na nevýhodném místě, je použita v definici týrání. Zdá se, že tento koncept měl v helénistické tradici široké uplatnění a zmiňují ho také Valens a Firmicus.[1677] Obecným základním předpokladem je, že když planeta není ve svém vlastním znamení zvěrokruhu, musí se spolehnout na podporu hostitele tohoto znamení. K „protipůsobení“ dochází, když je vládce domicilu planety ve stavu v horoskopu, který je v rozporu se stavem původní planety. V případě špatného zacházení dochází k protipůsobení, když planetě vládne špatně umístěný škůdce, který je na jednom ze špatných míst, zejména na šestém nebo dvanáctém, což jsou dvě nejhorší místa. Rhetorius aplikuje koncept protipůsobení na všechna špatná místa, což může mít nějaké opodstatnění, i když nejhorší scénář pravděpodobně nastane pouze tehdy, když se vládce nachází na místech, která jsou obecně považována za nejhorší.

Z toho vyplývá, že opačný scénář pro tento stav, který by představoval pozitivní případ obohacování prostřednictvím protipůsobení, by byl, když planetě se špatnou polohou vládne dobroděj, který je na jednom z dobrých míst, zejména na prvním, desátém, jedenáctém nebo pátém. Obohacení prostřednictvím protipůsobení tedy v podstatě nastává, když planetě vládne příznivě umístěná dobrodějná planeta, která je na jednom z dobrých nebo výhodných míst.

[1674] Má vlastní závorka. RS

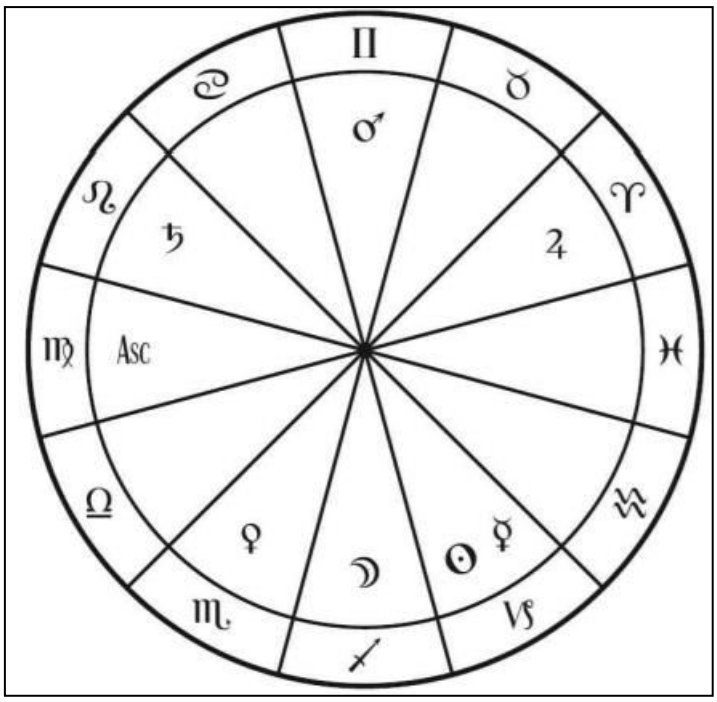
[1675] Antiochus, *Summary*, 16. Porphyry, *Introduction*, 27.

[1676] Porphyry, *Introduction*, 27, trans. Demetra George, nepublikováno.

[1677] Valens, *Anthology*, 2,2: 26-28. Firmicus, *Mathesis*, 2,20: 7-9.

Protože podmínky obohacení a špatného zacházení mají tendenci představovat extrémy, různé kombinace mohou být užitečné nebo škodlivé. Důležité je mít na paměti, že planeta závisí na podpoře svého domicilního vládce, na základě metafory host-hostitel, o které jsme se zmínili dříve.

Tiger Woods[1678]

Tiger Woods

Soudobý příklad špatného zacházení prostřednictvím protipůsobení se vyskytuje v horoskopu významného golfisty Tigera Woodse, který se narodil s nočním horoskopem, vycházející Pannou, a Merkurem v Kozorohu na pátém místě. Merkur je relativně dobře situován: Venuše jej překonává prostřednictvím úzkého, nadřazeného sextilu založeného na stupni ze Štíra. Merkur je také konfigurován kvadraturou k Jupiteru a je v averzi k oběma škůdcům. Zatímco je však Merkur relativně dobře situován, není ve svém vlastním znamení, ale místo toho je v domicilu Saturnu; musí tedy záviset na podpoře Saturnu. Saturn bohužel není v tomto horoskopu dobře umístěn: je to škodlivá planeta umístěná na dvanáctém místě, retrográdní, v rozporu se sektou, a ve znamení detrimentu. Merkur – domicilní vládce Ukazatele hodin – je tedy týrán prostřednictvím protipůsobení svého domicilního vládce. Woods

[1678] 30. prosince 1975 ve 22:50 v Long Beach v Kalifornii. Údaje AA, z rodného listu.

byl zázračné dítě, které bylo seznámeno s golfem ve velmi raném věku a nakonec se stal jedním z nejúspěšnějších a nejlépe placených sportovců na světě. Když však byly koncem roku 2009 odhaleny jeho četné mimomanželské aféry, způsobilo to v jeho životě velké zmatky. To mělo za následek ztrátu jeho manželství, ztrátu sponzorství a nakonec ovlivnilo jeho schopnost úspěšně hrát golf. Zatímco se pokoušel o comeback, po operaci zad se snažil znovu získat svůj dřívější úspěch. V roce 2016, poprvé ve své kariéře, vypadl z 500 nejlepších golfistů na světě.

Tento příklad ukazuje dvě důležité charakteristiky protipůsobení. První je, že mají tendenci být charakterizovány zvraty, zvláště když je jedna planeta extrémně dobře umístěna a vládce je extrémně špatně umístěn, nebo naopak; druhá je ta, že umístění první planety obvykle popisuje počáteční soubor okolností nebo jak se věci vyvíjejí na začátku, zatímco stav vládce popisuje, jak se věci vyvíjejí později. Jako interpretační princip se to nejvýrazněji projevuje v extrémních případech protipůsobení. Objevuje se také v elekčních textech, jako je prohlášení připisované Petosirídovi, ve kterém stav Měsíce v počátečním horoskopu ukazuje první část záležitosti, zatímco stav vládce naznačuje výsledek.[1679]

Uzavření (omezování, zadržování, obléhání, ohraničení)[1680]

„Uzavření“ (*emperischesis*) je helénistický ekvivalent středověkého konceptu „obléhání“, což je situace, kdy je planeta tělesně nebo paprskem obklopena oběma škůdci nebo oběma dobroději. Tento koncept je definován v Antiochově *Souhrnu*, u Porfyria a Rhetoria.[1681] Existuje jak verze konceptu založená na znamení, tak verze založená na stupni, stejně jako třetí okolnost, která může nastavit podmínky pro zrušení obou. Zde prozkoumáme všechny tři.

Celoznaková verze tohoto konceptu je známá jako *perischesis*, což podle slovníku LSJ znamená „obklopení“ nebo „blokáda“. Budu se řídit Schmidtovou konvencí při překladu termínu jako „omezování“.[1682] Pojem je definován pouze u Porfyria a Héfaistióna (který pravděpodobně Porfyria následuje).[1683] Podle

[1679] Julián z Laodiceje shrnující Petosirída in *CCAG*, 1, s. 138: 2-15.
[1680] Má vlastní závorka. RS
[1681] Antiochus, *Summary*, 12; Porphyry, *Introduction*, 15, Rhetorius, *Compendium*, 41.
[1682] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 195-196.
[1683] Porphyry, *Introduction*, 14; Hephaestio, *Apotelesmatika*, 1, 1S: 1-2.

těchto autorů k zadržování dochází, když je planeta ve znamení, která je obklopena celoznakovými aspekty jiné planety, přičemž žádná jiná planeta nevysílá do uzavřené planety celoznakový aspekt. Jako příklad Porfyrios používá Měsíc v Panně a Mars v Beranu. Říká se, že Měsíc je „uzavřen“ paprsky Marsu, který vysílá paprsek trigonu založený na znamení do Lva a paprsek opozice založený na znamení do Vah. Protože Lev a Váhy jsou dvě znamení na obou stranách Panny, říká, že Měsíc je zadržován paprsky Marsu, což je považováno za destruktivní. Porfyrios dodává, že pokud je nakonfigurována dobrodějná planeta k planetě, která je zadržována, pak může kompenzovat destruktivní povahu zadržování od škůdce. Zatímco Porfyrios používá pouze negativní příklad a dodává, že dobrodějná planeta by mohla prolomit zadržení, pravděpodobně by mohl platit i opačný scénář – ohraničení dobrodějem.

Existuje také verze tohoto stavu založená na stupni, která je častěji zmiňována v dochované literatuře, nazvaná *emperischesis*. Ve slovníku LSJ se o tom mluví jako o „ohraničení“, i když se budu řídit Schmidtovou konvencí a budu to nazývat „ohrazení.“[1684] Porfyrios to definuje takto:

Opět prohlašují, že ohrazení je takto: ohrazení se říká vždy, když dvě hvězdy obléhají jednu uprostřed, aniž by se mezi ně vložil jiný její paprsek; nebo opět, hvězda vstoupila do těchto 7 stupňů, nebo jde do těchto 7 stupňů podle aspektu, jiné vrhají své aspekty, nebo stejná a jedna podle různých aspektů, jak bylo řečeno dříve. A když k tomuto ohrazení dochází se škůdci, je to nebezpečné, avšak s dobroději je to prospěšné.[1685]

Jsou zde definovány dvě formy uzavření. První je, když jsou na každé straně planety tělesným spojením buď dvě prospěšné planety, nebo dvě škodlivé planety. Druhým je situace, kdy buď dvě dobrodějné či dvě škodlivé obklopí třetí planetu svými paprsky založenými na stupních, v rozmezí sedmi stupňů na každé straně. Oba typy uzavřeného prostoru mohou být zrušeny přítomností třetího stavu známého jako „intervence“ (*mesembolēsis*). K intervenci dochází, když planeta zasahuje do uzavřeného prostoru, a to buď tělesně (vstupem mezi planetu, která se pokouší „uzavřít“ jinou planetu), nebo vrháním svých paprsků v mezilehlých stupních mezi uzavírající a uzavřenou

[1684] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 197.
[1685] Porphyry, *Introduction*, 15, trans. Demetra George, nepublikováno.

planetu.[1686] To znamená, že v obou případech uzavření musí být dva dobrodějové nebo dva škůdci jedinými planetami na obou stranách planety, která je uzavřena; jinak se uzavření rozpadne a nebude se to počítat jako případ obohacení nebo špatného zacházení. Zdá se, že intervence je definována dostatečně široce, že je použitelná kdykoli, když se planeta dostane do cesty nějakému aspektu založenému na stupni mezi planetami, takže může být použitelná i na jiné podmínky, o kterých budeme diskutovat později, jako je „adherence“.

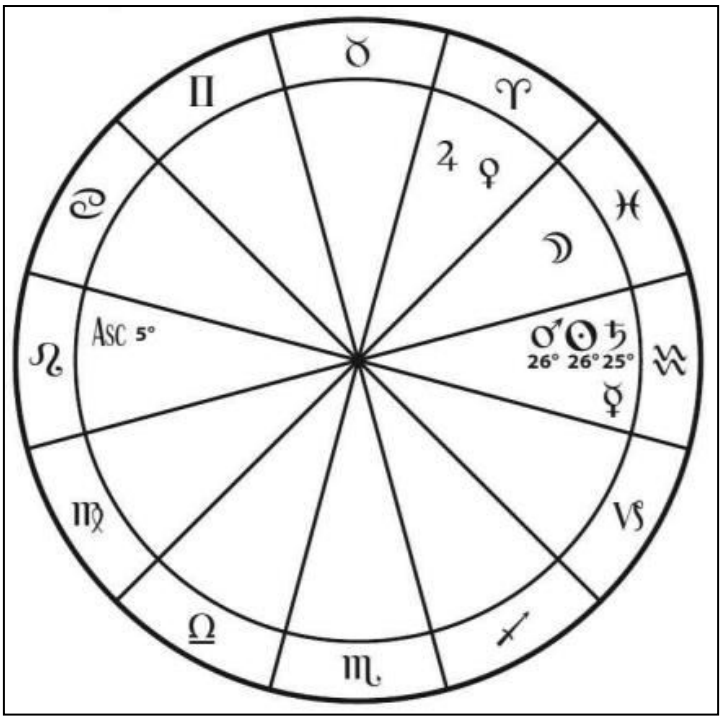
Zatímco rozsah stupňů je zmíněn pro ohrazení paprskem, není specifikováno pro tělesné ohrazení konjunkcí. Proto není jisté, zda může existovat extrémně velký rozsah (pokud žádná jiná planeta nevyšle intervenující paprsek), nebo zda by měl být omezen na sedm stupňů na obě strany. Není také jasné, zda jsou hranice znamení faktorem, který by zde měl být zohledněn, ačkoli se zdá pravděpodobné, že by tomu tak bylo, a že se předpokládalo, že většina těchto konfigurací se odehrává ve stejném znamení.

Chris Farley[1687]

Příklade ohrazení je v horoskopu narození Chrise Farleyho, který byl komik a herec, populární na počátku 90. let. Narodil se s denním horoskopem, Ascendentem na 5° Lva a Sluncem na 26°14' Vodnáře. Slunce je tělesně uzavřeno mezi Saturnem na 25° Vodnáře a Marsem na 26°30' Vodnáře. Prostor škůdce v jeho horoskopu je ještě umocněn, protože je to denní horoskop a Slunce – domicilní vládce Ukazatele hodin – se aplikuje na Mars, což znamená, že Slunce je také v adherenci se škůdcem, který je v rozporu se sektou, bez přítomné intervence. Farley byl pravidelným účastníkem týdenní televizní komediální show *Saturday Night Live* a hrál hlavní roli v komediích, které rostly v popularitě v polovině devadesátých let. Potýkal se však se zneužíváním drog a alkoholu a zemřel 18. prosince 1997 ve věku třiatřiceti let na předávkování kokainem a morfinem.

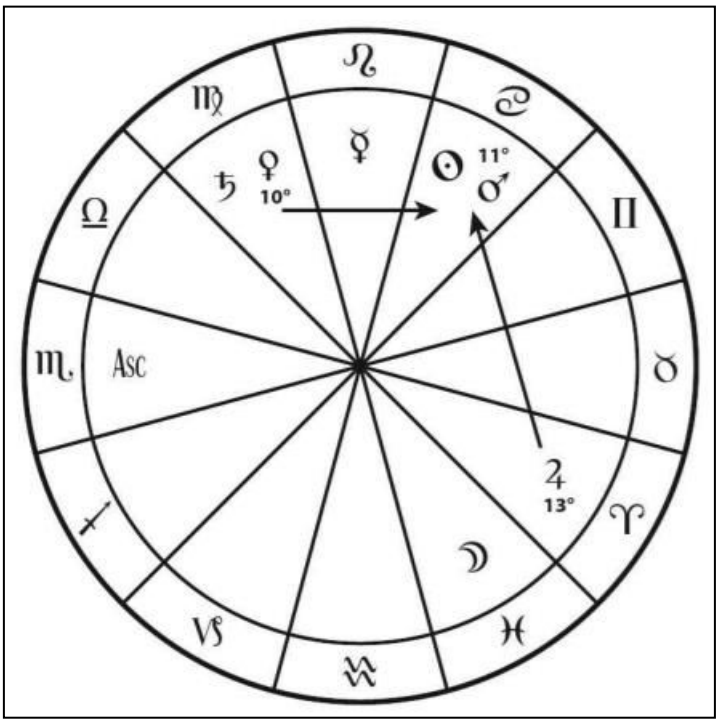
[1686] Jak je definováno in Porphyry, *Introduction*, 16, a v menší míře Rhetorius, *Compendium*, 36.
Intervence je, když hvězda vrhne svůj paprsek do prostředních stupňů; například když je Měsíc na 10. stupni Lva a Mars na 25. stupni Lva, pak [je tam] 15 stupňů od 10. stupně Lva po 25. stupeň. Pokud se pak [hvězda] Jupitera nachází v Beranu s 12. nebo větším stupněm od 10. do 25. stupně, paprsek této [hvězdy] zasahuje do prostředních stupňů. A stejně tak, pokud je Měsíc na 10. stupni Lva a Jupiter [je] na 25. a Mars je na 12. stupni Berana nebo více, jak jsme řekli [před] Jupiterem, Mars zasahuje mezi Měsíc a Jupiter. RS

[1687] 15. února 1964 v 15:34 v Madisonu, Wisconsin. Údaje AA, z rodného listu.

Chris Farley

Robin Williams[1688]

Robin Williams

[1688] 21. července 1951 v 13:34 v Chicagu, Illinois. Údaje AA, z rodného listu.

Další příklad ohrazení se vyskytuje v horoskopu narození Robina Williamse, který byl slavným hercem a komikem. Jeho horoskop poskytuje zajímavý případ, protože existuje dobrodějné ohrazení, které zmírňuje a zlepšuje stav nejobtížnější planety v horoskopu. Narodil se s denním horoskopem, vycházejícím Štírem a Marsem v Raku na devátém místě. Mars je v rozporu se sektou a ve znamení pádu. Vzhledem k tomu, že je to vládce Ascendentu, očekávali bychom, že nějakým způsobem převezme nebo ztělesní působení zlomyslnosti, nebo ji nechá částečně projevit v kontextu významů spojených s prvním místem. Zatímco ve veřejném životě byl Williams komikem a bavičem, v soukromí trpěl depresemi a bojoval se závislostí na drogách a alkoholu, což je relevantní z hlediska toho, že Mars vládne také šestému místu nemoci. Žil však poměrně dlouhý a úspěšný život, a to díky skutečnosti, že stav Marsu je zmírněn v důsledku toho, že byl uzavřen paprsky dobrodějů. Mars je na 11° Raka, Venuše je na 10° Panny a Jupiter je na 13° Berana. Venuše vysílá sextilní paprsek do 10° Raka, který dopadá těsně před Marsem, zatímco Jupiter vysílá kvadraturní paprsek do 13° Raka, který dopadá těsně za Mars. Mars je tedy uzavřen paprsky obou dobrodějných planet, v rozmezí sedmi stupňů na každé straně, a v důsledku toho je Mars obohacován. Zdá se, že toto zmírnění mu umožnilo zvládnout a překonat mnoho problémů, se kterými se roky potýkal. V posledních letech života však začal pociťovat účinky demence s Lewyho tělísky a Parkinsonovy choroby. Nakonec ve svých třiašedesáti letech spáchal sebevraždu oběšením. Navzdory svým osobním problémům je obecně považován za člověka, který měl na mnoho lidí pozitivní vliv. I když je v jistém smyslu pravda, že zlovolné vlastnosti Marsu se projevovaly jeho vnitřními boji a nemocemi, smyslem tohoto příkladu je, že uzavření dobrodějů, jak se zdá, zmírnilo závažnost některých z těchto problémů a poskytlo mu pomoc a podporu nezbytnou k vedení převážně úspěšného a šťastného života.

Adherence, přilnutí („úzká, tělesná aplikace“)[1689]

Adherence (*kollēsis*) je definována v Antiochově Souhrnu a u Rhetoria jako aplikující tělesná konjunkce, která je v rozmezí tří stupňů.[1690] Porfyrios dodává, že pro Měsíc je dosah třináct stupňů, což je průměrná vzdálenost, kterou urazí za čtyřiadvacet hodin.[1691] Definice špatného zacházení říká, že planeta je týrána, když je v adherenci se škůdcem.

Zatímco obecný smysl tohoto stavu špatného zacházení je jasný, existují určité nejasnosti ohledně specifik. Pokud je přilnutí aplikující konjunkcí v rámci tří stupňů, znamená to, že jiná planeta se musí aplikovat vůči škůdci, aby s ní bylo špatně zacházeno, nebo se škůdce musí aplikovat vůči planetě, aby ji týral? Jinými slovy, která planeta se musí podle této podmínky pohybovat směrem k druhé? Nebo je tato podmínka stále platná v obou směrech, bez ohledu na to, která planeta aplikuje? Zdá se, že gramatika v Antiochově *Shrnutí* naznačuje, že je to jiná planeta, která se musí aplikovat na škůdce. Zdá se však, že Rhetorius říká, že je to škůdce, který se musí aplikovat na planetu. A konečně, Porfyrios je více nejednoznačný a mohl by být interpretován oběma způsoby.

Současná řešení tohoto problému se ubírala různými směry. Schmidt upřednostňuje výklad, ve kterém se škůdce musí aplikovat na jinou planetu, aby ji týral.[1692] Moje námitka proti této interpretaci je, že by to znamenalo, že Saturn by nikdy nebyl schopen týrat přilnutím jiné planety a Mars by byl schopen týrat pouze Jupitera a Saturna. Aby se planeta aplikovala nebo pohybovala směrem k přesné konjunkci s jinou planetou, musí být schopna pohybovat se rychleji než ona. Pokud by se tedy škůdci museli aplikovat na jiné planety, aby s nimi bylo špatně zacházeno, z velké části by se tato podmínka špatného zacházení stala funkčně zbytečnou.[1693] Dávám proto přednost výkladu, ve kterém může být planeta týrána, když se aplikuje konjunkcí se

[1689] Má vlastní závorka. RS

[1690] Antiochus, *Summary*, 9; Rhetorius, *Compendium*, 34.

[1691] Porphyry, *Introduction*, 11. Srov. Rhetorius, *Compendium*, 35.

[1692] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 269-270.

[1693] Existuje však jedna možná textová podpora pro tuto interpretaci in Valens, *Anthology*, 2, 31: 20, kde se zdá, že v poznámce v závorkách uvádí, že „překonání“ může nastat, když jsou planety ve stejném znamení nebo naproti, a že planeta, která se přiblíží, překoná tu, která je později. Není jasné, zda to byla standardní nauka, nebo zda to byl Valensův vlastní názor. Překonávání se typicky aplikuje pouze na kvadraturu, trigon a sextil, a zdá se, že proto Valens na prvním místě uvádí tuto poznámku, protože jde o nestandardní pohled. Stále existuje také koncepční problém, protože vnější planety - jako Saturn - by se nepohybovaly směrem k pozdější planetě ani se na ni neaplikovaly, protože Saturn se pohybuje pomaleji než ostatní planety. Není tedy jasné, zda je to dostatečné ospravedlnění k tomu, aby se Antiochův stav špatného zacházení prostřednictvím přilnutí interpretoval tak, že k němu dochází, když se na jinou planetu aplikuje škůdce.

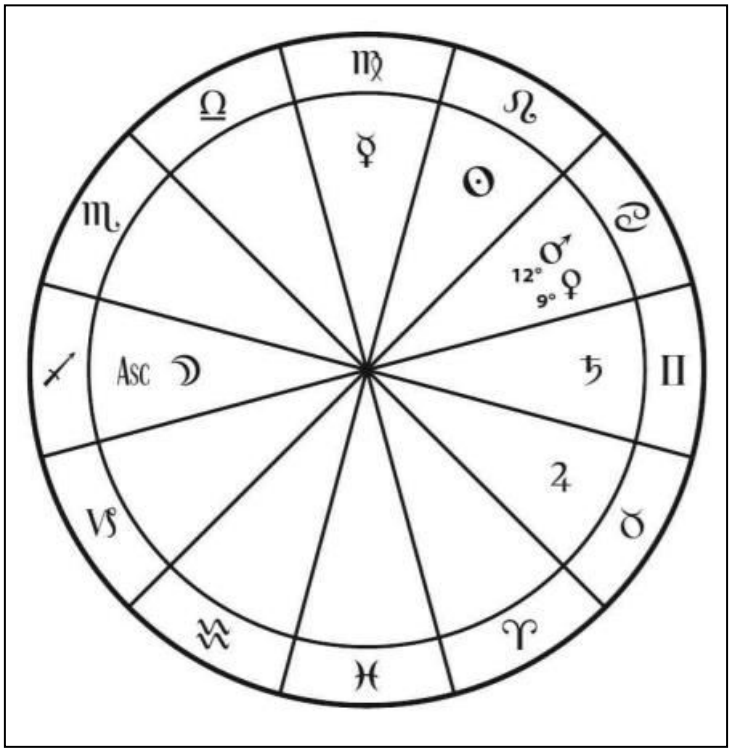
škůdcem. V tomto scénáři jsou všechny planety schopny být týrány Saturnem prostřednictvím přilnutí (adherence), protože Saturn je nejpomaleji se pohybující viditelná planeta, a tudíž kterákoli z ostatních planet se s ním může spojit do tří stupňů. I když tato interpretace vede k tomu, že Jupiter a Saturn nemohou být za normálních okolností Marsem týrány skrze adherenci, protože se nemohou pohybovat dostatečně rychle, aby se mohly aplikovat na Mars, všechny ostatní planety – Venuše, Merkur, Slunce, Měsíc – mohou být Marsem poškozeny tím, že se aplikují do konjunkce s ním.

Tento výklad je přitažlivý i koncepčně, protože je v souladu s obecným konceptem aplikace a separace, který byl zaveden dříve v textu u Antiocha, před definicí špatného zacházení.[1694] Jak již bylo zmíněno dříve, v textech o počáteční astrologii jsou aplikované konfigurace obvykle interpretovány jako označující události a okolnosti, které se stanou v budoucnosti, zatímco separující konfigurace jsou interpretovány jako popis podmínek, které se odehrály v minulosti. To je důvod, proč se v textech o elekční astrologii někdy přikládá větší váha aplikačním aspektům, protože naznačují budoucnost čehokoli, co je v daném okamžiku zahájeno. Pokud jde o nauku adherence, každá planeta pohybující se směrem k přesné konjunkci se škůdcem by předznamenala obtížné okolnosti v budoucnosti.

Je-li tato interpretace správná, dochází k týrání s přilnutím, když se planeta aplikuje na tělesné spojení se škůdcem v rozmezí tří stupňů. Například, pokud by Merkur byl na 18° Raka a Saturn byl na 20° Raka, pak by Merkur byl týrán Saturnem, protože se aplikuje na konjunkci v rozmezí tří stupňů. A naopak, bonifikace prostřednictvím adherence nastává, když se planeta aplikuje na tělesné spojení s dobrodějem v rámci tří stupňů. Například, pokud by Merkur byl na 18° Raka a Jupiter na 20° Raka, pak by Merkur byl obohacován Jupiterem, protože se aplikuje na konjunkci s ním v rozmezí tří stupňů. Všechny planety kromě Saturnu by byly schopny obohatit Jupitera tímto způsobem a Venuše by obvykle byla schopna obohatit Slunce, Měsíc a Merkur. Retrográdní období vytvářejí zvláštní soubor podmínek, ve kterých by planety, které by jinak nemohly být schopny se aplikovat na jiné planety prostřednictvím přilnutí, mohly tak učinit.

[1694] Porphyry, *Introduction*, 12.

Týrání vládce jedenáctého místa[1695]

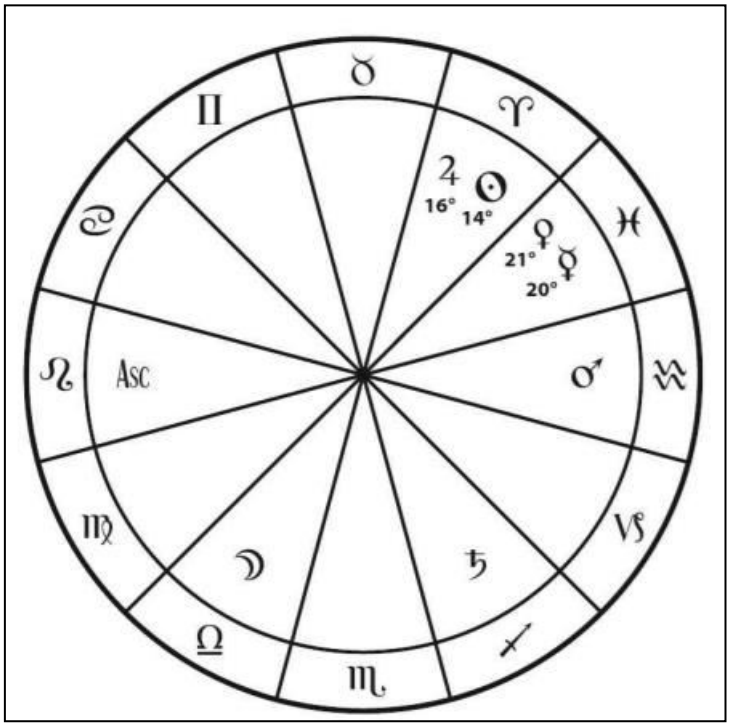

Týrání vládce jedenáctého místa

Vraťme se k příkladu z předchozí kapitoly, k dotyčné, která měla na osmém místě smrti vládce jedenáctého místa přátel, a kvůli rakovině předčasně přišla o svou jedinou přítelkyni. Vládcem jedenáctého je Venuše, která je na 9° Raka, a aplikuje se s Marsem na 12° Raka, v rozmezí tří stupňů. Mars je také škůdcem, který je v rozporu se sektou, protože se jedná o denní horoskop. Vládce jedenáctého se tedy nejen nachází na špatném místě, ale je také týrán nejtěžším škůdcem v horoskopu prostřednictvím adherence. Toto je užitečný příklad, protože ukazuje, jak někdy ty nejhorší scénáře vznikají pouze jako výsledek kombinace více faktorů. I zde došlo k určitému zmírnění kvůli nadřazenému sextilu založenému na znameních od Jupitera v Býku, a i když to nestačilo k úplnému zrušení adherence, stačilo to k zajištění toho, aby raný život dotyčné nebyl zcela bez přátelství.

[1695] Soukromá data.

Maya Angelou[1696]

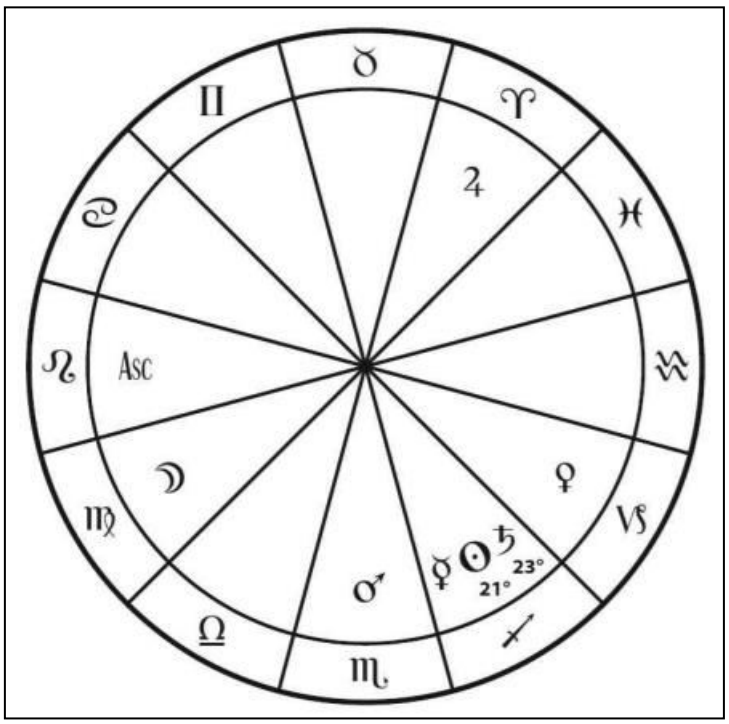

Maya Angelou

Významná americká spisovatelka a básnířka Maya Angelou měla ve svém horoskopu dva případy obohacení prostřednictvím ohraničení. Narodila se s denním horoskopem, vycházejícím Lvem a Sluncem na 14° Berana na devátém místě v aplikaci s Jupiterem na 16° Berana. Kromě Slunce a Jupitera měla také Merkura na 20° Ryb v adherenci k Venuši na 21° Ryb. Tak jsou obohacováni jak domicilní vládce Ukazatele hodin, tak Merkur. Stejně jako u dřívějšího příkladu T. S. Eliota, jehož úspěch na poli poezie naznačovala jeho konjunkce Merkura a Venuše ve Vahách ve stupni Ascendentu, poskytuje Maya Angelou paralelní příklad dalšího úspěšného básníka, jehož kombinace je v jejím horoskopu prominentní. V jejím případě je Venuše vládcem desátého místa kariéry a reputace a je povýšená v Rybách, přičemž je s Merkurem v adherenci. Během svého života získala za své spisy mnoho ocenění a vyznamenání, včetně Prezidentské medaile svobody od prezidenta Obamy v roce 2011, což je nejvyšší ocenění, které může civilista ve Spojených státech obdržet.

[1696] 4. dubna 1928 v 14:10 v Saint Louis, Missouri. AA data, z rodného listu.

James Eagan Holmes[1697]

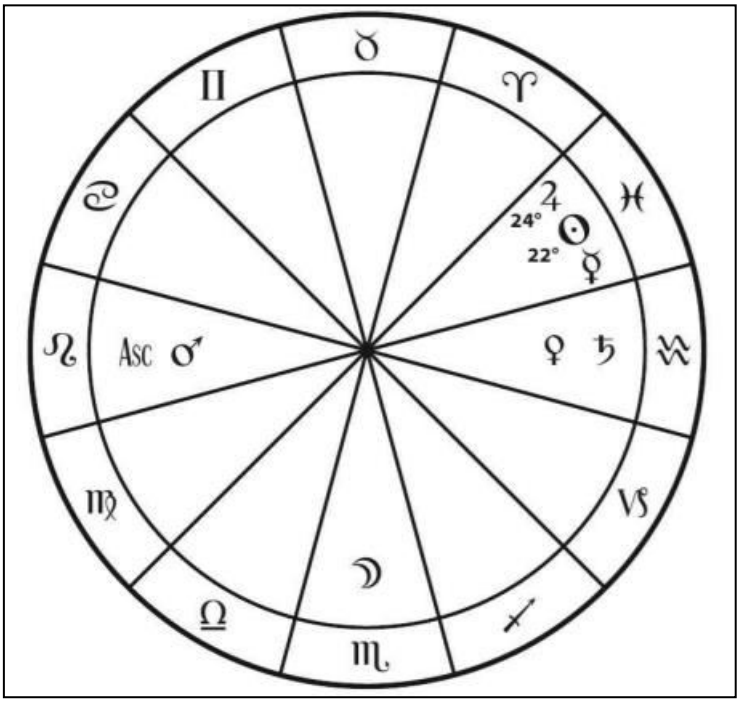

James Eagan Holmes

James Eagan Holmes byl masový vrah, který 20. července 2012 zabil dvanáct lidí a sedmdesát dalších zranil při masakru v divadle v Auroře v Coloradu. U soudu prohlásil, že je nevinný z důvodu nepříčetnosti, ačkoli střelba byla pečlivě naplánována, a nakonec byl usvědčen a odsouzen na doživotí bez možnosti podmínečného propuštění. Narodil se s vycházejícím Lvem a Sluncem na 21° Střelce v adherenci k Saturnu na 23° Střelce. Domicilní vládce Ukazatele hodin je tedy Saturnem týrán, a je to ještě horší, protože jde o noční horoskop. Tento případ je zajímavý, protože vyvolává určité otázky ohledně toho, co zde vidíme. Naznačovalo v tomto případě týrání vládce Ukazatele hodin zkaženost zrozence? Stal se zrozenec v podstatě nebo převzal působení škůdce v důsledku adherence k Saturnu? Nebo týrání vládce Ascendentu jen předznamenalo jeho odsouzení k doživotnímu vězení ve věku 27 let, krátce před začátkem jeho prvního návratu Saturna?

[1697] 13. prosince 1987 ve 21:04 v La Jolla v Kalifornii. Údaje AA, z rodného listu.

Životní pojištění od otce[1698]

Životní pojištění od otce

Jeden poslední příklad adherence, dotyčná, která se narodila během dne s vycházejícím Lvem a Sluncem na 22° Ryb na osmém místě, v adherenci k Jupiteru na 24° Ryb. Otec dotyčné zemřel náhle a nečekaně na infarkt, když jí bylo dvacet šest let. Otec měl značnou životní pojistku, kterou dotyčná dostala, protože byla jedináček a její otec a matka se před lety rozvedli. Dotyčná investovala část peněz do podílového fondu, kterému se nějakou dobu dařilo, a to jí umožnilo strávit více než deset let hledáním svého životního směru. Tento příklad ukazuje, jak se některá standardní témata spojená s osmým místem týkajícím se smrti a dědictví mohou projevit velmi doslovným způsobem. Je to také důležité, protože ukazuje některé ze specifických okolností, za kterých mohou mít obtížné události někdy pozitivní výsledky, které mohou v konečném důsledku pomoci utvářet běh života konstruktivním způsobem.

[1698] Soukromá data.

Zasažení paprskem

„Zasažení paprskem“ (*aktinobolia*) je jedním z nejobtížnějších, ale důležitých konceptů k rekonstrukci a pochopení v řadě definic různých konfigurací ze ztraceného Antiochova díla. Rekonstrukce toho, co tento koncept znamená, je komplikovaná skutečností, že různí astrologové zřejmě definují nebo používají tento termín různými způsoby v helénistické tradici. Je definováno v Antiochově *Souhrnu*, Porfyriem a Rhetoriem.[1699] Součástí naší výzvy zde bude porozumění obecnému použití tohoto termínu a také specifickému způsobu, jakým byl použit v původním Antiochově textu jako podmínka špatného zacházení. Zde je jádro definice podle Porfyria:

Předcházející hvězda vrhá paprsek na tu následující aspektem; například ta v Beranu vrhá kvadraturní aspekt na tu v Kozorohu, a trigonový aspekt na tu ve Střelci; a ta následující spatří předcházející, a když se přes ni přesune předcházející, převládne nad následující, jak bylo řečeno dříve, ale nevrhá na ni paprsek. Neboť pohled na každý paprsek je domovem vpředu a paprsek sám dozadu; a pak je třeba vidět, zda vrhá paprsek pouze zodiakálně nebo zda ve stupních. Neboť pohled na každý paprsek je nesen dopředu a paprsek sám dozadu; a pak je třeba vidět, zda vrhá svůj paprsek pouze zodiakálně nebo zda se aplikuje po stupních.[1700]

Řecký výraz pro tento pojem je *aktinobolia*, což je složené slovo tvořené z *aktina*, „paprsek“, a *ballō*, „vržení“, „vrhnutí“, „zásah“ nebo „úder“. Jako specifický technický termín se zdá, že *aktinobolia* znamená buď „vymrštění paprsku“, když samotný proces je ohniskem, nebo alternativně „zasažení paprskem“, jak to říká Schmidt, když konečným výsledkem procesu je ohnisko.[1701] Autoři často používají *aktina* a *ballō* odděleně, aby odkazovali na obecný pojem „vržení paprsku“, jako když Porfyrios říká, že každá planeta vyzařuje sedm částečných paprsků; ale když se tato dvě slova spojí a vytvoří složené slovo, zdá se, že odkazují na konkrétní technický koncept, kterým je „zasažení paprskem“ nebo „vrhání paprsku“.

Dříve v sérii definic v Antiochovi a Porfyriovi byly konfigurace nebo paprsky aspektů, které směřují vpřed v pořadí znamení, definovány jako

[1699] Antiochus, *Summary*, 13; Porphyry, *Introduction*, 24, Rhetorius, *Compendium*, 20-22.
[1700] Porphyry, *Introduction*, 24, první polovina, trans. Demetra George, nepublikováno, upraveno.
[1701] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 207-208.

„překonání“. To znamená, že planety, které jsou dříve ve zvěrokruhu, měly překonat planety, které jsou později v zodiakálním pořadí, když jsou konfigurovány. Zdá se, že definice *aktinobolia* naznačuje, že konfigurace nebo paprsky, které jsou vysílány zpět v zodiakálním pořadí, se nazývají „vrhající paprsky“ nebo „zasažení paprskem“. Rozlišuje tak mezi planetami, které posílají „aspekty“ dopředu v zodiakálním pořadí, které jsou schopny „pohlížet“ (*ephoraō*) na jiné planety, a planetami, které vysílají aspekty dozadu v zodiakálním pořadí, které „vrhají paprsek“. *Shrnutí* a Rhetorius používají příklad s planetou v Beranu, která vrhá paprsek zpět v zodiakálním pořadí na planetu v Kozorohu. Porfyrios používá stejný příklad, ale pak dodává, že planeta v Beranu by také vrhla paprsek na planetu ve Střelci. Na nejzákladnější úrovni bylo tedy „zasažení paprskem“ původně definováno jako aspekt, který je vržen pozpátku v pořadí znamení; je tedy svázán s podobnými rozdíly, jako levý a pravý aspekt, stejně jako překonávání a nadvláda (dominance).

Věci se zkomplikují, když se na tuto definici podíváme v kontextu podmínek špatného zacházení, protože tam, překonání a zasažení paprskem, jsou obojí považovány za podmínky špatného zacházení. Jak jsme viděli dříve, týrání pomocí překonávání může nastat pouze prostřednictvím kvadratury založené na nadřazeném znamení, protože trigon a sextil jsou obecně považovány za neschopné ublížit. Stejné omezení platí, když se díváme na zasažení paprskem jako na aspekt vržený zpět v pořadí znamení; jako podmínka špatného zacházení mohla odkazovat pouze na dolní kvadraturu vrženou dozadu v pořadí znamení.

V tomto bodě narážíme na rozpor: definice překonání říká, že planeta, která je v pořadí znamení dříve, je vždy v nadřazeném postavení, tedy její schopnost týrat planetu na spodním konci kvadratury. Pokud bychom měli vzít definici špatného zacházení za nominální hodnotu, znamenalo by to, že škůdci jsou schopni špatného zacházení podle kvadratury, ať už jsou ve vyšší nebo nižší pozici; jinými slovy, zda jsou dřívější nebo pozdější v pořadí znamení. To je koncepčně problematické, protože se zdá, že to neguje dřívější rozlišení mezi superiorními a inferiorními aspekty.

Zdá se, že řešení této otázky spočívá v dodatečném prohlášení, které Porfyrius uvádí na konci definice, kde říká: „je třeba sledovat, zda vrhá paprsek pouze zodiakálně, nebo zda se také připojuje (*sunaptei*) podle stupně.“ To se

odvolává na tvrzení v definici svědectví, kde se říká, že svědectví může probíhat jak podle znamení, tak podle stupně. Zdá se, že to naznačuje, že zde můžeme mluvit spíše o aspektech založených na stupních než pouze o aspektech založených na znameních, a ve skutečnosti je tento koncept v pozdějších autorech často zmiňován v kontextu primárních direkcí, kde jsou nutné konkrétní rozsahy stupňů.[1702] Dokonce i termín „zasažení paprskem“ evokuje koncept zmíněný dříve Porfyriem, že každá planeta vysílá sedm stupňů paprsků, od stupně, ve kterém se nachází, až po stejný stupeň v sedmi dalších znameních.

Proto navrhuji, aby řešení zdánlivého rozporu v definici špatného zacházení bylo v tom, že škůdci, kteří jsou dříve v zodiakálním pořadí, a tedy v nadřazeném postavení, jsou schopni týrat jiné planety prostřednictvím kvadratury založené na znamení, zatímco škůdci, kteří jsou později v zodiakálním pořadí, a tudíž v podřadné pozici, musí vyslat blízký aspekt založený na stupních zpět v pořadí znamení přes kvadraturu, aby byli v pozici týrat jinou planetu. To nám umožňuje zachovat dříve zavedené rozlišení, že planety, které jsou dříve v zodiakálním pořadí, hrají dominantní roli v aspektovém vztahu mezi dvěma planetami, a zároveň přidat výjimku z tohoto pravidla, ke které dochází jen zřídka, tím, že umožní určitý soubor podmínek, kdy se nižší planeta může stát schopnou bojovat v horoskopu navzdory své podřadné pozici.

Podíváme-li se na koncept *aktinobolia* z této perspektivy, navrhl bych, že když je tento termín použit bez odkazu na objekt, znamená to jednoduše „poslat aspekt zpět v pořadí znamení“, ale když je specifikována konkrétní planeta, znamená to „vysílat paprsek zpět v pořadí znamení, aby zasáhla jinou planetu.“ I když je tedy v obou případech použit stejný termín, způsob, jakým by měla být *aktinobolia* v textech chápána, je kontextově specifický. Někdy je nejvhodnějším způsobem vykreslení fráze „vrhání paprsku“, kdy autor odkazuje na celoznakový aspekt vržený pozpátku v pořadí znamení, jindy je však výraz „zasažení paprskem“ vhodnější, když autor hovoří o aspektu založeném na stupni, který zasáhne jinou planetu. Zdá se, že to vysvětluje některé nejasnosti v druhé části Porfyriovy definice zasažení paprskem, kde hovoří o tom, že existují dva různé myšlenkové směry na definici zasažení paprskem:

[1702] Valens, *Anthology*, 3, 1: 24f.

A existují kategorie o těchto dvou, tedy umístěním vržení paprsku hvězdy kvadraturou od znamení „setkání“ k „jedné z následujících [hvězd]“, například ta v Raku vrhá paprsek na tu v Beranu, a ta v Beranu spatřuje (vidí) tu v Raku. A pokud jsou to škůdci, říkají, že je to anaretické. Neboť ta, která vrhá paprsek, je anaretická, nikoliv ta, která se dívá. Ale ta, jež je v opozici, vrhá paprsek a vidí. Samozřejmě, že ta nikdy nevrhá paprsek trinem, neboť se opírá spíše o paprsek směrem ke kvadratuře, který je docela blízko, nežli o trigon, stejně jako je v případě trigonu snazší získat jeho sympatie. To je způsob, jakým pak tyto věci jsou.

A Thrasyllus říká, že vrhání paprsku je destrukce, a ty jsou anaretické, které zaujímají pozici ve kvadraturních konfiguracích nebo v opozicích v intervalu mezi stupněm ASC a svědectvím trigonů, které destrukci nezpůsobují. A ta, jíž nesou odkudkoliv, nebude přenášet paprsek přes, říká, ať už zprava nebo zleva do 2. domu od ASC, nebo hvězdy držící vládcovství Měsíce, pak to bude afetické místo. A říká, že pokud bude mít Měsíc vládce narození u sebe nebo opozicí, učiníme z vládce narození afetické místo; například byl-li Měsíc ve Střelci s Jupiterem, nebo je-li Jupiter v Blížencích, je-li Měsíc sám ve Střelci, začneme od Jupitera.[1703]

Tento komentář zjevně pochází od Porfyria, protože v Antiochově *Shrnutí* není žádná obdoba. Hlavní věc, kterou si z toho odnáším, je, že jedna škola primárně pohlíží na zasažení paprskem jako na kvadraturní paprsek, který je vržen pozpátku v pořadí znamení, zatímco druhá škola (pocházející od Thrasylla) věří, že k zasažení paprskem může dojít na pravé nebo levé straně planety. Zdá se, že je tomu tak proto, že původně zasažení paprskem bylo definováno jako aspekt vržený zpět v pořadí znamení, zejména jako aspekt založený na stupni; ale jak tradice pokračovala, integrace konceptu zasažení paprskem do primárních direkcí učinila směrovost aspektu méně důležitou, protože se stala obecným termínem používaným k popisu jakéhokoli typu aspektu založeného na stupni. To znamená, že představa, že každá planeta vyzařuje paprsky o sedmi stupních, se prolnula s představou zasažení paprskem. Zdá se, že to způsobilo v následné tradici určitý zmatek, který je stále patrný při čtení mnoha textů.

[1703] Porphyry, *Introduction*, 24, druhá polovina, trans. Demetra George, nepublikováno, upraveno.

Další otázkou, která vyvstává, je, zda existují nějaké rozsahy pro planetu, kterou lze považovat za „zasaženou“ paprskem jiné planety. Bohužel Antiochus, Porfyrios a Rhetorius nechávají tento bod nejednoznačný. V *Antologii* však Valens diskutuje o *aktinobolia* v jednom bodě v kontextu techniky délky života a tam specifikuje třístupňové rozmezí na obou stranách planety, které je náchylné k „zasažení paprskem“.[1704] To je zajímavé, protože tři stupně je také rozsah pro adherenci (*kollēsis*) a spojení (*sunaphē*), a mám silné podezření, že je to také implikovaný rozsah pro zasažení paprskem, i když to není nikdy výslovně uvedeno v různých verzích samotných definic Antiocha. Nicméně pokud Valensův rozsah vůbec reprezentuje to, co používali jiní astrologové, pak v rámci definice špatného zacházení by zasažení paprskem bylo definováno jako stupňovitý aspekt, který je vržen škůdcem pozpátku v pořadí znamení, čímž zasáhne jinou planetu v rozmezí tří stupňů na obou stranách přesného aspektu.

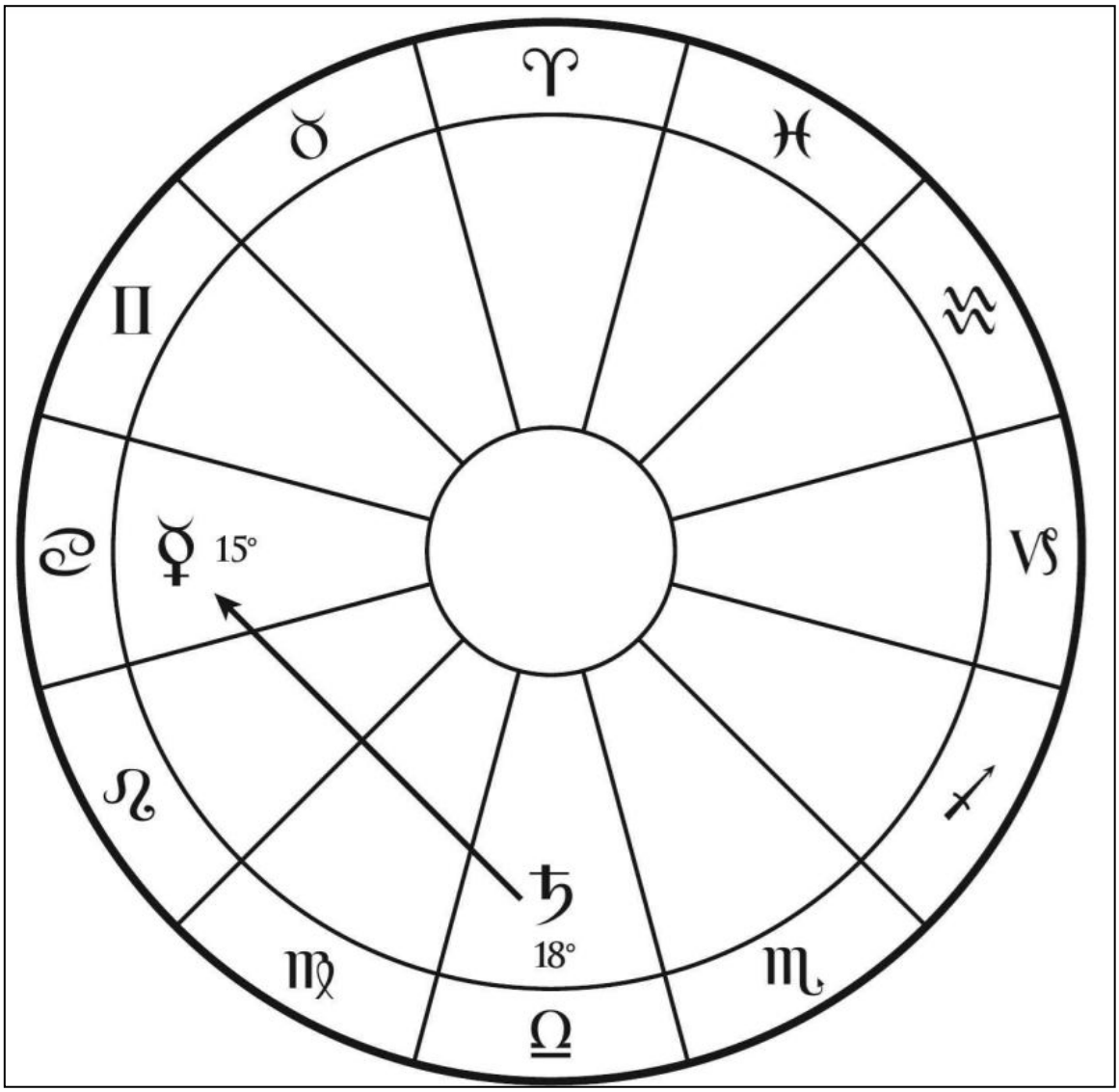
Posledním rozlišením je, zda je třeba aspekt mít jako aplikaci nebo separaci. Za zmínku opět stojí Porfyriův výrok ke konci jeho definice zasažení paprskem, kde říká, že je důležité vidět, zda planeta vrhá paprsek pouze znamením, nebo zda se skutečně „spojuje (*sunaptō*) podle stupně.“ Slovo *sunaptō* se obvykle používá v jiných definicích odvozených od Antiocha, aby popsal proces, ve kterém se planety v konfiguracích založených na stupních „spojují“ dohromady, zatímco jsou v procesu formování přesného aspektu. Používá se zejména v definici *sunaphē* a *kollēsis*, které zahrnují aplikující aspekty, které jsou v rozmezí tří stupňů. Zdá se, že použití termínu „spojení“ zde naznačuje, že bylo nějakým způsobem důležité určit, zda paprsek je skutečně v procesu připojování nebo „zdokonalování“ konfigurace s planetou, která je paprskem zasažena. Zdá se, že z toho vyplývá, že buď (1) zasažení paprskem vyžaduje konfiguraci aplikace v rozmezí tří stupňů, která bude „dokonalá“, nebo (2) zasažení paprskem vyžaduje konfiguraci aplikace, která bude dokonalá v *určitém okamžiku* v budoucnu, ačkoli neexistuje žádné omezení, jak široká může být.

Domnívám se, že to naznačuje, že idealizovanou formou zasažení paprskem je aplikující konfigurace v rozsahu tří stupňů, která je vržena pozpátku v pořadí znamení, nakonec se spojí s planetou v nadřazené poloze, a tudíž ji zasáhne paprskem podřadné planety. **To bylo považováno za zvláště**

[1704] Valens, *Anthology*, 3, 3: 42-43.

nebezpečné, když škůdce vrhá paprsek, protože pak se rychlejší planeta pohybuje směrem k pomalejší planetě, když na její paprsek narazí.[1705]

Toto spojuje dohromady více konceptů, jako je vrhání paprsků jako aspekt vržený zpět v pořadí znamení; aplikace jako výkonnější pro budoucí ve srovnání se separací; a „spojení“ (*sunaphē*), které zahrnuje aplikaci do tří stupňů na přesné spojení, jako zvláště důležitý rozsah. Zatímco zasažení paprskem může být stále účinné do tří stupňů na obě strany přesné konfigurace, podle Valense je nejsilnější verzí stavu, když se stále aplikuje na přesný aspekt v rozmezí tří stupňů.

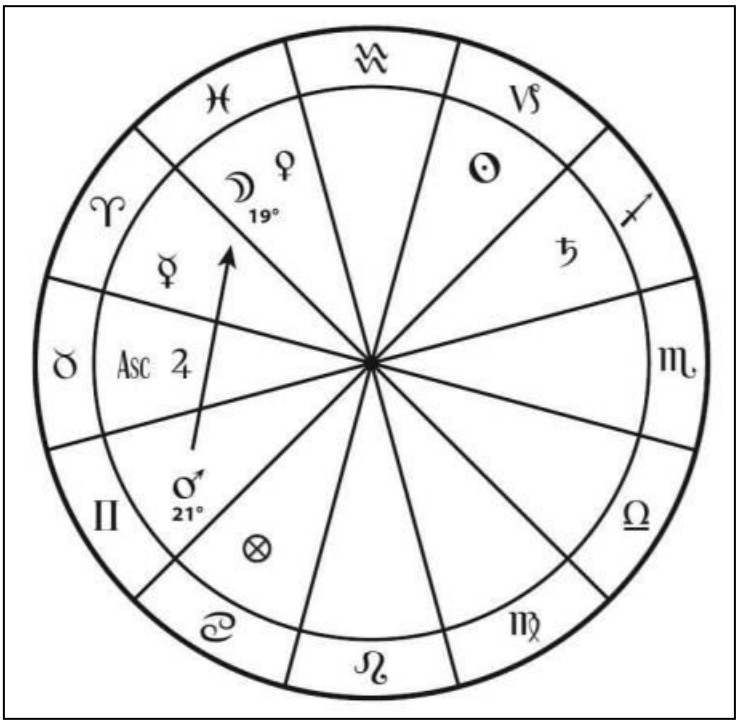
Saturn zasáhne Merkur paprskem

[1705] Mé zvýraznění. RS

Týrání a obohacování prostřednictvím zasažení paprskem

Pokud je předchozí rekonstrukce správná, pak ke špatnému zacházení (týrání) prostřednictvím zasažení paprsku dojde, když škůdce vrhne přesný kvadraturní aspekt založený na stupních zpět v pořadí znamení a paprsek „zasáhne“ jinou planetu, zejména prostřednictvím aplikujícího aspektu v rozmezí tří stupňů. Naopak k bonifikaci (obohacení) zasažením paprsku dochází, když dobroděj vrhá paprsek trigonu, kvadratury nebo případně sextilu dozadu v pořadí znamení a zasáhne jinou planetu, zvláště pokud se jedná o aplikující aspekt do tří stupňů.

Martin Luther King[1706]

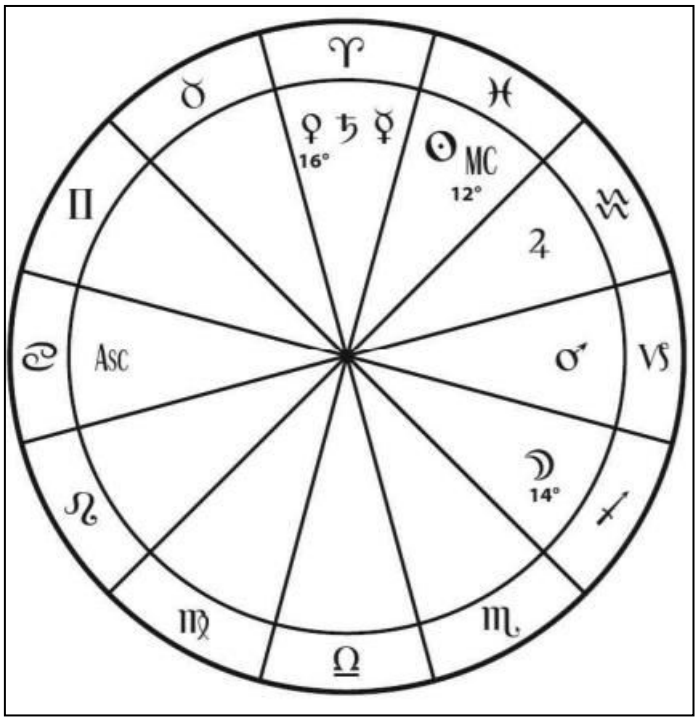
Martin Luther King

Příklad špatného zacházení prostřednictvím zasažení paprsku se vyskytuje v horoskopu amerického aktivisty za občanská práva Martina Luthera Kinga Jr. Narodil se s denním horoskopem, a Měsícem na 19° Ryb, aplikující se na přesnou kvadraturu založenou na stupních s Marsem na 21° Blíženců. I když je Měsíc dříve ve zvěrokruhu, a tedy v nadřazené pozici, pohybuje se směrem k přesné kvadratuře s Marsem, a tak Mars svým paprskem dopadá na Měsíc a

[1706] 15. ledna 1929 v 12:00 (v poledne) v Atlantě ve státě Georgia. Údaje z matčiny paměti. Také uvedeno jako přibližně v poledne v jedné biografii.

týrá ho. Protože se jedná o denní horoskop, Mars je také škůdcem, který je v rozporu se sektou. To vytváří problematický ukazatel z hlediska vitality, protože Měsíc je obecným signifikantem těla a v tomto konkrétním horoskopu také vládne Štěstí v Raku (o čemž bude řeč později). Je to tedy jeden z hlavních faktorů v jeho horoskopu, který podle všeho předznamenává jeho atentát ve věku třiceti devíti let.

Albert Einstein[1707]

Albert Einstein

Příklad bonifikace (obohacení) se vyskytuje v horoskopu vědce Alberta Einsteina. Narodil se s denním horoskopem, vycházejícím Rakem a Měsícem na 14° Střelce na šestém místě, aplikující se trigonem s Venuší na 16° Berana na desátém místě. Jeho Měsíc je tak obohacován Venuší zasažením paprsku. Tato bonifikace v kombinaci s konfigurací Měsíce na stupeň Středu nebe na 12° Ryb značně zmírnila jinak potenciálně náročné umístění, kdy se na šestém místě umístil vládce domicilu Ukazatele hodin. To vyústilo v jeho celoživotní úspěšnou práci na poli vědeckého výzkumu.

[1707] 14. března 1879 v 11:30 v německém Ulmu. Údaje AA, z rodného listu.

Spojení (zapojení, účast, angažování)[1708]

Poslední podmínka špatného zacházení, kterou je třeba řešit, se nazývá „spojení dohromady“, „spojení“ nebo „účast“ (*sunaphē*). Podle Antiochova *Shrnutí*:

*Spojení (*sunaphē*) je vždy, když se hvězdy spojí (*sunaptō*) podle stupně nebo se chystají spojit do tří stupňů. Říká se, že ke spojení Měsíce dojde vždy, když se má spojit v rozmezí třinácti stupňů*.[1709]

Spojení je tedy aplikovaným aspektem založeným na stupni, který je v rozmezí tří stupňů přesnosti. Ve své rekonstrukci jsem z toho udělal konečný stav, protože je to prostě intenzivnější verze některých dalších stavů špatného zacházení na základě znamení. Z této perspektivy ke špatnému zacházení prostřednictvím spojení dochází, když se planeta aplikuje na škůdce ve třech stupních, buď kvadraturou či opozicí, protože to jsou dva aspekty, kterými škůdci škodí.

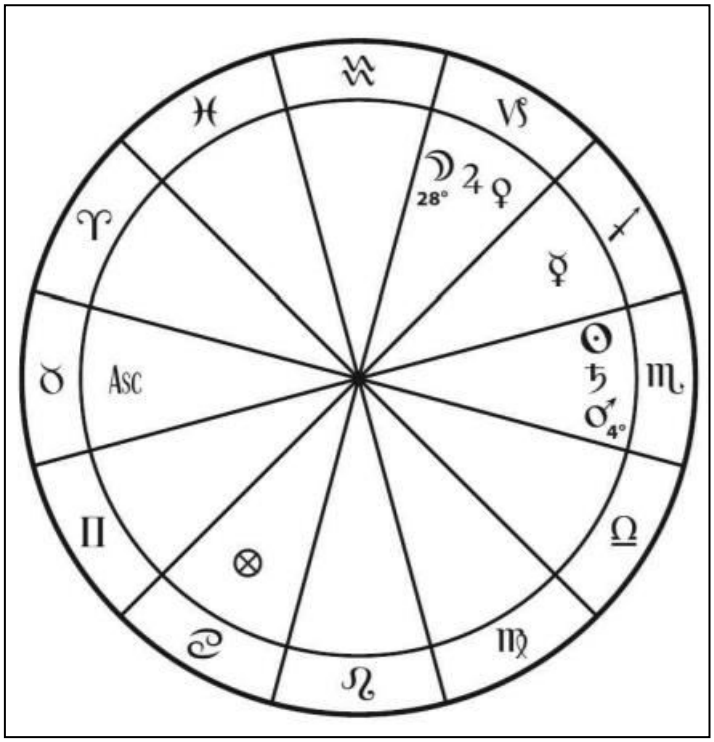
Tři podmínky, ve kterých dochází k překrývání s překonáváním, opozicí a zasažením paprsku, mají každá z nich obecný rozsah, ve kterém je umístění účinné, ale tato podmínka stanovuje, že jsou nejúčinnější, když jsou také ve spojení (tj. aplikovat se na přesný aspekt do tří stupňů). Opozice založená na znamení, která byla dříve zmíněna jako podmínka špatného zacházení, se tak stává ještě škodlivější, pokud jde o přesnější opozici založenou na stupni prostřednictvím spojení. Podobně škůdce, který překonává horní kvadraturou založenou na znamení, se stává ještě škodlivějším, když je také ve spojení. A konečně, stav zasažení paprskem, který jako by umožňoval třístupňový dosah na obou stranách planety, nabývá na intenzitě, když jsou obě planety také zapojeny do spojení, takže planeta se aplikuje v rozmezí tří stupňů na přesnou kvadraturu se škůdcem, který je v nižší poloze.

Bonifikace (obohacení) prostřednictvím spojení by nastala, když se planeta aplikuje na přesný aspekt s dobrodějem do tří stupňů pomocí trigonu, kvadratury nebo případně sextilu. Není jasné, zda by opozice umožnila bonifikaci v tom nejpozitivnějším smyslu, vzhledem k obtížné povaze této

[1708] Má vlastní závorka. RS
[1709] Antiochus, *Summary*, 8, trans. Demetra George, nepublikováno, upraveno.

konfigurace, ačkoli se obecně zdá, že aplikování aspektů na dobroděje je považováno za pozitivní.

Robert F. Kennedy[1710]

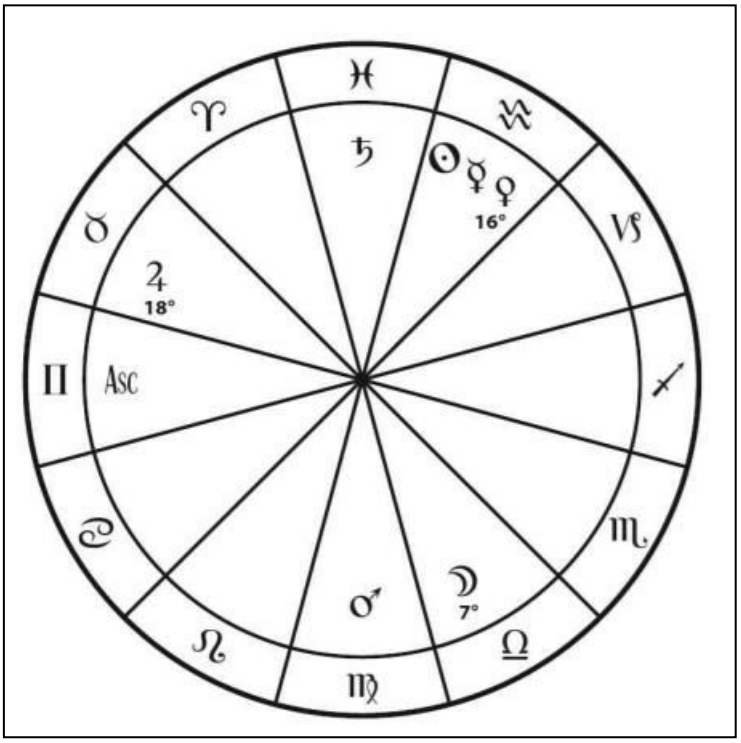

Robert F. Kennedy

Příklad špatného zacházení spojením se vyskytuje v horoskopu Roberta F. Kennedyho. Narodil se s vycházejícím Býkem a Měsícem na 28° Kozoroha, aplikující se kvadraturou na základě stupně mimo znamení s Marsem na 4° Štíra v denním horoskopu. Připomeňme si Antiochův výrok, že rozsah spojení pro Měsíc je třináct stupňů, ale tři pro zbytek planet. V tomto případě je tedy Měsíc týrán prostřednictvím Marsu, který je v rozporu se sektou. S takto týraným vládcem třetího to ukazuje neštěstí v oblasti sourozenců: nejstarší bratr byl zabit ve druhé světové válce, jeho sestra zemřela při letecké nehodě a jeho další, nejstarší bratr, prezident John F. Kennedy, byl zavražděn, když byl v úřadu. Měsíc také v jeho horoskopu vládne Štěstí v Raku, jak tomu bylo v horoskopu Martina Luthera Kinga Jr., a dotyčný byl později zavražděn, když kandidoval na prezidenta.

[1710] 20. listopadu 1925 v 15:11 v Brookline, Massachusetts. Údaje citované z Kennedyho kanceláře.

Andre Young (Dr. Dre)[1711]

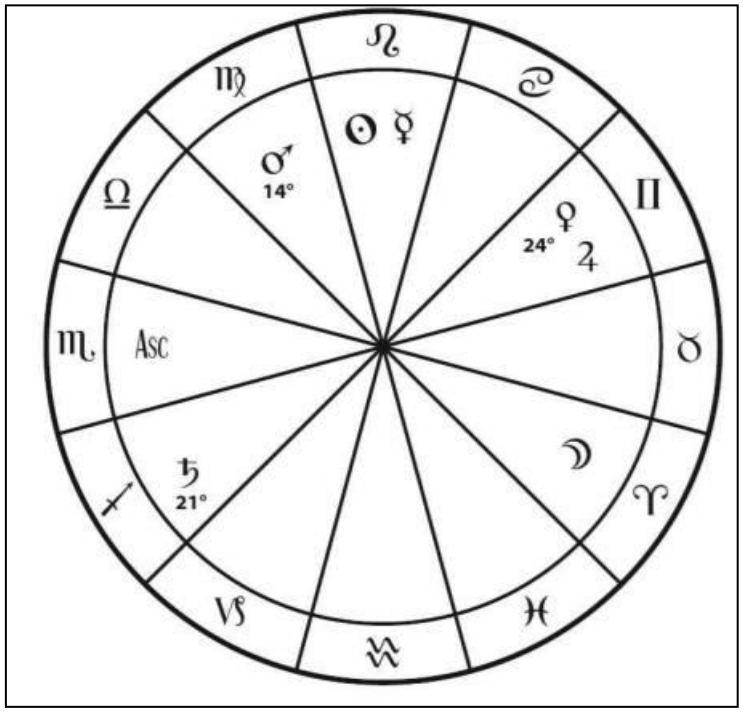

Andre Young

Příklad bonifikace (obohacení) prostřednictvím spojení se vyskytuje v horoskopu rappera a hudebního producenta Dr. Dre. Narodil se s vycházejícími Blíženci, Měsícem na 7° Vah a Venuší na 16° Vodnáře. V jeho horoskopu Měsíc vládne druhému místu finančních záležitostí a nachází se na pátém místě Dobrého Štěstí, přičemž se aplikuje trigonem s Venuší do třinácti stupňů (za přijetí v domicilu Venuše,[1712] o kterém bude řeč níže). Vládce druhého je tedy obohacován Venuší zasažením paprsku. Zajímavé je, že samotná Venuše se aplikuje na kvadraturu s Jupiterem na 18° Býka v rozmezí tří stupňů, také s přijetím, a tak je Venuše také bonifikována zasažením paprsku. V roce 2014 se prodejem společnosti Beats Electronics, kterou spoluzaložil, stal jedním z nejbohatších rapperů na světě.

[1711] 18. února 1965 v 10:56 v Los Angeles v Kalifornii. Údaje AA, z rodného listu.
[1712] Tím je myšlena jednosměrná recepce, kdy je planeta přijímána jinou. RS

Jacqueline Kennedy Onassis[1713]

Jacqueline Kennedy Onassis

Příklad špatného zacházení (týrání) prostřednictvím spojení v opozici se vyskytuje v horoskopu Jacqueline Kennedy Onassis. Narodila se s denním horoskopem, vycházejícím Štírem, a Býk zaujímá sedmé místo manželství. Vládcem sedmého je Venuše, která se nachází na 21° Blížence, na osmém místě smrti. Venuše se aplikuje na opozici se Saturnem na 24° Střelce, a tak je vládce sedmého týrán prostřednictvím opozice se škůdcem. Její manžel, americký prezident John F. Kennedy, byl zavražděn, když spolu jeli ve stejném autě, a ona ho držela, když umíral. Tento případ zhoršuje skutečnost, že Mars se nachází na 14° Panny, takže Venuše je také obklopena paprsky obou škůdců. To podtrhuje skutečnost, že často se může ve stejném horoskopu vyskytovat více překrývajících se podmínek bonifikace (obohacení) nebo špatného zacházení (týrání), což může zintenzivnit kvalitu výsledku, k lepšímu nebo horšímu.

[1713] 28. července 1929 ve 14:30 v Southamptonu ve státě New York. Údaje, které byly údajně předány astroložce Frances McEvoyové prostřednictvím společného přítele.

Polehčující podmínky: Recepce

Tuto kapitolu bych rád uzavřel zmínkou o několika dalších polehčujících podmínkách, které je důležité vzít v úvahu při aplikaci některých z těchto technik v praxi: přijetí a výměna domicilů, nebo vzájemná recepce. Zatímco tyto pojmy byly zjevně pouze explicitně definovány počínaje ranou středověkou tradicí u autorů jako Masha'allah a Sahl ibn Bishr, koncepčně mají své kořeny v dřívější helénistické tradici. Navíc jsou oba koncepty tak dobře definované již v době, kdy se objevily u těchto dvou raně středověkých autorů, že mám podezření, že čerpaly z praxe, která existovala již v pozdní helénistické tradici, o níž prostě nemáme mnoho dokumentů. Z praktického hlediska jsem je zjistil jako velmi důležité faktory, které je třeba vzít v úvahu ve své osobní praxi. Z těchto důvodů se cítím oprávněn diskutovat zde o konceptech, přičemž je třeba mít na paměti výhrady týkající se jejich původu.

V konceptu znamení jako domicilu je implicitně obsažena myšlenka, že vládce znamení vystupuje jako hostitel, který vítá všechny planety umístěné v jeho znamení jako hosty ve svém domě. Zdá se, že rozšířením tohoto konceptu je, že je lepší, když je vládce znamení také nakonfigurován na všechny hostující planety, které zůstávají v jeho domově; to pomáhá vytvářet příznivější nebo podpůrnější vztah mezi domicilním vládcem a planetami umístěnými v jeho znamení. Valens například v jednom místě VII. knihy *Antologie* říká:

Jedna hvězda ve znamení jiné, a má-li s ní určitý vztah, je produktivní a prospěšná během příslušného vládcovství jako vládce času.[1714]

Tento koncept byl později formalizován v rané středověké tradici jako technická nauka známá jako „recepce".[1715] Zatímco termín recepce nebyl používán nebo explicitně definován až do středověku, budu jej používat zde, protože tento koncept má jasně helénistický precedens. Ve středověkém kontextu je recepce obvykle definována jako aplikační aspekt, který se zdokonalí nebo se stane přesným mezi dvěma planetami, ve kterých má jedna z planet nějakou formu zodiakálního vládcovství nad druhou.[1716] I když tento koncept není toliko explicitně definován v helénistické tradici, jasně má své kořeny v modelu vztahů mezi hosty a hostiteli a v představě, že je pozitivnější,

[1714] Valens, *Anthology*, 7, 2: 34, trans. Riley, s. 125, upraveno.
[1715] Sahl, *Introduction*, 5.8, Masha'allah, *On Reception*, in: Dykes, *Works of Sahl and Masha allah*.
[1716] Sahl, *Introduction*, 5.8.

když je planeta konfigurována na svého domicilního vládce, a přitom je problematičtější, když planeta není nakonfigurována, nebo má averzi ke svému domicilnímu vládci. V helénistické tradici byla recepce pravděpodobně původně koncipována jako jednoduše probíhající mezi planetou a jejím domicilním vládcem; to bylo potřeba konfigurovat pouze pomocí znamení, a nikoliv nutně aplikovat podle aspektu založeného na stupni, jak demonstruje výše uvedený citát od Valense. Definice recepce, kterou zde budeme používat, je tedy o něco volnější než definice středověká.

Valens říká, že když dojde k přijetí, je to produktivní a přínosné v době života člověka, kdy jsou tyto planety aktivovány jako vládci času, a to se zdá být v souladu s obecnou středověkou představou, že přijetí pomáhá budovat silnější a příznivější vztah mezi dvěma planetami, od té doby mají více společného. Obecným pravidlem v helénistické tradici se zdá být, že čím více mají obě planety společného, tím příznivěji budou jednat vůči sobě navzájem, protože planety se pak chovají, jako by byly rodinnými příslušníky, a mají menší sklon ubližovat členům své vlastní rodiny. Zdá se, že to je součástí zdůvodnění konceptu známého jako „sousedství“ (*homorēsis*), který je definován u Porfyria takto:

Homorêsis *nastává, když jsou hvězdy ve stejných hranicích, ať už vytváří* kollêsis*, nebo když spolu souvisí podle aspektu [a jsou obě] v hranících téže hvězdy*.[1717]

Tato definice v podstatě říká, že když se dvě planety navzájem aspektují, zatímco jsou v hranicích stejné planety, pak je to, jako by se staly sousedy, s pozitivním nebo přátelským podtextem. Definice, jako je tato, zřejmě působí jako jakýsi předstupeň ke způsobu, jakým bylo ve středověké tradici definováno přijímání, protože to ukazuje, že planety byly pojmově koncipovány jako přátelštější k sobě navzájem, když se obě vzájemně aspektovaly a přitom sdílely něco společného z hlediska znamení zvěrokruhu, ve kterém se nacházejí.

V praxi je jednou z hlavních funkčních rolí recepce to, že může pomoci zmírnit negativní účinky obtížné konfigurace mezi dvěma planetami nebo alternativně posílit pozitivní účinky příznivé konfigurace. Přesněji řečeno, zjistil

[1717] Porphyry, *Introduction*, 22, trans. Demetra George, nepublikováno, upraveno. Srov. Antiochus, *Summary*, 11; Rhetorius, *Compendium*, 40. Srov. Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 187ff.

jsem, že když je planeta týrána jinou planetou, a pokud je jedna z planet v domicilu té druhé, nastává přijetí, týrání bude méně závažné a často lépe zvládnutelné, než by tomu bylo jinak. Podobně, když jedna planeta bonifikuje jinou planetu, je-li jedna z planet v domicilu té druhé, takže dochází k přijímání, pozitivní účinky bonifikace budou posíleny nad rámec toho, co by jinak normálně nastalo. To se samozřejmě stává relevantním pouze u specifických forem obohacování a špatného zacházení, které zahrnují planety ve vzájemné konfiguraci, zatímco u jiných forem to tak relevantní není.

Výměna znamení (vzájemná recepce)

Ve středověké tradici byla „vzájemná recepce“ přísněji definována tak, že k ní dochází, když jsou dvě planety navzájem v domicilech (nebo jiných důstojnostech), a jsou nakonfigurovány, zejména prostřednictvím těsného aplikujícího aspektu. V dřívější helénistické tradici se zdá, že tento koncept v nějaké formě také existoval, i když byl zjednodušený: zaznamenali pouze jednoduchou recepci znamení mezi dvěma planetami, které jsou ve vzájemném domicilu. Technický termín používaný k označení tohoto v řečtině byl *enallassō*, což jednoduše znamená „výměna“. Říká se, že planety si „vyměňují“ domicil nebo někdy hranice, když jsou každá ve znameních, kterým vládne ta druhá.[1718]

Existuje určitá nejednoznačnost ohledně toho, jak byla recepce domicilů interpretována, i když se obecně zdá, že byla považována za vzájemně prospěšnou pro obě zúčastněné planety, protože se obě navzájem podporují. Zde je příklad, kdy Valens zmiňuje dvě planety, které si vyměňují znamení v rámci vymezení pro Jupitera v trinu s Marsem:

*Jupiter v trigonu s Marsem, pokud je jeden Vládcem narození a druhý vládcem (*despozontos*), označuje velké muže, vůdce a diktátory, zvláště když jsou tyto hvězdy ve svých vlastních znameních, triplicitách nebo stupních ve výhodných znameních, nebo když si vyměňují domicily nebo hranice, zvláště pokud vládnou Štěstí nebo jeho domicilnímu vládci*.[1719]

[1718] Z helénistické tradice se nedochovala žádná explicitní definice tohoto konceptu, i když je Valens sporadicky zmiňován v kontextu vymezení různých umístění a konfigurací. Viz *Anthology*, 2, 17: 46; 2, 17: 84; 2, 23: 8. Zmiňuje se o tom také Firmicus in *Mathesis*, 2,29: 18-19.
[1719] Valens, *Anthology*, 2, 17: 84, trans. Riley, s. 34, upraveno.

Zde Valens jasně zmiňuje výměnu domicilů jako menší druh pozitivního umístění ve zvěrokruhu, srovnatelné s planetami ve svých vlastních znameních, i když pravděpodobně o něco méně příznivé.[1720]

Výměna znamení je samozřejmě lepší, když jsou obě planety vzájemně nakonfigurovány, protože pak je zde také přítomnost přijímání a obě planety se navzájem přijímají do svých domicilů. Například v horoskopu se Sluncem na 20° Berana a Marsem na 22° Lva by si Slunce a Mars vyměňovaly znamení, protože jsou ve svých domicilech, ale měly by také recepci, protože jsou také nakonfigurovány. Alternativně, v horoskopu s Merkurem v Býku a Venuší v Blížencích, si obě planety vyměňují domicil, a proto existuje určitá vzájemná podpora, i když to není tak dobré, jak by mohlo být, protože nejsou nakonfigurovány, a proto neexistuje žádná recepce. Zdá se, že Firmicus ukazuje, že to může být stále považováno za prospěšné i bez konfigurace, když uvádí příklad recepce mezi Saturnem v Panně a Merkurem ve Vodnáři.[1721]

Z funkčního hlediska jsou recepce a výměna domicilů důležitými faktory, které je třeba vzít v úvahu, protože mohou zlepšit vztah mezi dvěma konfigurovanými planetami, a mohou také poskytnout dodatečnou úroveň podpory či známosti, která se podobá tomu, co pozdější astrologové označují jako „důstojnost“, i když jsou planety ve znamení zvěrokruhu, jež jinak nejsou jejich domovem.

[1720] Možná stojí za zmínku, že na konci Valensova vymezení Merkuru v kvadratuře s Marsem je také jeden případ, kdy se zdá, že říká, že výměna znamení mezi těmito dvěma planetami by mohla vést k negativnějšímu vymezení. Valens, *Anthology*, 2, 17: 59. To může znamenat, že v některých případech to, zda byla recepce považována za pozitivní nebo ne, částečně závisí na tom, které planety se účastní, i když si nejsem zcela jistý, zda je toto správná interpretace této pasáže.
[1721] Firmicus, *Mathesis*, 2,29: 18-19.

XV. kapitola: Triplicitní vládci sektového Světla

Dříve jsme viděli, jak lze umístění a stav domicilního vládce Ukazatele hodin[1722] využít k tomu, abychom učinili některá prohlášení, která jsou obecně použitelná pro život zrozence jako celek. Tato kapitola se zaměří na další techniku, která se také používá k vytváření širších prohlášení o životě zrozence a k určení úrovně stability a prosperity, jíž se zrozenec bude těšit v různých obdobích, prostřednictvím analýzy triplicitních vládců sektového Světla. Jak jsme viděli dříve, triplicitní vládci jsou alternativní formou vládcovství ve znamení, podobně jako vládci domicilu, ale jsou přiřazeni podle jiného základu.

Zdroje techniky

Našimi dvěma primárními zdroji techniky vládce triplicity sektového Světla jsou Valens a Dorotheus.[1723] Valens poskytuje rozsáhlejší zpracování a je to úplně první technika, kterou zavádí ve druhé knize *Antologie* poté, co v první knize představil materiál o základních konceptech, jako je povaha planet a znamení.

Dorotheův přístup k této technice je velmi podobný Valensovi, ačkoli Valens se dívá pouze na vládce triplicity Světla sekty, zatímco Dorotheus se dívá na triplicitní vládce i pro jiné planety a místa. Dorotheův pohled na důležitost triplicitních vládců je v úvodu jeho díla zcela důrazně vyjádřen:

„Říkám vám, že vše, co je rozhodnuto nebo naznačeno, je od vládců triplicit, a pokud jde o všechno trápení a soužení, které postihne lidi světa a všechny lidi, o tom rozhodují vládci triplicit.“[1724]

Zdá se, že Valens omezuje použití triplicitních vládců na techniku sektového Světla, i když této konkrétní analýze přisuzuje poměrně velký význam, a často se na něj v různých částech *Antologie* odvolává jako na metodu určení toho, co nazývá „všeobecná podpora“ (*katholikos hupostasis*) či „základem“ (*katabolē*) narození.[1725] Oba autoři spojují techniku se stabilitou, podporou a bohatstvím zrozence, někdy ji spojují také s eminencí (*doxa*) či

[1722] Tj. ASC. RS

[1723] Poprvé představeno in Valens, *Anthology*, 2, 1-2, a pak používáno ve zbytku 2. knihy. Poprvé představeno in Dorotheus, *Carmen*, 1, 1, a poté používáno ve zbytku 1. knihy. Rhetorius také stručně zmiňuje techniku a používá ji v příkladu horoskopu in *Compendium*, 113.

[1724] Dorotheus, *Carmen*, 1, 1: 4, trans. Pingree, s. 162.

[1725] *hupostasis*, viz Valens, *Anthology*, 2, proem: 2ff. Použití *katabolē* jako synonyma, viz Valens, *Anthology*, 6, 2: 29.

zářivostí (*lampros*) narození.[1726] Valens to řeší pod obecným tématem „štěstí“ (*eudaimōnia*), i když v tomto kontextu se zdá, že má na mysli spíše něco jako „prosperitu“, co je dáno úrovní materiální podpory a stability, jíž se zrozenec těší v různých částech svého života.[1727] U Valense se tedy alespoň v této části *Antologie* zdá, že pojem štěstí je částečně založen na konvenčních věcech, jako je zdraví, bohatství a stabilita.

Identifikace triplicitních vládců sektového Světla

Prvním krokem v této technice je identifikovat Světlo sekty, což je Slunce ve dne nebo Měsíc v noci, a v jakém znamení zvěrokruhu se nachází. Poté jsou identifikováni tři triplicitní vládci tohoto znamení. Podle Valense tyto tři planety dávají „obecnou podporu“ nebo „základ“ narození. Pokud jsou v horoskopu dobře situováni, pak bude život zrozence stabilní, šťastný a potenciálně významný. Pokud jsou v neutrálnějších pozicích, pak podmínky života budou mírnější nebo střední. A konečně, pokud jsou vládci triplicity špatně situováni, pak bude život zrozence nestabilní, nešťastný a nevýrazný.

O triplicitních vládcích sektového Světla se také říká, že rozdělují život na různé části, přičemž kvalita každé části je určena stavem triplicitního vládce, který ji ovládá. Podle Dorothea a Valense vládne primární triplicitní vládce první části života, druhý vládce vládne druhé části života a třetí vládce spolupracuje během obou částí života.[1728] Je to důležitý bod, protože se jedná o jednu z významných oblastí, v níž se helénistické a středověké tradice z technického hlediska rozcházejí, neboť ve středověkých autorech jsou vládci triplicity bráni tak, že rozdělují život na tři části namísto dvou, přičemž první třetině vládne první triplicitní vládce, druhé třetině druhý vládce a poslední třetině participující vládce.[1729] Zdá se, že to byl odklon od helénistické praxe

[1726] Valens, *Anthology*, 2, 2: 1-12.
Zřejmě ve významu „zářivosti života“, nakolik je horoskop eminentní či „zářivý“. RS
[1727] Valens, *Anthology*, 2,2: 1.
[1728] Valens, *Anthology*, 2,2; Dorotheus, *Carmen*, 1,22.
[1729] Jediná možná výjimka, kterou si uvědomuji v helénistické tradici, je v jednom příkladu horoskopu in *Anthology*, 2, 22: 24-25 (no. L 72 in Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*), kde se zdá, že Valens zmiňuje participujícího vládce v souvislosti s pozdější částí života zrozence. Tento příklad je však komplikovaný, protože jako relevantní zároveň zmiňuje také vládce Štěstí a Exaltace (Povýšení). Vzhledem k tomu, že los („Bod“) samotný byl často vykládán jako vztahující se k první části života, zatímco vládce losu byl vykládán jako vztahující se k druhé části života, může se stát, že jsou to vládci losů, kteří jsou zde primárním faktorem při popisu pozdější části života zrozence. V důsledku toho bychom pravděpodobně měli být opatrní při použití tohoto příkladu jako ospravedlnění pro pozdější středověký přístup.

rozdělování života na dvě části, k čemuž mohlo dojít kvůli textovým problémům s persko-arabským překladem Dorothea. Pojďme se podívat na to, jak k tomu mohlo dojít, protože to poskytuje užitečný příklad některých problémů, kterých si musíme být vědomi při používání různých verzí těchto textů.

Zdá se, že se Dorotheus během svého díla řídil standardním helénistickým přístupem pomocí triplicitních vládců k rozdělení života na dvě části. Avšak v jednom bodě diskuse na téma manželství, když Dorotheus instruuje čtenáře, aby se podíval na vládce triplicity Venuše, persko-arabský překlad textu jako by naznačoval, že tato technika rozděluje život na třetiny:

„Je-li první z triplicitních vládců Venuše na dobrém místě a druhý na špatném místě, pak je tento stav ve věci žen na počátku jeho věku dobrý a nakonec špatný, protože první z triplicitních vládců Venuše označuje první roky, druhý označuje střední roky a třetí označuje konec života.“[1730]

Héfaistión Thébský však náhodou zachovává Dorotheovo zpracování stejného tématu v řečtině, a když to porovnáme s arabskou verzí, je jasné, že v původním textu Dorotheus ve skutečnosti pouze rozděloval život na dvě části:

„Opět učiníme přehled[1731] tím, že spojíme diskuse Nechepsa a dalších ve verších Dorothea […]A je-li dobře situován první trigonový vládce, ale druhý poškozený, znamená to, že první roky manželství jsou dobré, ale poslední chudé; a označuje to opak, když věci běží opačně.“[1732]

Zdá se tedy, že toto vymezení bylo v persko-arabském překladu Dorothea jemně změněno, možná kvůli nedorozumění nebo překladatelské chybě, a to velmi významným způsobem změnilo způsob, jakým byla tato doktrína praktikována v pozdější středověké tradici.

[1730] Dorotheus, *Carmen*, 2, 3: 21, trans. Pingree, s. 200.
[1731] V originálu „synopse“. RS
[1732] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2,21: 26; 29, trans. Schmidt, s. 69.

Význam angularity (úhlovosti)[1733]

Zdá se, že jedna věc, na které se Valens a Dorotheus shodují, je, že při analýze stavu triplicitních vládců sektového Světla je klíčová angularita. Oba zdůrazňují koncept úhlovosti jako primární podmínku, na kterou je třeba se dívat při posuzování triplicitních vládců, a to i do té míry, že neberou v potaz, co by v jiných souvislostech bylo náročným umístěním, například v osmém místě, ve prospěch zdůrazňování úhlových a následných[1734] míst jako univerzálně příznivějších vůči padajícím.[1735]

Podle tohoto přístupu, když se jeden z triplicitních vládců nachází na jednom z úhlových nebo stěžejních míst (první, čtvrté, sedmé, desáté), je to interpretováno jako dobré. Když se jeden z vládců nachází na následujícím místě (druhé, páté, osmé, jedenácté), je interpretován jako umírněný nebo střední. A konečně, když je triplicitní vládce umístěn v padajícím místě (třetí, šesté, deváté, dvanácté), je interpretován jako negativní nebo špatný. Motivací k tomuto důrazu na angularitu v kontextu této techniky se zdá být to, že vládci triplicity byli konceptualizováni jako příbuzní s bohatstvím a prosperitou, a jsoucí úhloví symbolicky reprezentují vrchol bohatství, následná umístění označují rostoucí bohatství, které se buduje nebo roste, zatímco padající označují klesající či snižující se bohatství.

Dorotheus a Valens používají ve svých vzorových horoskopech při demonstraci techniky celoznakové domy, přičemž zdůrazňují důležitost úhlových umístění. Dorotheus sice hovoří o tom, že se dívá na to, jak blízko mají vládci triplicity ke stupňům úhlů, aby určili velikost zrozencova štěstí, a zavádí sérii odstupňování měřených v patnáctistupňových přírůstcích po stupních úhlů, i když se to zdá být spíše podle vzestupných časů, nežli podle přesných stupňů délky.[1736] V důsledku toho není zcela jasné, zda sekundární překrytí, které zde popisuje, je systém ekválního domu, nebo zda mluví o kvadrantových úhlech. Když Rhetorius v jednom ze svých příkladů horoskopu aplikuje triplicitní vládce sektového Světla, zdá se, že zmiňuje angularitu vládců jak z hlediska umístění celého znamení, tak kvadrantního umístění, a nakonec se zdá, že

[1733] Má vlastní závorka. RS
[1734] Následná místa (2., 5., 8. a 11.). RS
[1735] To je nejvýraznější v příkladech horoskopů uvedených in Dorotheus, *Carmen*, 1, 24, a Valens, *Anthology*, 2, 22.
[1736] Dorotheus, *Carmen*, 1,26: 1-9.

jeden ze závěrů, které vyvozuje o stavu jednoho vládce triplicity, klade větší důraz na skutečnost, že je planeta umístěná podle umístění v kvadrantech.[1737] Jak je u Rhetoria obvyklé, není jasné, zda se jedná o případ, kdy dělá věci jinak v důsledku změn ke konci helénistické tradice, nebo zda se jednoduše vyjadřuje jasněji k něčemu, co bylo implicitně používáno již dříve. Zdá se, že toto je oblast, kde by bylo dobré prozkoumat jak celoznakové, tak kvadrantní umístění, zejména kvůli velkému důrazu na koncept úhlovosti, abychom si ujasnili, co v praxi funguje lépe.

Sekvence života zrozence

Existuje několik různých scénářů o tom, jak se bude vyvíjet sled života zrozence, jakmile bude rozdělen na dvě části na základě vládců triplicit a jejich podmínek. Pokud je například dobře umístěn první vládce triplicity sektového Světla, ale druhý vládce triplicity je umístěn špatně, pak se usuzovalo, že to naznačuje, že v první části života zrozence to půjde dobře, ale později špatně. Naopak, pokud je špatně umístěn první vládce triplicity, ale druhý vládce triplicity je umístěn dobře, pak bude první část života zrozence obtížná, ale druhá část půjde lépe. Pokud jsou oba vládci triplicity dobře umístěni, pak bude mít zrozenec štěstí od začátku do konce svého života, zatímco pokud jsou oba vládci špatně postavení, zrozenec bude mít smůlu po celý život. A konečně, jsou odpovídající odchylky, když se některá z výše uvedených umístění prohodí s následným umístěním, což značí mírnější okolnosti, a existují i odchylky založené na stavu participujícího vládce a na tom, zda se tím zlepšuje stav obou primárních vládců, nebo je to táhne protipůsobením dolů.

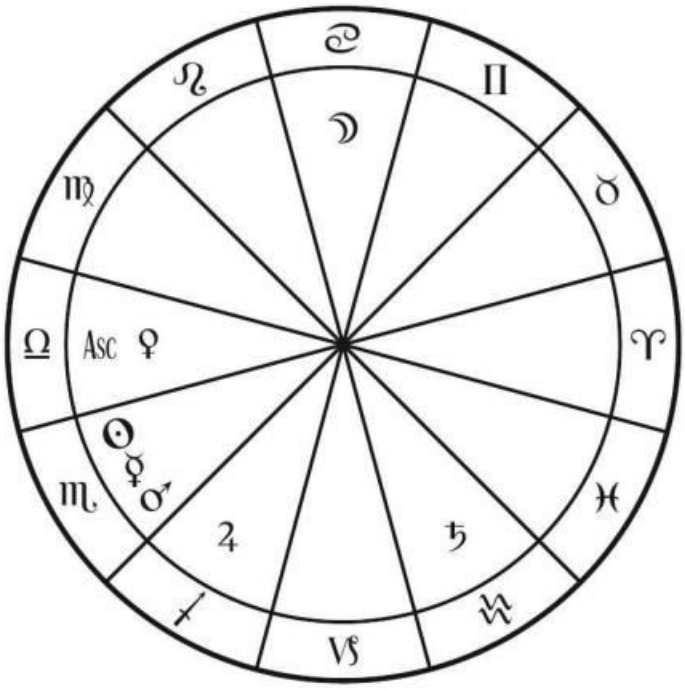
Valens poukazuje na to, že musíte dávat pozor na domicilního vládce triplicitního vládce,[1738] a na to, zda je dobře situován.[1739] Říká, že dobré umístění může zrušit špatně situovaný domicilní vládce a naopak. Toto je v podstatě koncept „protipůsobení“, jak se používá ve studiu stavu triplicitních vládců sektového Světla, a stává se zde velmi užitečným, pokud jde o zvrácení stavu triplicitních vládců, kteří jsou jinak umístěni dobře nebo špatně.

[1737] Rhetorius, *Compendium*, 113.
[1738] Tj. dispozitor triplicitního vládce. RS
[1739] Valens, *Anthology*, 2,2: 26-28.

	D	N	P
♈ ♌ ♐	☉	♃	♄
♉ ♍ ♑	♀	☽	♂
♊ ♎ ♒	♄	☿	♃
♋ ♏ ♓	♀	♂	☽

Triplicitní vládci[1740]

Příklady od Valense a Dorothea

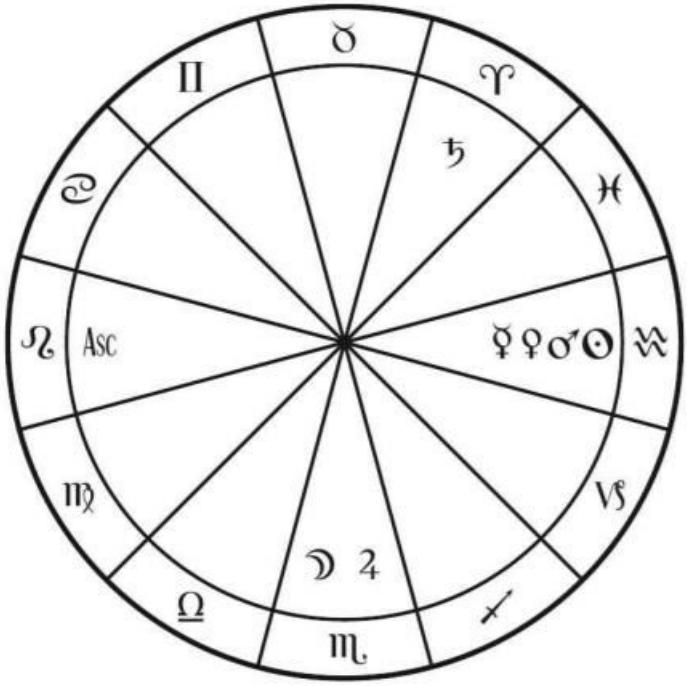
Příklad č. 1 (Valens)

Podívejme se na některé příklady od Valense a Dorothea, abychom lépe porozuměli tomu, jak tuto techniku aplikovali v praxi. Valens uvádí příklad anonymního horoskopu, který má podle něj Ukazatele hodin a Venuši ve Vahách, Slunce, Merkur a Mars ve Štíru, Jupiter ve Střelci a Měsíc v Raku.[1741]

[1740] D – Denní, N – Noční, P – Participující. RS

[1741] Valens, *Anthology*, 2,22: 1-9. No. L 50 in Neugebauer, *Greek Horoscopes*.

Podle Valense se jedná o noční horoskop, takže Měsíc je sektovým Světlem. Měsíc se nachází v zodiakálním znamení Raka, takže se podíváme na vládce triplicity Vody. Mars je primárním vládcem triplicity Vody v noci, Venuše je sekundárním vládcem a Měsíc je participujícím vládcem. Mars je v následném místě, ve svém vlastním domicilu, triplicitě a sektě. Je tedy interpretováno jako střední až dobré umístění. Venuše je sekundární vládce triplicity, nachází se v úhlovém místě a ve svém vlastním domicilu. To je interpretováno jako velmi dobré umístění. Konečně, Měsíc jako participující triplicitní vládce je také v úhlovém místě a ve svém vlastním domicilu, což je interpretováno jako velmi příznivé. Valens říká, že zrozenec byl „význačný“ nebo „proslulý“ v důsledku umístění svých triplicitních vládců.

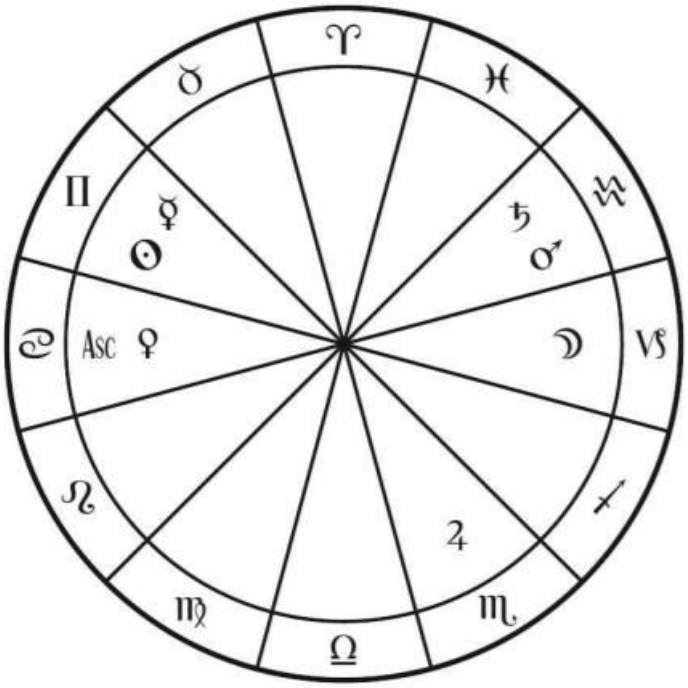

Příklad č. 2 (Valens)

Valens uvádí další příklad s vycházejícím Lvem, Měsícem a Jupiterem ve Štíru, Sluncem, Marsem, Venuší a Merkurem ve Vodnáři a Saturnem v Beranu.[1742] Valens nás provede příkladem a vysvětluje, že protože se jedná o denní horoskop, Slunce je Světlem sekty; Slunce je ve Vodnáři, takže se podíváme na vládce triplicity Vzduchu, což v denním horoskopu činí primárním vládcem Saturna, sekundárním Merkura a participujícím vládcem Jupitera. Saturn je v padajícím místě, což je interpretováno jako špatné umístění. Merkur

[1742]Valens, *Anthology*, 2, 22: 13-16. Neugebauer, *Greek Horoscopes*, L 85 II.

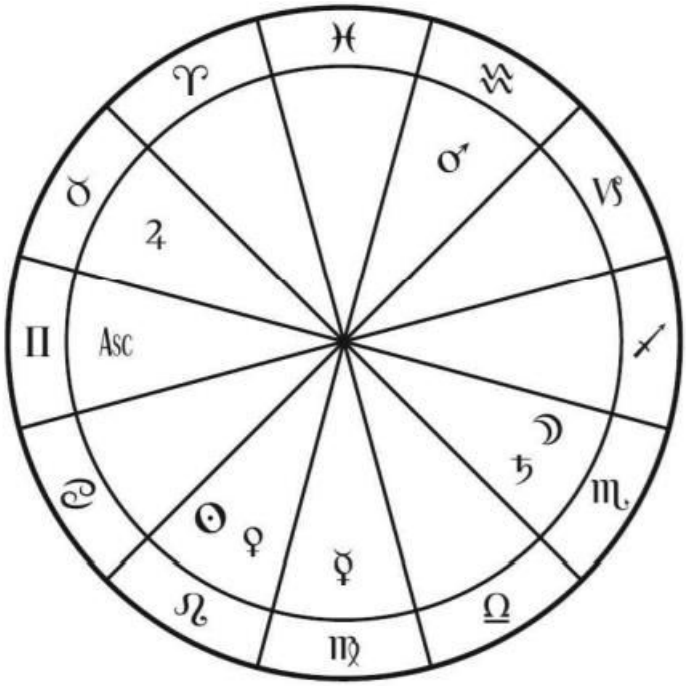
je v úhlovém místě, což je interpretováno jako velmi dobré umístění. Konečně, Jupiter je také v úhlu, což je považováno za vynikající umístění. Podle Valense tedy zrozenec šel z nižšího nebo průměrného bohatství do pozitivnějšího, protože vládce první části života byl špatně umístěný, zatímco vládce druhé části dobře.

Příklad č. 3 (Valens)

V dalším příkladu Valens uvádí horoskop zrozence, který má Ascendent a Venuši v Raku, Jupiter ve Štíru, Měsíc v Kozorohu, Mars a Saturn ve Vodnáři a Slunce a Merkur v Blížencích.[1743] Toto je denní horoskop, takže Slunce je Světlem sekty; Slunce je v Blížencích, takže se díváme na vládce triplicity Vzduchu. Saturn je primární, Merkur sekundární a Jupiter je participujícím vládcem. Saturn je v následujícím místě, což je střední umístění. Merkur je v padajícím, což je velmi špatné umístění. Jupiter je v následném místě, což je prostřední. Valens říká, že zrozenec se narodil jako otrok, ale díky svým rodinným vztahům se mu podařilo získat politický úřad. Později ale jeho živobytí utrpělo a upadl do dluhů. Příklad ilustruje, že zrozenec se nenarodil do skvělých podmínek, ale přesto byl schopen udělat určitý pokrok v první části svého života, ale později se dostal do problémů kvůli špatnému stavu sekundárního vládce triplicity.

[1743] Valens, *Anthology*, 2, 22: 43-44. Neugebauer, *Greek Horoscopes*, L 109.

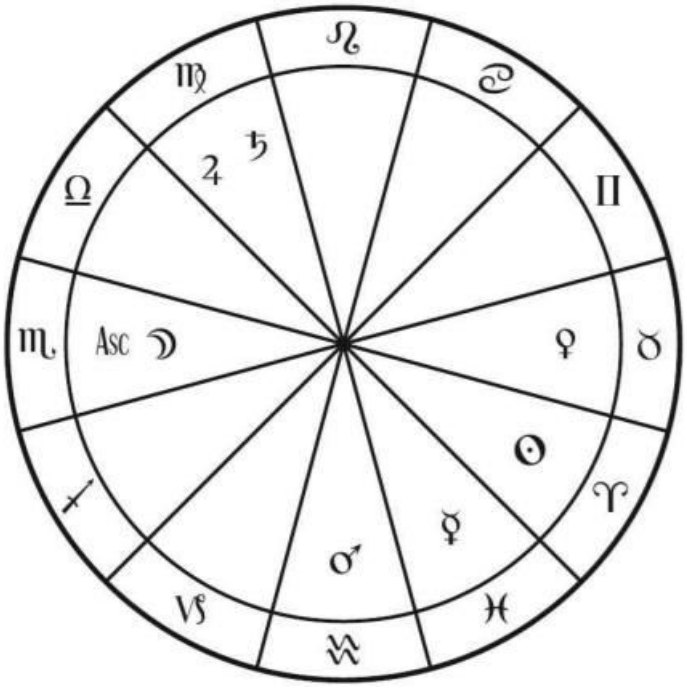
Příklad č. 1 (Dorotheus)

Dorotheus uvádí příklad s vycházejícími Blíženci, Slunce a Venuše ve Lvu, Merkur v Panně, Měsíc a Saturn ve Štíru, Mars ve Vodnáři a Jupiter v Býku.[1744] Říká, že toto je noční horoskop, takže Měsíc je Světlem sekty. Měsíc je ve Štíru, takže se podíváme na vládce triplicity Vody. Mars je primární, Venuše sekundární a Měsíc je participujícím vládcem. Mars je v devátém, padajícím místě, což je interpretováno jako špatné umístění. Venuše je také v padajícím místě, třetím, což je také interpretováno negativně. A konečně, Měsíc je také v padajícím místě, šestém, což dává tři záporná umístění. Dorotheus říká, že zrozenec byl „nuzný, chudý, nenacházel svůj denní chléb, ubohý.“[1745]

Další příklad od Dorothea má Ascendent a Měsíc ve Štíru, Mars ve Vodnáři, Merkur v Rybách, Slunce v Beranu, Venuše v Býku a Jupiter a Saturn v Panně.[1746] Je to noční horoskop, takže Měsíc je Světlem sekty. Měsíc se nachází ve Štíru, takže se podíváme na vládce triplicity Vody, díky čemuž je Mars primárním vládcem triplicity, Venuše sekundární a Luna participujícím vládcem. Mars je v úhlovém místě, čtvrtém, což je velmi dobré umístění. Venuše je také v úhlovém místě, sedmém, což je rovněž interpretováno jako velmi příznivé umístění. Konečně, Měsíc je také v úhlovém místě, prvním, které je

[1744] Dorotheus, *Carmen*, 1, 24: 1-4. Horoskop “octava” in Pingree.
[1745] Dorotheus, *Carmen*, 1, 24: 3, trans. Pingree, s. 185.
[1746] Dorotheus, *Carmen*, 1, 24: 9-11. “Septima’ in Pingree.

interpretováno jako pozitivní. Dorotheus říká, že protože všichni tři vládci jsou úhloví, byl tento muž „silný v eminenci, mocný ve vůdcovství, takže jsou na něho kladeny zlaté a stříbrné koruny, a je chválen.“[1747]

Příklad č. 2 (Dorotheus)

Integrace s jinými technikami

Valens používal triplicitní vládce sektového Světla spolu s dalšími technikami, jako je vládce domicilu Hodinového ukazatele,[1748] a Štěstí, Exaltace a Základu (Báze).[1749] Zdá se, že Valens a Dorotheus souhlasí s tím, že když jsou triplicitní vládci špatně situováni, je třeba se opřít o Štěstí a jeho vládce, a je-li dobře situován, zrozenec se ještě může v důsledku štěstí prosadit.[1750] Exaltace a Báze a jejich vládci byli také použiti Valensem jako další faktory, aby určil, zda bude zrozenec významný. Je důležité poznamenat, že Valens nepředstavil žádné vzorové horoskopy, dokud nenastínil všechny tyto techniky. V každém horoskopu, ve kterém demonstruje použití vládců triplicity, bere v úvahu i další techniky, protože losy byly někdy považovány za polehčující faktory. Tímto se budeme zabývat v další kapitole, ale prozatím je nutné poukázat na to, že i když

[1747] Dorotheus, *Carmen*, 1, 24: 11, trans. Pingree, s. 187.
[1748] Tj. ASC. RS
[1749] Má vlastní závorka. RS
[1750] Dorotheus, *Carmen*, 1, 26: 10; Valens, *Anthology*, 2, 2: 18.

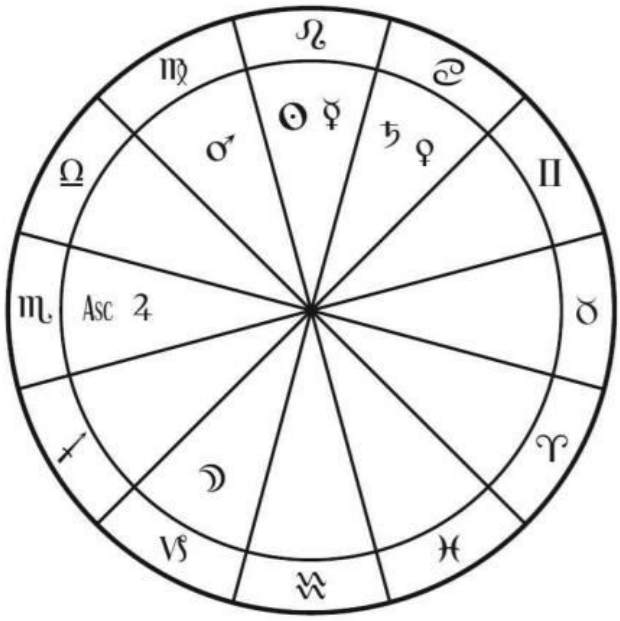
jsou zde vládci triplicity sektového Světla prezentováni samostatně, a to kvůli výuce, není to nutně něco, co by se mělo používat izolovaně od jiných technik a úvah.

Moderní příklady

Podívejme se, jak vládci triplicity sektového Světla fungují v kontextu několika dnešních horoskopů. Výše uvedený popis nám poskytuje řadu věcí, které je třeba vzít v úvahu při analýze vládců triplicit:

1. *Je vládce triplicity v úhlovém, následném nebo padajícím místě?*
2. *Je to ve svém vlastním domicilu, exaltaci nebo triplicitě?*
3. *Je ve své sektě či v rozporu se sektou?*
4. *Je příznivě nakonfigurován s dobrodějem sekty?*
5. *Je nepříznivě nakonfigurován se škůdcem opačné sekty?*
6. *Je triplicitní vládce viditelný, nebo je pod paprsky?*
7. *Jaký je stav domicilního vládce triplicitního vládce?*
8. *Je jinak bonifikován nebo týrán?*

Napoleon Bonaparte[1751]

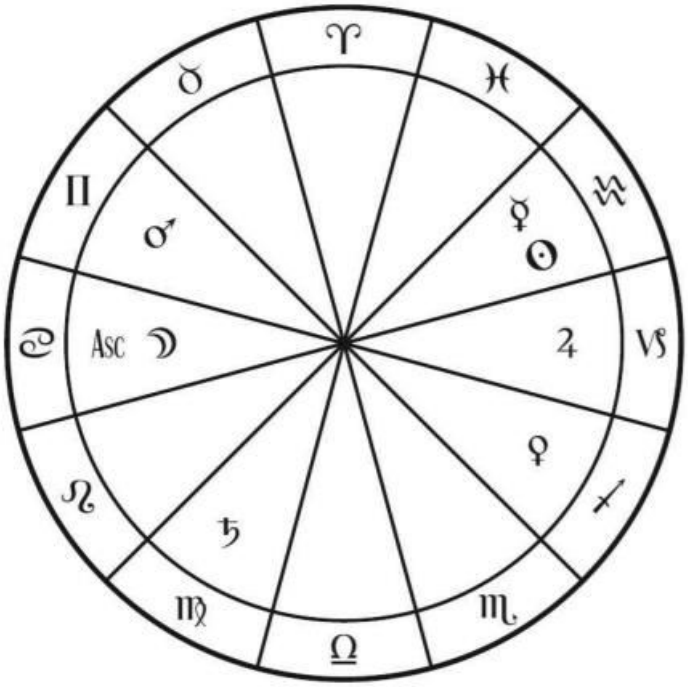

Napoleon Bonaparte

[1751] Napoleon Bonaparte: 15. srpna 1769 v 11:30 v Ajacciu ve Francii. Údaje: údajně z rodinných zdrojů, i když jiní uvádějí 11:00, bez vlivu na znamení Střelce na ASC. Toto je jediný údaj, o kterém jsem měl největší nejistotu, pokud jde o zdroje, takže na příklad je třeba pohlížet s ohledem na to.

Napoleon se narodil s denním horoskopem, vycházejícím Štírem a se Sluncem ve Lvu. Primárním vládcem triplicity je samotné Slunce, které je úhlové v desátém místě, ve svém vlastním domicilu a triplicitě, a také ve své sektě. Sekundárním triplicitním vládcem je Jupiter, který je také úhlový, i když ve Štíru nemá žádné vládcovství. Jupiter je také ovládán Marsem, který je hůře situovaný, v následném místě, v jedenáctém, a v rozporu se sektou. Participujícím vládcem je Saturn, který je v Raku, padající v devátém místě. Napoleon je zajímavým příkladem, pokud jde o potenciál této techniky naznačovat eminenci; proslul jako francouzský císař a na počátku devatenáctého století se pokusil dobýt velké části Evropy. Nakonec se zdá, že ho srazil druhý vládce triplicity, protože i přes svou mírnou úhlovost je ovládán škůdcem, který je v rozporu se sektou, a nakonec ztratil moc a zemřel v exilu.

Smrt v dětství[1752]

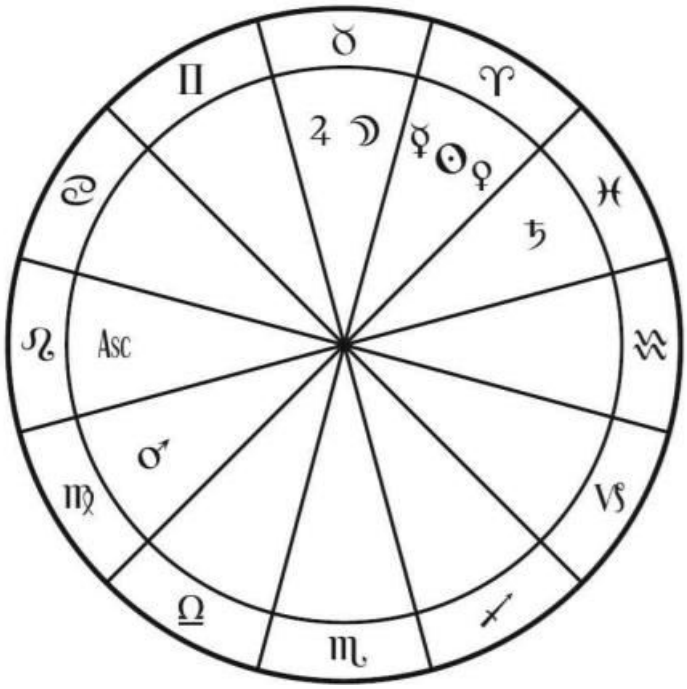
Smrt v dětství

Byl to zrozenec, který se narodil s denním horoskopem, vycházejícím Rakem a Sluncem ve Vodnáři. Primárním vládcem triplicity je Saturn, který je padající ve třetím místě. Sekundárním triplicitním vládcem je Merkur, který je v následném, v osmém. Participujícím triplicitním vládcem je Jupiter, který je

[1752] Anonymní (smrt v dětství): soukromá data.

úhlový, protože je v sedmém místě. Dítě nikdy nepřekonalo první triplicitního vládce a zemřelo v dětství. Saturn, primární vládce, je padající, je retrográdní, Mars ho překonává prostřednictvím nadřazeného kvadraturního aspektu v denním horoskopu, a proto je týrán. Inferiorní trigon od Jupitera v Kozorohu k Saturnu nabízí určité zmírnění, ale evidentně ne dostatečné. Zrozenec zemřel udušením kouskem jídla krátce před svými druhými narozeninami.

Robert Downey[1753]

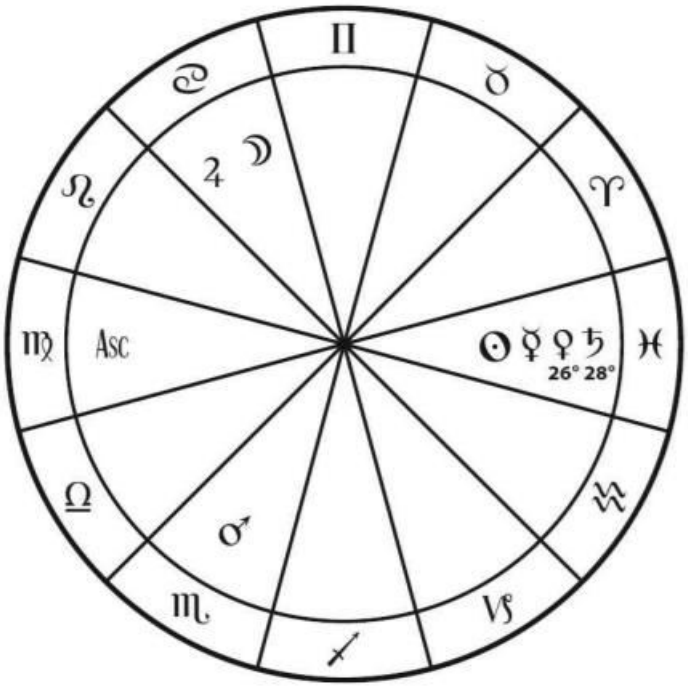
Robert Downey

Herec Robert Downey Jr. se narodil s denním horoskopem, vycházejícím Lvem a Sluncem v Beranu. Slunce je primárním vládcem triplicity a je povýšené ve své vlastní triplicitě, ve spojení adherencí[1754] s dobrodějem, ale padající.[1755] Jupiter je sekundárním triplicitním vládcem, je úhlovým a dobrodějem sekty. Participujícím vládcem je Saturn, který je následný. Jeho raný život a kariéra byly plné mnoha vzestupů a pádů, z velké části kvůli problémům se zneužíváním drog, což vedlo k velké nestabilitě. Později v životě dokázal dostat své problémy se závislostí pod kontrolu a stal se stabilnějším a

[1753] Robert Downey Jr.: 4. dubna 1965 v 13:10 na Manhattanu v New Yorku. Údaje: citované od něj.
[1754] Užší spojení. RS
[1755] 9. dům je domem radosti Slunce. RS

prominentnějším, až se nakonec stal jedním z nejlépe placených herců v Hollywoodu.

Kurt Cobain[1756]

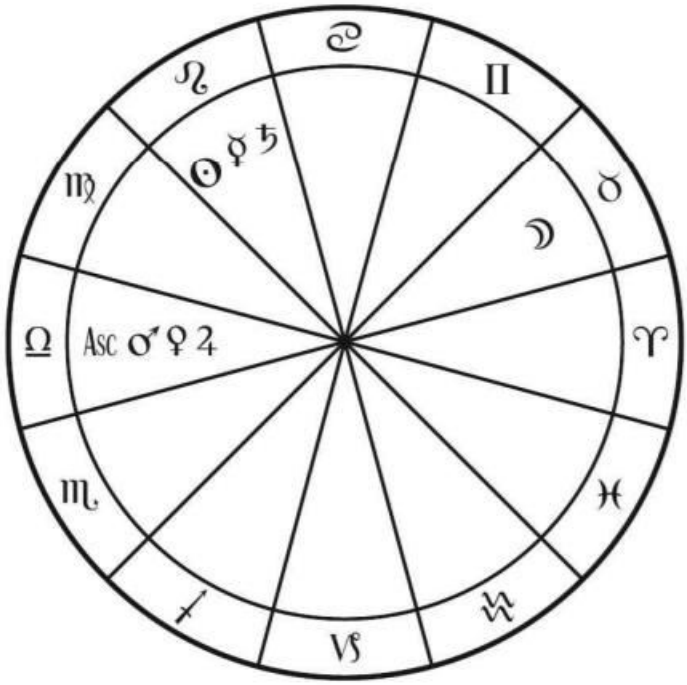

Kurt Cobain

Hudebník a skladatel Kurt Cobain se narodil s nočním horoskopem, vycházející Pannou a Měsícem v Raku. Primárním vládcem triplicity je Mars, který je ve Štíru, padající, ve svém vlastním domicilu a triplicitě. Sekundární triplicitní vládce je Venuše, která je úhlová a povýšená v Rybách. Participujícím vládcem je Měsíc v Raku v jedenáctém. Všichni tři vládci triplicity jsou dobře situováni podle znamení, i když Venuše je týrána Saturnem prostřednictvím adherence. Cobain měl problémové a poněkud nestabilní mládí. Později dosáhl úspěchu a eminence jako hudebník ve svých dvaceti letech, ale v sedmadvaceti spáchal sebevraždu, v souvislosti s depresí a problémy se zneužíváním návykových látek.

[1756] Kurt Cobain: 20. února 1967 v 19:38 v Aberdeenu, Washington. Údaje AA, z rodného listu.

Bill Clinton[1757]

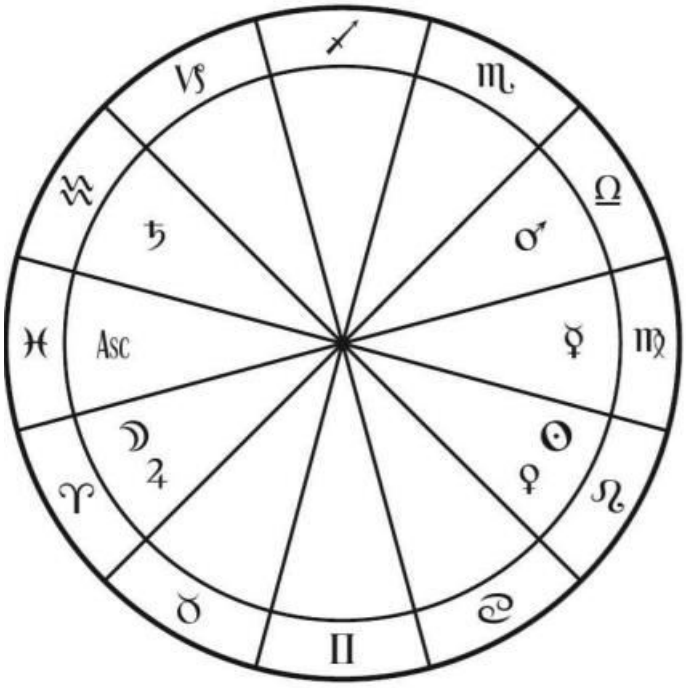

Bill Clinton

Americký prezident Bill Clinton se narodil s denním horoskopem, vycházejícími Váhami a Sluncem v Lvu. Slunce je primárním triplicitním vládcem, je v následném místě, ve svém vlastním domicilu, triplicitě a sektě. Sekundárním triplicitním vládcem je Jupiter, který je úhlový a spolu-přítomný s Venuší a Marsem. Participujícím triplicitním vládcem je Saturn, který je následný. Jeho primární vládce je prostřední, pokud jde o úhlovost, ale jinak dobře umístěný podle znamení. Druhý vládce je velmi dobře umístěný, pokud jde o úhlovost, ale kvůli jeho spolu-přítomnosti s Marsem jsou zde určité neshody. Všimněte si však, že Mars není schopen plně týrat Jupitera, protože neexistuje žádná adherence, což znamená, že to není nejhorší scénář. Ve svých šestačtyřiceti letech se stal čtyřicátým druhým prezidentem Spojených států, a přestože ho skandály málem srazily do prachu, nakonec obhájil dvě kompletní čtyřletá funkční období.

[1757] Bill Clinton: 19. srpna 1946 v 8:51 v Hope, Arkansas. Údaje citované jeho matkou, i když existuje také nejistý čas 7:30.

Whitney Houston[1758]

Whitney Houston

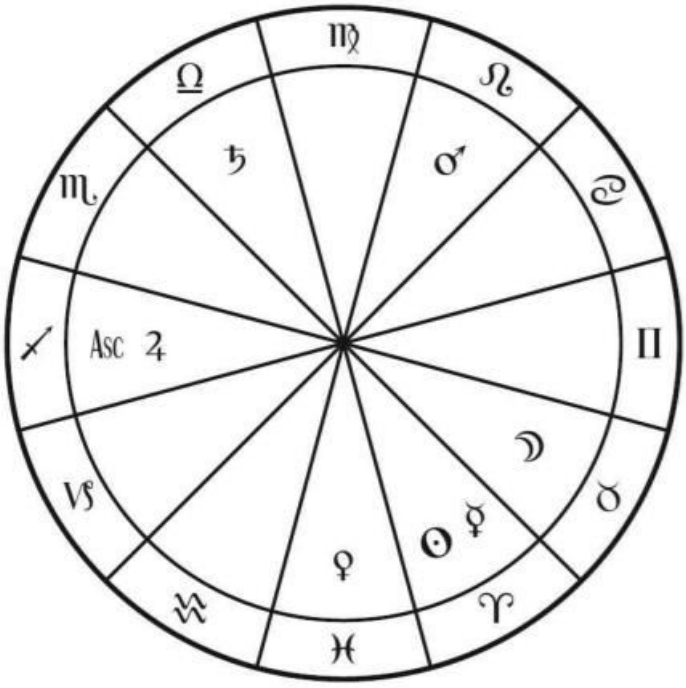
Zpěvačka Whitney Houston se narodila v noci, s vycházejícími Rybami a Měsícem v Beranu. Jupiter je primární triplicitní vládce, v následném místě a ve své vlastní triplicitě. Slunce je sekundárním triplicitním vládcem, je ve svém vlastním domicilu, ale padající, a aplikuje se na přesnou opozici se Saturnem, asi ve třech stupních. Saturn je participujícím vládcem a je ve svém vlastním domicilu a triplicitě, ale je také padající. Zatímco ve věku kolem dvaceti let byla velmi úspěšnou zpěvačkou a hudebnicí, její život se stal stále nestabilnějším poté, co se u ní vyvinul návyk na drogy. V osmačtyřiceti letech se utopila v hotelové vaně.

Hans Christian Andersen[1759]

Dánský autor Hans Christian Andersen se narodil s nočním horoskopem, vycházejícím Střelec a Měsícem v Býku. Měsíc je primárním vládcem triplicity, povýšený, ale padající v šestém místě podle celého znamení. Venuše je sekundárním vládcem triplicity, úhlová, ve čtvrtém místě a povýšená. Participujícím triplicitním vládcem je Mars, který je padající ve Lvu, v devátém.

[1758] Whitney Houston: 9. srpna 1963 ve 20:55 v Newarku, New Jersey. Údaje AA, z rodného listu.
[1759] Hans Christian Andersen: 2. dubna 1805 v 1:00 v Odense v Dánsku. Údaje AA, z církevních farních záznamů.

Narodil se v chudobě, ale později se stal jedním z nejslavnějších spisovatelů v Evropě.

Hans Christian Andersen

Přechod mezi triplicitními vládci

Valens říká, že přechod mezi primárním a sekundárním vládcem triplicity můžete načasovat pomocí toho, co je známé jako planetární období a doby vzestupu znamení zvěrokruhu:

„U špatně situovaných nativit (ať už se jedná o denní nebo noční horoskopy), pokud je nepříznivě umístěn převládající triplicitní vládce, ale jeho nástupce je pod úhlem nebo jinak dobře konfigurován, zrozenec zažije vzestupy a pády během svých raných let až do doby vzestupu znamení či do cyklického návratu chronokratora, ale poté bude silný a působivý – kromě toho, že bude nestálý a úzkostný. Je-li předchozí triplicitní vládce umístěn příznivě a následující nepříznivě, zrozenec svůj příslib nejprve naplní ke svému prospěchu, ale poté bude sražen, počínaje okamžikem vzestupu znamení, ve kterém se nachází nepříznivě následující triplicitní vládce.“[1760]

[1760] Valens, *Anthology*, 2, 2: 6-8, trans. Riley, s. 25, upraveno.

„Cyklický návrat chronokratoru“ nebo „cyklické periody“ planety, o nichž se Valens zmiňuje výše, je pravděpodobně to, co je jinde známé jako „malé“, „menší“ nebo „nejmenší roky“ planet. Ty spojují s každou z planet konkrétní počet let.[1761] Periody jsou většinou odvozeny od synodických nebo opakovacích cyklů se Sluncem, což znamená, že se planeta a Slunce vrátí do stejné oblasti zvěrokruhu zhruba ve stejnou dobu. Podle většiny helénistických zdrojů jsou planetární období následující:

Slunce	**19**
Měsíc	**25**
Merkur	**20**
Venuše	**8**
Mars	**15**
Jupiter	**12**
Saturn	**30**

Důvody pro tyto periody byly prozkoumány Handem a dalšími.[1762] Devatenáctiletá perioda Slunce souvisí s metonickým cyklem, ve kterém každých devatenáct let proběhne zatmění kolem stejné části zvěrokruhu. Období Měsíce je založeno na kombinaci egyptského kalendáře, který měl přesně 365 dní, a lunačního cyklu, kdy každých dvacet pět egyptských let bude mít Měsíc přesně stejný fázový vztah se Sluncem ve stejných dnech v roku. Hand poznamenává, že Slunce a Měsíc odvozují své cykly jeden od druhého. Dvacetileté období Merkuru je odvozeno od jeho návratového cyklu, ve kterém zhruba každých dvacet egyptských let Slunce a Merkur vytvoří konjunkci ke stejnému datu. Venušina perioda je spojena s jejím synodickým cyklem, kde se zhruba každých osm let spojí se Sluncem kolem stejného data. Zbytek jsou také návratové cykly: Mars se spojí se Sluncem zhruba ke stejnému datu každých patnáct let, Jupiteru to trvá dvanáct let a Saturnovi třicet. Hand poznamenává,

[1761] Malé roky planet jsou popsány in Valens, *Anthology*, 3, 11: 6, Rhetorius, *Compendium*, 49 a Balbillus (*CCAG* 8, 4, s. 237: 16-22). Jsou používány buď explicitně, nebo implicitně mnoha dalšími autory a jsou integrovány do několika technik vládců času.

[1762] Toto a většina vysvětlení, která následují, viz Handova předmluva k Valensovi, *The Anthology*, Book I, Part 1, trans. Schmidt, s. v-vii. Srov. Neugebauer and Van Hoesen, *Greek Horoscopes*, s. 10-11; Pingree, *Yavanajātaka*, vol. 2, s. 334-335.

že konjunkce Marsu, Jupiteru a Saturnu se Sluncem jsou spíše podle znamení, nežli podle stupně.[1763]

Časy vzestupu znamení jsou založeny na skutečnosti, že každému znamení zvěrokruhu trvá různou dobu, než vystoupá nad horizont, v závislosti na tom, kde se na Zemi nacházíte. Některá znamení stoupají velmi rychle, zatímco jiná velmi pomalu, což je základem nauky o znameních dlouhého nebo krátkého vzestupu. Množství času, po který trvá, než každé ze znamení vystoupá v různých severních nebo jižních zeměpisných šířkách, je uvedeno v tabulce časů vzestupu, kterou jsem připojil k této kapitole. Hodnoty jsou uvedeny jako počet stupňů v RA, a počet stupňů lze převést přímo na počet let, přičemž jeden stupeň se rovná jednomu roku života. Například, pokud zodiakální znamení uvádí dobu vzestupu dvacet jedna stupňů, pak to lze přímo převést na dvacet jedna let života. Každá z hodnot se mění v závislosti na zeměpisné šířce zrozence.

Valens říká, že vládci triplicit se aktivují po dokončení období planety nebo po dokončení doby vzestupu znamení, ve kterém je vládce triplicity.[1764] K tomu dochází v roce, který předchází narozeninám spojeným s tímto rokem v životě zrozence. Například planetární období Marsu je patnáct let, což znamená, že Mars se aktivuje v patnáctém roce zrozence, což nastává ve věku od čtrnácti do patnácti let.

Ačkoli je Valens naším hlavním zdrojem materiálu o načasování v dobách vzestupu a planetárních obdobích, zdá se, že některé detaily čerpal od Nechepsa a Petosirída; zde jsou také odkazy na techniku u Dorothea a Rhetoria.[1765] Valens zpočátku pojednává o tématu in *Antologii* 2, 28, ale pak se v sedmé knize vrací k tématu a dává mu mnohem propracovanější zpracování s mnoha citacemi podle Nechepsa. Demonstruje, jak lze sčítat různé kombinace planetárních období a vzestupných časů, pomocí čehož se dostává k rokům, v nichž lze aktivovat různá umístění, ukazující, jak lze využít planetární periody a vzestupné časy k času aktivace jiných planet (mimo triplicitních vládců

[1763] Ibidem, s. vii.
[1764] To demonstruje Valens na příkladech v sedmé knize, i když v jednom bodě in *Anthology*, 7, 6: 193-194, kde se zdá, že říká, že výsledek nastává po dokončení časů vzestupu a planetárních období.
[1765] Dorotheus, *Carmen*, 1,23. Rhetorius stručně zmiňuje použití vzestupných časů a planetárních období v souladu s Egypťany in *Compendium*, 54, přel. Holden, s. 37.

sektového Světla).[1766] Ukazuje také, jak vydělit výsledné roky třetinou, polovinou a dvěma třetinami, abychom našli jiné méně důležité časy v životě člověka.[1767]

Úplné pojednání o použití planetárních období a časů vzestupu přesahuje rámec této knihy.[1768] Existují další techniky časování, které jsem zjistil jako účinnější, a ty budou prozkoumány v dalších kapitolách.

Jak jsme viděli, triplicitní vládci sektového Světla jsou užiteční pro získání širší představy o životě zrozence a identifikace důležitých planet v horoskopu narození. Ačkoli jsem pro účely přehlednosti demonstroval použití této techniky samostatně, je důležité zopakovat, že nikdy nebyla určena k použití izolovaně. Spíše se má používat ve spojení s jinými technikami, jako jsou losy, ke kterým nyní dojdeme.

[1766] Valens, *Anthology*, 7, 1-S.
[1767] Valens, *Anthology*, 7, 6.
[1768] Další informace o tomto přístupu najdete v sedmé knize *Antologie*.

North	♈ - ♓	♉ - ♒	♊ - ♑	♋ - ♐	♌ - ♏	♍ - ♎
South	♍ - ♎	♌ - ♏	♋ - ♐	♊ - ♑	♉ - ♒	♈ - ♓
0°	27.91	29.90	32.18	32.18	29.90	27.91
5°	26.89	29.08	31.84	32.51	30.73	28.92
10°	25.86	28.24	31.50	32.85	31.56	29.96
15°	24.79	27.38	31.15	33.20	32.43	31.02
20°	23.67	26.47	30.77	33.58	33.34	32.14
21°	23.44	26.27	30.69	33.66	33.53	32.37
22°	23.20	26.08	30.61	33.74	33.72	32.61
23°	22.97	25.89	30.53	33.82	33.92	32.85
24°	22.72	25.69	30.45	33.90	34.12	33.09
25°	22.48	25.48	30.36	33.99	34.32	33.34
26°	22.23	25.28	30.28	34.07	34.53	33.59
27°	21.97	25.06	30.19	34.16	34.74	33.84
28°	21.71	24.85	30.10	34.25	34.96	34.10
29°	21.45	24.63	30.01	34.34	35.18	34.36
30°	21.18	24.40	29.91	34.44	35.40	34.63
31°	20.90	24.17	29.81	34.54	35.63	34.91
32°	20.62	23.94	29.71	34.64	35.87	35.19
33°	20.34	23.69	29.61	34.74	36.11	35.48
34°	20.04	23.44	29.50	34.85	36.36	35.77
35°	19.74	23.19	29.39	34.96	36.62	36.07
36°	19.43	22.92	29.28	35.07	36.88	36.38
37°	19.11	22.65	29.16	35.19	37.16	36.70
38°	18.79	22.37	29.04	35.31	37.44	37.03
39°	18.45	22.08	28.91	35.44	37.73	37.36
40°	18.10	21.78	28.78	35.57	38.03	37.71
41°	17.75	21.47	28.64	35.71	38.34	38.07
42°	17.38	21.14	28.49	35.86	38.66	38.43
43°	17.00	20.81	28.34	36.01	39.00	38.81
44°	16.61	20.45	28.18	36.17	39.35	39.21
45°	16.20	20.09	28.01	36.34	39.72	39.61
46°	15.78	19.71	27.83	36.52	40.10	40.03
47°	15.34	19.30	27.64	36.71	40.50	40.47
48°	14.88	18.88	27.44	36.91	40.92	40.93
49°	14.41	18.44	27.23	37.12	41.37	41.40
50°	13.91	17.97	27.00	37.35	41.84	41.90
51°	13.40	17.48	26.75	37.60	42.33	42.42
52°	12.85	16.95	26.49	37.87	42.86	42.96
53°	12.29	16.39	26.19	38.16	43.42	43.53
54°	11.69	15.79	25.88	38.47	44.01	44.12
55°	11.06	15.15	25.53	38.82	44.65	44.75
56°	10.40	14.46	25.14	39.21	45.35	45.41
57°	9.70	13.71	24.70	39.65	46.09	46.11
58°	8.96	12.90	24.21	40.14	46.91	46.85
59°	8.17	12.01	23.64	40.71	47.80	47.64
60°	7.33	11.03	22.97	41.38	48.78	48.48
61°	6.44	9.94	22.18	42.17	49.87	49.38
62°	5.47	8.71	21.20	43.15	51.10	50.34
63°	4.44	7.32	19.94	44.41	52.49	51.37
64°	3.32	5.71	18.25	46.10	54.10	52.49
65°	2.11	3.82	15.70	48.65	55.99	53.70
66°	0.80	1.53	10.88	53.47	58.28	55.02

Vzestupné časy zodiakálních znamení

XVI. kapitola: Losy („Části“,[1769] „Body“)[1770]

Jedním z důležitějších, avšak záhadných pojmů v helénistické tradici jsou matematické body, které se někdy používají při interpretacích horoskopů, známých jako „losy“ (*klēroi*). Losy jsou matematicky odvozeny z pozic ostatních umístění a jejich účelem je označit znamení zvěrokruhu dalšími tématy nebo významy způsobem, který je analogický s dvanácti místy. Zdá se, že losy pocházejí z nejranějších vrstev helénistické tradice a fungují jako jeden z hlavních základních kamenů vymezení a predikce.

Losy jsou helénistickým ekvivalentem toho, co je v moderní astrologii známé jako takzvané „arabské body“, přičemž nejslavnější je Štěstí. Termín „arabský“ je však nesprávné pojmenování, protože středověká arabská tradice astrologie začala teprve kolem roku 775 n. l., zatímco tato technika se v řecko-římské astrologické tradici používala již přinejmenším od prvního století před naším letopočtem. Zdá se, že skutečnost, že arabští astrologičtí autoři rozšířili počet losů nad rámec toho, co zdědili z helénistické tradice, přispěla k pozdější mylné představě, že tento koncept vynalezli arabští autoři. Autor z 12. století al-Biruni suše poznamenal, že počet losů, které byly vymýšleny pro různé účely, každým dnem narůstal.

V helénistické tradici byly tyto matematické body původně označovány jako „losy“ z řeckého slova *klēros*. Souviselo to se starodávnou praxí losování nebo tažení, což je poněkud podobné moderní praxi vstupování do „loterie“. Losování se provádělo s cílem rozhodnout o záležitostech ponecháním výsledku na náhodě nebo štěstí (*tuchē*).

„Kleromancie“, neboli věštění losy, byla používána jako metoda zjišťování vůle bohů prostřednictvím losování. Součástí zdůvodnění tohoto typu věštění byla představa, že ve zdánlivě náhodných aktech náhody nebo štěstí funguje nějaký druh božské síly.[1771] V Novém zákoně je doložen významný příklad této víry, kdy apoštolové museli nahradit Jidáše po jeho zradě Ježíše.[1772] O místo se ucházeli dva: Josef a Matěj. Jedenáct apoštolů se modlilo k Bohu o vedení a pak losovali. Los připadl na Matěje, a tak byl vybrán. Kleromancie byla tedy podobná jiným formám věštění v používání systému, ve kterém jak (1) výsledek

[1769] Možná také ve smyslu „podílů“. RS
[1770] Má vlastní závorka. RS
[1771] Cicero, *On Divination*, 1:34, trans. Wardle, s. 57.
[1772] *Skutky*, 1: 24-26,

je zcela mimo kontrolu tazatele, tak (2) se jeví jako zcela náhodný, ale předpokládá, že bude poskytnuta vhodná odpověď prostřednictvím božského působení.

Astrologické pojetí losů hraje v horoskopech podobnou roli v tom, že jsou používány jako jakási divoká karta nebo nepředvídatelný faktor, který může přiřazovat témata a výsledky náhodnějším způsobem, nežli oněch dvanáct míst, i když i zde jsou zdánlivě náhodné činy štěstěny stále evidentně vnímány jako vedené prozřetelnou rukou osudu.

Výpočet a konceptualizace

Losy se obvykle vypočítávají měřením vzdálenosti mezi dvěma planetami a poté měřením stejné vzdálenosti od stupně Ascendentu. V moderní době jsou losy obvykle prezentovány jako abstraktní algebraické vzorce, jako je například následující výpočet losu:

Denní: Štěstí = Ascendent + Měsíc - Slunce

Noční: Štěstí = Ascendent + Slunce - Měsíc

V helénistických astrologických textech jsou však výpočty lotů obvykle popsány způsobem, který by mohl být charakterizován jako více geometrický; jeden měří vzdálenost z bodu A do bodu B a pak dává stejnou vzdálenost od Ascendentu. Zde je popis Pavla Alexandrijského, jak vypočítat Štěstí:

„*První je Štěstí, které se počítá pro ty, kteří se narodili ve dne, od slunečního stupně po lunární stupeň, přičemž vzniklé číslo je nutné přidat k hodnotě Ukazatele hodin, což dává 30 stupňů na každé znamení, a v místě, kde počet končí, se nachází Štěstí. Pro ty, kteří se narodili v noci, je to obráceně, tedy od lunárního stupně po sluneční. A podobně je třeba přičíst zbytek ke stupni Ukazatele hodin*.“[1773]

Jinými slovy, ve výpočtu Štěstí v denním horoskopu změříte vzdálenost od Slunce k Měsíci, a poté tuto vzdálenost stejnou vzdálenost přičtete k Ascendentu. V nočním horoskopu obrátíte pořadí prvních dvou bodů, a tedy změříte vzdálenost od Měsíce ke Slunci, a poté znovu přidáte stejnou vzdálenost k Ascendentu. Stupeň, ke kterému dojdete v poslední části měření,

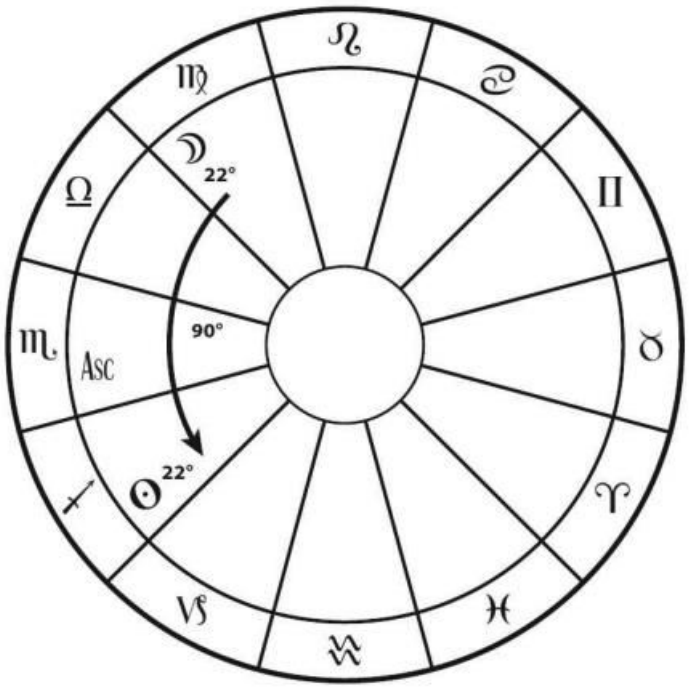
[1773] Paulus, *Introduction*, 23, ed. Boer, s. 47: 15-18, s. 48: 1-5; trans. Greenbaum, s. 41, upraveno.

bude umístěním Štěstí v horoskopu. Obrácení výpočtu podle sekty platí pro mnoho počátečních vzorců losů. Nahlížení na výpočty losu jako spíše na geometrická měření, nežli na abstraktní algebraické rovnice je důležité, protože poskytuje přístupový bod pro pochopení zdůvodnění jejich vzorců, jak uvidíme později.

Výchozí způsob výpočtu, který je obvykle uveden v textech, se vždy počítá v zodiakálním pořadí, což je proti směru hodinových ručiček, počínaje vzdáleností z bodu A do bodu B, a poté znovu při měření téže vzdálenosti od stupně Ascendentu (také v zodiakálním pořadí).[1774] Alternativní metodou, která usnadňuje výpočet losů letmým pohledem, je změření nejkratší vzdálenosti z bodu A do bodu B, bez ohledu na směr, který je v horoskopu, a poté přičtení téže vzdálenosti od stupně Ascendentu, jdoucí stejným směrem jako směr, kterým jste se potřebovali vydat pro výpočet nejkratší vzdálenosti mezi oběma výchozími body. Tato metoda je jednodušší jako vizuální, přičemž z matematického hlediska vede ke stejnému umístění, i když nemusí nutně plně odpovídat způsobu, jakým Pavel Alexandrijský a další, jak se zdá, většinu času počítali.

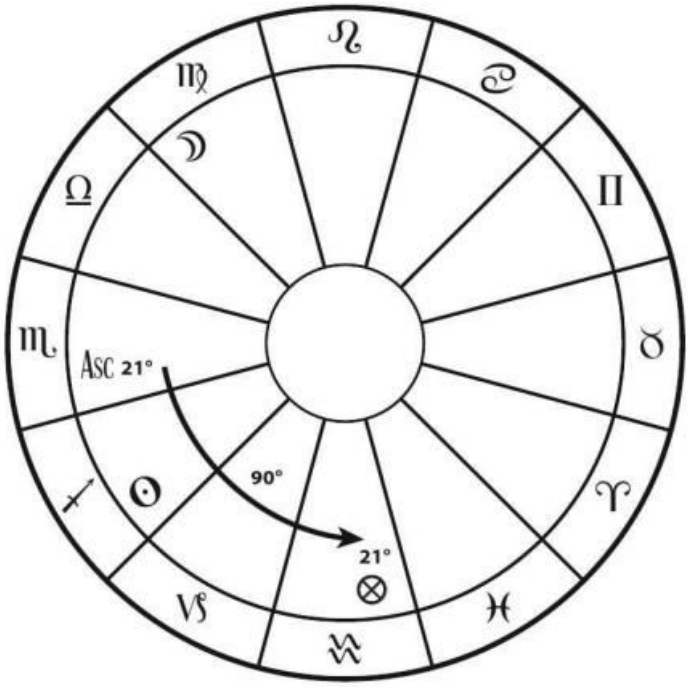
Část zdůvodnění losů, které lze vidět ze způsobu jejich výpočtu, spočívá v tom, že berou vztah nebo vzdálenost mezi dvěma zúčastněnými primárními planetami, a pak tento vztah přizpůsobují projekcí stejné vzdálenosti k Ascendentu. Pokud jsou dvě planety vzájemně nakonfigurovány pomocí trigonu, pak bude los nakonfigurován k Ascendentu také prostřednictvím trigonu. Pokud jsou dvě planety konfigurovány kvadraturou, pak bude los konfigurován k Ascendentu také kvadraturou. Konečně, pokud jsou dvě planety vůči sobě v averzi, pak bude los v averzi také vůči Ascendentu. Jakýkoli vztah, který sdílejí mezi sebou obě planety, bude tedy replikován v konfiguraci losu k Ascendentu.

[1774] To je zjevně případ u Pavla Alexandrijského (*Introduction*, 23) a zdá se, že je tomu tak i u většiny ostatních autorů, i když u Héfaistióna (*Apotelesmatika*, 2, 11: 23-25) je krátká diskuse, která, jak se zdá, naznačuje (pokud Pingreeho textové úpravy jsou správné), že v některých případech mohla existovat určitá nejednoznačnost ohledně toho, zda Nechepso a Petosiris počítali vzdálenost zpět od Ascendentu. Zdá se, že v Pingreeho překladu arabské verze Dorothea jsou některé případy, kdy obrací směr v promítání od Ascendentu (ve dne a v noci), nežli směr mezi dvěma planetami, které tvoří los, ačkoli Benjamin Dykes mě upozornil, že samotný arabský text, jak se zdá, neříká nic o obrácení směru od Ascendentu, a není jasné, proč to Pingree ve svém překladu takto formuloval. Nicméně je důležité si to uvědomit, protože by to mohlo mít jiné důležité koncepční důsledky, pokud by to skutečně takto prováděli někteří raní autoři.

Výpočet Štěstí v noci

1. krok: Měřte od Měsíce ke Slunci

Výpočet Štěstí v noci

2. krok: Vzdálenost připočtete k Ascendentu

Tím, že promítáme od Ascendentu, dochází k jakési personalizaci, a dochází ke spojení s nejosobnějším bodem v horoskopu. Zatímco dva lidé narození na světě ve stejný den budou mít planety ve svých horoskopech ve zhruba stejných vzájemných konfiguracích, jejich umístění losu se bude lišit, neboť stupeň Ascendentu se bude na různých místech odlišovat. Ascendent se také v porovnání s planetami pohybuje z okamžiku na okamžik velmi rychle a v důsledku toho se pozice losů také poměrně často mění. Zdá se tedy, že součástí koncepční motivace losů byl pokus o personalizaci vztahů mezi planetami v horoskopu zrozence.[1775]

Použití losů v nativní astrologii

Losy byly primárně používány v helénistické tradici, aby se zodiakálním znamením a místům přiřadila další témata. Ať už padne los v horoskopu kdekoliv, označí toto znamení konkrétními tématy spojenými s tímto losem. Například, pokud Manželství padne do Štíra do druhého místa v horoskopu, pak toto znamení a jeho vládce budou mít nějaký vliv na téma manželství v tomto konkrétním horoskopu, i když ani druhé místo, ani Štír obvykle nemají s tímto tématem žádný přirozený vztah. Tímto způsobem se losy stávají sekundárním systémem pro přiřazování témat k místům v horoskopu na základě odlišného a poněkud náhodného nebo libovolného zdůvodnění, nikoli typického, čímž vždy přiřazuje určitá témata k určitým místům nebo oblastem v horoskopu. Ve skutečnosti, když diskutujeme o losech, helénističtí astrologové je někdy střídavě označují jako „losy“ a označují je jako „místa“ (*topoi*). Například Valens uvádí výpočet pro los složený z Marsu a Saturnu a odkazuje na znamení, do kterého padne, jako na „Místo obvinění“.[1776] Jinde Firmicus důsledně označuje losy v latině jako „místa“ (*loci*), například s odkazem na místo otce (*loco patris*), místo matky (*loco matris*), místo bratří (*loco fratrum*) atd.[1777] To vyvolává některé zajímavé historické otázky o tom, zda nauka o losu představovala konkurenční metodu přiřazování témat k místům v rané helénistické tradici, ačkoli skutečnost, že Antiochův *Souhrn* připisuje diskusi o losech Hermu Trismegistovi již v prvním století n. l., naznačuje, že tento pojem mohl být

[1775] Tato myšlenka, že Štěstí je pro zrozence osobnější, dokonce více než Ascendent, se zdá být naznačena v komentáři, který Valens v jednom bodě pronesl, když odkazuje na úhly od Ascendentu jako na „univerzální“ (*kosmikos*), a na úhly od Štěstí jako na „genethlialogické“ (*genethlialogikos*).
[1776] Valens, *Anthology*, 5, 1: 2-5.
[1777] Firmicus, *Mathesis*, 6, 32.

zaveden přibližně ve stejné době jako *dōdekatropos*, nebo možná dokonce ve stejném textu.[1778]

Zdá se, že součástí účelu lotů bylo také vytvořit bod, který zdůrazňuje nebo izoluje konkrétní význam spojený s jednou z planet zapojených do výpočtu. Například jedním z mnoha významů, které Valens dává Měsíci, je tělo, čímž se stává jedním z primárních významů spojených se Štěstím.[1779] Jedním z významů, které dává Slunci, je inteligence (*phronēsis*), čímž se stává jedním z primárních významů daných pro Ducha.[1780]

Někdy se losy také používaly k upřesnění osob nebo témat způsobem, který byl specifičtější, nežli významy, které lze odvodit ze standardních dvanácti míst. Například se zdá, že čtvrté místo bylo bráno jako odkaz na oba rodiče, obecně, ale aby bylo možné rozlišit mezi každým z rodičů, mohl být využit Los Otce nebo Los Matky. Dorotheus říká, že chcete-li vědět, který z rodičů zrozence zemře jako první, podívejte se, zda je Los Otce nebo Matky se škůdci, nebo zda jsou škůdci nakonfigurováni s jedním z těchto losů kvadraturou nebo opozicí.[1781]

Z praktického hlediska je použití losů často třetí oblastí, kterou by astrologové sledovali v kontextu analýzy konkrétního tématu v životě zrozence, jako je téma dětí, manželství, kariéry atd. Prvním krokem by často byla analýza planety, která odpovídá tomuto tématu, jako je Venuše při studiu manželství. Druhým krokem by byla analýza místa, které odpovídá danému tématu, jako je sedmé místo a jeho vládce v případě manželství. Konečně třetím krokem by byla analýza losu, který odpovídá danému tématu, jako je Los Manželství a jeho vládce. Domnívám se, že to bylo implicitně součástí „pravidla tří“ pro studium témat, které tvrdí, že je-li něco naznačeno jednou, pak je výsledek možný, je-li naznačeno dvakrát, výsledek je pravděpodobný, a je-li naznačeno třikrát, pak je výsledek jistý. Tento koncept je uveden již v části o povětrnostních znameních na konci Aratových *Fainomena*, které lze datovat do helénistické éry:

[1778] Antiochus, *Summary*, 1, 26-27 (*CCAG* 8, 3, s. 117: 28 - s. 118: 1-2).
[1779] Srov. Valens, *Anthology*, 1, 1: 4 s 4, 4: 1-3.
[1780] Srov. Valens, *Anthology*, 1, 1: 1 s 4, 4: 1-4. Pavel Alexandrijský konkrétně používá termín phronēsis in *Introduction*, 23.
[1781] Dorotheus, *Carmen*, 1, 15:1.

„Je dobré pozorovat jedno znamení za druhým, a pokud se dvě shodnou, je to nadějnější, zatímco s třetím si můžete být jisti. […] Pokud jste společně celý rok sledovali tato znamení, nikdy neučiníte neinformovaný úsudek o svědectvích oblohy.“[1782]

To byl také způsob, jakým někteří z raných středověkých astrologů chápali strukturování přístupu k řešení různých témat, které zdědili z helénistické tradice. Například na počátku devátého století astrolog Abu ‘Ali al-Khayyat na konci své knihy *O soudech nativit* popisuje pravidlo tří:

*„V čemkoliv, co je naznačeno, je třeba poznamenat hlavně toto: má-li jen jedno svědectví, je to obvyklé (*vulgare*); jsou-li dvě, bude silnější; jsou-li tři, úplné – jen pokud jsou sami vládci nebo signifikátoři silní a nic jim nebrání*.“[1783]

Losy by mohly být také použity pro jiné účely, jako je porovnávání horoskopů dvou lidí prostřednictvím synastrie, nebo ve specializovaných technikách načasování, jako je zodiakální uvolnění, o kterém bude řeč později.

Kroky v analýze Losu

Z funkčního hlediska se losy používají způsobem, který je velmi podobný tomu, jak se používají místa a jejich vládci, aby se určil výsledek témat spojených s místem.[1784] Při analýze umístění losu a při pokusu o určení, co to znamená pro témata s ním spojená, existují čtyři obecné kroky:

1. *Prozkoumejte znamení, do něhož spadá los. Jaká je povaha znamení? Například, je-li Los Dětí v mužském znamení, je to často považováno za indikaci narození mužských dětí, zatímco umístění losu v ženském znamení je indikací pro narození žen. Další vlastnosti označení se stávají relevantními v závislosti na kontextu zkoumaného losu.*
2. *Prozkoumejte, do kterého z dvanácti celoznakových míst spadá los. Jaká je povaha místa? Je to výhodné nebo nevýhodné? Dobré nebo špatné místo? Povaha místa bude brána jako příznivá nebo nepříznivá indikace s ohledem na téma spojené s losem.*

[1782] Aratus, *Phaenomena*, 1142-1154, trans. Kidd, s. 157.
[1783] Abu “Ali al-Khayyat, *On the Judgments of Nativities*, 50, trans. Dykes, *Persian Nativities*, vol. 1, s. 331.
[1784] Valens dává stručný soubor pravidel, která by měla být použitelná pro výklad podmínek vládců míst, losů a triplicitních vládců in *Anthology*, 1,20:40.

3. *Určete, které planety jsou nakonfigurovány s losem přes celá znamení. Planety, které jsou nakonfigurovány s losem, přispějí něčím ke kvalitě témat spojených s losem, zatímco planety, které jsou v averzi, nepřispějí ničím. Jsou planety, které jsou nakonfigurovány, dobrodějné nebo škodlivé? Je konfigurace snadná nebo obtížná? Jsou to planety sekty či v rozporu s ní?*
4. *Prozkoumejte stav domicilního vládce losu. Jaká je povaha této planety? Je dobře situován podle znamení, místa a konfigurace s jinými planetami? Je nakonfigurován s losem, jemuž vládne, nebo je v averzi? Je vládce obohacován nebo týrán?*

Konečným výsledkem je kontrolní seznam stavů,[1785] které lze použít k určení, zda je umístění losu příznivé nebo nepříznivé. Zde jsou některé z relevantních úvah:

DOBRÉ	ŠPATNÉ
Los v dobrém místě	***Los ve špatném místě***
Spolu-přítomní dobrodějové s losem	***Spolu-přítomní škůdci s losem***
Dobrodějové v konfiguraci s losem	***Škůdci v konfiguraci s losem***
Škůdci v averzi s losem	***Dobrodějové v averzi s losem***
Vládcem losu je dobroděj	***Vládcem losu je škůdce***
Vládce je dobře umístěn ve znamení	***Vládce je špatně umístěn ve znamení***
Vládce je v dobrém místě	***Vládce je ve špatném místě***
Vládce je nakonfigurován s losem	***Vládce není nakonfigurován s losem***
Vládce je nakonfigurován s dobroději	***Vládce je v averzi s dobroději***
Vládce je v averzi se škůdci	***Vládce je nakonfigurován se škůdci***
Vládce je obohacován	***Vládce není obohacován***
Vládce není týrán	***Vládce je týrán***
Vládce není pod paprsky	***Vládce je pod paprsky***

Existuje také několik dalších různých pravidel souvisejících s losy, které lze zachytit od různých autorů. Implicitní princip vymezení v některých textech tvrdí, že konfigurace losu naznačují počáteční stav věci, ale stav vládce označuje okolnosti později.[1786] Toto je rozšíření doktríny, která je někdy zmiňována v

[1785] V originálu „*sorts*“. RS

[1786] To může být implicitní princip, který je základem in Dorotheus, *Carmen*, 2, 4: 34-35. To se také zdá být naznačeno ke konci Valensovy úvodní diskuse o Exaltaci in *Anthology*, 2, 19: 5. Je to také pravděpodobně

kontextu podmínky protipůsobení, ve které počáteční stav umístění naznačuje počáteční okolnosti obklopující záležitost, ale stav vládce označuje výsledek.

Když je vládce losu pod paprsky, někdy to znamená, že do toho tématu bude zapleteno tajemství. Například: Domicilní vládce Losu Manželství je označen Rhetoriem jako znamení, že zrozenec bude zapojen do tajných spojení.[1787] Na jiném místě Héfaistión cituje Dorothea ve výroku, že když je vládce losu pod paprsky či se dokonce chystá být pod paprsky, vše, co los označoval, „vyschne“, „odpadne“ nebo „uvadne“ *(marainetai)*.[1788]

Los Štěstí

Los Štěstí (*klēros tuchēs*) zmiňuje snad každý významný helénistický astrolog a možná to byl první los, který byl představen, když byl koncept losů původně vyvinut. Valens odkazuje na Los Štěstí jako na „archetypální los“ (*archetupon klēron*), pravděpodobně uznává jeho status jako původní los, ale možná také proto, že koncept náhody nebo štěstí byl považován za součást základního konceptuálního paradigmatu pro losy obecně.[1789] Dorotheus a Valens nejprve zmiňují Los Štěstí jako bod, který je výchozí, pokud jsou triplicitní vládci sektového Světla špatně umístěni, říkají, že pokud Štěstí a jeho vládce jsou dobře situováni, zrozenec může být stále schopen dosáhnout určitého úspěchu a štěstí v životě v důsledku štěstí, přestože má jinak nestabilní základy.[1790] Tímto způsobem se zdá, že Štěstí bylo integrováno do přístupů některých astrologů jako prostředek k určení role, kterou náhoda nebo štěstí hrály v životech jednotlivců. Zde možná následovali stoickou víru, že náhoda je prostě příčina, která je pro lidské uvažování nejasná, ačkoli prostřednictvím astrologie se mohli pokusit zpřístupnit rozumem základní příčiny a důsledky spojené se štěstím.[1791]

---

motivace pro úplně poslední prohlášení in Valens, *Anthology*, 2, 27: 12. Nakonec toto pravidlo výslovně uvádí Rhetorius in *Compendium*, 54 (*CCAG* 8, 4, s. 122: 19-20).

[1787] Rhetorius, *Compendium*, 48.

[1788] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 18: 18.

[1789] Valens, *Anthology*, 2, 13: 1. Podobné prohlášení je připisováno Serapiónu in *Definitions*, s. 227: 17.

[1790] Dorotheus, *Carmen*, 1,26: 10; Valens, *Anthology*, 2, 2: 18.

[1791] Stoická nauka je popsána a kritizována Alexandrem Afrodisijským in *On Fate*, 8. Tento pohled na náhodu byl popsán již v Aristotelovi (*Physics*, 2.4 196b5), a stoikové jej sloučili s jinými názory, které zahrnovaly pojmy nutnosti a prozřetelnosti, jak je uvedeno in Dudley, *Aristotle's Concept of Chance*, s. 12. Existuje krátká diskuse o stoickém pojetí náhody a jejím vztahu k věštění in *The Cambridge History of Hellenistic Philosophy*, ed. Alegra, s. 535-4, stejně jako in Bobzien, *Determinism and Freedom in Stoic Philosophy*, s. 174-5.

Diskuze kolem výpočtu Štěstí

Zdá se, že se v helénistické tradici vedly určité diskuze o tom, jaký byl správný výpočet pro Štěstí, což vyústilo v některé varianty výpočtů.[1792] Standardní výpočet, který, jak se zdá, používala a obhajovala většina autorů, byl změřit vzdálenost od Slunce k Měsíci ve dne, a od Měsíce ke Slunci v noci, a pak tuto stejnou vzdálenost přidat k Ascendentu v zodiakálním pořadí. Zdá se, že tento výpočet preferovali Dorotheus, Valens, Pavel Alexandrijský a další.[1793]

Valens má kapitolu o Štěstí, která uchovává záhadnou pasáž od Nechepsa o tom, jak vypočítat los.[1794] Valens říká, že řada autorů se k této pasáži vyjádřila a dospěla k různým závěrům. Poté uvádí svůj vlastní výklad: v denních horoskopech by měl být použit denní výpočet Štěstí, zatímco v nočních horoskopech by měl být použit noční výpočet – ale pouze v případě, že je Měsíc nad obzorem (jinak se použije denní vzorec). Ačkoli to Valens prezentuje jako svou vlastní interpretaci této pasáže od Nechepsa, v pozdějších ukázkových horoskopech se nezdá, že by toto pravidlo v praxi používal; místo toho používá výpočty dne či noci, a to bez ohledu na to, na jaké straně horizontu je Měsíc. Pomineme-li Valensovy osobní preference, zdá se, že tato pasáž demonstruje, že některé z pozdějších neshod ohledně výpočtu Štěstí mohly vzniknout v důsledku různých interpretací raných zdrojových textů, které byly napsány nejasným způsobem.

Ptolemaios je poněkud jedinečný v tom, že říká, že výpočet pro Štěstí by neměl být obrácen;[1795] místo toho by měl být vždy vypočten vzdáleností od Slunce k Měsíci, a následně vzdálenost připočíst k Ascendentu.[1796] To fakticky znamená použití denního vzorce u jiných autorů v denních i nočních horoskopech. Navzdory Ptolemaiově pověsti ho většina pozdějších helénistických a středověkých astrologů nenásledovala; bylo to jen během renesance, kdy tento přístup stal se více populární kvůli představě, že Ptolemaios reprezentoval starší a autoritativnější verzi tradice.

[1792] Diskusi o tom viz, Greenbaum, "*Calculating the Lots of Fortune and Daemon in Hellenistic Astrology*", s. 172-184.

[1793] Dorotheus, *Carmen*, 1,26:11; pro Valense, viz příklady horoskopů, zejména ve 2. knize; Pavel Alexandrijský, viz pasáž citovaná výše.

[1794] Valens, *Anthology*, 3, 11: 1-5.

[1795] Používá denní variantu. RS

[1796] Ptolemy, *Tetrabiblos*, 3, 11: 5.

Existuje také krátká pasáž připisovaná Serapiónu, která má několik různých úvah pro výpočet Štěstí. I když je formulace místy poněkud obtížně srozumitelná, zdá se, že odpovídá pasáži u Nechepsa v tom, že také považuje výpočet losu za závislý na určitých faktorech v horoskopu:

„Častokrát se [Los] Štěstí stává [Losem] Ducha: jako když se Světlo sekty nachází v hranicích [hvězdy], která je v rozporu se sektou; nebo podle mužského a ženského rodu – to znamená, když je Slunce ve dne v ženském znamení, nebo když je Měsíc v noci v mužském znamení; nebo když Světlo sekty není na východní polokouli sekty. A když se obě Světla náhodně nacházejí na polokouli pod zemí a ostatní hvězdy jsou nalezeny v neobvyklém stavu, pak je [Los] Štěstí vzat ze Světla v nadřazené[1797] *pozici, to znamená v předcházejících znameních, ve směru k následujícímu*.“[1798]

Přesný význam této pasáže je nejistý, zejména v závěrečné větě, ale obecně platí, že někteří autoři možná vzali v úvahu další faktory, když určovali, zda převrátit výpočet pro Štěstí. V komentáři k této pasáži se Schmidt ptá, zda otázky výpočtu, jako je tato, nebyly pozdějšími autory zjednodušeny, což vedlo ke standardizaci vzorce, která se zdá být evidentní u Dorothea, Valense, Pavla Alexandrijského a dalších.[1799] To je možné, ale pak nás to vede k úvahám o koncepční motivaci, která je základem výpočtu, který se stal převládajícím u pozdějších autorů: co ho učinilo natolik přesvědčivým, aby se stal široce přijatým? Musíme se obrátit na symboliku, která je základem samotného výpočtu.

Odůvodnění výpočtu Štěstí a Ducha

Po Losu Štěstí byl druhý nejrozšířenější los v helénistické tradici známý jako Los Ducha (*klēros daimonos*).[1800] U většiny helénistických autorů je Štěstí primárně spojeno s tělem, zatímco Duch je naopak spojen s duší a intelektem zrozence. Valens například říká:

[1797] Superiorní. RS

[1798] Serapio, *Definitions*, s. 228: 10-16, trans. Gramaglia, s. 5, upraveno. Porovnejte s překlady in Greenbaum, “*Calculating the Lots of Fortune and Daemon in Hellenistic Astrology*,” s. 180, a Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 311.

[1799] Schmidt, *Definitions and Foundations*, s. 311-12.

[1800] Greenbaum říká, že z asi 300 dochovaných horoskopů z helénistické tradice 91 mělo Štěstí, zatímco 33 Ducha. Greenbaum, “*Calculating the Lots of Fortune and Daemon*,” s. 164.

„Štěstí s Duchem budou mít velkou moc nad působivostí a odvracením činů. Neboť jeden ukazuje záležitosti týkající se těla (sōma) a řemesla, ale Duch a jeho domicilní pán záležitosti týkající se duše (psuchē) a intelektu (dianoia) a jednání prostřednictvím rozmluvy a prostřednictvím dávání a přijímání.“[1801]

Zdá se, že tyto významy jsou spojeny s implicitním kontrastem mezi konceptem světla spojeného s myslí a duší, a temnoty spojené s tělem a fyzickou inkarnací. Tento rozdíl lze vyčíst z výpočtů Štěstí a Ducha tím, že uvidíme, co mají oba výpočty společného v denních a nočních vzorcích, podle verze výpočtu, kterou obhajuje většina autorů.

Například standardní výpočet Štěstí říká, že bychom měli vzít vzdálenost od Slunce k Měsíci v denním horoskopu, nebo od Měsíce ke Slunci v nočním horoskopu, a poté tuto stejnou vzdálenost přidat Ascendentu. Podle textů oba tyto výpočty určují Štěstí. Otázkou tedy je, co mají tyto dva výpočty společného? To znamená, co stále platí, i když jsou použité body obráceny v závislosti na sektě horoskopu? V obou případech lze výpočet přeformulovat následujícím způsobem: počítejte od sektového Světla po Světlo, které je v rozporu se sektou, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. Společné mezi výpočty v obou případech je tedy to, že počítáte od Světla, které dává světlo v dané části dne, ke Světlu, které je během této části dne nějakým způsobem zatemněno nebo skryto. Základní koncepční předpoklad pro výpočet Štěstí symbolicky postupuje od světla k temnotě.

Je zajímavé, že výpočet a konceptualizace, které jsou základem Ducha, jsou opačné. Tam se říká, že bychom měli vzít v denním horoskopu vzdálenost od Měsíce ke Slunci, nebo od Slunce k Měsíci v nočním horoskopu, pak tuto stejnou vzdálenost přičíst k Ascendentu. Zdá se, že společné mezi těmito dvěma výpočty je, že v obou případech začínáme Světlem, které je v rozporu se sektou, a pak měříme vzdálenost ke Světlu, které je v sektě. Základní myšlenkou je, že symbolicky postupujeme z temnoty do světla. Základní kontrast mezi Duchem a Štěstím je tedy ten, že jeden je spojen se světlem a druhý s temnotou; Duch je tedy spojen s duší a myslí, zatímco Štěstí je spojeno s tělem.

[1801] Valens, *Anthology*, 2, 20: 1, trans. Schmidt, s. 30.

To nám poskytuje zajímavý přístupový bod pro pochopení motivace, která je základem výpočtů losů, a také to ukazuje, že pravděpodobně existovaly nějaké specifické koncepční nebo filozofické důvody, které vedly k jejich konstrukci a použití. Schmidt poukazuje na to, že je pochybné, že by byly losy vyvinuty empiricky, protože se zdá nepravděpodobné, že by si původní vynálezci povšimli, že se v horoskopech neustále objevoval citlivý bod, a pak odtud odvodili nebo zpětně upravili výpočty.[1802] Myslím, že předchozí debata demonstruje typy úvah, které musely motivovat vývoj některých raných losů, a může poskytnout užitečný přístupový bod pro astrology, kteří se snaží určit, který výpočet dnes použít. V následujícím textu použiji standardní výpočty pro Štěstí a Ducha, které se budou lišit v denních a nočních horoskopech, jak je obhajují Dorotheus, Valens a Pavel Alexandrijský.

Jednoduchá pravidla k zapamatování

Při použití standardního přístupu k výpočtu Štěstí, který obrací výpočet v denních a nočních horoskopech, existují některá pravidla, která usnadňují výpočet jeho pozice. Jak bylo diskutováno dříve, Štěstí má vždy stejnou konfiguraci k Ascendentu, jakou mají Světla vůči sobě. Jinými slovy, Ascendent bude mít stejný počet stupňů mezi sebou a Štěstím, jako mají vůči sobě navzájem Slunce a Měsíc. Výsledkem jsou následující pravidla, která si lze zapamatovat:

1. *Za novoluní, kdy jsou Slunce a Měsíc v konjunkci, bude Štěstí vždy v konjunkci s Ascendentem.*
2. *Za úplňku, když jsou Světla v opozici, bude Štěstí vždy naproti Ascendentu (na Descendentu).*
3. *V první nebo třetí čtvrti Měsíce, což je doba, kdy jsou Světla navzájem v kvadratuře, bude Štěstí vždy v kvadratuře k Ascendentu (kolem čtvrtého nebo desátého místa od Ascendentu).*

Porozumění vztahu mezi lunačním cyklem a umístěním Štěstí v grafu je jak užitečným nástrojem pro výpočty, tak užitečným dalším přístupovým bodem pro pochopení účelu a povahy losu.

[1802] Schmidt, *Kepler College Sourcebook*, s. 10.

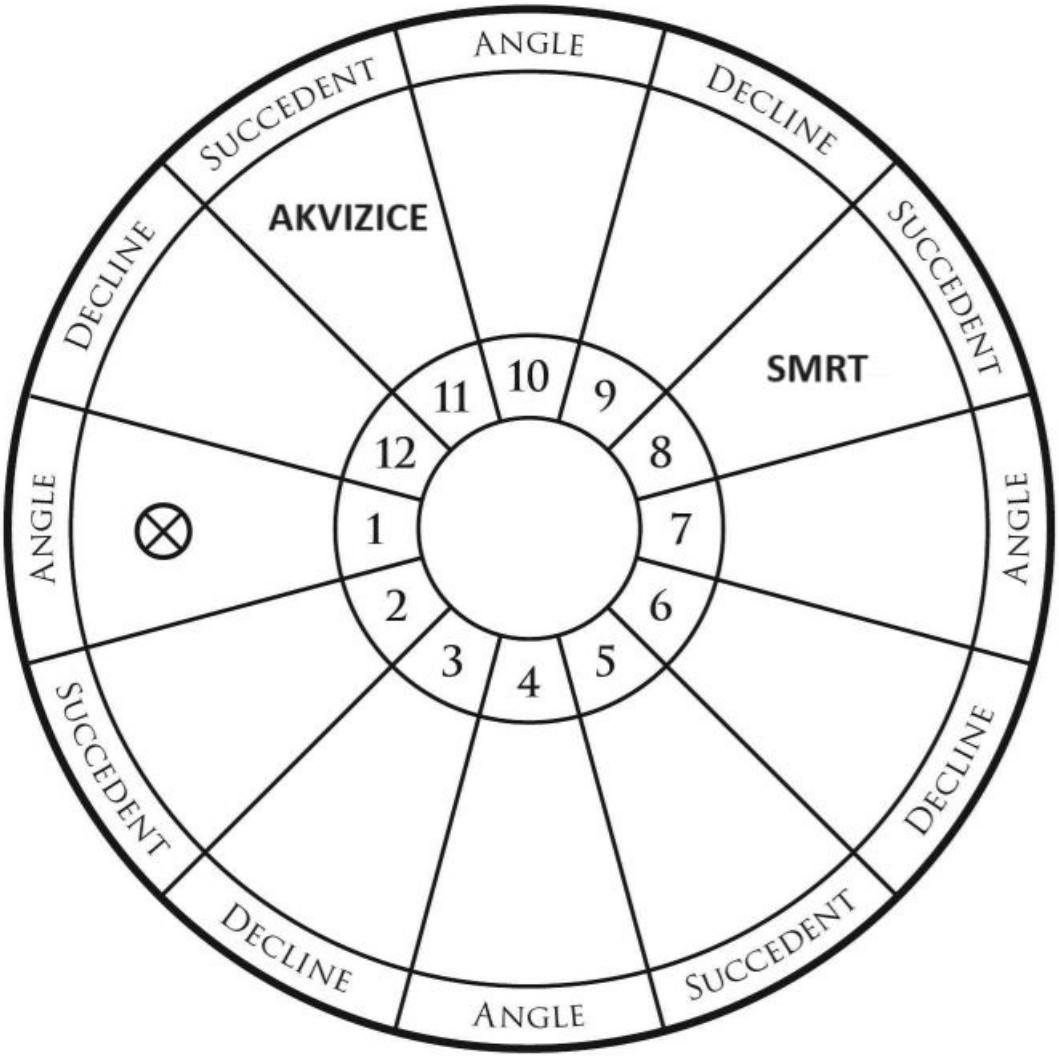
Odvozená místa od Štěstí

Štěstí bylo někdy používáno jako alternativní Ascendent nebo Ukazatel hodin za účelem vytvoření sekundárního systému odvozených domů nebo míst. Podle tohoto přístupu se znamení, které obsahuje Štěstí, stává prvním místem a poté znamení, které následuje v zodiakálním pořadí, se stává druhým místem a tak dále. U Valense dostávají místa odvozená od Štěstí podobné významy jako místa odvozená od Ascendentu, i když mohou být určité základní důsledky, které mají co do činění s věcmi, které postihují zrozence.[1803] Valens klade zvláštní důraz na osmé místo od Štěstí, které ukazuje kvalitu smrti zrozence, a ve všech vzorových horoskopech, které používá, aby demonstroval, nakolik nativní horoskop zobrazuje případy násilných úmrtí, se jeho diskuse z velké části zaměřuje na osmé místo od Štěstí.[1804] Jinde se zaměřuje na jedenácté místo od Štěstí, které je tím, jehož nazývá „Místem akvizice“, a které je schopno udělovat majetek a prostředky, je-li dobře situováno, např. tím, že má umístěné v tomto znamení dobroděje či jsou v aspektu s ním.[1805]

Mělo se za to, že umístění domicilního vládce Štěstí v poměru ke dvanácti místům odvozeným od Štěstí indikuje hlavní témata, která vyvstanou nebo nějakým způsobem budou charakterizovat život zrozence, podobně jako u domicilního vládce Ukazatele hodin. Když Valens udává vymezení pro domicilního vládce Ukazatele hodin, zároveň dává vymezení pro vládce Štěstí.[1806]

V některých technikách načasování, jako je zodiakální uvolnění, jsou odvozená místa Štěstí důležitější než místa odvozená od Ascendentu. Tomu se budeme podrobněji věnovat v další kapitole.

[1803] Jak bylo poprvé uvedeno in Valens, *Anthology*, 2, 18.
[1804] Valens, *Anthology*, 2, 41.
[1805] Valens, *Anthology*, 2, 21.
[1806] Valens, *Anthology*, 2, 4-15.

Odvozená místa od Štěstí

Přehled dalších Losů

Zdaleka nejrozšířenějším losem byl v helénistické tradici Los Štěstí, následovaný Losem Ducha. Existovala také malá hrstka dalších základních losů, jako jsou rodiče, děti, manželství, sourozenci atd., která, jak se zdá, byla představena velmi brzy, pravděpodobně v jednom ze základních textů rané helénistické tradice. Jakmile byl koncept představen, zdá se, že existovalo několik prvních autorů, kteří buď představili nové losy, nebo navrhli alternativní schémata výpočtu. To vedlo k několika variantním výpočtům pro některé losy, jako je Los Manželství.

V následujících částech uvedu seznam výpočtů některých běžně používaných losů, které se objevují u některých hlavních autorů, včetně diskuse

o variantních výpočtech. Toto nemá být komplexní přehled, ale spíše zběžný pohled na některé z hlavních losů používaných v helénistické tradici.

Sedm hermetických losů

Pavel Alexandrijský představuje sadu sedmi losů, z nichž každý je spojen s jednou ze sedmi planet, o nichž praví, že pocházejí z díla známého jako *Panaretus*.[1807] Scholia k Pavlovu textu i komentář Olympiodora říkají, že *Panaretus* bylo dílem připisovaným Hermu Trismegistovi.[1808] Výpočty a popisy hermetických losů uvedené níže se řídí Pavlem Alexandrijským.

Los Štěstí

Ve dne vezměte vzdálenost od Slunce k Měsíci, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. V noci vezměte vzdálenost od Měsíce ke Slunci, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. Pavel Alexandrijský říká, že Měsíc je planeta spojená se Štěstím, a že los sám o sobě označuje tělo, věci, které člověk dělá pro své živobytí (*tas kata bion praxeis*), majetek, pověst a pocty.

Los Ducha

Ve dne vezměte vzdálenost od Měsíce ke Slunci, ale v noci od Slunce k Měsíci, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. Pavel Alexandrijský říká, že Los Ducha je spojen se Sluncem a že označuje duši, povahu, inteligenci (*phronēsis*), pohyb každé síly (*dunasteia*) a někdy je relevantní z hlediska určení toho, co člověk vykonává ve svém povolání (*praxis*).

Los Erótu

Ve dne vezměte vzdálenost od Ducha k Venuši, ale v noci od Venuše k Duchu, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. Je spojován s Venuší a říká se, že označuje chtíč (*orexis*), touhy (*epithumia*), které vznikají volbou, stejně jako přátelství a přízeň (*karitos*). Slovo *erós* znamená „láska“ nebo „touha“. Erós bylo také jméno řeckého boha lásky, sexuální touhy a

[1807] Paulus, *Introduction*, 23.
[1808] Scholia, viz Paulus, *Introduction*, ed. Boer, s. 118: 24-26 (scholia 48). Komentář, viz Olympiodorus, *Commentary*, ed. Boer, s. 51: 13-15.

přitažlivosti, a je jinak v moderní době známý díky svému římskému protějšku, Amoru.

Los Nutnosti

Ve dne vezměte vzdálenost od Merkura ke Štěstí, ale v noci od Štěstí k Merkuru, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. Los Nutnosti (*anankē)* spojuje s planetou Merkur, a říká, že označuje omezení (*sunochē*), podřízenost,[1809] bitvy (*machas*), války, nepřátelství, nenávist, odsouzení a všechny další omezující okolnosti.

Los Odvahy (Smělosti)[1810]

Ve dne vezměte vzdálenost od Marsu ke Štěstí, ale v noci od Štěstí k Marsu, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. Pavel Alexandrijský spojuje Los Odvahy (*tolma*) s Marsem a říká, že označuje smělost, zradu, sílu[1811] a veškeré zlo (*kakourgias*).

Los Vítězství

Ve dne vezměte vzdálenost od Ducha k Jupiteru, ale v noci od Jupitera k Duchu. Spojuje Los Vítězství (*nikē*) s Jupiterem a říká, že označuje víru (*pisteōs*), dobrou naději, soutěže, všechny druhy štědrosti (*koinōnias*), podnikavost a úspěch (*epituchias*).

Los Odplaty (Trestu, *Nemesis*)[1812]

Ve dne vezměte vzdálenost od Saturnu ke Štěstí, ale v noci od Štěstí k Saturnu. Spojuje jej se Saturnem a říká, že označuje duchy podsvětí, věci, které jsou skryté (*kekrummenōn*), odhalení (*apodeixeos*),[1813] slabost, vyhnanství, zničení (*apōleias*),[1814] smutek (*penthos*) a kvalitu smrti.

[1809] *hupotagē*. Nebo „podrobení“.
[1810] Má vlastní závorka. RS
[1811] *ischuos*. Nebo možná „hrubá síla“.
[1812] Má vlastní závorka. RS
[1813] Greenbaum poukazuje na to, že Olympiodorus má „odhalení skrytých věcí“, což pomáhá objasnit pravděpodobný význam (Olympiodorus, *Commentary*, trans. Greenbaum, s. 42, pozn. 6).
[1814] Nebo „ztráta“.

Alternativní výpočty Erótu a Nutnosti

Není jasné, zda sedm „hermetických“ losů u Pavla Alexandrijského pochází z dřívější nebo pozdější tradice, protože výpočty, které uvádí pro losy Erótu a Nutnosti, se liší od výpočtů dřívějších autorů, jako byli Dorotheus, Valens, Firmicus a další. Mám podezření, že to znamená, že text o losech, ze kterých Pavel Alexandrijský čerpal, byl napsán někdy mezi druhým a čtvrtým stoletím našeho letopočtu (tj. po Valensovi, ale před Pavlem Alexandrijským). Podle Valense jsou ranější výpočty Erótu a Nutnosti následující.

Los Erótu (Valens)[1815]

Ve dne vezměte vzdálenost od Štěstí k Duchu, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. V noci vezměte vzdálenost od Ducha ke Štěstí, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu.[1816] Valens říká, že Erós znamená touhu (*epithumia*).[1817] Héfaistión říká, že Dorotheus popsal Los Erótu jako používaný některými astrology, aby určili věc přátelství (*philias*), a Héfaistión jej zahrnul do své kapitoly o přátelích a nepřátelích.[1818]

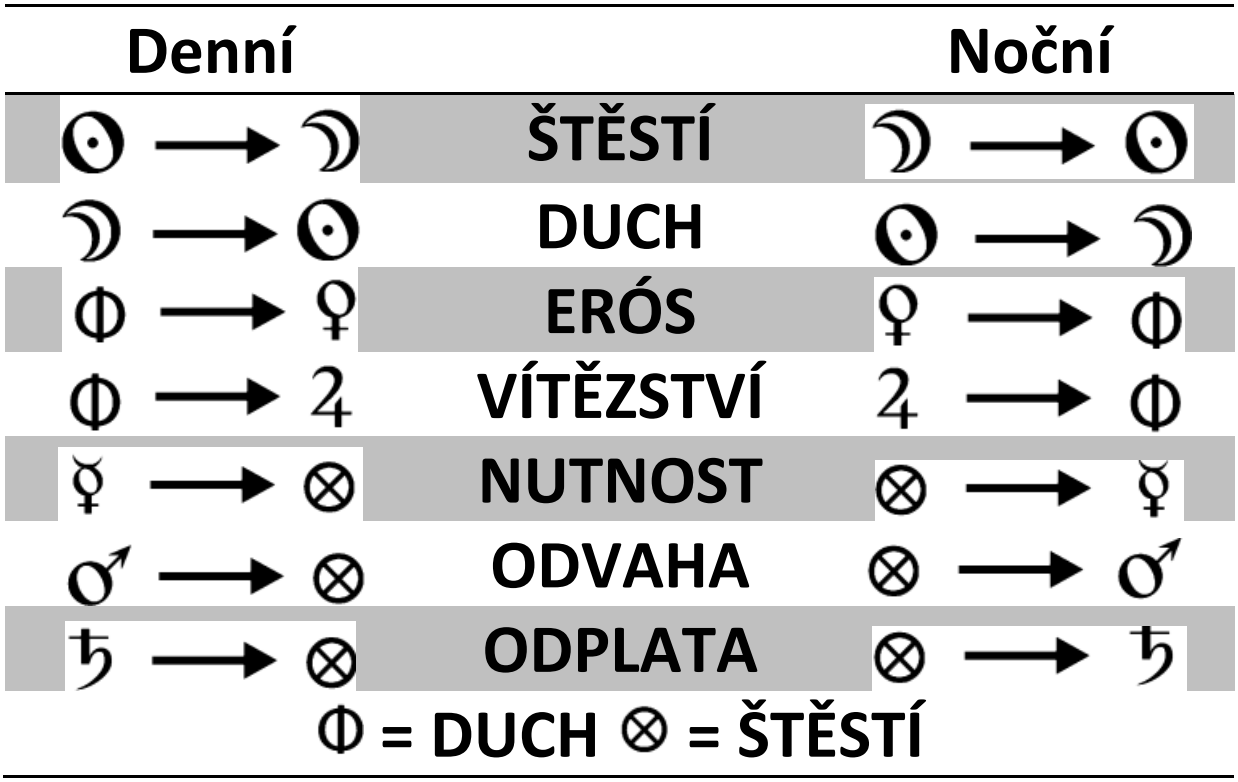
Los Nutnosti (Valens)[1819]

Ve dne vezměte vzdálenost od Ducha ke Štěstí, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. V noci vezměte vzdálenost od Štěstí k Duchu, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu.[1820] Valens říká, že Nutnost označuje nepřátele (*echthrōn*).[1821] Zdá se, že jeden z fragmentů Dorothea naznačuje, že pro Eróta použil stejný výpočet jako Valens.[1822] Firmicus podobně uvádí výpočty pro Eróta a Nutnost zahrnující Ducha a Štěstí, i když má výpočty obrácené, což je pravděpodobně chyba.[1823] Žádný z autorů se před Pavlem Alexandrijským ve čtvrtém století nezmiňuje o losech Odvahy, Vítězství nebo Odplaty. Zdá se, že to vše naznačuje, že původní výpočty, které byly

[1815] Má vlastní závorka. RS
[1816] Valens, *Anthology*, 4,25: 13. Pingree omylem uvedl tuto větu do závorky jako interpolaci v rukopisech, pravděpodobně na základě předpokladu, že Pavlova verze Erótu byla standardním výpočtem. Rád bych poděkoval Dorian Greenbaum za to, že mě na to upozornila na konferenci v roce 2008.
[1817] Valens, *Anthology*, 2, 16: 1.
[1818] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2,23: 10-18.
[1819] Má vlastní závorka. RS
[1820] Valens, *Anthology*, 4, 25: 16.
[1821] Valens, *Anthology*, 2, 16: 1.
[1822] Dorotheus, *Excerpts*, 16: 6.
[1823] Firmicus, *Mathesis*, 6, 32: 45-46.

použity dříve v helénistické tradici, byly ty, které uvedl Valens a Dorotheus, a pak v určitém okamžiku později v tradici byly spolu s dalšími třemi planetárními výpočty zavedeny alternativní výpočty Erótu a Nutnosti, očividně v textu připsané Hermu Trismegistovi, čehož využil Pavel Alexandrijský.

Když byl Abu Ma'shar konfrontován s tímto rozporem v pozdější středověké tradici, zdá se, že se s tím vypořádal sloučením těchto dvou tradic, přičemž použil Valensovy a Dorotheovy výpočty pro Eróta a Nutnost, a Pavlovy výpočty pro Odvahu, Vítězství a Odplatu.[1824] Tento smíšený soubor výpočtů byl poté předán pozdějším středověkým astrologům, jako byl Bonatti.[1825]

Hermetické losy podle Pavla Alexandrijského

[1824] Aba Ma'shar, *The Abbreviation*, 6.
[1825] Bonatti, *Book of Astronomy*, trans. Dykes, vol. 2, s. 1043-49.

Losy a členové rodiny

Existuje několik losů pro různé členy rodiny. Zmíním se zde pouze o některých významnějších nebo běžných, převážně odvozených od Dorothea, Valense, Pavla Alexandrijského a Firmica.

Los Otce

Podle Dorothea a Pavla Alexandrijského se Los Otce vypočítává v denním horoskopu vzdáleností od Slunce k Saturnu, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. V nočním horoskopu vezmete vzdálenost od Saturna ke Slunci, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. Dorotheus i Pavel Alexandrijský říkají, že pokud je v horoskopu Saturn pod paprsky, pak místo toho berete vzdálenost od Marsu k Jupiteru, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu.[1826] Pavel Alexandrijský říká, že vzdálenost od Marsu k Jupiteru se bere stejným způsobem v denních i nočních horoskopech, a Dorotheus evidentně souhlasí.[1827] Firmicus má stejný výpočet, i když neříká nic o pravidle Marse a Jupitera, je-li Saturn pod paprsky.[1828] Valens také říká, že Los Otce se bere od Slunce k Saturnu, v úryvku zjevně odvozeném od astrologa Timaea, i když text je poškozený kolem bodu, kde by uvažoval o obrácení.[1829]

Los Matky

Ve dne vezměte vzdálenost od Venuše k Měsíci, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu, ale v noci od Měsíce k Venuši.[1830] Pavel Alexandrijský, Dorotheus a Firmicus mají všichni stejný výpočet.[1831] Valens má také stejný výpočet ve dne, zřejmě čerpá z Timaea, ale text je poškozený v části, kde by jinak měl zmiňovat noční výpočet.[1832]

[1826] Dorotheus, *Carmen*, 1, 13; Paulus, *Introduction*, 23, ed. Boer, s. 52: 9-17.
[1827] Dorotheus, *Carmen*, 1, 13: 1-6. Pingreeův anglický překlad arabské verze Dorothea je zde zjevně nedůvěryhodný, protože Benjamin Dykes mě soukromě upozornil, že v arabštině není nic o obrácení výpočtu v noci, navzdory tomu, co se zdá mít anglický překlad.
[1828] Firmicus, *Mathesis*, 6, 32: 3-20.
[1829] Valens, *Anthology*, 2, 32: 10.
[1830] Paulus, *Introduction*, 23, ed. Boer, s. 52: 17-19.
[1831] Dorotheus, *Carmen*, 1, 14: 1; Firmicus, *Mathesis*, 6, 32: 21.
[1832] Valens, *Anthology*, 2, 32: 11.

Los Sourozenců

Podle Valense a Firmica se Los Sourozenců vypočítá tak, že se ve dne bere vzdálenost od Saturnu k Jupiteru, a poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu, ale v noci od Jupitera k Saturnu.[1833] Dorotheus a Pavel Alexandrijský však říkají, že by se výpočet u denních a nočních horoskopů neměl převracet, ale že byste měli vždy brát vzdálenost od Saturnu k Jupiteru.[1834] V případech, jako je tento, není jasné, zda se zabýváme rozdílnými názory na výpočet motivovaný koncepčními otázkami, zda se nevyskytly textové chyby, které vedly k odlišnostem, nebo zda to představuje další případ variací v pozdější tradici vycházející z rozdílných interpretací záhadného zdrojového textu.

Tento los je ve většině překladů často označována jako Los Bratrů, i když se zdá, že je to los používaný obecně pro sourozence. Částečně tento zmatek pramení ze skutečnosti, že řecký výraz pro bratry lze také použít k označení sourozenců obou pohlaví.

Los Manželství

V tradici existovalo několik různých výpočtů Losu Manželství a často najdeme více výpočtů u téhož autora. Dorotheus a Pavel Alexandrijský říkají, že u mužů byste měli vždy vzít vzdálenost od Saturnu k Venuši, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu, ale u žen vždy berete vzdálenost od Venuše k Saturnu.[1835] Tento problém s různými výpočty pro odlišná pohlaví vede k několika různým specializovaným výpočtům u různých autorů. Firmicus používá podobný, ale mírně odlišný výpočet pro Los Manželství, ve kterém říká, že se bere ve dne vzdálenost od Saturnu k Venuši, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu, ale v noci od Venuše k Saturnu.[1836] Pravděpodobně je to jen v horoskopech mužů, protože Firmicus má v ženských horoskopech samostatný výpočet pro Los Manžela, kde se bere ve dne vzdálenost od Marsu

[1833] Valens, *Anthology*, 2, 40: 7; Firmicus, *Mathesis*, 6, 32: 23.

[1834] Dorotheus, *Carmen*, 1, 19: 1; Paulus, *Introduction*, 23, ed. Boer, s. 52: 20-22. Opět platí, že Pingreeův anglický překlad arabské verze Dorothea je zde evidentně nedůvěryhodný; Benjamin Dykes poukazuje na to, že v arabštině není nic o obrácení výpočtu v noci, přestože Pingreeův překlad říká něco jiného.

[1835] Dorotheus, *Carmen*, 2, 2: 1 and 2, 3: 1. Paulus, *Introduction*, 23, ed. Boer, s. 52: 24 - s. 53: 1-5. Stejně jako u Losu Sourozenců je zde problém s Pingreeovým anglickým překladem Dorothea, kde se zdá, že ukazuje obrácení Losu Manželství u mužů, i když v samotném arabském textu se to nezdá být uvedeno.

[1836] Dorotheus, *Carmen*, 2,2: 1-2; Firmicus, *Mathesis*, 6, 32: 27-28.

k Venuši, pak se pravděpodobně v noci obrátí, i když s tímto převrácením je určitá textová potíž.[1837]

Arabská verze Dorothea zachovává dva další manželské losy. První nazývá Losem Potěšení a Svatby, který je podle něj počítán od Venuše po „stupeň sedmého znamení“, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu, očividně ve dne i v noci.[1838] V další kapitole uvádí další Los Svatby, který se bere od Slunce k Měsíci; poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte ke stupni Venuše, opět evidentně bez převrácení.[1839] O pár řádků dále v textu jako by naznačoval, že jde o výpočet pro mužská narození, ale v horoskopech žen dosadíte Mars za Venuši, takže berete vzdálenost od Marsu do stupně sedmého znamení.[1840] To souvisí s dlouhodobým přesvědčením, které zmínil Firmicus a další, že v horoskopech mužů Venuše označuje manželku, avšak u žen Mars označuje manžela.[1841] To je pravděpodobně zdrojem některých neshod ohledně toho, jak vypočítat Los Manželství: zda by se los měl odlišovat pro muže a ženy, a které planety či signifikátory by měly být použity na základě pohlaví zrozence.

Valens dává několik různých manželských losů. U prvního říká, že berete v denních horoskopech vzdálenost od Jupiteru k Venuši, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu, ale v nočních horoskopech od Venuše k Jupiteru.[1842] Později ve stejné kapitole uvádí alternativní výpočet, který závisí na pohlaví horoskopu. Říká, že v mužských horoskopech se bere vzdálenost od Slunce k Venuši, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu, ale v ženských horoskopech se bere vzdálenost od Měsíce k Marsu.[1843] Evidentně není žádné převrácení na základě sekty horoskopu.

Los Dětí

Los Dětí obnášel několik různých výpočtů. U Dorothea a Pavla Alexandrijského je výpočet vzat vzdáleností od Jupitera k Saturnu, poté tuto

[1837] Firmicus, *Mathesis*, 6, 32: 32.
[1838] Dorotheus, *Carmen*, 2, 5: 4, trans. Pingree, s. 204. Pingreeho překlad je opět nedůvěryhodný s ohledem na převrácení.
[1839] Dorotheus, *Carmen*, 2, 6: 1. Podobné problémy s překladem Pingreeho jako dříve.
[1840] Dorotheus, *Carmen*, 2, 6: 5.
[1841] Firmicus, *Mathesis*, 6, 32: 32.
[1842] Valens, *Anthology*, 2, 38: 51.
[1843] Valens, *Anthology*, 2, 38: 56.

stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu, a to jak ve dne, tak v noci.[1844] Toto je převrácené k výpočtu Losu Sourozenců. Valens udává dva různé losy pro mužské a ženské děti, když diskutuje o Losu Dětí.[1845] Abychom vypočítali los pro děti mužského pohlaví, který budeme nazývat Losem Synů, říká, zvažte vzdálenost od Jupitera k Merkuru, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. Pro výpočet losu pro děti ženského pohlaví, který budeme nazývat Losem Dcer, říká, zvažte vzdálenost od Jupitera k Venuši, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. Ve Valensových výpočtech evidentně není žádné převrácení. Firmicův Los Dětí také zahrnuje Venuši a Merkura, i když má jedinečný výpočet, který začíná planetou, která je zodiakálně dříve, a pokračuje k té, která je po ní; tato vzdálenost se pak přičte k Ascendentu.[1846]

Odvozené losy z míst

Existuje několik losů, které jsou částečně odvozeny od míst. Například Dorotheus a Héfaistión se zmiňují o Losu Obživy, ve kterém se bere vzdálenost od vládce druhého místa k druhému místu samotnému, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu.[1847] Pravděpodobně to znamená od vládce až po začátek znamení, které se shoduje s druhým celoznakovým místem, jak to vyložil Schmidt.[1848] Evidentně neexistuje žádné převrácení na základě sekty horoskopu.

Dalším je Los Smrti. Héfaistión cituje Dorotheův výpočet, který bere vzdálenost od Měsíce k osmému znamení vzhledem k Ascendentu (tj. osmé celoznakové místo), poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Saturnu.[1849] Zkoumání tohoto místa, jeho vládce a planet nakonfigurovaných na toto místo mělo popsat okolnosti smrti zrozence.

[1844] Dorotheus, *Carmen*, 2, 10: 1; Paulus, *Introduction*, 23, ed. Boer, s. 52: 22-24. Pingreeův anglický překlad arabského Dorothea opět mylně naznačuje, že došlo k obrácení.
[1845] Valens, *Anthology*, 2, 39: 2-3.
[1846] Firmicus, *Mathesis*, 6, 32: 33-35.
[1847] Dorotheus, *Carmen*, 1,27: 19; Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 18: 16-17.
[1848] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, trans. Schmidt, s. 56, pozn. 137.
[1849] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2,25: 16.

Los Obvinění nebo Nemocí

Obzvláště obtížný los zmíněný několika ranými autory se skládá ze dvou škůdců. Zahrnuje vzdálenost od škůdce, který je ze sekty, ke škůdci, který je v rozporu se sektou. Výpočet je následující: v denním horoskopu berete vzdálenost od Saturnu k Marsu, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu. V nočním horoskopu berete vzdálenost od Marsu k Saturnu, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu.

Zdá se, že v tradici je pro tento los několik různých názvů. V arabské verzi Dorothea se nazývá Losem Chronických nemocí, a přičemž Dorotheus říká, že znamení, do kterého spadá, označuje tu část těla zrozence, kde se u nich rozvine chronické onemocnění.[1850] Například když padne v Beranu, nemoc bude v hlavě, když v Býku, v krku a tak dále. Héfaistión má kapitolu, kde zmiňuje totéž krátce předtím, než cituje Dorothea, nazývá jej Losem Nemocí (*sinos*).[1851] Řecký výraz znamená „zranění“, „poškození“, „újma“ atd. Pravděpodobně jde o původní řecké jméno, které Dorotheus použil. Firmicus jej nazývá Místem Tělesných vad a nemocí.[1852]

Valens také zachovává krátkou diskuzi o tomto losu, ačkoli označení, jehož používá, je poněkud nejasné.[1853] Nazývá jej místem *aitiatikos*, což znamená „příčinné“ nebo „akuzativní“.[1854] Riley to překládá jako „Krizové místo“, zatímco Schmidt Losem Obvinění. Schmidt má pravděpodobně pravdu, protože Firmicus má variantu téhož losu, jehož nazývá Místem Obvinění (*accusationis locum*). Valens říká, že označuje strach, nebezpečí a uvěznění. Pokračuje tím, že pokud losu vládnou škůdci, umístěni ve stejném znamení nebo jsou k němu jinak v konfiguraci, znamená to nebezpečí pro zrozence, takže jejich životy jsou nejisté a snadno zničitelné. Avšak jsou-li dobrodějové nakonfigurováni s losem, pak zmenší problémy a umožní zrozenci uniknout z velkých krizí.

[1850] Dorotheus, *Carmen*, 4, 1: 75-76.
[1851] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 14.
[1852] Firmicus, *Mathesis*, 6, 32: 40.
[1853] Valens, *Anthology*, 5, 1: 2-5.
[1854] Ve smyslu „vinitelné“. RS

Exaltace (Povýšení)[1855] a Základ (Báze)[1856]

Valens představuje dva důležité losy, které používá spolu s triplicitními vládci sektového Světla, a Štěstím a Duchem, aby určil stabilitu a eminenci v horoskopu zrozence.

Los Exaltace (Povýšení)[1857]

První los se nazývá Losem Exaltace, který se počítá ve dne od Slunce po Berana, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu, ale v noci od Měsíce k Býku, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu.[1858] V obou případech výpočet zahrnuje měření vzdálenosti od sektového Světla ke znamení jeho povýšení. Valens říká, že je třeba prozkoumat znamení, do kterého los padne, a také postavení jeho vládce. Pokud vládce losu padne na první nebo desáté místo, zrozenec může skončit jako významný člověk, zvláště pokud padne do znamení, které je úhlové k losu (myslím, že má na mysli Štěstí), a pokud bude jinak souhlasit založení zrození, jak naznačují triplicitní vládci sektového Světla.

Los Základu (Báze)[1859]

Později Valens zavádí v rámci diskuse o eminenci druhý los, který nazývá Losem Základu (*basis*). Zdá se, že říká, že se to vypočítá tak, že se bere ve dne nejkratší vzdálenost od Štěstí k Duchu, poté tuto stejnou vzdálenost přičtěte k Ascendentu, nebo v noci od Ducha ke Štěstí.[1860] To je podobné výpočtu, který Valens dává jinde pro Eróta a Nutnost, až na to, že měření nejkratší vzdálenosti mezi Štěstím a Duchem znamená, že Los Základu bude vždy buď Erótem, nebo Nutností, a vždy bude spadat někam do spodní poloviny horoskopu. Ve skutečnosti je to pravděpodobně jeden z důvodů, proč byl pojmenován jako Los Základu. Protože Los Základu je nutně také ekvivalentní Valensovým výpočtům pro Eróta nebo Nutnost, což také znamená, že se Erós nebo Nutnost stávají v nějakém širším smyslu základními principy v životě zrozence. Valens pak pokračuje výčtem mnoha různých kombinací toho, jak interakce mezi Losy Ducha, Štěstí a Základu (a jejich vládci) mohou naznačovat různé typy eminence

[1855] Má vlastní závorka. RS
[1856] Ibidem.
[1857] Ibidem.
[1858] Valens, *Anthology*, 2, 19: 1.
[1859] Má vlastní závorka. RS
[1860] Valens, *Anthology*, 2, 23: 7.

v horoskopu zrozence. Použití těchto losů lze pochopit pečlivým studiem vzorových horoskopů použitých ve druhé knize *Antologie*.

XVII. kapitola: Annuální (roční)[1861] profekce

Techniky vládce času

V helénistické tradici se používala řada různých časovacích technik k určení, kdy v životě jednotlivce nastanou určité události. Tyto techniky jsou někdy obecně označovány jako stanovení „rozdělení času“, protože jsou obvykle navrženy tak, aby rozdělily život zrozence do různých kapitol a podsekcí, z nichž každá má jiné kvality a vlastnosti. Každá z těchto kapitol je ovládána konkrétní planetou v horoskopu a tito planetární vládci jsou označováni jako „vládci času“, z řeckého slova *chronokratōr*. Ve stávajících diskusích se tyto různé metody pro určení rozdělení času staly známými jako techniky vládce času.

Základním předpokladem technik vládce času je, že ne všechna umístění v horoskopu narození člověka jsou vždy aktivována. Namísto toho některá umístění v průběhu života člověka spí, dokud se neprobudí jako vládci času. V těchto obdobích se latentní nativní potenciál v umístění aktivuje v životě zrozence, ať už k lepšímu nebo horšímu.

Systémy pána času jsou západním ekvivalentem systémů *dasha*, které se dodnes používají v indické astrologii. Většina systémů vládců času, které se používaly v helénistické tradici, zanikla v průběhu přenosu západní astrologie za posledních 2000 let a teprve v posledních dvaceti letech se západní astrologové začali vzpamatovávat a znovu je používat prostřednictvím překladů starověkých textů.

Annuální profekce

Nejrozšířenější technika vládce času v helénistické tradici je dnes známá jako annuální profekce. Téměř každý významný astrolog, jehož dílo se zachovalo z helénistické tradice, tuto techniku buď demonstruje, nebo alespoň zmiňuje. Primární zdroje pro vymezení annuálních profekcí v helénistické tradici jsou následující (uspořádané chronologicky):

Manilius, *Astronomica*, 3. kniha: 510-525.

Dorotheus, *Carmen Astrologicum*, 4. kniha.

[1861] Má vlastní závorka. RS

Ptolemaios, *Tetrabiblos*, 4. kniha, 10. kapitola.

Valens, *Antologie*, 4., 5. a 6. kniha

Firmicus, *Mathesis*, 2. kniha, 27. kapitola.

Pavel Alexandrijský, *Úvod*, 31. kapitola.

Héfaistión Thébský, *Apotelesmatika*, 2. kniha, 27. - 28. kapitola.

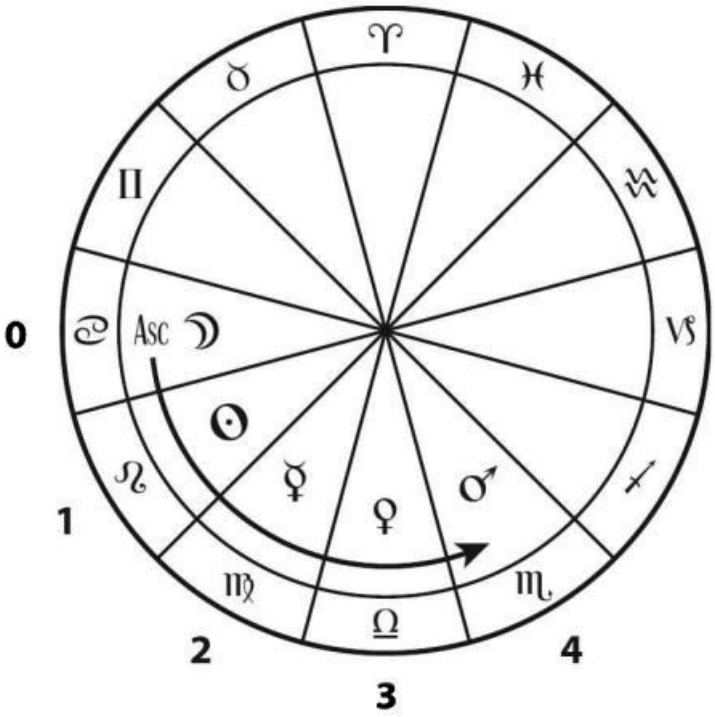
Nejrozsáhlejší dochované vymezení profekcí je v díle Valense. Ve 4., 5. a 6. knize své *Antologie* představuje metodu použití profekcí, která je složitější, nežli u mnoha jiných autorů. Zdá se, že Valens čerpal části své pokročilé metody profekce ze ztraceného díla Critodema.[1862] Cituje také různé úvahy týkající se profekcí z děl připisovaných Hermu a Nechepsovi, což, jak se zdá, naznačuje, že tato technika byla široce používána i mezi nejstaršími autory.[1863]

Základní metoda výpočtu annuálních profekcí je poměrně jednoduchá. Počínaje vycházejícím znamením počítejte jedno znamení za rok od tohoto znamení ve zvěrokruhu na každý rok života zrozence. Ať je v daném roce dosaženo kteréhokoli znamení, vládce domicilu tohoto znamení se aktivuje jako vládce času pro daný rok.

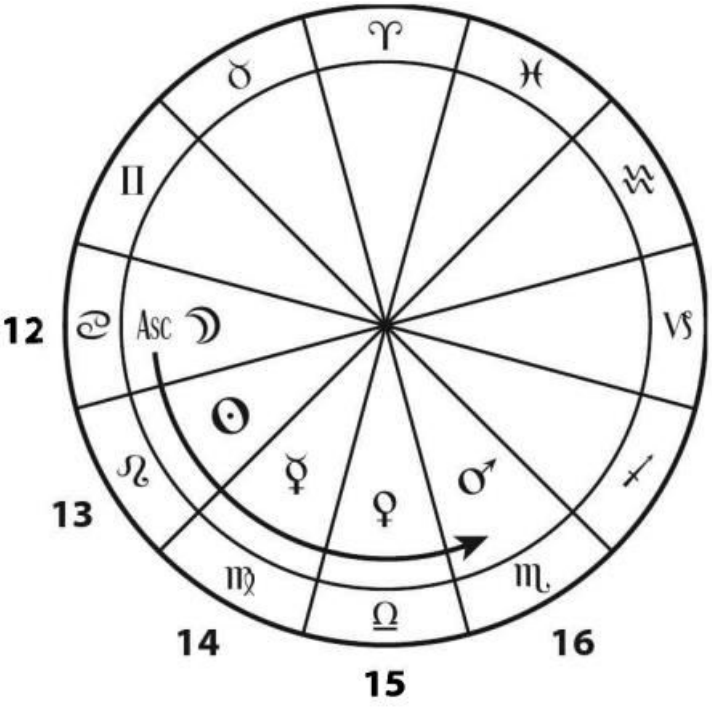
Například, pokud se člověk narodí s vycházejícím Rakem, pak by se Rak aktivoval první rok jeho života. Od okamžiku narození až do prvních narozenin je Měsíc aktivován jako vládce času pro daný rok. Na první narozeniny osoby, když je jí jeden rok, by potom profekce postoupila do dalšího znamení v pořadí zvěrokruhu, kterým by byl Lev, čímž by se Slunce aktivovalo jako vládce roku. Rok poté se přesune do Panny, čímž aktivuje Merkur a tak dále. Nakonec profekce projde všemi znameními, a pak se vrátí k vycházejícímu znamení, jakmile zrozenec dosáhne dvanácti. V tomto okamžiku by se Rak a Měsíc znovu aktivovali, protože cyklus se vrátil do svého počátečního bodu. Každých dvanáct let se tedy profekce vrací do vycházejícího znamení, ke kterému dochází ve věku dvanáct, dvacet čtyři, třicet šest, čtyřicet osm, šedesát, sedmdesát dva, osmdesát čtyři, devadesát šest a tak dále.

[1862] Shrnutí práce o annuálních profesích připisovaných Critodemovi in *CCAG*, 8, 3, s. 102 je velmi podobné Valensově vymezení ve 4. knize *Antologie*, zejména v kapitolách 17-24, kde jsou uvedena vymezení pro každou z planet.

[1863] Hermes, viz Valens, *Anthology*, 4, 27. Pro Nechepso, viz Valens, *Anthology*, 5, 4: 1, kde se zabývá měsíčními profekcemi.

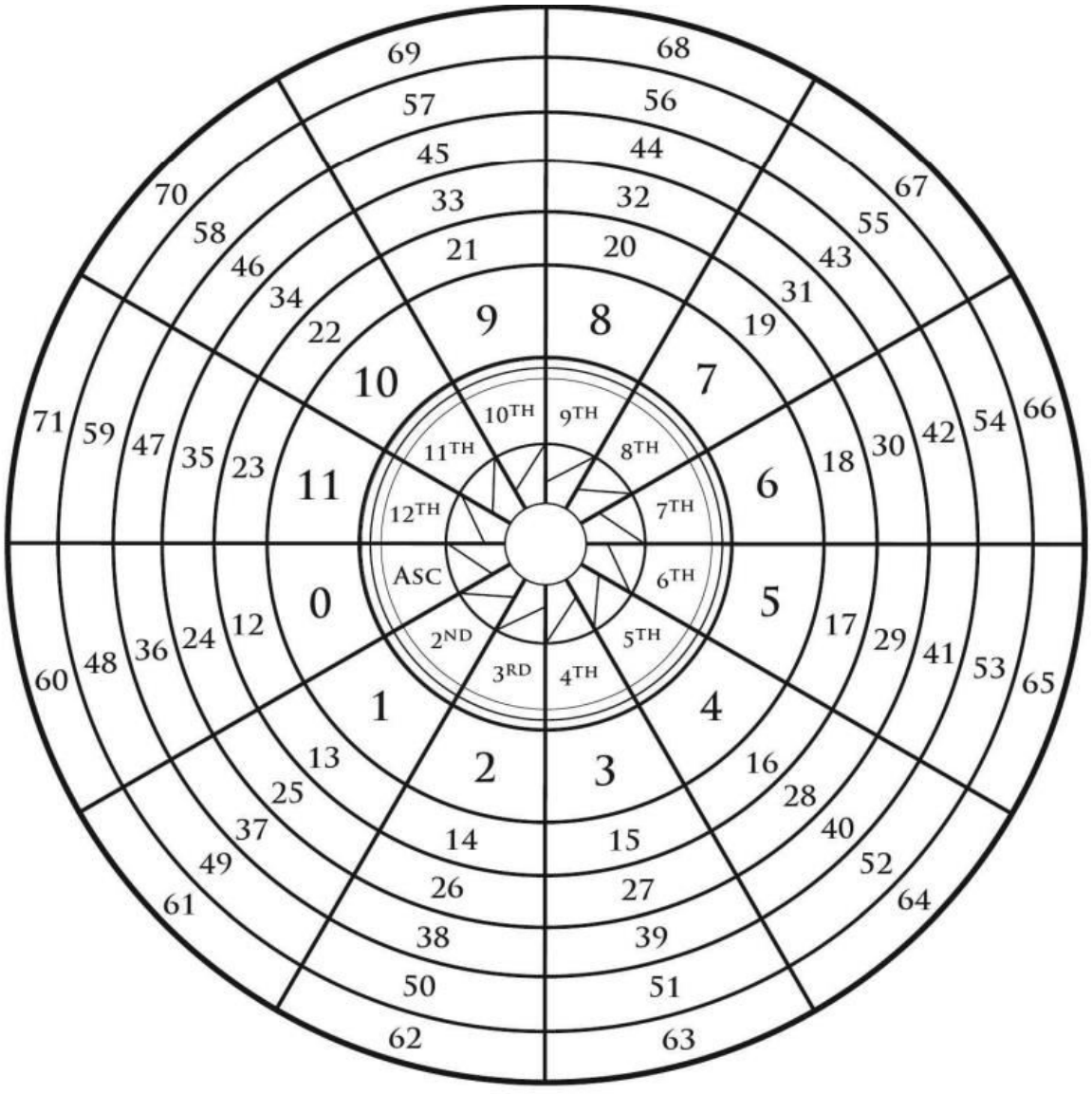
Annuální profekce: Jedno znamení za rok od vycházejícího znamení

Annuální profekce: Cyklus se opakuje

Stejně jako většina systémů vládců času, zdálo se, že helénističtí astrologové neměli pro tuto techniku konkrétní název, i když byla někdy popisována jako metoda pro určení vládce nebo pána roku. Termín „profekce“ je odvozen z latinského slova, které se ve středověku používalo k popisu této techniky, *profectio*, což znamená „odcházení“, „vydání“, „odchod“ nebo „postup“. Je to proto, že annuální profekce „odcházejí“ od vycházejícího znamení, aby „posunuly“ horoskop rychlostí jednoho znamení za rok. Profekce lze také posouvat na měsíční, denní nebo dokonce hodinové úrovni, i když pro účely této kapitoly se zaměříme na annuální přístup.

Aktivace míst

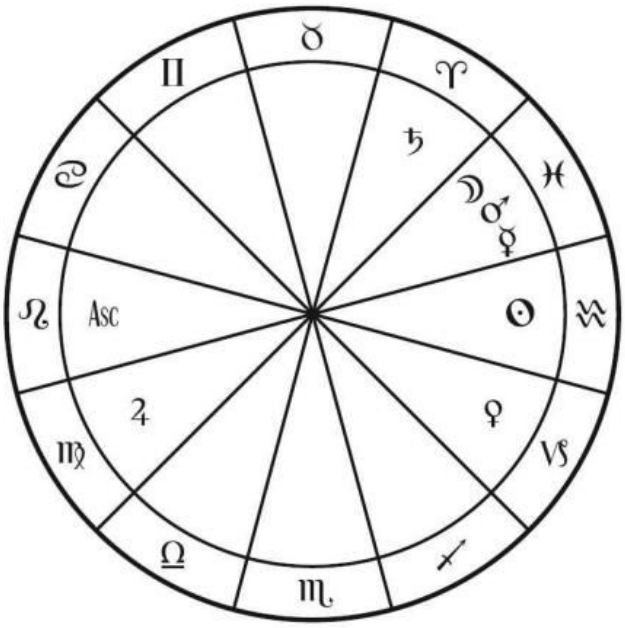
Kruh annuální profekce

Když se annuální profekce dostane na konkrétní místo v horoskopu, témata spojená s tímto místem se aktivují v průběhu daného roku života zrozence. Pokud se například profekce dostane do znamení, které se shoduje s druhým místem, pak by se témata, jako jsou finance a živobytí zrozence, stala součástí zaměření toho roku. Pokud se profekce dostane na sedmé místo, pak by se vztahy staly součástí zaměření roku. Pokud aktivuje desáté místo, zvýrazní se kariérní záležitosti a tak dále.

Zkráceným způsobem odkazování na určité profekční roky je odkazování na ně podle místa, které je aktivováno. Pokud je tedy například aktivováno desáté místo, pak bychom to mohli nazvat „rokem profekce v desátém místě." Pokud se aktivuje sedmé místo, pak by to byl rok profekce v sedmém místě a tak dále. I když se tato terminologie nemusí nutně používat v samotných helénistických textech, je v souladu se způsobem, jakým se používaly profekce, a pomáhá zjednodušit diskuzi o této technice.

Podívejme se na několik příkladů toho, jak různí jedinci prožívali různé profekce let, abychom získali představu o tom, jak se některé významy spojené s místy mohou během určitých let zvýraznit.

Lisa Marie Presley[1864]

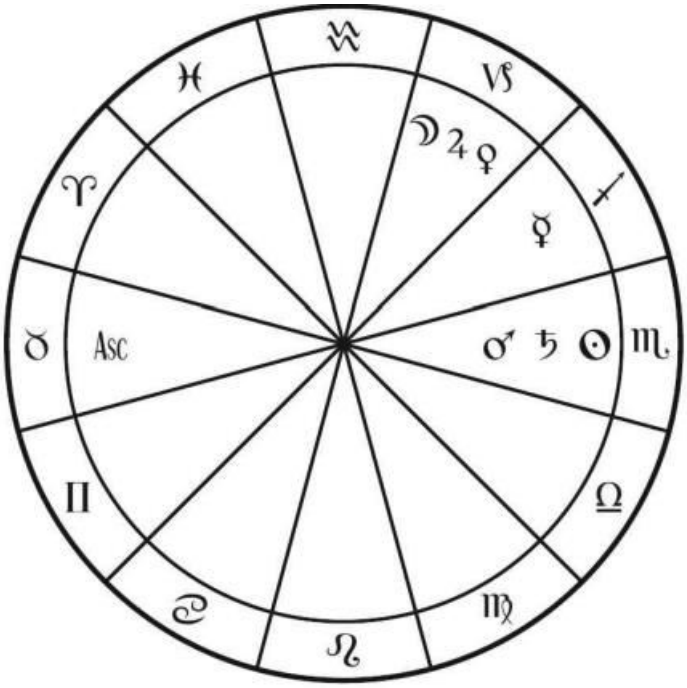

Lisa Marie Presley

[1864] Lisa Marie Presley: 1. února 1968 v 17:01 v Memphisu, Tennessee. AA data z nemocničního záznamu.

Lisa Marie Presley je dobrým příkladem profekce ve druhém místě. Je dcerou slavného zpěváka Elvise Presleyho, který zemřel, když jí bylo devět. Její dědictví bylo drženo v trustu až do jejích pětadvaceti let. V den, kdy dosáhla pětadvaceti let, zdědila majetek svého otce, jehož hodnota se odhadovala na 100 milionů dolarů. Když se tedy přesunula do druhého místa annuální profekcí, středem zájmu se staly finanční záležitosti.

Robert F. Kennedy[1865]

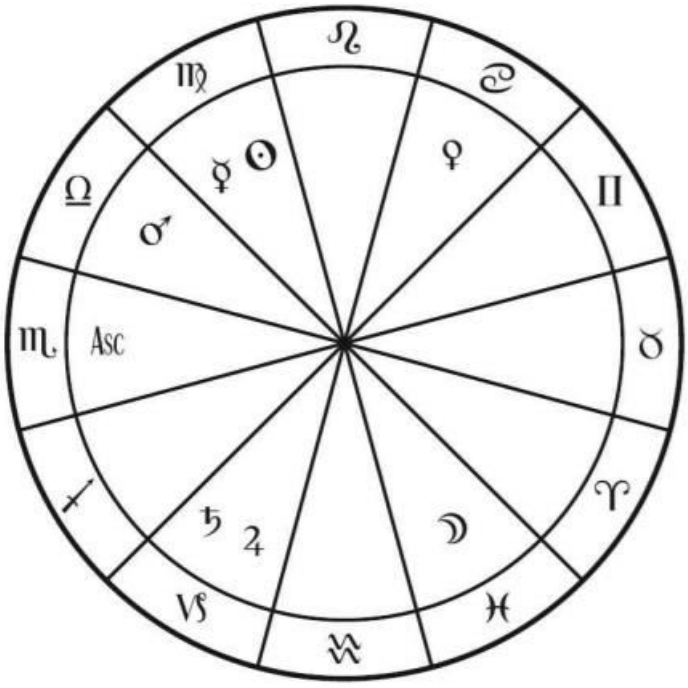

Robert F. Kennedy

Robert F. Kennedy, bratr prezidenta Johna F. Kennedyho, oslavil 20. listopadu 1963 třicet osm let, čímž se posunul do třetího místa v annuální profekci. Jeho bratr John byl zavražděn o dva dny později, 22. listopadu 1963. Krátce poté, co došlo k této profekci, se středem roku stal jeden z jeho sourozenců a následky atentátu.

[1865] Robert F. Kennedy: 20. listopadu 1925 v 15:11 v Brooklynu, Massachusetts. Údaje údajně citované z Kennedyho kanceláře.

Smíření s matkou[1866]

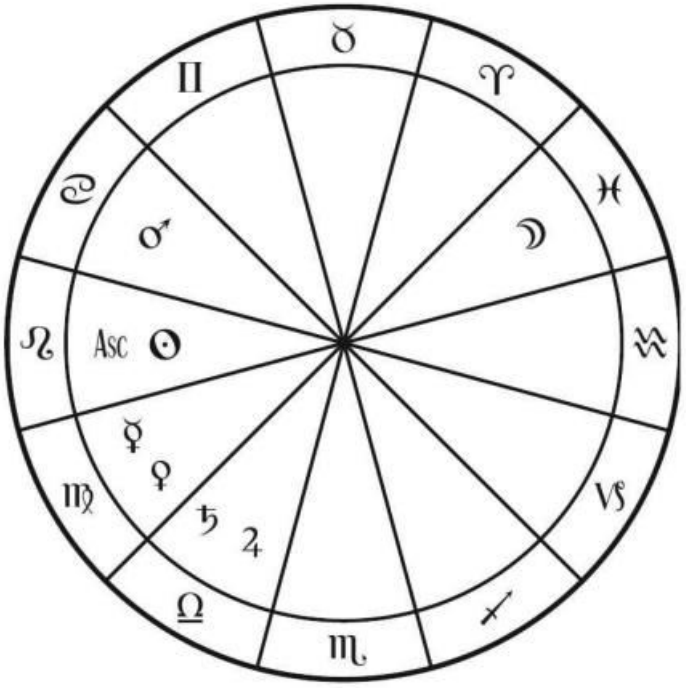
Smíření s matkou

Dotyčná, které bylo jedenapadesát a dostala se annuální profekcí do čtvrtého místa, najednou cítila potřebu usmířit se s matkou, jíž se na nějakou dobu odcizila. Toto odcizení začalo během její předchozí annuální profekce do čtvrtého místa před dvanácti lety. Vyhledala pomoc zvenčí u prostředníka a matka ji nakonec objala s otevřenou náručí. Dokončila rok a cítila, že si více váží své matky jako člověka a vytvořila si s ní skutečný vztah. Později, ve stejném roce profekce však její otec zemřel. V její profekci do čtvrtého místa se tedy její rodiče stali středem zájmu.

Narození dítěte[1867]

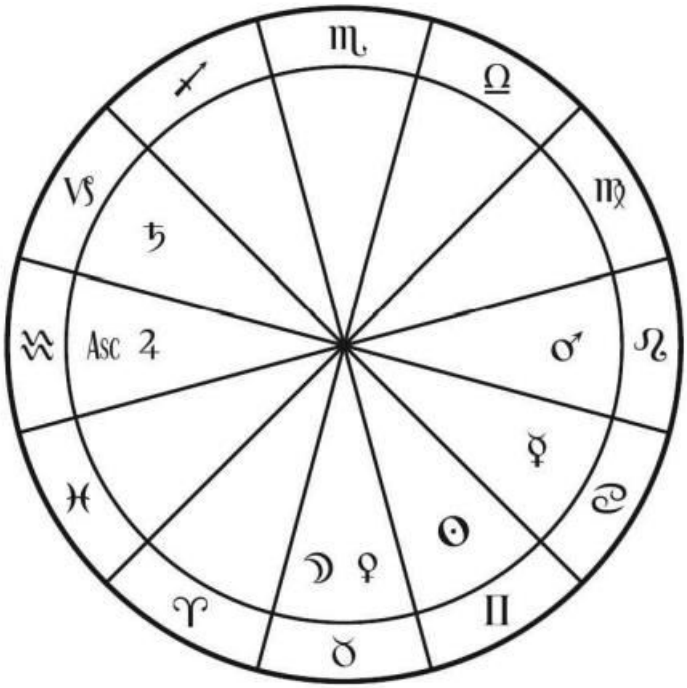
Zrozenci bylo osmadvacet let, dostal se annuální profekcí do pátého místa. Dozvěděl se, že jeho přítelkyně byla přibližně v té době těhotná, a o pět měsíců později měli své první a jediné dítě.

[1866] Anonymní (smíření s matkou): soukromé údaje.
[1867] Anonymní (narození dítěte): soukromé údaje

Narození dítěte

Michael J. Fox[1868]

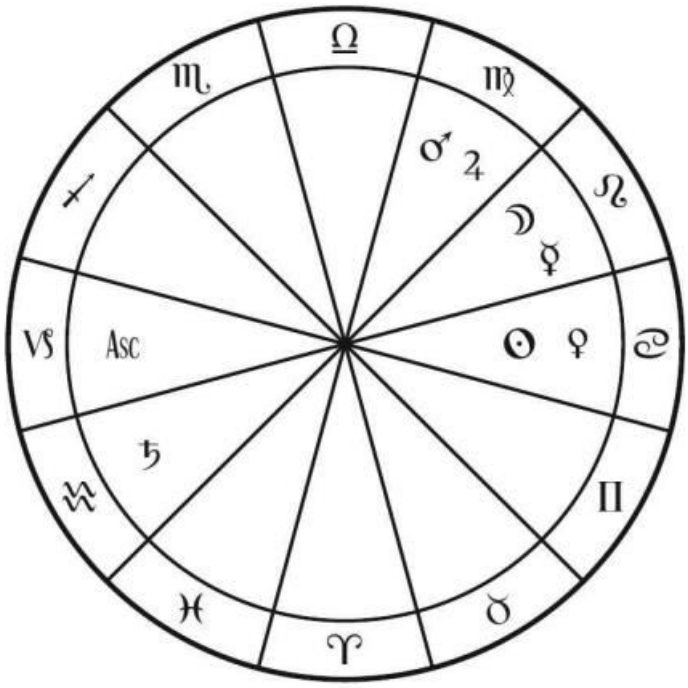

Michael J. Fox

[1868] Michael J. Fox: 9. června 1961 v 12:15 v Edmontonu, Alberta. Údaje, které údajně citoval astrologovi.

Herec Michael J. Fox si začal všímat zdravotních příznaků, když mu bylo devětadvacet let. V profekci byl v šestém místě. Podle jeho autobiografie se 13. listopadu 1990 probudil nekontrolovatelným cukáním prstu, což ho nakonec vedlo k tomu, aby si nechal otestovat příznaky.[1869] Byla mu diagnostikována Parkinsonova choroba.

Setkání s budoucím manželem[1870]

Setkání s budoucím manželem

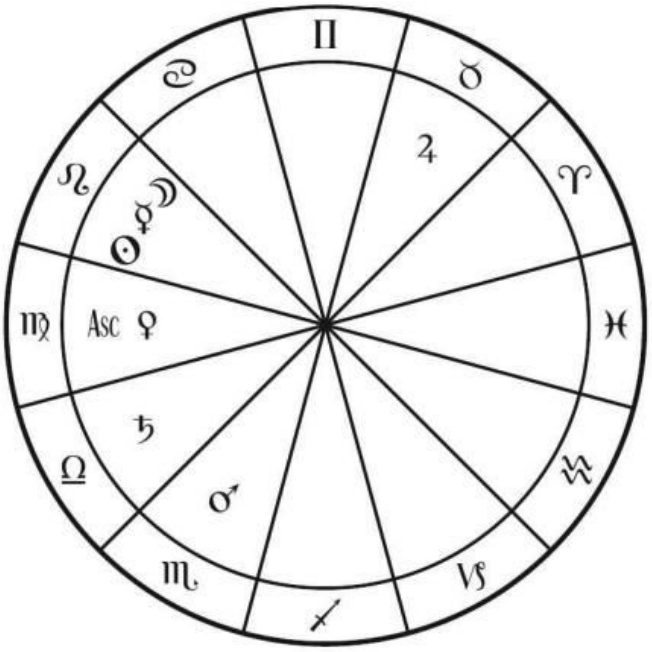
Dotyčné bylo v roce 1951 osmnáct let, profekce se dostala do sedmého místa. Potkala svého budoucího manžela a ten rok s ním začala vztah. Díky dobroději ze sekty v sedmém místě jsou manželé přes šedesát let.

Patrik Swayze[1871]

Když herec Patrick Swayze dosáhl pětapadesáti let, přešel profekcí do osmého místa a v tomto roce mu byla diagnostikována rakovina slinivky břišní ve čtvrtém stádiu. V bulvárních médiích byl široce uváděn, že je blízko smrti. Podstoupil operaci, při které mu byla odebrána část žaludku, a kromě převodu majetku na manželku si nechal přepsat závěť. Ten rok se tedy hodně soustředil

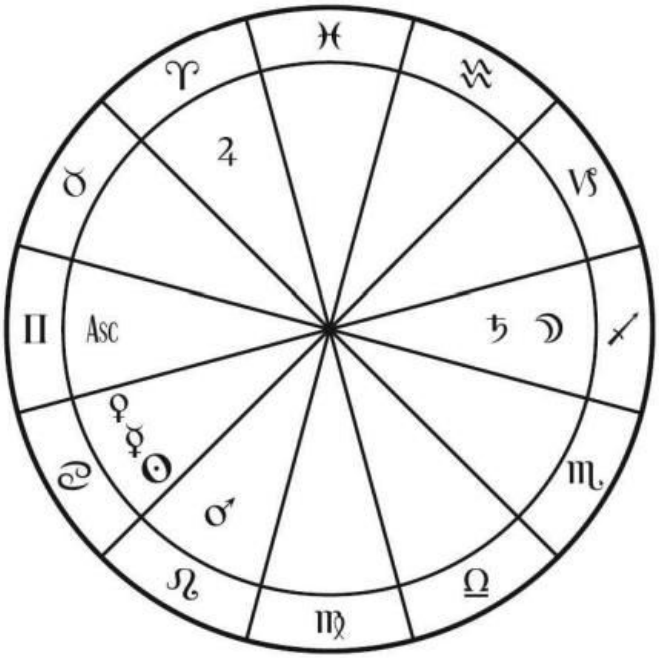
[1869] Fox, *Lucky Man*, s. 4.
[1870] Anonymní (setkání s budoucím manželem): soukromé údaje.
[1871] Patrick Swayze: 18. srpna 1952 v 8:10 v Houstonu v Texasu. Údaje, které údajně citoval astrologovi.

na jeho vlastní smrt, stejně jako na otázky týkající se dědictví. Přestože se z rakoviny uzdravil, o rok později se mu přitížilo natolik, že krátce nato zemřel.

Patrik Swayze

Amanda Knox[1872]

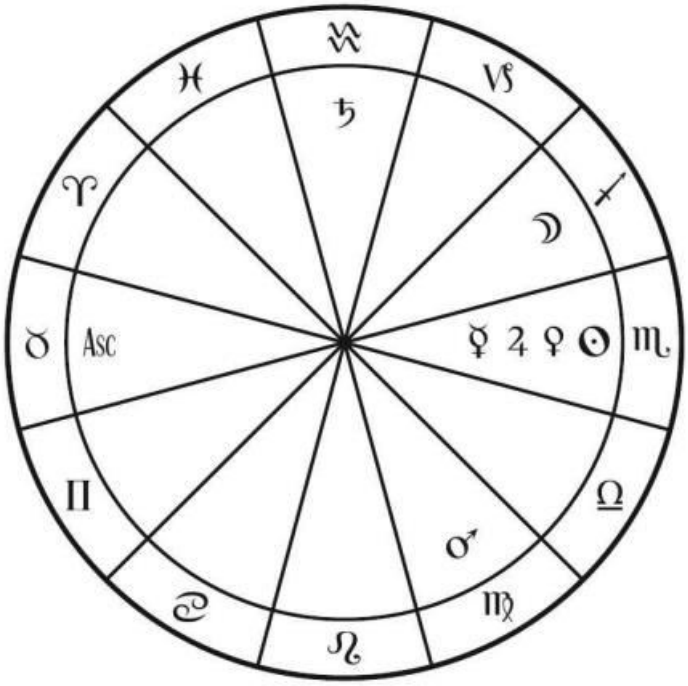

Amanda Knox

[1872] Amanda Knox: 9. července 1987 ve 2:47 v Seattlu, Washington. Údaje AA, z rodného listu.

Amanda Knox byla Američanka, která krátce poté, co jí bylo dvacet let, odjela na rok studovat do zahraničí do Itálie, což byla profekce v devátém místě. Několik měsíců po jejím pobytu byla její spolubydlící zavražděna a Knox a její přítel byli obviněni. Zpočátku byli usvědčeni a odsouzeni na dvacet šest let vězení, i když o několik let později byli zproštěni viny a osvobozeni.

Carl Sagan[1873]

Carl Sagan

Slavný astronom, kosmolog a astrofyzik Carl Sagan napsal a hrál v původním televizním seriálu *Cosmos*, který měl premiéru na podzim roku 1980. V té době byla profekce v desátém místě. Seriál zhlédlo více než půl miliardy lidí v šedesáti zemích a následně se stal jedním z nejslavnějších vědců na světě v 80. a na počátku 90. let.

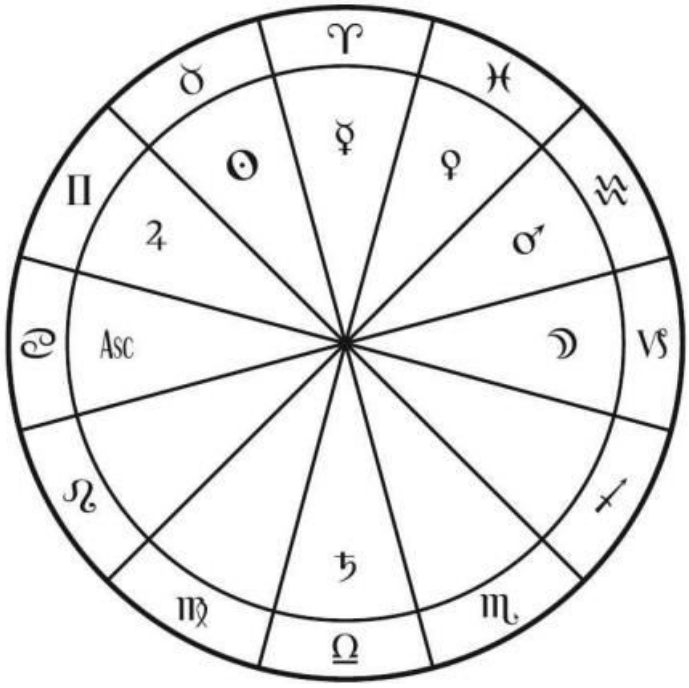
Anthony Louis[1874]

Astrolog Anthony Louis vydal knihu o tradiční dotazové astrologii v roce 1991. Byla to jedna z prvních knih, která vzešla z raného oživení tradiční astrologie, která začala zakořeňovat koncem 80. a začátkem 90. let. V dubnu

[1873] Carl Sagan: 9. listopadu 1934 v 17:05 v New Yorku, New York. Údaje AA, z rodného listu.
[1874] Anthony Louis: 3. září 1945 v 9:05 ve Waterbury, Connecticut. Údaje AA, z rodného listu.

1992 za knihu nečekaně obdržel cenu Regulus na United Astrology Conference ve Washingtonu D. C. Bylo mu šestačtyřicet let, profekce byla do jedenáctého místa. Cenu sponzorovaly tři velké astrologické organizace. Bylo to poprvé, co se zúčastnil velké národní astrologické konference, a řekl, že na této konferenci potkal mnoho lidí, kteří se stali trvalými přáteli po celá desetiletí. Za zmínku stojí, že kniha vyšla v předchozím roce, v roce 1991, během profekce do desátého místa.

Rudolf Hess[1875]

Rudolf Hess

Rudolf Hess byl před a během druhé světové války vysoce postaveným nacistickým spolupracovníkem. Byl v podstatě druhý po Hitlerovi. 10. května 1941 odletěl na samostatnou misi z Německa do Spojeného království, aby vyjednal mírovou dohodu s Brity. Byl zatčen a uvězněn a dalších čtyřicet šest let svého života strávil za mřížemi; zemřel 17. srpna 1987, zřejmě oběšením. Narodil se 26. dubna 1894 a před odletem do Spojeného království mu bylo právě čtyřicet sedm let. Profekce do dvanáctého domu, tak znamenala začátek zbytku jeho života ve vězení v cizí zemi.

[1875] Rudolf Hess: 26. dubna 1894 v 10:00 v Alexandrii v Egyptě. Údaje, které byly údajně poskytnuty Hessovu astrologovi.

Stav vládce roku

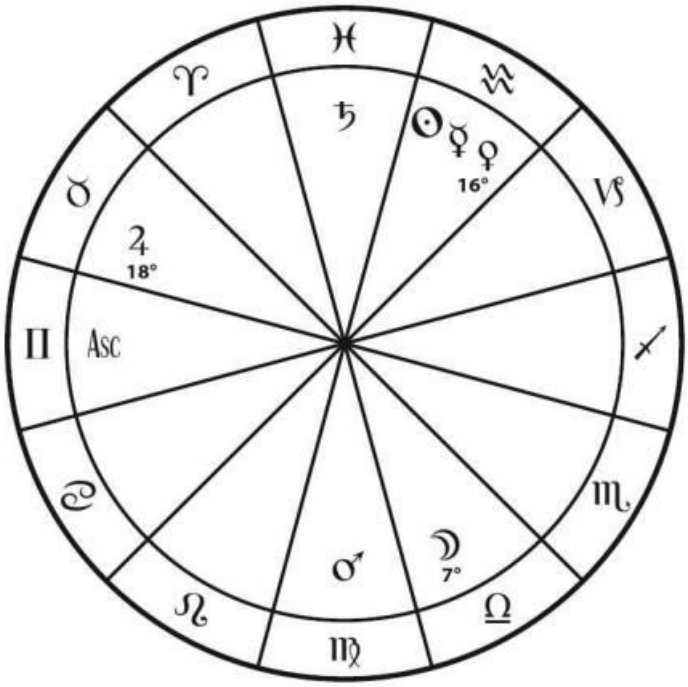
Stav planety, která je aktivována jako vládce roku, může určovat kvalitu roku a to, zda budou mít témata kolem něj pozitivní nebo negativní výsledek. Zatímco aktivované místo může poskytnout určité informace o tom, jaká témata se stanou součástí zájmu daného roku, stav vládce odpovídá na otázky jako „jak bude rok probíhat“ či „zažije zrozenec šťastné nebo nešťastné události“, a tak dále.

Obecným principem je zde ten, který se běžně uvádí v indické astrologii, a to ten, že cokoli planeta slibuje v horoskopu, projeví se, až bude aktivována jako vládce času. Pokud planeta slibuje dobré věci, protože je dobře situována v horoskopu, pak se stanou dobré věci, jakmile se aktivuje, zatímco pokud jsou slibovány negativní věci, jelikož planeta je v horoskopu ve špatném stavu, pak se tyto věci projeví, jakmile se tato planeta aktivuje. Je tedy nutné porozumět stavu planety, stejně jako všem polehčujícím faktorům, které mohou změnit její působnost, a to jak k lepšímu, tak horšímu. To se stává zvláště pozoruhodným, když se planety, které jsou obohacovány nebo týrány, aktivují annuálními profekcemi. Dva příklady postačí k demonstraci konkrétních projevů s ohledem na stav vládce.

Andre Romelle Young (Dr. Dre)[1876]

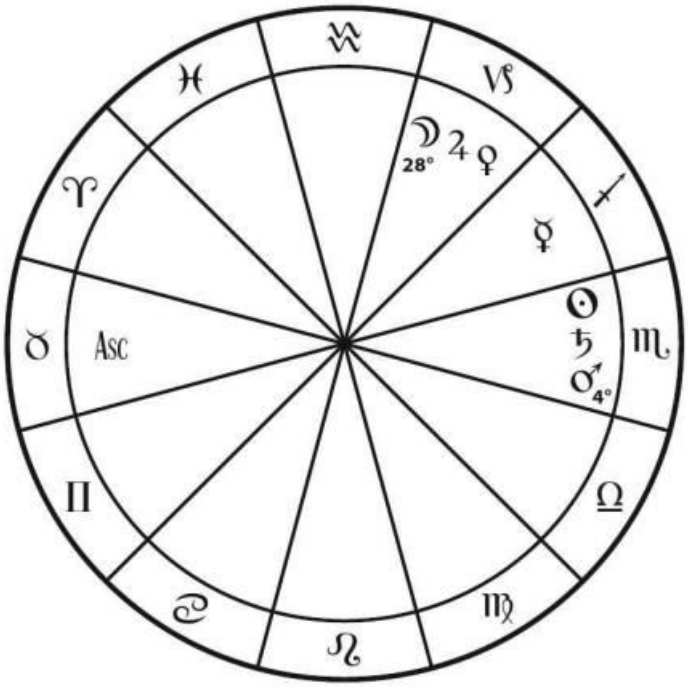
Rapper a hudební producent Dr. Dre vydělal v roce 2014 odhadem 620 milionů dolarů díky prodeji společnosti na sluchátka, kterou spoluzaložil, Beats Electronics, Applu Computers. Apple koupila Beats 1. srpna 2014, kdy tomuto zrozenci bylo devětačtyřicet let, a tedy v roce 2014 měl profekci do druhého místa. Na druhém místě má znamení Raka, čímž aktivuje Měsíc jako vládce roku. Měsíc je nativně umístěn ve Vahách v pátém místě a je obohacován pomocí aplikačního trigonu s Venuší do třinácti stupňů, což je zesíleno přítomností recepce, protože Měsíc je ve znamení Venuše. Rok zrozence byl tedy do druhého místa a byl jednoznačně zaměřen na finance; navíc mu to šlo extrémně dobře, protože vládce je nativně dobře situován. V tom roce se aktivoval plný nativní potenciál jeho dobře postaveného vládce druhého místa.

[1876] Andre Romelle Young (Dr. Dre): 18. února 1965 v 10:56 v Los Angeles, Kalifornie. Údaje AA, z rodného listu.

Dr. Dre

Robert F. Kennedy[1877]

Robert F. Kennedy

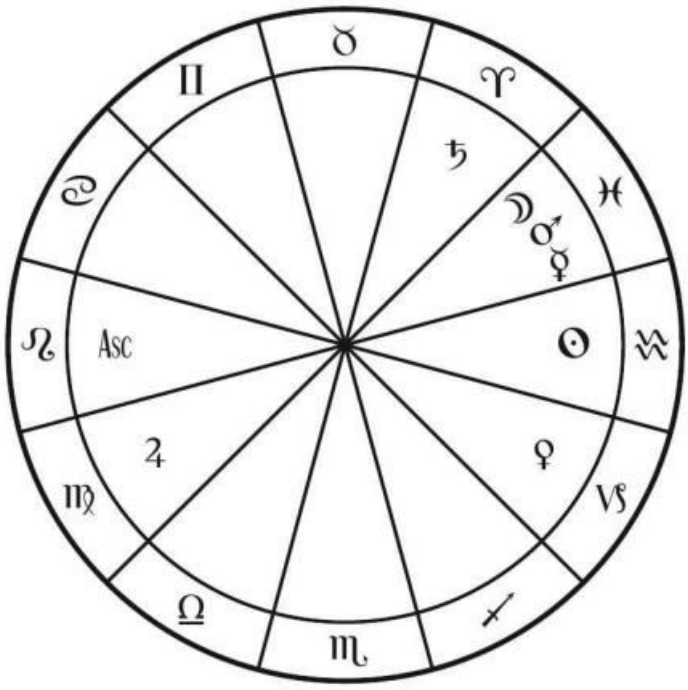
[1877] Robert F. Kennedy: 20. listopadu 1925 v 15:11 v Brooklynu, Massachusetts. Údaje, údajně citované z Kennedyho kanceláře.

Robert F. Kennedy byl použit jako příklad dříve, kde jsme viděli, jak byl jeho bratr zavražděn dva dny poté, co se profekcí dostal do třetího místa. Jeho třetí celoznakové místo se shoduje s Rakem, a Měsíc se nachází na konci Kozoroha, přičemž v denním horoskopu se aplikuje mimo znamení do třinácti stupňů kvadraturou s Marsem. Měsíc je tedy týrán škůdcem, který je v rozporu se sektou, a v roce, kdy se aktivoval, zažil tragickou událost ve vztahu k tématu označenému třetím místem.

Aktivace místa obsahujícího vládce

Význam místa, ve kterém se nachází vládce roku, se stává relevantním také při popisu témat, námětů a událostí, které se v průběhu daného roku objeví. Tato technika tak integruje dřívější metodu výkladu vládců míst. Například, pokud je osoba profekčně v sedmém místě, a vládce sedmého se nachází v jedenáctém místě, pak to může být rok, ve kterém se vztahy nebo partnerství s přáteli stanou součástí zaměření roku.

Lisa Marie Presley[1878]

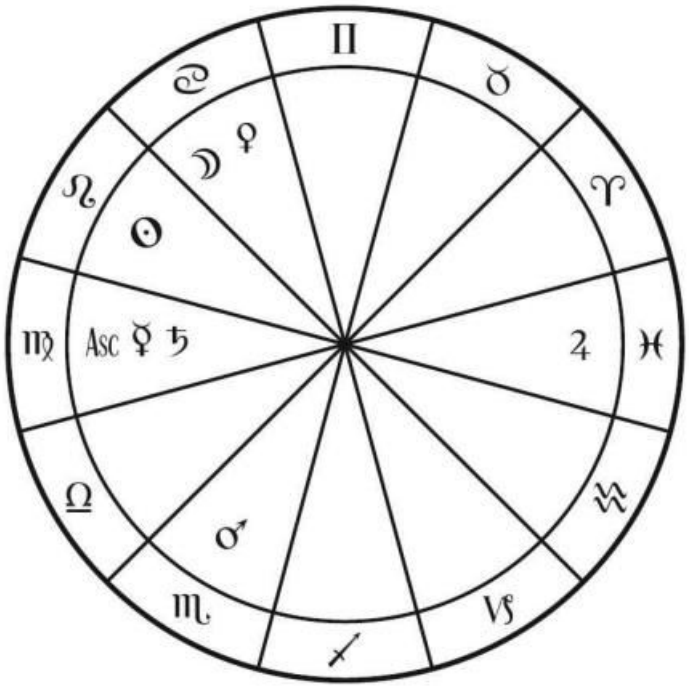

Lisa Marie Presley

[1878] Lisa Marie Presley: 1. února 1968 v 17:01 v Memphisu, Tennessee. AA data z nemocničního záznamu.

Dříve jsem ukázal, jak Lisa Marie Presley zdědila majetek svého otce v den, kdy dovršila pětadvaceti let, a zahájila tak profekci do druhého domu. Panna se shoduje s druhým celoznakovým místem a vládce Merkur se nachází v Rybách v osmém, místě smrti a dědictví. Postavení vládce tak pomáhá objasnit, odkud by v daném roce získala neočekávané finanční prostředky, a že by to bylo z dědictví.

Steve Wozniak[1879]

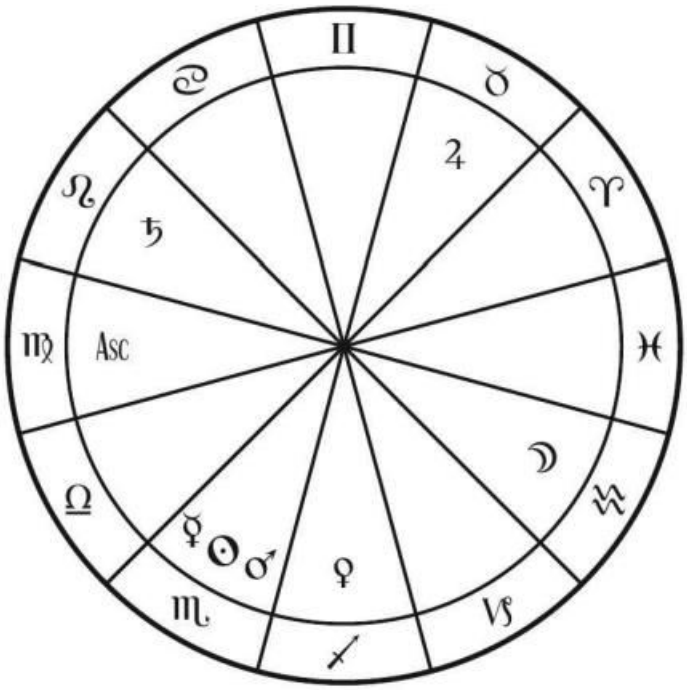

Steve Wozniak

Podobně bylo Stevu Wozniakovi také pětadvacet, když 1. dubna 1976 zakládal se svým přítelem Stevem Jobsem Apple Computer. Profekčně byl ve druhém místě, a s vládcem druhého místa, Venuší, v jedenáctém místě přátel, která je obohacovaná Jupiterem překonáním. Nakonec Wozniak zbohatl v důsledku tohoto partnerství se svým přítelem, které začalo aktivací vládce druhého místa toho roku.

[1879] Steve Wozniak: 11. srpna 1950 v 9:45 v San Chose v Kalifornii. Údaje AA, citované z veřejného oznámení.

Přestěhování do zahraničí[1880]

Přestěhování do zahraničí

Jedná se o noční horoskop, vychází Panna. Býk je v devátém místě a vládce devátého místa je Venuše, která je ve Střelci ve čtvrtém místě. Když jí bylo dvaatřicet let, dostala se profekcí do devátého místa, čímž aktivovala Venuši ve čtvrtém. V tom roce se přestěhovala do ciziny, kde bydlela natrvalo. Vždy tak musíte věnovat pozornost jak tématům spojeným s místem, kde došla profekce, tak tématům spojeným s místem, kde se nachází vládce roku.

Opakování a tranzity

Jak jsme viděli, cyklus profekcí se opakuje každých dvanáct let, což znamená, že stejná místa a vládci budou znovu aktivováni ve dvanáctiletých krocích. Když k těmto opakováním dojde, často se v životě zrozence objeví podobná témata, která vyvstanou z aktivace stejného místa nebo vládce toho místa. Co se mění, jsou tranzity a další vládci času, kteří jsou aktivní v různých dvanáctiletých obdobích. Ty mohou zesílit nebo působit proti kvalitám spojeným s určitými umístěními, případně je učinit pozitivnějšími či negativnějšími.

[1880] Anonymní (přestěhování do zahraničí): soukromé údaje.

Práce s tranzity vyžaduje pohled na to, kde jsou nebo budou planety na obloze někdy v budoucnu, často ve vztahu k tomu, kde byly původně umístěny v horoskopu. Typický výraz pro tranzit v řečtině je *epembasis*, což znamená „vstoupit“, „jít po“, „nastoupit“ nebo „tranzit“. V helénistické astrologii jsou tranzity z velké části založeny na znamení. Začínají, jakmile planeta vstoupí nebo se přesune do znamení, které je nakonfigurováno na nativní umístění. Účinek tranzitu se zesiluje, čím blíže je k přesnému aspektu nebo konfiguraci, stejně jako existuje obecný rozdíl mezi aspekty založenými na znamení vůči aspektům založeným na stupni.

V moderní astrologii je například návrat Saturnu obvykle viděn tak, že začíná, když se Saturn vrátí přesně do téhož stupně, v jakém byl, když se člověk narodil. Poprvé k tomu dochází, když je zrozenci kolem osmadvaceti let. Avšak v helénistické tradici by tento tranzit ve skutečnosti začal, jakmile by Saturn vstoupil zpět do svého nativního znamení, a neskončil by, dokud Saturn naposledy v tomto cyklu z tohoto znamení neodejde. Abych uvedl konkrétní příklad, pokud by někdo měl Saturna na 15° Vah, jeho návrat Saturnu by začal, jakmile Saturn vstoupí do 0° Vah, a skončil by, jakmile opustí 29° Vah. Může nastat zvláště důležitá nebo určující událost, která nastane, když se Saturn přiblíží k přesnému stupni revoluce (15° Vah), ale události a okolnosti provázející tranzit se již začínají vyvíjet, jakmile vstoupí do znamení, a nejsou zcela ukončeny, dokud Saturn znamení neopustí. Ostatní tranzity se řídí podobným přístupem založeným na znameních.

Annuální profekce spolupracují s tranzity, protože planeta, která se aktivuje jako vládce roku, je aktivována jak ve své nativní pozici, tak i ve svých tranzitech. Tento bod vysvětluje Héfaistión, který pravděpodobně čerpá z Dorothea, když říká:

„*Především je nutné prozkoumat vládce roku a jeho směsici, polohu a fázi a planety, které jej vidí pevně*[1881] *a tranzitem, a jak se nachází v nativitě, a jak je nalezen v době tranzitu*.“[1882]

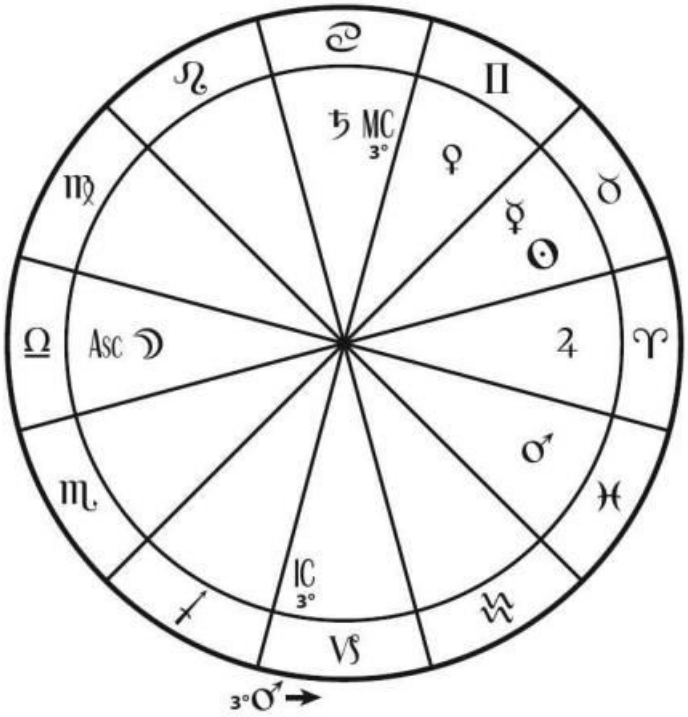
To znamená, že všechny tranzity zahrnující planetu, která je aktivována jako vládce roku, budou v daném roce důležitější. To zahrnuje:

[1881] V originálu „*fixity*“. Zřejmě odkaz na nativní aspekty. RS
[1882] Hephaestio, *Apotelesmatika*, 2, 27: 6, trans. Schmidt, s. 81.

1. Tranzity k vládci roku v horoskopu.
2. Tranzity vládcem roku na nativní planety.
3. Tranzity procházející profekčním znamením roku.

Účelem používání annuálních profekcí spolu s tranzity je, že to pomáhá astrologovi odfiltrovat, které tranzity se budou shodovat se skutečnou událostí v daném roce, oproti tranzitům, které nebudou. Text o tranzitech připisovaný Dorotheovi a možná částečně odvozený z jeho díla, v jednom bodě výslovně říká, že „není třeba zkoumat vstupy[1883] všech hvězd, ale pouze vstupy vládců času“.[1884] Text o tranzitech připisovaný Anubiovi podobně uvádí: „neboť indikace účinků jsou stálé v době, kdy jsou vstupující planety také vládci času.“[1885]

Požár domu[1886]

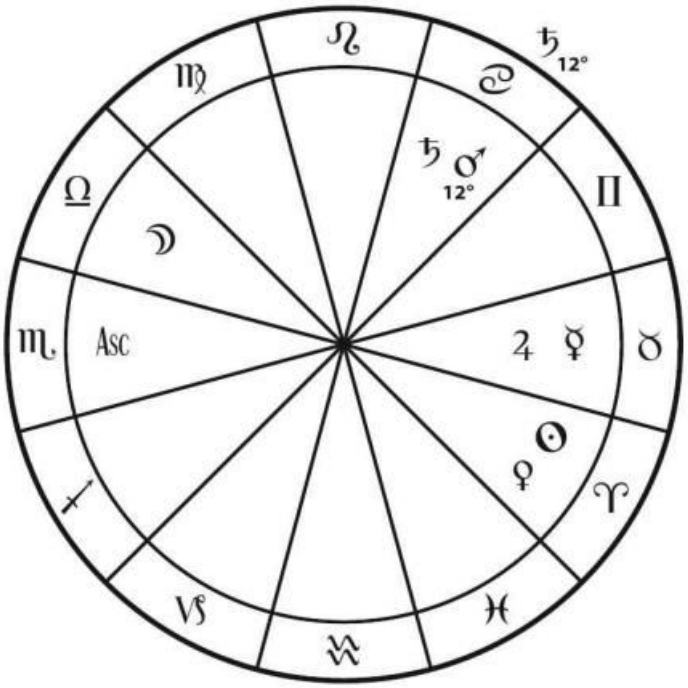
Požár domu

Dotyčný dovršil v roce 2014 třicet devět let a posunul se tak do čtvrtého místa v profekci (Kozoroh). Později v roce tranzitující Mars vstoupil do

[1883] Ingresy. RS
[1884] *CCAG*, 2, s. 198: 14-15, trans. Schmidt, *Teachings on Transits*, s. 6.
[1885] *CCAG*, 2, s. 203: 14-15, trans. Schmidt, *Teachings on Transits*, s. 13.
[1886] Anonymní (požár domu): soukromé údaje.

Kozoroha, profekčního znamení roku. O několik dní později jeho dům vzplál a shořel do základů i s veškerým jeho majetkem a utrpěl popáleniny na dvaceti procentech těla. Tranzitující Mars měl v té době dva nebo tři stupně Kozoroha, spojoval stupeň kvadrantu IC a byl v kvadratuře se stupněm jeho Ascendentu. Vzhledem k tomu, že profekce roku aktivovala jeho čtvrté místo, zvýraznila domácí a životní situaci; vstup Marsu do profekčního znamení roku tranzitem přinesl problémy související s Marsem s ohledem na tuto oblast. To se zhoršilo kvůli jeho dennímu horoskopu, ve kterém je Mars v rozporu se sektou. Pointa, kterou je třeba vzít v úvahu, je, že tranzity přes profekční znamení jsou důležitější než neaktivované tranzity.

Jonathan Brandis[1887]

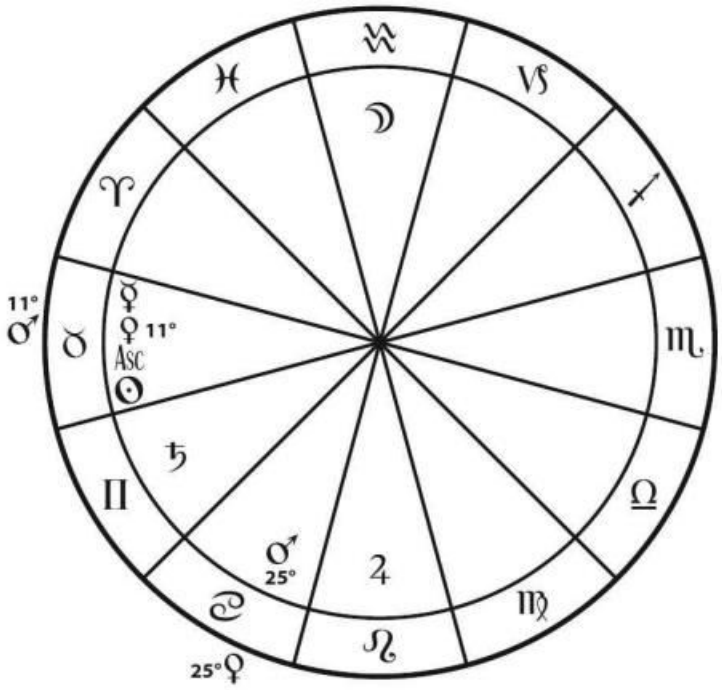
Jonathan Brandis

Jonathan Brandis byl herec, který dosáhl úspěchu v raném věku jako dítě a teenager, ale bojoval, protože jeho herecká kariéra v průběhu jeho dvaceti let upadala. Oběsil se 11. listopadu 2003 ve svých sedmadvaceti letech. Profekčně byl ve čtvrtém místě, aktivace Vodnáře. Saturn byl tedy aktivován jako vládce roku, což se stalo problematičtějším, protože se narodil s nočním horoskopem. Tranzitující Saturn byl na 12° Raka, když zemřel, v konjunkci s nativním Marsem

[1887] Jonathan Brandis: 13. dubna 1976 ve 20:00 v Danbury, Connecticut. Údaje, které údajně citoval.

na 12° Raka, vládcem Ascendentu. Vládce roku se tedy tranzitem spojil s nativním vládcem Ascendentu. To ukazuje, jak mohou být tranzity, které provádí vládce roku na jiné planety v horoskopu, v daném roce důležitější.

George Lucas[1888]

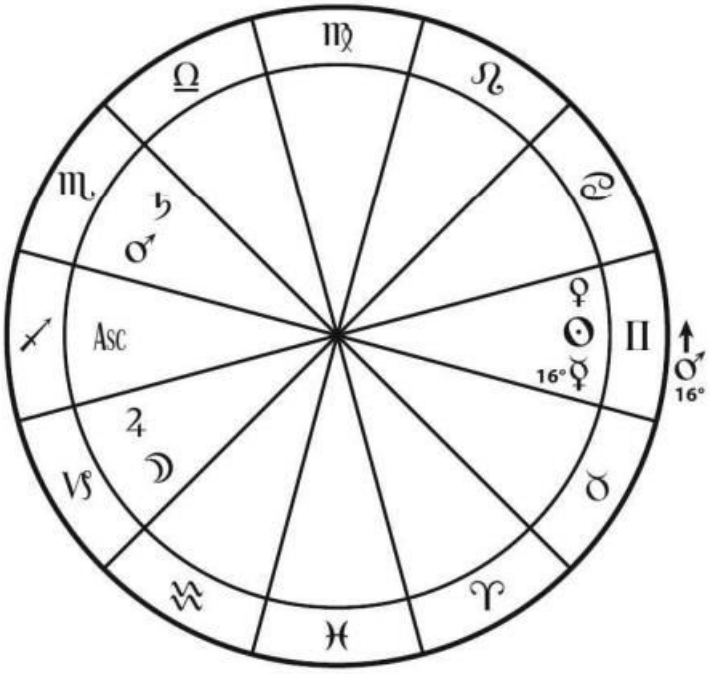

George Lucas

Jak jsme viděli dříve, filmař George Lucas byl účastníkem velké autonehody 12. června 1962, když mu bylo osmnáct let. Bylo to během profekčního roku do sedmého domu, kdy byl Štír aktivován, a tím i Mars jako vládce roku. Tranzitující Mars byl v době nehody na 11° Býka, v prvním místě v konjunkci s jeho nativní Venuší na 11° Býka, která byla vládcem Hodinového ukazatele.[1889] Autonehoda byla velmi násilná a málem zemřel, ale naštěstí byl vymrštěn z auta, nežli došlo ke stlačení vůči stromu. V tomto ohledu stojí za zmínku, že tranzit Venuše byl v den autonehody na 25° Raka, byla v konjunkci s nativním Marsem na 25° Raka, a tak působil jako pozitivní nebo zlepšující tranzit, který kompenzoval tranzit Marsu k nativnímu vládci Ascendentu.

[1888] George Lucas: 14. května 1944 v 5:40 v Modestu v Kalifornii. Údaje AA, z rodného listu. Používám mírně upravený čas 5:41:35.
[1889] Tj. ASC. RS

Sebevražda partnera[1890]

Sebevražda partnera

Přítelkyně třiadvacetiletého zrozence spáchala sebevraždu střelou do srdce, když byli spolu v bytě. Zemřela mu v náručí. Dotyčný byl v profekčním dvanáctém místě, aktivoval Štíra, a tedy Mars byl vládcem roku. Tranzitující Mars se přesně spojil s nativním Merkurem zrozence na 16° Blíženců právě v noci, kdy zemřela jeho přítelkyně, přičemž Merkur je vládcem sedmého místa v horoskopu. Slunce v tomto zrození krátce zapadlo, takže může být stále považován za denní horoskop, který by pak z Marsu učinil škůdce, který je v rozporu se sektou.

Valensova rozvinutější metoda profekcí

Ve 4., 5. a 6. knize *Antologie* Valens představuje rozvinutější nebo složitější metodu annuálních profekcí. Začíná dlouhou osobní odbočkou o tom, jak se stal nespokojeným s některými dalšími technikami vládce času, které měl k dispozici, a se rozhodl hledat lepší techniku pro studium menších přírůstků času.[1891] Nakonec po dlouhém boji našel učitele, který ho naučil techniku v Egyptě. Technika, kterou našel, mohla být částečně odvozena ze ztraceného díla Critodema, na základě shrnutí toho díla, které se dochovalo, a které se zdá

[1890] Anonymní (sebevražda partnera): soukromá data.
[1891] Valens, *Anthology*, 4, 11: 1-10.

být nápadně podobné, a protože Valens se o něm jinak často zmiňuje na různých místech v *Antologii*.[1892]

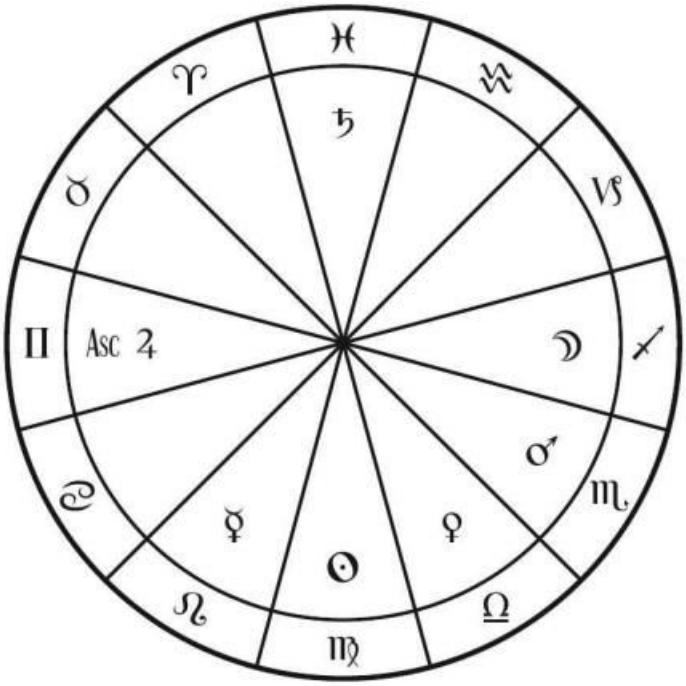
Aktivace planet v profekčním znamení

Jednou z věcí, která Valensovu metodu charakterizuje, je jeho přístup k nativním planetám umístěným ve znamení, do kterého dospěla profekce. Pro Valense se tyto planety aktivují a jsou zdůrazněny. To platí i pro Dorotheův přístup, ačkoli Valens je jedinečný v tom, že se zdá, že tento bod ještě více zdůrazňuje.[1893] Kvalita planety pak charakterizuje kvalitu výsledku pro daný rok. Jsou-li ve znamení, k němuž dospěla profekce, dobrodějové, bude výsledek dobrý nebo snadný. A naopak, pokud se objeví škůdci, výsledek bude špatný nebo obtížný. Například profekce roku do desátého místa, kde by se Saturn nacházel v desátém místě, v nočním horoskopu, by se obecně interpretovala jako rok, ve kterém budou potíže v kontextu povolání zrozence. Pokud by však profekce dospěla k dobroději, došlo by v kontextu kariéry k pozitivním událostem.

Charlie Sheen[1894]

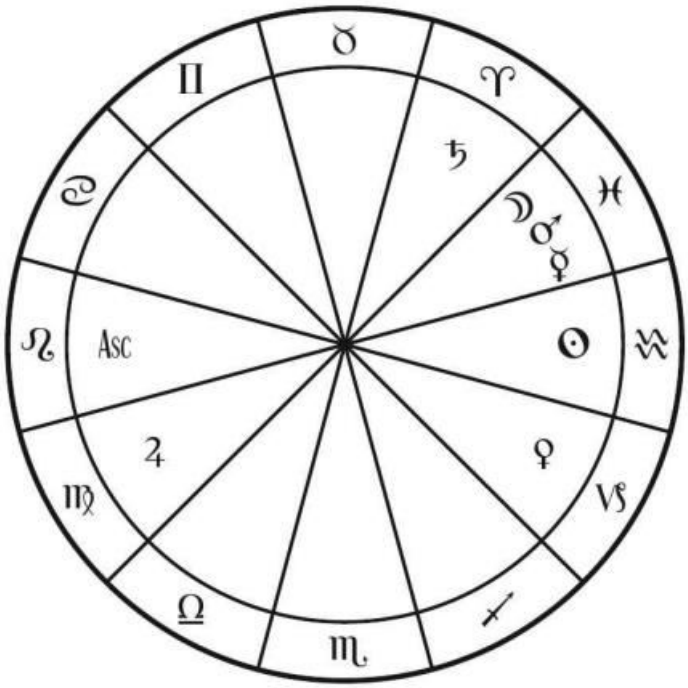
Herec Charlie Sheen dovršil v září 2010 pětačtyřicet, čímž si aktivoval desáté místo (Ryby) v září 2011. V nočním horoskopu má Saturna v Rybách. Podle Valensova přístupu by se tak Saturn aktivoval a charakterizoval by velkou část kvality toho roku. Sheen si na začátku roku 2011 zničil vlastní kariéru, když se nechal vyhodit z televizní show, ve které hrál řadu let a která z něj udělala nejlépe placeného herce v televizi. Stal se sebedestruktivním zneužíváním drog a alkoholu, stejně jako bizarními veřejnými projevy a negativním projevem v médiích. V tomto období byl také diagnostikován jako HIV pozitivní. Zde je důležité, že Saturn v nočním horoskopu byl aktivován tím, že byl ve znamení profekce, a tak charakterizoval velkou část roku.

[1892] Shrnutí Critodema in *CCAG* 8, 3, s. 102, trans. Schmidt, *Sages*, s. 49. Srov. Valens, *Anthology*, 4, 11-24.
[1893] Dorotheus, *Carmen*, 4, 1: 22-39.
[1894] Charlie Sheen: 3. září 1965 ve 22:48 v New Yorku, New York. Údaje, které údajně citoval z jeho rodného listu. Je také hlášen mírně odlišný čas 22:58, ačkoli vycházející znamení, Štěstí a Duch zůstávají ve stejných znameních.

Charlie Sheen

Lisa Marie Presley[1895]

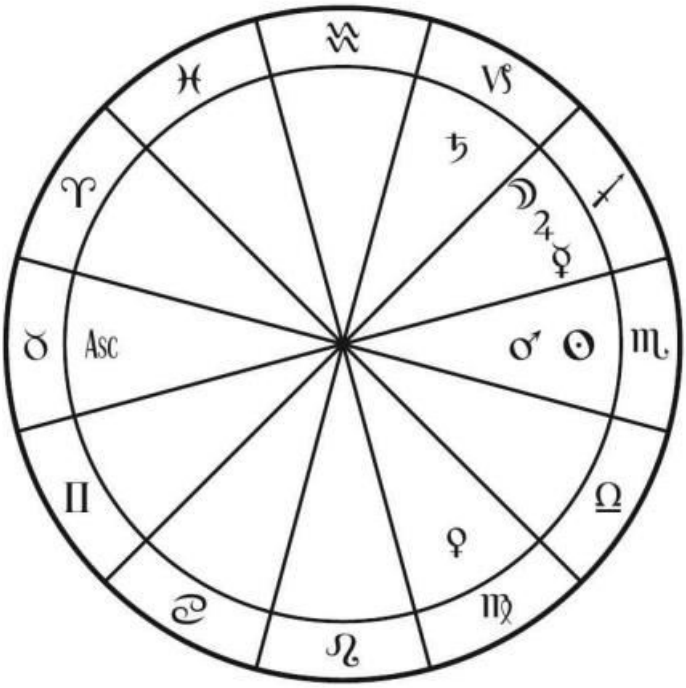

Lisa Marie Presley

[1895] Lisa Marie Presley: 1. února 1968 v 17:01 v Memphisu, Tennessee. AA data z nemocničního záznamu.

Vrátíme-li se k příkladu Lisy Marie Presley, dříve jsme viděli, že zdědila majetek svého otce ve výši 100 milionů dolarů v den, kdy dovršila pětadvaceti let, což byl rok profekce ve druhém místě, kde měla nativního Jupitera v denním horoskopu. Obecným vymezením pro tento rok tedy je, že by to byl dobrý rok pro finanční záležitosti.

Smrt manžela[1896]

Smrt manžela

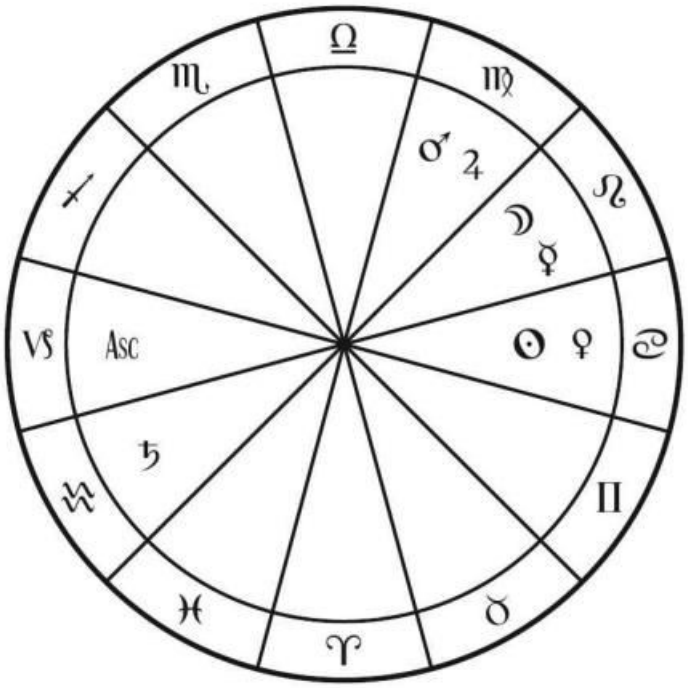
Dalším příkladem je dotyčná, která se narodila s vycházejícím Býkem, a Marsem ve Štíru v sedmém místě v denním horoskopu. Její manžel zemřel na rakovinu krátce poté, co dosáhla třiceti let. Třicátý rok je profekčně do sedmého místa, čímž se aktivuje nativní Mars v sedmém a aktivuje latentní potenciál tohoto umístění. Porovnejte to s následujícím příkladem.

Začátek úspěšného vztahu[1897]

Dotyčná se narodila s vycházejícím Kozorohem, a Venuší v Raku v sedmém místě nočního horoskopu. Když jí bylo osmnáct let, přesunula se profekčně do sedmého místa, čímž aktivovala Venuši, dobroděje sekty. Potkala

[1896] Anonymní (smrt manžela): soukromá data.
[1897] Anonymní (začátek úspěšného vztahu): soukromá data.

svého budoucího manžela a toho roku s ním začala vztah a následně byli více než šedesát let manželé a strávili spolu zbytek života.

Začátek úspěšného vztahu

Valensův přístup je radikálně odlišný od ostatních astrologů, protože místo vládce přebírá planeta umístěná ve znamení.[1898] Dorotheus sice zmiňuje, že planety umístěné ve znamení profekce jsou aktivovány, ale nezdá se, že by naznačoval, že by převzaly roli vládce. Zdá se, že to vytváří napětí v tradici mezi dvěma různými školami nebo přístupy.

Z empirického hlediska lze zmínit, že během posledních deseti let jsem sledoval Valensův přístup, ale nakonec jsem došel k závěru, že se aktivuje jak planeta (planety) ve znamení, tak i vládce (spíše než aby to byla situace buď/nebo). Jako u každého případu, kdy je tradice v rozporu, je důležité, aby si každý astrolog nejen uvědomoval rozdíly a napětí v tradici, ale také aby si o nich vytvořil vlastní závěry ve světle své vlastní praktické zkušenosti.

[1898] Valens nastiňuje tento přístup, když poprvé představuje profekce, a uvádí svůj první příklad horoskopu demonstrující techniku in *Anthology*, 4, 11: 18-26. O několik vět později říká, že pokud je znamení prázdné, přebírá vládce (4, 11:28). Později říká, že pokud se tranzitující planeta pohybuje prázdným znamením, pak tato planeta převezme vládcovství (4, 11:31).

Profekce z jiných výchozích bodů

Pomocí Valensova přístupu můžeme dělat profekci z jakékoli planety, místa nebo bodu v horoskopu, nejen od Ascendentu.[1899] Počáteční bod poskytuje kontext, zatímco koncový bod ukazuje výsledek. V tomto přístupu, když chceme studovat konkrétní téma, začínáme s profekcí spíše od místa nebo planety, která odpovídá danému tématu, nežli od vycházejícího znamení. Chceme-li například studovat manželství, můžeme mít profekci od sedmého místa a pak počítat jedno znamení za rok od tohoto znamení, dokud nedosáhneme znamení, které odpovídá věku zrozence. Planeta (planety aktivované ve znamení profekce nám řeknou, jaký bude rok pro zrozence vzhledem k danému tématu. Profekce tedy poskytují aktuální systém vládce času, který lze použít k určení toho, jak se budou konkrétní oblasti života zrozence vyvíjet v daném roce.

V této metodě se zaměřujeme na profekci ze všech míst a planet, ačkoli podle Valense jsou třemi nejdůležitějšími výchozími body (1) Světlo sekty, (2) Ukazatel hodin a (3) Světlo v rozporu se sektou.[1900] Pro Valense budou tyto tři prvky udávat tón celého roku. V praxi se často setkávám s tím, že když se něco neukáže v profekcích od Ascendentu, bude to jasně naznačeno v profekcích od sektového Světla.

Valensova rozvinutější metoda profekcí se může stát neuvěřitelně komplikovanou, a já jsem ji zde pouze načrtl, protože si myslím, že většinou jednoduché profekce od Ascendentu mohou poskytnout více než dost informací pro to, abychom dostali celkový ráz roku. Těm, kteří by chtěli jít hlouběji do rozvinutější metody, bych doporučil prozkoumat z Valensovy *Antologie* IV., V. a VI. knihu.

[1899] Valens to opakuje opakovaně v in *Anthology*, 4, 11-12.
[1900] Valens, *Anthology*, 5, 7: 1. Srov. *Anthology*, 4, 11: 28; 4, 16: 15.

XVIII. kapitola: Zodiakální uvolnění

Jedna z nejpůsobivějších a nejmocnějších technik vládce času, která byla dosud objevena z helénistické tradice, je dnes známá jako uvolnění ze znamení. Tato technika je dochovaná pouze v díle Vettia Valense, a když ji poprvé představí, nazývá ji „mocnou“ nebo „silnou“ technikou. Vskutku, je to ta nejpozoruhodnější, jakou jsem kdy našel.

Nejlepší analogií pro popis této techniky je, že rozděluje celý život zrozence do různých kapitol a odstavců, jako by život byl knihou. Přesněji řečeno, technika identifikuje některé z nejdůležitějších kapitol v životě člověka s ohledem na různá témata, jako je kariéra nebo zdraví, a může také poskytnout informace o kvalitě těchto kapitol.

Zodiakální uvolnění představuje vynikající příklad jedné z pokročilejších technik vládců času, které helénističtí astrologové používali, a to nejen proto, že je komplikovanější než roční profekce způsobem, jakým se počítá, ale také proto, že byla navržena tak, aby dávala předpovědi na delší časové úseky v životě zrozence. Spíše než omezující se na konkrétní roky, periody zodiakálního uvolnění často trvají desetiletí.

Úroveň přesnosti, které lze dosáhnout při vytváření předpovědí se zodiakálním uvolněním, může být zpočátku trochu zarážející a vyvolává řadu filozofických a etických problémů, se kterými se astrologové budou muset potýkat, když začnou tuto techniku používat v současné praxi.

Mým cílem v této kapitole je poskytnout široký přehled této techniky a pomocí několika příkladů horoskopů demonstrovat, jak různé její aspekty fungují při aplikaci na současné horoskopy.

Zdroj techniky

Valens je náš jediný dochovaný zdroj, který popisuje zodiakální uvolnění.[1901] Jeho primární zpracování je ve čtvrté knize *Antologie*, ačkoli ji původně představil dříve, ve druhé knize, v kontextu diskuse o cestování.[1902] Zde cituje dřívější text připisovaný Abrahamovi v některých instrukcích, jak použít tuto techniku k předpovědi, kdy zrozenec bude cestovat. Zatímco tato technika

[1901] Jediný další astrolog, který tuto techniku zmiňuje, je Rhetorius, který stručně cituje Valensovu čtvrtou knihu in *Compendium*, 97, trans. Holden, s. 147.
[1902] Valens, *Anthology*, 4, 4-10; Valens, *Anthology*, 2, 30: 5-7.

mohla být původně vyvinuta v kontextu studia cestování, v úplném zpracování techniky uvedené ve čtvrté knize Valens demonstruje, že ji lze také použít ke studiu řady dalších zastřešujících témat v životě člověka.

Zodiakální uvolnění používá Ducha a Štěstí jako výchozí body při výpočtu časových period a v kontextu své diskuse o této technice Valens spojuje Slunce s Duchem a Měsíc se Štěstím.[1903] Máme sekundární zprávu o astrologické práci připisované Abrahamovi u Firmica, který ho také spojuje s naukou o losech. Abraham je uveden jako jeden z pozdějších vykladačů ve Firmicově hierarchii zakladatelů helénistické astrologie, ale jeho jméno se také znovu objevuje ve Firmicově díle, když představuje Štěstí a Ducha. Firmicus nám ve své diskusi o Štěstí říká, že „Abraham jej nazval místem Měsíce“ a podobně s ohledem na Ducha nám Firmicus říká, že „Abraham jej nazval místem Slunce“.[1904] Zdá se, že to naznačuje, že Valens a Firmicus čerpali ze stejného zdrojového textu, práce o losech připisovaných Abrahamovi, ačkoli Firmicus se ve své dochované práci nezabývá zodiakálním uvolněním. Nicméně z toho můžeme usoudit, že technika zodiakálního uvolnění byla vyvinuta někdy před Valensovým časem ve druhém století a že ji používali i další astrologové. Ve skutečnosti, v jednom bodě své diskuse o zodiakálním uvolnění Valens věnuje trochu času vyvracením jednoho variantního přístupu k technice, kterou zjevně obhajovali někteří nejmenovaní astrologové, s nimiž nesouhlasil.[1905]

Výpočet period zodiakálního uvolnění

Valens zahajuje své zpracování zodiakálního uvolnění tím, že pro výpočet period zodiakálního uvolnění začínáte znamením, které obsahuje Ducha nebo Štěstí, v závislosti na tom, co chcete studovat. Los, se kterým začínáte, poskytuje kontext pro výsledná časová období, která tato technika produkuje. Základní rozdíl je v tom, že začínáte od znamení, které obsahuje Ducha, abyste mohli studovat záležitosti, které se týkají mysli, zatímco od znamení, které obsahuje Štěstí, záležitosti, které se týkají těla:

„Když tedy hledáme období tělesných záležitostí, jako jsou krize nebo slabosti nebo krveprolití, pády, zranění, utrpení, a cokoli, co k tělu patří, síly, požitek, potěšení, krása a půvab, pak je nutné zodiakálně promítat od Štěstí […]

[1903] Valens, *Anthology*, 4, 4: 1-2.
[1904] Firmicus, *Mathesis*, 4, 17: 5; 4, 18: 1.
[1905] Valens, *Anthology*, 4, 4: 23-31.

Pokud se ptáme na činnost nebo pověst, pak učiníme začátek zodiakálního uvolnění od Ducha.“[1906]

V praxi jsem zjistil, že uvolnění od Ducha je účinné pro určení period v životě člověka souvisejících s kariérou a celkovým životním směřováním, zatímco uvolnění od Štěstí je užitečné především v záležitostech týkajících se zdraví a fyzické vitality zrozence.

Jakmile určíte, ze kterého losu chcete začít, každému znamení zvěrokruhu se pak přiřadí určitý počet let na základě planetární periody domicilního vládce.[1907] Periody, které jsou spojeny s každým ze znamení v kontextu zodiakálního uvolnění, jsou následující:

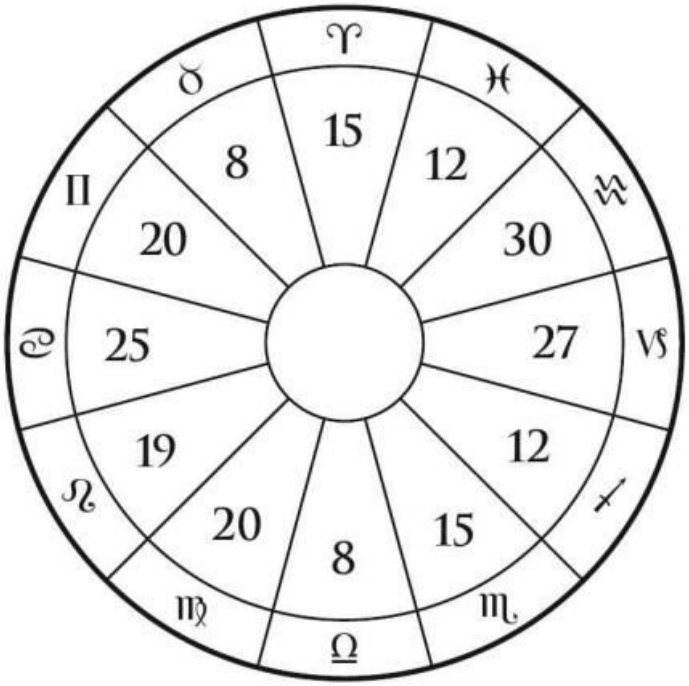
Rak	**25**
Lev	**19**
Blíženci a Panna	**20**
Býk a Váhy	**8**
Beran a Štír	**15**
Ryby a Střelec	**12**
Kozoroh	**27**
Vodnář	**30**

Všimněte si, že perioda spojená s každým ze znamení jsou obecná planetární období, která již známe, i když v kontextu této techniky je perioda 27 let spíše spojená s Kozorohem, nežli obecných 30 let Saturna.[1908]

[1906] Valens, *Anthology*, 4, 4: 3-4.

[1907] Valens, *Anthology*, 2, 30: 5-7.

[1908] Valens uvádí stručné vysvětlení, které souvisí s „konečnými“ nebo „maximálními“ roky planet, což je další systém pro určování planetárních období in *Anthology*, 4, 6: 1-4. Říká, že konečných roků Slunce je 120 a polovina z toho se rovná 60, a že Slunce uděluje polovinu znamení opačnému ke svému vlastnímu domicilu, což je 30 let pro Vodnáře. Měsíc má konečných 108 let, z nichž polovina je 54, a že polovinu z nich distribuuje do znamení opačného k jeho domicilu, což má za následek 27 let pro Kozoroha.

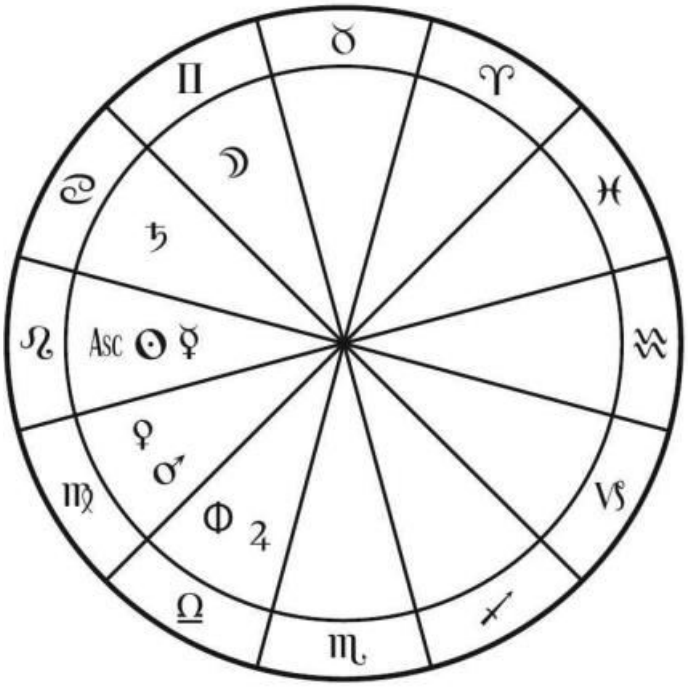
Periody zodiakálního uvolnění

Ať už se los, který chcete studovat, nachází v jakémkoli znamení, první kapitola nebo období lidského života trvá počet let spojených s tímto znamením. Pokud byste například chtěli studovat záležitosti související s kariérou zrozence, přičemž by měl Ducha ve Štíru, pak by první kapitola jeho života s ohledem na toto téma trvala patnáct let, což je perioda Štíra/Marsu. Když perioda tohoto znamení skončí, aktivuje se další znamení v zodiakálním pořadí a jeho vládce na počet let spojených s tímto znamením. Takže po Štíru přichází Střelec, který se aktivuje na dvanáct let. Jakmile perioda tohoto znamení skončí, aktivuje se další znamení v pořadí zvěrokruhu. Období se pohybují vpřed touto proměnlivou rychlostí tak dlouho, dokud je zrozenec naživu.

Jako většina systémů vládců času, neměl Valens pro tuto techniku jméno; odkazuje na ni jako na metodu, která zahrnuje „uvolnění“ zodiakálním znamením Štěstí a Ducha.[1909] Používá technický termín *aphesis*, což znamená „uvolnění“, „vypuštění“, „propuštění“ nebo „osvobození“. Schmidt se původně zasazoval o „uvolnění“ jako o správnou interpretaci *aphesis* v předmluvě ke

[1909] Valens, *Anthology*, 4, 4: 3-4. Jinde se zdá, že se o ní zmiňuje jako o jedné z metod rozdělení časů v souladu s malými obdobími planet (*Anthology*, 4, 11: 6).

čtvrté knize.[1910] Navrhl, že slovo může mít hlubší význam v astrologickém kontextu souvisejícím s osvobozením od dluhu. Může však jednoduše popsat proces „uvolnění“ signifikátoru z jeho pevné pozice v horoskopu narození a umožnění mu pohybovat se v horoskopu určitým tempem. Zdá se, že Valensovo použití slova *apoluō* jako synonyma k *aphesis* potvrzuje, že „uvolnění“ je správný způsob, jak toto slovo přeložit, protože znamená „zprostit se“, „osvobodit se“ nebo „propustit“.[1911] Termín *aphesis* je také aplikován na primární direkce, obvykle v kontextu techniky délky života, což ukazuje, že zodiakální uvolnění je jen jedna „uvolňovací“ technika z mnoha.[1912] Vzhledem k tomu, že rychlost je v tomto případě určena znameními v zodiakálním pořadí, nazýváme to zodiakálním uvolněním.

Příklad Ducha ve Váhách

Řekněme například, že jsme chtěli studovat období kariéry zrozence, který se narodil v roce 1946. Nejprve bychom chtěli identifikovat znamení, které obsahuje Ducha, což by v tomto případě byly Váhy. Vzhledem k tomu, že v tomto horoskopu je Duch ve Vahách, první obecná perioda nebo kapitola života zrozence by trvala osm let, což je období spojené s Váhami a jejich vládcem Venuší. Jakmile skončí perioda Venuše (1954), přejdeme na další

[1910] Valens, *Anthology*, 4, trans. Schmidt, s. xiii-xvi.
[1911] Valens, *Anthology*, 4, 8: 3.
[1912] Valens, *Anthology*, 3, 3.

znamení ve zvěrokruhu, Štíra, 15 let (1954 až 1969). Po uplynutí této 15leté periody by se uvolňování přesunulo na 12 let do Střelce (1969 až 1981). Následovalo by 27letá perioda Kozoroha (1981 až 2007) následovaná 30 lety ve Vodnáři (2007 až 2037) a tak dále. Všechny periody vypočítané v pořadí by vypadaly nějak takto:

Váhy	1946-1954
Štír	1954-1969
Střelec	1969-1981
Kozoroh	1981-2007
Vodnář	2007-2037

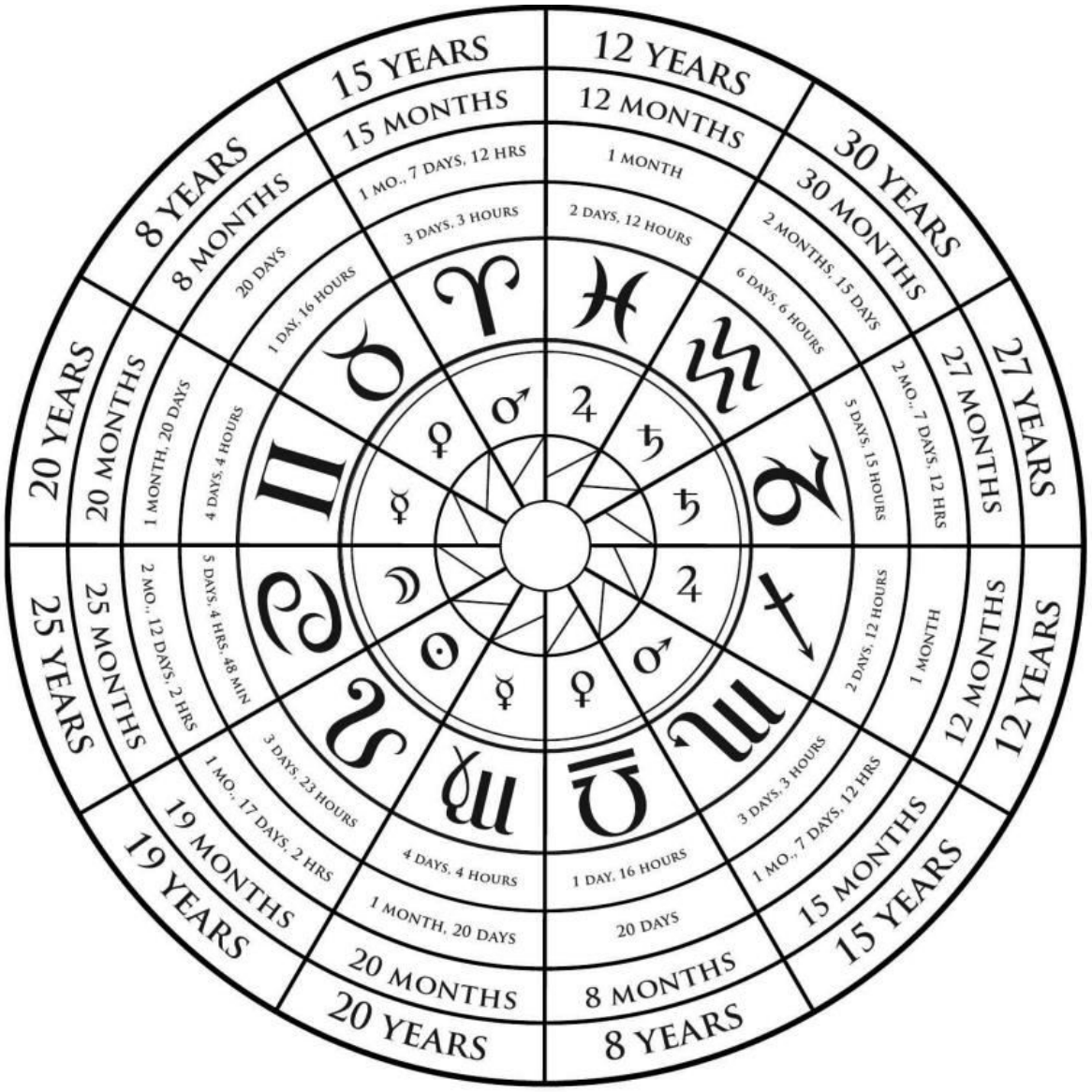
Důležitou poznámkou ve výpočtu period zodiakálního uvolnění je, že v kontextu této techniky použil Valens idealizovaný rok o 360 dnech a měsíc o 30 dnech.[1913] Tímto způsobem je každý měsíc přesně jedna dvanáctina roku. To způsobuje, že každý rok zodiakálního uvolnění je o něco kratší než normální kalendářní rok o 365 dnech, což se někdy může časem nastřádat, i když pro účely této diskuse je budu stále označovat jako „roky“ a „měsíce“.

Výpočet subperiod

V každé z obecných period, které trvají jednu nebo dvě nebo dokonce tři desetiletí, existují také subperiody, ve kterých mohou být další znamení zvěrokruhu aktivována na mnohem kratší dobu.[1914] Periody zodiakálního uvolnění se obecně dělí do čtyř úrovní: „roky“, „měsíce“, „týdny“ a „dny“. Konečným výsledkem jsou čtyři různé úrovně pohybující se po zvěrokruhu různými rychlostmi, jako hodiny se čtyřmi ručičkami. Každá dílčí úroveň je přesně jedna dvanáctina doby trvání úrovně výše. Výsledkem je následující rozdělení:

1. úroveň	360denní „roky“ (obecná perioda)
2. úroveň	30denní „měsíce“ (první subperioda)
3. úroveň	2,5denní „týdny“ (druhá subperioda)
4. úroveň	5hodinové „dny“ (třetí subperioda).

[1913] Valens, *Anthology*, 4, 9.
[1914] Dílčí období jsou nejjasněji nastíněna in *Anthology*, 4, 10: 1-6.

Obecné periody a subperiody zodiakálního uvolnění

Doba spojená s každým znamením zvěrokruhu na všech čtyřech úrovních je uvedena v diagramu výše. Pro účely této knihy se zaměřím na roční a měsíční úrovně, což je obecná perioda a první subperioda; Nebudu se pouštět do výpočtů ostatních subperiod. Existuje celá řada různých softwarových aplikací dostupných pro výpočet zodiakálního uvolnění a doporučil bych je prozkoumat, abyste lépe porozuměli rozdělení různých subperiod.

V poslední kapitole jsme použili annuální profekce, abychom se zaměřili na jednotlivé roky. V této kapitole bych chtěl demonstrovat užitečnost zodiakálního uvolnění ve studiu celých desetiletí života člověka.

Interpretace periody zodiakálního uvolnění

Valens ve svých kapitolách na toto téma uvádí několik různých interpretačních principů na nahlížení zodiakálního uvolnění, ale obecně řečeno existují tři hlavní věci, na které je třeba se zaměřit, aby bylo možné určit kvalitu konkrétního období:

1. Povaha a pozice znamení zvěrokruhu, které se aktivovalo v horoskopu, včetně kvality všech nativních planet umístěných v tomto znamení.
2. Povaha všech planet, které jsou nakonfigurovány k zodiakálnímu znamení.[1915]
3. Stav vládce aktivovaného znamení.

Valens ve svých úvodních poznámkách o zodiakálním uvolnění zřejmě klade větší důraz na vládce znamení, než na samotné znamení, ale pak se zdá, že v aktuálních příkladech horoskopů vyzdvihuje planety umístěné v aktivovaném znamení, nebo na něj nakonfigurované jako důležitější z hlediska interpretace kvality období.[1916] Při použití techniky za posledních deset let jsem zjistil, že planety aspektující znamení, které se aktivovalo v nativním horoskopu, bývají mnohem užitečnější při popisu kvality různých období, a v mnohém z toho, co následuje, budu spíše zdůrazňovat tento přístup, i když čtenář by si měl uvědomit, že existují další nuance a úrovně detailů, ke kterým se lze dostat i studiem vládců aktivovaných znamení.

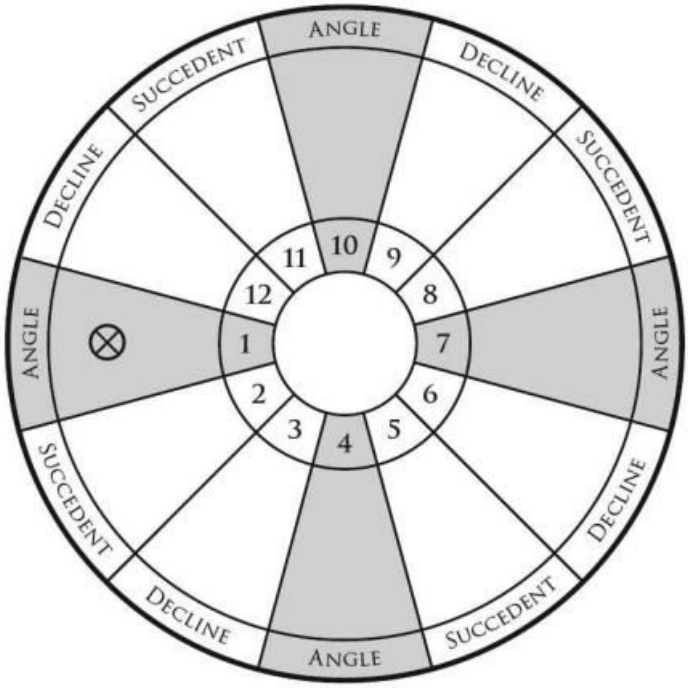
Vrcholy period

Jedním z interpretačních principů, které Valens zmiňuje, když diskutuje o zodiakálním uvolnění z Ducha, je myšlenka, že když se aktivují znamení, která jsou úhlová od Štěstí, budou to období větší aktivity a eminence v životě zrozenců:

„Pokud by tedy rozdělení šlo od Ducha do Středu nebes od Štěstí, nebo dokonce do Štěstí samotného… zrozenec získá vůdčí postavení a náležitou pověst, a bude významný a schopný vládnout a nesmírně se zviditelní v těchto časech.“[1917]

[1915] Celoznakové aspekty. RS
[1916] Dva příklady horoskopů jsou uvedeny v 8. a 10. kapitole 4. knihy *Antologie*.
[1917] Valens, *Anthology*, 4, 7: 14-15, trans. Schmidt.

Valens dále říká, že v kontextu této techniky jsou místa, která jsou úhlová vůči Štěstí, více „energetická“ nebo „účinnější“ (*energesteroi*) ve srovnání s nativními úhly.[1918] Prvním krokem při studiu kariérních období odvozených od Ducha je tedy identifikovat čtyři znamení, která jsou úhlová, od znamení, které obsahuje Štěstí. To by obnášelo první, čtvrté, sedmé a desáté znamení vzhledem ke Štěstí v horoskopu. To je to, co budeme nazývat úhly Štěstí, nebo místa, která jsou úhlová od Štěstí.

Úhly od Štěstí

Přístup, který zde Valens nastiňuje, zahrnuje zahájení časovací techniky od znamení Ducha a poté počítání přes znamení, dokud nedosáhne jednoho z úhlů od Štěstí. Zjistil jsem, že když se uvolňuje od Ducha, aktivace úhlů od Štěstí má tendenci se shodovat s obdobími zvýšené důležitosti a aktivity v životě zrozence, zejména v kontextu kariéry a celkového životního směřování. V důsledku toho nazývám období, kdy jsou aktivovány úhly od Štěstí při uvolnění od Ducha, jako „vrchol periody“.

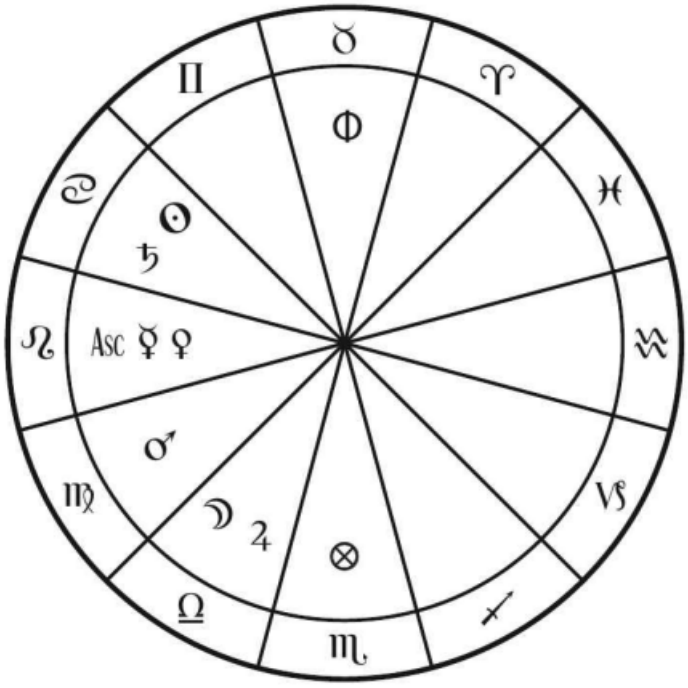
Když jsem v létě roku 2005 dorazil do Project Hindsight, právě začínali zjišťovat, jak funguje a jak mocné to je. Dva z příkladů horoskopů, které jsme v

[1918] Valens, *Anthology*, 4, 7: 15. Konkrétně říká, že „kvadraturní“ místa k Losu jsou energičtější, ačkoli kontrast s nativními úhly jasně ukazuje, že má na mysli všechny čtyři úhly od Štěstí.

té době použili při studijních setkáních, byly tehdejšího prezidenta Spojených států George W. Bushe a bývalého viceprezidenta USA Al Gora. Tyto dva horoskopy stále představují několik nejvýraznějších příkladů toho, jak působí vrcholy period.

George W. Bush[1919]

♉ L1/L2 - 7/6/1946
♊ L2 - 3/3/1947
♋ L2 - 10/23/1948
♌ L2 - 11/12/1950
♍ L2 - 6/4/1952
♎ L2 - 1/25/1954
♊ L1/L2 - 5/25/1954
♋ L2 - 1/15/1956
♌ L2 - 2/3/1958
♍ L2 - 8/27/1959
♎ L2 - 4/18/1961
♏ L2 - 12/14/1961
♐ L2 - 3/9/1963
♑ L2 - 3/3/1964
♒ L2 - 5/22/1966
♓ L2 - 11/7/1968
♈ L2 - 11/2/1969
♉ L2 - 1/26/1971
♐ L2 - 9/23/1971 - LB
♑ L2 - 9/17/1972
♋ L1/L2 - 2/9/1974
♌ L2 - 2/29/1976
♍ L2 - 9/21/1977
♎ L2 - 5/14/1979
♏ L2 - 1/9/1980
♐ L2 - 4/3/1981
♑ L2 - 3/29/1982
♒ L2 - 6/16/1984
♓ L2 - 12/3/1986
♈ L2 - 11/28/1987
♉ L2 - 2/20/1989
♊ L2 - 10/18/1989
♑ L2 - 6/10/1991 - LB
♒ L2 - 8/28/1993
♓ L2 - 2/14/1996
♈ L2 - 2/8/1997
♉ L2 - 5/4/1998
♌ L1/L2 - 10/1/1998
♍ L2 - 4/23/2000
♎ L2 - 12/14/2001
♏ L2 - 8/11/2002
♐ L2 - 11/4/2003
♑ L2 - 10/29/2004
♒ L2 - 1/17/2007
♓ L2 - 7/5/2009
♈ L2 - 6/30/2010
♉ L2 - 9/23/2011
♊ L2 - 5/20/2012
♋ L2 - 1/10/2014
♒ L2 - 1/30/2016 - LB
♍ L1/L2 - 6/23/2017

George W. Bush – Periody Ducha a nativní horoskop

[1919] George W. Bush: 6. července 1946 v 7:26 v New Haven, Connecticut. Údaje AA, z rodného listu.

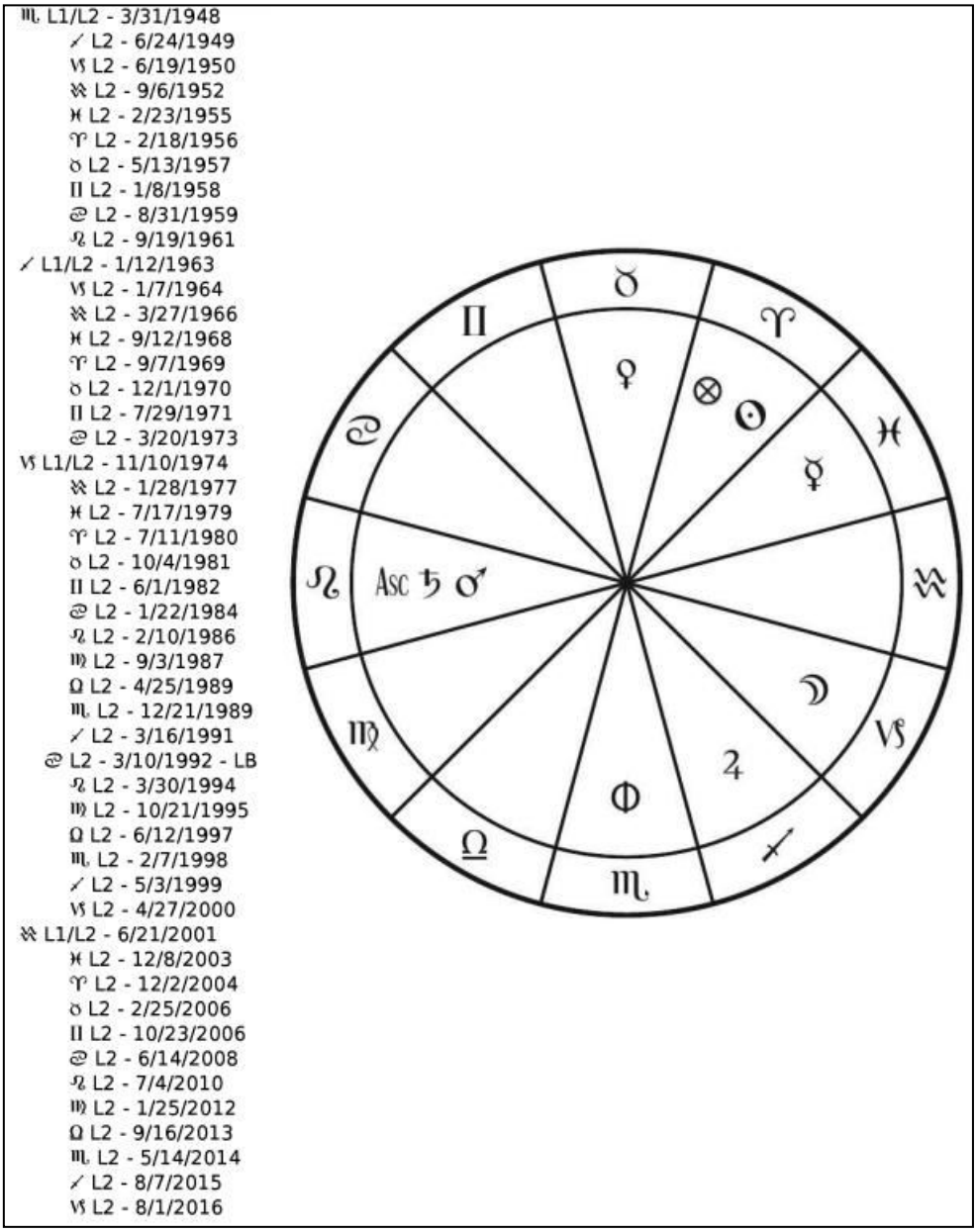
Začněme Bushovým horoskopem. Má Ducha v Býku a Štěstí ve Štíru. Vzhledem k tomu, že Štěstí je ve Štíru, víme, že jeho vrcholy period se budou shodovat se čtyřmi fixními znameními: Štír (znamení Štěstí), Lev (desáté od Štěstí), Býk (sedmé od Štěstí) a Vodnář (čtvrté od Štěstí). Pokud začneme s uvolňováním od Ducha, abychom mohli studovat jeho kariérní období, Bush začal v osmiletém období Býka (1946-1954). Toto je vrcholné období, protože je úhlové od Štěstí, avšak je příliš mladý na to, aby dokázal něco významného. Poté se přesune do dvacetiletého období Blížence (1954-1974). Toto období není úhlové od Štěstí, takže to není vrcholné období. Poté se přesunul do pětadvacetiletého období Raka (1974-1998). V roce 1998 pak začalo nové devatenáctileté období Lva, což je desáté znamení vzhledem ke Štěstí, a tedy vrcholné období (perioda).[1920] Několik měsíců poté, co toto období začalo, zahájil v červnu 1999 svou prezidentskou kampaň a v lednu 2001 byl inaugurován jako čtyřicátý třetí prezident Spojených států. Odsloužil dvě čtyřletá funkční období, než v roce 2009 odstoupil z důvodu omezení funkčního období. Tudíž Valensovo prohlášení o tom, že se zrozenec dostane k moci a eminenci, jakmile období uvolnění z Ducha doputuje k desátému znamení vzhledem ke Štěstí, by v tomto případě bylo docela přesné.

Bushovým soupeřem během prezidentských voleb v roce 2000 ve Spojených státech byl Al Gore. Gore se narodil s Duchem ve Štíru a se Štěstím v Beranu. Úhly od Štěstí v jeho horoskopu budou čtyři pohyblivá znamení: Beran, Kozoroh, Váhy a Rak. Uvolňování začíná od Ducha ve Štíru, počínaje patnáctiletým obdobím, které trvá od jeho narození v roce 1948 do roku 1963.

Jakmile bylo toto období dokončeno, období uvolňování se přesunulo do Střelce asi na dvanáct let (1963-1974). V roce 1974 přešel do sedmadvacetiletého období Kozoroha, což je důležité, protože je to desáté znamení vzhledem ke Štěstí, a tedy perioda vrcholu. Gore začal svou politickou kariéru nedlouho poté, co začalo toto obecné období, když byl koncem roku 1976 zvolen do Kongresu Spojených států.

[1920] Má vlastní závorka. RS

Al Gore[1921]

Al Gore – Periody Ducha a nativní horoskop

V roce 1992 si ho Bill Clinton vybral jako svého kandidáta během prezidentských voleb v USA toho roku a o několik měsíců později se stal viceprezidentem Spojených států, což je pravděpodobně nejvyšší politická funkce, které za svůj život dosáhne. Gore byl stále ve svém sedmadvacetiletém vrcholném období Kozoroha během prezidentského klání v roce 2000, kdy kandidoval proti Bushovi, ale vrcholné období skončilo v červnu 2001, což bylo jen několik měsíců poté, co prohrál volby, a Bush byl inaugurován prezidentem.

[1921] Al Gore: 31. března 1948 v 12:53 ve Washingtonu, District of Columbia. Údaje AA, z rodného listu.

Na těchto dvou příkladech je zarážející, že můžete vidět vrcholná období obou mužů, která se shodují s dobou v jejich životech, kdy se stali významnými politiky, přesně jak řekl Valens. Je také pozoruhodné vidět, že jedno z jejich vrcholných období začalo právě ve chvíli, kdy se naplňovaly jeho politické ambice, zatímco druhé vrcholné období skončilo právě v době, kdy se chýlilo ke konci jeho největší politické eminence.

Důsledky toho, co tato technika dokáže, mě překvapily, když jsem se s ní poprvé setkal v roce 2005. Za posledních deset let jsem viděl, že neustále přináší další mimořádné výsledky, a doufám, že zde nabídnu určitý letmý pohled, ačkoli moje pojetí musí být nutně poněkud povrchní. V následujícím textu uvedu nástin některých dalších hlavních bodů techniky, které byly vyvinuty částečně na základě studia způsobu, jakým ji Valens ve svém textu nastiňuje, ale také částečně na základě vlastních zkušeností a postřehů při práci s ní za posledních deset let.

Hodnocení úhlů od Štěstí

Stejně jako některé úhly od Ascendentu byly v helénistické tradici považovány za silnější než jiné, tak jsou některé úhly od Štěstí mocnější než jiné. První a desáté znamení ve vztahu ke Štěstí jsou dvě nejmocnější nebo energetická znamení, a to jsou ta dvě, která na začátku vybral Valens ve svém počátečním prohlášení o úhlech od Štěstí.[1922] Když se aktivují v dílčích obdobích (subperiodách), [1923] obvykle je označuji jako „hlavní vrcholy“. [1924] Dalším nejsilnějším je sedmé znamení od Štěstí, o kterém hovořím jako o „středním vrcholu“. Poslední je čtvrté znamení od Štěstí, které nazývám „období menšího vrcholu“. Následuje obvyklé helénistické pořadí míst, které má obvykle první a desáté místo jako nejsilnější, následuje sedmé a nakonec čtvrté.

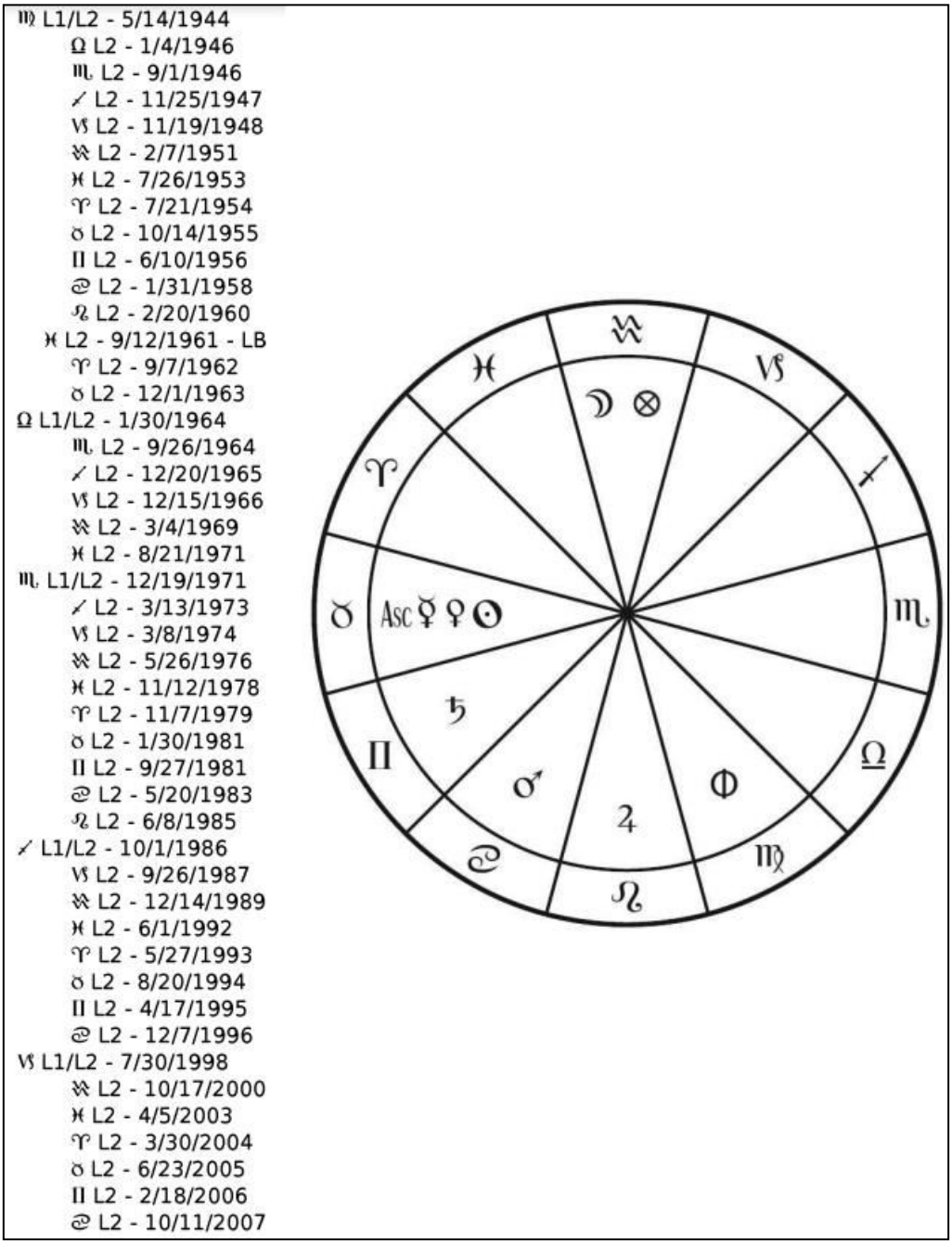
Rozdíl mezi velkými, středními a menšími vrcholy period se stává relevantním hlavně při pohledu na kratší doby trvání v subperiodách. Ne každý zrozenec dosáhne desátého znamení od Štěstí nebo samotného znamení Štěstí na roční nebo obecné úrovni v obdobích Ducha během svého života, i když to není nutné pro dosažení kariérního vrcholu. Zasáhnout jakýkoli úhel od Štěstí v obecných periodách se obvykle shoduje s obdobím zvýšené aktivity a

[1922] Valens, *Anthology*, 4, 7: 14.
[1923] Má vlastní závorka. RS
[1924] Možná spíše ve významu „významné vrcholy“. V originálu „*major*“. RS

důležitosti v kariéře a celkovém životním směřování, i když to není desáté nebo první znamení. Ať už je to jakýkoli úhel, bude mít tendenci být vrcholem té části života dané osoby, ať je kariéra nebo životní práce této osoby jakákoli.

Jak uvidíme v následujících příkladech, zdá se, že tato technika funguje v celé řadě různých oblastí kariéry. V tomto bodě bych také měl poznamenat, že kromě úhlů od Štěstí existuje mnoho dalších úvah, které jsou důležitými interpretačními faktory, které se někdy mohou stát ještě důležitějšími než samotné úhly, jak probereme později. Než se k tomu však dostaneme, podívejme se na několik dalších případů, kdy se úhly od Štěstí shodují s vrcholy kariéry.

George Lucas[1925]

George Lucas – Periody Ducha a nativní horoskop

George Lucas se narodil s Duchem v Panně a se Štěstím ve Vodnáři.[1926] Začal ve dvacetiletém období Panny (1944-1964), po kterém následovalo

[1925] George Lucas: 14. května 1944 v 5:40 v Modesto v Kalifornii. Údaje AA, z rodného listu. Používám mírně upravený čas 5:41:35.

[1926] V jeho horoskopu používám denní výpočty pro losy, protože jeho Slunce je jen několik stupňů pod stupněm Ascendentu, a zjistil jsem, že horoskopy se začnou chovat jako denní, když je Slunce blízko východu ráno. Také jsem upravil jeho čas tak, že jsem jej posunul o minutu a půl dopředu, abych umístil Ducha do Panny, a ne do Lva, což se zdá přijatelné, protože zaznamenaný čas narození 5:40 může být mírně zaokrouhlený.

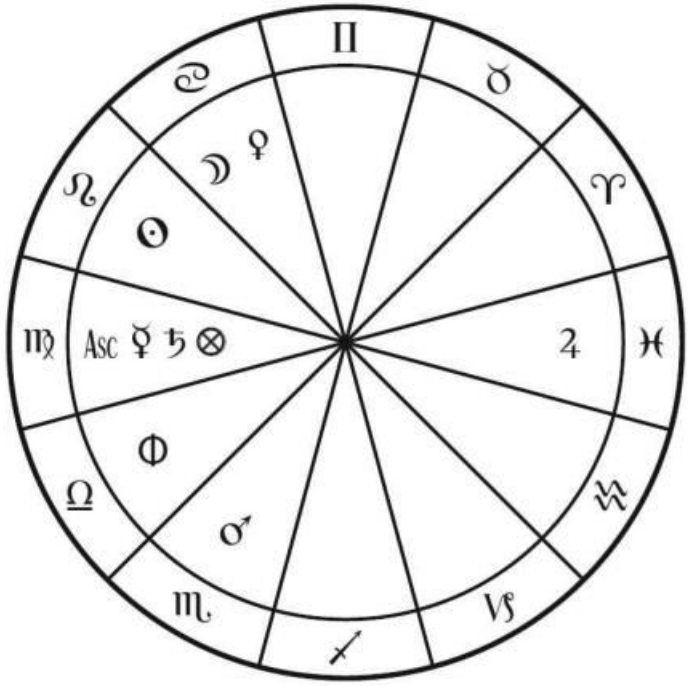
období Vah (1964-1971). V roce 1971 vstoupil do patnáctiletého období Štíra, což je desáté znamení od Štěstí, a tedy jeho hlavní vrcholné periody.

Dílčí období tohoto obecného vrcholného období začínalo patnáctiměsíčním obdobím Štíra (prosinec 1971 – březen 1973), po kterém následovalo dvanáct měsíců ve Střelci (březen 1973 – březen 1974). Následovalo dvacet sedm měsíců v Kozorohu (březen 1974 – květen 1976). V květnu 1976 vstoupil do třicetiměsíčního období Vodnáře, které je znamením samotného Štěstí. V květnu 1977 byl propuštěn film *Star Wars*, který se vyvinul ve velmi úspěšnou filmovou sérii. V této době byl na vrcholech jak v obecné periodě (1. úroveň), tak i v subperiodě (2. úroveň).

Dílčí období Vodnáře skončilo v listopadu 1978 a začalo dvanáctiměsíční období Ryb, po kterém následovalo patnáctiměsíční období Berana od listopadu 1979. V lednu 1981 vstoupil do osmiměsíčního období Býka, což je čtvrté znamení od Štěstí, a tedy další vrcholné období (i když méně významné). Jeho film *Raiders of the Lost Ark* byl spuštěn v červnu 1981 a stal se druhou nejznámější filmovou sérií, na jejímž vzniku se podílel. Nakonec v roce 1986 toto patnáctileté vrcholné období (Štír) skončilo. To ukazuje, že dva z největších vrcholů filmové kariéry George Lucase nastaly právě tehdy, když dosáhl vrcholných období v zodiakálním uvolnění, a to jak v obecné periodě, tak v subperiodách.

Steve Wozniak[1927]

♎ L1/L2 - 8/11/1950
♏ L2 - 4/8/1951
♐ L2 - 7/1/1952
♑ L2 - 6/26/1953
♒ L2 - 9/14/1955
♓ L2 - 3/2/1958
♏ L1/L2 - 6/30/1958
♐ L2 - 9/23/1959
♑ L2 - 9/17/1960
♒ L2 - 12/6/1962
♓ L2 - 5/24/1965
♈ L2 - 5/19/1966
♉ L2 - 8/12/1967
♊ L2 - 4/8/1968
♋ L2 - 11/29/1969
♌ L2 - 12/19/1971
♐ L1/L2 - 4/12/1973
♑ L2 - 4/7/1974
♒ L2 - 6/25/1976
♓ L2 - 12/12/1978
♈ L2 - 12/7/1979
♉ L2 - 3/1/1981
♊ L2 - 10/27/1981
♋ L2 - 6/19/1983
♑ L1/L2 - 2/8/1985
♒ L2 - 4/29/1987
♓ L2 - 10/15/1989
♈ L2 - 10/10/1990
♉ L2 - 1/3/1992
♊ L2 - 8/30/1992
♋ L2 - 4/22/1994
♌ L2 - 5/11/1996
♍ L2 - 12/2/1997
♎ L2 - 7/25/1999
♏ L2 - 3/21/2000
♐ L2 - 6/14/2001
♋ L2 - 6/9/2002 - LB
♌ L2 - 6/28/2004
♍ L2 - 1/19/2006
♎ L2 - 9/11/2007
♏ L2 - 5/8/2008
♐ L2 - 8/1/2009
♑ L2 - 7/27/2010
♒ L1/L2 - 9/20/2011
♓ L2 - 3/8/2014
♈ L2 - 3/3/2015

Steve Wozniak – Periody Ducha a nativní horoskop

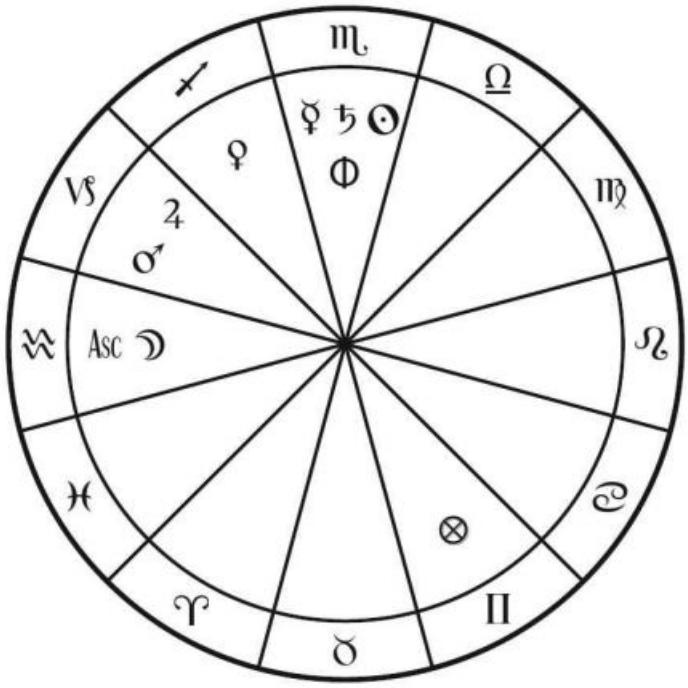
Wozniak se narodil s Duchem ve Vahách a Štěstím v Panně. Se Štěstím v Panně se proměnlivá znamení stávají vrcholnými obdobími. Začínal v osmiletém období Vah (1950-1958), po kterém následovalo patnáct let ve Štíru (1958-1973). V roce 1973 přešel do dvanáctiletého období Střelce, což je čtvrté znamení od Štěstí, a tedy vrcholné období. Ve stejném roce jeho přítel Steve Jobs nechal Wozniaka vyrobit obvodovou desku pro jinou společnost, což je

[1927] Steve Wozniak: 11. srpna 1950 v 9:45 v San Jose v Kalifornii. Údaje AA, citované z veřejného oznámení.

vedlo k tomu, že začali spolupracovat na elektronických projektech. V roce 1975 Wozniak vyvinul prototyp pro první počítač Apple a v roce 1976 Wozniak a Jobs založili Apple Computer, Inc. Wozniak pracoval v Applu asi deset let, než nakonec na začátku roku 1985 odešel a jeho odchod byl oficiální v roce 1987. Jeho dvanáctileté vrcholné období Střelce, které začalo v roce 1973, skončilo v roce 1985, a tak se jeho vrcholné období jednoznačně shodovalo s jeho působením ve společnosti Apple, která se stala průkopníkem v oblasti osobních počítačů.

Chris Brennan[1928]

♏ L1/L2 - 11/1/1984
♐ L2 - 1/25/1986
♑ L2 - 1/20/1987
♒ L2 - 4/9/1989
♓ L2 - 9/26/1991
♈ L2 - 9/20/1992
♉ L2 - 12/14/1993
♊ L2 - 8/11/1994
♋ L2 - 4/2/1996
♌ L2 - 4/22/1998
♐ L1/L2 - 8/15/1999
♑ L2 - 8/9/2000
♒ L2 - 10/28/2002
♓ L2 - 4/15/2005
♈ L2 - 4/10/2006
♉ L2 - 7/4/2007
♊ L2 - 2/29/2008
♋ L2 - 10/21/2009
♑ L1/L2 - 6/13/2011
♒ L2 - 8/31/2013
♓ L2 - 2/17/2016
♈ L2 - 2/11/2017
♉ L2 - 5/7/2018
♊ L2 - 1/2/2019
♋ L2 - 8/24/2020
♌ L2 - 9/13/2022
♍ L2 - 4/5/2024
♎ L2 - 11/26/2025
♏ L2 - 7/24/2026
♐ L2 - 10/17/2027
♋ L2 - 10/11/2028 - LB
♌ L2 - 10/31/2030
♍ L2 - 5/23/2032
♎ L2 - 1/13/2034
♏ L2 - 9/10/2034
♐ L2 - 12/4/2035
♑ L2 - 11/28/2036
♒ L1/L2 - 1/22/2038

Chris Brennan – Periody Ducha a nativní horoskop

Narodil jsem se se Štěstím v Blížencích a Duchem ve Štíru. Začal jsem v patnáctiletém období Štíra v roce 1984 a v roce 1999 jsem zahájil dvanáctileté období Střelce, což bylo vrcholné období, protože Střelec je sedmým domem od Štěstí. Krátce poté, co začalo období Střelce, jsem začal studovat astrologii, která se stala mým hlavním zaměřením v životě. V dílčích obdobích tohoto dvanáctiletého období Střelce jsem vstoupil do dvanáctiměsíčního období Střelce od srpna 1999 do srpna 2000, po kterém následovalo dvacet sedm

[1928] Chris Brennan: 1. listopadu 1984 v 13:28 v Auroře, Colorado. Údaje AA, z rodného listu.

měsíců v Kozorohu do října 2002, a třicet měsíců ve Vodnáři do dubna 2005. V dubnu 2005 jsem vstoupil do dvanáctiměsíčního období Ryb, což je desáté znamení od Štěstí, a tedy hlavní vrcholná perioda. V květnu 2005 jsem byl pozván, abych působil v Projektu Hindsight, a abych pomohl s knihovnou, kterou budovali. To léto jsem mohl začít číst všechny překlady helénistických textů, které do té doby vytvořily, a začal jsem studovat Valense a zodiakální uvolnění. Byl jsem tedy v jedné ze svých nejvyšších vrcholných period, když jsem objevil právě tuto techniku. Dalo by se říci, že astrolog ví, že našel mocnou techniku, když tato technika sama říká, že byla objevena.[1929] Zajímavé je, že letos jsem znovu ve stejné hlavní vrcholné periodě v Rybách, když dokončuji psaní této knihy.

Interpretace kvality periody

Periody vrcholu jsou aktivnější a důležitější, ale ne nutně pozitivní nebo negativní. Hlavními úvahami, které určují, jaká bude kvalita periody, jsou 1) povaha jakýchkoliv nativních planet umístěných do znamení, které se aktivovalo, 2) povaha jakýchkoli nativních planet konfigurovaných na znamení, zejména kvadraturou nebo opozicí, a 3) stav vládce znamení. Jak bylo uvedeno dříve, zaměříme se hlavně na první dvě, protože jsem je považoval za důležitější, a zdá se, že je Valens ve svých dvou příkladech horoskopů více zdůrazňuje.

Ve svých příkladech Valens zmiňuje pouze planety, které jsou konfigurovány do aktivovaného znamení, když jsou buď umístěny ve znamení, nebo jsou k němu konfigurovány kvadraturou nebo opozicí. Není jasné, zda je to úmyslné nebo náhodné. Může to souviset s doktrínou připisovanou Petosirídovi, ve které byly tvrdé aspekty, jako jsou kvadratury, považovány za silnější než měkké aspekty, jako jsou trigony, ať už dobré nebo špatné (v závislosti na zahrnutých planetách).[1930] Sám Valens zmiňuje, že kvadratury a

[1929] Ve Valensovi je pasáž, kde vypráví příběh o nalezení techniky vládce času, a původně to Schmidt vyložil tak, že Valens říkal, že techniku může objevit jen tehdy, když technika samotná říká, že ji objeví, a tak ví, že našel platnou techniku. Viz Valens, *Anthology*, 4, 11: 7-10, trans. Schmidt, s. 23, pozn. 6. Jiní však tuto pasáž interpretovali tak, že Valens místo toho řekl, že ho k této technice přivedla prozřetelnost a jeho daimōn. Viz Komorowska, *Vettius Valens of Antioch*, s. 347; Greenbaum, *The Daimon*, s. 36.
[1930] *CCAG*, 6, s. 62: 9-17.

opozice jsou v jednom bodě v kontextu diskuse v annuálních profekcích silnější.[1931]

Ze zkušenosti jsem zjistil, že úhly od dobrodějů a škůdců bývají nejužitečnější pro určení období, která budou ze strany zrozence vnímána jako nejpozitivnější nebo nejnegativnější. Zde je sekta zvláště užitečná pro určení, která znamení budou vnímána jako nejpozitivnější nebo nejnegativnější, tj. identifikací dobroděje, který je ze sekty, a škůdce, který je v rozporu se sektou. Čtyři znamení, která jsou úhlová vzhledem k nejpozitivnějšímu dobroději, označují období, která jsou prožívána jako pozitivní nebo snadná, a kdy budou mít tendenci nastat příznivé nebo vhodnější události. Naopak, úhly od nejnegativnějšího škůdce v horoskopu označují období, která jsou obecně vnímána jako obtížná nebo náročná, a v těchto obdobích budou mít tendenci k nepříznivým nebo nepříjemným událostem. Důležitým bodem, který je zde třeba zdůraznit, je to, že planety mohou aspektovat prázdná znamení, a když se znamení aktivuje, stejně jako jakékoli nativní konfigurace, které jsou pro toto znamení, směřuje to k lepšímu nebo horšímu.[1932]

Každá planeta má silnější nebo slabší vliv na určitá znamení, se kterými je nakonfigurována. Opět, směšováním zkušeností se standardní helénistickou doktrínou aspektů, se pořadí zdá být následující: dobroděj nebo škůdce bude mít největší moc nad znamením, do kterého je umístěn. Poté je to znamení, které má jako druhé nejsilnější vliv, a které překonává superiorní[1933] kvadraturou.[1934] Poté je to znamení, kdy je planeta v opozici. A konečně, planeta má nejslabší vliv na znamení, se kterým je v inferiorní kvadratuře.[1935] Tento

[1931] Valens, *Anthology*, 4, 16: 23.

[1932] To, že planety mohou aspektovat prázdná znamení, demonstruje Valens ve svém prvním příkladu zodiakálního uvolnění, kde se v jednom bodě zmiňuje o tom, že Merkur a Mars jsou svědky nebo svědčí Vodnáři, což popisuje kvalitu tohoto období (*Anthology*, 4, 8: 18). V horoskopu je Merkur ve Lvu a Mars ve Štíru a ve Vodnáři nejsou žádné planety. Možná také stojí za povšimnutí, že Merkur je v tomto horoskopu v averzi, vůči svému domicilnímu vládce, Slunci, což podle mého názoru odporuje Schmidtově domněnce, že planeta musí být také nakonfigurována ke svému domicilnímu vládci, aby v souvislosti se zodiakálním uvolněním propůjčila své svědectví prázdnému znamení. Srov. Schmidt, "*Two Conjectures about the Hellenistic Concept of Testimony*."

[1933] Tj. horní. RS

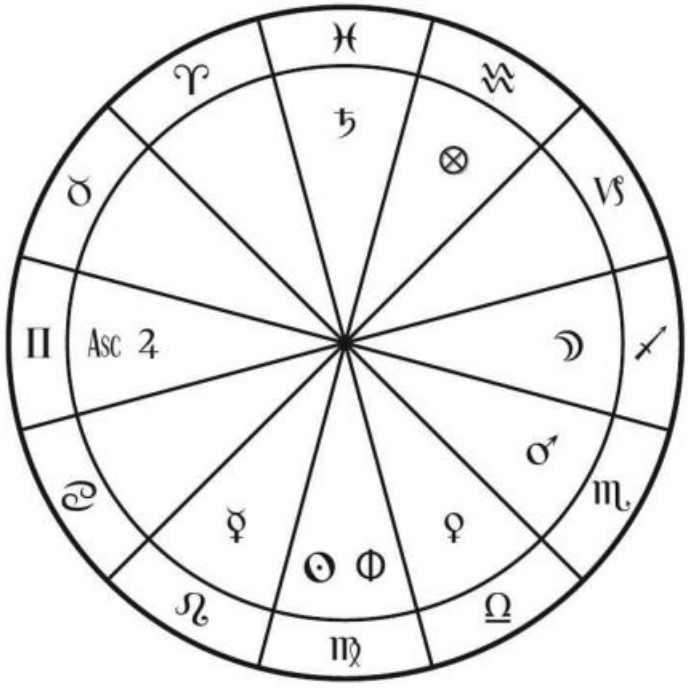
[1934] Je to tedy 4. znamení od té planety. V tomto případě jsem měl určité pochybnosti, nicméně z příkladu autonehody (viz níže) jasně vyplývá, co tím Brennan myslí. *Uvádí, že Saturn ve Střelci překonává Ryby*. Druhá mocná pozice je tak daná 4. znamením od planety. RS

[1935] Tj. dolní. 10. znamení od té planety. RS

žebříček se stává důležitým hlavně z hlediska charakterizace a rozlišování subperiod nebo určení, které planety mají větší moc nad konkrétním znamením, když je vůči němu konfigurováno více planet, čímž se určí, jaké bude dominantní téma v dané periodě.

Charlie Sheen[1936]

♍ L1/L2 - 9/4/1965
♎ L2 - 4/27/1967
♏ L2 - 12/23/1967
♐ L2 - 3/17/1969
♑ L2 - 3/12/1970
♒ L2 - 5/30/1972
♓ L2 - 11/16/1974
♈ L2 - 11/11/1975
♉ L2 - 2/3/1977
♊ L2 - 10/1/1977
♋ L2 - 5/24/1979
♌ L2 - 6/12/1981
♓ L1/L2 - 1/3/1983 - LB
♈ L2 - 12/29/1983
♉ L2 - 3/23/1985
♎ L1/L2 - 5/22/1985
♏ L2 - 1/17/1986
♐ L2 - 4/12/1987
♑ L2 - 4/6/1988
♒ L2 - 6/25/1990
♓ L2 - 12/11/1992
♏ L1/L2 - 4/10/1993
♐ L2 - 7/4/1994
♑ L2 - 6/29/1995
♒ L2 - 9/16/1997
♓ L2 - 3/4/2000
♈ L2 - 2/27/2001
♉ L2 - 5/23/2002
♊ L2 - 1/18/2003
♋ L2 - 9/9/2004
♌ L2 - 9/29/2006
♐ L1/L2 - 1/22/2008
♑ L2 - 1/16/2009
♒ L2 - 4/6/2011
♓ L2 - 9/22/2013
♈ L2 - 9/17/2014
♉ L2 - 12/11/2015
♊ L2 - 8/7/2016
♋ L2 - 3/30/2018
♑ L1/L2 - 11/20/2019

Charlie Sheen – Periody Ducha a nativní horoskop

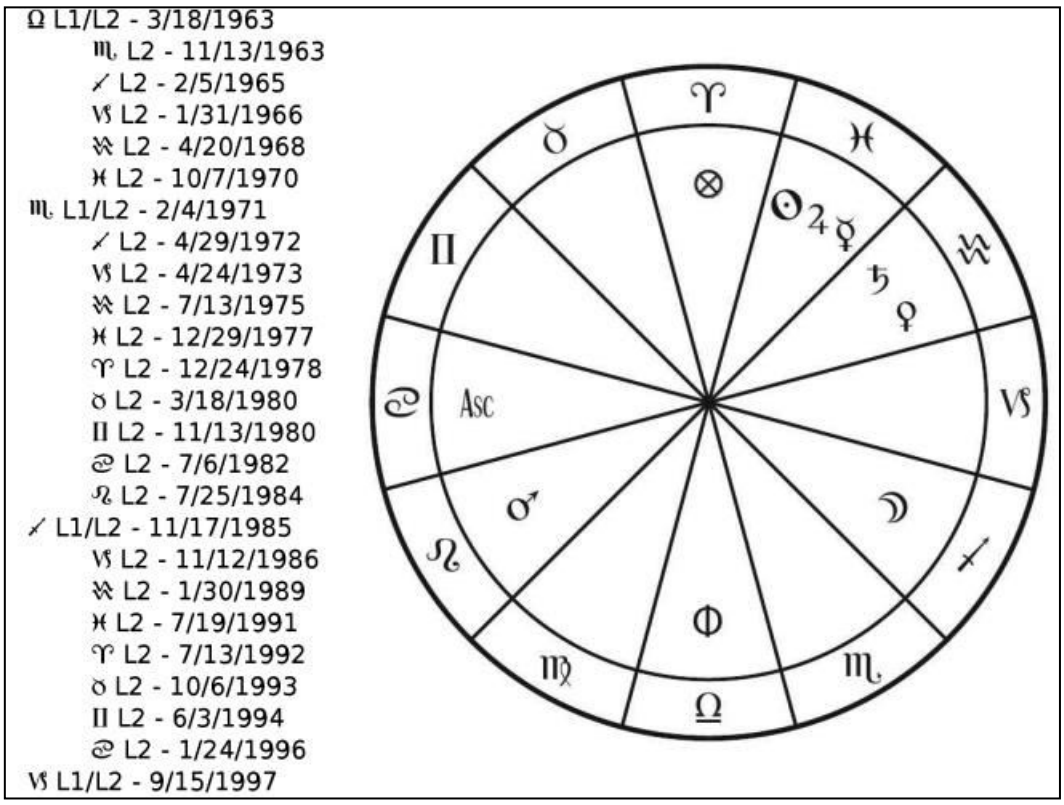
[1936] Charlie Sheen: 3. září 1965 ve 22:48 v New Yorku, New York. Údaje, které údajně citoval z jeho rodného listu. Je také hlášen mírně odlišný čas 22:58, ačkoli vycházející znamení, Štěstí a Duch zůstávají ve stejných znameních.

Herec Charlie Sheen se narodil s nočním horoskopem, vycházejí Blíženci, Venuše ve Vahách, Saturn v Rybách, Štěstí ve Vodnáři a Duch v Panně. Uvolnění z Ducha (kariéra), Sheen začal ve dvacetiletém období Panny (1965-1985), po kterém následovalo osm let ve Vahách (1985-1993). Toto období Vah bylo jeho subjektivně nejpozitivnější, protože obsahovalo dobrodějnou Venuši v nočním horoskopu. Brzy v tomto období získal svou první hlavní roli ve filmu *Platoon* z roku 1986 a ke konci začal být obsazován do dalších filmů.

V roce 1993 zahájil patnáctileté období vrcholu Štíra, desátého znamení od Štěstí. Toto znamení obsahovalo Mars, ale protože je to noční horoskop, Mars je této sektě nakloněn, a proto není příliš obtížný. Klíčové slovo, které nalézám, se často objevuje, když se aktivuje škůdce sekty, „překonatelné obtíže“. Protože to byla patnáctiletá vrcholná perioda, zdá se, že se shodovala s vrcholem jeho herecké kariéry. V roce 1994, krátce po začátku tohoto období, získal hvězdu na hollywoodském chodníku slávy a po zbytek devadesátých let zaujal hlavní roli v několika velkých filmech. Na počátku roku 2000 přešel do televize, počínaje pořadem *Spin City* v roce 2000 a poté pořadem *Two and a Half Men* v roce 2003. Za roli v této show získal nominace na ceny Emmy a Zlatý glóbus a nakonec se do konce desetiletí stal nejlépe placeným hercem v televizi.

Když v roce 2008 skončilo patnáctileté vrcholné období, začalo nové dvanáctileté období Střelce. Nejen, že Střelec již nebyl vrcholným obdobím, ale byl v nočním horoskopu v kvadratuře se Saturnem v Rybách, což z něj učinilo jedno z jeho nejobtížnějších znamení. Jeho kariéra a život se v tomto okamžiku začaly rozpadat. V prosinci 2009 byl zatčen za napadení manželky, počátkem roku 2010 se pokusil o odvykání, v říjnu 2010 byl znovu zatčen a poté se nechal vyhodit z vysoce placeného seriálu, ve kterém ztvárnil hlavní roli v důsledku bizarního chování a hanlivých poznámek o tvůrci seriálu. V průběhu příštího roku nebo dvou pak měl hodně medializované zhroucení. Důležité zde je, že zatímco období vrcholu často představují období zvýšené aktivity a důležitosti v životě zrozence, jsou to úhly od dobrodějů a škůdců, které indikují období, která jsou subjektivně prožívána jako více pozitivní nebo negativní. Když se člověk dostane do obtížného období v kontextu období zodiakálního uvolnění z Ducha, může to označovat obtížné období v životě člověka s ohledem na jeho kariéru.

Vanessa Williams[1937]

Vanessa Williams – Periody Ducha a nativní horoskop

Dalším příkladem je modelka, zpěvačka a herečka Vanessa Williams. Narodila se s denním horoskopem, vychází Rak, Jupiter v Rybách, Mars ve Lvu, Duch ve Vahách a Štěstí v Beranu. Uvolněním z Ducha, kariéra začala osmiletým obdobím ve znamení Váh (1963-1971), po kterém následovalo patnáct let ve Štíru (1971-1985). Ke konci období Štíra (září 1983) byla první Afroameričankou, která vyhrála soutěž krásy *Miss America*. O několik měsíců později však vstoupila do devatenáctiměsíční periody Lva, která začala v červenci 1984, aktivovala znamení škůdce v rozporu se sektou a přibližně v této době byla donucena odstoupit jako *Miss Amerika* poté, co časopis zveřejnil její nahé fotografie. O rok později skončila subperioda Lva a také celé obecné období, a ona se přesunula do nového dvanáctiletého období Střelce, které je úhlové vůči jejímu nativnímu Jupiteru v Rybách. Najala si nového manažera, který jí pomohl znovu se objevit, a krátce nato se stala úspěšnou zpěvačkou a vydala své první album v únoru 1988 během dvaceti sedmiměsíčního vrcholného období Kozoroha (2. úroveň). O několik let později, v srpnu 1991,

[1937] Vanessa L. Williams: 18. března 1963 v 11:28 v Millwood, New York. Údaje AA, z karty dítěte publikované v její autobiografii.

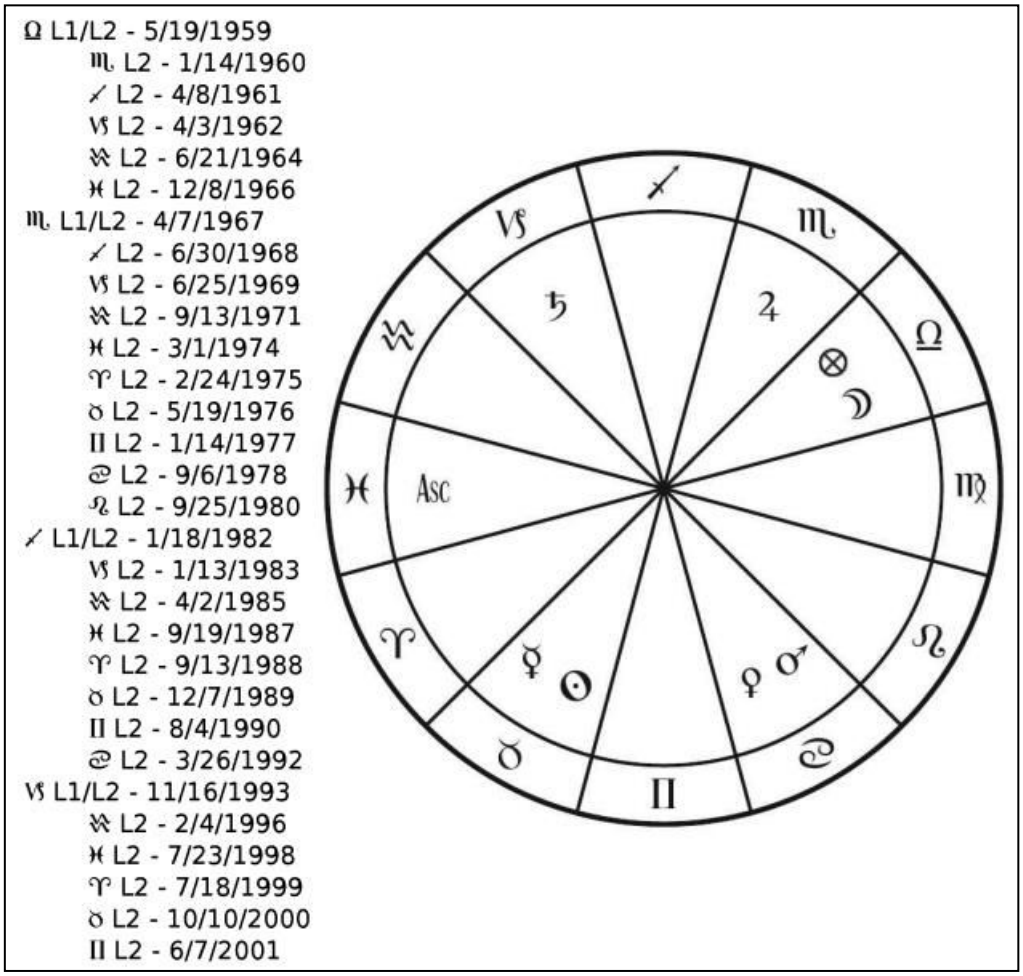
vydala své druhé a nejúspěšnější album během období Ryb (2. úroveň), znamení, které obsahuje její Jupiter. Tímto způsobem můžeme jasně srovnat jednu z nejtěžších událostí, které se udály v její kariéře, která nastala, když se aktivovalo znamení obsahující škůdce v rozporu se sektou, s jedním z nejpozitivnějších období v její kariéře, které nastalo, když bylo aktivováno znamení s dobrodějem sekty.[1938]

Až dosud jsme se zaměřovali na uvolnění z Ducha, abychom ukázali období, která se týkají kariéry zrozence. Valens však také říká, že můžete použít zodiakální uvolnění ke studiu období souvisejících se zdravím a tělem zrozence uvolněním ze Štěstí. To také demonstruje ve svém prvním příkladu horoskopu, když ukazuje, že uvolnění ze Štěstí přicházejícím do znamení obsahujícího Saturna v nočním horoskopu vedlo k tomu, že zrozenec zažil ztroskotání, nemoc a nakonec smrt.[1939] Také jsem zjistil, že uvolnění ze Štěstí je užitečné ve spojení se studiem období zranění, nemoci a někdy i smrti. Použiji dva příklady.

[1938] To je také dobrý příklad pravidla, které jsem shledal užitečným v praxi, kdy někdy dojde k ohnisku nebo k nejdůležitějším událostem v obecném období, když se na úrovni subperiody aktivuje znamení, které obsahuje vládce obecného období. V tomto případě došlo k určující události patnáctiletého období Štíra, když podperioda dospěla ke znamení, které obsahovalo Mars, a později bylo její nejúspěšnější album vydáno během dvanáctiletého období Střelce, kdy bylo na úrovni subperiody aktivováno znamení, které obsahovalo Jupitera. To se podobá technice, kterou se mnou Robert Zoller sdílel v roce 2007 v rámci annuálních profekcí, podle nichž když měsíční profekce dojde na znamení, které obsahuje vládce roku, bude to znamenat nejdůležitější měsíc v životě zrozence v daném roce.

[1939] Valens, *Anthology*, 4, 8: 1-13.

Nicole Brown Simpson[1940]

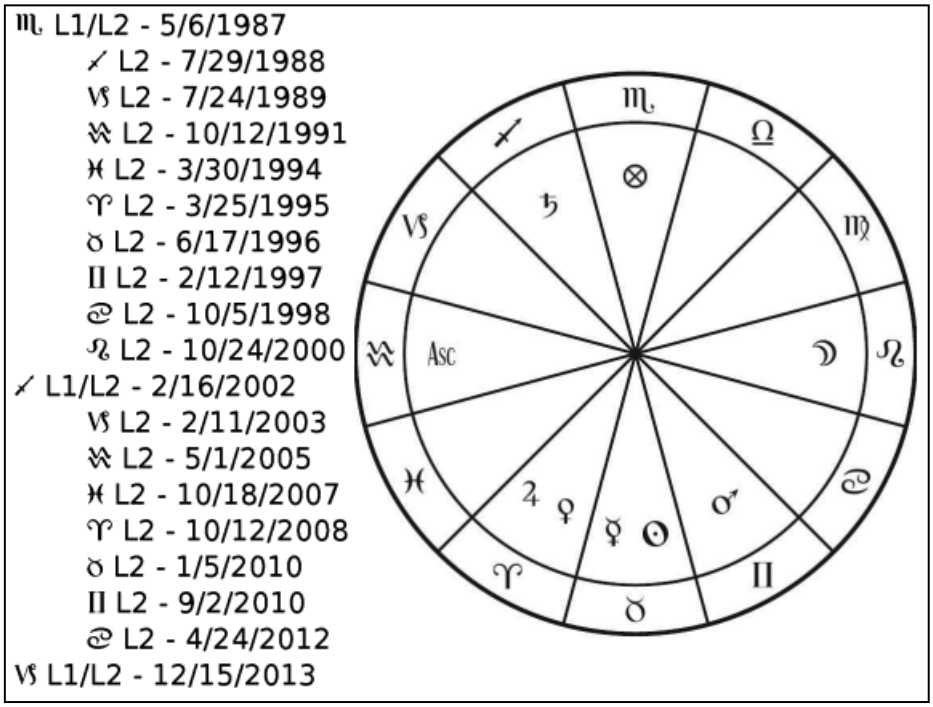
Nicole Brown Simpson – Periody Štěstí a nativní horoskop

Toto je noční horoskop se Saturnem v Kozorohu, Štěstím ve Vahách. Dotyčná začala v osmiletém období Vah (1959 - 1967), následoval Štír na patnáct let (1967-1982) a Střelec na dvanáct let (1982-1993). V listopadu 1993 začala sedmadvacetileté období Kozoroha. Toto je znamení, které obsahuje Saturna v nočním horoskopu, takže bychom očekávali, že to bude pro ni nejtěžší. O několik měsíců později, v červnu 1994, byla zavražděna.[1941]

[1940] Nicole Brown Simpson: 19. května 1959 ve 2:00 ve Frankfurtu nad Mohanem, Německo. Údaje AA, z rodného listu.

[1941] Zajímavé je, že podle helénských definic je domicilní či povýšená planeta v rozporu se sektou neutralizována. RS

Autonehoda[1942]

Autonehoda – Periody Štěstí a nativní horoskop

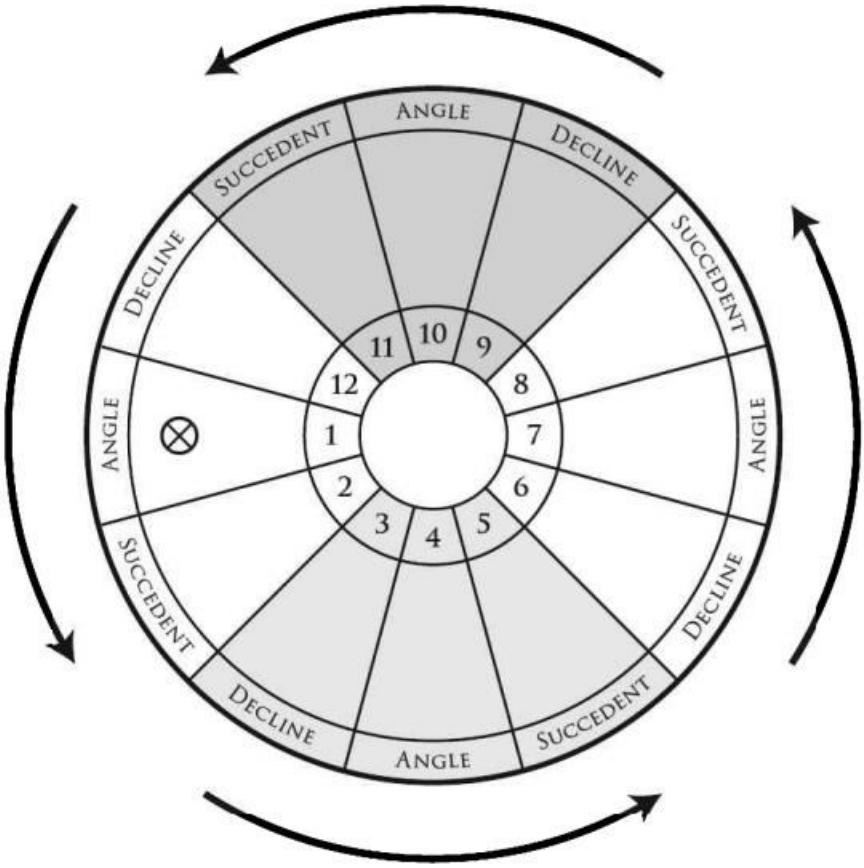
Dotyčná měla noční horoskop se Saturnem ve Střelci a Štěstím ve Štíru. Začala patnáctiletým obdobím Štíra (1987-2002), po kterém následovalo dvanáctileté období Střelce v roce 2002, které aktivovalo znamení obsahující škůdce, který je v rozporu se sektou, Saturna. Na úrovni dílčích období (2. úroveň) začalo nové dvanáctileté období Střelce dvanáctiměsíčním dílčím obdobím Střelce, po kterém následovalo sedmadvacetiměsíční dílčí období Kozoroha, a poté třicet měsíců ve Vodnáři. 18. října 2007 začala dvanáctiměsíční subperioda Ryb, které v horoskopu překonává Saturn[1943] ve Střelci. Dva dny po začátku subperiody zemřela při autonehodě.

Úhlové trojice ve vztahu ke Štěstí

Z mé zkušenosti se zdá, že koncept úhlových trojic, jak je aplikován na místa odvozená od Ascendentu, lze použít i na místa odvozená od Štěstí. Zdá se, že to skutečně naznačuje Valens do té míry, že konstruuje odvozená místa od Štěstí a zachází s úhlovými znameními od Štěstí jako s čepy či *kentra*.[1944]

[1942] Anonymní (autonehoda): soukromé údaje.
[1943] Saturn je v 10. znamení od Ryb. RS
[1944] Valens, *Anthology*, 2, 18: 5-7. *Kentra* je množné číslo od *kentron*.

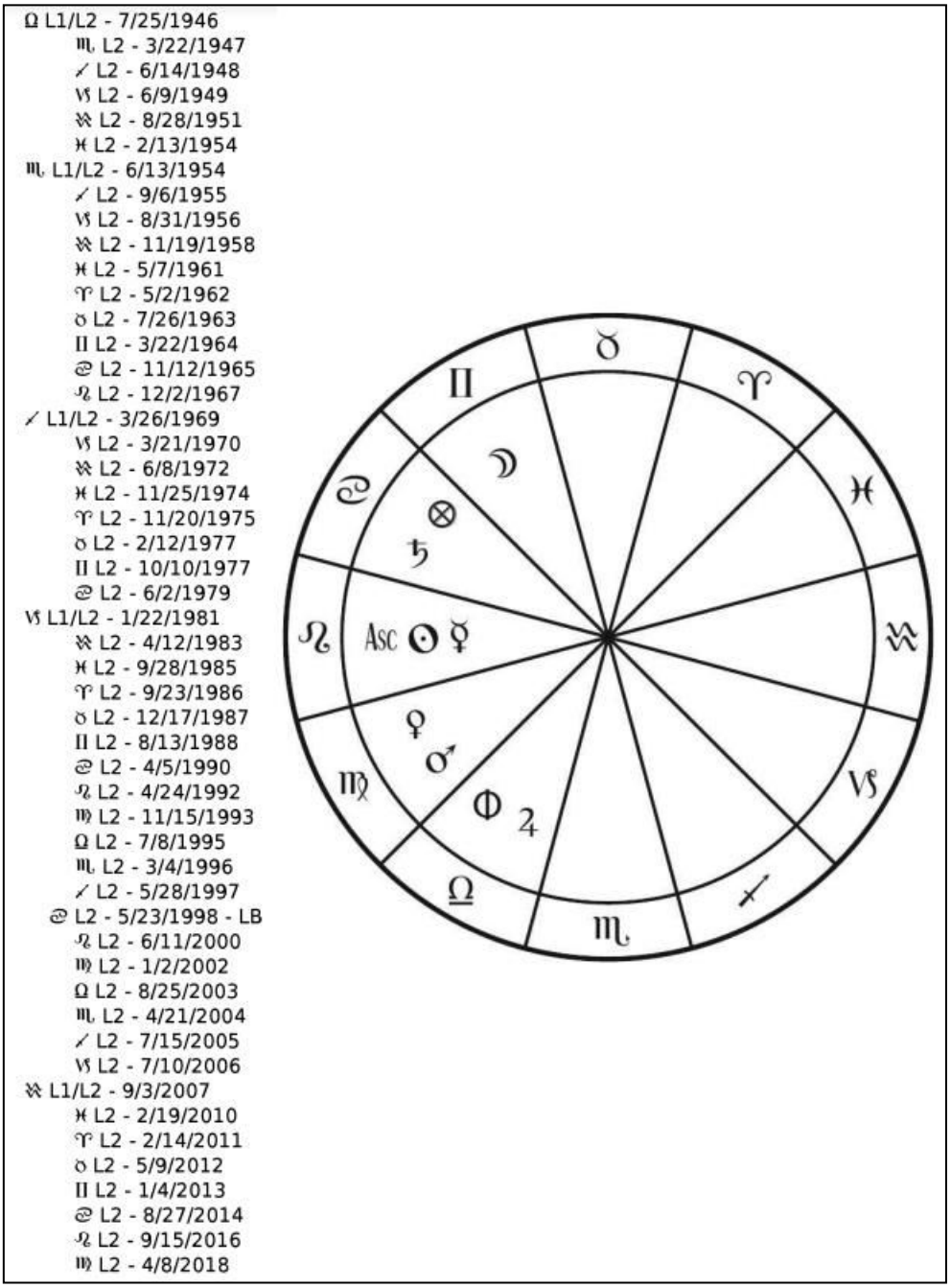
Podle tohoto schématu lze znamení rozdělit do čtyř sad po třech, seskupených kolem čtyř úhlů od Štěstí.

Úhlové trojice ve vztahu ke Štěstí

Každá úhlová trojice představuje sekvenci, která má začátek, střed a konec. Znamení bezprostředně před úhlem Štěstí představuje začátek sekvence a všiml jsem si, že události, které se pod ním odehrávají, jsou často anticipační nebo přípravné a fungují jako předchůdci událostí, které se budou odehrávat během následujících dvou znamení. Následuje samotný úhel Štěstí, který představuje období zvýšené aktivity a důležitosti uprostřed sekvence, kdy se události zahájené pod předchozím znamením stanou plně aktivními. Poslední částí úhlové triády je znamení, které následuje za úhlem Štěstí, a které představuje konec sekvence, ve které jsou události a témata zahájená během předchozích dvou znamení přenášeny vpřed a naplněny. Tímto způsobem má každá úhlová trojice začátek, střed a konec. Sekvence se opakuje na začátku další úhlové triády.

Demetra George[1945]

Demetra George – Periody Ducha a nativní horoskop

Astroložka Demetra George se narodila s denním horoskopem, s Duchem ve Vahách a Štěstím v Raku. Uvolnění z Ducha (kariéra), Demetra začala v osmiletém období Vah (1946-1954), následovalo patnáct let ve Štíru (1954-1969), po kterém vstoupila do dvanáctiletého období Střelce v roce 1969. Toto období Střelce představuje začátek úhlové triády, která by trvala téměř celý její

[1945] Demetra George: 25. července 1946 v 6:22 CST v Chicagu, Illinois. Údaje AA, z rodného listu.

dospělý život, protože je to znamení, které předchází a navazuje na Kozoroha, sedmé znamení od Štěstí. Na začátku období Střelce se chystala vystudovat vysokou školu a stát se učitelkou matematiky, ale počátkem roku 1970 opustila školu a přidala se do společenství; v roce 1971 začala studovat astrologii prostřednictvím knih, které byly k dispozici v komunitní knihovně. Její zájem o astrologii se během příští dekády zvýšil a později, v obecné periodě se zúčastnila své první astrologické konference, kde dostala kopii nově publikovaných efemerid asteroidů. Začala studovat asteroidy v horoskopech a vyvinula interpretace a systém pro jejich použití.

V lednu 1981 dokončila dvanáctileté období Střelce a přesunula se do dvaceti sedmiletého vrcholného období Kozoroha (úhlové znamení od Štěstí). Ten stejný měsíc začala psát knihu o asteroidech, která nakonec vyšla v roce 1986 pod názvem *Asteroid Goddesses*. Vydání této knihy pomohlo nastartovat její kariéru astrologa a upevnilo její pověst jedné z nejvýznamnějších astrologů konce dvacátého a začátku dvacátého prvního století. Během zbytku tohoto období vydala další knihy a zažila nejaktivnější část své kariéry, pokud jde o výuku a poradenství, stejně jako uznání, které se jí za její práci dostalo. Přibližně v polovině tohoto období získala magisterský titul v oboru klasických studií a následně se začala zajímat o helénistickou astrologii. V polovině roku 2000 začala vyučovat jednu z prvních tříd v moderní době zaměřenou výhradně na helénistickou astrologii.

V roce 2007 skončilo sedmadvacetileté období Kozoroha, a ona se přesunula do třicetiletého období Vodnáře. Toto je znamení po vrcholném období, ve kterém jsou předchozí témata přenesena a dokončena. O rok později, v roce 2008, vydala knihu *Astrology and the Authentic Self*, která představovala jeden z prvních úspěšných pokusů o spojení moderní a starověké astrologie, přičemž spojila její dřívější práci o asteroidech a moderní psychologickou astrologii s její pozdější prací o helénistické astrologii. Později v tomto období plánuje vydat jednu z prvních velkých učebnic helénistické astrologie.[1946] Tímto způsobem dotáhla do konce mnoho událostí a témat, které byly zahájeny v předchozích dvou znameních v úhlové triádě.

[1946] Demetra George, *Ancient Astrology: A Practitioner's Guide* (předběžný název).

Ztráta svazku (spojení)[1947]

Valens v jednom bodě vysvětluje, že na jakékoli subperiodické úrovni, pokud cyklus dospěje k původnímu znamení, kde začínal na začátku obecné periody, pak místo aby cyklus začal znovu, subperioda přeskočí na protilehlé znamení z obecné periody a poté se začne opět posouvat vpřed.[1948] Valens to označuje jako „ztráta pouta (svazku, vazby)“ (*sundesmōn luseis*) či „přerušení sekvence“.[1949] Ke ztrátě svazku na obecné úrovni dochází pouze u znamení delších než 17 1/2 roku, protože to je přibližně doba, po jak dlouho trvá dokončení všech subperiod druhé úrovně, pokud je sečtete.[1950] V důsledku toho dochází ke ztrátě svazku pouze ve znameních Blíženců, Raka, Lva, Panny, Kozoroha a Vodnáře. Při svém výzkumu zodiakálního uvolnění z Ducha jsem zjistil, že ztráta svazku obvykle naznačuje velký přechod z hlediska kariéry a životního směřování daného člověka. Toto je jeden z podivnějších aspektů této techniky, ale také má tendenci být jedním z jejích pozoruhodnějších a spolehlivějších aspektů.

♋ L1/L2 - 4/4/1965
♌ L2 - 4/24/1967
♍ L2 - 11/14/1968
♎ L2 - 7/7/1970
♏ L2 - 3/4/1971
♐ L2 - 5/27/1972
♑ L2 - 5/22/1973
♒ L2 - 8/10/1975
♓ L2 - 1/26/1978
♈ L2 - 1/21/1979
♉ L2 - 4/15/1980
♊ L2 - 12/11/1980
♑ L2 - 8/3/1982 - LB
♒ L2 - 10/21/1984
♓ L2 - 4/9/1987
♈ L2 - 4/3/1988
♉ L2 - 6/27/1989
♌ L1/L2 - 11/24/1989

Příklad ztráty svazku („LB“)[1951]

[1947] Má vlastní závorka. RS
[1948] Valens, *Anthology*, 4, 4: 20-22.
[1949] Valens, *Anthology*, 4, 5: 1.
[1950] Valens, *Anthology*, 4, 4: 22.
[1951] „*Loosing of the Bond*“. RS

Abychom uvedli příklad, představme si osobu, která se narodila v roce 1965 s Duchem v Raku. Svůj život začíná v pětadvacetiletém období Raka. V subperiodách na 2. úrovni začíná dvaceti pětiměsíčním obdobím Raka, následuje devatenáct měsíců ve Lvu, dvacet měsíců v Panně, osm měsíců ve Vahách, patnáct ve Štíru, dvanáct ve Střelci, dvacet sedm v Kozorohu, třicet ve Vodnáři, dvanáct v Rybách, patnáct v Beranu, osm v Býku a dvacet v Blížencích. V tomto okamžiku byla všechna znamení zvěrokruhu aktivována v subperiodách a uvolnění by se mělo vrátit do znamení, kde začalo, do Raka, ale místo toho skočí do opačného znamení, Kozoroha. Zde začíná cyklus znovu v polovině: dvacet sedm měsíců v Kozorohu, třicet ve Vodnáři, dvanáct v Rybách a tak dále. Ztráta svazku je tedy bodem, ve kterém subperioda přeskočí na znamení opačné vůči znamení obecné periody, namísto aby se vrátila tam, kde začala.

Ztráta svazku

Tato ztráta svazku nastane na jakékoli úrovni pouze jednou v obecné periodě, a pokud se subperioda vrátí ke znamení, ze kterého začala podruhé, pak to bude aktivovat původní znamení ještě jednou, namísto druhého

přeskoku. Pouze znamení Kozoroh a Vodnář jsou dostatečně dlouhá na to, aby se tato znamení po ztrátě svazku znovu aktivovala. Když k tomu dojde, může to být ve skutečnosti docela významné, protože subperiody se vracejí ke znamení, ve kterém začínaly na začátku obecné periody, která byla „přeskočena“ při ztrátě svazku. Když k tomu dojde u Kozoroha a Vodnáře, mluvím o tom jako o „období dokončení“, a obvykle existuje určitý význam, že se v tu dobu v životě zrozence uzavře kruh.

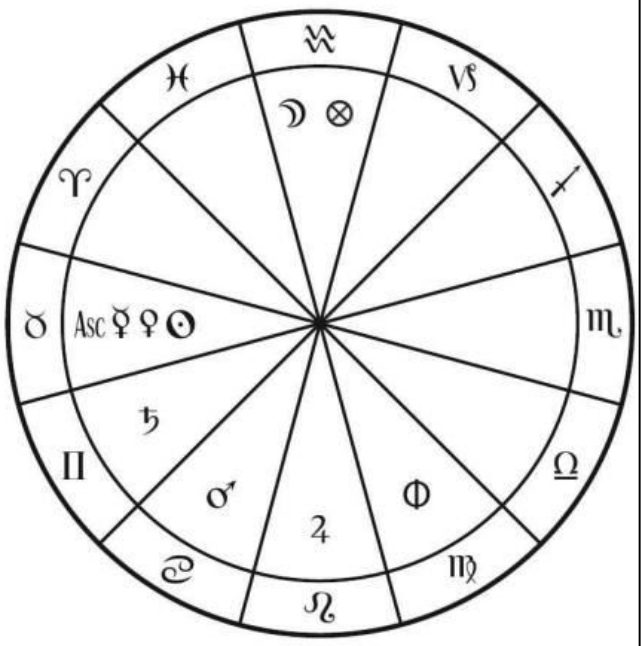
George Lucas[1952]

George Lucas - Spirit Periods

♍ L1/L2 - 5/14/1944
♌ L2 - 1/4/1946
♏ L2 - 9/1/1946
♐ L2 - 11/25/1947
♑ L2 - 11/19/1948
♒ L2 - 2/7/1951
♓ L2 - 7/26/1953
♈ L2 - 7/21/1954
♉ L2 - 10/14/1955
♊ L2 - 6/10/1956
♋ L2 - 1/31/1958
♌ L2 - 2/20/1960
♓ L2 - 9/12/1961 - LB
♈ L2 - 9/7/1962
♉ L2 - 12/1/1963
♌ L1/L2 - 1/30/1964

George Lucas - Fortune Periods

♒ L1/L2 - 5/14/1944
♓ L2 - 10/31/1946
♈ L2 - 10/26/1947
♉ L2 - 1/18/1949
♊ L2 - 9/15/1949
♋ L2 - 5/8/1951
♌ L2 - 5/27/1953
♍ L2 - 12/18/1954
♌ L2 - 8/9/1956
♏ L2 - 4/6/1957
♐ L2 - 6/30/1958
♑ L2 - 6/25/1959
♌ L2 - 9/12/1961 - LB
♍ L2 - 4/5/1963
♌ L2 - 11/25/1964
♏ L2 - 7/23/1965
♐ L2 - 10/16/1966
♑ L2 - 10/11/1967
♒ L2 - 12/29/1969
♓ L2 - 6/16/1972
♈ L2 - 6/11/1973
♓ L1/L2 - 12/8/1973

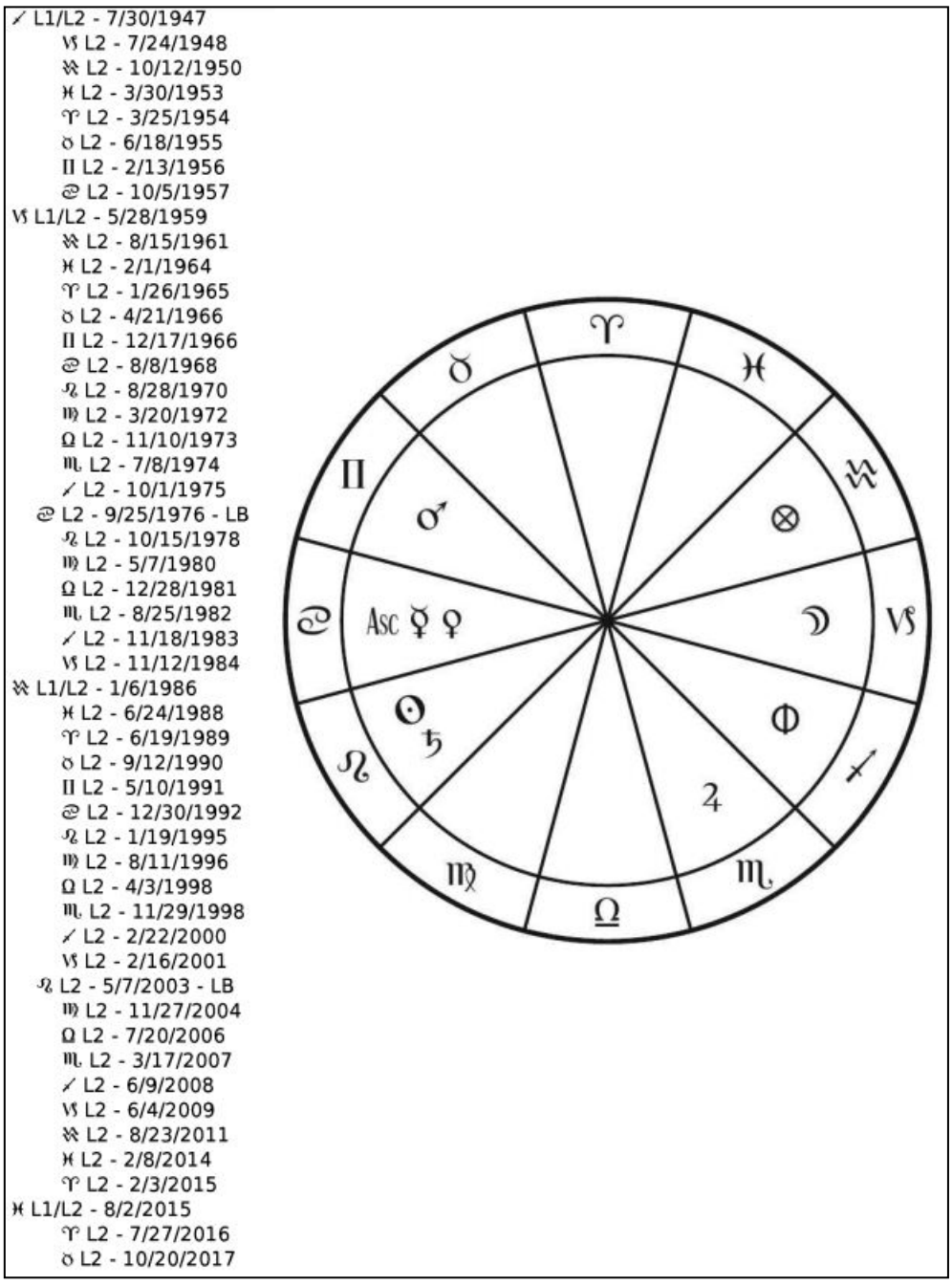

George Lucas – Periody Ducha a Štěstí a nativní horoskop

[1952] George Lucas: 14. května 1944 v 5:40 v Modesto v Kalifornii. Údaje AA, z rodného listu. Používám mírně upravený čas 5:41:35.

George Lucas se narodil s Duchem v Panně a se Štěstím ve Vodnáři, a ve svých osmnácti letech zažil ztrátu svazku s oběma Losy. Vyrostl s touhou stát se závodním automobilistou a po střední škole se připravoval na závodní dráhu. V periodách Ducha začal ve dvacetiletém období Panny. Jeho subperioda začínala dvaceti měsíci v Panně a pak prošel Váhami, Štírem, Střelcem, Kozorohem, Vodnářem, Rybami, Beranem, Býkem, Blíženci, Rakem, Lvem. Poté dosáhl ztráty svazku na dvanáct měsíců, když období přeskočilo z Panny na Ryby, počínaje zářím 1961. O několik měsíců později, v červnu 1962, měl Lucas autonehodu, která ho málem zabila. V nemocnici ležel několik týdnů. Tato událost signalizovala zásadní změnu, pokud jde o jeho kariéru a celkové životní směřování, a poté již nechtěl závodit. Místo toho se rozhodl jít na vysokou školu, kde se začal zajímat o film a nakonec se stal slavným filmařem. V tomto případě je pozoruhodné, že Duch a Štěstí jsou oba ve znameních, která jsou dostatečně dlouhá na to, aby ztráta svazku začala současně v přibližně sedmnácti a půl letech. Tato ztráta byla zásadní změnou jak v jeho kariéře, tak na jeho těle a zdraví.

Arnold Schwarzenegger[1953]

Arnold Schwarzenegger – Periody Ducha a Štěstí a nativní horoskop

Ztráta svazku může často signalizovat přechod z jedné profesní oblasti do druhé. Například Arnold Schwarzenegger se narodil s Duchem ve Střelci a Štěstím ve Vodnáři. První velkou ztrátu svazku zažil v letech 1976-78, což bylo přibližně v době, kdy odešel z profesionálního kulturisty a začal přecházet na profesionálního herce. O několik let později prožil druhou ztrátu svazku z let

[1953] Arnold Schwarzenegger: 30. července 1947 ve 4:10 v rakouském Grazu. Údaje, údajně citované od něj.

2003-2004, kdy perioda uvolňování přeskočilo na Lva, což je sedmé znamení od Štěstí, a tedy období vrcholu. Od poloviny 80. let, kdy začal své třicetileté vrcholné období Vodnáře, si vybudoval kariéru světově proslulého herce. Ale v květnu 2003, krátce poté, co měl ztrátu svazku, náhle vstoupil do závodu o místo guvernéra státu Kalifornie, který vyhrál. Takže během pár měsíců, prakticky přes noc, se během ztráty svazku stal z herce politikem.

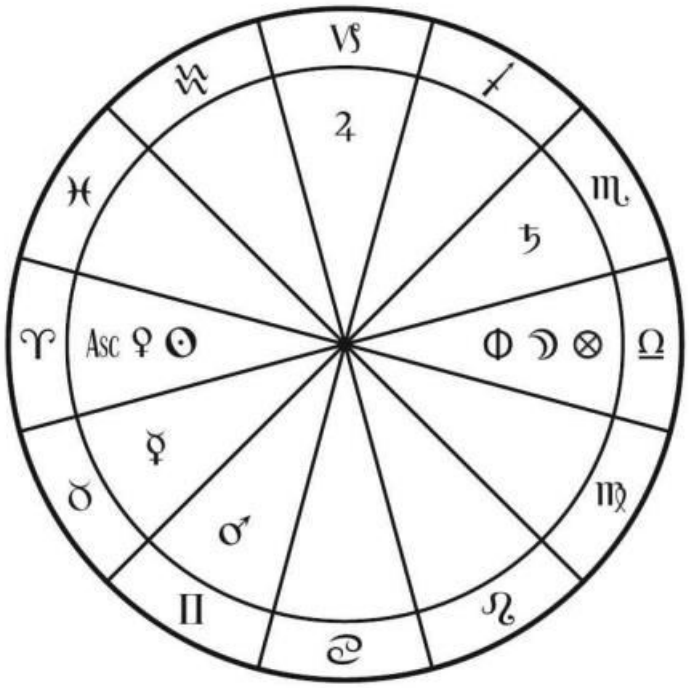
Schwarzenegger má také dobrý příklad toho, co nazývám obdobím „dokončení“, protože když byl Vodnář nakonec v letech 2011 až 2014 znovu aktivován na druhé úrovni, jeho čas jako guvernér skončil a on se vrátil k herectví. Věci se tak v určitém smyslu uzavřely a on zjistil, že dělá to, co dělal na začátku obecné periody v polovině 80. let, a co přestal dělat, když byl Vodnář stižen ztrátou vazby.

Vrcholná období, jako jsou Schwarzeneggerova, která přeskakují na znamení úhlová od Štěstí, také obvykle reprezentují, že zrozenci dosáhli vysokého bodu v oblasti své kariéry. Příkladem toho je Al Gore, který byl politikem od poloviny 70. let 20. století, kdy začal své sedmadvacetileté vrcholné období Kozoroha na 1. úrovni (viz seznam období nastíněných dříve v této kapitole). Když však v roce 1992 dosáhl ztráty svazku na 2. úrovni, dosáhl svého nejvyššího politického jmenování a stal se viceprezidentem Spojených států.

Podobně byla astroložka Linda Goodman v sedmadvacetileté vrcholné periodě Kozoroha, což bylo čtvrté znamení od Štěstí, počínaje rokem 1951. V roce 1969, když dosáhla ztráty svazku na úrovni subperiody, aktivovalo to desáté znamení od Štěstí v jejím horoskopu a najednou dosáhla své největší slávy po vydání *knihy Sun Signs* na konci roku 1968. Tato kniha se stala nejprodávanější astrologickou knihou všech dob a jejím nejznámějším a nejvlivnějším dílem.

Linda Goodman[1954]

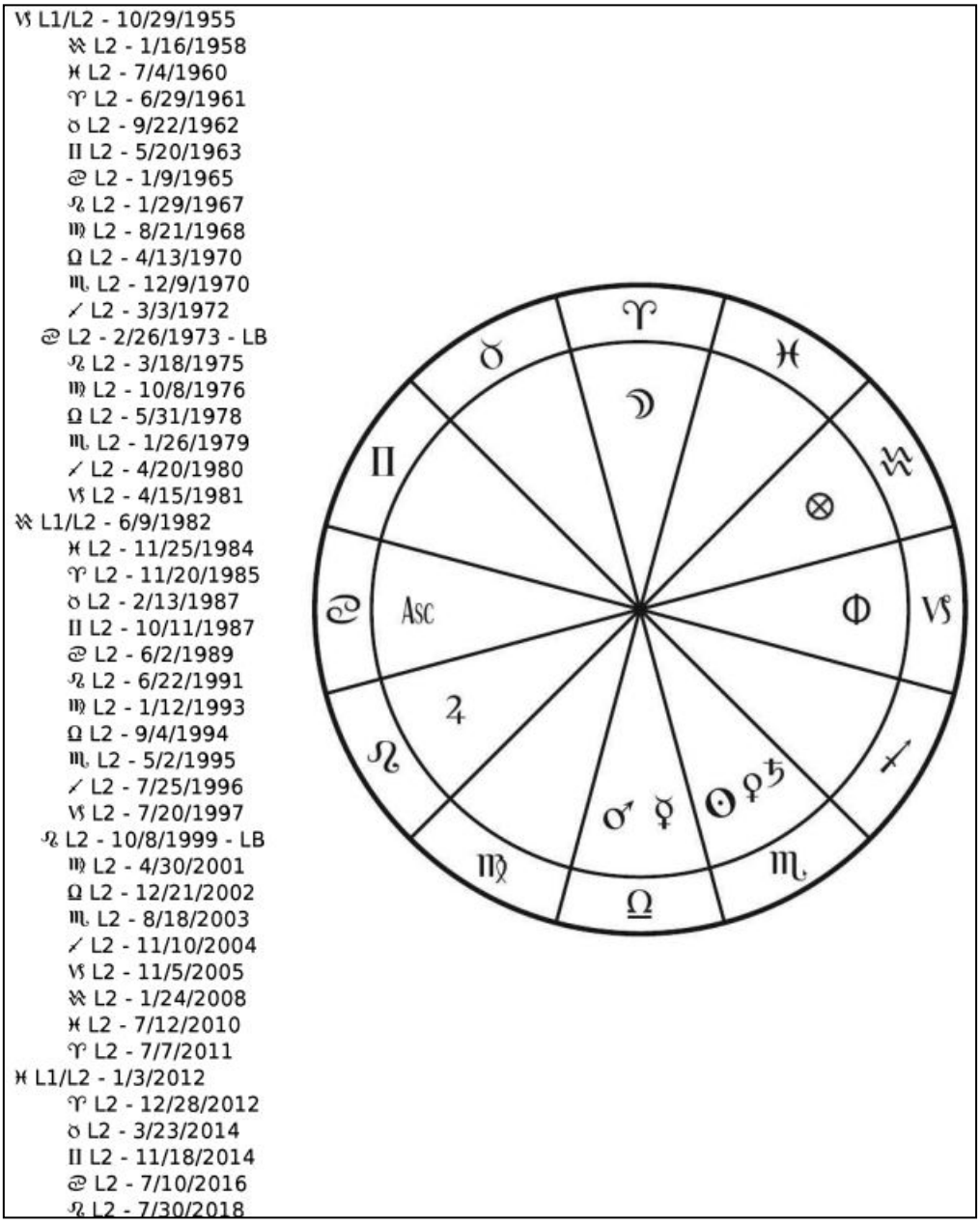
♏ L1/L2 - 4/9/1925
♐ L2 - 7/3/1926
♑ L2 - 6/28/1927
♒ L2 - 9/15/1929
♓ L2 - 3/3/1932
♈ L2 - 2/26/1933
♉ L2 - 5/22/1934
♊ L2 - 1/17/1935
♋ L2 - 9/8/1936
♌ L2 - 9/28/1938
♐ L1/L2 - 1/21/1940
♑ L2 - 1/15/1941
♒ L2 - 4/5/1943
♓ L2 - 9/21/1945
♈ L2 - 9/16/1946
♉ L2 - 12/10/1947
♊ L2 - 8/6/1948
♋ L2 - 3/29/1950
♑ L1/L2 - 11/19/1951
♒ L2 - 2/6/1954
♓ L2 - 7/25/1956
♈ L2 - 7/20/1957
♉ L2 - 10/13/1958
♊ L2 - 6/10/1959
♋ L2 - 1/30/1961
♌ L2 - 2/19/1963
♍ L2 - 9/11/1964
♎ L2 - 5/4/1966
♏ L2 - 12/30/1966
♐ L2 - 3/24/1968
♋ L2 - 3/19/1969 - LB
♌ L2 - 4/8/1971
♍ L2 - 10/29/1972
♎ L2 - 6/21/1974
♏ L2 - 2/16/1975
♐ L2 - 5/11/1976
♑ L2 - 5/6/1977
♒ L1/L2 - 6/30/1978
♓ L2 - 12/16/1980
♈ L2 - 12/11/1981
♉ L2 - 3/6/1983
♊ L2 - 11/1/1983
♋ L2 - 6/23/1985
♌ L2 - 7/13/1987
♍ L2 - 2/2/1989
♎ L2 - 9/25/1990
♏ L2 - 5/23/1991
♐ L2 - 8/15/1992

Linda Goodman – Periody Ducha a nativní horoskop

[1954] Linda Goodman: 9. dubna 1925 v 6:05 v Morgantown, Západní Virginie. Údaje AA, z rodného listu.

Bill Gates[1955]

Bill Gates – Periody Ducha a nativní horoskop

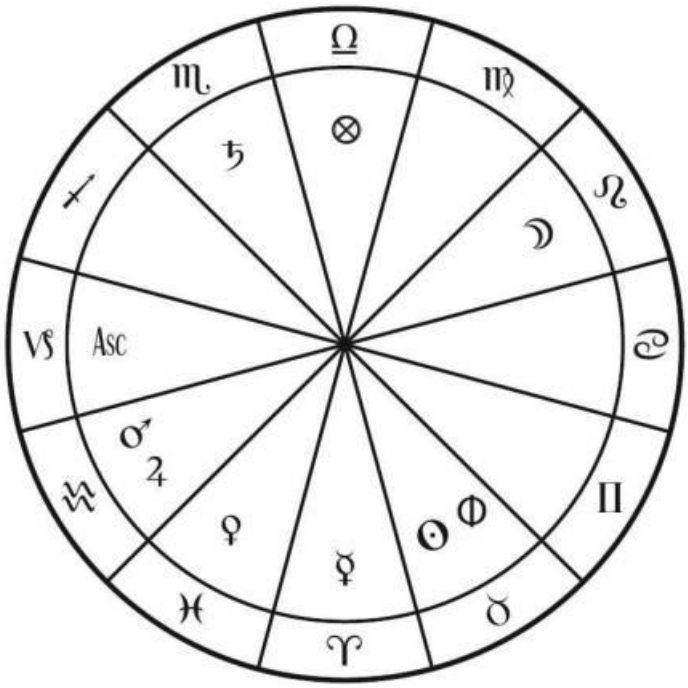
Mezi další příklady patří Bill Gates, který se rozhodl realizovat myšlenku vytvoření softwarové společnosti poté, co si přečetl článek v čísle elektronického časopisu na začátku roku 1975, když poprvé došlo ke ztrátě svazku. Nedlouho poté založil společnost Microsoft, která se nakonec v 80. a 90. letech stala největším světovým výrobcem softwaru. O několik let později

[1955] Bill Gates: 28. října 1955 ve 22:00 v Seattlu, Washington. Údaje, které citoval astrologovi. V jedné biografii je uveden rozporný čas „krátce po 21:00“. Oba časy mají stejné vycházející znamení a Štěstí, ačkoli Duch je ve Střelci ve 21:00 a Kozorohu ve 22:00. Dávám přednost času 22:00, protože výsledné zodiakální uvolnění z Ducha lépe zapadá do jeho chronologie.

měl Gates podruhé ztrátu svazku v letech 1999-2001, a během této doby odstoupil z funkce generálního ředitele společnosti Microsoft a založil nadaci Billa a Melindy Gates, která se později stala největší soukromou filantropickou nadací na světě. Se Štěstím ve Vodnáři to byla druhá ztráta svazku (úhlové od Štěstí), která představovala významnější vrchol z těchto dvou.

Alžběta II.[1956]

♉ L1/L2 - 4/21/1926
♊ L2 - 12/17/1926
♋ L2 - 8/8/1928
♌ L2 - 8/28/1930
♍ L2 - 3/20/1932
♎ L2 - 11/10/1933
♊ L1/L2 - 3/10/1934
♋ L2 - 10/31/1935
♌ L2 - 11/19/1937
♍ L2 - 6/12/1939
♎ L2 - 2/1/1941
♏ L2 - 9/29/1941
♐ L2 - 12/23/1942
♑ L2 - 12/18/1943
♒ L2 - 3/7/1946
♓ L2 - 8/23/1948
♈ L2 - 8/18/1949
♉ L2 - 11/11/1950
♐ L2 - 7/9/1951 - LB
♑ L2 - 7/3/1952
♋ L1/L2 - 11/25/1953
♌ L2 - 12/15/1955
♍ L2 - 7/7/1957
♎ L2 - 2/27/1959
♏ L2 - 10/25/1959
♐ L2 - 1/17/1961
♑ L2 - 1/12/1962
♒ L2 - 4/1/1964
♓ L2 - 9/18/1966
♈ L2 - 9/13/1967
♉ L2 - 12/6/1968
♊ L2 - 8/3/1969
♑ L2 - 3/26/1971 - LB
♒ L2 - 6/13/1973
♓ L2 - 11/30/1975
♈ L2 - 11/24/1976
♉ L2 - 2/17/1978
♌ L1/L2 - 7/17/1978
♍ L2 - 2/7/1980
♎ L2 - 9/29/1981
♏ L2 - 5/27/1982
♐ L2 - 8/20/1983
♑ L2 - 8/14/1984
♒ L2 - 11/2/1986
♓ L2 - 4/20/1989
♈ L2 - 4/15/1990
♉ L2 - 7/9/1991
♊ L2 - 3/5/1992
♋ L2 - 10/26/1993
♒ L2 - 11/15/1995 - LB

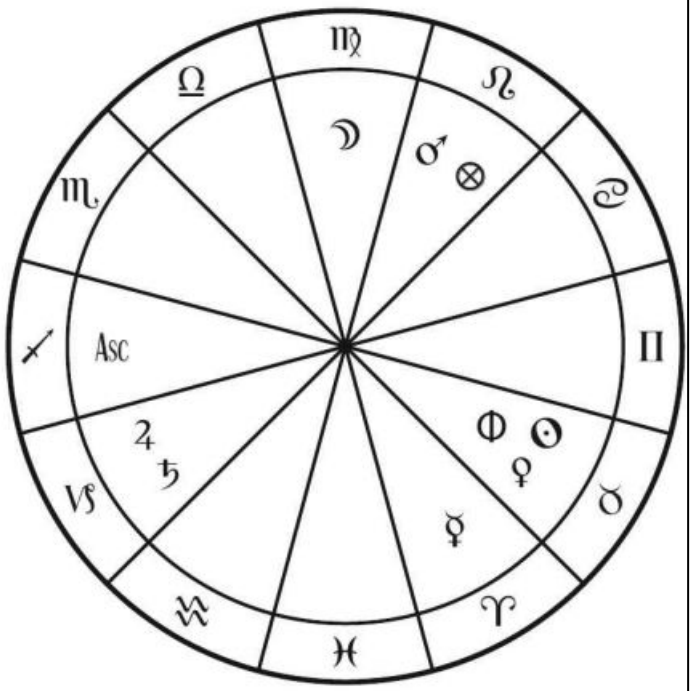
Alžběta II. – Periody Ducha a nativní horoskop

[1956] Královna Alžběta II: 21. dubna 1926 ve 2:40 v Londýně, Anglie. Údaje AA z oficiálního oznámení.

Dalším příkladem je královna Alžběta II., jejíž otec zemřel 6. února 1952 během ztráty svazku, což vedlo k jejímu nástupu na trůn Spojeného království.

Hirohito[1957]

♉ L1/L2 - 4/29/1901
♊ L2 - 12/25/1901
♋ L2 - 8/17/1903
♌ L2 - 9/5/1905
♍ L2 - 3/29/1907
♎ L2 - 11/18/1908
♊ L1/L2 - 3/18/1909
♋ L2 - 11/8/1910
♌ L2 - 11/27/1912
♍ L2 - 6/20/1914
♎ L2 - 2/10/1916
♏ L2 - 10/7/1916
♐ L2 - 12/31/1917
♑ L2 - 12/26/1918
♒ L2 - 3/15/1921
♓ L2 - 9/1/1923
♈ L2 - 8/26/1924
♉ L2 - 11/19/1925
♐ L2 - 7/17/1926 - LB
♑ L2 - 7/12/1927
♋ L1/L2 - 12/3/1928
♌ L2 - 12/23/1930
♍ L2 - 7/15/1932
♎ L2 - 3/7/1934
♏ L2 - 11/2/1934
♐ L2 - 1/26/1936
♑ L2 - 1/20/1937
♒ L2 - 4/10/1939
♓ L2 - 9/26/1941
♈ L2 - 9/21/1942
♉ L2 - 12/15/1943
♊ L2 - 8/11/1944
♑ L2 - 4/3/1946 - LB
♒ L2 - 6/21/1948
♓ L2 - 12/8/1950
♈ L2 - 12/3/1951
♉ L2 - 2/25/1953
♌ L1/L2 - 7/25/1953
♍ L2 - 2/15/1955
♎ L2 - 10/7/1956
♏ L2 - 6/4/1957
♐ L2 - 8/28/1958
♑ L2 - 8/23/1959
♒ L2 - 11/10/1961
♓ L2 - 4/28/1964
♈ L2 - 4/23/1965

Hirohito – Periody Ducha a nativní horoskop

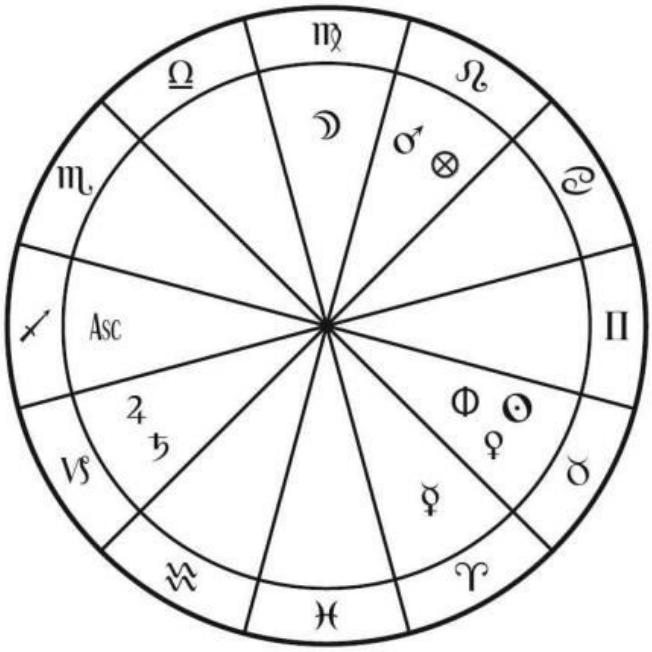
[1957] Císař Hirohito: 29. dubna 1901 ve 22:10 v Tokiu, Japonsko. B data, zřejmě ze zpráv ve dvou historických knihách. Je také citováno 21:51, údajně ze současných zpráv, ačkoli zdroje nejsou uvedeny a umístění vycházejícího znamení, Štěstí a Ducha je stejné.

Podobná situace se stala s japonským císařem Hirohitem, jehož otec zemřel v prosinci 1926, během Hirohitovy ztráty svazku, čímž se stal císařem. O dvacet let později zažil další ztrátu svazku v letech 1946-48. Tato ztráta svazku přeskočila z Raka na Kozoroha, který obsahoval Saturna v jeho nočním horoskopu, a došlo k němu bezprostředně po porážce Japonska ve druhé světové válce. Během této doby byl nucen odmítnout dříve přijímaný božský status císaře a stal se konstitučním monarchou, namísto imperiálního panovníka, a tedy v podstatě vlivnou figurkou z hlediska politické moci. Tím se dostáváme k bodu, že je důležité vidět, zda jsou dobrodějové nebo škůdci buď umístěni či konfigurováni vůči znamení, kde dochází ke ztrátě svazku, protože často to bude určovat, zda bude přechod vnímán jako pozitivní nebo negativní.[1958]

[1958] Valens to také zdůrazňuje a také říká, že je třeba věnovat nejen pozornost povaze vládci znamení, které se aktivuje při ztrátě vazby, ale také jeho stavu v horoskopu (*Anthology*, 4, 5).

Barack Obama[1959]

♉ L1/L2 - 4/29/1901
♊ L2 - 12/25/1901
♋ L2 - 8/17/1903
♌ L2 - 9/5/1905
♍ L2 - 3/29/1907
♎ L2 - 11/18/1908
♊ L1/L2 - 3/18/1909
♋ L2 - 11/8/1910
♌ L2 - 11/27/1912
♍ L2 - 6/20/1914
♎ L2 - 2/10/1916
♏ L2 - 10/7/1916
♐ L2 - 12/31/1917
♑ L2 - 12/26/1918
♒ L2 - 3/15/1921
♓ L2 - 9/1/1923
♈ L2 - 8/26/1924
♉ L2 - 11/19/1925
♐ L2 - 7/17/1926 - LB
♑ L2 - 7/12/1927
♋ L1/L2 - 12/3/1928
♌ L2 - 12/23/1930
♍ L2 - 7/15/1932
♎ L2 - 3/7/1934
♏ L2 - 11/2/1934
♐ L2 - 1/26/1936
♑ L2 - 1/20/1937
♒ L2 - 4/10/1939
♓ L2 - 9/26/1941
♈ L2 - 9/21/1942
♉ L2 - 12/15/1943
♊ L2 - 8/11/1944
♑ L2 - 4/3/1946 - LB
♒ L2 - 6/21/1948
♓ L2 - 12/8/1950
♈ L2 - 12/3/1951
♉ L2 - 2/25/1953
♌ L1/L2 - 7/25/1953
♍ L2 - 2/15/1955
♎ L2 - 10/7/1956
♏ L2 - 6/4/1957
♐ L2 - 8/28/1958
♑ L2 - 8/23/1959
♒ L2 - 11/10/1961
♓ L2 - 4/28/1964
♈ L2 - 4/23/1965

Barack Obama – Periody Ducha a nativní horoskop

Tímto způsobem existují alespoň tři odlišné nebo snadno identifikovatelné scénáře, které se často vyskytují během ztráty svazku. První je osoba, která je etablovaná v určitém kariérním oboru, ale poté dojde ke ztrátě svazku a následně zcela „přeskočí“ do jiného kariérního oboru nebo kariéru opustí. Mezi příklady toho, které jsme viděli, patří George Lucas a Arnold

[1959] Barack Obama: 4. srpna 1961 v 19:24 v Honolulu na Havaji. Údaje AA, z rodného listu. K sektě horoskopu mám určité výhrady, protože se narodil těsně po západu slunce. V této knize jsem to pojal jako noční horoskop za účelem demonstrovat zodiakální uvolnění, i když v některých ohledech by nativní umístění mohla dávat větší smysl, kdyby byl horoskop denní. V době publikace je to záležitost probíhajícího výzkumu.

Schwarzenegger. Dalším příkladem, který se objeví, je horoskop amerického prezidenta Baracka Obamy, který by měl začít ztrácet svazek v květnu 2017, krátce po dokončení svého druhého a posledního funkčního období prezidenta. To bylo ve skutečnosti součástí základu předpovědi, kterou jsem učinil v roce 2012: že bude zvolen do druhého funkčního období později toho roku, protože bylo jasné, že ztráta svazku naznačovala přechod na kariéru na začátku roku 2017, a zdálo se tedy pravděpodobné, že v té době dokončí druhé funkční období.[1960]

Druhým typickým scénářem pro ztrátu svazku je osoba, která je etablována v určitém oboru kariéry na začátku obecné periody, která dosáhne vrcholu svého zvoleného oboru, když dosáhne ztráty svazku. Mezi příklady, které jsme dosud zkontrolovali, patří Al Gore a Linda Goodman.

A konečně, třetí scénář, který jsme nepřezkoumali, je scénář, ve kterém dotyčná osoba učinila krok směrem ke konkrétnímu kariérnímu poli dříve v obecné periodě, před ztrátou svazku, ale poté, co dosáhne ztráty svazku, učiní poslední krok a plně se ponoří do oblasti. Příklady, které jsem viděl několikrát v klientských horoskopech, se týkaly lidí, kteří získali svůj magisterský titul dříve v obecném období, a dokončili PhD., jakmile dosáhli ztráty svazku, v tomto okamžiku se plně orientují do svého kariérního oboru.

Jedna věc, která se zdá být užitečná v určení, jaký scénář se v daném případě odehraje, je věnovat pozornost místu ztráty svazku v celkovém kontextu úhlových triád. Pokud ke ztrátě svazku dojde na počátku nebo v přípravném znamení úhlové triády, pak to obvykle označuje přechod, který je nezbytný k tomu, aby se zrozenec dostal na profesní dráhu, kterou se pak bude po tomto bodu po několik desetiletí ubírat, jako v případě George Lucase. Pokud ke ztrátě svazku dojde ve střední části úhlové triády během vrcholové periody, pak to obvykle bude představovat scénář, kdy zrozenec v tuto chvíli zasáhne nejvyšší bod ve svém zvoleném poli, jako v případě Al Gore či Lindy Goodman. A konečně, pokud ke ztrátě svazku dojde v posledním znamení úhlové triády, pak se často zdá, že představuje uzavření a završení poslední fáze

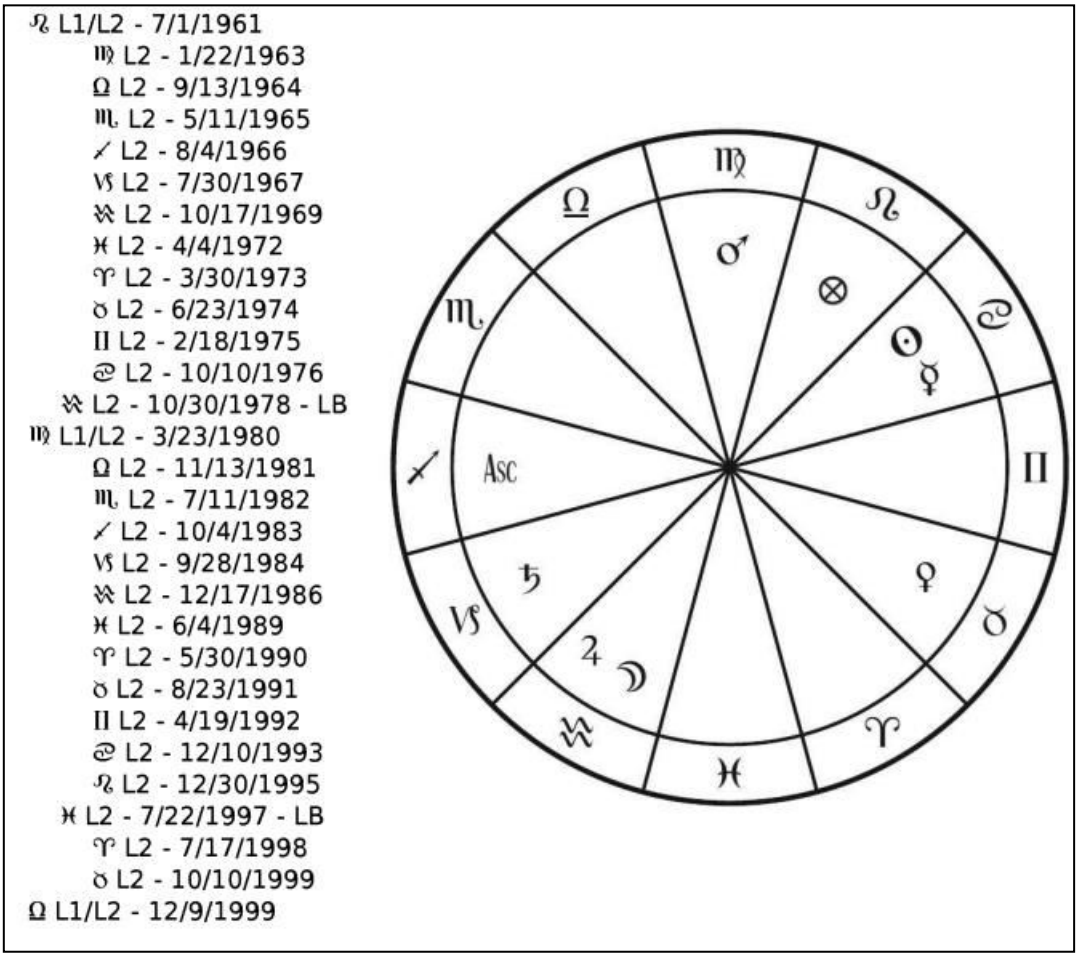
[1960] Brennan, "*An Introduction to Hellenistic Astrology*, *Part 2*", s. 79-80, kterou publikoval časopis *The Mountain Astrologer* v dubnu 2012.
Podobnou prognózu učinil Petr Radek ohledně druhého mandátu Miloše Zemana. RS

kariéry, na kterou se zrozenec až do této chvíle několik desetiletí zaměřoval, což bude zanedlouho i případ prezidenta Obamy.

Jeden postřeh, který jsem shledal zvláště užitečným, jde-li o určení toho, na co se bude ztráta svazku soustředit, je identifikovat znamení, a pak se podívat, co se dělo v životě a kariéře v době, kdy stejné znamení bylo aktivováno asi o osm let dříve. První aktivaci tohoto znamení před ztrátou svazku označuji jako „období předzvěsti“. Období předzvěsti nastává, když dosáhnete subperiody, která je v polovině cyklu od obecné periody, nebo jinými slovy znamení opačného k obecné periodě, před ztrátou svazku. Při první aktivaci tohoto znamení obvykle dochází k nějaké předzvěsti událostí, které se později stanou při ztrátě svazku. Často to má podobu něčeho, co se téměř stane, ale pak se neuskuteční. Zrozenec například přemýšlí o tom, že opustí jedno pole a vstoupí do jiného v období předzvěsti, a někdy dokonce začne pracovat na provedení změny, ale nakonec se zastaví a v tu chvíli přechod úplně nedokončí. O několik let později pak dojde ke ztrátě svazku a opakování téhož znamení přináší návrat k podobným tématům a okolnostem, ale podruhé to člověk téměř vždy dotáhne do konce a provede změnu, což vede k zásadnímu přechodu v jeho kariéře a životním směřování. Pokud tedy věnujete pečlivou pozornost, můžete často zjistit, jaká tato změna bude, tím, že prozkoumáte, co se stalo během období předzvěsti.

Zatímco jsme se zde soustředili na zodiakální uvolnění z Ducha, ztráta svazku může také naznačovat velký a někdy velmi náhlý přechod, pokud jde o zdraví zrozence a materiální okolnosti, když k němu dojde při zodiakálním uvolnění ze Štěstí.

Princezna Diana[1961]

Princezna Diana – Periody Štěstí a nativní horoskop

Například princezna Diana se narodila s denním horoskopem s Marsem v Panně a Štěstím ve Lvu. Začala v devatenáctiletém období Lva, od roku 1961 do roku 1980. Poté přešla do dvacetiletého období Panny v roce 1980. Za sedmnáct a půl roku do tohoto obecného období zažila ztrátu svazku, ve které subperioda přeskočila z Panny do Ryb, čímž začalo dvanáctiměsíční období začínající koncem července 1997. Skutečnost, že ztráta svazku v periodě Štěstí se odehrávala ve znamení opačném k Marsu v jejím denním horoskopu, byla problematická pro zdraví a tělesné záležitosti. Jen měsíc poté, co začala ztráta svazku, zemřela při autonehodě.

[1961] Princezna Diana: 1. července 1961 v 19:45 v Sandringhamu v Anglii. Údaje: evidentně v dopise od Dianiny matky, potvrzené samotnou Dianou svému osobnímu astrologovi.

Duch a Štěstí ve stejném znamení

Další zvláštní, ale důležité pravidlo, které Valens zmiňuje v souvislosti se zodiakálním uvolněním, se týká případů, kdy Štěstí a Duch spadají do stejného znamení v horoskopu. Pokud chcete uvolňovat od Ducha, měli byste posunout Ducha o jedno znamení vpřed v zodiakálním pořadí, a pak začít s uvolňováním odtud.[1962] K tomu obvykle dojde, když se zrozenec narodí v blízkosti přesného novu nebo úplňku, protože budou pohromadě v blízkosti Ascendentu nebo Descendentu. Například, pokud se zrozenec narodil s Duchem i Štěstím ve Štíru, pak byste Ducha posunuli o jedno znamení dopředu, do Střelce, za účelem uvolňování od Ducha, zatímco Štěstí by zůstalo ve Štíru.

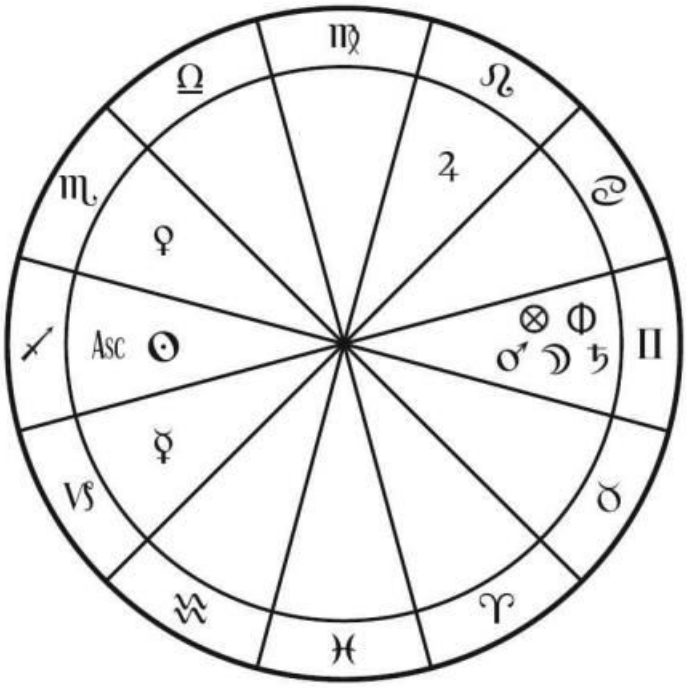
To je jistě poněkud zvláštní a zdánlivě neintuitivní aspekt této techniky, i když jsem opakovaně zjistil, že je užitečná a přesná při práci s klientskými horoskopy a zkoumání jiných nativit. Mnohé z těchto horoskopů by dávaly smysl pouze tehdy, když je toto pravidlo implementováno v jejich periodách Ducha, načež se všechny dokonale seřadí. Linda Goodman je toho příkladem, protože Duch i Štěstí spadají v jejím horoskopu do Vah. Období, která jsem použil dříve (ve kterých se její ztráta svazku časově shodovala s vydáním její nejoblíbenější knihy), byla založena na posunutí Ducha o jedno znamení, do Štíra. Bývalý americký ministr zahraničí John Kerry je dalším příkladem, protože má jak Štěstí, tak Ducha v Blížencích, a jeho uvolňování Ducha funguje perfektně, pokud jej posunete o jedno znamení vpřed, počínaje Rakem, takže jeho téměř úspěšný pokus stát se prezidentem v roce 2004 se dokonale shoduje se ztrátou svazku během první úrovně ve vrcholné periodě Štěstí. Dalším příkladem je politik Ted Kennedy, který se narodil s Duchem a Štěstím v Raku. Posunete-li Ducha o jedno znamení, pak se atentát na jeho bratra Roberta v roce 1968 dokonale shoduje se ztrátou svazku.

Dalo by se uvést mnoho dalších takových příkladů, ale postačí, když řeknu, že i když čtenáře vybízím, aby si tuto stránku techniky vyzkoušel na vlastní kůži, aby zjistil, zda funguje, pro mě se je to standardním a spolehlivým pravidlem.

[1962] Valens, *Anthology*, 4, 4: 7. Valens říká, že někteří nejmenovaní astrologové také posouvají Ducha vpřed o jedno znamení, když jsou naproti sobě, i když říká, že to pro něj nedává smysl (*Anthology*, 4, 4: 9-10).

John Kerry[1963]

♋ L1/L2 - 12/11/1943
♌ L2 - 12/30/1945
♍ L2 - 7/23/1947
♎ L2 - 3/14/1949
♏ L2 - 11/9/1949
♐ L2 - 2/2/1951
♑ L2 - 1/28/1952
♒ L2 - 4/17/1954
♓ L2 - 10/3/1956
♈ L2 - 9/28/1957
♉ L2 - 12/22/1958
♊ L2 - 8/19/1959
♑ L2 - 4/10/1961 - LB
♒ L2 - 6/29/1963
♓ L2 - 12/15/1965
♈ L2 - 12/10/1966
♉ L2 - 3/4/1968
♌ L1/L2 - 8/1/1968
♍ L2 - 2/22/1970
♎ L2 - 10/15/1971
♏ L2 - 6/11/1972
♐ L2 - 9/4/1973
♑ L2 - 8/30/1974
♒ L2 - 11/17/1976
♓ L2 - 5/6/1979
♈ L2 - 4/30/1980
♉ L2 - 7/24/1981
♊ L2 - 3/21/1982
♋ L2 - 11/11/1983
♒ L2 - 11/30/1985 - LB
♍ L1/L2 - 4/24/1987
♎ L2 - 12/14/1988
♏ L2 - 8/11/1989
♐ L2 - 11/4/1990
♑ L2 - 10/30/1991
♒ L2 - 1/17/1994
♓ L2 - 7/5/1996
♈ L2 - 6/30/1997
♉ L2 - 9/23/1998
♊ L2 - 5/21/1999
♋ L2 - 1/10/2001
♌ L2 - 1/30/2003
♓ L2 - 8/22/2004 - LB
♈ L2 - 8/17/2005
♉ L2 - 11/10/2006
♎ L1/L2 - 1/9/2007
♏ L2 - 9/6/2007
♐ L2 - 11/29/2008
♑ L2 - 11/24/2009
♒ L2 - 2/12/2012
♓ L2 - 7/31/2014
♏ L1/L2 - 11/28/2014

John Kerry – Periody Ducha a nativní horoskop

[1963] John Kerry: 11. prosince 1943 v 8:03 ve Fitzsimons, Colorado. Údaje citované jeho matkou pro „východ slunce“ a také jeho švagrové, která je údajně získala přímo od něj. Později od něj na shromáždění prostřednictvím jeho manželky údajně získal rozporuplný čas mezi půlnocí a 1:00, ačkoli tento čas je tak vágní a krajně nekonzistentní s ostatními dvěma, že jej považuji za falešný.

Oblasti pro další výzkum

Existuje mnoho dalších aspektů a interpretačních nuancí této techniky, které jsem objevil z osobní praxe, ale pro účely této knihy je obecný přehled zde uvedené techniky dostačující a zde své zpracování ukončím.

Během posledních deseti let provedlo několik jednotlivců mnoho výzkumů této techniky, a přestože bylo nalezeno mnoho úžasných věcí, na určité úrovni mám pocit, jako bychom pouze poškrábali povrch. Stále existuje mnoho lákavých směrů výzkumu, které ještě nebyly plně propracovány. Například jedna otázka, která přirozeně vyvstává pro mnoho lidí, je, zda je možné uvolňovat z jiných losů, mimo Ducha a Štěstí. I když Valens o této možnosti nic neříká, tato myšlenka mě natolik zaujala, že jsem ji začal testovat v listopadu 2005 pomocí Erótu podle Pavla Alexandrijského a zjistil jsem, že ve skutečnosti funguje docela dobře. Pravidelně jej používám, abych načasoval období v životě člověka s ohledem na lásku a vztahy, za použití mnoha stejných pokynů jako výše. Zjistil jsem, že když člověk dosáhne úhlu od Štěstí v uvolňování Erótu, bude to často splývat s obdobím zvýšené důležitosti a aktivity v kontextu jejich milostného života. Viděl jsem také několik zajímavých možností u jiných losů, i když z větší části jsem toto téma nechal prostudovat a prozkoumat jiným lidem.

Přístup k zodiakálnímu uvolnění, který jsem v této kapitole zdůraznil, se velmi soustředil na samotná znamení, avšak ne tolik na vládce znamení. Částečně je to proto, že stav znamení považuji ve většině případů za relevantnější a užitečnější, ale myslím si, že toto je oblast, která si zaslouží další výzkum, a vím, že jiní, jako je Schmidt, vyvinuli přístupy, které jsou mnohem více orientované kolem vládců. Jedna poznámka, kterou Schmidt učinil v souvislosti s vládci a kterou jsem považoval za zvláště užitečnou, je, že když se aktivuje znamení, které obsahuje vládce Ducha, často je na životním díle zrozence něco, co je mu jasnější nebo se začíná projevovat v té době.[1964] Od roku 2009 jsem viděl mnoho takových příkladů v horoskopech klientů a celebrit, a to do té míry, že se to stalo běžným principem výkladu v mé práci. Další využití vládců aktivovaných znamení je zatím věcí osobního zkoumání.

[1964] Osobní komunikace, 2007. Pozorování je částečně založeno na interpretačním principu, který může být implikován in Valens, *Anthology*, 4, 7: 14. Důležitost aktivace znamení, které obsahuje vládce Ducha, poprvé zaznamenal Schmidt a Black ve své práci "*Peak Times and Patterns in the Life of Dane Rudhyar*", s. 39.

Zodiakální uvolnění je velmi stará technika, ale pro současné astrology, kteří ji začali obnovovat teprve v posledních deseti až dvaceti letech, je stále velmi nová. Jen hrstka lidí na světě ji v současné době skutečně umí efektivně využívat, ale to se jistě změní. Indičtí astrologové používali podobné techniky nepřetržitě téměř 2000 let se svými systémy *dasha*, které jsou často strukturovány velmi podobným způsobem, pokud jde o interakci mezi obecnými periodami a subperiodami, a existuje mnoho oblastí, v nichž by se současní praktikanti helénistické astrologie od nich mohli hodně přiučit, jakmile oživíme starověké systémy vládců času.

Zároveň existuje řada etických a filozofických problémů, které techniky jako tato vyvolávají jednoduše proto, že jsou tak účinné a že dokážou věci, o kterých mnozí astrologové ani nevěděli, že jsou možné. V některých ohledech není současná moderní astrologie vybavena k tomu, aby se vypořádala s některými problémy, které techniky jako zodiakální uvolnění vyvolávají, protože její přístup a schopnosti jsou tak cizí všemu, co bylo donedávna dostupné. Řešení takových problémů je nedílnou součástí oživení technik helénistické astrologie. Neobnovujeme pouze starodávnou technickou doktrínu; s tím souvisí celá tradice procedurálních aplikací, která je již nějakou dobu mrtvá. Ale najednou jsme tomu začali znovu vdechovat život a teď musíme vyvinout postupy, jak to používat a vysvětlit, co to znamená. Tato kapitola je jen začátkem procesu plného oživení této techniky a nyní je další krok v tomto procesu na vás.

Závěr

Helénistická astrologie je rozsáhlé téma, a i když jsme v této knize probrali spoustu věcí, stále je toho hodně, co jsem nebyl schopen zahrnout. Kvůli prostorovým omezením jsem se například nemohl zabývat některými technikami, jako je „nositel kopí“ (*doryforie*), nebo jinými důležitými pojmy, jako je celkový vládce horoskopu, známý jako Vládce nativity (*oikodespotēs geneseōs*). Pokud bude štěstí, doufám, že se těmto tématům budu moci věnovat v dalších dílech, ačkoli jsem si velmi dobře vědom, že Firmicus Maternus řekl něco podobného v *Mathesis* o úmyslu napsat samostatnou knihu o Vládci nativity. Není známo, zda byl schopen tento slib splnit, protože po této práci se nedochovaly žádné stopy.

Na rekonstrukci a oživení helénistické astrologie je ještě potřeba udělat mnoho práce a tento přehled je stále jen jedním relativně raným krokem v tomto procesu. Doufám, že tato práce bude inspirovat ostatní k účasti na tomto úsilí tím, že ukáže hodnotu a složitost starověkých astrologických tradic. Je potřeba, aby se s tímto materiálem zabývali další lidé, kteří mají specializované vzdělání v historii, starověkých jazycích, filozofii a dalších oblastech, aby mu lépe porozuměli. Chtěl bych povzbudit ty, kteří mají prostředky a vášeň pro tento materiál, aby podstoupili výuku v některých z těchto speciálních oblastí na univerzitě, protože to je nejlepší způsob, jak se naučit potřebné dovednosti; abyste se v co největší míře zapojili do zachované textové tradice.

Kromě textové analýzy je zde také mnoho práce, kterou je ještě třeba vykonat při zavádění některých z těchto technik do praxe, jejich testování a zdokonalování. Zatímco některé techniky mohou fungovat takříkajíc přímo, existuje mnoho dalších, které je třeba přizpůsobit moderní době, než je lze užitečně aplikovat v současném kontextu. Pokusil jsem se demonstrovat některé způsoby, jak to lze provést na mých příkladech horoskopů, ačkoli existuje mnoho dalších případů, které stále vyžadují diskusi. Kromě toho, mnohé z těchto technik dokážou věci, které v moderní astrologii nebyly možné, a v důsledku toho existuje mnoho etických a procedurálních úvah, které je třeba rozvíjet, aby se stanovily správné pokyny, jak interpretovat klientův horoskop při použití těchto technik. V některých případech to, že astrolog může říci něco o životě člověka, nutně neznamená, že by měl. Zároveň chce být astrolog schopen být přímočarý a upřímný v tom, co je naznačeno v horoskopu,

a může mít nevýhody, když nebude upřímný o tom, co říká astrologie. Zatímco mnoho velkých astrologických organizací přijalo v posledních desetiletích etické směrnice, povaha a rozsah praxe helénistické astrologie s sebou nese zvláštní soubor úvah, které mohou vyžadovat jedinečná řešení.

Techniky také vyvolávají hlavní filozofické otázky o osudu, svobodné vůli a povaze vesmíru obecně. Jednou z věcí, které mě nejvíce překvapily, když jsem poprvé začal studovat helénistickou astrologii, byla účinnost některých technik, a zejména způsob, jakým systémy vládců času dokázaly nastínit celý příběh o životě člověka od okamžiku, kdy se narodil. Pro mě osobně to vedlo k filozofické krizi na rok nebo dva, když jsem se snažil přeorientovat své názory na to, čeho je astrologie schopná, a také na to, co to znamená pro mě a ostatní z hlediska míry, do jaké jsou naše životy předurčeny. Nakonec jsem skončil s mnohem více deterministickým a stoickým filozofickým postojem, o čem bych dříve vůbec neuvažoval, a myslím, že je spravedlivé říci, že astrologové samotné helénské tradice byli obecně mnohem více determinističtí, nežli jejich protějšky ve dvacátém a na počátku jednadvacátého století. Přesto to, co může být vhodné pro mě jako jednotlivce z hlediska filozofických názorů, k jejichž přijetí se přikláním spíše, nemusí být vhodné pro každého, a v helénistické tradici bylo dost filosofické a náboženské rozmanitosti, aby nás ujistila, že žádný přístup si nemůže nárokovat nadřazenost nad celou tradicí. Není jasné, do jaké míry měla helénistická astrologie jednotný filozofický program, z něhož vycházela její praxe v základním období, nebo zda místo toho jen představovala jakýsi nástroj či technologii, kterou používalo mnoho různých typů astrologů, kteří zastávali celou řadu různých filozofických a náboženských postojů. Skutečně si myslím, že by bylo prospěšné, kdyby ti, kdo se tímto materiálem zabývají, prozkoumali některé obecnější filozofické otázky s cílem vytvořit v moderní době lépe artikulovanou konceptualizaci a filozofii astrologie, a toto je jedna z oblastí, kde návrat ke zdrojům již pomohl objasnit některé zásadní otázky, které byly ve dvacátém století ještě zamlžené.

Účelem studia starověkých tradic astrologie nakonec není nutně vrátit se do minulosti a zůstat tam. Místo toho by mělo být cílem podívat se zpět do minulosti, rekonstruovat a pochopit, jaká byla tradice, a poté přenést některé z nejlepších částí dopředu do budoucnosti. I když by se dala praktikovat forma astrologie, která používá pouze techniky, které byly použity v helénistické

tradici, a to by byl naprosto platný a efektivní přístup, měli bychom si uvědomit, že tato tradice byla vždy živou a rostoucí entitou a že není a nikdy nebyla statická. Toto uvědomění by samo o sobě mělo stačit k tomu, aby čelilo hrubému druhu fundamentalismu, který se někdy může rozvinout, kdykoli se skupiny ohlédnou do minulosti a začnou si ji idealizovat. I když velká část premisy této knihy spočívá v tom, že studiem děl dávných astrologů lze získat něco cenného, nemělo by to být mylně chápáno v tom smyslu, že helénská astrologie je jakýmsi všelékem, který vyřeší všechny nedostatky současné astrologické praxe. V budoucnu je třeba vykonat ještě mnoho práce ohledně koncepčních, filozofických a technických předpokladů astrologie. Opětovné propojení astrologů s naší historií a tradicí je jedním z nich a umožnilo nám to získat zpět mnoho kumulativní moudrosti ze staletí astrologické praxe. To, co následuje, je sloučení současných a starověkých tradic a v tom se dočkáme vzniku syntézy, která v astrologické tradici zaznamená novou epochu, stejně jako byl souběh mezopotámských a egyptských astrologických tradic součástí toho, co před dvěma tisíci lety vedlo ke vzniku helénistické astrologie. V tomto smyslu věřím, že ohlédnutím do minulosti můžeme a vytvoříme lepší astrologii pro budoucnost.

Zkratky

Tato tabulka obsahuje seznam zkratek, které jsem v této práci používal, ať už pro označení konkrétních astrologických textů a autorů, nebo pro často citovaná referenční díla. Přijal jsem zkrácené konvence pojmenování pro většinu hlavních astrologických autorů; odpovídající kritické vydání řeckého nebo latinského textu je obvykle primární citací v tabulce níže, za níž následují odkazy na některé z různých citovaných překladů. Úplný záznam pro každou citaci je uveden v seznamu literatury.

Anonymous of 379, *Fixed Stars*	Edited in CCAG 5, 1, pp. 194–212. Trans. Schmidt = Anonymous of 379, *The Treatise on the Bright Fixed Stars*, trans. Schmidt, ed. Hand.
Antiochus, *Summary*	Edited in CCAG 8, 3, pp. 111–119. Trans. George = Antiochus, *Summary*, trans. Demetra George, 2010, unpublished. Trans. Schmidt = Schmidt, *Definitions and Foundations*.
Anubio, *Carmen*	Anubio, *Carmen Astrologicum Elegiacum*, ed. Obbink.
BDAG	*A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, ed. Danker et al.
CCAG	*Catalogus Codicum Astrologorum Graecorum*, ed. Cumont et al.
Corpus Hermeticum	Hermès Trismégiste, *Corpus Hermeticum*, ed. Nock and Festugière.
Dorotheus, *Carmen*	Dorotheus of Sidon, *Dorothei Sidonii Carmen Astrologicum*, ed. and trans. Pingree, 1976.
Dorotheus, *Excerpts*	Vaticanus Graecus 1056, ff. 238–41, edited in: *The Liber Aristotilis of Hugo of Santalla*, ed. Burnett and Pingree, pp. 204–214. Trans. Gramaglia = Dorotheus, *Excerpts*, trans. Eduardo Gramaglia, ed. and comm. Benjamin Dykes, 2013, unpublished. For a partial translation see Hephaistion of Thebes, *Apotelesmatics, Book III*, trans. Gramaglia, ed. Dykes, pp. 147–156. A complete version should be available in Ben's forthcoming translation of Dorotheus.

Firmicus, *Mathesis*	Firmicus Maternus, *Iulii Firmici Materni Matheseos libri VIII*, ed. Kroll, Skutsch, and Ziegler.
	Trans. Bram = Firmicus Maternus, *Ancient Astrology, Theory and Practice: Matheseos Libri VIII*, trans. Bram.
	Trans. Holden = Firmicus Maternus, *Mathesis*, trans. Holden.
Hephaestio, *Apotelesmatika*	Hephaestio of Thebes, *Hephaestionis Thebani apotelesmaticorum libri tres*, ed. Pingree.
	Book 1, trans. Schmidt = Hephaistio of Thebes, *Apotelesmatics, Book I*, trans. Schmidt, ed. Hand.
	Book 2, trans. Schmidt = Hephaistio of Thebes, *Apotelesmatics, Book II*, trans. Schmidt.
	Book 3, trans. Gramaglia = Hephaistion of Thebes, *Apotelesmatics, Book III: On Inceptions*, trans. Gramaglia, ed. Dykes.
Liber Hermetis	*Hermetis Trismegisti de triginta sex decanis*, ed. Feraboli.
	Trans. Zoller (chapters 1–24) = Hermes Trismegistus, *Liber Hermetis, Part I*, trans. Zoller, ed. Hand.
	Trans. Zoller (chapters 25–37) = Hermes Trismegistus, *Liber Hermetis, Part II*, trans. Zoller, ed. Hand.
LSJ	*A Greek-English Lexicon*, ed. Liddell, Scott, Jones et al.
Manetho, *Apotelesmatika*	Manetho, *The Apotelesmatika of Manetho*, ed. and trans. Lopilato.
Manilius, *Astronomica*	Manilius, *Astronomica*, ed. and trans. Goold.
Michigan Papyrus	"Michigan Papyrus 149: Astrological Treatise," ed. and trans. Robbins.
Olympiodorus, *Commentary*	Olympiodorus, *Heliodori, ut dicitur, In Paulum Alexandrinum commentarium*, ed. Boer.
	Trans. Greenbaum = Paulus Alexandrinus and Olympiodorus, *Late Classical Astrology: Paulus Alexandrinus and Olympiodorus*, trans. Greenbaum, ed. Hand.

Paulus, *Introduction*	Paulus of Alexandria, *Pauli Alexandrini Elementa Apotelesmatica*, ed. Boer.
	Trans. Greenbaum = Paulus Alexandrinus and Olympiodorus, *Late Classical Astrology: Paulus Alexandrinus and Olympiodorus*, trans. Greenbaum, ed. Hand.
	Trans. Schmidt = Paulus Alexandrinus, *Introductory Matters*, trans. Schmidt, ed. Hand.
Pingree, *Yavanajātaka*	*The Yavanajātaka of Sphujidhvaja*, ed. and trans. Pingree.
Porphyry, *Introduction*	Edited in CCAG 5, 4, pp. 187–228, ed. Weinstock.
	Trans. George = Porphyry, *Introduction to the Tetrabiblos of Ptolemy*, trans. Demetra George, 2010, unpublished.
	Trans. Holden = Porphyry the Philosopher, *Introduction to the Tetrabiblos*, trans. Holden.
	Trans. Schmidt = Schmidt, *Definitions and Foundations*.
Ptolemy, *Tetrabiblos*	Ptolemy, *Claudii Ptolemaei opera quae exstant omnia, vol. III, 1: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ*, ed. Hübner.
	Trans. Robbins = Ptolemy, *Tetrabiblos*, ed. and trans. Robbins.
	Book 1, trans. Schmidt = Ptolemy, *Tetrabiblos, Book I*, trans. Schmidt, ed. Hand.
	Book 3, trans. Schmidt = Ptolemy, *Tetrabiblos, Book III*, trans. Schmidt, ed. Hand.
	Book 4, trans. Schmidt = Ptolemy, *Tetrabiblos, Book IV*, trans. Schmidt.
Rhetorius, *Compendium*	Following the chapter structure first established in Pingree, "Antiochus and Rhetorius," and used in: Rhetorius the Egyptian, *Astrological Compendium*, trans. Holden. Chapters 1–53 edited in CCAG 1, pp. 140–64. Chapters 54–98, 104, and 113–17 edited in CCAG 8, 4: pp. 115–224. The rest edited in Rhetorius, *Compendium Astrologicum*, ed. Pingree and Heilen, forthcoming.
	Trans. Holden = Rhetorius, *Astrological Compendium*, trans. Holden.

Sahl, *Introduction*	Sahl ibn Bishr, *Introduction*, in: *Works of Sahl and Māshā'allāh*, trans. Dykes, pp. 1–50.
Serapio, *Definitions*	Edited in CCAG 8, 4, p. 225–232.
	Trans. Gramaglia = Serapion of Alexandria, *Paranomasiai or Definitions of the Configurations of the Stars*, trans. Gramaglia, 2013.
	Trans. Holden = Porphyry, *Introduction*, trans. Holden, pp. 61–70.
Schmidt, *Definitions and Foundations*	Schmidt (ed. and trans.), *Antiochus, with Porphyry, Rhetorius, Serapio, Thrasyllus, Antigonus et al., Definitions and Foundations.*
Thrasyllus, *Summary*	Edited in CCAG 8, 3, pp. 99–101.
	Trans. Schmidt = Schmidt, *Definitions and Foundations.*
Valens, *Anthology*	Valens, *Vettii Valentis Antiocheni anthologiarum libri novem*, ed. Pingree.
	Book 1, trans. Schmidt = Valens, *The Anthology, Book I*, trans. Schmidt, ed. Hand.
	Book 2, chapters 1–37, trans. Schmidt = Valens, *The Anthology, Book II, Part 1*, trans. Schmidt, ed. Hand.
	Book 2, chapters 38–41, and book 3, trans. Schmidt = Valens, *The Anthology, Book II (concl.) & Book III*, trans. Schmidt, ed. Hand.
	Book 4, trans. Schmidt = Valens, *The Anthology, Book IV*, trans. Schmidt, ed. Hand.
	Books 5–6, trans. Schmidt = Valens, *The Anthology, Books V & VI*, trans. Schmidt, ed. Hand.
	Book 7, trans. Schmidt = Valens, *The Anthology, Book VII*, trans. Schmidt.
	Trans. Riley = Valens, *Anthologies*, trans. Riley.

Bibliografie

Abū 'Ali al-Khayyāt, *The Judgement of Nativities*, trans. James Holden, American Federation of Astrologers, Tempe, AZ, 1988.

Abū Ma'shar, *The Abbreviation of the Introduction to Astrology*, ed. and trans. Charles Burnett, ARHAT Publications, 1994 (rev. ed. 1997).

Adamson, Peter, "Plotinus on Astrology," *Oxford Studies in Ancient Philosophy*, vol. 35 (2008), pp. 265–91.

Adler, Ada (ed.), *Suidae Lexicon*, Teubner, Stuttgart, 5 vols., 1928–1938.

Al-Biruni, *The Book of Instruction in the Elements of the Art of Astrology*, trans. R. Ramsay Wright, Luzac & Co., London, 1934.

Alcinous, *The Handbook of Platonism*, trans. John Dillon, Clarendon Press, Oxford, 1993.

Alexander of Aphrodisias, *On Fate*, trans. R. W. Sharples, Duckworth, London, 1983.

Algra, Keimpe et al. (eds.), *The Cambridge History of Hellenistic Philosophy*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.

Algra, Keimpe, "Stoic Theology," in: *The Cambridge Companion to the Stoics*, ed. Brad Inwood, Cambridge University Press, Cambridge, MA, 2003, pp. 153–78.

Allatios, Leo (ed.), *Procli Diadochi Paraphrasis in Ptolemaei libros IV. De siderum effectionibus*, Elzevir, Leiden, 1635.

Amand, David, *Fatalisme et liberté dans l'antiquité grecque. Recherches sur la survivance de l'argumentation morale antifataliste de Carnéade chez les philosophes grecs et les théologiens chrétiens des quatre premiers siècles*, Bibliothèque de L'Université, Lovain, 1945.

Anonymous of 379, *The Treatise on the Bright Fixed Stars*, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1993.

Antiochus of Athens, *The Thesaurus*, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1993. [Actually a translation of Rhetorius, *Compendium*, 1–53, with other scattered chapters.]

Antiochus, *Summary*, trans. Demetra George, 2010, unpublished.

Anubio, *Anubio. Carmen Astrologicum Elegiacum*, ed. Dirk Obbink, Teubner, Munich/Leipzig, 2006.

Anubio, *Anoubion. Poème Astrologique: Témoignages et Fragments*, ed. and trans. Paul Schubert, Les Belles Lettres, Paris, 2015.

Appleby, Derek, *Horary Astrology: The Art of Astrological Divination*, 1985 (repr. Astrology Classics, Bel Air, MD, 2005).

Aratus, *Phaenomena*, trans. Douglas Kidd, Cambridge Classical Texts and Commentaries 34, Cambridge University Press, Cambridge, 1997.

Aristotle, *The Complete Works of Aristotle*, 2 vols., ed. Jonathan Barnes, Princeton University Press, Princeton, NJ, 1984.

Augustine, *City of God Against the Pagans*, 7 vols., trans. McCracken, Green et al, Loeb Classical Library, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1957–72.

Augustine, *City of God*, trans. Henry Bettenson, Penguin, London/New York, 1972 (rev. ed. 2003).

Aulus Gellius, *Attic Nights*, trans. J. C. Rolfe, vol. 3, Loeb Classical Library 212, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1927 (rev. ed. 1967).
Baccani, Donata, *Oroscopi greci: documentazione papirologica*, Ricerca Papirologica 1, Sicania, Messina, 1992.
Bagnall, Roger S., et al, *Consuls of the later Roman Empire*, American Philological Association, Atlanta, GA, 1987.
Bagnall, Roger S., "Alexandria: Library of Dreams," *Proceedings of the American Philosophical Society*, vol. 146, no. 4 (2002), pp. 348–362.
Bagnall, Roger S., Kai Brodersen, Craige B. Champion, Andrew Erskine, and Sabine R. Huebner (eds.), *The Encyclopedia of Ancient History*, 13 vols., Wiley-Blackwell, Malden, MA, 2012.
Baigent, Michael, *From the Omens of Babylon: Astrology and Ancient Mesopotamia*, Penguin/Arkana, London, 1994.
Barnes, T. D., "Two Senators under Constantine," *The Journal of Roman Studies*, vol. 65 (1975), pp. 40–49.
Barnes, Jonathan, *Early Greek Philosophy*, Penguin, Harmondsworth/New York, 1987.
Barton, Tamsyn, *Ancient Astrology*, Routledge, London, 1994.
Beck, Roger, "Thus Spake Not Zarathustra: Zoroastrian Pseudepigrapha of the Greco-Roman World," in: *A History of Zoroastrianism. Vol. 3: Zoroastrianism under Macedonian and Roman Rule*, ed. Mary Boyce and Frantz Grenet, Brill, Leiden, pp. 491–565.
Beck, Roger, "The Mysteries of Mithras: A New Account of Their Genesis," *The Journal of Roman Studies*, vol. 88 (1998), pp. 115–128.
Beck, Roger, *A Brief History of Ancient Astrology*, Blackwell Publishing, Malden, MA, 2007.
Beck, Roger, *The Religion of the Mithras Cult in the Roman Empire: Mysteries of the Unconquered Sun*, Oxford University Press, Oxford, 2006
Belmonte, Juan Antonio, and A. César González-García, "Nemrud Dag," in: *Handbook of Archaeoastronomy and Ethnoastronomy*, ed. Ruggles, 2015, pp. 1659–68.
Bernard, Alain, "Theon of Alexandria," in: *The Encyclopedia of Ancient Natural Scientists*, ed. Keyser and Irby-Massie, 2008, pp. 793–295.
Bernard, Alain, "The Alexandrian School: Theon of Alexandria and Hypatia," in: *The Cambridge History of Philosophy in Late Antiquity*, ed. Gerson, 2010, vol. 2, pp. 697–710.
Betz, Hans Dieter (ed.), *The Greek Magical Papyri in Translation, Including the Demotic Spells*, University of Chicago Press, Chicago, 1986 (2nd ed. rev. 1992).
Bezza, Giuseppe, *Arcana Mundi: Antologia del pensiero astrologico antico*, 2 vols., Rizzoli, Milan, 1995.
Bezza, Giuseppe, "L'astrologia greca dopo Tolemeo: Retorio," in: *Homo Mathematicus: Actas del Congreso Internacional sobre Astrólogos Griegos y Romanos (Benalmádena, 8–10 de Octubre de 2001)*, ed. Aurelio Pérez Jiménez and Raúl Caballero, Charta Antiqua, Málaga, 2002.
Bezza, Giuseppe, "Per un lessico astrologico: glossario dei termini tecnici dell'*Isagoge* di Paolo d'Alessandria," *MHNH: Revista Internacional de Investigación sobre Magia y Astrología Antiguas*, vol. 5 (2005), pp. 277–305.

Bezza, Giuseppe, "The Development of an Astrological Term – from Greek *hairesis* to Arabic *hayyiz*," *Culture and Cosmos*, vol. 11, nos. 1–2 (2007), pp. 229–260.
Bidez, Joseph, and Franz Cumont, *Les Mages Hellénisés: Zoroastre Ostanès et Hystaspe d'après la tradition grecque*, 2 vols., Les Belles Letters, Paris, 1938.
Bobzien, Susanne, *Determinism and Freedom in Stoic Philosophy*, Clarendon Press, Oxford, 2001.
Bomhard, Anne-Sophie von, *The Egyptian Calendar: A Work for Eternity*, Periplus, London, 1999.
Bomhard, Anne-Sophie von, *The Naos of the Decades: From the Observation of the Sky to Mythology and Astrology*, trans. Ludwig von Bomhard, Oxford Centre for Maritime Archaeology, University of Oxford, 2008.
Bonatti, Guido, *The Book of Astronomy*, trans. Benjamin N. Dykes, 2 vols., Cazimi Press, Golden Valley, MN, 2007.
Bos, A. P., "Supplementary Notes on the 'De mundo'," *Hermes*, vol. 119 (1991), pp. 312–33.
Bouché-Leclercq, Auguste, *L'Astrologie grecque*, Leroux, Paris, 1899.
Bouché-Leclercq, Auguste, *L'Astrologie grecque*, trans. Lester Ness, forthcoming.
Bowser, Kenneth, *An Introduction to Western Sidereal Astrology*, American Federation of Astrologers, Tempe, AZ, 2012.
Brack-Bernsen, Lis, and Hermann Hunger, "The Babylonian Zodiac: Speculations on its Invention and Significance," *Centaurus*, vol. 41 (1999), pp. 280–292.
Bremmer, Jan N., "Foolish Egyptians: Apion and Anoubion in the Pseudo-Clementines," in: *The Wisdom of Egypt: Jewish, Early Christian, and Gnostic Essays in Honour of Gerard P. Luttikhuizen*, ed. Anthony Hilhorst and George H. van Kooten, Brill, Leiden, 2005, pp. 311–329.
Brennan, Chris, "The Katarche of Horary," National Council for Geocosmic Research *Geocosmic Journal*, Summer 2007, pp. 23–33.
Brennan, Chris, "The Theoretical Rationale Underlying the Seven Hermetic Lots," *The Tradition Journal*, no. 2 (Spring 2009), pp. 16–27.
Brennan, Chris, "Hellenistic Astrology," NCGR *Research Journal*, vol. 1, no. 1 (Summer 2010), pp. 15–24.
Brennan, Chris, "An Introduction to Hellenistic Astrology, Part 1," *The Mountain Astrologer*, no. 161 (Feb./Mar. 2012), pp. 64–75.
Brennan, Chris, "An Introduction to Hellenistic Astrology, Part 2," *The Mountain Astrologer*, no. 163 (Jun./Jul. 2012), pp. 68–80.
Brennan, Chris, "The Planetary Joys and the Origins of the Significations of the Houses and Triplicities," *ISAR International Astrologer Journal*, vol. 42, no. 1 (Apr. 2013), pp. 27–42.
Brunet, Stephen, "The Date of the First Balbillea at Ephesos," *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik*, vol. 117 (1997), pp. 137–138.
Bugh, Glenn (ed.), *The Cambridge Companion to the Hellenistic World*, Cambridge University Press, Cambridge, 2006.
Burnett, Archie (ed.), *The Letters of A. E. Housman*, 2 vols., Clarendon Press, Oxford, 2007.
Burnett, Charles, and David Pingree (eds.), *The Liber Aristotilis of Hugo of Santalla*, The Warburg Institute, London, 1997.

Burnett, Charles, and Dorian Giesler Greenbaum (eds.), *The Winding Courses of the Stars: Essays in Ancient Astrology, Culture and Cosmos*, vol. 11, nos. 1 and 2 (2007).
Burnett, Charles, "Astrological Translations in Byzantium," in: *Actes du Symposium international Le Livre. La Roumanie. L'Europe. 4ème édition, 20–23 septembre 2011, Tome III*, ed. Martin Hauser, Ioana Feodorov, Nicholas V. Sekunda, and Adrian George Dumitru, Editura Biblioteca Bucureştilor, Bucarest, 2012, pp. 178–83.
Bushkin, Henry, *Johnny Carson*, Houghton Mifflin Harcourt, Boston/New York, 2013.
Caballero Sánchez, Raúl, and Hilario Bautista Ruiz, "Una paráfrasis inédita de los Tesoros de Antíoco de Atenas: el epítome IIa. Edición crítica, traducción y notas," *MHNH: Revista Internacional de Investigación sobre Magia y Astrología Antiguas*, vol. 6 (2006), pp. 177–242.
Caballero Sánchez, Raúl, "Historia del texto del Comentario anónimo al Tetrabiblos de Tolomeo," *MHNH: Revista Internacional de Investigación sobre Magia y Astrología Antiguas*, vol. 13 (2013), pp. 77–198.
Caballero Sánchez, Raúl, "El Comentario anónimo al Tetrabiblos de Tolomeo. Edición crítica y traducción castellana de los escolios metodológicos del libro I," *MHNH: Revista Internacional de Investigación sobre Magia y Astrología Antiguas*, vol. 13 (2013), pp. 221–258.
Campion, Nicholas, "The Traditional Revival in Modern Astrology: A Preliminary History," *The Astrology Quarterly*, vol. 74, no. 1 (Winter 2003), pp. 28–38.
Campion, Nicholas, *A History of Western Astrology. Volume 1: The Ancient and Classical Worlds*, Bloomsbury, London/New York, 2008 (repr. 2012).
Campion, Nicholas, *A History of Western Astrology. Volume 2: The Medieval and Modern Worlds*, Continuum, London, 2009.
Campion, Nicholas, "More on the Transmission of the Babylonian Zodiac to Greece: The Case of the Nativity Omens and their Modern Legacy," *ARAM Periodical*, vol. 24 (2012), pp. 193–201.
Cancik, Hubert, and Helmuth Schneider (eds.), *Brill's New Pauly: Encyclopaedia of the Ancient World*, 22 vols., Brill, Leiden/Boston, 2002–2011.
Carman, Christián C., and James Evans, "On the epoch of the Antikythera mechanism and its eclipse predictor," *Archive for History of Exact Sciences*, vol. 68, no. 6 (2014), pp. 693–774.
Cassius Dio, *Dio's Roman History*, trans. Earnest Cary and Herbert Baldwin Foster, 9 vols., Loeb Classical Library, London/New York, 1914–1927.
Chaniotis, Angelos, "The Divinity of Hellenistic Rulers," in: *A Companion to the Hellenistic World*, ed. Erskine, 2003, pp. 431–445.
Charlesworth, James H., "Jewish Interest in Astrology during the Hellenistic and Roman Period," in: *Aufstieg und Niedergang der Römischen Welt* (ANRW), II.20.2, ed. W. Haase, de Gruyter, Berlin/New York, 1987, pp. 926–950.
Cole, Susan Guettel, "Greek Sanctions Against Sexual Assault," *Classical Philology*, vol. 79, no. 2 (April, 1984), pp. 97–113.
Copenhaver, Brian P. (trans.), *Hermetica*, Cambridge University Press, Cambridge, 1992.
Coppock, Austin, *36 Faces: The History, Astrology, and Magic of the Decans*, Three Hands Press, Richmond, CA, 2014.
Cornelius, Geoffrey, *The Moment of Astrology: Origins in Divination*, Penguin Arkana, London, 1994 (2nd rev. ed. Wessex Astrologer, Bournemouth, 2002).

Cicero, *On Old Age. On Friendship. On Divination*, trans. W. A. Falconer, Loeb Classical Library 154, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1923.
Cicero, *On Divination, Book 1*, trans. David Wardle, Oxford University Press, Oxford, 2006.
Cichorius, Conrad, *Römische Studien*, Teubner, Leipzig/Berlin, 1922.
Cichorius, Conrad, "Der Astrologe Ti. Claudius Balbillus, Sohn des Thrasyllus," *Rheinisches Museum für Philologie*, vol. 76 (1927), pp. 102–105.
Clagett, Marshall, *Ancient Egyptian Science, Vol. 2: Calendars, Clocks, and Astronomy*, American Philosophical Society, Philadelphia, PA, 1995.
Cramer, Frederick H., *Astrology in Roman Law and Politics*, American Philosophical Society, Philadelphia, PA, 1954.
Cramer, Frederick H., "Review of Catalogus Codicum Astrologorum Graecorum," *Speculum*, vol. 29, no. 2, part 1 (Apr., 1954), Medieval Academy of America, pp. 257–264.
Cumont, Franz, et al (eds.), *Catalogus Codicum Astrologorum Graecorum*, 12 vols. in 20 parts, Lamertin, Brussels, 1898–1953.
— Vol. I, *Codices Florentinos*, ed. Boll, Cumont, Kroll, Olivieri, 1898.
— Vol. II, *Codices Venetos*, ed. Boll, Cumont, Kroll, Olivieri, 1900.
— Vol. III, *Codices Mediolaneses*, ed. Martini, Bassi, 1901.
— Vol. IV, *Codices Italicos praeter Florentinos, Venetos, Mediolanenses, Romanos*, ed. Bassi, Cumont, Martini, Olivieri, 1903.
— Vol. V, Part 1, *Codicum Romanorum*, ed. Cumont, Boll, 1904.
— Vol. V, Part 2, *Codicum Romanorum*, ed. Kroll, 1906.
— Vol. V, Part 3, *Codicum Romanorum*, ed. Heeg, 1910.
— Vol. V, Part 4, *Codicum Romanorum*, ed. Weinstock, Boer, 1940.
— Vol. VI, *Codices Vindobonenses*, ed. Kroll, 1903.
— Vol. VII, *Codices Germanicos*, ed. Boll, 1908.
— Vol. VIII, Part 1, *Codicum Parisinorum*, ed. Cumont, 1929.
— Vol. VIII, Part 2, *Codicum Parisinorum*, ed. Heeg, 1911.
— Vol. VIII, Part 3, *Codicum Parisinorum*, ed. Boudreaux, 1912.
— Vol. VIII, Part 4, *Codicum Parisinorum*, ed. Boudreaux, 1921.
— Vol. IX, Part 1, *Codices Britannicos*, ed. Weinstock, 1951.
— Vol. IX, Part 2, *Codices Britannicos*, ed. Weinstock, 1953.
— Vol. X, *Codices Athenienses*, ed. Delatte, 1924.
— Vol. XI, Part 1, *Codices Hispanienses*, ed. Zuretti, 1932.
— Vol. XI, Part 2, *Codices Hispanienses*, ed. Zuretti, 1934.
— Vol. XII, *Codices Rossicos*, ed. Sangin, 1936.
Cumont, Franz, *Astrology and Religion Among the Greeks and Romans*, Dover, New York, 1912 (repr. 1960).
Cumont, Franz, "Antiochus d'Athènes et Porphyre," in: *L'Annuaire de l'Institut de Philologie et d'Histoire Orientales* 2 (Mélanges Bidez), 1934, pp. 135–56.
Cumont, Franz, *L'Égypte des astrologues*, Fondation égyptologique reine Élisabeth, Brussels, 1937.
Dan, Joseph, "Three Phases in the History of the *Sefer Yezira*," *Frankfurter Judaistische Beiträge*, vol. 21 (1994), pp. 7–29.
Darrigol, Olivier, *A History of Optics: From Greek Antiquity to the Nineteenth Century*, Oxford University Press, Oxford, 2012.

Deakin, Michael, *Hypatia of Alexandria, Mathematician and Martyr*, Prometheus Books, Amherst, MA, 2007.

DeConick, April D., "From the Bowels of Hell to Draco: The Mysteries of the Peratics," in: *Mystery and Secrecy in the Nag Hammadi Collection and Other Ancient Literature: Ideas and Practices*, ed. Christian H. Bull, Liv Ingeborg Lied, and John D. Turner, Brill, Leiden/Boston, 2012, pp. 3–37.

Denningmann, Susanne, *Die astrologische Lehre der Doryphorie: Eine soziomorphe Metapher in der antiken Planetenastrologie*, De Gruyter, Berlin, 2005.

Denningmann, Susanne, "The Ambiguous Terms ἑῴα and ἑσπερία ἀνατολή, and ἑῴα and ἑσπερία δύσις," *Culture and Cosmos*, vol. 11, nos. 1 and 2 (2007), pp. 189–210.

Denzey, Nicola, "A New Star on the Horizon: Astral Christologies and Stellar Debates in Early Christian Discourse," in: *Prayer, Magic and the Stars in the Ancient and Late Antique World*, ed. Noegel, Walker, and Wheeler, 2003, pp. 207–21.

Denzey Lewis, Nicola, *Cosmology and Fate in Gnosticism and Graeco-Roman Antiquity: Under Pitiless Skies*, Nag Hammadi and Manichaean Studies 81, Brill, Leiden, 2013.

Denzey Lewis, Nicola, *Introduction to "Gnosticism": Ancient Voices, Christian Worlds*, Oxford University Press, Oxford/New York, 2013.

Dieleman, Jacco, "Stars and the Egyptian Priesthood in the Greco-Roman Period," in: *Prayer, Magic and the Stars in the Ancient and Late Antique World*, eds. Noegel, Walker, and Wheeler, 2003, pp. 137–53.

Dillon, John, *The Middle Platonists*, Cornell University Press, Ithaca, NY, 1977 (rev. ed. 1996).

Dillon, John, "Plotinus on Whether the Stars are Causes," in: *La science des cieux. Sages, mages, astrologues*, ed. Rika Gyselen, Bures-sur-Yvette (Res Orientales 12), 1999, pp. 87–92.

Dio Cassius, *Roman History*, trans. Earnest Cary and Herbert B. Foster, 9 vols., Loeb Classical Library, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1914–1927.

Diodorus Siculus, *Library of History*, Books 1–2.34, trans. C. H. Oldfather, Loeb Classical Library 279, Harvard University Press, Cambridge, 1933.

Diogenes Laertius, *Lives of Eminent Philosophers*, trans. R. D. Hicks, 2 vols., Loeb Classical Library, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1925 (rev. ed. 1931).

Dodge, Bayard (trans.), *The Fihrist of al-Nadim, A Tenth Century Survey of Muslim Culture*, 2 vols., Columbia University Press, New York, 1970.

Dorotheus of Sidon, *Dorothei Sidonii Carmen Astrologicum, Interpretationem arabicam in linguam anglicam versam una cum Dorothei fragmentis et graecis et latinis*, ed. and trans. David Pingree, Teubner, Leipzig, 1976.

Dorotheus of Sidon, *Carmen Astrologicum*, trans. David Pingree, Astrology Center of America, Abingdon, MD, 2005. [Republication of Pingree's 1976 English translation of Dorotheus, *Dorothei Sidonii Carmen Astrologicum*, without the Arabic text, and with an English translation of Pingree's original Latin introduction by Dorian Greenbaum.]

Dorotheus of Sidon, *Excerpts*, trans. Eduardo Gramaglia, ed. and comm. Benjamin Dykes, 2013, unpublished.

Dudley, John, *Aristotle's Concept of Chance: Accidents, Cause, Necessity, and Determinism*, State University of New York Press, Albany, 2012.

Duffett-Smith, Peter, *Practical Astronomy with Your Calculator*, Cambridge University Press, Cambridge, 3rd rev. ed. 1988.

Dykes, Benjamin N. (trans.), *Works of Sahl and Māshā'allāh*, Cazimi Press, Golden Valley, MN, 2008.
Dykes, Benjamin N. (trans. and ed.), *Persian Nativities, Volume I: Māshā'allāh and Abū 'Ali*, Cazimi Press, Minneapolis, MN, 2009.
Dykes, Benjamin N. (trans. and ed.), *Introductions to Traditional Astrology: Abu Ma'shar and al Qabisi*, Cazimi Press, Minneapolis, MN, 2010.
Dzielska, Maria, *Hypatia of Alexandria*, trans. F. Lyra, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1995.
Edwards, Mark (trans.), *Neoplatonic Saints: The Lives of Plotinus and Proclus by Their Students*, Liverpool University Press, Liverpool, 2000.
Emilsson, Eyjólfur Kjalar, *Plotinus on Sense-Perception: A Philosophical Study*, Cambridge University Press, Cambridge, 1988.
Erskine, Andrew, "Culture and Power in Ptolemaic Egypt: The Museum and Library of Alexandria," *Greece and Rome*, vol. 42, no. 1 (Apr. 1995), pp. 38–48.
Erskine, Andrew (ed.), *A Companion to the Hellenistic World*, Blackwell, Oxford, 2003.
Evans, James, *The History and Practice of Ancient Astronomy*, Oxford University Press, Oxford/New York, 1998.
Evans, James, "The Astrologer's Apparatus: A Picture of Professional Practice in Greco-Roman Egypt," *Journal for the History of Astronomy*, vol. 35, part 1, no. 118 (2004), pp. 1–44.
Fagan, Cyril, *Zodiacs Old and New*, Llewellyn, Los Angeles, 1950.
Fagan, Cyril, *Astrological Origins*, Llewellyn, St. Paul, MN, 1971.
Feke, Jaqueline, *Ptolemy in Philosophical Context: A Study of the Relationships Between Physics, Mathematics, and Theology*, PhD diss., University of Toronto, 2009.
Feke, Jaqueline, and Alexander Jones, "Ptolemy," in: *The Cambridge History of Philosophy in Late Antiquity*, ed. Gerson2010, vol. 1, pp. 197–209.
Feraboli, Simonetta (ed.) *Hermetis Trismegisti de triginta sex decanis*, Hermes Latinus, vol. 4, part 1 = Corpus Christianorum, Continuatio Mediaevalis 144, Brepols, Turnhout, 1994.
Festugière, André-Jean, *La Révélation d'Hermès Trismégiste*, 4 vols., Lecoffre, Paris, 1944–1954.
Firmicus Maternus, *Iulii Firmici Materni Matheseos libri VIII*, ed. Wilhem Kroll, F. Skutsch, and K. Ziegler, 2 vols., Teubner, Leipzig, 1897–1913.
Firmicus Maternus, *The Error of the Pagan Religions*, trans. Clarence A. Forbes, Newman Press, New York, NY, 1970.
Firmicus Maternus, *Ancient Astrology, Theory and Practice: Matheseos Libri VIII*, trans. Jean Rhys Bram, Noyes Press, Park Ridge, NJ, 1975 (repr. Astrology Center of America, Abingdon, MD, 2005).
Firmicus Maternus, *Mathesis*, 3 vols., ed. and trans. Pierre Monat, Les Belles Lettres, Paris, 1992–1997.
Firmicus Maternus, Julius, *Mathesis*, trans. and ed. James H. Holden, American Federation of Astrologers, Tempe, AZ, 2011.
Forenbaher, Stašo, and Alexander Jones, "The Nakovana Zodiac: Fragments of an Astrologer's Board from an Illyrian-Hellenistic Cave Sanctuary," *Journal for the History of Astronomy*, vol. 42, no. 4 (Nov. 2011), pp. 425–438.
Fowden, Garth, *The Egyptian Hermes: A Historical Approach to the Late Pagan Mind*, Cambridge University Press, Cambridge, 1986.

Fox, Michael J., *Lucky Man: A Memoir*, Hyperion, New York, 2002.
Freudenthal, Gad, "The Astrologization of the Aristotelian Cosmos: Celestial Influences on the Sublunar World in Aristotle, Alexander of Aphrodisias, and Averroes," in: *New Perspectives on Aristotle's De Caelo*, ed. Alan Bowen and Christian Wildberg, Brill, Leiden/Boston, 2009, pp. 239–282.
Friedrich, Hans-Veit (ed.), *Thessalos von Tralles: griechisch und lateinisch*, Beiträge zur klassischen Philologie, 28, Meisenheim am Glan, 1968.
Gansten, Martin, "Balbillus and the Method of *aphesis*," *Greek, Roman, and Byzantine Studies*, vol. 52 (2012), pp. 587–602.
Geminos, *Geminos's Introduction to the Phenomena: A Translation and Study of a Hellenistic Survey of Astronomy*, trans. James Evans and J. Lennart Berggren, Princeton University Press, Princeton/Oxford, 2006.
George, Demetra, *The Foundation of the Astrological Art: The Opinion according to the Chaldeans*, translation of CCAG 5, 2, pp. 130–37, unpublished.
Gerson, Lloyd P. (ed.), *The Cambridge History of Philosophy in Late Antiquity*, 2 vols., Cambridge University Press, Cambridge, 2010.
Gillispie, Charles C. (ed.), *Dictionary of Scientific Biography*, 16 vols., Charles Scribner's Sons, New York, NY, 1970–1980.
Graham, Daniel W., *Aristotle's Two Systems*, Oxford University Press, Oxford, 1987.
Gramaglia, Eduardo, *Astrología Hermética: Recobrando el sistema helenístico*, Kier, Buenos Aires, 2006.
Green, Peter, *The Hellenistic Age: A Short History*, Modern Library, New York, 2007.
Green, Steven J., and Katharina Volk (eds.), *Forgotten Stars: Rediscovering Manilius' Astronomica*, Oxford University Press, Oxford/New York, 2011.
Green, Steven J., *Disclosure and Discretion in Roman Astrology: Manilius and his Augustan Contemporaries*, Oxford University Press, Oxford, 2014.
Greenbaum, Dorian Gieseler, "Calculating the Lots of Fortune and Daemon in Hellenistic Astrology," *Culture and Cosmos*, vol. 11, nos. 1 and 2 (2007), pp. 163–187.
Greenbaum, Dorian Gieseler, and Micah Ross, "The Role of Egypt in the Development of the Horoscope," in: *Egypt in Transition: Social and Religious Development of Egypt in the First Millennium BCE*, eds. Ladislav Bareš, Filip Coppens, and Květa Smoláriková, Czech Institute of Egyptology, Prague, 2010, pp. 146–182.
Grubbs, Judith Evans, and Tim Parkin (eds.), *The Oxford Handbook of Childhood and Education in the Classical World*, Oxford University Press, Oxford/New York, 2013.
Gutas, Dimitri, *Greek Thought, Arabic Culture: The Graeco-Arabic Translation Movement in Baghdad and Early 'Abbāsid Society (2nd–4th/8th–10th centuries)*, Routledge, London/New York, 1998.
Hahm, David E., *The Origins of Stoic Cosmology*, Ohio State University Press, Columbus, OH, 1977.
Hall, James, *The Sinister Side: How Left-Right Symbolism Shaped Western Art*, Oxford University Press, Oxford, 2008.
Hamilton, N. T., N. M. Swerdlow, and G. J. Toomer, "The Canobic Inscription: Ptolemy's Earliest Work" in: *From Ancient Omens to Statistical Mechanics: Essays on the Exact Sciences Presented to Asger Aaboe*, ed. J. L. Berggren and B. R. Goldstein, University Library, Copenhagen, 1987, pp. 55–73.

Hand, Robert, *Night & Day: Planetary Sect in Astrology*, ARHAT Publications, Reston, VA, 1995.
Hand, Robert, *Whole Sign Houses, the Oldest House System: An Ancient Method in Modern Application*, ARHAT Publications, Reston, VA, 2000.
Hand, Robert, "Signs as Houses (Places) in Ancient Astrology," *Culture and Cosmos*, vol. 11, nos. 1 and 2, 2007, pp. 135–162.
Hankinson, R. J., "Stoicism, Science and Divination," *Apeiron*, vol. 21, no. 2 (1988), pp. 123–160.
Harland, Philip A., "Journeys in Pursuit of Divine Wisdom: Thessalos and Other Seekers," in: *Travel and Religion in Antiquity*, ed. Philip A. Harland, Studies in Christianity and Judaism vol. 21, Wilfrid Laurier University Press, Waterloo, 2011, pp. 123–140.
Hatzimichali, Myrto, "Antiochus' biography," in: *The Philosophy of Antiochus*, ed. Sedley, 2012, pp. 9–30.
Hatzimichali, Myrto, "Ashes to Ashes? The Library of Alexandria after 48 BC," in: *Ancient Libraries*, eds. Jason König, Katerina Oikonomopoulou, and Greg Woolf, Cambridge University Press, Cambridge/New York, 2013, pp. 167–182.
Hayman, A. Peter (ed. and trans.), *Sefer Yesira: Edition, Translation and Text-Critical Commentary*, Mohr Siebeck, Tübingen, 2004.
Hegedus, Tim, *Early Christianity and Ancient Astrology*, Peter Lang, New York, 2007.
Heilen, Stephan, "The Emperor Hadrian in the Horoscopes of Antigonus of Nicaea," in: *Horoscopes and Public Spheres*, ed. Oestmann, Rutkin, and von Stuckrad, 2005, pp. 49–67.
Heilen, Stephan, "Ancient Scholars on the Horoscope of Rome," *Culture and Cosmos*, vol. 11, nos. 1 and 2 (2007), pp. 43–68.
Heilen, Stephan, "Problems in Translating Ancient Greek Astrological Texts," in: *Writings of Early Scholars in the Ancient Near East, Egypt, Rome, and Greece: Translating Ancient Scientific Texts*, ed. Annette Imhausen and Tanja Pommerening, De Gruyter, Berlin/New York, 2010, pp. 299–329.
Heilen, Stephan, "Anubio Reconsidered," *Aestimatio: Critical Reviews in the History of Science*, no. 7 (2010), pp. 127–192.
Heilen, Stephan, "Some metrical fragments from Nechepsos and Petosiris," in: *La poésie astrologique dans l'Antiquité. Textes réunis par Isabelle Boehm et Wolfgang Hübner. Actes du colloque organisé les 7 et 8 décembre 2007 par J.-H. Abry avec la collaboration d'I. Boehm*, Paris, 2011 (Collection du Centre d'Études et de Recherches sur l'Occident Romain CEROR. 38), pp. 23–93.
Heilen, Stephan, "Ptolemy's Doctrine of the Terms and its Reception," in: *Ptolemy in Perspective*, ed. Jones, 2010, pp. 45–93.
Heilen, Stephan, "Antigonos of Nicaea," in: *The Encyclopedia of Ancient History*, ed. Bagnall et al, 2012, pp. 464–465.
Heilen, Stephan, *Hadriani Genitura. Die astrologischen Fragmente des Antigonos von Nikaia*, 2 vols., De Gruyter, Berlin/Boston, 2015.
Hephaestio of Thebes, *Hephaestionis Thebani apotelesmaticorum libri tres*, ed. David Pingree, 2 vols., Teubner, Leipzig, 1973–74.
Hephaistio of Thebes, *Apotelesmatics, Book I*, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1994.

Hephaistio of Thebes, *Apotelesmatics, Book II*, trans. Robert H. Schmidt, The Golden Hind Press, Cumberland, MD, 1998.
Hephaistion of Thebes, *Apotelesmatics, Book III: On Inceptions*, trans. Eduardo J. Gramaglia, ed. Benjamin N. Dykes, Cazimi Press, Minneapolis, MN, 2013.
Hermann of Carinthia, *The Search of the Heart: Consultation Charts, Interpreting Thoughts, and Calculating Victors in Traditional Astrology*, trans. and ed. Benjamin N. Dykes, Cazimi Press, Minneapolis, MN, 2011.
Hermès Trismégiste, *Corpus Hermeticum*, ed. A. D. Nock and A. J. Festugière, 4 vols., Les Belles Lettres, Paris, 1946–54.
Hermes Trismegistus, *Liber Hermetis, Part I*, trans. Robert Zoller, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1993.
Hermes Trismegistus, *Liber Hermetis, Part II*, trans. Robert Zoller, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1993.
Holden, James Herschel, "Ancient House Division," American Federation of Astrologers *Journal of Research*, vol. 1, no. 1 (August 1982), Tempe, AZ, pp. 19–29.
Holden, James Herschel, "The Horoscope of Cronamon," *American Federation of Astrologers' Journal of Research*, vol. 5, no. 1 (1989), pp. 7–10.
Holden, James Herschel, "House Division II," American Federation of Astrologers *Journal of Research*, vol. 5, no. 2 (1989), pp. 33–51.
Holden, James Herschel, "The Classical Zodiac," American Federation of Astrologers *Journal of Research*, vol. 7, no. 2 (Summer 1995).
Holden, James H., "The Sign-House System of House Division," American Federation of Astrologers periodical *Today's Astrologer*, vol. 62, no. 12 (Nov. 11, 2000), pp. 400–403.
Holden, James H., *A History of Horoscopic Astrology*, American Federation of Astrologers, Tempe, AZ, 1996 (3rd rev. ed. 2013).
Holden, James Herschel, *Biographical Dictionary of Western Astrologers*, American Federation of Astrologers, Tempe, AZ, 2012.
Holden, Ralph William, *The Elements of House Division*, Camelot Press, Southhampton, 1977.
Houck, Richard, *The Astrology of Death*, Groundswell Press, Gaithersburg, MD, 1994.
Houlding, Deborah, *The Houses: Temples of the Sky*, Ascella, 1998 (2nd ed. rev. The Wessex Astrologer, Bournemouth, 2006).
Houlding, Deborah, "The Transmission of Ptolemy's Terms: An Historical Overview, Comparison and Interpretation," *Culture and Cosmos*, vol. 11, nos. 1–2 (2007), pp. 261–307.
Hübner, Wolfgang, "Manilio e Teucro di Babilonia," in: *Manilio fra poesia e scienza. Atti del convegno, Lecce, 14–16 maggio 1992*, ed. D. Liuzzi, Galatina, 1993, pp. 21–40.
Hübner, Wolfgang, *Raum, Zeit und soziales Rollenspiel der vier Kardinalpunkte in der antiken Katarchenhoroskopie*, K. G. Saur, Munich/Leipzig, 2003.
Hübner, Wolfgang, "Maximus," in *Brill's New Pauly: Encyclopaedia of the Ancient World*, ed. Cancik and Schneider, 2006.
Hübner, Wolfgang, "Timaeus," in *Brill's New Pauly: Encyclopaedia of the Ancient World*, ed. Cancik and Schneider, 2006.
Hübner, Wolfgang, "Sulla's horoscope? (Firm., Math. 6,31,1)," in: *Horoscopes and Public Spheres*, eds. Oestmann, Rutkin, and von Stuckrad, 2005, pp. 13–35.

Hübner, Wolfgang, *Manilius, Astronomica, Buch V, Sammlung wissenschaftlicher Commentare*, 2 vols., De Gruyter, Berlin/New York, 2010.
Hunger, Hermann (ed.), *Astrological Reports to Assyrian Kings*, State archives of Assyria 8, Helsinki University Press, Helsinki, 1992.
Hunger, Hermann, and David Pingree, *Astral Sciences in Mesopotamia*, Handbook of Oriental Studies: The Near and Middle East, vol. 44, Brill, Leiden/Boston, 1999.
Hypsicles, *Hypsikles: Die Aufgangszeiten der Gestirne*, ed. V. de Falco and M. Krause, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 1966.
Iamblichus, *On the Pythagorean Way of Life*, trans. John Dillon and Jackson Hershbell, Society of Biblical Literature (Texts and Translations 29, Greco-Roman Religion Series 11), Atlanta, GA, 1991.
Iamblichus, *On the Mysteries*, trans. Emma C. Clarke, John M. Dillon, and Jackson P. Hershbell, Society of Biblical Literature, Atlanta, GA, 2003.
Ideler, Julius Ludwig, *Physici et Medici Graeci Minores*, 2 vols., Reimeri, Berlin, 1841.
Irby-Massie, Georgia L., and Paul T. Keyser, *Greek Science of the Hellenistic Era: A Sourcebook*, Routledge, London, 2002.
Jasnow, Richard Lewis, and Karl-Theodor Zauzich, *Conversations in the House of Life: A New Translation of the Ancient Egyptian Book of Thoth*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden, 2014.
John Lydus, *De Ostentis* = Ioannes Lydus, *On Celestial Signs* (*De Ostentis*), ed. and trans. Anastasius C. Bandy, Edwin Mellen Press, Lewiston, NY, 2013.
John of Nikiu, *The Chronicle of John, Bishop of Nikiu*, trans. R. H. Charles, The Text and Translation Society, Oxford University Press, 1916.
John Philoponus, *Ioannes Philoponus, De usu astrolabii eiusque constructione / Über die Anwendung des Astrolabs und seine Anfertigung*, ed. Alfred Stückelberger, De Gruyter, Berlin, 2015.
Johnson, Aaron P., *Religion and Identity in Porphyry of Tyre: The Limits of Hellenism in Late Antiquity. Greek Culture in the Roman world*, Cambridge University Press, Cambridge/New York, 2013.
Jones, Alexander, "The Place of Astronomy in Roman Egypt," in: *The Sciences in Greco-Roman Society*, ed. T. D. Barnes, Edmonton (*Apeiron*, vol. 27, no. 4), 1994, pp. 25–51.
Jones, Alexander, *Astronomical Papyri from Oxyrhynchus*, 2 vols. bound in one, American Philosophical Society, Philadelphia, 1999.
Jones, Alexander, "Maximus," in: *The Encyclopedia of Ancient Natural Scientists*, ed. Keyser and Irby-Massie, 2008, p. 536.
Jones, Alexander, "Timaios," in: *The Encyclopedia of Ancient Natural Scientists*, ed. Keyser and Irby-Massie, 2008, p. 810.
Jones, Alexander (ed.), *Ptolemy in Perspective: Use and Criticism of His Work from Antiquity to the Nineteenth Century*, Archimedes vol. 23, Springer, Dordrecht/New York, 2010.
Jones, Alexander, "Ancient Rejection and Adoption of Ptolemy's Frame of Reference for Longitudes," in: *Ptolemy in Perspective*, ed. Jones, 2010, pp. 11–44.
Jones, Alexander, and John M. Steele, "A New Discovery of a Component of Greek Astrology in Babylonian Tablets: The 'Terms'," *ISAW Papers*, vol. 1, 2011 (http://dlib.nyu.edu/awdl/isaw/isaw-papers/1/).

Jones, Alexander, "Ptolemy (astronomer, mathematician)," in: *The Encyclopedia of Ancient History*, ed. Bagnall et al, 2012, pp. 5651–4.
Jones, Prudence, "Celestial and Terrestrial Orientation: The Origins of House Division in Ancient Cosmology," in: *History and Astrology: Clio and Urania Confer*, ed. Annabella Kitson, Unwin, London, 1989, pp. 27–46.
Juvenal, *The Satires*, trans. Niall Rudd, Oxford University Press, Oxford, 1991.
Juvenal and Persius, *Juvenal and Persius*, ed. and trans. Susanna Morton Braund, Loeb Classical Library 91, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2004.
Karamanolis, George, "Porphurios of Tyre," in: *The Encyclopedia of Ancient Natural Scientists*, ed. Keyser and Irby-Massie, 2008, pp. 688–89.
Kelley, Nicole, *Knowledge and Religious Authority in the Pseudo-Clementines: Situating the Recognitions in Fourth Century Syria*, (Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 2, Reihe 213), Mohr Siebeck, Tübingen, 2006.
Keyser, Paul T., and Georgia L. Irby-Massie (eds.), *The Encyclopedia of Ancient Natural Scientists*, Routledge, London/New York, 2008.
King, David A., "A Hellenistic Astrological Table Deemed Worthy of Being Penned in Gold Ink: The Arabic Tradition of Vettius Valens' Auxiliary Function for Finding the Length of Life," in: *Studies in the History of the Exact Sciences in Honour of David Pingree*, ed. Charles Burnett, Jan P. Hogendijk, Kim Plofker, and Michio Yano, Brill, Leiden/Boston, 2004, pp. 666–714.
Klein, Jacob, *Lectures and Essays*, ed. Robert Williamson and Elliot Zuckerman, St. John's College Press, Annapolis, MD, 1985.
Koch, Walter, "Ceionius Rufius Albinus," *Astrologische Rundschau*, vol. 23 (1931), pp. 177–183.
Koch-Westenholz, Ulla, *Mesopotamian Astrology: An Introduction to Babylonian and Assyrian Celestial Divination*, Carsten Niebuhr Institute of Near Eastern Studies, Museum Tusculanum Press, Copenhagen, 1995.
Koertge, Noretta (ed.), *New Dictionary of Scientific Biography*, 8 vols., Charles Scribner's Sons, New York, NY, 2007.
Komorowska, Joanna, "Philosophical Foundation of Vettius Valens' Astrological Creed," *Eos*, vol. 83 (1995), pp. 331–335.
Komorowska, Joanna, *Vettius Valens of Antioch: An Intellectual Monography*, Ksiegarnia Akademicka, Kraków, 2004.
Krappe, Alexander Haggerty, "Tiberius and Thrasyllus," *The American Journal of Philology*, vol. 48, no. 4 (1927), pp. 359–366.
Kühn, C. G. (ed.), *Galen Claudii Galeni opera omnia*, 20 vols., Cnobloch, Leipzig, 1821–1833.
Lawrence, Marilynn, "Hellenistic Astrology," *Internet Encyclopedia of Philosophy*, 2005: http://www.iep.utm.edu/astr-hel/
Lawrence, Marilynn, "Who Thought the Stars are Causes? The Astrological Doctrine Criticized by Plotinus," in: *Metaphysical Patterns in Neoplatonism*, ed. John Finamore and Robert Berchman, University Press of the South, 2007, pp. 17–31.
Lawrence Moore, Marilynn, "The Young Gods: The Stars and Planets in Platonic Treatment of Fate," in: *Perspectives sur le néoplatonisme*, eds. Martin Achard, Wayne Hankey, and Jean-Marc Narbonne, Les Presses de l'Université Laval, Quebec, 2009, pp. 95–109.

Lehoux, Daryn, "Tomorrow's News Today: Astrology, Fate, and the Way Out," *Representations*, vol. 95 (2006), pp. 105–122.
Lehoux, Daryn, "Review of A Brief History of Ancient Astrology by Roger Beck," *The Classical Review*, vol. 58, no. 1 (Jan. 2008), pp. 288–290.
Lewis, Charlton T., and Charles Short, *A Latin Dictionary*, Clarendon Press, Oxford, 1879.
Liddell, Henry George, Robert Scott, Henry Stuart Jones, Roderick McKenzie et al (eds.), *A Greek-English Lexicon*, Clarendon Press, Oxford, rev. ed. 1996.
Lilly, William, *Christian Astrology*, 1647 (repr. Ascella, London, 1999).
Londino, Lawrence J., *Tiger Woods: A Biography*, Greenwood Press, Westport, CT, 2010.
Long, Anthony A., "Astrology: Arguments Pro and Contra," in: *Science and Speculation: Studies in Hellenistic Theory and Practice*, ed. J. Barnes, J. Brunschwig, M. Burnyeat, and M. Schofield., Cambridge University Press and Editions de la Maison des Sciences de l'Homme, Paris,1982, pp. 165–92.
Long, A. A., and D. N. Sedley, *The Hellenistic Philosophers*, 2 vols., Cambridge University Press, Cambridge, 1987.
Long, Anthony A., "Ptolemy on the Criterion: An Epistemology for the Practising Scientist," in: *The Criterion of Truth: Essays Written in Honour of George Kerferd Together with a Text and Translation (with Annotations) of Ptolemy's on the Kriterion and Hegemonikon*, ed. Pamela M. Huby and Gordon C. Neal, Liverpool University Press, Liverpool, 1989, pp. 151–78.
Longrigg, James, "Elementary Physics in the Lyceum and Stoa," *Isis*, vol. 66, no. 2 (June, 1975), pp. 211–229.
Lorenz, Dona Marie, *Tools of Astrology: Houses*, Eomega Grove Press, Topanga, CA, 1973.
Lucian, *The Passing of Peregrinus. The Runaways. Toxaris or Friendship. The Dance. Lexiphanes. The Eunuch. Astrology. The Mistaken Critic. The Parliament of the Gods. The Tyrannicide. Disowned*, trans. A. M. Harmon, Loeb Classical Library 302, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1936.
Ludwich, Arthurus (ed.), *Maximus et Ammonis carminum de actionum auspiciis reliquiae*, Teubner, Leipzig, 1877.
Macrobius, *Commentary on the Dream of Scipio*, trans. William Harris Stahl, Columbia University Press, New York, NY, 1952.
Magdalino, Paul, *L'Orthodoxie des astrologues: La science entre le dogme et la divination à Byzance (VIIe-XIVe siècle)*, Lethielleux, Paris, 2006.
Mak, Bill M., "The Date and Nature of Sphujidhvaja's *Yavanajātaka* Reconsidered in the Light of Some Newly Discovered Materials," *History of Science in South Asia*, vol. 1 (2013), pp. 1–20.
Mak, Bill M., "The Last Chapter of Sphujidhvaja's *Yavanajātaka* Critically Edited with Notes," *SCIAMVS: Sources and Commentaries in Exact Sciences*, vol. 14 (2013), pp. 59–148.
Manetho, *The Apotelesmatika of Manetho*, ed. and trans. Robert Lopilato, PhD diss., Brown University, Providence, RI, 1998.
Manilius, Marcus, *Astronomica*, ed. and trans. G. P. Goold, Loeb Classical Library 469, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1977 (rev. ed. 1997).
Manilius, Marcus, *M. Manilii Astronomica*, ed. George P. Goold, Teubner, Leipzig, 1985 (rev. ed. 1998).

Manitius, Carolus (ed.), *Hipparchi in Arati et Eudoxi Phaenomena Commentariorum Libri*, Teubner, Leipzig, 1894.
McCambley, Casimir, "*Against Fate* by Gregory of Nyssa," *Greek Orthodox Theological Review*, vol. 37 (1992), pp. 320–32.
McLaughlin, Raoul, *Rome and the Distant East: Trade Routes to the Ancient Lands of Arabia, India and China*, Continuum, London/New York, 2010.
Melanchthon, Philip (ed.), *Procli Paraphrasis in quatuor Ptolemaei libros de siderum effectionibus*, Oporinus, Basel, 1554.
Meyer, Marvin (ed.), *The Nag Hammadi Scriptures: The International Edition*, HarperCollins, New York, 2007.
Migne, Jacques-Paul (ed.), *Patrologia Graeca*, 166 vols., Imprimerie Catholique, Paris, 1857–1866.
Momigliano, Arnaldo, "The Fault of the Greeks," *Daedalus*, vol. 104, no. 2 (1975), pp. 9–19.
Mommsen, Theodor, "Firmicus Maternus," *Hermes*, vol. 29, no. 3 (1894), pp. 468–472.
Monroe, M. Willis, "The Micro-Zodiac in Babylon and Uruk: Seleucid Zodiacal Astrology," in: in: *The Circulation of Astronomical Knowledge in the Ancient World*, ed. Steele, 2016, pp. 117–138.
Montelle, Clemency, "The *Anaphoricus* of Hypsicles of Alexandria," in: *The Circulation of Astronomical Knowledge in the Ancient World*, ed. Steele, 2016, pp. 287–315.
Montanari, Franco, *The Brill Dictionary of Ancient Greek*, ed. Madeleine Goh, Chad Schroeder, Gregory Nagy, and Leonard Muellner, Brill, Leiden/Boston, 2015.
Moyer, Ian S., *Egypt and the Limits of Hellenism*, Cambridge University Press, Cambridge, 2011.
Neugebauer, Otto, "Demotic Horoscopes," *Journal of the American Oriental Society*, vol. 63, no. 2. (Apr. – Jun., 1943), pp. 115–127.
Neugebauer, Otto, "The Early History of the Astrolabe. Studies in Ancient Astronomy IX," *Isis*, Vol. 40, No. 3 (Aug., 1949), pp. 240–256.
Neugebauer, Otto, "The Study of Wretched Subjects," *Isis*, vol. 42, no. 2 (June 1951), p. 111.
Neugebauer, Otto, "The Horoscope of Ceionius Rufius Albinus," *The American Journal of Philology*, vol. 74, no. 4, 1953, pp. 418–420.
Neugebauer, Otto, "The Chronology of Vettius Valens' Anthologiae," *Harvard Theological Review*, 47 (1954), pp. 65–67.
Neugebauer, Otto, and H. B. van Hoesen, *Greek Horoscopes*, American Philosophical Society, Philadelphia, PA, 1959.
Neugebauer, Otto, and H. B. van Hoesen, "Astrological Papyri and Ostraca: Bibliographical Notes," *Proceedings of the American Philosophical Society*, vol. 108, no. 2 (April 15, 1964), pp. 57–72.
Neugebauer, Otto, and Richard Parker, "Two Demotic Horoscopes," *The Journal of Egyptian Archaeology*, vol. 54 (1968), pp. 231–235.
Neugebauer, Otto, *The Exact Sciences in Antiquity*, Dover, New York (2nd rev. ed.), 1969.
Neugebauer, Otto, and Richard Anthony Parker, *Egyptian Astronomical Texts, Vol. 3: Decans, Planets, Constellations and Zodiacs*, Brown University Press, Providence, RI, 1969.

Neugebauer, Otto, *A History of Ancient Mathematical Astronomy*, 3 vols., Springer, Berlin, 1975.
Noegel, Scott, Joel Walker, and Brannon Wheeler (eds.), *Prayer, Magic and the Stars in the Ancient and Late Antique World*, Pennsylvania State University Press, University Park, PA, 2003.
Nonnos, *Dionysiaca*, trans. W. H. D. Rouse, 3 vols., Loeb Classical Library, Harvard University Press, Cambridge, 1940.
Noonan, George, *Classical Scientific Astrology*, American Federation of Astrologers, Tempe, AZ, 1984 (repr. 2005).
North, John David, *Horoscopes and History*, Warburg Institute, London, 1986.
Obbink, Dirk, "Anoubion, Elegiacs" in: *The Oxyrhynchus Papyri*, vol. 66, ed. N. Gonis et al, Nos. 4503–7, Egypt Exploration Society, London, 1999, 67–109.
Oestmann, Günther, H. D. Rutkin, and Kocku von Stuckrad (eds.), *Horoscopes and Public Spheres: Essays on the History of Astrology*, (Religion and Society 42), De Gruyter, Berlin/New York, 2005.
Oliver, Revilo P, "Thrasyllus in Tacitus (Ann. 6.21)," *Illinois Classical Studies*, vol. 5 (1980), pp. 130–148.
Olympiodorus, *Heliodori, ut dicitur, In Paulum Alexandrinum commentarium*, ed. Æ. Boer, Teubner, Leipzig, 1962.
Olympiodorus, *Olympiodori in Platonis Gorgiam commentaria*, ed. Leendert Gerrit Westerink, Teubner, Leipzig, 1970.
Olympiodorus, *Commentary on Plato's Gorgias*, trans. Robin Jackson, Kimon Lycos, and Harold Tarrant, Brill, Boston, MA, 1998.
Origen, *Philocalia*, trans. George Lewis, T. and T. Clark, Edinburgh, 1911.
Packman, Zola M., "Instructions for the Use of Planet Markers on a Horoscope Board," *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik*, vol. 74 (1988), pp. 85–95.
Panaino, Antonio, "The Two Astrological Reports of the Kārnāmag ī Ardašīr ī Pābagān (III, 4-7; IV, 6-7)," *Die Sprache*, vol. 36, no. 2 (1994), pp. 181–96.
Panaino, Antonio, "Cosmologies and Astrology," in: *The Wiley Blackwell Companion to Zoroastrianism*, ed. Michael Stausberg, Yuhan Sohrab-Dinshaw Vevaina, and Anna Tessmann, Wiley, Chichester, 2015.
Paolo d'Alessandria, *Introduzione all'astrologia. Lineamenti introduttivi alla previsione astronomica*, trans. Giuseppe Bezza, Mimesis, Milan, 2000.
Papathanassiou, Maria, "Stephanos of Alexandria: A Famous Byzantine Scholar, Alchemist and Astrologer," in: *The Occult Sciences in Byzantium*, ed. Paul Magdalino and Maria Mavroudi, La Pomme d'Or, Geneva, 2006, pp. 163–203.
Papathanassiou, Maria, "Stephanus of Athens," in: *New Dictionary of Scientific Biography*, ed. Koertge, vol. 6, 2007, pp. 516–8.
Parker, Richard Anthony, *A Vienna Demotic Papyrus on Eclipse- and Lunar-Omina*, Brown University Press, Providence, 1959.
Parker, Richard, "A Horoscopic Text in Triplicate," in: *Grammata Demotika: Festschrift für Erich Lüddeckens zum 15. Juni 1983*, ed. Heinz-J. Thissen and Karl-Th. Zauzich, Gisela Zauzich Verlag, Würzburg, 1984, pp. 141–143.
Parpola, Simo, *Letters from Assyrian Scholars to the Kings Esarhaddon and Assurbanipal*, 2 vols., Alter Orient und Altes Testament 5/1–2, Butzon and Bercker, Kevelaer, 1970–1983.

Parsons, Peter, *City of the Sharp-Nosed Fish: Greek Lives in Roman Egypt*, Weidenfeld and Nicolson, London, 2007.
Paton, W. R. (trans.), *The Greek Anthology*, 5 vols., Loeb Classical Library, Cambrige University Press, Cambrige, 1916–1918.
Paulus of Alexandria, *Pauli Alexandrini Elementa Apotelesmatica*, ed. Æ Boer, Teubner, Leipzig, 1958.
Paulus Alexandrinus, *Introductory Matters*, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1993 (2nd ed. rev.).
Paulus Alexandrinus and Olympiodorus, *Late Classical Astrology: Paulus Alexandrinus and Olympiodorus, with the Scholia from Later Commentators*, trans. Dorian Gieseler Greenbaum, ed. Robert Hand, ARHAT, Reston, VA, 2001.
Paul of Alexandria, *Introduction to Astrology*, trans. James Herschel Holden, American Federation of Astrologers, Tempe, AZ, 2012.
Pedersen, Olaf, *A Survey of the Almagest: With Annotation and New Commentary by Alexander Jones*, Springer, New York, 2010.
Pérez Jiménez, Aurelio, "Pseudepígrafos de la astrología griega," in: *Mundus vult decipi: Estudios interdisciplinares sobre falsificación textual y literaria*, ed. Javier Martínez, Ediciones Clásicas, Madrid, 2012, pp. 271–284.
Pingree, David, "The Indian Iconography of the Decans and Horâs," *Journal of the Warburg and Courtauld Institutes*, vol. 26, no. 3/4 (1963), pp. 223–54.
Pingree, David, "The Astrological School of John Abramius," *Dumbarton Oaks Papers*, vol. 25 (1971), pp. 189–215.
Pingree, David, "Paul of Alexandria," in: *Dictionary of Scientific Biography*, ed. Gillispie, 1974, vol. 10, p. 419.
Pingree, David, "Petosiris," in: *Dictionary of Scientific Biography*, ed. Gillispie, 1974, vol. 10, pp. 547–9.
Pingree, David, "Astrology," in: *Dictionary of the History of Ideas*, ed. Weiner, vol. 1, 1974, pp. 118–126.
Pingree, David, "Antiochus and Rhetorius," *Classical Philology*, vol. 72, no. 3 (1977), pp. 203–23.
Pingree, David (ed. and trans.), *The Yavanajātaka of Sphujidhvaja*, 2 vols., Harvard Oriental Series 48, Cambridge, MA, 1978.
Pingree, David, "Review of Manilius, *Astronomica*, trans. G. P. Goold," *Phoenix*, Classical Association of Canada, vol. 34, no. 3 (Autumn, 1980), pp. 263–266.
Pingree, David, "Classical and Byzantine Astrology in Sassanian Persia," *Dumbarton Oaks Papers*, vol. 43 (1989), pp. 227–239.
Pingree, David, "The Teaching of the Almagest in Late Antiquity," *Apeiron*, vol. 27, no. 4 (Dec. 1994), pp. 75–98.
Pingree, David, *From Astral Omens to Astrology, from Babylon to Bīkāner*, Serie Orientale Roma 78, Istituto italiano per l'Africa e l'oriente, Rome, 1997.
Pingree, "Review of Tamsyn S. Barton, *Power and Knowledge: Astrology, Physiognomics, and Medicine under the Roman Empire*," *Bulletin of the History of Medicine*, vol. 71, no. 2 (1997), p. 331.
Pingree, David, "Māshā'allāh's (?) Arabic Translation of Dorotheus," in: *La science des cieux. Sages, mages, astrologues*, ed. Rika Gyselen, Bures-sur-Yvette (Res Orientales 12), 1999, pp. 191–209.

Pingree, David, "From Alexandria to Baghdad to Byzantium. The Transmission of Astrology," *International Journal of the Classical Tradition*, vol. 8, no. 1 (Summer 2001), pp. 3–37.

Plato, *Charmides, Alcibiades 1 and 2, Hipparchus, The Lovers, Theages, Minos, Epinomis.*, trans. W. R. M. Lamb, Loeb Classical Library, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1927 (repr. 1979).

Plato, *Timaeus and Critias*, trans. Robin Waterfield, Oxford University Press, Oxford, 2008.

Pliny, *Natural History*, trans. Rackham, Jones, et al, 10 vols., Loeb Classical Library, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1938–1983.

Plotinus, *The Enneads*, trans. A. H. Armstrong, 7 vols., Loeb Classical Library, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1966–88.

Pollock, Dale, *Skywalking: The Life and Films of George Lucas*, Da Capo Press, New York, NY, rev. ed. 1999.

Porphyry, *Letter to Anebo = Porfirio. Lettera ad Anebo*, ed. A. R. Sodano, L'Arte Tipografica, Naples, 1958.

Porphyry, *On the Cave of the Nymphs*, trans. Robert Lamberton, Station Hill Press, Barrytown, NY, 1983.

Porphyry, *On the Life of Plotinus and the Arrangement of his Works*, in: *Neoplatonic Saints: The Lives of Plotinus and Proclus by their Students*, trans. Mark Edwards, Liverpool University Press, Liverpool, 2000.

Porphyry, *Porphyry Against the Christians*, trans. R. M. Berchman, Ancient Mediterranean and Medieval Texts and Contexts 1, Brill, Leiden, 2005.

Porphyry the Philosopher, *Introduction to the Tetrabiblos, and Serapio of Alexandria, Astrological Definitions*, trans. James Herschel Holden, American Federation of Astrologers, Tempe, AZ, 2009.

Porphyry, *Introduction to the Tetrabiblos of Ptolemy*, trans. Demetra George, unpublished.

Porphyry of Tyre, *An Introduction to the Tetrabiblos of Ptolemy*, trans. Andrea L. Gehrz, Moira Press, Portland, 2010.

Porphyry, *To Gaurus on How Embryos are Ensouled and On What is in Our Power*, trans. James Wilberding, Ancient Commentators on Aristotle, ed. Richard Sorabji, Bristol Classics Press, 2011.

Porphyry, *Porphyry's Commentary on Ptolemy's Harmonics: A Greek Text and Annotated Translation*, trans. Andrew Baker, Cambridge University Press, Cambridge, 2015.

Proclus, *Procli Diadochi in Platonis rem publicam commentarii*, ed. Wilhem Kroll, 2 vols., Teubner, Leipzig, 1899–1901.

Proclus, *Commentary on Plato's Timaeus, Volume V, Book 4: Proclus on Time and the Stars*, ed. and trans. Dirk Baltzly, Cambridge University Press, Cambridge, 2007.

Prokopios, *The Secret History, With Related Texts*, ed. and trans. Anthony Kaldellis, Hackett Publishing, Indianapolis, IN, 2010.

Pseudo-Clement, *Homilies*, edited in *Patrologia Graeca*, ed. Migne, vol. 2, Paris, 1857, cols. 57–468; translated in *The Ante-Nicene Fathers*, vol. 8, ed. A. Roberts and J. Dondaldson, New York, 1895, pp. 223–346.

Ptolemy, Claudius, *Ptolemy's Tetrabiblos, or Quadripartite: Being Four Books of the Influence of the Stars*, trans. J. M. Ashmand, Davis and Dickson, London, 1822.

Ptolemy, Claudius, *Tetrabiblos*, ed. and trans. F. E. Robbins, Loeb Classical Library, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1940 (repr. 2001).

Ptolemy, Claudius, *Phases of the Fixed Stars*, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1993.
Ptolemy, Claudius, *Tetrabiblos, Book I*, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1994.
Ptolemy, Claudius, *Tetrabiblos, Book III*, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1996.
Ptolemy, Claudius, *Tetrabiblos, Book IV*, trans. Robert H. Schmidt, The Golden Hind Press, Cumberland, MD, 1998.
Ptolemy, Claudius, *Claudii Ptolemaei opera quae exstant omnia, vol. III, 1: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ, post F. Boll et Æ. Boer secundis curis*, ed. Wolfgang Hübner, Teubner, Stuttgart/Leipzig, 1998.
Ptolemy, Claudius, *Ptolemy's Almagest*, trans. G. J. Toomer, Princeton University Press, Princeton, NJ, 1998.
Ptolemy, Claudius, *Ptolemy's Tetrabiblos in the Translation of William of Moerbeke: Claudii Ptolemaei Liber Iudicialium*, ed. Gudrun Vuillemin-Diem and Carlos Steel, with the assistance of Pieter De Leemans, Ancient and Medieval Philosophy Series 1, 19, Leuven University Press, Leuven, 2015.
Quack, Joachim Friedrich, "Les Mages Égyptianisés? Remarks on Some Surprising Points in Supposedly Magusean Texts," *Journal of Near Eastern Studies*, vol. 65, no. 4 (2006), pp. 267–82.
Quack, Joachim Friedrich, "On the Concomitancy of the Seemingly Incommensurable, or Why Egyptian Astral Tradition Needs to be Analyzed within Its Cultural Context," in: *The Circulation of Astronomical Knowledge in the Ancient World*, ed. Steele, 2016, pp. 230–244.
Reed, Annette Yoshiko, "Abraham as Chaldean Scientist and Father of the Jews: Josephus, *Ant.* 1.154-168 and the Greco-Roman Discourse About Astronomy/Astrology," *Journal for the Study of Judaism in the Persian, Hellenistic and Roman Period*, vol. 35, no. 2 (2004), pp. 119–158.
Rhetorius the Egyptian, *Astrological Compendium Containing his Explanation and Narration of the Whole Art of Astrology*, trans. James H. Holden, American Federation of Astrologers, Tempe, AZ, 2009.
Rafaelli, Enrico G., *L'oroscopo del mondo: Il tema di nascita del mondo e del primo uomo secondo l'astrologia zoroastriana*, Mimesis, Milan, 2001.
Ricl, Marijana, "Neokoroi in the Greek World," *Belgrade Historical Review*, vol. 2, 2011, pp. 7–26.
Riess, Ernestus, "Nechepsonis et Petosiridis fragmenta magica," in: *Philologus*, suppl. 6 (1891–93), pp. 325–394.
Riggs, Christina, *The Oxford Handbook of Roman Egypt*, Oxford University Press, Oxford, 2012.
Riley, Mark, "Theoretical and Practical Astrology: Ptolemy and his Colleagues," *Transactions of the American Philological Association*, vol. 117 (1987), pp. 235–56.
Riley, Mark, *A Survey of Vettius Valens*, originally published online in 1996; last accessed August 2, 2016: http://www.csus.edu/indiv/r/rileymt/PDF_folder/VettiusValens.PDF
Robbins, Frank Egleston, "A New Astrological Treatise: Michigan Papyrus No. 1," *Classical Philology*, vol. 22, no. 1 (1927), pp. 1–45.

Robbins, Frank Egleston (ed. and trans.), "Michigan Papyrus 149: Astrological Treatise," in: *Michigan Papyri, Vol. III, Papyri in the University of Michigan Collection, Miscellaneous Papyri*, ed. John Garret Winter, University of Michigan Press, Ann Arbor, MI, 1936, pp. 62–117.

Rochberg-Halton, Francesca, "New Evidence for the History of Astrology," *Journal of Near Eastern Studies*, vol. 43, no. 2 (1984), pp. 115–140.

Rochberg-Halton, Francesca, "TCL 6 13: Mixed Traditions in Late Babylonian Astrology," *Zeitschrift für Assyriologie und Vorderasiatische Archäologie*, vol. 77, no. 2 (1987), pp. 207–228.

Rochberg-Halton, Francesca, "Elements of the Babylonian Contribution to Hellenistic Astrology," *Journal of the American Oriental Society*, vol. 108, no. 1 (1988), pp. 51–62.

Rochberg-Halton, Francesca, *Aspects of Babylonian Celestial Divination: The Lunar Eclipse Tablets of Enūma Anu Enlil*, Archiv für Orientforschung Beiheft 22, Ferdinand Berger und Söhne, Horn, Austria, 1988.

Rochberg-Halton, Francesca, "Benefic and Malefic Planets in Babylonian Astrology," in: *A Scientific Humanist: Studies in Memory of Abraham Sachs*, eds. Erle Leichty, Pamela Gerardi, Abraham Sachs, Maria deJ Ellis, University of Pennsylvania, Philadelphia, PA, 1988, pp. 319–324.

Rochberg, Francesca, *Babylonian Horoscopes*, Transactions of the American Philosophical Society, vol. 88, part 1, American Philosophical Society, Philadelphia, PA, 1998.

Rochberg, Francesca, "Heaven and Earth: Divine-Human Relations in Mesopotamian Celestial Divination," in: *Prayer, Magic, and the Stars in the Ancient and Late Antique World*, ed. Scott B. Noegel, Joel Walker, and Brannon M. Wheeler, Pennsylvania State University Press, University Park, PA, 2003, pp. 169–185.

Rochberg, Francesca, *The Heavenly Writing: Divination, Horoscopy, and Astronomy in Mesopotamian Culture*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.

Rochberg, Francesca, "Teukros of Egyptian Babylon," in: *The Encyclopedia of Ancient Natural Scientists*, ed. Keyser and Irby-Massie, 2008, p. 778.

Ross, Micah T., *Horoscopic Ostraca from Medînet Mâdi*, PhD diss., Brown University, 2006.

Ross, Micah, "A Survey of Demotic Astrological Texts," *Culture and Cosmos*, vol. 11, nos. 1 and 2 (2007), pp. 1–25.

Rudolf, Stefanie, "Propaganda for Astrology in Aramaic Literature," *Aramaic Studies*, vol. 12, no. 1 (2014), pp. 121–134.

Ruggles, Clive L. N. (ed.), *Handbook of Archaeoastronomy and Ethnoastronomy*, Springer, New York, 2015.

Rutkin, Darrel H., "Astrology," in: *The Cambridge History of Science, Volume 3: Early Modern Science*, ed. Katharine Park and Lorraine Daston, Cambridge University Press, Cambridge, 2006, pp. 541–561.

Ryholt, Kim, "New Light on the Legendary King Nechepsos of Egypt," *The Journal of Egyptian Archaeology*, vol. 97 (2011), pp. 61–72.

Sachs, Abraham, "Babylonian Horoscopes," *Journal of Cuneiform Studies*, vol. 6, no. 2 (1952), pp. 49–75.

Sachs, Abraham J. and Hermann Hunger, *Astronomical Diaries and Related Texts from Babylonia*, 6 vols., Österreichische Akademie der Wissenschaften, Vienna, 1988–2006.

Salaman, Clement, Dorine van Oyen, William D. Wharton, and Jean-Pierre Mahé (trans.), *The Way of Hermes: New Translations of the Corpus Hermeticum and the Definitions of Hermes Trismegistus to Asclepius*, Inner Traditions, Rochester, VT, 1999 (repr. 2004).

Saliba, George, *A History of Arabic Astronomy: Planetary Theories During the Golden Age of Islam*, New York University Press, New York, 1994.

Sandwell, Isabella, "Outlawing 'Magic' or Outlawing 'Religion'? Libanius and the Theodosian Code as Evidence for Legislation against 'Pagan' Practices," in: *The Spread of Christianity in the First Four Centuries: Essays in Explanation*, ed. W. V. Harris, Brill, Leiden, pp. 87–123.

Sallustius, *Concerning the Gods and the Universe*, trans. Arthur Darby Nock, 1926 (repr. Cambridge University Press, Cambridge, 2013).

Schmidt, Robert, and Robert Hand, *Project Hindsight Companion to the Greek Track*, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1994.

Schmidt, Robert (trans.), and Robert Hand (ed.), *Dorotheus, Orpheus, Anubio, and Pseudo-Valens. Teachings on Transits*, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1995.

Schmidt, Robert (trans.), and Robert Hand (ed.), *The Astrological Record of the Early Sages in Greek*, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1995.

Schmidt, Robert, "Facets of Fate: The Rationale Underlying the Hellenistic System of Houses," *The Mountain Astrologer*, no. 88 (Dec./Jan. 2000), pp. 83–126.

Schmidt, Robert H., *Kepler College Sourcebook of Hellenistic Astrological Texts*, Phaser Foundation, Cumberland, MD, 2005.

Schmidt, Robert H., and Ellen Black, "Peak Times and Patterns in the Life of Dane Rudhyar," National Council for Geocosmic Research *Geocosmic Journal*, Fall 2006, pp. 35–43.

Schmidt, Robert H. (ed. and trans.), *Antiochus, with Porphyry, Rhetorius, Serapio, Thrasyllus, Antigonus et al., Definitions and Foundations*, The Golden Hind Press, Cumberland, MD, 2009.

Schmidt, Robert H., *The So-Called 'Problem of House Division': Definitions of Greek Terms and New Translations of Key Passages*, PDF e-book companion to an audio lecture, Project Hindsight, Cumberland, MD, 2016.

Scott, Walter (ed. and trans.), *Hermetica: The Ancient Greek and Latin Writings which Contain Religious or Philosophic Teachings Ascribed to Hermes Trismegistus*, 4 vols., Oxford, 1924 (repr. Shambhala, Boston, 1993).

Sedley, David (ed.), *The Philosophy of Antiochus*, Cambridge University Press, Cambridge/New York, 2012.

Seneca, *Naturales Quaestiones*, trans. T. H. Corcoran, 2 vols., Loeb Classical Library, Harvard University Press, London/Cambridge, 1971–2.

Seneca, *Letters From a Stoic: Epistulae morales ad Lucilium*, trans. Robin Campbell, Penguin Classics, 1969 (repr. 2004).

Seneca, *Dialogues and Essays*, trans. John Davie, Oxford University Press, Oxford, 2007.

Seneca, Lucius Annaeus, *Anger, Mercy, Revenge. The Complete Works of Lucius Annaeus Seneca*, trans. Robert A. Kaster and Martha C. Nussbaum, University of Chicago Press, Chicago/London, 2010.

Serapion of Alexandria, *Paranomasiai or Definitions of the Configurations of the Stars*, trans. Eduardo J. Gramaglia, The Hellenistic Astrology Website, 2013, http://www.hellenisticastrology.com/translations/serapion-definitions.pdf

Seutonius, *Lives of the Caesars*, trans. Catharine Edwards, Oxford University Press, Oxford, 2000.

Sextus Empiricus, *Against the Professors*, trans. R. G. Bury, Loeb Classical Library 382, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1949 (repr. 2000).

Sextus Empiricus, *Against the Physicists, Against the Ethicists*, trans. R. G. Bury, Loeb Classical Library 311, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1949.

Sextus Empiricus, *Sesto Empirico: Contro gli astrologi*, ed. and trans. Emidio Spinelli, Centro Di Studio Del Pensiero Antico, Elenchus XXXII, Bibliopolis, Naples, 2000.

Sharples, Robert, "The Stoic Background to the Middle Platonist Discussion of Fate," in *Platonic Stoicism – Stoic Platonism*, ed. M. Bonazzi and C. Helmig, Leuven University Press, Leuven, 2007, pp. 169–188.

Shipley, Graham, *The Greek World After Alexander, 323–30 B.C.*, Routledge, London, 2000.

Sidoli, Nathan, and Berggren, J. L., "The Arabic version of Ptolemy's *Planisphere* or *Flattening the Surface of the Sphere*: Text, Translation, Commentary," *SCIAMVS: Sources and Commentaries in Exact Sciences*, vol. 8 (2007), pp. 37–139.

Smith, A. Mark, "Ptolemy and the Foundations of Ancient Mathematical Optics: A Source Based Guided Study," *Transactions of the American Philosophical Society*, vol. 89, no. 3 (1999), pp. 1–172.

Spiegelberg, Wilhelm, "Die ägyptische Namen und Zeichen der Tierkreisbilder in demotischer Schrift," *Zeitschrift für ägyptische Sprache und Altertumskunde*, vol. 48, pp. 145–151.

Steele, J. M., "Greek influence on Babylonian astronomy?," *Mediterranean Archaeology and Archaeometry*, vol. 6, no. 3 (2006), pp. 153–160.

Steele, J. M., "A Late Babylonian Compendium of Calendrical and Stellar Astrology," *Journal of Cuneiform Studies*, vol. 67 (2015), pp. 187–215.

Steele, John M., *The Circulation of Astronomical Knowledge in the Ancient World*, Brill, Leiden/Boston, 2016.

Struck, Peter T., "A World Full of Signs: Understanding Divination in Ancient Stoicism," in: *Seeing with Different Eyes: Essays on Astrology and Divination*, ed. Patrick Curry and Angela Voss, Cambridge Scholars Press, Newcastle, 2008, pp. 3–20.

Struck, Peter T., "Hermetic writings," in: *The Encyclopedia of Ancient History*, ed. Bagnall et al, 2012, pp. 3161–3.

Swartz, Michael D., "Ancient Jewish Mysticism," in: *Jewish Mysticism and Kabbalah: New Insights and Scholarship*, ed. Frederick E. Greenspahn, New York University Press, New York, 2011.

Swerdlow, Noel M. (ed.), *Ancient Astronomy and Celestial Divination*, MIT Press, Cambridge, MA, 1999.

Tacitus, *The Annals of Imperial Rome*, trans. Michael Grant, Penguin Books, London, 1956 (rev. ed. 1989).

Tarán, Leonardo, *Academica: Plato, Philip of Opus, and the pseudo-Platonic Epinomis*, American Philosophical Society, Philadelphia, 1975.

Tarrant, Harold, *Thrasyllan Platonism*, Cornell University Press, Ithaca, NY, 1993.
Tester, Jim, *A History of Western Astrology*, The Boydell Press, Woodbrige, 1987.
Thayer, Joseph Henry, *Thayer's Greek-English Lexicon of the New Testament*, National Foundation of Christian Education, Marshallton, DE, 1889.
Thomann, Johannes, "Square Horoscope Diagrams in Middle Eastern Astrology and Chinese Cosmological Diagrams: Were These Designs Transmitted Through the Silk Road?," in: *The Journey of Maps and Images on the Silk Road*, ed. Philippe Forêt and Andreas Kaplony, Brill, Leiden, 2008, pp. 97–117.
Thorndike, Lynn, "A Roman Astrologer as a Historical Source: Julius Firmicus Maternus," *Classical Philology*, vol. 8, no. 4, (Oct. 1913), pp. 415–435.
Thorndike, Lynn, *A History of Magic and Experimental Science*, 8 vols., Columbia University Press, New York, 1923–58.
Timaios of Locri, *On the Nature of the World and the Soul*, trans. Thomas H. Tobin, Society of Biblical Literature (Texts and Translations 26, Graeco-Roman Religion Series 8), Scholars Press, Chico, CA, 1985.
Toomer, G. J., "Hipparchus," in: *Dictionary of Scientific Biography*, ed. Gillispie, vol. 15, 1978, pp. 207–24.
Unterman, Alan (ed. and trans.), *The Kabbalistic Tradition: An Anthology of Jewish Mysticism*, Penguin Classics, London/New York, 2008.
Valens, Vettius, *Vettii Valentis Anthologiarum Libri*, ed. Wilhem Kroll, Weidman, Berlin, 1908.
Valens, Vettius, *Vettius Valens d'Antioche, Anthologies, Livre I: etablissement, traduction et commentaire*, ed. and trans. Joëlle-Frédérique Bara, Brill, Leiden/New York, 1989.
Valens, Vettius, *Vettii Valentis Antiocheni anthologiarum libri novem*, ed. David Pingree, Teubner, Leipzig, 1986.
Valens, Vettius, *The Anthology, Book I*, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1993.
Valens, Vettius, *The Anthology*, Book I, Part 1, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1994.
Valens, Vettius, *The Anthology, Book II (concl.), & Book III*, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1994.
Valens, Vettius, *The Anthology, Book IV*, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Berkeley Springs, WV, 1996.
Valens, Vettius, *The Anthology, Book V & VI*, trans. Robert Schmidt, ed. Robert Hand, The Golden Hind Press, Cumberland, MD, 1997.
Valens, Vettius, *The Anthology, Book VII*, trans. Robert Schmidt, The PHASER Foundation, Cumberland, MD, 2001.
Valens, Vettius, *Blütensträuße*, trans. Otto Schönberger und Eberhard Knobloch, Subsidia Classica, 7, Scripta Mercaturae Verlag, St. Katharinen, 2004.
Valens, Vettius, *Anthology, Book 1*, trans. James Herschel Holden, American Federation of Astrologers, Tempe, AZ, 1994 (rev. ed. 2009), privately circulated.
Valens, Vettius, *Anthologies*, trans. Mark T. Riley, originally released online in December 2010; last accessed August 2, 2016. http://www.csus.edu/indiv/r/rileymt/Vettius%20Valens%20entire.pdf
Valerius Maximus, *Memorable Deeds and Sayings, Book 1*, ed. and trans. David Wardle, Clarendon Press, Oxford, 1998.

Van der Horst, Pieter Willem, *Chaeremon: Egyptian Priest and Stoic Philosopher. The fragments collected and translated with explanatory notes*, Brill, Leiden/New York, 1987.
Van der Sluijs, Marinus Anthony, "A Possible Babylonian Precursor to the Theory of *Ecpyrōsis*," *Culture and Cosmos*, vol. 9, no. 2 (2005), pp. 1–19.
Varro, *On the Latin Language*, trans. Roland G. Kent, vol. 1, Loeb Classical Library 333, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1938.
Vasunia, Phiroze (trans.), *Zarathushtra and the Religion of Ancient Iran: The Greek and Latin Sources in Translation*, The K. R. Cama Oriental Institute, Mumbai, 2007.
Verbrugghe, Gerald, and John M. Wickersham, *Berossos, and Manetho, Introduced and Translated: Native Traditions in Ancient Mesopotamia and Egypt*, University of Michigan Press, Ann Arbor, MI, 1996.
Vitruvius, *On Architecture, Volume II: Books 6-10*, trans. F. Granger, Loeb Classical Library 280, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1934.
Volk, Katharina, "Review of *A Brief History of Ancient Astrology* by Roger Beck," *Aestimatio*, vol. 3 (2006), pp. 162–165.
Volk, Katharina, *Manilius and his Intellectual Background*, Oxford University Press, Oxford/New York, 2009.
Warren, James, *Presocratics: Natural Philosophers Before Socrates*, University of California Press, Berkeley/Los Angeles, 2007.
Waterfield, Robin, "The Evidence for Astrology in Classical Greece," *Culture and Cosmos*, vol. 3, no. 2 (1999), pp. 3–15.
Wiener, Philip P. (ed.), *Dictionary of the History of Ideas: Studies of Selected Pivotal Ideas*, 4 vols., Charles Scribner's Sons, New York, 1973.
Wee, John Z., "Discovery of the Zodiac Man in Cuneiform," *Journal of Cuneiform Studies*, vol. 67 (2015), pp. 217–33.
Wee, John Z., "Virtual Moons over Babylonia: The Calendar Text System, Its Micro-Zodiac of 13, and the Making of Medical Zodiology," in: *The Circulation of Astronomical Knowledge in the Ancient World*, ed. Steele, 2016, pp. 139–229.
Weinstock, Stefan, "C. Fonteius Capito and the 'Libri Tagetici'," *Papers of the British School at Rome*, vol. 18 (1950), pp. 44–49.
Westerink, L. G., "Ein astrologisches Kolleg aus dem Jahre 564," *Byzantinische Zeitschrift*, vol. 64 (1971), pp. 6–21.
Williams, Clemency, "Some Details on the Transmission of Astral Omens in Antiquity," in: *From the Banks of the Euphrates: Studies in Honor of Alice Louise Slotsky*, ed. Micah Ross, Eisenbrauns, Winona Lake, IN, 2008, pp. 295–318.
Williams, Craig A., *Roman Homosexuality: Ideologies of Masculinity in Classical Antiquity*, Oxford University Press, New York, NY, 1999.
Wilson, Malcolm, and Demetra George, "Anonymi, *De Decubitu*: Contexts of Rationality," *Museion*, series III, vol. 6, no. 3 (2006), pp. 439–52.
Winkler, Andreas, "On the Astrological Papyri from the Tebtunis Temple Library," in: *Actes du IXe Congrès International des Études Démotiques; Paris, 31 août–3 septembre 2005*, ed. Ghislaine Widmer and Didier Devauchelle, Bibliothèque d'étude 147, Cairo, 2009, pp. 361–375.
Winkler, Andreas, *Looking at the Future: Divination and Astrology in Ancient Egypt*, PhD diss., Uppsala University, 2011.

Winkler, Andreas, "Some Astrologers and Their Handbooks in Demotic Egyptian," in: *The Circulation of Astronomical Knowledge in the Ancient World*, ed. Steele, 2016, pp. 245–286.

Wolf, Hieronymus (ed.), *Claudii Ptolemaei Quadripartitum enarrator ignoti nominis, quem tamen Proclum fuisse quidam existimant; PWorphyrii philosophi introductio in Ptolemaei opus de effectibus astrorum; Hermetis philosophi de revolutionibus nativitatum libri duo incerto interprete*, Basel, 1559.

Young, Gary K., *Rome's Eastern Trade: International Commerce and Imperial Policy, 31 BC–AD 305*, Routledge, London/New York, 2001.

Zoller, Robert, *The Lost Key to Prediction: The Arabic Parts in Astrology*, Inner Traditions, New York, NY, 1980.

Zosimos of Panopolis, *On the Letter Omega*, ed. and trans. Howard M. Jackson, Society of Biblical Literature (Texts and Translations 14; Graeco-Roman Religion 5), 1978.